

DOKUMENTASJON INSTITUSJONSNIVÅ

Nord universitet 15.2.2019

INSTITUSJONSLEDELSENS BESKRIVELSE AV INSTITUSJONELLE SÆRTREKK	2
DOKUMENTASJON	5
1. UNIVERSITETS- OG HØYSKOLELOVEN, § 1-6.....	5
1.1. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON	5
1.2. DOKUMENTASJON.....	5
2. STUDIEKVALITETSFORSKRIFTEN, § 2-1 (2).....	6
2.1. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON	6
2.2. DOKUMENTASJON.....	6
3. UNIVERSITETS- OG HØYSKOLELOVEN, § 4-3 (4)	7
3.1. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON	7
3.2. DOKUMENTASJON.....	8
4. STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN, § 4-1 (1).....	8
4.1. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON	8
4.2. DOKUMENTASJON.....	9
5. STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN, § 4-1 (2).....	9
5.1. REDEGJØRELSE	9
5.2. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON	11
5.3. DOKUMENTASJON.....	13
6. STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN, § 4-1 (3).....	13
6.1. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON	13
6.2. DOKUMENTASJON.....	14
7. STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN, § 4-1 (4).....	15
7.1. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON	15
7.2. DOKUMENTASJON.....	16
8. STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN, § 4-1 (5)	16
8.1. REDEGJØRELSE	16
8.2. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON	18
8.3. DOKUMENTASJON.....	19
9. STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN, § 4-1 (6)	19
9.1. REDEGJØRELSE	19
9.2. LESEVEILEDNING FOR VEDLAGTE DOKUMENTASJON	21
9.3. DOKUMENTASJON.....	22
10. VEDLEGG	23

Institusjonsledelsens beskrivelse av institusjonelle særtrekk

Nord universitet (Nord) ble opprettet 1. januar 2016 som et resultat av sammenslåingen av tidligere Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna.

Nord ledes av styret, og rektor er daglig leder for den faglige og administrative virksomheten. Rektors lederteam består av prorektor for utdanning, prorektor for forskning og utvikling, direktør for økonomi og HR og direktør for digitalisering og infrastruktur. Prorektorene, direktørene på virksomhetsnivå, dekanene ved de fem fakultetene og rektors stab utgjør til sammen rektors strategiske ledergruppe.

Den faglige virksomheten er inndelt i fem fakulteter; Fakultet for biovitenskap og akvakultur, Fakultet for samfunnsvitenskap, Handelshøgskolen, Fakultet for sykepleie og helsevitenskap og Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag.

Universitetet har ni studiesteder – fra Stjørdal i sør til Vesterålen i nord – høsten 2018 ble det utlyst 44 bachelor- og 31 masterprogrammer. I tillegg har universitetet 4 ph.d.-programmer.

Universitetet har fire doktorgrader: Ph.d. i akvatisk biovitenskap, Ph.d. i bedriftsøkonomi, Ph.d. i sosiologi og Ph.d. i studier av profesjonspraksis, og disse representerer universitetets faglige styrke.

Nords visjon er «globale utfordringer – regionale løsninger». Nord universitets fire doktorgradsprogrammer støtter opp under de tre tematiske profilområder *Blå og grønn vekst*, *Innovasjon og entreprenørskap* og *Helse, velferd og oppvekst*. Disse bindes sammen av fellesnevneren «bærekraft». Profilområdene synliggjør hver for seg områder hvor universitetet har sin faglige styrke mot offentlig sektor og privat næringsliv. Profilområdene vil bli prioritert for videreutvikling av universitetets identitet.

En viktig del av universitets identitet er å være en nasjonal leverandør av studier innen profesjonsfag som lærer- og sykepleierutdanning. Grunnutdanningene er størst i omfang. En annen viktig del av universitetets portefølje er etter- og videreutdanning, f.eks. erfaringsbaserte masterstudier, kompetansegivende kurs i akvakultur og Kompetanse for kvalitet (videreutdanning for lærere og skoleledere).

Profilen faller godt sammen med de utfordringer som er synliggjort i Nordområdestrategien, og universitetet har en viktig rolle i utviklingen og implementeringen av nordområdepolitikken. Nordområdestrategien inkluderer også samenes tradisjonskunnskap, og universitetet har et særskilt nasjonalt ansvar for høyere utdanning innen lule- og sørsamisk språk og kultur.

Universitetet skal videreutvikle fagmiljøer innen de profesjons- og disiplin fag der institusjonen allerede har en sterk posisjon. Disse fagene støtter utviklingen i regionalt samfunns- og næringsliv, samtidig som den kunnskapen universitetet utvikler også integreres i løsninger i andre geografiske områder.

Nord skal være en sentral kunnskapsaktør i regionen i tett samarbeid med arbeids- og næringslivet. I samspill med regionens aktører skal universitetet dekke regionens kompetansekrav og bidra til nødvendig omstilling, innovasjon og verdiskaping i offentlig og privat sektor.

Nøkkeltall	2018
Antall årsverk	1.316
Statstilskudd	1.375,8 mill. kr.
Samlede driftsinntekter	1.526,5 mill. kr.
Antall studenter	11.435
Antall uteksaminerte kandidater (grad)	2.003
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater	29

Tabell 1 Kilde: DBH

Arbeidet med å utvikle et felles opplegg for systematisk kvalitetsarbeidet for alle tre sykluser har vært en viktig del av oppfølgingen av fusjonen. Utgangspunktet var at de tre fusjonerte institusjonene alle hadde nylig godkjente systemer for kvalitetsarbeid med mange fellestrekk. Det har likevel krevd betydelig innsats for å avklare felles rutiner og utvikle en mer enhetlig kvalitetskultur i et universitet med tidligere forskjellige systemer og kultur. I tillegg til utvikling av det systematiske kvalitetsarbeidet har universitetet arbeidet med oppfølging av forslagene i stortingsmeldingen om kultur for kvalitet i høyere utdanning. Basiskurset for universitetspedagogikk er revidert og reetablert, samtidig blir det nå etablert et tverrfakultært universitetspedagogisk nettverk og en meritteringsordning for fremragende undervisere.

Utvikling av god utdanningskvalitet skjer gjennom aktiviteter på mange områder. For å få et overblikk over de ulike områdene som påvirker studiene og læringsmiljøet, er det etablert en modell for systematisk kvalitetsarbeid for utdanning ved Nord universitet. Denne er basert på NOKUTs veileder for kvalitet i studieprogram. Modellen tar utgangspunkt i hele studieløpet til en student, fra å være en potensiell søker til denne er ferdig med sine eksamener. Oppdaterte dokumenter (prosess- og rutinebeskrivelser, mandater, relevante vedtak og hovedaktiviteter) knyttet til hvert enkelt kvalitetsområde er presentert i kvalitetssystemet

for utdanning på www.nord.no.

For å gi utdypende innsikt om institusjonelle særtrekk og viktige tiltak innen det systematiske kvalitetsarbeidet er følgende dokumenter vedlagt på dette nivået:

Vedlegg A1, Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning gir ansatte en oversikt over hvilken informasjon kvalitetssystemet inneholder og hvordan det vedlikeholdes. Dokumentet gir en kortfattet informasjon til ansatte, studenter og andre interessenter, som skal bidra til fokus på og oppmerksomhet rundt kvalitetsarbeid og kvalitetskultur som en integrert del av den enkeltes oppgaver.

Vedlegg A2 er en utskrift av Nords nettside om kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten. Kvalitetssikringsaktiviteter som påvirker studentenes læringsbane er her systematisert rundt tidligere nevnte modell.

Vedlegg A3 inneholder siste rapport om utdanningskvalitet. Rapporten viser hvordan kvalitetsarbeidet innen de enkelte studieprogram er med å sikre at en etterlever kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet. I tillegg viser rapporten hvilke nye elementer som er tatt inn i kvalitetssystemet, og hvordan styrets vedtak fra fjoråret er blitt fulgt opp.

Vedlegg A4-A8 inneholder de fakultetsvise kvalitetsrapportene. Rapportene er utarbeidet etter en fastsatt mal og inngår som vedlegg i styrets behandling av Rapport om utdanningskvalitet (vedlegg A3).

Vedlegg A9 inneholder Nords årsrapport for 2017-2018, og gir en oversikt over blant annet Nords prioriteringer for å nå sine virksomhetsmål.

Vedlegg A10 inneholder Kvalitetsrapporten for doktorgradsprogrammene og styrets behandling av denne. Rapporten inneholder en vurdering av status, utfordringer og tiltak som iverksettes innenfor doktorgradsprogrammene.

Vedlegg A11-A12 viser blant annet hvilke kvalitetsfremmende tiltak som er iverksatt for å styrke den pedagogiske, didaktiske og digitale kompetansen hos undervisere.

Vedlegg A13 viser status i etableringen av en meritteringsordning for fremragende undervisere.

Dokumentasjon

- Vedlegg A1: Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet
- Vedlegg A2: Kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten, utskrift av nettside
- Vedlegg A3: Rapport om utdanningskvalitet 2017/2018
- Vedlegg A4: Fakultetsrapport FBA 2017-2018
- Vedlegg A5: Fakultetsrapport FLU 2017-2018
- Vedlegg A6: Fakultetsrapport FSH 2017-2018
- Vedlegg A7: Fakultetsrapport FSV 2017-2018
- Vedlegg A8: Fakultetsrapport HHN 2017-2018
- Vedlegg A9: Nord universitet årsrapport 2017-2018
- Vedlegg A10: Kvalitetsrapport for doktorgradsprogrammene Nord universitet 2017
- Vedlegg A11: Pedagogisk basiskompetanse ved Nord universitet
- Vedlegg A12: Universitetspedagogisk kompetanse – Arbeidsgruppe 2
- Vedlegg A13: Universitetspedagogisk kompetanse – Meritteringsordning Arbeidsgruppe 3

1. Universitets- og høyskoleloven, § 1-6

1.1. Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Vedlegg A14 er en sak fra det sentrale utdanningsutvalget i 2018. Saken bestemmer hyppigheten for evaluering av emner og studieprogram. Saken inneholder forslag til maler som kan benyttes for evaluering, i tillegg til en tabell som viser Nords aktiviteter for å oppfylle krav i Studiekvalitetsforskriften.

Nord benytter Canvas som digital læringsplattform. Det har vært ønskelig å gjennomføre emneevalueringene i dette verktøyet, men siden en ikke har kunnet garantere respondentene anonymitet har dette ikke latt seg gjennomføre. Et nytt integrert verktøy vil forenkle gjennomføring og sikre anonymitet. Verktøyet skal være i funksjon fra studieåret 2019-2020 etter nasjonalt anbud. Dette dokumenteres i Rapport om utdanningskvalitet, vedlegg A3.

I vedlegg A4-A8 inngår hvordan fakultetene har gjennomført og fulgt opp evaluering av emner og program på et overordnet nivå.

Vedlegg A15 viser hvordan en etablerer og gjennomfører forskerkurs av høy nasjonal og internasjonal kvalitet. Evaluering av forskerkursene inngår her som en aktivitet.

1.2. Dokumentasjon

Enkelte vedlegg som det refereres til over er dokumenter under andre punkter og inngår derfor ikke i listen under. Dette er gjennomgående for hele dette dokumentet.

- Vedlegg A14: UU Sak 27-18 KSS - Evaluering av emner og studieprogram sett i en større sammenheng
- Vedlegg A15: Prosessbeskrivelse «Forskerkurs på ny mal»

2. Studiekvalitetsforskriften, § 2-1 (2)

2.1. Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Vedlegg A16 viser Nord's vedtatte prosess for gjennomføringen av eksterne vurderingspanel. Formålet med prosessen er å få drøftet studieprogrammets utforming og innhold sett i relasjon til samfunnets kompetansebehov. Prosessen ble godkjent av prorektor for utdanning den 15.6.2018.

Eksterne fagpersoner/fagfelt har i enkelte tilfeller gitt innspill i arbeidet med omlegging av studieplaner. Handelshøgskolen Nord viser blant annet til dette i sin studiekvalitetsrapport (Vedlegg A8).

Vedlegg A17 og A18 viser saker i Utdanningsutvalget om de nye retningslinjene for (re-)akkreditering av studier. Heretter skal ekstern fagekspertise trekkes inn i arbeidet i større grad enn tidligere. Resultatene vil være offentlig tilgjengelig gjennom det sentrale utdanningsutvalgets innkallinger og protokoller på universitetets internettside.

Vedlegg A94 er rektorvedtak for etablering og akkreditering av nye studieprogram. I vedtak forankres bruken av ekstern fagekspertise.

Vedlegg A10 er den årlige kvalitetsrapporten for ph.d.-utdanningene. Rapporten viser blant annet hvordan de ulike programmene har blitt evaluert.

2.2. Dokumentasjon

Vedlegg A16: Prosessbeskrivelse Eksternt vurderingspanel

Vedlegg A17: UU Sak 78-18 Drøfting av ambisjonsnivå i arbeid med akkreditering og reakkreditering

Vedlegg A18: UU Sak 4-19 Endring av retningslinjer for akkreditering og reakkreditering ved Nord universitet

Vedlegg A94: Rektorvedtak - Retningslinjer for etablering og akkreditering av nytt studieprogram

3. Universitets- og høyskoleloven, § 4-3 (4)

3.1. Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Vedlegg A19 inneholder mandatet for Læringsmiljøutvalget (LMU) som ble vedtatt av styret 10.2.2017. Styret har det overordnede ansvaret for å sikre studentene et godt og forsvarlig læringsmiljø, mens LMU, som rapporterer direkte til styret, skal bidra til at styret ivaretar dette ansvaret. Læringsmiljøutvalgets oppgave er primært rettet mot ordinære studenter. På ph.d.-nivået, for ansatte stipendiater reguleres dette av arbeidsmiljøloven og er en oppgave tillagt HR-avdelingen og de enkelte ansvarlige fakultetene.

Vedlegg A20 viser Handlingsplan for læringsmiljøet ved Nord universitet, og har som mål å være et styringsverktøy i arbeidet med det helhetlige læringsmiljøet for alle studenter. Handlingsplanen viser blant annet tiltak, ansvar og tidsfrister for gjennomføring. Handlingsplanen brukes for å skape et godt helhetlig læringsmiljø der studenter deltar aktivt både faglig og sosialt.

Vedlegg A21 Årsrapport LMU 2017 oppsummerer kort Læringsmiljøutvalgets arbeid i 2017, og er en orientering til styret om utvalgets arbeid. Årsrapporten for 2018 behandles i styremøte den 6. mars.

Vedlegg A22 viser en oversikt over alle saker som LMU ved Nord universitet har behandlet siden 1.1.2016. Listen viser at LMU er engasjert i en rekke saker som angår læringsmiljøet. Alle sakspapirer (møteinnkallinger) og protokoller er offentlige, og er tilgjengelig på LMUs nettside.

Vedlegg A23 viser prosessen for hvordan Nord sammen med LMU håndterer tilbakemeldinger knyttet til bl.a. læringsmiljøet fra både ansatte og studenter. Saken viser hvordan studenter og ansatte melder fra om hendelser, hvordan de formidles ansvarlige og hvordan melder sikres tilbakemelding.

Vedlegg A24 er et eksempel på en typisk innmeldt ros og ris-melding ser ut, og hvordan denne er besvart av ansvarlig. LMU mottar egen oversikt over alle meldinger og status på disse i hvert møte.

Vedlegg A25 viser hvilke tiltak som har vært gjennomført for å få nye studenter raskt inn i et studentmiljø gjennom førstesemesterordningen.

Vedlegg A26 - A30 viser hvordan utvalget har vært med i planlegging, gjennomføring og oppfølging av Studentenes Helse og Trivselsundersøkelse (SHoT). Undersøkelsen viser til trender som går i uønsket retning. Særlig gjelder dette at andelen studenter med psykiske symptomplager øker. Nords tiltaksplan etter SHoT-undersøkelsen har et spesielt fokus på ensomhet og psykisk helse.

Vedlegg A31 Studentombud dokumenterer hvordan LMU, og spesielt studentene ved Nord var aktive pådrivere i å få etablert et studentombud ved universitetet. Oppretting av stilling som Studentombud ble vedtatt av Styret den 8.3.2018.

Vedlegg A32 Studenttillitsvalgte viser hvordan Nord sammen med Studentorganisasjonen arbeider for å få på plass en tilfredsstillende tillitsvalgtordning. I vedlegget framgår det også en plan for hvordan opplæringen av studenttillitsvalgte skal skje.

3.2. Dokumentasjon

- Vedlegg A19: Styresak 12/17 Mandat for Læringsmiljøutvalget
- Vedlegg A20: LMU Sak 4/18 Revidering av handlingsplan for læringsmiljøet
- Vedlegg A21: Styresak 15/18 Årsrapport 2017 – Læringsmiljøutvalget
- Vedlegg A22: LMU saker fra 01012016
- Vedlegg A23: LMU sak 7/18 Ny prosess for håndtering av ros og ris-meldinger
- Vedlegg A24: Eksempel på mottatt melding
- Vedlegg A25: LMU Sak 4/17 Orientering om førstesemester
- Vedlegg A26: LMU Sak 6/18 SHoT - Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018
- Vedlegg A27: LMU Sak 8/18 Status - SHoT - Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018
- Vedlegg A28: LMU Sak 22/18 Resultatene fra SHoT undersøkelsen 2018
- Vedlegg A29: LMU Sak 27/18 Oppfølging av SHoT 2018-tiltaksplaner
- Vedlegg A30: LMU Sak 31/18 Handlingsplan LMU-tiltak etter SHoT 2018
- Vedlegg A31: LMU Sak 17/17 Studentombud ved Nord universitet
- Vedlegg A32: LMU Sak 32-18 06122018 Forslag til rollebeskrivelse og opplæring av studenttillitsvalgte

4. Studietilsynsforordningen, § 4-1 (1)

4.1. Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Vedlegg A33 inneholder Strategi 2020 som ble vedtatt i universitetsstyret 12.09.2017.

Strategidokumentet inneholder visjon, faglig styrke, institusjonens tre profilområder, forskning, samspill med samfunns- og næringsliv og et eget avsnitt om utdanning. Her inngår «strategiske mål og tiltak», der det bl.a. nevnes at institusjonen skal utvikle og implementere et nytt kvalitetssikringssystem for utdanning, og implementere bedre systematikk og arbeidsflyt i kvalitetsarbeidet.

Kvalitetsarbeid rundt ph.d-utdanningene inngår i det samme systemet som de øvrige utdanningsnivå, men har egne rutiner og prosedyrer. Strategi 2020 omhandler også forskning og doktorgradene, der det bl.a. heter at «forskningen som støtter ph.d.-programmene er spissen i universitetets forskning. Forskningen knyttet til doktorgradsprogrammene skal støtte studiene som tilbys...». Et prioritert tiltak er å øke gjennomføring på ph.d-nivå innen normert tid ved å «sikre at det er intern veilederkapasitet på hvert av ph.d.-programmene» og «etablere et styrket kvalitetssystem for ph.d.-programmene».

Vedleggene A34 – A38: I forbindelse med å implementere og operasjonalisere Strategi 2020 ble fakultetene bedt om å utvikle egne handlingsplaner, der systematisk kvalitetsarbeid for å styrke utdanningskvaliteten, inngikk som ett av områdene for igangsetting av egne tiltak. Vedleggene viser handlingsplanene for hvert enkelt fakultet.

Vedlegg A39 Utviklingsavtale mellom KD og Nord universitet. Som en del av å realisere målsettingene i strategiplanen, deltar universitetet i arbeidet med utvikling av flerårige utviklingsavtaler mellom departementet og institusjonene. Avtalen, som ble inngått etter styrebehandling 12.09.2017, har fem utviklingsmål som skal realiseres innen 2020. Utviklingsmålene er innenfor kompetanseutvikling, utdanningskvalitet og studieportefølje, lærerutdanning, faglig profil samt studiestedsstruktur, campusutvikling og digitalisering. Målene som nevnes under utdanningskvalitet og studieportefølje, er å styrke utdanningskvaliteten med grunnlag i et systematisk akkrediterings- og kvalitetsarbeid. Undervisningen skal være forskningsbasert. Studieporteføljen skal tilpasses faglige strategier og det

skal også legges til rette for økt internasjonalisering. Dette viser at kvalitetsarbeidet er bundet opp til strategiske satsingsområder for institusjonen.

Vedlegg A40 Delstrategi internasjonalisering. For å ivareta spesielle områder rundt studentenes læringsutbytte er det laget to delstrategier, henholdsvis for internasjonalisering og for digitalisering. Delstrategi for internasjonalisering skal understøtte målene i Strategi 2020 innen dette området, og den beskriver en satsing som skal gi høyere kvalitet i utdanningene, og bedre sammenheng mellom forskning og utdanning.

Vedlegg A41 Delstrategi digitalisering har som sin hovedoppgave å understøtte Nords strategiske målsettinger i Strategi 2020. Den inneholder overordnede prioriteringer, samt prinsipper for digitalisering ved universitetet.

Vedlegg A42 viser Handlingsplan for forskning og økt forskningsproduksjon fram til 2023. Her inngår tiltak både som del av ordinær drift og tiltak i form av strategiske prosjekter. Eksempelvis kan nevnes ekstra rekruttering av toppkompetanse som skal støtte universitetets ph.d.-program.

4.2. Dokumentasjon

Vedlegg A33: Strategi 2020

Vedlegg A34: FBA Handlingsplan

Vedlegg A35: FLU Handlingsplan

Vedlegg A36: FSH Handlingsplan

Vedlegg A37: FSV Handlingsplan

Vedlegg A38: HHN Handlingsplan

Vedlegg A39: Utviklingsavtale med KD

Vedlegg A40: Styresak 84/18 Delstrategi internasjonalisering

Vedlegg A41: Styresak 65/18 Delstrategi digitalisering

Vedlegg A42: Styresak 115/18 Handlingsplan for forskning og økt forskningsproduksjon 2019 – 2023

5. Studietilsynsforskriften, § 4-1 (2)

5.1. Redegjørelse

Rapporteringslinjer og ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet mellom nivåene ved institusjonen

Styret holdes underrettet om kvalitetsarbeidet gjennom den årlige kvalitetsrapporten, der styret har ansvar for å igangsette forbedrende tiltak. Det er utarbeidet rollebeskrivelser for alle sentrale lederposisjoner fra styret, rektor, prorektorer, dekaner, prodekaner, studieprogramansvarlige, studenter, råd og utvalg etc. Her inngår også den enkeltes eller utvalgets ansvar i kvalitetsarbeidet (vedlegg A43).

Nords sentrale utdanningsutvalg (UU) og fakultetenes utdanningsutvalg har et særskilt ansvar innen kvalitetsarbeidet. UU er et rådgivende organ for rektor i alle saker som angår utdanning og studiekvalitet, og skal påse at studiekvaliteten blir ivaretatt og videreutviklet på en god og helhetlig måte i institusjonen. UU skal også påse at nødvendige vedtak fattes og sikrer iverksettelse via linjeorganisasjonen. (vedleggene A44, A45 og A46).

Læringsmiljøutvalget (LMU) har en sentral rolle i å utvikle studentenes læringsmiljø. Begrepet læringsmiljø definerer LMUs arbeidsområde og forstås som de fysiske, psykososiale, organisatoriske, digitale og pedagogiske kontekster der studentenes læring skjer, og som påvirker studenters

prestasjoner og holdninger. Utvalget har eget mandat (vedlegg A19) og en handlingsplan (vedlegg A20), der det under hvert av de nevnte arbeidsområder fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes og hvem som har ansvaret. Ledelsen av LMU skifter hvert år mellom henholdsvis representant fra rektoratet og fra studentene.

I tillegg har institusjonen et forskningsutvalg (FU) (mandat vedlegg A47). FU er et rådgivende organ for rektor i alle saker som angår forskning i vid forstand, der også ph.d.-utdanningene er en naturlig del. Det finnes også lokale forskningsutvalg på hvert fakultet. Noen fakultet har i tillegg et eget doktorgradsutvalg, som kun konsentrerer seg om det doktorgradsprogrammet utvalget har ansvaret for.

Internasjonalt utvalg er et rådgivende organ for rektor i saker som angår internasjonalisering. Utvalget skal være en pådriver for internasjonalisering og studentutveksling innen alle fagområder, for å bidra til økt utdanningskvalitet. (vedlegg A48). I alle utvalgene som er beskrevet sitter det representanter for studentene (stipendiatene i FU).

Vedtak i utvalgene følges opp av de ansvarlige i den regulære linjeorganisasjonen.

Hvordan institusjonen arbeider med å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter

Studentene har en viktig rolle i det systematiske kvalitetsarbeidet, både gjennom å delta i evalueringer og som representanter i råd og utvalg. Det har vært utfordringer med å få studentdemokratiet til å fungere stabilt etter fusjonen. Uten et velfungerende studentdemokrati, vil studentenes medvirkning ikke bli på ønsket nivå. Det har derfor blitt satt i gang flere tiltak fra universitetets og samskipnadens side for å bidra til et godt fungerende studentdemokrati. Tiltakene med hovedvekt på opplæring, er høyt prioriterte, og vil bli fulgt opp av institusjonsledelsen (vedlegg A32). Opplæring av studentrepresentanter i råd og utvalg er et ansvar for utvalgsledelse og sekretariat når nye studenter starter i utvalgene, men skjer også fortløpende i forbindelse med behandling av saker. Institusjonen tilstreber å bidra til at studentene kan ivareta sine funksjoner som selvstendige meningsbærere.

Våren 2018 ble den tidligere kvalitetshåndbok for utdanning erstattet av dokumentet «Nord universitet - Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning». Dokumentet gir en generell beskrivelse av hvordan universitetet arbeider for å oppfylle kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet i forhold til UH-loven, Studiekvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften. Dokumentet gir beslutningstakere og den enkelte ansatte oversikt over hvilken informasjon kvalitetssystemet inneholder og hvordan det vedlikeholdes (vedlegg A1).

For å implementere og vedlikeholde en kvalitetskultur på alle nivå og fagområder, skjer dette på ulike måter og ved ulike tiltak. De tre siste årene har studieavdelingen avholdt et eget utdanningsseminar for studieprogramansvarlige, med fokus på kvalitet og rolle, det såkalte Studieprogramansvarlig (SPA) -seminaret (vedlegg A49 og A50). I tillegg har det vært innlegg om kvalitetsarbeidet i ulike fora fra rektor- og direktørmøter, rektors strategiske ledermøte, lokale utdanningsutvalg og i fakultetssamlinger. Det arrangeres også uformelle møter og samlinger gjennom året som «Studieavdelingen med venner» (vedlegg A51), der saksbehandlere og administrative og faglige ledere på fakultetene informeres om aktuelle styresaker og andre saker, endringer i lov og forskrifter, felles oppgaver, roller etc. Studieadministrasjonen har også gjennomført et såkalt STAS - (Studieadministrativt) seminar, der saksbehandlere på fakultetene og i fellesadministrasjonen diskuterer rutiner og effektiv fordeling av saksgang, samt får gjensidig informasjon om ulike saker som eksempelvis endringer i FS, det studieadministrative systemet etc. STAS-seminaret vil bli et fast tilbud fra studieavdelingen. Ved å gi alle samme informasjon, samtidig som felles rutiner utarbeides og implementeres, bygges en kultur for kvalitet i institusjonen (vedlegg A52).

Det er regelmessige samarbeidsmøter mellom institusjonsledelse og studentparlament (vedlegg A100). En egen nettside viser muligheter for å melde fra om negative hendelser eller gi ros for igangsatte tiltak (vedlegg A53). Lærermøter for de som underviser på emnene i et studieprogram, er organisert ulikt på fakultetene, både i forhold til fagområdene og organisering av studieprogrammene. En hensikt med slike møter er bl.a. å sikre at kvaliteten på studieprogrammene blir så lik som mulig på tvers av geografi og å etablere en felles kvalitetskultur blant de ansatte. Dette innebærer tett dialog mellom de emneansvarlige og mellom de ulike underviserne.

Det er innført ett møte i året mellom studieprogramansvarlige og tillitsvalgte studenter (vedlegg A14). Her kan studentene gi sine innspill til studieplan og emner. Noen fakultet har etablert studieprogramråd, der det også sitter studentrepresentanter sammen med representanter fra arbeidslivet og fra andre utdanningsinstitusjoner. På fakultetene er det også jevnlig møter mellom lærere og administrativt ansatte rundt studieprogrammene. Slik fremmes en felles kvalitetskultur på fakultetene. I tillegg til prodekaner, som er medlem i UU, kan også administrativt ansatte fra fakultetene møte som observatører i UU. Dette sikrer at den samme informasjonen gis til både fag og administrasjon.

Kvalitetsarbeid og implementering av kvalitetsarbeid skjer også gjennom den årlige studieplanrevisjonen i forbindelse med fakultetenes porteføljearbeid (vedlegg A54). Studieporteføljearbeidet følger et fastsatt årshjul (vedlegg A56). Det daglige kvalitetsarbeidet skjer på det enkelte studieprogram, derfor er emne- og programansvarlige viktige aktører i kvalitetsarbeidet, noe som vises gjennom den enkeltes rollebeskrivelse. Alle tiltak som kan støtte opp under undervisningssituasjonen og bidra til økt kvalitet, prioriteres. Det ble i 2018 utarbeidet en Delstrategi for digitalisering (vedlegg A41), der digital kommunikasjon med studentene og digitale eksamener er ett av de utviklingstiltak som skal bidra i kvalitetsarbeidet. I tillegg benyttes digitale løsninger og verktøy som læringsstøtte i undervisningssituasjonen, og det har vært avholdt flere kurs for ansatte i bruken av verktøyene.

Styret holdes også oppdatert på kvalitetsarbeidet gjennom ulike saker som orienteringer om kvalitetssystemet, det systematiske kvalitetsarbeidet, resultater fra studiebarometeret, rapport om opptak, fast rapportering om kompetanseutvikling i institusjonen, studieportefølje, den årlige kvalitetsrapporten, gjennomstrømning etc. Slik bidrar styret med strategi og føringer for studiekvalitetsarbeidet ved universitetet.

5.2. Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Vedlegg A43 viser rollebeskrivelser for styret, student, rektor, prorektor for utdanning, prorektor forskning, dekan, prodekan for utdanning, faggruppelider, studieprogramansvarlige, emneansvarlig, faglærer/underviser/veileder på emnet og administrasjon. Dette er lagt ved for å vise den enkeltes ansvarsområde og rapporteringslinjer mellom nivåene. Informasjonen er lagt ut på egen nettside under «Roller og ansvar i kvalitetssikring av utdanningene».

Vedleggene A44 og A45 inneholder mandat for utdanningsutvalget (UU). Mandatet viser at UU vedtar og iverksetter tiltak knyttet til utdanningskvalitet innenfor universitetets prioriterte satsingsområder og rammer, gitt av styret/rektor gjennom budsjett. Samtidig skal utvalget påse at kvalitetsarbeidet i institusjonen og kvalitetssikringssystemet blir fulgt opp og videreutviklet på en forsvarlig måte. Her sitter bl.a. alle prodekaner for utdanning, noe som skal ivareta forbindelseslinjene mellom de ulike nivå, og sikre at vedtak på ett nivå følges opp og iverksettes på studieprogrammene.

Vedlegg A46 inneholder felles mandat for de lokale utdanningsutvalgene på fakultetene som ble vedtatt av sentralt utdanningsutvalg (UU).

Vedlegg A47 Mandat for Forskningsutvalget. Her vises ansvarlinjer når det gjelder forskningsvirksomheten.

Vedlegg A48 inneholder mandat for Internasjonalt utvalg, som er et rådgivende organ for styre og ledelsen ved institusjonen. Det framgår av mandatet at utvalget har klart definerte oppgaver innen internasjonalisering, men det må forankre foreslåtte tiltak i styret eller hos rektor.

Vedlegg A50 inneholder programmet for det siste utdanningsseminaret (SPA-seminaret), som et eksempel på hvilke tema innen kvalitetsarbeid som tas opp i seminaret. Seminaret høsten 2018 fokuserte bl.a. på en gjennomgang av kvalitetssystemet, roller og ansvar som studieprogramansvarlig, ledelse av studieprogram på flere studiesteder, arbeidet med internasjonalisering ved fakultetene etc.

Vedlegg A49 viser programmet for SPA-seminaret 2017.

Vedlegg A51 inneholder agenda for ett av møtene "Studieavdelingen med venner". Dette er et skypemøte som har blitt gjennomført flere ganger i løpet av 2018. Det har vært stor deltakelse fra fakultetene og andre stabsavdelinger i møtene, og møtene har vist seg som en god arena for å gjensidig informasjon og erfaringsutveksling, samt en arena for implementering og fokus på det daglige kvalitetsarbeidet.

Vedlegg A52 viser agenda for et STAS-møte mellom fellesadministrasjon og fakultetsadministrasjonene. Her ble både Canvas, digital eksamen, studieplanarbeid og årshjul tatt opp.

Vedlegg A53 viser nettsiden, «Si ifra», og der studenter og ansatte kan melde fra om negative hendelser og melde avvik (ros og ris). Her finnes elektroniske skjema med varslings til aktuell instans for hendelser eller forhold som krever oppfølging og også mulighet for å si ifra om det man opplever som bra og som man ønsker skal fortsette, eller ønsker mere av.

Vedlegg A54 viser prosessbeskrivelse for aktivitet årlig studieplanarbeid, og alle faser og ansvarsområder som inngår her.

Vedlegg A55 viser utskrift av en egen nettside tiltenkt studentene hvor det fremgår hvor studentene er sikret medvirkning og hvor de har påvirkningskraft. Det vises også til hvor studentene kan gi tilbakemelding på opplevd kvalitet og hvor de kan se resultater fra kvalitetsarbeidet.

Vedlegg A56 inneholder årshjul for alle sentrale aktiviteter innen studie- og kvalitetsarbeidet ved institusjonen

Vedlegg A100 inneholder agenda og referat fra det siste samarbeidsmøtet i 2018 mellom institusjonsledelse og representanter fra Studentparlamentet. Det tilstrebes å avholde månedlige møter.

5.3. Dokumentasjon

- Vedlegg A43: Rektorvedtak - Roller i det systematiske kvalitetsarbeidet, samt beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet
- Vedlegg A44: Rektorvedtak 15032016 - Mandat for Utdanningsutvalget
- Vedlegg A45: Rektorvedtak 01072016 - Justert mandat for Utdanningsutvalget
- Vedlegg A46: UU Sak 54 -18 Justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene
- Vedlegg A47: Mandat Forskningsutvalget
- Vedlegg A48: Mandat Internasjonalt utvalg
- Vedlegg A49: Program Utdanningsseminar 2017
- Vedlegg A50: Program Utdanningsseminar 2018
- Vedlegg A51: Studieavdelingen med venner - agenda 14122018
- Vedlegg A52: Program Studieadministrativt seminar 2018
- Vedlegg A53: Si fra!
- Vedlegg A54: KSS prosessbeskrivelse - årlig studieplanarbeid versjon 04.05.2018
- Vedlegg A55: Utdanningskvalitet – Studentmedvirkning
- Vedlegg A56: ÅRSHJUL - Studieportefølje og studieplanarbeid mv for studieåret 2019-2020
- Vedlegg A100: Møte mellom studentparlamentet og Ledelsen ved Nord universitet - 15.11.2018

6. Studietilsynsforskriften, § 4-1 (3)

6.1. Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Vedlegg A57 viser hvordan Nord systematisk kontrollerer at studietilbudene tilfredsstillere kravene i forskriftene. Universitet har selvakkrediteringsrett og i akkreditering og reakkrediteringsarbeidet beskrives det hvordan studietilbud og fagmiljø møter kravene til både studietilbud og fagmiljø. Til grunn for vurderingen nyttes NOKUTs veiledning om akkreditering av studietilbud.

Vedlegg A58 viser de justerte retningslinjene for reakkreditering som ble vedtatt i 2017. Endringen medførte en bestemmelse om at studieprogrammer med større endringer i studieplanen skal levere ny reakkrediteringssøknad i henhold til NOKUTs veiledning om akkreditering av studietilbud.

Vedlegg A59 viser det sentrale utdanningsutvalgets vedtak om prosessen for gjennomføring av reakkreditering av studieprogrammer. Vedlagte prosess viser hvilke aktiviteter den enkelte rolle har ansvaret for.

Vedlegg A60-A62 viser planene for hvilke studieprogrammer som skal reakkrediteres i henholdsvis 2017, 2018 og 2019. Etter innspill fra dekanene behandles planene i det sentrale utdanningsutvalget. Deretter vedtar rektor hvilke studieprogrammer som skal reakkrediteres.

Vedlegg A63 og A64 viser hvordan en kontrollerer at kravene tilfredsstilles for nye studietilbud og gangen i etablering og akkreditering av nye studieprogram over 30 studiepoeng.

Vedlegg A65 viser en oversikt over alle sakene som det sentrale utdanningsutvalget (UU) har behandlet siden 1.1.2016. UU har en sentral rolle i kvalitetssikringsarbeidet og er rektors rådgivende organ i saker som angår utdanningskvalitet.

Vedlegg A66-A68 viser rutiner for vurdering om studietilbud skal igangsettes ut fra ulike kvalitetskrav.

Vedlegg A94 er et nytt rektorvedtak i 2019 om nye retningslinjer for etablering og akkreditering av nye studieprogram.

Vedlegg A95 er et nytt rektorvedtak om justerte retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer hvor bruk av selvevaluering og ekstern fagekspertise trer i kraft umiddelbart.

Vedlegg A97 inneholder sentrale prosessbeskrivelser knyttet til ph.d.-programmene fra opptak til disputas.

Vedlegg A98 viser styresak 15/19. I punkt 5 i vedtaket vises det til utarbeidelsen av en plan for kvalitetssikring av universitetets ph.d.-programmer opp mot gjeldende forskrifter. Planen legges fram som vedtakssak i Nords andre styremøte i 2020.

6.2. Dokumentasjon

Vedlegg A57: Rektorvedtak 29122016 - Internt tilsyn med kvaliteten på Nord universitet sine studieprogrammer - retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer

Vedlegg A58: Rektorvedtak 29122017-Justering av retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram ved Nord universitet

Vedlegg A59: UU Sak 26-18 KSS prosessbeskrivelse - Reakkreditering av eksisterende studieprogram

Vedlegg A60: Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet 2017

Vedlegg A61: Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet 2018

Vedlegg A62: Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet 2019

Vedlegg A63: Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner ved Nord universitet

Vedlegg A64: Prosessbeskrivelse - Etablering og akkreditering av nye studieprogram over 30 studiepoeng

Vedlegg A65: UU Saker fra 01012016

Vedlegg A66: Rutinebeskrivelse - Vurdering av om studieprogram skal igangsettes ut fra antall studenter

Vedlegg A67: Rutinebeskrivelse - Vurdering om igangsetting ut fra krav til fagmiljø

Vedlegg A68: Rutinebeskrivelse - Vurdering ut fra tilbakemeldinger

Vedlegg A95: Rektorvedtak - Retningslinjer for etablering og akkreditering av nytt studieprogram

Vedlegg A97: Prosessbeskrivelser ph.d. samlet

Vedlegg A98: Styresak 15-19 Revidering av akkreditering av ph.d. i studier av profesjonspraksis - status

7. Studietilsynsforskriften, § 4-1 (4)

7.1. Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Vedlegg A69 viser styrets behandling av resultatene fra Studiebarometeret 2017. Studiebarometeret er en viktig kilde til studenters oppfatning av studiekvalitet. Undersøkelsen viser at den generelle tilfredsheten med studieprogrammet får en score på 4,0.

Vedlegg A70 inneholder prosessbeskrivelse for hvordan en skal håndtere studieprogrammer hvor nevnte score er lavere enn 3,15. I 2016 brukte NOKUT en nedre grense på 3,25 og i 2017 brukte de 3,2 for oppfølging. Hvordan tidligere års studiebarometer er behandlet og fulgt opp i universitetet, er beskrevet på en egen nettside (vedlegg A80).

Utdanningsutvalget behandlet maler for rapportering av utdanningskvalitet i sak 37/18 (vedlegg A71). I malene rapporterer emneansvarlig til studieprogramansvarlig (vedlegg A72), studieprogramansvarlig til fakultetet (vedlegg A73) og fakultetet til rektor (Vedlegg A74). Dette er viktige kilder for vurdering av kvalitet i studietilbudene på ulike nivå. Tallgrunnlaget til de indikatorene det rapporteres på hentes fra Felles Studentsystem (FS).

Nord har ikke gjennomført egen kandidatundersøkelse. Utdanningsutvalget har derimot behandlet NIFU rapport «Kandidatundersøkelse 2017, Nyutdannede masteres møte med arbeidslivet og vurdering av relevans, studiekvalitet og læringsutbytte». Utdanningsutvalget behandling finnes i Vedlegg A75.

Ros og ris-meldinger fra studenter er en relevant kilde for mer uformelle tilbakemeldinger fra studenter. Tilbakemeldingene har oftest være relatert til forhold knyttet til det fysiske og digitale læringsmiljøet og i mindre grad kvaliteten i studietilbudene. Behandlingen av meldingene er tidligere beskrevet i vedlegg A23.

Vedlegg A76 viser en oversikt over gjennomførte internrevisjoner. Internrevisjonen benyttes for å avdekke om universitetet følger fastsatte prosesser og rutiner. Nord har en egen gruppe personer som har gjennomført opplæring/sertifisering i revisjonsmetodikk og som står for gjennomføringen av internrevisjonene. Metodikken som benyttes for gjennomføringen er ISO 19011.

Innenfor ph.d.-området innhentes mye av den relevante informasjon knyttet til kvalitetsutviklingen gjennom den årlige kvalitetsrapporten for ph.d.-programmene (vedlegg 10). Rapporten tar utgangspunkt i en omfattende datainnsamling og egevaluering av ulike sider ved ph.d.-programmene. Den viser også utfordringer, og tiltak for å håndtere disse. Det legges spesielt vekt på følgende fem temaer: veilederkapasitet og kompetanse, gjennomføringsgrad, antall doktorgradsavtaler, utvikling og endringer i doktorgradsprogrammet og rekruttering. Rapport for 2018 er ikke styrebehandlet på innsendingstidspunktet 15. februar. I tillegg har det jevnlig blitt utarbeidet egne rapporter med bl.a. prognose for doktorgradsprogrammene til styret (Vedlegg A77, A78 og A79).

Vedlegg A80 viser utskrift fra nettside med henvisning til relevante kilder til bruk i kvalitetsarbeidet. I tillegg finnes her en rekke henvisninger til nasjonale undersøkelser, rapporter og hvordan disse er fulgt opp internt.

7.2. Dokumentasjon

- Vedlegg A69: Styresak 27-18 Studiebarometeret 2017 - Resultater og oppfølging
- Vedlegg A70: Oppfølging av studieprogrammer med score < 3,15 på Studiebarometeret
- Vedlegg A71: UU-sak 37-18 Rapportering av utdanningskvalitet
- Vedlegg A72: Emnerapport, fra emneansvarlig til studieprogramansvarlig
- Vedlegg A73: Studieprogramrapport fra studieprogramansvarlig til fakultet
- Vedlegg A74: Fakultetets rapport om utdanningskvalitet til rektor
- Vedlegg A75: NIFU rapport 2018-22, Kandidatundersøkelsen 2017
- Vedlegg A76: Internrevisjoner - utdanningsområdet
- Vedlegg A77: Styresak 119/18 Rapport og prognoser for doktorgradsprogrammene høst 2018
- Vedlegg A78: Styresak 71-18 Rapport og prognoser for ph.d.-programmene vår 2018
- Vedlegg A79: Styresak 141-17 Rapport og prognoser for doktorgradsutdanningen pr 1 november 2017
- Vedlegg A80: Nettside - Kilder til bruk i kvalitetsarbeidet

8. Studietilsynsforskriften, § 4-1 (5)

8.1. Redegjørelse

Hvordan bruker institusjonen kunnskap fra kvalitetsarbeidet systematisk til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og til å avdekke og rette opp eventuelt sviktende kvalitet?

Med bakgrunn i analyser og vurderinger som er gjort i emne-, studieprogramrapporter og fakultetenes egne studiekvalitetsrapporter, vises det hvordan det arbeides systematisk for å heve kvaliteten i studieprogrammene (vedlegg A4–A8). Spesielt midtveis- og sluttevalueringer av emner er viktige kilder for å avdekke sviktende kvalitet og gjøre forbedringer. Studentene oppgir ofte at midtveisevalueringene har stor nytteverdi, da f.eks. endringer i undervisningsopplegget som følge av deres tilbakemeldinger raskt kan implementeres.

Forhold som avdekkes på sluttevalueringer av emner, vil eventuelt komme senere studentkull til gode. Fagmiljøene oppfordres til å gå igjennom endringer som er gjennomført i forbindelse med tidligere evalueringer, og orientere nye kull om dette. Slike orienteringer vil bidra til å gjøre studentene mere motivert til å delta i evalueringer og annet kvalitetsarbeid, da de selv ser at de har hatt nytte av dette. Slik sikres et sterkt fokus på kvalitetsperspektivet og motivasjon for deltakelse, også for studentene.

Alle maler for emne- og studieprogramrapporter vil, når en teknisk løsning er på plass, bli lagt inn i Canvas, vårt valgte LMS, på en slik måte at de ansvarlige vil få en automatisk påminning når det nærmer seg tidspunkt for evaluering.

Når det gjelder ph.d.-programmene, heter det at styret har det overordnede ansvaret for disse (vedlegg A96). Videre heter det at utdanningen organiseres i programmer som forvaltes av fakultetene. Mye av kvalitetsarbeidet foregår derfor på det enkelte fakultet. Sentralt er det bl.a. etablert en prosessbeskrivelse for ph.d.-kurs, etablering og gjennomføring (vedlegg A15). Her står det at det fakultet som arrangerer et kurs, skal sørge for at kurset blir evaluert i forbindelse med kursavslutningen.

Nord baserer sin kunnskapsinnhenting både fra interne undersøkelser/evalueringer og eksterne rapporter, som eksempelvis Studiebarometeret, NSDs database og nasjonale undersøkelser av studieprogram. Eksempelvis nevnes barnevern-, sosionom- og vernepleieutdanningene (BSV).

Relevante undersøkelser behandles av læringsmiljøutvalget, institusjonens utdanningsutvalg (UU), lokale utdanningsutvalg på fakultetene og i noen tilfeller også av styret. Slik sikres både forankring og oppfølging. Noen fakultet skriver i kvalitetsrapporten at kvaliteten i studieprogrammene er sentrale tema i lærermøter for det enkelte studieprogram. I tillegg tas det bl.a. opp emneverdier, innspill fra studenttillitsvalgte og resultater fra studiebarometeret. Dette er gode innspill for å diskutere kvaliteten i studieprogrammet, og diskusjoner i møtet resulterer ofte i forslag til forbedringer. Institusjonen har i forhold til Studiebarometeret, satt en kritisk grense (NOKUTs terskelverdi) for når fagmiljøene må iverksette tiltak (vedlegg A70).

Gjennom ros og ris-systemet (vedlegg A23) som er beskrevet tidligere, har studentene anledning til å gi tilbakemelding om forhold som angår deres studiehverdag. En gjenganger gjennom dette systemet har vært universitetets manglende overholdelse av sensurfrister. Gjennom kartlegging av omfanget, tydeliggjøring av regelverket og ansvar og en årlig sak i UU, har vi et sterkt fokus på dette området.

I forbindelse med reakkreditering av eksisterende studier eller akkreditering av nye studier, har det blitt avdekket at enkelte har hatt utfordringer med å fylle kravene til f.eks. internasjonalisering og studentutveksling. I disse tilfelle har UU vedtatt at studietilbudene kan akkrediteres under forutsetning av at manglene rettes opp innen en gitt dato. Som eksempel vises det til reakkreditering av Bachelor i farmasi (vedlegg A81).

Akkrediteringsarbeidet av nye studietilbud har i noen tilfelle avdekket uheldige forhold knyttet til avtaler om praksis. I ett tilfelle har det vært henvist til intensjonsavtaler, der det viste seg at samarbeidspartneren ikke kunne tilby det antall praksisplasser som var beskrevet i intensjonsavtalen. Igangsettingen at studiet ble utsatt i ett år i påvente av formell avtale om gjennomføring av praksis (vedlegg A82). At veilederkompetansen i praksis ikke har vært i henhold til regelverket, har også blitt avdekket gjennom kvalitetsarbeidet. Dette førte til utskifting av de veiledere som ikke hadde formell kompetanse på området, før dette studiet ble akkreditert.

Studiebarometeret 2017 viste at seks studieprogram hadde et resultat som var under NOKUTs terskelverdi for tilfredsstillende kvalitet. To av studieprogrammene har gjennomgått en større intern revidering i ettertid. Dette gjelder Erfaringsbasert master i samfunnsikkerhet og kriseledelse og Bachelor i Nordområdestudier. Når det gjelder førstnevnte studieprogram, som var et samarbeid mellom tre fakultet, ble det tatt ut av porteføljen for ett studieår og fullstendig omarbeidet. Ledelsen av studiet hadde tidligere blitt lagt til nytt fagmiljø, med derav endret fakultetstilknytning. Navn på studiet ble også endret ut fra nytt innhold. Det nye og omarbeidede masterstudiet som nå heter Master i beredskap og kriseledelse, ble startet opp høst 2018. Fagledelsen følger det nye omarbeidede studiet nøye, ut fra erfaringer fra forelesere og studentevalueringer (vedlegg A91).

Bachelorprogrammet i nordområdestudier ble høsten 2017 endret fra å tilby 90 studiepoeng i Bodø og resten som innpassing av studier fra andre, fortrinnsvis russiske universiteter.

Bachelorprogrammet fremstår nå helhetlig og med mulighet for innpassing av emner fra andre utdanningsinstitusjoner. Dette gir en bedre kontroll på den totale kvaliteten i studieprogrammet.

For andre studieprogram var det spesielt forhold knyttet til studentenes opplevelse av mangel på medvirkning og påvirkning av egen studiesituasjon som medførte lav score. Fakultetene viser gjennom fakultetsrapportene at de har iverksatt en rekke tiltak nokså umiddelbart etter at resultatene forelå, bl.a. har FSH innført faste møter mellom fakultetsledelse og studenttillitsvalgte (vedlegg A4-A8).

Årlig styresak om studieportefølje blir behandlet i oktobermøtet, etter at styret først har fått seg forelagt en sak om foreløpig studieportefølje i junimøtet. I denne prosessen blir institusjonens studieportefølje gjennomgått først på fakultetsnivå og deretter på sentralt nivå, for å se om den tilfredsstillende vedtatte kvalitetskrav. Som tidligere nevnt skjer det samme med søknader om nye studier og ved reakkreditering av eksisterende studieprogram. Studieprogrammene skal bl.a. vurderes ut fra SEFØ-modellen, der strategi, etterspørsel, faglig og økonomisk bærekraft er viktige parametere for fortsatt å kunne tilbys ved Nord, eller for å bli vedtatt som nytt studietilbud. I forbindelse med porteføljarbeidet skjer det et årlig studieplanarbeid. Informasjon og veiledning til dette arbeidet ligger på egen nettside (vedlegg A83) og det er utarbeidet egen prosessbeskrivelse for aktivitetene i dette arbeidet (vedlegg A54).

Når det gjelder nytten av å gå igjennom studieprogram ved endringer og reakkreditering, skriver bl.a. Handelshøgskolen i sin kvalitetsrapport at ved hjelp av interne arbeidsgrupper og bruk av eksternt panel sikres det at studiene fyller kravene i Studietilsynsforskriften. Dette gjelder både krav til fagmiljø og større vekt på internasjonalisering. Flere fakultet poengterer rollen til studieprogramansvarlig når det gjelder å være i dialog med studentene og fange opp sviktende kvalitet.

Styrets klagenemnd har også en rolle i kvalitetsarbeidet. Klagenemndas behandling av klager fra studenter har medført presiseringer i interne forskrifter, regelverk og rutiner for å sikre riktig vedtak i saker. Klagenemnda bidrar til å sikre studenters rettsikkerhet, og er dessuten et viktig organ i behandlingen av saker omkring mistanke om fusk.

8.2. Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

I vedlegg A4-A8 er de fakultetsvise studiekvalitetsrapportene tatt med for å vise fakultetenes systematiske kvalitetsarbeid på program- og emnenivå.

Vedlegg A70 inneholder prosessbeskrivelse for hvordan fagmiljøene skal følge opp ikke tilfredsstillende resultater på Studiebarometeret. Her går det fram hvem som har ansvaret og hvordan igangsatte tiltak skal rapporteres.

Vedlegg A81 viser rektorvedtak i sak om reakkreditering av Bachelor i farmasi. Der framgår det hvordan studiet ble behandlet to ganger i UU, første gang i 2017, før endelig rektorvedtak ble gjort 2.01.2019. Det var spesielt krav om internasjonalisering og studentutveksling som gjorde at saken ble sendt tilbake til fakultetet for videre arbeid.

Vedlegg A91 Rektorvedtak fra 27.04.2018, reakkreditering av Master i beredskap og kriseledelse. Her framgår de endringer som er gjort på studiet og hvorfor en har valgt å organisere det på en ny måte.

Vedlegg A82 inneholder rektorvedtak der Bachelor i paramedisin (paramedic) ble trukket fra lokalt opptak. Rektorvedtaket viser historikk i saken om akkreditering av studiet, der denne søknaden ble behandlet to ganger i UU. I rektorvedtaket om trekk av studiet med studiested Namsos, blir dette grunnlagt med risiko for at universitetet ikke klarer å innfri alle kvalitetskrav. I tillegg blir gjennomføring av første praksisperiode i Trøndelag sett på som utfordrende. Fakultetet skriver at vurderinger knyttet til kvalitet, i særlig grad gjelder forutsigbar og tilstrekkelig bemanning, planlegging av praksis høsten 2017, samt administrativ kapasitet for å følge opp studietilbudene.

Vedlegg A83 er en kopi av nettsiden som omhandler studieplanarbeidet. Dette er en omfattende prosess og mange aktiviteter inngår, som eksempelvis om arbeidet med studieportefølje fram til styresak, om SEFØ-modellen årshjul, kalender med tidsfrister, bestillingskjema for emner og studieprogram i FS (felles studentsystem), flere typer maler etc.

Vedlegg A84 inneholder et eksempel på arbeidet med å akkreditere nye studier, her gjelder det nytt studium Bachelor i paramedisin. I første gangs vedtak ble fakultetet bedt om å jobbe videre med konkrete avtaler om internasjonalisering og studentutveksling innen en gitt dato, og at dette oversendes studiedirektør for dokumentasjon.

Vedlegg A96 er Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Nord universitet og gjelder alle fire doktorgradene. Forskriften regulerer opptak til, gjennomføring og avslutning av ph.d.-utdanningen.

Vedlegg A15 er den prosessbeskrivelsen innen utdanningskvalitet som gjelder etablering og gjennomføring av ph.d.-kurs. Her inngår fakultetets ansvar for å evaluere forskerkursene de gir.

8.3. Dokumentasjon

- Vedlegg A81: Rektorvedtak 02012019 Reakkreditering av Bachelor i farmasi - oppfølging av rektors vedtak i 2017
- Vedlegg A82: Rektorvedtak - Paramedic - Trekk fra lokalt opptak
- Vedlegg A83: Studieplanarbeid
- Vedlegg A84: Rektorvedtak - Akkreditering paramedic
- Vedlegg A96: Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Nord universitet
- Vedlegg A91: Rektorvedtak 27042018 Reakkreditering 2018 Master i beredskap og kriseledelse

9. Studietilsynsforskriften, § 4-1 (6)

9.1. Redegjørelse

Beskriv hvordan resultater fra kvalitetsarbeidet inngår i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje

Da styret behandlet sak om portefølje 2018/2019 høsten 2017, var fakultetene fortsatt opptatt med samordning av portefølje og å lage felles studieplaner, noe som var et uttrykt mål i forbindelse med fusjonen. I noen tilfeller førte dette til at fagområder ble overflyttet til et annet fakultet. Bortsett fra fag som venter på nye nasjonale retningslinjer, er de fleste andre fagområder i mål. I denne prosessen ble resultater fra både Studiebarometeret og tilgjengelig statistikk benyttet som input til fagmiljøet. Studentevalueringer fikk også påvirkning på arbeidet, samtidig som føringer i henhold til lov og forskrifter ble styrende. Dette gjelder spesielt krav til studietilbudet og til fagmiljøet.

I forbindelse med studieporteføljen for 2017/2018 (vedlegg A85) ble det besluttet å legge ned noen fagområder der kvalitetsarbeidet hadde avdekket mangler eller feil. Dette gjaldt eksempelvis Bachelor i nautikk ved Handelshøgskolen, der nivået på en stor del av foreleserne som kom utenfra, ikke tilfredstilte krav til fagmiljø (vedlegg A86). Ut fra samordning av studieplaner og en vurdering av hvilke studiesteder som kunne tiltrekke seg flest studenter, ble også noen tidligere økonomistudier lagt ned og erstattet med andre studier. Det å ha et større studentmiljø blir sett på som et kvalitetskriterium både ut fra mulighet for studentaktiviteter, bedre tilgang på lærer- og/eller studentledede arbeidsgrupper og miljøfaktorer, som eksempelvis en større samling av studenter på campus.

I forbindelse med opptak til høsten 2017, ble Bachelor i film og TV-produksjon trukket fra opptaket og studiet er stanset inntil videre. Ledelsen ved det ansvarlige fakultetet gikk igjennom fagmiljøet og fant det for svakt mht. akademisk kompetanse. Dette ble gjort som en del av fakultetets porteføljegjennomgang. Et større arbeid ble satt i gang både for å rekruttere nye ansatte i tillegg til

en plan for å øke kompetansen i det eksisterende miljø. Kartlegging av aktuell kompetanse knyttet til andre studier på fakultetet ble også gjennomført. En egen styresak behandler dette studiet (vedlegg A87). Det blir fortsatt ikke tatt opp nye studenter på bachelorprogrammet, da den nødvendige faglige kompetansen ennå ikke er på plass.

Ut fra dårlig gjennomstrømning og dårlige resultater, er to nett- og samlingsbaserte sykepleieutdanninger tatt ut porteføljen (vedlegg A88). Rett etter fusjonen hadde institusjonen tre nett- og samlingsbaserte sykepleiestudier, i tillegg til ett som ikke ble startet opp med nytt kull fra høsten 2016. Disse studiene har hatt lav gjennomstrømning og til dels dårlige resultater. To studieprogram er nå tatt ut av porteføljen, noe som gir flere ressurser til det studiet man valgte å beholde. I tillegg viser det seg at inntaksnivået har økt på de campusbaserte utdanningene.

Bachelorstudiet i journalistikk hadde ikke opptak høsten 2018, både ut fra lav søkning og tilbakemeldinger fra studentene på kvalitet og innhold i studiet. Det blir heller ikke opptak på studiet høsten 2019. En arbeidsgruppe har gått igjennom studiet, og har kommet med et forslag til en erfaringsbasert mastergrad innen journalistikk og kommunikasjonsarbeid som nå skal etableres. Studiet planlegges igangsatt høsten 2019. Fremtiden til bachelorstudiet i journalistikk er uavklart.

Både tidligere HiNT og UiN hadde lavere grads studier i sosiologi. Studiet hadde blitt evaluert av NOKUT og i rapporten som kom i 2018 kom bachelorprogrammet dårlig ut. I tillegg var det sviktende rekruttering og tilbakemelding fra studenter på liten relevans for arbeidslivet. Studiet ble omarbeidet til en Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse. Nytt studentkull startet opp i Steinkjer høsten 2018 (vedlegg A89).

Nord hadde et bachelorstudium i Mo i Rana innen informasjonssystemer. Dette studiet hadde svak søkning og lav gjennomstrømning. I forbindelse med fusjonen ble studiet overtatt av nytt fakultet. Det ble da gjort omfattende endringer, og studiet som nå heter Bachelor i digital økonomi og organisasjon ble reakkreditert høsten 2017 (vedlegg A90). Studiet har to fordypninger, henholdsvis innen økonomi og informasjonssystemer. Søkingen til studiet høsten 2018 var svært tilfredsstillende.

Fakultetenes kvalitetsrapporter viser at fagmiljøene benytter Studiebarometeret aktivt (vedlegg A4-A8). I tillegg benyttes emne- og programevalueringer til å foreta endringer i studieprogrammene, der fagmiljøet i noen tilfelle, som vist overfor, har lagt om studieprogrammet. SEFØ-benyttes, og det blir spesielt lagt vekt på etterspørsel og faglig bærekraft. Ett studium som ble fullstendig lagt om i forbindelse med tilbakemeldinger fra studentene og også fra eksterne interessenter, var det tidligere nevnte erfaringsbaserte masterstudiet i samfunnsikkerhet og kriseledelse (vedlegg A91).

Det arbeides aktivt med kompetanseheving i fagmiljøene både i forhold til første- og toppstillingskompetanse (Vedlegg A92). Undervisningen skal være forskningsbasert og fakultetenes studieportefølje skal ivareta dette kravet. Kompetanseheving er derfor en viktig kvalitetsindikator, og forventes å fremme kvaliteten på studiene. Prosessen går ikke så fort som ønskelig, og målene for 2018 ble ikke nådd. Andel førstekompetente hadde som mål 62 %, mens universitetet nådde 60,8 %. Andel toppkompetente økte til 18,3 %, mens målet var på 20 %.

For å kunne tilby lik kvalitet på studietilbudene uavhengig av geografi, benyttes faste lærermøter og programråd. Noen fagområder har også med studenter i disse møtene. På sikt vil dette gi viktige innspill til vurderingen av porteføljen også ut fra kvalitet. Noen fakultet ønsker å trekke inn egne arbeidslivspanel i arbeidet med reakkreditering, for i større grad å få en ekstern vurdering av innholdet i studieprogrammene

Fakultetene melder at erfaringer fra kvalitetsarbeidet benyttes til prioritering av hvilke studier som skal reakkrediteres. Det blir i tillegg sett på gjennomføring og kandidatproduksjon. Rapporter fra DBH og egenproduserte statistikker benyttes i sterkere grad enn tidligere for å vurdere kvalitet og mangler eller styrker i porteføljen. I tillegg jobbes det med å forbedre læringsutbytte-beskrivelsene, ofte i samråd med eksterne parter. Profesjonsstudiene har faste møter med praksisfeltet, og flere fakultet har planer for, eller har satt i gang arbeidslivspaneler. Her vil det fanges opp om kandidatene har rett kompetanse, og om institusjonen har de riktige studiene ut fra fagprofil.

Som vist i styresaker om studieportefølje, benytter fakultetene resultater fra kvalitetsarbeidet som erfaringsbakgrunn for porteføljearbeidet, ved strategiske prioriteringer av ressursbruk, behov for nye utdanninger eller nedleggelse av eksisterende studieprogram. Arbeidet med utdanningskvalitet har høy prioritet på fakultetene, og opplæring i roller og ansvarsområder er blitt gjennomført både fra sentralt hold og internt på det enkelte fakultet. Kvalitetsarbeidet har også ført til vurderinger av hvilke studieprogram som skal gjennomføres ved hvilke studiesteder, for å sikre tilstrekkelig god kvalitet og volum i søkningen. Når det gjelder ph.d.-programmene, foregår evalueringen på kursnivå og endringer på innhold, pensum, læremetoder etc følger ut fra dette. Det er også planer om å gjennomføre reakkreditering på ett program i året fra og med 2020 etter mal fra NOKUT.

I brukerpanel/programråd sitter det representanter for regionene i tillegg til at Nord universitet har to Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) som også gir input i forhold til om studieporteføljen ivaretar behovene til det omkringliggende samfunn og næringsliv (Vedlegg A93).

9.2. Leseveiledning for vedlagte dokumentasjon

Vedlegg A85 inneholder styresaken om studieportefølje for studieåret 2017/2018. Her framgår det at det tidligere bachelorstudiet i nautikk ikke vil ha opptak høsten 2017. Studiet ble lagt ned i samme møte (se protokoll). I vedtaket slås det også fast som prinsipp at det normalt ikke skal være færre enn 20 studenter på hvert studieprogram.

Vedlegg A86 inneholder NOKUT-rapporten fra september 2017 «Revidering av bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse», som inneholder en vurdering av kvaliteten på det tidligere studiet og som førte til at studiet skal legges ned etter at siste student er ferdig eller at studieretten har gått ut.

Vedlegg A87 er styresak 23 november 2017 der det redegjøres for hvorfor studiet Bachelor i film og TV-produksjon må trekkes fra opptaket. Saken inneholder også en vurdering av fagmiljøet på studiet og planene videre framover.

Vedlegg A88 er styresak fra 25.10.2018, Studieportefølje 2019/2020, der styret vedtok at to nettbaserte sykepleieutdanninger skulle avsluttes ved to nevnte studiesteder.

Vedlegg A89 er styresak fra 30.10.2017, studieportefølje 2018/2019. Her omhandles bachelor i sosiologi.

Vedlegg A90 inneholder rektorvedtak fra 1.06.2018 angående reakkreditering av Bachelor i digital økonomi og organisasjon.

Vedlegg A4-A8 inneholder fakultetenes kvalitetsrapporter for 2017/2018, der det systematiske kvalitetsarbeidet og eventuelle endringer på studieprogram og portefølje ut fra tilbakemeldinger fra studenter og eksterne drøftes.

Vedlegg A91 Rektorstvedtak fra 27.04.2018, reakkreditering av Master i beredskap og kriseledelse. Her framgår de endringer som er gjort på studiet og hvorfor en har valgt å organisere det på en ny måte.

Vedlegg A92 inneholder sak fra styremøte 31 januar 2019 om Status og mål for kompetanseløftet frem mot 2022. Dette følges opp systematisk av styret 3-4 ganger i året, og kompetanseheving av ansatte har topp-prioritet av ledelsen ut fra viktigheten av å heve kompetanse på undervisere og sikre forskningsbasert utdanning.

Vedlegg A93 inneholder mandat for RSA Nordland og RSA Trøndelag (Råd for samarbeid med arbeidslivet), vedtatt i styremøte i februar 2018. Rådene skal styrke Nord sitt samarbeid med arbeidslivet i utviklingen av studieporteføljen og bidra til at utviklingen av studieprogrammene og tilbud innen etter- og videreutdanning (EVU) er tilpasset samfunnets og arbeidslivets behov. RSA skal også være en arena for informasjonsutveksling mellom partene, og gi råd til ledelsen ved Nord universitet.

Vedlegg A99 viser prosessbeskrivelse for nedleggelse av studieprogram i studieporteføljen. Hensikten er å sikre en oppdatert og målrettet studieportefølje.

9.3. Dokumentasjon

Vedlegg A85: Styresak 105-16 26102016 Endelig studieportefølje 2017-2018 for Nord universitet

Vedlegg A86: Revidering av bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse

Vedlegg A87: Styresak 123-17 23112017 Bachelor i film og TV-produksjon - Konsekvensutredning av nullopptak i 2018

Vedlegg A88: Styresak 104-18 25102018 Studieportefølje for studieåret 2019-2020

Vedlegg A89: Styresak 103-17 30102017 Endelig studieportefølje ved Nord universitet 2018-2019

Vedlegg A90: Rektorstvedtak 01062018 Reakkreditering av Bachelor i digital økonomi og organisasjon

Vedlegg A91: Rektorstvedtak 27042018 Reakkreditering 2018 Master i beredskap og kriseledelse

Vedlegg A92: Styresak 12-19 31.01.2019 Status og mål for kompetanseløftet frem mot 2022

Vedlegg A93: Styresak 10-18 05022018 Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) - Mandat og sammensetning

Vedlegg A99: Prosessbeskrivelse - Nedleggelse av studieprogram i studieportefølje

10. Vedlegg

Vedlegg A1:	Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet.....	27
Vedlegg A2:	Kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten, utskrift av nettside.....	33
Vedlegg A3:	Rapport om utdanningskvalitet 2017/2018.....	39
Vedlegg A4:	Fakultetsrapport FBA 2017-2018.....	57
Vedlegg A5:	Fakultetsrapport FLU 2017-2018.....	73
Vedlegg A6:	Fakultetsrapport FSH 2017-2018.....	85
Vedlegg A7:	Fakultetsrapport FSV 2017-2018.....	105
Vedlegg A8:	Fakultetsrapport HHN 2017-2018.....	113
Vedlegg A9:	Nord universitet årsrapport 2017-2018.....	129
Vedlegg A10:	Kvalitetsrapport for doktorgradsprogrammene 2017.....	195
Vedlegg A11:	Pedagogisk basiskompetanse ved Nord universitet.....	215
Vedlegg A12:	Universitetspedagogisk kompetanse – Arbeidsgruppe 2.....	231
Vedlegg A13:	Universitetspedagogisk kompetanse – Meritteringsordning Arbeidsgruppe 3.....	279
Vedlegg A14:	UU Sak 27-18 KSS - Evaluering av emner og studieprogram sett i en større sammenheng.....	285
Vedlegg A15:	Prosessbeskrivelse «Forskerkurs på ny mal».....	298
Vedlegg A16:	Prosessbeskrivelse Eksternt vurderingspanel.....	301
Vedlegg A17:	UU Sak 78-18 Drøfting av ambisjonsnivå i arbeid med akkreditering og reakkreditering.....	303
Vedlegg A18:	UU Sak 4-19 Endring av retningslinjer for akkreditering og reakkreditering ved Nord universitet.....	310
Vedlegg A19:	Styresak 12/17 Mandat for Læringsmiljøutvalget.....	317
Vedlegg A20:	LMU Sak 4/18 Revidering av handlingsplan for læringsmiljøet.....	324
Vedlegg A21:	Styresak 15/18 Årsrapport 2017 – Læringsmiljøutvalget.....	334
Vedlegg A22:	LMU saker fra 01012016.....	341
Vedlegg A23:	LMU sak 7/18 Ny prosess for håndtering av ros og ris-meldinger.....	343
Vedlegg A24:	Eksempel på mottatt melding.....	351
Vedlegg A25:	LMU Sak 4/17 Orientering om førstesemester.....	352
Vedlegg A26:	LMU Sak 6/18 SHoT - Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018.....	355
Vedlegg A27:	LMU Sak 8/18 Status - SHoT - Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018.....	358
Vedlegg A28:	LMU Sak 22/18 Resultatene fra SHoT undersøkelsen 2018.....	361
Vedlegg A29:	LMU Sak 27/18 Oppfølging av SHoT 2018-tiltaksplaner.....	390
Vedlegg A30:	LMU Sak 31/18 Handlingsplan LMU-tiltak etter SHoT 2018.....	420
Vedlegg A31:	LMU Sak 17/17 Studentombud ved Nord universitet.....	430
Vedlegg A32:	LMU Sak 32-18 06122018 Forslag til rollebeskrivelse og opplæring av studenttillitsvalgte.....	437
Vedlegg A33:	Strategi 2020.....	449
Vedlegg A34:	FBA Handlingsplan.....	473
Vedlegg A35:	FLU Handlingsplan.....	479
Vedlegg A36:	FSH Handlingsplan.....	492
Vedlegg A37:	FSV Handlingsplan.....	497

Vedlegg A38:	HHN Handlingsplan.....	507
Vedlegg A39:	Utviklingsavtale med KD.....	519
Vedlegg A40:	Styresak 84/18 Delstrategi internasjonalisering.....	523
Vedlegg A41:	Styresak 65/18 Delstrategi digitalisering.....	531
Vedlegg A42:	Styresak 115/18 Handlingsplan for forskning og økt forskningsproduksjon 2019 – 2023.....	541
Vedlegg A43:	Rektorvedtak - Roller i det systematiske kvalitetsarbeidet, samt beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet.....	548
Vedlegg A44:	Rektorvedtak 15032016 - Mandat for Utdanningsutvalget.....	553
Vedlegg A45:	Rektorvedtak 01072016 - Justert mandat for Utdanningsutvalget.....	556
Vedlegg A46:	UU Sak 54 -18 Justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene.....	558
Vedlegg A47:	Mandat Forskningsutvalget.....	562
Vedlegg A48:	Mandat Internasjonalt utvalg.....	564
Vedlegg A49:	Program Utdanningsseminar 2017.....	567
Vedlegg A50:	Program Utdanningsseminar 2018.....	569
Vedlegg A51:	Studieavdelingen med venner - agenda 14122018.....	571
Vedlegg A52:	Program Studieadministrativt seminar 2018.....	572
Vedlegg A53:	Si fra!.....	574
Vedlegg A54:	KSS prosessbeskrivelse - årlig studieplanarbeid, versjon 04.05.2018.....	576
Vedlegg A55:	Utdanningskvalitet – Studentmedvirkning.....	579
Vedlegg A56:	ÅRSHJUL - Studieportefølje og studieplanarbeid mv for studieåret 2019-2020.....	581
Vedlegg A57:	Rektorvedtak 29122016 - Internt tilsyn med kvaliteten på Nord universitet sine studieprogrammer - retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer.....	582
Vedlegg A58:	Rektorvedtak 29122017-Justering av retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram ved Nord universitet.....	589
Vedlegg A59:	UU Sak 26-18 KSS prosessbeskrivelse - Reakkreditering av eksisterende studieprogram.....	593
Vedlegg A60:	Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet 2017.....	599
Vedlegg A61:	Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet 2018.....	606
Vedlegg A62:	Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet 2019.....	622
Vedlegg A63:	Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner ved Nord universitet.....	628
Vedlegg A64:	Prosessbeskrivelse - Etablering og akkreditering av nye studieprogram over 30 studiepoeng.....	630
Vedlegg A65:	UU Saker fra 01012016.....	632
Vedlegg A66:	Rutinebeskrivelse - Vurdering av om studieprogram skal igangsettes ut fra antall studenter.....	637
Vedlegg A67:	Rutinebeskrivelse - Vurdering om igangsetting ut fra krav til fagmiljø.....	638
Vedlegg A68:	Rutinebeskrivelse - Vurdering ut fra tilbakemeldinger.....	640

Vedlegg A69:	Styresak 27-18 Studiebarometeret 2017 - Resultater og oppfølging.....	641
Vedlegg A70:	Oppfølging av studieprogrammer med score < 3,15 på Studiebarometeret.....	653
Vedlegg A71:	UU-sak 37-18 Rapportering av utdanningskvalitet.....	654
Vedlegg A72:	Mal Emnerapport, fra emneansvarlig til studieprogramansvarlig.....	666
Vedlegg A73:	Mal Studieprogramrapport fra studieprogramansvarlig til fakultet.....	667
Vedlegg A74:	Mal Fakultetets rapport om utdanningskvalitet til rektor.....	670
Vedlegg A75:	NIFU rapport 2018-22, Kandidatundersøkelsen 2017.....	672
Vedlegg A76:	Internrevisjoner – utdanningsområdet.....	843
Vedlegg A77:	Styresak 119/18 Rapport og prognoser for doktorgradsprogrammene høst 2018..	846
Vedlegg A78:	Styresak 71-18 Rapport og prognoser for ph.d.-programmene vår 2018.....	852
Vedlegg A79:	Styresak 141-17 Rapport og prognoser for doktorgradsutdanningen pr 1 november 2017.....	857
Vedlegg A80:	Nettside - Kilder til bruk i kvalitetsarbeidet.....	862
Vedlegg A81:	Rektorvedtak 02012019 Reakkreditering av Bachelor i farmasi - oppfølging av rektors vedtak 2017.....	866
Vedlegg A82:	Rektorvedtak Paramedic - Trekk fra lokalt opptak.....	872
Vedlegg A83:	Studieplanarbeid.....	876
Vedlegg A84:	Rektorvedtak - Akkreditering paramedic.....	881
Vedlegg A85:	Styresak 105-16 26102016 Endelig studieportefølje 2017-2018 for Nord universitet.....	896
Vedlegg A86:	Revidering av bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse.....	923
Vedlegg A87:	Styresak 123-17 23112017 Bachelor i film og TV-produksjon - Konsekvensutredning av nullopptak i 2018.....	980
Vedlegg A88:	Styresak 104-18 25102018 Studieportefølje for studieåret 2019-2020.....	987
Vedlegg A89:	Styresak 103-17 30102017 Endelig studieportefølje ved Nord universitet 2018-2019.....	1025
Vedlegg A90:	Rektorvedtak 01062018 Reakkreditering av Bachelor i digital økonomi og organisasjon.....	1105
Vedlegg A91:	Rektorvedtak 27042018 Reakkreditering 2018 Master i beredskap og kriseledelse.....	1113
Vedlegg A92:	Styresak 12-19 31.01.2019 Status og mål for kompetanseløftet frem mot 2022....	1159
Vedlegg A93:	Styresak 10-18 05022018 Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) - Mandat og sammensetning.....	1177
Vedlegg A94:	Rektorvedtak - Retningslinjer for etablering og akkreditering av nytt studieprogram.....	1182
Vedlegg A95:	Rektorvedtak - Retningslinjer for etablering og akkreditering av nytt studieprogram.....	1189
Vedlegg A96:	Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Nord universitet.....	1197
Vedlegg A97:	Prosessbeskrivelser PhD samlet.....	1212
Vedlegg A98:	Styresak 15-19 Revidering av akkreditering av phd i studier av profesjonspraksis – status.....	1229
Vedlegg A99:	Prosessbeskrivelse - Nedleggelse av studieprogram i studieportefølje.....	1233
Vedlegg A100:	Møte mellom studentparlamentet og Ledelsen ved Nord universitet - 15.11.201.....	1236

Nord universitet - Kvalitetssystem for utdanning

Innhold

Innledning.....	2
Forankring i lovverk.....	3
Utdanningskvalitet i Nord – Studentenes læringsbane og tilhørende kvalitetsområder	4
Roller og ansvar i arbeidet med utdanningskvalitet	6
Vedlikehold av kvalitetssystem for utdanning	6

Innledning

Dette dokumentet erstatter Kvalitetshåndbok for utdanning (vedtatt av rektor 6.4.2017) og beskriver hvordan Nord universitet arbeider for å oppfylle kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet, jf. UH-loven, Studiekvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften.

Dokumentet gir beslutningstakere og den enkelte ansatte oversikt over hvilken informasjon kvalitetssystemet inneholder, og hvordan det vedlikeholdes.

Kvalitetssystemet for utdanning er et digitalt system som omfatter de mest sentrale og kritiske prosesser, aktiviteter og områder. Det skal være lett tilgjengelig på universitetets nettsider, ha lav brukerterskel og inneholde oppdaterte prosesser, rutiner, vedtak, relevante lenker til eksterne og interne nettsider, samt relevante meldinger, dokumenter og rapporter.

Kvalitetssystemet for utdanning er et dynamisk system. Det arbeides kontinuerlig med forbedringer av innholdselementene i systemet, for å understøtte arbeidet med kvalitet i utdanningene. Ledelsen på alle nivå, med styret som øverste ansvarlig for utdanningskvaliteten, skal sikres god og relevant styringsinformasjon som grunnlag for å ta nødvendige beslutninger.

Kvalitetssystemet for utdanning er ikke et saksbehandlingssystem. Institusjonens arkivsystem skal benyttes til saksbehandling med tilhørende dokumentasjon. For eksempel blir rektorvedtak om godkjenning av studieplan lagret i arkivsystemet, og ikke i kvalitetssystemet.

Forankring i lovverk

Universiteter og høyskoler skal ivareta ansvaret for kvaliteten i utdanningene gjennom systematisk kvalitetsarbeid. Videre skal institusjonene legge til rette for løpende utvikling av utdanningskvaliteten, kunne avdekke sviktende kvalitet i studietilbudene og sikre tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet. Institusjonene skal kvalitetssikre alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avsluttet utdanning (jf. Studiekvalitetsforskriften §2-1).

I Lov om universiteter og høyskoler § 1-6 heter det at «*Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring.*»

Kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet er tydeliggjort i Studietilsynsforskriften, § 4-1. Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet. Nedenfor kobles sentrale dokumenter og aktiviteter ved Nord universitet til hvert enkelt punkt i forskriften. Utfyllende informasjon om disse er beskrevet i kvalitetssystemet for utdanning.

- (1) *Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.*
  - Strategi 2020 for Nord universitet
  - Utviklingsavtalen mellom Nord universitet og KD
- (2) *Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.*
  - Delegasjonsreglement, vedr. utdanningsvirksomhet
  - Rolle- og ansvarsbeskrivelser innen utdanning (rektorvedtak)
- (3) *Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.*
  - Årlig studieplanarbeid
  - Studieporteføljeutvikling
  - Akkreditering
  - Reakkreditering
  - Internrevisjoner
- (4) *Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.*
  - Evalueringer og undersøkelser (interne og eksterne)
  - Ros og ris-system
  - DBH, KD-portal, NOKUT-portal, Christin mm.
  - Rapportering om utdanningskvalitet (emne, studieprogram, fakultet, styre)
  - Egne kvalitetsindikatorer (5)

(5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

- Prosess- og rutinebeskrivelser vedrørende evaluering- og forbedringsarbeid.
- Eksterne (vurderings-)panel
- Nasjonale deksamener

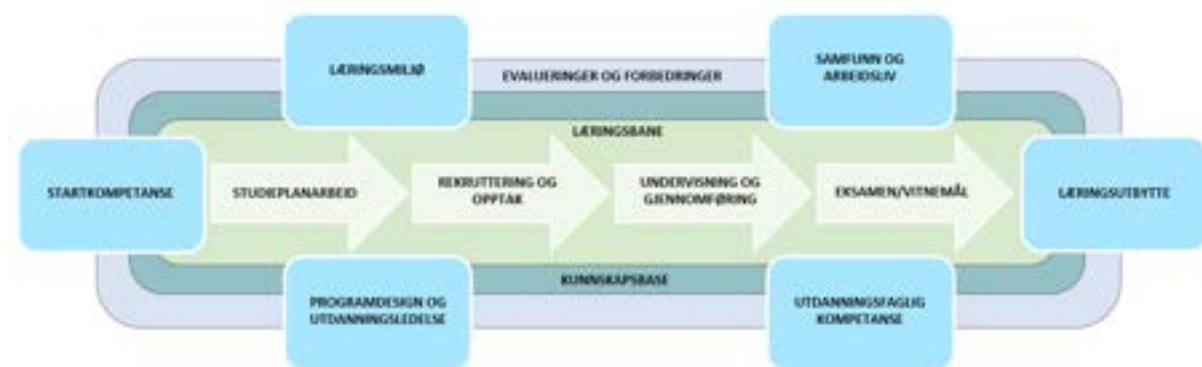
(6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

- Føringer fra Styret, NOKUT, Kunnskapsdepartementet
- SEFØ(K), analyse av utdanningen i forhold til strategi, etterspørsel, faglig bærekraft, økonomisk bærekraft og kvalitet
- Årlig rapport om utdanningskvalitet ved Nord universitet

Nord universitet skal gjennom det systematiske kvalitetsarbeidet sikre at disse kravene oppfylles.

Utdanningskvalitet i Nord – Studentenes læringsbane og tilhørende kvalitetsområder

Arbeidet med å utvikle og sikre god utdanningskvalitet skjer gjennom aktiviteter på mange områder. Det er utviklet en modell for systematisk kvalitetsarbeid med utgangspunkt i «livsløpet» til en student (se figur 1).

Figur 1 Utdanningskvalitet i Nord - Studentenes læringsbane og tilhørende kvalitetsområder

Det finnes oppdaterte dokumenter (prosess- og rutinebeskrivelser, mandater, relevante vedtak og hovedaktiviteter) i kvalitetssystemet på www.nord.no. Dokumentene er knyttet til de aktuelle kvalitetsområdene.

De enkelte kvalitetsområdene beskrives kort nedenfor:

Kunnskapsbase

Med kunnskapsbase menes selve kunnskapsgrunnlaget til det enkelte fagområdet. Det omfatter også fagkompetansen institusjonen har, samt fagkompetansen til nasjonale- og internasjonale samarbeidspartnere. Fagansatte og studenter skal sammen bidra til å vedlikeholde og utvikle en relevant kunnskapsbase.

Læringsbanen

Læringsbanen beskriver hele studentens utdanningsløp, fra opptak til mottatt vitnemål. Læringsbanen kan ikke sees isolert, men påvirkes av aktiviteter tilknyttet kvalitetsområdene som berører utdanningen. Den enkelte students læringsbane er summen av deltakelse i alle disse fellesskapene. Studenten lærer i et faglig og sosialt fellesskap, i samspill med fagansatte, medstudenter, støttetjenester, arbeidslivet, fag- og yrkesorganisasjoner og samfunnet for øvrig. I dette læringsfellesskapet får studentene økt kunnskap, ferdigheter, erfaring og dannelse.

Startkompetanse

Studentens startkompetanse er både faglige forkunnskaper, evner, motivasjon og erfaringer. Det er ikke bare snakk om nivå på kompetansen, men også hvorvidt kompetansen er tilpasset den aktuelle utdanningen.

Læringsmiljø

Læringsmiljøet er summen av alle forhold som virker inn på studentenes muligheter for å lykkes som studenter. I et godt læringsmiljø anvendes kunnskap om undervisning og læring, og det legges til rette for bruk av nye lærings-, undervisnings- og vurderingsformer. Studentinvolvering og gode strukturer for studentdemokrati fremmer studentens eierskap til læring. Kontinuerlig forbedring av det fysiske-, psykososiale- og digitale læringsmiljøet er også viktig for å skape et godt læringsmiljø.

Samfunns- og arbeidsliv

Universitetet skal tilby utdanninger som samfunnet etterspør i dag og i framtida. Nord skal bidra til at samfunns- og arbeidsliv får oppdatert kunnskap og dermed bidra til utvikling og innovasjon. Samhandling mellom fagmiljø og samfunns- og arbeidsliv skal bidra til å øke kvalitet og relevans i utdanningene. Det bør derfor opprettes arenaer der samfunns- og arbeidsliv kan gi innspill på innhold i utdanningene og studieporteføljen.

Læringsutbytte

En nasjonal og internasjonal målsetting er å sikre at studentene oppnår et godt læringsutbytte. Læringsutbyttebeskrivelser skal gi et bilde av hvilken kompetanse studentene tar med seg ut i arbeidslivet, eller til videre studier ved læresteder i inn- og utland. Læringsutbyttebeskrivelsene skal være utformet i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Utdanningsfaglig kompetanse

Utdanningsfaglig kompetanse handler om å kunne tilrettelegge et vitenskapsområde/kunstfaglig område på riktig nivå og med relevant profil inn i et studieprogram, og benytte undervisnings- og vurderingsformer der studenten står i sentrum.

Undervisere skal være i stand til å motivere og inspirere, og bidra på en slik måte at studenter føler eierskap til egen læring. Utdanningsfaglig kompetanse handler også om å kunne involvere kollegiet og studentene i utvikling og forbedring av undervisningsopplegg og studieplaner, samt til å drive forskning og utviklingsarbeid på undervisning og læring.

Programdesign og utdanningsledelse

Et godt programdesign holder sammen mange av de faktorene som bidrar til å legge til rette for god læring og for at studentene oppnår et kvalitativt godt læringsutbytte. Studieprogrammet skal ha en god indre sammenheng med samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser og undervisnings- og vurderingsformer. Et godt programdesign sikrer også at læringsutbyttebeskrivelsene er relevante for samfunns- og arbeidsliv.

Det systematiske kvalitetsarbeidet, gjennom evaluering og forbedring av studieprogrammet er et lederansvar. For å lykkes med studieprogramledelse er det viktig med klart definerte roller og tydelig ansvarsdeling.

Evaluering og forbedring

Evaluerings- og forbedringsarbeid er en kontinuerlig prosess. Evalueringene skal bidra til at indikasjoner på sviktende kvalitet avdekkes, sjekke om eventuelle iverksatt forbedringstiltak fungerer etter intensjonen, lære av det som fungerer godt og dokumentere at vi involverer studentene i kvalitetsarbeidet. Kunnskap- og informasjonsinnhenting om kvalitet i utdanningene, der studentenes tilbakemeldinger inngår, er utgangspunktet for evaluerings- og forbedringsarbeidet.

Roller og ansvar i arbeidet med utdanningskvalitet

Utdanningsledelsen (rektor, prorektor for utdanning, dekan, faggruppeleder, studieprogram- og emneansvarlig) skal ha et tydelig mandat og ansvar til å ivareta helhet og sammenheng i studieprogrammene. Beskrivelser av ansvar i ulike roller i ledelse av utdanningene finnes under «programdesign og utdanningsledelse» i kvalitetssystemet. I tillegg har ulike råd, nemnder og utvalg en sentral rolle i kvalitetsarbeidet. Mandatene og/eller nettsider til disse er plassert under de kvalitetsområdene der de naturlig hører hjemme.

Vedlikehold av kvalitetssystem for utdanning

Dokumentene i kvalitetssystemet for utdanning skal til enhver tid være oppdaterte. Til prosess- og rutinebeskrivelsene er det definert én prosesseier og én prosessansvarlig. Prosesseier er ansvarlig for at kritiske prosesser på eget ansvarsområde er dokumentert og godkjent, mens prosessansvarlige har det daglige ansvaret for området, og årlig revisjon av dokumenter. Gjennom revisjon av dokumenter sikres samsvar mellom krav og utførelse.

Kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten

Utdanningskvalitet i Nord - Studentenes læringsbane og tilhørende kvalitetsområder.

Prosessbeskrivelser innenfor de enkelte områdene publiseres fortløpende når disse er etablert og godkjent av ansvarlig leder (prosesseier).

Læringsbane:

Læringsbanen beskriver hele studentens utdanningsløp, fra opptak til mottatt vitnemål. Læringsbanen kan ikke sees isolert, men påvirkes av aktiviteter tilknyttet kvalitetsområdene som berører utdanningen. Den enkelte students læringsbane er summen av deltakelse i alle disse fellesskapene. Studenten lærer i et faglig og sosialt fellesskap, i samspill med fagansatte, medstudenter, støttetjenester, arbeidslivet, fag- og yrkesorganisasjoner og samfunnet for øvrig. I dette læringsfellesskapet får studentene økt kunnskap, ferdigheter, erfaring og dannelselse.

studieplanarbeid

- [Prosessbeskrivelse reakkreditering av eksisterende studier.pdf](#)
- [Prosessbeskrivelse etablering og akkreditering av nytt studieprogram.pdf](#)
- [Prosessbeskrivelse vedtak av endelig studieportefølje.pdf](#)
- [Prosessbeskrivelse endring av vedtatt studieportefølje.pdf](#)

 [Rutinebeskrivelse Endringer av vedtatt studieportefølje.pdf](#)

rekruttering og opptak

Rekruttering:

[Studentrekruttering](#)

Opptaksprosesser og tilhørende rutiner:

 [Prosessbeskrivelse samordna opptak.pdf](#) / [Rutinebeskrivelse samordna opptak.pdf](#)

 [Prosessbeskrivelse lokalt opptak.pdf](#) / [Rutinebeskrivelse lokalt opptak.pdf](#)

 [Prosessbeskrivelse internasjonalt lokalt opptak.pdf](#) / [Rutinebeskrivelse internasjonalt lokalt opptak.pdf](#)

 [Prosessbeskrivelse emne opptak.pdf](#) / [Rutinebeskrivelse lokalt emner.pdf](#)

 [Rutinebeskrivelse - Trekk av studier vurdering ut fra krav til fagmiljø.pdf](#)

 [Rutinebeskrivelse - Vurdering av om studieprogram skal igangsettes ut fra antall studenter.pdf](#)

 [Rutinebeskrivelse - Vurdering ut fra tilbakemeldinger.pdf](#)

Opptak:

[Informasjon om opptak](#)

---

undervisning og gjennomføring

Krav til emnebeskrivelser og vurderingsformer

 [Prosessbeskrivelse årlig timeplanarbeid.pdf](#)

[Krav til emnebeskrivelser og vurderingsformer \(intranett\)](#)

[Emneplanlegging på nett \(EpN\) \(intranett\)](#)

[Timeplan og romreservering \(intranett\)](#)

[Pensumlister - Leganto \(intranett\)](#)

[Canvas](#)

[Kompetansesenter for læring og teknologi \(KOLT\)](#)

---

eksamen og vitnemål

[Lover, forskrifter og retningslinjer](#)

[Praktisk informasjon om eksamen](#)

[Opplæring for ansatte om digital eksamen](#)

[Sensorveiledning](#)

Vitnemål:

 [Rutinebeskrivelse - Fakultetenes vitnemålsforberedelse.pdf](#)

Kunnskapsbase:

Med kunnskapsbase menes selve kunnskapsgrunnlaget til det enkelte fagområdet. Det omfatter også

fagkompetansen institusjonen har, samt fagkompetansen til nasjonale- og internasjonale samarbeidspartnere. Fagansatte og studenter skal sammen bidra til å vedlikeholde og utvikle en relevant kunnskapsbase.

Se utvalgte lenker for hvordan Nord utvikler sin kunnskapsbase:

- [Forskningsnytt](#)
- [Forskningssamarbeid](#)
- [Forskerutdanning](#)

Sentre for fremragende utdanninger (SFU):

- [Engage, Centre for Engaged Education through Entrepreneurship](#)
- [Exclted, Centre for Excellent IT Education](#)

Evalueringer og forbedringer:

Evaluerings- og forbedringsarbeid er en kontinuerlig prosess. Evalueringene skal bidra til at indikasjoner på sviktende kvalitet avdekkes, sjekke om eventuelle iverksatt forbedringstiltak fungerer etter intensjonen, lære av det som fungerer godt og dokumentere at vi involverer studentene i kvalitetsarbeidet. Kunnskap- og informasjonsinnhenting om kvalitet i utdanningene, der studentenes tilbakemeldinger inngår, er utgangspunktet for evaluerings- og forbedringsarbeidet.

Alle emner skal evalueres av studentene hver gang emnet gjennomføres. Enten som midtveisevalueringer, eller som sluttevaluering. Studieprogramevaluering skal minimum gjennomføres som dialogmøte med studenttillitsvalgte en gang i året. Fakultetene må dokumentere at evalueringene er gjennomført, hvilke momenter som er behandlet og hvilke tiltak som iverksettes.

Maler for evaluering og rapportering er tilgjengelig på Nord universitets intranettside:
["Utdanningskvalitet"](#)

Studiebarometeret:

Studiebarometeret er en nasjonal spørreundersøkelse. Undersøkelsen spør om studentenes oppfatninger om kvalitet i studieprogrammer ved norske høyskoler og universiteter. Hvordan Nord følger opp undersøkelsen er presentert på en egen side: [Studiebarometer](#)

Eksternt vurderingspanel:

Nord universitet skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige, som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene.

 [Prosessbeskrivelse Eksternt vurderingspanel.pdf](#)

Kvalitetsområder:

startkompetanse

Studentens startkompetanse er både faglige forkunnskaper, evner, motivasjon og erfaringer. Det er ikke bare snakk om nivå på kompetansen, men også hvorvidt kompetansen er tilpasset den aktuelle utdanningen.

Aktiviteter:

- Relevant informasjon på nettsider (markedsføring og veiledning)

- Tydelig forkunnskapskrav
  - [Maler for studieinfo-, program- og emnebeskrivelser](#) (intranett)
  - [Studiestart \(førstesemester\)](#)
  - [Studiestart](#)
  - [Studentrekruttering](#) (intranett)
  - [Studentrekruttering](#)
  - [Web og sosiale medier](#) (intranett)
-

læringsmiljø

Læringsmiljøet er summen av alle forhold som virker inn på studentenes muligheter for å lykkes som studenter. I et godt læringsmiljø anvendes kunnskap om undervisning og læring, og det legges til rette for bruk av nye lærings-, undervisnings- og vurderingsformer. Studentinvolvering og gode strukturer for studentdemokrati fremmer studentens eierskap til læring. Kontinuerlig forbedring av det fysiske-, psykososiale- og digitale læringsmiljøet er også viktig for å skape et godt læringsmiljø.

Aktiviteter:

- [Tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne](#)
  - Handlingsplan for utvikling av læringsmiljøet ved Nord (se nettsiden til [Læringsmiljøutvalget](#))
  - Sosial og faglig inkludering
  - [Læringsmiljøutvalget](#)
  - [Førstesemester](#)
  - Opplæring av studenttillitsvalgte
  - Studentombud
-

samfunn og arbeidsliv

Universitetet skal tilby utdanninger som samfunnet etterspør i dag og i framtida. Nord skal bidra til at samfunns- og arbeidsliv får oppdatert kunnskap og dermed bidra til utvikling og innovasjon. Samhandling mellom fagmiljø og samfunns- og arbeidsliv skal bidra til å øke kvalitet og relevans i utdanningene. Det bør derfor opprettes arenaer der samfunns- og arbeidsliv kan gi innspill på innhold i utdanningene og studieporteføljen.

Aktiviteter:

- Utvikling og revisjon av studier i samarbeid med samfunn og arbeidsliv
  - Bachelor- og masteroppgave på oppdrag fra arbeidsgivere
  - Studieporteføljeutvikling
  - Karrieredager
  - [Alumni](#)
  - [Råd for samarbeid med arbeidsliv \(RSA\)](#)
-

læringsutbytte

En nasjonal og internasjonal målsetting er å sikre at studentene oppnår et godt læringsutbytte. Læringsutbyttebeskrivelser skal gi et bilde av hvilken kompetanse studentene tar med seg ut i arbeidslivet, eller til videre studier ved læresteder i inn- og utland. Læringsutbyttebeskrivelsene skal være utformet i tråd med [nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk](#).

Aktiviteter:

- Kvalitetssikring av studieplaner (akkreditering, revidering og re-akkreditering)
  - [Veileder og mal for læringsutbyttebeskrivelser](#) (intranett)
  - Eksterne vurderings-/karakterpaneler
  - Karakterstatistikker
  - [Nasjonale deksamener](#)
  - [Kandidatundersøkelser](#)
-

utdanningsfaglig kompetanse

Utdanningsfaglig kompetanse handler om å kunne tilrettelegge et vitenskapsområde/kunstfaglig område på riktig nivå og med relevant profil inn i et studieprogram, og benytte undervisnings- og vurderingsformer der studenten står i sentrum.

Undervisere skal være i stand til å motivere og inspirere, og bidra på en slik måte at studenter føler eierskap til egen læring. Utdanningsfaglig kompetanse handler også om å kunne involvere kollegiet og studentene i utvikling og forbedring av undervisningsopplegg og studieplaner, samt til å drive forskning og utviklingsarbeid på undervisning og læring.

Aktiviteter:

- Universitetspedagogikk
  - Intern kompetansebygging
  - Prøveforelesning ved tilsetting
  - Kollegaveiledning
  - Forskningsbasert undervisning
  - (Meritteringsordning av undervisere)
  - Sentre for fremragende undervisning
-

programdesign og utdanningsledelse

Et godt programdesign holder sammen mange av de faktorene som bidrar til å legge til rette for god læring og for at studentene oppnår et kvalitativt godt læringsutbytte. Studieprogrammet skal ha en god indre sammenheng med samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser og undervisnings- og vurderingsformer. Et godt programdesign sikrer også at læringsutbyttebeskrivelsene er relevante for samfunns- og arbeidsliv.

Det systematiske kvalitetsarbeidet, gjennom evaluering og forbedring av studieprogrammet er et lederansvar. For å lykkes med studieprogramledelse er det viktig med klart definerte roller og tydelig ansvarsdeling.

Aktiviteter:

- Utdanningsspesifikke arenaer mellom utdanningen og tilhørende samfunns-/arbeidsliv
- Årlig samling for studieprogramansvarlige:
  - [SPA samling 2018](#)
  - [SPA samling 2017](#)
  - [SPA samling 2016](#)
- [Sentralt utdanningsutvalg](#)
- [Kvalitetssikring av studieplaner](#)
- [Forsknings-/doktorgradsutvalg](#)
- Intern/ekstern lederutdanning
- [Internasjonalt utvalg](#)

Ph.d.-utdanning og Internasjonalisering:

---

ph.d.-utdanningen

- Opptak på ny mal.pdf
  - Oppnevning av veileder og ph.d.-avtalen ny mal.pdf
  - Opplæringsdel på ny mal.pdf
  - Progresjonsrapportering på ny mal.pdf
  - Forskerkurs på ny mal.pdf
  - Avslutning av ph.d.-avtalen ny mal.pdf
  - Disputas ph.d. på ny mal.pdf
-

internasjonalisering

Informasjon til ansatte (intranett)

- Prosessbeskrivelse utreisende doktorgradsstudenter med Erasmus+.pdf
- Prosessbeskrivelse søknad Erasmus+ utdanningsprosjekter.pdf
- Prosessbeskrivelse utreisende studenter.pdf
- Prosessbeskrivelse utreisende ansatte på stipendprogram Erasmus+.pdf
- Prosessbeskrivelse samarbeidsavtaler internasjonalisering.pdf
- Prosessbeskrivelse kvalitetssystem internasjonalisering.pdf
- Prosessbeskrivelse innkommende studenter.pdf
- Prosessbeskrivelse informasjon.pdf
- Prosessbeskrivelse beredskap internasjonalisering.pdf

- Rutinebeskrivelse Erasmus+ student - UT.pdf
- Rutinebeskrivelse Erasmus+ utreisende praksisstudenter.pdf
- Rutinebeskrivelse Exchange Erasmus + Global, Bilaterale INN (ikke EU, EEA).pdf
- Rutinebeskrivelse Exchange Erasmus+ innkommende studenter.pdf
- Rutinebeskrivelse Exchange ISEP - INN.pdf
- Rutinebeskrivelse utreisende studenter P360.pdf
- Rutinebeskrivelse Exchange north2north INN.pdf
- Rutinebeskrivelse Exchange RussUT - INN.pdf
- Rutinebeskrivelse Hel-grad-INN-INT.pdf
- Rutinebeskrivelse Helgrad-INN-INTEU.pdf
- Rutinebeskrivelse ISEP student - UT.pdf
- Rutinebeskrivelse north2north - UT.pdf
- Rutinebeskrivelse Registering av utvekslingsavtaler i P360 og FS.pdf
- Rutinebeskrivelse Retningslinjer for tildeling av ansattstipend Eramsus+.pdf
- Rutinebeskrivelse Sjekkbestilling innkommende studenter.pdf
- Rutinebeskrivelse Stipendutbetaling ansatte Erasmus+.pdf
- Rutinebeskrivelse Stipendutbetaling studenter E+.pdf

Vedlegg A3

RAPPORT OM UTDANNINGSKVALITET

2017/2018

Styrebehandlet 20.12.2018

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Iverksatte kvalitetsfremmende tiltak:	3
Studentmedvirkning.....	3
Etablere en meritteringsordning for fremragende undervisere	4
Internasjonalisering, spesielt studentutveksling (delstrategi internasjonalisering)	4
Studentombud.....	5
Utvalgte kvalitetsindikatorer	5
Endringer og forbedringer i kvalitetssystemet 2017/2018	7
Nettsider.....	7
Utdanningsutvalget (UU).....	7
Rollebeskrivelser	7
Systemer for melding	7
Nye verktøy	8
Ph.d.-utdanningene.....	8
Ekstern vurdering	8
Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Nord universitet	9
§ 4-1 (1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.....	9
§ 4-1 (2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.	9
§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillor kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.	12
§ 4-1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.	13
§ 4-1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.....	15
§ 4-1 (6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.....	16
Avslutning	17

Innledning

Rapport om utdanningskvalitet er en årlig rapport til styret med underliggende organ, om Nord universitets systematiske kvalitetsarbeid. Årets rapport skiller seg fra de foregående ved at den er strukturert rundt kravene i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning §4-1 (studietilsynsforskriften). Rapporten viser hvordan kvalitetsarbeidet innen de enkelte studieprogram er med å sikre at en etterlever kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet fastsatt i forskriften. I tillegg viser rapporten hvilke nye elementer som er tatt inn i kvalitetssystemet, og hvordan styrets vedtak fra fjoråret er blitt fulgt opp.

Det systematiske kvalitetsarbeidet for å sikre og videreutvikle god utdanningskvalitet ved institusjonen, er et kontinuerlig arbeid. I løpet av studieåret 2017/2018 har en rekke viktige innholdselementer blitt forankret og implementert i kvalitetssystemet.

Den aktivitet som har hatt høyest prioritet i år, har vært å avklare hvilken rolle den enkelte ansatte har i arbeidet med å sikre god utdanningskvalitet. Arbeidet med rollebeskrivelser ble gjennomført gjennom flere runder i det sentrale utdanningsutvalget (UU), der alle fakultetene er representerte ved prodekan for utdanning. I tillegg ble det også gjennomført en høringsrunde med dekanene før endelige ansvars- og rollebeskrivelser ble vedtatt gjennom et rektorvedtak.

Slik vil Nord sikre at alle ansvarslinjer er beskrevet, og at alle aktiviteter har en definert eier som både er lært opp og er bevisst på sitt ansvar, og som utfører de oppgaver rollebeskrivelsen inneholder. Det er utarbeidet rollebeskrivelser for alle nivå fra styret og studenten via rektor til prorektorer, dekan, prodekan utdanning, faggruppeteider, studieprogramansvarlige, emneansvarlige, undervisere til administrasjon. Alle utvalg med oppgaver innen kvalitetsarbeidet, UU, Læringsmiljøutvalget (LMU), fakultetsvise utdanningsutvalg og Forskningsutvalget (FU) har egne mandat. På denne måten oppnår en at alle elementer i studentens læringsbane kvalitetssikres og dekkes inn av et ansvarsområde (se figur senere i rapporten).

UU vedtok i vårsemesteret at alle emner skal evalueres hver gang et emne gjennomføres, enten som midtveiseevalueringer eller som sluttevaluering. Studieprogramevaluering skal gjennomføres minimum som et dialogmøte mellom den emneansvarlige og de studenttillitsvalgte en gang i året. Etter at emneevalueringer er blitt gjennomført, rapporterer emneansvarlig til studieprogramansvarlig (SPA). SPA skal utarbeide en årlig programrapport til fakultetsledelsen som inngår i fakultetenes kvalitetsrapport. Rapportering av utdanningskvalitet fra fakultetene danner igjen grunnlaget for rektors rapport til styret.

Iverksatte kvalitetsfremmende tiltak:

Studentmedvirkning

Studentene er viktige bidragsyttere i kvalitetsarbeidet ved Nord universitet. For å sikre studietilbud med høy kvalitet er universitetet avhengig av medvirkning fra studentene. Det være seg tilbakemeldinger som angår innholdet i studiene, måten undervisningen gjennomføres på så vel som de sosiale og fysiske rammene rundt studiene. På en egen nettside spesielt rettet mot studentene har universitetet samlet informasjon om hvor de deltar og har påvirkningskraft i kvalitetsarbeidet, hvilke kanaler de kan benytte for å gi tilbakemelding og hvor de finner informasjon om resultatene fra det systematiske kvalitetsarbeidet. Studentene er ellers aktivt deltakende i kvalitetsarbeidet gjennom representasjon i en rekke sentrale råd og utvalg.

Etter ønske fra studentparlamentet har universitetet igangsatt planleggingen av et eget opplæringsprogram for studenttillitsvalgte. Både universitetet og ikke minst studentene selv ønsker

en tydeliggjøring av hva det innebærer av ansvar og oppgaver å være tillitsvalgt. Rutiner for valg av tillitsvalgte har vært høyst variable og dette er noe en nå ønsker en mer formalisert prosess på.

Universitetet inviterte sammen med studentorganisasjonen til møter i Bodø, Mo i Rana og Levanger for å orientere om i hvilke utvalg studentene har medvirkning og påvirkningskraft. I møtet ble blant annet mandatene til alle utvalg og råd gjennomgått og det ble diskutert hvordan en sammen kunne øke studentengasjementet.

Pedagogiske, didaktiske og digitale kompetansehevingstiltak for undervisere

Det er etablert et basiskurs i universitetspedagogikk (10 stp.) som tilbys på norsk og engelsk. Fakultet for lærerutdanning og kunst og kultur (FLU) har ansvar for kurset. Det tas opp 25 deltakere på hvert kurs. I tillegg til FLU bidrar Kompetansesenter for læring og teknologi (KOLT) i kurset. KOLT er en enhet som støtter fagpersonalet i bruk av teknologi i undervisningen. Det siste året har enheten særlig arbeidet med opplæring i bruk av nytt LMS – Canvas – i studieprogrammene. Det gjenstår å utvikle retningslinjer for alternativer til basiskurset med hensyn til hvordan relevant pedagogisk kompetanse kan erverves. Universitetet må også ferdigstille arbeidet med å utvikle en mal for utdanningsfaglig CV.

Etablere en meritteringsordning for fremragende undervisere

En arbeidsgruppe ledet av prorektor for utdanning har utarbeidet forslag til meritteringssystem som skal behandles av styret tidlig i 2019. I tillegg er det utarbeidet forslag om hvordan pedagogisk og didaktisk kompetanse skal dokumenteres i en utdanningsfaglig CV. Det er også foreslått å etablere et universitetspedagogisk nettverk ved universitetet som bl.a. skal være med å vurdere søknader om å bli fremragende underviser, sammen med eksterne eksperter. I løpet av vårsemesteret 2019 skal meritteringsordningen være på plass, sammen med et strukturert opplegg for utforming og utredning av utdanningsfaglige CVer.

Internasjonalisering, spesielt studentutveksling (delstrategi internasjonalisering)

Nord skårer betydelig lavere enn andre institusjoner når det gjelder studentutveksling. Kun 3,7 % av kandidatene uteksaminert ved universitetet i 2017 hadde vært på utveksling, mens gjennomsnittet for statlige institusjoner lå på 16,1 %. Denne indikatoren relateres til Bolognaprosessens mål hvor 20 % av en institusjons uteksaminerte kandidater skal ha hatt et utenlandsopphold i løpet av studiene innen 2020.

Internasjonalt samarbeid og anerkjennelse er nødvendig for å oppnå de mål som er satt i Nord universitets Strategi 2020. Det er derfor nødvendig å lykkes med internasjonaliseringen for å lykkes som universitet. Alle studietilbud må gjenspeile satsingen på å gi studentene et internasjonalt perspektiv i utdanningen, og alle gradsgivende studier skal ha minst ett semester i studieplanen som kan benyttes til utvekslingsopphold (jf. tilsynsforskriftens krav).

Delstrategi for internasjonalisering ble vedtatt i styremøtet 18. september i år. Ambisjonen med delstrategien er at internasjonalt samarbeid på sikt skal bli en naturlig del av måten arbeidsprosessene gjennomføres innen all kjernevirksomhet ved Nord universitet.

Delstrategien inneholder tre arbeidspakker som er rettet mot gradsstudenter, alle ansatte og forskningssamarbeid og finansiering. Det overordnede målet blir beskrevet som:

«å øke omfang og kvalitet av forskning og utdanning ved å øke antall aktive samarbeidspartnere og internasjonalt samarbeid som vil sikre tilgang til vitenskapelig, erfaringsbasert og interkulturell kompetanse fra hele verden og gjøre det mulig for Nord å bidra internasjonalt med vår vitenskapelige, erfaringsbaserte og kulturelle kompetanse».

Et eget punkt omhandler bachelor- og masterprogrammene og hovedmålene er å øke internasjonal mobilitet og styrke tilhørende læringsutbytte, styrke kvaliteten og omfanget av studieprogram og emner på engelsk og forbedre integreringen av internasjonale studenter i det akademiske fellesskapet. Delstrategi for internasjonalisering handler også om å bedre studentenes læringsutbytte.

Styret har tildelt strategiske midler til å øke internasjonalt samarbeid og mobilitet både i 2017 og 2018, noe som har satt i gang mange prosesser rundt på fakultetene og generert flere typer aktiviteter. Alle fakultet har utarbeidet egne prioriteringer for bruk av disse midlene, og en del av midlene benyttes til å inngå nye avtaler med eksisterende forskningsnettverk, der avtaler som bidrar til god kvalitet i studieprogrammene prioriteres. Dette innebærer også at flere eldre avtaler termineres. International Student Union (ISU) har gjennom et eget prosjekt blitt utfordret på å gi råd om hvordan vi kan få til bedre faglig integrasjon av utenlandske studenter.

Studentombud

For å bidra til økt rettsikkerhet for studentene, og for å avklare rettsstillingen til studentene overfor universitetet i enkeltsaker, ble det opprettet en egen stilling som studentombud (styresak 29/18). Studentene var pådrivere i denne prosessen. Studentombudsordningen skal være et lavterskeltilbud for studentene. Ombudet skal kunne gi råd og veiledning i saker som bl.a. berører studiesituasjonen, og påse at enkeltstudenters saker får en forsvarlig og kvalitetsmessig korrekt behandling. Studentombudet tiltrådte 1. oktober i år.

Utvalgte kvalitetsindikatorer

Under styrets behandling av kvalitetsrapporten for 2016/2017 ble studieavdelingen oppfordret til å velge fem indikatorer som kan si noe om utviklingen over tid. Indikatorene har vært oppe til diskusjon i UU og ble valgt i samråd med prorektor for utdanning. Indikatorene er også enkle å aggregere opp fra studieprogramnivået til fakultet og institusjon. De er også sammenlignbare med andre institusjoner i sektoren.

De fem valgte indikatorene er:

- Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass
- Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)
- Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)
- Fra studiebarometeret: «*alt i alt tilfreds med*»
- Fra studiebarometeret: «*arbeidstid på studier*»

Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass er valgt som indikator da den sier noe om både et studieprogram og institusjonens attraktivitet. Det er mange faktorer som virker inn på hvorvidt et studium er populært eller ikke. Kvalitet på studiet må antas å være én av faktorene. Stor konkurranse om studieplassene kan være med å påvirke utdanningskvaliteten, ved at det er de mest motiverte og skoleflinke søkerne som får studieplass. Tabellen under gir en oversikt over andelen kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass de siste tre år. I tabellen inngår kun søkning til studier utlyst gjennom Samordna opptak.

Fakultet	2016	2017	2018
Handelshøgskolen	1,80	1,73	1,40
Fakultet for samfunnsvitenskap	1,74	1,84	1,86
Fakultet for biovitenskap og akvakultur	1,63	2,29	2,47
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap	2,36	2,77	3,02
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag	1,11	1,04	1,23

Tabell 1 Andel kvalifiserte førsteprioritetssøker pr. budsjetterte studieplass

Gjennomføring på normert tid sier noe om produksjonen av ferdige kandidater. Indikatoren vil kunne avdekke om det i enkelte gradsstudier er behov for å legge til rette for at studentene skal kunne følge normal produksjon. Flere undersøkelser viser også en klar sammenheng mellom studenters startkompetanse og gjennomføringsevne. Som det fremgår av tabellene under fullfører 48,5 % av bachelorstudentene sine heltidsstudier på normert tid, mens tallet for masterstudentene er 32,7 %. Fakultet for sykepleie og helsevitenskap har et masterprogram på heltid. Her har ingen studenter fullført på normert tid, men noen få fullfører 1-2 år senere. I tabellen inngår kun heltidsstudier da disse er sammenfallende med de nasjonale styringsparameterne.

Fakultet	Andel ferdige på normert tid - bachelor
Handelshøgskolen	40,1 %
Fakultet for samfunnsvitenskap	41,4 %
Fakultet for biovitenskap og akvakultur	44,2 %
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap	58,8 %
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag	56,1 %
Totalt bachelor	48,5 %

Tabell 2 Gjennomføring på normert tid – bachelor, forventet ferdig våret 2018

Fakultet	Andel ferdig på normert tid - master
Handelshøgskolen	28,2 %
Fakultet for samfunnsvitenskap	15,2 %
Fakultet for biovitenskap og akvakultur	36,4 %
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap	0,0 %
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag	58,9 %
Totalt master	32,7 %

Tabell 3 Gjennomføring på normert tid – master, forventet ferdig våren 2018

Frafall underveis i studiet er en tredje indikator som kan si noe om kvaliteten på studieprogrammet. Undersøkelser har f.eks. vist at dersom studenter tidlig kommer inn i et fagsosialt fellesskap, har dette positiv effekt på gjennomføringsgraden i studiet.

Studiebarometeret er en nasjonal undersøkelse som gjennomføres blant studenter på 2. og 4. studieår. Undersøkelsen har blitt en av de viktigste nasjonale undersøkelsene omkring utdanningskvalitet, og vi har hentet to indikatorer herfra. «Alt i alt tilfreds» med er en indikator på hvor tilfredse studenten generelt er med studieprogrammet de går på. «Arbeidstid på studier» sier noe om hvor mange timer per uke studentene i gjennomsnitt bruker på organiserte læringsaktiviteter og selvstudier. Tabellene viser noen fakultetsvise forskjeller. Studentene ved Handelshøgskolen bruker i snitt 24,81 timer per uke på studiene, mens studentene ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap bruker i snitt 39,46 timer. Tabell 3 «Alt i alt tilfreds med» viser i hvor stor grad studentene til tilfreds med studiene på en skala fra 1 til 5, der 5 er best.

Fakultet	2017
Handelshøgskolen	24,81
Fakultet for samfunnsvitenskap	29,64
Fakultet for biovitenskap og akvakultur	35,83
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap	39,46
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag	30,35

Tabell 4 Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier»

Fakultet	2016	2017
Handelshøgskolen	3,9	4,0
Fakultet for samfunnsvitenskap	3,7	3,8
Fakultet for biovitenskap og akvakultur	4,0	4,1
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap	4,2	4,1
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag	4,1	3,9

Tabell 5 Fra studiebarometeret: «alt i alt tilfreds med»

Fakultetene har kommentert utviklingen på alle disse indikatorene gjennom de fakultetsvise kvalitetsrapportene. For vurderinger og eventuelle tiltak knyttet til studieprogrammene henvises det til de vedlagte studiekvalitetsrapportene fra fakultetene.

Generelt viser indikatorene at studentene er tilfredse med sin studiesituasjon. Det er store variasjoner mellom studieprogrammene i antall kvalifiserte søkere pr. studieplass. Attraktive studier som bachelor i dyrepleie er med å trekke snittet opp for FBA og det synes som HHN opplever en nedgang i søkningen til økonomiske og administrative studieprogrammer. Andelen studenter som fullfører sin utdanning på normert tid er særlig lav for masterutdanningene. På bachelorprogrammene fullfører 48,5 % på studieprogrammet normerte tid. Tidsbruken på studiene varierer også mellom fakultetene, fra 24,8 timer pr. uke på HHN til 39,5 timer pr. uke på FSH. Det gjøres oppmerksom på at sykepleierstudentene er ute i praksis i perioden studiebarometeret gjennomføres, og at arbeidsmengden derfor kan oppleves som høyere enn ellers.

Endringer og forbedringer i kvalitetssystemet 2017/2018

Kvalitetsarbeidet er en kontinuerlig prosess. Som institusjon ønsker Nord stadig å utvikle, forbedre og effektivisere seg. Som organisasjon skal en også å være innovativ, utvikle effektive arbeidsmetoder som kan friggi tid til forskning og undervisning. Kvalitetsarbeidet har her en sentral rolle i å dokumentere arbeidsprosesser. Noen av de viktigste endringene er beskrevet nedenfor.

Nettsider

Sentralt i det systematiske kvalitetsarbeidet har vært videreutviklingen av nettsidene for utdanningskvalitet¹, der det dokumenteres hvordan Nord på ulike områder jobber med kvalitetsforbedring og hvordan dette igjen innvirker studentenes læringsutbytte.

Utdanningsutvalget (UU)

Det sentrale utdanningsutvalget (UU) er rektors rådgivende organ i saker som blant annet omhandler utdanningskvalitet. I løpet av siste studieår har utvalget drøftet hvordan evaluering av studieprogram og emner skal foregå ved institusjonen, og sørget for at vedtak er blitt fattet av besluttende organ. Utdanningsutvalget har også vært sentral i utvikling av rutiner og rapporteringsmaler på utdanningskvalitet fra emneansvarlig, studieprogramansvarlig og fakultet. Rutinene er vedtatt i rektorvedtak.

Rollebeskrivelser

En oversikt over ansvaret til den enkelte ansatte innen kvalitetsarbeidet på bachelor- og masterutdanningene, er tydeliggjort på nettsiden. Rolle- og ansvarsbeskrivelsene er grundig drøftet med dekanene i flere runder og endelig forankret gjennom eget rektorvedtak. En tilsvarende oversikt over roller og ansvar innen ph.d.-området er utarbeidet, men ennå ikke vedtatt.

Systemer for melding

Universitetet har tidligere hatt ulike systemer hvor ansatte, studenter og andre kunne melde fra om ulike forhold. Disse var spredt rundt på internettsidene, og kunne oppleves som lite tilgjengelige. I dag er dette samlet på en egen side, Si fra!², hvor en kan melde om forhold knyttet til studiehverdag (ros og ris), avvik knyttet til håndtering av personvern, HMS for ansatte, kritikkverdige forhold og varsel om seksuell trakassering. Informasjon om hvordan disse meldingene/varslene blir fulgt opp av institusjonen er også beskrevet.

---

¹ <https://www.nord.no/no/om-oss/universitetet/kvalitetssystem>

² <https://www.nord.no/no/om-oss/kontakt/si-fra/>

Nye verktøy

Universitetet har flere pågående prosjekter som har en direkte kobling til det systematiske kvalitetsarbeidet. Flere av disse vil føre til en forenkling av dagens arbeidsoppgaver i og med at prosessene blir mer automatiserte. Et nytt verktøy for gjennomføring av emneevalueringer vil integreres i læringsplattformen, og vil forenkle gjennomføring og oppfølging. Verktøyet vil være i funksjon fra studieåret 2019-2020.

I dag presenteres alle prosesser og rutiner som dokumenter på nettsiden for utdanningskvalitet. Disse vil senere bli lagt inn i et nytt kvalitetssystem utarbeidet gjennom det pågående prosjektet «Kvalitet i Nord». Når utdanning blir flyttet over til det nye kvalitetssystemet for universitetet, vil en i større grad sikre forbedret revisjonshåndtering av dokumenter i og med at dette vil bli ivarettatt ved elektronisk påminning.

Dokumentene i kvalitetssystemet skal til enhver tid være oppdaterte og har i utgangspunktet en gyldighet på ett år før de skal revideres. Til prosess- og rutinebeskrivelsene er det definert én prosesseier og én prosessansvarlig. Prosesseier er ansvarlig for at kritiske prosesser på eget ansvarsområde er dokumentert og godkjent, mens prosessansvarlige har det daglige ansvaret for området, og den årlige revisjon av dokumenter. Gjennom revisjon av dokumenter sikres samsvar mellom krav og utførelse. Ledelsen på alle nivå, med styret som øverste ansvarlig for utdanningskvaliteten, skal sikres god og relevant styringsinformasjon som grunnlag for å ta nødvendige beslutninger. Det arbeides derfor kontinuerlig med forbedringer av innholdselementene i systemet.

Ph.d.-utdanningene

Ph.d.-området skal inngå i universitetets systematiske kvalitetsarbeid på lik linje med bachelor- og mastergradsstudier. Nord har lagt ned mye arbeid for å sikre at utdanningskvaliteten på bachelor- og mastergradsstudiene tilfredsstillende interne behov og eksterne krav. Innenfor ph.d.-utdanningen har studieadministrasjonen sammen med forskningsadministrasjonen arbeidet med å beskrive kritiske prosesser. Roller og ansvar for kvalitetsarbeidet innen ph.d.-utdanningene er nå beskrevet slik det tidligere er gjort for bachelor- og masterprogrammene. Forskningsutvalget skal utarbeide en egen tidsplan for evaluering, revidering og mulig reakkreditering av ph.d.-programmene. En slik prosess er ressurskrevende, men det er en forventning om at det blir evaluert/revidert/reakkreditert ett doktorgradsprogram i året fra 2019. I forkant vil det bli utarbeidet egen prosessbeskrivelse, samt mal for selve gjennomføringen.

Ekstern vurdering

Enkelte fakultet har gjennomført "peer-review" av studieprogrammer, der eksterne fagpersoner har vært inne og vurdert relevansen til det enkelte program. Erfaringene fra dette arbeidet har vært så gode at en nå jobber med å få dette inn som et element i det generelle kvalitetsarbeidet, samtidig som en i større grad vil etterleve kravene til ekstern representasjon i evaluering av studietilbudene.

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Nord universitet

Styret vedtok i fjor å be rektor om å strukturere kvalitetsrapporten i større grad rundt NOKUTs seks krav til det systematiske kvalitetsarbeidet jf. pkt. 3 i vedtaket (sak 124/17). Kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet finnes i § 4-1 i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning. I de følgende avsnitt (1-6) presenteres det hvordan universitetet arbeider for å tilfredsstille disse kravene, i tillegg vises det til hvilke hovedaktiviteter og tiltak som gjennomføres.

§ 4-1 (1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Nord universitet vedtok Strategi 2020 i møte 12 september 2017 (sak 79/17). Strategien inneholder et eget avsnitt om utdanning, der det bl.a. heter at institusjonen skal utvikle og implementere et nytt kvalitetssikringssystem for utdanning og implementere bedre systematikk og arbeidsflyt i kvalitetsarbeidet.

I forbindelse med utarbeiding og vedtak av strategien, ble fakultetene bedt om å utvikle egne handlingsplaner, der systematisk kvalitetsarbeid for å styrke utdanningskvaliteten, inngikk som ett område for igangsetting av egne tiltak. Planene omhandler også kvalitetssikring av studieprogram og kompetansebygging. Handlingsplanene ble lagt fram som orientering til styret (sak 6/18).

Nord universitet har inngått egen utviklingsavtale med departementet. I tildelingsbrevet for 2018 heter det at «Innholdet i avtalen skal i hovedsak utarbeides etter initiativ fra institusjonen, men departementet kan også ta initiativ til at enkelte forhold blir drøftet. En forutsetning for utviklingsavtalen er at departementet og institusjonen er enige om innholdet.» Det heter også at «avtalen skal bidra til den faglige utviklingen ved institusjonen, og være til støtte for styret».

Ett av målene i utviklingsavtalen er: «Nord universitet skal styrke utdanningskvaliteten med grunnlag i et systematisk akkrediterings- og kvalitetsarbeid. Undervisningen skal være forskningsbasert. Studieporteføljen skal tilpasses faglige strategier. Det skal også tilrettelegges for økt internasjonalisering».

Vurdering av læringsutbyttebeskrivelser på emne og programnivå og sikring av samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser og de faktiske ferdigheter og kunnskaper som studentene sitter igjen med etter endt studium, blir nærmere behandlet under punkt tre.

§ 4-1 (2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Styret holdes underrettet om kvalitetsarbeidet ved den årlige kvalitetsrapporten og styret har en proaktiv rolle i forhold til å igangsette forbedrende tiltak. I rollebeskrivelsene for alle sentrale lederposisjoner fra styret, rektor, prorektorer, dekaner, prodekaner, studenter, råd og utvalg etc. inngår også den enkeltes eller utvalgs ansvar innen kvalitetsarbeidet.

Nords utdanningsutvalg (UU) og fakultetenes lokale utdanningsutvalg har et særskilt ansvar innen kvalitetsarbeidet. UU er et rådgivende organ for universitetets ledelse i alle saker som angår utdanning og studiekvalitet, og skal påse at studiekvaliteten blir ivaretatt og videreutviklet på en god og helhetlig måte i institusjonen. Utdanningsutvalget vedtar og iverksetter tiltak knyttet til utdanningskvalitet innenfor universitetets prioriterte satsingsområder og rammer gitt av styret/rektor gjennom budsjett. Samtidig skal utvalget påse at kvalitetsarbeidet i institusjonen og kvalitetssikringssystemet blir fulgt opp og videreutviklet på en god og forsvarlig måte.

Læringsmiljøutvalget (LMU) har en sentral rolle i å utvikle studentenes læringsmiljø. Begrepet læringsmiljø definerer LMU arbeidsområde og forstås som de fysiske, psykososiale, organisatoriske, digitale og pedagogiske kontekster der studentenes læring skjer, og som påvirker studenters prestasjoner og holdninger. I tiltaksplanen til LMU fremgår det hvilke tiltak som skal iverksettes for å forbedre læringsmiljøet og hvor ansvaret er plassert. For oversikt over mandat, handlingsplan og hvilke saker utvalget har behandlet vises det til utvalgets nettside³.

Begge disse utvalgene har en rådgivende funksjon for rektor og skal påse at nødvendige vedtak fattes. I tillegg har institusjonen et forskningsutvalg med lokale utvalg på hvert enkelt fakultet. Noen fakultet har i tillegg et eget doktorgradsutvalg. Disse har et overordnet ansvar for forskerutdanningene. Internasjonalt utvalg skal være en pådriver for internasjonalisering og studentutveksling innen alle fagområder. I alle utvalgene sitter det studentrepresentanter.

Studentene har en viktig oppgave i forbindelse med det systematiske kvalitetsarbeidet, både gjennom å delta i evalueringer og som representanter i råd og utvalg. Det har vært utfordringer med å få studentdemokratiet til å fungere etter fusjonen. Uten et velfungerende studentdemokrati, vil studentenes medvirkning ikke bli på ønsket nivå. Det har derfor blitt satt i gang flere tiltak fra universitetets og samskipnadens side for å bidra til et godt fungerende studentdemokrati, noe som er beskrevet tidligere i rapporten. Tiltakene med hovedvekt på opplæring, er høyt prioriterte, og vil bli fulgt opp av institusjonsledelsen. Opplæring av studentrepresentanter i råd og utvalg er et ansvar for utvalgsledelse og sekretariat i starten av perioden, men skjer også fortløpende i forbindelse med behandling av saker. Vi tilstreber å bidra til at studentene kan ivareta sine funksjoner som selvstendige meningsbærere.

Universitetet har de siste årene samarbeidet med Studentinord om Førstesemesterprosjektet. Dette er et tiltak med fokus på frafall. Undersøkelser viser at dersom studentene kommer tidlig inn i et fagsosialt fellesskap, har dette positiv effekt på gjennomføringsgraden av studiet. Vi håper å se resultater av dette arbeidet for kullene som nå er i løp.

Våren 2018 ble den tidligere kvalitetshåndbok for utdanning erstattet av dokumentet «Nord universitet - Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning». Dokumentet gir en generell beskrivelse av hvordan universitetet arbeider for å oppfylle kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet i forhold til UH-loven, Studiekvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften. Dokumentet gir beslutningstakere og den enkelte ansatte oversikt over hvilken informasjon kvalitetssystemet inneholder og hvordan det vedlikeholdes.

I dokumentet framstilles det systematiske kvalitetsarbeidet ved hjelp av en figur som viser studentens læringsbane fra søknad til mottatt vitnemål. I tillegg vises og beskrives de tilhørende kvalitetsområder som virker inn på læringsbanen. Disse berører studentens studiehverdag direkte og sammen sørger de for at studentene skal oppleve god utdanningskvalitet. For utførlig oversikt over alle beskrevne aktiviteter henvises det til nettsiden for utdanningskvalitet⁴.

---

³ <https://www.nord.no/no/om-oss/rad-og-utval/laringsmiljoutvalet>

⁴ <https://www.nord.no/no/om-oss/universitetet/kvalitetssystem/kvalitetshandboka/Sider/default.aspx>

Figur 1 Utdanningskvalitet i Nord - Studentenes læringsbane og tilhørende kvalitetsområder.

For å implementere og vedlikeholde en kvalitetskultur på alle nivå og fagområder, skjer dette på ulike måter og ved ulike tiltak. De tre siste år har studieavdelingen avholdt et eget seminar for studieprogramansvarlige, men fokus på kvalitet og rolle. Dette vil bli videreført. I tillegg har det vært innlegg om kvalitetsarbeidet i ulike fora fra rektor- og direktørmøter, rektors strategiske ledermøte, lokale utdanningsutvalg og i fakultetssamlinger.

Det arrangeres også uformelle møter og samlinger gjennom året som «Studieavdelingen med venner», der saksbehandlere og administrative ledere på fakultetene informeres om aktuelle saker, endringer i lov og forskrifter, felles oppgaver, roller etc. Studieadministrasjonen har også gjennomført en såkalt STAS samling (Studieadministrativt seminar) med saksbehandlere på fakultetene og i fellesadministrasjonen om ulike saker som eksempelvis endringer i FS, det studieadministrative systemet. Gjennom at alle får lik informasjon og at felles rutiner utarbeides og implementeres, bygges en felles kultur for kvalitet i institusjonen.

Det er også faste møter mellom ledelse og studentparlament, nettside med mulighet for å melde fra om ulike negative hendelser eller gi ros for igangsatte tiltak eller hendelser. Studentene deler også ut en utdanningspris til gode undervisere på den årlige studiestarten. Det blir også delt ut en egen læringsmiljøpris på akademisk årsfest.

Lærermøter for de som underviser på emnene i et studieprogram, er organisert ulikt på fakultetene i forhold til fagområdene og organisering av studieprogrammene. En hensikt med slike møter er bl.a. å sikre at kvaliteten på studieprogrammene blir så lik som mulig på tvers av geografi og å etablere en felles kvalitetskultur blant de ansatte. Dette innebærer tett dialog mellom emneansvarlige og de ulike foreleserne. Eksempelvis har HHN faste halvårslige samlinger (KOPSS) for alle undervisere på grunnstudiene, der ulike tematikk innen studiekvalitet presenteres og diskuteres, og der foreleserne kan koordinere sin undervisning på tvers av studiestedene.

Det er innført ett møte i året mellom studieprogramansvarlige, emneansvarlige og tillitsvalgte studenter. Her kan studentene gi sine innspill til studieplan og emner. Noen fakultet som FSH, har etablert studieprogramfagråd, der det også sitter studentrepresentanter sammen med fagfolk fra arbeidslivet og fra andre utdanningsinstitusjoner.

På fakultetene er det også jevnlig møter mellom lærere og administrativt ansatte rundt studieprogrammene. Slik fremmes en felles kvalitetskultur på fakultetene. I tillegg til prodekaner kan også administrativt ansatte fra fakultetene møte som observatører i UU. Dette sikrer at den samme informasjonen gis til både fag og administrasjon.

Kvalitetsarbeid og implementering av kvalitetsarbeid skjer også gjennom den årlige studieplanrevisjonen i forbindelse med fakultetenes porteføljearbeid. Det daglige kvalitetsarbeidet skjer på det enkelte studieprogram, derfor er emne- og programansvarlige krumtappene i kvalitetsarbeidet, noe som vises gjennom den enkeltes rollebeskrivelse. Alle tiltak som kan støtte opp under undervisningssituasjonen, må derfor prioriteres. I tillegg til delstrategi for internasjonalisering er det derfor utarbeidet en delstrategi for digitalisering, der digital kommunikasjon med studentene og digitale eksamener er ett av de utviklingstiltak som vil skape en bedre eksamenssituasjon for studentene. I tillegg benyttes digitale løsninger og verktøy som læringsstøtte i undervisningssituasjonen.

Styret holdes også oppdatert på kvalitetsarbeidet gjennom ulike saker som orienteringer om kvalitetssystemet, det systematiske kvalitetsarbeidet, resultater fra studiebarometeret, rapport om opptak, fast rapportering om kompetanseutvikling i institusjonen, studieportefølje, den årlige kvalitetsrapporten, gjennomstrømning etc. Slik kan styret bidra med strategi og føringer for studiekvalitetsarbeidet ved universitetet.

§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillere kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.

Universitetet sikrer at nye og eksisterende studietilbud oppfyller de nasjonale kravene til studietilbud og fagmiljø gjennom etablerte prosesser for akkreditering og reakkreditering. Fakultetene som skal igangsette nye tilbud, eller skal ha reakkreditert eksisterende utarbeider egen søknad i tråd med NOKUTs veiledning om akkreditering av studietilbud. Veilederen gir en utfyllende beskrivelse av hvilke krav som må oppfylles, hva som må beskrives og begrunnes før et studieprogram kan igangsettes. Søknadene går via fakultets UU og dekan til kvalitetssikring i det sentrale utdanningsutvalget(UU) før rektor godkjenner studietilbudet gjennom egne rektorvedtak. UU har en sentral rolle i kvalitetssikringen av dette og det er etablert prosesser for både akkreditering av nye og reakkreditering av eksisterende studieprogrammer. For oversikt over mandat og saker utvalget har behandlet vises det til utvalgets nettside⁵ og retningslinjene for akkreditering og reakkreditering.

Fakultetene som skal ha akkreditert nye, eller reakkreditert eksisterende utformer egen søknad utformet etter NOKUTs «Veiledning om akkreditering av studietilbud». Prosessen slik den fremstår i dag oppleves som krevende av fagmiljøene. Prosessen vil evalueres med tanke på forenkling/effektivisering, samtidig som kvalitet bevares. Det er også ønskelig å trekke studenter og andre (eksterne) faglige i større grad inn selve prosessen. I dag er disse delaktige i UUs behandling av selve søknadene. Videre settes det opp en egen plan for reakkreditering av ph.d.-programmene på lik linje med det som er gjort for bachelor- og masterprogrammene. Forskningsutvalget (FU) vil ha en lik rolle som UU i saksbehandlingen/kvalitetssikringen av programmet.

Årlige revisjon av studieplaner er med å sikre samsvar mellom læringsutbytte på emner og læringsutbyttet for studieprogrammet. Dette er også noe som avstemmes i reakkreditering av studieprogrammer. Revisjonen kontrollerer også at vurderingsformene som benyttes er hensiktsmessige i forhold til undervisning og læringsutbyttebeskrivelser. Studieprogramansvarlige og emneansvarlige har ansvaret for å sikre kvalitet i henholdsvis studieprogram og emne. I arbeidet kan man benytte egne erfaringer, studentenes emneevalueringer, studieprogramrapporten samt

---

⁵ <https://www.nord.no/no/om-oss/rad-og-utval/utdanningsutvalget>

eventuelle resultater fra Studiebarometeret, nasjonale eksamener eller andre nasjonale evalueringer eksempelvis NOKUT-evalueringer mv.

Prosesser for endringer i studieporteføljen er blitt vedtatt. Prosessene viser hvordan eventuelle endringer håndteres etter at styret har vedtatt endelig portefølje. Prosessene håndterer følgende endringer: Nye studier inn i porteføljen, Trekk før annonsering, Trekk etter utlysning, Trekk etter søknadsfrist, men før opptak og Avlysning av opptak. Prosessbeskrivelsene er gjort tilgjengelig sammen med de andre på internettsiden for utdanningskvalitet⁶.

Det har i løpet av studieåret vært gjennomført en internrevisjon. Internrevisjoner er et svært viktig element i Nord universitets kvalitetssikringssystem og har som mål å dokumentere om fastsatte prosesser og rutiner følges innen utvalgte tverrgående tema. For et valgt studieprogram ble det sett på hvordan vedtatte prosesser for planlegging og gjennomføring av undervisning, ledelsens gjennomgang og avvikshåndtering ble gjennomført i praksis. En egen rapport med oversikt over funn ble oversendt det aktuelle fakultet for videre oppfølging. Det sentrale utdanningsutvalget fikk også tilsendt rapporten som orienteringssak.

§ 4-1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Emneevalueringer og dialog med tillitsvalgte om studieprogrammene

Som tidligere beskrevet behandlet Utdanningsutvalget malene for rapportering av utdanningskvalitet i sak 37/18 og ble ferdigstilt av prorektor for utdanning. Det ble utarbeidet egne maler for emneansvarlig, studieprogramansvarlig og den fakultetsvise studiekvalitetsrapporten.

Rapporteringene omhandler blant annet oppfølging av emneevalueringer, de fem kvalitetsindikatorne, hvordan studenter er blitt involvert i kvalitetsarbeidet på studieprogrammene og hvilke kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering som er iverksatt.

Evalueringene bidrar til at indikasjoner på sviktende kvalitet avdekkes, sjekke om eventuelle tidligere iverksatte forbedringstiltak fungerer etter intensjonen, lære av det som fungerer godt samt dokumentere at studentene involveres i kvalitetsarbeidet. Utdanningsutvalget har vedtatt at alle emner skal evalueres av studentene hver gang emnet gjennomføres. Enten som midtveiseevalueringer, og/eller som sluttevalueringer. Studieprogramevaluering skal minimum gjennomføres som dialogmøte med studenttillitsvalgte en gang i året. For en mer spesifikk oversikt over hvordan fakultetene gjennomfører og følger opp emneevalueringene vises det til de fakultetsvise kvalitetsrapportene.

Studiebarometer

Sammen med emneevalueringene har studiebarometeret har blitt en av de viktigste kildene for å kunne vurdere kvaliteten i studietilbudene. Resultatene fra 2017-undersøkelsen ble presentert i LMU, UU og Styret i mars 2018 og viser at studentene er like fornøyd med studiene som i 2016. Totalt sier 74 % av studentene at de er tilfreds eller svært tilfreds med hensyn til overordnet tilfredshet med studieprogrammet. Som i tidligere år er studentene mest fornøyd med studieprogrammets arbeidslivsrelevans, fulgt av studieprogrammets evne til å inspirere. Studentene er fremdeles minst fornøyd med mulighetene deres til medvirkning, og med ulike aspekter av undervisning og veiledning. Styret vedtok at det må igangsettes et prosjekt for å øke studentenes

---

⁶ <https://www.nord.no/no/om-oss/universitetet/kvalitetssystem/kvalitetshandboka/Sider/default.aspx>

tidsbruk i studiene. Hvordan resultatene har blitt konkret fulgt opp på det enkelte fakultet er beskrevet i de vedlagte kvalitetsrapportene.

Statistikk

På nettsiden om utdanningskvalitet er det samlet en mengde data som kan benyttes for vurdering av kvaliteten i studietilbudene. Sentralt her er de halvårige rapporteringene av studentdata til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Relevante statistikker som registrerte studenter, gjennomføring, karakter, strykprosent og ferdige kandidater. Tallgrunnlaget oppdateres to ganger i året og er de offisielle tallene som blant annet brukes i årsrapporten til Kunnskapsdepartementet.

Universitetet har også anskaffet Tableau, som er et verktøy for å presentere sanntidsdata fra det studieadministrative systemet «Felles studentsystem» (FS). Administrasjonen på alle fakultet kan ved hjelp av dette verktøyet utarbeide etterspurt statistikk og styringsdata.

Kandidatundersøkelse

Nord har ikke gjennomført egen kandidatundersøkelse for å undersøke hvordan uteksaminerte kandidater vurderer hvor relevant deres oppnådde læringsutbytte de satte igjen med etter endt utdanning. I stedet har en nyttiggjort seg rapporten fra undersøkelsen Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) gjennomførte i 2017. Rapporten⁷ (Kandidatundersøkelsen 2017: Nyutdannede masteres møte med arbeidslivet og vurdering av relevans, studiekvalitet og læringsutbytte) ble lagt fram for Utdanningsutvalget som orienteringssak og viste at masterne i all hovedsak er fornøyd med utdanningen og lærestedet, og med utdanningens relevans for arbeidslivet.

Tilstandsrapporten for høyere utdanning 2018

Tilstandsrapporten⁸ sammenstiller viktige nøkkeltall fra alle universiteter og høyskoler og vurderer hvordan Nord utvikler seg i forhold til Kunnskapsdepartementets forventninger innenfor utdanning, doktorgradsutdanning og forskning, og styring, økonomi og personal. Tilstandsrapporten ble lagt fram for styret i sak 62/18 og det ble vedtatt bedt om en oversikt over hvilke saker som er i gang for blant annet å forbedre de områdene hvor Nord universitet har dårlig utvikling, som f.eks. gjennomføring på normert tid, kandidatproduksjon og internasjonalisering.

Si fra!

For å kunne rette opp feil som har skjedd og unngå at lignende hendelser skjer i fremtiden er det nå opprettet en felles nettside⁹ hvor en kan gi ros og ris knyttet til studiehverdagen, knyttet til personvern, HMS for ansatte, andre kritikkverdige forhold og rapportere om seksuell trakassering. Hvordan meldingene skal følges opp er også beskrevet og lett tilgjengelig. Ros og ris er studentene benytter oftest og er en uformell kanal for å melde fra om forhold de er fornøyd eller misfornøyd med. Innkomne meldinger loggføres og videresende ansvarlig for oppfølging. Læringsmiljøutvalget blir også orientert om status på innkomne meldinger i egen sak i hvert møte.

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT)

Undersøkelsen kartlegger studentenes helse og trivsel i bred forstand, med hovedvekt på psykososiale forhold. Rapporten fra undersøkelsen ble lagt fram 5. september 2018. Både styret og utdanningsutvalget har fått en orientering om resultatene og særlig det som angikk Nord universitet.

---

⁷ <https://www.nifu.no/publications/1602276/>

⁸ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tilstandsrapport-for-hoyere-utdanning-2018/id2600317/?q=tilstandsrapporten>

⁹ <https://www.nord.no/no/om-oss/kontakt/si-fra/>

Læringsmiljøutvalget ved Nord har fått ansvaret for oppfølging og det utarbeides en egen handlingsplan med spesielt fokus på psykisk helse og ensomhet. I tillegg har alle studiestedene utarbeidet egne handlingsplaner med egne tiltak.

§ 4-1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Gjennom analysene og vurderingene som er gjort i emne,- studieprogramrapporter og fakultetenes egne studiekvalitetsrapporter viser en hvordan en arbeider systematisk for å heve kvaliteten i studieprogrammene.

Nord baserer sin kunnskapsinnhenting både fra interne undersøkelser/evalueringer og eksterne. Alle relevante undersøkelser behandles av læringsmiljøutvalget, lokale og sentralt utdanningsutvalg og i noen tilfeller også styret. Utvalgsbehandlingen ved Nord sikrer både forankring og oppfølging.

Midtveis- og sluttevalueringer av emner er viktige kanaler for å forbedre og å avdekke sviktende kvalitet. Studentene oppgir ofte at midtveisevalueringene har stor nytteverdi da f.eks. endringer i undervisningsopplegget som følge av deres tilbakemeldinger raskt kan implementeres. Endringer som følge av sluttevalueringene vil først ha effekt for senere studentkull.

Gjennom ros og ris-systemet som er beskrevet tidligere har studentene anledning til å gi tilbakemelding på forhold som angår deres studiehverdag. En gjenganger gjennom dette systemet har vært universitetets manglende overholdelse av sensurfrister. Gjennom kartlegging av omfanget, tydeliggjøring av regelverket og ansvar og en årlig sak i Utdanningsutvalget om overholdelse av sensurfrister forventer en å kunne se en forbedring på området.

I forbindelse med reakkreditering av eksisterende studietilbud har en avdekket at enkelte har hatt utfordringer med å fylle kravene til f.eks. internasjonalisering og studentutveksling. Utdanningsutvalget har i disse tilfelle vedtatt at studietilbudene kan akkrediteres under forutsetning av at manglene rettes opp innen en gitt dato. Akkrediteringsarbeidet av nye studietilbud har avdekket uheldige forhold knyttet til avtaler om praksis. Fakultetene har vist til intensjonsavtaler der det i ett tilfelle viste seg at samarbeidspartneren ikke kunne tilby det antall praksisplasser som var beskrevet i intensjonsavtalen. Igangsettingen at studiet ble utsatt i ett år i påvente av formell avtale om praksisavtaler. At veilederkompetansen i praksis ikke har vært i henhold til regelverk har også blitt avdekket gjennom kvalitetsarbeidet. Dette førte til utskifting av de veiledere som ikke hadde riktig kompetanse på området før studiet ble akkreditert.

Studiebarometer 2017 viste at 6 studieprogram hadde et resultat som var under NOKUTs grenseverdi for tilfredsstillende kvalitet. 2 av studieprogrammene har gjennomgått en større intern revidering i ettertid. For andre var det spesielt forhold knyttet til studentenes opplevelse av medvirkning og påvirkning av egen studiesituasjon som medførte lav score. Fakultetene viser gjennom fakultetsrapportene at de har iverksatt en rekke tiltak nokså umiddelbart etter at resultatene forelå. Fakultet for samfunnsvitenskap viser blant annet til gjennomførte avklarings og motivasjonsintervju med 2. og 3.-års studenter på journalistikkutdanningen. Andre som f.eks. lærerutdanningen viser til økt fokus på studentinvolvering gjennom blant annet flere møter med studenttillitsvalgte.

Styrets klagenemnd har også en rolle i kvalitetsarbeidet. Klagenemndas behandling av klager fra studenter har medført presiseringer i forskrifter, regelverk og rutiner for å unngå uriktig vedtak i saker. Klagenemnda er med å sikre studenters rettsikkerhet og dessuten et viktig organ i behandlingen av blant annet saker omkring mistanke om fusk.

§ 4-1 (6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Studieporteføljesaken for studieåret 2017/2018 ble behandlet høsten 2016. Da var fakultetene midt i fusjonsprosessen og midt i etableringen av de nye fakultetene. I noen tilfeller førte dette med seg at fagområder ble overflyttet til et fakultet fra andre fakultet eller avdelinger. Noe av det første de nye fakultetene måtte konsentrere seg om, var å samordne studieplaner innenfor samme fagområder der dette lot seg gjennomføre. Samordningsarbeidet pågår fortsatt, men utenom de fag som venter på nye nasjonale retningslinjer, er de fleste andre fagområder i mål.

I forbindelse med studieporteføljen for 2017/2018 ble det besluttet å legge ned noen fagområder der kvalitetsarbeidet hadde avdekket mangler eller feil. Dette gjaldt eksempelvis Bachelor i nautikk ved HHN. Ut fra samordning av studieplaner og en vurdering av hvilke studiesteder som kunne tiltrekke seg flest studenter, ble også noen tidligere økonomistudier lagt ned og erstattet med andre studier. Noen studieprogram hadde også hatt dårlig søkning som bachelor i økonomi og landbruk. Ut fra fakultetets (FBA) strategiske forvaltning av ressursene, ble det besluttet å legge ned dette studiet. FLU la ned to masterstudier i musikk for å erstatte disse med et nytt masterstudium. Det har også vært jobbet med alle idretts- og kroppsøvningsstudiene med tanke på færre program. FSH la ned et nettbasert studium i arbeidsmiljøopplæring og en veilederutdanning for profesjonsutøvere, også ut fra at dette ble fanget opp av andre studieprogram. Ut fra dårlig gjennomstrømning og dårlige resultater, ble også to nettbaserte sykepleieutdanninger tatt ut porteføljen. Ved FSV ble flere studier lagt på is i forbindelse med dårlig søkning, og fakultetet hadde behov for en nærmere gjennomgang av studiene. Senere ble det også besluttet nullopptak på bachelor i journalistikk. Bachelor i film og TV-produksjon hadde en liten fagstab med lav akademisk fagkompetanse, og studiet ble derfor stanset inntil videre.

Fakultetenes kvalitetsrapporter viser at fagmiljøene benytter Studiebarometeret aktivt. I tillegg benyttes emne- og programevalueringer til å foreta endringer i studieprogrammene, der de i noen tilfelle, legger om studieprogrammet. SEFØ-analyser (strategi, etterspørsel, faglig- og økonomisk bærekraft) benyttes, og det blir spesielt lagt vekt på etterspørsel og faglig bærekraft. Ett studium som ble fullstendig lagt om i forbindelse med tilbakemeldinger fra studentene og fra eksterne interessenter, var det tidligere studiet i samfunnsikkerhet og kriseledelse. Studiet ble tatt ut fra porteføljen og omarbeidet. Det nye og omarbeidede masterstudiet i beredskap og kriseledelse ble startet opp nå i høst.

Siden siste kvalitetsrapport er det lagt enda sterkere vekt på tilsyns- og kvalitetsforskriftens krav. Det arbeides med kompetanseheving i fagmiljøene, og flere ansatte får satt av deler av arbeidstiden til dette formålet. I tillegg til å få flere av de ansatte til å ta doktorgrad, har noen fakultet satt i gang egne professorprogram. Undervisningen skal være forskningsbasert og fakultetenes studieportefølje skal ivareta dette kravet. I tillegg har styret lagt føringer på at porteføljen skal ivareta universitetets profilområder og ivareta regionale behov.

For å kunne tilby lik kvalitet på studietilbudene uavhengig av geografi, benyttes faste lærermøter og programråd. Noen fagområder har også med studenter i disse møtene. På sikt vil dette gi viktige innspill til vurderingen av porteføljen. Noen fakultet ønsker å trekke egne arbeidslivspanel inn i arbeidet med reakkrediteringen for i større grad å få en ekstern vurdering av innholdet i studieprogrammene.

Fakultetene melder om at erfaringer fra kvalitetsarbeidet benyttes til prioritering av hvilke studier som skal reakkrediteres. Det blir også sett på gjennomføring og kandidatproduksjon, og rapporter fra DBH og egenproduserte statistikker benyttes i sterkere grad enn tidligere for å vurdere kvalitet og

mangler eller styrker i porteføljen. I tillegg jobbes det med å forbedre læringsutbytte-beskrivelsene, ofte i samråd med eksterne parter. Profesjonsstudiene har faste møter med praksisfeltet, og flere fakultet har planer for- eller har satt i gang arbeidslivspaneler for å ivareta alle studiene. Her vil det fanges opp om kandidatene har rett kompetanse, og om institusjonen har de riktige studiene ut fra fagprofil.

Som vist i rapporten benytter fakultetene resultater fra kvalitetsarbeidet som erfaringsbakgrunn for porteføljearbeidet, ved strategiske prioriteringer av ressursbruk, behov for nye utdanninger eller nedleggelse av eksisterende studieprogram. Arbeidet med utdanningskvalitet har høy prioritet på fakultetene, og opplæring i roller og ansvarsområder er blitt gjennomført både fra sentralt hold og internt på det enkelte fakultet. Kvalitetsarbeidet har også ført til vurderinger av hvilke studieprogram som skal gjennomføres ved hvilke studiesteder, for å sikre tilstrekkelig god kvalitet og volum i søkningen.

Avslutning

Selv om vi er kommet godt i gang i arbeidet med å forankre prosessene i det systematiske kvalitetsarbeidet på fakultetene, er det ennå et stykke igjen før vi kan si oss fornøyd med implementeringsgraden. Som vist i rapporten gjøres det nå et arbeid for å få et bedre system på studenttillitsvalgtes rolle og funksjon. Studentene er en viktig part i kvalitetsarbeidet, og må inkluderes i alle aktuelle fora. Dette gjelder både i forhold til evalueringer og tilbakemeldinger knyttet til formelle bestemmelser, men også som viktige samtalepartnere for emneansvarlige. Det systematiske kvalitetsarbeidet er ikke en konkret arbeidsoppgave som kan ferdigstilles og avsluttes. Kvalitetsarbeidet er en prosess som fortløpende skal bidra til å rette opp feil og mangler og forbedre det som allerede fungerer rimelig godt. Arbeidet skal også bidra til opplæring av nye ansatte i forhold til deres spesifikke rolle, bedre kvaliteten på studieprogrammene og i emner, slik at studenter og ferdige kandidater kan ta en rolle i utviklingen av samfunns- og arbeidsliv.

Gjennomføringen av det systematiske kvalitetsarbeidet gjennom evaluering og forbedring av studieprogrammet, er et lederansvar. For å lykkes med studieprogramledelse er det viktig med klart definerte roller og tydelig ansvarsdeling. Det årlige utdanningsseminaret i Mosjøen er en arena hvor alle studieprogramansvarlige inviteres til et todagers faglig arrangement nettopp med tanke på å inspirere til videreutvikling av kvalitetskulturen i studieprogram og emner. Fakultetene har i tillegg egne samlinger der det fokuseres blant annet på å styrke rollen som studieprogramansvarlig.

Når det gjelder reakkreditering av studieprogram, fungerer dette bra i dag, men prosessene kan forbedres ved hjelp av peer-review og ekstern representasjon i vurderingen. Videre bør også studentene i større grad bli involvert i dette arbeidet.

Arbeidet med utdanningskvalitet har tatt et stort steg i riktig retning. Forankringen og tydeliggjøringen av roller og ansvar har vært viktig å få på plass. Utdanningsutvalgets vedtak for hvordan emner og program skal evalueres, har vært viktig å få på plass. UU vedtok også maler for hvordan rapportering av kvalitetsarbeid på emne, studieprogram og fakultetsnivå kan foregå. Dette bidrar nå til bedre sammenheng i rapporteringen.

Med en sterk grad av involvering på fakultetene vil alle ansatte måtte ta et ansvar og løfte kvalitetsarbeidet inn som en del av det daglige arbeidet. Dette har hatt fokus i fakultetenes arbeid med studieprogrammene og er også diskutert i fakultetsvise møter, noe som har resultert i en god forankring hos studieprogramansvarlige. Dette skjer også parallelt med ett stadig sterkere krav om å levere forskning og publisering. For å kunne tilby en forskningsbasert undervisning på alle fagområder, må både kvalitetsarbeid, undervisning og forskning samordnes.

I forhold til kvalitetsindikatorene er vi fornøyd med utviklingen, med unntak av gjennomføring på normert tid for masternivået. Her vil det være nødvendig å sette i verk et prosjekt for å forbedre gjennomføring på normert tid.

Kvalitetsarbeidet ved Nord universitet har vært i sterk utvikling det siste året, ikke minst på fakultetene og i forhold til studieprogrammene. Samordning etter fusjonen har gitt gode resultater på studieprogramnivå, ansvarsforhold er blitt avklart og mye opplæring har funnet sted. Når et nytt teknisk system er på plass som skal bidra til automatiserte prosesser, vil det daglige kvalitetsarbeidet bli lettere å ivareta, spesielt for emne- og studieprogramansvarlige.

Utdanningskvalitet ved Fakultet for biovitenskap og akvakultur 2017/18

Noen av FBAs internasjonale studenter ved studiestart i august 2017.

Foto: Jeanett Stegen

Innhold

1. Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.....	3
På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultets handlingsplan?	3
2. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.	4
Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået?	4
Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?	5
3. Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.	7
Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke:	7
4. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.	7
Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til?	7
Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?	8
Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:	9
5. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling.....	14
Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet?	14
Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?.....	14
6. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje	15
Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til?	15
7. Andre forhold som ønskes kommentert	15

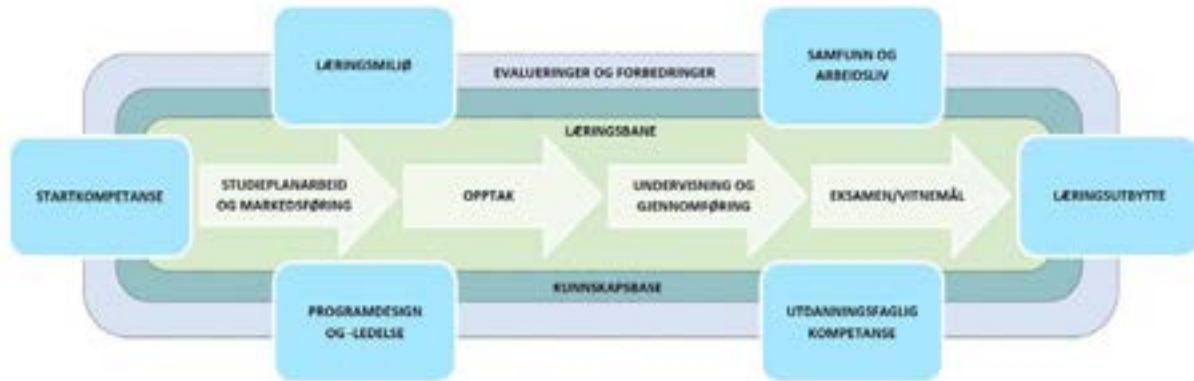
Vedlegg 1: Antall kvalifiserte pr. studieplass (tillegg til punkt 4).

Vedlegg 2-39: Studieprogramrapporter med data.

1. Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultets handlingsplan?

Studiekvalitet er en av de sentrale delene i fakultetets handlingsplan. Studentenes læringsbane og tilhørende kvalitetsområder ligger som utgangspunkt for arbeidet.

Figur 1: Utdanningskvalitet i Nord - Studentenes læringsbane og tilhørende kvalitetsområder.

FBA utdanner kandidater med relevant blå/grønn kompetanse for samfunns- og næringsliv i regionen, men også av relevans nasjonalt og internasjonalt. FBA tilbyr både norske og engelskspråklige studieprogram samt en 3-årig joint bachelorgrad i Animal Science sammen med vårt partneruniversitet UVMP i Slovakia. Studieporteføljen er i hovedsak sentrert rundt forskningsbaserte fagmiljø og flere studieprogram har nær kontakt med næringslivet gjennom praksisplasser og studentoppgaver.

FBA sin strategi på utdanningsområdet er å drive utdanninger som bidrar til innovativ og bærekraftig blå og grønn vekst. I strategiperioden skal fakultetet arbeide med å løfte kvaliteten i studieprogrammene. Til dette er det utarbeidet konkrete mål med delmål som del av fakultetets strategiske handlingsplan. De fire overordnede målene er:

1. FBA skal ta ut kompetanseplanens effekt i undervisning.
2. FBA skal utvikle og implementere nytt kvalitetssikringssystem for utdanning.
3. FBA skal konsentrere og styrke sin studieportefølje.
4. FBA skal øke gjennomstrømning, internasjonalisering og kvalitet i utdanningene.

FBA har gjennom handlingsplanen etablert en 0-visjon på frafall. Vi jobber systematisk for å øke gjennomstrømningen av studenter. FBA har et systematisk kvalitetsarbeid i utdanning, der utdanningsutvalget ved fakultetet har en sentral rolle.

2. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået?

Kvalitetsarbeidet for studieprogrammene ivaretas gjennom FBAS utdanningsutvalg (**UU-FBA**), samt gjennom rollen til de studieprogramansvarlige. **Prodekan** Marit Bjørnevik leder kvalitetsarbeidet og utdanningsutvalget. Hun er også studieprogramansvarlig for fakultetets masterutdanning. Vara er Astrid Helland –studieprogramansvarlig for Bachelor i husdyr, velferd og produksjon på Steinkjer.

UU-FBA består av **studieprogramansvarlige og studentrepresentanter**. **Studieadministrasjonen** har en saksforberedende rolle, og er til stedet i møtene, men har ikke stemmerett. Utvalget har god representasjon av studenter gjennom to studentrepresentanter for bachelornivå i hhv. Bodø og Steinkjer, samt en representant for masterstudentene. Det siste året har Henning Røyneberg (husdyr- student på Steinkjer) og Truls Hammer Skoglund (havbruksstudent i Bodø) representert bachelornivået. Det har ikke vært oppnevnt studentrepresentant for master. Dette har fakultetet tatt opp med studentforeningen Nugla.

UU-FBA skal arbeide for å sikre god studieprogramkvalitet, og fungerer primært som rådgivende og koordinerende organ for fakultetets utdanningsvirksomhet til og med masternivå, og inkluderer etter- og videreutdanningsstudier. Innenfor definerte områder kan UU-FBA fatte vedtak på vegne av dekan.

UU-FBA sine overordnede saksområder er:

- å bidra til å synliggjøre og skape bevissthet om studiekvalitetsarbeidet ved fakultetet
- å sikre at universitetets kvalitetshåndbok som omhandler studier blir ivaretatt – endelig vedtak.
- å utarbeide og fremme årlig studiekvalitetsrapport – innstilling til dekan
- behandling og oppfølging av studiebarometeret – endelig vedtak
- fortløpende oppfølging av studierelaterte avvik ved fakultetet – endelig vedtak (dekan skal fortløpende informeres om alle vesentlige avvik i organisasjonen)
- oppnevning av sensorer og klagekommisjoner – endelig vedtak
- behandling av rapporter fra tilsynssensorer og eksterne panel – endelig vedtak
- re-akkreditering av studier – innstilling til dekan
- kvalitetssikring av forslag til nye studieprogram og emner– innstilling til dekan
- utvikle og vedlikeholde eksisterende studieprogram og emner – innstilling til dekan/endelig vedtak (avhengig av type endringer)
- oppnevning av sensorer – endelig vedtak
- kvalitetssikre at alle masterstudenter har fått oppgave og veileder i henhold til gjeldende masterreglement– endelig vedtak
- utviklingen av studieadministrative rutiner i samarbeid med fakultetets studieadministrasjon
- å delta på utdanningsseminarer i regi av Nord

Utvalget møttes 8 ganger i løpet av studieåret 2017/18. Sakene ble definert av et årshjul. I tillegg fremmet medlemmer saker på vegne av seg selv eller andre. Som en følge av fusjonen opplever vi at UU-FBA blir for stort for å gå inn i detaljer rundt hvert studium. Derfor har prodekan tatt initiativ til studieprogrammøter som en arena der studieprogramansvarlig og de som bidrar inn i et studium møtes. Studiekvalitet er et naturlig tema i disse møtene. Møtetiden i UU-FBA har blitt forsøkt kortet ned fra tre til to timer, slik at det skal frigjøres tid til studieprogrammøtene. Dette har i noen grad lyktes.

Det ble ført referat fra møtene med opplysninger om hvem som var til stede og avgjørelser som ble tatt. På slutten av 2017 evaluerte utvalget sitt eget arbeid. Både innkallinger og referater er arkivert på forsvarlig måte. For å effektivisere møtetiden, har UU-FBA delegert vedtaksmyndighet til prodekan. Eksempelvis gjelder dette saker om endring i vurderingsform på emner og oppnevning av sensorer.

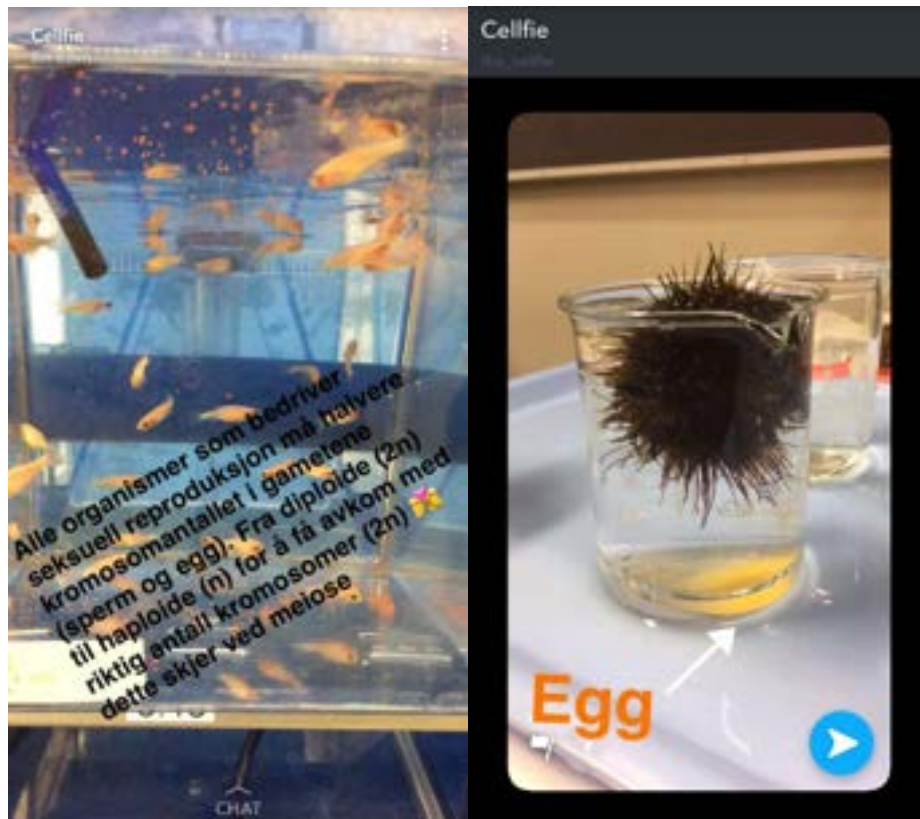
Prodekan for utdanning er representerte i Nord universitet sitt utdanningsutvalg på overordnet nivå (UU-Nord), med sekretær som observatør. Relevante saker fra UU-Nord ble orientert om til UU-FBA. På den måten ble kvalitetsarbeidet forankret på flere nivå.

De **studieprogramansvarliges** rolle er viktig for kvalitetsarbeidet ved FBA. Studieprogramansvarlig er bindeleddet til emneansvarlig, og skal ha et overordnet fokus på studieprogrammet, herunder læringsutbytte, emnekombinasjoner, progresjon og varierte vurderingsformer. I løpet av studieåret som har gått, har vi jobbet for å tydeliggjøre denne rollen, og UU-FBA vedtok blant annet en sjekklister for studieprogramansvarlig og emneansvarlig. Rolleavklaringen kan fungere som nyttig hjelpemiddel spesielt for nye ansatte, men også for eksisterende.

Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?

FBA har jobbet for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter på flere måter.

- Prodekan holdt «emneansvarligseminar» i desember 2017 i Bodø, og i på Steinkjer i januar 2018. Dette var et ledd i å tydeliggjøre rollen som emneansvarlig.
- I UU-FBA er utdanningskvalitet satt på agendaen i hvert eneste møte. Eksempler er resultater fra Studiebarometeret, studenters evalueringer av emner, læringsutbyttebeskrivelser, Stortingsmeldingen «Kultur for kvalitet».
- Studentene tas med i det systematiske kvalitetsarbeidet gjennom sin representasjon i UU-FBA. Fakultetet møter også studentene gjennom studentforeningene Nugla (Bodø) og Brunstgropa (Steinkjer). Studenten blir også oppfordret til å svare på Studiebarometeret, og å reflektere omkring emner gjennom evalueringer, og det holdes dialogmøter. Flere av studieprogramansvarlige gjennomgår studiebarometeret med studentene sine.
- Prodekan har også hatt fokus på aktive læringsformer, og oppmuntret emneansvarlige til å teste ulike metoder. Ørjan Hagen, Galice Hoarau og Silje Svendsen er eksempler.

Bilde 1: Silje Svendsen brukte Snapchat som del av undervisningen i Cellebiologi.

Av andre tiltak som er verd å nevne i denne sammenhengen er:

- I løpet av det siste året har fakultetet arbeidet med studiekvalitet gjennom reakkrediteringssøknader for fire studieprogram.
- FBA har konsolidert og strukturert studieporteføljen for å gjøre gjenværende studieprogram mer solid.

3. Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillter kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.

Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke:

- Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet
- Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljø

Fakultetet følger den vedtatte sjuårs planen for reakkreditering av studier. Utover dette ser ikke fakultetet det som hensiktsmessig å kommentere enkeltprogram. FBA legger Studietilsynsforskriften og Studiekvalitetsforskriften til grunn for arbeidet med akkreditering av studiene. I 2017/18 gjennomgikk to studier reakkreditering (Ba i husdyrfag, velferd og produksjon, og Ba i internasjonal markedsføring). To søknader (Ba i havbruksdrift og ledelse, og Master i biovitenskap) ble oversendt studiedirektøren ved Nord våren 2018, og er pt. til behandling i Nords reakkrediteringsteam, og deretter UU-Nord og rektor.

Høsten 2018 vil fakultetet også fremme søknad om etablering og akkreditering av et nytt studium; Nordisk master i bærekraftig utnyttelse og produksjon av marine bioressurser. Framover har fakultetet til hensikt å følge sjuårsplanen for reakkreditering, men tar høyde for justeringer i rekkefølgen.

4. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til?

Som nevnt under pkt. 2, har fakultetet, i tråd med føringene fra styret, hatt fokus på konsolidering og sammenslåing av studieporteføljen. I løpet av året har vi:

- Sett at studiene Ba i naturforvaltning og Ba i utmarksforvaltning var like. Vi fant ingen beskyttelse for tittelen naturforvalter, eller andre grunner til å holde studiene separat. Som et resultat av dette, ble studiene slått sammen fra og med studieåret 2018/19.
- Tilsvarende ble gjort for årsstudiene i hhv. utmarks- og naturforvaltning.
- Studiet Ba i økonomi og landbruk og Grunnstudium ble tatt ut av studieporteføljen fra og med studieåret 2018/19 på grunn av lav rekruttering og gjennomføring.
- Årsstudiet Grunnstudium ble tatt ut av studieporteføljen fra og med studieåret 2018/19. Årsaken til dette var at studentene hadde lav gjennomføring, og for å frigjøre ressurser til bachelorprogrammene.
- Arbeidet med å utvikle en fjerde studieretning i masterprogrammet Biovitenskap. Retningen har fokus på terrestrisk økologi, og er tilknyttet fakultetets Økologi-gruppe som på Steinkjer.

Arbeidet med reakkreditering av studier har både vært en jobb for å dokumentere studiekvaliteten ihht. gjeldende lovverk, men har også vært en prosess der man har avdekket utfordringer og gjort forbedringer underveis. Eksempler er:

- Utvekslingsavtale med University of Minnesota er inngått mellom Nord universitet for Bachelor i husdyr – produksjon og velferd.
- Mer varierte vurderingsformer.
- Bevissthet og kunnskap om hva formell studiekvalitet er.

Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?

FBA jobber forebyggende og kontinuerlig med studiekvalitetsfremmende tiltak som tidligere nevnt, herunder reakkreditering, utdanningsutvalgets arbeid, representasjon i Nord universitets sentrale utdanningsutvalg, seminar for emneansvarlige med fokus blant annet på læringsutbytte og vurderingsformer.

Utover dette kan fakultetet fange opp sviktende studiekvalitet gjennom ulike kilder. Her gjennomgår de viktigste:

Samfunnsrelevans: Samfunnsrelevansen i studieprogrammene blir jevnlig evaluert av fagfolk fra næringsliv, forvaltning og FoU miljø – fortrinnsvis gjennom en ekstern panelvurdering. UU-FBA har definert en langtidsplan for eksternt panel, som ved revideres utfra endringer i studieporteføljen.

Studiebarometret: Studieprogramansvarlig informerte høsten 2017 de aktuelle studentene om undersøkelsen og oppfordret til å svare. Etter at Nord ble kjent med resultatene, gjennomgikk studieprogramansvarlige resultatene. Resultatene fra studiebarometeret ble også tatt opp som sak i UU-FBA våren 2018, der studieprogramansvarlige ble bedt om å trekke fram styrker og svakheter med forslag til tiltak for det enkelte program.

Emne- og programevalueringer: I følge fakultetets kvalitetsrutiner skal emneevaluering gjennomføres i hvert emne hvert semester. Høsten 2017 ble det lagt opp til gjennomføring av midtveiseevaluering i alle emner. Etter planen skulle det også vært gjennomført sluttevaluering for emner i oppsatt treårsplan, men dette ble ikke gjennomført. Årsaken var at Nords kvalitetssikringssystem var under arbeid, samtidig som Fronter ble faset ut til fordel for Canvas.

Våren 2018 ble det også lagt opp til gjennomføring av midtveiseevaluering i alle emner. Sluttevalueringen ble gjennomført i Questback. Resultatene ble tatt opp som sak i UU-FBA. På grunn av GDPR og Nords avtale med Questback, er det usikkert om sluttevaluering kan gjennomføres på denne måten framover. Canvas sikrer fortsatt ikke anonymitet. FBA ønsker derfor et IKT-verktøy som både ivaretar personvernet og som er effektivt i bruk. FBA har sammen med HHN hatt demonstrasjon av programvaren Blue fra leverandøren Explorance, kan være ett alternativ. Behovskartlegging, innkjøp og implementering bør være drevet av Nord sentralt som del av kvalitetssystemet.

Studieprogramansvarlig har en særlig viktig rolle i å være i dialog med studentene for å fange opp tegn på sviktende kvalitet. Det er ikke alltid samsvar mellom den formelle studiekvaliteten (som definert i Studietilsynsforordningen og annet lovverk, Nords kvalitetshåndbok og andre dokumenter), og det som studentene opplever som studiekvalitet. Vårt inntrykk er at studentene i større grad relaterer studiekvalitet til andre områder, f.eks. at eksamens- og timeplanen er forutsigbar og publisert tidlig, at foreleser er engasjerende og inspirerende, at eksamensresultater publiseres innen

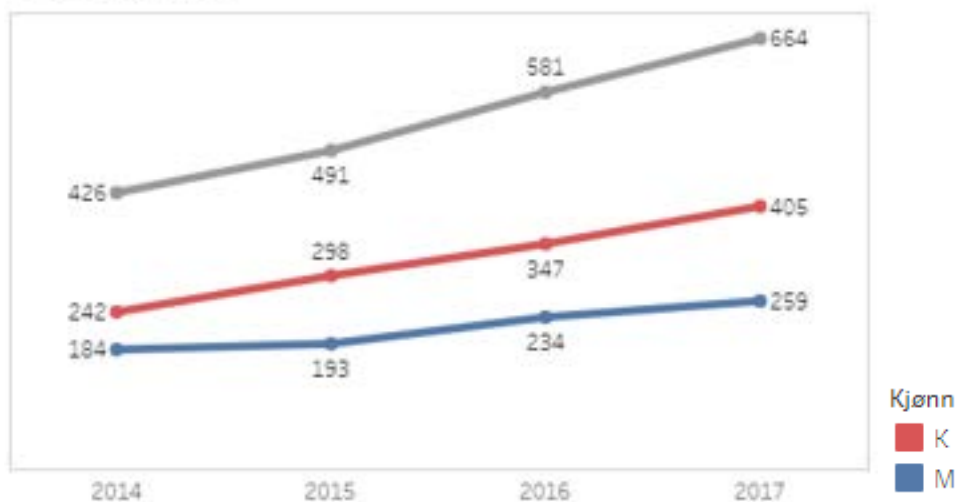
fristen, at eksamensoppgavene er utformet på en god måte, at eksamenslokalet har riktig temperatur og ikke støy, at det er gode parkeringsmuligheter, og at eksamens- og innleveringene har god spredning i semesteret. Fakultetet forsøker derfor både å jobbe med den formelle studiekvaliteten, og samtidig være i dialog med studentene om deres opplevde studiekvalitet. Til sistnevnte er dialogmøtene en viktig arena.

Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:

Datagrunnlaget for de kommende avsnitt er hentet fra Tableau. Det er bachelorprogrammene i nåværende studieportefølje som ligger til grunn. Bachelor i økonomi og landbruk er ikke tatt med grunnet lavt datagrunnlag, og at studiet heller ikke har hatt opptak i 2016 og 2017. Fakultetets eneste masterprogram er heller ikke tatt med i grunnlaget. Da viser vi til studieprogramrapporten for dette studiet. Årsstudiene og kortere studier er av ikke tatt med, da vi ønsker å fokusere på de hele gradsprogrammene.

Først ser vi at studentantallet ved FBA (Bodø og Steinkjer) har økt de siste årene.

Antall studenter

Figur 2: Antall studenter tatt opp på bachelorprogrammene ved FBA 2014-2017.

a. Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass (etterspørselstrykk)

Som vedlegg 1 viser, har antall studenter på fakultetet økt. Med noen få unntak, gjelder det noen få studieprogram. Vi ser at relativt små endringer kan gi store utslag i andelen kvalifiserte søkere pr. studieplass (etterspørselstrykk). Dette forbeholdet må man ta i tolkningen av data.

Jevnt over har etterspørselstrykket økt for studiene ved FBA. Dette gjelder også når man tar i betraktning at antall studieplasser også har økt i samme periode. I 2017 var Bachelor i biologi (10,7 søkere pr. budsjetterte studieplass), Bachelor i dyrepleie (26,8 søkere pr. budsjetterte studieplass), Bachelor i havbruksdrift og ledelse (13,4 søkere pr. budsjetterte studieplass) og Bachelor i internasjonal markedsføring (11,0 søkere pr. budsjetterte studieplass) de mest populære studiene blant de som var kvalifisert. For disse studiene var det >10,7 kvalifiserte søkere pr. studieplass. Legg merke til at selv om antall studieplasser for BA i havbruksdrift og ledelse ble nærmest fordoblet fra 2015 til 2017, var etterspørselstrykket stabilt på over 13 søkere pr. plass. Vær imidlertid oppmerksom på at etterspørselstrykket gjelder søkere totalt, og ikke de som hadde våre studier som førstevalg.

b. Gjennomføring (vitnemålgivende)

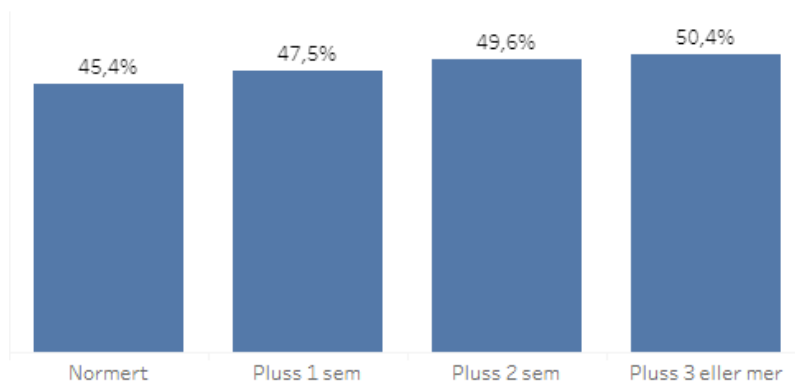
I følge de rapporterte data, har FBA så langt i år utstedt 90 vitnemål. Av tabellen under, ser vi at antallet bachelorkandidater har variert fra 76 til 112 de siste fire år. Årsaken til svingningene skyldes uregelmessigheter i rapportering av ferdige kandidater på samarbeidsgraden Joint Bachelor degree in Animal Science. I 2015 ble det etter-registrert kandidater fra tidligere år, mens det for 2017 og 2018 ikke er registrert ferdige kandidater på dette programmet. Denne systematiske feilkilden har fakultetet meldt fra til virksomhetsnivået ved Nord universitet ved flere anledninger, senest i dialogmøte med rektor i mai/juni 2018. De relle tallene for 2017 og 2018 er derfor høyere. I tillegg kommer masterkandidater.

	Antall kvalifikasjoner
2015	112
2016	99
2017	76
2018	90

Tabell 1: Antall uteksaminerte bachelorkandidater ved FBA 2015-2018. Kilde: Tableau.

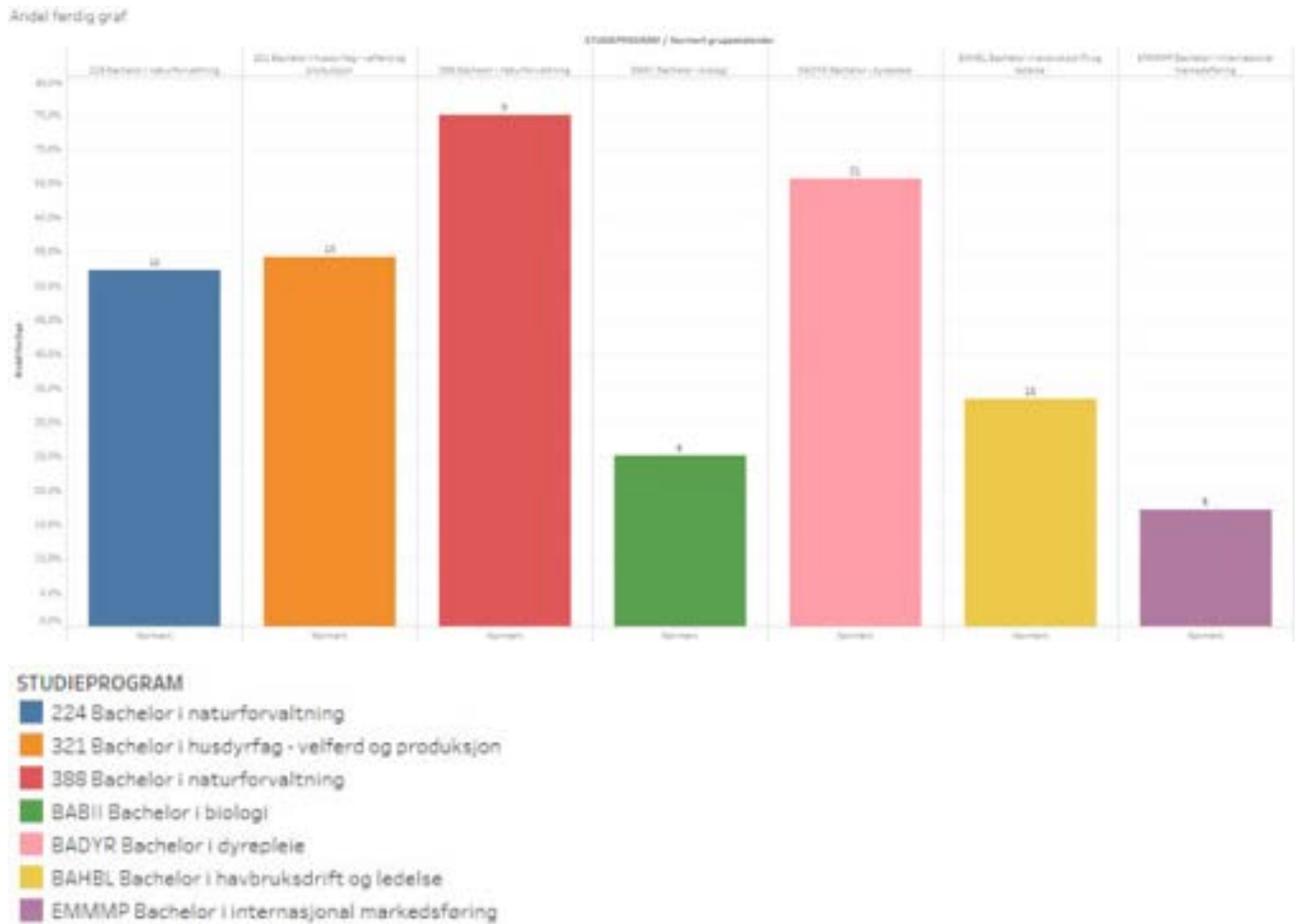
Det er færre enn halvparten (45,4) som startet på et bachelorstudium ved FBA i perioden 2012-2015 som fullførte graden ved FBA på normert tid, dvs. våren 2018. Dette ser vi av Figur 3 under. Gir man studentene halvannet år ekstra, er det just over halvparten som har fullført graden.

Andel studenter som fullfører en grad

Figur 3: Studenter som fullfører en bachelorgrad ved FBA på normert tid, og for flere semestre.

I Figur 4 under ser vi andelen og antall som startet på en bachelorgrad ved FBA høsten 2015, og som ble ferdig på normert tid, dvs. våren 2018, stratifisert pr. studium. Kandidater som eventuelt ble ferdig før normert tid, er ikke med i datagrunnlaget. Som forklart over, er det ikke rapportert noen ferdige kandidater på Animal Science, og vises dermed ikke i figuren under.

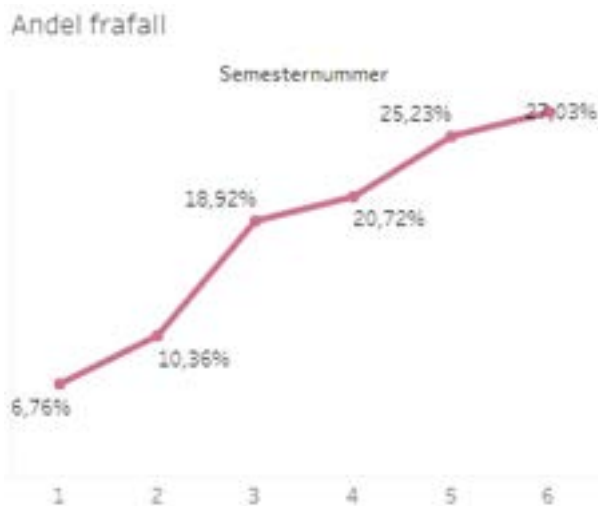
Figur 4: Andel og antall ferdige kandidater pr. bachelorstudium ved FBA på normert tid (start H2015, ferdig V2018).

Best prosentvis gjennomføring ser vi for Bachelor i naturforvaltning. Her er det imidlertid relativt få studenter. Flest vitnemål på normert tid blir produsert for de kommende dyrepleierne. Dette er spesielt hyggelig siden det var første kull.

c. Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)

Kurvene under viser frafall pr. semester fra gradsgivende bachelorprogram ved FBA med start høsten 2015, 2016 og 2017. Prosentatsene er akkumulerte for hvert semester. Det største frafallet skjer fra første til andre studieår. Dette er gjennomgående for alle tre kull.

Fakultetet har derfor spesiell fokus på førsteårs-studentene gjennom ulike tiltak.

Figur 3: Frafall for kull 2015 fra gradsgivende bachelorprogram ved FBA.

Figur 4: : Frafall for kull 2016 og 2017 fra gradsgivende bachelorprogram ved FBA.

d. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»

På spørsmål «alt i alt, hvor fornøyd er du med studieprogrammet som helhet» i Studiebarometeret, har FBA- studentene i gjennomsnitt svart ca. 4. Skalaen går fra 1-5, der 5 er høyeste score. Det er alltid rom for forbedring, men denne tilbakemeldingen er vi ok fornøyd med.

«Alt-i-alt»- spørsmålet er et frittstående spørsmål, som ikke har direkte sammenheng mellom de øvrige spørsmålene i Studiebarometeret. Noen ganger ser vi at det ikke er samsvar mellom studentenes «alt-i-alt»- svar, og gjennomsnittlig score. Vi tolker denne dissonansen som at det er faktorer som ikke fanges opp i studiebarometeret, og som studentene vurderer som relevante.

Svarene fra masterstudentene er ikke tatt med, da det bare er ett masterstudium ved FBA, og resultatene fins i studieprogramrapporten for masterstudiet. Blant masterstudentene var det også veldig få respondenter.

Overordnet tilfredshet

Figur 5: Resultat fra Studiebarometeret "Overordnet tilfredshet" for FBA 2017

Tabell 2 viser en indeks for hver indikator ved FBA. Selv om det alltid er rom for forbedring, er vi fornøyd med at alle indikatorer er grønne.

Spørsmålstekst	2014	2015	2016	2017
I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene: - Jeg er, ..	3,7	4,1	4,0	4,1
Indeks eget engasjement	3,3	3,4	3,5	3,6
Indeks eksamen og andre vurderingsformer				3,9
Indeks faglig-sosial læringsmiljø	3,8	4,0	3,8	4,0
Indeks forventninger fra faglig ansatte			3,6	3,6
Indeks fysisk læringsmiljø	3,6	3,9	3,8	3,6
Indeks inspirasjon	3,5	3,8	3,9	3,8
Indeks læringsmiljø	3,7	3,9	3,8	3,8
Indeks medvirkning	3,2	3,4	3,5	3,3
Indeks organisering				3,6
Indeks relevans	4,1	4,2	4,1	4,1
Indeks undervisning	3,3	3,6	3,5	3,5

Tabell 2: Indeks FBA Studiebarometeret 2017.

e. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert+selvstudier)

Tabell 3 viser FBA- studentenes tidsbruk oppgitt i Studiebarometeret 2014-2017. Studentene ved FBA oppgir at de bruker rundt 35 timer i uka på studiene. Dette er relativt høyt, men sammenlignet med en normal arbeidsuke på 37,5 timer, er det her vi ønsker å være. Mange studenter har jobber eller verv i tillegg, som kommer i tillegg til den oppgitte tidsbruken for studiene.

Dykker man inn i dataene, vil man se at det er store forskjeller mellom studieprogram, og også mellom individer.

Tidsbruk				
	2014	2015	2016	2017
Egenstudier	16,2	14,7	16,6	17,5
Organisert læringsaktiviteter	18,6	17,9	19,1	17,1
Sum tidsbruk	34,7	32,6	35,6	34,6

Sum tidsbruk 32,6 35,6

Tabell 3: Resultat fra Studiebarometeret "Tidsbruk" for FBA 2017.

5. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling

Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet?

FBA har i dag en høy andel av internasjonal mobilitet hvis vi tar med samarbeidsgraden med UVMP, Bachelor i biologi som har opptak internasjonalt, BA i naturforvaltning har ekskursjon til Costa Rica, samt de innreisende studenter fra partneruniversiteter som kommer til Nord for å ta en av våre semesterpakker. Nå planlegger vi også en nordisk master sammen med tre nordiske partneruniversitet med mål om opptak høsten 2019.

For de øvrige program er hovedutfordringene for å få studenter til å reise på utveksling:

- Ulike systemer passer ikke sammen: Utveksling kan by på utfordringer som minner om å få en firkant til å passe i en sirkel. Det handler om samkjøring av systemer, f.eks.
  - Ulik beregning av studiepoeng/ ECTS.
  - Usynkroniserte semestre som gjør at studenter er ikke ferdig med høstsemesteret før vårsemesteret ved Nord er i gang.
  - Å finne emner som kan erstatte læringsutbyttet i de emner som studenten mister.
- Administrativ kapasitet: Utreise krever svært mye individuell oppfølging fra fakultetets administrasjon.
- Å holde seg oppdatert på partnernes tilbud er krevende.
- Språk: Studenten bør beherske undervisningsspråket godt.
- For noen program, f.eks. BA i husdyr, BA i dyrepleie, BA i havbruksdrift og ledelse, er det nesten bare obligatoriske emner, og disse emnene er tilpasset forholdene i Norge. Her er det ikke enkelt å finne tilsvarende emner i utlandet.
- Studentene har ikke motivasjon til å reise; er etablert på studiestedet med bolig, venner, kjæreste og jobb.

For de partnerne som det er «lett» å utveksle til, dvs. like semestre, lik studiepoengberegning, engelsk som undervisningsspråk, utløser stipend for studenten, har vi for få plasser.

Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?

Våren 2018 signerte FBA en avtale med University of Minnesota. I samme periode innledet prodekan samarbeid med ett svenskt universitet og to læresteder på Island om en samarbeidsgrad på masternivå.

Margarita Novoa Garrido har 20% av stillingen satt av som internasjonal koordinator.

Internasjonalisering kan også foregå på flere nivå enn utveksling. Våren 2018 fikk kollegiet ved Steinkjer en ny kollega med ikke- norsk bakgrunn. Engelsk litteratur står på mange av pensumlistene for våre emner.

6. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje

Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til? Fakultetet gjør løpende vurdering av studieporteføljen og studiekvalitet. De fleste endringene ser man nok på studieprogramnivå, i form av endringer i studieplan eller læringsutbytte og på emnenivå som endring i vurderingsform eller læringsutbytte.

Som tidligere nevnt, benytter fakultetet ulike kilder til informasjon om studiekvaliteten. Studiebarometeret, midtveis- og sluttevalueringer er viktige. Kunnskap om studentantall og gjennomføring, samt studieplanens oppbygging er også kilder vi benytter oss av. Vi redegjør her for noen faktorer som har ført til endringer i studieporteføljen:

- Årsstudiet Grunnstudium ble fra 2018/19 lagt ned som følge av lav gjennomføring. Vi oppdaget at studenter plukket emner fra studiet, men droppet andre. Dette førte til at vi bandt opp knappe lab.-ressurser til det som i praksis var enkeltemnestudenter.

Nedleggelsen av årsstudiet innebærer at vi i Bodø nå ikke lenger tilbyr årsstudier, som gjør at vi i større grad fokuserer våre ressurser mot helgradsstudentene våre.

- Studieplanene for de to bachelorstudiene naturforvaltning og utmarksforvaltning hadde utviklet seg til å bli veldig like. Studiene hadde likevel ulike opptakskrav. Fra opptaket for studieåret 2018/19 slo vi sammen disse studiene til ett. Her var det læringsutbyttet og studieplanen som lå til grunn for endringen i studieporteføljen.
- Det relativt ferske studiet Bachelor i økonomi og ledelse fikk ikke den starten og utviklingen vi hadde håpet på. I strukturen til HiNT passet studiet godt inn i den faglige profilen. I nye Nord ble studiet liggende mellom to fakultet, HHN og FBA.

Søkertrykket var lavt de årene det ble utlyst, og enda færre møtte opp til studiestart. Det er pr. i dag én student på studiet. Det ble derfor besluttet å ikke ha opptak verken til studieåret 2017/2018 og eller 2018/19. For studieåret 2019/20 foreslås studiet lagt ned. I dette tilfellet var det fakultetenes strategier, søkertrykk og studentantall som var bakgrunnen for endringen i studieporteføljen.

7. Andre forhold som ønskes kommentert

Begrensningene hos FBA for videre vekst ligger først og fremst i kapasiteten på lab. Både de fysiske arealer, og lab.-personell er en knapphet. For å opprettholde tilstrekkelig faglig kvalitet, er lab.-øvelser en forutsetning for undervisning ved FBA. Dette er gjennomgående i alle fakultetets studier uavhengig av faggruppe, på alle nivå og ved begge studiesteder. Derfor er det nødvendig å utvide kapasiteten ved «Blått Bygg».

Som Figur 2 viser, har antall bachelorstudenter økt. Dette har skjedd uten at fagmiljøet for undervisning på bachelornivå har blitt styrket nevneverdig. For enkelte program er det vanskelig å dekke undervisningen i grunnleggende bacheloremner, og kapasiteten er sårbar både for

undervisning og veiledning. Å få gode undervisere med riktig kompetanse er en utfordring. Dette gjelder både Bodø og Steinkjer.

Administrasjonen har heller ikke vokst i takt med studentmassen. Antall faste stillinger har blitt redusert, og tendensen er at oppgaver som før ble løst for universitetet som helhet, nå flyttes over til fakultetene. Dette får som konsekvens at studentene får dårligere oppfølging, som igjen kan føre til lavere gjennomføringsgrad og høyere frafall.

Fakultetets rapport om utdanningskvalitet til rektor

Studiekvalitetsrapport

Fakultet for lærerutdanning og kunst og kulturfag

Studieåret 2017/2018

Fakultetets rapport om utdanningskvalitet for 2017-18.

1. Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

***På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultetets handlingsplan?**

Detter er ivaretatt i Fakultetets Handlingsplan Strategi 2020, hvor fakultetet har formulert følgende plattform/ målsettinger:

- Vi skal fremme utdanning og forskning i et bærekraftig perspektiv.
- Vi skal fremme evne til kritisk tenkning og støtte opp om studentenes personlige læring og dannelse.
- Vi skal legge til rette for mangfold, toleranse, involvering og lagspill.
- Vi skal fremme pedagogisk og kulturelt entreprenørskap ved å ta i bruk eksperimentelle og utforskende læringsformer preget av kunst og kultur, natur, lek og fysisk aktivitet.
- Vi skal forbedre profesjonsutøvernes evne til å håndtere utfordringer gjennom et tverrfaglig og erfaringsbasert perspektiv.
- Vi skal synliggjøre sør- og lulesamisk språk og kultur i våre aktiviteter.
- Vi skal ha et aktivt samarbeid med våre lokale og regionale partnere.

Videre har fakultet har besluttet å prioritere følgende utfordringene i inneværende strategiperiode:

1. Rekruttering og gjennomstrømning.
2. Kulturbygging: Felles forsknings- og universitetskultur på tvers av studiestedene.
3. Kvalitet i utdanningene, inkl. doktorgradsutdanningen.

Fakultetet har i handlingsplanen definert områder med underliggende tiltak/handlinger vi gjengir områdene. Å gjengi hele dokumentet blir for omfattede, men underpunktene som er av betydning for studentenes læringsutbytte er tatt med.

Implementere nytt kvalitetssikringssystem for utdanning

- *Evaluering av kvaliteten i alle studietilbud.*
- *Utrede og vurdere etablering av studieprogramråd.*

Konsentrere studieporteføljen

- *Videreutvikle studieporteføljen slik at studiene til enhver tid møter samfunnets behov, og er attraktive.*
- *Utnytt studiestedsstrukturen for å heve kvaliteten i studiene, og valgtilbud til studentene.*

Videreutvikle lærerutdanningene med spesiell vekt p 5 årig MA-grunnskolelærer utdanning

- *Etablere universitetsskoler og universitetsbarnehager (pilot).*
- *Etablere ordning med partnerskapskoler.*
- *Forankre KSS på alle nivå i fakultetet.*
- *Utrede og utvikle profesjonsfaglig digital kompetanse hos studentene og ansatte gjennom entreprenøriell og innovativ bruk av digital teknologi.*

Økt gjennomstrømning og kvalitet i utdanningene

- *Systematisk pedagogisk kompetanseheving hos ansatte med vekt på digital teknologi.*

- Videreutvikle «første semester» -tilbudet for å sikre rask faglig og sosial integrering av nye studenter.
- Fortsette vektlegging av møter mellom studenter og lærer.

Øke internasjonalisering

- Tilrettelegge for økt internasjonal mobilitet i gradsgivende studier- Begge veier!! (20% målet).
- Sikre at studieprogrammene har inkludert plass og læringsutbytte som sikrer studentene internasjonal erfaring.

Strategi/handlingsplanen behandler også andre områder som indirekte omhandler studiekvalitet.

Kvalitet i utdanning er sentralt for flere av tiltakene i handlingsplanen. I tabell 1 nedenfor skisseres hvordan momenter fra FLUs handlingsplan sees med kvalitetsområdene i NOKUTS figur «*Studentenes læringsbane og tilhørende kvalitetsområde.*».

Tabell 1. Momenter fra FLU handlingsplan som går på kvalitetsområdene

Kvalitetsområde	Momenter fra FLUs handlingsplan som går direkte på de enkelte kvalitetsområdene
1.Læringsmiljø	FLU-ansatte deltar i studentdemokratiorganer. FLU-ansatte deltar i Førstesemester-ordning (jf Frafallsproblematikk.) Læringsmiljø drøftes i fakultetets utdanningsutvalg.
2.Samfunns og arbeidsliv	Utstrakt praksissamarbeid. Universitetsskoler er etablert. Universitetsbarnehager er under planlegging. DEKOM (Desentralisert kompetanseutvikling) /Partnerskapsskoler er under etablering. REKOM (regional kompetanseutvikling for barnehage.) Det arbeides med synergier mellom grunnutdanninger og EVU, blant annet når det gjelder masterutdanninger. Det arbeides med bredere nettverk innen både offentlig og privat sektor. Det arbeides med å få til en Ekstern representasjon i kvalitetsarbeidet, spesielt i (re-) akkreditering av studier.
3.Læringsutbytte	Det foreligger beskrivelser av læringsutbytte for alle program iht NKR.
4.Utdanningsfaglig kompetanse	Universitetspedagogikk tilsvarende 10 stp tilbys til ansatte. FKU har ansvar for dette kurset. Kurs: pedagogisk bruk av digital kompetanse. Nasjonalt senter for kunst og kultur bidrar i opplæringen ift Kunst og kulturfag. Meritteringsordning for god undervisning er under planlegging.
5.Internasjonalisering	Det legges til rette for utvekslingssemester i alle profesjonsstudier. Det er opprettet avtaler med utdanningsinstitusjoner i flere land, og det arbeides for å få avtale med flere. Fakultetet har administrativ internasjonal koordinator ift utdanning i Bodø og Levanger, og det legges vekt på god tilrettelegging for inn- og utreisende studenter.
6.Utdanningsledelse og programdesign	Fakultetet har spesielle utfordringer knyttet til utdanningsledelse fordi de store utdanningene er spredt geografisk, og det er til dels stor faggrupper som skal ledes. Dette krever en spesiell innsats for å samkjøre arbeidet. Det arbeides kontinuerlig med rolle- og ansvarsavklaringer.
7 Evalueringer og forbedringer	Det gjennomføres emneevalueringer og studieprogramevalueringer i alle emner og program. Faggruppelederne har et spesielt ansvar for å følge opp sine studier i samråd med fakultetets ledelse.
8. Kunnskapsbase	Andelen ansatte med første- og toppstillingskompetanse har økt. Tiltak er satt i verk for ytterligere kompetanseheving. Ansatte med forskningskompetanse er tildelt FoU-tid, og bruk av tiden følges opp av nærmeste leder.

2. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Ved fakultet for lærerutdanning og kunst og kulturfag arbeides det med å få implementert kvalitetssystemet på alle nivå. Prosess og kvalitetsarbeid har jevnlig vært diskutert i fakultets ledergruppe, studiestedsmøter og i faggruppene. I tillegg til skifte i dekan og prodekanutdanning har fakultets utdanningsutvalg hatt en del utskiftninger slik at det siste året har vært litt utfordrende angående kontinuitet og trykk på kvalitetsarbeidet.

- **Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået?**

Det lokale utdanningsutvalget ved FLU har spesielt fokus på læringsutbyttebeskrivelser, både på emne- og programnivå, for å sikre at disse holder god kvalitet og følger NKR. Ikke minst har utvalget hatt en kontrollfunksjon for å sikre at det er samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene og valg av vurderingsform i de ulike emnene. Fakultetet har hatt følgende studier til reakkreditering Årstudium musikk, Årstudium personlig trener, Bachelor faglærer i musikk og praktisk pedagogisk lærerutdanning for yrkesfag og allmennfag, Master i tilpasset opplæring. Fakultet har hatt Master i sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning 1-7 til akkreditering.

Videre har resultatene på studiebarometeret blitt fulgt opp tett, og studieprogram med lavere score enn 3.1 i gjennomsett har utarbeidet rapporter med forslag til tiltak, som er lagt fram for dekan og utdanningsutvalget.

For utdanningsprogram med praksis gjennomføres en sentral del av kvalitetsarbeidet i dialog med praksisfeltet, formalisert i møter gjennom studieåret og gjennom årlige evalueringsmøter med praksislærere.

- **Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?**

Fakultet arbeider bevisst med å etablere en kvalitetskultur på alle nivå. Fakultet deltar på de årlige seminarene i regi av sentralt utdanningsutvalg. Det arbeides aktiv med studentmedvirkning og de fleste studier gjennomfører «dialogmøter» i tillegg til ordinær emneevaluering.

3. Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillere kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.

- Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke:**

1. Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet
2. Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljøet

Fakultet velger å besvare spørsmålet vist i tabellene 2 og 3 under med kommentarer under hvert punkt.

Tabell 2. Status studietilsynsforskriften § 2-2 ved FLU

§ 2-2 Krav til studietilbudet	Kommentar fra fakultet
<i>§2-2 (1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring og studietilbudet skal ha et dekkende navn.</i>	Vurderes årlig.
<i>§2-2 (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier/og eller arbeidsliv.</i>	Relevansen i utdanningene ivaretas gjennom det utstrakte samarbeidet med praksisfeltet. Universitetsskoleprosjektet styrker dette både nå og på sikt.
<i>§2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer pr år.</i>	Ivaretas i studieplanen.
<i>§2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.</i>	Gjennom årlige studieplanrevisjoner vurderes både læringsutbytte, innhold og undervisnings- og vurderingsformene, slik at dette framstår som en helhet.
<i>§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.</i>	
<i>§ 2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.</i>	Ansatte har avsatt FoU-tid og deres forskning trekkes inn i undervisningen. Studenter deltar noe i ansatte forskningsprosjekter. Dette skal økes etter hvert som flere av våre utdanninger blir på masternivå, F.eks Grunnskolelærerutdanningene.
<i>§2-2 (7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.</i>	I alle studieplaner på bachelornivå og oppover er det lagt inn et vindu for utvekslingsopphold i et spesifikt semester. Det er også mulig for studentene å søke om praksisopphold i utlandet i andre semestre.
<i>§ 2-2. (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.</i>	
<i>§ 2-2 (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.</i>	For alle våre lærerutdanninger foreligger: <ol style="list-style-type: none"> 1. Avtale med praksisinstitusjonens eier 2. Avtale med den enkelte institusjons ledelse.

Tabell 3. Status studietilsynsforordningen § 2-3 ved FLU

Krav til fagmiljøet	
<p>§ 2-3. (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.</p>	<p>Dette er et område som følges tett. FLU har på eget initiativ igangsatt kompetansehevingstiltak. FLU arbeider med en egen kompetansehevingsplan.</p>
<p>§ 2-3 (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.</p>	<p>Dette ivaretas av faggruppeteider og studieprogramansvarlig, bl.a. i tilsettingsprosessene. Fakultetet er svært opptatt av læringsmetoder. Alle ansatte pålegges universitetspedagogikk dersom slik kompetanse ikke dokumenteres på annen måte</p>
<p>§ 2-3 (3) Studiet skal ha tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og – utvikling av studiet.</p>	<p>Dette er godt ivaretatt i FLU gjennom faggruppeteider, studieleder (der dette fins,) SPA, seksjonskoordinatorer, emneansvarlig og god dialog med studentene.</p>
<p>§ 2-3 (4) Minst 50% av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) For studietilbud på bachelornivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20% ansatte med førstestillingskompetanse b) For studietilbud på masternivå skal 50% av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10% med professor- eller dosentkompetanse c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal 50% av fagmiljøet tilknyttet studiet t bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50% med professor- eller dosentkompetanse 	<p>Dette ivaretas gjennom oppfølging av ansattes FoU-tid og gjennom flere tiltak for kompetanseheving, bl a strukturerte professorløp, førstelektorløp og utvidet FoU-tid for universitetslektorer i kompetanseløp.</p> <p>Det er under utarbeidelse en sak til styret angående verdsetting og premiering av kunstnerisk utviklingsarbeid da dette ikke gir publiseringspoeng.</p>
<p>§ 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumentert resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.</p>	<p>Publiseringsaktiviteten har økt. FoU-tid avsatt for dette formål. Det skal tilbys flere kurs i søknadsskriving for å øke mulighetene for å lykkes med eksterne søknader om forskningsmidler.</p>
<p>§ 2-3 (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale</p>	<p>Det er opprettet god kontakt med utenlandske institusjoner og satt av midler til presentasjon av egen</p>

<i>og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.</i>	forskning på internasjonale konferanser.
<i>§ 2-3 (7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.</i>	FLU har nært samarbeid med praksisfeltet. Det er systematisk møtevirksomhet med praksisveiledere både før og etter studentpraksis, samt evalueringsmøter. Nye praksislærere har tilbud om veilederutdanning. Også de som jobber administrativt med studentenes praksis, kjenner praksisfeltet godt, noe som bidrar til kvalitet i lærerutdanningene. Unversitetskolesatsinga skal bidra til at dette utvikles og forbedres ytterligere ved FLU.

4. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

- **Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til?**
- **Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?**
- **Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:**
  1. Kvalifiserte søkere per budsjetterte studieplass
  2. Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)
  3. Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)
  4. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»
  5. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studer» (organisert+selvstudier)

Gi eksempler på forbedringstiltak i studieprogrammet, der data fra relevante kilder som f.eks. studiebarometeret, evalueringer og statistikker, er brukt som grunnlag.

Eksempel på benyttelse av resultat fra studiebarometeret fra Bachelor barnehagelærerutdanning: Studiebarometeret gav veldig lav score på organisasjon og medvirkning. Det ble gjennomført samtaler med studentgruppa, og det viste seg at årsaken var mangel på informasjon, svært ofte om praktiske forhold.

Å få ut god nok informasjon i rett kanal er ofte en utfordring og bør tillegges stor vekt.

Her gis nok et eksempel fra Bachelor barnehagelærerutdanning:

«Praksisscoren» fra studiebarometeret kan brukes. Studentene er generelt fornøyd med praksisopplæringen (score 4,1), men på underspørsmålene ligger svarene på tretallet. Lavest score får «Hvordan institusjonen forberedte deg på praksisopplæring» og «Kommunikasjonen mellom praksisstedet og universitet». Disse spørsmålene må sees i sammenheng, og handler i stor grad om hvor god dialogen og informasjonsstrømmen er mellom praksisbarnehagene og universitetet. Dette handler delvis og praktiske/formelle saker som frister på studentenes skriftlige arbeider osv, men også vel så mye om dialogen om det faglige innholdet. Hva legges f.eks. i sentrale faglige begrep som «refleksjon». Dette gjør at vi arbeider systematisk med å utvikle formen på våre

fellesmøter (studenter – faglærere – praksislærere) i forbindelse med praksisperioder, men også om at universitetet må utvikle våre skriftlige dokumenter knyttet til praksis f.eks. om rollefordeling, og andre sider ved praksissamarbeidet.

De andre utdanningene tar fatt i sine respektive utfordringer på lignende måter.

Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?

Fakultet har en tradisjon for å løse utfordringene på lavest mulig nivå ved at emneansvarlige har løpende dialog med studentene i undervisningen. Det gjennomføres i tillegg ordinære evalueringer som vurderes og danner grunnlag for programrapportene. Faggruppelederne er ansvarlig for å påse at nødvendige tiltak iverksettes dersom det er behov.

Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:

Fakultet har en omfattende portefølje slik tallgrunnlaget som kommenteres i.h.ht de 5 områdene er vedlagt i egne tabeller.

1. Kvalifiserte søkere pr budsjettert studieplass (vedlegg 1: Kvalifiserte søkere pr studieplass.)

FLU har en stor og sammensatt studieportefølje der samme studieprogram tilbys på ulike geografiske steder. Når et studium over år ikke får tilfredsstillende søkning, vurderes endringer som kan passe målgruppen bedre, f.eks å endre organisering fra campus til samlings/nettbasert. Dette gjelder spesielt våre mastergrader. Det har ikke vært opptak til flere av våre mastergrader i 2017.

Innenfor Master i logopedi og Master i tilpasset opplæring er det svært god søkning.

Masterutdanningene for grunnskolelærer rekrutterer svakere enn ønskelig. Dette er et nasjonalt problem, og det spås stor lærermangel om få år, spesielt i distriktene. Nord U/FLU er tildelt ressurser fra KD for å arbeide med rekruttering til lærerutdanningene, spesielt er MAGLU1-7 vektlagt. Arbeidet er prosjektorganisert med egen styringsgruppe ledet av dekan FLU. Det er tilsatt prosjektleder i 100% stilling. Fra 2018 er prosjektet utvidet til også å omfatte Trøndelag, og det er tilsatt en medarbeider for å følge opp arbeidet der.

Fra 2019 vil flere studieplaner samordnes, mens studiet vil kunne tilbys på ulike steder. Dette gjelder barnehagelærerutdanningen og friluftsliv årsstudium.

2. Gjennomføring på normert tid (vitnemål). (Vedlegg 2: Kandidater 2017, kilde DBH)

FLU er en betydelig aktør i leveransen av kandidater til oppvekstsektoren nasjonalt og regionalt.

I tabell 4 er det hentet ut tall som viser gjennomføring på normert tid for to sentrale studier ved fakultetet. Tallene er hentet fra FS og gjelder heltids-studier ved alle studiesteder

Tabell 4. Ferdige kandidater på normert tid i hht kull 13 (GLU) og kull 14 (BLU) som gikk ut i 2017.*

Ferdige kandidater i hht kull 13 (GLU) og kull 14 (BLU) som gikk ut i 2017.			
	Start	Kandidater	Gj f. %
Grunnskolelærerutdanning (firårige)	212	135	63,7 %
Barnehagelærerutdanning	147	103	70,1 %

*Tallene er hentet fra FS. (Felles studentsystem)

Ferdige kandidater totalt ved fakultetet.

Fakultet velger å legge ved vedlegg som omfatter alle kandidater uteksaminert i 2017. Tallene i vedlegget er hentet fra DBH. Dette omfatter alle kandidater uteksaminert i 2017 på de ulike utdanningene uavhengig av kull.

Det foreligger et krav om kandidatproduksjon på lærerutdanningene. FLU produserer godt innenfor Bachelor barnehagelærerutdanning, Praktisk pedagogisk utdanning-yrkesfag, Praktisk pedagogisk utdanning allmennfag og til dels Grunnskoleutdanning 5-10. Det er utfordringer knyttet til å nå måltallet for Grunnskoleutdanning 1-7.

3.Frafall underveis i studiet. Se vedlegg 3 (FLU – Flerårige studier – studenttall i kull etter x semester)

Tabellen viser studenttall for hvert studieprogram for hvert semester, fra kull 2012 t.o.m. 2017. Det er separate ark for Bachelorstudier og Masterstudier.

Tabellen vedlagt fanger ikke opp masterstudier som har deltidsorganisering, og den omfatter bare heltidsstudenter.

Vedlegget viser stort frafall fra 1.- til 2-år på bachelorstudier i idrett og engelsk – studier med stor grad av valg for studentene (frie bachelorutdanninger, noe som gjør at studentene kan velge annen retning enn idrett eller engelsk i studieløpet.) Det er igangsatt SEFØ-analyse ift BA engelsk for å avdekke bakgrunn for frafallet, samt vurdering av studiets totale bærekraft.

Bachelor i trening er tenkt å erstatte Bachelor i Idrett fra 2019 forutsatt akkreditering, dette for å øke rekruttering og gjennomstrømming.

Frafallet for grunnskolelærerutdanning 1-7 er særdeles bekymringsfullt, ikke minst sett i et samfunnsperspektiv. Det er gjennomført analyser for å avdekke bakgrunn for frafallet- særlig mellom 1.- og 2.studieår, og tiltak planlegges på bakgrunn av dette. I dette ligger at faggruppen drøfter og iverksetter ulike tiltak for å sikre en bedre studentgjennomstrømming.

Studentens første møte med studiet og studiestedet er viktig. At studentene blir møtt på en god måte, bidrar til at de sosialiseres inn i sin studentrolle. Fakultetet er involvert i førstesemesterprogrammet, oppstartsprogram og fadderordning på ulike måter, dette fordi

campusene og forholdene der er til dels svært ulike. Fakultetsansatte arbeider kontinuerlig for å få til tett kontakt med studentvert og studentrådgiver.

For å kunne fange opp studenter som sliter, er det viktig at det er kort avstand mellom student og ansatte, det være seg fagansatt eller veileder. Det er et signal fra Førstesemestergruppa at denne kontakten oppleves viktig for studentene.

Et av hovedfunnene i SHOT 2018 er at en større andel av studentene sliter psykisk. En tettere kontakt mellom student og fagmiljø kan bidra til å avhjelpe dette.

Utfra dette vil FLU fortsatt prioritere betydelige ressurser knyttet til undervisning, veiledning og oppfølging av studentene. 1.-årsstudentene prioriteres.

4.Fra studiebarometeret: «alt-i-alt fornøyd» – se vedlegg 4: FLU- Kvalitetsrapport 2017 – Studiebarometeret.

Studentene ved profesjonsutdanningene ved FLU er jevnt over tilfredse med kvaliteten i studiene. Der Studiebarometeret angir lav score, er faggrupelederne pålagt å analysere hva som kan være grunnen til dette. Etter dette har faggrupelederansvar for å planlegge og gjennomføre tiltak. Dette meldes tilbake til fakultetets ledelse.

Studentene er mest misfornøyd med mulighetene for Medvirkning og Organisasjon. Her handler det delvis om å få fram informasjon i de rette kanaler. Fakultetet vil ha fokus på disse områdene i det videre arbeidet. Tiltak pr i dag er at representanter for FLU deltar i Førstesemesterutvalget og i møter med studentorganisasjonene. Dekan har avtalt to årlige møter med studentorganisasjonen Prostud.

For å gjøre det mer attraktivt å for studentene å delta i utvalg og råd ved FLU gis det møtegodtgjøring etter statens satser for studentrepresentanter. Dette gjelder utvalg som har en viss varighet. Eksempel er Utvalg for utdanningskvalitet og styringsgruppe for Universitetsskoleprosjektet.

5.Fra studiebarometeret: Arbeidstid på studiene (organisert og selvstudier) (se vedlegg 4 FLU- Kvalitetsrapport 2017 – Studiebarometeret.

Resultatene i vedlegget viser at på grunnskolelærerutdanning har tidsbruk til organisert læringsaktivitet gått ned. Dette kan kanskje forklares med at det er gjort rektorvedtak om at obligatorisk deltakelse skal vurderes om det er påkrevd. Tidsbruk på egenstudier burde da ha gått opp mere enn resultatene tilsier.

For barnehagelærerutdanningen er tidsbruken relativt stabil.

For 2 -årig masterutdanninger og andre bachelorstudier er det få respondenter, slik at det er vanskelig å tolke resultatene.

Resultatene er basert på en relativt kort tidsserie, slik at det vanskelig å trekke noen slutninger. Fakultet ser at det er grunnlag for å se nærmere på og følge nøye med på utviklingen spesielt på grunnskolelærerutdanningen.

5. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling

- **Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet?**

Studiebarometeret viser en relativt lav score på dette temaet i Studiebarometeret 2017 («Jeg er selv motivert til å reise på utveksling.»). Det arbeides aktivt med å motivere studentene for utenlandsopphold, og for å legge praktisk til rette for dette.

FLUs studier skal for en stor del i utgangspunktet utdanne profesjonsutøver til oppvekstsektoren i Norge. De fleste studentene som søker seg til disse studiene, har som mål å få seg jobb i regionene eller nasjonalt. Det er da ekstra utfordrende å motivere dem til å tenke på utvekslingsopphold. Eldre deltidsstudenter søker seg ofte til samlingsbaserte utdanninger. De har ofte familie og har da sjelden mulighet til å delta i utvekslingsprogram.

- **Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?**

Det arbeides stadig for å få gode avtaler med samarbeidende institusjoner i flere land.

FLU har hovedsakelig rammeplanstyret studier der det er forskriftsfestede krav til fagsammensetning. Det er viktig at studieplanene er tydelige på når i studiet dette utvekslingsvinduet er. Det er også viktig at informasjon om mulighetene når de studentene dette er aktuelt for. Dette følges opp i studieplanarbeidet.

Vi opplever imidlertid en økt interesse for utenlandsopphold fra våre studenter. Vi oppfatter at økt oppmerksomhet fra FLU sin side, samt utvikling av gode avtaler med utenlandske universiteter i retning «all inclusive,» bidrar til en positiv utvikling.

6. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje.

- **Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til?**

FLU har en samfunnsrelevant studieportefølje der det utdannes kandidater til utdannings- og oppvekstsektoren som er etterspurt både regionalt og nasjonalt. FLU som en aktiv tilbyder både regionalt og nasjonalt, er med på å forsterke dette.

FLU jobber for å få konsolidert sin studieportefølje gjennom å lage felles planer for like utdanninger uavhengig av studiested. Det har vært et ønske fra bl.a. styret at studieportefølje bør være noe smalere enn den er i dag. Studier med svak score i Studiebarometeret eller som har svak søkning eller gjennomføring, vurderes kontinuerlig av fakultetets ledelse, samtidig som man har en forventning i samfunnet om å levere gode yrkesutøvere både til regionen og nasjonalt.

Studiekvalitetsrapport 2017/2018

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap

1. Fakultetets utdanningsvirksomhet

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap tilbyr bachelor- og masterutdanning i helsevitenskapelige profesjonsfag og ph.d.-program i studier av profesjonspraksis. I handlingsplan for perioden 2017-2020 er profilområdene *helse, velferd og oppvekst og innovasjon og entreprenørskap* løftet fram.

Fakultetet er organisert i tre faggrupper; sykepleie, farmasi, vernepleie og psykisk helsearbeid, hvorav sykepleie er den største med ca. 120 stillinger, mens farmasi er den minste med ca. 12 stillinger. Alle fakultetets' studieprogram er profesjonsrettede, og utgjør en sentral del av kjernevirksomheten og fagprofilen ved Nord universitet. Bachelorstudier i sykepleie og vernepleie er regulert av nasjonale rammeplaner, mens farmasi- og paramedic-utdanningen har nasjonale føringer. Noen av utdanningene har også europeiske standarder som følges. Alle masterprogrammene ved fakultetet er videreføring av grunnutdanningene. Fakultetet deler ph.d i studier av profesjonspraksis med Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU). Ph.d.-programmet forvaltes av FLU.

For bachelor i sykepleie spesielt er det en stor utfordring at det er svært ulike resultater og tilbakemeldinger på studiene mellom de ulike campus. De større campusene har markant bedre inntakskvalitet, resultater og gjennomstrømming enn de mindre campusene. Dette til tross for at det er de samme studiemodellene som ligger til grunn. Når fakultetet skal inn i et arbeid med samordning av denne utdanningen er det vesentlig at rammene rundt studiene på ulike studiesteder er likeverdige.

En foreløpig analyse tenderer til at de mindre campus også har en større ressursbruk per studie og per student enn de større campus. Dette uansett om man ser på antall studenter per ansatt, studiepoengproduksjon, antall timer direkte undervisningsaktivitet, kandidatproduksjon mv. Dette gjenspeiles ikke i de ulike studienes resultater eller måloppnåelse.

2. Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

a. På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultets handlingsplan?

Det skal være et kvalitetstegn å være utdannet ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap.

I fakultetets handlingsplan mot 2020 er kvalitetsarbeidet tydelig omtalt. Handlingsplanen sier at fakultetets hovedmål er å «*videreutvikle forskning og utdanning for å bli en premissgivende bidragsyter til å løse framtidige helseutfordringer – regionalt, nasjonalt og internasjonalt.*»

Fakultetet skal «*prioritere vitenskapelig kvalitet og systematisk kvalitetsutvikling*» og en av hovedsatsningene frem mot 2020 er «*kvalitetssikring av studieprogram og forskningsbasert undervisning*».

Fakultetets' handlingsplan er vedlagt.

Viktige kvalitetstiltak som er gjennomført eller under etablering er:

- Systematiske kompetansehevingsprogram for ansatte med mål om å bli professor, dosent og førstelektor
- Formalisering av arbeidstid med FoU-tid og klargjøring av forskningsplikt
- Kvalitetssikring av ph.d.-grad i studier av profesjonspraksis
- Oppfølging og tilrettelegging for fullføring av påbegynte ph.d.-grader hos fakultetets ansatte
- Deltakelse i relevante forskerskoler
- Stimuleringsmidler for internasjonal utveksling innen utdanning og forskning
- Bruk av insentiver for å heve forskningskvalitet og produksjon
- Etablering av enhetlig studieprogramledelse ved studieprogramansvarlige
- Etablering av studieprogramråd med både ekstern- og studentrepresentasjon
- Tilrettelegging for deltakelse i fora der studiekvalitet diskuteres
- Lokalt utdanningsutvalg
- Lederutvikling
- Implementering av et nytt digitalt system for arbeidsplanlegging som på sikt skal sikre at riktig vitenskapelig og faglig kompetanse møter studentene

3. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Ved Fakultet for sykepleie og helsefag er det lagt ned betydelig ressurser for å få på plass gode rutiner rundt evalueringer av emner og studier siste studieåret. Både rutiner og maler har vært presentert og diskutert i flere møter i lokalt utdanningsutvalg. Evaluering og status på arbeidet har også vært diskutert i fakultetets ledergruppe. Dette for å sikre gode rutiner for gjennomføring av kvalitetsarbeidet. Rutiner er diskutert med prodekan for utdanning, studieprogramansvarlige, faggruppelidere og studieledere. Dekan følger styresaker og styremøter tett, og er bindeledd mellom styret og kvalitetsarbeidet ved fakultetet. Studieadministrasjonen sentralt forespørres om å bidra faglig der fakultetet har behov for annen kompetanse. Dessverre er det begrenset kapasitet til å bistå fakultetet med det nivået av analysearbeid som fakultetet har behov for.

Fakultetet arbeider bevisst med å etablere en kvalitetskultur på alle nivå. Dekan og Fakultetsdirektør har jevnlig møter med studentorganisasjonen ProStud, og tillitsvalgte studenter har deltatt i debatter med ansatte på fakultetsseminar. Studiekvalitet er også tema på ledermøter, faggruppemøter og andre felles arenaer. Utdanningsutvalget er fakultetets viktigste fora for systematisk kvalitetskontroll og utvikling.

Det er utarbeidet tidsskjema for kvalitetsarbeidet hvor prosessen er beskrevet fra emneevalueringer og fram til programrapport.

I oversikten synliggjøres hvem som har ansvar for de forskjellige oppgavene i evalueringsarbeidet, frist for gjennomføring og eventuelt hvilke skjema som skal benyttes.

Fakultetet har som følge av avdekket kvalitetssvikt i studier foreslått strategiske endringer i studieporteføljen for 2019. Disse er forankret i studietilsynsforskriften §4.1.6

Framtidige satsinger på studiekvalitet vil følge politiske føringer for satsing på studentaktiv læring, digitalisering og kontinuerlig pedagogisk utvikling hos vitenskapelige ansatte.

Oppgave	Ansvar	Frist emneevaluering
Informere studieleder og faggruppelidere	Prodekan utdanning og administrasjon	Utgangen av februar
Informere kull-/emneansvarlig	Studieledere/Faggruppelidere	Uke 9
Informere studenter om emneevaluering/sluttevaluering	Emneansvarlig	Fortløpende
Gjennomføre emneevaluering i referansegrupper/ klassens time / undervisningstime	Emneansvarlig	Evt. underveis og når emnet er ferdig

Gjennomgå/sammenstille svarene Rapport til SPA Tilbakemelding til studentene.	Emneansvarlig	6 uker etter at emnet er gjennomført
Gjennomgå resultatene fra emneevalueringene Beskrive hvilke tiltak som er iverksatt eller evt. begrunne hvorfor tiltak ikke blir iverksatt. Utarbeide en rapport for hele studieprogrammet	SPA	1.august
Behandles i lokalt utdanningsutvalg	Prodekan utdanning og administrasjon	

Tabell 1

a. Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået?

I tråd med «Kvalitetshåndboken For utdanningsvirksomheten ved Nord universitet» skal det årlig utarbeides fakultetsvise studiekvalitetsrapporter. Kvalitetsarbeidet er forankret i universitetets' kvalitetssystem og kvalitetshåndbok, samt i fakultetets «Strategiske mål og handlingsplaner 2020». I «Lov om universiteter og høyskoler § 1-6 står det «Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring, og studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring». Kvalitetssikringssystemet skal omfatte prosesser og rutiner med hensyn på å kvalitetssikre universitetets studietilbud.

Prodekan for utdanning har ansvar for bestilling av rapportering på utdanningskvalitet. Prodekan informerer faggruppeledere og studieprogramansvarlige om kvalitetsarbeidet og evalueringsarbeidet, og setter i gang arbeidet med emneevalueringer. Vi henviser her til kvalitetsarbeidet og rollene som ligger på Nord.no.

Emneansvarlig har ansvar for gjennomføringen av emneevalueringene og gjennomgangen av evalueringen. Videre skal emneansvarlig gi tilbakemelding på evalueringene til studentene, både hva som gjøres og evt. hva som ikke kan gjøres noe med og hvorfor. Det savnes et felles system for hele universitetet som er enkelt å bruke og som ivaretar historikk og tilbakemeldinger. Evalueringene sammenstilles til en rapport som oversendes studieprogramansvarlig (SPA). SPA skal gå gjennom rapporten og resultatene fra emneansvarlig, og sammenstille til rapport for aktuelt studiet. Studieprogramrapportene skal presenteres i utdanningsutvalget ved FSH. Alle Studieprogram har utarbeidet studieprogramevalueringer for 2017/2018.

b. Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?

Kvalitetsarbeidet er godt og jevnlig diskutert blant ansatte og studenter i fagmøter hvor det blir oppfordret til kontinuerlig fokus på kvalitet. Det bemerkes at fakultetet har hatt store omskiftninger i ledelsen, og også en vakant prodekan utdannings funksjon det siste året. Dette kan ha påvirket arbeidet.

Det er rom for nødvendige justeringer så langt som mulig, ut fra resultater på evalueringer mv. I fagmiljøene er studenten satt i fokus og kvalitet i utdanningen løftet høyt. Det er gode diskusjoner rundt kvalitet i forelesninger, gode pedagogiske metoder og læringsformer. Det er også et stort fokus på å ha gode læringsutbyttebeskrivelser og ha lærings-, undervisnings- og vurderingsformer som henger godt sammen og gjenspeiler fagene og læringsbanen. Studentene blir oppfordret til å gjennomføre evalueringer av emner og svare på studiebarometeret. Fakultetet kan bli enda bedre på å systematisere hvordan emneevalueringen og emnerapportene blir brukt i kvalitetsarbeidet. Det er høyt fokus på kvalitet i porteføljeplanlegging, på fakultetssamling, ledersamling samt i andre fora. I fakultetets handlingsplan diskuteres kvalitetsbegrepet knyttet til forskning og utdanning. Handlingsplanen ble forankret i fakultetet med to høringsrunder før endelig versjon ble vedtatt. Dette er viktig for å bygge en felles kvalitetskultur. Det er bl.a. derfor etablert mandater for alle utdanningsroller som vitenskapelig ansatte innehar og for fakultetets ulike kvalitetsutvalg. Disse er basert på overordnede mandater og presisert i forhold til fakultetets aktivitet og organisering. Dette er viktig for en enhetlig forståelse av kvalitetsarbeid og kultur. I tillegg er det svært viktig for fakultetet at det er etablert et enhetlig ansvar for studiekvalitet i alle studieprogram (studieprogramansvarlig). Linjen mellom emneansvarlig, SPA og strategisk ledelse er tydelig beskrevet slik at ansvarsfordelingen mellom ulike roller er etablert i en matrisestruktur. Både studenter og ansatte med et særskilt ansvar for kvalitet representerer fakultetet i lokale og sentrale utvalg. Dette er også viktig for å forankre en enhetlig kvalitetskultur i fakultetet. FSH gjennomfører systematisk lederopplæring på tre nivå i organisasjonen. Dette arbeidet er sterk forankret i systematisk kvalitetsarbeid og ledelse av endring.

Fakultetet arbeider med å forberede en samordning og fornying av store deler av sin studieportefølje i løpet av 2018-2020. Dette arbeidet forankres strategisk gjennom fakultetets ledergruppe, ID-utvalg, kvalitetsutvalg og i allmøter. I påvente av nye nasjonale retningslinjer for helse og sosialfag tar endringen av studiene tid.

Bachelor i sykepleie - Nordland

Ved bachelor i sykepleie, nett- og samlingsbasert er det blant annet stort fokus på til dels lavt oppmøte på forelesninger og hva som kan gjøres for å øke studentenes oppmøte og deltakelse. Det er blant annet innført obligatoriske arbeidskrav som skal presenteres i seminarform. Videre er det innført at studentene i praktiske emner skal levere skriftlige selvevalueringer før alle evalueringssamtaler. Det er en pågående diskusjon om økte krav til studenten er riktig virkemiddel. Ved de øvrige sykepleieutdanningene gjennomføres det jevnlig møter med studentene, med påfølgende diskusjon i kollegiet om saker som har fremkommet. Det er fortsatt ulikheter i hvordan studiene innrettes og studentene følges opp mellom studiestedene. Like tilbud i like studier vil ha høyt fokus når bachelorutdanningen i sykepleie skal samordnes og få en felles studieplan på tvers i fakultetet og mellom studiestedene. Studenter ved studiested Bodø skårer middels på nasjonal prøve i anatomi, fysiologi og mikrobiologi, mens studenter i Mo og Vesterålen skårer lavest i landet. Eksamensresultatene ved fakultetet korrelerer sterkt med inntakskvalitet til studiet slik det gjør for resten av landet. Tiltak som er gjort er bl.a frivillig undervisning på kveldstid, tydeligere og tettere oppfølging i praksis mm.

FSH sitt samlingsbaserte studieprogram har en utfordring med høyt frafall og lav inntakskvalitet. Deler av frafall skyldes «konkurransen» med campusbasert utdanning der begge typer studieprogram tilbys. Dette må adresseres i utvikling av nye studieplaner. Strategisk tiltak jamfør §4.1.6 i studietilsynsforordningen er nødvendig. Kvalitetsarbeidet dokumenteres gjennom referat fra fagmøter, emne- og programrapporter mv.

Bachelor sykepleie, Trøndelag

Studenter ved studiested Levanger skårer blant de beste i landet på nasjonal prøve i anatomi, fysiologi og mikrobiologi, mens studenter på Namsos skårer lavest i landet.

Eksamensresultatene ved fakultetet korrelerer sterkt med inntakskvalitet til studiet slik det gjør for resten av landet. Dette må adresseres i det videre kvalitetsarbeidet.

Studenten/tillitsvalgte deltar jevnlig i møter med kullansvarlig og studieleder hvor kvalitet er på dagsorden. Referat fra møtene legges i Canvas slik at alle studentene har tilgang til disse.

Det er svært ulik inntakskvalitet på studiet i Levanger og Namsos, noe som også vises på resultater og gjennomstrømming. Dette må analyseres nærmere

Levanger er i en særstilling da deres nærmeste konkurrent om studentene er NTNU. De når likevel de beste søkerne og har med det gode resultater. Det er en stor utfordring med «lekkasje» av studenter fra Namsos til Levanger. Dette forholdet er for høsten 2018 søkt regulert ved at studentene må søke gjennom lokalt opptak og konkurrere om eventuelt ledige plasser på 2. og 3. studieår. Det er tilgang til praksisplasser som regulerer hvor mange som kan få overflytting.

Bachelor i farmasi

Ved Bachelor i farmasi er det arrangert faglærermøtet for å diskutere kvalitet generelt og spesielt i forhold til utdanningen og kriterier man mener er viktigst i forhold til studiekvalitet. Det er opprettet en egen sak i P360 for å dokumentere det systematiske kvalitetsarbeidet. Det arbeides kontinuerlig med å legge til rette for en kultur for kvalitet ved å diskutere studiekvalitet. Det jobbes også med bevisstgjøring rundt behovet for å dokumentere sammenhengen mellom emneevalueringer og videreutvikling av emnene. Studentene inviteres jevnlig til evalueringer av emner og samtaler om studiet som sådan. Det bemerkes at det er svært ulikt engasjement mellom kullet som er på «oppdragsstudiet» og kull hvor det er åpen søkning. Da student og fagmiljø er lite og tett på hverandre oppleves det likevel som at dialogen om studiet og studiekvalitet fungerer. Deltakelse i nasjonale organer om studiet fungerer også som en arena for diskusjon om kvalitet. Det brukes en del tid på å få satt studentene inn i hva som kreves i ulike emner og gjennom studiet. Studieplanen er relativt ny, og det gjøres jevnlig justeringer på emner etc.

Det er relativt stort frafall i studiet. Studiet er krevende med strenge progresjonskrav, og en del faller fra underveis. Mer enn 50 % av studentene har studiet på 2. prioritet eller lavere ved inntak, og dette kan ha sammenheng med høyere frafall.

Det har gjennom året vært arbeidet målbevisst for å få på plass utvekslingsavtale for studiet. Som for andre profesjonsstudier kan det være krevende å finne partnere som passer inn i vårt norske system, men våren 2018 lykkes man med å få avtale med et universitet i Finland. Det vil arbeides videre med å finne partnere i andre land, og her peker Australia seg ut som en mulighet.

Fra høsten 2018 ble det innført nye og strengere opptakskrav til studiet, noe som har gitt høyere inntakskvalitet. Det antas at dette vil gjenspeile seg i resultater og gjennomstrømming.

Bachelor i vernepleie

Bachelor i vernepleie har benyttet referansegrupper og kvalitetsutvalg hvor studentene gir tilbakemeldinger. Emneansvarlig diskuterer tilbakemeldingene og eventuelle endringer som bør gjennomføres. I tillegg arrangeres det lærermøter hver tredje uke hvor utvikling av studiet har en sentral plass. Studiet har tilfredsstillende gjennomstrømming i forhold til måltall, men %-vis i forhold til antall som tas opp er det noe lavt. I studiebarometeret scorer man lavt på medvirkning, selv om studiet er det studiet som rapporterer om mest og tettest oppfølging og evaluering. Det er en bekymring fra fagmiljøet at man ikke er tett nok på studentene og at

dette kan bidra til ytterligere større frafall, også i kombinasjon med at antall forelesningstimer bør reduseres. Også for dette studiet kommer man generelt noe dårligere ut enn andre tilsvarende studier i Norge. Det er et mål å benytte studiebarometeret mer systematisk og bevisst for å bedre kvalitet.

Vernepleie er en særnorsk studie, og det er utfordrende å finne gode internasjonale samarbeidspartnere for å øke studentmobilitet. Det er noe ut/innveksling, men det må arbeides med å få til flere avtaler. Dette må prioriteres når ny studieplan skal utarbeides i hht til nye nasjonale retningslinjer.

Bachelor i prehospitalt arbeid, paramedic

Bachelor i prehospitalt arbeid, paramedic er et nytt studietilbud hvor fokus på kvalitet har vært viktig i utviklingen av studiet. Kontinuerlig tilbakemelding fra studentene har vært viktig for å fange opp forbedringspunkter tidlig og for å kunne gjøre forbedringer snarest mulig. Fra studiestart har det vært fokus på kvalitet og formidlet en forventning om åpenhet om kvalitet i studiet fra både ansatte og studenter.

Evaluering og tilbakemelding har resultert i endring av vurderingsform, endring i planlegging av praksis og praksisavtaler, rammer for realkompetansevurdering for fritak mm. Noen av endringene har trådt i kraft umiddelbart, mens andre er gjort for nytt kull høst 2018.

Det har vært utlyst stilling på 1. kompetansenivå til fagområdet, men uten at man lykkes med å få kvalifiserte søkere innen paramedisin. Stillingen vil bli utlyst på nytt. I påvente av dette benyttes 1. stillingskompetanse fra andre studier.

Det gjenstår å få på plass utvekslingsavtaler for studentmobilitet. Dette er utfordrende da det i flere land kun er kurs eller videregående opplæring som kreves for yrkesutøvelsen. England og de nordiske landene er nærmest å ha tilsvarende utdanning på bachelornivå, og fokus for å få til utvekslingsavtaler vil rettes mot disse. Da studiet er nytt har det ikke vært deltakelse i studiebarometeret i studieåret 2017/2018.

Masterstudiene

I masterstudiene arrangeres fagmøter hvor emneevalueringer diskuteres. Enkelte av masterstudiene har dels dårlig gjennomstrømming, uten at dette skyldes kvalitetsbrist direkte, men har sammenheng med at studentene velger å avslutte etter oppnådd videreutdanning. En årsak til dette er arbeidsgiver ikke gir permisjon eller økonomisk støtte utover videreutdanning. Dette er et sterkt signal til FSH om at etterspørselen etter videreutdanning er større enn etterspørselen etter mastergradsutdanning. FSH ser kulturelle ulikheter mellom

Nord i Trøndelag og Nordland i forhold til praksisfeltet sin holdning til forskerutdanninger og mener vi har en viktig rolle i å utvikle en kultur for kvalitet gjennom å tilby videreutdanning på mastergradsnivå, samt relevante masterutdanninger. Økt forskningskompetanse i universitets og høyskole- og i helsesektoren er dokumenter til å gi bedre kvalitet i utdanning og pasientbehandling. Hele masterporteføljen er under evaluering og konsolidering, med sikte på å tilby nye videre- og masterutdanninger fra høsten 2020. I dette arbeidet benyttes tidligere evalueringer, lov- og rammeverk for kvalitet i studiene, samt fokus på bærekraft i studiene i både forskning, undervisning og økonomiske rammer.

4. Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillers kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.

a. Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke:

i. Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet

I studieprogramrapportene er det spurt spesifikt om følgende punkter i studietilsynsforskriften §2-2 (5), (6) og (8). Vi vil følgende kommentere hvert av disse punktene:

§2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen

For de fleste studieprogram ved fakultetet er dette i stor grad ivaretatt. Allikevel kommenteres det både på Bachelor i Farmasi og Bachelor i sykepleie - Nordland at det er ønskelig å jobbe for å legge til rett for at studentene kan jobbe enda mer selvstendig med fagstoffet og legge til rette for mer studentaktive metoder. Når det gjelder Bachelor i prehospitalt arbeid ble det tilbudt første gang høsten 2017. Her er det gjort erfaringer med at det skal legges opp til mer studentaktivitet. Det har videre ført til endringer i vurderingsformer.

§2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.

Fakultetets forskerkompetente ansatte forankrer primært sin forskning innen profilområdene helse, velferd og oppvekst og innovasjon og entreprenørskap. Dette er relevant forskning for fakultetets utdanningsprogram. Fakultetet jobber med å øke andelen forskerkompetente- og toppkompetente ansatte innen sentrale fagområder, både gjennom interne kompetanseprogram og ekstern rekruttering.

For fakultets masterprogrammer er dette kravet oppnådd, også for Bachelor i vernepleie er dette på plass, men fakultetet ser behovet for at flere forskningskompetente ansatte er internasjonalt aktive publiserende forskere som aktivt søker midler til BOA aktivitet. Fakultetet jobber systematisk med å bygge en felles forskningskultur der formalisering av

forskningsgrupper og spisset bruk av insentiver står sentralt. Det er også et stort behov for å sikre fakultetets ansatte tilgang til kurs i UniPed, samt veilederkurs på alle nivå.

Det er det flere ansatte som har fått kompetanseløft og opprykk siste år, og det er også gjort strategiske tilsetninger for å øke kompetanse innenfor sentrale deler av studiene. Det bemerkes likevel at tilfang av 1. og topp kompetanse innenfor helsesektoren er begrenset, og fakultetet må med det fortsatt ha fokus på å utdanne/kompetanseheve egne ansatte. Dette ivaretas ved at ansatte deltar i førstelektor/dosentprogram eller professorskole i regi av FSH. (Noen ansatte deltar på tilsvarende løp ved FSV).

For Bachelor i sykepleie så er det en utfordring ved alle studieprogrammene at andelen forskningskompetente er noe lav, noe som har gjort det vanskelig å koble forsknings og utviklingsarbeid til studietilbudene slik man ideelt sett ønsker, selv om alle tilfredsstillende kravene i forskriften. Studieprogrammene er spredt på 5 campus, noe som ytterligere kompliserer å etablere og utvikle robuste forskningsmiljøer. I framtiden kan dette i noen grad løses med å sette sammen team med forskerkompetente og universitetslektorer sammen for å bedre forskningsbasert undervisning på programnivå. Det pågår noen forskningsprosjekter og flere mindre utviklingsprosjekter, men det jobbes for at all undervisning skal være forskningsbasert. Fakultetet vil generelt øke sin satsing på hvordan man etablerer god forskningsbasert utdanning på studieprogramnivå. Gode eksempler på inklusjon av studenter i forskningsprosjekter er at studenter på Bachelor i sykepleie har blitt sertifisert til å delta i datainnsamlingen på HUNT4 70+ undersøkelsen, og at masterstudenter i psykisk helse skal gjennomføre datainnsamling i samme undersøkelse. Dette har vært et svært vellykket samarbeid med NTNU og HUNT undersøkelsen. I tillegg publiserer mange masterstudenter sine oppgaver som vitenskapelige artikler sammen med sin veileder. Det vil i framtiden bli staset mer på denne type samarbeid på alle studienivå.

I denne sammenhengen er det et sterkt ønske å få økt andel førstestillinger ved sykepleierutdanningene. Forskning innen sykepleierfagene er et relativt ungt område, og søkertilfang på første- og toppstillingskompetanse er liten og konkurransen stor. Institusjonene må i stor grad utdanne sine egne forskere. I noen grad kan dette demmes opp for ved å søke internasjonalt, men på noen fagområder må det være krav om norsk/nordisk autorisasjon som sykepleier. Dette kompliserer rekruttering ytterligere. Ved Bachelor i Farmasi bemerkes det at fagmiljøet har hatt relativt beskjeden forskningsproduksjon. Her jobbes det med hvordan vi kan synliggjøre sammenhengene mellom forskning og undervisning og hvordan vi kan involvere studentene i større grad. Tilsetting av en professor II tilknyttet fagmiljøet er et konkret tiltak for å øke fagmiljøets kompetanse og forskningsproduksjon. I Bachelor i prehospitalt arbeid, paramedic har det vært fokus på å koble forskning og undervisning, men her også jobbes det med å koble dette enda mer og utvikle emnene mer i forhold til forskning. Her vil det også bli rekruttert en professor II stilling til fagområdet i løpet av 2019.

§2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

For noen av studietilbudene ved Fakultetet er det ikke inngått konkrete avtaler om utveksling, men fakultetet har flere avtaler som kan benyttes på flere studier. Arbeid med utvikling og operasjonalisering vil intensiveres i inneværende studieår. Fakultetet har et eget prosjekt med en nylig tilsatt prosjektmedarbeider knyttet til arbeid med

internasjonalisering for både utdanning og forskning. Det forventes at dette arbeidet setter fart i 2019.

Ved alle våre studieprogram i Bachelor i sykepleie er det etablert flere internasjonale avtaler om studentutveksling hvor alle er faglig relevant for studieprogrammet. Det jobbes med å omgjøre kortere opphold til minimum 3 måneder. Ved Bachelor i Farmasi foreligger det også utvekslingsavtale som er svært relevant. Her er det ønskelig å øke antall studenter for utveksling da gjeldende avtalen bare tilrettelegger for to studenter inn og to studenter ut.

Ansvar for internasjonalisering er presisert i mandater til både emne- og programansvarlige.

Ved Master i psykisk helsearbeid har studentene mulighet til å reise ut for å ta ett emne eller flere, men fakultetet har ikke samme mulighet til å ta imot studenter fra andre land. Her bør det utvikles flere internasjonale emner.

ii. Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljø

I studieprogramrapportene er det spurt spesifikt om følgende punkter i studietilsynsforskriften §2-3 (1), (6). Vi vil følgende kommentere hvert av disse punktene:

§2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Alle våre studietilbud har kompetansemiljø som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudene. Det kan forekomme mindre avvik ved oppsigelser/langtidssykemeldinger el.l, men disse har vi oversikt over og ansettelse er i gang, eller under planlegging.

Ved alle våre studieprogram i sykepleie er det relevant kompetanse per i dag, men da det her er svært mange i aldersgruppen som nærmer seg pensjonsalder oppleves fagmiljøet som sårbart over tid. Som nevnt er det utfordrende å rekruttere første- og toppkompetanse som også har ny og aktuell klinisk erfaring/kompetanse. Videre oppleves det som utfordrende at det er mange universitetslektorer i midlertidige stillinger da det er overhengende fare for at disse finner seg andre faste stillinger.

Bachelor i farmasi har også et godt og stabilt fagmiljø og dekker alle emner som inngår i studietilbudet. Farmasi er en liten utdanning og er sårbare for lengre fravær spesielt i kjemi- og farmasøytiske emner- Det er imidlertid et godt samarbeid med andre farmasiutdanninger og ved fagmiljøutfordringer har det vært løst på en god måte.

Ved Bachelor i prehospitalt arbeid, paramedic er det et robust fagmiljø. Det har vært utlyst stilling som førsteamanuensis, uten at man fikk kvalifiserte søkere, og stillingen lyses ut på nytt. Målet er at utlyst stilling skal styrke fagmiljøet med prehospital erfaring for veiledning i praksis og undervisning i sentrale emner.

Fakultetet er i slutfasen med å utarbeide en kompetanseplan fram mot 2023. Herunder kartlegges alderssammensetning, kompetansemiljøer mm for å sikre at man rekrutterer rett-tidig i forhold til naturlig avgang, og innen de fagmiljøer der behovet er størst. Dette

innebærer også at man ikke direkte erstatter «likt med likt», samt at man søker å være i forkant og med det ta «kalkulert risiko» for å sikre robuste fagmiljø. I tillegg vil det bli utarbeidet strategiske prioriteringer for rekruttering til kvalifiseringsstillinger (ph.d. og post.doktor) og toppkompetanse.

§ 2-3 (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk er det området hvor flest studieprogram har utfordringer. Alle studieprogram deltar/samarbeider i nasjonale nettverk. Generelt bør det jobbes for økt deltakelse i internasjonale nettverk ved alle studieprogram ved fakultetet. Det påpekes at det er ansatt flere utenlandske professorer ved FSH og det er viktig å bringe disse inn i ansvars- og arbeidsoppgaver ved bachelorprogrammene, også slik at de bidrar til å knytte kontakter i sine forskningsnettverk. Fakultetets ansatte og ph.d-studenter er aktive deltakere i 3 ulike forskerskoler som sikrer både nasjonal og internasjonal nettverksbygging:

- Farmasi
- Muni-Health-Care
- ProFres

Fakultetet har utlyst og tildelt midler til internasjonal utveksling av ansatte og ph.d-kandidater for å stimulere til internasjonal utveksling og nettverksbygging og har et internasjonaliseringsprosjekt under etablering. Dette arbeidet forsinkes i stor grad av begrenset administrativ kapasitet samt at FSH ikke har hatt handlingsrom til å ansette egne rådgiver i fast stilling for å drive et systematisk arbeid med internasjonalisering.

Ved Bachelor i farmasi er de internasjonale nettverkene i all hovedsak knyttet til enkeltpersoners relativt smale forskningsfelt. Her påpekes det at det bør jobbes strategisk for å knytte samarbeid med utenlandske utdanninger og et naturlig sted å starte er med et allerede etablert samarbeid med University of eastern Finland (UEF).

Master i folkehelsearbeid har nær tilknytning til norsk nettverk for helsefremmende utdanning og forskning, men mangler tilknytning til sentrale verdensledende fagmiljø innen epidemiologi og helseundersøkelser i Norge. Bachelor i prehospitalt arbeid, paramedic deltar i nasjonalt samarbeid om utvikling av studiet.

5. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Generelt bemerkes at fakultetet og universitetet i noen grad fortsatt bærer preg av å være i fusjon. For FSH er det en særlig utfordring at man er spredt med aktivitet på 7 studiesteder, og har 3 (4 inkl. Sandnessjøen) modeller for sykepleierutdanning på 5 av disse

stedene. Det arbeides kontinuerlig og målrettet for at kvalitetsarbeidet skal gi økt, bedre og likeverdig utdanning innenfor fakultetet, i en transparent modell. Kvalitetsutfordringene oppfattes i noen grad som ulike, og det er tidvis utfordrende å ha oversikt og sette inn nødvendige tiltak lokalt. Fakultetets ledelse er likevel fornøyd med at det gjøres et godt arbeid lokalt innenfor de ulike studiestedene og studieprogrammene.

a. Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til?

For sykepleiestudiene er det for noen av studiene en positiv utvikling i andelen som stryker/resultat på nasjonale prøver. Videre er det til tross for fortsatt høyt frafall, en positiv utvikling de siste 2-3 årene.

For masterstudiene er gjenstår det å se om kvalitetsarbeidet gir resultater som forventet, bl.a. med at flere gjennomfører fullverdig masterutdanning.

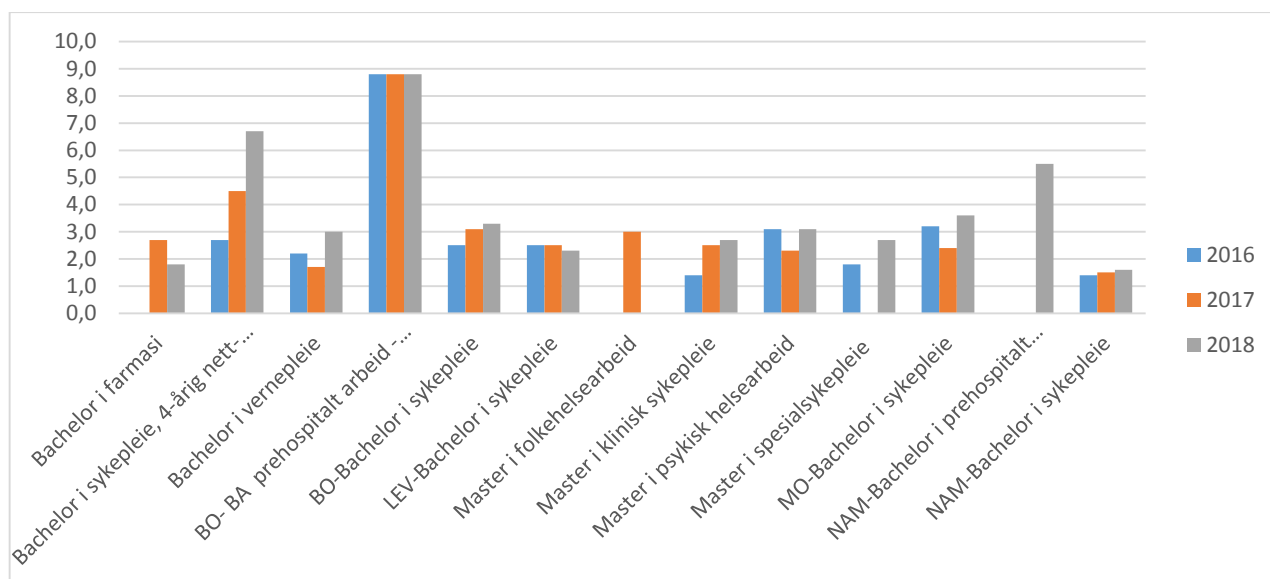
Etablering av studieprogramråd og systematisk dialog med studentene, og samfunnet antas å gi ytterligere resultat i forhold til frafall, og kvalitetsforbedring. Det er også fakultetets' oppfatning at dialogen som allerede er etablert har styrket samspeillet og fokus på kvalitet i utviklingen av studiene.

b. Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?

Gjennom studiebarometeret, emne- og programevaluering og tett dialog med studentene fanges det opp kvalitetsutfordringer i de ulike program. Frafall og karakterstatistikk benyttes også for å analysere og vurdere kvalitet. Dialog og evt. klager fra enkeltstudenter/grupper avdekker også i noen grad områder som fakultetet må vurdere i sammenheng med kvalitet.

c. Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:

1. Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass

FIGUR 1 SØKERE PER STUDIEPLASS -

Her vises jevnt over god søking til studiene ved fakultet for sykepleie og helsevitenskap. Av figuren ser vi at det er masterstudiene som har den laveste andel av kvalifiserte søkere pr studieplass. Det er likevel mer enn 1 søker per studieplass også her.

Som tidligere nevnt er det utfordringer knyttet til gjennomføring av masterstudiene og noen av bachelorstudiene, og disse er derfor under evaluering og konsolidering.

2. (a) Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)

Bachelorstudiene har generelt god gjennomføring på normert tid med variasjon mellom studiene rundt 55-65 %. Etter 9 semester (3 semester på overtid) ligger gjennomføringen på rundt 75 %. Nett- og samlingsbasert sykepleie skiller seg negativt ut med i underkant av 50 % gjennomføring, men også sykepleiestudiet på campus Namsos har høyt frafall og markant dårligere gjennomføring enn øvrige studier.

Årsaken til dette er antakelig sammensatt, men vi er kjent med at begge disse studiene har «lekasje» til andre heltidsstudiene, noe som viser at fakultetet delvis konkurrerer med seg selv mellom studiestedene. I tillegg er inntakskvaliteteten lavere ved de nevnte stedene/programmene. Det kan virke som mange studenter ikke har forstått definisjon av praksisregion når de takker ja til sin studieplass. Dette gjenspeiler seg også i karakterer og stryk på f.eks. nasjonale prøver.

For masterstudiene er det forhold som krever særskilt oppmerksomhet. Master i klinisk sykepleie har i snitt en gjennomføring på ca. 35-40 % etter normert tid.

For de øvrige masterutdanningene er gjennomføringen rundt også lav da mange studenter avslutter studiene etter fullført videreutdanningsdelen i programmene. For master i psykisk helsearbeid, kull 2015, er det kun 9 studenter igjen som aktive for fullføring av master høsten 2018. Dette tilsier en potensiell gjennomføring på 26 %. For kull 2016 takket 45 ja til studie plass, hvoretter 37 møtte. Av disse er 17 aktive per oktober 2018 (45%). Av disse har 9 studenter fått innpasset tidligere videreutdanning eller er flyttet over fra tidligere kull. For videreutdanning i psykisk helsearbeid Bodø takker i overkant av 70 ja til studie plass, hvoretter godt og vel 60 møter. For kull høst 2015 gjennomført 52 studenter studiet, noe som tilsvarer 83 %.

Problemstillingen ad. videreutdanning og masterutdanningene adresseres nå særskilt, da alle masterutdanningene er under revisjon. Det arbeides konkret med å lage to «paraply mastere», og med selvstendige videreutdanninger som kan innpasses i disse.

b) Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende) (se også vedlegg 1)

Det studieprogrammet som har størst frafall ved fakultet er Master i psykisk helsearbeid. Som nevnt velger mange studenter å avslutte sin utdanning etter at den rammeplanstyrte delen er over, etter to år (60 stp). For kull 2015 høst var det 47 som takket ja til studie plass, 16 trakk seg tidlig i 1. semester slik at 31 studenter ble tellende. Av disse avsluttet 19 studiet etter 60 studiepoeng (61%), og 4 etter 82,5 studiepoeng.

Frafallet er også stort på Bachelor i sykepleie, nett- og samlingsbasert. Denne trenden har man sett over tid og det er årsaken til at fakultetet har begrenset opptaket til ett studiested. Når akkreditering av ny Bachelor i sykepleie er gjennomført vil det vurderes hvordan eventuell ny deltidsutdanning skal tilbys. Nulloptak i studiet er blant annet forankret i § 4.1.6 i studietilsynsforskriften.

Bachelor i sykepleie - Namsos har det største frafallet av fulltidsstudiene. Noe av dette skyldes at mange studenter søker overflytting til Levanger. I 2016 var det til sammen 24 overflyttinger fra Namsos til Levanger. Det er i hovedsak etter 2. og 4. semester at studentene søker overflytting. Namsos og Levanger har felles studieplan som gjør at overflytting mellom disse to studiestedene er forenelig. At så mange søkere ber om overflytting, er i tillegg til den laveste andelen søkere til Namsos, en indikasjon på moderat til lav attraktivitet som studiested.

3. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»

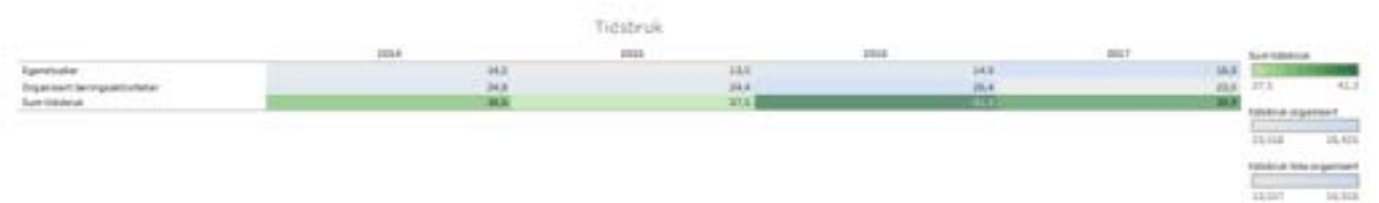

Fakultetet har fra 2014 scoret jevnt mellom 4,0 – 4,2 på studiebarometeret når studentene svarer på «alt i alt fornøyd med». I 2017 var scoren 4,0 som er akseptabel, men ned fra i 2016. Det må arbeides for at studentene skal bli mer fornøyd, slik at trenden snur.

Når vi ser på indeksen så ser vi at fakultetet skårer dårligst på «medvirkning». Både i 2015 og i 2017 var det dårlig skår. I 2016 var det litt stigende, men ikke tilfredsstillende. Fakultet har her en utfordring. Det er startet et arbeid med å legge til rette for mer studentmedvirkning, samt å se på undervisningstrykk, obligatorikk mv. Noe av forklaringen på denne kategorien er trolig studentenes begrensede mulighet til å påvirke eget praksissted innenfor sitt studieprogram og at mange studenter må reise til et annet sted enn studiested i mange uker for å gjennomføre praksis.

4. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert + selvstudier)

Av studiebarometeret 2017 kan vi lese at ved Nord universitet er det høy arbeidsbelastning i form at læringsaktiviteter organisert av institusjonen (undervisning og veiledning, samt praksis hvis relevant) og liten grad av egenstudium (pensum, gjøre oppgaver, delta i kollokvier og annet gruppearbeid, etc). I tillegg ser vi at Nord universitet ligger under landsgjennomsnittet når det gjelder eget initiativ til arbeid med studier. Når vi sammenligner fakultetene ved Nord universitet i undersøkelsen ser vi at FSH har den høyeste prosentatsen når det gjelder læringsaktiviteter organisert av institusjonen.

I Studietilsynsforordningen § 2-2 (3) og NOKUTs veiledning om akkreditering av studietilbud beskrives det at studier på 60 studiepoeng skal ha et arbeidsomfang for studenten på om lag

1500 – 1800 timer per år. I disse timene skal alt arbeidet som studenten legger ned i studiet regnes inn; som forelesninger, selvstudium og eksamensforberedelser.

Fakultetet ønsker å øke egeninnsatsen til studentene i studiene og mener at det kan forventes mer egeninnsats fra studenter etter hvor mange år de har studert. Altså kan det legges opp til mere organiserte læringsaktiviteter for førsteårs-studenter enn for tredjeårs-studenter.

Fakultetet er i en pågående prosess med å se på arbeidstids- og arbeidsplanprinsipper. Dette vil få konsekvens for antall timer læringsaktivitet som tilbys til studentene.

Studieplanprinsipper vil bli utviklet basert på ECST standarder.

6. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling

a. Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet?

Den største utfordringen for å øke studentmobilitet ved alle studiene ved fakultetet er mangler på internasjonale semester og internasjonale emner. Det er viktig å ha emner som er tilrettelagt slik at det åpner opp for at utenlandske studenter kan komme på utveksling. Det er fokus på dette ved fakultetet og det jobbes med å tilrettelegge for hele semester hvor studentene kan reise ut. Det gjenstår å vurdere om alle studiene faktisk er egnet for semesterutveksling. Det har ikke vært administrativ kapasitet eller ressurser til å igangsette, videreutvikle eller bistå fagmiljøene i arbeidet med internasjonalisering. Det er nå ansatt egen prosjektmedarbeider som starter i november 2018 for å målrette arbeidet med internasjonalisering i eget prosjekt.

Fakultetet har flere «sovende» utvekslingsavtaler som bør aktiveres slik at studentene får flere valgmuligheter for utreise, og med det også kunne øke studentutveksling. Videre må det forhandles frem flere avtaler for utveksling på varighet på 3. mnd. eller lenger. Det er også ønskelig å flytte fokus fra utveksling i praksis spesielt til mer generell semesterutveksling hvor både praksis og teoriemner kan gjennomføres.

Ved Bachelor i Farmasi er det utfordrende å tilrettelegge for utveksling både i praktiske og teoretiske emner. Det er bare 16 uker praksis i apotek og for å utløse Erasmus+-midler skal oppholdet overstige tre måneder. I tillegg skal studentene lære å praktisere under norske forhold. Derfor er praksisperioden problematisk for utveksling. Utveksling bør derfor skje i teoretiske emner, men det er kun Norge, Sverige og Finland som gir grunnlag for tittelen Reseptfarmasøyt etter en treårig bachelorgrad. Tilsvarende titler finnes ikke i andre land. Det har vist seg å være vanskelig å finne et universitet med bachelor i farmasi som har tilsvarende emner som oss på samme tidspunkt i studiet.

Bachelor i vernepleie er en særnorsk utdanning som ikke har direkte sammenlignbare utdanninger andre steder i verden. Imidlertid har vi avtaler om at våre studenter kan reise ut i

praksis i løpet av studiet. Vi har også tatt imot noen studenter som har hatt sin praksis i Norge. I det kommende arbeidet med utvikling av ny studieplan vil internasjonalisering få stort fokus, og da i samarbeid med andre utdanninger på FSH.

Det vises igjen til oppstart av prosjekt for internasjonalisering i fakultetet. Utvikling av internasjonalt semester vil også stå sentralt i utvikling av nye studieplaner for helse og sosialfagene som følge av nye retningslinjer som skal implementeres fra 2020.

b. Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?

Det er et krav om at alle studieplaner og emneplaner skal være publisert på både norsk og engelsk. For fakultetet er planene i all hovedsak på engelsk, men en gjennomgang er påkrevet.

Prosjekt for internasjonalisering har som mål at alle program skal ha tydelige avtaler og muligheter for internasjonalisering for både inn- og utveksling. Herunder også synlighet og kommunikasjon til studentene, og at avtaler og utveksling er forankret og ses opp mot våre forskeres nettverk og samarbeidsarenaer.

Lederansvaret for internasjonalisering innen forskning og utdanning er befestet i alle mandater.

7. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje

a. Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til?

Det gjøres mye godt kvalitetsarbeid i utdanningene og i fakultetet, men en del av dette kunne vært dokumentert med systematisk. Årlig gjennomgang av studieplaner og portefølje viser at endringer og tilpasninger gjennomføres. Fakultetet har likevel et potensiale i å bedre og mer systematisk dokumenterer utviklings- og forbedringsarbeid. Dette vil ha høyt fokus inneværende studieår. Kapasiteten til å sette ekstra fokus på studiekvalitetsarbeid begrenses av manglende administrativ kapasitet og høyt arbeidspress hos sentrale vitenskapelige ansatte.

Det hadde også vært ønskelig med en overordnet systematikk for dokumentasjon og arkivering av kvalitetsarbeid for universitetet generelt. Herunder også kompetansekatalog for ansatte slik at man enklere kunne få til tverrfakultært samarbeid også i kvalitetsarbeidet. Det er også viktig med gode digitale system for arbeidsplaner for å sikre riktig bruk av arbeidstid og kompetanse som kommer studentene til gode. Det er også behov for en større

satsing på pedagogisk kompetanse og nye digitale og studentaktive læringsformer i årene framover. Simulering vil også være et viktig framtidig satsingsområde ved fakultetet, sammen med kvalitetssikring av veiledning i praksisstudier. Fakultetet forventer et nasjonalt tilsyn på kvalitet i praksisstudier innen få år og har startet arbeidet med å akkreditere en videreutdanning i praksisveiledning for helse og sosialfag etter UHR sine veiledende retningslinjer.

8. Andre forhold som ønskes kommentert:

Fakultetet mener den administrative stillingsstoppen er en stor flaskehals for å lykkes med mange parallelle prosjekter innen kompetanseheving, forskning og utdanning, både innen daglig drift, omstilling, samordning og videreutvikling. Med ansatte på hele syv studiesteder er ikke fakultetet bemannet for å håndtere stor omstilling og utviklingsoppgaver parallelt med daglig drift.

Det bemerkes at vi høsten 2018 likevel har en positiv utvikling i å styrke administrasjonen, noe vi forventer vil gi positive resultater mot studieåret 2019/2020

FSV - fakultetsrapport om utdanningskvalitet til rektor

Dato: per 14.9.18

Saksbehandler:

Hugo Nordseth, prodekan for utdanning og Geir Magne Tveide, fakultetsdirektør

Rapporteringspunkter

1. Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.
  - **På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultets handlingsplan?**

I fakultets handlingsplan fram til 2020 er det definert seks innsatsområder for å utvikle og implementere nytt kvalitetssystem for utdanning:

- a) *Styrke det systematiske kvalitetsarbeidet i undervisningen.*
- b) *Gjennomføre opplæring av de studieprogramansvarlige.*
- c) *Redusere antallet studieprogramansvarlige*
- d) *Arrangere årlige fellessamlinger for studieprogramansvarlige og studierådgivere*
- e) *Arrangere kurs i læringsutbyttebeskrivelser i forkant av reakkreditering*
- f) *Alle ansatte skal utvikle en egen undervisnings-CV*

For studieåret 2017/18 har vi gjennomført opplæring i rollen som emneansvarlig på fakultetsamlinga i april 2018. Videre er det gjennomført fellessamlinger for studieprogramansvarlige og studierådgiver med tilhørende opplæringstema i august 2017 og januar 2018.

2. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

- **Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået?**

Et viktig tiltak ved FSV er å etablere et regelmessig lærermøte (eller programråd) for hvert enkelt studieprogram. Gjennom lærermøtet får de involverte lærerne i studieprogrammet koordinert undervisningsaktivitetene, evalueringsaktiviteter og vurderingsarbeidet for semesteret/studieåret. Videre får man gjennom lærermøtet diskutert svakheter og foreslå forbedringer i studieprogrammet.

- **Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?**

Vi vil fremheve to viktige tiltak. Det ene tiltaket er å få etablert et fungerende lærermøte for hvert studieprogram hvor kvaliteten på undervisning og læring er hovedfokus. Det andre tiltaket er å sikre at emneansvarlig forstår og gjennomfører de oppgavene som er spesifisert for denne rollen.

3. Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.

- **Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke:**

1. Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet
2. Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljø

1. Krav til studietilbudene

I inneværende studieår ble studieprogrammene for BA spill og opplevelsesteknologi, BA i 3D-art, animation and VFX og BA i film og TV-produksjon reakkreditert med gjeldende krav i studietilsynsforskriften. Ved opptak 2018 ble det innført krav om innlevering av portefølje/motivasjonsnotat som en del av opptaksprosessen for disse studieprogrammene. Målet med dette er å øke inntakskvaliteten på studieprogrammene.

BA i nordlige og nordiske studier er i prosess med reakkreditering i vårsemesteret 2018. Reakkrediteringsprosessen for BA i journalistikk ble initiert, men er midlertidig stanset inntil det blir avklart hvilket studieprogram som skal tilbys på dette fagområdet. Det søkes nå om etablering av en praktisk master i journalistikk og kommunikasjonsarbeid.

Erfaringer fra årets reakkrediteringsprosess er at vi for neste runde må initiere prosessen på en bedre måte internt ved FSV. Det viktige «veiledningskurset» fra det sentrale reakkrediteringsteamet bør komme tidligere i prosessen. Ett tiltak i FSV's handlingsplanen for Strategi 2020 er at det skal gjennomføres arbeidslivspanel i forbindelse med reakkreditering av studier. Dette må implementeres fra 2019, og vil bidra til å tilfredsstille kravet om at studietilbudet skal ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

NOKUT gjennomførte en evaluering av undervisningskvalitet i sosiologi i Norge i 2017/18. Rapporten fra denne evalueringen kom i juni 2018, og hvor vår BA i sosiologi kom relativt dårlig ut. BA i sosiologi ble omarbeidet i 2017 til BA i sosiologi og samfunnsanalyse, man sliter fremdeles med studentrekruttering ved opptaket i 2018. FSV vil fortsette arbeidet med å utvikle en levedyktig BA i sosiologi og samfunnsanalyse ut fra innkomne tilbakemeldinger i 2018/19, og at det gjennomføres en reakkreditering av studieprogrammet våren 2020.

Master in Social Science har mange søkere fra internasjonale studenter, men det er få ja-svar og reelle studenter som starter på studieprogrammet. Vi valgte derfor å gjennomføre nullopptak på studieprogrammet våren 2018. Et tiltak framover er en mer målrettet markedsføring sammen med våre internasjonale samarbeidspartnere for å få reelle og kvalifiserte søkere.

I 2018 utvikles et nytt og oppdatert studieprogram for BA i HRM som skal tilbys både i Bodø og Levanger. Årsstudier innen ledelse blir nå integrert som en del av BA i HRM. Studieprogrammene innen HRM skal etter planen reakkrediteres i 2019, og det gjelder BA i HRM med tilhørende årsstudier og Master i HRM (erfaringsbasert).

Det ble gjennomført en nasjonal evaluering av BSV-fagene i 2016/17. For FSV gjelder dette BA i sosialt arbeid og BA i barnevern. Her venter vi fremdeles på de nye nasjonale

standardene for disse studieprogrammene før vi iverksetter nødvendige revisjoner. Det er gjennomført et prosjekt med utredning av en 5-årig integrert barnevernsutdanning, men oppstart av et slikt studium fordrer avklaring og godkjenning fra Bufdir og KD.

For de øvrige studietilbudene har Utdanningsutvalget ved FSV godkjent alle studieprogrammene for 2018/19, og studieprogrammene er godkjent med ulike grad av forbedringstiltak på emner og studieprogram.

2. Krav til fagmiljøet

Et sentralt krav til fagmiljøet er at alle sentrale emner i et studieprogram på BA/masternivå skal ha emneansvarlig som er fast ansatt og har minimum førstekompetanse.

Her er de største utfordringene ved BA i 3d-art, animation and VFX og BA i film og TV-produksjon. For opptak 2018 ble det besluttet nullopptak for BA i film og TV-produksjon på grunn av manglende kompetanse og antall ansatte i vitenskapelig stilling. Det er for tiden utlyst en vitenskapelig stilling på hver av disse BA-programmene med forventet tilsetning fra og med studieåret 2019/20. I tillegg gjennomføres kvalifiseringsprosesser for å kvalifisere flere ansatte til førstekompetanse innen disse to programmene.

Også for BA i spill og opplevelsesteknologi er flere ansatte uten førstekompetanse med emneansvar i sentrale emner. Her gjennomføres for tiden flere tiltak for å oppnå førstekompetanse i henhold til kompetansehevingsplanen ved FSV.

For de øvrige studieprogrammene på BA/master-nivå rapporterer noen studieprogramansvarlige om knapphet på faglige ressurser og bekymringer med hensyn til ressurser spesielt ved avgang av vitenskapelig personell ved pensjon og rekruttering nye vitenskapelige ansatte. Ledelsesmiljøet kan her spesielt nevnes siden det her er flere vitenskapelig ansatte som er i prosess med kvalifisering til førstekompetanse i henhold til kompetansehevingsplanen ved FSV.

Kravet om relevant utdanningsfaglig kompetanse som UH-pedagogikk og didaktikk.

Det skjerpede kravet om utdanningsfaglig kompetanse ble belyst som tema på fakultetsamlinga i april 2018. Dette kravet blir det jobbet mer med når retningslinjene for å ivareta utdanningsfaglig kompetanse blir vedtatt ved Nord universitet. Ny stillinger utlyses med krav om gjennomført kurs i universitetspedagogikk og krav til ferdigheter i norsk språk innen 2 år etter tilsetning

Fagmiljøet skal drive forskning og/eller kunstnerisk/faglig utviklingsarbeid med dokumenterte resultater. Et viktig krav for ph.d.-program og masterprogram er at fagmiljøet består av aktive forskere.

Ambisjonen ved FSV er å øke antall aktive forskere tilknyttet ph.d. i sosiologi betydelig fram til 2020. Tildeling av forskningstid til aktive forskere og aktive professorprogram er to viktige insitamenter for å møte denne ambisjonen. Det gjennomføres også tiltak som søkekurs for å skrive søknader til Norsk forskningsråd, artikkelverksteder og artikkelseminarer. Også kompetanseprogrammet bidrar til at flere vitenskapelig ansatte publiserer vitenskapelige arbeider og som bidrar til flere aktive forskere.

4. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

- **Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til?**

En god kvalitetskultur inkluderer spredning av gode tiltak for å gjøre kvalitetsmessige forbedringer i studieprogrammene. Lærermøter, samlinger for studieprogramansvarlige og fakultetsamlinger er gode arenaer for spredning av gode tiltak innen kvalitetsarbeid. Noen av tiltakene er:

- Bruk av fagråd hvor studentrepresentanter deltar for å diskutere forbedringsmuligheter i studieprogrammet (master i samfunnsvitenskap)
- Å gjennomføre individuelle samtaler med studentene i starten av 2. semester (BA i barnevern, Ba i sosialt arbeid og BA i journalistikk)
- Økt fokus på internasjonalisering knyttet til praksis studieprogrammet (BA i sosialt arbeid)
- God dialog med studenttillitsvalgte (flere studieprogram)

- **Howdan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?**

FSV vil sikre en god rolleforståelse som emneansvarlig, og som innebærer at emneansvarlig gjennomfører emneevalueringer enten gjennom midtveiseevaluering eller sluttvurdering av emnet, har god dialog med studenttillitsvalgte og kvalitetsikrer vurderingsarbeidet for emnet. Det forventes også at emneansvarlig foreslår og diskuterer eventuelle forbedringer i lærermøtene for studieprogrammet som oppfølging til kvalitetsforbedringer.

FSV forsøker å få etablert lærermøte for hvert studieprogramområde, og kvaliteten i studieprogrammene er sentrale tema for lærermøter. Koordineringsaktiviteter, emnevalueringer, innspill fra studenttillitsvalgte og resultater fra studiebarometeret gir gode innspill til å diskutere kvaliteten i studieprogrammet, og diskusjoner i lærermøtet vil ofte gi gode innspill til alternative forbedringsmuligheter.

Fakultetsdirektør og prodekan for utdanning har regelmessige møter for sentrale studenttillitsvalgte i Inter for å avdekke eventuelle utfordringer med kvaliteten i utdanningene.

Kvalitetsaspekter diskuteres også i møtene i Utdanningsutvalget ved FSV hvor også rapporter og undersøkelser er viktige kilder. Ett eksempel fra vårsemesteret 2018 var rapporten om forsinket sensur, og hvor UU-FSV diskuterte tiltak og muligheter for å redusere omfanget av forsinket sensur.

- **Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:**

Grunnlagsdata om søknadstall og gjennomstrømming er vedlagt i eget dokument. Disse faktaopplysningene blir også grunnlaget for et eget tema om gjennomstrømming og kandidatproduksjon på våre studieprogram på en samling for studieprogramansvarlige og studierådgivere i oktober 2018.

1. Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass.

Flere av våre studieprogram har god søkning og et begrenset antall studieplasser, og som gir studenter med gode resultater fra videregående skole. FSV har sett en positiv utvikling på kvalifiserte søkere per studieplass og poenggrense på flere av våre studieprogram.

Et viktig kriterium ved opptak er at et studieprogram må ha tilstrekkelig antall søkere for å kunne nå et mål om å uteksaminere minimum 20 studenter, og ved årets opptak måtte studieprogrammet ha minst 25 førsteprioritetssøkere for å foreta opptak for studieåret 2018/19. Tilsvarende på masterprogram innføres nå et minstekrav på 10 førsteprioritetssøkere på hver fordypning og minimum 25 førsteprioritetssøkere totalt på et masterprogram.

2. Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)

Gjennomføringsprosentene på FSV's studieprogram er høyst variabel. For BA i barnevern og BA i sosialt arbeid varierer gjennomføringsprosenten på normert tid fra 76 til 45 %, men flere studenter blir forsinket på grunn av progresjonskrav for gjennomføring av praksis og fødsel/svangerskapspermisjoner. Totalt gjennomføringsprosent ligger mellom 90 og 63 % av de studentene som startet på studieprogrammene for årene 2012 – 2014. Her er antall uteksaminerte 34 – 24 for BA i barnevern og 63 – 39 for BA i sosialt arbeid.

For MA i samfunnsvitenskap er det relativt få som gjennomfører på normert tid (10 %), men mange fullfører etter forsinkelser på 1-4 semestre. For de som startet høsten 2014 har nå 45 % gjennomført studiet, og 27 % av de som startet i 2015 har nå fullført studieprogrammet.

3. Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)

Frafallet er også variabelt for ulike studieprogram ved FSV. Noen studieprogram har mindre enn 20 % frafall (BA i barnevern, BA i sosialt arbeid og BA i HRM). Noen studieprogram har en frafallsprosent på mer enn 40 % (BA i historie, BA i journalistikk for 2013 og 2015)

BA i Nordområdestudier har en frafallsprosent på 50 til 81 %, men dette kan begrunnes med at store deler av søkergrunnet er studenter fra Russland og disse tar deler av bachelorprogrammet ved russiske universiteter.

Master i samfunnsvitenskap har et betydelig frafall (45-48 %), og frafallet skjer i særlig grad i siste del av programmet som er knyttet til masteroppgaven.

4. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»

Oversikten for evaluerte studieprogram ved FSV høsten 2017 er oppsummert i tabellen nedenfor. Ved FSV var det tre studieprogram som hadde en lavere score enn 3,2, og hvor det ble satt inn spesifikke tiltak.

BA i journalistikk har forsøkt å øke medvirkning og oppfølging av studentene ved å ha et avklarings- og motivasjonsintervju med studentene både i 2. og 3. semester i studiet. Videre ble det fra og med studieåret 2016/17 gitt en mer praktisk introduksjon til studiet gjennom intensiv opplæring i tekst, foto, lyd, video og intervjuteknikk. Fagmiljøet har nå flyttet tilbake til lokaliteter i Samfunnet hvor lydstudio og andre spesialrom for utdanninga er plassert. Studieprogrammet fikk nullopptak våren på grunn av svakere studentsøking enn forventet, og fagmiljøet

ønsker å endre studieprogrammet til et praktisk erfaringsbasert toårig masterprogram innen journalistikk og kommunikasjonsarbeid.

Bachelorprogrammet i HRM har forbedre studentinvolvering gjennomføres flere møter med de tillitsvalgt, avslutningsseremoni og spesielle faglige tiltak som HR-dagen. Jevnlige lærermøter for studieprogrammet er innført for bedre koordinering av undervisning og oppfølging av studentene. I vårsemesteret 2018 gjennomføres en revisjonsprosess for studieprogrammet slik at FSV tar over ansvaret for stadig flere av emnene.

Bachelorprogrammet i spill og opplevelsesteknologi ble reakkreditert i januar 2018, og med flere faglige forbedringer på studieprogramdesign og LUB-er. Endringene i studieprogrammet gjelder i hovedsak fra studieåret 2018/19. For opptaket i 2018 ble opptakskravet supplert med «motivasjonsnotat» og muligheter for å levere en portefølje. Hensikten er en mer dedikert rekruttering til studieprogrammet. Spørsmålet om «alt i alt fornøyd med» ble gjentatt for hele studentgruppen i forbindelse med emneevalueringen i vårsemesteret, og da var scoren på 3,44.

5. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert+selvstudier)

Noen studieprogram ved FSV krever stor innsats fra studenten. Studentene i BA i film og TV-produksjon, BA i spill og opplevelsesteknologi og BA i internasjonale relasjoner rapporterer om mer enn 40 timers studieaktivitet per uke. Muligens er arbeidstrykket på noen studieprogram for stort, og for mediestudiene forsøker vi å rekruttere mer motiverte studenter gjennom innføring av supplerende opptakskrav til studieprogrammet i form av portefølje og motivasjonsnotat.

Master i kunnskapsledelse er en deltidsmaster på 90 studiepoeng over tre år og hvor studentene som svarte i studiebarometeret, har 50 % studie og 50 % jobb.

Oversikt fra studiebarometeret 2017 på studieprogram ved FSV:

Studieprogram	Alt i alt fornøyd med	Arbeidstid på studier
Master i kunnskapsledelse	4,1	19,6 timer/uke
Master i samfunnsvitenskap	4,0	26,2 timer/uke
BA i barnevern	3,7	31,5 timer/uke
BA i sosialt arbeid	3,7	25,6 timer/uke
BA i film og TV produksjon	3,9	41,2 timer/uke
BA i Human Resource Management	3,1	30,3 timer/uke
BA i internasjonale relasjoner	3,6	49,2 timer/uke
BA i journalistikk	3,1	30,6 timer/uke
BA i nordområdestudier	4,1	34,1 timer/uker
BA i sosiologi	3,6	26,0 timer/uke
BA i spill og opplevelsesteknologi	3,0	48,8 timer/uke

5. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling
- **Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet?**
  - **Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?**

Noen av våre studieprogrammer har relevante undervisningstilbud på engelsk og har en god kultur for studentutveksling. Her er utfordringen å etablere og kvalitetssikre tilstrekkelig med plasser for utplassering.

Flere av våre studieprogram er nettbaserte/samlingsbaserte for å rekruttere studenter som er i deltidsjobb eller har andre stedlige forpliktelser i tillegg til studier. Disse studentene har normalt ikke ønske eller muligheter til å dra på studentutveksling.

En stor utfordring er at aktuelle utvekslingsavtaler må kvalitetssikres og markedsføres som kvalitativt gode alternativer til vårt eget studietilbud i utvekslingssemesteret for det enkelte studieprogrammet. Dette fordrer at våre vitenskapelig ansatte og studieveiledere gjør besøksreiser til aktuelle institusjoner for å sikre den faglige kvaliteten som tilbys studenter i utveksling og praksisopphold.

Tiltak som er iverksatt:

Det er gjennomført en prosess for å styrke internasjonaliseringen ved FSV gjennom arbeidet med å utvikle en egen handlingsplan for internasjonalisering ut fra kriteriene for tildelt strategiske tiltak ved Nord universitet med ramme på en million kroner for 2018/2019.

Hovedtiltakene er:

- Mobilitetsstipend for ph.d.-studenter. 11 av våre ph.d-studenter har meldt inn ønske om utenlandsopphold i 2018/19 og med et totalt omfang på 40 månedeverk.
  - Engasjere studentambassadører i Bodø og Steinkjer for å promotere studentutveksling for våre gradsstudenter.
  - Oppfølging av nye og eksisterende avtaler om samarbeid og studentutveksling i Kina, Russland, Sverige og i nettverk som Uartic.
  - Kvalitetssikre eksisterende og nye institusjoner for studentutveksling gjennom besøksreiser til aktuelle institusjoner.
  - Utvikle engelskspråklige tilbud i form av emner og utvekslingssemestre ved FSV for å kunne gi bedre tilbud til innreisende utvekslingsstudenter.
6. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnet ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje
- **Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til?**

Resultater fra kvalitetsarbeidet er en viktig faktor ved prioriteringer av rekkefølgen på arbeidet med reakkreditering av studieprogram, og som bidrar til å sette søkelyset på viktige kvaliteter i studieprogrammene.

Et kvalitetskrav er kravet til at fagmiljøet. Alle sentrale emner i et studieprogram på BA/masternivå skal ha emneansvarlig som er fast ansatt og har minimum førstekompetanse. Her er de største utfordringene ved BA i 3D-art, animation and VFX og BA i film og TV-produksjon. For opptak 2018 ble det besluttet nullopptak for BA i film og TV-produksjon på grunn av manglende kompetanse og antall ansatte i vitenskapelig stilling. To nye stillinger er nå under utlysning på aktuelle kompetanseområder i disse to studieprogrammene.

7. Andre forhold som ønskes kommentert:

Fakultetets rapport om utdanningskvalitet til rektor

Studiekvalitetsrapport Handelshøgskolen

Studieåret 2017/2018

1. Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.
  - **På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultets handlingsplan?**

Dette er ivaretatt i Fakultetets Handlingsplan Strategi 2020, hvor noe av delen som omhandler utdanning er gjengitt under:

Utdanning

Handelshøgskolen skal i planperioden øke utdanningskvaliteten gjennom samordning og konsentrasjon av bachelor-, og masterprogram porteføljen. Kvalitet økes gjennom gjennomgående like programmer på tvers av studiesteder og sterk faglig kompetanse i undervisnings-teamene involvert i utdanningsløpene. HHN vil samarbeide med andre utdanningsinstitusjoner gjennom Forskerskolen i NRØA om å arrangere årlige internasjonalt attraktive doktorgradskurs med hovedvekt på forskningsmetodikk, innovasjon og entreprenørskapsemner, institusjonell teori og innen økonomistyring og regnskap. Innen en syv års syklus vil programmer på alle nivåer være reakkreditert, med særlig fokus på læringsutbyttebeskrivelser, evalueringsformer, nye læringsmetoder og kvalitetssikringssystemer. Arbeidet understøttes av Engage prosjektet.

HHN skal fokusere på gjennomgående studieløp fra Bachelor til Master og doktorgrad i porteføljen for slik å øke andelen gradsstudenter i porteføljen med 20% innen 2020. Utdanningskvalitet skal kjennetegne våre programmer og måten de gjennomføres på, via robuste programmer med faglig sterke forelesere og et godt læringsmiljø HHN skal gjennom rekruttering styrke fagmiljøet med personell med doktorgradsnivå slik at det oppfyller NOKUTs kompetanse og kvalitetskrav. HHN skal innen 2020 forsøke å i samarbeid med Prorektor Utdanning forsøke å oppnå internasjonal akkreditering. HHN skal aktivt utvide vårt faglige nettverk i Norge og internasjonalt. Andelen internasjonale og utreisende egne studenter skal økes, spesielt på bachelor og master of science programmene. Alle programmer skal ha en digital læringsstøtte innen 2020. I løpet av 2019 skal et meritteringssystem for merittering av undervisningskompetanse være implementert.

Strategiske mål og tiltak (i kursiv) i prioritert rekkefølge fram til 2020:

- Tiltak for å øke kvalitet i utdanningsprogrammene:
  - Innen utgangen av strategiperioden er alle HHN s programmer revidert og reakkreditert
  - Gjennomføring av koordinering, planleggings- og studiekvalitetsseminarer
  - Samarbeid nasjonalt og med andre enkeltstående utdanningsinstitusjoner om utdanningskvalitet.
  - Videreutvikle rutiner for god utdanningskvalitet ved HHN
  - Bygge kultur for utdanningskvalitet, spesielt ved å forsterke og fasilitere et felles ansvar og forståelse for utdanningskvalitet.
  - Utvikle flere samarbeidsavtaler om studentutveksling.
  - Øke andelen av første- og toppkompetanse som er involvert i undervisning og veiledning.
  - Klargjøre rollen til studiestedkoordinatorerne i forhold til utdanningskvalitet
  - Revidere fakultets evalueringsystem
  - Gjennomføre hyppigere kandidatundersøkelser
- Ha en kompetanseandel på henholdsvis 68 og 27 prosent på første- og toppnivå i 2020:

- *Faggruppene ved HHN skal innen 2020 ha ansvar for oppnåelse av sin relative andel av måltall i produksjon av forskning, utdannings, og formidling. Faggruppenes leveranse skal ha den fagkompetanse som våre bachelor og master programmer har behov for.*
  - *Innen 2020 skal en utvikle og implementere produksjonsmål for faglig leveranser fra hver av faggruppene.*
  - *HHN skal i 2018 bidra til utvikling av program for meritterende pedagogisk basiskompetanse i henhold til Nords meritteringsordning.*
  - *Konsentrasjon og samordning av programporteføljen: Økt grad av forskningsbasert undervisning på alle våre studieprogrammer.*
  - *Økt kvalitet på undervisning og veiledning og utdanningsledelse*
  - *Innarbeide årlige utdanningskvalitets seminarer for utdanningsprogrammene.*
- *Utvikle og implementere nytt kvalitetssikringssystem for utdanning*
    - *Implementere Nords system for kvalitetssikring*
    - *Opplæring av studieprogramansvarlige og emne ansvarlige i kvalitetssystemet og kvalitetskrav.*
    - *Årlige samlinger for involverte på de enkelte studieprogrammene.*
  - *Økt gjennomstrømning, internasjonalisering og kvalitet i utdanningene:*
    - *Systematisk involvering av Alumni advisory board i arbeidet med økt relevans og praksisnærhet i våre utdanninger/eksternt panel.*
    - *Etablere gode prosesser for en overgang fra en individuell til en kollektiv kultur for læring i fagstaben.*
    - *Læring gjennom bruk av simulator teknologi i alle de store programmene vi har.*
    - *Systematisere bruk av varierte læringsformer på tvers av programmer*

Strategi/handlingsplanen behandler også andre områder, som å koble forskernettverk og utdanningspartnere tettere sammen, og samspill mellom samfunns- og næringsliv. Å gjengi hele dokumentet blir for omfattende, men som teksten over viser er flere av områdene med betydning for studentens læringsutbytte ivaretatt i planen.

2. *Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.*

- **Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået?**

Fakultetet arbeider med studiekvalitet på programnivå på flere måter. Resultatene fra Studiebarometeret er viktige elementer her, og benyttes i arbeidet med utviklingene av studieprogrammene. Etter at resultatene fra høsten 2017 forelå, ble det orientert om disse i det lokale utdanningsutvalget (møte 1-2018). Det ble vedtatt at de programansvarlige innen neste møte skulle komme med tilbakemelding på deres program, med eventuelle forslag til forbedringstiltak. Dette ble så behandlet som egen sak i utvalgets neste møte (2-2018).

Tilsvarende gjøres med emneevalueringene. Disse følges opp av den enkelte emneansvarlig, men også av ledelsen dersom det er spesielle utfordringer, og behandles i det lokale utdanningsutvalget. Spesielt midtveiseevalueringer har vært aktivt benyttet til å korrigere emner der man så en

kvalitetsbrist. Fakultetet mottar også tilbakemeldinger om studiekvalitet fra uformelle kanaler, som direktehenvendelser fra studenter. Disse håndtere naturlig nok fortløpende ut fra art og alvorlighetsgrad.

Utdanningsutvalget ved HHN er viktig aktør i kvalitetsarbeidet, både som kvalitetssikrer ved endringer i studieplaner, men også ved at utvalget tar tak i prinsipielle saker som gjelder på tvers av studieprogram, som å fremme internasjonalisering. Det lokale utdanningsutvalget ved HHN har spesielt fokus på læringsutbyttebeskrivelser, både på emne- og programnivå, for å sikre at disse holder god kvalitet og følger NKR. Ikke minst har utvalget hatt en kontrollfunksjon for å sikre at det er samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene og valg av vurderingsform i de ulike emnene.

Fakultetet ser også på faktorer som gjennomføring og rekruttering i arbeidet med studieprogram. Gjennomføring og kandidatproduksjon er faktorer som er med i vurderingen om et program fortsatt kan tilbys uendret, eller om det kreves endringer enten i studieplanen eller i studiested for at programmet skal være bærekraftig.

Undervisningen ved HHN er organisert slik at hvert emne har en emneansvarlig. På studieprogram som tilbys flere steder, er emneansvarlig hovedforeleser på ett av studiestedene. På de øvrige studiestedene er det også én hovedforeleser per emne. For å sikre jevn undervisningskvalitet på tvers av studiestedene, møtes foreleserne fra grunnutdanningene på halvårlige seminar (KOPSS) for å planlegge og koordinere sin undervisningsaktivitet. Dette seminaret er blitt et viktig element i HHN sitt kvalitetsarbeid, og benyttes til å orientere om og diskutere relevant tematikk innen studiekvalitet.

På studiestedet Stjørdal, som blant annet drifter all trafikkutdanning ved Nord, gjennomgås kvalitetssystemet på fagdager/personalmøter der det legges vekt på den enkelte vitenskapelig tilsattes rolle i kvalitetsarbeidet. Våren 2018 var fokus spesielt rettet mot studieprogramkvalitet i studiene to-årig trafikk lærerutdanning og ettårig påbygging til bachelor i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet, blant annet tilrettelegging for overgang til det nye masterstudiet i Beredskap og kriseledelse.

- **Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?**

Fakultetet har de siste årene prioritert å samkjøre studieplaner på tvers av studiestedene. Der hvor HHN tilbyr samme studieprogram på flere studiesteder, er alle studieplanene nå tilnærmet identiske. Studiemodellen og de obligatoriske emnene er de samme, men tilbudet av valgbare emner varierer noe mellom studiestedene, blant annet ut fra etterspørsel og tilgjengelig faglig kompetanse. Følgende studieprogram omfattes av dette:

- Årsstudium i økonomi og ledelse (Steinkjer, Bodø, Mo i Rana)
- Bachelor i økonomi og ledelse (Steinkjer, Bodø, Mo i Rana)
- Bachelor i regnskap (Steinkjer, Bodø)
- Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid (Bodø, Mo i Rana)
- MBA (Bodø, Stjørdal)

Disse programmene utgjør en stor del av HHN sin portefølje av gradsgivende program. Selve prosessen har vært ressurskrevende, men også det videre arbeidet fordrer tett oppfølging. Kvaliteten skal være så lik som mulig på tvers av studiestedene, og det innebærer tett dialog mellom emneansvarlig og de ulike foreleserne. Fakultetet har valgt å holde halvårlige samlinger for alle foreleserne på grunnstudiene (KOPSS), der ulike tematikk innen studiekvalitet presenteres og

diskuteres, og som fungerer som møtearene for de vitenskapelig ansatte til å kunne koordinere sin undervisning på tvers av studiesteder. Disse seminarene er bevisst startet for å etablere en felles kvalitetskultur blant de ansatte.

Handelshøgskolen holder også jevnlig personalmøter, der det å etablere en felles kvalitetskultur har vært en gjengående tematikk. Fakultetet har siden fusjonen også utarbeidet detaljerte retningslinjer for emneansvarlig og studieprogramansvarlig, for å sikre en felles rolleforståelse som samsvarer med beskrivelsene i Nord sitt felles kvalitetssystem, men som også er detaljerte nok til at felles praksis innføres på tvers av studiesteder. Sammensetningen på fakultetets lokale utdanningsutvalg ble også valgt med tanke på å bygge en felles kultur på tvers av studiesteder, blant annet ved at studiestedskoordinatorene er inkludert som medlemmer. Handelshøgskolen har fra i år også valgt å gå bredt ut til studentene, og invitert representanter fra alle fakultetets studentforeninger til å delta i det lokale utdanningsutvalget, dvs studentforeninger på alle de ulike studiestedene, og ikke bare HHS i Bodø (Handelshøgskolens studentforening), for å arbeide for en felles kulturforståelse også blant studentene.

Fakultetet startet opp et nyhetsbrev, der prodekan for forskning og prodekan for undervisning orienterte om relevante saker. Dette er nå faset over fra epost til informasjon på intranettet og bidrar til at informasjon om kvalitetsarbeidet som gjøres når ut til mange.

3. *Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.*

- **Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke:**

1. *Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet*

Handelshøgskolen tilbyr i dag følgende gradstudier:

- Ph.d. i bedriftsøkonomi
- Siviløkonom/MSc in Business (3+2 år)
- Siviløkonom/MSc in Business (2 år)
- Master of Science in Energy Management: International Governance and Business
- Master i regnskap og revisjon
- MBA
- MBA i ledelse
- MBA i teknologiledelse
- MBA i økologisk økonomi
- Master i beredskap og kriseledelse
- Bachelor i digital økonomi og organisasjon
- Bachelor i økonomi og ledelse
- Bachelor i regnskap
- Bachelor i eiendomsmegling
- Bachelor/Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet
- Trafikklærer

I tillegg har fakultetet noen årsstudium og halvårsheter, og noen program som der det ikke er flere opptak, og som avsluttes når siste student er uteksaminert. Handelshøgskolen har fokus på

gradsgivende program med mulighet for gjennomgående løp. Fakultetet har i løpet av 2017/18 (re)akkreditert seks studieprogram, og slik fått god kompetanse på de kravene som ligger i forskriften, og oversikt over hvordan HHN ligger an på de ulike programmene. (Re)akkrediteringen av de seks programmene er alle avsluttet med en endelig godkjenning av rektor, og HHN har en 7-årsplan for reakkreditering av fakultetets øvrige studieprogram. I disse søknadene gjøres en detaljert kartlegging av alle punktene i Studietilsynsforskriften.

Ett av kravene i Studietilsynsforskriften er at studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Fakultetet har behandlet alle læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå for å sikre at de oppfyller NKR. For en god del program kom dette på plass med reviderte studieprogrambeskrivelser (og –modeller) etter fusjonen, mens for andre program måtte dette jobbes særskilt med. Læringsutbyttebeskrivelser er noe spesielt det lokale utdanningsutvalget ved HHN har fokusert på, som beskrevet noe senere i denne rapporten. Forskriften har også et krav om dekkende navn på studieprogrammene, og fakultet har valgt å endre noen navn nettopp med bakgrunn i dette. Master i beredskap og kriseledelse het tidligere Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse. Ved utarbeidelse av ny studieplan for høsten 2018, valgte arbeidsgruppen å foreslå også endring i navn, for å få et godt samsvar mellom nytt innhold og navn. Tilsvarende ble gjort for ny Bachelor i digital økonomi og organisasjon. En gjennomgang av innholdet i semesterpakkene avdekket også et behov for noen navneendring, som blir meldt inn med neste porteføljesak fra fakultet.

Kravet om faglig oppdaterte studieprogram sikres for noen program gjennom tett oppfølging av retningslinjene som gis fra UHR- Økonomi og administrasjon. Utvalget har som oppgave å samordne og styrke høyere utdanning og forskning innenfor økonomisk-administrativ utdanning og utarbeider krav til studieplaner. På program som ikke omfattes av dette, sikres den faglige relevansen gjennom eksterne panelvurderinger, dialog med aktuelle arbeidsgivere, formalisert kontakt med alumner gjennom Alumni Advisory Board etc. Dette benyttes naturlig også som et supplement for program som ikke omfattes av de førstnevnte retningslinjene.

I Studietilsynsforskriften ligger tydelige krav til internasjonalisering og utveksling. Dette er et område som fakultetet nå arbeider spesielt med. For noen av programmene er kravet godt ivaretatt, mens i andre program finnes det ulike praktiske utfordringer. Handelshøgskolen sitt arbeid med internasjonalisering er beskrevet mer i detalj mot slutten av rapporten.

Alt i alt er status til *Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet* at fakultetet jobber bevisst med kravene som ligger i forskriften og anser denne delen av forskriften godt ivaretatt i omtrent samtlige program.

2. Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljø

Fagmiljøet ved Handelshøgskolen består av ca. 160 vitenskapelig ansatte, som skal ivareta en studentmasse på ca. 2600 studenter. Handelshøgskolen har et relativt stabilt fagmiljø, men har også en god del vitenskapelig ansatte som er midlertidig ansatt og/eller ansatt i mindre enn 100 % stilling. Noen utskiftninger i fagmiljøet vil det være, som nyansettelser, eksterne som hentes inn for kortere eller lengre perioder, ansatte som går av med pensjon etc. men det er både naturlig og nødvendige i et såpass stort fagmiljø.

De vitenskapelig ansatte innehar kompetansen til å dekke bredden i studietilbudet ved HHN. Der

hvor vi ser at vi har mangler eller anser det fordelaktig med innslag av eksterne aktører, leies det inn forelesere med ønsket kompetanse. Spesielt på noen av de mer profesjonsrettede studieprogrammene, som Bachelor i eiendomsmegling, er det behov for dette. Nevnte studieprogram må vært oppdatert mot bransjen, og det å hente inn ressurspersoner med nær praksiskobling er dermed nødvendig. Samtidig gjør det at dette er et av få program ved HHN som ligger i grenseland til å oppfylle de formelle kravene som ligger i Studietilsynsforskriften om førstestillingskompetanse. For å styrke de sentrale delene av programmet, er HHN nå i en ansettelsesprosess. Studieprogrammet har en del spesifikke meglerorientert emner, men også en god del emner felles med Bachelor i økonomi og ledelse. For de sistnevnte emnene er det et sterk fagmiljø med stor andel av førstekompetanse og hovedstilling ved Nord.

Fakultetet har etter fusjonen valgt å konsentrere studietilbudet til de fire studiestedene hvor HHN har ansatte; Steinkjer, Stjørdal, Mo i Rana og Bodø. Fakultetet har fokus på at fagmiljøet tilknyttet studietilbudene skal være robuste. Ett eksempel er MBA i teknologiledelse, som tilbys på Mo. Tidligere har programmet alternert mellom opptak i Bodø og opptak på Mo. HHN velger nå å ha opptak til dette programmet bare på Mo og da kun hvert annet år, blant annet for å sikre at fagmiljøet på Mo kan ivareta programmet uten unødige innleie.

Handelshøgskolen jobber kontinuerlige med kvalitetssikring av studieprogram, ikke minst mot kravene som ligger i studietilsynsforskriften. Et eksempel på en omlegging av et program er det tidligere Bachelor i informasjonssystemer. Studieprogrammet hadde flere svake punkter, ikke bare med tanke på formelle krav i forskriften, men også med lav studentrekruttering og kritiske tilbakemeldinger på evalueringer. Programmet gikk gjennom en omfattende endringsprosess, og har nå nytt navn Bachelor i digital økonomi og organisasjon, med en kraftig revidert studieplan. I arbeidet med studieplanen, ble det å oppfylle de ulike kravene fra studietilsynsforskriften vektlagt. Tilsvarende ble gjort for Master i beredskap og kriseledelse. Også denne ble kraftig endret, og oppfyller nå formelle krav, samtidig som fakultetet har utformet et robust studieprogram, forankret i et solid fagmiljø ved HHN, og som rekrutterer godt. I arbeidet med studieplanen ble det lagt spesielt vekt på å koble relevante fagmiljø ved HHN sterkere sammen.

I Studietilsynsforskriften ligger det et krav om tydelig faglig ledelse. Dekan har det overordnede ansvaret ved et fakultet. Handelshøgskolen har en prodekan utdanning, med noe delegert ansvar fra dekan. Prodekan for utdanning er leder av det lokalt utdanningsutvalget ved HHN (UU-HHN). Utvalget består blant annet av studieprogramansvarlige ved fakultetet, som er blitt forespurt av dekanatet. Hvert studieprogram har en studieprogramansvarlig (SPA). Unntaket er for en gruppe program som naturlig hører sammen, som MBA-programmene, der det kun er en leder/SPA for alle programmene innen samme område. Handelshøgskolen arbeidet tidlig en forventningsavklaring til SPA-enes rolle, og utarbeidet januar 2017 en rollebeskrivelse.

Handelshøgskolen arbeider kontinuerlig med å bevisstgjøre vitenskapelig ansatte om nye krav, og arbeider med å stryke deres kompetanse som fagpersoner innen pedagogikk, blant annet ved at de oppfordres til å følge kurs som gis innen fagområdet.

Fakultetet har brukt mye ressurser på kompetanseheving de siste par årene, og har nå to formalisert opplegg for kompetanseløp. Opprykksprogrammene ved HHN ble startet opp våren 2017 med det formål å heve den formelle kompetansen til vitenskapelig ansatte ved å legge til rette for at de kan oppnå kvalifikasjonene som kreves for å søke opprykk i egen stilling. Med eksisterende ressurser har HHN satt forskningsaktive ansatte sammen med mindre erfarne vitenskapelig ansatte for å motivere og legge til rette for samskriving. Ved hjelp av ekstra ressurser har man muligheten til å iverksette tiltak som i en relativt kort tidshorisont bidrar til økt forsknings og utviklingsaktivitet. Hovedsakelig

innebærer dette tiltak som egne kurs om kompetansekrav, frikjøp til forskningstid, deltakelse på kurs (eksempelvis metode og pedagogikk), kjøpe tilgang til data, innleie av vitenskapelige assistenter og oppnevning av mentorer. Responsen blant de ansatte har vært stor og over 40 kandidater meldte sin interesse, hvorav en del allerede har levert opprykkssøknader. Dette er naturligvis til fordel for de vitenskapelig ansatte det gjelder, men bidrar også til fakultetets arbeid med å oppfylle de formelle kravene som ligger til fagmiljøet i Studietilsynsforskriften.

Alt i alt er status til *Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljø* at fakultetet jobber bevisst med kravene som ligger i forskriften. For de fleste program er denne delen av forskriften godt ivaretatt, mens for noen få program er det fortsatt noen formelle utfordringer.

4. *Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.*

- **Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til?**

Handelshøgskolen har de siste årene brukt mye tid og ressurser omlegging av studieplaner. Flere av disse omleggingene kom som et resultat av behov for endring grunnet utilfredsstillende studiekvalitet. Spesielt gjaldt dette for Master i beredskap og kriseledelse og Bachelor i digital økonomi og organisasjon, som begge fikk helt nye studieplaner fra høsten 2018. Disse programmene gikk gjennom en omfattende prosess med arbeidsgrupper, noe bruk av eksternt panel og reakkrediteringssøknader. Om resultatet av omlegging har ført til bedringer for studentene, vil først være mulig å måle kommende studieår, når det gjøres opptak til de nye studieplanene. Samtidig kan man se en umiddelbar forbedring hva gjelder å oppfylle Studietilsynsforskriften. Begge disse programmene har nå et robust fagmiljø tilknyttet dem, noe som ikke var tilfelle tidligere. De har muligheter for utveksling og det er lagt vekt på internasjonalisering, også punkter som ikke var fullverdig ivaretatt i de forrige modellene. Dermed kan man si at dette arbeidet allerede har resultert i forbedringer, ved en styrking av porteføljen til HHN.

Også andre studieprogram har vært bearbeidet. MBA i teknologiledelse ble opprinnelig startet på studiestedet Mo i Rana. Det ble forsøkt med et opptak i Bodø (høsten 2016), men fakultetet fikk erfare at det er nødvendig med et forankret fagmiljø. Dette lot seg vanskelig bygge opp to steder, og det ble besluttet å kun tilby programmet på Mo framover. Med utgangspunkt i tilbakemeldinger på studiekvaliteten, satte fagmiljøet på Mo i gang en omlegging av innholdet i studieprogrammet. Fakultet ser derfor fram til Studiebarometeret høsten 2018 for å vurdere effekten, og forventer en bedring mot resultatene fra høsten 2017.

Fakultetet har hatt fokus på internasjonalisering, noe som har ført til at flere av studieplanene nå er betraktelig mer tilrettelagt for utveksling. Dette er et direkte resultat av bevisst arbeid med studiemodellene, og letter fakultetets arbeid med utveksling.

Handelshøgskolen har en del felles emner på tvers av studieprogram. For noen av programmene fungerer dette svært godt, som for Bachelor i økonomi og ledelse mot Bachelor i regnskap, men da fakultetet forsøkte å samkjøre på tvers av heltids- og deltidsprogram, slo dette negativt ut på opplevd studiekvalitet i studentgruppene. Det kom tydelig fram på midtveisevaluering av emnene, og på tilbakemeldinger direkte fra enkeltstudenter underveis, at undervisningen ikke passet den lite homogene studentgruppen, verken de som forventet et samlingsbasert undervisningsopplegg, eller de som forventet et en mer kontinuerlig organisert undervisning. Fakultetet tok lærdom av det og har justert studieplanene slik at disse studentgruppene igjen får tilpassede tilbud.

Universitetet er midt i en omfattende digitaliseringsprosess, med innføring av digital sensur, økt grad av digital eksamen, eget digitalt pensumsystem (Leganto), omlegging til Canvas som LMS, karakterbegrunnelser i Fagpersonweb og innføring av EpN til studieplanarbeid. Det har vært, og er fortsatt, mye arbeid som gjøres for å få dette godt implementert, og Handelshøgskolen har brukt en god del tid på denne omleggingen. Noe er allerede kommet studentene til gode. For eksempel oppleves Canvas av studentene som mer brukervennlig enn forgjengeren Fronter. Når Leganto er i full drift, vil pensum være kvalitetssikret og ikke minst tilgjengelig på et måte det ikke har vært tidligere.

- **Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?**

Fakultetet har flere måter å fange opp sviktende studiekvalitet. Det systematiske kvalitetsarbeidet, som oppfølging av emneevaluering og Studiebarometeret gir fort indikasjoner om noe ikke er i orden. For eksempel fikk Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet lav score på Studiebarometeret høsten 2017. Studentgruppen som gjennomførte evalueringen, var siste året på påbyggings årsstudiet. Studieprogramansvarlig ble bedt om å redegjøre for evalueringen og oppfølgingen av denne. Fagmiljøet valgte da å gjennomføre et evalueringsmøte med studentene, for å få mer dyptgående informasjon om de bakenforliggende årsakene til svarene, slik at det kunne håndteres bedre.

Studentene har mulighet til å melde inn formelle avvik, men ikke minst henvende seg mer uformelt. Det er noe avhengig av studentgruppen hvor raskt og i hvor stort omfang dette kommer, men når det gjelder de erfaringsbaserte mastergradene, får fakultetet raskt beskjed om noe ikke lever opp til forventningene. Dette er en erfaren studentgruppe med høyt kunnskapsnivå og det praktiske. Mange har en krevende jobb og familie, samtidig som de prioriterer å ta fri for å studere. De har dermed høye forventninger til undervisningsleveransene. Ved flere tilfeller er det gjort konkrete endringer basert på tilbakemeldinger fra studenter. Også utover dette er studenter stort sett flinke til å gi beskjed dersom noe ikke lever opp til forventningene.

Utdanningsutvalget ved HHN har også faste studentrepresentanter. Disse har mulighet til formidle kvalitetssvikt, og sitter til tider med kunnskaper om utfordringer som har gått over flere kull.

Tilbakemeldinger fra studenter tas på alvor, men er naturligvis ikke eneste tegn på sviktende studiekvalitet. Studieprogramansvarliges rolle er også viktig her, og den enkelte emneansvarlig og underviser. Studieprogramansvarlig har sammen med de ulike faggruppeliderne oversikten over fagressursene, og melder inn dersom det viser seg å være behov for styrking av noen fagområder.

- **Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:**
  1. *Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass*

Vedlagte studieprogramrapporter viser at det stort sett er liten endring i kvalifiserte søkere pr budsjetterte studieplass for programmene ved Handelshøgskolen, med noen få unntak. Bachelor i eiendomsmeistring har ligget godt på tyvetallet med antall kvalifiserte søkere per studieplass, men falt i 2018 til 17,4. Bachelor i regnskap ligger jevnt høyt, men også med en nedgang til 2018 (da 6,2 kval. søkere pr plass). Trafikkprogrammene holder seg jevnt, med en økning på årsstudiet i 2018. Bachelor i økonomi og ledelse hadde en nedgang i kvalifiserte søkere per budsjetterte studieplass, som fordelte seg ujevnt på studiestedene. Master i beredskap og kriseledelse har hatt en markant økning

fra 1,5 i 2015 og 2016 til 3,0 i 2018 mens MBA-ene ligger stort sett jevnt rundt 2-3 kvalifiserte søkere per budsjetterte studieplass og det samme gjør MSc in Business/Siviløkonom.

Kvalifiserte søkere per budsjetterte studieplass er en noe underlig måleparameter. Det nytter lite å ha mange kvalifiserte søkere per studieplass, dersom største andelen av disse søkerne ikke velger å plassere ett av Nord sine studieprogram på førsteprioritet. Et godt eksempel på dette er Bachelor i regnskap på Steinkjer. I 2016 hadde dette programmet 7,9 kvalifiserte søkere per studieplass, men kun 0,8 førsteprioritetssøkere per studieplass. Programmet fikk nesten fylt opp sine budsjetterte 20 studieplasser, men ut fra tallmaterialet som foreligger, er det ikke her sammenheng mellom høyt antall kvalifiserte søkere på alle prioriteter og antall studenter som starter på studieprogrammet. Tilsvarende fenomen gjelder for det femårige løpet av siviløkonomutdanningen. Høsten 2018 var det 8,68 kvalifiserte søkere per studieplass, som føyer seg fint inn i rekken med tilsvarende tall tilbake til 2011. Likevel har fakultetet utføringer med å fylle de 25 budsjetterte studieplassene. MSc in Energy Management: International Governance and Business, har de siste årene små kull på mindre enn 10, men hadde i 2018 5,9 kvalifiserte søkere per studieplass, og 15 studieplasser. Vi vet at mange søkere velger å sette denne på 2. prioritet etter MSc in Business, som de fleste da får tilbud om.

Å lese trender og iverksette tiltak ut fra kvalifiserte søkere per studieplass innebærer at man skal ha god kunnskap til de bakenforliggende årsakene og ikke minst ser dem i sammenheng med andre relevante tall. Fakultetet har dermed ikke satt i gang noen konkrete tiltak kun basert på disse tallene, men arbeider naturlig nok med rekruttering ut fra flere relevante opptakstill.

Et tiltak som er gjort for å nå studentene der de er i rekrutteringsperioden, er økt bruk av sosiale medier, for eksempel kampanjer på Facebook før søknadsfristene. Årets opptakstill viser at HHN må øke fokuset på rekruttering til bachelorstudiene. Lav rekruttering til disse får flere konsekvenser, blant annet fordi denne studentgruppen igjen utgjør et stor andel av målgruppen for fakultetets masterprogram.

2. Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)

Tabell 2: Gjennomføring på normert tid - kandidatproduksjon gradsstudier ut fra uteksamineringsår

Studieprogram	2016	2017	2018
Siviløkonom / Master of Science in Business 3+2 år (Bodø)	4 (17 %)	6 (24 %)	5 (25 %)
Siviløkonom / Master of Science in Business 2 år (Bodø)	51 (65 %)	44 (61 %)	21 (28 %)
Master of Science in Energy Management: International Governance and Business (Bodø)	12 (67 %)	7 (88 %)	1 (33 %)
MBA (Bodø)	28 (43 %)	17 (33 %)	13 (30 %)
MBA i ledelse (Bodø)		14 (28 %)	21 (44 %)
MBA i teknologiledelse (Mo i Rana/Bodø)	20 (42 %)		14 (34 %)
MBA i økologisk økonomi (Bodø)		8 (31 %)	
Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse (nå Master i beredskap og kriseledelse) (Bodø)	4 (14 %)	5 (15 %)	5 (19 %)
Bachelor i informasjonssystemer (nå Bachelor i digital økonomi og organisasjon) (Mo i Rana)	4 (36 %)	13 (57 %)	10 (50 %)
Bachelor i økonomi og administrasjon* (Steinkjer)	13 (16 %)	22 (28 %)	16 (23 %)
Bachelor i økonomi og ledelse* (Bodø)	36 (49 %)	26 (33 %)	24 (39 %)
Bachelor i økonomi og ledelse* (Mo i Rana)	8 (35 %)	15 (37 %)	12 (44 %)
Bachelor i regnskap* (Steinkjer)	9 (28 %)	16 (39 %)	10 (32 %)

Bachelor i revisjon* (Steinkjer)	1 (15 %)	6 (30 %)	3 (23 %)
Bachelor i regnskap og revisjon* (Bodø)	8 (28 %)	14 (54 %)	12 (50 %)
Bachelor i eiendomsmegling (Bodø)	4 (36 %)	13 (56 %)	10 (50 %)
Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet (Stjørdal)	25 (63 %)		25 (56 %)

Tabell 2 viser kandidatproduksjonen ved HHN sine gradsstudier. Studieprogram med manglende tall, er program hvor det kun er opptak hvert annet år (MBA i teknologiledelse, MBA i økologisk økonomi og Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet), eller program som ikke var startet enda (MBA i ledelse). Gradsstudier som er faset ut fra fakultetets portefølje, som MBA i luftfartsledelse og Bachelor i revisjon, er ikke inkludert i oversikten. Bachelorstudier merket med * har nå ny samkjørt studieplan og studieprogrammene har samme navn på alle studiesteder fra høsten 2017. Første forventet kandidatproduksjon på ny studieplan er våren 2020.

Fakultetet har gjort tiltak for å øke kandidatproduksjonen på normert tid. I praksis samsvarer dette med arbeid for å hindre frafall, altså holde studentene i løp og samtidig legge til rette for at de følger normert progresjon. Handelshøgskolen har i omleggingen og oppretting av nye grader, valg å legge mer enn bare en avsluttende eksamen i mange av emnene. Det er i mange emner en forutsetning at studentene jobber med fagstoffet gjennom hele semesteret, for å kunne prestere godt. Obligatoriske arbeid og oppgaver brukes derfor i stadig større grad ved fakultetet.

3. *Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)*

Handelshøgskolen ligger på nivå med sammenlignbare institusjoner hva angår gjennomstrømning/fracfall underveis i studiet. Fakultetet har høyere frafall på bachelorprogrammene enn masterprogrammene, noe som gjenspeiler trendene i sektoren.

HHN har de siste årene samarbeidet med Studentinord om Første semester-prosjektet. Dette er et tiltak med fokus på nettopp frafall. Undersøkelser har vist at dersom studenter tidlig kommer inn i et fagsosialt fellesskap, har dette positiv effekt på gjennomføringsgraden av studiet. Fakultetet håper å kunne se resultatet av dette arbeidet for kullene som nå er i løp.

Som beskrevet under avsnittet og kandidatproduksjon, er det ofte sammenheng mellom tiltak som gjøres for å øke normert kandidatproduksjon og hindre frafallet, naturlig nok. Et tiltak fakultetet har benyttet, er å tilby emner på tvers av studieprogram med noenlunde lik studentgruppe. Dette gir til en større studentgruppe og et mer motiverende studiemiljø enn når det knapt er personer i forelesningene.

4. *Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»*

Studieprogram	2015	2016	2017
Siviløkonom / Master of Science in Business 3+2 år (Bodø)	4,2	4,3	3,8
Siviløkonom / Master of Science in Business 2 år (Bodø)	3,8	4,2	3,9
Master of Science in Energy Management: International Governance and Business (Bodø)	Ikke nok respondenter		
MBA (Bodø)	4,6	4,1	4,7
MBA (Trøndelag; Steinkjer for kull 2016, Stjørdal framover)			3,8
MBA i ledelse (Bodø)	4,8	4,1	4,1
MBA i teknologiledelse (Mo i Rana/Bodø)		3,9	2,5

MBA i økologisk økonomi (Bodø)	4,9		4,6
Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse (nå Master i beredskap og kriseledelse) (Bodø)	2,4	2,8	3,0
Bachelor i informasjonssystemer (nå Bachelor i digital økonomi og organisasjon) (Mo i Rana)		3,1 (snitt 2016 og 2017)	
Bachelor i økonomi og administrasjon* (Steinkjer)	4,2	3,9	3,8
Bachelor i økonomi og ledelse* (Bodø)	4,2	4,4	3,9
Bachelor i økonomi og ledelse* (Mo i Rana)	3,6	3,4	3,9
Bachelor i regnskap* (Steinkjer)	4,3	4,1	4,3
Bachelor i regnskap og revisjon* (Bodø)	4,3	4,4	4,1
Bachelor i eiendomsmegling (Bodø)	4,2		4,2
Bachelor i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet* (Stjørdal)			2,6

Studiebarometeret er en nasjonal undersøkelse som gjennomføres på 2. og 4. studieår. Fakultetet benytter resultatene fra undersøkelsen aktivt, både i arbeid med porteføljen i studieplanarbeidet. Stort sett ligger studieprogrammene ved HHN i overkant av 4.

Fakultetet har benyttet resultatene aktivt. Resultatet av Studiebarometeret var en av hovedgrunnene til at fakultetet valgte å trekke opptaket til Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse i 2017. Programmet hadde over flere år scoret lavt på undersøkelsen, kombinert med at studentgruppen hadde meldt om ulike utfordringer gjennom flere kanaler. De mindre endringene som er blitt gjort har ikke vært nok til å innfri studentenes forventninger. Fakultetet forventer å få betraktelig høyere resultat på barometeret i 2019, når 2018-kullet skal gjennomføre sin evaluering.

Det var heller ikke opptak til Bachelorstudium i informasjonssystemer høsten 2017, men denne beslutningen grunnet også i et fort tynt fagmiljø sett opp mot Studietilsynsforordningen, utfordringer med å finne undervisningskrefter, og for få studenter til at det er bærekraftig. Også her viser Studiebarometeret at programmet ikke oppleves som et tilfredsstillende tilbud av studentene, men vi forventer at forbedringene som er gjort framkommer evalueringen høsten 2019.

MBA i teknologiledelse tilbys i utgangspunktet på Mo. Høsten 2016 hadde derimot programmet opptak i Bodø, og det er denne studentgruppen som har gitt tilbakemelding på barometeret i 2017. Fakultetet har etter dette besluttet å la miljøet på Mo ivareta denne MBA-en uten flere planlagte opptak i Bodø. Det er også gjort en del endringer i studieplanen for å imøtekomme tilbakemeldingene som ble gitt av 2016-kullet.

5. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier»

Studieprogram	2015	2016	2017
Siviløkonom / Master of Science in Business 3+2 år (Bodø)	33,0	37,8	43,7
Siviløkonom / Master of Science in Business 2 år (Bodø)	32,8	33,5	38,4
Master of Science in Energy Management: International Governance and Business (Bodø)	Ikke nok respondenter		
MBA (Bodø)	9,3	13,3	16,1
MBA (Trøndelag; Steinkjer for kull 2016, Stjørdal framover)			9,4
MBA i ledelse (Bodø)	12,5	15,1	21,2
MBA i teknologiledelse (Mo i Rana/Bodø)		11,8	6,7

MBA i økologisk økonomi (Bodø)	15,5		13,7
Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse (nå Master i beredskap og kriseledelse) (Bodø)			
Bachelor i informasjonssystemer (nå Bachelor i digital økonomi og organisasjon) (Mo i Rana)		32,4 (snitt 2016 og 2017)	
Bachelor i økonomi og administrasjon* (Steinkjer)	30,3	33,6	24,7
Bachelor i økonomi og ledelse* (Bodø)	36,1	30,3	33,7
Bachelor i økonomi og ledelse* (Mo i Rana)	30,0	34,3	29,9
Bachelor i regnskap* (Steinkjer)	28,2	27,5	39,4
Bachelor i regnskap og revisjon* (Bodø)	36	39	35
Bachelor i eiendomsmegling (Bodø)	31,0		43,5
Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet* (Stjørdal)			19,6

Tabellen viser antall timer per uke studentene i gjennomsnitt bruker på organisert undervisningsaktiviteter og selvstudier. Vedlagt programrapporter viser også detaljer fordeling mellom disse to kategoriene. Noen av disse programmene er deltidsprogram (de erfaringsbaserte masterprogrammene og bacheloren innen trafikk), og forventningene må dermed halveres. Generelt sett er det en positiv utvikling på de vitenskapelige masterprogrammene, mens det er mer variert på de erfaringsbaserte. Begge disse gruppene ligger opp mot forventet innsats av en hhv full- eller deltidsstudent. Det samme gjelder Bacheloren innen trafikk. Studentene som her ble spurt er ikke på andre året av bacheloren, men på andre året av deltids årsstudiet som utgjør siste delen av bacheloren. For de øvrige bachelorprogrammene er det mer variert arbeidstid som legges inn i studiene. Mens studentene på Bachelor i regnskap på Steinkjer har en formidabel utvikling, er det heller motsatt for noen av de andre programmene. Det er vanskelig å gjøre noen tiltak basert på akkurat disse tallene, da de fleste av bachelorprogrammene har nye studieplaner, og studentene på disse gjennomfører sin første studiebarometerundersøkelse høsten 2018.

Ett tiltak som er gjort for å øke studentenes arbeidsinnsats, er å legge inn obligatoriske arbeid/arbeidskrav. I utarbeidelse av ny Master i regnskap og revisjon, ble det lagt inn innleveringer underveis i omtrent samtlige emner, for å sikre at studentene jobber med stoffet jevnt. Tilsvarende praktiseres på mange emner, da spesielt på bachelornivå.

5. *Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling*

- **Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet?**

Innreisende studenter:

Det er flere utfordringer knyttet til å øke antall innreisende studenter. Primært må fakultetet ha et godt tilbud av engelske emner. På masternivå er dette på plass, ved at alle emnene på MSc in Business undervises på engelsk. Når det gjelder bachelorutdanningene derimot, er de i alle hovedsak norske.

I tillegg må det rekrutteres til tilbudet fakultetet har. På tross av at HHN har mange engelske masteremner, er dette lite markedsført. Fakultetet har derfor som et tiltak for å gjøre noe med dette, valgt å sette sammen en semesterpakke for høstsemesteret. Denne meldes inn med neste studieportefølje. Fakultetet har en god del internasjonale studenter som er i Bodø på vårsemesteret,

og følger semesterpakker. På de øvrige studiestedene er det mer utfordrende å få til et engelsk emnetilbud.

Utreisende studenter:

Her er utfordringene sammensatt. Handelshøgskolen har noen programmer som er svært knyttet til praksis, eller har nasjonale rammer/planer som må følges med lite fleksibilitet i studieplanen og rom for utveksling. For å kvalifisere for opptak til de siste to årene av en siviløkonomutdanning, må studentene oppfylle en regulert studieplan, som vanskeliggjør et rent utvekslingssemester. Fakultetet jobber nå likevel med å få dette til så bra som mulig, innen de gitte rammer.

Tilsvarende er det svært få land (ingen av samme omfang som i Norge) som tilbyr trafikkklærerutdanning på samme utdanningsnivå som i Norge. Dette begrenser muligheten for utveksling med andre lands utdannere innen dette fagområdet. Årsstudiet i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet som sammen med to-årig trafikkklærerutdanning gir bachelorgrad er sammensatt av emnene pedagogikk og trafiksikkerhet. For årsstudiet er det grunn til å tro at det kan bli enklere å finne samarbeidsuniversitet for studentutveksling.

En god del av porteføljen av gradstudier ved HHN er de erfaringsbaserte masterprogrammene. Dette er en voksen studentgruppe, som regel i full jobb og ofte med familie. De har lite interesse av utveksling. Det er lagt til rette for dette i studieplanene, ikke minst i Master og beredskap og kriseledelse, der et helt semester er satt av til valgemenner. Likevel, det er ikke noe denne studentgruppen har fokus på i det hele tatt.

Et arbeid som må gjøres, er å bevisstgjøre de vitenskapelig ansatte, emneansvarlige og programansvarlige, med fordelene ved utveksling, slik at det anser utveksling som et fullverdig tilbud sammenlignet med emnene de selv underviser i/inngår i programmene de har ansvar for, og oppfordrer studentene til å reise ut.

Flere avtaler mer tilpasset de aktuelle studieprogrammene vil nok også kunne bidratt til økt utveksling, ved å gjøre tilbudet mer attraktivt. Et per skreddersydd opplegg per program ville vært ideelt, men dette krever tid og ressurser for å få til. Det må også være en faglig forankring for å sikre at innholdet i studieprogrammet ivaretas.

En praktisk utfordring er å nå ut til studentene med info om at de har mulighet til å reise ut, og få dem til å se nytten ved dette. Det må benyttes tid og ressurser til å motivere studentene til å reise ut.

Generelt sett er kapasitet for høyere servicenivå mot studenter som tar kontakt en utfordring. Støttefunksjonene rundt utveksling kan nok også videreutvikles, da mange studenter opplever det som tungvidt og vanskelig å finne ut av hvilke muligheter de har, hvordan de skal søke, hva de selv må ordne av det praktiske etc. Studentene har selv etterlyst en type «Sjekkliste» hva en student som ønsker å reise ut må gjøre og hvor de får hjelp til de ulike tingene.

- **Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?**

Fakultetet har hatt stort fokus på internasjonalisering den siste tiden, og planlegger å fortsette med dette. Som en handelshøgskole har vi stort potensiale for å kunne samarbeide med tilsvarende institusjoner i utlandet. Fakultetet har allerede lagt til rette for et utvekslingssemester i en god del av studieplanene. Bachelor i økonomi og ledelse, som fikk felles studieplan på tvers av tre studiesteder

etter fusjonen, har i dag muligheter for utveksling, men fakultetet ønsker å justere studieløpet enda litt, og slik kunne gjøre utveksling både enkelt og attraktivt. Studieplanen for MSc in Business er fra høsten 2018 lagt om, og her ble et semester med muligheter for utveksling inkludert. Da Master i beredskap og kriseledelse fikk ny studieplan fra høsten 2018, ble denne utformet med et helt semester med valgemner, også for å kunne legge til rette for et utenlandsopphold.

Handelshøgskolen samarbeider med KNU (Ukraina) og en dobbelgrad, og i dialog med et universitet i Nürnberg (Tyskland) om det samme. Sistnevnte er en omfattende prosess, da det naturlig nok ligger ulike krav til de ulike utdanningene, og ikke minst er manglende emnetilbud på bachelornivå på engelsk en utfordring. Det er et mål HHN prioriterer å arbeide mot.

Fakultetet har i studieprogrammet MSc in Energy Management: International Governance and Business hatt høy grad av internasjonalisering på ulike måter, både ved et obligatorisk utvekslingssemester, et globalt perspektiv i studieplanene og ikke minst ved samarbeid med internasjonale partere, da spesielt MGIMO i Moskva (Russland). Handelshøgskolen planlegger nå å fase ut dette tilbudet og i stedet opprette en helt ny internasjonal mastergrad, der samarbeidet med MGIMO også kan inkluderes. Den nye graden skal være spesielt tilrettelagt for utveksling og internasjonalt samarbeid, og være fleksibel nok til at ulike partnere fra ulike land kan innarbeides i programmet dersom tilbudet er av relevans. Samarbeidet med KNU planlegges også inkorporert i dette studietilbudet. Fakultetet har satt ned en arbeidsgruppe som skal utarbeide et forslag til studieplan. Ambisjonen er at første opptak til programmet skal være høsten 2020, og i mandatet ligger det tydelige føringer om at programmet skal ha høyt fokus på internasjonalisering.

Handelshøgskolen har arbeidet en del med fakultetets engelsk nettsider, for å tydeliggjøre våre studietilbud for internasjonale studenter. Fakultetet tilbyr en del semesterpakker, som er satt sammen av emner som tilbys på engelsk, og som er opprettet for enklere å kunne markedsføre tilbudet til internasjonale studenter som ønsker et utvekslingssemester ved Nord, og ikke nødvendigvis opptak til et helt gradsprogram.

6. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje

- **Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til?**

Handelshøgskolen benytter resultater fra kvalitetsarbeidet aktivt i arbeidet med porteføljen. Kvalitetsarbeidet er et bredt begrep. Blant annet brukes resultatene fra Studiebarometeret i arbeidet med utviklingene av studieprogrammene. Både Bachelor i informasjonssystemer (nå Bachelor i digital økonomi og organisasjon) og Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse (nå Master i beredskap og kriseledelse) kom over flere år svært dårlig ut av disse undersøkelsene. Fakultetet valgte derfor, med bakgrunn i Studiebarometeret og i en rekke uformelle henvendelser fra studenter, å legge om disse to programmene. Utfordringene som lå i de gamle studieplanene ble forsøkt imøtekommet i de nye studieplanene. For begge programmene betydde det en et års pause i opptaket (2017), men fakultetet anser nå programmene som et relevant del av fakultetets portefølje.

Fakultetet ser også på faktorer som rekruttering i arbeidet med porteføljen. For eksempel anser vi studiestedet Stjørdal å ha et potensiale for å rekruttere spesielt til samlingsbaserte studier, p.g.a. dets sentrale beliggenhet. Det er noe av grunnen til at HHN valgte å ha opptak til MBA der etter fusjonen, og er også hovedårsak til at deltids årsstudiet i Økonomi, markedsføring og ledelse planlegges tilbudt der fra høsten 2019. Vi har erfart at vi kan få utfordringer med jevn kvalitet når et

program tilbys for mange steder, og at det ofte er mer fornuftig å flytte studiested enn å bare legge til flere studiesteder for samme program.

Gjennomføring og kandidatproduksjon er faktorer som er med i vurderingen om et program fortsatt skal tilbys, eller om det kreves endringer enten i studieplanene eller i studiested for at programmet skal være bærekraftig. MSc in Energy Management: International Governance and Business er et eksempel på et program som har hatt svært lav rekruttering og dermed også lav kandidatproduksjon de siste årene. Dette er noe av grunnen til at fakultetet nå velger å avslutte dette studieprogrammet, og i stedet opprette en ny internasjonal mastergrad, som beskrevet under punktet om internasjonalisering.

Fakultetet har de siste årene hatt fokus på å konsentrere porteføljen om færre studiesteder, og å ha samme studieplan med jevnt god undervisningskvalitet på tvers av studiesteder, for program som tilbys på flere studiesteder.

Innhold

I.	Styrets beretning	5
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	8
III.	Årets aktiviteter og hovedtall	10
	Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning	10
	Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	15
	Sektormål 3: God tilgang til utdanning	17
	Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem	20
	Midler til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger.....	24
	Midler tildelt over kap. 281 post 01 og post 45	24
	Midler tildelt over kap. 260 post 50	24
	Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter	25
IV.	Styring og kontroll i virksomheten	26
	Overordnet vurdering	26
	Effektivisering	26
	Sikkerhet og beredskap	26
	Panorama-strategien.....	28
	Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet.....	29
V.	Vurdering av fremtidsutsikter.....	30
	Omtale av fremtidsutsikter	30
	Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning	32
	Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	33
	Sektormål 3: God tilgang til utdanning	34
	Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem	35
	Overordnet risikovurdering for 2018.....	36
	Budsjett 2018	38
	Større byggeprosjekter	38
VI.	Årsregnskap 2017	40
	Sluttnoter	44

I. Styrets beretning

2017 var andre driftsår for Nord universitet etter sammenslåingen. Nytt organisasjonsdesign med fem fakulteter og fire fellesavdelinger ble satt i drift fra 1.1.2017.

2017 har vært et intensivt og krevende år for ansatte og ledelse ved universitetet. Styret vil gi honnør til de ansatte for konstruktiv deltakelse i mange prosesser. Styret har vært tett på i utviklingen og behandlet viktige saker av strategisk karakter flere ganger.

Strategi 2020

I 2017 vedtok styret Strategi 2020 med visjonen: «Globale utfordringer – regionale løsninger». Strategien gjelder fram mot 2020 og løfter frem universitetets identitet og egenart som et sterkt profesjonsuniversitet med definerte tematiske satsningsområder innen disiplinlag. Ambisjonen er å bygge videre på universitetets fire doktorgradsområder, styrke den tverrfaglige koblingen mellom profesjons- og disiplinlagene og videreutvikle profilområdene. Strategien konkretiseres innenfor forskning, utdanning, samspill med samfunns- og næringsliv og organisasjon og ledelse.

Følgende prioriteringsområder gjelder fram mot 2020:

- Styrke det systematiske kvalitetsarbeidet i utdanning og utvikle studieporteføljen tilpasset faglige strategier
- Kompetanseoppbygging innenfor definerte fagområder og doktorgrader for å styrke andelen av ansatte med første- og toppkompetanse, med spesielt fokus på profesjonsfeltet
- Utvikle lærerutdanningen ut fra nasjonale krav og nasjonale og regionale utfordringer
- Utvikle en plan for campusstruktur tilpasset strategiske mål for forskning og undervisning
- Den faglige profilen skal tydeliggjøres og profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap skal videreutvikles.

Utviklingsavtale

Som en del av å realisere målsettingene i strategiplanen deltar universitetet som pilotinstitusjon i arbeidet med utvikling av flerårige utviklingsavtaler mellom departementet og institusjonene. Avtalen har fem utviklingsmål som skal realiseres innen 2020. Utviklingsmålene er innenfor kompetanseutvikling, utdanningskvalitet og studieportefølje, lærerutdanning, faglig profil samt studiestedsstruktur, campusutvikling og digitalisering.

Styresaker

Styrets fokus har først og fremst vært på kompetanseutvikling og utdanningskvalitet for å innfri krav fra NOKUT og å få på plass overordnet strategi og delstrategier. I 2017 ble det gjennomført åtte styremøter og behandlet til sammen 151 saker. Noen av de viktigste sakene har vært kompetanseutvikling for vitenskapelig ansatte, strategi 2020, utviklingsavtalen, universitetets systematiske arbeid med utdanningskvalitet, rekruttering til lærerutdanningene, studieportefølje – konsolidering og videreutvikling, fremtidig studiestedsstruktur – forberedende arbeid, administrativ innsparing og budsjettfordeling.

Kompetanseutvikling

Styret har vært særlig opptatt av å følge opp kompetanseutviklingen og får rapport om status til hvert styremøte. Det pågående kompetanseløftet har effekt, og andel ansatte med første- og toppkompetanse er på henholdsvis 57,4 % og 17,3 % ved utgangen av 2017. Dette har resultert i at 18 ansatte er innvilget opprykk til førstekompetanse og 5 ansatte er innvilget opprykk til toppkompetanse. Riktig formalkompetanse prioriteres også høyt ved nyansettelser. Antall vitenskapelige ansatte har økt med rundt 50 årsverk fra oktober 2016 til oktober 2017. I tilsvarende periode er antall øvrige årsverk ved universitetet redusert med over 20 årsverk. Den administrative effektiviseringen skal bidra til å hente ut effekter av fusjonen og øke den faglige aktiviteten.

Foreløpige tall viser at universitetet har hatt en økning i antall publiseringspoeng fra 316 til 388 siste år. Universitetet vil imidlertid ikke nå målet for 2017. Frem mot 2020 er ambisjonen at fagansatte skal publisere ett publikasjonspoeng i snitt.

Eksternfinansiering

Bidraginntekter fra Norges forskningsråd har i 2017 gått ned med ca. 2 millioner kr. I 2017 godkjente Norges forskningsråd fire større søknader om finansiering av forskning innenfor sikkerhet og beredskap, økosystem i norske fjorder, og «Balanse», et prosjekt som skal bidra til bedre intern kjønnsbalanse i forskning og forskningsledelse. Universitetet fikk også tildelt et Toppforsk-prosjekt innenfor utvikling av embryoer. Andre bidrags- og oppdragsinntekter hadde en økning på ca. fire millioner kr. Styret forventer at økningen i antall undervisnings- og forskerstillinger vil føre til økning i eksterne inntekter. I 2017 gav dette utslag i en økning i antall søknader til Forskningsrådet og EU. Styret vil fortsatt ha fokus på dette.

Doktorgradsproduksjon og studiepoeng

I 2017 ble det avlagt 15 doktorgrader ved universitetet. Dette er ikke tilfredsstillende i forhold til målsetningen på 22 godkjente disputaser. Som en del av kompetanseplanen og forskningsstrategien er det satt i gang målrettede tiltak for øke antallet godkjente disputaser og samtidig styrke fagmiljøene rundt doktorgradsprogrammene. Målsettingen for 2018 er minimum 30 avlagte doktorgrader ved universitetet.

Styret konstaterer at søkningen til universitetet er i positiv utvikling med 1,44 kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass i 2017. Status for søkning og opptak er imidlertid forskjellig for de ulike utdanningsprogrammene. Ikke minst er rekrutteringen til grunnskolelærerutdanningen for svak i forhold til opptakskapasitet og regionens behov for flere lærere. Her er det satt inn særskilte tiltak for å styrke rekrutteringen.

Antall ferdige kandidater har økt. Andelen bachelor-/masterstudenter som gjennomførte på normert tid har imidlertid gått noe ned. Grunnet samordning og konsolidering av studieporteføljen har studiepoengproduksjonen gått ned fra 2016. Tiltak for å øke studiepoengproduksjon og øke

gjennomstrømmingen vil bli forsterket i 2018.

Styret vil i 2018 prioritere arbeidet med utdanningskvalitet og studieportefølje. Samordning og effektivisering av den samlede studieporteføljen gjennomføres for å sikre et attraktivt tilbud til studentene, og en god utdanningskvalitet. Videre har styret prioritert videreutvikling av kvaliteten på lærerutdanningen.

Internasjonalisering

Internasjonalisering er et område hvor universitetet har utfordringer med å nå målene, og inn- og utreisende studentmobilitet i 2017 var noe under målsettingene. Det ble brukt strategiske midler rettet mot et fåtall store utdanninger i 2017, og styret har trappet opp bruken av strategiske midler for 2018. Styret har bedt om en delstrategi for internasjonalisering som skal legge føringer for dette. Innen utgangen av 2019 har universitetet en ambisjon om at alle studieprogram skal ha internasjonalisering som en del av læringsutbyttet og at det er gode mobilitetsavtaler til gradsgivende studier.

Innovasjon

Styret vedtok i 2017 policy for randsonevirksomhet og eierskap for å styrke aktiviteter innen forskning, undervisning og annen virksomhet som hører inn under institusjonens doktorgradsprogram og profilområder, og samtidig bidra til at samarbeidspartnere har nytte av samarbeidet. For å øke satsningen på innovasjon vedtok styret i 2017 å etablere Nord innovasjon AS som skal ivareta universitetets immaterielle rettigheter (IPR) og bidra til kommersialisering og øvrig bruk av forskningsresultater. Nord innovasjon AS er nå definert som en av de samarbeidende kommersialiseringsaktørene innenfor Forskningsrådets FORNY-program.

Styret er glad for at universitetet har vært aktiv som forsknings- og kunnskapsformidler i 2017, og at universitetets ansatte etterspørres og bidrar på ulike arenaer i en region i vekst og utvikling. Universitetet har også i samarbeid med andre aktører utviklet konsepter som fremmer samhandling og dialog med samfunns- og næringslivet i regionen. Eksempel på dette er «Lytring» som gjennom 2017 har samlet over 1200 besøkende. Forskningsdagene, som arrangeres hvert år, er et annet eksempel der universitetet viser fram egen virksomhet.

Økonomi og strategiske midler

Det er styrets vurdering at universitetet har god økonomistyring, men styret er ikke tilfreds med det høye nivået på avsetningene. Styret har derfor behandlet en plan for bruk av avsetninger. Styret har ved deling av midler vært opptatt av å prioritere det pågående kompetanseløftet og faglig utvikling. Både SAKS-midler og deling av strategiske midler har hatt dette som målsetting.

Styret ved Nord universitet

Nord universitet

Bodø, 8. mars 2018

Vigdis Moe Skarstein
Vigdis Moe Skarstein
styreleder

Björg Tørresdal
Björg Tørresdal
nestleder

Emma Svarva Giskås
Emma Svarva Giskås

Jim Simonsen Jenssen
Jim Simonsen Jenssen

Lisbeth Flatraaker
Lisbeth Flatraaker

Aslaug Mikkelsen
Aslaug Mikkelsen

Anders Söderholm
Anders Söderholm

Reidar Bye
Reidar Bye

Mathias Lauritzen
Mathias Lauritzen

Roald Jakobsen
Roald Jakobsen

Espen Leirset
Espen Leirset

Roar Tromsdal

Asbjørn Røiseland

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

8

1. januar 2016 ble Nord universitet opprettet som et resultat av sammenslåingen av tidligere Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna.

Nord universitet ledes av styret, og rektor er daglig leder for den faglige og administrative virksomheten. Rektors lederteam består av prorektor for utdanning, prorektor for forskning og utvikling, direktør for økonomi og HR og direktør for digitalisering og infrastruktur. Prorektorene, direktørene på virksomhetsnivå og dekanene ved de fem fakultetene utgjør til sammen rektors strategiske ledergruppe.

Universitetet har ni studiesteder – fra Stjørdal i sør til Vesterålen i nord – og det tilbys utdanninger på bachelor-, master- og ph.d.-nivå. Den faglige virksomheten er inndelt i fem fakulteter; Fakultet for biovitenskap og akvakultur, Fakultet for samfunnsvitenskap, Handelshøgskolen, Fakultet for sykepleie og helsevitenskap og Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag.

Universitetet har fire doktorgrader: Ph.d. i akvatisk biovitenskap, Ph.d. i bedriftsøkonomi, Ph.d. i sosiologi og Ph.d. i studier av profesjonspraksis.

Nord universitets profilområder bindes sammen av begrepet «bærekraft» som grunnprinsipp i møtet med økonomiske, sosiale, institusjonelle og miljømessige sider av samfunnet. Universitetet vektlegger dette innenfor sine tre tematiske profilområder Blå og grønn vekst, Innovasjon og entreprenørskap og Helse, velferd og oppvekst. Profilområdene synliggjør hver for seg områder hvor universitetet har sin faglige styrke, og der universitetet betyr spesielt mye for utviklingen av samfunnet. Gjensidigheten mellom profilområdene er også et viktig grunnlag for utviklingen av universitetets identitet.

En viktig del av universitets identitet er å være en nasjonal leverandør av studier innen profesjonsfag som lærer- og sykepleierutdanning. En annen viktig del av universitetets portefølje er etter- og videreutdanning, f.eks. MBA-studier, kompetansegivende kurs i akvakultur

og Kompetanse for kvalitet (videreutdanning for lærere og skoleledere).

Profilen faller godt sammen med de utfordringer som er synliggjort i Nordområdestrategien, og universitetet har en viktig rolle i utviklingen og implementeringen av nordområdepolitikken. Nordområdestrategien inkluderer også samenes tradisjonskunnskap, og universitetet har et særskilt nasjonalt ansvar for lule- og sørsamisk språk og kultur.

Universitetet skal videreutvikle fagmiljøer innen de profesjons- og disiplin-fag der institusjonen allerede har en sterk posisjon. Disse fagene støtter utviklingen i regionalt samfunns- og næringsliv, samtidig som den kunnskapen universitetet utvikler også integreres i løsninger i andre geografiske områder.

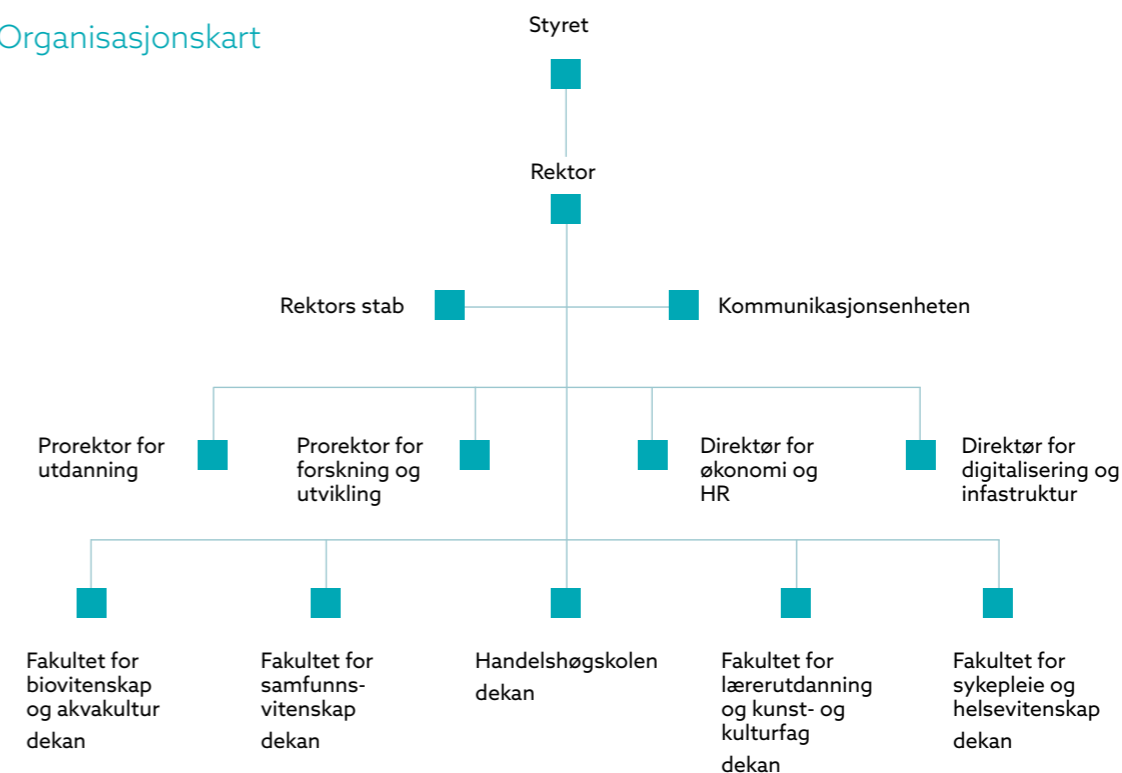
Nord universitet er en synlig og sentral kunnskapsaktør i regionen som er tett på arbeids- og næringslivet. Gjennom nærhet og samarbeid med aktørene dekker universitetet regionens kompetansekrav og bidrar til nødvendig omstilling, innovasjon og verdiskaping i offentlig og privat sektor.

Nøkkeltall 2017

Antall årsverk	1.236
Statstilskudd	1.319,7 mill. kr
Samlede driftsinntekter	1.480 mill. kr
Antall studenter	11.842
Antall uteksaminerte kandidater (grad)	1.973
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater	15

Kilde: DBH

Organisasjonskart

9

Studiesteder

III. Årets aktiviteter og hovedtall

Årsrapportens del III inneholder resultater, analyser og vurderinger av Nord universitet på virksomhetsmålene og de nasjonale og institusjonelle styringsparameterne for 2017. Gjennomgangen grupperes under de fire sektormålene som er satt for UH-sektoren i perioden.

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

Nasjonale styringsparametere - SEKTORMÅL 1	RESULTAT				MÅL
	2014	2015	2016	2017	2017
Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid (%) ¹	43,5	45,4	49,6	47,3	50
Andel masterkandidater som gjennomfører på normert tid (%) ²	50,3	50,4	43,5	37,9	50
Andel ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år (%) ³	59,1	60	61,8	50	65
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter (studiebarometeret)	31,9	32,9	35,9	34,1	37,5
Skår ⁴ på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten (studiebarometeret)	3,9	4	4	4	4,2
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk (DBH) ⁵	0,48	0,58	0,44	0,51 ⁶	0,65
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (i tusen Euro)	-	9.695	1.125	- ⁷	
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter (%) ⁸	0,15	0,14	0,11	0,24	0,30

Vurdering nasjonale styringsparametere under sektormål 1:

Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid: På bachelornivå er det en nedgang i gjennomføringsgrad, og universitetet nådde ikke måltallet. Det har tidligere vært satt i gang tiltak på fakultetsnivå med kollokviegrupper og aktiviteter for å holde studentene på campus, og for å bedre tilknytningen til fagmiljø og det sosiale miljø. Gjennomføringsgrad varierer mellom fagmiljøene, og generelt er gjennomføringsgraden høyere på profesjonsfag. Samarbeidsprosjektet mellom Nord universitet og Studentinord - «Førstesemester» - etablert for 2 år siden i Bodø og for 1 år siden i Levanger, bidrar til tidlig faglig og sosial integrering.

Andel masterkandidater som gjennomfører på normert tid: På masterutdanningene har gjennomføringen på normert tid falt fra 2016, og ligger under gjennomsnittet for statlige institusjoner. Dette er ikke tilfredsstillende, og følges blant annet opp som eget måleparameter i utviklingsavtalen. Det er imidlertid store variasjoner i gjennomføringen fra studieprogram

til studieprogram. Eksempelvis har Siviløkonom/ Master of Science in Business over 60 % gjennomføring på normert tid.

Andel ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år: Andel uteksaminerte kandidater i 2017 som er tatt opp seks år før er 50 %. Måltallet for 2017 var 65 %. Lav måloppnåelse skyldes først og fremst et relativt høyt antall underkjente avhandlinger i 2017. 27 % av kandidatene tatt opp for seks år siden er fortsatt aktive.

Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten: Studentene gir studiekvaliteten samme skåre som i fjor; 4 av 5. Det er store variasjoner mellom studieprogrammene. Samlingsbasert GLU 5-10 i Bodø har eksempelvis en skår på 4,6, og har dermed noen av landets mest fornøyde lærerstudenter.

Faglig tidsbruk blant heltidsstudenter: Målet er at studentene skal bruke minst et ukesverk på aktiviteter i forbindelse med studier. Dette målet har universitetet ennå ikke nådd. Tallene ligger på landsgjennomsnittet for studietid organisert av institusjonen, men lavere på egen-initierte studier. Fagmiljøene blir i forbindelse med det

systematiske kvalitetsarbeidet oppfordret til i større grad å ta i bruk studentaktive læringsformer, som eksempelvis case, flipped classroom og bruk av organiserte kollokvi- og arbeidsgrupper, noe som kan få opp tidsbruken.

Antall publiseringspoeng per faglig årsverk: Foreløpige tall viser en økning sammenlignet med i fjor, men lavere enn måltallet satt for 2017. Målt mot året før har også antall faglige årsverk økt, og dette har påvirket resultatet. Universitetet er i en oppbyggingsfase med et stort antall stipendiater. Stipendiatene er inkludert i tallgrunnlaget.

Verdien av H2020 kontrakter: Resultat ikke klart fra NIFU før april 2018.

Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+: Andelen utreisende på Erasmus+ har økt noe foregående år fra 0,11 av total studentmasse (egenfinansierte studenter) til 0,24. Selv om dette tallet er under måltallet gir det likevel en indikasjon på at trykket på fagmiljøene for å sende ut studenter har begynt å gi utslag. Institusjonen fortsetter å sette inn ressurser i dette arbeidet, inkludert strategiske midler, og arbeider med å gjøre de administrative rutinene rundt utveksling enklest mulig.

Institusjonelle styringsparametere - SEKTORMÅL 1	RESULTAT				MÅL
	2014	2015	2016	2017	2017
Søknadstrykk (kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass)	1,16	1,33	1,31	1,44	1,35
Antall ferdige kandidater ⁴³	1762	1836	1954	1973	1950
Studiepoeng per student (helårsekvivalent) ⁴⁴	48,6	46,9	46,9	46,1	48
Studiepoengproduksjon totalt (60-studiepoengsenheter) ⁴⁵	7740	7836,5	7695,7	7332,9	8000
Studentmobilitet utreisende (antall studenter)	72	63	73	83	90
Studentmobilitet innreisende (antall studenter)	148	157	160	152	200
Antall engelskspråklige emner ⁴⁶	127	110	134	151	140
Antall studiepoeng avlagt på engelskspråklige emner (60-studiepoengsenheter)	-	-	390	422	550
Avlagte doktorgrader	20	13	8	15	22
Antall publiseringspoeng	326,7	403,2	316,1	388 ⁴⁶	410
Internasjonal sampublisering (%) ⁴⁸	37	37,6	47,8	-	40
Alle studieprogram skal ha internasjonalisering som en del av læringsutbyttet ⁴⁹	Kvalitativ parameter				

Samlet vurdering av institusjonelle styringsparametere sektormål 1:

Søknadstrykket, som var relativt stabilt mellom 2015 og 2016, økte til 1,44 i 2017. Universitetet har, som del av den overordnede strategien, tilpasset studieporteføljen for å tilby utdanninger som er etterspurt både av arbeids- og næringsliv i regionen, og som kan tiltrekke seg potensielle søkere. Blant annet har helsefag og havbruk en økning i antall søkere. Jobbmulighetene for de enkelte utdanningene gir utslag på søkingen.

Antall ferdige kandidater: Antall ferdige kandidater har vist en stigning de senere år. Dette er tydelig på flere av helsefagutdanningene. Krav til fakultetenes studieportefølje er at studiene skal følge en rød tråd fra årsstudier til studier på master- og doktorgradsnivå. Ressursene skal konsentreres rundt kandidatproduksjon, enten som grunnlag for studier på et høyere nivå eller som grunnlag for arbeidslivsdeltakelse.

Studiepoeng per student: Her viser andre undersøkelser at tallene varierer mye fra fag

til fag. Generelt sett har profesjonsstudiene bedre produksjon og gjennomstrømning enn disiplinære studier. Dette blir blant annet forklart ved større grad av kulltilhørighet og strukturerte undervisningsopplegg. Den samlede produksjon av studiepoeng har gått ned med rundt 363 enheter. Halvparten (180 enheter) av nedgangen er knyttet til studiested Nesna hvor nedleggelsen av utenlandsstudiene påvirket studiepoengproduksjonen i 2017. Ved alle fakultetene er det naturlige fluktasjoner, delvis ut fra endring i syklus for noen program, men det er også nedgang på flere faste studieprogram. Antall studieprogram med emner på 30 studiepoeng eller mindre er redusert de siste par årene. Dette er en bevisst strategi, men universitetet satser på å få opp produksjon og gjennomstrømning på de eksisterende program, og at studentene velger å ta en grad.

Styret har vedtatt øremerkede strategiske midler til internasjonaliseringsarbeidet ved fakultetene. Arbeidet med å legge til rette for studentmobilitet foregår ved aktivisering av samarbeidende forskningsmiljø, forbedring av administrative rutiner og bedre oversikt over aktuelle utvekslingsinstitusjoner. En del studenter på sykepleie og på lærerutdanningen har praksisopphold i andre land, men disse oppholdene er oftest under 3 mnd., og teller ikke med. Fakultetene ser på mulighetene for å kunne gjøre endringer i forhold til praksisperiodene.

Antall avlagte doktorgrader har økt fra 2016, men har ikke nådd måltallet på 22. I hovedsak skyldes dette at komiteene konkluderte med at 1/3 av de innleverte avhandlingene må omarbeides før de kan bli funnet verdig for offentlig forsvar. Det er iverksatt tiltak for bedre kvalitetssikring av forskerutdanningen, dette inkluderer prosesser rundt opptak-ansettelse, midtveisevalueringer og kvalitetssikring av avhandling før innlevering. Derfor forventes det at måltallet for 2018 og fremover nås. Status per 1.1.2018 var at Nord universitet hadde registrert 177 ph.d.-kandidater, og dette er en økning på over 30 fra 2016.

Publiseringspoeng øker noe sammenlignet med 2016, men er fortsatt lavere enn 2015 og måltallet for 2017. Publiseringspoeng er med som et måleparameter i utviklingsavtalen, og målet er 1 publiseringspoeng per fagansatt innen 2020. Se kommentar knyttet til publiseringspoeng per faglig årsverk over.

Gjennomgang av virksomhetsmålene knyttet til sektormål 1:

Tilby forskningsbaserte utdanninger av høy kvalitet innenfor de faglige strategier og profilmrådene, og uteksaminere kandidater med en relevant utdanning for offentlig og privat sektor.

Nord universitets ph.d.-programmer og profilmråder danner grunnlaget for prioriteringer innen forskning og utdanning. Styrets vedtatte kompetanseplan skal styrke førstestillings- og toppkompetansen hos egne ansatte, og det er en viktig del av strategi og handlingsplaner å sørge for at aktive forskere får avsatt tid til forskning. Institusjonen er en leverandør både til offentlig og privat sektor av studier innen profesjonsfag og etter- og videreutdanning som MBA-studier, Kompetanse for kvalitet, spesialsykepleie og kompetansegivende kurs innen akvakultur. Nord universitet har også et nasjonalt ansvar innen regjeringens Nordområdesatsing, der også samiske studier og lule- og sørsamisk språk og kultur faller inn. Dette er en viktig del av landets kulturhistorie.

Utvikling av kvalitetssystem og kvalitetsarbeid med studiene er en prioritert oppgave. En del av kvalitetsarbeidet med studiene inkluderer en systematisk gjennomgang av alle gradsgivende studier via en reakkrediterings-prosess der alle aspekter av studieprogrammene gjennomgås i forhold til Studietilsyns forskriftens krav. Tilsvarende gjennomgang gjøres av alle nye studier. Et annet element i kvalitetsarbeidet er den årlige revideringen av studieprogrammene som gjøres før de utlyses for nytt opptak. I forbindelse med gjennomgang av studieporteføljen vurderes

alle tilbudene også ut fra universitetets strategi, etterspørsel, faglig- og økonomisk bærekraft. Studiene skal normalt ha utdanningsløp som gjør det mulig for studentene å fortsette fra bachelor helt til ph.d. enten internt eller ved andre universiteter.

For å få mer robuste og forskningstunge fagmiljø må flere faglig ansatte med forskningskvalifikasjoner få allokert tid til forskning. Derfor arbeides det med en bedre samordning av studietilbudene der alle studietilbud innenfor et fagområde skal ha samme studieplan og samme opplegg.

Som et universitet med et stort innslag av profesjonsstudier leverer Nord universitet kandidater innen helse- og sosialfag, selv om levering av kandidater innen GLU 1-7 ikke når måltallene. De ferdige kandidatene har så langt ikke hatt problemer med å få relevant arbeid. Ut fra tilbakemeldinger i Studiebarometeret, mener studentene at studiene er svært relevante for arbeidslivet. NIFUs kandidatundersøkelser viser

også at en høy andel av kandidatene sier de har fått arbeid med relevans for utdanningen. På andre forskningstunge fagområder, som eksempelvis akvakultur, er det et stort behov i markedet for kandidater med denne kompetansen, og universitetets studier har de senere årene hatt en økning i attraktivitet.

Øke internasjonaliseringen av utdanningstilbud, forskning og kunstnerisk- og faglig utviklingsarbeid.

Internasjonalisering av studietilbudene sikres fra ulike innfallsvinkler. For å forbedre internasjonaliseringen ved egen institusjon vil en økning i antall engelskspråklige emner og studier være et av de viktigste tiltakene. Engelskspråklige emner som til sammen kan gi en semesterpakke er et av flere kriterier for å få til utvekslingsavtaler med internasjonale institusjoner.

I tillegg dreier det seg om å etablere faste utvekslingsordninger for egne studenter, der læringsutbyttet og studieprogramdesign legger

til rette for mobilitet. Det legges vekt på at det skal være enkelt for studentene å få informasjon om utvekslingsordningene og å gjennomføre søknadsprosessen.

Universitetet gir arbeidet med å øke internasjonaliseringen høy prioritet med bakgrunn i at det ikke har lyktes i særlig grad å øke andel utreisende studenter. Det var tidligere fire joint-degrees ved institusjonen, men i 2017 var det kun opptak på to av dem. Det er ikke konkrete planer om opprettelse av flere. De samarbeidende institusjonene må oppfylle kravene i studietilsynsforordningen, og det kan være problemer med å få til gode nok studieprogram. Det satses heller på dobbeltgrader eller annen type samarbeid med utenlandske universiteter, og studier derfra kan inngå i egne program, som idrettsstudier og nordområdestudier.

Styret har avsatt strategiske midler som skal stimulere til økt forskningsproduksjon og forskningssamarbeid med andre land. Et av tiltakene er mobilitetsstipend, finansiert via strategiske midler, til ph.d.-kandidater. Dette har fått stor oppslutning med mange søkere. Et annet er nettverksmidler for å invitere internasjonale toppforskere til konkret forskningssamarbeid, inkludert seminarer og workshops. Begge tiltakene har så langt vist seg vellykkede med gode prosjektsøknader. I tillegg har universitetet fordelt strategiske midler til fakultetene for å øke internasjonalisering av studiene.

Øke omfang og kvalitet innenfor forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, spesielt knyttet til doktorgradsområdene.

I 2017 økte Nord universitet både omfang og kvalitet innenfor forskning for alle de fire forskningsindikatorne sammenlignet med 2016.

Endelige publiseringspoeng er ikke tilgjengelige før i april, men foreløpige tall viser en klar økning fra fjoråret. Det er likevel under måltallet, og lavere produksjon enn i 2015. Antall disputaser viser en økning sammenlignet med fjoråret, men likevel under måltallet for 2017. Utviklingen er positiv, men den lave måloppnåelsen skyldes i hovedsak underkjente avhandlinger. Det er derfor iverksatt tiltak for å styrke kvalitetssikringen av hele forskerutdanningen med fokus på kvalitet og gjennomstrømming.

Antall søknader innsendt til utlysninger til Forskningsrådet og EU har økt og måltallene for 2017 er oversteget. Samtidig har tilslagsprosenten også økt de siste årene, og det er en indikasjon på at Nord universitet har lyktes med å øke kvalitet og omfang på forskningsprosjekter. Finansiering via prestisjefylte finansieringsordninger både nasjonalt og internasjonalt, inkludert flere og større forskningsprosjekter, vil de nærmeste årene bidra til økt publisering og flere disputaser. I tillegg representerer disse en styrking av de ansattes nettverk og attraktiviteten som samarbeidspartner øker. Økt omfang av konkurranseutsatte eksternt finansierte forskningsprosjekter viser at kompetansen hos de faglig ansatte på søknadsskriving har økt. Samtidig vil det være behov for å videreutvikle denne kompetansen for å sikre større grad av tilslag på større prestisjefylte prosjekter. Nord universitet vil videre styrke arbeidet med å spre resultater og kunnskapen bredt. I 2017 ble det avsatt strategiske midler til ulike tiltak innen forskning, men effekten vil først bli gjeldende i 2018.

Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Nasjonale styringsparametere - SEKTORMÅL 2	RESULTAT				MÅL
	2014	2015	2016	2017	2017
Andel masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning (%)	-	84,1	-17	-	90
Andelen forskningsinnsats i MNT-fag ⁵¹	-	20	-19	-	20
Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk (1000 kr) ⁵²	30,6	41,6	38,4	33,7	40
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk (1000 kr) ⁵³	134,5	139,2	129,6	126,5	135

Vurdering av nasjonale styringsparametere under sektormål 2:

Andel masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid: Tall fra NIFU på denne indikatoren (Kandidatundersøkelsen) er ikke klar før i april. Imidlertid viser Spesialistkandidatundersøkelsen 2017, som ble publisert av NIFU i februar 2018, at ca. 88 % av masterkandidater som ble ferdige ved Nord universitet i 2014 er fornøyde med utdanningens relevans for arbeidslivet. Bare NHH (91 %) og Handelshøyskolen BI (90 %) kan vise til bedre resultater enn Nord universitet her.

Andelen forskningsinnsats i MNT-fag: Tall fra NIFU kommer i april.

Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk: Bidraginntekter fra Forskningsrådet har siste år gått ned fra rundt 27,6 til 25,8 MNOK. I samme periode har universitetet fått en økning på ca. 50 faglige årsverk. Dette gjør at resultatet på indikatoren går ned. De nytilsatte vil ikke generere inntekter fra Forskningsrådet i oppstartsfasen, men det forventes at økningen i faglige årsverk vil gi økning i eksterne inntekter fra 2018.

Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk: Inntektene har økt fra ca. 93 til ca. 97 MNOK. Økningen i antall faglige årsverk gjør imidlertid at resultatene på denne indikatoren får en nedgang.

Institusjonelle styringsparametere - SEKTORMÅL 2	RESULTAT				MÅL
	2014	2015	2016	2017	2017
Antall søknader sendt til Forskningsrådet	35	44	47	70	60
Bidraginntekter fra Forskningsrådet (i mill. kr.) ⁵⁴	20,9	29,1	27,6	25,8	27
Tildelingsprosent søknader til Forskningsrådet ⁵⁵	29	22	27	29	30
Antall søknader sendt til EU ⁵⁶	5	7	3	14	11

Samlet vurdering av institusjonelle styringsparametere under sektormål 2:

Antall søknader økte både til Forskningsrådet og EU fra 2016 til 2017. Blant de 20 søknadene til Forskningsrådet med tildeling som universitetet

hadde i 2017 var halvparten RFF (regionale forskningsfond).

Samtidig steg tilslagsprosenten på søknader til Forskningsrådet. Se kommentar knyttet til de to siste virksomhetsmålene på sektormål 1 over.

Gjennomgang av virksomhetsmålene knyttet til sektormål 2:

Skape og videreutvikle de samarbeidsarenaene vi har med samfunns- og arbeidsliv som bidrar til å fremme innovasjon, verdiskaping og omstilling i offentlig og privat sektor.

I Strategi 2020 sies blant annet følgende om samspill med samfunns- og næringsliv:

«Nord universitet skal, gjennom aktivt samspill med samfunns- og næringsliv, bidra til utvikling av regionen og nasjonen innen universitets profil- og ph.d.-områder. Samspillet vil styrke relevansen av universitets leveranser, noe som vil øke konkurransekraften om både forskningsmidler, arbeidskraft og studenter. I et aktivt samspill med arbeidslivet vil Nord universitet motivere sine kandidater til å bli i regionen.»

Nord universitet har arbeidet med å utvikle gode samarbeidsarenaer med samfunns- og arbeidsliv, eksempelvis råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA). Dette skal være en arena med fokus på utdanning (utvikling av den regulære studieporteføljen, etter- og videreutdanning, sikring av studiekvalitet, særlig relevanskvalitet). Styret har besluttet en todelt løsning: RSA Nordland og RSA Trøndelag. Etablering av RSA vil bidra til at universitetet på en god måte realiserer målene i Strategi 2020 om tettere kobling mellom universitetets utdanning og forskning, og regionens samfunns- arbeidsliv.

Videreutvikle vår evne til å fremme innovasjon, verdiskaping og omstilling i offentlig og privat virksomhet.

Nord universitets Strategi 2020 gir retning mot en styrking av områdene innovasjon, verdiskaping og omstilling, både knyttet til undervisning, forskning og ikke minst samspill med nærings- og samfunnsnivå. Videre er det et mål å involvere studentene i forskning, spesielt med tanke på samarbeidsprosjekter med eksterne aktører. Parallelt og i kjølvannet med strategien er det vedtatt reglement for håndtering av IPR ved Nord universitet, samt etablert en TTO (Technology Transfer Office) i form av et heleid selskap – Nord innovasjon AS. Nord innovasjon AS ivaretar sikring og kommersialisering av immaterielle eiendeler fra forskningsaktiviteten. Nord innovasjon AS opererer tett integrert med øvrig innovasjonsaktivitet i Avdeling for forskning og

utvikling. Selskapet har startet sin virksomhet, med finansiering fra Forskningsrådets FORNY-program.

Videre er det vedtatt en struktur for samarbeid med samfunns- og næringsliv, samt strategier og handlingsplaner for randsone, eierskap og forholdet til forskningsinstitutter som universitetet har eierskap i.

Styret har vedtatt salg av mindre eierposter i fire selskap, samt å kjøpe ut øvrige eiere i ett selskap (Norkveite AS). Det er dialog med selskapene om gjennomføring av salg, og det forventes effektivt i 2018. Universitetet har eierposter i tre forskningsinstitutter (Nordlandsforskning AS, Trøndelag FoU AS og Sintef Helgeland AS). Nye samarbeidsavtaler med disse er under utarbeidelse.

Universitetet er med som akademisk partner på flere forskningsprosjekter (FoU-konsesjoner) innen akvakultur, både i Trøndelag, Nordland og Finnmark. Flere av dem i samarbeid med store internasjonale selskaper.

Det er inngått rammeavtaler med de regionale helseforetakene i universitetets virkeområde. Samarbeidet omfatter bl.a. felles kompetansetiltak knyttet til forskning og publisering, gjensidig representasjon i relevante samarbeidsorgan og utvalg, samt konkret samarbeid om Helseundersøkelse Nord Trøndelag (HUNT), som er en del av NTNU.

Uteksaminerte kandidater skal ha en kompetanse som er arbeidslivsrelevant, og som kvalifiserer til videre studier.

En stor andel av universitetets portefølje er profesjonsstudier, eksempelvis sykepleier- og lærerutdanning. I tillegg er flere studier opprettet med utgangspunkt i regionens behov, som eksempelvis havbruksdrift.

Undersøkelser har vist at rundt 70 % av ferdigutdannede kandidater får seg arbeid i regionen. Et stort flertall av kandidatene rapporterer at de har fått relevante jobber kort tid etter uteksaminering, med profesjonsstudiene i toppen. (NIFUs kandidatundersøkelse, alumniundersøkelser etc.)

I forhold til å kvalifisere til videre studier, er porteføljen bygd opp ut fra bachelornivå gjennom masterstudier til mulighet for å kvalifisere seg til ph.d.-studier. Bachelorkandidater skal være sikret å kunne gå videre til neste nivå (masterstudier) enten internt eller ved andre institusjoner.

Sektormål 3: God tilgang til utdanning

Nasjonale styringsparametere - SEKTORMÅL 3 (Kandidattall på helse- og lærerutdanningene ⁵⁷)	RESULTAT				MÅLTALL
	2014	2015	2016	2017	2017
ABIOK-utd ⁵⁸	1	30	13	10	26
Kandidattall på farmasi bachelor	15	15	18	43	21
Kandidattall på vernepleier bachelor	55	63	48	25	30
Kandidattall på sykepleier bachelor	318	271	347	360	328
Kandidattall på barnehagelærerutdanning	107	118	108	180	124
Kandidattall på GLU 1-7	41	51	83	73	97
Kandidattall på GLU 5-10	74	57	85	88	72
Kandidattall på PPU og PPU-Y	64	86	95	110	94
Kandidattall på faglærerutdanning	58	45	54	48	41
Kandidattall på allmennlærerutdanning	41	14	8	9	

Vurdering av nasjonale styringsparametere under sektormål 3:

ABIOK-utdanningene: De kandidater som er rapportert til DBH er studenter som ble tatt opp på to ekstraordinære opptak. I tillegg til dette har 24 studenter fullført ABIOK-utdanninger som del av masterprogrammet i sykepleie, og registreres derfor ikke som kandidater på ABIOK-utdanningen. Det har vært uregelmessighet i utlysning av studier innen ABIOK frem til nå. Studiene som både har et videreutdanningsnivå og et masternivå har vært under utvikling, både i organisering av studiene og med hensyn til kompetansebygging. I samråd med helseforetakene er det nå utviklet en form som universitetet mener vil rekruttere godt og som det er behov for. Det er også foretatt en grundig gjennomgang av fagkompetansen knyttet til ABIOK-utdanningene for å få oversikt over hvilke av spesialsykepleierutdanningene universitetet har kompetanse å tilby etter etablering av det nye fakultetet for sykepleie og helsevitenskap (FHS). Fagmiljøene

tilknyttet spesialsykepleierutdanningene er i god utvikling, og følges gjennom kompetansehevingsprogrammet. Det vil fremover være systematisk utlysning innenfor anestesiv-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleie.

Andre kandidattall: Universitetet innfrir på seks av de ni kandidatmåltallene. Tallene for bachelor i farmasi er høyere enn måltallet, og skyldes at et kull fra desentralisert undervisning ble ferdige i 2017. Ellers er det kandidattallet på GLU 1-7 som har resultater lengst unna måltallet. Arbeidet med rekruttering og gjennomføring på lærerutdanningene er høyt prioritert, og er en viktig del av universitetets utviklingsavtale. Rekruttering til lærerutdanningene har høyest prioritet i markedsføringsarbeidet og via prosjektet Rekruttering til lærerutdanning i Nord-Norge som har finansiering fra Kunnskapsdepartementet. Sykepleie, PPU og PPU-Y produserer mange kandidater, og har ikke behov for ekstra tiltak ut i fra dagens opptakskrav.

Institusjonelle styringsparametere - SEKTORMÅL 3	RESULTAT			
	2014	2015	2016	2017
Fleksibel utdanning	Kvalitativt styringsparameter			

(Vurdering av resultater på institusjonelt styringsparameter «fleksibel utdanning» på sektormål 3 gjøres under gjennomgangen av virksomhetsmålene på sektormål 3 under).

Gjennomgang av virksomhetsmålene knyttet til sektormål 3:

Tilby en distribuert og fleksibel tilgang til utdanning og kompetanse med god faglig kvalitet.

Nord universitet er bygd opp med ni studiesteder der hvert sted inneholder ulike studietilbud basert på de fem fakultetenes studietilbud. Tilbudet på de mindre studiestedene er ofte sykklusbaserte, eksempelvis på Stokmarknes, der de desentraliserte sosionomstudiene starter opp hvert 4. år. Slik når universitetet ut til store deler av innbyggerne i regionen.

Mange av universitetets deltidsstudenter er fra 30 år og oppover, bosatt på steder utenfor studiestedene, etablert med familie og/eller i jobb. For å nå disse er mange studiestedsbaserte studier også etablert med en desentralisert og/eller nettstøttet variant. Dette gjelder både sykepleie- og lærer- /barnehagelærerstudier i tillegg til studier innen økonomi og ledelse, praktisk- pedagogisk utdanning (for yrkesfag- og andre lærere uten pedagogisk kompetanse) og flere andre studietilbud. På denne måten bidrar Nord universitet til å høyne utdanningsnivået i regionen. Kommuner og private virksomheter sikres også kvalifisert kompetanse og blir i stand til å opprettholde tilbudet til innbyggerne, spesielt på skole- og helseområdet.

Kravet til kvalitet på desentraliserte studier er den samme som på de ordinære studiene. Dette gjelder både undervisning, studieplan og faglig kompetanse hos underviserne.

Tilby relevante etter- og videreutdanninger for offentlig og privat sektor.

Faggruppen for trafikk ved Handelshøgskolen tilbyr, i nær dialog med direktorat og samfunns- og arbeidsliv, relevant videreutdanning for trafikkfag, utrykningsetater, ansatte i transportbransjen med mer både gjennom

betalingsstudier og desentraliserte studier. Dette er en av de største videreutdanningene universitetet tilbyr. Faggruppen tilbyr også videreutdanning på oppdrag fra Statens vegvesen.

Innenfor økonomiområdet gis det tilbud om Master of Business Administration (MBA); en utdanning som fokuserer på strategi, ledelse og aktiv utøvelse av ledelse i offentlige og private virksomheter. Utdanningen tilbys flere steder i regionen, oftest som en deltidsutdanning. Dette tilbudet kan i tillegg spesialiseres, slik det gjøres for Helse Nord, til en egen helsemaster.

Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA) tilbyr etter- og videreutdanning til sjømatnæringen. Fakultetet skreddersyr kompetanseprogram etter behovet til næringen og til offentlig sektor. Kursene er studiepoenggivende og gir økt formalkompetanse.

Gjennom Lærerløftet ble det bl.a. fokusert på å styrke lærernes kompetanse via etter- og videreutdanning. Nord universitet har, for å imøtekomme de innførte kompetansekrav til undervisere i norskfaget, engelsk og matematikk, søkt om å få tilby flere studier gjennom Udir-strategien 'Kompetanse for Kvalitet' (også regionale KfK-tilbud). Som et svar på behovet for å heve praksisveilederes kompetanse har Nord universitet i flere år tilbudt Mentor- og Veilederutdanning og Veiledningspedagogikk. Nye opptak er planlagt for 2018.

Andre satsninger er innen Realfagskommunesatsningen, Kompetanse for framtidens barnehage og SEVU-PPT. Universitetet samarbeider også med Nasjonalt senter for romrelatert opplæring (NAROM) på Andøya om flere realfags-studietilbud til lærere i Norge, Sverige og Finland. I tillegg til dette er det gjennomført flere mindre kurs for barnehage og skoler, samt oppdragsstudium innen norsk som andrespråk i samarbeid med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

Innen sykepleie og helsefag tilbys flere ulike videreutdanninger både til kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Dette er bl.a. halvårsheter innen eldreomsorg, veiledningspedagogikk, velferdsteknologi til mindre studier som kultur og helse, og musikkbasert miljøbehandling. I tillegg tilbys kurs til kommunehelsetjenesten innen bl.a. omsorg ved livets slutt, prosedyrekurs og SKUV kurs (systematisk klinisk undersøkelse). Farmasi bachelor har et ekstra kull på samlingsbasert deltid som er betalt og tilrettelagt for ansatte i en av de store apotekkjedene.

For å møte et økt behov for tilgang til fleksible utdanningstilbud er det også innen etter- og videreutdanningsfeltet gjennomført utviklingsarbeid som har satt universitetet i stand til å levere gode løsninger for nettundervisning, både i reell tid og via opptak. Nord universitet er også representert i arbeidsutvalget for «Nordlandsløftet», en arena der det jobbes med å skaffe tilstrekkelig og rett kompetanse til offentlig sektor i Nordland.

Øke studenters og ansattes digitale kompetanse

Styret har bedt om en delstrategi for digitalisering som skal ferdigstilles i 2018. Denne skal legge til rette for en økning i studenter og ansattes digitale kompetanse.

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Nasjonale styringsparametere	RESULTAT				MÅL
	2014	2015	2016	2017	2017
Antall studiepoeng per faglig årsverk ⁵⁹	634,4	632,4	609,6	547,6	630
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (%)	20,0	22,7	23,6	25,0	25
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%) ⁶⁰	14,1	12,5	15,7	15,9	12

Nord universitet har mange pågående aktiviteter som krever bruk av digitale verktøy. Det er stor aktivitet på Fronter (LMS). I 2017 var det høy aktivitet i bruk av verktøyet, med totalt 1,5 mill. pålogginger, en stor økning fra foregående år. Nord universitet vil erstatte Fronter med et nytt, brukervennlig LMS; Canvas med virkning fra august 2018. Siden 2015 er det blitt gjennomført digitale eksamener ved universitetet. Alle hjemmeeksamener gjennomføres med Inspera, og ca. 30 % av skoleeksamener er digitale. I forbindelse med digital eksamen ble også det trådløse nettet for studenter og ansatte oppgradert.

Totalt er ca. 70 rom tilpasset med løsninger for å drive nettbasert undervisning. Her er det etablert digital tavle, kamera, mikrofon og mulighet for å gjøre opptak. I tillegg har universitetet studio med mulighet for å gjøre opptak med høyere kvalitet, både i Bodø og Levanger. Her får ansatte hjelp til å gjøre opptak som skal benyttes bl. a. i undervisning.

Digitale verktøy skal bli en del av UH-pedagogikken og være en del av de pedagogiske kravene til de ansatte. KOLT (Kompetansesenter for læring og teknologi) bistår fagansatte i bruk av digitale verktøy. Senteret opplever en økende pågang fra fagansatte som ønsker bistand. Senteret tilbyr også korte kurs. I tillegg har institusjonens IT-Helpdesk stor pågang fra ansatte som bl.a. trenger hjelp til bruk av digitale verktøy.

Vurdering av nasjonale styringsparametere under sektormål 4:

Antall studiepoeng per faglig årsverk: En kombinasjon av et fall i antall studiepoeng og en økning i antall faglige årsverk gjør at dette forholdstallet går ned. (Se også rapportering på institusjonelt styringsparameter «studiepoeng per student» under sektormål 1).

Andel kvinner i dosent- og professorstillinger: Andelen er ca. på måltall for 2017, men noe under snittet for statlig sektor. En høy andel kvinner i de faglige rekrutteringsstillingene (70 %) stipendiater og en relativt tilfredsstillende andel kvinner i stillingskategorien førsteamanuensis (46 %) vurderes som et godt utgangspunkt for en økning av andelen kvinner i de faglige toppstillingene kommende år.

Institusjonelle styringsparametere - SEKTORMÅL 4	RESULTAT				MÅL
	2014	2015	2016	2017	2017
Andel årsverk i førstestilling (%) ⁶¹	52	53,6	55,7	57,4	58
Andel årsverk i toppstilling (%) ⁶²	15,3	15,3	17	17	19

Samlet vurdering av institusjonelle styringsparametere under sektormål 4:

Andelene første- og toppstillingskompetanse ligger noe under måltallet for 2017. Fagmiljøene har totalt sett styrket seg i 2017 målt i antall årsverk, men andelene har ikke økt så mye som ønsket da det har blitt tilsatt flere årsverk enn forutsatt uten første- og toppkompetanse i undervisnings- og forskerstillinger. Universitetets kompetansehevingsprogram følges tett av styret. Dette er også et sentralt punkt i universitetets utviklingsavtale.

Gjennomgang av virksomhetsmål knyttet til sektormål 4:

Fremme samarbeid og institusjonsutvikling gjennom deltakelse i utviklingstiltak i regi av KD, nasjonale samarbeidsfora, råd, utvalg, nettverk mv.

Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger: Andel midlertidige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (UFF) er noe lavere ved Nord universitet enn snittet for norske universitetet og høyskoler, men høyere enn målet på 12 % satt av universitetet gjennom årsrapport 2016-2017. Det er derfor et mål å forsøke å gjøre andelen mindre gjennom større grad av faste tilsetninger. Det er innenfor stillingsbenevnelsene «universitetslektor» og «høgskolelærer» at midlertidighet brukes mest, og dette er en målrettet bruk. Det er forholdsvis liten bruk av midlertidige tilsetninger innenfor første- og toppstillingene. Oppbygging av første- og toppkompetanse (kompetansehevingsprogrammet) ved institusjonen er en faktor som nødvendiggjør bruk av midlertidighet innenfor universitetets- og høgskolelovens rammer.

Nord universitet deltar aktivt i utviklingstiltak og samarbeidsprosjekt i sektoren. Nord universitet er også representert i styret i UHR og i fellesstrategiske og fagstrategiske utvalg i UHR. Universitetet har også hatt representanter i programstyret Bionær i Forskningsrådet og i styret for Teknologirådet. Videre har universitetet representanter i styrene til SIU, Bibsys og Norgesuniversitetet, og deltar i NOKUTs referansegruppe for studiebarometeret. Representanter fra universitetet møter i felles nasjonale nettverk innen studie, forskning, IKT, økonomi, personalforvaltning, HR og HMS, sikkerhet og beredskap mv. Universitetet har også etablert et formelt samarbeid rundt internrevisjon sammen med UiS, UiA og HVL. Store deler av systemløsningene er felles for institusjonene, og universitetet har representanter i ulike prioriteringsutvalg og utviklingsprosjekt. Nord deltar også i flere fellesprosjekter i regi av Uninett. Generelt har sektoren en god kultur for erfaringsoverføring, og bruk av felles løsninger.

I forbindelse med utarbeiding av ny «rammeplan» for helse og sosialarbeiderutdanningene og sykepleierutdanningene har også universitetet flere deltakere i arbeidet. Ved henvendelser om deltakelser fra KD, Uninett, UHR eller andre legges det vekt på å finne relevante kandidater fra universitetet.

Øke andel faglige ansatte med første- og toppkompetanse med særlig vekt på doktorgradsområdene.

Styret har i 2017 vedtatt et kompetansehevingsprogram med over 180 deltakere. Programmet har resultert i et økt antall søknader om opprykk til første- og toppstillinger, og totalt har det vært levert 39 søknader til behandling i 2017. Av disse har 24 fått innvilget opprykk, 6 blitt refusert og 9 er fortsatt under vurdering.

Kompetansehevingsprogrammet har, sammen med ekstern rekruttering, gitt Nord universitet 24 flere årsverk i førstestilling og 5,6 flere årsverk i toppstilling i løpet av 2017. En stor del av kompetansehevingen er kommet innenfor lærerutdanningen som har fått 13 flere årsverk i førstestilling, og dermed økt sin andel førstekompetente fra 48% til 53% i 2017.

Samtidig som det har vært en positiv utvikling i antall årsverk i første- og toppstilling har universitetet tilsatt flere vitenskapelig ansatte uten førstekompetanse for å dekke midlertidige undervisningsbehov. Dette reduserer økningen i andel første- og toppstillingskompetanse, og universitetet ender med en økning i andel førstekompetente på ca. 2 prosentpoeng, noe som er rundt et halvt prosentpoeng under målsettingen³⁵ for 2017. Økningen i andel ansatte i toppstilling ved universitetet utlignes helt og ender på 17 %, som tilsvarer nivået ved årets begynnelse. Andel ansatte i toppstilling har også blitt påvirket av lav godkjenningssrate på opprykksøknader til toppstilling kombinert med noe større pensjonsavgang enn ventet mot slutten av året.

Doktorgradsprogrammene har hatt et særlig fokus i 2017 og antall aktive forskere³⁴ tilknyttet programmene er økt med 24 fagpersoner, hvorav

16 er i hovedstilling ved Nord universitet og 8 i professor II-stillinger. Alle ph.d.-utdanningene har nå minst 20 aktive forskere tilknyttet programmet, og møter interne kvantitative krav.

Realisere faglige og administrative synergier og utviklingsmuligheter i den nye organisasjonsstrukturen.

Organisasjonsstrukturen ble vedtatt i 2016, og ny organisasjonsstruktur har vært i funksjon fra 1.1.2017 da universitetet forlot en midlertidig organisering med to parallelle administrative strukturer, og midlertidig opprettholdelse av de 7 tidligere fakultetene/faglige enhetene.

2017 har vært preget av å få ny organisasjon på plass med nye fakulteter, nye enheter på virksomhetsnivå og nye ledere. En viktig endring på fakultetsnivå har vært innføringen av et tydelig nivå 3 med faggrupper med egne ledere. Alle formelle strukturer med utvalg, tillitssettingsorganer, medbestemmelsesapparat både på for universitetet totalt sett, og for fakultetene og for virksomhetsnivået er i hovedsak i en fast struktur. Det samme gjelder lederforum for de ulike enhetene.

De faglige enhetene er organisert på tvers av geografi. Dette for å fremme samarbeid og faglig utvikling og synergier på tvers av de tidligere institusjonene. I styrets vedtak om studieportefølje er det lagt vekt på at studieprogrammene samkjøres og utvikles videre basert på faglig styrke, samt fordeling av studietilbudene på de ulike studiestedene ut fra faglig og økonomisk bærekraft.

Stillingsstoppen for administrative årsverk har vært videreført. Dette har medført en reduksjon i administrative stillinger, samtidig som universitetet har hatt en vekst i faglige stillinger.

Det har ikke vært kapasitet til å utarbeide en egen kompetanseplan for administrativt tilsatte, men dette har prioritert i 2018. Arbeidet med det overordnede kvalitetsstyringssystemet er igangsatt og verktøy er valgt. De første piloter er under innleggelse i systemet.

Effektiviseringsprosjektet har startet sitt arbeid.

Formålet med prosjektet er å realisere styrets vedtatte innsparinger i administrative kostnader innen 2020. De vedtatte innsparinger på virksomhetsnivå ble gjennomført i 2017.

For å utvikle lederskapet har det vært gjennomført månedlige sekvenser med operativ lederopplæring for å sikre lik praktisering og håndtering av ulike lederoppgaver. Denne opplæringen er tilbudt alle ledere med personalansvar.

Samspeilet med studentene og deres organisasjoner har vært godt i 2017, og et felles studentparlament for alle studenter ved universitetet er nå vedtatt og på plass fra 1.1.2018.

Ha en strategisk tilpasset og bærekraftig infrastruktur både for forskning, undervisning, formidling og administrasjon.

I 2017 har universitetet prioritert følgende infrastrukturtiltak:

- Flyttet inn i nytt administrasjonsbygg i Bodø.
- Tatt i bruk nye forskningslokaler i Mørkvedbukta i Bodø (EPIFISH).
- Iverksatt en stor ombygging av laboratoriefasiliteter i Bodø som ferdigstilles i 2018.
- Flyttet hele sin virksomhet i Stjørdal til nye og bedre tilpassede lokaler
- Fortsatt implementeringen av utstyr i digitaliserte undervisningsrom; herunder campus Stjørdal som ble oppgradert i forbindelse med flytting til nye lokaler.

- Fortsatt modernisering av generell digital infrastruktur.
- Som en del av prosjekt Innovasjonscampus Steinkjer er det gjennomført en større modernisering av undervisningslaboratorier. Disse er tatt i bruk i januar 2018.
- Avhendet leiekontrakt «Løa» med Statsbygg på Levanger.

Legge til rette for en arbeidskultur som bidrar til samarbeid, læring og måloppnåelse.

I forbindelse med Strategi 2020 og implementeringen av denne, har det vært fokus på å knytte sammen institusjonens overordnede mål og delmålene i de ulike enhetene i organisasjonen. Gjennom utarbeidelsen av fakultetsvise handlingsplaner og etablert struktur for oppfølging av disse, sikres en tett kobling mellom fakultetenes målstruktur og universitetets strategi. Dette skal legge til rette for en arbeidskultur som i størst mulig grad fremmer institusjonens måloppnåelse.

I 2017 har det blitt lagt stor vekt på å utvikle felles rutiner og praksiser i hele virksomheten, og å sikre lik praktisering og oppfølging av disse på tvers av geografiske avstander og organisatoriske enheter. Det har blitt gjennomført felles opplæring for lederne hvor fokus har vært på tema som er av betydning for alle som har lederroller ved institusjonen. Målet er at dette skal fremme samhandlingen internt i organisasjonen og legge til rette for utviklingen av en felles arbeidskultur.

Midler til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger

Nord universitet har fått tildelt SAKS-midler både i 2015 (22,5 MNOK), 2016 (27,0 MNOK) og 2017 (20,0 MNOK). Den samlede tildelingen i disse tre årene er på 69,5 MNOK. Ved utgangen av 2017 er det en samlet rest på disse SAKS-midlene på 35,0 MNOK. Midlene er i 2017 benyttet til videre arbeid for å sikre en god sammenslåing av institusjonene samt et faglig utviklingsarbeid og kompetanseløft. Det har blitt gjennomført en rekke investeringer i felles infrastruktur og satsing på digitale verktøy. De gjenstående SAKS-midlene er avsatt i Nord universitets regnskap i 2017. Restmidlene vil i 2018 bli benyttet til å slutføre arbeidet med omstilling og videre kompetansebygging. Nord universitet bekrefter at midlene er benyttet i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevene.

Midler tildelt over kap. 281 post 01 og post 45

Nord universitet ble tildelt 0,9 MNOK over kap. 281 post 01 – Forkurs for opptak til lærerutdanning. Midlene er benyttet til forkurs i matematikk for opptak til lærerutdanning. Nord universitet bekrefter at midlene er benyttet i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevet.

Nord universitet ble tildelt 3,43 MNOK over kap. 281 post 01 – Midler til utvikling og drift av partnerskap i grunnskolelærerutdanningene. Midlene er tildelt Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag. Arbeidet med organisering og planlegging av

arbeidet pågår og nye tilsetninger gjøres. Nord universitet bekrefter at midlene benyttes i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevet.

Midler tildelt over kap. 260 post 50

Nord universitet ble tildelt 4,0 MNOK over kap. 260 post 50 – Nordområdesenteret. Midlene er tildelt Handelshøyskolen og er brukt til å styrke aktiviteten ved senteret. Dette skjer bla gjennom at to midlertidige stillinger er omgjort til faste stillinger, og to nye faste stillinger er i ferd med å bli bemannet. Nord universitet bekrefter at midlene benyttes i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevet.

Nord universitet ble tildelt 1,25 MNOK over kap. 260 post 50 – Midler til rekruttering til lærerutdanningen. Midlene er tildelt Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag og det er ansatt prosjektleder som leder dette arbeidet. Nord universitet bekrefter at midlene benyttes i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevet.

Nord universitet ble tildelt 2,5 MNOK over kap. 260 post 50 – Oppfylle faglige og administrative krav som følger av nye rammeplaner for grunnskolelærerutdanningene. Midlene er tildelt Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag. Fakultet har gjennomført arbeid med fag-/ studieplaner og kompetanseheving blant faglig ansatte. Fakultet gjennomfører økt praksis slik som rammeplanen foreskriver. Nord universitet bekrefter at midlene benyttes i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevet.

Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

Prosjekt - Byggetrinn 6A (Administrasjonsbygget i Bodø):

Administrasjonsbygget i Bodø hadde oppstart bygging i 2015, og bygget ble overlevert Nord universitet i januar 2017. Nord universitet startet da en prosess for optimalisering av bygget for bruk av administrasjonen. Prosessen rundt optimalisering sluttføres våren 2018. Nord universitet opererte i 2015 med felles Samfunns- og effektmål for et helhetlig byggetrinn 6. I ettertid er prosjektet delt opp i to deler, 6A (Administrasjonsbygg) og 6B (Blått bygg og ombygging for ny bruk i eksisterende arealer).

Nedenfor følger utdrag av malene som ble satt ved oppstart:

Samfunns mål

- 1. Bidra til at Nord universitet gir utdanning og forskning på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå.
- 2. Bidra til å sikre og videreutvikle Nord universitets nasjonale posisjon innen velferdsforskning, innovasjon og entreprenørskap, og "blå vekst".

Effektmål:

- 1. Byggetrinn 6B - Bidra til at Nord universitet kan nå målene i strategiplanen, om faglig utvikling og vekst innen «blå vekst» (kyst sonen, biovitenskap og akvakultur) samt innen sykepleie/helsevitenskap. Prosjektet skal gi mer rasjonell drift, og lokaler som er mer i samsvar med behovene, HMS krav, miljømessige krav og krav til universell utforming.
- 2. Byggetrinn 6A - Økt effektivitet, mer rasjonell utnyttelse av ressurser, økt samhandling og samarbeid, bedre kompetanseflyt og redusert risiko for feil gjennom samlokalisering og funksjonelle arealer for administrasjonen.
- 3. Byggetrinn 6A/6B - Bidra til at Nord universitet kan nå målene i strategiplanen om faglig utvikling og vekst i antall studenter og ansatte, samt økt brukertilfredshet hos studenter og ansatte.
- 4. Byggetrinn 6A/6B - Bidra til å styrke Nordland og Trøndelag som verdiskapingsregion.

Hvordan legger vi til rette for at målene skal kunne nås etter at bygget står ferdig?

Nord universitetet har helt fra gjennomføringen av forprosjektfasen av administrasjonsbygget, detaljprosjekteringsfasen og i byggefasen vektlagt samfunnsmålene og effektmålene for prosjektet. Samfunnsmålene og effektmålene for prosjektet er forankret i «Utviklingsplanen for campus Bodø» fra 2012. Det er benyttet ekstern kompetanse og vært gjennomført befaringer i inn- og utland på institusjoner i arbeidet. Tilrettelegging for å nå effektmål pkt. 2 har vært vektlagt gjennom involvering og informasjon fra starten av prosjektet.

Rapportering:

6A har vært i ordinær drift i en relativt kort periode, og bygget er i en optimaliseringsprosess. Dette medfører at en rapportering p.t. er tidlig med tanke på å fange opp effektene på en god måte (prøvedrift, gradvis innflytting og optimalisering av arealene). Rapporteringen på effekt gjennomføres tidligst første gang ved neste rapportering i 2019. Byggetrinn 6B er ikke i byggefase og rapporteres ikke her. Samfunns- og effektmål for 6B (Blått bygg og ombygging for ny bruk i eksisterende arealer) er under utarbeiding/omarbeiding, og egne samfunns- og effektmål er under utarbeidelse. Blått bygg er i utredningsfasen, og nå arbeides det med konseptvalgsnotat. Behovsanalyse er gjennomført, mulighetsstudie er snart gjennomført og alternativanalysen gjenstår.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

26

Overordnet vurdering

I 2017 ble det utviklet et overordnet styringssystem som omfatter den totale virksomheten ved institusjonen, og i løpet av 2018 skal de nødvendige kontroll- og rapporteringsrutinene på de ulike funksjonsområde være integrert i et felles system. En sentral forutsetning for å kunne bygge opp et gjennomgående styringssystem er utviklingen av felles, standardiserte prosedyrer, arbeidsmåter og rutiner knyttet til internkontrollen. Dette vil ha fokus i flere utviklingsprosjekter kommende år.

En sentral utfordring i det videre arbeidet er å utvikle en metodikk for systematiske samsvarsvurderinger som sikrer at aktuelle lover og regler overholdes. Kvalitetssystemet skal bygge på en prosessorientert tilnærming, og prosesser knyttet til kontinuerlig forbedring vil være sentrale elementer i systemet. Det innebærer et økt fokus på revisjoner, avvikshåndtering og risikokontroll i de ulike delsystemene som inngår i styringssystemet. Dette vil gjøre organisasjonen bedre i stand til å avdekke feil og mangler. Systemet vil også ivareta kravene til dokumentasjon av internkontrollen på de ulike områdene.

Universitetet har etablert et årshjul for virksomhetsstyring der rektors dialogmøter med fakultetene inngår. Disse gjennomføres to ganger per kalenderår, og utgangspunktet er nasjonale og institusjonelle styringsparametere. I 2018 vil det legges særskilt vekt på fakultetenes handlingsplaner i resultatoppfølgingen. Handlingsplanene er utarbeidet på bakgrunn av Strategi 2020 og universitetets utviklingsavtale.

Nord universitet fikk merknad i revisjonsberetningen for 2016 fra Riksrevisjonen knyttet til bevertning. Merknaden gjaldt overskridelser av statens satser og manglende dokumentasjon for beregning av bevertningsutgifter. Merknaden er fulgt opp gjennom behandling og vedtak i styret,

lederopplæring, ekstra kontrolltiltak og utarbeidelse av nye rutiner og retningslinjer på området. Det vil også bli gjennomført en internrevisjon innenfor bevertning i 2018.

Effektivisering

Nord universitet gjennomfører et omfattende utviklingsarbeid hvor kompetanseutvikling blant de faglig ansatte har høyest fokus og også gis ressursmessig prioritet. Samtidig planlegges det effektiviseringstiltak som på lengre sikt skal sikre en bærekraftig økonomisk utvikling. Flere større prosjekter settes i gang i første halvår 2018 for å identifisere og iverksette tiltak med varig effekt. Dette omfatter blant annet prosjekter relatert til studiestedsstruktur, studieportefølje og effektiv administrasjon. Stillingsstopp innenfor administrative områder ble iverksatt i 2016, og dette tiltaket har allerede hatt god effekt på kostnadene. Midlene er omprioritert til faglig utvikling.

En delstrategi for digitalisering er under utarbeidelse og en viktig målsetting i dette arbeidet er at økt grad av digitalisering skal bidra til å høyne måloppnåelsen innenfor institusjonens kjernevirksomhet. Bruk av ny teknologi skal føre til høyere kvalitet og effektivisering av arbeidsprosessene på alle de ulike funksjonsområdene.

Sikkerhet og beredskap

Våren 2017 startet utarbeidelsen av en ROS-analyse for Nord universitet. Målet var at denne analysen skulle danne grunnlag for å utvikle strategier for å prioritere og utvikle forebyggende og beredskapsmessige tiltak.

I løpet av høsten ble en foreløpig versjon av analysen ferdigstilt og oversendt KD i forbindelse med tilsyn med samfunnssikkerhet og beredskap. Med utgangspunkt i tilbakemeldingene fra KD ble arbeidet med analysen videreført, og våren 2018 skal det gjennomføres en bred prosess for å sikre

god lederforankring av ROS-arbeidet. Analysen skal være slutført og styrebehandlet i løpet av 2018.

I 2017 ble det som tidligere år gjennomført en fullskala beredskapsøvelse og en tabletop-øvelse hvor alle som har viktige roller i henhold til krise- og beredskapsplanen ble gitt anledning til å utføre sine oppgaver og til å øve på samspillet med andre aktører. Scenariet for fjorårets øvelse var knyttet til terror og PLIVO (pågående, livstruende vold), og det ble gjennomført full-skala evakuering av samtlige ansatte og studenter. Etter øvelsen ble de ulike aktørenes innsats evaluert, og det er foretatt en påfølgende revisjon av planverket.

I 2017 er det gjennomført et omfattende arbeid med å utvikle og implementere et helhetlig styringssystem for informasjonssikkerhet. I første fase av dette arbeidet ble de ulike sikringstiltakene i standarden gjennomgått, og det ble gjort en intern kartlegging for å identifisere hvilke policyer, retningslinjer og rutiner som må utarbeides/revideres for å sikre en god ivaretagelse av de ulike sikringskravene. I tillegg er det foretatt en grundig kartlegging og klassifisering av de ulike informasjonsverdiene Nord universitet besitter.

Nord universitet har fulgt opp alle de fem prioriterte tiltaksområdene som i sum skal bidra til å styrke informasjonssikkerheten

i statsforvaltningen. Utfra virksomhetens egenart og egne utfordringer, og i tråd med nærhetsprinsippet, har noen av områdene vært høyere prioritert enn andre i utviklingsarbeidet, mens de resterende områdene vil få økt fokus i implementeringsarbeidet som vil pågå ut våren 2018.

Tiltaksområdet «Styring og kontroll» har hatt særlig fokus i første del av utviklingsarbeidet, og det har hele tiden vært en viktig målsetting å sørge for tett integrasjon mellom informasjonssikkerhetsarbeidet og det øvrige kvalitetsarbeidet i virksomheten. Som en sentral del av ledelsessystemet er informasjonssikkerhetsorganisasjonen med tilhørende ansvar og roller beskrevet, og en overordnet policy for informasjonssikkerhet er vedtatt av styret. Oppbyggingen av styringssystemet er lagt tett opp til ISO 27001, noe som bidrar til at arbeidet med informasjonssikkerheten blir ivaretatt på en helhetlig og systematisk måte.

Oppfølgingen av tiltaksområdet «Sikkerhet i digitale systemer og tjenester» krever at institusjonen har et bevisst forhold til egen risiko, og etablerer et målrettet system for risikohåndtering slik at det blir mulig å redusere antall sårbarheter og sikre robuste og pålitelige

tjenester. Universitetets styringssystem har innholdselementer som skal omfatte alle de sikringstiltakene som er beskrevet i ISO 27001, og målet er at sikkerhetsarbeidet skal inngå i en risikobasert og kontinuerlig forbedringsprosess. En sentral utfordring i forbindelse med den videre implementeringen av systemet, vil være å dimensjonere sikkerhetstiltakene riktig i forhold til kostnader, akseptert risiko og forventet sikkerhetseffekt. Kost-nytte-analysen av tiltakene som inngår i systemet, er ennå ikke gjort på en systematisk måte, og vil ha fokus kommende år.

Tiltaksområdet «digital beredskap» setter fokus på virksomhetens evne til å møte uforutsette hendelser og ekstraordinære situasjoner og krever beredskapsplaner så vel som målrettede, forebyggende tiltak. Gjennom sitt etablerte beredskapsplanverk har Nord universitet et apparat for å håndtere potensielt sett alvorlige sikkerhetshendelser. Ved kritiske hendelser som kan true informasjonsverdiene til institusjonen, vil det være lav terskel for å sette stab i institusjonens overordnede beredskapsledelse. To av de dimensjonerende hendelsene i overordnet ROS for Nord universitet retter seg særlig inn mot digitale sårbarheter, og det skal utarbeides egne tiltakskort tilpasset disse hendelsene.

Det er ikke utformet en egen IKT-beredskapsplan som del av ledelsessystemet for informasjonssikkerhet, men det er laget flere retningslinjer og rutiner for håndtering av ekstraordinære situasjoner og sikkerhetshendelser av ulike slag. Det er også etablert et tett samarbeid med Uninett Cert gjennom etablering av et eget IRT team. I løpet av 2018 vil det utvikles oppdaterte kontinuitetsplaner, og det vil bli gjennomført øvelser med fokus på informasjonssikkerhet.

Sikkerhetsvurderinger og sårbarheter som følger av avhengigheten av «nasjonale felleskomponenter» har ikke blitt spesielt vurdert i 2017, men vil inngå som et sentralt element i risikovurderingene som er planlagt gjennomført våren 2018. Dette arbeidet skal gjennomføres med bistand fra Uninett.

Tiltaksområdet «Kunnskap, kompetanse og kultur» setter fokus på utviklingen av en total sikkerhetskultur i virksomheten, og forutsetter

at det gjøres et aktivt arbeid for å avstemme risikoforståelsen mellom ulike grupper i virksomheten. En særlig viktig forutsetning for etableringen av en god sikkerhetskultur, er at lederne har god forståelse av hva risiko er og hva som er akseptabelt risikonivå.

I styrets vedtatte politikk for informasjonssikkerhet betones det at alt arbeid med informasjonssikkerhet skal basere seg på risikovurderinger, og at ingen sikringstiltak, uavhengig av om de er tekniske, organisatoriske, fysiske eller personalmessige, skal gjennomføres uten at risikovurderinger viser at det er behov for tiltakene.

Høsten 2017 ble sikkerhetsmåneden gjennomført med åtte leksjoner, og om lag 35% av samtlige ansatte deltok på opplæringen. Lederne gjennomgikk en egen, noe mer omfattende opplæringsmodul. I forbindelse med forberedelsene til innføringen av GDPR, blir det gjennomført opplæring av et større antall ansatte som er ansvarlige for behandlingen av personopplysninger.

Ledelsessystemet for informasjonssikkerhet har etablert en egen rutine for håndtering av sikkerhetsbrudd, og behandlingen av avvik som er gjort i henhold til denne, vil bli gjennomgått i ledelsens gjennomgang februar 2018.

Panorama-strategien

Panorama-strategien gjelder samarbeid innenfor høyere utdanning og forskning med BRIKS-landene (Brasil, Russland, India, Kina og Sør-Afrika). Nord universitet har strategisk særlig satset på samarbeid med Russland. Dette gjøres gjennom felles studieprogram, og studentutveksling og forskningssamarbeid. Nord universitet har etablert Nordområdesenteret, et nasjonalt senter for FoU innenfor samfunns- og næringsutvikling i nordområdene, herunder Russland. Ved siden av satsingen på samarbeid med Russland utvider Nord universitet sitt forskningssamarbeid med de andre BRIKS-landene gjennom etablering av avtaler med UH-institusjoner i disse landene og utvikling av forskningssamarbeid innenfor universitets sentrale fagområder.

Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Det er et viktig mål i personalpolitikken generelt, og i rekrutteringspolitikken spesielt, å legge til rette for mangfold blant de ansatte i virksomheten, særlig i forhold til kjønn (herunder kvinner i ledelse), etnisitet, funksjonsevne og alder. Ved Nord universitet arbeides det målrettet med å bedre kompetanseprofilen blant de ansatte, og det har vært en målsetting å gjøre dette på en måte som kan bidra til å bedre kjønnsbalansen i de vitenskapelige toppstillingene.

Institusjonen har ikke i tilstrekkelig grad lyktes med denne målsettingen, og i 2017 ble det derfor initiert en søknadsprosess knyttet til Forskningsrådets balanseprogram. Prosjektet ble innvilget, og har oppstart 1. juni 2018 og skal avsluttes 1. juni 2021. Gjennom balanseprosjektet skal det innhentes relevant kunnskap og utvikles målrettede tiltak for å møte de særlige kompetanse- og likestillingsutfordringene som universitetet i dag står overfor. Fakulteter og fagmiljøer med særlige likestillingsutfordringer vil bli prioritert i forskningen, og det er et mål at prosjektet skal bidra til en personalpolitisk nytenkning og bygge en god struktur for det fremtidige likestillingsarbeidet. Hovedmålet med prosjektet er å bedre kjønnsbalansen i faglige toppstillinger og forskningsledelse.

Høsten 2017 vedtok styret å opprette et utvalg for likestilling, mangfold og integrering. Utvalget skal være et rådgivende organ for rektor i alle saker som angår likestilling, mangfold og inkludering, og det skal være en ressurs for å fremme dette arbeidet på en god og helhetlig måte i institusjonen. En av hovedoppgavene for utvalget våren 2018 er å utarbeide en ny handlingsplan for likestilling.

Våren 2018 skal det utarbeides en ny lønnspolitikk for institusjonen, og i tråd med føringene fra HTA skal denne utformes slik at likelønn ivaretas. Det skal utarbeides nødvendige oversikter og

sammenstillinger over lønn på alle nivå, fordelt på kvinner og menn, og eventuelle forskjeller skal synliggjøres. Styret har også bedt om at det utarbeides en ny personalpolitikk ved universitetet.

Kjønnsfordeling i undervisnings- og forskerstillinger

Nord universitet har en målsetting om å øke andelen kvinner i professorstillinger, og kan i 2017 vise til at andelen kvinner er 26,2 prosent. Dette vurderes ikke som tilfredsstillende, og å øke andelen kvinnelige professorer vil være et sentralt fokusområde de kommende årene. Andelen kvinner i de faglige rekrutteringsstillingene er høyt, 70 % stipendiater, samtidig som andelen kvinner i stillingskategorien førsteamanuensis er på 46 %. Dette vurderes som et godt utgangspunkt for en økning av andelen kvinner også i de faglige toppstillingene kommende år.

Kjønnsfordeling i leder- og mellomlederstillinger

Det er en god fordeling av kvinner og menn i de fleste administrative lederkodene, og også i de faglige lederstillingene er fordelingen jevn. Rektors strategiske ledergruppe består av fem kvinner og fem menn.

Lønnsfordeling og kjønn

En sammenligning av lønnsnivået til kvinner og menn fordelt på ulike stillingskategorier, viser at kvinner jevnt over tjener det samme som menn, også i de stillingskategoriene hvor kvinner er underrepresentert. En oversikt over kvinner og menn fordelt på ulike lønnstrinnsintervall viser imidlertid at kvinner er overrepresentert i de laveste intervallene, mens det er et høyere antall menn i de intervallene med høyest lønn. Dette henger sammen med en klar overvekt av kvinner i de stillingskategoriene som sorterer lavest på lønnsstigen, samtidig som kvinnene er underrepresentert i de vitenskapelige toppstillingene.

V. Vurdering av fremtidsutsikter

Omtale av fremtidsutsikter

Nord universitets fremtidsutsikter er nedfelt i Strategi 2020. Den overordnede strategien er utarbeidet ut fra en analyse av utviklingen og ut fra institusjonens styrker og utfordringer.

Strategi 2020 og utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet danner grunnlaget for universitetets fremtidige prioriteringer. En viktig del av universitetets implementering og oppfølging av disse dokumentene gjøres gjennom fakultetenes handlingsplaner som sørger for å operasjonalisere de overordnede målene.

- Følgende prioriteringer i Strategi 2020 og utviklingsavtalen er grunnlaget for virksomhetsplanen for 2018:
- Styrke det systematiske kvalitetsarbeidet i utdanning og utvikle studieporteføljen tilpasset faglige strategier
- Kompetanseoppbygging innenfor definerte fagområder og doktorgrader for å styrke andelen av ansatte med første- og toppkompetanse, med spesielt fokus på profesjonsfeltet
- Utvikle lærerutdanningen ut fra nasjonale krav og nasjonale og regionale utfordringer
- Utvikle en plan for campusstruktur tilpasset strategiske mål for forskning og undervisning
- Den faglige profilen skal tydeliggjøres og profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap skal videreutvikles.
- Overordnede prioriteringer i 2018 skal også bidra til å styrke universitetet på områder hvor resultatene ikke var gode nok i 2017 samtidig som de skal styrke strategisk viktige områder. Avlagte doktorgrader, publiseringspoeng, eksterne inntekter og internasjonalisering er områder hvor det er særlig viktig med forbedring.

Strategi 2020

Strategi 2020 har visjonen «Globale utfordringer – regionale løsninger», og skal bidra til å styrke universitetet innenfor doktorgradsprogrammene, undervisningen og de tre profilområdene Blå og grønn vekst, Innovasjon og entreprenørskap og Helse, velferd og oppvekst. Strategien har fire hovedkategorier: forskning, utdanning, samspill med samfunns- og næringsliv og organisasjon og ledelse. Innenfor kategoriene er det satt opp strategiske mål og tiltak fram mot 2020. Dette følges opp av handlingsplaner utarbeidet av alle fem fakultetene for planperioden. Videre støttes strategien av delstrategier, handlingsplaner og policyer for universitetet.

Utviklingsavtalen

Nord har inngått en utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet. Utviklingsavtalen har fem utviklingsmål som det i avtaleperioden skal være spesiell oppmerksomhet på. Dette er Kompetanseutvikling, utdanningskvalitet og studieportefølje, lærerutdanning, faglig profil og studiestedsstruktur, campusutvikling og digitalisering. Målene i avtalen er en integrert del av universitetets øvrige målstruktur, og er tatt inn under virksomhetsmål og overordnede prioriteringer nedenfor.

Sektormål og styringsparametere

I tildelingsbrevet for Nord universitet for 2018 viser Kunnskapsdepartementet til sektormålene, som er den overordnede og langsiktige målstrukturen for utdannings- og forskningssektoren. Institusjonene skal selv fastsette egne virksomhetsmål og relevante styringsparametere som gjenspeiler institusjonens profil og utviklingsstrategi. Virksomhetsmålene skal bidra til å nå sektormålene. Det er satt opp måltall for nasjonale og institusjonelle styringsparametere for 2018 og 2019 for å sikre oppfyllelse av vedtatte strategier på kort og lang sikt.

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

For å møte utfordringene samfunnet står overfor, må høyere utdanning og forskning ha høy kvalitet. Regjeringen vil at alle utdannings- og forskningsmiljø i Norge skal ha høy kvalitet, og at flere skal hevde seg internasjonalt.

Nord universitet har som virksomhetsmål å:

- Øke volum og kvalitet innenfor forskning, spesielt knyttet til doktorgradsområdene.
- Styrke utdanningskvaliteten med grunnlag i et systematisk akkrediterings- og kvalitetsarbeid. Undervisningen skal være forskningsbasert. Studieporteføljen skal tilpasses faglige strategier. Det skal også tilrettelegges for økt internasjonalisering.

Overordnede prioriteringer for å nå virksomhetsmålene:

- Styrke forskningsmiljøene knyttet til ph.d.-programmene som har en anerkjent nasjonal og internasjonal rolle, og som støtter profilområdene.
- Øke gjennomføring på ph.d.-nivå innen normert tid.

- Videreutvikle et kvalitetssikringssystem som sikrer riktig læringsutbytte, systematiserer akkrediteringsarbeidet og det øvrige kvalitetsarbeidet i utdanningene.
- Studieporteføljen skal videreutvikles med mål om færre studieprogram.
- Øke andel studenter på bachelor- og masterutdanning som gjennomfører på normert tid.
- Implementere et program for opplæring og utvikling av studieprogramledelse.
- Utvikle et meritteringssystem som legger til rette for at vitenskapelig ansatte systematisk bygger pedagogisk kompetanse og gir merittering også av fremragende undervisere innen utgangen av 2019.
- Tilrettelegge for økt internasjonal mobilitet i gradsgivende studier.
- Vedta delstrategi for internasjonalisering 2018.
- Økt interaksjon mellom utdanning og forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Nasjonale styringsparametere - SEKTORMÅL 1	RESULTAT				MÅL	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid (%) ³⁵	43,5	45,4	49,6	47,3	50	50
Andel masterkandidater som gjennomfører på normert tid (%) ³⁶	50,3	50,4	43,5	37,9	50	50
Andel ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år (%) ³⁷	59,1	60	61,8	50	65	75
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter (studiebarometeret)	31,9	32,9	35,9	34,1	37,5	37,5
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten (studiebarometeret)	3,9	4	4	4	4,1	4,2
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk (DBH) ³⁸	0,48	0,58	0,44	0,51 ³⁹	0,75	1,00 ⁴⁰
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk	-	9695	-	- ⁴¹	*	
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter (%) ⁴²	0,15	0,14	0,11	0,24	0,50	1

Institusjonelle styringsparametere - SEKTORMÅL 1	RESULTAT				MÅL	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Søknadstrykk (kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass)	1,16	1,33	1,31	1,44	1,45	1,50
Antall ferdige kandidater ⁴³	1762	1836	1954	1973	2000	2000
Studiepoeng per student (helårsekvivalent) ⁴⁴	48,6	46,9	46,9	46,1	47	48
Studiepoengproduksjon totalt (60-studiepoengsenheter) ⁴⁵	7740	7836,5	7695,7	7332,9	7500	7500
Studentmobilitet utreisende	72	63	73	83	125	250
Studentmobilitet innreisende (antall studenter)	148	157	160	152	200	250
Avlagte doktorgrader	20	13	8	15	30	30
Antall publiseringspoeng	326,7	403,2	316,1	388 ⁴⁶	600	800 ⁴⁷
Internasjonal sampublisering (%) ⁴⁸	37	37,6	47,8	-	50	50
Alle studieprogram skal ha internasjonalisering som en del av læringsutbyttet ⁴⁹						Kvalitativ parameter

Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Regjeringen vil at Norge skal være et av de mest innovative landene i Europa. Grunnlaget for fremtidig verdiskaping og velferd i Norge er å realisere kunnskapssamfunnet. Norge trenger utdanning, forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, kunnskapsdeling og kandidater som bidrar til nødvendig omstilling, innovasjon og verdiskaping i offentlig og privat sektor.

Nord universitet har som virksomhetsmål å:

- Skape og videreutvikle de samarbeidsarenaene universitetet har med samfunns- og arbeidsliv som bidrar til å fremme innovasjon, verdiskaping og omstilling i offentlig og privat sektor.
- Uteksaminerte kandidater skal ha en kompetanse som er relevant for arbeids- og samfunnsliv, og som kvalifiserer til videre studier.
- Videreutvikle kvaliteten på lærerutdanningene med særlig vekt på grunnskolelærerutdanningene, og bidra til å øke kunnskap og forskningsaktivitet på utøvelsen av læreryrket.

Overordnede prioriteringer for å nå virksomhetsmålene:

- Øke andel av bidrags- og oppdragsfinansiert forskningsaktivitet (BOA) i samarbeid med samfunns- og næringsliv.
- Gjøre grunnskolelærerutdanningen mer attraktiv og øke antall kvalifiserte søkere.
- Videreutvikle samarbeidet med UiT om rekruttering til grunnskolelærerutdanningene, samt utviklingen av disse.
- Øke samhandlingen med skoler, skolemyndigheter og andre aktuelle partnere i Nordland og Trøndelag.
- Styrke kultur og infrastruktur for innovasjon og entreprenørskap, og bidra til at forskningsresultater tas i bruk i samfunns- og næringsliv.
- Utarbeide tiltak for å møte skjerpede karakterkrav for bachelor sykepleie fra 2019.

Nasjonale styringsparametere - SEKTORMÅL 2	RESULTAT				MÅL	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andel masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning (%)	-	84,1	-	- ⁵⁰	90	90
Andelen forskningsinnsats i MNT-fag ⁵¹	-	20	-	-	20	20
Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk (1000 kr) ⁵²	30,6	41,6	38,4	33,7	40	60
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk (1000 kr) ⁵³	134,5	139,2	129,6	126,5	135	140

Institusjonelle styringsparametere - SEKTORMÅL 2	RESULTAT				MÅL	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall søknader sendt til Forskningsrådet	35	44	47	70	70	80
Bidraginntekter fra Forskningsrådet (i mill. kr.) ⁵⁴	20,9	29,1	27,6	25,8	32	48
Antall søknader sendt til EU ⁵⁵	5	7	3	14	15	20
Tildeling fra EUs rammeprogrammer (mill. kr.) ⁵⁶	0,67	0,1	2,6	2,3	7	10

Sektormål 3: God tilgang til utdanning

Regjeringen vil at alle skal ha tilgang til høyere utdanning, og at det skal være mulig for alle å ta høyere utdanning, uavhengig av kjønn, etnisk, sosial, geografisk og økonomisk bakgrunn. Livslang læring er viktig for å legge til rette for nødvendig omstilling og fornying for den enkelte og for samfunns- og arbeidsliv.

Nord universitet har som virksomhetsmål å:

- Fremtidig studiestedsstruktur skal være tilpasset faglige strategier.
- Tilby en distribuert og fleksibel tilgang til utdanning og kompetanse.
- Tilby relevante etter- og videreutdanninger for offentlig og privat sektor.
- Øke studenters og ansattes digitale kompetanse.

Overordnede prioriteringer for å nå virksomhetsmålene:

- Vedta delstrategi for digitalisering som bidrar til fleksible arbeids- og læringsformer for studenter og ansatte innen utgangen av 2018.
- Gjennomgang av studieporteføljen for å avklare hvilke program som gis som ordinære studier og ulike varianter av samlingsbaserte studier, nettbaserte studier og etter- og videreutdanningstilbud.
- Plan for å sikre at kandidatmåltallene gitt av departementet nås.

Nasjonale styringsparametere - SEKTORMÅL 3 (Kandidattall på helse- og lærerutdanningene)	RESULTAT				MÅLTALL	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ABIOK-utd	1	30	13	10	26	
Kandidattall på farmasi bachelor	15	15	18	43	21	
Kandidattall på vernepleier bachelor	55	63	48	25	30	
Kandidattall på sykepleier bachelor	318	271	347	360	352	
Kandidattall på barnehagelærerutdanning	107	118	108	180	124	
Kandidattall på GLU 1-7	41	51	83	73	97	
Kandidattall på GLU 5-10	74	57	85	88	72	
Kandidattall på PPU og PPU-Y	64	86	95	110	102	
Kandidattall på faglærerutdanning	58	45	54	48	41	
Kandidattall på allmennlærerutdanning	41	14	8	9		

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Regjeringen vil at universitets- og høyskolesektoren skal være en differensiert sektor med høy kvalitet og som møter behovene på ulike områder i samfunnet og som kan hevde seg internasjonalt. Det vil fortsatt være behov for samarbeid, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon i universitets- og høyskolesektoren etter at strukturreformen er gjennomført. Dette er et tverrgående mål som skal bidra til best mulig måloppnåelse på de tre første målene.

Nord universitet har som virksomhetsmål å:

- Tydeliggjøre og videreutvikle profilmrådene **Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap.**
- Øke andel faglige ansatte med første- og toppkompetanse med vekt på styrking av doktorgradsområdene, de faglige profilmrådene og undervisningskompetansen.
- Tilby attraktive studiesteder med effektive og kvalitativt gode lærings- og arbeidsmiljø.
- Legge til rette for en arbeidskultur som bidrar til samarbeid, læring og måloppnåelse.

Overordnede prioriteringer for å nå virksomhetsmålene:

- Øke antall forskningsprosjekter innenfor Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap som også støtter ph.d.-programmene.
- Økt andel studieprogrammer med relevans til Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap som også støtter ph.d.-programmene.
- Videreutvikle og styrke det faglige

samarbeidet med UiT og UiB på det marine fagfeltet.

- Beslutte ny studiestedsstruktur innen utgangen av februar 2019, som inneholder prinsipper for differensiering av faglig og administrativ aktivitet ved de ulike studiestedene.
- Beslutte en helhetlig campusutviklingsplan for Nord universitet basert på fremtidig studiestedsstruktur innen sommeren 2019.
- Gjennomføre videre prosjektering av «Blått bygg», og sikre fremdrift i videre avklaringer av byggestart.
- Tett samspill med studentene og deres organisasjoner i forbedringsarbeidet ved universitetet.
- Få på plass et eget studentombud.
- Balanseprosjektet: innhente relevant kunnskap og utvikle målrettede tiltak for å møte de særlige kompetanse- og likestillingsutfordringene som universitetet i dag står overfor.
- Vedta delstrategi for kommunikasjon.
- Vedta ny personalpolitikk.
- Utvikle et godt lærings- og arbeidsmiljø med særlig fokus på tiltak mot uønsket seksuell oppmerksomhet, trakassering og mobbing.

Nasjonale styringsparametere	RESULTAT				MÅL	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall studiepoeng per faglig årsverk ⁵⁹	634,9	632,4	609,6	547,6	585	585
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (%)	20,0	22,7	23,6	25,0	25	30
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%) ⁶⁰	14,1	12,5	15,7	15,9	14	13

Institusjonelle styringsparametere Sektormål 4	RESULTAT				MÅL	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andel årsverk i førstestilling (%) ⁶¹	52	53,6	55,7	57,4	62	65
Andel årsverk i toppstilling (%) ⁶²	15,3	15,3	17	17	20	23

Overordnet risikovurdering for 2018

36

Med utgangspunkt i områder der universitetet har særskilte utfordringer i forhold til måloppnåelse eller der konsekvensen av manglende måloppnåelse er vurdert som alvorlig er det satt opp risikoreducerende tiltak.

1. RISIKO FOR UTILSTREKkelig FORSKNINGSAKTIVITET – PUBLISERINGSPOENG OG GJENNOMSLAG PÅ EKSTERNE KONKURRANSEARENAER

Risikoreducerende tiltak:

- Ved nyrekruttering av fagpersonale skal det som hovedregel kreves førstestillingskompetanse, erfaring med deltakelse i arbeidspakker i større prosjekter/ ledelse av større prosjekter og aktiv internasjonal publisering.
- Videre satsing på talentutviklingsprogrammet og plan for å beholde talenter.
- Kompetanseoppbygging i forhold til eksternt finansiert virksomhet særlig rettet mot konkurranseutsatte midler, SFF, SFI og midler gjennom Horisont 2020 og Forskningsrådet.
- Utforme gode stimulerings tiltak og incentivprogram for spesielt aktive og gode forskere og forskningsmiljø med mål om å øke eksterntfinansierte prosjekter og publisering.
- Måltrettet opplæring innenfor forskningsledelse og organisering, og sikre profesjonalisering av det administrative og tekniske støtteapparatet.
- Sikre at forskningstid aktivt benyttes til innhenting av eksterne midler, forskning og publisering. De som i 2018 får godkjent sine opprykk vil bli gitt spesiell oppmerksomhet på fakultetsnivå slik at de kommer aktivt med i søknader om eksternt finansiering av forskning.
- Forskningssamarbeid med strategiske utenlandske partnere videreutvikles.
- Kvalitetssikring av søknader om eksterne midler.

2. RISIKO FOR MANGLENDE STUDIEKVALITET, RELEVANS OG ATTRAKTIVITET

Risikoreducerende tiltak:

- Utdanningsledelse, opplæring og erfaringsdeling angående ansvar og roller til studieprogramansvarlige og emneansvarlige.
- Implementere alle elementer i kvalitetssikringssystemet for utdanning.
- Gjennomgang av studieporteføljen (SEFØ-modellen og kvalitetsvurderinger).
- Bruk av moderne digitale løsninger for markedsføring og studentrekruttering.

3. RISIKO FOR MANGLENDE FØRSTE- OG TOPPSTILLINGSKOMPETANSE I INSTITUSJONEN

Risikoreducerende tiltak:

- Følge opp vedtatt kompetanseplan med særlig vekt på interne kompetansehevingstiltak.
- Løse identifiserte kunnskapsbehov også gjennom eksterntrekruttering.
- Kontinuerlig, langsiktig kompetanseplanlegging.

4. RISIKO FOR LAV GJENNOMFØRING OG VOLUM I DOKTORGRADSLØPENE

Risikoreducerende tiltak:

- Kvalitetssystem for doktorgradsutdanningene utarbeides.
- Etablere overordnet program for oppfølging av ph.d-studenter i de enkelte doktorgradsprogrammene.
- Arbeide for å øke antallet stipendiater knyttet til doktorgradsprogrammene.
- Øke veilederkompetansen og vektlegge at veiledere skal være forskningsaktive.
- Organisering av doktorgradene gjennomgås og det skal utformes en plan for å sikre at ph.d.-programmene oppfyller skjerpede nasjonale krav.

5. RISIKO FOR MANGLENDE INTERNASJONALISERING

Risikoreducerende tiltak:

- Utvikle en delstrategi for internasjonalisering som inkluderer analyse av status, flaskehals, og igangsette effektive tiltak for økt mobilitet for ansatte og studenter.
- Legge til rette for måltrettet studentutveksling som er lett tilgjengelig for studenter i gradsgivende studier.
- Motivere ansatte til å søke om eksternt finansiering av utenlandsopphold via Forskningsrådet og EU.
- Inngå nye og oppdatere gamle institusjonsavtaler som gir samarbeid som fremmer studentmobilitet og forskningsarbeid.
- Videreutvikle antall studieprogram og emner som undervises på engelsk.
- Forskningssamarbeid med strategiske internasjonale partnere skal videreutvikles.

6. RISIKO FOR MANGLENDE OMSTILLING

Risikoreducerende tiltak:

- Gjennomgang av studieporteføljen i forhold til SEFØ-modellen.
- Iverksette tiltak som bedrer konkurranseevne på eksterne konkurransearenaer, øker eksterne inntekter og gir positiv uttelling i finansieringsmodellen.
- Vedta delstrategi for digitalisering.
- Utarbeide ulike scenarier for fremtidig studiestedsstruktur, og synliggjøre konsekvenser av ulike valg.
- Lederutvikling
- Videreutvikle medbestemmelsesordningene
- Innsparing av administrative kostnader

Budsjett 2018

38

Nord universitets hovedprinsipp for økonomistyring er at fakultetene er rammestyrte mens avdelingene i fellesadministrasjonen er realbudsjettet. Bevilgningene fordeles til fakultetene etter en intern inntektsfordelingsmodell. Modellen reflekterer både institusjonens strategiske satsinger og fakultetenes prestasjoner. Tabellen under viser vedtatt budsjettfordeling fordelt på fakultet/felles og de ulike komponentene i inntektsfordelingsmodellen.

Budsjetttrammer disponering	Felles	FBA	FLU	FSH	FSV	HHN	Sum 2018
Engangstildelinger 2018	1,0	-	4,4	-	-	-	5,4
Strategiske tiltak 2018	15,5	-	-	-	-	0,7	16,2
Strategiske tiltak 2018-2022	-	2,5	-	-	1,5	1,5	5,5
Sum kortsiktige budsjetttrammer	16,5	2,5	4,4	-	1,5	2,2	27,1
Strategisk ramme (basis)	-	23,3	46,7	23,9	1,5	-7,1	88,3
Forskningsresultater	-	12,2	10,9	5,6	9,3	10,5	48,5
Undervisningsresultater	-	22,2	120,0	69,8	60,6	73,1	345,6
Studieportefølje	-	14,4	59,1	39,7	34,5	31,8	179,4
Stipendiater	-	21,7	13,6	12,8	21,7	22,5	92,3
Spesialområder	-	-	6,3	-	-	18,0	24,3
Investeringer	29,2	7,8	2,0	2,0	1,5	2,5	45,0
Felles infrastruktur og tjenester	539,8	-	-	-	-	-	539,8
Sum langsiktige budsjetttrammer	569,0	101,5	258,5	153,8	129,1	151,3	1 363,3
Sum 2018	585,5	104,0	262,9	153,8	130,6	153,5	1 390,4

Større byggeprosjekter

Prosjekt - Blått bygg og ombygging for ny bruk i eksisterende arealer:

Nord universitet har i 2017, med bred brukermedvirkning sammen med Statsbygg utarbeidet og overleverte et byggeprogram med rom- og funksjonsplan og programestimat for Blått bygg til Kunnskapsdepartementet. Programmet for Fakultet for biovitenskap og Fakultet for sykepleie og helsevitenskap var

Budsjettvirkningen av de overordnede prioriteringene reflekteres tydelig i budsjettet, og dette gjelder spesielt:

- Studieportefølje 2018/2019
- Ytterligere styrking av forskningskomponenten i den resultatbaserte delen av inntektsfordelingsmodellen
- Fortsette satsingen på kompetanseutvikling
- Økte rammer til investeringer

på ca. 12 500 m² BTA. Byggeprogrammet ble av Kunnskapsdepartementet og Nord universitet vurdert som for kostnadskreven og tidsomfattende. På bakgrunn av dette, oversendte Kunnskapsdepartementet et oppdrag der Statsbygg ble bedt om å utarbeide et beslutningsgrunnlag for oppdatert forprosjekt (OFP), der formålet er å redusere byggeprogrammet. Arbeidet med dette ble startet høsten 2017, leveransen skal avsluttes medio 2018.

39

I oppdragsbrevet er følgende beskrivelse lagt til grunn for utredningen:

- Redusere rom- og funksjonsprogrammet (byggeprogrammet) av juni 2017 i tråd med Nord universitets prioriteringer med hensyn til funksjoner og kostnad.
- Prioritere laboratoriefasiliteter for FBA og spesialrom for FSH.
- Vurdere bruken av arealer som vil bli fraflyttet, samt mulige endringer i eksisterende anlegg

I henhold til veileder «Styring av store statlige byggeprosjekter i tidligfase» (KMD), skal det, for byggeprosjekter med en kostnadsramme på 300-750 MNOK, foreligge et konseptvalgsnotat (KVN). En KVN inneholder en behovsanalyse, mulighetsstudie og en alternativanalyse der det gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av relevante alternativ og konsept anbefales. Dette konseptvalgsnotatet følger rammer og målsetninger som beskrevet i oppdraget.

Konseptvalgsnotatet vil være underlag for departementets beslutning om hvilket konsept som tas videre til Oppstart forprosjekt samt være førende for neste fase av prosjektet, Oppstart forprosjekt tas sikte på å starte høsten 2018.

Supplerende informasjon om «Blått bygg» fremgår av følgende dokumenter:

- Evaluering av brukskvalitet (Usability) 2011
- Utviklingsplan for Campus Bodø (Nord 2012)
- Forstudie til rom- og funksjonsprogram (Lerche 2015)
- Byggeprogram med rom- og funksjonsprogram og programestimat (Statsbygg 2017)
- Strategi for UiN (Nord 2014-2020)
- Tilstandsvurdering Campus Nord (Statsbygg 12.2018)
- Pågående: Konseptvalgsnotat for Nord universitet - Blått bygg og ombygging for ny bruk i eksisterende arealer (leveres april 2018).

Innovasjonscampus Steinkjer – fremtidsrettet innovativt næringscampus

I tråd med næringsssatsingen ved Nord universitet er visjonen å utvikle Innovasjonscampus Steinkjer til et effektivt og moderne utdannings-, forskings- og innovasjonsmiljø slik at campus og byen fremstår som et attraktivt sted og miljø for studenter, forskere, nyskapende næring, forvaltning, innovasjon og verdiskapning. For Nord universitet vil campuset på Steinkjer være viktig for satsingen på den blå/grønne profilen. Innslaget fra landbrukssektoren i innovasjonscampuset vil underbygge god dialog i den blå-grønne satsingen ved Nord universitet. Dette vil bidra til relevans i forskning og undervisning.

Utviklingen har skjedd med innspill og bidrag både fra DH-eiendom, Statsbygg og Steinkjer kommune. Nord universitet vil i det nye innovasjonscampuset bli komplettert med en rekke nye samarbeidspartnere definert innenfor innovasjon, kreative næringer og utvikling – samt et landbruksmiljø. Revidert forprosjektering ble ferdigstilt vinter 2017. Byggestart var januar 2018. En modernisert og mer effektiv innovasjonscampus vil være ferdigstilt for overtakelse i 2019. Nord universitet vil da være på plass i en fremtidsrettet campus sammen med et 30-talls andre virksomheter knyttet til nyskaping, innovasjon og kreative næringer og statlige utviklingsorganisasjoner.

Nord universitet var ved årsskiftet inne i avsluttende forhandlinger med DH Eiendom. Betinget leieavtale fra mai 2017 er oppdatert og endelig leieavtale ble signert i januar 2018.

VI. Årsregnskap 2017

40

Ledelseskommmentarer årsregnskapet 2017 – Nord universitet

Nord universitets formål

En raskt økende befolkning skaper store globale utfordringer knyttet til faktorer som klima, energi, mat og helse, samtidig som demokratiske verdier settes på prøve. Gode regionale løsninger er grunnlaget for å møte de globale utfordringene. Dette krever regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på tvers av fag. Gjennom forskning og forskningsbasert utdanning, og gjennom formidling av ny kunnskap, skal Nord universitet bidra med kunnskap som en forutsetning for bærekraft samt sosial og menneskelig utvikling.

Nord universitets identitet er basert på de tre profilområdene Blå og grønn vekst, Innovasjon og entreprenørskap og Helse, velferd og oppvekst. Identiteten er basert på universitets faglige styrke og en lokalisering i et av landets viktigste vekstområder. Et godt samspill mellom doktorgradsutdanningene og profilområdene skal sikre at universitetet fungerer som en «totalleverandør» av forskning og forskningsbasert undervisning som begge stimulerer til utvikling i samfunns- og næringsliv.

Nord universitet tilbyr utdanninger på bachelor-, master- og ph.d.-nivå. Det tas årlig opp studenter til mer enn 180 studier innenfor de profesjons- og tema-/disiplinfag der Nord universitet har sin styrke. Universitetet skal i tråd med universitets- og høyskoleloven:

- Tilby høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå.
- Utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå.
- Formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen

av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.

Bekreftelse på regnskap

Det bekreftes at regnskapet for Nord universitet gir et dekkende bilde, og er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement med opplysning om eventuelle avvik.

Revisor

Nord universitets revisor er Riksrevisjonen.

Drift i perioden

De samlede driftsinntektene er på 1480,0 mill. kr i 2017. Inntektene er økt med 37,0 mill. kr (2,7 %) fra 2016 til 2017. Endringen skyldes primært økning i bevilgninger.

De samlede driftskostnadene er på 1441,1 mill. kr. i 2017. Driftskostnadene er økt med 47,3 mill. kr (3,4 %) fra 2016 til 2017. Økningen knyttet til lønn og sosiale kostnader er på 9,0 mill. kr (1,0 %). Det er imidlertid en økning i antall årsverk på 21 (1,7 %), og den relativt lave veksten i kostnader i 2017 skyldes en endring i periodiseringsprinsipp knyttet til ferie, fleksitid og reisetid i 2016.

Driftsresultatet viser et overskudd på 38,9 mill. kr i 2017 mot 49,2 mill. kr i 2016.

Den totale balansen er på 725,6 mill. kr. Balansen er økt med 209,7 mill. kr fra 2016 til 2017.

Utskifting av lønns- og regnskapssystem på grunn av fusjonen gjorde det nødvendig å nullstille leverandørreskontroen ved årsskiftet 2016/2017, og dette medfører nå en økning av balanseposter, spesielt fordringer og kortsiktig gjeld.

Den samlede virksomhetskapskapitalen er på 35,2 mill. kr ved utgangen av 2017. Det er avsluttet prosjekter innen oppdragsvirksomheten med et resultat på 0,7 mill. kr i perioden som har økt virksomhetskapskapitalen tilsvarende. Nord universitet har kjøpt aksjer for 1,1 mill. kroner

i Nord innovasjon AS i 2017. Universitetet har eierinteresser i 9 aksjeselskaper, og er majoritetseier i 3 av disse.

Samlet sett er den økonomiske situasjonen ved utgangen av 2017 under tilfredsstillende kontroll og Nord universitet har en god balanse. Årsregnskapet viser en god status, og en institusjon med trygg og god drift.

Utvikling i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Avregninger bevilgningsfinansiert aktivitet er økt med 38,1 millioner kroner fra 2016 til 2017. Samlede avsetninger utgjør 255,0 millioner kroner. Økningen skyldes primært besparelser i drift både i fellesavdelingene og i fakultetene samt utsatt aktivitet/investeringer. Styret har i styremøtet i mars 2018 behandlet en samlet plan for bruk av avsetninger.

Vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

Det er et negativt avvik på 9,9 mill. kr på sum driftsinntekter som primært skyldes at inntekt fra tilskudd og overføringer viser et negativt avvik i forhold til budsjett på 8,7 mill. kr.

Sum driftskostnader ligger 39,0 mill. kr. under budsjett som hovedsakelig skyldes underforbruk på andre driftskostnader på 33,7 mill. kr. Årsaken til underforbruket er besparelser og forskjøvet/lavere aktivitet. Driften av fellesavdelingene har også i 2017 hatt et underforbruk. Det har vært en stram styring gjennom hele 2017 med mål om en mest mulig effektiv drift for å øke institusjonens strategiske og faglige handlingsrom.

Driftsresultatet utgjør 38,9 millioner kroner. Dette er 29,0 mill. kr større enn budsjettet - og følger i stor grad av avvikene som er beskrevet over.

Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Investeringsnivået i 2017 er høyere enn i 2016. Det er investert for 60,1 mill. kr i 2017 mot 44,5 mill. kr året før. Investeringene er fordelt på de fleste driftsområdene ved Nord universitet og inkluderer bla it-investeringer, lab-utstyr, HMS, inventar

og AV-utstyr. Den største enkeltinvesteringen er knyttet til RAS-anlegg/bygning i Bodø.

I 2018 planlegges det flere større investeringer, og på et enda høyere nivå enn i 2017. Investeringene i 2018 vil bli fordelt på de fleste driftsområdene, men nødvendig satsning på utvikling av infrastrukturen vil påvirke planlagt investeringsnivå fremover.

Universitet har nye prosjekter i form av bygging og prosjektering på gang både i Bodø og Steinkjer.

Nord universitet
Bodø, 8. mars 2018

Vigdis Moe Skarstein
Vigdis Moe Skarstein
styreleder

Björg Tørresdal
Björg Tørresdal
nestleder

Emma Svarva Giskås
Emma Svarva Giskås

Jim Simonsen Jenssen
Jim Simonsen Jenssen

Lisbeth Flatraaker
Lisbeth Flatraaker

Aslaug Mikkelsen
Aslaug Mikkelsen

Anders Söderholm
Anders Söderholm

Reidar Bye
Reidar Bye

Mathias Lauritzen
Mathias Lauritzen

Roald Jakobsen
Roald Jakobsen

Espen Leirset
Espen Leirset

Roar Tromsdal

Asbjørn Røiseland

1. Nasjonal styringsparameter, jf. tildelingsbrev KD 2017. Omfatter bachelorutdanninger med omfang 180 stp. (jf. DBH B3, organisert på fulltid). Eksempelvis andel studenter med oppstart høst 2013 som fullførte våren 2016.
2. Nasjonal styringsparameter, jf. tildelingsbrev KD 2017. Omfatter 2-årige masterutdanninger med omfang 120 stp. (jf. DBH M2), organisert på fulltid. Eksempelvis andel studenter med oppstart høst 2014 som fullførte våren 2016.
3. Nasjonal styringsparameter, jf. tildelingsbrev KD 2017.
4. Skår i Studiebarometeret måles i skalaen 1 til 5 der 5 er beste resultat.
5. Publikasjonspoeng delt på UFF inkl. stipendiat. Ny utregningsmodell fom 2015.
6. Foreløpig tall. Endelig tall på publiseringspoeng klart i april 2018.
7. Tall fra NIFU ikke klare før i april.
8. Antall utreisende Erasmus/Erasmus+ av totalt antall registrerte studenter ved Nord universitet.
9. Vitnemålsgivende utdanninger, jfr. DBH.
10. Studiepoeng totalt, egenfinansiert og eksterntfinansiert, delt på totalt antall studenter (helårsekvivalenter registrert høst).
11. Studiepoengproduksjon total, både egenfinansiert og eksterntfinansiert.
12. Antall emner med undervisningsspråk ulikt norsk (bokmål/nynorsk) som andel av totalt antall emner. Kun emner det er avlagt eksamen i teller med. Språkutdanninger, samt emner med ukjent undervisningsspråk er holdt utenfor både fremmedspråklige og det totale antall emner. Ingen begrensning ift. studienivå.
13. Foreløpig tall. Endelige tall klart i april 2018.
14. Andelen vitenskapelige periodikaartikler som har minst en medforfatter med utenlandsk institusjonstilknytning.
15. Tall for publiseringspoeng klart i april 2018.
16. Eksempel GLU 1-7: «har inngående kunnskap om barns og unges læring, utvikling og danning i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster».
17. Tall fra NIFU er ikke klare før april 2018.
18. Nytt styringsparameter fra 2016. Datakilde: NIFU. Forholdstallet viser prosentandelen FoU-driftsutgifter i matematikk/naturfag/teknologi (MNT-fag) i forhold til totale FoU driftsutgifter. En del institusjoner har ikke MNT-fag. Data innsamles hvert oddetallsår.
19. Tall fra NIFU er ikke klare før april 2018.
20. UFF inkl. stipendiater.
21. UFF inkl. stipendiater.
22. NFR-inntekter, data hentet fra Oppgjørspakken.
23. Andel søknader med tildeling av totalt innsendte søknader.
24. Tallene før 2016 er fra UiN.
25. Kandidattall satt av departementet i «Blått hefte» som er dokumentet «Orientering om forslag til statsbudsjettet 2018 for universitet og høyskoler» /foreløpig tildelingsbrev.
26. Anestesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsykepleie.
27. Herunder institusjonens arbeid med fleksibilisering og digitalisering av studietilbud. Eksempelvis også kvalitet i campusstudiene, tilgjengelighet utenfor campus og faglig samarbeid på tvers.
28. Alle (nye) studiepoeng delt på UFF med stipendiater.
29. Midlertidige undervisnings- og forskerstillinger regnes ut fra UFF uten rekrutteringsstillinger, professor II eller hjelpestillinger.
30. Undervisnings- og forskerstillinger ekskl. stipendiat og postdok.
31. Årsverk i førstestilling delt på UFF uten stipendiater.
32. Årsverk i dosent- og professorstillinger delt på UFF uten stipendiater.
33. Nord universitet satte i Årsrapport 2016-2017 et mål om 58% førstestillingskompetanse per oktober 2017 (DBH), og et mål om 59% ved utgangen av 2017 i universitetets kompetanseplan. Ved begge tidspunktene var universitetet ca. et halvt prosentpoeng under målet.
34. Aktive forskere her definert som forskere som har oppnådd minst ett publiseringspoeng siste 3 år.
35. Nasjonal styringsparameter, jf. tildelingsbrev KD 2018. Omfatter bachelorutdanninger med omfang 180 stp. (jf. DBH B3, organisert på fulltid). Eksempelvis andel studenter med oppstart høst 2013 som fullførte våren 2016. Sammenslåtte tall UiN, HiNT og HiNe.
36. Nasjonal styringsparameter, jf. tildelingsbrev KD 2018. Omfatter 2-årige masterutdanninger med omfang 120 stp. (jf. DBH M2), organisert på fulltid. Eksempelvis andel studenter med oppstart høst 2014 som fullførte våren 2016.
37. Nasjonal styringsparameter, jf. tildelingsbrev KD 2018. Tall fra UiN før 2016.
38. Publikasjonspoeng delt på UFF inkl. stipendiat. Ny utregningsmodell fom 2015.
39. Endelige tall for publiseringspoeng klare i april 2018.
40. I utviklingsavtalen med KD er det satt et mål om ett publiseringspoeng per UFF, noe som tilsvarer 800 publiseringspoeng totalt i 2019. Dette målet er under nærmere vurdering, da det kan være for tidlig å forvente at målet innfris i 2019. Ambisjonen er ett publiseringspoeng per UFF, men en utvikling med 600 publiseringspoeng i 2019, og så en videre økning i takt med kompetansehevingen ved institusjonen mot 800 publiseringspoeng i årene som følger, vil være en mer sannsynlig forventning.
41. Tall fra NIFU ikke klar før april 2018.
42. Antall utreisende Erasmus/Erasmus+ av totalt antall registrerte studenter ved Nord universitet.
43. Vitnemålsgivende utdanninger, jfr. DBH.
44. Studiepoeng totalt (egen- og eksterntfinansiert) delt på totalt antall studenter (helårsekvivalenter høst).
45. Studiepoengproduksjon total, både egenfinansiert og eksterntfinansiert.
46. Endelige tall på publiseringspoeng klare i april 2018.
47. Se forklaring i fotnote 40 tilknyttet publiseringspoeng per faglige årsverk.
48. Andelen vitenskapelige periodikaartikler som har minst en medforfatter med utenlandsk institusjonstilknytning.
49. Måleparameter i utviklingsavtalen. Eksempel GLU 1-7: «har inngående kunnskap om barns og unges læring, utvikling og danning i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster».
50. Tall fra NIFU er ikke klare før april 2018. Gjelder også forskningsinnsats i MNT-fag.
51. Nytt styringsparameter fra 2016. Datakilde: NIFU. Forholdstallet viser prosentandelen FoU-driftsutgifter i matematikk/naturfag/teknologi (MNT-fag) i forhold til totale FoU driftsutgifter. En del institusjoner har ikke MNT-fag. Data innsamles hvert oddetallsår.
52. UFF inkl. stipendiater.
53. UFF inkl. stipendiater.
54. NFR-inntekter, data hentet fra Oppgjørspakken.
55. Tallene før 2016 er fra UiN.
56. Tildeling fra EUs rammeprogram er måleparameter i utviklingsavtalen med KD.
57. Kandidatmåltall satt av departementet i «blått hefte».
58. Anestesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsykepleie.
59. Alle (nye) studiepoeng (egen- og eksterntfinansiert) delt på UFF med stipendiater.
60. Midlertidige undervisnings- og forskerstillinger regnes ut fra UFF uten rekrutteringsstillinger, professor II eller hjelpestillinger.
61. Årsverk i førstestilling delt på UFF uten stipendiater.
62. Årsverk i dosent- og professorstillinger delt på UFF uten stipendiater.

Generelle regnskapsprinsipper

Prinsippnote - SRS

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og

Anvendte regnskapsprinsipper

Sammenligningstall 2016 og spesielle forhold i overgang til ny felles Agresso og SAP klient

Korreksjoner sammenligningstall

Resultatregnskapet:

Sammenligningstall pr 31.12.2016 er korrigert etter at det ble avdekket at bruk av virksomhetskapital til ordinær virksomhet var bokført feil i 2016. Beløpet er kr 3 195 631, så linjen *Disponering av periodens resultat* er økt med dette beløpet og *Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet* er redusert tilsvarende.

Balansen

I *Balanse - Gjeld og egenkapital* er kr 252 375 flyttet fra linjen *Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)* til linjen *Annen kortsiktig gjeld*. Dette fordi det ble avdekket ubrukte stipendmidler var feil behandlet. Note 15 og 18 justert tilsvarende.

I *Balanse - Gjeld og egenkapital* er kr 246 852 flyttet fra linjen *Annen kortsiktig gjeld* til *Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet* fordi de i 2017 feilaktig var ført som midler som skulle viderefremmes. Note 15 og 18 justert tilsvarende.

I *Balanse - Gjeld og egenkapital* er kr 1.517.989 flyttet fra linje *Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)* til linjen *Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)*. Tilsvarende korrigeringsgjort i note 15. Se mer info i eget punkt nedenfor **Prinsippendring inntekter fra 2017**.

Kontantstrømoppstilling og tabell 1:

I KDs mal har det i 2017 i Tabell 1, kommet en fotnote på inntektspost Refusjoner om at den ikke skal benyttes til standardrefusjoner for arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og tilretteleggingstilskudd. Slike refusjoner skal inngå som utgiftsreduksjon (kreditposter) på linjen for lønnsutgifter.

Denne linjen i Tabell 1 henter direkte fra inntektslinjen refusjoner i kontantstrømoppstillingen, så fotnoten får virkning for den også. Vi har derfor flyttet refusjoner til *Utbetalinger av lønn og sosial kostnader* for 2017 og for sammensligningstall i 2016 og 2015 (Tabell 1). Dette har medført at Tabell 2 også er justert tilsvarende.

Følgende forhold gjør at 2016 tallene var unormale og ikke helt sammenlignbare med tall for 2017:

Leverandørgjeld/ Annen kortsiktig gjeld

I forbindelse med at vi fra 2017 fikk felles Agressoklient, ba Uninett oss sørge for at leverandørreskontro var tom ved årsskiftet, fordi det skapte ekstra problemer med overføring av disse fra gammel til ny klient. Vi betalte derfor ut så mye som mulig fra de to gamle agressoklientene, og fakturaer som gjaldt 2016 som ikke ble behandlet i Basware innen siste betaling i 2016, ble overført til ny Agresso og betalt derfra i 2017. Disse postene er så periodisert manuelt til 2016 regnskapet. Dette medfører at leverandørgjeld pr 31.12.2016 er 0, og at *Annen kortsiktig gjeld* i balansen og *Påløpte kostnader* i note 18 er betydelig høyere i 2016 enn normalt.

Fra 2016 begynte vi å periodisere opparbeidet fleksitid, reisetid og ubrukt ferie. Dette medførte unormal økning av i lønnskostnader i 2016 (ca 25 mill), siden vi da fikk hele virkningen på alt som var opparbeidet til da. Lønnskostnad for 2017 påvirkes bare med endringen siden årsskiftet.

Forskuddstrekk og offentlige avgifter

Også for SAP lønssystem fikk vi en ny felles klient fra 2017. Dette medførte at også spesielle forhold hvor forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift for 6. termin 2016, måtte betales i 2016, mot normalt i påfølgende år. Dette medfører at balanseposten *Forskuddstrekk* er tilnærmet null og *Skyldig offentlige avgifter* betydelig lavere enn i et normal år.

Andre fordringer

Andre fordringer balansen og *forskuddsbetalte kostnader* i note 14 var lavere enn normalt. På grunn av overgang til ny klient måtte vi ta inn faktura for 1. kvartal 2017 fra Statsbygg i 2017 i stedet for i 2016. Følgelig ble ikke disse periodisert som forskuddsbetalt kostnad som de som regel har vært tidligere år.

Prinsippendring inntekter fra 2017

I KDs brev av 15.12.2017 Årsregnskap 2017 og delårsregnskap 2018, endres klassifisering av inntekter fra 2017 slik at kun bevilgninger vi har fått med tildelingsbrev direkte fra KD og andre departement er skal føres om bevilgning. For oss innebærer det at midler til Nasjonalt senter for kunst og kultur i utdanningen (KKS) som vi får via Utdanningsdirektoratet, tilskuddsmidler fra UD, midler til SFU-er via NOKUT og midler fra Norgesuniversitetet må omklassifiseres fra bevilgning til tilskudd (bidragsprosjek BOA).

Vi har løst dette med å flytte balanseførte midler i IB fra kontogruppe 216 til kontogruppe 218, dvs fra note 15 del I til note 15 del II og i balansen fra linje *Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)* til *linjen Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)*. Dette siden flytting i løpet av året ville forstyrres kongruensen i regnskapet. Totalt er 10 prosjekter samt KKS flyttet. Totalt beløp er kr 1.508.989.

Inntekter i løpet av året er så korrigert fra konto for bevilgning til konto for tilskudd.

Vi har ikke omarbeidet sammenligningstall for 2016 av to grunner. Melding om endring fra KD kom sent og vi har hatt begrenset med tid, og vi ønsker ikke at *Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet* skal gi feile tall for 2016, da endringen ikke gjelder tilbake til 2016.

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og tilskudd til ordinær drift fra andre departement er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger og tilskudd til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregninger i del C Statens kapital i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd til ordinære driftsoppgaver som gjelder vedkommende regnskapsperiode og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimer utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen.

Resultatregnskap

Virksomhet: Nord universitet

Org.nr: 970940243

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	1 319 749	1 285 626	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1	0	0	RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	113 967	104 248	RE.3
Salgs- og leieinntekter	1	43 377	48 070	RE.5
Andre driftsinntekter	1	2 922	5 034	RE.6
Sum driftsinntekter		1 480 015	1 442 978	RE.7
Driftskostnader				
Lønnskostnader	2	927 503	918 536	RE.8
Varekostnader		0	247	RE.9
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5	0	0	RE.11
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	31 927	30 541	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	0	0	RE.13
Andre driftskostnader	3	481 698	444 478	RE.10
Sum driftskostnader		1 441 129	1 393 801	RE.14
Driftsresultat		38 886	49 177	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	80	116	RE.16
Finanskostnader	6	128	157	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader		-48	-41	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		38 838	49 136	RE.21
Avregninger og disponeringer				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0	RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	-38 160	-43 907	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	-678	-5 228	RE.26
Sum avregninger og disponeringer		-38 838	-49 136	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0	RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0	RE.30
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	0	0	RE.32
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	0	0	RE.33
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0	RE.34

Balanse

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4	0	0	AI.01
Programvare og lignende rettigheter	4	181	485	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0	AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		181	485	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	21 005	9 203	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	39 268	28 922	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	82 493	72 549	AII.03
Anlegg under utførelse	5	0	3 860	AII.04
Infrastruktureiendeler	5	0	0	AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		142 765	114 533	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer og aksjer og andeler	11	6 775	5 686	AIII.03
Obligasjoner		0	0	AIII.04
Andre fordringer		0	0	AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		6 775	5 686	AIII.1
Sum anleggsmidler		149 721	120 704	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0	BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	22 132	7 619	BII.1
Andre fordringer	14	51 640	10 312	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	734	253	BII.3
<i>Sum fordringer</i>		74 505	18 184	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	500 185	374 884	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	1 165	2 145	BIV.2
Kontanter og lignende	17	0	2	BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		501 350	377 031	BIV.4
Sum omløpsmidler		575 855	395 216	BIV.5
Sum eiendeler		725 576	515 919	BV.1

Balanse

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Innskutt virksomhetskaper				
Innskutt virksomhetskaper	8	0	0	CI.01
Opptjent virksomhetskaper	8	35 156	34 478	CI.03
Sum virksomhetskaper		35 156	34 478	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0	CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	254 956	216 891	CII.02
<i>Sum avregninger</i>		254 956	216 891	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	142 946	115 018	CIII.01
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		142 946	115 018	CIII.1
IV Statens finansiering av særskilte tiltak				
Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring	15 III	2 000	0	CIV.01
<i>Sum statens finansiering av særskilte tiltak</i>		2 000	0	CIV.1
Sum statens kapital		433 058	366 387	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0	DI.01
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		94 198	0	DIII.1
Skyldig skattetrekk		33 845	-1	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		25 979	10 633	DIII.3
Avsatte feriepenger		78 904	75 904	DIII.4
Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15	-12 986	-15 008	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	13 777	10 641	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	56 801	67 362	DIII.6
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		290 518	149 533	DIII.7
Sum gjeld		290 518	149 533	DV.1
Sum virksomhetskaper og gjeld		725 576	515 919	SKG.1

Kontantstrømsoppstilling for nettobudsjetterte virksomheter (direkte modell)
Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2017	31.12.2016	Budsjett 2018	Referanse
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter					
Innbetalinger					
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)		1 349 796	1 298 447	1 376 193	KS.1A
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)		0		0	KS.1B
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen		0	0	0	KS.2
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		34 068	62 905	33 000	KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0	KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer ¹⁾		100 002	68 333	80 000	KS.6
innbetaling av refusjoner		0	0	0	KS.9
andre innbetalinger ²⁾		32 787	37 409	30 000	KS.10
Sum innbetalinger		1 516 654	1 467 094	1 519 193	KS.INN
Utbetalinger					
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		872 442	924 027	968 400	KS.11
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		436 374	476 194	487 318	KS.12
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		-1 078	565	0	KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0	KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0	KS.14B
andre utbetalinger		23 880	12 179	6 589	KS.15
Sum utbetalinger		1 331 618	1 412 964	1 462 308	KS.UT
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter *		185 036	54 130	56 885	KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		560	200	400	KS.16
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-60 147	-44 469	-70 000	KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		0	0	0	KS.18
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		-1 089	-1 001	0	KS.19
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0	KS.21A
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0	KS.21B
innbetalinger av utbytte (+)		28	11	0	KS.7
innbetalinger av renter (+)		59	108	0	KS.8
utbetalinger av renter (-)		-128	-157	-100	KS.13
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-60 717	-45 308	-69 700	KS.INV
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
innbetalinger av virksomhetskapskapital		0	0	0	KS.22
tilbakebetalinger av virksomhetskapskapital (-)		0	0	0	KS.23
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0	KS.24
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0	KS.FIN
Kontantstrømmer knyttet til overføringer³⁾					
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0	KS.14BI
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0	KS.OVF
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0	KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		124 319	8 821	-12 815	KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		377 031	368 210	501 350	KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		501 350	377 031	488 535	KS.BEH

* Avstemming

Note	31.12.2017	31.12.2016	
	38 838	49 136	KS.27
15	-38 160	-47 103	KS.27A
15	0	0	KS.27B
	292	1 109	KS.28
	31 927	30 541	KS.29
	0	0	KS.30
	38 160	47 103	KS.31
	0	0	KS.32
	0	0	KS.33
	-60 147	-44 469	KS.34
	0	0	KS.35
	0	0	KS.36
	27 928	12 821	KS.37
	0	0	KS.38
	-14 513	10 781	KS.39
	2 435	-10 098	KS.40
	1 587	-3 929	KS.41
	94 198	-82 824	KS.42
	0	0	KS.43
	0	0	KS.44
	0	0	KS.45
	59 628	44 310	KS.46
	-95	-342	KS.46A
	2 958	47 094	KS.47
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	185 036	54 130	KS.AVS

Kontrollsum: Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter

0 0

1) Regnskapslinjen gjelder tilskudd og overføringer som er en del av driftsinntektene til institusjonen og som kommer fra statlige etater eller virksomheter som skal behandles tilsvarende.

2) Regnskapslinjen gjelder innbetalinger som er en del av driftsinntektene og som etter sin art ikke skal føres på de øvrige linjene i avsnittet.

3) Avsnittet omfatter innbetalinger fra statskassen som gjelder tilskuddsforvaltning (bevilgninger over 70-poster) og utbetalinger til tilskuddsmottakere.

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er satt opp i samsvar med prinsippene som gjelder for føring av statsregnskapet. Dette innebærer at opplysningene knyttet til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap er satt opp etter kontantprinsippet og gjelder for regnskapsterminen fra 1. januar til 31. desember.

Bevilgningsoppstillingens del I viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III gir en oversikt over utbetalingene som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2017 for nettbudsjetterte virksomheter

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet						
Konto	Tekst	Note	31.12.2017	31.12.2016	Endring	Referanse
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	500 185	374 884	125 301	BR.I.011
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0	BR.I.012
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		1 165	2 145	-980	BR.I.015

Beholdninger rapportert i likvidrapport¹⁾

Regnskap 31.12.2017					
Oppgjørskonto i Norges Bank	Note	31.12.2017	31.12.2016	Endring	Referanse
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17		374 884	374 884	BR.II.001
Endringer i perioden (+/-)			125 301	125 301	BR.II.002
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17		500 185	500 185	BR.II.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾					
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17			2 145	BR.II.021
Endringer i perioden (+/-)				-980	BR.II.022
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17			1 165	BR.II.2

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet utbetaling
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	1 343 466
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	0
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	0
281	Felles tiltakfor univ. og hs	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	4 330
281	Felles tiltakfor univ. og hs	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nyttes under post 01	0
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				1 347 796
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa	21	Særskilde driftsutgifter, kan overføres	1 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa	22	Vidareutdanning for lærarar og skoleleiarar	1 000
2xx	Formålet/virksomheten			0
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				1 349 796
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				0
Sum utbetalinger i alt				1 349 796

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningen spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

	31.12.2017	31.12.2016	Budsjett 2018	Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>				
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet *	1 343 466	1 281 218	1 370 793	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-60 147	-44 469	-70 000	N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	31 927	30 541	32 000	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler	292	1 107	0	N1.6
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0	N1.7
- periodens tilskudd til andre (-)	0	-927	0	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet*	4 211	11 089	5 400	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	1 319 749	1 278 560	1 338 193	N1.10
* Vesentlige tildelinger skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.				
<i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i>				
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement *	0	13 648	0	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/ varige driftsmidler av periodens bevilgning/ driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	-6 581	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0	N1.18
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	0	7 066	0	N1.19
* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.				
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	1 319 749	1 285 626	1 338 193	N1.20
<i>Gebyrer og lisenser ¹⁾²⁾</i>				
Gebyrer	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	N1.662
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.66
<i>Tilskudd og overføringer fra statlige etater ¹⁾</i>				
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	69 948	37 972	50 000	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	776	2 778	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	-12 441	-1 220	-4 800	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	58 283	39 530	45 200	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	21 930	26 012	30 000	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	4 599	2 872	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	-7 086	-7 917	-1 300	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	19 444	20 967	28 700	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	77 727	60 497	73 900	N1.31
1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.				
2) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.				
<i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet ¹⁾</i>				
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	8 163	4 477	3 800	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	488	3 427	0	N1.22B
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	-2 270	-1 266	-300	N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	6 381	6 638	3 500	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	20 778	21 603	13 000	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	2 587	3 107	0	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	3 820	7 046	4 000	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	38	358	0	N1.32D
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	-1 964	-1 776	-200	N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	25 261	30 338	16 800	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	2 197	2 610	6 200	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	80	2	0	N1.35B
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0	N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	2 278	2 612	6 200	N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	-78	234	0	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	1 701	0	200	N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0	N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	1 624	234	200	N1.36C

Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere ²⁾	0	0	0	N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	35 543	39 823	26 700	N1.38

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstillere kravene i rundskriv F-07-13.

2) Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.

Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger *

Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	2 284	0	0	N1.40
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0	N1.41
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	-1 587	3 929	0	N1.42
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	697	3 929	0	N1.43

*Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	113 967	104 248	100 600	N1.44
---	----------------	----------------	----------------	--------------

* Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter, jf. også note 9.

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet ¹⁾

Statlige etater	4 210	8 839	2 300	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	1 767	4 475		N1.50
Organisasjoner og stiftelser	616	2 305		N1.51
Næringsliv/privat	6 916	8 194	7 500	N1.52
Andre	0	-458		N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	13 510	23 356	9 800	N1.55

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Andre salgs- og leieinntekter

Salgsinntekter	23 529	19 638	15 000	N1.56
Leieinntekter	6 338	5 076	8 500	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0	N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	29 867	24 714	23 500	N1.59

Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	43 377	48 070	33 300	N1.60
---	---------------	---------------	---------------	--------------

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0	N1.61
Øvrige andre inntekter 1	2 653	4 834	500	N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter*	0	0	0	N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	2 653	4 834	500	N1.65

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. ¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0	N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	268	200	400	N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0	N1.47
Sum gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	268	200	400	N1.48

1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkrevingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkrevingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.

Sum driftsinntekter	1 480 015	1 442 978	1 472 993	N1.67
----------------------------	------------------	------------------	------------------	--------------

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Note 2 Lønn og sosiale kostnader**DEL I**

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Lønninger	701 255	691 856	N2.1
Feriepenger	84 345	82 251	N2.2
Arbeidsgiveravgift	79 711	78 709	N2.3
Pensjonskostnader ¹⁾	82 002	81 840	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-26 776	-25 487	N2.5
Andre ytelser	6 966	9 367	N2.6
Sum lønnskostnader	927 503	918 536	N2.7

Antall årsverk: 1239 1218 N2.8

1) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet)

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 11,5 prosent for 2017.

Premiesatsen for 2016 var 12,3 prosent.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1 318 443	12 674
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor) *)		110 000
Administrerende direktør		

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte
Styremedlemmer fra egen institusjon	60 000	10 000
Eksterne styremedlemmer	60 000	10 000
Styremedlemmer valgt av studentene	60 000	10 000
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon	0	10 000
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer	0	10 000
Varamedlemmer for studentrepresentanter	0	10 000

*) Styreleder har fast godtgjørelse på 110 000, + kr 10 000 pr møte.

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2017. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for regnskapsåret 2017. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte.

Note 3 Andre driftskostnader

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Husleie	220 456	197 799	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 079	1 681	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	28 669	27 000	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	6 300	3 967	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	17 903	18 261	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	0	1 107	N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	17 375	14 413	N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	62 381	61 818	N3.8
Reiser og diett	62 643	55 451	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	64 892	62 981	N3.10
Sum andre driftskostnader	481 698	444 478	N3.11

(*) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Note 4 Immaterielle eiendeler

	F&U ¹⁾	Programvare og tilsvarende	Andre rettigheter mv.	Under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	1 776	0	0	1 776	N4.1
+Tilgang pr. 31.12.2017 (+)	0	0	0	0	0	N4.2
-Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	1 776	0	0	1 776	N4.4
-akkumulerte nedskrivninger pr 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	N4.5
-nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	N4.6
-akkumulerte avskrivninger 31.12.2016 (-)	0	-1 291	0	0	-1 291	N4.7
-ordinære avskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	-304	0	0	-304	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr.31.12.2017 (+)	0	0	0	0	0	N4.9
Balanseført verdi 31.12.2017	0	181	0	0	181	N4.10

Avskrivningssatser (levetider)

Spesifikt

5 år / lineært

1) Forskning og utvikling er en del av statsoppdraget og skal ikke aktiveres ved universiteter og høyskoler

Universiteter og høyskoler som kostnadsfører anskaffelser av anleggsmidler, skal oppgi hvilke immaterielle eiendeler institusjonene har anskaffet i perioden når kostprisen overstiger kr. 30.000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og levetiden er over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger for:

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Immaterielle eiendeler	0	0	
Sum investeringer og påkostninger i immaterielle eiendeler	0	0	N4.11

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Note 5 Varige driftsmidler

	Tomter	Drifts-bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og utstyr	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2016									
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2017 - eksternt finansiert (+)	0	37 039	0	3 860	0	59 827	230 737	331 462	N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2017 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20
+ andre tilganger pr. 31.12.2017 (+)	0	13 665	0	-3 860	0	16 471	33 871	60 147	N5.20A
- Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	-320	-667	-987	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	50 704	0	0	0	75 978	263 940	390 622	N5.5
- Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- Nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	-27 836	0	0	0	-30 905	-158 188	-216 929	N5.8
- Ordinære avskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	-1 863	0	0	0	-5 933	-23 828	-31 624	N5.9
+ Akkumulerte avskrivninger avgang pr. 31.12.2017 (+)	0	0	0	0	0	128	568	696	N5.10
Balanseført verdi 31.12.2017	0	21 005	0	0	0	39 268	82 493	142 765	N5.11

Avskrivningsatsatser (levetider)	10-60 år		20-60 år		Virksomhets-	
	Ingen avskrivning	dekomponert lineært	dekomponert lineært	Ingen avskrivning	spesifikt	3-15 år lineært
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:						
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	213
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	-100
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	113

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

Universiteter og høyskoler som kostnadsfører anskaffelser og påkostninger, skal oppgi anskaffelser av andre varige driftsmidler som har en kostpris større enn kr. 30.000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og økonomisk levetid over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger skal kostnadsføres som andre driftskostnader.

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger til:			
Eiendom og bygg (benyttes kun av de som forvalter egne bygg)	0	0	0
Teknisk data og undervisningsutstyr	0	0	0
Anleggsmaskiner og transportmidler	0	0	0
Kontormaskiner og annet inventar	0	0	0
Sum investeringer og påkostninger av varige driftsmidler	0	0	0 N5.15

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Finansinntekter			
Renteinntekter	6	23	N6.1
Agio gevinst	46	83	N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0	N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	28	11	N6.2B
Annen finansinntekt	0	0	N6.3
Sum finansinntekter	80	116	N6.4

Finanskostnader

Rentekostnad	80	60	N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0	N6.6
Agio tap	48	97	N6.7
Annen finanskostnad	0	0	N6.8
Sum finanskostnader	128	157	N6.9

<i>1) Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..</i>		N6.010
Mottatt utbytte fra Labora AS	20	11 N6.010
Mottatt utbytte fra Norsk havbrukssenter AS	8	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap ZZ	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ²⁾	0	0 N6.011
Sum mottatt utbytte	28	11 N6.11

2) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

	31.12.2017	31.12.2016	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	181	485	333
Balanseført verdi varige driftsmidler	142 765	114 533	128 649
Sum	142 946	115 018	128 982

Antall måneder på rapporteringstidspunktet: (må fylles ut)

12

Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2017:

128 982

Fastsatt rente for år 2017:

0,81 %

Beregnet rentekostnad på investert kapital³⁾:**1 045**

Beregning av rentekostnader på den kapitalen som er investert i virksomheten vises her i henhold til "Utkast til veiledningsnotat om renter på kapital"

3) Gjelder bare institusjoner som balansefører anleggsmidler. Beregnet rentekostnad på investert kapital skal kun gis som noteopplysning. Den beregnede rentekostnaden skal ikke regnskapsføres.

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

Innskutt virksomhetskaper:	Beløp Referanse
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2017	0 N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0 N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0 N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0 N8I.014
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2017	0 N8I.1
Bunden virksomhetskaper:	
Bunden virksomhetskaper pr. 01.01.2017	5 686 N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	1 089 N8I.022
Salg av aksjer i perioden (-)	0 N8I.023
Oppskrivning av aksjer i perioden	N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0 N8I.025
Bunden virksomhetskaper 31.12.2017	6 775 N8I.2
Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2017	6 775 N8I.sum
Annen opptjent virksomhetskaper:	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2017	28 792 N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	0 N8II.012
Overført fra periodens resultat	678 N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	-1 089 N8II.014
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2017	28 381 N8II.1
Sum virksomhetskaper 31.12.2017	35 156 N8.total

Nettobudsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskaper på egne linjer under oppstillingen.
(Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskaper til underliggende driftsenheter)

Virksomhet: Nord universitet

Note 9 Innkrevningsvirksomhet (Ikke aktuell i UH-sektoren)

Beløp i 1000 kroner

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
<i>Avgifter og gebyrer direkte til statskassen:</i>		
Avgift A	0	0
Avgift B	0	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0
<i>Andre inntekter fra innkrevningsvirksomhet:</i>		
Avgift A	0	0
Avgift B	0	0
Sum innkrevningsvirksomhet	0	0
Sum overført til statskassen	0	0

Note 10 Tilskuddsforvaltning

Gjelder forvaltning av tilskudd bevilget over postene 70-85 i statsbudsjettet

<i>Tall i 1000 kroner</i>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>	<u>Referanse</u>
Tilskudd til virksomhet A	0	0	N10.01
Tilskudd til virksomhet B	0	0	N10.01
Tilskudd til virksomhet C	0	0	N10.01
Andre tilskudd	0	0	N10.02
Sum tilskuddsforvaltning	0	0	N10.1

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balansført egenkapital**	Balansført verdi i virksom- hetens regn- skap	Rapportert til kapital- regnskapet (1)	Referanse
<i>Aksjer</i>									
Kunnskapsparken Helgeland AS	984660189	16.06.2003	75	0,7 %	151	15 477	75	75	N11.010
Labora AS	986284311	23.10.2003	500	2,3 %	2 193	6 012	50	50	N11.010
Nordlandsforskning AS	989714309	30.01.2010	1530	51,0 %	51	12 827	2000	2000	N11.010
Norkveite AS	966065052	13.12.2004	2965	58,4 %	54	5 863	25	25	N11.010
Norsk Havbrukssenter AS	984680228	02.04.2004	100	0,1 %	27 914	43 874	10	10	N11.010
SINTEF Helgeland AS	917468044	06.10.2016	100	11,0 %	-882	3 169	1000	1000	N11.010
Nord innovasjon AS	989804340	07.11.2013	1200	100,0 %	93	152	1190	1190	N11.010
Trøndelag forskning og utvikling AS	989229389	03.02.2006	2400	48,1 %	165	4 713	2400	2400	N11.010
Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS	988067075	14.04.2006	1	0,2 %	112	3 596	5	5	N11.010
Øvrige selskap***			0	0,0 %	0	0	0	0	N11.011
<i>Sum aksjer</i>					29 851	95 683	6 755	6 755	N11.1
<i>Andeler (herunder leieboerinskudd)</i>									
Paul Okkenhaug-selskapet SA	897706512	01.03.2012	20	20,0 %	45	271	20	0	N11.021
Øvrige selskap***					0	0	0	0	N11.022
<i>Sum andeler</i>					45	271	20	0	N11.2
Balansført verdi 31.12.2017					29 896	95 954	6 775	6 755	N11.3

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen

(1) Rapportering av aksjer og andeler til statens kapitalregnskap skal følge reglene i kapittel 4.4 i Meld. St.3

Virksomhet: Nord universitet

Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Anskaffelseskost			
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0		0 N12.1
Beholdninger beregnet på videresalg	0		0 N12.2
Sum anskaffelseskost	0		0 N12.3
Ukurans			
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten	0		0 N12.4
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0		0 N12.5
Sum ukurans	0		0 N12.6
Sum varebeholdninger	0		0 N12.7

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører skal det opplyses om forskuddsbetalt beløp. Det er bare forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, som skal rapporteres i denne noten. Forskudd til andre leverandører skal rapporteres som andre fordringer, (For eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter).

Note 13 Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Kundefordringer til pålydende	22 605	8 118	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	-473	-499	N13.2
Sum kundefordringer	22 132	7 619	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Fordringer			
Forskuddsbetalt lønn	10	7	N14.1
Reiseforskudd	81	8	N14.2
Personallån	44	93	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	46 549	8 650	N14.5
Andre fordringer	4 955	1 554	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum	51 640	10 312	N14.8

1) gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres på egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2017	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2016	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Utsatt virksomhet</i>					
Avsetning stipendiater og opplesningstid ledere	27 195		17 606	9 589	N15I.011
Avsetning FOU-midler	8 456		9 436	-980	N15I.011
Avsetninger fakultet/fagavdelinger	16 075		8 988	7 087	N15I.011
Avsetninger administrasjon	7 011		14 401	-7 390	N15I.011
Avsetninger Nasjonalt senter for kunst og kultur				0	N15I.011
Avsetning SAKS midler	35 054		35 505	-451	N15I.011
Utsatt aktivitet tertialavslutning				0	N15I.011
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15I.012
SUM utsatt virksomhet	93 791	0	85 936	7 855	N15I.1
<i>Strategiske formål</i>					
Strategiske midler avsatt ved fakultet/avdelinger	16 075		10 295	5 780	N15I.021
Avsetning ubrukte midler fakultet/avdelinger/felles	31 020		20 740	10 280	N15I.021
Faglige utviklingstiltak og kompetanseheving faglige ansatte	29 058		28 545	513	N15I.021
Framtidige husleieforplikteslser	18 000		8 300	9 700	N15I.021
Budsjett neste år	14 200		20 000	-5 800	N15I.021
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15I.022
SUM strategiske formål	108 353	0	87 880	20 473	N15I.2
<i>Større investeringer</i>					
Utsatt investeringer forgående år	32 730		26 203	6 528	N15I.031
Investering neste år	0		0	0	N15I.031
Framtidige investeringer	19 410		15 697	3 713	N15I.031
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15I.032
SUM større investeringer	52 140	0	41 899	10 241	N15I.3
<i>Andre avsetninger</i>					
Kompetanseheving administrativt ansatte	418		741	-324	N15I.041
Formål 2	0		0	0	N15I.041
Formål 3	0		0	0	N15I.041
Andre formål ¹⁾	0		0	0	N15I.042
SUM andre avsetninger	418	0	741	-324	N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	254 702	0	216 456	38 245	N15I.KD
Andre departementer					
<i>Utsatt virksomhet</i>	0		0	0	N15I.051
<i>Strategiske formål</i>	0		0	0	N15I.052
<i>Større investeringer</i>	0		0	0	N15I.053
<i>Andre avsetninger</i>	0		0	0	N15I.054
Sum andre departementer	0	0	0	0	N15I.5
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	254 702	0	216 456	38 245	N15I.5A
Inntektsførte bidrag:					
<i>Andre statlige etater</i>					
<i>Utsatt virksomhet</i>	0		0	0	N15I.061
<i>Strategiske formål</i>	0		0	0	N15I.062
<i>Større investeringer</i>	0		0	0	N15I.063
<i>Andre avsetninger</i>	0		0	0	N15I.064
Sum andre statlige etater	0	0	0	0	N15I.6

Norges forskningsråd				
Utsatt virksomhet	0		0	0 N15I.071
Strategiske formål	0		0	0 N15I.072
Større investeringer	0		0	0 N15I.073
Andre avsetninger	0		0	0 N15I.074
Sum Norges forskningsråd	0	0	0	0 N15I.7
Regionale forskningsfond				
Utsatt virksomhet	0		0	0 N15I.081
Strategiske formål	0		0	0 N15I.082
Større investeringer	0		0	0 N15I.083
Andre avsetninger	0		0	0 N15I.084
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	0 N15I.8
Andre bidragsyttere*				
Utsatt virksomhet	349		434	-85 N15I.091
Strategiske formål	0		0	0 N15I.092
Større investeringer	0		0	0 N15I.093
Andre avsetninger	0		0	0 N15I.094
Sum andre bidragsyttere	349	0	434	-85 N15I.9
Direkte posterte statsinterne feriepengeforpliktelser - inkl. arbeidsgiveravgift (underkonto 2168)	-95		0	-95 N15I.FPF
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	254 956	0	216 891	38 065 N15I.10
Korreksjon for feriepengeforpliktelser				95 N15I.10A
Tilført fra annen opptjent virksomhetskaptal, se note 8				0 N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				38 160 N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte ordinære bevilgninger, tilskudd, bidrag

	Avsetning pr. 31.12.2017	Avsetning pr. 31.12.2016	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Periodisering tertial KD	0		0	0 N15II.011
Periodisering tertial Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen	0		0	0 N15II.011
Tiltak/oppgave/formål*	0		0	0 N15II.011
Sum Kunnskapsdepartementet	0		0	0 N15II.1
Andre departementer				
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0 N15II.021
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0 N15II.021
Tiltak/oppgave/formål*	0		0	0 N15II.021
Sum andre departementer	0		0	0 N15II.2
Andre statlige etater (unntatt NFR)				
Tiltak/oppgave/formål	20 759	18 763	1 996	N15II.061
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0	N15II.061
Tiltak/oppgave/formål*	0	0	0	N15II.061
Sum andre statlige etater	20 759	18 763	1 996	N15II.6
Norges forskningsråd				
Tiltak/oppgave/formål	-4 765	-5 517	752	N15II.031
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0	N15II.031
Tiltak/oppgave/formål*	0	0	0	N15II.031
Sum Norges forskningsråd	-4 765	-5 517	752	N15II.3
Regionale forskningsfond				
Tiltak/oppgave/formål	-9 723	-5 347	-4 376	N15II.041
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0	N15II.041
Tiltak/oppgave/formål ⁶⁾	0	0	0	N15II.041
Sum regionale forskningsfond	-9 723	-5 347	-4 376	N15II.4

Andre bidragsytere ¹⁾

Kommunale og fylkeskommunale etater	-25 710	-24 425	-1 285 N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	432	-1 820	2 252 N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	1 335	116	1 220 N15II.051C
Øvrige andre bidragsytere	10	-68	77 N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	1 702	2 585	-884 N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	335	-348	683 N15II.051F
Sum andre bidrag¹⁾	-21 896	-23 959	2 063 N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer ²⁾	0	0	0 N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	-21 896	-23 959	2 063 N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	-15 626	-16 061	435 N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger			
Tiltak/opp-gave/formål/giver	2 640	1 054	1 587 N15II.071
Tiltak/opp-gave/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/opp-gave/formål/giver ⁵⁾	0	0	0 N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	2 640	1 054	1 587 N15II.7
Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver mv	-12 986	-15 008	2 022 N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak⁷⁾ med utsatt inntektsføring

	Forpliktelse pr. 31.12.2017	Forpliktelse pr. 31.12.2016	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Studentrekruttering GLU1-7 (tildelingsbrev 20.12.17)	1 000	0	1 000	N15III.01
Kvalifisering av lærere (tildelingsbrev 20.12.17)	1 000	0	1 000	N15III.01
Tiltak/opp-gave/formål			0	N15III.01
Sum Kunnskapsdepartementet	2 000	0	2 000	N15III.1
Andre departementer				
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15III.02
Tiltak/opp-gave/formål			0	N15III.02
Tiltak/opp-gave/formål			0	N15III.02
Sum andre departementer	0	0	0	N15III.2
Sum ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak	2 000	0	2 000	N15III.BST

1) Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.

2) Gjelder bidrag, tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07/13.

3) I avsnittet "Andre bidragsytere" skal vesentlige poster spesifiseres etter bidragsyter i kategoriene "Utsatt virksomhet", "strategiske formål", "Større investeringer" og eventuelt "Andre avsetninger", jf. oppstillingen i avsnittet for NFR.

4) Avsnittet "Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver" i del II skal presentere ikke inntektsførte tilskudd, overføringer samt bidrag og gaver fra statlige etater og andre bidragsytere. Ikke inntektsførte bevilgninger skal spesifiseres i notens del III.

5) og 6) Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

7) Del III gjelder spesielle bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og bevilgninger fra andre departementer som skal behandles tilsvarende. Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte tiltak hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal spesifiseres i denne delen. Denne delen skal også brukes til periodiseringer i delårsregnskapene. Periodiseringer bør ved behov angis på egen linje.

Generelle merknader:

I avsnittet "Inntektsførte bevilgninger og bidrag" skal de prioriterte oppgavene grupperes i kategorier som vist under den delen av noten som spesifiserer avsetningene under Kunnskapsdepartementet. Avsnittene gjelder tiltak som skal dekkes av den løpende driftsbevilgningen. I avsnittet "Utsatt virksomhet" skal institusjonene føre opp tildelinger til planlagt virksomhet som ikke ble gjennomført i perioden. I avsnittet "Strategiske formål" skal institusjonene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til institusjonens strategiske plan eller annet planverk er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført. I avsnittet "Større investeringer" skal institusjonene føre opp avsetninger til investeringer med dekning over den løpende driftsbevilgningen som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer investeringene er planlagt gjennomført. I avsnittet "Andre avsetninger" skal institusjonene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller formål som ikke hører inn under de tre kategoriene som er omtalt ovenfor.

I notens del II er linjene som gjelder ikke inntektsførte bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og bevilgninger fra andre departementer som skal behandles tilsvarende, flyttet til notens del III . Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte prosjekter hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal etter dette spesifiseres i notens del III.

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Beløp i 1000 kroner

DEL I

Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	612	34	N16.010A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	121	113	N16.010B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	51	N16.010C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	55	N16.010D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	0	N16.010E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.011
Sum fordringer	734	253	N16.1

DEL II

Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>	
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	3 558	2 214	N16.021A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	836	1 562	N16.021B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	475	410	N16.021C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	8 907	6 455	N16.021D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	0	N16.021E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.022
Sum gjeld	13 777	10 641	N16.2

Virksomhet: Nord universitet

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾

<i>Beløp i 1000 kroner</i>	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	500 185	374 884	N17.1
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	1 165	2 145	N17.2A
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	0	0	N17.2B
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	0	2	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	501 350	377 031	N17.4

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

<i>Beløp i 1000 kroner</i>	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Skyldig lønn	38 224	32 172	N18.1
Skyldige reiseutgifter	1 678	1 806	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	10 418	21 508	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	5 510	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	6 481	6 367	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v ²⁾	0	0	N18.6
Sum	56 801	67 362	N18.7

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.

Segmentregnskap for nasjonal fellesoppgave organisert etter UHL § 1.4.4
Fellesoppgave: Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2017	31.12.2016
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	S1		7 550
Inntekt fra tilskudd og overføringer	S1	8 497	0
Salgs- og leieinntekter	S1		0
Andre driftsinntekter	S1		-1
Sum driftsinntekter		8 497	7 549
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	S2	5 146	5 317
Varekostnader	S3		0
Andre driftskostnader	S3		0
Kostnadsførte investeringer	S3	3 351	2 950
Sum driftskostnader		8 497	8 267
Overføringer til andre			
Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere	S4		
Sum videreformidling		0	0
Driftsresultat		0	-718
Avregninger			
Mellomregnskap med vertsinstitusjonen	S5		
Sum avregninger		0	0
Periodens resultat		0	-718

Note S1 Spesifikasjon av driftsinntekter
31.12.2017   **31.12.2016**
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet

Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet*	0	0
- brutto benyttet til investeringsformål av periodens bevilgning (-)**	0	7550
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet		

Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	0	7550
--	----------	-------------

* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

**Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Tilskudd og overføringer fra andre departement

Periodens tilskudd/overføring fra andre departement*	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0

Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	0	0
---	----------	----------

* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer *

Periodens tilskudd /overføring 1	8 497	0
Periodens tilskudd /overføring 2	0	0
Andre tilskudd /overføringer i perioden*	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer (spesifiseres)	0	0

Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer	8 497	0
--	--------------	----------

*Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Tilskudd fra fylkeskommuner og kommuner m.v. *

Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra andre	0	0

Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	0	0
---	----------	----------

*Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Salgs- og leieinntekter

Salgs- og leieinntekter 1	0	0
---------------------------	---	---

Salgs- og leieinntekter 2	0	0
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0
<i>Sum andre salgs- og leieinntekter</i>	0	0

<i>Andre driftsinntekter</i>		
Øvrige andre inntekter 1	0	0
Øvrige andre inntekter 2	0	0
Øvrige andre inntekter*	0	0
<i>Sum andre driftsinntekter</i>	0	0

*Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Sum driftsinntekter	8 497	0
----------------------------	--------------	----------

Note S2 Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader	31.12.2017	31.12.2016
Lønninger	4 005	3 998
Feriepenger	487	474
Arbeidsgiveravgift	383	388
Pensjonskostnader*	490	509
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-255	-85
Andre ytelser	35	33
<i>Sum lønnskostnader</i>	5 146	5 317

Antall årsverk:	6,4	8,8
------------------------	------------	------------

*Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet)

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 11,5 prosent for 2016.

Premiesatsen for 2017 var 12,3 prosent.

Note S3 Spesifikasjon av andre driftskostnader	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	3	0
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	0	0
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	14	61
Leie av maskiner, inventar og lignende	14	4
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	311	374
Reiser og diett	624	492
Øvrige driftskostnader (*)	2 378	2 019
<i>Sum andre driftskostnader</i>	3 345	2 950

(*) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Note S4 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere	31.12.2017	31.12.2016
Videreformidlet til virksomhet A	0	0
Videreformidlet til virksomhet B	0	0
Videreformidlet til virksomhet C	0	0
Andre videreformidlinger*	0	0
<i>Sum videreformidlinger</i>	0	0

(*) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Note S5 Spesifikasjon av mellomregnskap med vertsinstitusjonen	31.12.2017	31.12.2016
<i>Omløpsmidler</i>		
Varebeholdninger og forskudd til leverandører	0	
Kundefordringer	0	
Andre fordringer	0	
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	
Kasse og bank	0	
<i>Sum omløpsmidler</i>	0	0

<i>Kortsiktig gjeld</i>		
Leverandørgjeld	0	
Skyldig skattetrekk	0	
Skyldige offentlige avgifter	0	
Avsatte feriepenger	0	
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter	0	
Annen kortsiktig gjeld	0	

<i>Sum kortsiktig gjeld</i>	0	0
Avregning med vertsinstitusjonen	0	0

Virksomhet: Nord universitet*Beløp i 1000 kroner***Note 20 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere**

	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
Viderformidlet til virksomhet A	0	0	N20.01
Viderformidlet til virksomhet B	0	0	N20.01
Viderformidlet til virksomhet C	0	0	N20.01
Andre videreformidlinger	0	0	N20.02
Sum videreformidlinger	0	0	N20.1

Virksomhet: Nord universitet

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektnavn (tittel)	Prosjektets kortnavn (hos EU)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinator-rolle (ja/nei)	Referanse
SAINT, Slow adventure in northern territories, NPA programme	SAINT				354	354	nei	EU.011
Mathematics blended Augmented Game	MILAGE				242	242	nei	EU.011
Innovative Epigenetic Markers for Fish Domestication	EPIFISH	-				-	nei	EU.011
Metabolism of Novel Strains of Arctic Algae	MONSTAA	1 394				1 394	nei	EU.011
Modernized teaching material and methodology for road safety educators	2016-KA203-02				141	141	nei	EU.011
Grenseløst samarbeid for sikkerhet	GSS				313	313	nei	EU.011
Grønt entreprenørskap og innovative miljøer i Midt-Norden-	GRENI 2				162	162	nei	EU.011
Grønn utdanning i entreprenørskap og innovasjon -	GREI				404	404	nei	EU.011
Regional utvikling og samfunnsentreprenørskap i N-S	RESENS				691	691	nei	EU.011
Sum		1 394	-	-	2 307	3 701		EU.1

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatrorolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16. desember 2011 som inneholder en oversikt over aktuelle randsonprogrammer til FP7.

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett pr: 31.12.2017	Regnskap pr: 31.12.2017	Avvik budsjett/ regnskap 31.12.2017	Regnskap pr: 31.12.2016
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1 322 392	1 319 749	2 643	1 285 626
Inntekt fra gebyrer		0	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	122 675	113 967	8 707	104 248
Salgs- og leieinntekter	43 335	43 377	-42	48 070
Andre driftsinntekter	1 532	2 922	-1 390	5 034
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>1 489 933</i>	<i>1 480 015</i>	<i>9 918</i>	<i>1 442 978</i>
Driftskostnader				
Lønn og sosiale kostnader	932 668	927 503	5 165	918 536
Varekostnader	0	0	0	247
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	0	0	0	0
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	32 050	31 927	123	30 541
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0
Andre driftskostnader	515 377	481 698	33 679	444 478
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>1 480 095</i>	<i>1 441 129</i>	<i>38 966</i>	<i>1 393 801</i>
Driftsresultat	9 838	38 886	-29 048	49 177
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	0	80	-80	116
Finanskostnader	20	128	-108	157
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>-20</i>	<i>-48</i>	<i>28</i>	<i>-41</i>
Resultat av periodens aktiviteter	9 817	38 838	-29 021	49 136
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	-9 817	-38 160	28 343	-43 907
Tilført annen opptjent virksomhetskaper	0	-678	678	-5 228
<i>Sum avregninger</i>	<i>-9 817</i>	<i>-38 838</i>	<i>29 021</i>	<i>-49 136</i>
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	0	0	0	0
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet

Beløp i 1000 kroner

Indikator	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	3 901	2 846	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	19 444	20 967	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	6 381	6 638	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	25 825	27 605	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	25 261	30 338	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	58 283	39 530	N32.12
- oppdragsinntekter	13 510	23 356	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	97 053	93 224	N32.1

Virksomhet: Nord universitet

Utgiftsart/inntektsart	Regnskap			Budsjett 2018	Regneregler
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017		
1. Utgifter					Merknad/referanse til kontantstrømpoppstillingen
<i>Driftsutgifter</i>					
Lønnsutgifter	850 641	924 027	872 442	968 400	KS.11
Varer og tjenester	467 468	488 937	459 176	493 907	KS.12+KS.14+KS.15
Sum driftsutgifter	1 318 109	1 412 964	1 331 618	1 462 308	
<i>Investeringsutgifter</i>					
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	32 894	44 469	60 147	70 000	KS.17
Sum utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	32 894	44 469	60 147	70 000	
<i>Overføringer fra virksomheten</i>					
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	0	0	0	0	KS.14A
Utbetalinger til andre virksomheter	0	0	0	0	KS.14B+KS.14BI
Sum overføringer fra virksomheten	0	0	0	0	
<i>Finansielle aktiviteter</i>					
Kjøp av aksjer og andeler	0	1 001	1 089	0	KS.19
Andre finansielle utgifter	131	157	128	100	KS.13+KS.21B+KS.23+KS.24+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	131	1 158	1 217	100	
SUM UTGIFTER	1 351 134	1 458 592	1 392 982	1 532 408	

2. Inntekter	Regnskap			Budsjett 2018
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	
<i>Driftsinntekter</i>				
Inntekter fra salg av varer og tjenester	50 543	62 905	34 068	33 000 KS.4
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0	0 KS.5
Refusjoner ¹⁾		0	0	0 KS.9
Andre driftsinntekter	49 835	37 409	32 787	30 000 KS.10
Sum driftsinntekter	100 379	100 314	66 856	63 000
<i>Inntekter fra investeringer</i>				
Salg av varige driftsmidler	81	200	560	400 KS.16
Sum investeringsinntekter	81	200	560	400
<i>Overføringer til virksomheten</i>				
Inntekter fra statlige bevilgninger	1 296 796	1 366 780	1 449 798	1 456 193 KS.1A+KS.1B+KS.6
Andre innbetalinger	0	0	0	0 KS.2+KS.3
Sum overføringer til virksomheten	1 296 796	1 366 780	1 449 798	1 456 193
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	500	0	0	0 KS.18+KS.21A
Andre finansielle innbetalinger (f.eks. innbet. av rente)	2 828	119	87	0 KS.7+KS.8+KS.22+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	3 328	119	87	0
SUM INNTEKTER	1 400 585	1 467 413	1 517 301	1 519 593
Netto endring i kontantbeholdning	49 451	8 821	124 319	-12 815
Netto endring i kontantbeholdningen	49 451	8 821	124 319	-12 815 KS.25

Kontroller

Netto endring fra kontantstrømpoppstillingen

Kontroll

8 821	124 319	-12 815
0,00	0,00	0,00

1) Merk at denne linjen ikke skal benyttes ved standardrefusjoner for arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og tilretteleggingstilskudd. Slike refusjoner skal inngå som utgiftsreduksjon (kreditposter) på linjen for lønnsutgifter.

Virksomhet: Nord universitet

Inntektstype	Regnskap 31.12.2015	Regnskap 31.12.2016	Regnskap 31.12.2017	Budsjett for 2018	Regneregler
Bevilgninger til finansiering av statsoppdraget					
Bevilgninger fra fagdepartementet	1 216 376	1 291 380	1 349 677	1 376 193	N1.2+N1.8+N1.9+(N15III.1)
Bevilgninger fra andre departement	3 705	7 066	0	0	N1.11A+N1.17+N1.18+(N15III.2)
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	45 924	39 947	77 046	45 200	N1.21E+N1.30+(N15II.6)
Tildelinger fra regionale forskningsfond	2 117	3 921	1 034	3 500	N1.22D+(N15II.4)
Tildelinger fra Norges forskningsråd	17 323	19 203	13 926	28 700	N1.29A+(N15II.3)
Sum bevilgninger til statsoppdraget	1 285 446	1 361 518	1 441 683	1 453 593	
Offentlige og private bidrag					
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	25 366	14 733	19 493	13 000	N1.32A+(N15II.051A)
Bidrag fra private	12 603	6 396	8 031	3 800	N1.32F-N1.32A+(N15II.051B+N15II.051C+N15II.051D+N15II.052)
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	72	6 022	3 701	6 400	N1.35C+N1.36C+(N15II.051E+N15II.051F)
Sum bidrag	38 041	27 150	31 225	23 200	
Oppdragsinntekter m.v.					
Oppdrag fra statlige virksomheter	12 215	10 690	7 156	2 300	N1.49+(Note 16.021A-Note 16.010A)
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	6 061	5 924	2 482	0	N1.50+(Note 16.021B-Note 16.010B) N1.51+N1.52+N1.54+(Note 16.021C+Note 16.021D+Note 16.021E- Note 16.010C-Note 16.010D- Note 16.010E)
Oppdrag fra private	15 826	17 130	16 915	7 500	Note 16.010C-Note 16.010D- Note 16.010E)
Andre inntekter og tidsavgrensninger	42 995	45 001	17 839	33 000	N1.48+N1.59+N1.65+N1.66+saldering mot tabell 1
Sum oppdragsinntekter m.v.	77 097	78 745	44 392	42 800	
SUM INNTEKTER	1 400 585	1 467 413	1 517 301	1 519 593	

Regnskapstall i kolonne B og C må fylles ut manuelt.

Virksomhet: Nord universitet

Balansedag 31.12.2017	Regnskap 31.12.2015	Regnskap 31.12.2016	Regnskap 31.12.2017	Endring 2016 til 2017	Regneregler
Beløp i TNOK					
Kontantbeholdning					
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank	361 863	374 884	500 185	125 301	BIV.1
Beholdning på andre bankkonti	6 346	2 145	1 165	-980	BIV.2
Andre kontantbeholdninger	0	2	0	-2	BIV.3
Sum kontanter og kontantekvivalenter	368 210	377 031	501 350	124 319	
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår :					
Feriepenger m. v.	72 272	75 904	78 904	3 000	DIII.4
Skattetrekk og offentlige avgifter	45 987	10 632	59 823	49 191	DIII.2+DIII.3
Gjeld til leverandører	81 945	-253	93 464	93 717	DIII.1-BII.3
Gjeld til oppdragsgivere	-6 372	3 022	-8 355	-11 377	DIII.06-BII.1
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	-22 537	57 050	5 162	-51 888	DIII.6-BII.2-BI.1
Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår	171 295	146 356	228 999	82 643	
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjettår:					
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	-3 754	-5 517	-4 765	752	N15I.7+N15II.3
Prosjekter finansiert av regionale forskningsfond	-2 630	-5 347	-9 723	-4 376	N15I.8+N15II.4
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	33 443	41 899	52 140	10 241	N15I.3
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	65 091	85 936	93 791	7 855	N15I.1
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål	71 256	87 880	108 353	20 473	N15I.2
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	1 352	434	349	-85	N15I.5+N15I.6+N15I.9
Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår	164 759	205 285	240 145	34 860	
Andre avsetninger:					
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	4 396	-3 402	3 825	7 227	N15I.4+N15I.FPF+N15II.1+N15II.2+N15III.1+N15III.2+N15II.5+N15II.6+N15II.7
Fri virksomhetskapital	27 761	28 792	28 381	-411	C.1-AIII.1
SUM andre avsetninger	32 156	25 391	32 207	6 816	
Langsiktig gjeld (netto)					
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	0	0	0	0	CIII.01-AII.1-AI.1
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0	DI.01+DII.1
Sum langsiktig gjeld	0	0	0	0	
SUM NETTO GJELD OG FORPLIKTELSER	368 210	377 031	501 350	124 319	

0,00 0,00 0,00 0,00

Forklaringer:

På linjen "Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål" skal virksomhetene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller til formål som ikke hører inn under de øvrige kategoriene.
 På linjen "Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter...." skal virksomhetene føre opp avsetninger til utstyr til nybygg og andre formål i tilslutning til byggevirksomhet som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket av bevilgninger i de terminer investeringen er planlagt gjennomført.
 På linjen "Andre avsetninger til vedtatte..." skal virksomhetene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til institusjonenes planverk er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført.

Balanseoppstilling

Virksomhet: Nord universitet

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
<i>I Immaterielle eiendeler</i>	181	485	896
<i>II Varige driftsmidler</i>	142 765	114 533	101 302
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>	6 775	5 686	4 685
<i>Sum anleggsmidler</i>	149 721	120 704	106 882
B. Omløpsmidler			
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>	0	0	0
<i>II Fordringer</i>	74 505	18 184	65 859
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>	501 350	377 031	368 210
<i>Sum omløpsmidler</i>	575 855	395 216	434 069
Sum eiendeler	725 576	515 919	540 951

STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
<i>I Virksomhetskapi tal</i>	35 156	34 478	32 446
<i>II Avregninger</i>	254 956	216 891	171 653
<i>III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>	142 946	115 018	102 197
<i>IV Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring</i>	2 000	0	0
<i>Sum statens kapital</i>	435 058	366 387	306 296
D. Gjeld			
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelser</i>	0	0	0
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>	0	0	0
<i>III Kortsiktig gjeld</i>	290 518	149 533	234 655
<i>Sum gjeld</i>	290 518	149 533	234 655
Sum statens kapital og gjeld	725 576	515 919	540 951

Merknad: Regnskapstall i kolonne D må fylles ut manuelt.

Kontroll- og nøkkeltallsberegninger for nettbudsjetterte virksomheter

Virksomhet: Nord universitet

Gule bokser skal fylles ut av institusjonen manuelt. - De **grå** boksene er forhåndsdefinerte og skal ikke endres. - Bokser uten farge fylles ut automatisk fra opplysningene i regnskapet. - Det er teksten på regnskapslinjen som styrer **fortegnet** i data feltene (alle tall skal angis med positivt fortegn, med mindre det faktisk er et underskudd eller merforbruk). **Innholdet** i de logiske testene skal ikke endres.

HANDLING/KONTROLLPUNKT

DATA NØKKELTALL KOMMENTARER

Bevilgningsfinansiert virksomhet

Avstemming inntekt fra KD:

Mottatt bevilgning/tilskudd, ref. kontantstrømpoppstilling (KS.1A)

Bevilgning i henhold til utbetalingsbrev

Avvik

1 349 796
1 349 796

SANN

Legges inn og avstemmes mot mottatte utbetalingsbrev
Det skal være samsvar mellom disse

Avstemming av bevilgningsoppstillingen:

Periodens bevilgning fra KD, ref. kontantstrømpoppstilling (KS.1A)

Bevilgning fra KD angitt i bevilgningsoppstillingen (BR.III.01A)

Avvik

1 349 796
1 349 796

SANN

Det skal være samsvar mellom kontantstrømpoppstillingen og oppføringen i bevilgningsoppstilling

Periodens bevilgning fra andre departementer, ref. kontantstrømpoppstillingen (KS.1B)

Bevilgning fra andre departementer oppgitt i bevilgningsoppstillingen (BR.III.02)

Avvik

0
0

SANN

Det skal være samsvar mellom kontantstrømpoppstillingen og oppføringen i bevilgningsoppstilling

Andel avsetninger:

Avregning av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet, ref balanseregnskapet

254 956

Mottatt bevilgning/tilskudd KD, ref note 1

Mottatt bevilgning/tilskudd andre departement, ref note 1 (N1.11+N1.18)

Mottatt tilskudd NFR og andre statlige forvaltningsorganer, ref note 1

Mottatt bidrag fra andre, ref note 1

Sum mottatt bevilgning/tilskudd/bidrag

1 349 796
-
73 127
60 939
1 483 863

Avsatt andel bevilgning/tilskudd/bidrag av totalt mottatt

17,18 %

Andel avregninger i prosent av sum mottatt bevilgning/tilskudd/bidrag

Avstemming av balanseoppstillingen:

Sum eiendeler

Sum virksomhetskapskapital og gjeld

Differanse

725 576
725 576
0

SANN

Avstemming endring ubenyttet tilskudd:

Avstemming av resultatregnskapet mot balansen:

Resultatregnskapet:

Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet, ref resultatregnskapet (RE.23)

Overført fra annen virksomhetskapskapital

Direkte posterte feriepengforpliktelse

Sum avregning og overføring

38 160
-
(95)
38 065

Økningen i avsetnings En eventuell økning i avsetningene skal fremstilles med positivt fortegn, mens reduksjon i avsetningsnivået fremstilles med negativt fortegn

Balansen:

IB - Avsetning statlig og bidragsfinansiert aktivitet i fjor, ref balanseregnskapet (DIV.2)

216 891

UB - Avsetning statlig og bidragsfinansiert aktivitet i år, ref balanseregnskapet (DIV.2)
Endring

254 956
38 065

SANN

Avstemning note 15:

Endring i avsetninger fra Kunnskapsdepartementet:

IB - Avsetninger KD i fjor, ref note 15 (N15I.KD)

UB - Avsetninger KD i år, ref note 15 (N15I.KD)

Endring

216 456
254 702
38 245

Endring i avsetninger fra andre departement:

IB - Avsetninger andre departement i fjor, ref note 15 (N15I.5)

UB - Avsetninger andre departement i år, ref note 15 (N15I.5)

Endring

-
-
-

Endring i avsetninger fra andre statlige etater:

IB - Avsetninger andre statlige etater i fjor, ref note 15 (N15I.6)

UB - Avsetninger andre statlige etater i år, ref note 15 (N15I.6)

Endring

-
-
-

Endring i avsetninger fra NFR:

IB - Avsetninger NFR i fjor, ref note 15 (N15I.7)

UB - Avsetninger NFR i år, ref note 15 (N15I.7)

Endring

-
-
-

Endring i avsetninger fra RFF:

IB - Avsetninger RFF i fjor, ref note 15 (N15I.8)

UB - Avsetninger RFF i år, ref note 15 (N15I.8)

Endring

-
-
-

Endring i avsetninger fra andre bidragsyttere:

IB - Avsetning andre bidragsyttere i fjor, ref note 15 (N15I.9)

UB - Avsetning andre bidragsyttere i år, ref note 15 (N15I.9)

Endring

434,40
349,17
(85)

Endring i direkte posterte statsinterne feriepenger:

IB - Avsetning direkte posterte statsinterne feriepenger, i fjor (N15I.FPF)

UB - Avsetning direkte posterte statsinterne feriepenger, i år (N15I.FPF)

Endring

-
(95)
(95)

Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet (Note 15)

38 065

Det skal være samsvar mellom linjen for netto avregning av statlig og bidragsfinansiert aktivitet i resultatregnskapet, endringene i avsetningene i balanseregnskapet og endringene oppgitt i noten for netto avregning av statlig og bidragsfinansiert aktivitet (note 15)

Avvik

SANN

Avstemming endring ikke inntektsført bevilgning, bidrag og gaver

Avstemming balansen:

IB - Ikke inntektsført bevilgning, bidrag og gaver mv i fjor, ref. balanseregnskapet (DIII.05)

UB - Ikke inntektsført bevilgning, bidrag og gaver mv i år, ref. balanseregnskapet (DIII.05)

Endring

(15 008)
(12 986)
2 022

Avstemning note 15:

IB - Sum ikke inntektsført bevilgning, bidrag og gaver mv i fjor, ref note 15 (N15II.BBG)

UB - Sum ikke inntektsført bevilgning, bidrag og gaver mv i år, ref note 15 (N15II.BBG)

Endring

(15 008)
(12 986)
2 022

Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet**Andel inntekter BOA:**

Inntekter fra oppdragsfinansiert aktivitet, ref note 1 (N1.55)
Sum driftsinntekter, ref resultatregnskapet

13 510
1 480 015

Andel inntekter fra oppdragsfinansiert aktivitet
Andel tildeling fra NFR av totale bevilgninger

0,91 %
4,93 %

Andel oppdragsinntekter i prosent av sum driftsinntekter
Andel tildeling fra NFR i prosent av sum BFA

Resultatgrad:

Periodens resultat, ref. resultatregnskapet (RE.21+RE.23)
Inntekter fra oppdragsfinansiert aktivitet, ref resultatregnskapet (N1.55)
Resultatgrad oppdragsfinansiert aktivitet

678
13 510

Årsresultat i prosent av sum oppdragsinntekter

5,02 %

Virksomhetskapital**Avstemming endring opptjent virksomhetskapital:****Avstemming resultatregnskapet:**

Periodens resultat, ref resultatregnskapet
Anvendt til delfinansiering av bevilgningsfinansiert aktivitet, ref note 8

678
-

678

Avstemming balansen:

Innskutt og opptjent virksomhetskapital i fjor, ref balansenregnskapet
Innskutt og opptjent virksomhetskapital i år, ref balansenregnskapet
Endring

34 478
35 156

678

Avstemming note 8:

IB - Innskutt og bunden virksomhetskapital i fjor
UB - Innskutt og bunden virksomhetskapital i år
Endring

5 686
6 775
1 089

IB - Annen opptjent virksomhetskapital i fjor
UB - Annen opptjent virksomhetskapital i år
Endring

28 792
28 381
(411)

Total endring opptjent virksomhetsregnskap note 8

678

Kontrollpunktet tar utgangspunkt i kongruensprinsippet; årets resultat skal samsvare med periodens endring i opptjent virksomhetskapital korrigert for evt. overføring til BFA.

Virksomhetskapital i % av total kapital:

Opptjent virksomhetskapital i år, ref balansenregnskapet
Sum virksomhetskapital og gjeld, ref balansenregnskapet
Andel virksomhetskapital

35 156
725 576

Andel virksomhetskapital i prosent av sum eiendeler (total kapital)

4,85 %

Aksjer

Avstemming netto verdi aksjer:

Investering i aksjer og andeler, ref finansielle anleggsmidler i balanseregnskapet
Innskutt og bunden virksomhetskapital 31.12, ref note 8

6 775
6 775

Det skal være samsvar mellom finansielle eiendeler i balansesummen av innskutt og bunden virksomhetskapital i note 8

Differanse

SANN

Avstemming investering i aksjer og selskapsandeler:

Aksjer, ref finansielle anleggsmidler i balanseregnskapet
Brutto balanseført verdi 31.12, ref note 11 Investering i aksjer og selskapsandeler

6 775
6 775

Det skal være samsvar mellom balanseoppstillingen og spesifikasjonen i note 11

Differanse

SANN

Avstemming av ulike poster i regnskapet**Avstemming driftsinntekter:**

Sum driftsinntekter, ref resultatregnskapet
Sum driftsinntekt, ref note 1 for spesifikasjon av driftsinntekter

1 480 015
1 480 015

Det skal være samsvar mellom driftsinntektene i resultatregnskapet og i note 1

Differanse

SANN

Avstemming bankinnskudd og kontanter:

Beholdning på oppgjørskonto i konsernkontosystemet i Norges bank, ref. balanseoppstilling
Bankinnskudd på oppgjørskonto i Norges Bank, ref. note 17

-
-

Det skal være samsvar mellom beholdningen på oppgjørskontoen oppgitt i balanseoppstillingen og spesifikasjonen i note 17. I grunnlagsmaterialet skal beløpene angis i tusen kroner med tre desimaler. Vanlige regler for avrundning skal følges.

SANN

Sum bankinnskudd og kontanter, ref kontantstrømsanalysen
Sum kasse og bank, ref balanseregnskapet
Sum bankinnskudd og kontanter, ref note 17

501 350
501 350
501 350

Det skal være samsvar mellom bankinnskudd og kontanter oppgitt i balanse-regnskapet, kontantstrømsoppstillingen og note 17

Differanse

SANN

Avstemming finansposter:

Sum finansinntekt/-kostnad og inntekter fra eierandeler i selskaper m.v., ref resultatregnskapet

(48)

Sum finansinntekter, ref note 6

Sum finanskostnader, ref note 6

Netto finansinntekt/(-kostnad) oppgitt i note 6

80
128
(48)

Det skal være samsvar mellom resultatregnskapet og note 6

Differanse

SANN

Avstemming annen kortsiktig gjeld:

Annen kortsiktig gjeld, ref balanseregnskapet
Sum annen kortsiktig gjeld, ref note 18 for annen kortsiktig gjeld

56 801
56 801

Det skal være samsvar mellom kortsiktig gjeld i balansen og spesifikasjonen i note 18

Differanse

SANN

Avstemming av kontantstrøm og balanse:

Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (fra kontantstrømsoppstillingen)

124 319

Sum kasse og bank i fjor (avsnitt B IV i balanseoppstillingen)

Sum kasse og bank i år (avsnitt B IV i balanseoppstillingen)

377 031
501 350

Differanse 124 319 SANN Det skal samsvar mellom kontantstrømpoppstillingen og balansen

Avstemming av balanseoppstilling og saldobalanse:

Kontoklasse 1, ref saldobalansen	725 576	
Sum eiendeler , ref balanseoppstillingen	725 576	
Kontoklasse 2, ref saldobalansen	725 576	
Sum virksomhetskapital og gjeld, ref balanseoppstillingen	725 576	
Differanse	SANN	Det skal være samsvar mellom saldobalansen og balanseoppstillingen

Avstemming av forpliktelsesmodell:

Avskrivninger og nedskrivninger (resultatregnskapet)	31 927	
Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til anleggsmidler (note 1)	31 927	
Differanse	SANN	Det skal være samsvar mellom avskrivninger, eventuelle nedskrivninger og utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til anleggsmidler

Avstemming av tabell 3:

Kontanter og kontantekvivalenter	501 350	
Netto gjeld og forpliktelser	501 350	
Differanse	SANN	

Avstemming av tabell 4:

Eiendeler	725 576	
Virksomhetskapital, avsetninger og gjeld	725 576	
Differanse	SANN	

Avstemming av netto endring av kontanter og kontantekvivalenter:

Netto endring i tabell 1	124 319	
Netto endring i tabell 3	124 319	
Differanse	SANN	

Det skal forøvrig være samsvar mellom føring i resultat- eller balanseregnskapet og korresponderende noter.

Institusjonens kommentarer til kontrollarket:

Vedlegg A10

Arkivsak-dok.	18/00942-1
Saksansvarlig	Reid Hole
Saksbehandler	Sissel Marit Jensen

Saksgang

ÅRLIG KVALITETSRAPPORT FOR PH.D.-UTDANNINGEN VED NORD UNIVERSITET 2017

Forslag til vedtak:

Styret tar «Nords universitet 2017 – Årlig kvalitetsrapport for doktor» til etterretning.

Saksframstilling

Bakgrunn

I sak 137/ 17, punkt tre, ber styret om å bli halde orientert om kvalitetsarbeidet gjennom den årlige kvalitetsrapporten om utdanning og årleg kvalitetsrapport for doktorgradsprogramma ved Nord universitet. Dvs. at der eitt program er basert på ressursar frå to fakultet, så gjeld rapporten programmet.

Vidare blei styret orientert i sak 17/ 04528-1 om at prognosen var 14 disputasar ved Nord universitet i 2017. I desember disputerte ein til, slik at totalt 15 disputerte i 2017, mot åtte i 2016. Gjennomføringsgraden i 2017 er aukande sett i forhold til dei siste to åra, men lågare enn Nord universitet sine prognosar for 2017, både med omsyn til måлтаlet for året (22 disputasar), og for gjennomsnittet for dei siste tre åra. Fakulteta arbeider med klarleggja grunnane til dette, og har identifisert tiltak som blir sette i gang.

Status per 31.12.2017

Ph.d.-kandidatane

Ved Nord universitet er det er per 1. januar registrert 177 ph.d.-kandidatar, mot 145 per 1. januar 2017. 118 er finansierte over stipendiatkapitlet til KD, men åtte av desse blei løyvde for tre år med start i september 2017. Sju kandidatar er finansierte av NFR, og 38 er finansierte via andre eksterne kjelder. 14 av kandidatane i løp er fast tilsette ved universitetet, og såleis ein del av kompetanseløftet.

Ved Nord universitet er 19 stipendiatar framleis aktive etter fem år, men desse blir nå skrivne ut av programma sidan grensa på fem år er nådd. Det må her leggjast til at det er bare KD-finansierte stipendiatar som blir målte på fem år bruttotid i DBH sine statistkar. KD derimot, ønskjer rapprotering i samsvar med Studie- og eksamensføreskrifta. Den seier at det er dobbelt studietid av normert tid, dvs. seks år, som er grensa for alle registreerte ph.d.-kandidatar på samtlege universitet sine doktorgradsprogram. Derfor er det forskjell i tal gitt i Årsrapport 2017-2018, og i denne rapproten, då KD ønskjer rapportering i samsvar med den førnemnde føreskrifta medan tala her er tekne frå DBH.

I 2017 var måлтаlet for disputasar 22. Seks avhandlingar blei ikkje godkjende ved første vurdering. Eitt av fakulteta, som hadde tre av underkjenningane, har ikkje opplevd dette tidlegare. Grunnane til underkjenning er fleire, men generelt sett heldt ikkje avhandlingane kravet til vitskapleg kvalitet, i følgje komiteen.

Nord universitet har dei siste fem åra i snitt for alle doktorgradsprogramma oppfylt kravet om disputas innan fem år etter finansieringsstart. Men snittet ligg nært opptil fem år. Totalt er det ein nedgang i talet på kandidatar som starta fem år eller meir før disputas, noko som medfører at også bruttotida er på veg nedover.

I 2017 hadde programmet ph.d. i studiar av profesjonspraksis ei vurdering opp mot den opphavelge akkrediteringa. Det blei gjort mindre endringar, som obligatorisk kurs i programområdet sin kjerneprofil, og ulike kvalitetstiltak som t.d. nye vurderingskriterier ved opptak, nye utfyllande retningslinjer, midtvegsevaluering blei iversett.

Dei andre fakulteta har ikkje gjort endringar i høve til innretning og fagleg profil.

Alle doktorgradsprogramma oppfyller retningslinjene for forskingsaktive rettleiarar. Fagmiljøa både ved FBA og HHN har tilstrekkeleg med forskingsaktive rettleiarar, og FSV viser til ei ytterlegare styrking av miljøet gjennom fakultetet sitt professorprogram. Fagmiljøa i ph.d. i studium av profesjonspraksis rekrutterer aktivt første- og toppkompetanse, noko som medfører ei styrking også av dette programmet.

Ved alle fakulteta er stipendiatane representerte i forskingsutvalet eller doktorgradsutvalet, og fleire fakultet har formaliserte dialogmøter mellom stipendiatane og leiinga av fakultetet eller programmet. Stipendiatane er også representert i sentralt forskingsutval.

I alle programma er ph.d.-kandidatane knytte til faggruppene, for å sikra at dei er ein del av miljøet ved fakultetet.

Ph.d.-kandidatane er avhengige av god framdrift for å disputera innan ramma av tre årsverk. Alle doktorgradsprogramma har midtvegsevaluering der fokus er på framdrift, medan samtlege er i ferd med å implemtera eit formelt seminar når dei startar på programmet. Det blir lagt sterk vekt på fagleg kompetanse ved rekruttering til alle doktorgradsprogramma. Dei aktuelle kandidatane blir innkalla til intervju, m.a. for å vurdere motivasjon og personleg interesse for å gjennomføra eit ph.d.-arbeid. FBA vurderer også teknisk kompetanse relatert til prosjektet og kunnskap i engelsk.

Det er viktig å få dei beste kandidatane inn i doktorgradsprogramma, og derfor er det hovudregelen at stillingane blir utlyste og konkurranseutsette. Ved FBA er det i snitt 40 søkjarar pr. utlysning, med 20 – 30 kvalifiserte. Dei andre programma har eit snitt på 2,5 søkjarar. Fleire søkjarar vil skjerpa konkurransen om stillingane, og følgjeleg heva kvaliteten på dei som blir tilsette.

Ved alle doktorgradsprogramma er det behov for fleire kandidatstillingar, noko som vil bidra til å styrka Nord universitet sin forskingsproduksjon. Ingen universitet fekk nye stillingar på stipendiatkapitlet i 2018. Alle programma arbeider med alternativ finansiering for å auka kandidattalet. Som døme på dette har NFR ei ordning med 50 % finansiering av kandidatar som er tilsette i offentleg eller privat verksemd, der Nord universitet har hatt ein jamn auke dei siste åra. Vidare blir også finansiering av ph.d.-kandidatar lagt inn som del av prosjektsøknader både frå NFR og EU, der det er mogleg. Det er per dato 45 kandidatar ved Nord universitet som er eksternt finansierte, sju av desse via NFR og 38 via andre finansieringskjelder som t.d. fylkeskommunane, NFR sine ordningar for offentleg og privat tilsette.

Rettleiarane

Med aukande tal stipendiatar er det aukande krav til tal rettleiarar. Her vil kompetanseløftet gi eit viktig bidrag, saman med rekruttering.

UiA, UiS og Nord universitet arrangerer i samarbeid kurs for dei som ønskjer å bli hovudrettleiarar, men her er kapasiteten lågare enn etterspurnaden. Ved Nord universitet har 41 gjennomført kurset, og ytterlegare 16 skal gjennomføra kurset i 2018. For å bli hovudrettleiar ved Nord universitet må vedkomande anten ha gått gjennom kurset eller dei har vore medrettleiar for ein student som har fullført.

Tre av programma arrangerer årleg samling for rettleiarane, medan FBA planlegg eit slikt tilbod frå 2018. Medrettleiarane kan koma frå andre institusjonar. Det er ei vurdering av desse før dei blir oppnemnde.

Kursportefølje

I 2017 blei det arrangert 19 interne doktorgradskurs, som også er opne for kandidatar frå andre institusjonar. Nokre av kursa er tilbydde på tvers av program, og andre er i samarbeid med eksterne partnerar. HHN har ei etablert portefølje av doktorgradskurs.

Nord universitet er med i 10 forskarskular, noko som også representerer eit viktig bidrag i kurstilbodet for ph.d.-kandidatane.

Utfordringar og tiltak 2018

I «Nord universitet 2017 – Årlig kvalitetsrapport for doktorgradsprogrammene» blir det summert opp fem utfordringar med påfølgjande forslag til *tiltak*:

- Veilederkapasitet og kompetanse
  - Samarbeidet med UiS og UiA videreføres
  - FSV vil fortsette med å tilby veiledningskurs for eget fagmiljøet tilknyttet doktorgradsprogrammet
  - Videre kompetanseløft vil på sikt øke antall potensielle veiledere
- Gjennomføringsgrad
  - Alle fakultetene setter inn en rekke tiltak for å følge opp og tilrettelegge for kandidatene gjennom hele ph.d.-løpet, slik at forskerutdanningen gjennomføres på normert tid
  - Formalisere start av ansettelsesforholdet, og gjøre aktiv bruk av prøvetiden
  - Flere fakultet setter inn tiltak i avslutningsfasen for å hindre underkjenning
- Antall doktorgradsavtaler, KD- og eksterntfinansiert
  - Fakultetene har økt fokus på at midler til rekrutteringsstillinger bør inngå i søknader om eksterne midler
  - Fakultetene har fokus på full utnyttelse av stipendiatkapitlet
- Utvikling og endringer i doktorgradsprogrammet i lys av akkreditering
  - Opprinnelig akkreditering skal legges til grunn ved eventuelle forandringer i ph.d.-programmene
  - Alle fakultetene vil videreføre økte tiltak på internasjonal mobilitet
- Rekruttering
  - Langtidsplanlegging av kommende utlysninger for å hindre vakanser og utnytte midlene på stipendkapitlet fullt ut
  - Øke antall kvalifiserte søkere pr. utlyst stilling
  - Bedre inntakskvaliteten ved å legge stor vekt på prosjektskissen samt vektlegge sterk og relevant faglig kompetanse

Vedlegg:

Nord universitet 2017 - Årlig kvalitetsrapport for doktorgradsprogrammene

Nord universitet 2017

Årlig kvalitetsrapport for doktorgradsprogrammene

Status, vurdering, særlige utfordringer og utviklingspotensialer

Innledning

Denne rapporten gir oversikt over aktiviteter og resultater knyttet til kvalitet i doktorgradsprogrammene samt fullførte doktorgrader ved Nord universitet. Den tar for seg parametere som kan vise kvalitetsoppnåelse av mål som er satt for 2017. Aktiviteten og kriteriene i denne rapporten er kommentert med basis i kravene i ph.d.-forskriften til Nord universitet samt NOKUTs og KDs krav.

Fakultetene er ansvarlige for kvaliteten i doktorgradsprogrammet, mens Forskningsutvalget (FU) skal være med på å sikre at forskningen og forskerutdanningen ved Nord universitet holder høy kvalitet. FU har et spesielt ansvar for å gi råd i spørsmål knyttet til forskerutdanning, forskerrekuttering og internasjonalt forsknings samarbeid. Hvilke forbedringstiltak som bør gjennomføres på universitetet drøftes kontinuerlig ved fakultetene og i FU. Kvalitet i forskerutdanningene handler blant annet om å styrke veilederens kompetanse. Nord universitet har videreført og styrket samarbeidet med Universitetet i Stavanger (UiS) og Universitetet i Agder (UiA) om veilederutviklingskurs. Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV) har valgt å tilby egen veilederopplæring, og gjennom det kunnet tilby kompetanseheving for langt flere av sine veiledere enn ved de øvrige fakultetene.

Gjennomføringsgraden i 2017 er økende i forhold til de to siste årene, men lavere enn universitetets ambisjoner for 2017, både med hensyn til siste års måltall og for gjennomsnittet tre siste år. Fakultetene arbeider kontinuerlig med å klarlegge årsaksforhold for å kunne fastsette relevante måltall, og for å identifisere egnede tiltak for økning av gjennomføringsgraden.

Fakultetene ble bedt om å rapportere status, gi sine vurderinger med vekt på særlige utfordringer og utviklingspotensialer på de ulike punktene i kvalitetsrapporten. Fakultetenes kommentarer, med små språklige endringer, er benyttet slik de ble rapportert. I tilbakemeldingene er forhold som enten er forskriftsfestet eller som ikke er nye i 2017, i hovedsak utelatt. Under alle temaene er det gitt rom for generelle kommentarer for at informasjon av betydning for doktorgradsprogramets kvalitet, men som ikke er etterspurt i malen, skal bli belyst.

FLU og FSH har på bakgrunn av erfaringer fra første år med felles rapportering avklart ansvarlinjer mellom fakultetene. Dette for å sikre både felles tiltak, og at ulikheter mellom fakultetene analyseres, fanges opp og rapporteres.

De fem største utfordringene for kvaliteten av ph.d.-utdanningene i 2017 som det settes inn tiltak for i 2018 er:

- Veilederkapasitet og kompetanse
- Gjennomføringsgrad
- Antall doktorgradsavtaler, KD- og eksternfinansiert
- Utvikling og endringer i doktorgradsprogrammet i lys av akkreditering
- Rekruttering

I rapporten omtales deltakerne i et doktorgradsprogram som kandidater. Begrepet «stipendiater» benyttes for de som er finansiert via stipendiatkapitlet fra KD.

1. Produksjon og gjennomstrømming

1.1 Tiltak for å øke antall avtaler/kandidater

Innvilgelse av eksterne forskningsmidler er et kvalitetsstempel i seg selv, og bidrar til finansiering av ph.d.-kandidater. Tilgang til eksterne forskningsmidler avhenger både av aktuelle utlysninger å søke på, søknadens kvalitet og konkurransen innenfor de ulike utlysningene.

Tabell 1: Doktorgradsavtaler ved Nord universitet 2017 med fordeling på finansieringskilde

Antall nye ph.d.-avtaler inngått i 2017		41
-herav KD-finansierte stipendiater	29	
-herav fastansatte med FoU-tid til ph.d.-arbeid	5	
-herav NFR-finansierte	1	
-herav kandidater i andre eksterntfinansierte prosjekt	6	
Antall avtaler totalt på rapporteringstidspunktet (01.02.2018)		177
-herav KD-finansierte stipendiater	118	
-herav fastansatte med FoU-tid til ph.d.-arbeid	14	
-herav NFR-finansierte	7	
-herav kandidater i andre eksterntfinansierte prosjekt	38	
Antall aktive ph.d.'er registrert i 5 år eller mer fra oppstart		19

Kilde: Fakultetenes registrering i FS – FS-rapport 916.001

På grunn av usikkerheten rundt rekruttering av eksternt finansierte kandidater fra år til år, er et høyt antall KD-stipend (egen budsjettamme) tilknyttet programmet en sentral faktor for å sikre stabilitet i doktorgradsprogrammene. Ingen universitet fikk tildelt nye stillinger på stipendiatkapitlet for 2018.

Tabell 1b viser den interne fordelingen av ph.d.-stipendene for 2017 og 2018. Forskjellen er kun at de 33 stipendene som ble tildelt FLU og FSH sammen, nå er foreslått fordelt mellom de to fakultetene som utgjør det samlede fagmiljøet for denne doktorgraden. Samtidig understrekes viktigheten av samarbeidet om doktorgradsprogrammet og likebehandling av kandidatene uavhengig av fakultetstilhørighet, slik at doktorgradsprogrammet blir administrert som ett program.

Tabell 1b: Fordeling av KD-stipender pr. doktorgradsprogram¹ 2018

Doktorgradsprogram	Fakultet	Antall stipendiater 2017	Antall stipendiater 2018
DRGAB	FBA	27	27
DRGE	HHN	28	28
DRGPR	FLU	33	17
	FSH		16
DRGS	FSV	27	27

Kilde: Økonomiavdelingen, Nord universitet.

Fakultetene har ulike utfordringer med hensyn til produksjon og gjennomstrømming, og det gjenspeiles i hvilke tiltak som planlegges på dette området i 2018. FBA har hatt høyest rekruttering av eksterntfinansiererte kandidater, da det historisk sett har vært få KD-stipendiater knyttet til fakultet. Dette er rettet opp over de siste årene. FBA vil fortsatt jobbe mot å få tilslag på eksterne midler for ph.d.-kandidater, inkludert flere avtaler finansiert av NFR nærings- og offentlig sektor ph.d.-programmet.

FLU/FSH jobber også aktivt for å øke andelen av NFR-tiltaket offentlig ph.d. Økningen i antall avtaler i 2017 utgjøres i stor grad av intern rekruttering som ledd i fakultetenes kompetanseløft.

¹ DRGAB – Ph.d. i akvatisk biovitenskap
DRGE – Ph.d. i bedriftsøkonomi
DRGPR – Ph.d. i studier av profesjonspraksis
DRGS – Ph.d. i sosiologi

FBA – Fakultet for biologi og akvakultur
HHN – Handelshøyskolen
FLU – Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag
FSH – Fakultet for sykepleie og helsevitenskap
FSV – Fakultet for samfunnsvitenskap

HHN har iverksatt flere tiltak for å øke antall kandidater. Dette innbefatter tidlig utlysning av ledige stipendiatstillinger, proaktiv rekruttering for å sikre kvalifiserte søkere til stillingene og generelt fokus på søking av og medvirkning i eksterntfinansierte prosjekter (NFR, EU-prosjekter og MSCA). Fakultetet vil åpne for opptak av kandidater fra andre institusjoner som ikke har egne doktorgradsprogram, forutsatt at de dekker opptakskrav. HHN vil også være mer aktiv framover for å rekruttere kandidater finansiert av NFR nærings- og offentlig sektor ph.d.-programmet.

FSV arbeider aktivt med å øke tilgangen på eksternt finansierte forskningsprosjekter, og oppfordrer forskerne til å legge inn stipendiatstillinger (ph.d. og postdoc.) i forskningssøknader. Samtidig har antallet ph.d.-avtaler i doktorgradsprogrammet økt kraftig i løpet av 2017. Det er derfor fokus på å sikre løpet for de som allerede er opptatt i programmet, men også å øke andelen aktive forskere ved fakultetet for å sikre bærekraften i programmet.

1.2 Bakgrunn for eventuell negativ måloppnåelse

Tabell 2: Disputaser i 2017

Fakultet (Doktorgradsprogram)	NORD	FBA (DRGAB)	HHN (DRGE)	FLU/FSH (DRGPR)	FSV (DRGS)
Antall disputaser 2017	15	5	6	4	0
Måltall for 2017	22	5	7	5	5
Antall innleverte avhandlinger 2017	25	6	7	8	4
-herav underkjente avhandlinger (3 mnd og 6 mnd)	6	0	0	3	3
Anslag antall innleveringer 2018	49	13	7	14	15
Anslag antall disputaser 2018 ²	43	9	8	14	12

Kilde: Fakultetene

Disputaser viser utelukkende suksess, mens antall innleveringer viser all aktivitet og er derfor tatt med i tabell 2. Innlevering som blir funnet verdig i et kalenderår, vil ikke alltid sammenfalle med antall disputaser samme år. For eksempel vil underkjenninger og bedømmingsperiode som inkluderer jul/nyttår medføre forskyvinger.

Forsinkelse på grunn av tekniske årsaker (teknisk utstyr), mislykkede laboratorieforsøk, vansker med å skrive vitenskapelige artikler/tekster og at det tar lenger tid enn forventet å få artikler publisert, er noen av årsakene til forsinkelser ved FBA i 2017, men programmet oppnådde sitt måltall.

Både HHN og FLU/FSH har en disputas mindre enn måltallet. I begge tilfellene er det bedømmelser som har tatt lengre tid enn planlagt en del av årsaken. Førstnevnte fikk en delt innstilling og sistnevnte fikk utsatt en bedømmelse med tre måneder på slutten av året. Ved FSV ble det levert inn fire avhandlinger til bedømmelse. Tre ble underkjent, og en ble ikke ferdig evaluert før årsskiftet. Fakultetet mener dette skyldes tilfeldigheter, samt at det nye reglementet (muligheten til å gi 3 mnd. ekstra) har gjort det litt lettere for komiteen å be om forbedringer. Det siste er en hypotese, men bygger på erfaringer fra flere universitet. FSV har hatt en god statistikk for godkjente avhandlinger de forutgående årene, og tror ikke at det er trekk ved studieløpet som har bidratt til senket kvalitet. Men uansett så arbeides det aktivt med å heve kvaliteten ved alle sider av programmet.

1.3. Tiltak for å oppnå godkjenning til offentlig forsvar av avhandling ved første behandling³ i bedømmelseskomiteén

Ved FBA har alle avhandlinger oppnådd godkjenning til offentlig forsvar ved første behandling. HHN opplever også i liten grad at avhandlinger ikke blir godkjent ved første behandling. Generelt er det fokus på god veiledning, åpne prosesser der kandidater deltar på paperseminar, konferanser og lignende for å få tilbakemelding fra flere, noe som styrker kvaliteten i avhandlingene. Ved begge

² I Årsrapport 2017-2018 er fakultetenes anslag på 43 disputaser redusert til et mål på minimum 30 disputaser i 2018, uten nærmere fordeling pr. fakultet.

³ 1/4-del av avhandlinger til bedømmelse i 2017 ble underkjent.

fakultetene er de fleste av avhandlingene artikkelbaserte, noe som gjør det enklere å vurdere om de holder riktig nivå, siden artiklene ofte vil være fagfellevurderte allerede ved innlevering.

FLU/FSH vedtok ny studieplan for ph.d.-programmet i 2017. Det er etablert flere tiltak og mange krav og rutiner er endret på alle nivå i programmet. FLU/FSH ønsker å innføre obligatorisk opplæring for veiledere og fakultetene arbeider med prosesskvalitet i alle ledd. Det etableres bedre systematikk i vurderingsarbeidet. Veileders og faggruppens ansvar for kvalitet skal tydeliggjøres og styrkes ved at veileder kommer tidligere inn i arbeidet ved utforming av prosjekt. Forventningene til faggruppene skal bli tydeligere og gjennomstrømming skal være i fokus i den enkeltes kandidats midtveisevaluering. Ekstern evaluering gjennom midt- og sluttseminar er tatt bort, og det skal brukes en ekstern sluttleser av avhandlingen før innlevering til offentlig bedømmelse.

FSV rapporterer allerede å ha gode rutiner for å unngå underkjenning. Det er etablert tredagers innføringskurs for nye doktorander og start-, midt- og sluttseminar videreføres, nå med ekstern kommentator tilstede på sluttseminaret. I 2018 skal dette styrkes med en ekstra sluttleser før innlevering.

1.4 Tiltak for økt progresjon

Disputaser i gjennomsnitt tre siste år er et parameter (i kvalitetsforskriften) KD bruker for å vurdere bærekraft i programmet og universitetsakkreditering. Kvalitetsforskriften krever at minst fem skal disputere i snitt hvert av de tre siste år på 50 % av universitetets doktorgradsprogrammer, og at minimum 15 kandidater er opptatt i programmet til enhver tid. Nord universitet har forsterket kravet – minst fem kandidater skal disputere i snitt de tre siste år på 75 % av doktorgradsprogrammene.

Nord universitet totalt har de fem siste årene oppfylt kvalitetsforskriftens krav om disputas innen fem år etter finansieringsstart. Det gjennomsnittlige tallet ligger nært opptil fem år. FLU/FSH og HHN ligger over kravet de tre siste årene, men alle programmene fokuserer på å øke progresjonen. Totalt er det en nedgang i antall kandidater som startet fem år eller mer før disputas. Fortsetter denne trenden, vil også bruttotiden gå ned.

Tabell 3: Utvikling og gjennomstrømming ved Nord universitet de siste fem år

Årstall	Antall disputaser	Gjennomsnitt tre siste kalenderår*	Antall år fra finansieringsstart til disputas ⁴	Antall kandidater som startet finansieringsperioden 5 år eller mer før disputas	Frafall før disputas
2013	19	14	4,5	6 (32 %)	7
2014	20	18	4,8	7 (35%)	10
2015	13	17	4,8	7 (54 %)	7
2016	8	13,7	4,8	4 (50 %)	2
2017	15	12	15.02.2018 ⁵	3 (20 %)	10

* Det var 8 disputaser i 2011 og 15 disputaser i 2012. Gjennomsnittet skal ideelt ligge på over 20 disputaser pr. år.

FBA har mange tiltak for å følge opp kandidatene og påse at progresjonen holdes. Det er hyppigere kontakt mellom kandidat, veileder og ansatte involvert i dette programmet, enn ved de øvrige programmene. Blant annet er det møte mellom hovedveileder og stipendiat innen de første seks måneder etter oppstart for å sette realistiske forventinger mot begge parter som nedfelles i *Expectation Alignment*.

Ved HHN er fireårige løp med 25 % arbeidsplikt normen. Det gir ett år mindre til fødselsperm, sykemeldinger etc. i forhold til de fakultetene som bruker treårige løp som norm og kan forklare en noe forhøyet bruttotid. HHN har også en rekke tiltak for å følge opp kandidatene og påse at progresjonen holdes. Blant annet har de fokus på veiledning og involvering av gode medveiledere,

⁴ DBH og KD bruker kun bruttotid. De måler antall over 5 år i programmet, det vil si at det er tatt høyde for fødselsperm og sykemeldinger på inntil to år utover tre års finansieringsperiode. Bruttotid skal ideelt være under 5 år.

⁵ Rapporteringstidspunkt for 2017 er 15.02.2018, men tallet var ikke publisert før oversendelse til styret.

samt utarbeidet et reglement for veiledere. Fakultetet vil revidere kravet til prosjektbeskrivelsen før opptak for å sikre at kandidaten kommer raskt i gang med doktorarbeidet.

FLU/FSH vil ha nye krav til veilederne som inkluderer opplæring, og styrke kandidatens tilhørighet til forskningsmiljøene. De vil ha tett oppfølging av kandidatene representert ved veiledere, faggruppetledere og programansvarlig. Det vil innføres krav om innlevering av framdriftsrapporter og gjennomføring av midtveisevaluering, og dialogmøter og oppfølging med dekan og prodekan. Bruk av insentiver for å belønne normert disputas vurderes. Som hovedregel vil nye stipendiater ansattes i treårige stillinger, uten undervisningsplikt. Videre planlegges et årlig seminar for stipendiater og veiledere. FLU/FSH har høyeste gjennomsnittlig bruttotid ved universitetet, noe som kanskje kan forklares med høy andel fast ansatte kandidater som gjør doktorgradsarbeid som del av FoU-tiden. Det har tidligere vist seg å gi særlige utfordringer.

FSV rapporteres at «det arbeides med en styrking av alle ledd i studieløpet».

1.5 Tiltak for kandidater som har vært fem år eller mer i programmet⁶

FBA gjennomfører individuelle møter med ph.d.-kandidatene angående fremdriftsplan, og varsler i forkant, skriftlig, når normert tid og studierett går ut, og informerer samtidig om konsekvenser av dette. Ingen av de disputerte de tre siste årene har en bruttotid på fem år eller mer.

Kandidater ved HHN som ikke lenger har finansiering blir fulgt opp. De mottar fortsatt veiledning og blir i noen tilfeller engasjert i midlertidige stillinger med noe tid til å fullføre doktorgradsarbeidet ved siden av engasjementets arbeidsoppgaver. Tilbud om slikt engasjement forutsetter god progresjon og antagelse om levering av avhandlingen i løpet av relativt kort tid. Fakultetet legger også til rette for at stipendiatene etter finansieringsperioden får fortsatt tilgang til infrastruktur som epost, bibliotek og kontorplass.

FLU/FSH følger opp samtlige kandidater med samtale angående fremdriftsplan, og arbeider med å få på plass rutiner for skriftlig varsling før normert tid går ut, inkludert informasjon om konsekvensene av dette. I 2017 er det etter søknad tildelt fem slutføringsstipend à tre måneder til kandidater med forsinkelse i innlevering av avhandling ved FLUS/FSH. Dette er et engangstiltak, og effekten av det blir evaluert i 2018. Fakultetene vil fokusere på «belønning» av disputas ved normert tid.

FSV har styrket tiltak overfor studenter som har vært fem år eller mer i programmet. Det foretas en gjennomgang av status, og de som har vilje og forutsetninger for å fullføre innen en rimelig tidshorison, tilbys en konkret plan og ekstra veiledningsressurser. Av tre studenter som har fått slik oppfølging, har en levert og to forventes å levere før sommeren.

1.6 Programmets praksis ved bruk av pliktarbeid

Ved FBA benyttes ikke pliktarbeid, og ved FSV benyttes dette ikke for KD-stipendiater. FSV har en NFR-stipendiat med pliktarbeid på prosjekt, og to ansatte som skal gjennomføre ph.d.-graden på tre år uten undervisning til ph.d.-arbeidet hvor reell tid til forskning overvåkes nøye.

HHN tilbyr pliktarbeid som norm og er av den grunn det fakultetet med flest kandidater med pliktarbeid. De har også det programmet med størst variasjon i type pliktarbeid. Utenom undervisningstilknyttede oppgaver, som de fleste fakultet bruker som pliktarbeid, tilbyr HHN administrativt arbeid og arbeid i tilknytning til forskningsprosjekter, for eksempel datainnsamling utover det som trengs for avhandlingen.

FLU/FSH har bestemt at det i en periode framover ikke er anledning til å bruke ordninga med pliktarbeid. Alle avtaler blir heretter på tre år. Tidligere opptatte kandidater har normalt pliktarbeid som undervisning og veiledning av bachelor- og masteroppgaver. Faggruppetlederne har nå fått

⁶ § 5-4 i forskrift for graden ph.d., §§ 6-2 og 6-3 i forskrift om studier og eksamener ved Nord universitet

ekstra ansvar for å sikre at stipendiatene ikke blir satt til oppgaver som går ut over progresjon, deriblant emneansvar.

1.7 Generell kommentar/vurdering om produksjon og gjennomstrømming

FBA er opptatt av å øke kandidatgjennomstrømmingen og har iverksatt tiltak som inkluderer tett dialog mellom kandidat og veileder, deltakelse i faggruppe, samt mellom kandidat og administrasjon.

FLU/FSH har ved begge fakultetene, og særlig ved campus Levanger, tatt opp fast ansatte på ph.d.-programmet i forbindelse med kompetanseløftet. Totalt antall kandidater opptatt på programmet (inkludert fast ansatte) og inkludert de som ennå ikke har tiltrådt, nærmer seg nå rundt 70. FLU/FSH har etablert flere tiltak for å bedre inntakskvaliteten. Krav om forutgående praksis er fjernet, veilederen bringes tidligere inn i prosjektutviklingen, nye ph.d.-prosjekter blir knyttet til større forskningsprosjekt og –miljø, og det arbeides mer med vurdering av prosjektskissene i forkant av opptak.

FSV har de siste to årene hatt lavere gjennomstrømming enn tidligere, men har aktivt forholdt seg til forbedring av trenden. Det er etablert innføringskurs for nye doktorander. Det gis veilederopplæring og det er etablert veilederforum. Fakultetet mener disse tiltakene vil ha positiv effekt på gjennomstrømmingen generelt. Fra 2018 vil fakultetet gi 6 måneder undervisningsvikariat til alle som leverer på normert tid, og som får avhandlingen antatt. FSV forventer mange søknader om bedømming i løpet av våren 2018, og hovedfokus vil være på å sikre den vitenskapelige kvaliteten på de arbeidene som leveres.

2. Overordnede vurderinger av doktorgradsprogramets faglig profil og innretning, og fagmiljøets kompetanseprofil

2.1 Utvikling i 2017 sett i lys av opprinnelig akkreditering og eventuelle endringer i formell organisering

FBA ble omorganisert i 2017 og er nå representert ved to studiesteder, campus Bodø og campus Steinkjer. Dette har ført til endringer i fagmiljøets kompetanseprofil. Ved campus Steinkjer bygger fakultetet videre på et fagmiljø innen husdyr og velferd og terrestrisk økologi, som senere skal inkluderes i ph.d.-programmet. I den anledning utlyses det professor- og førsteamanuensisstillinger ved campus Steinkjer i 2018 for å styrke fagmiljøets kompetanseprofil, inkl. veilederkompetanse. FBA har hatt fokus på å øke antall professorstillinger tilknyttet programmet gjennom 2016 og 2017. I 2017 ble det ansatt tre professorer. Doktorgradsprogrammet er i tråd med opprinnelig akkreditering.

Det har ikke vært endring av innretning og faglig profil av HHN i løpet av 2017, og doktorgradsprogrammet er fortsatt i tråd med opprinnelig akkreditering. Fakultetet har hatt fokus på helhet i doktorgradsprogrammet i lys av skjerpede krav til doktorgradsprogram i ny forskrift.

FLU/FSH har gjeninnført et obligatorisk kurs i programområdets kjerneprofil, den praktiske kunnskapens teori og profesjonspraksis. Det ansees som helt nødvendig for å ligge innenfor programmets opprinnelig akkreditering. Det er utfordring å øke forskningsproduksjonen innen kjerneområdet. Det er lyst ut tre nye stillinger ved Senter for praktisk kunnskap (SPK) som vil styrke fagområdet kompetanseprofil. Fusjonen har, for doktorprogrammet, ført med seg nye fagfolk og veiledere som ikke kjenner fagområdet praktisk kunnskap, men som har gitt en betydelig styrking av fagmiljøene gjennom en økt bredde innen både helse, lærer og kunstprofesjoner. Disse har også tilknytning til relevante problemstillinger innen praksisfeltet.

Det er ingen endringer ved FSV som gir avvik i forhold til opprinnelig akkreditering. Det er heller ingen endring i fagmiljøets kompetanseprofil. Fakultetet uttrykker bekymring for at det aktive forskningsmiljøet (andelen vitenskapelig ansatte som driver aktiv forskning og publiserer jevnlig) ikke har vokst i takt med antall kandidater i programmet, men fortsatt er miljøet godt kvalifisert til å bære rundt 50 stipendiater.

2.2 Vurdering av fagmiljøet/fagmiljøer som bærer doktorgraden, sett i forhold til NOKUTs akkrediteringskrav⁷ (8/4-regelen) og Nords vurdering av aktiv forsker⁸

Fagmiljøet tilknyttet FBA overoppfyller 8/4-kravet og er godt innenfor alle andre krav.

I 2017 vedtok HHN egne kompetansekrav for hoved- og medveiledere for å tydeliggjøre kravene til fagmiljøet som bærer doktorgraden. Fakultetet har med god margin det antall professorer og førsteamanuenser med tilstrekkelig forskningsproduksjon i forhold til kravene Nord universitet har til doktorgradsprogrammenes fagmiljø. Det er et fokus på helheten i programmet, og å sikre at de fagansatte støtter opp om kjernen i doktorgradsprogrammet. I 2018 vil HHN ha fortsatt fokus på helhet i programmet og forskningsproduksjonen blant veiledere og andre involverte i programmet, samt kvalifisere flere aktive forskere som veiledere.

Ved FLU/FSH utlyses, og tilsettes det flere professorer tilknyttet fagmiljøet i doktorgradsprogrammet, som ett av tiltakene for å øke forskningsaktivitet og -kvalitet.

Det har vært en positiv økning i antall vitenskapelig ansatte med professorkompetanse ved FSV, noe som bidrar til å sikre 8/4-kravet. Det er behov for å øke antall veiledere og utfordringen er blant annet knyttet til førstekompetentes forskningsaktivitet, som må økes.

2.3 Evaluering av programmets kompetanseprofil, faglige profil og kompetanseprofil

Forskningsutvalget (FU) ved FBA har vært sentralt når det gjelder å sikre kvaliteten på programmet, både gjennom oppfølging av kandidatenes progresjon og kravene i ph.d.- reglementet. For å sikre fortsatt høy kvalitet i doktorgradsprogrammet har FU vedtatt flere endringer i de utfyllende retningslinjene, hovedsakelig knyttet til opplæringsdelen og krav til avhandling. I jevnlig dialogmøter gir kandidatene og veilederne innspill til doktorgradsprogrammet.

Ansvar for etterspurte evalueringer ved HHN ligger hos programansvarlig, samt hos forskningsutvalget. Programansvarlig følger opp endringer i nasjonale krav, og forskningsutvalget har i 2017 behandlet flere saker med utgangspunkt disse endringene.

FLU/FSH foretar evalueringer av kompetanseprofil med jevne mellomrom, men har ikke fastlagte rutiner for dette. Det er innført fellesmøter med dekanene i tillegg til doktorgradsutvalget.

Doktorgradsprogrammet ved FSV har en kompetanseprofil og faglig profil som er i samsvar med akkrediteringen. Programmet har i stor grad den samme faglige profil som da akkrediteringen ble gitt, med faglige tyngdepunkter knyttet til samfunnsvitenskapelige studier av velferd, klima og miljø, og organisasjon og styring. Det er også til disse områdene FSV har rekruttert de fleste stipendiatene.

2.4 Kandidatenes medvirkning og representasjon i lokale og sentrale råd og utvalg

Ved alle fakultetene er kandidatene representert i forskningsutvalg eller doktorgradsutvalg, og flere fakultet har formalisert dialogmøter mellom stipendiatene og ledelsen av fakultetet eller programmet. Ved FSV er de også representert i internasjonalt utvalg.

Kandidatene er representert i sentralt forskningsutvalg, men ikke i sentralt internasjonalt utvalg.

⁴ Forholdstill førstekompetanse/professorer, om fagmiljøets størrelse er tilpasset antallet doktorgradsstudenter, nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk fagmiljøet deltar aktivt i, forskningen og det faglige og/eller kunstneriske utviklingsarbeidet fagmiljøet utfører og har utført de siste fem år.

⁸ Se *Kompetanseplan for Nord universitet 2017-2018*, s.10: «Med aktive forskere menes fagansatte som har publisert i akademiske kanaler siste tre år. Fagansatte som har oppnådd inntil ett publiseringspoeng i løpet av siste tre år defineres som aktiv etter svakt krav. Definisjon av aktiv forsker etter middels krav forutsetter at forskeren har publisert tilsvarende 1 publiseringspoeng eller mer i perioden. Forskere som har publisert tilsvarende 3 publiseringspoeng eller mer på tre år tilfredsstiller sterkt krav.»

2.5 Generell kommentar/vurdering om ph.d.-programmet – overordnede vurderinger

Ved FBA har antall kandidater økt de siste årene og man antar at antall disputaser per år blir mer stabilt i årene fremover. FBA mener framtidig suksess for programmet avhenger av stabil rekruttering av kandidater, og strategisk arbeid med ekstern finansiering av forskningsprosjektene fra nasjonale og internasjonale bedrifter/organisasjoner. Det framgår av fakultetets handlingsplan at det arbeides systematisk med dette.

Doktorgradsprogrammet ved HHN vurderes som veletablert. Programmet har etter hvert mange erfarne veiledere tilknyttet, og en stabil kandidatproduksjon. Det er allikevel nødvendig å ha fokus både på å rekruttere tilstrekkelig antall kandidater og på gjennomstrømming for å kunne ha en tilfredsstillende kandidatproduksjon. Fagmiljøet ved HHN er stort og doktorgradsprogrammet har tilfredsstillende antall fagpersoner i toppstillinger. Et antall professor II stillinger er tilknyttet programmet gjennom roller som medveileder og/eller på doktorgradskurs, seminarer, workshops, metode, etc.

FLU/FSH har fortsatt et stykke igjen med hensyn til den rent organisatoriske delingen av programmet mellom de to fakultetene og en avklaring av beslutningslinjene på alle områdene. Det samme gjelder avklaring hvorvidt bredden i fakultetenes faglige profiler skal gjenspeiles i programmet eller kun deler av profilen.

3. Eksterne relasjoner og internasjonalisering

3.1. Aktive eksterne og internasjonale formelle avtaler tilknyttet doktorgradsprogrammet i løpet av 2017

Det er stor variasjon med hensyn til omfanget av eksterne og internasjonale formelle avtaler tilknyttet doktorgradsprogrammene. Som eksempel har FBA har 10 formelle avtaler, både nasjonale og internasjonale i Europa og Asia, mens FLU/FSH har tre avtaler, to i Skandinavia og en i Irland.

HHN og FSV har ikke kommentert til dette punktet.

Tabell 4: Internasjonalisering ph.d.*

Antall ph.d.'er som har hatt internasjonalt forskningsopphold/workshop/seminar i 2017	24
Antall ph.d.'er deltatt på internasjonale konferanser med paper/poster/chair i 2017	34
Antall internasjonale publikasjoner av ph.d.'er, både som eneforfatter og som medforfatter i internasjonal sampublisering i 2017	25
Antall internasjonale prof. II og bi-veiledere tilknyttet programmet	43

Kilde: Fakultetene

*Fordi tabell 4 viser god internasjonal aktivitet i 2017 er tabellen tatt med selv om FLU/FSH har ikke levert tall, og tabellen viser derfor kun FBA, HHN og FSV samlet.

3.2 Generell kommentar/vurdering om eksterne relasjoner og internasjonalisering:

FBA har en unik profil ved universitetet med hensyn til antall faste internasjonale vitenskapelig ansatte. Fakultetet har mange formaliserte avtaler om samarbeid med utenlandske institusjoner og deltakelse i flere internasjonale nettverk som doktorgradsprogrammet drar nytte av. Dette er en stor styrke for doktorgradsprogrammet siden det gir kandidatene tilgang til et bredt globalt akademisk nettverk som de ansatte er deltar i. I tillegg benyttes eksterne biveiledere fra andre land som ytterligere bidrar til kvaliteten i forskningen. Kandidatenes forskningsprosjekter er i hovedsak knyttet til større nasjonale/internasjonale flerpartnerprosjekter, noe som bidrar til at eksterne forskningsmiljøer blir delaktige i programmet.

Det faglige miljøet ved FBA bidrar ikke bare med veiledning til egne kandidater, men også for eksterne kandidater tilknyttet andre nasjonale og internasjonale institusjoner som har opphold som gjesteforskere ved fakultetet. De fleste ph.d.-kandidatene ved FBA har deltatt på internasjonale

konferanser og flere har tatt ph.d.-kurs eller annen opplæring ved andre norske institusjoner og i utlandet. Flere av de nåværende kandidatene har hatt opphold ved eksterne institusjoner for å utføre sin forskning.

Kandidater ved HHN får i all hovedsak internasjonal erfaring i løpet av doktorgradsløpet gjennom deltakelse på internasjonale konferanser og workshops eller gjennom kortere eller lengre utenlandsopphold. Professor II ved HHN er ofte internasjonale og anerkjente forskere innenfor sine områder, og bidrar slik sett også med internasjonalt nettverk for kandidatene. Det er ønskelig å øke antallet kandidater som gjennomfører internasjonalt forskningsopphold i løpet av doktorgradsløpet, og fakultetet bistår derfor med finansiering.

Faggruppene ved FLU/FSH administrerer utenlandsopphold og deltakelse i internasjonale seminar og konferanser og internasjonale avtaler på fakultetene. Dette har gjort det utfordrende å levere tall til tabell 4 i år. De fleste avhandlingene har hittil blitt planlagt som monografier, men det siste året har det vært en dreining mot artikkelbaserte avhandlinger, og det er derfor sannsynlig at det blir flere internasjonale publikasjoner framover.

Et større engasjement og større aktivitet innenfor internasjonalisering er et mål for FSV. Fakultetet har som tiltak for måloppnåelse etablert et internasjonalt utvalg hvor også stipendiatene er representert. Utvalget behandler alle utdanningene ved FSV, inkludert doktorgradsprogrammet, samt forskningsaktivitet. Fem av totalt ti mobilitetsstipend, en del av Nord universitets strategiske midler, ble tildelt stipendiat på FSV.

4. Oppfølging av ph.d.-kandidater

4.1 Programmets praksis for integrasjon i forskningsgrupper

Alle kandidater ved FBA er tilknyttet en faggruppe. I de tilfeller der kandidatens prosjektet går på tvers av fagprofilen i faggruppene eller at kandidater fra forskjellige fagprofiler samarbeider, så kan de delta i flere faggruppers aktiviteter. Men de har organisatorisk tilhørighet i faggruppen til hovedveileder.

Også ved HHN er alle kandidatene tilknyttet en faggruppe. Normalt vil kandidaten tilhøre samme faggruppe som hovedveileder. Dette ansees som vesentlig for å sikre et godt fagmiljø for kandidatene. De presenterer papers i faggruppa, er involvert i forskningsprosjekter, og samarbeider med andre faggruppedlemmer om forskningen. De utgjør viktige medlemmer av faggruppene, og deltar i faglige diskusjoner. Aktiviteten varierer noe mellom faggruppene.

Majoriteten av kandidatene ved FLU/FSH er ikke direkte knyttet til faggrupper, men en del har en slik tilknytning, og det arbeides med en modell hvor kandidatene er mer direkte knyttet til faggrupper. Dog er arbeidet med å etablere faggrupper bare i startfasen mange steder i organisasjonen. I organiseringen av faggruppene tillegges også lederansvar for kandidatenes progresjon. Det er tatt initiativ for etablering av et nettverk rundt de offentlige ph.d.-stillingene, med tanke på de særlige utfordringene disse står i. I dette er FSV invitert inn i samarbeidet og til å knytte nettverket inn mot Senter for velferdsinnovasjon.

Alle stipendiatene ved FSV er tilknyttet en faggruppe, og antallet er relativt godt fordelt mellom faggruppene. Overgangen til ny organisering skapte et visst vakuum for mange av stipendiatene i en periode, men dette er i ferd med å bedre seg. Faggruppelederne er også i ferd med å ta et mer aktivt personalansvar, også for stipendiatene. Samtidig fortsetter en del av de gamle forskningsgruppene som uformelle nettverk, noe som har vært viktig for mange av stipendiatene.

4.2 Obligatoriske seminarer og midtveisevalueringer

FBA har en rekke krav til obligatoriske seminarer nedfelt i utfyllende retningslinjer. Blant annet kreves det at studentene skal holde fem presentasjoner i løpet av doktorgradsløpet, både internt og eksternt, og er slik en del av fakultetets forskningsformidling. Midtveisevalueringen gir en god oversikt over doktorgradsarbeidets status, potensielle problemer og forsinkelser som krever

oppfølging. Dersom evalueringsgruppen rapporterer om vesentlige svakheter ved forskningsarbeidet, skal det iverksettes tiltak for å korrigere situasjonen.

Ved HHN er det obligatorisk midtveiseevaluering der to personer utenom veilederteamet leser og kommenterer på kandidatens arbeid. Normalt er den ene av disse to ekstern.

FLU/FSH har fjernet kravet om midtseminar og sluttseminar, men det er forventet at faggruppene etablerer faglige seminarer der kandidatene legger fram og får tilbakemelding på sitt arbeid. Midtveiseevalueringen er innført istedenfor midtseminar. Fokus blir nå retta mot progresjon og innhold.

FSV har helt fra programmets oppstart hatt start-, midt- og sluttseminar. Forskriftsfestet krav om midtveiseevaluering medførte dermed bare små justeringer av praksis, spesielt i midtseminaret.

4.3 Progresjonsoppfølging

Ved FBA leverer kandidatene obligatoriske progresjonsrapporter både høst og vår.

Progresjonsrapportene gjennomgås og godkjennes i fakultetets FU og gir slik FU en svært god oversikt over alle kandidatene ved fakultetet. Kandidatene ved FBA diskuterer nyere forskning innen de respektive fagfelt i interne grupper og seminarer. Gjennom disse aktivitetene har kandidatene tett og regelmessig kontakt med sine veiledere, og god mulighet til faglig utvikling. Ved behov arrangeres også individuelle møter med kandidat, veileder, dekan/ph.d.-koordinator for å følger opp kandidatens fremdrift.

Programansvarlig og programkoordinator ved HHN har fellesmøte med kandidatene en gang per semester, der det tas opp temaer som er relevant for kandidatenes doktorgradsløp. Kandidaten er også representert med tillitsvalgt som har jevnlig kontakt med programansvarlig og sitter i forskningsutvalget. Saker tas ofte opp gjennom denne kanalen. Faggruppeleder har ansvar for å gjennomføre utviklingssamtaler med stipendiatene i faggruppen.

Det er gjort mange nye grep det siste året med studieplan for doktorgradsprogrammet ved FLU/FSH. Alle stipendiatene er flyttet fra SPK og over til faggrupper ved fakultetene der faggruppeleder er gitt ansvar for oppfølging. Dekanen og prodekan forskning ved FSH følger personlig opp kandidater tilknyttet fakultetets fagmiljø, og har rutiner for dette under etablering. Dekan og prodekan forskning har hatt et felles seminar med fakultetets stipendiater. Ved FLU har prodekanen og programansvarlig et overordna ansvar for dette. Det vil være viktig å påse at kandidater i ett og samme doktorgradsprogram med ulike fakultære rutiner ikke får ulik grad av oppfølging, avhengig av hvilket fakultet hovedveileder er tilknyttet, og dekanene er omforent om felles plan for oppfølging.

FSV har gjennomført progresjonssamtale med alle doktorgradskandidatene i 2017. Fra 2018 vil faggruppeleder gjennomføre medarbeidersamtale med stipendiatene i kraft av sitt tillagte personalansvar.

4.4 Rammekvalitet

I ulike rapporter og undersøkelser har fokuset på infrastruktur økt for doktorgradskandidatene i UH-sektoren. God rammekvalitet er en viktig faktor i ferdigstilling på normert tid.

Alle kandidatene ved FBA har tilgang til campus og forskningsstasjonen i Mørkvedbukta, inkludert laboratorier, IKT, bibliotek og forskningsmidler. Dette gjelder også for stipendiater med utgått finansieringsperiode.

HHN anser det som en vesentlig rammebetingelse for kandidater at de sitter i fagmiljøet, og at det styrker kvaliteten i fagmiljøene totalt sett. Det gir rom for uformelle samtaler om faglige temaer, og det blir lett for kandidatene å søke råd. Med kandidater fordelt på tre ulike campus, er det viktig å lage gode miljøer der de er, samtidig som at de finansielt og på annen måte gis anledning til å være relativt hyppig i fagmiljøet der hovedveileder sitter. For kandidater med utgått finansieringsperiode forlenges tilgangen på epostkonto, bibliotek, etc., og det tilbys også kontorplass og veiledning.

Ved FLU/FSH bruker noen kandidater MacOS av faglige grunner, for eksempel i forbindelse med videoanalyse. De har erfart dårlig og til dels manglende support fra IT, noe som oppleves som kritisk for gjennomføring av forskningsprosjektet.

Hovedutfordringen for kandidatene ved FSV er kontorplass. Knappheten på kontor skaper en del usikkerhet. Mange sitter for trangt og fleksibiliteten er liten selv ved mindre overskridelser av tid.

4.5 Generell kommentar/vurdering om oppfølging av ph.d.-kandidater

Den administrative ph.d.-koordinatoren ved FBA arrangerer møte med de nye ph.d.-studentene for å informere om kandidatens ansvar som student og for å gjennomgå en milepælsplan for hele doktorgradsløpet. Fakultetet bidrar økonomisk til ulike sosiale arrangement for ph.d.-studentene.

FLU/FSH har mange kandidater som skal ha oppfølging, og har valgt å fordele dette mellom ph.d.-programansvarlige og andre fagansvarlige. Fakultetene bak programmet gjør ulike tiltak for oppfølging. Det er tydelige forventninger i Bologna-prosessen og fra NOKUT om karriereveiledning og dette er et område det er behov for å arbeide mer systematisk med framover. Programmet samarbeider nå på tre forskerskoler PROFRES (profesjon), NAFOL (lærerutdanning), og MUNI HEALTH-CARES (sykepleie og helsevitenskap). Totalt samarbeider doktorgradsprogrammene ved Nord universitet med 10 forskerskoler til sammen.

Veksten i antallet stipendiater ved FSV skaper utfordringer og krever stadig fastere rutiner. Det er jobbet mye med dette de siste par årene, og vil det fortsatt ha stor oppmerksomhet framover. Det anses derfor som svært viktig å se oppfølgingen og kvalitetssikringen av doktorgradsprogrammet i nær sammenheng med tiltak for å styrke forskningsaktiviteten ved fakultetet.

5. Veiledningsforhold og oppfølging av veiledere

5.1 Generelt om veiledningskapasitet og utfordringer i veiledningssituasjon

FBA har som mål at alle hovedveiledere først har vært medveileder, for å få erfaring. Fakultetet har behov for flere veiledere med mer erfaring, og ved rekruttering av nye vitenskapelig ansatte de siste årene har dette vært et av vurderingskriteriene. Alle professorer som ble ansatt i 2017 har veilederkompetanse og er tilknyttet doktorgradsprogrammet.

HHN har foreløpig tilstrekkelig veiledningskapasitet på de fleste temaområder, men med økning i antallet doktorgradskandidater vil dette bli noe mer presset framover. Det blir viktig å fase inn nye veiledere, ikke minst ved å gi ferske forskningsaktive førsteamanuenser rolle som medveileder, gjerne i tillegg til eventuell ekstern medveileder der det er aktuelt. Antall nye doktorgradskandidater med to medveiledere har økt ved HHN i 2017.

Det er innført krav om kurs eller erfaring som veileder for å bli oppnevnt veileder ved FLU/FSH. I tillegg til deltakelse på nasjonale veilederutviklingskurs blir det arrangert internt kurs for alle interesserte i 2018-19.

FSV har 63 vitenskapelig ansatte professorer og førsteamanuenser i hovedstilling som er kvalifisert for å være hovedveileder. Tallet blir lavere når kravet om at veilederne skal være «aktive forskere» også medregnes, men dette er igjen avhengig av hvordan «aktiv forsker» defineres. Det har stor betydning for kandidatene å være del av aktive forskningsmiljøer. De viktigste tiltakene for å sikre og styrke doktorgradsutdanningen er derfor å styrke den generelle forskningen ved fakultetet.

5.2 Oppfølging av veiledere

FBA har som målsetting at alle som er veiledere skal ha gjennomgått veilederutviklingskurset som tilbys ved Nord universitet, og ønsker en økning i kapasiteten på kurset. Prodekan forskning og utvikling ved FBA er støtte til veiledere og vurderer behov for veilederkurs.

HHN gjennomfører veilederforum en gang per år, og sender aktuelle veiledere på veilederutviklingskurs. Kollegastøtte veiledere i mellom skjer i regi av faggruppene. Det gjennomføres også paperseminar der det gis tilbakemelding på kandidatens arbeid, dette også som støtte for kandidatens veiledere.

FLU/FSH vil arrangere et årlig veilederseminar, og leder for doktorgradsutvalget vil sammen med programansvarlig for doktorgradsprogrammet arrangere veilederforum med relevante tema. Veiledermiljøet er geografisk spredd, noe som gjør oppfølging krevende. Seminarer og forum blir derfor også arrangert ved bruk digitale løsninger.

Alle veiledere tilknyttet doktorgradsprogrammet ved FSV har, eller vil få tilbud om å delta i fakultetets veilederopplæring som gjennomføres årlig. Det etablerte veilederforumet representerer i seg selv en kollegastøtte, og er også utgangspunkt for uformell kollegastøtte utenom forum-møtene som arrangeres annenhver måned. Det er i noen tilfeller også gitt mentorstøtte til nye veiledere.

5.3 Kvalitetssikring av eksterne veilederes kompetanse

I ph.d.-forskriften og i de ulike programmenes utfyllende retningslinjer framgår det hvilke krav som skal kreves av veiledere, både interne og eksterne. Men til dette punktet er fakultetene kun bedt om å redegjøre for kvalitetssikring av eksterne veiledere, hvor man ikke har samme kontrollmuligheter som på egne ansatte.

FBA har i 2017 vedtatt kompetansekrav til veiledere som benyttes for å kvalitetssikre interne og eksterne veilederes kompetanse.

Ved FLU/FSH vurderer doktorgradsutvalget om veileder(e) har tilstrekkelig erfaring med veiledning og forskningsledelse. Videre vurderes om det nasjonale og internasjonale vitenskapelige nettverk og den vitenskapelige produksjonen, dens kvalitet og formidling støtter opp om kandidatens prosjekt. I tillegg vurderes det om veileder har tilstrekkelig forskningsmetodisk ekspertise basert på CV, inkludert publikasjonsliste.

Ved FSV er alle hovedveiledere interne, mens de aller fleste medveiledere er eksterne. Programmet anser ikke at kvaliteten på eksterne veiledere hittil har vært noe problem. Kvalitetssikring av eksterne medveiledere begrenser seg til rekruttering og informasjon om forventninger.

5.4. Generell kommentar/vurdering om veiledningsforhold og oppfølging av veiledere:

FLU/FSH arbeider systematisk og grundig med oppfølging av veiledere, med krav om kurs og tilbud om erfaringsdeling. Etter hvert som forskningsgruppene blir mer operative vil også dette virke positivt inn på veiledermiljøet. En arbeidsgruppe med erfarne veiledere har utarbeidet et forslag til handlingsplan, *Train the Trainers*, for styrking av veiledning og veiledere på ph.d- nivå. Arbeidet er særlig viktig hvis samarbeidet om veilederutvikling med UiS og UiA ikke videreføres.

Ved FSV arbeides det bevisst både med rekruttering, oppfølging og opplæring av veiledere, og med kvalitetssikring av veiledningen.

6. Kursportefølje

Det ble arrangert totalt 19 doktorgradskurs ved Nord universitet i 2017. To ved doktorgradsprogrammet i sosiologi og fem til seks på hver av de tre andre programmene. De fleste kursene ble naturlig nok arrangert på campus Bodø hvor majoriteten av kandidatene har sin kontor plass. FBA og FLU/FSH har arrangert kurs med ekstern samarbeidspartner, mens FSV og HHN har hatt tverrfakultært samarbeid. FLU/FSH og HHN har også samarbeidet gjennom forskerskoler de er medlemmer av. Ekstern deltakelse er viktig for faglig utveksling, nettverksbygging og Nord universitets omdømme. Alle programmene har hatt eksterne deltakere på sine kurs. På et av FSV sine kurs var majoriteten rekruttert eksternt.

Alle kursene blir evaluert. Rutinene og metodene varierer naturlig nok fra kurs til kurs. Ved HHN utarbeides evalueringsrapporter som kursansvarlig får tilsendt. Rapporten blir forelagt forskningsutvalget som retter tiltak hvis nødvendig. Ved FLU/FSH skal programansvarlig for ph.d.-programmet gjennomføre SEFØ analyse av alle kurs vår 2018 for framlegg og diskusjon i doktorgradsutvalget, Ved FLU/FSH er det programansvarlig og doktorgradsutvalget som vurderer eventuelle endringer. Tilsvarende blir evalueringsrapportene ved FSV benyttet som grunnlag for forbedring.

HHN har etablert en portefølje med doktorgradskurs, noen av disse er i samarbeid med andre institusjoner. Dette innebærer blant annet at fakultetet som hovedregel har deltakere fra andre institusjoner på sine doktorgradskurs, og at egne kandidater gjennomfører deler av sin opplæringsdel ved andre institusjoner. Kursene får i all hovedsak gode tilbakemeldinger.

7. Rekrutteringsgrunnlag og attraktivitet (etterspørselstrykk)

Sterk og relevant faglig kompetanse blir vektlagt av alle programmene som grunnlag for opptak. Det legges også stor vekt på prosjektskissen. Samtaler og intervju blir gjennomført, blant annet for å vurdere motivasjon og personlig egnethet for å gjennomføre et ph.d.-prosjekt. FBA vurderer også teknisk kompetanse relatert til prosjektet og engelskspråkkunnskaper skriftlig og muntlig.

Det er ønskelig at alle som tas opp i et doktorgradsprogram har vært gjennom en konkurranseutsatt utlysning for at den til enhver tid best kvalifiserte kandidaten som blir tatt opp. På FBA er det i snitt 40 søkere pr. utlysning, hvorav 20 – 30 er kvalifiserte søkere. Ved de øvrige programmene er det et snitt på 2,5 søkere, og mer systematiske tiltak for å øke antall kvalifiserte søkere bør vurderes. 12 kandidater er tatt opp uten forutgående utlysning. Disse er i stor utstrekning fast ansatte som er opptatt som del fakultetenes kompetanseplan. Disse oppfyller de generelle kravene for ph.d.-kandidater.

Tabell 5: Vurdering av programmets rekrutteringsevne og faglige nivået på søkerne.

Hvor mange stipendiat-stillinger ble utlyst siste år?	45
Hvor mange kvalifiserte søkere var det i gjennomsnitt pr. utlyste stilling?	2,5 (11,9)*
Hvor mange ble opptatt i programmet siste år uten forutgående utlysning?	12

Kilde: Fakultetene

* 11,9 er inkludert FBA med 40 stillinger. 2,5 er de tre andre uten FBA.

Som vist i tabell 1b er ikke Nord universitet tildelt nye KD-stipend i 2018, noe som for øvrig gjelder alle universitetene. Det er derfor et viktig tiltak for å få økt antall doktorgradsavtaler at antall eksterntfinansierte⁹ kandidater øker, enten de er søkere fra andre institusjoner og bedrifter eller blir finansiert gjennom bevilgede forskningsprosjekt.

I en kommende internrevisjonsrapport vedrørende ansettelse av stipendiater vil det fremkomme at Nord universitet i større grad bør styrke langtidsplanlegging når det gjelder utlysninger av stipendiatstillinger. Fordi noen tilsetninger vil trekke ut i tid bør det utlyses flere for å hindre ubenyttede måneds- og årsverk på stipendiatkapittelet. Videre foreslås det å utarbeide strategi for rekruttering av flere kvalifiserte søkere - bedre opptakskvalitet vil øke fullføringsgrad.

FBA arbeider systematisk for å sikre eksterntfinansierte stillinger til programmet. I dette ligger også et økt fokus på å rekruttere en kandidat finansiert av NFR nærings- og offentlig sektor ph.d.-programmet. Den første kandidaten finansiert over nærings-ph.d.-ordningen begynner våren 2018. Fakultetet har sendt 43 søknader om eksterne midler i 2017 i tilknytning til doktorgradsprogrammet.

⁹ Med eksterne midler menes både som del av NFR/EU-prosjekt og avtaler om NÆR/OFF-ph.d.

Tilsvarende har FLU/FSH fokus på rekruttering av kandidater til NFR sitt andre tiltak - offentlig ph.d. og har til nå tatt opp tre kandidater. Forskningsgruppene arbeider for å øke antall ekstern finansierte prosjekt med tilknyttet doktorgradskandidat.

HHN har en del stipendiater på eksterne midler og noen kandidater ansatt ved andre institusjoner. Men fakultetet har ikke egne tiltak for å øke doktorgradsavtaler med ekstern midler.

FSV bruker KD-stipend som insentiv for å stimulere til økning av prosjektsøknader om eksterne midler. Ved innvilgning av prosjekter som inkluderer en doktorgradskandidat, får prosjektsøker også en KD-stipendiat knyttet til samme prosjekt.

Alle som disputerte i 2017 har fått jobb innenfor academia eller forskningsinstitusjoner. Majoriteten har fortsatt ved Nord universitet. Dette er også en ønsket situasjon med tanke på nødvendig kompetanseheving i flere fagmiljø.

8. Oppsummering 2017 og oppfølging 2018

De tre største utfordringene for kvaliteten av ph.d.-utdanningene i 2017 som det settes inn tiltak for i 2018 er:

- Veilederkapasitet og kompetanse
  - Samarbeidet med UiS og UiA videreføres
  - FSV vil fortsette med å tilby veiledningskurs for eget fagmiljøet tilknyttet doktorgradsprogrammet
  - Videre kompetanseløft vil på sikt øke antall potensielle veiledere
- Gjennomføringsgrad
  - Alle fakultetene setter inn en rekke tiltak for å følge opp og tilrettelegge for kandidatene gjennom hele ph.d.-løpet, slik at forskerutdanningen gjennomføres på normert tid
  - Formalisere start av ansettelsesforholdet, og gjøre aktiv bruk av prøvetiden
  - Flere fakultet setter inn tiltak i avslutningsfasen for å hindre underkjenning
- Antall doktorgradsavtaler, KD- og eksternfinansiert
  - Fakultetene har økt fokus på at midler til rekrutteringsstillinger bør inngå i søknader om eksterne midler
  - Fakultetene har fokus på full utnyttelse av stipendiatkapitlet
- Utvikling og endringer i doktorgradsprogrammet i lys av akkreditering
  - Opprinnelig akkreditering skal legges til grunn ved eventuelle forandringer i ph.d.-programmene
  - Alle fakultetene vil videreføre økte tiltak på internasjonal mobilitet
- Rekruttering
  - Langtidsplanlegging av kommende utlysninger for å hindre vakanser og utnytte midlene på stipendkapitlet fullt ut
  - Øke antall kvalifiserte søkere pr. utlyst stilling
  - Bedre inntakskvaliteten ved å legge stor vekt på prosjektskissen samt vektlegge sterk og relevant faglig kompetanse

Administrativt ph.d.-forum er et viktig tiltak for erfaringsutveksling, koordinering av rutiner ved Nord universitet, informasjon om endringer i nasjonale krav til ledelsen og kompetanseheving for de som arbeider med administrasjon av forskerutdanningen ved fakultetene og på virksomhetsnivå. Ph.d.-forumet utvides med doktorgradsprogrammenes faglige programansvarlige i alle tilfeller hvor faglig kompetanse er nødvendig for forumets arbeid. Det er med på å sikre at støttetjenesten har den

kompetanse, kunnskap og forståelse som kreves for de strategiske og kvalitetsmessige målene Nord universitet har satt for forskerutdanningene.

En internrevisjon i samarbeid med UiA, UiS og HVL har sett på tilsettingsprosessen av KD-stipendiater og en revisjonsrapport er ventet innen kort tid. Her vil det fokuseres på tiltak og «best practise» for gode ansettelsesprosesser og redusere antall vakanser av KD-stipendiater til enhver tid.

26/18 Årlig kvalitetsrapport for ph.d.-utdanningen ved Nord universitet 2017

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	08.03.2018	26/18

Forslag til vedtak:

Styret tar «Nord universitet 2017 – Årlig kvalitetsrapport for doktorgradsprogrammene» til etterretning.

Møtebehandling

Vigdis Moe Skarstein foreslo følgende nye forslag til vedtak:

Styret tar «Nord universitet 2017 – Årlig kvalitetsrapport for doktorgradsprogrammene» med de utfordringer og tilhørende tiltak som er beskrevet i saken, til etterretning.

Rektor endret sin innstilling i tråd med forslaget og det ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Styret tar «Nord universitet 2017 – Årlig kvalitetsrapport for doktorgradsprogrammene» med de utfordringer og tilhørende tiltak som er beskrevet i saken, til etterretning.

Pedagogisk basiskompetanse ved Nord universitet

- « ... et forslag med en beskrivelse av innhold og gjennomføring av et basisemne i universitetspedagogikk»

Rapport fra arbeidsgruppa, høsten 2017

Innhold

Rapport fra arbeidsgruppa	2
Bakgrunn:	2
Prosess.....	2
Mandat	2
UHRs retningslinjer for pedagogisk basiskompetanse	3
Arbeidsgruppens forslag	3
Innledning.....	3
Basis-emne:	4
Målgruppe	5
Utdanning må kunne tilbys både på norsk og engelsk.....	6
Omfang	6
Må kunne tilbys til alle ansatte uavhengig av studiested	6
Andre momenter	6
Vedlegg 1 UNIPED ved andre institusjoner	9
Vedlegg 2 Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse (UHR)	12
Vedlegg 3 Utdrag fra Grepperuds rapport «Teknisk hjelper eller pedagogisk medskaper».....	14

Rapport fra arbeidsgruppa

Bakgrunn:

Ut fra forventninger og forslag i stortingsmeldingen *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (Kunnskapsdepartement, 2016-2017), skal lærestedene utvikle kvaliteten i egne studieprogram, herunder styrke den pedagogiske og didaktiske kompetansen til eget fagpersonale. I tillegg til tiltak for å utvikle pedagogisk basiskompetanse, krever Kunnskapsdepartementet at alle lærestedene i løpet av to år etablerer meritteringssystemer for verdsetting av arbeid for å utvikle god undervisning ut over det grunnleggende nivå.

UH-sektoren har ulike løsninger for universitetspedagogikk og meritteringsordninger. Langt fra alle har meritteringsordninger på plass.

Prosess

Ledelsen ved Nord universitet nedsatte en arbeidsgruppe for å utforme et forslag til innhold og gjennomføring av et basis-emne i universitetspedagogikk. Arbeidsgruppa har bestått av: Wenche Rønning (leder), Atle Kristensen (FLU), Levi Gårseth-Nesbakk (HHN), Marit Bjørnevik (FBA), Marianne Hedlund (FSH) og Margrethe M. Solli (sekretær). Arbeidsgruppa har hatt tre møter (to skypemøter og ett heldagsmøte i Bodø).

Mandat

Prorektor for utdanning ga arbeidsgruppa følgende mandat:

«For å starte opp på en systematisk måte ønsker prorektor for utdanning et forslag med en beskrivelse av innhold og gjennomføring av et basisemne i universitetspedagogikk. Noen premisser for et slikt opplegg:

- 1. målgruppe er ansatte som ikke har annen formell pedagogisk kompetanse*
- 2. må kunne tilbys på norsk og engelsk*
- 3. omfang må være tilstrekkelig til at emnet gir nødvendig kompetanse for å undervise ved Nord universitet*
- 4. må kunne tilbys til alle ansatte uavhengig av studiested*

Det er også ønskelig med en beskrivelse av frekvens på gjennomføring og ressursbehov for det foreslåtte opplegget. Arbeidsgruppen kan også foreslå andre tiltak for å styrke den pedagogiske basiskompetansen, jf. blant annet Gunnar Grepperuds rapport.

Emnet må tenkes inn som en basis i et system med pedagogisk merittering, der dette skal inngå i basis for å komme i betraktning i en fremtidig meritteringsordning.

Frist for arbeidsgruppens arbeid er 15. oktober 2017.»

UHRs retningslinjer for pedagogisk basiskompetanse

Hva er universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse?

Universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse er det minimum av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i universitets- og høyskolepedagogikk som kreves for å bli fast tilsatt i en faglig stilling innenfor høyere utdanning. Denne basiskompetansen skal være basert på relevant pedagogisk og fagdidaktisk teori.

Universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse er å kunne:

- Planlegge og gjennomføre undervisning og veiledning, både individuelt og i samarbeid med kolleger, på en måte som fremmer studenters læring og faglige utvikling
- Planlegge og gjennomføre FoU-basert undervisning og involvere studenter i FoU-baserte læringsprosesser
- Velge, begrunne og videreutvikle hensiktsmessige læringsaktiviteter og undervisnings- og vurderingsmetoder i forhold til faglige mål og utdanningsprogram
- Bidra til faglig og pedagogisk nyskaping gjennom valg av varierte undervisningsmetoder som inkluderer bruk av digitale verktøy
- Begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen lærerrolle
- Analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og programplaner innenfor sine fagområder
- Vurdere og dokumentere resultater fra egen undervisning og veiledning ut i fra forventninger i fagplaner og nasjonale rammeverk for høyere utdanning
- Innhente og bruke tilbakemeldinger fra studenter, kolleger og samfunnet til å utvikle undervisnings- og læringsprosesser
- Kjenne til aktuelle styringsdokumenter knyttet til undervisning i høyere utdanning

Arbeidsgruppens forslag

Innledning

Arbeidsgruppa har lagt til grunn rapporten fra Grepperud om støttetjenester for undervisning, læring og IKT ved Nord universitet (Grepperud, 2017), og rapporten *Innsats for kvalitet – Forslag til et meritteringssystem for undervisning ved NTNU og UIT* (Grepperud et al., 2016). Arbeidsgruppa har også gjort en enkel kartlegging av hvilke tilbud i pedagogisk basiskompetanse som tilbys ved de andre UH-institusjonene. Vedlagt følger en kort sammenstilling av det som tilbys ved utvalgte institusjoner i sektoren, og nasjonale retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse fra UHR.

Videre forsøkte arbeidsgruppa å få en oversikt over behovet for pedagogisk basiskompetanse ved institusjonen, om det systematisk etterspørres og vurderes pedagogisk basiskompetanse ved tilsetninger i undervisningsstilling, og hvordan dette kompetansekravet følges opp i etterkant av tilsetting. Av den informasjon arbeidsgruppa har klart å framskaffe, er det hverken systematikk på vurdering av pedagogisk basiskompetanse under tilsettingsprosesser, eller oversikt over undervisningspersonalets dokumenterte pedagogiske kompetanse per i dag. Vi fikk heller ikke et klart bilde av hvordan eventuell oppfølging av krav om dokumentasjon av pedagogisk basiskompetanse, blir gjort. Det kan være at våre funn ikke gir et komplett bilde av situasjonen.

Basis-emne:

Arbeidsgruppen foreslår at Nord universitet bruker det godkjente studieprogrammet «Universitetspedagogikk- basiskurs, 10 stp».

Begrunnelse:

- Innholdet i studieprogrammet samsvarer godt med Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse fra UHR (se vedlegg).
- Omfanget tilsvarer omtrent 150 timer. Dette samsvarer med det som tilbys ved andre institusjoner.
- Studieplanen foreligger både på norsk og på engelsk.
- Hver deltaker får tildelt en mentor fra eget fagmiljø, noe som har vist seg som betydningsfullt for utbytte av kurset. Det er viktig at mentorordningen videreføres, både av hensyn til deltakerne og for mentors eget kvalifiseringsløp
- Utdanningen bør videreføres med studiepoeng, både fordi det gir inntekter og det kan være mere forpliktende for deltakerne
- Det er gitt gode tilbakemeldinger på opplegg og innhold i studiet av deltakere
- Studietilbudet kan tilbys både i Nordland og i Trøndelag, og er samlingsbasert.

Universitetspedagogikk - basiskurs, 10 stp har følgende læringsutbytter:

Generell kompetanse

Gjennom basiskurset i universitetspedagogikk skal deltakerne kunne bidra til at Nord universitetet blir en stadig bedre utdanningsinstitusjon gjennom samarbeid, diskusjon og ledelse av læringsfremmende tiltak.

Kunnskaper

- Deltakerne skal ha kunnskap om og kunne anvende begreper, modeller og teori som har relevans for undervisning, læring og veiledning i høyere utdanning, herunder:
  - Ha kunnskap om pedagogiske teorier og sammenheng mellom teori og praksis i et læringsfelleskap.
  - Anvende og begrunne eget lærings- og kunnskapssyn relatert til pedagogisk teori.
  - Utvikle evne til å ivareta, analysere og kommunisere egne og andres erfaringer samt relevante forskningsresultater som grunnlag for utvikling av utdanningen og egen profesjon.
  - Kjenne til aktuelle nasjonale og lokale styringsdokumenter knyttet til undervisning i høyere utdanning.

Ferdigheter

Deltakerne skal kunne planlegge og gjennomføre forskningsbasert undervisning og veiledning på en måte som fremmer studenters læring, individuelt og i samarbeid med andre, herunder kunne:

- Velge og begrunne hensiktsmessige læringsaktiviteter, undervisnings- og vurderingsmetoder i forhold til faglige mål og utdanningsprogram.
- Skaffe seg kunnskap om studentenes ulike læringstilnæringer.
- Gi gode tilbakemeldinger til studentene som fremmer studentenes læring.
- Gjøre bruk av digitale verktøy i planlegging, undervisning og veiledning.
- Vurdere og dokumentere resultater fra egen undervisning og veiledning.
- Bruke tilbakemelding fra studenter og kolleger til å videreutvikle undervisning og veiledning.
- Analysere og videreutvikle program- og emneplaner.

I det følgende kommenteres premissene som ligger i arbeidsgruppas mandat:

Målgruppe

I utgangspunktet bør alle som har undervisningsstilling på universitetet ha pedagogisk basiskompetanse eller tilsvarende. Arbeidsgruppen mener at det vil være urealistisk å få dette på plass på kort sikt. Gruppen foreslår derfor ulike tiltak for ulike grupper en periode framover.

Tilsetting i undervisningsstilling:

Ansatte i fast stilling:

- Arbeidsgruppen mener det skal stilles krav om pedagogisk basiskompetanse eller tilsvarende, for ansatte som tilsettes i fast undervisningsstilling (50 % stilling eller mer). For ansatte som ikke kan dokumentere dette, må de tilsettes på vilkår, dvs. at de må dokumentere godkjent basis-emne (Universitetspedagogikk, 10 stp) i løpet av tre år. Vurdering av søkerens pedagogiske basiskompetanse må gjøres av kommisjonen. Det må utvikles en rutine til tilsettingsprosesser som sikrer at kommisjonene gjør denne vurderingen.
- For ansatte som tilsettes i undervisningsstillinger mindre enn 50 % stilling, må det stilles krav om pedagogisk grunnkompetanse tilsvarende 6 timers introduksjonskurs i pedagogikk. Dersom vedkommende ikke kan dokumentere slik kompetanse, skal den ansatte i løpet av ett år dokumentere gjennomført Introduksjonskurs.

Ansatte i midlertidig stilling:

- Ansatte som tilsettes for ett år, bør tilbys og oppfordres til å ta introduksjonskurset.

Oppfølging etter tilsetting:

- Arbeidsgruppa mener at ansvaret for å sikre at ny-tilsatte skaffer seg denne kompetansen innen angitt tid, ligger hos den som har personalansvaret for den ansatte ved fakultetet. Arbeidsgruppa ser det som naturlig at dette er et tema under medarbeidersamtaler. Dette forutsetter at universitetet tilbyr pedagogisk basis-emne og introduksjonskurs.

Ansatte i fast undervisningsstilling, uten dokumentert basiskompetanse eller tilsvarende:

Arbeidsgruppa mener at det ikke bør innføres et krav om at alle skal dokumentere pedagogisk basiskompetanse eller tilsvarende nå. Samtidig er det ønskelig at alle i undervisningsstilling skaffer seg denne kompetansen, f.eks i løpet av 5 år. Vi ser at det stilles krav til dokumentasjon av pedagogisk basiskompetanse i akkrediteringsarbeidet. Arbeidsgruppa foreslår derfor at fakultetene foretar en kartlegging av situasjonen ved sitt fakultet, og legger en plan for kompetanseutvikling. Videre oppfølging bør skje gjennom medarbeidersamtaler.

Det er et krav til pedagogisk basiskompetanse ved kvalifisering om opprykk. Mange ansatte ved Nord er i opprykksprogram nå. Universitetet bør legge til rette for at disse enten får kurset i pedagogisk basiskompetanse, eller får vurdert sin pedagogiske basiskompetanse under veiledning, før søknad om opprykk sendes. I Grepperuds rapport (se vedlegg, kap. 5) skisseres et alternativ der kompetansen bygges gjennom et utviklingsprogram med tre utviklingsprosjekter knyttet til egen undervisning. Dette gjelder spesielt for ansatte med lang erfaring. Etter ønske fra den enkelte, kan de få hjelp til å sammenstille søknaden, både av mentorer fra eget fagmiljø og fra veiledere i UH-pedagogikk (se omtale av «egen enhet» s.7).

Utdanning må kunne tilbys både på norsk og engelsk

Basis -emne

Det foreligger allerede en godkjent studieplan både på norsk og engelsk, og studiet er gjennomført både på norsk og engelsk. Arbeidsgruppa ser for seg at studiet tilbys to ganger per studieår, med oppstart høst og vår, og ett går på engelsk og ett går på norsk.

Introduksjonskurs:

Introduksjonskurset bør også tilbys både på norsk og engelsk, dersom det er behov for dette.

Omfang

Kartlegginga arbeidsgruppen har gjort, viser at tilbudene varierer ved de universitetene vi har undersøkt. Noen har studiepoeng, andre har ikke. Arbeidsomfanget varierer fra 20 ECTS til 150 arbeidstimer. UIB tilbyr en basismodul på 10 stp. Arbeidsgruppa mener at vår studieplan for Universitetspedagogikk- basiskurs, 10 stp, ligger innenfor det som tilbys for øvrig i sektoren.

Må kunne tilbys til alle ansatte uavhengig av studiested

Studiet er samlingsbasert, og første samling er lagt utenfor campus, de øvrige samlingene ligger på campus. Arbeidsgruppa mener at studiet bør tilbys i Nordland og Trøndelag, slik at ansatte kan delta uavhengig av arbeidssted.

Arbeidsgruppa har diskutert om studiet egner seg som nettbasert utdanning, men har landet på at innholdet er slik at det er naturlig å gjennomføre fysiske samlinger. Om det er samlinger som deltakerne er forhindret i å delta på, kan vedkommende følge neste kull (halvt år etterpå).

Det er krav om 80 % deltakelse på samlingene.

For introduksjonskurset tror arbeidsgruppa at det er nødvendig at deltakerne møtes fysisk. Det vil kunne utvikles kursinnhold som blir liggende tilgjengelig digitalt.

Andre momenter

Frekvens

Det er vanskelig å fastslå behovet for pedagogisk kompetanse, så lenge vi ikke har oversikt over kompetansen hos ansatte i undervisningsstilling. Arbeidsgruppen mener likevel at det i en periode bør tilbys pedagogisk basis-emne (Universitetspedagogikk, 10 stp) to ganger per år. Avhengig av behov alternerer tilbudet mellom Nordland og Trøndelag, samt mellom norsk og engelsk.

Introduksjonskurset på 6 timer bør tilbys 2-3 ganger per år, også dette bør alternere mellom Nordland og Trøndelag.

Fakultetene bør melde inn behovet, slik at det kan legges en plan som alle kan forholde seg til. Universitetets ansatte bør prioriteres plass.

Ressurs

Deltakere på Basis-emnet:

Erfaring fra tidligere gjennomføringer av universitetspedagogikk 10 stp, har vist at deltakerne har hatt ulike vilkår for å delta. Arbeidsgruppa mener at det er viktig at det settes av tid på arbeidsplanen (150 t) slik at deltakerne har reell tid til disposisjon for å gjennomføre kompetansehevingstiltaket. Det er også et poeng at alle deltakerne har like vilkår.

Deltakere på introduksjonskurset:

Deltakere på introduksjonskurset er ansatte i korte tilsettingsforhold, eller i små stillingsandeler. Disse bør også få avsatt tid i sin arbeidsplan for å gjennomføre kurset (6 t).

Mentor på basis-emnet:

En viktig del i Universitetspedagogikk-studiet, er bruk av mentorer. En mentor bør få avsatt 15-20 timer i sin arbeidsplan, per deltaker mentor følger.

En egen enhet

Samtlige institusjoner arbeidsgruppa har sett på, ser ut til å ha organisert dette kompetansemiljøet i en egen enhet med både faglige og administrativt ansatte. Noen ansatte er tilknyttet enheten i en prosentandel av stillingen. Samtlige enheter driver forskning på området. Arbeidsgruppa mener at det bør være minimum 2-3 fagansatte tilknyttet en slik enhet, bl.a. for å sikre kontinuitet og et minimum av fagmiljø. Det eksisterende studietilbudet er på masternivå, og kompetansekravet må ivaretas i henhold til dette.

Enheden vil kunne ha ansvar for følgende:

- Basis-emnet og opplæring/oppfølging av mentor
- Introduksjonskurset
- Veiledning av ansatte som ønsker en vurdering av sin basiskompetanse (pedagogisk mappe)
- Fordypningsemner til merittering
- Forskning på feltet

Andre tiltak for å støtte kompetansen

Potensielle fordypningsemner:

Arbeidsgruppa mener at det er behov for ulike fordypninger, alt etter interesse og arbeidsoppgaver. Fordypningsemner vil kunne inngå i et meritteringsløp sammen med utarbeidelse av en pedagogisk mappe. Her er noen potensielle fordypningsemner:

- Kunnskap om profesjonsfaglig digital kompetanse
- Veiledning – master og bachelor
- Veiledning - phd
- Vurderingsformer
- Emneansvar – hva innebærer det å ha emneansvar?
- For studieprogramansvarlige: Internasjonal akkreditering – policy om systematikk og dokumentasjon om utvikling av utdanning og undervisning
- Tema fra definisjonslista fra UHR
- Tema utviklet ved andre institusjoner

Utvalg og opplegg må drøftes nærmere.

Merittering

Arbeidsgruppa er ikke bedt om å utrede utviklingstrinnene og innholdet i disse for merittering. Vi velger likevel å presentere en figur fra UIT og NTNU, som viser utviklingsløpet for ansatte som ønsker å bli meritterte undervisere (se figur 1). Vårt studietilbud i universitetspedagogikk- basiskurs, 10 stp, tilsvarer pedagogisk basiskompetanse som er nederste trinn i figuren. Gjennom dette studiet, vil deltakeren utvikle tekster som kan inngå i den pedagogiske mappen som vedlegges når ansatte søker om å opprykk til merittert underviser. Gjennomførte fordypningsemner og det å ha bidratt som mentor for deltakere på basis-emnet, vil også være elementer i en slik søknad.

Fig. 1 Forslag til pedagogisk meritteringssystem ved UiT og NTNU

En sentral del i UiT/NTNU's meritteringssystem er pedagogisk mappe. Det bør vurderes om Nord universitet bør ta i bruk en tilpasset variant av pedagogisk mappe i forbindelse med meritteringsarbeid innen pedagogisk kompetanse.

Litteratur:

Grepperud, G. (2017). *Teknisk hjelper eller pedagogisk medskaper? Noen innspill om støttetjenester for undervisning, læring og IKT ved Nord universitet.*

Grepperud, G., Adolfsen, H., Bjørnsnøs, A., Blekkan, E. A., Lyng, R., Njølstad, I., . . . Rønning, F. (2016). *Innsats for kvalitet. Forslag til et meritteringssystem for undervisning ved NTNU og UiT Norges arktiske universitet.*

Kunnskapsdepartement, D. K. (2016-2017). *Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning.*

Universitetet i Oslo

- Enhet: Faglig enhet for universitetspedagogikk – ved Institutt for pedagogikk, UV-fakultetet
  - <http://www.uv.uio.no/iped/om/fup>
- Basiskompetanse – estimert til 150 timer arbeid. Består av:
  - Fellesdel – 120 timer
    - 5 samlingsdager (2 + 2 + 1, der den første er utenfor campus med overnatting), estimert til 40 timer
    - Ferdigstilling av utviklingsnotat – 45 timer
    - Kollegaveiledningsgrupper – 35 timer
  - Valgfri del – 30 timer (store - 30 timer - eller små – 15 timer - moduler)
    - Store moduler: Case- og problembasert læring, Forskningsveiledning, Vurdering
    - Små moduler: Det dramaturgiske aspekt, Skrive for å lære, Mot til å undervise

Universitetet i Bergen

- Enhet: Program for universitetspedagogikk – ved Det psykologiske fakultet
  - <http://www.uib.no/uniped>
- Utviklingsprogram for universitetspedagogikk – 20 ECTS – bestående av:
  - Basismodul – 10 ECTS - 2 samlinger over 3 dager hhv. tidlig og seint i semesteret + 3 timer kollegabesøk
  - Påbyggningsmoduler – alle 5 ECTS – 2-3 dager
    - Eksempel: Vurdering og vurderingsformer, Enhancing your course with Canvas, Muntlig formidling, Forskningsveiledning, Digital assessment etc.
- Eget opplæringsprogram for Gruppeledere (viderekomne studenter – 5 ECTS)

Universitetet i Tromsø

- Enhet: RESULT – Ressurssenter for undervisning, læring og teknologi
  - <https://result.uit.no>
- Program for pedagogisk basiskompetanse – går over 2 semestre – estimert til 150 timer
  - Kurs, seminarer og veiledning – med mål om å utvikle digital pedagogisk mappe i løpet av studiet.
  - Obligatoriske kurs og fordypningskurs
- Eget kurs i universitetspedagogikk for stipendiater
- Seminarrekke for allerede ansatte for å utvikle pedagogisk mappe
- Alle søkere til faglige stillinger må legge ved digital pedagogisk mappe. Hvis dette ikke kan dokumenteres, blir vedkommende tilsatt på kvalifiseringsvilkår og må utvikle mappa ilt 3 år.

NTNU

- Enhet: Seksjon for universitetspedagogikk – ved Institutt for pedagogikk, livslang læring og rådgivning
  - <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Uniped>
- PedUp
  - Utviklingsprogram for fast ansatte uten dokumentert basiskompetanse – 5 samlinger over ett år – totalt 10 dager
- Pedagogisk kurs for ph.d.-kandidater og personer i PostDoc-stillinger – 3 hele dager + 1/5 time tilbakemelding på video av egen undervisning
- Etterspørselsbasert portefølje:
  - Kollegaveiledning, God emnedesign i teori og praksis +++
  - Div kurs under utvikling, inkl. kurs for utvikling av pedagogisk mappe
- Eget utviklingsprogram for studieprogramledere

NTNU

- Enhet: Seksjon for universitetspedagogikk – ved Institutt for pedagogikk, livslang læring og rådgivning
  - <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Uniped>
- PedUp
  - Utviklingsprogram for fast ansatte uten dokumentert basiskompetanse – 5 samlinger over ett år – totalt 10 dager
- Pedagogisk kurs for ph.d.-kandidater og personer i PostDoc-stillinger – 3 hele dager + 1/5 time tilbakemelding på video av egen undervisning
- Etterspørselsbasert portefølje:
  - Kollegaveiledning, God emnedesign i teori og praksis +++
  - Div kurs under utvikling, inkl. kurs for utvikling av pedagogisk mappe
- Eget utviklingsprogram for studieprogramledere

Universitetet i Stavanger

- Enhet: ? Ser ut som om det ligger som en del av stab og ikke er tilknyttet et fakultet
  - <https://www.uis.no/om-uis/visjon-og-strategi/kvalitet-i-undervisningen>
- Basiskurs i universitetspedagogikk – 4 samlinger hver på to dager – to utenfor campus med overnatting
  - Estimert til 100 arbeidstimer – samlinger og mellomarbeid individuelt og i gruppe
- Eget program for nyansatte – NyTi – 50 arbeidstimer – se info-ark

Pedagogisk mappe

- Internasjonalt akseptert måte å dokumentere pedagogisk kompetanse.
- Vanlig innen svensk og dansk høyere utdanning (Winka & Ryegård, 2013).
- Blir mer vanlig i Norge - UiT har brukt denne tilnærmingen siden 2008.
- UiT og NTNU foreslår dette som krav når en person:
  - Søker på stilling
  - Søker om opprykk (professor/dosent)
  - Søker om vurdering av pedagogisk kompetanse (merittert eller fremragende underviser)
- <https://www.ntnu.no/toppundervisning/pedagogisk-meritteringssystem>

Oppsummering

- Tilbudene varierer – noen er kompetansegivende, andre ikke
- Omfang – fra 20ECTS til ca. 150 arbeidstimer
- Ser ut til at samtlige tilbud er etablert i egen enhet – varierer hvorvidt de ligger under et fakultet eller ikke
- Samtlige se ut til å ha egne ansatte, både faglige og administrative, og/eller faglige ansatte som er tilknyttet i en viss prosentandel
- Samtlige driver forskning på området
- <http://www.uhped.no> – Norsk nettverk for UH-pedagogikk:

Vedlegg 2 Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse (UHR)

Universitets- og høgskolerådet (UHR) har utarbeidet veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse som kan være et felles grunnlag for universitetenes og høgskolenes arbeid med å styrke kvaliteten på undervisning og læring. De nasjonale retningslinjene er formulert på formålsnivå. Det betyr at den enkelte institusjon må utforme mer presise kvalifikasjonsmål tilpasset de ulike fagområdenes spesifikke behov.

Hva er universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse?

Universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse er det minimum av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i universitets- og høgskolepedagogikk som kreves for å bli fast tilsatt i en faglig stilling innenfor høyere utdanning. Denne basiskompetansen skal være basert på relevant pedagogisk og fagdidaktisk teori.

Universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse er å kunne:

- Planlegge og gjennomføre undervisning og veiledning, både individuelt og i samarbeid med kolleger, på en måte som fremmer studenters læring og faglige utvikling
- Planlegge og gjennomføre FoU-basert undervisning og involvere studenter i FoU-baserte læringsprosesser
- Velge, begrunne og videreutvikle hensiktsmessige læringsaktiviteter og undervisnings- og vurderingsmetoder i forhold til faglige mål og utdanningsprogram
- Bidra til faglig og pedagogisk nyskaping gjennom valg av varierte undervisningsmetoder som inkluderer bruk av digitale verktøy
- Begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen lærerrolle
- Analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og programplaner innenfor sine fagområder
- Vurdere og dokumentere resultater fra egen undervisning og veiledning ut i fra forventninger i fagplaner og nasjonale rammeverk for høyere utdanning
- Innhente og bruke tilbakemeldinger fra studenter, kolleger og samfunnet til å utvikle undervisnings- og læringsprosesser
- Kjenne til aktuelle styringsdokumenter knyttet til undervisning i høyere utdanning

Hvordan oppnå universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse?

Alle universiteter og høgskoler skal ha tilbud om kvalifiserende tiltak innenfor universitets og høgskolepedagogikk, enten ved egen institusjon eller i samarbeid med andre institusjoner.

Tilbudene skal utvikles i overensstemmelse med nasjonale og institusjonelle strategier.

Deltakere på slike tiltak, må regne med minst 150-200 timer arbeid for å utvikle den ønskede kompetansen. Institusjonene bør derfor avsette tilstrekkelig tid til dette arbeidet på de ansattes arbeidsplaner.

Den enkelte institusjonen må selv vurdere på hvilken måte oppnådd universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse skal dokumenteres.

Mange aktuelle søkere til undervisningsstillinger ved universiteter og høyskoler, vil allerede ha opparbeidet en pedagogisk kompetanse som er relevant for grunnskole og videregående skole.

Høyere utdanning har rammevilkår og forutsetninger som skiller seg fra disse skoleslagene. De kvalifiserende tilbudene innenfor universitets- og høgskolepedagogikk, som det her er snakk om, skal

være forankret i forskning om undervisning og læring innenfor høyere utdanning. Undervisningen i slike tilbud skal være FoU-basert, som annen undervisning ved denne type institusjoner.

Lærerutdanninger, inklusiv PPU eller teoretisk pedagogisk utdanning, kan derfor normalt ikke erstatte universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse.

Tilsettingsorganet ved den enkelte institusjon har ansvar for å bedømme søkeres universitets- og høgskolepedagogiske basiskompetanse. Institusjonene må legge til rette for at de som blir tilsatt

uten universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse, kan opparbeide denne kompetansen innen to år etter tilsetning.

Opplegg og tematikk for kurs innenfor universitets- og høyskolepedagogikk varierer i dag mellom institusjonene. De fleste tilbudene organiseres som flere samlinger på to-tre dager.

Noen tilbyr ett felles program for alle, andre har valgbare moduler. De fleste tilbudene behandler temaer som:

- Lærings- og kunnskapssyn
- Emne- og programdesign
- Eksamen og vurdering
- Forelesning som undervisningsform
- Faglig veiledning på bachelor og masternivå
- Kollegaveiledning
- Digitale verktøy
- Problembasert læring
- Smågruppeundervisning
- Evaluering av undervisning og læring
- FoU-basert undervisning
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning og andre sentrale nasjonale og lokale styringsdokumenter

Videreutvikling av UH-pedagogisk kompetanse

I begrepet basiskompetanse ligger det en forventning om at kompetansen skal kunne videreutvikles. Basiskompetansen tjener dermed som et utgangspunkt for videre utvikling og eventuell merittering.

Det betyr at institusjonene bør legge til rette for pedagogiske diskusjoner, seminarer og utviklingsprosjekter som gir grunnlag for videre utvikling av den universitets- og høyskolepedagogiske kompetansen innenfor ulike fagområder. Faglige ledere på ulike nivåer bør tillegges et spesielt ansvar for å ivareta systematisk utvikling på dette fagområdet.

Muligheter for formell universitets- og høyskolepedagogisk merittering med utgangspunkt i basiskurset vil bli foreslått utredet nærmere gjennom UHR.

Institusjonene oppfordres til å legge til rette for at erfaringer og forskning fra dette feltet dokumenteres og deles i sektoren, både på konferanser og i forskningsbaserte tidsskrifter, nasjonalt og internasjonalt.

UH-pedagogisk kompetanse for andre grupper

Selv om dokumentert universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse er en forutsetning for å få fast tilsetning i faglige stillinger i universiteter og høyskoler, oppfordres institusjonene til å tilby denne type kompetanseheving også til andre som underviser innenfor høyere utdanning, som ansatte i II-er stillinger, midlertidig ansatte, stipendiater, studentassistenter, studieveiledere, bibliotekarer og teknisk personell.

Vedlegg 3 Utdrag fra Grepperuds rapport «Teknisk hjelper eller pedagogisk medskaper»

(Kap. 5, side 20 – 22)

5 En tydeligere og mer omfattende satsing på pedagogisk basiskompetanse

Selv om det universitetspedagogiske tilbudet (uniped) ved NU når er i gang, er det preget av en viss midlertidighet både når det gjelder de fagansattes situasjon og mentorordningen. Dessuten har tilbudet så langt bare vært "foreholdt" ansatte ved NU-N. Man må dessuten ta høyde for at behovet for, og ønsket om, universitetspedagogisk basiskvalifisering vil øke i takt med NUs satsing på undervisningskvaliteten og ved innføring av et system for merittering av undervisning. En god pedagogisk kvalifisering av de vitenskapelig ansatte vil i seg selv være et viktig virkemiddel for å styrke undervisningskvaliteten mer allment.

På denne bakgrunn foreslås følgende:

1. NU bør klargjøre og konkretisere hvilke kriterier som skal ligge til grunn for pedagogisk basiskompetanse. Disse bør vedtas som en utfyllende bestemmelse til den nasjonale forskriftens noe åpne formulering.⁴ For universitetslektor, førsteamanuensis og professor er kravet likelydende:

dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

2. Kriteriene bør bygge på nåværende uniped tilbud ved NU og UHRs forslag. I UiT/NTNUs utredning om merittert undervisning har man i sitt forslag til kriterier lagt større vekt på at den universitetspedagogiske kvalifiseringen skal bidra til praksisforbedring enn det UHRs kriterier legger opp til. Man mener følgende overordnede prinsipper bør legges til grunn:

- a. De må angi de kompetanseområder som skal dekkes, og ta utgangspunkt i UHRs veiledende retningslinjer.
- b. De må være konkrete nok til at de lar seg dokumentere og at det dokumenterte lar seg etterprøve.
- c. Fokus bør primært ligge på utøvelse, dvs. det bør legges større vekt på det som er gjort enn på det som er tenkt.
- d. De må ikke være for mange eller for detaljerte.
- e. De må gi rom for faglige særtrekk.
- f. De må avspeile de ulike krav som Forskriften stiller til de ulike stillingskategoriene
- g. Det må stilles noe høyere krav til professorers pedagogiske basiskompetanse enn til førsteamanuensis og universitetslektor.

3. Både ved ansettelse og opprykk skal kriteriene legges grunn og vies tilstrekkelig plass og betydning. Vurderinger som ikke har fulgt de retningslinjer og kriterier som er gitt bør returneres til komitéen for ny vurdering. Ved stillingsvurderinger pålegges ett av komitéens medlemmer, med den nødvendige vitenskapelige kompetanse for stillingens faglige innhold, å ha et særlig ansvar for vurdering av pedagogisk basiskompetanse. Ved utlysning av stillinger skal fakultetene presisere hvilken undervisningskompetanse man særlig krever og hvilken betydning og prioritet denne skal gis som del av samlet vurdering.

4. I utredningen fra NTNU/UiT om merittering ble det pekt på at kvalifisering til pedagogisk basiskompetanse står overfor tre utfordringer; *volumutfordringen* (hvordan nå alle som ønsker det med tilbud), *breddeutfordringen* (hvor omfattende, i timer og studiepoeng skal tilbudet

være) og *kvalitetsutfordringen* (med særlig vekt på hvordan pedagogisk kvalifisering fører til faktisk forbedring av undervisning).

Min vurdering er at både når det gjelder bredde- og kvalitetsutfordringen har NU definert et godt utgangspunkt. Når det gjelder volumutfordringen befinner man seg i en situasjon som gjør at tilbudet i overskuelig framtid bare vil nå et lite mindretall av ansatte, og da primært dem som må gjennomføre sin pedagogiske basiskvalifisering for å få fast tilsetting. Ut fra dette foreslås at NU, med utgangspunkt i felles kriterier (jf. over), åpner for tre veier til pedagogisk basiskompetanse:

a) Dagens uniped kurs hvor nyansatte, dvs. de som må kvalifisere seg pedagogisk innen 3 år for å få fast tilsetting, prioriteres. Fakultet og institutt må legge til rette for at de ansatte kan gjennomføre slike basisprogram som del av ordinær arbeidsplikt.

b) Allerede fast ansatte som ønsker å kvalifisere seg til pedagogiske basiskompetanse kan gjøre dette gjennom et *utviklingsprogram* som består av følgende deler:

- Deltakerne skal gjennomføre *tre utviklingsprosjekt* i egen undervisning. Man bestemmer selv hvor lang tid som brukes på dette, men ideelt bør det realiseres i løpet av ett studieår. Tre av følgende tema skal velges og konkretiseres:

- Bruk av IKT i undervisning
- Alternative undervisningsformer (dvs. noe annet enn forelesninger)
- Evaluerings- og eksamensformer (formativ eller summativ)
- Undervisningsplanlegging
- Veiledning/tilbakemeldinger til studentene

- Til hvert tema utvikles relevante læringsressurser (papir/digitalt) som bygger på aktuell forskning og utviklingsarbeid. Deltakerne kan, i samråd med intern og ekstern mentor (se under) velge annen, relevant litteratur.

- Som hovedregel bør tilbudet gis når det er flere søkere fra samme fakultet/faggruppe slik at man kan etablere erfaringsutveksling/kollega-veiledning underveis.

- Hver deltakergruppe får tildelt en intern mentor fra eget fagmiljø og en ekstern (i forhold til eget fagmiljø. Dette vil primært være snakk om fagpedagoger med ansvar for uniped-arbeidet)

- De tre utviklingsarbeidene og rapportene fra disse skal tilsvare et arbeidsomfang tilsvarende 10 studiepoeng.

- Utviklingsarbeidene skal dokumenteres og drøftes i lys av relevant forskning og utviklingsarbeid.

- Rapportene vurderes og godkjennes av mentorene.

c) I tillegg bør det åpnes for at de som ønsker det får sin realkompetanse vurdert i forhold til kriteriene for pedagogisk basiskompetanse. Selv om mitt kjennskap til NU er begrenset er jeg kjent med at det i dag finnes en rekke fagpersoner som har lagt ned mye og godt arbeid i undervisning og veiledning. Deres arbeid og erfaringer bør krediteres.

5. En bredere og kontinuerlig satsing på pedagogisk kvalifisering forutsetter at det settes av egne, faglige stillinger til dette. 2-3 stillinger synes ikke urealistisk dersom man åpner for de kvalifiserings- og dokumentasjonsordningene som her er foreslått og med aktiviteter ved de fleste campuser. Disse stillingene bør, dersom KOLTs rolle dreies i den retning som er foreslått

over, forankres i Fakultet for lærerutdanning og kunst og kulturfag, gjerne som en egen, mindre faggruppe.

6. Mentorordningen man nå har prøvd ut bør permanentiseres og videreutvikles, både faglig og ressursmessig, og gjerne slik at ordningen utgjør selve grunnstammen i fakultetenes og faggruppenes satsing på undervisningskvalitet. Man kunne kanskje vurdere å utnytte emeritusordningen til denne oppgaven.

7. Det bør utvikles et eget, gjerne nettbasert, tilbud til eksterne som gir undervisning ved NU over tid, for eksempel professor II-ansatte.

Universitetspedagogisk kompetanse – Arbeidsgruppe 2

Innhold

1. Mandat til arbeidsgruppe 2	side 2
3. Sammendrag	side 6
4. Oppgave A - Basiskompetanse - Annen dokumentasjon	side 7
5. Oppgave B - Erfaren underviser	side 16
6. Retningslinjer for sakkyndig bedømmelse	side 17
7. Oppsummering av arbeidsgruppens forslag	side 19
Vedlegg – Utfyllende bestemmelser UiT	side 24

1. Mandat til arbeidsgruppe 2

Bakgrunn

Regjeringen har gjennom St.Meld. 16 *Kultur for kvalitet* signalisert et ønske om å styrke kvaliteten av undervisning og veiledning i utdanningssektoren. En nasjonal arbeidsgruppe har høsten 2017 utarbeidet forslag til endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (se vedlegg 1 og 2). Kravet til UH-pedagogisk kompetanse foreslås å være høyere for professor enn for lavere stillinger. St.Meld 16 varsler også at alle utdanningsinstitusjoner skal ha på plass en meritteringsordning for fremragende undervisere innen 2019, og hvordan denne kompetansen skal dokumenteres.

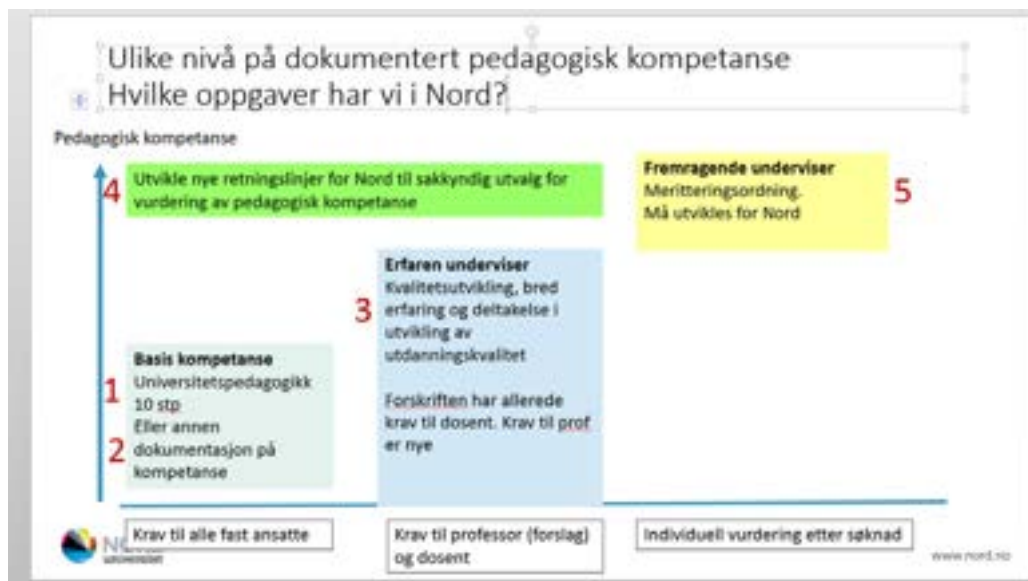
Det er grunn til å tro at en forskriftsendring vil komme, og at den vil tre i kraft relativt raskt. Innskjerpingen vil få konsekvenser for vurdering av søkere i tilfaglige stillinger. Videre vil det også få følge for ansatte som er i et kvalifiseringsløp til opprykk. For å unngå forsinkelser, må universitet etablere en ordning som sørger for at ansatte som er i et kvalifiseringsløp til opprykk, får mulighet til å skaffe seg nødvendig pedagogisk kompetanse.

Videre er det i forbindelse med reakkreditering av studier i universitetet 2017, avdekt mangel på fagpersonale med dokumentert pedagogisk kompetanse. For å sikre oppfylging av kravene i studietilsynsforskriften, må flere ansatte i universitetet ha dokumentert pedagogisk kompetanse.

Styret har i forbindelse med behandling av rapport om utdanningskvalitet 2017/2018 (møte 23.11.2017), bedt rektor om iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen «pedagogiske, didaktiske og digitale kompetansehevingsiltak for undervisere» og «etablere en meritteringsordning for fremragende undervisere».

Veien videre

I figuren nedenfor vises områdene (fra 1 til 5) hvor Nord universitet må utvikle ordninger, og implementere disse.

Beskrivelse av de 5 områdene:

Område 1 Basiskompetanse - universitetspedagogikk:

Nord universitet nedsatte en arbeidsgruppe (arbeidsgruppe 1) høsten 2017, som fikk i oppgave å utrede forslag til innhold og organisering av basiskurs i UH-pedagogikk. Arbeidsgruppa foreslo at dagens universitetspedagogikk, 10 studiepoeng som har vært tilbudt ved UIN/Nord, tilbys som basiskurs i UH-pedagogikk ved Nord universitet. Dette vil være et tilbud fortrinnsvis for nytilsatte.

Område 2 Basiskompetanse – annen dokumentasjon

Universitetspedagogikk kan erverves og dokumenteres på annen måte enn å gjennomføre basiskurset i UH-pedagogikk. Dette vil være aktuelt for ansatte i fagstilling som ønsker å dokumentere sin pedagogisk kompetanse.

Område 3 Erfaren underviser (Krav til professor og dosent)

Hvilke krav skal vi stille for professor og dosent ved Nord universitet når det gjelder UH-pedagogisk kompetanse, og hvordan skal dette dokumenteres? I nytt forslag til kriterier for ansettelse i stillings som professor, heter det: *«I tillegg til de krav til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:*

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap*

Område 4 Utvikle en veileder til de nye retningslinjene for sakkyndig bedømmelse ved Nord universitet.

Til bruk i kommisjonsvurderinger av vitenskapelig ansatte ved tilsettinger og søknader om opprykk.

Område 5 Fremragende undervisere

Etablere en meritteringsordning for fremragende undervisere innen 2019 for Nord universitet.

Område 1 er ferdig utredet, og det er besluttet at studieprogrammet Universitetspedagogikk (10 stp) skal tilbys fra 2018, se vedlagt rapport.

Område 2,3, og 4 skal utredes av arbeidsgruppe 2 nå i vårsemesteret 2018.

Område 5 skal utredes av arbeidsgruppe 3 i høstsemesteret 2018.

Oppgaver til arbeidsgruppe 2:

Oppgave A: Basiskompetanse – annen dokumentasjon (område 2)

1. Hvilke typer pedagogisk utdanningsbakgrunn tilsvarer- og kan erstatte UH-pedagogikk- basiskompetanse?
2. Hvordan skal dette være dokumentert?

3. Utarbeide forslag til innhold i et utviklingsprogram for ansatte som allerede er tilsatt ved Nord universitet, og som ønsker å dokumentere sin pedagogisk basiskompetanse.
4. Utarbeide forslag til organisering av utviklingsprogrammet. Forslaget må ta høyde for at det er mange som i løpet av relativt kort periode har behov for å dokumentere sin pedagogiske basiskompetanse, og at det haster med å komme i gang for å unngå forsinkelser i prosessen til opprykk.

Anslå kostnader for gjennomføring av utviklingsprogrammet.

Oppgave B: Erfaren underviser (område 3)

I forslag til ny forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, er kriterier for ansettelse i stilling som professor økt. Det nye forslaget er: *«I tillegg til de krav til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:*

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
  - *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå*
  - *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap»*
1. Hvilke krav skal Nord universitet stille til UH-pedagogisk kompetanse for professorer og dosenter?
  2. Hvordan skal kompetansen være dokumentert?

Oppgave C: Tydeliggjøring av vedtatte retningslinjer for sakkyndig bedømmelse ved ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger ved Nord universitet (område 4)

Styret vedtok nye retningslinjer for sakkyndig bedømmelse ved ansettelse i undervisnings og forskerstilling 23. november 2017 (arkivsaksak 16/01760-2).

Arbeidsgruppa bes om å utarbeide en veileder til de vedtatte retningslinjene. Veilederen skal brukes av sakkyndig bedømmelseskomité i vurdering av den pedagogiske kompetansen.

2. Organisering av arbeidet

Sammensetning av arbeidsgruppe 2

Leder: prorektor Hanne Solheim Hansen

HHN: prodekan Levi Gårseth-Nesbakk

FSH: professor Yvonne Hilli

Fra FLU: prodekan Egil Solli

Fra FSV: prodekan Hugo Nordseth

Fra FBA: dekan Ketil Eiane/prodekan Marit Bjørnevik

Studentrepresentant: Respons fra studentleder manglet og studentene deltok ikke.

Sekretær: Studiedirektør Jan-Atle Toska

Styringsgruppe

Arbeidsgruppen rapporterer til Rektors strategiske ledergruppe.

Tidsramme

Oppgave A må være ferdig innen 1. april 2018. Utkast skal legges fram for strategisk ledergruppe innen midten av mars.

Oppgave B og C må være ferdig innen 1. mai 2018. Utkast skal legges fram for strategisk ledergruppe innen midten av april. Arbeidsgruppen har hatt tre møter. Rapport ble levert ca. tre uker etter frist.

Økonomi

Fakultetene dekker eventuelle kostnader for egen representant. Studieavdelingen dekker eventuelle kostnader for studentrepresentanten og studiedirektøren.

Relevante kilder

Rapport fra arbeidsgruppe 1.

Grepperuds rapport *Teknisk hjelper eller pedagogisk medskaper* fra mai 2017.

Sak 129/17 Retningslinjer for sakkyndig bedømmelse ved ansettelse i undervisning- og forskerstilling

Gjeldende Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-02-09-129>

Forslaget fra den nasjonale arbeidsgruppa:

- Nyhetssak på regjeringen.no: *Forslag til krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse og opprykk i førsteamanuensis- og professorstillinger:*
<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/anbefaler-krav-til-pedagogisk-kompetanse-for-ansettelse-av-professorer/id2578834/>
- og høringsnotatet:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/11cd4cca2acd4c2287e65873195c2f2c/17-arbeidsgruppe---forslaghoringsnotat.pdf>
- samt forslag til forskriftstekst:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/11cd4cca2acd4c2287e65873195c2f2c/19-arbeidsgruppe-forslag-forskriftstekst.pdf>

Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse (UHR):

http://www.uhr.no/documents/Nasjonale_veiledende_retningslinjer_for_uh_pedagogisk_basiskompetanse.pdf

Informasjon om pedagogiske mapper på Result – UiT sine nettsider:

<http://result.uit.no/uniped/pedagogisk-mappe/>

3. Sammendrag

Sammendrag av arbeidsgruppens forslag og veien videre:

- Ut fra økt vektlegging av fagpersonalets utdanningsfaglige og pedagogiske kompetanse, herunder kommende endring av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, må det etableres et system for dokumentasjon av slik kompetanse i form av en utdanningsfaglig CV. CVen skal inneholde dokumentasjon av relevant erfaring og opplæring, og refleksjonsnotat om egen praksis som underviser knyttet opp mot erfaring, tilbakemelding og opplæring.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning, dekanene/prodekanene for utdanning. Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

- Dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse vil særlig være viktig for:
a) søkere til fagstillinger, b) nyansatte c) fagpersoner som er inne i et kvalifiseringsløp (1. amanuensis, dosent, professor) og d) fagpersoner som forbereder seg til å søke status som fremragende underviser i en meritteringsordning, i tillegg i forbindelse med dokumentasjon av fagmiljø ved akkreditering/reakkreditering av studieprogram. Ellers bør alle som ønsker å forbedre sin utdanningsfaglige kompetanse oppfordres til dokumentasjon og refleksjon.

Ansvar/tidsplan: Se punktet ovenfor.

- Det utvikles en mal for en utdanningsfaglig CV og etableres en digital løsning på intranettet for CVen, i avvente av digitale løsninger nasjonalt for pedagogiske mapper. Det settes i gang piloter med utvikling og bruk av utdanningsfaglig CV i tilknytning til kvalifiseringsløp ved utvalgte fakulteter.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning i samråd med utvalgt ekspertise internt og eventuelt eksternt (mal), IT-avdelingen (digital mappeløsning) og dekaner/prodekaner (piloter). Dette må være klart tidlig i høstsemesteret 2018.

- I tillegg til det universitetspedagogiske basiskurset, der nyansatte er prioritert målgruppe, etableres det et utviklingsprogram for eget fagpersonale som mangler dokumentert universitetspedagogisk basiskompetanse og som ønsker dette.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning og prodekanene for utdanning. Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

- Det etableres et universitetspedagogisk nettverk bestående av pedagoger med ansvar for universitetspedagogikk og erfarne didaktikere og undervisere fra de fem fakultetene (mentorer). Disse skal vurdere dokumentasjon av opparbeidet universitetspedagogisk kompetanse slik dette vises i den utdanningsfaglige CVen, og delta som mentorer i det foreslåtte utviklingsprogrammet for pedagogisk basiskompetanse. Nettverket bør samarbeide tett med KOLT for å ivareta

kompetanse innenfor bruk av IKT i undervisningen. Nettverket vil ellers også ha en funksjon i en kommende meritteringsordning.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning, dekanene/prodekanene for utdanning (nettverket), og studiedirektør (KOLTs rolle). Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

- Det settes i gang opplæring av de som skal delta i nettverket og det må utvikles kriterier for vurdering av utdanningsfaglige CVer. Ekstern ekspertise må trekkes inn.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning, dekanene/prodekanene for utdanning. Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

- Det settes i gang arbeid med å utforme utfyllende bestemmelser for pedagogisk og utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved Nord universitet, i lys av kommende endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Ansvar/tidsplan: HR i samråd med prorektor for utdanning/Studieavdelingen, dekanene/prodekanene for utdanning. Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

4. Oppgave A – Basiskompetanse – annen dokumentasjon

Arbeidsgruppe 1 har utarbeidet et forslag om videreføring av et universitetspedagogisk basiskurs (10 studiepoeng). Kurset skal tilbys to ganger i 2018, én gang på norsk og én gang på engelsk. Basiskurset tilbys av FLU, i samarbeid med KOLT. Nyansatte fagpersoner som mangler dokumentert pedagogisk kompetanse må prioriteres som målgruppe for basiskurset.

Et basiskurs vil ha utilstrekkelig kapasitet med hensyn til å dekke de behov Nord universitet har for å sikre og dokumentere at fagpersonale har tilfredsstillende pedagogisk og didaktisk kompetanse. I tillegg til dette kurset må det etableres andre tilnærminger, ikke minst rettet mot fagpersoner som har vært ansatt i lengre tid ved lærestedet. Blant disse er det særlig viktig med opplegg for fagpersoner som er inne i et kvalifiseringsløp, for eksempel til professor, eller de som ønsker å etablere et grunnlag for en senere merittering som fremragende underviser.

De kunnskaper og ferdigheter som legges til grunn for de alternative tilnærmingene, må være de samme som for basiskurset, og må også være sentralt i vurdering av søkere som kommer med annen pedagogisk kompetanse enn uh-pedagogikk:

Kunnskaper

Fagpersonen skal ha kunnskap om og kunne anvende begreper, modeller og teori som har relevans for undervisning, læring og veiledning i høyere utdanning, herunder:

- Ha kunnskap om pedagogiske teorier og sammenheng mellom teori og praksis i et læringsfelleskap.

- Anvende og begrunne eget lærings- og kunnskapssyn relatert til pedagogisk teori.
- Utvikle evne til å ivareta, analysere og kommunisere egne og andres erfaringer samt relevante forskningsresultater som grunnlag for utvikling av utdanningen og egen profesjon.
- Kjenne til aktuelle nasjonale og lokale styringsdokumenter knyttet til undervisning i høyere utdanning.

Ferdigheter

Fagpersonen skal kunne planlegge og gjennomføre forskningsbasert undervisning og veiledning på en måte som fremmer studenters læring, individuelt og i samarbeid med andre, herunder kunne:

- Velge og begrunne hensiktsmessige læringsaktiviteter, undervisnings- og vurderingsmetoder i forhold til faglige mål og utdanningsprogram.
- Skaffe seg kunnskap om studentenes ulike læringstilnærminger.
- Gi gode tilbakemeldinger til studentene som fremmer studentenes læring.
- Gjøre bruk av digitale verktøy i planlegging, undervisning og veiledning.
- Vurdere og dokumentere resultater fra egen undervisning og veiledning.
- Bruke tilbakemelding fra studenter og kolleger til å videreutvikle undervisning og veiledning.
- Analysere og videreutvikle program- og emneplaner.

Ved siden av basiskurset bør universitetet ha en portefølje av småkurs som tar for seg ulike tema av betydning for arbeid med undervisning og utvikling av studieprogram. I tillegg til egne kurs bør det også utvikles oversikt over relevante læringsressurser på nettet, for eksempel MOOCs fra andre læresteder.

Som metode for å utvikle og dokumentere pedagogisk og didaktisk kompetanse og erfaring vurderer arbeidsgruppen ellers tre ulike, men ikke gjensidig utelukkende, tilnærminger som aktuelle. Alle tre tilnærmingene er knyttet til at den enkelte fagperson må utvikle en utdanningsfaglig CV:

1. Dokumentasjon og verdsetting av annen pedagogisk skoling enn uh-pedagogikk
2. Etablering av mapper for å dokumentere arbeid med egen undervisning
3. Etablering av utviklingsprogram i egen undervisning

De tre tilnærmingene er avhengig av at universitetet etablerer et system for å vurdere og vedsette den pedagogiske erfaring og kompetanse som dokumenteres. Dette omtales etter at de tre tilnærmingene er presentert nedenfor.

Dokumentasjon og verdsetting av annen pedagogisk skoling enn uh-pedagogikk

I UHRs nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse står det følgende:

«Mange aktuelle søkere til undervisningsstillinger ved universiteter og høyskoler, vil allerede ha opparbeidet en pedagogisk kompetanse som er relevant for grunnskole og videregående skole. Høyere utdanning har rammevilkår og forutsetninger som skiller seg fra disse skoleslagene. De kvalifiserende tilbudene innenfor universitets- og høyskolepedagogikk, som

det her er snakk om, skal være forankret i forskning om undervisning og læring innenfor høyere utdanning. Undervisningen i slike tilbud skal være FoU-basert, som annen undervisning ved denne type institusjoner. Lærerutdanninger, inklusiv PPU eller teoretisk pedagogisk utdanning, kan derfor normalt ikke erstatte universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse.»

Arbeidsgruppen er enig i at annen pedagogisk utdanning, for eksempel lærerutdanning, PPU, veilederutdanning, ulike kurs og lignende, normalt ikke kan erstatte uh-pedagogikk. Samtidig mener arbeidsgruppen at slik utdanning også vil kunne gi relevant kunnskap for arbeid med studieprogram og undervisning i høyere utdanning. Det bør derfor etableres en ordning for verdsetting av slik utdanning og vurdering av hva den bør suppleres med for å utgjøre basiskompetansen.

Arbeidsgruppen foreslår følgende:

- Dokumentasjon av pedagogisk utdanning og kurs av ulike slag (vitnemål, karakterutskrift) tas med i den enkelte fagpersons utvikling av en utdanningsfaglig CV. I tillegg til dokumentasjon skal CVen inneholde et refleksjonsnotat om egen utdanningsfaglig erfaring og kompetanse. Alle fagansatte må oppfordres til utvikle en slik CV. I tillegg til kurs innenfor ulike områder knyttet til undervisning og veiledning i høyere utdanning, tar en også med utdanning innenfor pedagogikk og didaktikk som ikke omhandler uh-pedagogikk (for eksempel lærerutdanning, PPU). Den enkelte fagperson begrunner i refleksjonsnotatet i hvilken grad slik utdanning er relevant for eget arbeid med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning, og arbeid med utvikling av studieprogram (studieprogramdesign). Dokumentasjon legges som vedlegg til den utdanningsfaglige CV med refleksjonsnotatet. Bruk av utdanningsfaglig CV kan forstås som en – muligens forenklet - versjon av pedagogiske mapper. Se nærmere omtale av mapper nedenfor.

Etablering av CV eller mapper for å dokumentere arbeid med egen undervisning

For å kunne dokumentere tidligere og pågående arbeid med egen undervisning på en måte som gjør det mulig å vurdere og verdsette dette arbeidet, er det mange læresteder som bruker pedagogiske mapper. Pedagogiske mapper er ganske ambisiøse opplegg og vil kunne passe ulikt i de forskjellige fagtradisjonene. En utdanningsfaglig CV vil kunne være noe enklere enn en pedagogisk mappe, men innhold og struktur vil kunne være ganske likt. Nord universitet kan trekke på erfaringer fra andre læresteder som har mer erfaring med dette, så som UiT – Norges arktiske universitet. UiT definerer pedagogisk mappe slik:

«En pedagogisk mappe er en **organisert dokumentasjon** av en lærers profesjonelle utvikling og oppnådde kompetanse. Her skal den enkeltes **undervisningskompetanse** dokumenteres med vekt på *hva* som er gjort, *hvordan* man har utøvd sine undervisningsoppgaver, *begrunnelser* for egen utøvelse, samt *hvilke resultat* man har oppnådd. Den pedagogiske mappen kan sammenlignes med en faglig ansatts liste over og dokumentasjon av forskningsresultater gjennom publikasjoner. Med andre ord må den pedagogiske mappen oppdateres jevnlig.»

Formålet med en pedagogisk mappe beskrives slik:

«En pedagogisk mappe er et verktøy for utvikling og dokumentasjon av pedagogisk kompetanse og har et todelt formål:

1. Være et verktøy for **utvikling** av egen kompetanse om undervisning og læring
2. Være et verktøy for **dokumentasjon** for egen pedagogisk kompetanse

Gjennom å dokumentere egne praksiser, reflektere rundt eget læringssyn og undervisning, identifisere egne styrker og utviklingsområder og planlegge egen profesjonell utvikling kan en mappe fungere godt som utviklingsverktøy. Pedagogisk mappe blir også benyttet for å vurdere undervisningskompetanse, både ved ansettelse, opprykk og merittering.»

Følgende sies om innholdet i en pedagogisk mappe:

«Innholdet i en mappe vil variere ut fra den enkeltes erfaring med undervisning i høyere utdanning. En erfaren underviser vil normalt ha utviklet en mer omfattende mappe, enn en uerfaren underviser. En jobbsøker helt uten erfaring med undervisning i høyere utdanning vil vanligvis ikke kunne utvikle en pedagogisk mappe, men vil kunne få ansettelse på kvalifiseringsvilkår. Ansettes du på kvalifiseringsvilkår må du utvikle din universitetspedagogiske kompetanse gjennom å delta på kurset «Program for pedagogiske basiskompetanse».

En pedagogisk mappe bør inneholde:

- Introduksjon:** En innlednings- eller oversiktstekst som guider leseren gjennom mappen.
- Undervisningshistorie:** Oversikt over egen undervisningspraksis.
- Ditt pedagogiske utgangspunkt:** Legg vekt på refleksjon over eget kunnskaps- og læringssyn forankret i pedagogisk teori og med relevans for egen undervisningspraksis.
- Evaluerings av undervisning:**
  - Kollegaveiledning. Planlegging, gjennomføring og vurdering av egen undervisning skal dokumenteres (skjema som kan brukes til støtte i arbeidet med kollegaveiledning Word-format eller PDF-format).
  - Ulike former for tilbakemelding fra studenter på egen undervisning bør også tas med i mappen. Det er ikke et poeng å legge med alle skjemaene fra studentene, men ett eller to som illustrer hva de har svart. I selve mappen må du da få frem hvordan du har jobbet med evaluering (type evalueringer som er brukt), og hvilken betydning denne evalueringen har hatt for din undervisning.
- Dokumentasjon:** Du må så langt du kan dokumentere innholdet i din mappe gjennom vitnemål, kursbevis, og andre relevante kilder som bekrefter din undervisningskompetanse i høyere utdanning. Et eksempel kan være at du i mappen skriver om studentevaluering og da legger ved ett skjema som er brukt.»

Om hvordan lage en pedagogisk mappes sies følgende:

«Pedagogisk mappe motsvarer en faglig ansatts liste over og dokumentasjon av forskningsresultater gjennom publikasjoner. Med andre ord må en pedagogisk mappe, en undervisnings-CV, oppdateres jevnlig; den er «ferskvare». Det er derfor en fordel å utvikle en digital mappe som er dynamisk, enkel å oppdatere og hvor man kan enkelt kryssreferere og legge inn videosnutter, filmer med mer. Det er klokt å begynne tidlig å samle relevant innhold til mappa.

Når den pedagogiske mappen skal foreligge som en digital mappe, forstår vi dette som en mappe som lages og publiseres i en nettbasert plattform eller webbasert.

Proessen for å utvikle en pedagogisk mappe er kort oppsummert:

Collection: Poenget er at du systematisk tar vare på det du gjør og gir eksempler på det du er spesielt opptatt av. Som å samle dokumentasjon, tekster, utvikle din undervisnings-CV, undervisningsopplegg, spesielle prosjekt, kollegaveiledning, tilbakemelding fra studenter, med mer.

Reflection: Refleksjon over innhold, prosess og premisser i og rundt egen undervisning og læringssyn.

Selection: Selektet det som er relevant for akkurat denne mappa til dette spesielle formålet.»

(Kilde: <http://result.uit.no/uniped/pedagogisk-mappe/>)

I Finland har Finlands Akademi utviklet en modell for den enkelte fagpersons universitetsportefølje. Den inneholder følgende elementer når det gjelder undervisning og veiledning:

Undervisning och handledning

- **Pedagogisk utbildning**

- Avklarade kurser inom universitetspedagogik.
- Annan pedagogisk utbildning på högskolenivå.
- Pedagogisk fortbildning (kurser, workshops, seminarier, pedagogiska konferenser).
- Övrigt (ex. nationellt eller internationellt lärarutbyte, arbetspraktik, studiebesök).

- **Undervisningserfarenhet**

- Grundutbildning
- Omfattning, tidsperiod och nivå (grund-, ämnes- och fördjupad nivå)
- Erfarenhet av kursplanering, genomförande, examination och utvärdering
- Erfarenhet av olika undervisningsformer (föreläsningar, seminarier, demonstrationer, laborationer, klinisk undervisning, fält- eller gruppundervisning, handledning vid examensarbeten, etc.)
- Erfarenhet av olika studentgrupper (finländska/internationella, homogena/heterogena, stora/små)

- Forskarutbildning
- Erfarenhet av planering, genomförande, examination och utvärdering av forskarutbildningskurser
- **Erfarenhet av handledning**
  - Grundutbildning
  - Handledning av kandidat- och magisteravhandlingar
  - Forskarutbildning
  - Handledning av doktorander (grad av ansvar och disputationstidpunkt)
- **Läromedelsproduktion**
  - Utarbetande av läromedel/undervisningsmaterial, ange vilka, form och omfattning (böcker, kompendier, självstudiematerial, video och ljudproduktion mm.) Nämn ifall detta material finns tillgängligt för flera lärare att använda i sin undervisning.
- **Användning av IT**
  - Användning av IT i undervisningen: för vilka syften, i vilka kurser och vilka IT-verktyg.
- **Deltagande i utvärdering och pedagogiskt utvecklingsarbete**
  - Deltagande i utvecklingsprojekt som berör undervisningen
  - Aktivt kursutvecklingsarbete
  - Engagemang i pedagogiska arbets- och ledningsgrupper eller nämnder
  - Medverkan i utvärderingar av högre utbildning och i utredningar
- **Självutvärdering, kursutvärderingar, utmärkelser och annan kvalitetsuppföljning**
  - Utvärderingar av undervisning gjorda av studerande eller andra. Kursutvärderingar ska vara sammanställda och analyserade.
  - Utmärkelse eller pris för undervisning eller handledning tillsammans med en kortfattad beskrivning av motiveringen till utmärkelsen.
  - Deltagande i kollegiefeedback/skuggning
- **Erfarenhet av internationellt samarbete**
  - Deltagande i internationellt samarbetet gällande undervisning med utländska universitet, lärarutbyte mm.
- **Övriga pedagogiska meriter**
  - Konsultverksamhet, kontakter och samarbete med studentorganisationer, deltagande i rekrytering eller alumniverksamhet.
  - Aktivt deltagande i den pedagogiska debatten.
  - Presentationer på konferenser, seminarier och fortbildningar om teman som gäller pedagogisk utveckling.

(Informasjon om modellen er formidlet av professor Yvonne Hilli).

Arbeidsgruppen foreslår følgende:

- Nord universitet etablerer et digitalt system for utdanningsfaglig CV på intranettet.
- Det utarbeides en mal for utdanningsfaglig CV basert på erfaringer i bruk av pedagogiske mapper og det gjennomføres opplæring blant fagpersonalet i utvikling og bruk av slik CV.
- Det settes i gang piloter med utvikling av utdanningsfaglig CV knyttet til program for opprykk ved utvalgte fakulteter, se kap. 4 om erfaren underviser.
- Utdanningsledelse på ulike nivå i organisasjonen må prioritere arbeidet med å motivere fagpersoner til å utvikle en utdanningsfaglig CV. Manglende innsats på dette området vil kunne få negative konsekvenser for den enkeltes karriere (opprykk, videre merittering).

Deler av SAKS-midlene som er avsatt til universitetspedagogisk utvikling kan eventuelt brukes til å kjøpe ekstern bistand til innføring av utdanningsfaglig CV ved Nord universitet. Ifølge UiT – Norges arktiske universitet har de en sak gående for å få lagt grunnlag for en nasjonal løsning som er sikkerhetsklart og som alle uh-institusjonene bør kunne bruke til pedagogiske mapper. Det vil derfor være mest aktuelt å etablere midlertidig løsning ved Nord universitet for digitale håndtering av utdanningsfaglig CV.

Etablering av utviklingsprogram i egen undervisning

I rapporten *Teknisk hjelper eller pedagogisk medskaper?* (mai 2017) foreslår professor Gunnar Grepperud at det uh-pedagogiske basiskurset forbeholdes nyansatte fagpersoner. For allerede fast ansatte som vil kvalifisere seg til pedagogisk basiskompetanse, foreslår han at dette kan gjøres gjennom et pedagogisk utviklingsprogram. Dette vil være viktig der de to tilnærmingene som er beskrevet ovenfor ikke dokumenterer tilstrekkelig kunnskap og erfaring til å kunne vurderes på tilfredsstillende nivå av universitetspedagogisk basiskompetanse. Forslaget fra Grepperud er slik:

«Allerede fast ansatte som ønsker å kvalifisere seg til pedagogiske basiskompetanse kan gjøre dette gjennom et utviklingsprogram som består av følgende deler:

- Deltakerne skal gjennomføre *tre utviklingsprosjekt* i egen undervisning. Man bestemmer selv tidsperspektivet, men ideelt bør det realiseres i løpet av ett studieår. Tre av følgende tema skal velges og konkretiseres:
  - Bruk av IKT i undervisning
  - Alternative undervisningsformer (dvs. noe annet enn forelesninger)
  - Evaluerings- og eksamensformer (formativ eller summativ)
  - Undervisningsplanlegging
  - Veiledning/tilbakemeldinger til studentene
- Til hvert tema utvikles relevante læringsressurser (papir/digitalt) som bygger på aktuell forskning og utviklingsarbeid. Deltakerne kan, i samråd med intern og ekstern mentor (se under) velge annen, relevant litteratur.
- Som hovedregel bør tilbudet gis når det er flere søkere flere fra samme fakultet/faggruppe slik at man kan etablere erfaringsutveksling/kollega-veiledning underveis.

- Hver deltakergruppe får tildelt en intern mentor fra eget fagmiljø og en ekstern (i forhold til eget fagmiljø. Dette vil primært være snakk om fagpedagoger med ansvar for uniped-arbeidet)
- De tre utviklingsarbeidene og rapportene fra disse skal tilsvare et arbeidsomfang tilsvarende 10 studiepoeng.
- Utviklingsarbeidene skal dokumenteres og drøftes i lys av relevant forskning og utviklingsarbeid.
- Rapportene vurderes og godkjennes av mentorene.

I tillegg bør det åpnes for at de som ønsker det får sin realkompetanse vurdert i forhold til kriteriene for pedagogisk basiskompetanse. Selv om mitt kjennskap til NU er begrenset er jeg kjent med at det i dag finnes en rekke fagpersoner som har lagt ned mye og godt arbeid i undervisning og veiledning. Deres arbeid og erfaringer bør krediteres.»

Arbeidsgruppen foreslår følgende:

Nord universitet etablerer et utviklingsprogram for eget fagpersonale som mangler dokumentert universitetspedagogisk basiskompetanse og som ønsker dette, slik det er foreslått av professor Grepperud. Dokumentasjon av utviklingsprogrammet tas inn i den utdanningsfaglige CVen.

Vurdering og godkjenning av universitetspedagogisk kompetanse

For å kunne bruke de tre tilnæringsmåtene som er presentert ovenfor, må Nord universitet sette inn personalinnsats for å vurdere og verdsette den universitetspedagogiske kompetansen som den enkelte fagperson søker å dokumentere. Det må også utarbeides kriterier for slik vurdering. Arbeidet med vurdering kan gjøres av utvalgte fagpersoner med god kompetanse innenfor didaktikk og solid erfaring med undervisning, i samarbeid med de som har ansvar for universitetspedagogikk.

Arbeidsgruppen foreslår følgende:

- Det etableres et universitetspedagogisk nettverk bestående av pedagoger med ansvar for universitetspedagogikk og erfarne didaktikere og undervisere fra de fem fakultetene (mentorer). Disse skal vurdere dokumentasjon av opparbeidet universitetspedagogisk kompetanse gjennom tidligere pedagogisk utdanning (med refleksjonsnotat), arbeid med undervisning slik dette vises i en utdanningsfaglig CV, og delta som mentorer i det foreslåtte utviklingsprogrammet for pedagogisk basiskompetanse. Nettverket bør samarbeide tett med KOLT for å ivareta kompetanse innenfor bruk av IKT i undervisningen. Nettverket vil ellers også ha en funksjon i en kommende meritteringsordning. Dekanene setter i gang en prosess for å identifisere hvem av egne kompetente fagpersoner som bør delta i dette arbeidet, og hvilken ressursinnsats som kan stilles til rådighet fra det enkelte fakultet. Eventuelt engasjement av ekstern ekspertise bør også kunne vurderes, blant annet som faglig støtte for de interne deltakerne i nettverket. De norske lærestedene som har kommet langt i arbeidet med meritteringsordninger (UiT, NTNU, UiB) har for eksempel brukt svensk ekspertise til å lære opp egne fagpersoner i vurdering av sine

kollegers dokumentasjon av utdanningsfaglig erfaring og kompetanse. UiT har nå startet egen opplæring. Også Nord universitet vil trenge ekstern bistand her.

- Det må utarbeides kriterier for vurdering av dokumentasjon. De kunnskaper og ferdigheter som legges til grunn for de alternative tilnærmingene, må som allerede nevnt, være de samme som for basiskurset. Den overordnede rammen gis av de nylig foreslåtte kravene til førsteamanuensis i Kunnskapsdepartementets forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger: «Beherske grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning)». I høringen om endring av forskrift er det også foreslått at alle utdanningsinstitusjonene skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan dette skal dokumenteres. Med utgangspunkt i de kunnskaper og ferdigheter som er læringsmål i basiskurset i universitetspedagogikk, gis utvalgte deltakere i det universitetspedagogiske nettverket i oppgave å utarbeide kriterier for det vurderingsarbeidet som skal gjøres. I samsvar med rådene fra professor Grepperud i rapporten *Teknisk hjelper eller pedagogisk medskaper?* (Mai 2017). Her legges følgende prinsipper til grunn for arbeidet med kriterier:
  - De må angi de kompetanseområder som skal dekkes, og ta utgangspunkt i UHRs veiledende retningslinjer.
  - De må være konkrete nok til at de lar seg dokumentere og at det dokumenterte lar seg etterprøve.
  - Fokus bør primært ligge på utøvelse, dvs. det bør legges større vekt på det som er gjort enn på det som er tenkt.
  - De må ikke være for mange eller for detaljerte.
  - De må gi rom for faglige særtrekk.
  - De må avspeile de ulike krav som forskriften stiller til de ulike stillingskategoriene
  - Det må stilles noe høyere krav til professorers pedagogiske basiskompetanse enn til førsteamanuensis og universitetslektor.

Det sistnevnte punktet behandles nærmere nedenfor i del 4 om oppgave B.

Et eksempel på ganske kortfattede, men krevende vurderingskriterier er de Lunds universitet bruker for å vurdere fremragende undervisere (ETP – Excellent Teaching Practitioner):

Assessment criteria

1 A clear focus on student learning

- A practice based on a learning perspective
- An integrated relation between theory and practice
- A practice based on a sound relation to students

2 A clear development over time

- An effort to, over time, consciously and systematically develop students' learning
- An idea for continued development

3 A scholarly approach to teaching and learning

A reflection on practice based in educational theory relevant for the applicant's discipline

A search for and creation of knowledge about student learning in the applicant's discipline

An effort to make findings public with a purpose of collaboration and interaction

(Kilde: Innlegg fra universitetslektor Torgny Roxå, Lunds universitet 20. april 2018.)

Kostnader

Kostnader knyttet til arbeid med dokumentasjon av universitetspedagogisk basiskompetanse er blant annet innledningsvis knyttet til etablering av et system for utdanningsfaglig CV på intranettet og opplæring i bruk av slike CVer. Arbeidsgruppen foreslår at det til dette formålet brukes inntil 300 000 kr av SAKS-midlene som er satt av til uh-pedagogikk. Det bør videre vurderes å bruke SAKS-midler til å innhente ekstern fagkompetanse til å lære opp deltakerne i det universitetspedagogiske nettverket til vurdering av utdanningsfaglig CV og utdanningsfaglig kompetanse. Her kan det settes av inntil 500 000 kr.

Selve driften av et system for dokumentasjon og verdsetting av pedagogisk kompetanse vil i hovedsak ha kostnader knyttet til fagansattes tidsbruk. Dette gjelder tiden den enkelte fagperson bruker til å utvikle og dokumentere egen kompetanse, og tiden som mentorer og universitetspedagoger bruker til å veilede, vurdere og godkjenne dokumentasjon av universitetspedagogisk kompetanse. Bruk av tid på utvikling av en utdanningsfaglig CV, må bli en integrert del av den enkelte fagpersons regulære arbeidsplan. I tillegg må det etableres et universitetspedagogisk nettverk som foreslått ovenfor. Når det gjelder tidsbruk og kostnader knyttet til dette, er det behov for nærmere analyser og vurderinger av nødvendig personalinnsats, før kostnader kan beregnes.

5. Oppgave B – Erfaren underviser

I forslaget fra KD til endring av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er følgende foreslått om krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse i stilling som professor:

«I tillegg til de krav til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap»*

Oppgave B i arbeidsgruppens oppdrag er følgende:

1. Hvilke krav skal Nord universitet stille til UH-pedagogisk kompetanse for professorer og dosenter?

2. Hvordan skal kompetansen være dokumentert?

Forslaget om tilleggskrav til professor innebærer at oppfyllelse av disse må dokumenteres både ved nytilsetting som professor, og for allerede ansatte fagpersoner som er inne i et kvalifiseringsløp mot professorat. Ved nytilsetting og kvalifisering må den involverte fagpersonen kunne dokumentere pedagogisk basiskompetanse, og i tillegg kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid. Dosent er en stilling med et noe mindre forskningsfokus enn professor. Det er imidlertid ingen grunn til å stille mindre krav om dokumentert utdanningsfaglig kompetanse ved tilsetting eller opprykk til dosent enn det som er tilfellet ved professortilsetting eller –opprykk.

Arbeidsgruppen foreslår følgende:

- Det må stilles noe høyere krav til professorers pedagogiske kompetanse enn til førsteamanuensis og universitetslektor.
- De samme krav til dokumentert utdanningsfaglig kompetanse stilles ved tilsetting eller opprykk til professor og dosent. Ut over basiskompetanse må det dokumenteres kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid, bred erfaring med veiledning, og deltakelse i utvikling av studieprogram og utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap.

Dokumentasjonen samles i en utdanningsfaglig CV lik opplegget som universitetet ellers skal bruke for slik dokumentasjon. Dokumentasjonen bør omtale deltakelse i opplæring og kurs som er pedagogisk og didaktisk relevant, omfang av erfaring innenfor undervisning og veiledning, og arbeid knyttet til utvikling av kvaliteten i egen undervisning eller mer generelt i utvikling av studiekvalitet (utviklingsprosjekter, evalueringer, relevante verv etc.). Dokumentasjonen skal beskrive: a) hvordan pedagogisk basiskompetanse er sikret, og b) utvikling ut over dette de siste tre-fem årene i henhold til de tre «tilleggsmomentene» i den endrede forskriften når det gjelder professorer.

- Utvikling av en utdanningsfaglig CV gjøres til en integrert del av de interne kvalifiseringsløpene fram mot professor (eller dosent).

6. Oppgave C – Tydeliggjøre vedtatte retningslinjer for sakkyndig bedømmelse ved ansettelse i undervisnings og forskningsstillinger

På styremøte 23. november 2017 ble gjeldende retningslinjer for sakkyndig bedømmelse ved ansettelse i undervisnings- og forskningsstillinger vedtatt (sak 129/17). I § 6 Innhold i komiterapport, punkt b) II Vurdering av pedagogiske kvalifikasjoner sies følgende:

«Vurderingen skal omfatte pedagogisk materiale og utdannelse, samt en vurdering av framstillingsformen i de vitenskapelige arbeidene. Også erfaring fra eventuell forsker- og hovedfagsveiledning, undervisning eller annet pedagogisk arbeid, skal bedømmes.»

Dette er det eneste som står i retningslinjene om vurdering av pedagogisk kompetanse. De samme bestemmelsene må antas å gjelde for komiteer ved vurdering for opprykk. Både med henblikk på nåværende, og kommende nasjonale forskrift om ansettelse og opprykk i

undervisnings- og forskningsstillinger er dette utilstrekkelig. Det er behov for utfyllende bestemmelser.

UiT – Norges arktiske universitet vedtok utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger i styremøte 22. september 2016, se vedlegg. Med utgangspunkt i den kommende justeringen av nasjonal forskrift, og inspirert av UiT sine utfyllende bestemmelser bør Nord universitet så snart som mulig fastsette utfyllende bestemmelser til styrets vedtatte retningslinjer. Rektor må antas å ha fullmakt til å fastsette slike utfyllende bestemmelser.

I 4.5 Krav til undervisningskompetanse (pedagogisk basiskompetanse) sies følgende i UiT sine utfyllende bestemmelser:

«Kriteriene for undervisningskompetanse er de samme ved ansettelse i alle stillinger.

I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er det generelle kravet til undervisningskompetanse: *dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.*

UiT slutter seg til UHRs krav til undervisningskompetanse som er utarbeidet i *Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse.*

I samsvar med forskriften og UHRs *Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse* har UiT vedtatt følgende retningslinjer for pedagogisk kompetanse:

Alle søkere til undervisnings- og forskerstillinger skal i sin søknad dokumentere sin undervisningskompetanse ved å legge ved en pedagogisk mappe. Dette gjelder også ved søknad om opprykk.

En pedagogisk mappe skal inneholde en helhetlig presentasjon av en lærers profesjonelle dyktighet. Den er en organisert dokumentasjon av en persons profesjonelle utvikling og oppnådde pedagogiske kompetanse. Mappen viser den enkelte lærers individualitet gjennom utvalg av arbeid og refleksjon. Den motsvarer en forskers liste over og dokumentasjon av forskningsresultater gjennom publikasjoner. En pedagogisk mappe vil inneholde tekster om:

- *lærerens pedagogiske utgangspunkt – de prinsipper undervisningen bygges ut fra*
- *dokumentasjon av ulike typer undervisningsaktiviteter som viser planlegging, gjennomføring og vurdering*
- *evaluering av undervisning*
- *erfaringer fra bidrag til utviklingsarbeid i eget miljø*

All dokumentasjon må inneholde vedlegg, referanser til aktuell litteratur og forskning om undervisning og eventuell dokumentasjon av formell universitetspedagogisk kompetanse.

Den pedagogiske mappens innhold vurderes med vekt på følgende forhold:

- søkerens arbeid med studenter
- søkerens beskrivelser av og refleksjon over egen undervisning

- søkerens bidrag til pedagogisk utvikling på aktuelt studieprogram og institutt

Søkere som ikke tilfredsstiller kravene til undervisningskompetanse kan ansettes midlertidig for tre år på kvalifiseringsvilkår, jf. universitets- og høyskoleloven § 6-5. Dette forutsetter at muligheten for slik ansettelse har vært nevnt i utlysningen. For å få fast ansettelse i løpet av tre-årsperioden må søkeren få godkjent pedagogiske kvalifikasjoner gjennom å utvikle en pedagogisk mappe etter deltakelse i UiT sitt kurs «Program for pedagogisk basiskompetanse». Dette kravet spesifiseres i ansettelsesvedtaket og gjøres kjent for den ansatte i ansettelsesbrevet.

Kravet til undervisningskompetanse gjelder ved alle ansettelser, inkludert overgang til nye ansettelsesforhold for allerede ansatte ved UiT.

Kravene til undervisningskompetanse gjelder også ved midlertidige ansettelser og ved ansettelse i bistillinger som er tillagt undervisning. For disse stillingene kan kravet fravikes etter konkret vurdering i det enkelte tilfelle.

Unntaksvis kan praktisk kompetanse som underviser vurderes som likeverdig med formell undervisningskompetanse. I slike tilfeller kan søkeren ansettes fast, men oppfordres til å skaffe seg pedagogisk mappe innen tre år. I de tilfeller der enhetene vurderer at det er ønskelig å fravike kravet om pedagogisk mappe, må dette begrunnes særskilt. Begrunnelsen sendes universitetsdirektøren som avgjør om det kan gjøres unntak.»

De utfyllende bestemmelsene må også beskrive hvordan progresjon i utdanningsfaglig kompetanse i en karrierevei mot professor eller dosent, se ellers del 4 ovenfor.

Bestemmelser knyttet til en meritteringsordning for fremragende undervisere må Nord universitet komme tilbake til når dette er utredet nærmere.

Når det gjelder de ulike fagområdene vil det være behov for nasjonal samordning av kriterier og vurderingsmåter. Dette er et arbeid som blant annet må skje i de fagstrategiske utvalgene i UHR. Her er det viktig at representantene fra Nord universitet deltar aktivt.

Arbeidsgruppen foreslår følgende:

- Personalavdelingen setter i gang et arbeid sammen med representanter fra fakultetene, Studieavdelingen og forskningsadministrasjonen for å utarbeide forslag til utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved Nord universitet. Bestemmelsene bør kunne vedtas av rektor i løpet av høstsemesteret 2018. Når det gjelder krav til utdanningsfaglig kompetanse, må ny nasjonal forskrift legges til grunn. Etter at høringsrunden er ferdig, vil denne trolig bli fastsatt av Kunnskapsdepartementet innen sommerferien.

7. Oppsummering av arbeidsgruppens forslag – veien videre

- Dokumentasjon av pedagogisk utdanning og kurs av ulike slag (vitnemål, karakterutskrift) tas med i den enkelte fagpersons utvikling av en utdanningsfaglig CV. I tillegg til dokumentasjon skal CVen inneholde et refleksjonsnotat om egen utdanningsfaglig erfaring og kompetanse. Alle fagansatte må oppfordres til utvikle en

slik CV. I tillegg til kurs innenfor ulike områder knyttet til undervisning og veiledning i høyere utdanning, tar en også med utdanning innenfor pedagogikk og didaktikk som ikke omhandler uh-pedagogikk (for eksempel lærerutdanning, PPU). Den enkelte fagperson begrunner i refleksjonsnotatet i hvilken grad slik utdanning er relevant for eget arbeid med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning, og arbeid med utvikling av studieprogram (studieprogramdesign). Dokumentasjon legges som vedlegg til den utdanningsfaglige CV med refleksjonsnotatet. Bruk av utdanningsfaglig CV kan forstås som en – muligens forenklet - versjon av pedagogiske mapper.

- Nord universitet etablerer et digitalt system for utdanningsfaglig CV på intranettet.
- Det utarbeides en mal for utdanningsfaglig CV basert på erfaringer i bruk av pedagogiske mapper, og det gjennomføres opplæring blant fagpersonalet i utvikling og bruk av slik CV.
- Det settes i gang piloter med utvikling av utdanningsfaglig CV knyttet til program for opprykk ved utvalgte fakulteter.
- Utdanningsledelse på ulike nivå i organisasjonen må prioritere arbeidet med å motivere fagpersoner til å utvikle en utdanningsfaglig CV. Manglende innsats på dette området vil kunne få negative konsekvenser for den enkeltes karriere (opprykk, videre merittering).
- Nord universitet etablerer et utviklingsprogram for eget fagpersonale som mangler dokumentert universitetspedagogisk basiskompetanse og som ønsker dette, slik det er foreslått av professor Grepperud. Dokumentasjon av utviklingsprogrammet tas inn i den utdanningsfaglige CVen.
- Det etableres et universitetspedagogisk nettverk bestående av pedagoger med ansvar for universitetspedagogikk og erfarne didaktikere og undervisere fra de fem fakultetene (mentorer). Disse skal vurdere dokumentasjon av opparbeidet universitetspedagogisk kompetanse gjennom tidligere pedagogisk utdanning (med refleksjonsnotat), arbeid med undervisning slik dette vises i en utdanningsfaglig CV, og delta som mentorer i det foreslåtte utviklingsprogrammet for pedagogisk basiskompetanse. Nettverket bør samarbeide tett med KOLT for å ivareta kompetanse innenfor bruk av IKT i undervisningen. Nettverket vil ellers også ha en funksjon i en kommende meritteringsordning. Dekanene setter i gang en prosess for å identifisere hvem av egne kompetente fagpersoner som bør delta i dette arbeidet, og hvilken ressursinnsats som kan stilles til rådighet fra det enkelte fakultet. Eventuelt engasjement av ekstern ekspertise bør også kunne vurderes, blant annet som faglig støtte for de interne deltakerne i nettverket. De norske lærestedene som har kommet langt i arbeidet med meritteringsordninger (UiT, NTNU, UiB) har for eksempel brukt svensk ekspertise til å lære opp egne fagpersoner i vurdering av sine kollegers dokumentasjon av utdanningsfaglig erfaring og kompetanse. UiT har nå startet egen opplæring. Også Nord universitet vil trenge ekstern bistand her.

- Det må utarbeides kriterier for vurdering av dokumentasjon. De kunnskaper og ferdigheter som legges til grunn for de alternative tilnærmingene, må som allerede nevnt, være de samme som for basiskurset. Den overordnede rammen gis av de nylig foreslåtte kravene til førsteamanuensis i Kunnskapsdepartementets forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger: «Beherske grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning)». I høringen om endring av forskrift er det også foreslått at alle utdanningsinstitusjonene skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan dette skal dokumenteres. Med utgangspunkt i de kunnskaper og ferdigheter som er læringsmål i basiskurset i universitetspedagogikk, gis utvalgte deltakere i det universitetspedagogiske nettverket i oppgave å utarbeide kriterier for det vurderingsarbeidet som skal gjøres. I samsvar med rådene fra professor Grepperud i rapporten *Teknisk hjelper eller pedagogisk medskaper?* (Mai 2017). Her legges følgende prinsipper til grunn for arbeidet med kriterier:
  - De må angi de kompetanseområder som skal dekkes, og ta utgangspunkt i UHRs veiledende retningslinjer.
  - De må være konkrete nok til at de lar seg dokumentere og at det dokumenterte lar seg etterprøve.
  - Fokus bør primært ligge på utøvelse, dvs. det bør legges større vekt på det som er gjort enn på det som er tenkt.
  - De må ikke være for mange eller for detaljerte.
  - De må gi rom for faglige særtrekk.
  - De må avspeile de ulike krav som forskriften stiller til de ulike stillingskategoriene.
- Det må stilles noe høyere krav til professorers pedagogiske kompetanse enn til førsteamanuensis og universitetslektor, herunder *skal det dokumenteres*:
  - *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
  - *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå*
  - *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap»*
- De samme krav til dokumentert utdanningsfaglig kompetanse stilles ved tilsetning eller opprykk til professor og dosent. Ut over basiskompetanse må det dokumenteres kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid, bred erfaring med veiledning, og deltakelse i utvikling av studieprogram og utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap.
- Dokumentasjonen samles i en utdanningsfaglig CV lik opplegget som universitetet ellers skal bruke for slik dokumentasjon. Dokumentasjonen bør omtale deltakelse i opplæring og kurs som er pedagogisk og didaktisk relevant, omfang av erfaring innenfor undervisning og veiledning, og arbeid knyttet til utvikling av kvaliteten i egen undervisning eller mer generelt i utvikling av studiekvalitet (utviklingsprosjekter, evalueringer, relevante verv etc.). Dokumentasjonen skal beskrive: a) hvordan pedagogisk basiskompetanse er sikret, og b) utvikling ut over

dette de siste tre-fem årene i henhold til de tre «tilleggsmomentene» i den endrede forskriften når det gjelder professorer.

- Utvikling av en utdanningsfaglig CV gjøres til en integrert del av de interne kvalifiseringsløpene fram mot professor (eller dosent).
- Personalavdelingen setter i gang et arbeid sammen med representanter fra fakultetene, Studieavdelingen og forskningsadministrasjonen for å utarbeide forslag til utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved Nord universitet. Bestemmelsene bør kunne vedtas av rektor i løpet av høstsemesteret 2018. Når det gjelder krav til utdanningsfaglig kompetanse, må ny nasjonal forskrift legges til grunn. Etter at høringsrunden er ferdig, vil denne bli fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Det er noe usikkert når dette vil skje.

Det vises ellers til kort omtale av kostnader på side 14-15 ovenfor.

Avslutningsvis kan arbeidsgruppens forslag og veien videre sammenfattes slik:

- Ut fra økt vektlegging av fagpersonalets utdanningsfaglige og pedagogiske kompetanse, herunder kommende endring av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, må det etableres et system for dokumentasjon av slik kompetanse i form av en utdanningsfaglig CV. CVen skal inneholde dokumentasjon av relevant erfaring og opplæring, og refleksjonsnotat om egen praksis som underviser knyttet opp mot erfaring, tilbakemeldinger og opplæring.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning, dekanene/prodekanene for utdanning. Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

- Dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse vil særlig være viktig for:
a) søkere til fagstillinger, b) nyansatte c) fagpersoner som er inne i et kvalifiseringsløp (1. amanuensis, dosent, professor) og d) fagpersoner som forbereder seg til å søke status som fremragende underviser i en meritteringsordning, i tillegg i forbindelse med dokumentasjon av fagmiljø ved akkreditering/reakkreditering av studieprogram. Ellers bør alle som ønsker å forbedre sin utdanningsfaglige kompetanse oppfordres til dokumentasjon og refleksjon.

Ansvar/tidsplan: Se punktet ovenfor.

- Det utvikles en mal for en utdanningsfaglig CV og etableres en digital løsning på intranettet for CVen, i avvente av digitale løsninger nasjonalt for pedagogiske mapper. Det settes i gang piloter med utvikling og bruk av utdanningsfaglig CV i tilknytning til kvalifiseringsløp ved utvalgte fakulteter.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning i samråd med utvalgt ekspertise internt og eventuelt eksternt (mal), IT-avdelingen (digital mappeløsning) og dekaner/prodekaner (piloter). Dette må være klart tidlig i høstsemesteret 2018.

- I tillegg til det universitetspedagogiske basiskurset, der nyansatte er prioritert målgruppe, etableres det et utviklingsprogram for eget fagpersonale som mangler dokumentert universitetspedagogisk basiskompetanse og som ønsker dette.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning og prodekanene for utdanning. Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

- Det etableres et universitetspedagogisk nettverk bestående av pedagoger med ansvar for universitetspedagogikk og erfarne didaktikere og undervisere fra de fem fakultetene (mentorer). Disse skal vurdere dokumentasjon av opparbeidet universitetspedagogisk kompetanse slik dette vises i den utdanningsfaglige CVen, og delta som mentorer i det foreslåtte utviklingsprogrammet for pedagogisk basiskompetanse. Nettverket bør samarbeide tett med KOLT for å ivareta kompetanse innenfor bruk av IKT i undervisningen. Nettverket vil ellers også ha en funksjon i en kommende meritteringsordning.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning, dekanene/prodekanene for utdanning (nettverket), og studiedirektør (KOLTs rolle). Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

- Det settes i gang opplæring av de som skal delta i nettverket og det må utvikles kriterier for vurdering av utdanningsfaglige CVer. Ekstern ekspertise må trekkes inn.

Ansvar/tidsplan: Prorektor for utdanning, dekanene/prodekanene for utdanning. Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

- Det settes i gang arbeid med å utforme utfyllende bestemmelser for pedagogisk og utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved Nord universitet, i lys av kommende endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Ansvar/tidsplan: HR i samråd med prorektor for utdanning/Studieavdelingen, dekanene/prodekanene for utdanning. Dette må være på plass i løpet av høstsemesteret 2018.

Arbeidsgruppen legger til grunn at ansvaret for å følge opp forslagene plasseres i den regulære linjeorganisasjonen, og at prorektor for utdanning har det overordnede ansvaret. Behov for hurtigarbeidende arbeidsgrupper på enkelte områder eller bruk av ekstern bistand, blant annet ved bruk av SAKS-midler, må vurderes. Prorektor for utdanning utarbeider sammen med studiedirektør forslag til en mer spesifisert plan for gjennomføring av arbeidsgruppens forslag høsten 2018, inkludert bruk av SAKS-midler og innhenting av ekstern ekspertise.

Vedlegg

Utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet (UiT)
Fastsatt av: Universitetsstyret
Dato: 22.9.2016
Oppdatert: 17.1.2018 som følge av statsansatteloven gjeldende fra 1.7.2017
Erstatter: Utfyllende bestemmelser for ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger ved Universitetet i Tromsø av 15.6.2011, med endringer av 25.3.2013
Arkivref.: 2016/2835

Hjemler/referanser/henvisninger:

Lov og forskrift til statsansatteloven

Lov om universiteter og høyskoler

Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

UHRs veiledende retningslinjer for opprykk til dosent og førstelektor

UHRs nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse

Statens personalhåndbok kap. 10.3

Forvaltningsloven

Personalreglement for tjenestemenn i undervisnings- og forskerstillinger ved UiT

Tilpasningsavtalen ved UiT

Plan for likestilling mellom kjønnene ved UiT

1. Definisjoner

Med enhet forstås i dette reglement fakulteter og Tromsø Museum – Universitetsmuseet (TMU) og Universitetsbiblioteket (UB).

Med toppstilling menes professor, dosent og forsker kode 1183, samt bistilling på samme nivå.

Med mellomstilling menes førsteamanuensis, førstelektor, amanuensis¹, forsker kode 1108, 1109 og 1110, universitetslektor, samt bistilling på samme nivå.

Med førstestilling menes førsteamanuensis, førstelektor og forsker kode 1109 og 1110.

¹ I følge lokal lønnspolitikk for UiT skal koden for amanuensis ikke benyttes ved nyansettelse

For postdoktor, stipendiat og vitenskapelig assistent vises det til egne utfyllende bestemmelser.

Det som omtales i dette dokumentet som vitenskapelig inkluderer også kunstnerisk arbeid/virksomhet.

2. Utlysning av stillinger (Personalreglementet §§ 3, 4 og 12)

2.1 Letekomité

I henhold til plan for likestilling mellom kjønnene ved UiT skal det før utlysning av fast undervisnings- og forskerstilling opprettes letekomité for å finne fram til kvinner som kan oppfordres til å søke stillingen.

Ved fagområder der menn er underrepresentert, kan det opprettes letekomité for å finne fram til menn som kan oppfordres til å søke stillingen.

Enheten bestemmer letekomiteens sammensetning. Der det er hensiktsmessig kan lavere nivå ved enheten bestemme hvordan letekomiteen skal settes sammen. Begge kjønn bør være representert.

Dersom det ikke er kvinnelige søkere til utlyste stillinger, skal det redegjøres særskilt overfor ansettelsesorganet om rekrutteringsgrunnlaget innenfor det aktuelle fagfeltet, og om letekomiteens arbeid.

2.2 Utlysning/betenkning

Ledige stillinger utlyses i samsvar med personalreglementet, de retningslinjer som framkommer i disse bestemmelsene og i plan for likestilling mellom kjønnene ved UiT.

Stillingsutlysninger skal utformes bredt og på en måte som gjør det attraktivt for begge kjønn å søke.

Det er ikke adgang til å utlyse vitenskapelige stillinger kun for det underrepresenterte kjønn².

UiT har utarbeidet maler for utlysning/betenkning. Malene skal sikre at nødvendige standardformuleringer tas med i de ulike stillingsbetenkningene.

2.3 Midlertidig ansettelse på kvalifiseringsvilkår/lavere stilling

Faste undervisnings- og forskerstillinger kan lyses ut med mulighet for midlertidig ansettelse for inntil tre år på kvalifiseringsvilkår, jf. universitets- og høgskolelovens § 6-5, 1. ledd.

Følgende forhold gir mulighet for ansettelse på kvalifiseringsvilkår:

- utilstrekkelige vitenskapelige kvalifikasjoner og/eller
- utilstrekkelige pedagogiske kvalifikasjoner

Dersom stillingen lyses ut med slik mulighet, skal følgende avsnitt stå i betenkingen:

Dersom det ikke melder seg søkere som er klart kvalifisert for fast ansettelse, kan det bli aktuelt med midlertidig ansettelse for inntil tre år, jf. universitets- og høgskolelovens § 6-5, 1. ledd. Søknad om fast ansettelse med ny bedømmelse må skje innen utløpet av 3-årsperioden. Ansettelsen blir fast dersom søkeren da blir funnet kvalifisert.

2 I dom av 24. januar 2003 slo EFTA-domstolen fast at ordningen med å øremerke vitenskapelige stillinger for kvinner er i strid med EØS-avtalen og rådsdirektiv 76/207/EØF (likebehandlingsdirektivet).

Dersom ansettelsen er midlertidig på grunn av manglende pedagogiske kvalifikasjoner, må søkeren innen utløpet av 3-årsperioden få godkjent pedagogiske kvalifikasjoner gjennom å ha utviklet en pedagogisk mappe. Ansettelsen blir fast dersom søkeren da blir funnet kvalifisert.

Dersom det bare er aktuelt å lyse ut stilling med mulighet for ansettelse på kvalifiseringsvilkår ved manglende pedagogiske kvalifikasjoner, skal følgende avsnitt stå i betenkningen:

Dersom det melder seg søkere som ikke oppfyller kravene til pedagogiske kvalifikasjoner, kan det bli aktuelt med midlertidig ansettelse for inntil tre år. Søkeren må innen utløpet av treårsperioden få godkjent pedagogiske kvalifikasjoner gjennom å ha utviklet en pedagogisk mappe. Ansettelsen blir fast dersom søkeren da blir funnet kvalifisert.

Dersom det ikke melder seg søkere som tilfredsstiller kompetansekravene for ansettelse på kvalifiseringsvilkår, og det på grunn av undervisningssituasjonen er helt nødvendig å foreta ansettelse, kan det foretas midlertidig ansettelse for inntil 3 år og 6 måneder i en lavere stilling som vedkommende tilfredsstillt kompetansekravet til, jf. universitets- og høyskolelovens § 6-5, 2. ledd.

Midlertidig ansettelse med hjemmel i universitets- og høyskolelovens § 6-5, 1. og 2. ledd forutsetter at stillingen har vært utlyst, og at muligheten for ansettelse på kvalifiseringsvilkår fremgår av betenkningen/utlysningen.

2.4 Moderat kjønnskvoltering

Følgende standardavsnitt skal alltid være med når kvinneandelen i den aktuelle stillingsgruppe på vedkommende fagområde (institutt og enheter på tilsvarende nivå) er underrepresentert:

UiT ønsker å øke kvinneandelen i vitenskapelige stillinger. Dersom to eller flere søkere blir funnet tilnærmet likeverdige kvalifiserte, vil universitetet rangere kvinner foran menn.

2.5 Godkjenning av betenkning og utlysningstekst for stillingen

Ved enheter under universitetsstyret godkjenner universitetsstyrets ansettelsesutvalg betenkning/utlysningstekst for undervisnings- og forskerstillinger.

Ved fakultetene fastsetter fakultetsstyrene, eventuelt et eget ansettelsesutvalg der dette er bestemt av universitetsstyret, betenkning/utlysningstekst for undervisnings- og forskerstillinger.

3. Søknaden

Alle opplysninger og alt materiale det skal tas hensyn til ved bedømmelsen må foreligge innen søknadsfristens utløp. Eventuelle referanser oppgis.

Søknaden skal inneholde opplysninger om:

- personalia
- utdanning og eksamensresultater
- tidligere stillinger/yrkesutøvelse
- utredningsarbeid, forskning, forsøks- og utviklingsarbeid, inkluderer også kunstneriske aktiviteter
- pedagogiske kvalifikasjoner
- formidlings- og populariseringsinnsats, inkluderer også kunstneriske aktiviteter
- fagpolitisk og administrativ innsats, herunder utøvelse av verv, deltagelse i komiteer og utvalg, stillings- og kompetansevurdering, opposisjon ved disputaser, representasjon i offentlige styre og utvalg med mer
- eventuell annen kvalifiserende virksomhet som etterspørres i betenkningen

- eventuell annen virksomhet som søkeren tillegger betydning

For nærmere informasjon om krav til pedagogiske kvalifikasjoner, se Result sin nettside på UiT.no og Universitets- og høgskolerådets (UHRs) *Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse*.

Søkeren må i tillegg utarbeide en liste over alle sine arbeider. Listen skal inneholde følgende opplysninger om hvert arbeid:

- forfatter(e), arbeidets tittel
- for artikler: tidsskriftets navn og volum, artikkelens første og siste sidetall, årstall
- for bøker eller andre selvstendige publikasjoner skal forlag, trykkested, år og sidetall angis.
- utøvende kunst som komposisjoner, lyd/bildeopptak, kunstverk ol. angis med årstall, varighet, medvirkende kunstnere

For innlevering av vitenskapelige arbeider kan enhetene velge mellom to alternativer. Det må klart framgå av betenkningen hvilket alternativ som er valgt. Alternativene er som følger:

Alt. 1: Arbeider (publiserte eller upubliserte) som søkeren ønsker det skal bli tatt hensyn til ved kompetansevurderingen.

Alt. 2: Inntil 10 arbeider som er sentrale i søkerens produksjon. Doktoravhandling, inkludert arbeider utført som stipendiat på stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, regnes i denne sammenheng som ett arbeid.

For begge alternativene skal søkeren gi en beskrivelse av sin vitenskapelige produksjon/kunstneriske produksjon, der hun/han peker på hvilke arbeider som er mest betydningsfulle i forhold til den utlyste stillingen, og derfor bør ligge sentralt i bedømmelsen. Videre beskrives de øvrige arbeidene kortfattet for å vise bredden i produksjonen. Beskrivelsene skal følge som vedlegg til søknaden.

Søknad med vedlegg må sendes elektronisk via søkerportal.

Det kan være aktuelt med unntak for elektronisk innsendelse for spesielle vitenskapelige og kunstneriske arbeider.

Enheten, eventuelt underliggende nivå, kan kreve at vitenskapelige arbeider som skal vurderes leveres på et bestemt språk, for eksempel et skandinavisk språk eller engelsk. Dersom det stilles krav til språk, må dette framgå av betenkningen.

4. Bedømmelse (Personalreglementet § 5)

4.1 Oppnevning av bedømmelseskomité

Bedømmelseskomité til alle stillinger oppnevnes av fakultetsstyrene, eventuelt et eget ansettelsesutvalg der dette er bestemt av universitetsstyret, og styrene ved enhetene under universitetsstyret. Fakultetsstyrene kan delegere denne myndigheten til innstillende myndighet, eller til instituttleder der instituttleder ikke er innstillende myndighet.

Komiteen skal settes sammen slik at det ikke kan reises habilitetsinnsigelser mot denne, jf. forvaltningslovens § 6. Et komitémedlem bør ikke ha hatt vesentlig samarbeid med noen av søkerne. Relevante vurderingskriterier i denne sammenheng vil være om vedkommende har vært veileder for søker, eller har hatt omfattende publiseringer sammen med søker. Det vises til vedlagte sjekklister for habilitetsvurdering i ansettelsesprosesser.

Søkerne skal underrettes om hvem som er oppnevnt og om de frister som gjelder.

4.2 Komiteens sammensetting

4.2.1 Professor

Komiteen skal bestå av minst tre medlemmer med professorkompetanse eller tilsvarende kompetanse innen stillingens fagområde. Bare ett medlem av komiteen kan være fra UiT, og så langt det er mulig og på de fagområder det er naturlig, skal komiteen ha et medlem fra et annet land. Begge kjønn skal om mulig være representert. Dersom dette ikke er mulig, skal det redegjøres særskilt for dette.

Departementet har presisert at dosentkompetanse ikke er tilsvarende professorkompetanse. Forsker kode 1183 har samme vitenskapelige nivå som professor, men har ikke samme krav til undervisnings- og veiledererfaring. Der det er hensiktsmessig kan det likevel godkjennes at ett av komitémedlemmene er i forskerstilling på professornivå.

Iht. forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, § 1-2, er kriteriene for å bli tilkjent professorkompetanse (1) vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale og nasjonale standarder, eller (2) omfattende kunstnerisk virksomhet på høyeste nivå etter internasjonal standard og relevant bredde og fordypning i faget eller disiplinen på høyeste nivå. Et komitémedlem fra et annet land vil være et viktig bidrag til dette, og terskelen for ikke å ha med et slikt medlem bør være høy. I de tilfeller slik medlem ikke oppnevnes, må det redegjøres for hva som er gjort for å sikre utenlandsk medlem og hvorfor det ikke lyktes.

4.2.2 Dosent

Komiteen skal bestå av minst tre medlemmer, med ett medlem fra universitet eller vitenskapelig høyskole med professorkompetanse og to medlemmer med dosentkompetanse eller tilsvarende kompetanse. Kompetansen må være på stillingens fagområde. Bare ett medlem av komiteen kan være fra UiT, og så langt det er mulig og på de fagområder det er naturlig, skal komiteen ha et medlem fra et annet land. Begge kjønn skal om mulig være representert. Dersom dette ikke er mulig, skal det redegjøres særskilt for dette.

4.2.3 Førsteamanuensis og førstelektor

Komiteen skal bestå av minst tre medlemmer. Minst ett av medlemmene må ha kompetanse over førstestillingsnivå. De øvrige må minst ha førsteamanuensiskompetanse når det gjelder vurdering av søkere til førsteamanuensisstilling, og minst førstestillingskompetanse når det gjelder vurdering av søkere til førstelektorstilling. For førsteamanuensisstilling må minst ett av medlemmene i komiteen være tilsatt i et fagmiljø som har fått ansvar for doktorgradsutdanning. Dette kan fravikes for bedømmelseskomité som skal vurdere søkere på grunnlag av kunstneriske kvalifikasjoner. Bare ett medlem av komiteen kan være fra UiT. Begge kjønn skal om mulig være representert. Dersom dette ikke er mulig, skal det redegjøres særskilt for dette.

4.2.4 Universitetslektor og høyskolelærer ³

Komiteen skal bestå av minst to medlemmer. Ett av medlemmene må ha minst førstestillingskompetanse. Det andre medlemmet må ha minst lektorkompetanse. Bare ett medlem av komiteen kan være fra UiT. Begge kjønn skal om mulig være representert. Dersom dette ikke er mulig, skal det redegjøres særskilt for dette.

³ I henhold til lokal lønnspolitikk for UiT skal ansettelse som høyskolelærer bare gjøres dersom det ikke er mulig å skaffe kvalifisert personale på minimum lektornivå.

I særskilte tilfeller kan ansettelsesorganet bestemme at kravet om sakkyndig kompetansevurdering kan fravikes, jf. universitets- og høyskolelovens § 6-3, 3. ledd. I slike tilfeller kan instituttleder nedsette en innstillingskomite som forbereder saken og gir en anbefaling til innstillingsmyndigheten.

4.2.5 Ledelse av komiteen

Ett av medlemmene i komiteen oppnevnes som leder. Vedkommende skal, i tillegg til å delta i bedømmelsen, koordinere komiteens arbeid og sørge for arbeidets framdrift. Det kan også oppnevnes en egen administrerende leder for komiteen. Denne deltar ikke i bedømmelsen. Leder/administrerende leder skal normalt ha tilknytning til UiT.

4.2.6 Spesialsakkyndige

Bedømmelseskomiteen kan be om at det oppnevnes spesialsakkyndige for å uttale seg om deler av søkerens produksjon, herunder også om søkerens pedagogiske kvalifikasjoner.

4.3 Komiteens mandat

Komiteens mandat er å foreta en vurdering av søkerens kvalifikasjoner på grunnlag av det skriftlige materialet den får seg forelagt av søkerne og den betenkning som er utarbeidet for stillingen, jf. universitets- og høyskoleloven § 6-3, 3. ledd. Komiteen skal ikke uttale seg i spørsmål om likestilling, fortrinnsrett, personlig egnethet eller lignende.

4.3.1 Beskrivelse og vurdering av søkere

I bedømmelsen skal det gis en oversikt over den enkelte søkers utdanning, yrkespraksis, pedagogiske kvalifikasjoner, formidlings- og populariseringsinnsats, fagpolitisk og administrativ innsats og eventuell annen kvalifiserende virksomhet. Det skal videre gis en beskrivelse og vurdering av søkerens vitenskapelige arbeider (enkeltvis eller gruppevis). Det skal legges vekt på om søkerens faglige aktivitet i den senere tid har vist stigning, stagnasjon eller tilbakegang.

For nærmere beskrivelse av kvalifikasjonskravene til de ulike stillingskategoriene vises til pkt. 4.4, og for nærmere beskrivelse av krav til pedagogisk kompetanse vises til pkt. 4.5 i disse bestemmelsene.

4.3.2 Ansettelse på kvalifiseringsvilkår

Dersom stillingen er kunngjort med mulighet for midlertidig ansettelse for tre år etter universitets- og høyskolelovens § 6-5, 1. ledd, skal komiteen vurdere om det er søkere som kan tilbys slik ansettelse. I denne sammenheng skal det legges vekt på søkerens mulighet til å oppnå professor-/førstestillingskompetanse i løpet av den midlertidige ansettelsesperioden.

Hvis komiteen foreslår slik midlertidig ansettelse, må det eksplisitt framgå hva grunnlaget for forslaget er. Et slikt grunnlag kan være utilstrekkelige

- vitenskapelige kvalifikasjoner og/eller
- pedagogiske kvalifikasjoner

4.3.3 Ansettelse i lavere stilling

Dersom det ikke har vært mulig å få søkere som tilfredsstillter kompetansekravene for ansettelse på kvalifiseringsvilkår, og det på grunn av undervisningssituasjonen er helt nødvendig å foreta ansettelse, kan det foretas midlertidig ansettelse for inntil tre år og seks måneder i en lavere stilling som vedkommende tilfredsstillter kompetansekravet til, jf. universitets- og høyskolelovens § 6-5, 2. ledd. Det forutsettes at mulighet for midlertidig ansettelse på kvalifiseringsvilkår har vært nevnt i betenkning/utlysningstekst.

4.3.4 Rangering av søkerne

Er det flere kvalifiserte søkere til stillingen, skal vanligvis tre søkere rangeres. Dersom to eller flere søkere finnes tilnærmet likeverdig kvalifisert, skal disse sidestilles i rangeringen. "Tilnærmet likeverdig kvalifisert" skal i denne sammenheng gis en vid fortolkning.

Ved rangeringen skal det i tillegg til vitenskapelige kvalifikasjoner også tas hensyn til annen kvalifiserende virksomhet, som:

- erfaring fra å initiere og lede forskning, og om søkeren kan stimulere andre til vitenskapelig/kunstnerisk aktivitet; være miljøskaper/entreprenør
- erfaring fra internasjonal virksomhet
- pedagogiske kvalifikasjoner
- formidlings- og populariseringsinnsats (inkluderer også kunstnerisk aktivitet)
- musealt arbeid
- fagpolitisk og administrativt arbeid (herunder utøvelse av verv, deltakelse i komiteer og utvalg, stillings- og opprykksbedømmelser, opposisjon ved disputaser, representasjon i offentlige styrever og utvalg, utredningsarbeid med mer)

Betenkning for den enkelte stilling vil angi spesifikt hvilke krav som gjelder og hvordan disse skal vektlegges.

Det skal også tas hensyn til hvordan søkerens samlede kompetanse korresponderer med universitetets behov og interesser slik disse er beskrevet i betenkningen.

Dersom komiteen er i tvil når det gjelder kompetanse, kan den be om å få tilsendt ett eller flere arbeider til vurdering.

Eventuell dissens i komiteen skal begrunnes og følge med bedømmelsen i den videre saksbehandlingen.

4.3.5 Frist for komiteens arbeid

Bedømmelsen bør foreligge innen tre måneder, beregnet fra det tidspunkt komiteen har mottatt det materialet som skal danne grunnlag for bedømmelsen. Kortere frist enn tre måneder kan settes i de tilfeller der enheten finner dette naturlig, for eksempel til stillinger der det er få søkere.

Dersom det ikke er mulig å holde tidsfristen, skal komiteens leder gi en særskilt redegjørelse for dette. Søkerne skal gis melding om forsinkelsen.

4.3.6 Merknader til bedømmelsen

Søkerne skal gis anledning til å uttale seg om bedømmelseskomiteens vurderinger innen fastsatt frist, normalt 14 dager etter utsending. Eventuell merknad fra søkerne legges fram for komiteen for uttalelser før det treffes vedtak.

4.4 Kvalifikasjonskrav

4.4.1 Kvalifikasjonskrav for stilling som professor

For å bli tilkjent professorkompetanse må det kunne dokumenteres vesentlig mer omfattende forskning av høy kvalitet enn det som kreves til doktorgrad. I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er det grunnleggende kravet:

- vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standarder for stilling som professor i det aktuelle fagområdet, eller
- omfattende kunstnerisk virksomhet på høyeste nivå etter internasjonal standard og relevant bredde og fordypning i faget eller disiplinen på høyeste nivå

og

- dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

I bedømmelsen skal det legges vekt på at vedkommende kan dokumentere faglig virksomhet på høyt nivå de siste seks år, og at denne peker framover mot fortsatt aktivitet på professornivå.

Personlig egnethet skal tillegges vekt. (Komiteen skal ikke uttale seg om dette.)

Betenkning for den enkelte stilling vil angi spesifikt hvilke ytterligere krav som gjelder, og hvordan disse skal vektlegges. Eksempel kan være evne til å initiere og lede forskning, erfaring fra internasjonal virksomhet, formidling og popularisering samt fagpolitisk og administrativt arbeid.

Det vises også til nasjonale standarder for vurdering av professorkompetanse, der slike er utarbeidet av de nasjonale fakultetsmøter.

4.4.2 Kvalifikasjonskrav for stilling som dosent

For å bli tilkjent dosentkompetanse må det i henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger kunne dokumenteres

- omfattende forsknings- og utviklingsarbeid på høyt nivå rettet mot yrkesfeltet, og
- omfattende pedagogisk utviklingsarbeid og annen pedagogisk virksomhet av høy kvalitet,

og

- dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

I tillegg til dette må det kunne dokumenteres høye kvalifikasjoner innenfor ett eller flere av følgende områder:

- ledelse av forsknings- og utviklingsprosjekt
- tverrfaglig samarbeid og nettverksbygging
- omfattende samarbeid med nærings- og samfunnsliv for utvikling av studietilbud og forsknings- og utviklingsvirksomhet
- omfattende samarbeid med kulturlivet for utvikling av studietilbud og forsknings- og utviklingsvirksomhet
- yrkeserfaring av særskilt karakter og relevans fra nærings- og samfunnsliv
- yrkeserfaring av særskilt karakter og relevans fra kulturlivet
- oppbygging av vitenskapelige samlinger
- kunstfag

Det skal legges vekt på at vedkommende kan dokumentere faglig virksomhet på høyt nivå de siste seks år, og at denne peker framover mot fortsatt aktivitet på dosentnivå.

Personlig egnethet skal tillegges vekt. (Komiteen skal ikke uttale seg om dette.)

Betenkning for den enkelte stilling vil angi spesifikt hvilke ytterligere krav som gjelder, og hvordan disse skal vektlegges. Eksempel kan være erfaring fra internasjonal virksomhet samt erfaring fra fagpolitisk og administrativt arbeid.

Universitets- og høgskolerådet har utarbeidet veiledende retningslinjer for opprykk til dosent, som kan være til hjelp i arbeidet med bedømmelsen.

4.4.3 Kvalifikasjonskrav for stilling som førsteamanuensis

- I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er kvalifikasjonskravene for ansettelse som førsteamanuensis:
- norsk doktorgrad på aktuelt fagområde eller tilsvarende utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk doktorgrad, eller
- kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert ved vitenskapelig arbeid av samme omfang og kvalitet, eller
- gjennomført godkjent stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid på aktuelt fagområde eller dokumentert kunstnerisk virksomhet eller utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå og med en særlig fordypning som er relevant for fagområdet eller disiplinen,

og

- dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

Personlig egnethet skal tillegges vekt. (Komiteen skal ikke uttale seg om dette.)

Betenkning for den enkelte stilling vil angi spesifikt hvilke ytterligere krav som gjelder, og hvordan disse skal vektlegges. Eksempel kan være evne til å initiere og lede forskning, erfaring fra internasjonal virksomhet, formidling og popularisering, samlingsarbeid samt fagpolitisk og administrativt arbeid.

4.4.4 Kvalifikasjonskrav for stilling som førstelektor

I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er kvalifikasjonskravene for ansettelse som førstelektor:

- dokumentert omfattende forsknings- og utviklingsarbeid som i kvalitet og omfang tilsvarer arbeidsmengde og nivå for en doktorgradsavhandling, eller
- dokumentert omfattende kunstnerisk utviklingsarbeid som i kvalitet og omfang tilsvarer arbeidsmengde og nivå for en doktorgradsavhandling,

og

- spesielle kvalifikasjoner innenfor undervisning eller annen pedagogisk virksomhet skal tillegges stor vekt,

og

- dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

Personlig egnethet skal tillegges vekt. (Komiteen skal ikke uttale seg om dette.)

Betenkning for den enkelte stilling vil angi spesifikt hvilke ytterligere krav som gjelder, og hvordan disse skal vektlegges. Eksempel kan være erfaring fra internasjonal virksomhet, samt fagpolitisk og administrativt arbeid.

Universitets- og høgskolerådet har utarbeidet veiledende retningslinjer for opprykk til førstelektor, som kan være til hjelp i arbeidet med bedømmelsen.

4.4.5 Kvalifikasjonskrav for stilling som universitetslektor

I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er kvalifikasjonskravene for ansettelse som universitetslektor:

- høyere grads eksamen eller tilsvarende ved universitet eller høgskole,

- relevante forskningskvalifikasjoner utover mastergrads- eller hovedfagsnivå og/eller relevant praksis,

eller

- dokumentert anerkjent kunstnerisk virksomhet eller utviklingsarbeid av et visst omfang,
- utdanning på høyeste nivå på kunstområdet fra Norge eller likeverdig utdanning fra utlandet eller tilsvarende dokumenterte kunnskaper,

og

- dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

Personlig egnethet skal tillegges vekt. (Komiteen skal ikke uttale seg om dette.)

Betenkning for den enkelte stilling vil angi spesifikt hvilke ytterligere krav som gjelder, og hvordan disse skal vektlegges. Eksempel kan være erfaring fra fagpolitisk og administrativt arbeid.

4.4.6 Kvalifikasjonskrav for høyskolelærer

I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er kvalifikasjonskravene for ansettelse som høyskolelærer:

- 4 års høyere utdanning, av disse minst 2 år innenfor det fagområdet vedkommende skal undervise,
- relevant yrkespraksis,

eller

- 3 – 4 års høyere utdanning med en viss spesialisering på kunstområdet eller tilsvarende dokumenterte kunnskaper.

I tillegg må det kunne dokumenteres relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

Personlig egnethet skal tillegges vekt. (Komiteen skal ikke uttale seg om dette.)

Betenkning for den enkelte stilling vil angi spesifikt hvilke ytterligere krav som gjelder, og hvordan disse skal vektlegges. Eksempel kan være erfaring fra fagpolitisk og administrativt arbeid.

4.5 Krav til undervisningskompetanse (pedagogisk basiskompetanse)

Kriteriene for undervisningskompetanse er de samme ved ansettelse i alle stillinger.

I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er det generelle kravet til undervisningskompetanse: *dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.*

UiT slutter seg til UHRs krav til undervisningskompetanse som er utarbeidet i *Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse.*

I samsvar med forskriften og UHRs *Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse* har UiT vedtatt følgende retningslinjer for pedagogisk kompetanse:

Alle søkere til undervisnings- og forskerstillinger skal i sin søknad dokumentere sin undervisningskompetanse ved å legge ved en pedagogisk mappe. Dette gjelder også ved søknad om opprykk.

En pedagogisk mappe skal inneholde en helhetlig presentasjon av en lærers profesjonelle dyktighet. Den er en organisert dokumentasjon av en persons profesjonelle utvikling og oppnådde pedagogiske kompetanse. Mappen viser den enkelte lærers individualitet gjennom utvalg av arbeid og refleksjon. Den motsvarer en forskers liste over og dokumentasjon av forskningsresultater gjennom publikasjoner. En pedagogisk mappe vil inneholde tekster om:

- *lærerens pedagogiske utgangspunkt – de prinsipper undervisningen bygges ut fra*
- *dokumentasjon av ulike typer undervisningsaktiviteter som viser planlegging, gjennomføring og vurdering*
- *evaluering av undervisning*
- *erfaringer fra bidrag til utviklingsarbeid i eget miljø*

All dokumentasjon må inneholde vedlegg, referanser til aktuell litteratur og forskning om undervisning og eventuell dokumentasjon av formell universitetspedagogisk kompetanse.

Den pedagogiske mappens innhold vurderes med vekt på følgende forhold:

- søkerens arbeid med studenter
- søkerens beskrivelser av og refleksjon over egen undervisning
- søkerens bidrag til pedagogisk utvikling på aktuelt studieprogram og institutt

Søkere som ikke tilfredsstillere kravene til undervisningskompetanse kan ansettes midlertidig for tre år på kvalifiseringsvilkår, jf. universitets- og høyskoleloven § 6-5. Dette forutsetter at muligheten for slik ansettelse har vært nevnt i utlysningen. For å få fast ansettelse i løpet av tre-årsperioden må søkeren få godkjent pedagogiske kvalifikasjoner gjennom å utvikle en pedagogisk mappe etter deltakelse i UiT sitt kurs «Program for pedagogisk basiskompetanse». Dette kravet spesifiseres i ansettelsesvedtaket og gjøres kjent for den ansatte i ansettelsesbrevet.

Kravet til undervisningskompetanse gjelder ved alle ansettelser, inkludert overgang til nye ansettelsesforhold for allerede ansatte ved UiT.

Kravene til undervisningskompetanse gjelder også ved midlertidige ansettelser og ved ansettelse i bistillinger som er tillagt undervisning. For disse stillingene kan kravet fravikes etter konkret vurdering i det enkelte tilfelle.

Unntaksvis kan praktisk kompetanse som underviser vurderes som likeverdig med formell undervisningskompetanse. I slike tilfeller kan søkeren ansettes fast, men oppfordres til å skaffe seg pedagogisk mappe innen tre år. I de tilfeller der enhetene vurderer at det er ønskelig å fravike kravet om pedagogisk mappe, må dette begrunnes særskilt. Begrunnelsen sendes universitetsdirektøren som avgjør om det kan gjøres unntak.

5. Intervju/prøveforelesning/prøveundervisning og prøvespill (Personalreglementet § 5)

5.1 Intervju

De søkerne som vurderes å være best kvalifisert skal innkalles til intervju. Intervjuet skal ta sikte på å avklare personlig egnethet for stillingen, motivasjon og utviklingspotensial for de ulike oppgavene som er tillagt stillingen. Den pedagogiske mappe vil være utgangspunkt for samtale, og søkeren gir mulighet til å utdype sin refleksjon over egen virksomhet. For søkere som ikke har utviklet en egen pedagogisk mappe, vil intervjuet gi mulighet til refleksjon om egen undervisningsfilosofi og undervisningsmetoder. Søkerens interesse og motivasjon for å delta i utviklingsarbeid for

universitetet som helhet må også avklares. Resultatet av intervjuene skal skrives ned og følge saken videre i ansettelsesprosessen.

Enheten bestemmer administrativt hvem som skal delta i intervjukomiteen. Nærmeste leder bør normalt delta i komiteen. Begge kjønn bør være representert.

Der det er hensiktsmessig kan enheten bestemme at disse avgjørelsene kan tas på lavere nivå.

5.2 Prøveforelesning/prøveundervisning og prøvespill

Etter forslag fra bedømmelseskomiteen, eller på eget initiativ, kan enhetene bestemme at det skal holdes prøveforelesning/prøveundervisning og prøvespill. Enheten bestemmer administrativt hvem som skal være til stede.

De som vurderer forelesningen/prøveundervisningen/prøvespillet må også ta stilling til hvordan søkeren følger opp presentasjonen som er gitt i den pedagogiske mappen og evt. også samtale med søkeren om dette etter forelesningen.

Der det er hensiktsmessig kan enheten bestemme at disse avgjørelsene kan tas på lavere nivå.

Resultatet fra prøveforelesning/prøveundervisning og prøvespill skal skrives ned og følge saken videre i ansettelsesprosessen.

5.3 Innhenting av referanser

Ved ansettelse skal det innhentes referanser. Dette må på forhånd avklares med søker, jf. personalreglementet § 5. Dersom det ikke er gjennomført referanseintervju må dette begrunnes i saken.

5.4 Søkere med innvandrerbakgrunn

Dersom det melder seg kvalifiserte søkere med innvandrerbakgrunn, er alle statlige virksomheter pålagt å innkalle minst én slik søker til intervju (PM 12/2004). Er det søkere med innvandrerbakgrunn og ingen er innkalt, skal dette forklares i innstillingen⁴.

5.5 Søkere med funksjonsnedsettelse

Dersom noen av de kvalifiserte søkerne til en stilling oppgir å ha en funksjonsnedsettelse som vil kreve tilrettelegging på arbeidsplassen eller i arbeidsforholdet, skal minst én av disse søkerne innkalles til intervju før innstillingen avgis, jf. § 6 i forskrift til statsansatteloven.

En søker med funksjonsnedsettelse kan ansettes dersom vedkommende er tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren.

⁴⁴ Staten anvender definisjoner fra SSB (statistisk sentralbyrå)

Innvandrerbakgrunn har man dersom man er født i utlandet og har innvandret, eller dersom man har foreldre som begge er utenlandskfødte

SSB har innført en todeling når det gjelder landbakgrunn: Landgruppe 1: EU/EFTA-land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand

Landgruppe 2: Europa utenom EU/EFTA, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

FAD har presisert at det er søkere med landbakgrunn 2 som fortrinnsvis skal innkalles til intervju

6. Innstilling (Personalreglementet §§ 5, 6 og 7)

6.1 Innstillingsmyndighet

Nærmeste leder er innstillingsmyndighet til undervisnings- og forskerstillinger, jf. § 5 i statsansatteloven. Dersom nærmeste leder er medlem av ansettelsesorganet skal det ikke gis innstilling, men forslag til hvem som bør ansettes.

6.2 Innstillingsmyndighetens mandat

6.2.1. Innstillingsmyndighetens forhold til bedømmelseskomiteens vurderinger

Innstillingsmyndigheten har ansvar for å kontrollere at bedømmelseskomiteens vurdering er adekvat og forsvarlig. Bedømmelsen skal være i overensstemmelse med de kriteriene som er formulert i stillingsbeskrivelsen, og med vanlig praksis når det gjelder kvalifikasjonskrav og vektlegging av ulike kvalifikasjoner.

Dersom innstillingsmyndigheten er i tvil om hvorvidt bedømmelseskomiteens vurderinger oppfyller kravene, må det avklare og eventuelt korrigere en slik uoverensstemmelse. Dette kan skje ved at innstillingsmyndigheten ber om en tilleggsuttalelse fra bedømmelseskomiteen. Det kan også oppnevnes en komité som foretar en gjennomgang av bedømmelsen for å vurdere om denne er bygget på en riktig bedømmelsesnorm, eller det kan oppnevnes flere sakkyndige eller en ny bedømmelseskomité.

Innstillingsmyndigheten skal ikke begrense sine vurderinger til de forhold som er blitt vurdert av bedømmelseskomiteen. Innstillingsmyndigheten skal også foreta vurderinger av andre relevante kvalifikasjoner hos søkerne.

Innstillingsmyndigheten kan treffe vedtak med en annen konklusjon enn det bedømmelseskomiteen er kommet til, uten ny komitébehandling. Dette kan bare skje i situasjoner hvor innstillingsmyndigheten finner å kunne bygge på komiteens faglige vurderinger av søkerne slik den framgår av bedømmelsen, men hvor:

- innstillingsmyndigheten ikke er enig i den vurderingsnorm som er anvendt, eller den vektlegging av ulike kvalifikasjoner som bedømmelsen er basert på,

og/eller

- innstillingsmyndigheten vektlegger andre kvalifikasjoner hos søkerne enn de kvalifikasjoner som bedømmelseskomiteen har vurdert. Dette kan være på basis av intervju, prøveforelesning/prøveundervisning/prøvespill, og vurderinger av personlig egnethet og andre ikke-faglige vurderinger som anses som relevant for stillingen.

Dersom innstillingsmyndigheten endrer på den rangeringen som bedømmelseskomiteen har tilrådd, krever dette særskilt begrunnelse. Begrunnelsen skal følge saken videre til ansettelsesorganet.

6.2.2 Særskilt redegjørelse om rekrutteringsgrunnlaget

Dersom det ikke er kvinnelige søkere til faste stillinger, skal innstillingsmyndigheten påse at det er redegjort særskilt om rekrutteringsgrunnlaget innenfor det aktuelle fagområdet, jf. plan for likestilling mellom kjønnene.

6.2.3 Søkere med fortrinnsrett, søkere med funksjonsnedsettelse eller søkere med innvandrerbakgrunn

Det kan forekomme tilfeller hvor søkere har fortrinnsrett til stillingen fordi de er sagt opp fra annen statlig stilling på grunn av virksomhetens forhold, jf. statsansattelovens § 24. Slike søkere må presisere i søknaden at de gjør sin fortrinnsrett gjeldende. Bli en slik søker bedømt som kvalifisert

skal vedkommende ansettes, selv om andre søkere er bedre kvalifisert. Er det flere fortrinnsberettigede til en stilling, skal den som er best kvalifisert ansettes.

Innstillingsmyndigheten må påse at det har vært foretatt intervju av eventuelt kvalifiserte søkere med innvandrerbakgrunn, jf. pkt. 5.4 i disse bestemmelsene.

Innstillingsmyndigheten må også påse at det har vært innkalt til intervju minst en kvalifisert søker som oppgir å ha en funksjonsnedsettelse som krever tilrettelegging på arbeidsplassen eller i arbeidsforholdet, jf. pkt. 5.5 i disse bestemmelsene. Innstillingsmyndigheten må ta stilling til om søker med funksjonsnedsettelse som er vurdert tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren kan tilsettes.

Ovennevnte forhold må være avklart før innstillingsmyndigheten avgir sin innstilling.

6.2.4 Innstilling og rangering

Etter en samlet vurdering av søknadene, bedømmelsen, intervjuene og eventuelle prøveforelesninger/prøveundervisninger/prøvespillinger, fremmer innstillingsmyndighet skriftlig begrunnet innstilling til ansettelsesorganet.

Dersom det er flere kvalifiserte søkere til en stilling, skal vanligvis tre søkere innstilles i den rekkefølge de bør komme i betraktning.

Innstillingsmyndigheten vurderer om det ikke skal innstilles på prøvetid, se pkt. 7.4 i disse bestemmelsene.

Innstillingsmyndigheten skal anvende moderat kjønnkvotering. Med moderat kjønnkvotering menes at dersom to eller flere søkere blir funnet tilnærmet likeverdige kvalifisert, skal kvinner rangeres foran menn. "Tilnærmet likeverdige kvalifisert" skal i denne sammenheng gis en vid fortolkning.

Innstillingsmyndigheten må ta stilling til om noen av søkerne skal innstilles med krav om å gjennomgå en bestemt opplæring innen en fastsatt tidsfrist. I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, § 1-1, 1. ledd kan ansettelsesmyndigheten stille krav om at den som ansettes forplikter seg til å gjennomgå en bestemt opplæring innen en fastsatt tidsfrist. Dette kan for eksempel være å gjennomføre et bestemt pedagogisk opplegg, eller tilegne seg spesielle språkkunnskaper.

Dersom noen av søkerne innstilles for midlertidig ansettelse på kvalifiseringsvilkår, må det framgå av innstillingen om den midlertidige ansettelsen skyldes

- utilstrekkelige vitenskapelige kvalifikasjoner og/eller
- utilstrekkelige pedagogiske kvalifikasjoner

Ansettelse på kvalifiseringsvilkår kan bare foretas dersom stillingen er utlyst med mulighet for slik ansettelse.

Dersom det ikke er søkere som tilfredsstillter kompetansekravene for midlertidig ansettelse på kvalifiseringsvilkår, må innstillingsmyndigheten vurdere om det på grunn av undervisningssituasjonen skal innstilles for ansettelse i en lavere stilling for inntil tre år og seks måneder, jf. pkt. 2.3 i disse bestemmelsene. Slik ansettelse kan bare foretas dersom stillingen er utlyst med mulighet for midlertidig ansettelse på kvalifiseringsvilkår.

6.2.5 Delt innstilling

Et eventuelt mindretall innen innstillingsmyndigheten skal avgi sin egen begrunnede innstilling.

7. Ansettelse (Personalreglementet § 8)

7.1 Ansettelsesmyndighet

Fakultetsstyrene, eventuelt ansettelsesutvalg etter universitetsstyrets bestemmelse, ansetter i toppstillinger ved fakultetene.

Fakultetsstyrene, eventuelt ansettelsesutvalg etter universitetsstyrets bestemmelse, ansetter i mellomstillinger ved fakultetene.

Universitetsstyrets ansettelsesutvalg ansetter i alle undervisnings- og forskerstillinger ved enheter under universitetsstyret.

7.2 Ansettelsesmyndighetens mandat

Ansettelsesmyndighetens forhold til bedømmelseskomiteens vurderinger vil være de samme som for innstillende myndighet, jf. pkt. 6.2.1 i disse bestemmelsene.

Ansettelsesmyndigheten skal anvende moderat kjønnskvoltering, jf. pkt. 2.5 i disse bestemmelsene.

Ansettelsesmyndigheten må ta stilling til og påse at følgende forhold er avklart:

- om det er redegjort for rekrutteringsgrunnlaget i de tilfeller det ikke er kvinnelige søkere til fast utlyst stilling, jf. pkt. 6.2.2 i disse bestemmelsene
- om det er søkere med fortrinnsrett, jf. pkt. 6.2.3 i disse bestemmelsene
- om eventuelt kvalifisert søker med innvandrerbakgrunn har vært innkalt til intervju, jf. pkt 5.4 og 6.2.3 i disse bestemmelsene
- om søker med funksjonsnedsettelse som er vurdert tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren, skal ansettes, jf. pkt. 5.5 og 6.2.3 i disse bestemmelsene
- om noen av søkerne skal ansettes med krav om å ta en bestemt opplæring innen en fastsatt tidsfrist, jf. pkt. 6.2.4 i disse bestemmelsene. Type opplæring må spesifiseres
- om noen av søkerne skal ansettes midlertidig for tre år på kvalifiseringsvilkår, jf. pkt. 4.3.2 og 6.2.4 i disse bestemmelsene. Årsaken til den midlertidige ansettelsen må spesifiseres, og kan være som følger:
  - manglende vitenskapelig kompetanse
  - manglende pedagogiske kvalifikasjoner
  - om noen av søkerne skal ansettes midlertidig i en lavere stilling, jf. pkt. 4.3.3 og 6.2.4 i disse bestemmelsene
- prøvetid, jf. pkt 7.4 i disse bestemmelsene

7.3 Ved uenighet mellom innstillende og ansettende myndighet

Dersom et medlem av ansettelsesorganet ønsker å ansette en søker som ikke er innstilt, skal det innhentes en skriftlig vurdering fra innstillingsmyndigheten. Etter å ha mottatt slik skriftlig vurdering, treffer ansettelsesorganet avgjørelse ved alminnelig flertallsbeslutning, og kan da ansette enten en søker som er innstilt eller en søker som det er gitt skriftlig vurdering av.

7.4 Prøvetid

Hovedregelen er at arbeidstakere som begynner i statstjenesten har en prøvetid på seks måneder, jf. statsansattelovens § 15.

Ansettelsesorganet kan bestemme at prøvetid ikke skal gjelde. Det gis normalt ikke prøvetid når ansatte skrifter stilling internt ved universitetet, eller dersom den nye stillingen ikke er av vesentlig annen karakter enn tidligere stilling.

Arbeidsgiver kan forlenge prøvetiden dersom den ansatte har vært fraværende fra arbeidet, f.eks. på grunn av sykdom. Prøvetiden kan forlenges tilsvarende lengden av fraværet, og slik forlengelse kan bare skje dersom det ved ansettelsen skriftlig ble orientert om adgangen til dette. Arbeidsgiveren må også skriftlig ha orientert den ansatte om forlengelsen innen utløpet av prøvetiden. Det er ikke adgang til forlengelse ved fravær som er forårsaket av arbeidsgiveren.

7.5 Midlertidig ansettelse på kvalifikasjonsvilkår – ny bedømmelse

Midlertidig ansatte på kvalifiseringsvilkår har senest ved utløpet av ansettelsestiden krav på ny bedømmelse. Vedkommende enhet må sørge for at slik bedømmelse blir iverksatt og gjennomført. Ansettelsestiden kan forlenges med inntil seks måneder i påvente av bedømmelsen, jf. universitets- og høyskolelovens § 6-5, nr.1. Dersom vedkommende blir bedømt å være kvalifisert, foretar ansettelsesorganet fast ansettelse etter innstilling fra enhetens innstillingsmyndighet.

Fast ansettelse kan for øvrig gis når som helst i perioden når den ansatte kan dokumentere at nødvendige kvalifikasjoner foreligger. Dersom enheten har ansettelsesmyndighet, ansettelsen er midlertidig på grunn av manglende pedagogiske kvalifikasjoner, og den ansatte har fått godkjent pedagogiske kvalifikasjoner gjennom å ha utviklet en pedagogisk mappe, kan nærmeste foresatte tjenestemyndighet for vedkommende enhet (avdelingsdirektør/dekan eller tilsvarende) ansette.

8. Unntak fra reglene om utlysning, innstilling og ansettelse (Personalreglementet § 12)

8.1. Midlertidig ansettelse i ordinære stillinger 6-12 md.

For ansettelser med varighet inntil seks måneder kan universitetsdirektøren/avdelingsdirektøren/dekan foreta ansettelse uten ordinær utlysning, vurdering og innstilling.

Når forenklet prosedyre har vært fulgt og stillingen senere blir fast skal stillingen kunngjøres og besettes etter ordinær prosedyre.

For ansettelser med varighet fra seks måneder til 12 måneder kan universitetsdirektøren/avdelingsdirektøren/dekan, når det er hensiktsmessig, foreta ansettelse. Nærmeste leder avgir innstilling. Ordinære regler for utlysning gjelder for denne type ansettelser, jf. statsansattelovens § 4.

8.2 Direkte ansettelse (gjelder ikke for eksternt finansierte stillinger)

Hovedregelen etter statsansatteloven er at alle stillinger skal lyses ut. Universitetsstyret kan, når særlige grunner taler for det, foreta ansettelse uten forutgående utlysning, jf. universitets- og høyskolelovens § 6-3, 4. ledd. Universitetsdirektøren har presisert at bruken av direkte ansettelse/kalling bør holdes på et minimum. Direkte ansettelse/kalling brukes i hovedsak når det ikke anses hensiktsmessig å lyse ut stillingen fordi rekrutteringsgrunnet er lite.

Det er ikke anledning til å ansette på kvalifiseringsvilkår ved direkte ansettelse.

Når sak om direkte ansettelse fremmes for universitetsstyret, må enheten redegjøre for hvilke særlige grunner som gjør at stillingen ikke lyses ut. Det må gis en grundig og tydelig redegjørelse for:

- fakultetets/fagområdets behov.
- personens kompetanse i forhold til fakultetets/fagområdets behov og rekrutteringssituasjonen for fagområdet.
- hvilke tiltak som er gjort for å rekruttere kvinner til stillingen, dersom det fremmes forslag om direkte ansettelse av en mann.

Enheten må utarbeide betenkning for stillingen.

Vurderingene i ovennevnte punkter må også gjøres i forbindelse med forlengelse av midlertidig direkte ansettelse.

Bistillingsansettelser kan forlenges dersom det foreligger gode begrunnelser, jf. ovenfor, men samlet ansettelsesperiode bør ikke overstige ti år. Forlengelser ut over ti år kan gis i særlige tilfeller.

8.3 Bedømmelse i forbindelse med direkte ansettelse

I henhold til lov om universitetet og høyskoler § 6-3, 3. ledd skal ansettelse skje på grunnlag av sakkyndig bedømmelse.

Det skal foretas intervju, og det kan foretas prøveforelesning/prøveundervisning/prøvespill ved direkte ansettelse i ordinære stillinger.

Dersom det er aktuelt med direkte ansettelse av utenlandske professorer/ førsteamanuenser i bistillinger ved UiT, som ikke har vært bedømt kompetent etter norsk standard, vurderes det å være tilstrekkelig at to personer med professorkompetanse innen fagområdet gir en faglig vurdering (forenklet bedømmelse) av den som skal ansettes som professor II. Ved ansettelse som førsteamanuensis i bistilling vurderes det å være tilstrekkelig at en person med førsteamanuensis-kompetanse og en person med professorkompetanse innen fagområdet gir en faglig vurdering (forenklet bedømmelse).

Det kan unntaksvis være aktuelt å foreta en forenklet bedømmelse også i andre tilfeller, for eksempel der en ansatt har opparbeidet seg sterkt stillingsvern og det er ledig stilling som vedkommende kan være aktuell for. Dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Det er vanlig praksis å godkjenne nordisk førsteamanuensis/-professorkompetanse som likeverdig med norsk ved direkte ansettelse.

8.4 Eksternt finansierte stillinger

I henhold til vedtak 17.12.98 i universitetsstyret (S 167-98) gjelder følgende unntak fra statsansattelovens bestemmelser om utlysning, innstilling og ansettelse:

- *Med hjemmel i statsansattelovens forskrift § 3, nr. 3 fastsettes at unntak fra lovens § 4 Utlysning, § 5 Innstilling og § 6 Ansettelse skal gjelde generelt for eksternt finansierte stillinger ved UiT.*

Ledelsen ved fakultetet/enheten vurderer hvorvidt det skal foretas utlysning for den aktuelle stillingen med eksternt finansiering. Dersom ledelsen finner det unødvendig å lyse ut den eksternt finansierte stillingen, skal administrasjonen saksbehandle og gjøre rede for de vurderingene som er foretatt. Saken fremmes deretter direkte til ansettelsesmyndigheten.

Dersom stillingen utlyses, skal ordinære ansettelsesprosedyrer følges.

For midlertidige eksternt finansierte personlige stillinger kan nærmeste foresatte tjenestemyndighet for vedkommende enhet (dekan eller tilsvarende) foreta ansettelse.

8.5 Deltidslærere mv. – ansettelse i mindre enn 37,5 % stilling

I henhold til statsansattelovens forskrift § 2 e er forelesere, hjelpelærere, øvingslærere og praksisveiledere med mindre enn 37,5 prosent av full stilling unntatt fra statsansattelovens bestemmelser.

Dette innebærer at arbeidsforholdet reguleres av arbeidsmiljøloven.

Universitetsdirektør/avdelingsdirektør/dekan kan foreta ansettelse av forelesere, hjelpelærere, øvingslærere og praksisveiledere med mindre enn 37,5 % av full stilling, uten ordinær utlysning, vurdering og innstilling.

Arbeidsmiljølovens rammer for midlertidig ansettelse gjelder.

Arbeidsmiljølovens § 14-9, bokstav a hjemler adgang til midlertidighet «når arbeidet er av midlertidig karakter». Videre hjemler arbeidsmiljølovens § 14-9, bokstav f adgang til midlertidighet «for en periode på inntil tolv måneder». For sistnevnte tilfelle er det ingen krav til at arbeidets karakter er midlertidig. Imidlertid gjelder en karanteneperiode på tolv måneder for arbeidsgiver etter utløp av denne perioden, for å kunne foreta ny midlertidig ansettelse for utførelse av samme arbeidsoppgaver.

9. Øvrige stillinger

For ansettelse som konservator og forsker følges bestemmelsene så langt det passer.

10. Opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Opprykk i undervisnings- og forskerstillinger reguleres av kap. 2 i Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger og kap. 10.3 i Statens personalhåndbok; særlige bestemmelse for enkelte stillingskoder i lønnsplanheftet.

Opprykk til høyere stillingsnivå kan bare gis på bakgrunn av kompetanseerklæring gitt av bedømmelseskomité som UiT selv har oppnevnt eller godkjent.

10.1 Hvem kan søke

- fast ansatt eller åremålsansatt førsteamanuensis med minst 50 % stilling kan søke opprykk til professor. Det forutsettes at stillingen er tiltrådt.
- fast ansatt eller åremålsansatt førstelektor med minst 50 % stilling kan søke opprykk til dosent. Det forutsettes at stillingen er tiltrådt.
- fast ansatte amanuenser og universitetslektorer i minst 50 % stilling kan søke opprykk til stilling som førsteamanuensis eller førstelektor. Det forutsettes at stillingen er tiltrådt.
- ansatte høgskolelærere kan søke opprykk til universitetslektor.
- forsker 1108 i fast stilling eller i eksternt finansiert stilling hvor ansettelsesforholdet har en varighet på to år eller mer utover søknadstidspunktet, kan søke opprykk til forsker kode 1109.
- forsker kode 1109 og 1110 i fast stilling eller i eksternt finansiert stilling hvor ansettelsesforholdet har en varighet på tre år eller mer utover søknadstidspunktet, kan søke opprykk til forsker kode 1183.

Førsteamanuensis ansatt i åremål på innstegsvilkår kan ikke søke om opprykk.

Opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er personlig, og får ingen konsekvenser for stillingsinnehaverens arbeidsoppgaver.

Det er ikke anledning til å søke opprykk i forbindelse med søknad på undervisnings- og forskerstilling på lavere nivå.

For nærmere beskrivelse av opprykksordningen vises det til kap. 2 i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger og kap. 10.3. i Statens personalhåndbok; særlige bestemmelser for enkelte stillingskoder i lønnsplanheftet (gjelder for forskerkodene). Det vises også til ulike veiledninger for opprykksordningen som finnes på universitets- og høgskolerådets nettsider.

10.2 Søknaden

10.2.1 Hva kan det søkes opprykk i

Det kan bare søkes opprykk innenfor det fagområde søkeren er ansatt. Med fagområde menes ikke bare faget slik det ble beskrevet gjennom den opprinnelige betenkningen; det skal også tas hensyn til stillingens utvikling fram til søknadstidspunktet.

10.2.2 Søknadens innhold

Nærmere beskrivelse av hva søknaden skal inneholde og hvilke dokumentasjonskrav

som gjelder for de ulike stillingskategoriene framgår av kap. 2 i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger og kap. 10.3 i Statens personalhåndbok; særlige bestemmelser for enkelte stillingskoder i lønnsplanheftet (gjelder for forskerkodene). De enkelte fakultet/enheter kan ha utarbeidet nærmere retningslinjer for opprykkssøknader.

10.2.3 Søknadsfrister

- frist for å søke opprykk til professor er 15.9. hvert år. Når særlige grunner foreligger kan rektor godkjenne at fristen fravikes.
- frist for å søke opprykk til 1183 forsker er 1.5. hvert år, jf. Statens personalhåndbok, kap. 10.3.2, § 11.
- det er ikke fastsatt frist for å søke opprykk til de øvrige stillingskodene.
- det er ikke fastsatt frist for å søke opprykk på grunnlag av kompetanseerklæring i forbindelse med søknad på stilling ved UiT, jf. pkt. 10.2.6 i disse bestemmelsene.

For opprykk der det er satt søknadsfrist, kan det ikke innleveres dokumentasjon etter søknadsfristens utløp. For opprykk der det ikke er satt søknadsfrist, kan det ikke ettersendes dokumentasjon etter at søknaden er levert inn. Bedømmelseskomité kan likevel be om ytterligere dokumentasjon.

10.2.4 Virkningstidspunkt for opprykk

For søknad om opprykk der det er fastsatt søknadsfrist, vil opprykk gjelde fra søknadsfrist.

For søknad om opprykk der det ikke er fastsatt søknadsfrist, vil opprykket gjelde fra første dag i måneden etter at søknad om opprykk er levert inn.

For opprykk til førsteamanuensis på grunnlag av oppnådd doktorgrad, og der institusjonen ikke stiller tilleggskrav til stillingen, kan opprykk gis fra første dag i måneden etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Dette må dokumenteres. Søknad om opprykk kan først innleveres når søker har fått melding om oppnådd doktorgrad.

For opprykk til forsker kode 1109 på grunn av oppnådd doktorgrad kan opprykk gis fra første dag i måneden etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Dette må dokumenteres. Søknad om opprykk kan først innleveres når søker har fått melding om oppnådd doktorgrad.

10.2.5 Karantenebestemmelser

Professor:

Blir en søknad avslått på grunn av manglende kvalifikasjoner, kan det ikke sendes ny søknad om opprykk før det er gått to år fra forrige søknad. Dette gjelder selv om søkeren trekker sin søknad. Har det vært utlyst professorstilling ved UiT i vedkommende spesialitet, gjelder to års regelen fra søknadsfristen for den utlyste stillingen.

Dosent:

Blir en søknad avslått på grunn av manglende kvalifikasjoner, kan det ikke sendes ny søknad om opprykk før det er gått to år fra forrige søknad.

Førsteamanuensis, førstelektor og universitetslektor:

Blir en søknad avslått på grunn av manglende kvalifikasjoner, kan ny søknad om opprykk tidligst sendes inn to år etter at det ble gitt melding om avslag.

Forsker kode 1183:

Blir en søknad avslått på grunn av manglende kvalifikasjoner, kan det ikke sendes ny søknad om opprykk før det er gått to år fra forrige søknad.

Forsker kode 1109:

Blir en søknad avslått på grunn av manglende kvalifikasjoner, kan det ikke sendes ny søknad om opprykk før det er gått ett år etter at melding om avslag foreligger.

Karantenebestemmelsene gjelder ikke ved søknad om opprykk på grunnlag av tidligere kompetanseerklæring ved søknad på stilling ved UiT, jf. pkt. 10.2.6 i disse bestemmelsene.

10.2.6 Opprykk på grunnlag av tidligere kompetanseerklæring

For søkere som er tilkjent kompetanse innenfor sitt fagområde ved søknad på stilling ved UiT, trengs det normalt ikke ny bedømmelse. Det forutsettes at det foreligger en enstemmig erklæring om utvilsom kompetanse, og at fagområdet som søkeren er bedømt i stemmer overens med fagområdet i stillingen det søkes opprykk i. Det samme gjelder for førsteamanuensis som har norsk doktorgrad i faget, eller utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk, og der enheten ikke stiller tilleggskrav til stillingen.

Ved søknad om opprykk til professor og forsker kode 1183 kan kompetanseerklæringen ikke være eldre enn seks år.

Søknad om opprykk kan først innleveres når bedømmelsen er godkjent av ansettelsesmyndigheten. Et eventuelt opprykk vil gjelde fra første dag i måneden etter at søknad om opprykk er innlevert.

Søknad om opprykk til førsteamanuensis på grunnlag av oppnådd doktorgrad, kan innleveres når søker har fått melding om oppnådd doktorgrad. Et eventuelt opprykk vil gjelde fra første dag i måneden etter at avhandlingen er innlevert til vurdering.

Kompetanseerklæring for en professor II eller dosent II stilling er ikke tilstrekkelig. Det samme gjelder ved oppnådd utenlandsk kompetanse. I slike saker må det søkes om opprykk innenfor de frister som gjelder, og foretas ny ordinær bedømmelse.

10.3 Kompetansekrav

Kompetansekravene i forbindelse med søknad om opprykk er de samme som ved ansettelse, jf. kap. 1 i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger og pkt. 4.4 i disse bestemmelsene. For opprykk til professor har enkelte nasjonale fakultetsmøter utarbeidet fagspesifikke veiledninger der kompetansekravene er utdypet. Disse finnes på Universitets- og høgskolerådets nettsider. Det er også utarbeidet veiledende retningslinjer for opprykk til dosent og førstelektor. Disse finnes også på Universitets- og høgskolerådets nettsider.

Kompetansekrav for opprykk til forsker kode 1109 og 1183 finnes i kap. 10.3 i Statens personalhåndbok; særlige bestemmelser for enkelte stillingskoder i lønnsplanheftet.

10.4 Oppnevning av bedømmelseskomité

Fakultetsstyrene, eventuelt ansettelsesutvalg etter universitetsstyrets bestemmelser, oppnevner bedømmelseskomité for alle opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved fakultetene.

Universitetsstyrets ansettelsesutvalg oppnevner bedømmelseskomité for alle opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved enhetene under universitetsstyret.

Ved bedømmelse av opprykk til professor kan det for enkelte fag være aktuelt å oppnevne felleskomiteer i samarbeid med de øvrige universitetene. I slike saker kan det organet som har fått fullmakt til å oppnevne komité videreføre denne fullmakten til det universitetet som har fått ansvar for bedømmelsen innenfor fagområdet.

Komiteen skal settes sammen slik at det ikke kan reises habilitetsinnsigelser mot denne, jf. forvaltningslovens § 6. Et komitémedlem bør ikke ha hatt vesentlig samarbeid med noen av søkerne. Relevante vurderingskriterier i denne sammenheng vil være om vedkommende har vært veileder for søker, eller har hatt omfattende publiseringer sammen med søker. Det vises til vedlagte sjekklister for habilitetsvurdering i ansettelsesprosesser.

10.5 Komiteens sammensetting

Komiteens sammensetting skal følge bestemmelsene i kapittel 2 i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, jf. pkt 4.2.1 til 4.2.6 i disse bestemmelsene.

10.5.1 Spesialsakkyndige

Ved søknad om opprykk til dosent, førsteamanuensis og førstelektor kan det oppnevnes spesialsakkyndige for å uttale seg om deler av det materialet som skal bedømmes, jf. pkt. 4.2.6 i disse bestemmelsene. Ved opprykk til professor er det ikke anledning til å benytte denne type ekspertuttalelser. En eventuell spesialsakkyndig vil måtte gå inn i komiteen som fullverdig medlem.

10.5.2 Ledelse av komiteen

Ved oppnevning av bedømmelseskomité skal det utpekes en leder for komiteens arbeid. Lederen kan ikke være fra UiT.

10.6 Komiteens mandat

Komiteen skal foreta en vurdering av den enkelte søkers kvalifikasjoner ut fra det materialet den har fått seg forelagt av søkeren.

I bedømmelsen skal komiteen legge de samme faglige kriterier til grunn som for ansettelse i tilsvarende stilling.

Bedømmelseskomiteens uttalelse skal alltid gi uttrykk for om kompetanseerklæringen er enstemmig og utvilsom.

For nærmere beskrivelse av hvilke krav som gjelder for bedømmelseskomiteens tilrådning, vises det til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger og statens personalhåndbok; særlige bestemmelser for enkelte stillingskoder i lønnsplanheftet (gjelder for forskerkodene).

10.7 Frist for komiteens arbeid og behandlingstid for opprykks saker

Bedømmelsen bør foreligge innen tre måneder, beregnet fra det tidspunkt komiteen har mottatt det materialet som skal danne grunnlag for bedømmelsen.

I henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger bør opprykk til professor og dosent være endelig avgjort innen ett år etter søknadsfristen. Denne fristen kan bare fravikes dersom det foreligger spesielle grunner som gjør det nødvendig å utsette søknadsbehandlingen. Forskriftene har ikke satt krav til behandlingstid når det gjelder opprykk til lavere stilling, men det er naturlig at behandlingstiden ved slike opprykk er kortere.

10.8 Orientering til søkerne

Bedømmelseskomiteens vurdering skal sendes til søkeren så snart den foreligger. Det er ikke adgang til å klage på den faglige vurderingen, men søkeren skal gis mulighet til å komme med innsigelser mot saksbehandlingen eller merknader til bedømmelseskomiteens vurdering innen to uker fra utsendelse. Eventuelle merknader til den faglige vurderingen legges fram for komiteen for tilleggsuttalelse før saken behandles av ansettelsesmyndigheten.

10.9 Godkjenning av bedømmelsen og tildeling av opprykk

På grunnlag av bedømmelseskomiteens vurdering og eventuelle innsigelser og tilleggs merknader, skal ansettelsesorganet for den aktuelle stillingsgruppen ved fakultet/enheten der søkeren er tilsatt godkjenne bedømmelsen og tildele opprykk på grunnlag av denne. Komiteen må enstemmig ha erklært søkeren utvilsomt kompetent for at opprykk skal tildeles.

Ved søknad om opprykk fra høyskolelærer til universitetslektor tildeler administrasjonen ved enheten opprykk.

Administrasjonen ved enheten kan gi opprykk til ansatt som dokumenterbart er kvalifisert for opprykk til forsker kode 1109 selv om vedkommende selv ikke har søkt. Det forutsettes at vedkommende er erklært kompetent av bedømmelseskomiteen til forsker kode 1109 eller høyere forskerstilling på sitt fagområde, eller har norsk doktorgrad i faget eller utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk.

Ved alle opprykk må bedømmelseskomiteen enstemmig ha erklært søkeren fullt ut kompetent for at opprykk skal gis.

Universitetspedagogisk kompetanse – Meritteringsordning Arbeidsgruppe 3

Innhold

1. Mandat til arbeidsgruppe 3	side 2
2. Organisering av arbeidet	side 3
3. Meritteringsordning for fremragende undervisere	side 4
4. Forslag	side 8

27.11.2018

1. Mandat til arbeidsgruppe 3

Bakgrunn

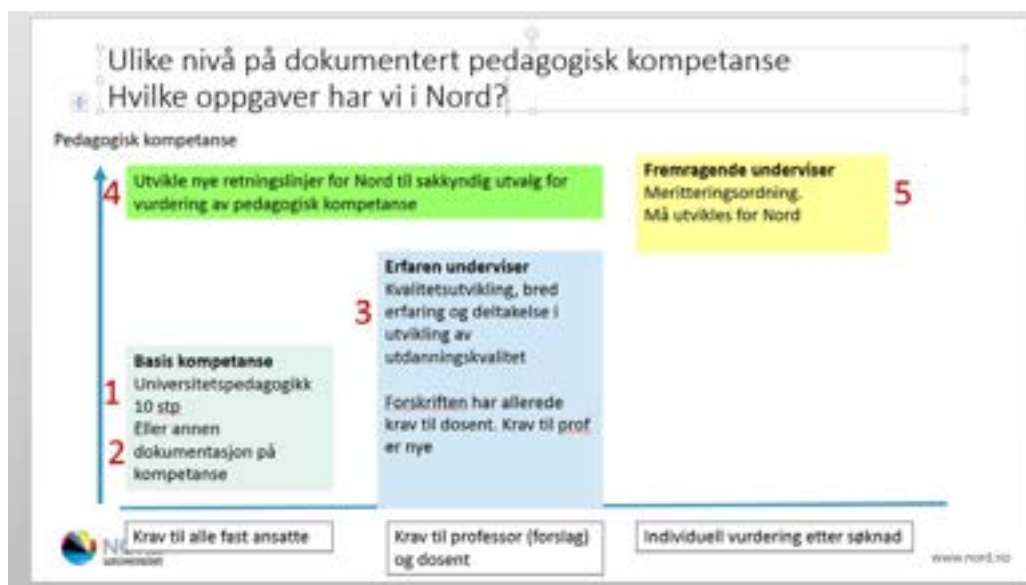
Regjeringen har gjennom St.Meld. 16 *Kultur for kvalitet* signalisert et ønske om å styrke kvaliteten av undervisning og veiledning i uh-sektoren. En nasjonal arbeidsgruppe har høsten 2017 utarbeidet forslag til endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Endring av forskriften i samsvar med forslag var klar fredag 14. september i år. St.Meld. 16 varslet også at alle utdanningsinstitusjoner skal ha på plass en meritteringsordning for fremragende undervisere innen 2019, og hvordan denne kompetansen skal dokumenteres.

Forventningene i St.Meld. 16 og nevnte forskriftsendring vil få konsekvenser for vurdering av søkere til faglige stillinger. Videre vil det også få følger for ansatte som er i et kvalifiseringsløp til opprykk. For å unngå forsinkelser, må universitetet etablere en ordning som sørger for at ansatte som er i et kvalifiseringsløp til opprykk, får mulighet til å skaffe seg nødvendig pedagogisk kompetanse, og opplegg for å dokumentere slik kompetanse. Uh-pedagogisk arbeidsgruppe 2 la i sin rapport fra juni i år fram forslag om utdanningsfaglig CV for dokumentasjon av pedagogisk/didaktisk erfaring og kompetanse, og etablering av et universitetspedagogisk nettverk for å støtte opp under prosesser knyttet til utvikling, dokumentasjon og vurdering av slik kompetanse. Disse forslagene vil også være med å danne grunnlaget for etablering av en meritteringsordning for fremragende undervisere ved Nord universitet.

Styret har i forbindelse med behandling av rapport om utdanningskvalitet 2017/2018 (møte 23.11.2017), bedt rektor om iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen «pedagogiske, didaktiske og digitale kompetansehevingstiltak for undervisere» og «etablere en meritteringsordning for fremragende undervisere».

Områdene 1-5

I figuren nedenfor vises områdene (fra 1 til 5) hvor Nord universitet må utvikle ordninger, og implementere disse.

Område 1 ble dekket av Arbeidsgruppe 1, mens områdene 2-4 ble behandlet av Arbeidsgruppe 2. Det gjenstår fortsatt betydelig oppfølgingsarbeid knyttet til forslagene til Arbeidsgruppe 2.

Område 5 gjelder etablering av en meritteringsordning for fremragende undervisere ved Nord universitet. I St.Meld. 16 står det følgende (side 79):

«Regjeringen vil stille krav om at alle universiteter og høyskoler, alene eller sammen med andre, i løpet av to års skal etablere meritteringssystemer som bidrar til at arbeidet med å utvikle god undervisning verdsettes.»

Dette innebærer at Nord universitet må ha et slikt system på plass i løpet av 2019.

Mandat

Arbeidsgruppe 3 skal utarbeide et forslag til etablering og organisering av en meritteringsordning for fremragende undervisere ved Nord universitet. Frist for å avlevere rapport med forslag er 1. desember 2018.

2. Organisering av arbeidet

Sammensetning av arbeidsgruppe 3

Arbeidsgruppe 3 er en videreføring av Arbeidsgruppe 2:

Leder: prorektor Hanne Solheim Hansen

HHN: prodekan Levi Gårseth-Nesbakk

FSH: professor Yvonne Hilli

Fra FLU: prodekan Bente Aina Ingebrigtsen

Fra FSV: prodekan Hugo Nordseth

Fra FBA: prodekan Marit Bjørnevik

Sekretær: Studiedirektør Jan-Atle Toska

Styringsgruppe

Arbeidsgruppen rapporterer til Rektors strategiske ledergruppe.

Tidsramme

Oppdraget skal være ferdig innen 1. desember 2018.

Relevante kilder

Rapportene fra arbeidsgruppe 1 og 2.

St.Meld. 16 (206-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*

Grepperuds rapport *Teknisk hjelper eller pedagogisk medskaper* fra mai 2017

Forskrift om endring i forskrift 2006-02-09-129 om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

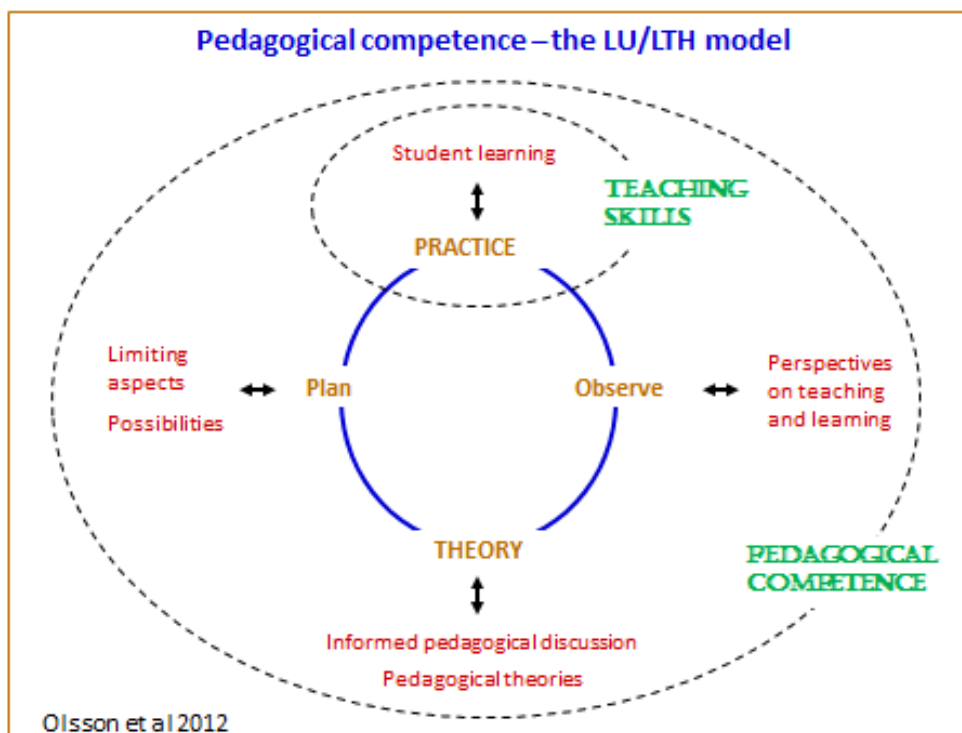
Diverse grunnlagsdokumenter fra norske pionerer innenfor merittering (UiB, NTNU og UiT:

1. Innsats for kvalitet – Rapport om meritteringssystem fra NTNU/UiT
2. Bakgrunnsnotat om pedagogisk kompetanse og merittering fra professor Gunnar Grepperud, UiT
3. Kriterier for merittert underviser - UiT
4. Meritteringsordning, MN-fakultetet – UiB
5. ETP-utlysning, MN-fakultetet - UiB
6. System for pedagogisk merittering – NTNU

3. Meritteringsordning for fremragende undervisere

Forbildet: Lunds universitet/Lunds tekniska högskola

Meritteringsordningen er i stor grad inspirert av svenske erfaringer, særlig LU/LTH, som innførte en slik ordning allerede i 2001. LU/LTH-modellen er fremstilt slik:

Modellen viser at merittering og fremragende pedagogisk kompetanse dreier seg om mye mer enn planlegging og gjennomføring av undervisning. Det er snakk om systematisk arbeid med undervisning, vurderingsformer og studieprogramdesign, satt inn i en ramme av refleksjon og selvutvikling.

I Norge har bl.a. Mat.Nat-fakultetet ved Universitetet i Bergen vært tidlig ute med et system for merittering av fremragende undervisere (som de kaller FUND, på engelsk ETP, Excellent

Teaching Practitioner). Fakultetets overordnede mål er todelt. De ønsker å synliggjøre og gi status til **systematisk og dokumentert arbeid med undervisningsutvikling**, og dessuten å bidra til å utvikle en **kollegial og profesjonell undervisnings- og lærerkultur**.

De innførte systemene ved Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø og NTNU er ganske like og sterkt inspirert av svenske erfaringer. Nord universitet bør legge seg tett opp til opplegget fra disse universitetene.

Dokumentasjon, veiledning og vurdering

For at fagpersoner som ønsker å meritteres som fremragende undervisere, må egen kompetanse, erfaringer og refleksjoner innenfor undervisning, veiledning og utvikling av emner/studieprogram kunne dokumenteres og vurderes. Det vil også være behov for veiledning og råd underveis i prosessen. Opplegg for dette bør bygge på sentrale forslag i rapporten til Arbeidsgruppe 2.

Et av forslagene til Arbeidsgruppe 2 gjelder utdanningsfaglig CV:

Ut fra økt vektlegging av fagpersonalets utdanningsfaglige og pedagogiske kompetanse, herunder kommende endring av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, må det etableres et system for dokumentasjon av slik kompetanse i form av en utdanningsfaglig CV. CVen skal inneholde dokumentasjon av relevant erfaring og opplæring, og refleksjonsnotat om egen praksis som underviser knyttet opp mot erfaring, tilbakemelding og opplæring. (Side 6 i arbeidsgruppens rapport).

Ved forberedelse til søknad om merittering må den enkelte fagperson bruke utdanningsfaglig CV som grunnlag for søknaden. Det bør gjennomføres kurs i bruk av slik CV for de som er interessert i å søke (og eventuelt andre interesserte).

Et annet forslag til Arbeidsgruppe 2 gjelder etablering av et universitetspedagogisk nettverk:

Det etableres et universitetspedagogisk nettverk bestående av pedagoger med ansvar for universitetspedagogikk og erfarne didaktikere og undervisere fra de fem fakultetene (mentorer). Disse skal vurdere dokumentasjon av opparbeidet universitetspedagogisk kompetanse slik dette vises i den utdanningsfaglige CVen, og delta som mentorer i det foreslåtte utviklingsprogrammet for pedagogisk basiskompetanse. Nettverket bør samarbeide tett med KOLT for å ivareta kompetanse innenfor bruk av IKT i undervisningen. Nettverket vil ellers også ha en funksjon i en kommende meritteringsordning. (Side 6-7 i arbeidsgruppens rapport).

Og:

Det settes i gang opplæring av de som skal delta i nettverket og det må utvikles kriterier for vurdering av utdanningsfaglige CVer. Ekstern ekspertise må trekkes inn. (Side 6-7 i arbeidsgruppens rapport).

Nettverket må også brukes i veiledning og støtte i forbindelse med utarbeidelse av søknader om status som fremragende undervisere. Deltakere i nettverket bør også brukes i vurdering av søkere sammen med andre interne og eksterne kompetansepersoner, for eksempel fagpersoner fra SFUer, eksperter fra andre norske eller nordiske læresteder.

Søknader, kriterier og premiering

I utgangspunktet bør det være anledning til å søke om merittering hvert år. Ut fra en vurdering av respons og kapasitet kan det imidlertid også være aktuelt å vurdere utlysning hvert annet år. I søknaden må det gjøres rede for hvordan søker i egen undervisning systematisk og over tid har arbeidet med utdanningskvalitet for å fremme studentenes læring, og hvordan søker har bidratt til utvikling av emner og studieprogram. Søkeren skal reflektere over sine valg av undervisnings- og vurderingsformer, sett i lys av relevant litteratur og andre kilder. Selve søknadens lengde bør begrenses, for eksempel til 10 sider. I tillegg til selve søknaden kommer utdanningsfaglig CV med vedlagt dokumentasjon. I føringene fra Mat.Nat.-fakultetet ved Universitetet i Bergen står det at bl.a. følgende bør omtales i en slik CV:

- *Formell pedagogisk kompetanse og universitetspedagogisk utdanning*
- *Undervisningsvirksomhet*
- *Pedagogisk FoU (forskning og utviklingsarbeid)*
- *Erfaringsdeling, formidling og publisering knyttet til undervisningsvirksomhet og universitetspedagogisk utvikling – både i og utenfor eget fagmiljø*
- *Utmerkelser og priser*

Søknadene bør vurderes av en bedømmelseskomite satt sammen av representanter fra det universitetspedagogiske nettverket ved Nord universitet, i tillegg til andre interne og eksterne eksperter. Disse kan være eksperter innenfor pedagogikk, didaktikk eller fra de involverte disiplin- eller profesjonsfagene. Søknadene vurderes etter nærmere kriterier med et overordnet blikk på søkerens helhetstenkning, og hvorvidt hun eller han har en forskende tilnærming til undervisning og utvikling av studiekvalitet.

Det universitetspedagogiske nettverket bør utvikle kriterier for vurdering av søknader i meritteringsordningen. Disse bør ta utgangspunkt i det som allerede er utviklet av de norske pionerinstitutionene, sterkt inspirert av svenskene. Følgende kriterier brukes ved Universitetet i Tromsø:

Det kreves at

- *Underviseren har utviklet sitt arbeid kvalitativt over tid. Dette skal dokumenteres gjennom å vise*
  - *Samarbeid med kolleger, studenter, ledelse og andre om undervisningsutvikling/studiekvalitetsarbeid – også gjennom fagfelleevaluering av undervisning*
  - *Refleksjoner over eget didaktisk utviklingsarbeid relatert til emner/kurs i utdanningen(e) og refleksjoner over hvordan program- og emneplaner påvirker studentenes prestasjoner og arbeid for å oppnå gode resultater. Denne refleksjonen bør være forankret i forskning og teori om undervisning og læring i høyere utdanning generelt og i fagene spesielt*
- *Underviseren har en vitenskapelig tilnærming til undervisningsoppdraget,*

undervisning og læring. Dette kan for eksempel dokumenteres gjennom

- Utvikling av egen kompetanse til undervisning, læring og veiledning på en bred og systematisk måte gjennom kurs og lærerutveksling*
- Formidling av egen kompetanse i undervisning og læring gjennom nasjonale og internasjonale konferanser eller tidsskrift*
- Produksjon og utvikling av undervisningsmateriell, modeller og læremidler ut fra et bevisst pedagogisk ståsted*
- *Underviseren er en engasjert og dyktig pedagogisk leder. Det kan for eksempel dokumenteres gjennom å vise at underviseren*
  - Tar initiativ til pedagogisk utviklingsarbeid og samarbeidsprosjektet i sin organisasjon*
  - Initierer og driver frem nye program og utdanninger*
  - Gjennomfører pedagogiske utviklings- og ledelsesoppdrag av strategisk karakter*
  - Initierer pedagogisk diskusjoner, deltar i seminar og konferanser om undervisning og læring i og utenfor organisasjonen*
- *Pedagogisk kompetanse, meritter og nivå må være tydelig knyttet til stillingstypen det søkes ut fra. Det gjelder både med hensyn til undervisning og innovasjon i utdanningen(e). I søknaden begrunnes merittert nivå ut fra oppgaver som ligger til stillingen og dokumentasjonen skjer ut fra dette.*

Søknaden om merittert status skal beskrive hva søkeren har utført av systematisk undervisnings- og utviklingsarbeid i aktuelt studieprogram og i henhold til instituttets strategi, hvilke resultater dette har gitt og planer for videre arbeid. Instituttleder må legge frem en forpliktende individuell plan for hvordan instituttet skal nyttiggjøre seg vedkommendes kompetanse og hvordan fagmiljøet vil legge til rette for det.

Hvis en søker blir fremragende underviser, må dette gi seg utslag i en lønnsøkning. Ved Mat.Nat.-fakultetet ved Universitetet i Bergen gis det et tillegg på 50 000 kr i årslønn. Argumentet for å gi kronetillegg og ikke ekstra lønnstrinn er at alle skal få like mye. Hvis en går for lønnstrinn, vil de som har høyest lønn fra før få mest i tillegg. I tillegg er det viktig som en del av søknaden å beskrive hva en eventuell merittert underviser forventes å bidra med internt i fagmiljøet. Det er ellers en viktig problemstilling å vurdere hvem som skal kunne søke om å bli merittert underviser. På UiT og NTNU kan ikke fagpersoner som ikke har førstestillingskompetanse søke. Begrunnelsen er her at universitetslektorene skal konsentrere seg om å bli førstelektor eller førsteamanuensis, før de eventuelt satser på å bli fremragende underviser. Arbeidsgruppen er enig i en slik prioritering.

Nord universitet bør gi kronetillegg ut fra denne argumentasjonen, eksempelvis 50 000 kr. Fremragende undervisere vil utgjøre universitetets Pedagogiske Akademi. De fremragende underviserne skal i samarbeid med det universitetspedagogiske nettverket bidra til utvikling av en kollegial undervisningskultur ved universitetet, bl.a. ved å delta i pedagogisk og

didaktisk utviklingsarbeid, veiledning av kolleger, og deltakelse i bedømmelseskomiteer i meritteringsordningen. Det settes årlig av midler til Pedagogisk Akademi, for eksempel for deltakelse i konferanser og seminarer, og til utviklingsprosjekter. Meritteringssystemet bør etableres i løpet av 2019, slik at det kan gjennomføres en utlysnings- og søknadsrunde i høstsemesteret samme år. Innføringen av meritteringsordningen etableres som et femårig prosjekt som evalueres mot slutten av perioden. Underveis er det viktig med erfaringsutveksling med andre læresteder.

4. Forslag

Arbeidsgruppen foreslår følgende:

- Det etableres en meritteringsordning ved Nord universitet i løpet av vårsemesteret 2019, slik at det kan gjennomføres en utlysnings- og søknadsrunde i høstsemesteret samme år. Meritteringsordningen skal styrke verdsettingen av arbeid med undervisning og studier, og bidra til å utvikle en sterk kultur for undervisnings- og studiekvalitet ved Nord universitet.
- Ordningen forbeholdes fagpersoner med førstestillingskompetanse. Universitetslektorer bør konsentrere seg om å oppnå førstestillingskompetanse før de eventuelt satser på å bli merittert underviser.
- Søker må i sin søknad gjøre rede for hvordan hun eller han i egen undervisning og veiledning systematisk og over tid har arbeidet med utdanningskvalitet for å fremme studentenes læring, og hvordan søker har bidratt til utvikling av emner og studieprogram. Søkeren skal reflektere over sine valg av undervisnings- og vurderingsformer, sett i lys av relevant litteratur og andre kilder. Selve søknadens lengde bør begrenses, for eksempel til 10 sider. I tillegg til selve søknaden kommer utdanningsfaglig CV med vedlagt dokumentasjon. Til søknaden skal det også vedlegges en plan for hva den meritterte underviser skal bidra til i eget fagmiljø. Planen utarbeides i samråd med nærmeste faglige leder, eventuelt annen leder, etter dekanens bestemmelse. Det gjennomføres opplæring i skriving av søknader og utforming av utdanningsfaglig CV høsten 2019 for de som er interessert og som vurderer å søke status som fremragende underviser.
- Det etableres et universitetspedagogisk nettverk i tråd med forslag til Arbeidsgruppe 2. Nettverket må også brukes i veiledning og støtte i forbindelse med utarbeidelse av søknader om status som fremragende undervisere. Deltakere i nettverket bør også brukes i vurdering av søkere sammen med andre interne og eksterne kompetansepersoner, for eksempel fagpersoner fra SFUer, og eksperter fra andre norske eller nordiske læresteder. Se utdypende omtale av nettverket nedenfor
- Det universitetspedagogiske nettverket skal utvikle forslag til kriterier for vurdering av søknader i meritteringsordningen. Disse bør ta utgangspunkt i det som allerede er utviklet av de norske pionerinstitutionene.
- Den som får status som fremragende underviser får en lønnsøkning på 50 000 kr i året og blir medlem av universitetets Pedagogiske Akademi. Medlemmene av Akademiet skal i samarbeid med det universitetspedagogiske nettverket bidra til utvikling av en kollegial undervisningskultur ved universitetet, bl.a. ved å delta i

pedagogisk og didaktisk utviklingsarbeid, veiledning av kolleger, og deltakelse i eksterne samarbeidsprosjekter. Etter hvert som det blir et antall medlemmer av Akademiet, må forholdet til nettverket vurderes nærmere, herunder om Akademiet delvis kan erstatte nettverket.

- Det settes årlig av midler til Pedagogisk Akademi, bl.a. til deltakelse i konferanser og seminarer, og til utviklingsprosjekter.
- Utvikling av meritteringsordningen etableres som et femårig prosjekt. Ordningen evalueres mot slutten av prosjektperioden. Ordningen er vedtatt nasjonalt, men gjennomføringen vil i hovedsak være et ansvar som ligger til fakultetene. Det er avgjørende at det settes inn tilstrekkelig faglig ressursinnsats på det enkelte fakultet. I fakultetenes handlingsplaner må oppfølging av meritteringsordningen tas inn.

I oppstarten av meritteringsordningen og generelt i forbindelse med økt satsing på dokumentert utdanningsfaglig kunnskap og kompetanse er det universitetspedagogiske nettverket sentralt. Viktige problemstillinger som må avklares i det videre arbeidet er:

- Vurdere tid og ressurser som må avsettes – faglige ressurser som brukes. Har vi ressurser og vilje til å gjøre det som er bestemt nasjonalt?
- Omfang må beskrives og være en del av de involvertes arbeidsplaner (10% stilling + mer til leder?).
- Deltakere: En fra hvert fakultet + KOLT (sekretær) + leder av UH-pedagogikk.
- Oppgaver – mer konkret kan disse være:
  - UH-pedagogikk - studiekvalitetstiltak
  - Utvikle retningslinjer og kriterier for hva som er likestilt UH-pedagogisk basiskurs
  - Opplæringsopplegg etter basiskompetanse
  - Pådrivere for meritteringsordningen
  - Ansvar for å bygge fora (scholarships/community) for diskusjon om utdanningsfaglig kompetanse
  - Opplæring av de som skal søke og veilede disse (en del av dette eller?)
- Interessant å knytte nettverket til andre institusjoner også. Midler til å skape fora og aktiviteter internt, og delta i konferanser o.l.
- Avklare hvilke typer kompetanse som trengs i nettverket.

Vedlegg A14

Arkivsak-dok. 16/02152-16
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Margrethe M. Solli, Elin Sommerli, Thorbjørn Aakre

Saksgang

KSS - EVALUERING AV EMNER OG STUDIEPROGRAM SETT I EN STØRRE SAMMENHENG

Forslag til vedtak:

1. Emneevaluering skal gjennomføres hver gang emnet gis, enten underveis- eller som sluttevaluering.
2. Studieprogramevaluering skal minimum gjennomføres som dialogmøte med studenttillitsvalgte en gang i året.

Bakgrunn

Saken er tidligere behandlet to ganger i utdanningsutvalget (UU), sak 36/17 den 6. september og i sak 41/17 - Revidert forslag til evaluering av emne og studieprogram den 26. oktober med følgende vedtak:

Utdanningsutvalget ber om at det utarbeides et kvalitetssystem med evalueringer og forbedringer i en større sammenheng, som legges fram i neste møte.

I møtebehandlingen kom det innspill som viste at det er behov for å få framlagt en helhetlig presentasjon av evaluering og forbedringsarbeidet. Evaluering av emner og studieprogram utgjør en viktig del, men det er flere kilder som inngår i grunnlaget for kvalitetsforbedring.

I saken presenteres først studieavdelingens forslag til evaluering av emner og studieprogram basert på innspill fra tidligere behandlinger i UU. Deretter gis det en helhetlig presentasjon av evaluering- og forbedringsarbeidet, der evaluering av studier og emner inngår. Presentasjonen er sett opp mot krav i studiekvalitetsforskriften.

Som vedlegg følger utdrag fra UH-loven, studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften der evaluering og forbedring er omtalt.

Studieavdelingens forslag til evaluering av emner og studieprogram

- Emneevaluering skal gjennomføres hver gang emnet gis, enten som underveis- eller som sluttevaluering.
- Studieprogramevaluering skal minimum gjennomføres som dialogmøte med studenttillitsvalgte en gang i året, for å drøfte kvaliteten i studieprogrammet. Aktuelle tema kan eksempelvis være studieprogramdesign, relevans, studentaktive læringsformer og mulighet for studentutveksling.

Begrunnelse:

Intern evaluering av emner og studieprogram inngår som én av flere informasjonskilder om det enkelte studieprogrammet (se tabellen nedenfor).

Evalueringer må gjennomføres ofte nok til at fakultetene har tilstrekkelig kunnskap om studentenes opplevelse av kvalitet, men ikke så ofte at studentene blir evalueringstrøtte, eller at fakultetene ikke rekker å behandle informasjonen.

Emneevaluering kan gjennomføres både som midt- eller sluttevaluering. Her er det ulike tradisjoner og ønsker i fagmiljøene. Fordelen med midtveisevaluering er at feil og mangler kan rettes opp, og dagens studenter kan dra nytte av evalueringen, og oppleve å bli hørt (medvirkning). Svakheten med midtveisevaluering er at studenten ikke har oversikt over gjenstående undervisning/veiledning i emnet. Midtveisevaluering kan være krevende å få innplassert på emner som/ har kort varighet. For disse emnene kan det være mer hensiktsmessig å gjennomføre evaluering ved emnets slutt. Studieavdelingen mener at fakultetene selv må velge hva som er hensiktsmessig. Det skal utarbeides forslag til maler for emneevaluering som vil være tilgjengelig for fakultetene. Gjennomføringen organiseres av emneansvarlig.

Når det gjelder evaluering av studieprogram foreslår studieavdelingen at det gjennomføres årlige dialogmøter mellom studenttillitsvalgte i studieprogrammet og studieprogramansvarlig, der en går gjennom ulike kvalitetsdimensjoner i studieprogrammet. Dialogmøtet kan omfatte alle kull i studieprogrammet, eller at det organiseres egne møter for hvert kull. Dette kan fakultet selv bestemme. Det er naturlig at emneansvarlige også deltar i dialogmøter.

Studieavdelingen har undersøkt hvordan evaluering av emner og studieprogram håndteres ved et utvalg institusjoner. Av de institusjoner som har dette tilgjengelig på sine nettsider, ser vi at det er ulike løsninger. Flere institusjoner (f.eks. NTNU og NMBU) har evaluering av emnet hver gang det gjennomføres, samt årlig studieplanrevisjon og periodisk gjennomgang av studieprogrammet som helhet.

Forankring av studentevalueringer i lover og forskrifter

Studentevalueringer av studieprogrammer styres av UH-loven, Studietilsynsforskriften og Studiekvalitetsforskriften. Vedlegget viser utdrag av relevante paragrafer. Ved Nord universitet er det mange aktiviteter som på ulike vis bidrar til å oppfylle kravene i regelverket. I tabellen nedenfor vises krav i Studiekvalitetsforskriften og våre aktiviteter knyttet til denne.

Tabell 1: Evaluering av emner og studieprogram som del av det helhetlige forbedringsarbeidet. Sett i lys av Studiekvalitetsforskriften §2.1

Krav i studiekvalitetsforskriften	Aktiviteter	Kommentar
<p>§2-1 (1) Universiteter og høyskoler skal ivareta ansvaret for kvaliteten i utdanningen gjennom systematisk kvalitetsarbeid som sikrer og bidrar til å utvikle kvaliteten i studietilbudene. Videre skal institusjonene legge til rette for løpende utvikling av utdanningskvaliteten</p>	<p>Emneevaluering Studieprogramevaluering Dialogmøter med studenter Oppsummering av evalueringen gjøres tilgjengelig for studentene</p>	<p>Her involveres studentene direkte. Fakultetet har ansvar for gjennomføring. Tidspunktet for evaluering (midtveis/slutt) vil ha betydning for hva en ønsker å oppnå og hva en vil få ut av undersøkelsen. Studentene må få tilbakemelding om hva fakultetet gjør med studentenes innspill til forbedring.</p>
	<p>Studiebarometeret Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT)</p>	<p>Studiebarometeret – årlig nasjonal undersøkelse. Målgruppen er 2. års studenter på BA- og MA-utdanninger. Følges opp av UU. SHoT gjennomføres hvert 4. år. Fra 2018 er dette en nasjonal undersøkelse. Alle norske heltidsstudenter under 35 år inviteres til å delta. Følges opp av Læringsmiljøutvalget (LMU).</p>
	<p>Nasjonale karakterundersøkelser (UHR)</p>	<p>Den nasjonale karakterundersøkelsen ble sist gjennomført i 2015. Karakterpanelene ønsker illustrere hvordan karakterskalaen er anvendt ved karaktergivning.</p>
	<p>Nasjonale deksamener</p>	<p>Utvalgte fagområder (GLU, bachelor i revisjon og regnskap og sykepleie). Nasjonale deksamener skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gi nyttig informasjon om studentenes kunnskapsnivå • gi fagmiljøene mulighet til å sammenligne seg med tilsvarende fagmiljøer ved andre institusjoner, og som igjen skal gi miljøene grunnlag for utvikling • bidra til økt tillit til utdanningene i samfunnet <p>Fagmiljøene involveres i arbeidet. Evt. tiltak skal dokumenteres.</p>
	<p>Statistikker og analyser i KD-portal, NOKUT-portal og DBH</p>	<p>Er relevante kilder som inngår i kunnskapsgrunnlaget til forbedring av studieprogrammene</p>
	<p>Årlig revisjon av studieplaner</p>	<p>Emneansvarlig og studieprogramansvarlig har ansvaret for årlig å gjennomgå og kvalitetssikre studieplanen for sitt emne / sitt</p>

			<p>studieprogram. Dette gjøres i forbindelse med planlegging av nytt kull på studieprogrammet (neste høst for de fleste studieprogrammer).</p> <p>Som grunnlag for det årlige studieplan-arbeidet benyttes egne erfaringer, studentenes emneevalueringer, forrige års studieprogramrapport, resultater fra Studiebarometeret, resultater fra nasjonale eksamener samt andre nasjonale evalueringer eksempelvis NOKUT-evalueringer mv.</p>
		Diskusjon i fagmiljø om kvalitet i emner og studieprogram	Initieres av studieprogramansvarlig (SPA) og fakultetets ledelse.
		Lokale og sentralt utdanningsutvalg	<p>Sentralt UU</p> <ul style="list-style-type: none"> • er et rådgivende organ for universitetets ledelse i alle saker som angår utdanning og studiekvalitet. • vedtar og iverksetter tiltak knyttet til studiekvalitet innenfor universitetets prioriterte satsingsområder og rammer. • skal gi tilråding overfor rektor i saker som gjelder godkjenning av studieplan for nye studietilbud over 30 studiepoeng, og reakkreditering av eksisterende studieprogram. • skal være en pådriver for kvalitetsarbeidet i institusjonen. <p>Lokale UU er dekanens rådgivende organ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal være en pådriver for studiekvalitetsarbeidet ved fakultetene. • Skal gi tilråding ovenfor dekan i saker om revisjon av studieplaner, akkreditering og reakkreditering av studieprogram. • Skal behandle nye studieplaner, foreløpig - og endelig studieportefølje, evalueringer og kvalitetsrapporter.
		LMU	Læringsmiljøutvalget (LMU) planlegger og følger opp ulike tiltak som gjelder studentenes læringsmiljø på alle plan (fysisk, psykososialt, organisatorisk, digitalt, pedagogisk).

		«Ros og ris-knappen»	Uformell ros og ris fra studenter. Digital tjeneste. Følges opp av LMU.
		Formelle klager	Omhandler formelle feil under eksamen og klager på eksamenskarakter. Følges opp av eksamenskontoret og fakultetene. Styrets klagenemnd er siste instans. Arbeidet med klagesaker gir universitetet mulighet for å forbedre rutiner og saksbehandling.
		Håndtering av klagesaker (Styrets klagenemnd)	Klagenemnda behandler klager på enkeltvedtak, og andre klagesaker for studentene, jf. universitet og høgskoleloven § 5-1 (1).
		Sensorveiledning	Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet har innført krav om utarbeidelse av sensorveiledning for alle eksamener (§10-3 (2): « <i>Det skal utarbeides sensorveiledning for alle eksamener. Sensorveiledningen skal være tilgjengelig for sensorene i forbindelse med sensur. Sensorveiledningen gjøres tilgjengelig for studentene for gjennomsyn etter at resultatet av sensuren er kunngjort.</i> »
		Plagiatkontroll	For å sikre at studentene leverer en selvstendig besvarelse. Gjennomføres automatisk i eksamensverktøyet Inspira som åpnes av sensor.
§2-1 (2)	Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine.	Reakkreditering av eksisterende studieprogrammer	Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus. Se sak i 41/17 i UU - Revidert forslag til evaluering av emne og studieprogram, møtedato den 26.10.2017
		Internrevisjon av studier ved mistanke om sviktende kvalitet	Formaliserte internrevisjoner har som mål å kontrollere at universitetet følger fastsatte prosesser og rutiner. Ved mistanke om sviktende kvalitet på et område kan internrevisjon iverksettes.
§2-1 (2)	Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige, som er	Kandidatundersøkelser Alumni	NIFU har gjennomført kandidatundersøkelser hvert annet år siden 1972. Her undersøkes det om kandidatene har fått relevant jobb i forhold til utdanning.

	relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene.		<p>Kandidatundersøkelsen er en kilde som kan inngå i kunnskapsgrunnlaget til forbedring av studieprogrammene og utvikling av studieporteføljen.</p> <p>Alumni-ordningen er en kilde til forbedring av studieprogrammene gjennom kontakt med tidligere studenter.</p>
		Eksterne vurderingspaneler	Vurdering av studieprogrammets relevans. Består bl.a. av representanter fra samfunns- og arbeidsliv. Initieres av fakultetene (dekan).
		Samarbeid om gjennomføring av praksisstudier	Profesjonsutdanningen med obligatorisk praksis har et nært samarbeid med praksisstedene. Formell avtale mellom institusjon og praksis-sted skal inngås. Praksisveilederes kompetanse skal kvalitetssikres. Nye krav til praksisveiledere vurderes nasjonalt.
		Nasjonale evalueringer/tilsyn gjennomført av NOKUT eller andre (NFR, Datatilsynet, etc.)	NOKUT gjennomfører bl.a. nasjonale tilsyn av studieprogrammer. Følges opp av aktuelt fakultet og universitetets ledelse.
§2-1 (2)	Evalueringresultatene skal være offentlige.	Årsrapport om utdanningskvalitet	Styresak. Rapporten legges også fram for LMU og UU. Viser status på kvalitetsarbeidet innen utdanningsområdet, rektors vurderinger og prioriterte forbedringsområder.
		Årsrapport	Skrives til Kunnskapsdepartementet etter mal (tildelingsbrev).
		Saksframlegg om resultater av evaluering i UU og LMU	Enkelt saker om nasjonale evalueringer og interne undersøkelser. Skal inngå i det systematiske kvalitetsarbeidet og behandles av aktuelle utvalg.
		Internasjonalt utvalg	Utvikle planer og rapportere til ledelsen om gjennomførte, pågående og framtidige aktiviteter. Tiltak skal evalueres.

Vedlegg:

Forslag til mal for emneevalueringer

Utdrag fra UH-loven, studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften

Midtveisevaluering av emne - forslag til spørsmål

Midtveiseevalueringen omhandler det du som student har erfart fra emnet startet og fram til nå.

Forslag til hvilke spørsmål en midtveisevaluering kan inneholde:

1. Pedagogisk læringsmiljø, skala (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler mellommenneskelige forhold i og rundt læringsprosessene. Det berører trivsel og samhandling mellom studenter og ansatte, og i mellom studentene.

- a) Mine forkunnskaper er tilstrekkelig for å ha utbytte av undervisningen
- b) Pensum er dekkende og tilpasset emnet
- c) Jeg har godt utbytte av undervisningen
- d) Jeg får god veiledning
- e) Det benyttes varierte og studentaktive læringsformer
- f) Emnet er relevant i forhold til utdanningen
- g) Arbeidskravene/obligatorisk arbeid bidrar på en god måte til å oppnå læringsutbyttet

Andre kommentarer:

2. Organisatorisk læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler systemer for tilbakemelding og medvirkning i prosesser som har påvirkning på studentenes totale læringsmiljø.

- a) Riktig og relevant informasjon vedrørende emnet er lett tilgjengelig
- b) Læringsaktivitetene (undervisning, veiledning, kollokvier o.l.) er godt organisert
- c) Innspill fra studentene til forbedring på emnet blir tatt på alvor

Andre kommentarer:

3. Digitalt læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler bruk av teknologi som støtte for læring, herunder bruk og utforming av digitale informasjons-, læringsressurser og læringsplattformer.

- a) Jeg synes bruken av Fronter/Canvas fungerer godt
- b) Bruk av digital teknologi i undervisningen bidrar til økt læringsutbytte
- c) Undervisning via digitale løsninger fungerer godt

Andre kommentarer:

4. Psykososialt læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler mellommenneskelige forhold i og rundt læringsprosessene. Det berører trivsel og samhandling mellom studenter og ansatte, og i mellom studentene.

- a) Foreleserne legger til rette for faglig inkludering på emnet
- b) Jeg føler meg inkludert i studentmiljøet både faglig og sosialt

Andre kommentarer:

5. Fysisk læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler utforming og bruk av bygninger og fysiske omgivelser slik at det lager gode rammer for læring og læringsaktiviteter

- a) Undervisningsrommene er tilpasset læringsaktivitetene på emnet
- b) Det er tilgang på individuelle arbeidsplasser og plasser for gruppearbeid

Sluttevaluering av emne - forslag til spørsmål

Sluttevaluering omhandler det du som student har erfart fra emnet startet og fram til nå.

Forslag til hvilke spørsmål en sluttevaluering kan inneholde:

1. Pedagogisk læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler mellommenneskelige forhold i og rundt læringsprosessene. Det berører trivsel og samhandling mellom studenter og ansatte, og i mellom studentene.

- a) Mine forkunnskaper var tilstrekkelig for å ha utbytte av undervisningen
- b) Pensum var dekkende og tilpasset emnet
- c) Jeg har hatt godt utbytte av undervisningen
- d) Jeg har fått god veiledning
- e) Det ble benyttet varierte og studentaktive læringsformer
- f) Emnet var relevant i forhold til utdanningen som helhet
- g) Arbeidskravene/obligatorisk arbeid bidro til oppnåelse av læringsutbyttet
- h) Vurderingsordningen (eksamen) var i samsvar med arbeidsmåter og læringsutbytte på emnet

Andre kommentarer:

2. Organisatorisk læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler systemer for tilbakemelding og medvirkning i prosesser som har påvirkning på studentenes totale læringsmiljø.

- a) Riktig og relevant informasjon var lett tilgjengelig både før og underveis.
- c) Læringsaktivitetene (undervisning, veiledning, kollokvier o.l.) var godt organisert
- d) Innspill fra studentene til forbedring på emnet ble tatt på alvor

Andre kommentarer:

3. Digitalt læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler bruk av teknologi som støtte for læring, herunder bruk og utforming av digitale informasjons-, læringsressurser og læringsplattformer.

- a) Jeg synes bruk av Fronter/Canvas fungerte godt
- b) Bruk av digital teknologi i undervisningen bidro til økt læringsutbytte
- c) Undervisning via digitale løsninger fungerte godt

Andre kommentarer:

4. Psykososialt læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler mellommenneskelige forhold i og rundt læringsprosessene. Det berører trivsel og samhandling mellom studenter og ansatte, og i mellom studentene.

- a) Foreleserne la til rette for faglig inkludering på emnet
- b) Jeg følte meg inkludert i studentmiljøet både faglig og sosialt

Andre kommentarer:

5. Fysisk læringsmiljø (1-5 + vet ikke/ikke relevant)

Spørsmålene omhandler utforming og bruk av bygninger og fysiske omgivelser slik at det lager gode rammer for læring og læringsaktiviteter

- a) Undervisningsrommene var tilpasset læringsaktivitetene på emnet
- b) Det var tilgang på individuelle arbeidsplasser og plasser for gruppearbeid

Andre kommentarer:

27/18 KSS - Evaluering av emner og studieprogram sett i en større sammenheng

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utdanningsutvalget	27.02.2018	27/18

Forslag til vedtak:

1. Emneevaluering skal gjennomføres hver gang emnet gis, enten underveis- eller som sluttevaluering.
2. Studieprogramevaluering skal minimum gjennomføres som dialogmøte med studenttillitsvalgte en gang i året.

Møtebehandling

Margrethe Mørkved Solli orienterte. Dette er 3.de forsøk på forslag til evaluering emner og studieprogram. Forslaget ble gjennomgått; *emneevaluering* gjennomføres hver gang emnet gis, enten som midtveisevaluering eller som sluttevaluering, mens *studieprogramevaluering* gjennomføres en gang i året og minimum som dialogmøte med studenttillitsvalgte.

Utvalget var positive til det framlagte forslaget. Etter drøfting i møtet oppsummerte utvalget følgende;

- Emneevaluering skal gjennomføres hver gang.
- Det er viktig med standardspørsmål, og de må kunne tilpasses ulike forhold eksempelvis for emner med praksis.
- Det er svært ønskelig med digital løsning for emneevaluering (som del av Canvas).
- De viktigste punktene fra emneevalueringen skal dokumenteres, og det er ønskelig med standardisering av dokumentasjon og at denne meldes tilbake til studentene.
- Det anbefales rapport til lokalt UU om hvilke emner som har gjennomført evaluering.
- Studieprogramevaluering skal gjennomføres minimum en gang i året som dialogmøte med studentene.
- Utvalget ber om at informasjon om emne- og studieprogramevaluering oppdateres på universitetets webside.

Votering

Enstemmig

Vedtak

1. Emneevaluering skal gjennomføres hver gang emnet gis, enten underveis- eller som sluttevaluering.
2. Studieprogramevaluering skal minimum gjennomføres som dialogmøte med studenttillitsvalgte en gang i året.
3. Resultat fra valuingene skal dokumenteres etter felles standard, og skal formidles til studentene.

PROSESSBESKRIVELSE

UTDANNINGSKVALITET

Tittel	Ph.d.-kurs – etablering og gjennomføring
Formål	Tilby og gjennomføre forskerkurs for egne og eksterne ph.d.-kandidater som gir faglig dybde og bredde i tråd med kjernen for doktorgraden, samtidig som faget settes inn i en større ramme.
Prosesstart	Forslag til nytt forskerkurs
Prosesslutt	Evaluering av kurset og eventuelle vedtak om korrigerende tiltak.
Kvalitetskrav	Etablere og gjennomføre forskerkurs av høy nasjonal og internasjonal akademisk kvalitet som sikrer at programmet har en robust og synlig faglig identitet i tråd med akkrediteringen.
Tidsfrister	Kontinuerlig etablering
Prosessansvarlig	Fakultetet
Prosesseier	Prorektor for forskning
Dato revidert (årlig revidering)	01.12.20217

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Ph.d. programansvarlig Initiere selv eller mottar forslag på nytt forskerkurs som støtter opp om ph.d.-programmet ved å gi en dypere innsikt i disiplinens grunnleggende prinsipper og/eller metoder.	Utarbeider forslag til emnebeskrivelse og læringsutbytte.	Ph.d.-forskriften, § 8-1, 2. ledd Utfyllende regler for ph.d.-programmet
2	Fakultetets forskningsutvalg / doktorgradsutvalg Faglig behandling og kvalitetssikring av nytt forskerkurs	Informerer dekan om den faglige konklusjon og beslutning om etablering	
3	Dekan Dekanvedtak om etablering av nytt forskerkurs		
4	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Registrerer aktuelle detaljer i dekanvedtaket i standard bestillingsskjema for nye emner, og oversender dette til studieadministrasjonen.	Egen prosessbeskrivelse felles med bestilling av andre emner, men avviker med hensyn til tidspunkt og bestillingsfrister.	
5	Saksbehandler studieadministrasjon Registrerer nytt emne i FS ut fra bestillingsskjemaet.	Oppklarer eventuelle uklarheter med administrativ ph.d.-koordinator på fakultetet.	

		Oppdatering av overføring fra FS til hjemmesiden for studietilbud når registrering er fullført.	
6	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Sørge for publisering av emnebeskrivelse med innhold, læringsutbytte, hvordan søke opptak og søknadsfrist.	I tillegg til standard publisering fra FS, publiseres utvidet informasjon på programmet egne hjemmeside, og eventuelt i nasjonal forskerkursportal for samfunnsvitenskapelige fag.	
7	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Motta søknader og avklare søkerne opp mot opptakskrav. Avklare endelig opptak med emneansvarlig og sørge for registrering av opptaket i FS.		
8	Emneansvarlig / programansvarlig ph.d. Ved innlevering av paper eller krav om muntlig presentasjon, avtaler emneansvarlig eventuelt sensoroppdrag med kvalifisert sensor.		
9	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Registrerer sensor/sensurkommisjon i FS.	Oversende innleverte paper til eksaminator og evt. sensor med liste over deltakerne	
10	Emneansvarlig Leverer signert sensurliste over deltakere som har fullført og fått godkjent kurset til administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet.	Listen kan være todelt, en del for de som kun har fått godkjent deltakelse (reduert studiepoeng) og en del med sensur av paper-innlevering.	
11	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Sørge for at resultatet registreres i FS og at kandidatene informeres om resultatet. Behandler eventuelle klager.	Sensur av forskerkurs kan påklages etter lov om universiteter og høyskoler § 5-3 «Klage over karakterfastsetting» og § 5-2 «Klage over formelle feil ved eksamen», jf. § 23-2 i ph.d.-forskriften.	
12	Vitnemål / Fakultet		

	Utstedelse av karakterutskrift / utsendelse av deltakerbevis med kursbeskrivelse		
13	Fakultetet Fakultetet skal sørge for at forskerkursene blir evaluert i forbindelse med kursavslutningen. Fakultetet/emneansvarlig velger selv form på evalueringen.	Saksbehandler ved fakultet sammenstiller kandidatens svar fra evalueringen.	
14	Fakultetets forskningsutvalg / doktorgradsutvalg Resultatene av evalueringen oppsummeres og legges fram av ph.d.-programansvarlige i fakultetenes doktorgradsutvalg/forskningsutvalg.	Hvis utvalget finner grunnlag for å sette i gang tiltak, skal emneansvarlig implementere korrigeringer i fremtidige kurs.	

* Stipendiater er tilsatt ved Nord universitet, enten som KD-stipendiat eller annen finansiering hvor Nord universitet er arbeidsgiver (utbetaler lønn). Disse kan også bli omtalt som internfinansierte eller egenfinansierte kandidater.

* Eksterne kandidater har eksterne finansieringskilde som også er arbeidsgiver/utbetaler lønn eller stipend. Disse er aldri omtalt som stipendiat, kun kandidat eller eksterne kandidater.

PROSESSBESKRIVELSE

Eksternt vurderingspanel

Tittel	Eksternt vurderingspanel
Formål	Vurdere bl.a. et studieprograms relevans
Prosesstart	Etablering av eksternt vurderingspanel
Prosesslutt	Ekstern vurdering gjennomført
Kvalitetskrav	§ 2-1 (2) i Studiekvalitetsforskriften
Tidsfrister	Fakultetet utarbeider egen tidsplan
Prosessansvarlig	Dekan
Prosesseier	Prorektor for utdanning
Dato revidert (årlig revidering)	15.6.2018

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	<p>Dekan Tar initiativ for å få en ekstern vurdering og utarbeider sak til lokalt utdanningsutvalg.</p> <p>Fokus, innhold og tema for den eksterne vurderingen skal drøftes.</p>	<p>Fakultetet må ta initiativ til kontakt med representanter fra arbeids- og næringslivet med sikte på opprettelse av eksterne vurderingspanel. Studenter bør være representert i panelet.</p> <p>Formålet skal være å drøfte studieprogrammernes utforming og innhold sett i relasjon til samfunnets kompetansebehov.</p> <p>Fakultetet avgjør selv hvilke utdanningsprogram som gjøres til gjenstand for ekstern vurdering.</p>	
2	<p>Lokalt utdanningsutvalg</p>	<p>Lokalt utdanningsutvalg gir innspill til mandat for det eksterne vurderingspanelet.</p> <p>Beskrivelse og konkretisering av panelets sammensetning, tema og innhold for undersøkelsen.</p>	
3	<p>Dekan Etablering av eksternt panel</p>	<p>Eksterne deltakere inviteres til deltakelse. Fakultetet bør stille med sekretær til panelet.</p>	
4	<p>Eksternt vurderingspanel Vurderer studiets innhold i henhold til mandat</p>	<p>Vurderer studieprogrammet ut fra mandat.</p> <p>Sluttrapport oversendes dekan.</p>	

5	Dekan Vurdere og følge opp rapportens anbefalinger	Sak til det lokale utdanningsutvalget omkring hovedfunn og oppfølging.	
6	Studieprogramansvarlig Følger opp dekanens vurderinger	Dekanens vurderinger vil avgjøre hvilke fagansvarlige som skal følge opp anbefalingene.	
7	Sentralt utdanningsutvalg	Orienteringssak fra fakultetet om hovedfunn og fakultetets oppfølging.	

Vedlegg A17

Arkivsak-dok. 16/01173-41
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Jan-Atle Toska

Saksgang

DRØFTING AV AMBISJONSNIVÅ I ARBEID MED AKKREDITERING OG REAKKREDITERING

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget ber prorektor for utdanning vurdere og foreslå eventuelle justeringer i opplegget for akkreditering og reakkreditering av studieprogram på bakgrunn av drøftingen i Utdanningsutvalget. Endelig vedtak om endring vedtas av rektor.

Saksframstilling

Bakgrunn

Saken presenteres i møtet av studiedirektør.

UU – sak 76/18

Drøfting av ambisjonsnivå i arbeid med akkreditering/reakkreditering

---

Dagens retningslinjer 1 - Vedtatt av rektor 29.12.2017

- 1. Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus. Studieprogram som har gjennomgått tilsyn eller nasjonal evaluering av NOKUT, og fra denne fått godkjenning tilsvarende akkreditering, vurderes som reakkreditert.
- 2. Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.
- 3. Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.

Dagens retningslinjer 2

- 4. Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette besluttes av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.
- 5. Ved endring av studieplan til studieprogram som følge av faglig utviklingsarbeid, endring i studieprogrammets fagmiljø, rammebetingelser mv, kan fakultetet melde inn studieprogram for vurdering i forhold til reakkreditering. Etter dialog med prorektor for utdanning og studiedirektøren, legges saken fram for rektor, som beslutter hvorvidt reakkreditering er nødvendig eller ikke i aktuelt tilfelle. Sentralt Utdanningsutvalg informeres om beslutningen. I vurderingen vektlegges grad av endring i;

Dagens retningslinjer 3

- Studieprogrammets læringsutbytte
- Studieprogrammets faglig innhold og oppbygging (studieprogramdesignet)
- Studieprogrammets organisering, eksempelvis til/fra tverrfakultært
- Studieprogrammets antall studiepoeng, eksempelvis mer enn 50 prosent endring
- Studieprogrammets fagmiljø, eksempelvis mer enn 50 prosent endring

Dagens retningslinjer 4

- 6. Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).
- 7. Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist.
- 8. Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten a) stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller b) legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.

Punkter til diskusjon

1. Styrker/svakheter ved dagens opplegg for akkreditering/reakkreditering?
2. Ambisjonsnivå, for lavt/høyt? (kost/nytte)
3. Mulige forenklinger ved reakkrediteringsprosessene?
4. Andre innspill om endringer?

Vedlegg A18

Arkivsak-dok. 17/01202-7
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Jan-Atle Toska

Saksgang

ENDRING AV RETNINGSLINJER FOR AKKREDITERING OG REAKKREDITERING VED NORD UNIVERSITET

Forslag til vedtak:

1. Utdanningsutvalget tilrår at rektor vedtar endring av retningslinjer for akkreditering og reakkreditering av studieprogram ved Nord universitet i samsvar med forslag fra Utdanningsutvalget.
2. Prorektor for utdanning justerer forslag til endrede retningslinjer i saksframlegget ut fra innspillene i møtet før forslaget legges fram for rektor.

Saksframstilling

Bakgrunn

Nord universitet har i flere år hatt et ambisiøst opplegg for akkreditering av nye studieprogram og reakkreditering av eksisterende studieprogram. Dette har skapt økt bevissthet på fagsiden om hvilke nasjonale kvalitetskrav som må oppfylles for at et studieprogram skal anses som akkreditert.

Universitetet har hatt retningslinjer for akkreditering og reakkreditering i flere år. Retningslinjene ble sist justert ved rektorvedtak 29. desember 2017. Gjeldende retningslinjer er nå:

- 1. Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus. Studieprogram som har gjennomgått tilsyn eller nasjonal evaluering av NOKUT, og fra denne fått godkjenning tilsvarende akkreditering, vurderes som reakkreditert.*
- 2. Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.*
- 3. Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.*
- 4. Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette beslattes av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.*
- 5. Ved endring av studieplan til studieprogram som følge av faglig utviklingsarbeid, endring i studieprogrammets fagmiljø, rammebetingelser mv, kan fakultetet melde inn studieprogram for vurdering i forhold til reakkreditering. Etter dialog med prorektor for utdanning og studiedirektøren, legges saken fram for rektor, som beslutter hvorvidt reakkreditering er nødvendig eller ikke i aktuelt tilfelle. Sentralt Utdanningsutvalg informeres om beslutningen. I vurderingen vektlegges grad av endring i;*
  - Studieprogrammets læringsutbytte*
  - Studieprogrammets faglig innhold og oppbygging (studieprogramdesignet)*
  - Studieprogrammets organisering, eksempelvis til/fra tverrfakultært*
  - Studieprogrammets antall studiepoeng, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
  - Studieprogrammets fagmiljø, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
- 6. Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid*

gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).

- 7. Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist.*
- 8. Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten a) stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller b) legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.*

Justeringen i forhold til tidligere utgave av retningslinjene var det nye punkt 5 om håndtering av eksisterende studieprogram som har vært igjennom større endringer.

Drøfting

På møtet i Utdanningsutvalget 5. desember 2018 var det en drøfting om ambisjonsnivå i arbeidet med akkreditering og reakkreditering. Bakgrunn for drøftingen var å vurdere mulighet for å gjøre prosessen mer effektiv, særlig ved reakkreditering av eksisterende studieprogram. I møtet var blant annet prodekanene for utdanning positiv til nytten av dagens opplegg, men mente at det var mulighet for forenklinger uten at det reduserer graden av kvalitetssikring. Følgende ble enstemmig vedtatt (sak 76/18):

Utdanningsutvalget ber prorektor for utdanning vurdere og foreslå eventuelle justeringer i opplegget for akkreditering og reakkreditering av studieprogram på bakgrunn av drøftingen i Utdanningsutvalget. Forslag med endringer legges fram for utvalget. Endelig vedtak om endring til vedtas av rektor.

Ut fra diskusjonen i møtet 5. desember, er det to innspill om endringer som bør følges opp:

- Det bør tas inn en bestemmelse om bruk av ekstern ekspertise i akkreditering og reakkreditering av studieprogram.
- Reakkreditering av eksisterende studieprogram bør forenkles, for eksempel ved innføring av selvevaluering som grunnlag for å bestemme behov for og omfang av reakkreditering.

På bakgrunn av sak 76/18 forslås følgende endrede retningslinjer (endringer markert med rødt):

- 1. Alle nyetablerte studieprogram over 30 studiepoeng skal gjennomgå en full akkrediteringsprosess i henhold til nasjonale krav i studiekvalitets- og studietilsynsforskriftene og veiledning til forskriftene. Dekan ved det aktuelle fakultet har ansvar for søknad om akkreditering. Søknad godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget. Ved akkreditering skal det trekkes inn ekstern fagekspertise.*

2. *Alle eksisterende studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus. Studieprogram som har gjennomgått tilsyn eller nasjonal evaluering av NOKUT, og fra denne fått godkjenning tilsvarende akkreditering, vurderes som reakkreditert.*
3. *Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.*
4. *Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.*
5. *Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette beslattes av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.*
6. *Ved endring av studieplan til studieprogram som følge av faglig utviklingsarbeid, endring i studieprogrammets fagmiljø, rammebetingelser mv, kan fakultetet melde inn studieprogram for vurdering i forhold til reakkreditering. **Det foretas da en selvevaluering, se punkt 8 nedenfor.** Etter dialog med prorektor for utdanning og studiedirektøren, legges saken fram for rektor, som beslutter hvorvidt reakkreditering er nødvendig eller ikke i aktuelt tilfelle. Sentralt Utdanningsutvalg informeres om beslutningen. I vurderingen vektlegges grad av endring i;*
  - i. *Studieprogrammets læringsutbytte*
  - ii. *Studieprogrammets faglig innhold og oppbygging (studieprogramdesignet)*
  - iii. *Studieprogrammets organisering, eksempelvis til/fra tverrfakultært*
  - iv. *Studieprogrammets antall studiepoeng, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
  - v. *Studieprogrammets fagmiljø, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
7. *Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).*
8. *Reakkreditering av et studieprogram skal innledes med en selvevaluering fra det ansvarlige fakultet om programmets status i forhold til eksisterende nasjonale kvalitetskrav. På bakgrunn av dette bestemmes hvilket omfang en reakkreditering skal ha. Selvevalueringen skal bestå av en gjennomgang i henhold til bestemmelsene i studietilsynsforskriftens kapittel 2, og en kort oppsummering av status og tilråding om den videre reakkrediteringsprosessen. Tilrådingen om videre prosess godkjennes av*

prorektor for utdanning. Ved reakkreditering skal det trekkes inn ekstern fagekspertise og det skal sikres studentinvolvering.

9. *Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist.*
10. *Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten a) stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller b) legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.*

Vedlagt er skjema basert på kapittel 2 i studietilsynsforskriften som kan brukes som hjelpemiddel når fakultetene skal innlede en reakkreditering med en selvaluering.

Vedlegg:

Vurderingsskjema – kap 2 i studietilsynsforskriften

Vurdering av reakkrediteringssøknaden i forhold til Studietilsynsforskriften

Nedenfor følger vurdering av oversendt reakkrediteringssøknad og tilhørende dokumentasjon. Vurderingen er gjort ut fra Studietilsynsforskriften samt NOKUTs veiledning til denne. Veiledninga er bygd opp med følgende deler til den enkelte paragraf i forskriften; 1) veiledning, 2) krav til hva søknaden minst skal inneholde og 3) oversikt over nødvendige vedlegg. Veiledninga består ikke av alle delene for samtlige paragrafer.

I oversikten nedenfor er det lagt vekt på saksbehandling tett opp mot forskriften og NOKUTs veiledning (som om søknaden ble oversendt NOKUT).

§ 2.1 Forutsetninger for akkreditering	Vurdering av kravene
(1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.	
(2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt , vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.	

§ 2.2 Krav til studietilbudet	Vurdering av kravene
(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn .	
(2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og /eller arbeidsliv .	
(3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.	
(4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.	
(5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.	
(6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.	
(7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.	
(8) Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling . Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.	
(9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted	

§ 2.3 Krav til fagmiljøet	Vurdering av kravene
(1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.	
(2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse .	
(3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet.	
(4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet . I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå : <ul style="list-style-type: none"> a) For studietilbud på <u>bachelorgradsnivå</u> skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse. b) For studietilbud på <u>mastergradsnivå</u> skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent kompetanse. 	
(5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid , og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.	
(6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.	
(7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet . Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse , og erfaring fra praksisfeltet.	

Vedlegg A19

Arkivsak-dok. 15/02692-46
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Thorbjørn Aakre

Saksgang

MANDAT FOR LÆRINGSMILJØUTVALGET

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar det framlagte forslag til mandat for Læringsmiljøutvalget.
2. Rektor gis fullmakt til å oppnevne representanter til utvalget.

Sammendrag

Gjeldende mandat for Læringsmiljøutvalget (LMU) er ikke tilpasset ny organisering. Forslag til nytt mandat er utarbeidet av en egen arbeidsgruppe nedsatt av LMU og forslaget ble vedtatt videresendt fra LMU til styret 24. januar 2016.

Saksframstilling

Bakgrunn

I følge universitets- og høyskoleloven § 4-3, første ledd, har styret det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Dette gjelder både det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet. Det følger videre av annet ledd en del bestemmelser rundt det fysiske arbeidsmiljøet.

I §4-3, tredje ledd heter det at det skal være et læringsmiljøutvalg (LMU) ved hver institusjon. Læringsmiljøutvalget skal bidra til at bestemmelsene i første og annet ledd blir gjennomført. Det heter videre at «utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Det vises også til læringsmiljøutvalgets oppgaver i forhold til å være orientert om klager fra studenter vedrørende læringsmiljøet, likeledes pålegg og andre enkelttiltak som Arbeidstilsynet treffer, og plikten utvalget har til å avgi rapport til styret om institusjonens arbeid med læringsmiljø.

§4-3, fjerde ledd, viser til at institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring, og femte ledd inneholder bestemmelser om at «institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov.»

I januar 2016 ble det etablert et eget læringsmiljøutvalg ved Nord universitet. Utvalget har bestått av 16 faste medlemmer, hvorav åtte er representanter fra studentene og sju fra ansatte, samt prorektor. Ansattes representanter har vært pro/visedekanene med ansvar for utdanning ved hvert fakultet. Utvalget hadde 5 møter i 2016.

I arbeidet med å utarbeide et nytt mandat tilpasset Nord universitet fra 1.januar 2017 nedsatte læringsmiljøutvalget en egen arbeidsgruppe som har utarbeidet et forslag til nytt mandat. Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra studentene, institusjonen og studentsamskipnaden. Arbeidsgruppen har hatt kontakt med flere andre institusjoner og Universell, dette for å innhente både råd og erfaringer sånn at vi sikrer et best mulig læringsmiljøutvalg.

Forslaget til nytt mandat som nå legges fram, baserer seg på erfaringer fra LMU-arbeidet i 2016, rådene fra Universell og andre utdanningsinstitusjoner.

Drøfting

Arbeidsgruppas forslag til nytt mandat har i stor grad tatt utgangspunkt i det eksisterende med noen endringer:

- I forslaget har gruppen redusert antall faste medlemmer fra 16 til 10. Dette er for å sikre et handlekraftig utvalg som jobber godt med utviklingen av læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalgene skal ifølge universitets- og høyskoleloven ha like mange studentrepresentanter som det er ansatte representanter i utvalget.
- Man går bort i fra fakultetsrepresentasjonen som man tidligere har benyttet. Den nye sammensetningen speiler de 5 ulike typene læringsmiljø (fysiske, psykososiale, organisatoriske, digitale og pedagogiske) som er utvalgets definerte arbeidsområde.
- Nord studentsamskipnad gis en fast plass i utvalget fordi de er sentrale for tilrettelegging av det sosiale og psykososiale læringsmiljøet.
- Det etableres et arbeidsutvalg, som skal forberede møter og følge opp vedtak. Arbeidsutvalget vil også få et utvidet ansvar for å sikre kontakten med studiestedene og fakultetene. Måten dette skal praktiseres på vil bli utredet i Læringsmiljøutvalget.

Saken er behandlet som brevmøte og leder for LMU sammen med sekretær har vurdert de skriftlige innspillene og tatt hensyn til innspillene i det vedlagte forslag til mandat.

Læringsmiljøutvalget fattet følgende vedtak i saken:

1. *Læringsmiljøutvalget anbefaler det framlagte forslag til mandat for Læringsmiljøutvalget ved Nord universitet og sender det til styret ved Nord universitet for videre godkjenning.*
2. *Læringsmiljøutvalget ber rektor oppnevne nye medlemmer fra 1.1.2017 under forutsetning av styrets godkjenning. Ansattes medlemmer oppnevnes i perioden 1.1.2017 – 31.7.2019.*

Vedlegg:

Forslag til mandat for Læringsmiljøutvalget

Forslag til mandat for Læringsmiljøutvalget

1. Formål

Styret for Nord universitet har det overordnede ansvaret for å sikre studentene et godt og fullt forsvarlig læringsmiljø i tråd med universitets- og høyskolelovens § 4-3, punkt 1 og 2.

Læringsmiljøutvalget (LMU) sorterer direkte under styret, og skal bidra til at styret ivaretar dette ansvaret, samt gi råd til styret og ledelsen i saker som vedrører læringsmiljøet ved Nord universitetet.

Begrepet læringsmiljø definerer Læringsmiljøutvalgets arbeidsområde og forstås som de fysiske, psykososiale, organisatoriske, digitale og pedagogiske kontekster der studentenes læring skjer, og som påvirker studenters prestasjoner og holdninger. Dette utdypes på følgende vis:

- **Fysisk læringsmiljø** omhandler utforming og bruk av bygninger og fysiske omgivelser slik at det lager gode rammer for læring og læringsaktiviteter hos alle studenter.
- **Psykososialt læringsmiljø** omhandler mellommenneskelige forhold i og rundt læringsprosessene. Det berører trivsel og samhandling mellom studenter og ansatte, og i mellom studentene.
- **Organisatorisk læringsmiljø** omhandler systemer for tilbakemelding og medvirkning, slik at utvalget sikrer studentenes innflytelse og medvirkning i organisasjons- og endringsprosesser som har innvirkning på studentenes totale læringsmiljø.
- **Digitalt læringsmiljø** omhandler bruk av teknologi som støtte for studentenes læring, herunder bruk og utforming av digitale informasjons-, læringsressurser og læringsplattformer.
- **Pedagogisk læringsmiljø** omhandler rammene for den pedagogiske aktiviteten som påvirker studentenes læring. Dette berører utforming av mål, innhold, aktiviteter og vurderinger, men avgrenses mot kvalitetsvurdering av den enkelte læringsaktivitet.

Ut fra denne forståelsen av begrepet skal Læringsmiljøutvalget ved Nord universitet ha et helhetlig og overordnet bilde på universitetets arbeid med læringsmiljø. På bakgrunn av dette avgir LMU rapport til styret.

2. Roller, funksjoner og oppgaver

Læringsmiljøutvalget skal være forankret i Nord universitetets system for kvalitetssikring av utdanning. I kvalitetssikringssystemet for utdanning skal det stå hvilke roller, ansvar og oppgaver ulike deler av organisasjonen har når det gjelder læringsmiljøet, slik at enhetene kan rapportere på læringsmiljøet som en del av kvalitetsmeldingen. Disse rapportene skal behandles i LMU, slik at utvalget kan påvirke sentrale organisasjons- og endringsprosesser, og videre prioriteringer av det som berører studentenes læringsmiljø.

Læringsmiljøutvalget skal sikres god informasjon om læringsmiljøet og være en pådriver for et forbedret læringsmiljø. Dette skjer gjennom:

- Innsikt via kvalitetssikringssystemet og tilbakemeldinger fra enhetene
- Data fra læringsmiljøundersøkelsen og andre studentundersøkelser
- Innspill og deltagelse fra fakulteter
- Innspill fra studentorganer

- Rapporter fra tilbakemeldings- og avvikssystemet når det gjelder læringsmiljø og HMS-avvik som gjelder studentenes læringsmiljø.
- Egne saker tatt opp i møter i utvalget.

LMU skal bidra til at styret, i samarbeid med Nord studentsamskipnad, legger forholdene til rette for et godt lærings-, studiemiljø og samarbeider for å bedre studentvelferden ved alle campus.

LMU rapporterer til styret i en egen årlig rapport om Nord universitets helhetlige arbeid med læringsmiljø. Rapportering vedrørende avvik, klager, pålegg og resultater fra student- og læringsmiljøundersøkelser skal inngå i LMUs årsrapport til styret.

LMU skal gi uttalelser vedrørende klager på læringsmiljøet. Dette skal skje gjennom innsyn i studentenes avviks- og tilbakemeldingssystem, eller via tilbakemeldingen fra fakultetene (kontrollør- og observatørrolle). LMU skal få innsikt i klager og avvik som ikke lukkes på overordnet nivå, eller gjentakende klagesaker. En statusrapportering på klagesaker tas inn i årsrapporten.

LMU skal aktivt delta i planleggingen av universitetets arbeid med utvikling av et inkluderende, mangfoldig og universelt utformet læringsmiljø (pådriver og premissleverandørrolle).

LMU skal nøye følge utviklingen i spørsmål som har med studentenes helse, sikkerhet og velferd å gjøre.

LMU skal utarbeide en 3-årig handlingsplan for arbeidet med læringsmiljøet på Nord universitet. Formålet er å sikre alle studentene kvalitetssikrede tilbud og tjenester, ved at læringsmiljøet blir utformet etter prinsippet for universell utforming og slik at Nord universitet har gode systemer for individuell tilrettelegging der hvor det er nødvendig. LMU skal årlig prioritere hovedarbeidsområder på bakgrunn av tilgjengelig informasjon, studentenes behov, universell utforming og tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne.

LMU skal årlig gi innspill til budsjettet og komme med anbefalinger ovenfor styret hvordan Nord universitet skal disponere avsatte midler til større læringsmiljøtiltak. LMU kan etter styrets bestemmelse få ansvar for å bevilge midler til mindre læringsmiljøtiltak.

LMU skal informere studenter og ansatte om sitt læringsmiljøarbeid, blant annet gjennom egne nettsider for utvalget.

LMU skal involveres i alle overordnede kartlegginger og evalueringer som vedrører studentenes totale læringsmiljø. Involvering skjer i form av innspill til konkret innhold i undersøkelser som gjennomføres av Nord universitet og nære samarbeidspartnere, samt behandling og oppfølging av lokale og nasjonale undersøkelser.

3. Sammensetting

LMU ved Nord universitet består av 10 faste medlemmer, hvorav fem representanter fra studentene, fire fra ansatte og en fra Nord studentsamskipnad. LMU velger selv sin leder hvert år, vekselvis blant rektoratets representant og studentenes representanter. Nestleder blir også valgt vekselvis blant rektoratets representant og studentenes representanter, motsatt av LMU-leder.

Alle de faste representantene skal ha personlig vararepresentant. Det skal tilstrebes at flest mulig studiesteder er representert i LMU.

Studentene

Studentrepresentanter velges av Studentorganisasjonen Nord med personlige vara, og slik at alle

regioner (Bodø, Helgeland og Trøndelag) er representert blant de faste medlemmene. Studentenes representanter velges for ett år.

Ansatte

Ansattes representanter oppnevnes av rektor med personlige vara. Ansattes representanter oppnevnes for to år. Ansatte i Læringsmiljøutvalget fordeles på følgende vis:

- Representant fra rektoratet, eks prorektor for utdanning
- Representant med ansvar for bygg og eiendom, eks driftsleder
- Representant fra Nord studentsamskipnad, eks studentrådgiver
- Representant med ansvar for digitalt læringsmiljø
- Representant fra fagansatte

Observatører

LMU inviterer observatører med møte- og forslagsrett, og velger observatører som bidrar til at LMU ivaretar nødvendige funksjoner ut fra formål, roller og oppgaver. Studiesjef, IT-drift, bibliotekjentesten og tilretteleggingstjenesten bør være representert. Utover dette kan observatører kalles inn fast eller etter behov.

4. Sekretariatsfunksjon og arbeidsutvalg

Rektor skal sørge for at sekretariatsoppgavene for LMU ivaretas på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det skal etableres et arbeidsutvalg (AU) i tilknytning til LMU bestående av 3-5 personer. Arbeidsutvalget har ansvar for å forberede sakene før møtene og sørger for oppfølgingen i etterkant av møtene. Arbeidsutvalget har også et særlig ansvar for å informere om læringsmiljøutvalget og være tilgjengelig dersom det er ønskelig med deltagelse i lokale møter, enten i studentdemokratiet eller blant ansatte.

5. Arbeidsmåte

LMU skal ha ca. 6 årlige møter, og alle møter skal legges innenfor studentenes studieår. De fysiske møtene bør avholdes på ulike studiesteder, slik at utvalgets medlemmer blir kjent med studiestedene og studiestedene blir kjent med LMU.

Leder kaller inn til møtene og innkalling med saksliste skal være skriftlig, og sendes ut minst 1 uke før møtet. Innkallingene og protokollene fra møtene skal være tilgjengelig på nettsiden til utvalget.

LMU er vedtaksført/beslutningsdyktig når mer enn halvparten av medlemmene er tilstede og avgir stemme. Dette innebærer også varamedlemmer hvis faste ansatte ikke har anledning til å møte. Ved stemmelikhet får lederen dobbel stemme. Der medlemmer i utvalget anses som inhabile og ved konfidensialitet, gjelder vanlige regler.

6. Endring av mandat

Endringer i LMUs mandat vedtas av styret for Nord universitet.

12/17 Mandat for Læringsmiljøutvalget

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	10.02.2017	12/17

Møtebehandling

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Styret vedtar det framlagte forslag til mandat for Læringsmiljøutvalget.
2. Rektor gis fullmakt til å oppnevne representanter til utvalget.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Vedlegg A20

Arkivsak-dok. 15/02687-31
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Siri Grøvnnes Solheim

Saksgang

REVIDERING AV HANDLINGSPLAN FOR LÆRINGSMILJØUTVALGET

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget godkjenner revidert handlingsplan etter følgende punkter:

1. LMU vedtar at utvikling av ruspolicy utsettes i tid og det prioriteres å utvikle et system for varsling/melding om seksuell trakassering og mobbing.
2. LMU støtter at det samtidig utvikles etiske retningslinjer som beskriver nulltoleranse for seksuell trakassering og mobbing. LMU vil gjerne involveres i arbeidet med utvikling av etiske retningslinjer.
3. LMU sin handlingsplan revideres i henhold til punkt 1 og 2 slik at ruspolicy utsettes og at det inkluderes et punkt om varslingssystem for seksuell trakassering og mobbing
4. LMU vedtar tidsramme og ansvarfordeling for de nye punktene i handlingsplanen.

Saksfremstilling

I handlingsplanen til læringsmiljøutvalget som ble opprettet 4.4.2017 var det satt opp et punkt om utvikling av ruspolicy ved universitetet. Punktet skulle etter planen gjennomføres i løpet av høsten 2017. I læringsmiljøutvalgets møte 24.10.17 var det enighet om at det skulle utvikles etiske retningslinjer i forhold til seksuell trakassering og mobbing. Det ble derfor besluttet at punkt om ruspolicy ble utsatt og at etiske retningslinjer i forhold til seksuell trakassering og mobbing ble prioritert. De nye punktene er tatt inn i forslag til revidert handlingsplan, men det må tas stilling til tidsramme for arbeidet samt hvem som skal ha ansvar for utarbeidelse og oppfølging.

Vedlegg:

Utkast til revidert handlingsplan for læringsmiljøutvalget ved Nord universitet (word-fil).

1. Bakgrunn, hovedmål, lovmessig forankring og aktører

1.1 Bakgrunn og funksjon

Denne handlingsplanen har som mål å være et styringsverktøy i arbeidet med det helhetlige læringsmiljøet for alle studenter ved Nord universitet. Planen er del av universitetets kvalitetssystem. Styret ved Nord universitet har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø og utvalget er et lovpålagt og rådgivende organ for universitetsstyret og ledelsen ved institusjonen og fakultetene.

Handlingsplanen skal brukes aktivt i universitetet for å skape et godt læringsmiljø der studenter deltar aktivt både faglig og sosialt.

1.2 Overordnet målsetting

«Nord universitet skal ha aktive studenter både faglig og sosialt» - (Mål/Visjon)

For å oppnå målsettingen må Nord universitet skape et universelt utformet læringsmiljø hvor man har plass til alle. Dette skal gjenspeiles i hele universitetets virksomhet slik at dens ordinære løsninger fungerer for alle studenter. Dersom en student har behov som ikke dekkes gjennom de ordinære løsninger, må universitetet tilrettelegge for de individuelle behovene og fremme tiltak som bidrar til at studentene lykkes og trives.

Dette setter krav til alle ansatte innen undervisning, veiledning, ulike støttefunksjoner og administrasjon om å bidra til å tilrettelegge studiet og oppholdet for alle studenter. Videre krever oppnåelsen av en slik målsetting at alle studenter inkluderer alle og deltar aktivt med å skape gode lærings situasjoner for seg selv og sine medstudenter.

1.3 Styringsdokumenter

I henhold til **UHL § 4-3** er LMU en viktig aktør som skal bidra i arbeidet med utvikling av et inkluderende læringsmiljø. LMUs hovedoppdrag er å bidra til at lovens bestemmelser i UHL § 4-3 ledd 1 og 2 blir ivaretatt. Ledd 1 og 2 beskriver styrets ansvar for å legge til rette et godt studiemiljø, god studentvelferd og forsvarlig fysisk- og psykisk arbeidsmiljø ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. Ledd 3 beskriver rammene for LMUs oppgaver og mandat slik:

- Bidra til at bestemmelsene nevnt i første og andre ledd blir gjennomført.
- Delta i planlegging av læringsmiljøtiltak.
- Nøye følge utviklingen i saker som angår studentenes sikkerhet og velferd.
- Holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studentene vedrørende læringsmiljøet.
- Gi uttalelser om forhold vedrørende studentenes læringsmiljø.
- Gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer.
- Rapportere direkte til styret.
- Sørge for årlig rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljøet til styret.
- Eventuelt å utføre andre oppgaver gitt av styret.

Ledd 5 beskriver institusjonens ansvar for individuell tilrettelegging slik: *«Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov.*

Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium».

I tillegg finnes det en rekke lover, dokumenter og regelverk som regulerer studentene sitt læringsmiljø. Disse er blant annet:

- *Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne*
- *Lov om planlegging og byggesaksbehandling*
- *Norge universelt utformet 2025*
- *Læringsmiljøhåndboken*

1.4 Aktører i arbeidet med læringsmiljøet ved Nord universitet

Av bestemmelsene i Lov om universiteter og høyskoler § 4-3 om læringsmiljø går det fram at universitetsstyret, i samarbeid med studentsamskipnaden, skal legge forholdene til rette for et godt læringsmiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

I tillegg til dette vil Studentorganisasjonen Nord (SON) være en naturlig pådriver og samarbeidspartner i det studentsosiale perspektivet.

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved Nord universitet har et spesielt ansvar for å følge opp denne handlingsplanen og føre tilsyn med at studenter med behov for tilrettelegging får god tilrettelegging under studieoppholdet her.

1.5 Individuell tilrettelegging

Informasjon om rettigheter og muligheter for studenter med behov for individuell tilrettelegging skal være lett tilgjengelig på Nord universitet sin hjemmeside www.nord.no Her vil man også finne kontaktinformasjon til tilretteleggingstjenesten.

Tilretteleggingstjenesten skal til enhver tid ha en oppdatert liste med eksempler på mulige tilretteleggingstiltak. Denne skal også være tilgjengelig på www.nord.no

2. Tiltak for et godt læringsmiljø

2.1 Fysisk læringsmiljø

Fysisk læringsmiljø omhandler utforming og bruk av bygninger og fysiske omgivelser slik at det lager gode rammer for læring og læringsaktiviteter hos alle studenter. Nord universitet skal være universelt utformet og tilgjengelig for alle studenter.

Tiltak	Ansvar	Tid
Kartlegge behov for utvidede åpningstider på alle studiested og synliggjøre disse	Leder Eiendomsdrift / Eiendomssjef	Høst 2017
Sørge for god og oversiktlig skilting og informasjon i alle bygg tilknyttet universitetet	Leder Eiendomsdrift / Eiendomssjef	Kontinuerlig
Kartlegge graden av universell utforming på universitetet og finne hvor det eventuelt må gjøres konkrete tiltak	Leder Eiendomsdrift / Eiendomssjef	Våren 2017 og kontinuerlig
Kontrollere at inn klima og luftkvalitet er tilfredsstillende på alle studiesteder	Leder Eiendomsdrift / Eiendomssjef	Kontinuerlig
Sørge for at det finnes universelt utformet studentboliger på alle studiesteder	Nord studentsamskipnad	Kontinuerlig
Sikre at studenter blir med tidlig i campusutviklingsprosjekter	Leder eiendomsdrift	Kontinuerlig

2.2 Psykososialt læringsmiljø

Psykososialt læringsmiljø omhandler mellommenneskelige forhold i og rundt læringsprosessene. Det berører trivsel og samhandling mellom studenter og ansatte, og i mellom studentene.

Tiltak	Ansvar	Tid
Utvikle og evaluere «Første semester» med tanke på implementering i hele Nord universitet.	Læringsmiljøutvalget, Prorektor for utdanning, Nord studentsamskipnad	Kontinuerlig
Jobbe for økt sosial inkludering av studenter i deltidsutdanning, med spesielt fokus på studiestart.	Læringsmiljøutvalget, Prorektor for utdanning, Studentorganisasjonen	Kontinuerlig
Legge til rette for studentaktivitet gjennom å gi tilgang på lokaler, teknisk utstyr, biblioteksfasiliteter, møteplasser, programvare, møterom og kontorer.	Direktør for infrastruktur og digitalisering	Kontinuerlig
Delta i SHOT-undersøkelsen 2018 og følge opp med tiltak i henhold til resultatet av undersøkelsen	Nord studentsamskipnad, Studiesjef	2017/2018
Være en pådriver for at det utvikles en ruspolicy for studenter	Læringsmiljøutvalget	?
Være en pådriver for at det utvikles et system for varsling av seksuell trakassering og mobbing	Læringsmiljøutvalget	?
Være en pådriver for, og delta i arbeid med utvikling av etiske retningslinjer som beskriver nulltoleranse for seksuell trakassering og mobbing	?/Læringsmiljøutvalget	?

Jobbe for, og bidra til, at læringsmiljøet oppleves som inkluderende, åpent og favner mangfoldet i studentmassen.	Læringsmiljøutvalget / fakultetene	Kontinuerlig
Studentorganisasjonen, studentforeningene, studentsamskipnaden og fakultetene skal sammen arbeide for å videreutvikle møteplasser og tiltak som bidrar til god sosial integrering gjennom fadderuke oppstartsarrangementer, ulike sosiale tiltak, kurs og lignende.	Studentorganisasjonen, Nord Studentsamskipnad og fakultetene	Kontinuerlig
Sørge for digitale selvhjelpsressurser innen informasjonskompetanse	Universitetsbiblioteket	Kontinuerlig

2.3 Organisatorisk læringsmiljø

Organisatorisk læringsmiljø omhandler systemer for tilbakemelding og medvirkning, slik at utvalget sikrer studentenes innflytelse og medvirkning i organisasjons- og endringsprosesser som har innvirkning på studentenes totale læringsmiljø.

Tiltak	Ansvar	Tid
Følge opp arbeidet med, samt være en pådriver for å synliggjøre, «Ros og Ris» som ivaretar tilbakemeldinger på alle forhold knyttet til studentenes læringsmiljø	Læringsmiljøutvalget	Kontinuerlig
Være tilgjengelig dersom studenter eller ansatte ønsker LMU's tilstedeværelse på samlinger/møter for å eventuelt løfte saker til LMU.	Arbeidsutvalget	Kontinuerlig
Regelmessig evaluere tilretteleggingstilbudene i universitetet og gi status til LMU på disse. Samtidig sørge for at presis informasjon om tilrettelegging, tiltak som tilbys og søknadsprosess finnes på universitetets nettside.	Tilretteleggingstjenesten, studiesjef, prorektor	Kontinuerlig
Være pådriver for et aktivt samarbeid mellom Nord universitet og Nord studentsamskipnad for å utvikle et godt studentliv	Læringsmiljøutvalget	Kontinuerlig
Det må sikres tilstrekkelige ressurser for tilretteleggingstjenesten sånn at man kan gi god oppfølging av studentene som trenger det, i tillegg til informasjonstiltak ovenfor studenter og ansatte.	Prorektor for utdanning	Kontinuerlig
Sikre at evaluering av studier og læringsmiljøet blir gjennomført på en tilfredsstillende måte og at LMU får evalueringene.	Studiesjef	Årlig
Sikre gode rutiner for informasjonsflyt mellom universitetet, studentsamskipnaden og studentorganisasjonen.	Prorektor for utdanning	Kontinuerlig
Evaluere LMUs rolle og struktur og vurdere tiltak for å styrke arbeidet med læringsmiljøet	Læringsmiljøutvalget	Halvårlig

Jobbe for at det blir opprettet tilbud om studentombud for studenter på Nord universitet. Studentombudet skal være en uavhengig bistandsinstans for universitetets studenter, i saker som angår deres relasjon til universitet.	Læringsmiljøutvalget	2017/2018
Delta på relevante læringsmiljøundersøkelser, studentundersøkelser og evalueringer som kan gi LMU viktig informasjon fra studentene	Studiesjef	Kontinuerlig
Synliggjøre LMU i form av deltagelse på aktuelle konferanser, seminarer og gjøre utvalget kjent blant studenter og tilsatte.	Læringsmiljøutvalget	Kontinuerlig

2.4 Digitalt læringsmiljø

Digitalt læringsmiljø omhandler bruk og videreutvikling av digital og bygningsmessig infrastruktur som støtte for studentenes læring og bruk av teknologi i utforming av digitale læringsressurser og læringsplattformer.

Tiltak	Ansvar	Tid
Sørge for at læringsmiljøperspektivet er i fokus under digitaliseringsprosesser. Eksempelvis god sammenheng mellom undervisningsmetoder, pensum, vurderingsformer og emneevalueringer.	Fakultetene	Kontinuerlig
De digitale læringsplattformene (LMS) skal utformes slik at de blir mest mulig lesbare og brukervennlige for alle studenter.	Fakultetene / KOLT / universitetsbiblioteket	Kontinuerlig
Stimulere til økt bruk av digitale verktøy i undervisningen. En slik bruk vil kunne bidra til økt læringsutbytte hos alle grupper studenter. I tillegg vil studenter med særlige utfordringer kunne få tilgang til det digitale innholdet i ettetid for bearbeiding av læringsinntrykkene.	Læringsmiljøutvalget / fakultetene / KOLT	Kontinuerlig
Sørge for at Nord universitet har oppdaterte nettsider med relevant informasjon på engelsk og samisk.	Kommunikasjonssjef	Kontinuerlig
Det bør i større grad legges opp til digital tilrettelegging som et viktig virkemiddel i studentenes læring. Dette er også et viktig ledd i tilretteleggingen av studier spesielt tilpasset fjernstudenter.	IKT-sjef / fakultetene	Kontinuerlig
Studentene skal sikres tilgang til kvalitetssikringssystemet for utdanning	Prorektor for utdanning	Kontinuerlig
Sikre tilrettelegging av digital infrastruktur slik at studentene kan studere uavhengig av sted	IKT-sjef	Kontinuerlig

2.5 Pedagogisk læringsmiljø

Pedagogisk læringsmiljø omhandler rammene for den pedagogiske aktiviteten som påvirker studentenes læring. Dette berører utforming av mål, innhold, aktiviteter og vurderinger, men avgrenses mot kvalitetsvurdering av den enkelte læringsaktivitet.

Alle skal kunne ta del i undervisningen og ha et best mulig utbytte av denne. De faglig ansvarlige har ansvar for å arbeide aktivt med tilrettelegging av undervisningen innenfor sine studieområder.

Tiltak	Ansvar	Tid
Være pådriver for universell utforming av læring gjennom varierte undervisningsmetoder som sikrer kvalitet i utdanningen	Læringsmiljøutvalget / Prorektor for utdanning	Kontinuerlig
Sørge for at ansatte på universitetet har god FoU og formidlingskompetanse	Dekaner / studiesjef	Kontinuerlig
Sørge for at universitetet har et likeverdig tilbud for alle studenter med behov for tilrettelegging, uavhengig av studie og/eller studiested.	Tilretteleggingstjenesten / fakultet	Kontinuerlig
Informere om handlingsplanen og ansvarsområdet til studieledere og fagansatte	Dekaner / studiesjef	Årlig
Tilretteleggingstjenesten skal ha en oversikt over mulige tiltak og hjelpemidler og skal sammen med fagansvarlig bidra til at studentenes behov for tilrettelegging ivaretas	Tilretteleggingstjenesten	Kontinuerlig
Uoppfordret bruk av mikrofon i alle auditorier og rom der slikt utstyr finnes	Faglærere	I undervisningen
Være pådriver for at universitetet tilrettelegger for at studenter kan møtes på tvers av studie og årskull.	Læringsmiljøutvalget, fakultetene og Nord studentsamskipnad	Kontinuerlig

4/18 Revidering av handlingsplan for læringsmiljøutvalget

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	15.02.2018	4/18

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget godkjenner revidert handlingsplan etter følgende punkter:

Møtebehandling

I tidligere LMU møte ble det vedtatt at arbeid med ruspolicy skulle utsettes, og arbeid med retningslinjer for seksuell trakassering skulle prioriteres. Det var ikke satt noen dato for når disse skulle jobbes med. Dette ble diskutert i møtet. Arbeidet med retningslinjer for seksuell trakassering er igangsatt og skal ferdigstilles innen kort tid. Videre vil det være viktig å spre informasjon om de nye retningslinjene, og jobbe med holdningsskapende arbeid. LMU vil ha fokus på dette gjennom året.

Det foreslås at arbeid med utvikling av ruspolicy utsettes til høsten 2018. Det er satt av midler til dette arbeidet som ble videreført fra 2017 til 2018, det er derfor viktig at dette er på planen inneværende år.

LMU blir også enige om at det ved neste fysiske møte er behov for å gjennomgå og sette status for de ulike punktene i handlingsplanen.

Vedtak

Arbeid med ruspolicy utsettes til høst 2018. Arbeid med retningslinjer for seksuell trakassering er igangsatt og LMU er involvert i videre arbeid med implementering og holdningsskapende arbeid. Siri Solheim skriver endringene inn i handlingsplanen.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Vedlegg A21

Arkivsak-dok.	15/02692-85
Saksansvarlig	Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler	Thorbjørn Aakre

Saksgang

ÅRSRAPPORT 2017 - LÆRINGSMILJØUTVALGET

Forslag til vedtak:

Styret tar vedlagte rapport til orientering.

Saksframstilling

Bakgrunn

Årsrapporten oppsummerer kort Læringsmiljøutvalgets arbeid i 2017 og oversendes styret som orienteringssak.

Vedlegg:

Årsrapport 2017 - Læringsmiljøutvalget

Årsrapport 2017 – Læringsmiljøutvalget

Læringsmiljøutvalgets sammensetning i 2017

Læringsmiljøutvalgets oppdrag er hjemlet i Lov om universiteter og høyskoler § 4.3.

Læringsmiljøutvalget ved Nord universitet er et organ som er utnevnt av universitetets styre for å bidra til at studentenes fysiske og psykiske læringsmiljø ved institusjonen er forsvarlig ivaretatt ut fra hensyn til helse, sikkerhet og velferd, jfr. Universitets- og høyskoleloven § 4 – 3.

Læringsmiljøutvalgets rolle og funksjon er av styret bestemt i Mandat for Læringsmiljøutvalget.

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved Nord universitet besto i 2017 av 10 faste medlemmer, fem fra studentene, tre fra ansatte, en fra Nord studentsamskipnad i tillegg til prorektor for utdanning. Alle de faste representantene skal ha personlig vararepresentant oppnevnt.

Ansatte representanter oppnevnes av rektor for to år. Studentrepresentanter velges av studentorganisasjonene ved Nord universitet. LMU kan i tillegg ha observatører fra bibliotek, tilretteleggingsansvarlige, studiestedsledere og internasjonalt kontor. Utover dette kan observatører kalles inn etter behov. Alle observatører har tale og forslagsrett.

Sammensetning

I 2017 besto LMU av 10 medlemmer. Studentleder Kevin Hovdahl Holmli var leder for utvalget vårsemesteret og prorektor for utdanning var leder høstsemesteret.

Medlemmer vårsemesteret:

Kevin Hovdahl Holmli (leder/studentmedlem)	Jan Georg Gulstad
Hanne Solheim Hansen (nestleder/prorektor)	Reid Hole
Frode Soelberg (leder MBA-utdanningen/medlem)	Irene Løstegaard Olsen
Tomm Sandmoe (eiendomssjef/medlem)	Terje Giseth
Odd Asbjørn Halseth (IKT-sjef/medlem)	Randi Stemland
Kirsti Grøtan (studentrådgiver/medlem)	Ingvild Kirkhus
Oda Oldertrøen (studentmedlem)	Malinn Hellen Sele
Victoria Adelain Brattbakk	Emma Svarva Giskås
Thor Ivar Brandsvikhaug (studentmedlem)	Mathias Lauritzen
Kine Lyngås (studentmedlem)	Line Luneng

Medlemmer høstsemesteret:

Hanne Solheim Hansen (leder/prorektor utdanning)	Reid Hole
Tor Flåm (nestleder/studentmedlem)	
Rita Lundestad (universitetslektor FSH/medlem)	Irene Løstegaard Olsen
Tomm Sandmoe (eiendomssjef/medlem)	Terje Giseth
Odd Asbjørn Halseth (IKT-sjef/medlem)	Randi Stemland
Kirsti Grøtan (studentrådgiver/medlem)	Ingvild Kirkhus
Andrea Christina Nordvik Brunner (studentmedlem)	Karoline Wik
Mali Liberg Hønnås (studentmedlem)	Kim Nilssen
Jan Georg Gulstad (studentmedlem)	Assad Munir
Kine Lyngås (studentmedlem)	Victoria Adelain Brattbakk

Utvalgssekretærer:

- Katrine Bruvold (hovedsekretær)
- Thorbjørn Aakre
- Margrethe Mørkved Solli

Møtedatoer 2017

- 20. januar, postmøte
- 10. mars, Steinkjer
- 4. april, Skype
- 30. mai, Nesna
- 5. september, Stjørdal
- 24. oktober, Skype
- 5. desember, Bodø

Saksbehandling i 2017

Utvalget har hatt et ønske å besøke fleste mulig studiesteder i 2017. Ved besøkene har LMU fått en omvisning på studiestedet, samtidig som de har hatt et eget møte med studenter på studiestedet. Studentene har fått fortelle LMU om hvordan de generelt opplever læringsmiljøet ved studiestedet. Dialogen har gitt nyttig kunnskap til LMU, samtidig som studentene ved studiestedene har blitt mer kjent med LMU. Nedenfor presenteres et utvalg av saker som LMU har behandlet i 2017.

Arbeidsutvalg

LMU har i 2017 etablert et eget arbeidsutvalg med ansvar å forbedre og følge opp saker i utvalget. Arbeidsutvalget består av leder, en studentrepresentant, en ansattrepresentant og sekretærene.

Handlingsplan for læringsmiljøet ved Nord universitet 2017-2019

Handlingsplanen har som mål å være et styringsverktøy i arbeidet med det helhetlige læringsmiljøet for alle studenter ved Nord universitet. Planen er en sentral del av universitetets kvalitetssystem. Handlingsplanen gir en oversikt over hvilke tiltak som er planlagt iverksatt innenfor det fysiske-, psykososiale-, organisatoriske-, digitale- og pedagogiske læringsmiljø, hvem som har ansvaret og når tiltakene skal gjennomføres. Handlingsplanen brukes aktivt i universitetet og status gjennomgås i hvert møte.

Kvalitetssikringssystem for utdanningskvalitet

Arbeidet med utviklingen av læringsmiljøet er forankret i kvalitetssikringssystemet for utdanning der læringsmiljøet er definert som et eget kvalitetsområde. Med læringsmiljø her menes summen av alle forhold som virker inn på studentenes muligheter til å tilegne seg kunnskap. Eksempelvis er dette forhold som er av betydning for studentenes fysiske og psykiske helse, og det at de trives.

De fysiske omgivelsene bidrar til å gi studentene gode rammer som gjør at de kan konsentrere seg om studiene. Omgivelsene virker også inn på mulighetene for å gi FoU-basert utdanning og opplæring og bruk av andre undervisningsformer enn klasseromsundervisning.

Eksempler på aktiviteter på området:

- Tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne
- Handlingsplan for utvikling av læringsmiljøet ved Nord (se nettsiden til Læringsmiljøutvalget)

- Sosial og faglig inkludering
- Læringsmiljøutvalget
- Førstesemester

Studentombud ved Nord universitet

Formålet med ordningen er å bidra til økt rettssikkerhet for studentene og å avklare rettsstillingen til studentene overfor universitetet. Et studentombud skal både være et lavterskeltilbud for studenter, en uavhengig bistandsperson som kan gi råd og bistand i saker som gjelder studiesituasjonen og en person som er uavhengig og har taushetsplikt. Funksjonen kan ses på som en Sivilombudsmann. Det understrekes imidlertid at Universitetet likevel har en selvstendig opplysnings- og veiledningsplikt.

Læringsmiljøutvalget har hatt en orientering om arbeidsoppgaver og nytte av studentombud og bedt om en utredning av organisering og et mandat til studentombud.

Orientering om førstesemester

«Første semester» er et samarbeidsprosjekt mellom Nord universitet og Studentinord. Målet med prosjektet er å raskt få nye studenter faglig- og sosialt integrert. Prosjektet bidrar til god koordinering av faglig- og sosialaktivitet ved studiestart. Prosjektet legger til rette for at en ny student skal bli kjent med flest mulig av sine nærmeste medstudenter. Det arrangeres vrimledager for organisasjoner, klubber og partier. Det jobbes opp mot tillitsvalgte studenter og det arrangeres «kræsjskurs» i matlaging, vasking, studentøkonomi og forsikring.

Ved studiested Bodø er det i tillegg opprettet en full stilling som studentvert, mens det på Levanger er studentvert i halv stilling. Studentverten er en viktig kontaktperson mellom student og universitetet/studentinord.

LMU er opptatt av at det skal gis et tilnærmet likt tilbud til alle (nye) studenter på alle studiesteder.

Innovasjonscampus Steinkjer

En innovasjonscampus som gir nye og bedre arbeidsforhold for studenter og ansatte er planlagt i Steinkjer. Campusen får en gulvflate på 15.000 kvadratmeter, og skal huse Nord universitet samt 30 bedrifter og institusjoner. Nord universitet skal benytte tre fjerdedeler av arealet, men resten skal fylles av ulike næringsklynger. I byggeperioden er det laget midlertidige undervisningslokaler og midlertidig kantine. Læringsmiljøet fikk på møtet på Steinkjer den 5.9.2017 en grundig orientering om planene, og vil holdes orientert for å påse at studentenes studiehverdag i minst mulig grad påvirkes.

Ros og ris

Oversikt over innkomne meldinger fra studenter er en løpende sak i utvalget. Studenter leverer meldinger gjennom et eget skjema som formidles den som er ansvarlig for det tema meldingen omhandler. Den ansvarlige får normalt 3 uker å gi et tilsvarende svar på meldingene. Ros og ris-systemet er ikke ment å være en kanal for «øyeblikkelig hjelp» og skjemaet inneholder derfor kontaktinformasjon til driftsavdeling og it-hjelp for rask oppfølging av bygningsmessige forhold og IT-relaterte problemer. Det har vært en utfordring å få gitt tilbakemeldinger til meldere innen frist. Et antall meldinger har derfor blitt stående som ubehandlet i lang tid. Det finnes også en engelsk versjon av skjemaet for å ivareta studenter med et annet morsmål enn norsk.

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) 2018

SHoT-undersøkelsen fra 2014 viste at mange studenter hadde utfordringer knyttet til psykisk helse og ensomhet. Høsten 2017 har Nord universitet nedsatt en egen arbeidsgruppe, for å informere om undersøkelsen samt ansvar for eventuelt etterarbeid. Det er også opprettet egne studiestedsvisse grupper.

Undersøkelsen omfatter alle heltidsstudenter under 35 år. Neste SHoT-undersøkelse gjennomføres i februar 2018.

Studiebarometer 2016

LMU fikk presentert resultatene fra studiebarometer 2016 med særlig vekt på områder knyttet til læringsmiljø. På bakgrunn av presentasjonen gjorde LMU følgende vedtak:

- LMU ber om at resultatene fra studiebarometeret gjennomgås med utgangspunkt i studiestedene, for å se om det er behov for oppfølging av studiestedsavhengige forhold.
- LMU ber studieavdelingen om å legge til rette for at resultatene fra studiebarometeret sorteres på studiested og at antall respondenter kommer fram i tallgrunnlaget.
- LMU ber fakultetene bidra til å øke svarprosenten på studiebarometeret ved å sette av tid i forbindelse med undervisningen, for at studentene kan svare på undersøkelsen

Oppsummering

Utvalget har i 2017 har fokus på å utvikle sin egen arbeidsform, bli kjent med studiestedene og gjøre seg kjent for studentene. Antallet faste medlemmer i utvalget er redusert fra tidligere år, utvalget har et tydelig mandat og en konkret handlingsplan for læringsmiljøet. De faste medlemmene representerer områder som har en direkte tilknytning til det som til sammen utgjør studentenes helhetlige læringsmiljø. Utvalgsmøtene har god deltakelse, gode diskusjoner og et tydelig fokus på å videreutvikle Nord universitets gode læringsmiljø. Det er mulig å forbedre effekten av LMU ved å få enda bedre systematikk i arbeidet i AU.

15/18 Årsrapport 2017 - Læringsmiljøutvalget

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	05.02.2018	15/18

Forslag til vedtak:

Styret tar vedlagte rapport til orientering.

Møtebehandling

Votering

Vedtak

Styret tar vedlagte rapport til orientering.

Vedlegg A22

Møtedato	Behandlingsnummer	Behandlingsaktivitet	Utvalg	Behandlingstype	Beh. status
2018-12-06T13:00:00	33/18	Observatører i LMU	LMU	Vedtaksaker	På sakslisten
2018-12-06T13:00:00	16/18	Peer support	LMU	Orienteringssaker	På sakslisten
2018-12-06T13:00:00	31/18	Handlingsplan LMU- tiltak etter SHoT 2018	LMU	Vedtaksaker	På sakslisten
2018-12-06T13:00:00	32/18	Forslag til rollebeskrivelse og opplæring av studenttillitsvalgte	LMU	Vedtaksaker	På sakslisten
2018-12-06T13:00:00	34/18	Møtekalender 2019	LMU	Vedtaksaker	På sakslisten
2018-12-06T13:00:00	30/18	Godkjenning av protokoll fra LMU-møte 1.11.18	LMU	Vedtaksaker	På sakslisten
2018-12-06T13:00:00	29/18	Godkjenning av innkalling og sakliste til LMU-møte 6.12.18	LMU	Vedtaksaker	På sakslisten
2018-11-01T11:00:00	26/18	Godkjenning av innkalling og sakliste til LMU-møte 1. november 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-11-01T11:00:00	25/18	Godkjenning av protokoll fra LMU-møte 12. september	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-11-01T11:00:00	28/18	Tilskuddsmidler: Studenter- psykisk helse og rusmiddelbruk	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-11-01T11:00:00	13/18	Presentasjon av nytt studentombud	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-11-01T11:00:00	14/18	Samling for studenttillitsvalgte 29.-31. okt	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-11-01T11:00:00	27/18	Oppfølging av SHOT 2018- tiltaksplaner	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-11-01T11:00:00	15/18	Ros og ris per 1. november 2018	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-09-12T00:00:00	24/18	Ros og ris per september 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-09-12T00:00:00	21/18	Godkjenning av protokoll fra LMU-møte 24.05.18	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-09-12T00:00:00	20/18	Godkjenning av innkalling og sakliste til LMU-møte 12.09.18	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-09-12T00:00:00	23/18	Infrastrukturendringer	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-09-12T00:00:00	22/18	Resultatene fra SHoT undersøkelsen 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	11/18	Ros og ris per mai 2018	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	16/18	Konstituering av læringsmiljøutvalget høsten 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	17/18	Prosjektgruppe for opplæring av studenttillitsvalgte – forslag til mandat	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	15/18	Gjennomgang av møtekalender 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	19/18	Læringsmiljø på campus Steinkjer	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	18/18	Læringsmiljøseminar september 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	10/18	Søkertall 2018	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	12/18	Delstrategi for internasjonisering	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-05-24T08:30:00	14/18	Godkjenning av protokoll fra møte 12.04.18	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	9/18	UU-sak - KSS - Evaluering av emner og studieprogram sett i en større sammenheng	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	8/18	Status - SHoT - Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	7/18	Orientering om oppretting av stilling som studentombud ved Nord universitet	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	12/18	Endring av møtedato	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	6/18	Studiebarometer 2017 - resultater og oppfølging	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	5/18	Ros og ris per april 2018	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	13/18	Arbeidsgruppe for LMU-seminar i sept. 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	11/18	Opplæring av studenttillitsvalgte	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	10/18	Protokollhåndtering	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-04-12T13:00:00	9/18	Godkjenning av protokoll fra møtet 15.2.2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	5/18	Forsinket sensur 2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	1/18	Ros og ris per februar 2018	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	4/18	Revidering av handlingsplan for læringsmiljøutvalget	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	1/18	Godkjenning av protokoll fra møte 5.12.2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	4/18	Pathways to quality in higher education- Case studies of educational practices in eight courses	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	3/18	Campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid og læring	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	7/18	Ny prosess for håndtering av ros og ris-meldinger	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	2/18	Varsling av seksuell trakassering	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	8/18	Årsrapport 2017 - Læringsmiljøutvalget	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	6/18	SHoT - Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	3/18	Ny behandling - Studentombud ved Nord universitet	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2018-02-15T00:00:00	2/18	Tilrettelegging ved eksamen - en orientering	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	30/17	Læringsmiljøseminar	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	25/17	Ros og ris november	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	29/17	Møteplan 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	24/17	Tilskudd til ruspolicy	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	23/17	Status digitale læringsverktøy	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	28/17	Evaluering av ordningen med læringsmiljøutvalg	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	22/17	Orientering om SHoT 2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	27/17	Godkjenning av protokoll	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-12-05T11:00:00	26/17	Godkjenning av innkalling og sakliste	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	19/17	Universell konferanse 2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	24/17	Erfaringer fra studiestart	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	16/17	Presentasjon av kvalitetssikringssystemet for utdanning	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	21/17	Kvalitetsrapport for utdanning 2016/2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	25/17	Læringsmiljøseminar	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	23/17	Godkjenning av protokoll	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	20/17	Ruspolicy ved Nord universitet	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	18/17	Ros og ris per september 2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-10-24T09:00:00	17/17	Studentombud ved Nord universitet	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	15/17	Hvordan er studenttilværelsen i Stjørdal?	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	12/17	Ros og ris per 25. august 2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	14/17	Økonomisk støtte til kompetanseheving - universell utforming som fagbegrep i høyere utdanning	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	22/17	Orientering om Campus Steinkjer	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	20/17	Læringsmiljøseminar	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	19/17	Handlingsplan	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	17/17	Godkjenning av protokoll	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken

2017-09-05T10:30:00	13/17	Invitasjon til nasjonal konferanse om inkluderende læringsmiljø	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	18/17	KONSTITUERING AV LÆRINGSMILJØUTVALGET HØSTEN 2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-09-05T10:30:00	21/17	Eksterne studentundersøkelser studieåret 2017-2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	14/17	Godkjenning av protokoll	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	9/17	Kvalitetssikringssystem for utdanningskvalitet	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	6/17	Studiebarometer 2016	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	11/17	Orienteringssaker - LMU 30.5.2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	16/17	Læringsmiljøseminar 2017/2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	10/17	Seminar om psykososialt læringsmiljø og mobbing i høyere utdanning	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	7/17	Hvordan starte arbeidet med ruspolicy ved Nord universitet	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	8/17	Ros og ris per 19. mai 2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-05-30T12:00:00	15/17	Budsjett 2017 - Læringsmiljøutvalget	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-04-04T10:00:00	13/17	SHoT- analyse 2018	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-04-04T10:00:00	12/17	Status- hvordan skal LMU jobbe?	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-04-04T10:00:00	11/17	Kompetansedeling for studenters suksess	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-04-04T10:00:00	5/17	Ros og ris per 28. mars 2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-04-04T10:00:00	4/17	Orientering om førstesemester	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-04-04T10:00:00	10/17	Handlingsplan for læringsmiljøet ved Nord universitet	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-04-04T10:00:00	9/17	Godkjenning av protokoll	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	6/17	Arbeidsutvalg i læringsmiljøutvalget	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	5/17	Hvordan skal læringsmiljøutvalget jobbe?	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	7/17	Læringsmiljøutvalgets handlingsplan 2017 – 2019	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	1/17	Presentasjon av «Innovasjonscampus Steinkjer»	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	2/17	Konstituering av læringsmiljøutvalget våren 2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	2/17	Oversikt over ros og ris per 28.2.2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	8/17	Møteplan for læringsmiljøutvalget i 2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	3/17	Godkjenning av protokoll 20.01.2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	3/17	Protokoll fra møte i Utdanningsutvalget 23.2.2017	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-03-10T11:00:00	4/17	Årsrapport 2016 - Læringsmiljøutvalget	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2017-01-20T00:00:00	1/17	Mandat for læringsmiljøutvalget 2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-12-15T13:00:00	34/16	Mandat for læringsmiljøutvalget 2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-12-15T13:00:00	33/16	Læringsmiljøutvalgets handlingsplan 2017-2019	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-12-15T13:00:00	32/16	Møteplan våren 2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-12-15T13:00:00	31/16	Godkjenning av protokoll 3.11.2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-12-15T13:00:00	35/16	Ros og ris per 5. desember 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	2/16	Ros og ris per 3. november 2016	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	3/16	Informasjon om saker i styrets klagenemnd	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	29/16	Mandat Læringsmiljøutvalget 2017	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	28/16	SHoT- analyse	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	27/16	Dårlig luftkvalitet på studiested Namsos	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	26/16	LMU-forum den 20. oktober i Tromsø	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	30/16	Plan for stimulerende og inkluderende læringsmiljø ved Nord universitet 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	25/16	Referat fra seminar "Rusmiddelforebygging rettet mot studenter"	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-11-03T13:00:00	24/16	Godkjenning av protokoll 26.09.2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	1/16	Mobbing i høyere utdanning	LMU	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	21/16	Plan for et stimulerende og inkluderende arbeidsmiljø ved Nord universitet 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	23/16	Møteplan høsten 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	16/16	Konstituering av Læringsmiljøutvalget høsten 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	17/16	Godkjenning av protokoll 20.04.2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	19/16	LMU-forum 2016 i Tromsø	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	18/16	Universellrapport 2:2016 Kartlegging av arbeid i læringsmiljøutvalg i høyere utdanning 2014 – 2015	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	20/16	Ros og ris per september 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-09-26T11:00:00	22/16	Kjønnsnøytrale toaletter ved Nord universitet	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-04-20T11:00:00	15/16	Orientering om lmu-arbeidet ved UiN 2013-2015	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-04-20T11:00:00	11/16	Ros og ris per april 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-04-20T11:00:00	13/16	Møteplan våren 2016 for læringsmiljøutvalget	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-04-20T11:00:00	12/16	Årsrapport 2015 - LMU Universitetet i Nordland	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-04-20T11:00:00	14/16	Regnskap LMU/SKU 2015 - Universitetet i Nordland	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-04-20T11:00:00	10/16	Plan for et stimulerende og inkluderende læringsmiljø ved Nord universitet 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-04-20T11:00:00	9/16	Godkjenning av protokoll 5/15	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-04-20T11:00:00	8/16	Konstituering av læringsmiljøutvalget ved Nord universitet våren 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-03-02T11:00:00	4/16	Plan for et stimulerende og inkluderende læringsmiljø ved Nord universitet 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-03-02T11:00:00	7/16	Møteplan våren 2016 for læringsmiljøutvalget	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-03-02T11:00:00	1/16	Konstituering av læringsmiljøutvalget ved Nord universitet våren 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-03-02T11:00:00	2/16	Godkjenning av protokoll 5/15	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-03-02T11:00:00	3/16	Ros og ris per 1. mars 2016	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-03-02T11:00:00	5/16	Regnskap LMU/SKU 2015 - Universitetet i Nordland	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
2016-03-02T11:00:00	6/16	Årsrapport 2015 - LMU Universitetet i Nordland	LMU	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken

Vedlegg A23

Arkivsak-dok. 15/02692-89
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Thorbjørn Aakre, Elin Sommerli og Margrethe M. Solli

Saksgang

NY PROSESS FOR HÅNDBLING AV ROS OG RIS-MELDINGER

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget vedtar fremlagte prosess for håndtering av ros og ris-meldinger.

Bakgrunn

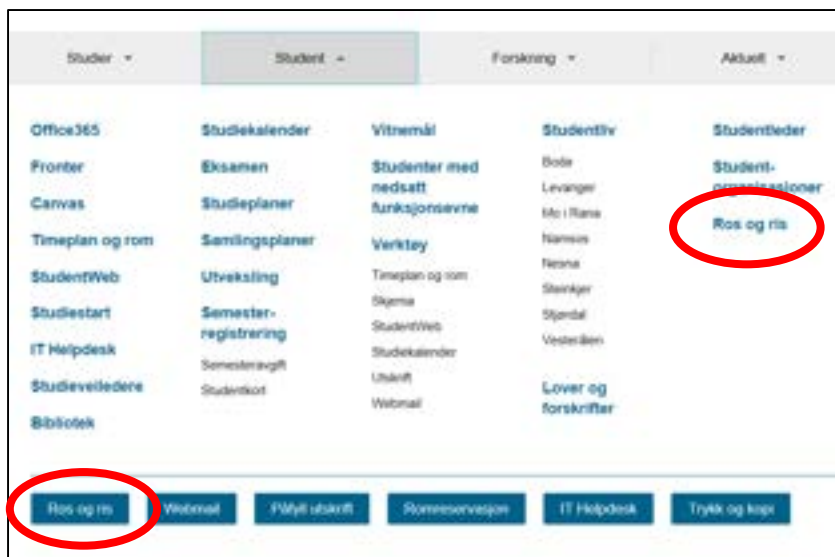
Læringsmiljøutvalget får i hvert møte presentert en oversikt over status på «ros-og-ris meldinger. Nord har hatt en selvpålagt målsetting om at studenter som melder fra om forhold skal få tilbakemelding innen 3 uker. Antallet meldinger som har blitt stående som «åpen» og ubesvarte har vokst og i møtet 5.12.2017 vedtok Læringsmiljøutvalget å be arbeidsutvalget avklare hvordan kommunikasjonen vedrørende ros og ris-meldinger med fakultetene kan bedres.

Saken beskriver dagens system og hvordan meldingene blir behandlet. Derneft beskrives et forslag til ny prosess for håndtering av meldingene.

Saksframstilling

I Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 4-3-3 står det: «..Læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget kan gi uttalelser om disse forholdene..». Gjennom «ros og ris-systemet» har universitetet laget et system for håndtering av meldinger fra studenter med fortløpende behandling. Systemet har vært i bruk siden 2005 i Bodø. Ved tidligere HiNT var det et tilsvarende digitalt meldingsystem «Si det til oss», med tilsvarende oppfølging som i Bodø. Tidligere var også ansatte invitert inn som brukere i systemet, men i de senere år er de henstilt til å benytte andre kanaler. Mottatte meldinger anses for å være reelle problemer som fortjener oppfølging. Meldingsystemet er ikke ment brukt til å levere formelle klage som f.eks. eksamenskarakterer, opptaksavgjørelser eller klage på andre typer vedtak.

I dag er «ros og ris-systemet» tilgjengelig via universitets nettsider, under fanen «Student» (figur 1).

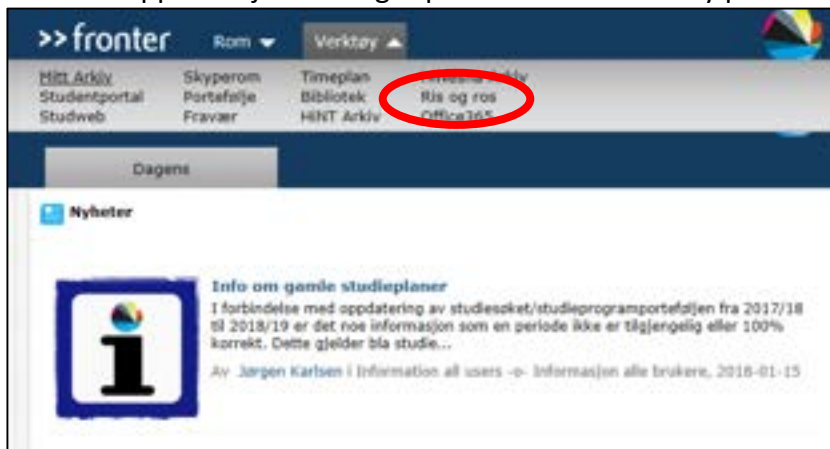

Figur 1 Ros og ris på Nords nettsider

Ved å klikke på «Ros og ris» vil melder bli videresendt til et rapporterings skjema (se vedlegg) for rapportering av melding. Selve skjemaet krever at studenten fyller inn kontaktinformasjon, studiested, melding og eventuell forslag til løsning på det som melder anser som et problem. Det er tydeliggjort på skjemaet at for raskest mulig oppfølging av IT- og bygningstekniske forhold bør de respektive avdelinger kontaktes direkte.

Kontaktinformasjon til disse er oppgitt i skjemaet og følges ikke opp gjennom dette systemet.

Lenke til rapportsskjema er også plassert under verktøy på hovedsiden til fronter (figur 2).

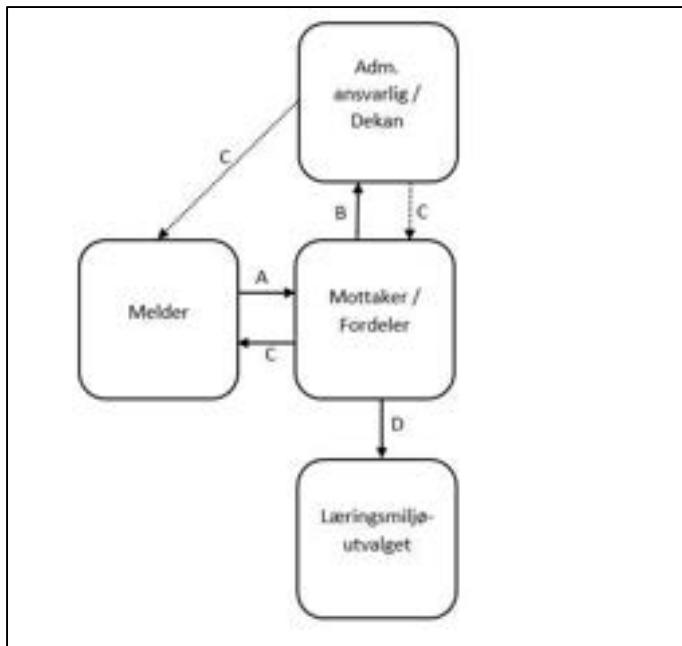

Figur 2 Ros og ris på fronter

På Nords nettsider ligger det flere innganger til ulike meldingsystemer (ros og ris, HMS-avvik, seksuell trakassering, drift, IT og kritikkverdige forhold). Det skal igangsettes et arbeid for å se hvordan inngangene kan samles på en felles nettside.

Beskrivelse av dagens prosess

- Melder benytter skjema for ros og ris for å melde en hendelse/sak
- Mottaker av meldingen loggfører og videresender melding til leder for ansvarlig enhet. Dekan, hvis faglig sak eller administrativ leder for berørt område.
- Leder som mottar meldingen gir i varierende grad tilbakemelding til mottaker/fordeler. Enkelte ganger har ansvarlig leder kontaktet melder direkte, uten at mottaker har fått beskjed. Dette medfører at sak (meldingen) fortsatt står som ubesvart i oversikten til Læringsmiljøutvalget.
- Mottaker/Fordeler utarbeider en oversikt til LMU, med status på alle innkomne meldinger.

Figur 3 Arbeidsflyt for ros og ris-meldinger

Drøfting av dagens prosess

I oppstartsåret 2005 ble det mottatt over 400 meldinger, året etter var antallet halvert og siden 2010 har antallet ligget på ca. 50. Det viktigste er at studenten har mulighet til å si fra, at meldingene følges opp og at studenten opplever forbedring av læringsmiljøet. Samtidig er det viktig at universitetet som organisasjon lærer av prosessen i sitt systematiske kvalitetsarbeid.

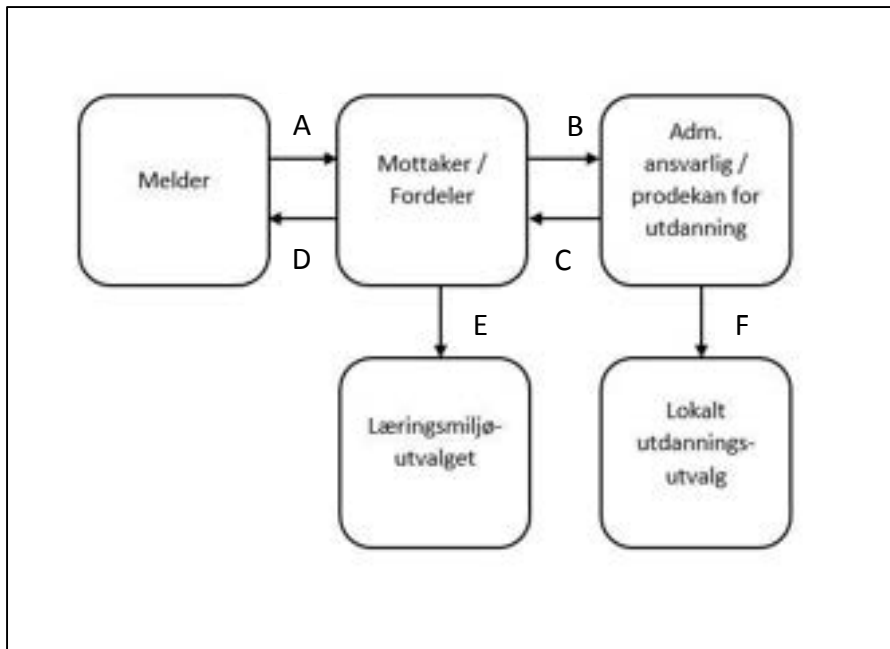
De fleste meldingene blir fulgt opp av ansvarlig leder som returnerer tilsvaret til mottaker/fordeler som igjen gir student beskjed. Mottaker/fordeler har samtidig oppdatert statusoversikten til LMU. Dette er i tråd med gjeldende rutine.

Samtidig er det et økende antall meldinger som stående åpen da mottaker/fordeler ikke får tilbakemelding fra ansvarlig enhet. I noen få tilfeller har det vist seg at ansvarlig har videresendt svar direkte til student/melder, uten å varsle mottaker/fordeler slik at saken kan lukkes. I noen tilfeller får hverken mottaker/fordeler eller student beskjed om hva som skjer med meldingen. En kan anta at meldingen i disse tilfellene ikke prioriteres besvart. Ansvarlig enhet kan likevel ha fulgt opp meldingen uten at dette er blitt dokumentert.

Med dagens rutine er ikke lokalt utdanningsutvalg mottaker av informasjon om meldinger som angår læringsmiljøet på fakultetet.

Ny prosess

Prodekan for utdanning har et spesielt ansvar for oppfølging av det systematiske kvalitetsarbeidet ved fakultetet innen utdanningsområdet. Slik sett vil det være naturlig at prodekan for utdanning er mottaker av ros og ris-meldinger som angår fakultetet. Prodekan for utdanning er også leder for det lokale utdanningsutvalget. I den nye modellen blir det foreslått at utvalget skal være orientert om meldinger som angår utdanningskvaliteten ved fakultetet. De øvrige aktivitetene går som i dagens prosess.

Figur 4 Ny prosess for håndtering av ros og ris-meldinger

Forklaring til prosessflyt

- A. Melder benytter skjema for ros og ris for å melde en hendelse/sak
- B. Mottaker av meldingen loggfører og videresender melding til leder for ansvarlig enhet. Prodekan, hvis faglig sak eller administrativ leder for berørt område.
- C. Leder som mottar meldingen gir tilbakemelding til mottaker/fordeler innen avtalt frist.
- D. Mottaker/fordeler videresender svar til melder, loggfører svar og setter saken som lukket.
- E. Mottaker/Fordeler utarbeider en oversikt til LMU, med status på alle innkomne meldinger.
- F. Prodekan for utdanning orienterer lokalt utdanningsutvalg om innkomne meldinger.

Ros og ris

Her finner du Nord universitets system for å melde fra om ros, ris eller komme med forslag til forbedringer. Alle studenter og ansatte er velkomne til å si fra om forhold de mener det er viktig å følge opp. Meldingene behandles av blant annet læringsmiljøutvalget ved Nord universitet.

Merk:

For rask oppfølging av bygningsmessige forhold (varme/ventilasjon/utstyr) **bør** lokal driftsavdeling kontaktes:

- Bodø: eiendomsdrift.bodo@nord.no
- Levanger: eiendomsdrift.levanger@nord.no
- Mo i Rana: eiendomsdrift.moirana@nord.no
- Namsos: eiendomsdrift.namsos@nord.no
- Nesna: eiendomsdrift.nesna@nord.no
- Sandnessjøen: eiendomsdrift.sandnessjoen@nord.no
- Steinkjer: eiendomsdrift.steinkjer@nord.no
- Stjørdal: eiendomsdrift.stjordal@nord.no
- Vesterålen: eiendomsdrift.vesteralen@nord.no

For rask oppfølging av IT-relaterte problemer bør lokal helpdesk kontaktes:

- Tidligere UiN, HiNe: tlf 75517272 el. helpdesk@nord.no
- Tidligere HiNT: tlf 74022999 el. it hjelp@nord.no

Du må oppgi navn og e-post for at vi skal kunne gi deg et svar. Normalt kan du forvente et svar i løpet av ca. 3 uker. Anonyme meldinger vil ikke bli fulgt opp.

* Studiested

Velg...

* Ditt navn

* Din e-post adresse

* Din melding

0/4000

Forslag til tiltak (valgfritt)

0/4000

Send

Tittel	Håndtering av ros og ris-meldinger
Formål	Sikre at meldinger blir fulgt opp
Prosesstart	Melding mottas
Prosesslutt	Melding lukket
Kvalitetskrav	§ 4-3 i UH-loven
Tidsfrister	Melder skal motta svar innen 3 uker jf. vanlig forvaltningspraksis
Prosessansvarlig	Studieavdelingen
Prosesseier	Studiedirektør
Dato revidert (årlig revidering)	Såfremt ikke noe annet er spesifisert, er prosessen gyldig i ett år etter siste revisjon.

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Melder Benytter skjema for ros og ris for å melde en hendelse/sak	Skjema er tilgjengelig på Nords nettside og i Fronter/Canvas. Engelsk skjema er også tilgjengelig.	
2	Mottaker/Fordeler Meldingen loggføres og videresendes til leder for ansvarlig enhet.	Prodekan, hvis faglig sak eller administrativ leder for berørt område.	
3	Prodekan for utdanning/Adm. leder Sørger for at meldingen følges opp og at svar returneres til mottaker/fordeler.	Skal også lage O-sak (se pkt. 6)	
4	Mottaker/Fordeler Formidle svar til melder og oppdatere logg.		
5	Læringsmiljøutvalget Motta oversikt over innkomne meldinger.	Orienteringssak til hvert møte i LMU som viser om saken er åpen eller lukket.	
6	Lokalt utdanningsutvalg Orienteringssak om meldinger som angår fakultetet.		

7/18 Ny prosess for håndtering av ros og ris-meldinger

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	15.02.2018	7/18

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget vedtar fremlagte prosess for håndtering av ros og ris-meldinger.

Møtebehandling

Thorbjørn Aakre presenterer ny prosess for håndtering av ros og ris-meldinger.

Vedtak

LMU vedtar fremlagte prosess av ris og ros meldinger

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Melding om ros og ris

Mottatt dato:	5.10.18	Nr:	2018:34
Melder:		E-postadresse:	
Studiested:	Steinkjer		
Prosesseier/ansvarlig:	IT	Frist for rapportering:	29.10.18

Observasjon:

Det mangler musematter på x antall maskiner på biblioteket. Det er x antall mus som ikke er i fungerende standard. Det er helt forkastelig at under en byggeperiode når mange rom er utilgjengelige at det ikke blir ivaretatt utstyr som står igjen til felles bruk. Det burde være et konstant fokus på holde lokalene i orden.

Foreslåtte tiltak:

Sett 1 person til å holde tilsyn med lokalene, dette kan like så godt være en ivrig student.

Tiltak utført:**Framtidige tiltak:**

Vi tar en opptelling og anskaffer nytt utstyr så raskt som mulig.

Andre merknader:

Mus og musematter forsvinner/stjeles jevnlig fra publikumsterminaler, i tillegg til at noen blir ødelagt. Vi fører tilsyn og fyller etter med mus og musematter med jevne mellomrom. Vi er likevel avhengig av tilbakemelding fra brukerne for at dette skal skje raskt nok, så takk for tilbakemelding!

Vedlegg A25

Arkivsak-dok. 15/02692-59
Saksansvarlig Kevin Hovdahl Holmli
Saksbehandler Katrine Bruvold

Saksgang

ORIENTERING OM "FØRSTE SEMESTER"

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget tar saken til orientering.

Sammendrag

Studentvertene fra Levanger og Bodø orienterer om prosjektet «Første semester».

4/17 Orientering om «Første semester»

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Læringsmiljøutvalget	04.04.2017	4/17

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget tar saken til orientering

Møtebehandling

Øystein Strømsnes informerte om «Første semester» prosjektet i Bodø. Påpekte at dette er en viktig jobb og prosjektet kom i gang i Bodø våren 2015 i form av en prosjektstilling. Hensikten med prosjektet er å tilrettelegge for at studenter kan bli kjent med hverandre og fordrer et godt samarbeid mellom samskipnad og universitetet. Studentveileder er inne og jobber med prosjektet.

Største tiltak har vært å samles på tvers. Man blir inspirert av hverandre og får et tettere samarbeid mellom fakultet og studentforening. Erfaringer som er gjort er at samarbeid funker. Selv om man ser positive ringvirkninger, har man en lang vei å gå. Klasserommet en viktig sosialiseringfaktor, man må forankre prosjektet i faglig ledelse. Første semester er et sårbart prosjekt, det må forankres høyere opp.

Kirsti Grøtan informerte om «Første semester» fra Levanger. Det viktigste med prosjektet er samarbeidet. Endring som må til er at det forankres i læringsmiljøutvalget og det må forankres på hvert studiested. Man har på levanger erfaring med sosiale arrangement med blant annet faste strikke og spillekvelder, quiz, ulike kurs, temakvelder på studentkro. Man opplever lite samarbeid med fag da det er vanskelig å dra de med. Studieveiledere er også med på Levanger.

Biblioteket i Bodø har også erfaring med spesiell tilrettelegging for studenter første semester. De arrangerer «Amacing race» hvor man løser oppgaver i biblioteket. Hensikten er å lære seg bruk av biblioteket. Det er god erfaring med dette og bør implementeres på andre studiesteder. Spill er kjøpt inn.

Margrethe Solli orienterte om hvordan studietjenesten kan bistå inn mot dette prosjektet.

Hanne Solheim Hansen kom med nytt forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget ber arbeidsutvalget sikre at vi får etablert et samarbeid mellom studentorganisasjon, StudentiNord og Nord universitet på alle studiestedene slik at relevante tiltak for det enkelte studiested fra «Første semester» kan gjennomføres. «Første semester» forankres i læringsmiljøutvalget.

Votering:
Enstemmig.

Vedtak:

Læringsmiljøutvalget ber arbeidsutvalget sikre at vi får etablert et samarbeid mellom studentorganisasjon, StudentiNord og Nord universitet på alle studiestedene slik at relevante tiltak for det enkelte studiested fra «Første semester» kan gjennomføres. «Første semester» forankres i læringsmiljøutvalget.

Vedlegg A26

Arkivsak-dok. 15/02692-86
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Margrethe Mørkved Solli og Thorbjørn Aakre

Saksgang

SHOT - STUDENTENES HELSE- OG TRIVSELSUNDERSØKELSE 2018

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget tar saken til orientering

Saksframstilling

SHoT 2018 er en undersøkelse bland alle heltidsstudenter (ikke internasjonale) under 35 år. Undersøkelsen er finansiert av Kunnskapsdepartementet og gjennomføres av Folkehelseinstituttet. Undersøkelsens varighet er fra 6. februar til 20. mars. Studentene mottar epost med et digitalt spørsmålsskjema. Resultatene kan oppdeles både på studiested og fakultet.

LMU vedtok i møtet 5. desember å nedsette en egen arbeidsgruppe med oppdrag å legge til rette for undersøkelsen og å bidra til at undersøkelsen følges opp. Arbeidsgruppa har utarbeidet egen kommunikasjonsplan med ulike aktiviteter for å bidra til økt deltakelse. Arbeidsgruppen ledes av Studentrådgiver ved Studentinord Kirsti Grøtan som vil orientere LMU om status i møtet.

6/18 SHoT - Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	15.02.2018	6/18

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget tar saken til orientering

Møtebehandling

SHoT undersøkelsen er sendt ut, og undersøkelsen pågår fortsatt. Det ble satt ned en arbeidsgruppe før jul som skulle jobbe med å informere og motivere for deltakelse i studien. Foreløpig rapport viser til svarprosent på 16,7, noe som er lavere enn ønsket. Likevel er Nord universitet andre best i landet på svarprosent så langt.

Studentrepresentant melder om at flere er skeptiske til at det etterspørres sensitive opplysninger i undersøkelsen, og at dette kan være årsak til at mange velger å ikke delta.

Foreløpige resultater vil foreligge i juli/august, ca. 1 mnd. før endelige resultater publiseres.

Vedtak

LMU tar saken til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Vedlegg A27

Arkivsak-dok.	15/02692-99
Saksansvarlig	Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler	Thorbjørn Aakre

Saksgang

STATUS - SHOT - STUDENTENES HELSE- OG TRIVSELSUNDERSØKELSE 2018

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget tar saken til orientering.

Bakgrunn

LMU vedtok i møtet 5. desember å nedsette en egen arbeidsgruppe med oppdrag å legge tilrette for undersøkelsen og å bidra til at undersøkelsen følges opp.

Studentrådgiver ved Studentinord Kirsti Grøtan som vil orientere LMU om status på SHoT-undersøkelsen i møtet.

13/18 Arbeidsgruppe for LMU-seminar i sept. 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	12.04.2018	13/18

Forslag til vedtak:

1. Arbeidsgruppe for LMU-seminar høsten 2018 består av...
2. Læringsmiljøutvalget gir følgende innspill til program...

Møtebehandling

Kirsti Grøtan presenterer saken. Resultatene fra SHoT-undersøkelsen vil bli presentert i september 2018 og LMU har tidligere besluttet at dette gjøres på det planlagte LMU-seminaret i september. Aktuelle datoer for seminaret har vært 11. eller 12. september. Kirsti Grøtan har vært i kontakt med Espen Munkvik som har anledning til å komme til Bodø 12. september for å presentere resultatene fra undersøkelsen.

LMU diskuterer hvem som skal jobbe med program og gjennomføring av seminaret. SHoT-utvalget og arbeidsutvalget bør involveres i arbeidet. Det bør også være representanter fra studentsamskipnaden og fra kommunikasjonsavdelingen.

Innspill til faglig program som fremkommer i møtet:

- SHoT- resultater fra undersøkelsen
- Informasjon til studentene om hva en kan gjøre/hvor de kan henvende seg ved uønskede situasjoner og konflikter.

Det foreslås at arbeidsutvalget får ansvar for å delegere arbeidsoppgaver, samt nedsette arbeidsgruppe. Det er best om dette gjøres etter at ny studentrepresentanter er valgt i slutten av april.

Vedtak

Arbeidsutvalget for LMU-seminar 2018 nedsetter gruppe og delegerer arbeidsoppgaver i forbindelse med gjennomføring av seminaret etter at det er valgt nye studentrepresentanter. Innspill til program tas til etterretning og gis videre til AU.

Vedlegg A28

Arkivsak-dok. 15/02692-110
Saksansvarlig Tor Flåm
Saksbehandler Siri Grøvnes Solheim

Saksgang

RESULTATENE FRA SHOT UNDERSØKELSEN 2018

Forslag til vedtak:

1. Læringsmiljøutvalget vedtar gjennomføring av tiltak for å imøtekomme de utfordringer som fremkom i SHoT undersøkelsen 2018.
2. Læringsmiljøutvalget setter vedtatte tiltak inn i handlingsplanen.

Saksframstilling

Resultatene fra SHoT 2018 viser at flertallet av studentene har det bra, både i studiebyen og ved studieprogrammet de følger. Samtidig er det noen trender som går i en uønsket retning. Særlig gjelder dette at andelen studenter med psykiske symptomplager øker. Dessuten oppgir 30 % av studentene å ha følt seg utenfor, isolert, eller savner noen å være sammen med.

Hovedtendensen er at studentene som er tilknyttet Nord universitetet følger de nasjonale trendene. Det er likevel betydelige variasjoner i resultatene mellom studiestedene som læringsmiljøutvalget må se nærmere på.

Nord universitets resultater fra SHoT undersøkelsen vil presenteres nærmere på seminaret 12. september. I etterkant må læringsmiljøutvalget ta stilling til resultatene og diskutere hva som kan gjøres i praksis for å påvirke studentenes hverdag til det bedre.

Ved behov må nye tiltak settes inn i handlingsplanen til LMU.

Vedlegg:

SHoT resultater for Nord universitetet

SHOT 2018

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse

Nord studentsamskipnad

 Studentsamskipnaden
i Oslo og Akershus

sammen
Studentsamskipnaden på Vestlandet

 e sit

 FHI
Folkehelseinstituttet

Forhold på studiestedet

Mottatt på studieprogrammet

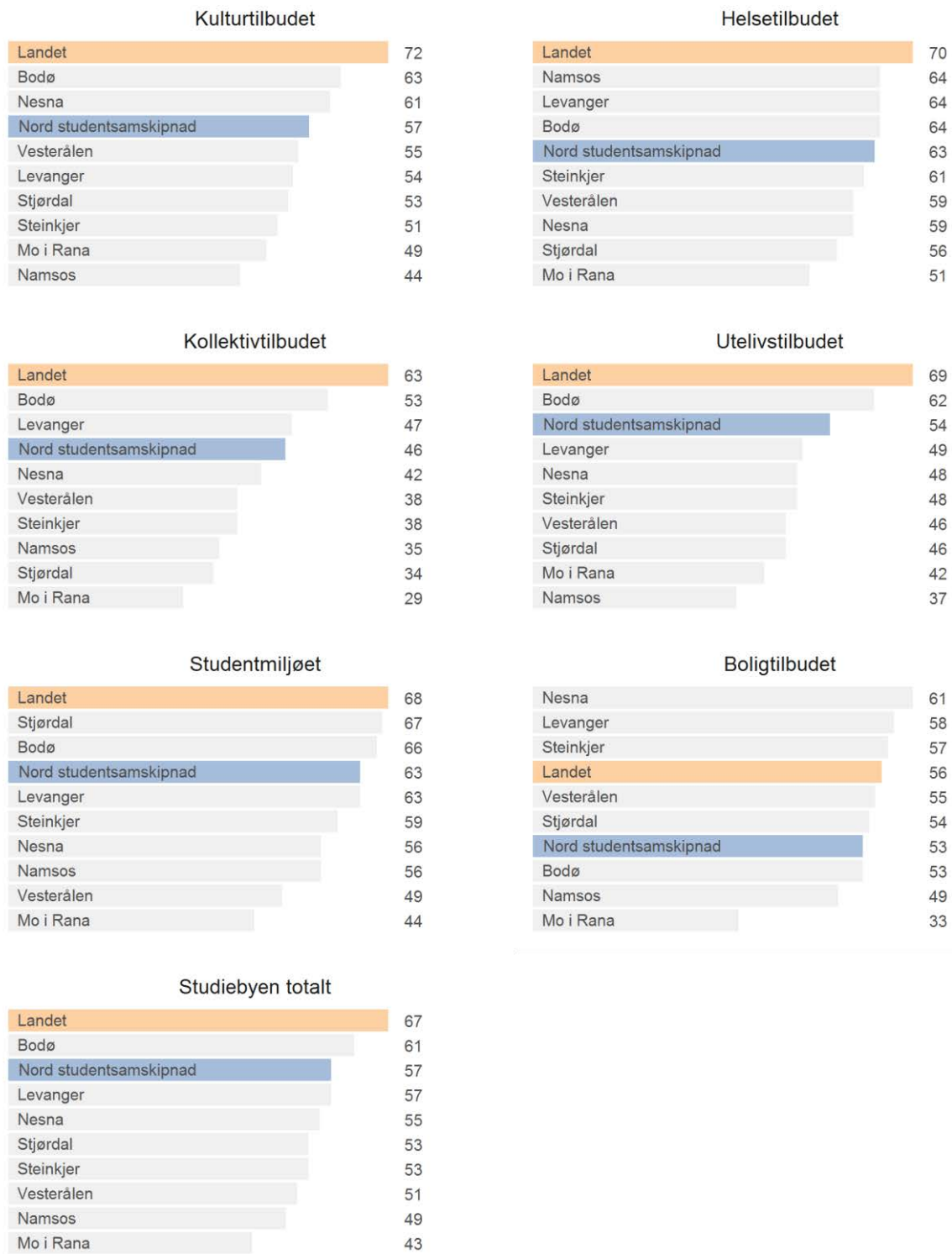
Følte du deg godt mottatt på nåværende studieprogram da du var ny student (% ja)?

Levanger	92.2
Stjørdal	92.0
Namsos	90.7
Steinkjer	89.5
Nord studentsamskipnad	88.5
Landet	88.4
Bodø	87.4
Vesterålen	83.3
Mo i Rana	80.7
Nesna	80.6

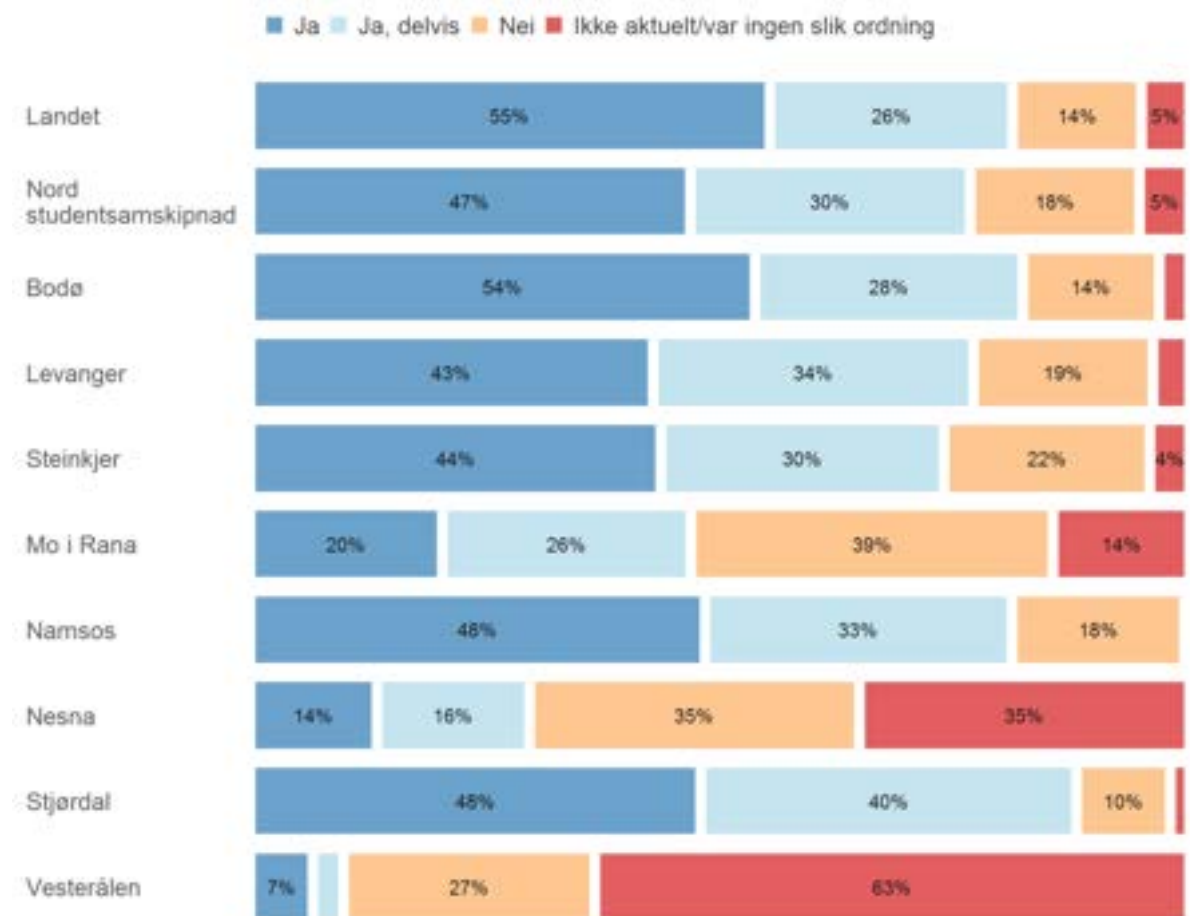
Tilfredshet med studiebyen

Oppgi hvor fornøyd du er med byen du studerer i når det gjelder (0-100 poeng):

Deltakelse i fadderordning

Deltok du i fadderordning eller lignende på ditt nærværende studieprogram da du var ny student?

Opplevelse av fadderordningen

Hvordan opplevde du fadderordningen (eller lignende) når det gjelder ....(0-100 poeng)?

De sosiale arrangementene

Vesterålen	83
Nesna	82
Steinkjer	75
Landet	71
Stjørdal	70
Levanger	70
Bodø	70
Nord studentsamskipnad	69
Namsos	65
Mo i Rana	42

Muligheten til å bli kjent med nye studenter

Vesterålen	92
Nesna	82
Steinkjer	76
Landet	75
Stjørdal	74
Levanger	72
Bodø	72
Nord studentsamskipnad	71
Namsos	68
Mo i Rana	45

Informasjonen du fikk om lærestedet

Nesna	82
Vesterålen	75
Landet	65
Stjørdal	60
Levanger	60
Bodø	60
Nord studentsamskipnad	59
Steinkjer	59
Namsos	58
Mo i Rana	48

Omfanget av alkohol/rus

Vesterålen	75
Nesna	75
Landet	64
Levanger	64
Stjørdal	63
Steinkjer	63
Nord studentsamskipnad	62
Bodø	62
Namsos	61
Mo i Rana	49

Fadderordningen totalt sett

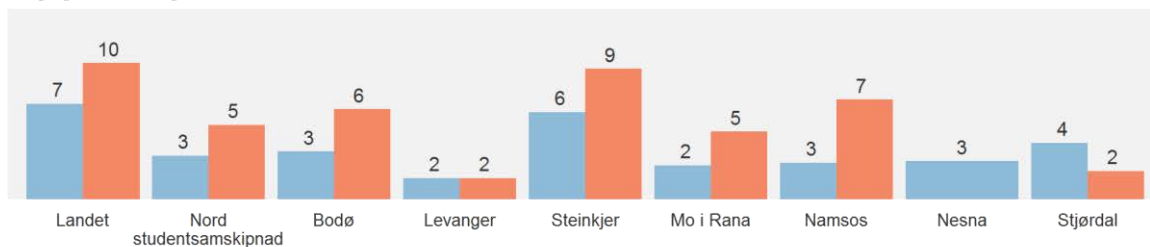
Vesterålen	83
Nesna	78
Landet	69
Steinkjer	69
Levanger	68
Bodø	68
Nord studentsamskipnad	67
Stjørdal	67
Namsos	63
Mo i Rana	41

Frivillig studentengasjement

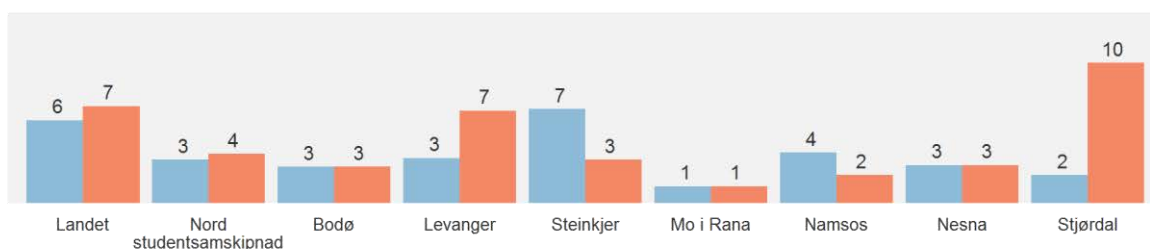
Er du/har du vært involvert i organisert frivillig studentvirksomhet?

Ja, tidligere Ja, nå

Faglige foreninger

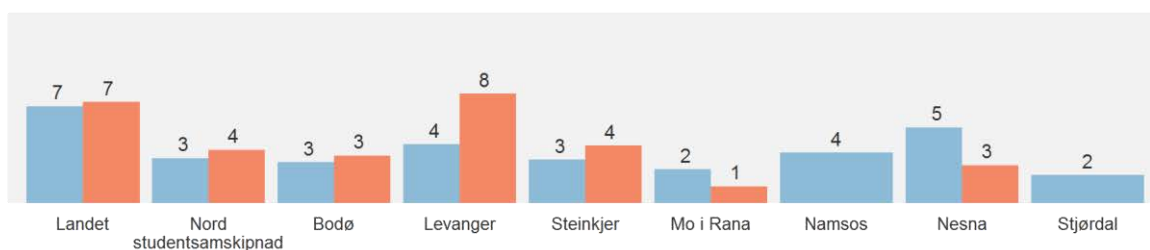
Idrett

Interesseforeninger

Kulturarena

Studentdemokrati

Trivsel med studiet

Oppgi hvor fornøyd du er med disse faglige forholdene det siste semesteret (0-100 poeng):

Undervisningen

Levanger	64
Steinkjer	63
Landet	62
Nord studentsamskipnad	60
Nesna	60
Bodø	59
Namsos	58
Mo i Rana	58
Vesterålen	46
Stjørdal	46

Egen arbeidsinnsats

Nesna	60
Namsos	59
Levanger	59
Mo i Rana	58
Nord studentsamskipnad	56
Landet	56
Stjørdal	56
Bodø	56
Vesterålen	53
Steinkjer	52

Arbeidsmengden på studiet

Steinkjer	59
Nesna	58
Landet	55
Bodø	54
Nord studentsamskipnad	53
Mo i Rana	53
Levanger	53
Vesterålen	52
Stjørdal	48
Namsos	46

Måten studiet er strukturert på

Steinkjer	57
Landet	55
Nesna	53
Bodø	50
Nord studentsamskipnad	49
Levanger	49
Mo i Rana	48
Namsos	45
Vesterålen	43
Stjørdal	32

Den faglige veiledningen

Steinkjer	59
Levanger	59
Landet	56
Stjørdal	55
Nesna	55
Nord studentsamskipnad	54
Namsos	54
Mo i Rana	52
Bodø	52
Vesterålen	36

Det fysiske læringsmiljøet

Nesna	65
Levanger	62
Landet	60
Bodø	59
Nord studentsamskipnad	58
Namsos	56
Mo i Rana	56
Stjørdal	55
Steinkjer	53
Vesterålen	40

Tilbakemelding på egen læring

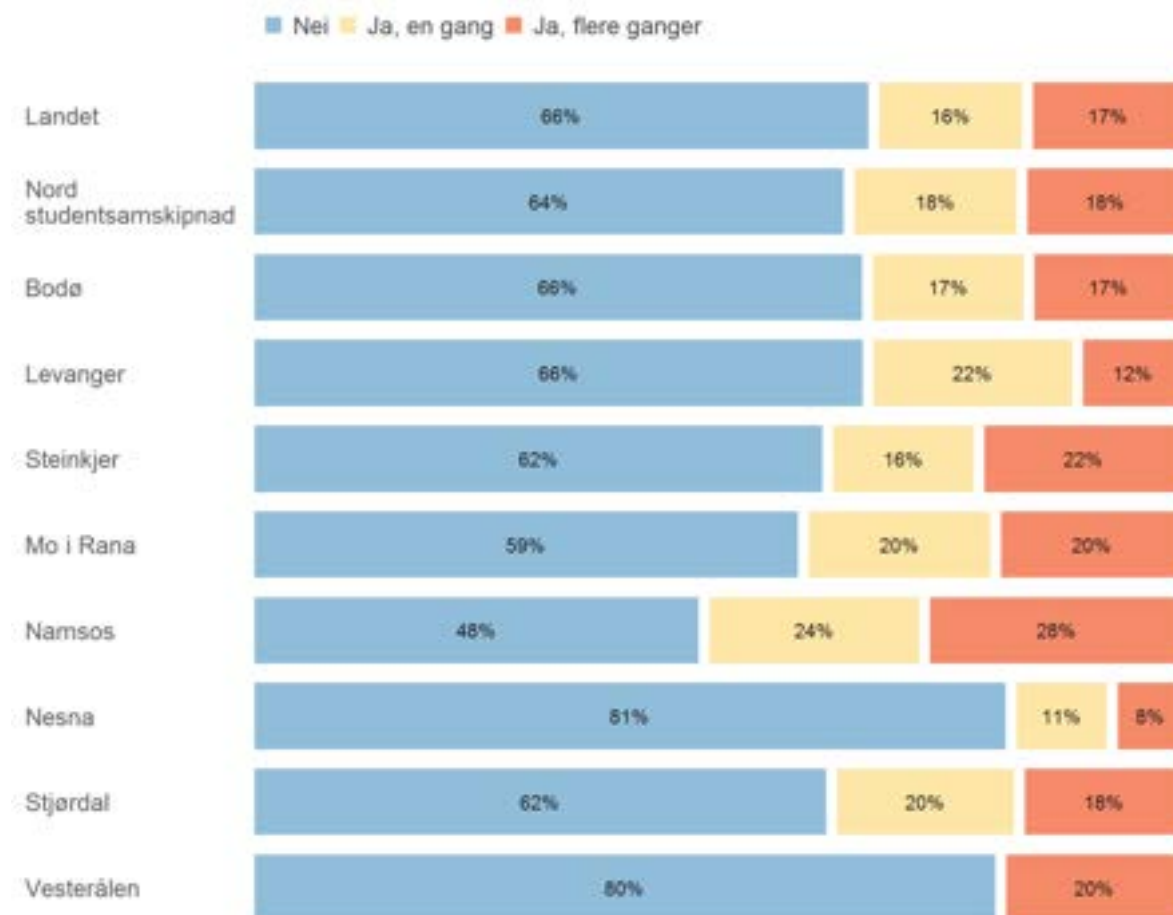
Levanger	53
Nesna	51
Nord studentsamskipnad	49
Namsos	49
Steinkjer	49
Landet	48
Stjørdal	48
Mo i Rana	48
Bodø	48
Vesterålen	39

Studieferdigheter

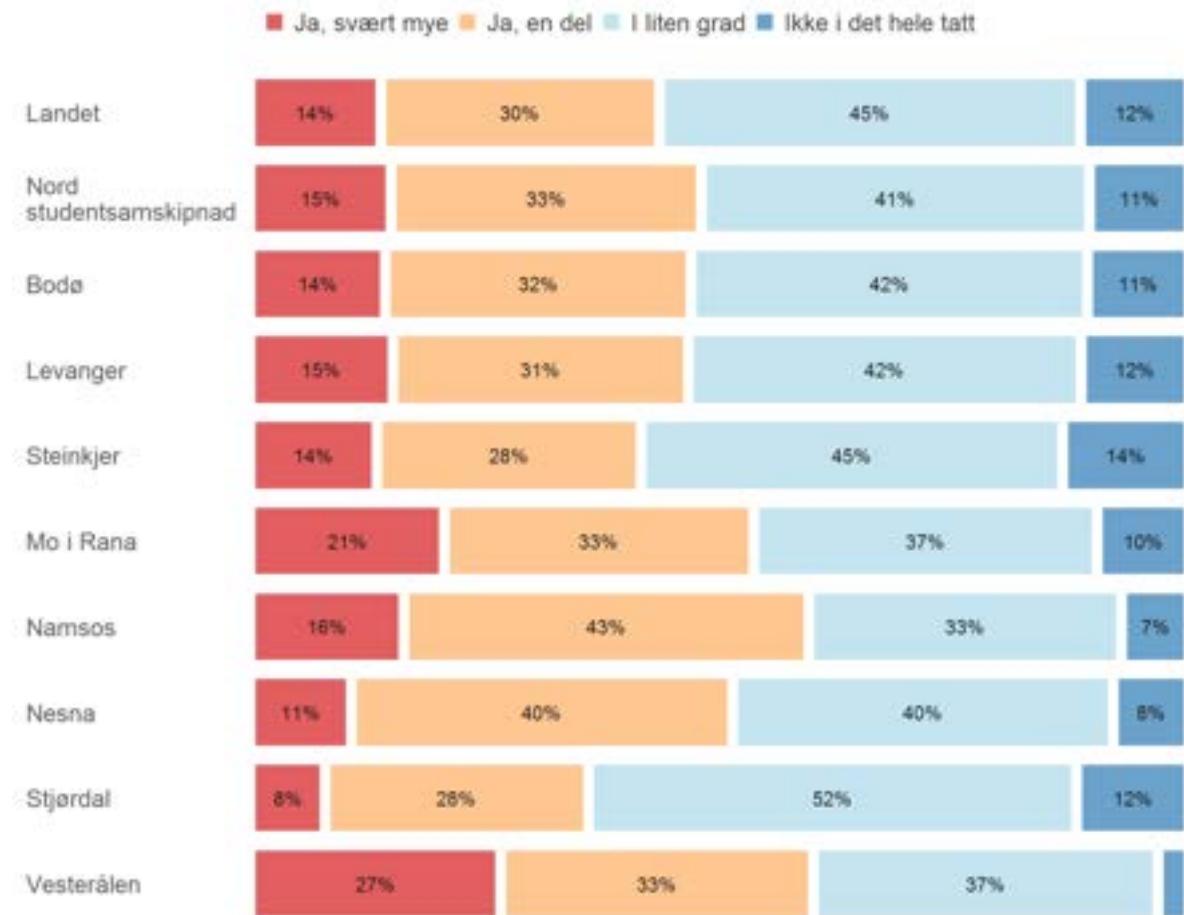
Stryk

Har du strøket til eksamen etter at du begynte på høyskole/universitet? (3-delt)

Eksamensangst

Har du eksamensangst?

Prestasjonsfremmende midler

Har du i løpet av studietiden brukt legemidler enten for å øke konsentrasjonsevnen, våkenhet og heve energinivået, eller for å roe deg ned før eksamener/presentasjoner (% ja)?

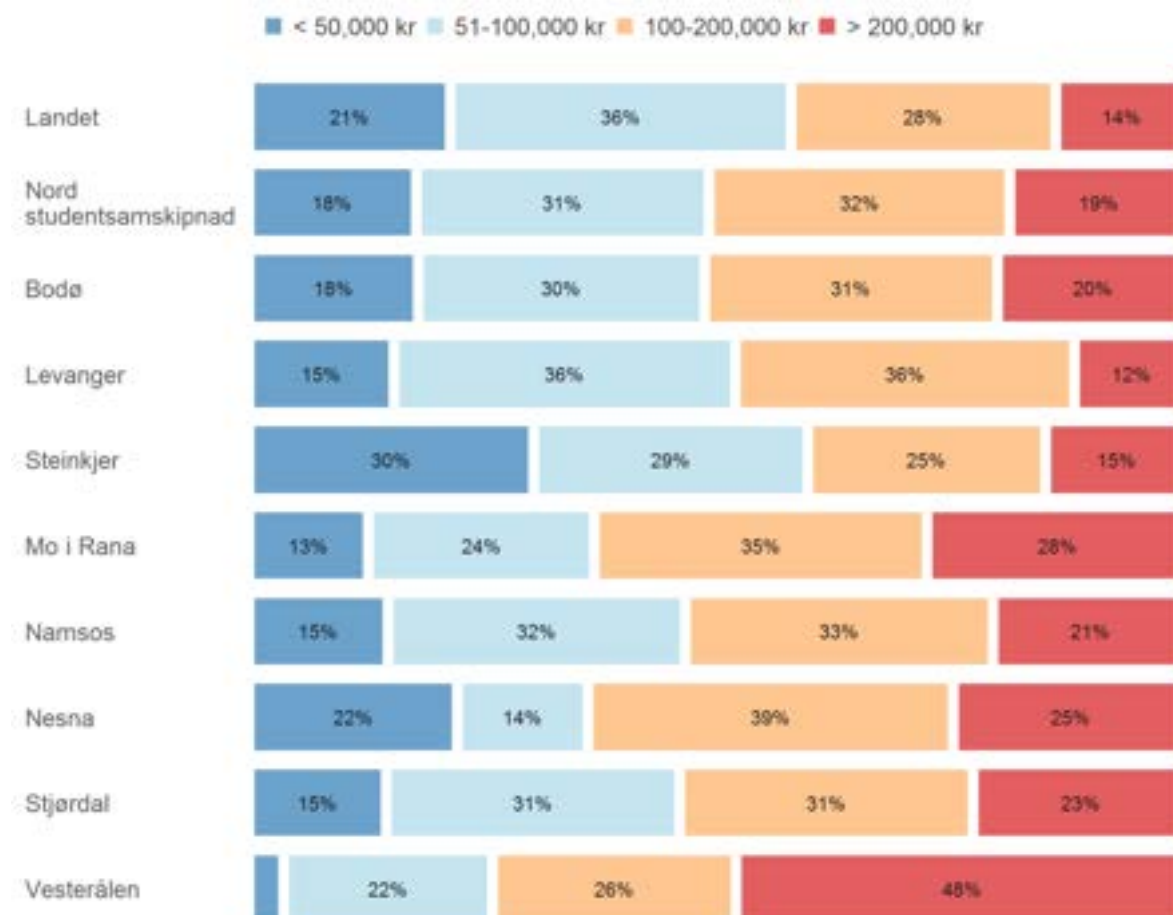
Namsos	8.8
Vesterålen	6.7
Steinkjer	6.3
Stjørdal	6.0
Bodø	5.7
Landet	5.4
Nord studentsamskipnad	5.3
Mo i Rana	4.9
Nesna	2.7
Levanger	2.5

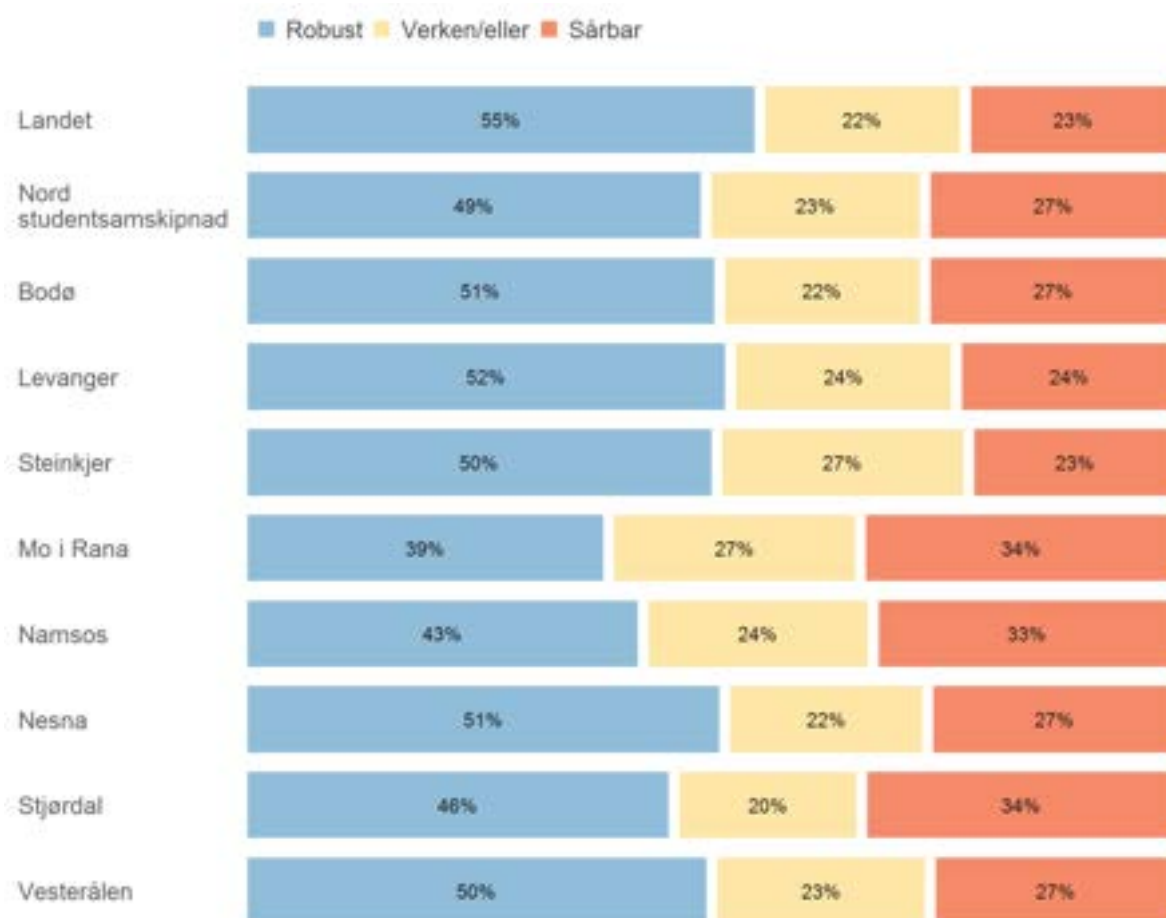
Arbeid og Økonomi

Inntekt

Hva var din personlige brutto Årsinntekt fra arbeid i fjor?
(FØR skatt og fradrag, og IKKE inkludert lån og stipend.)

Økonomisk robusthet

Robust = sjelden eller aldri vansker med løpende utgifter, og ville klare en uforutsett regning på kr. 5000 mesteparten av fjoråret.

Verken/eller = Sjelden eller aldri vansker, men ville ikke klart uforutsett regning, eller av og til eller ofte problemer, men ville klart uforutsett regning.

Sårbar = Av og til eller ofte vansker, og ville ikke klart uforutsett regning.

Livsstil og helseatferd

Bruk av narkotika

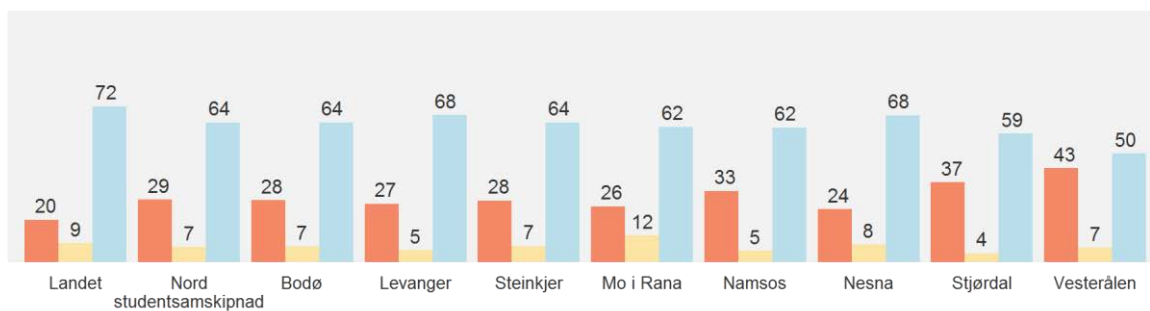
Andel som har brukt narkotika (eller legemidler som gir rus) minst 5 ganger siste året (% ja)

Landet	5.8
Nesna	5.4
Stjørdal	4.0
Mo i Rana	3.6
Vesterålen	3.3
Levanger	3.2
Nord studentsamskipnad	3.2
Namsos	3.1
Steinkjer	3.1
Bodø	3.0

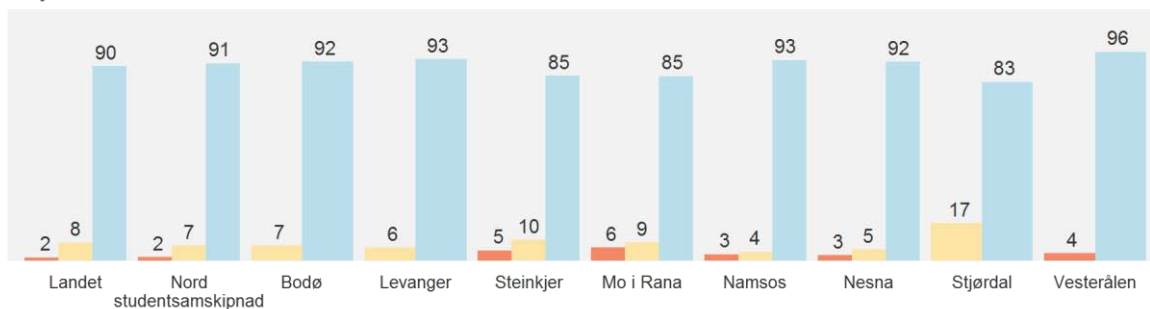
Røyking og snus

■ Ja, daglig ■ Ja, av og til ■ Nei

Bruker du snus eller liknende?

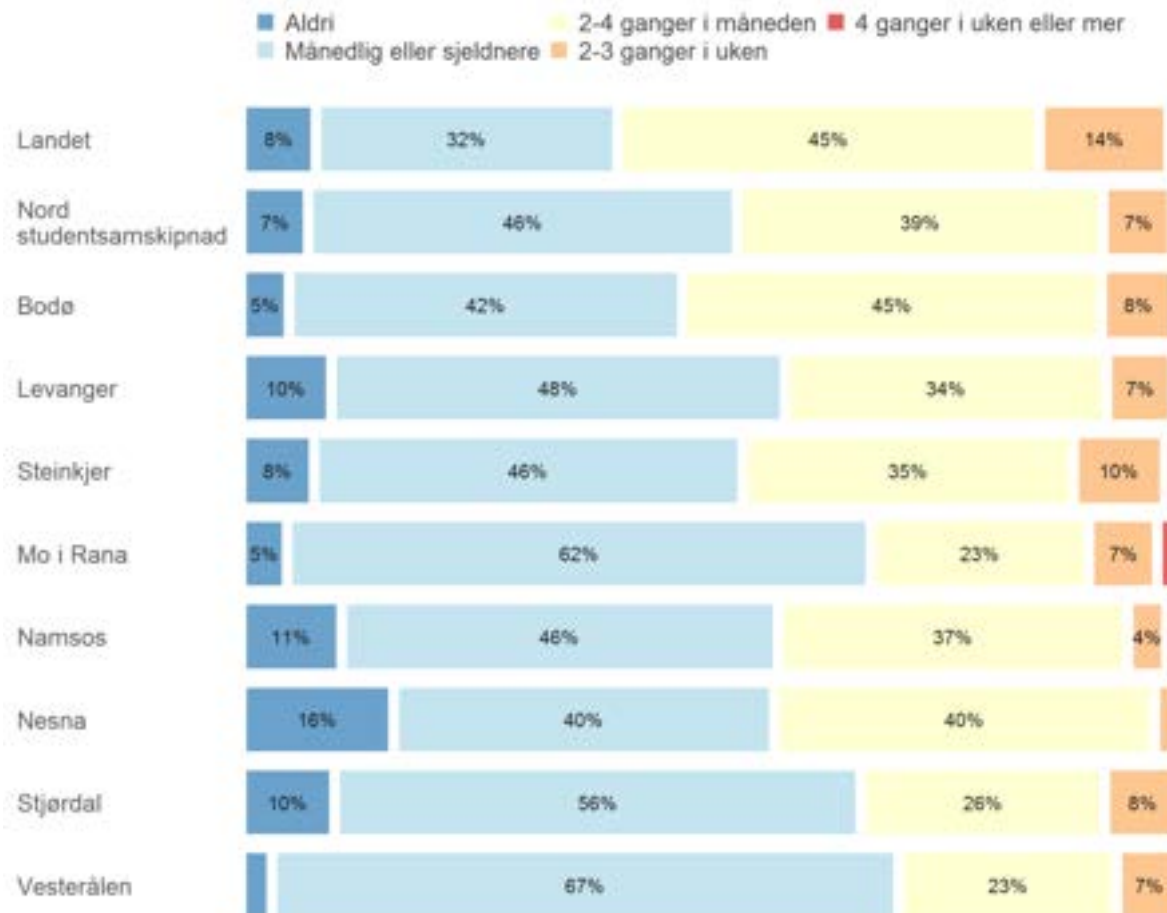

Røyker du?

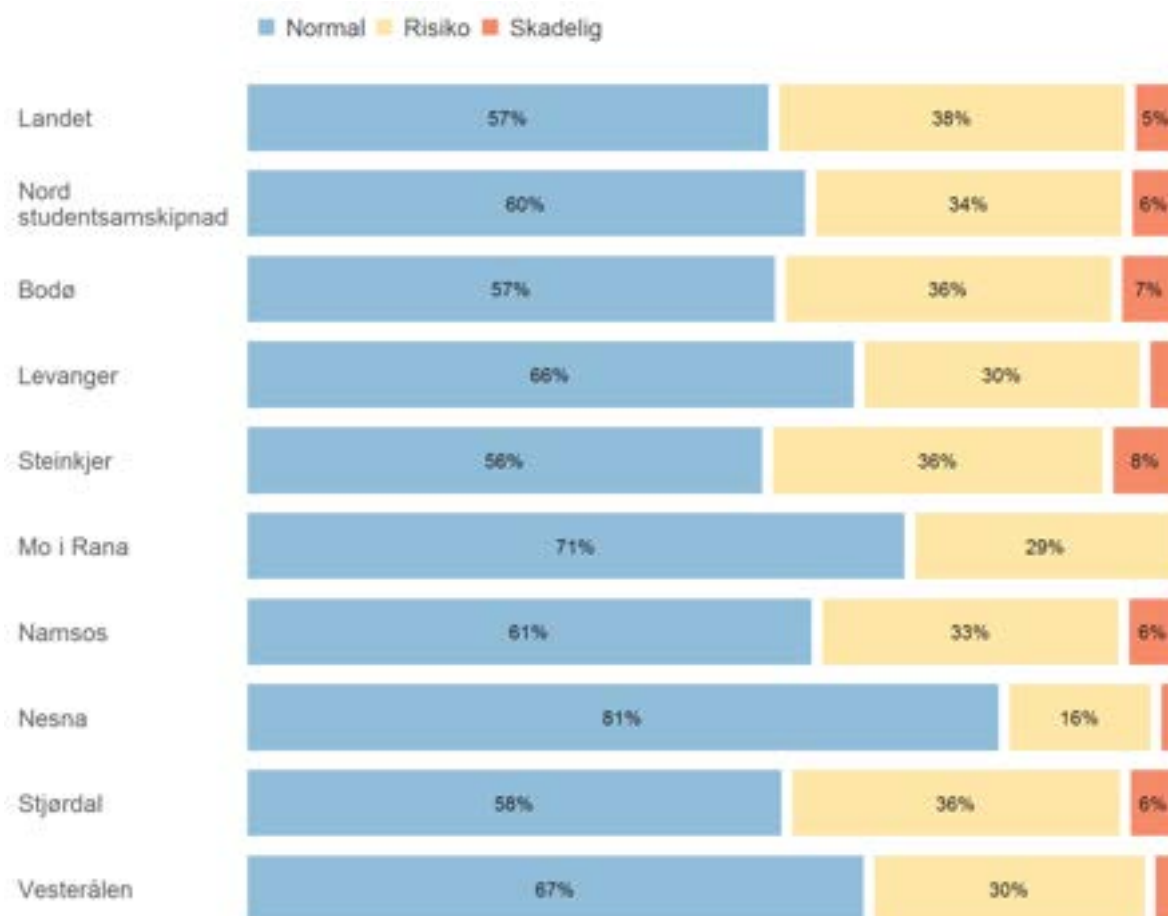

Alkoholbruk

Hvor ofte drikker du alkohol?

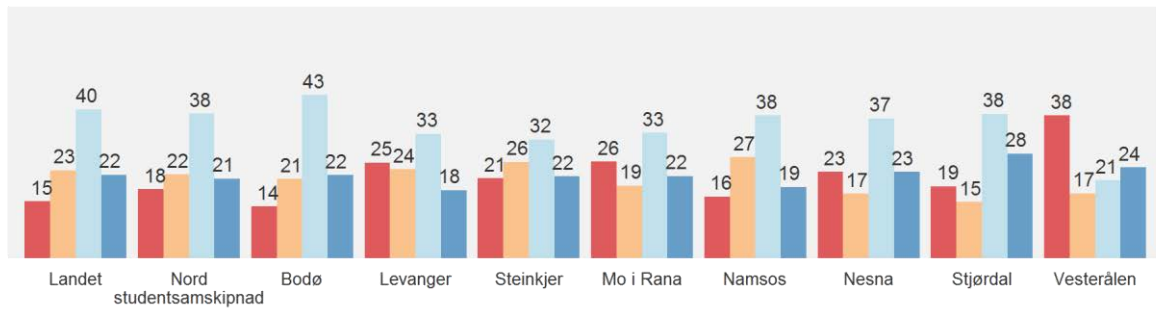
Risikoatferd knyttet til alkohol

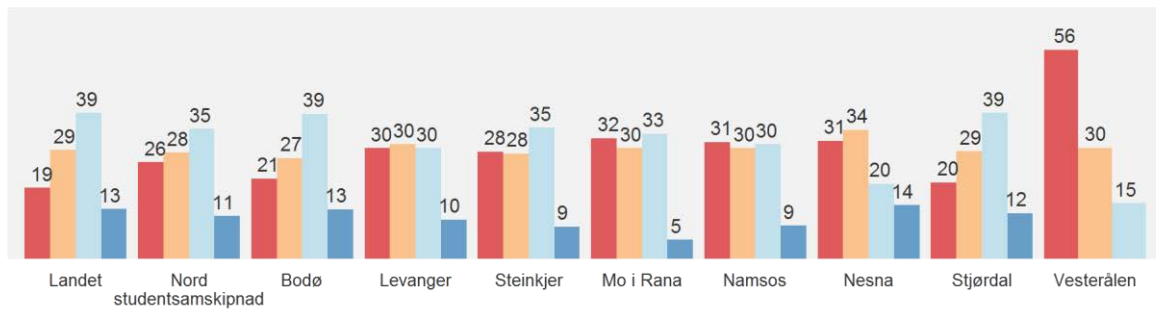
Holdninger til alkohol

■ Helt uenig ■ Litt uenig ■ Litt enig ■ Helt enig

Det burde vært flere alkoholfrie studenttilbud

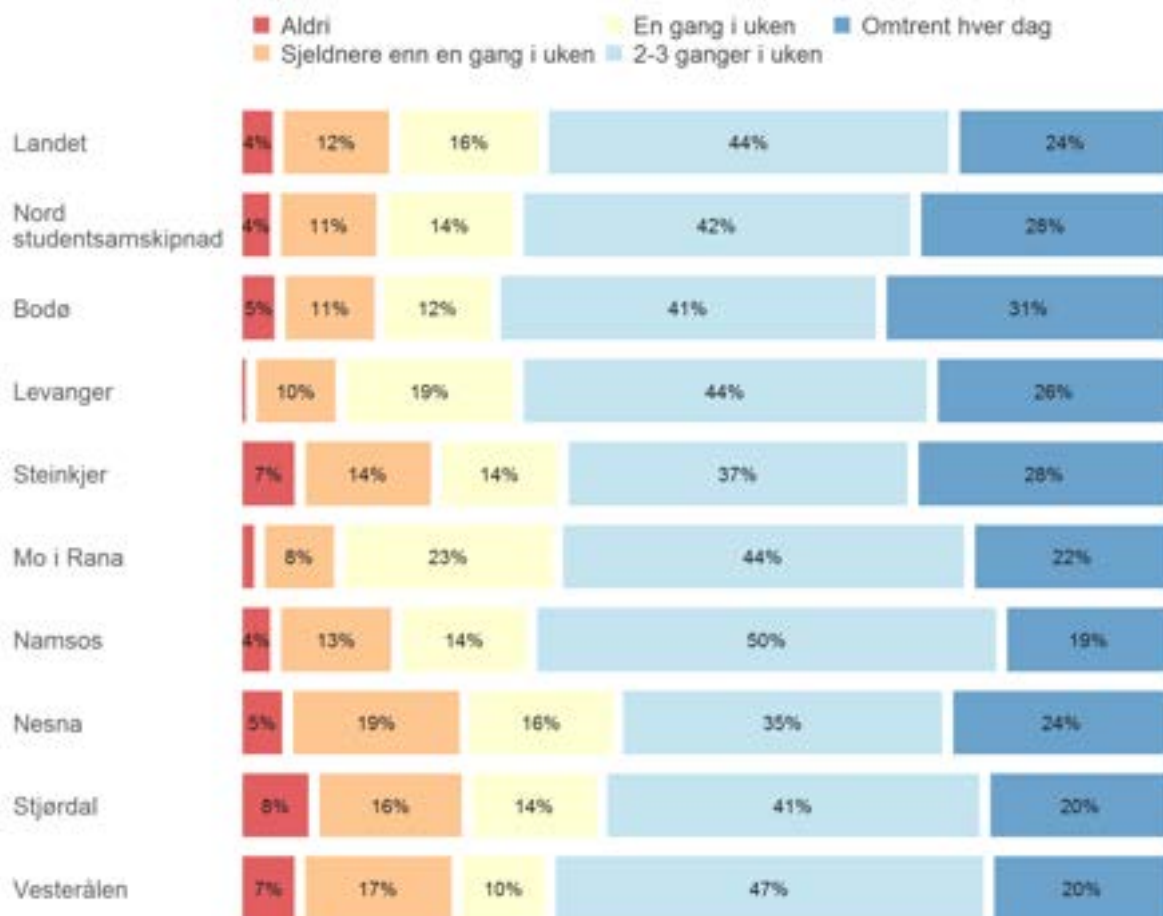

Det drikkes for mye i studentmiljøet

Trening og mosjon

Hvor ofte driver du mosjon?

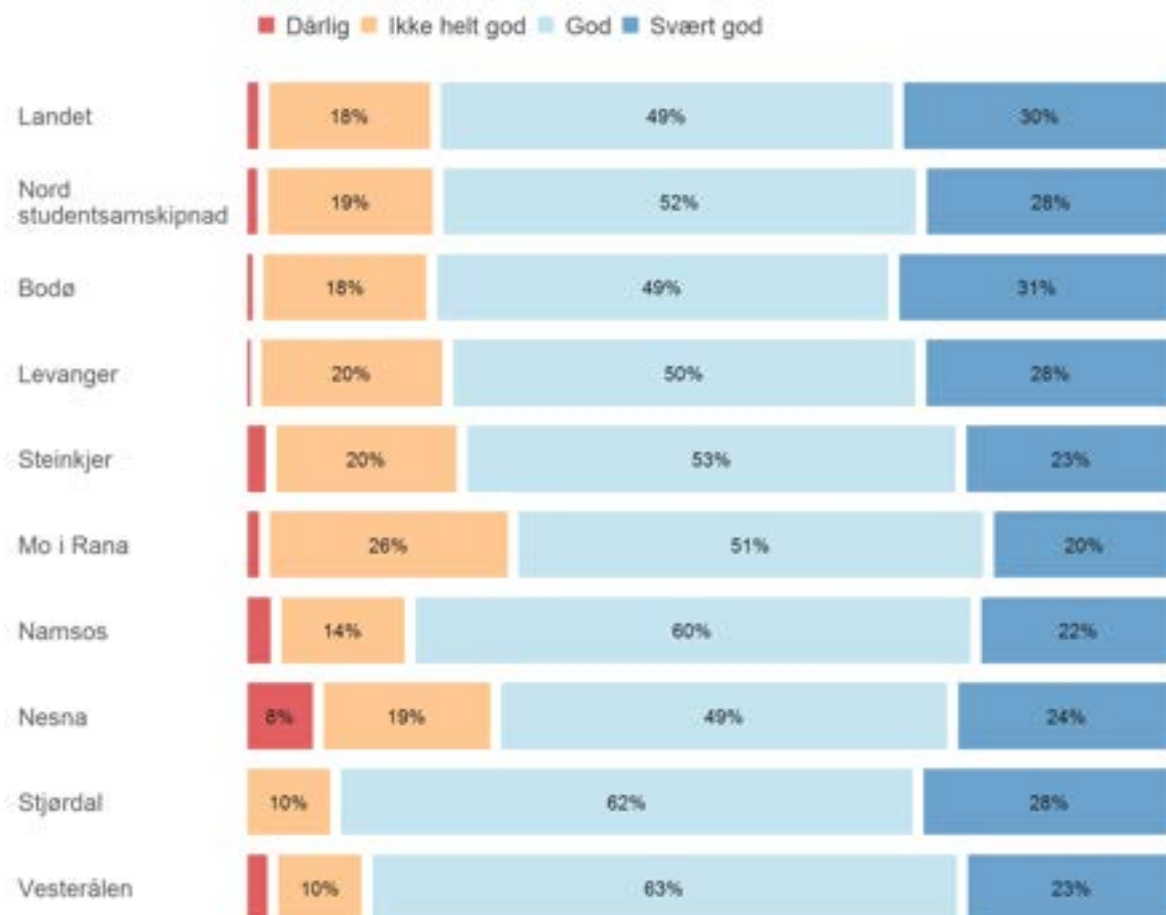

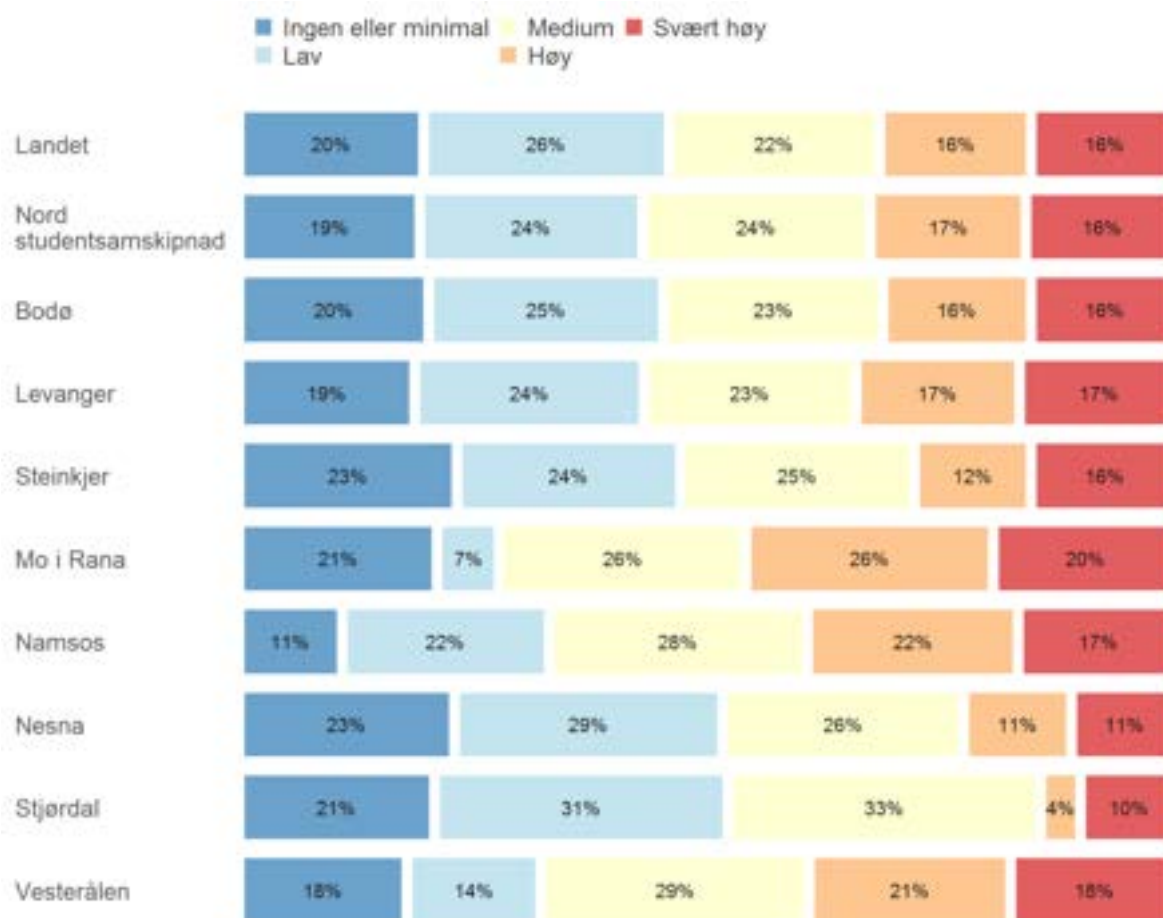
Fysisk helse

Egen helsetilstand

Hvordan er helsen din nå?

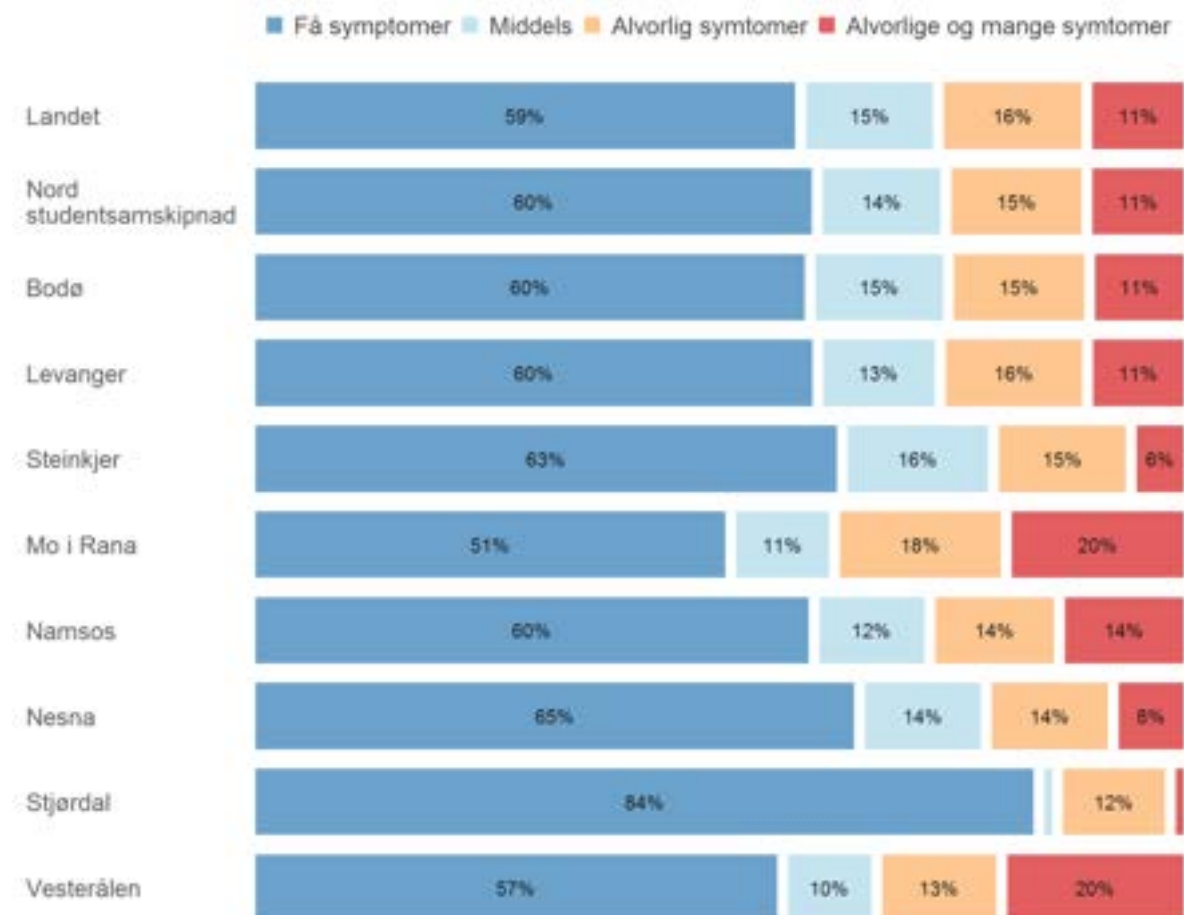
Grad av somatiske symptomer/plager

Psykisk helse og trivsel

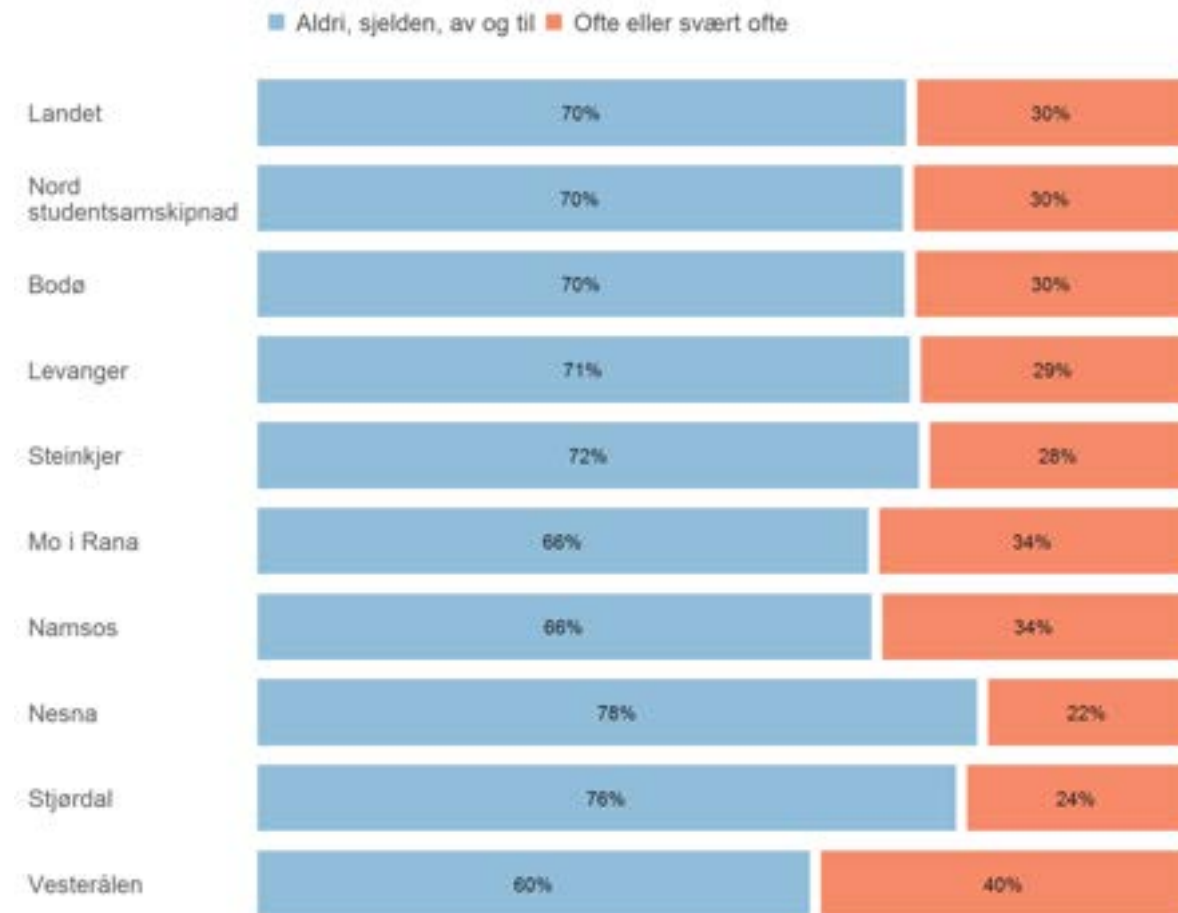
Psykiske plager

Psykiske plager og omfang

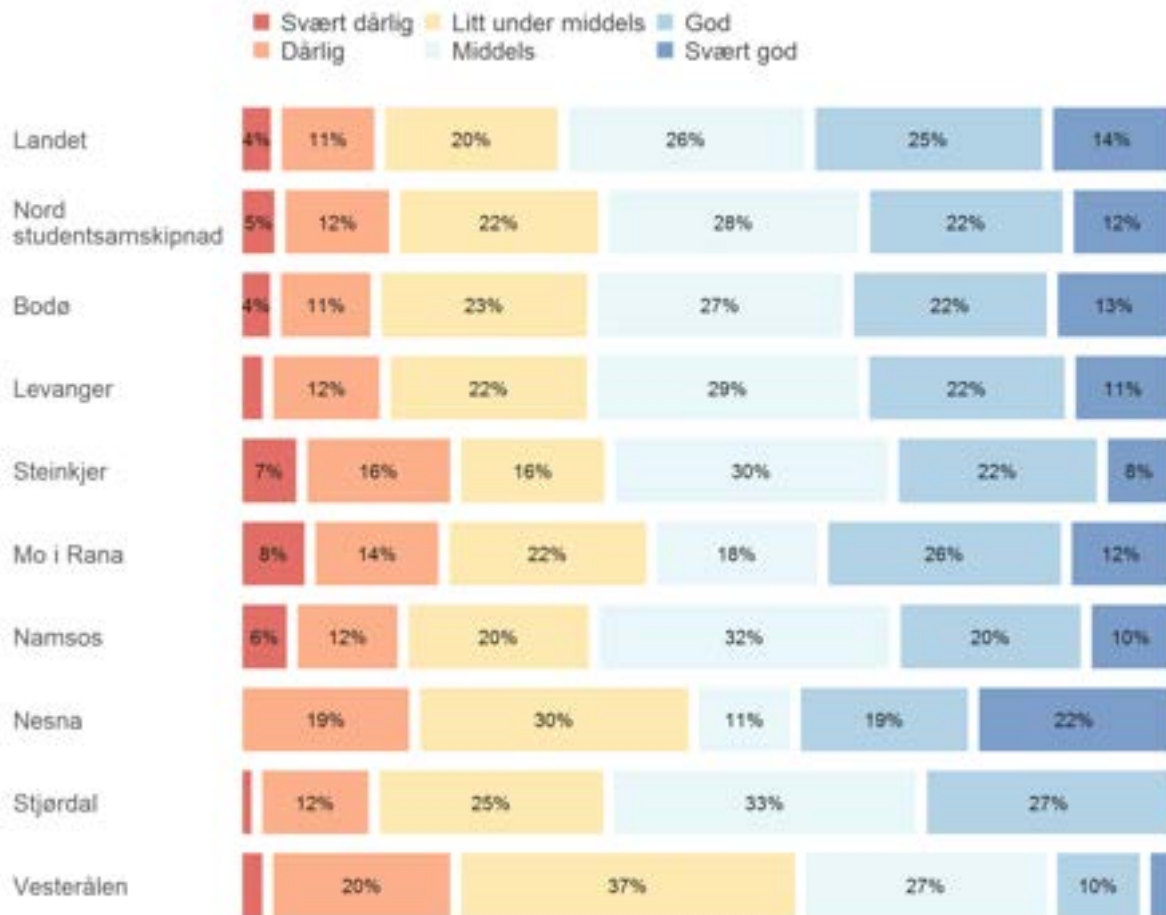
Ensomhet

Hvor ofte føler du at du deg utenfor, isolert, eller savner noen å være sammen med?

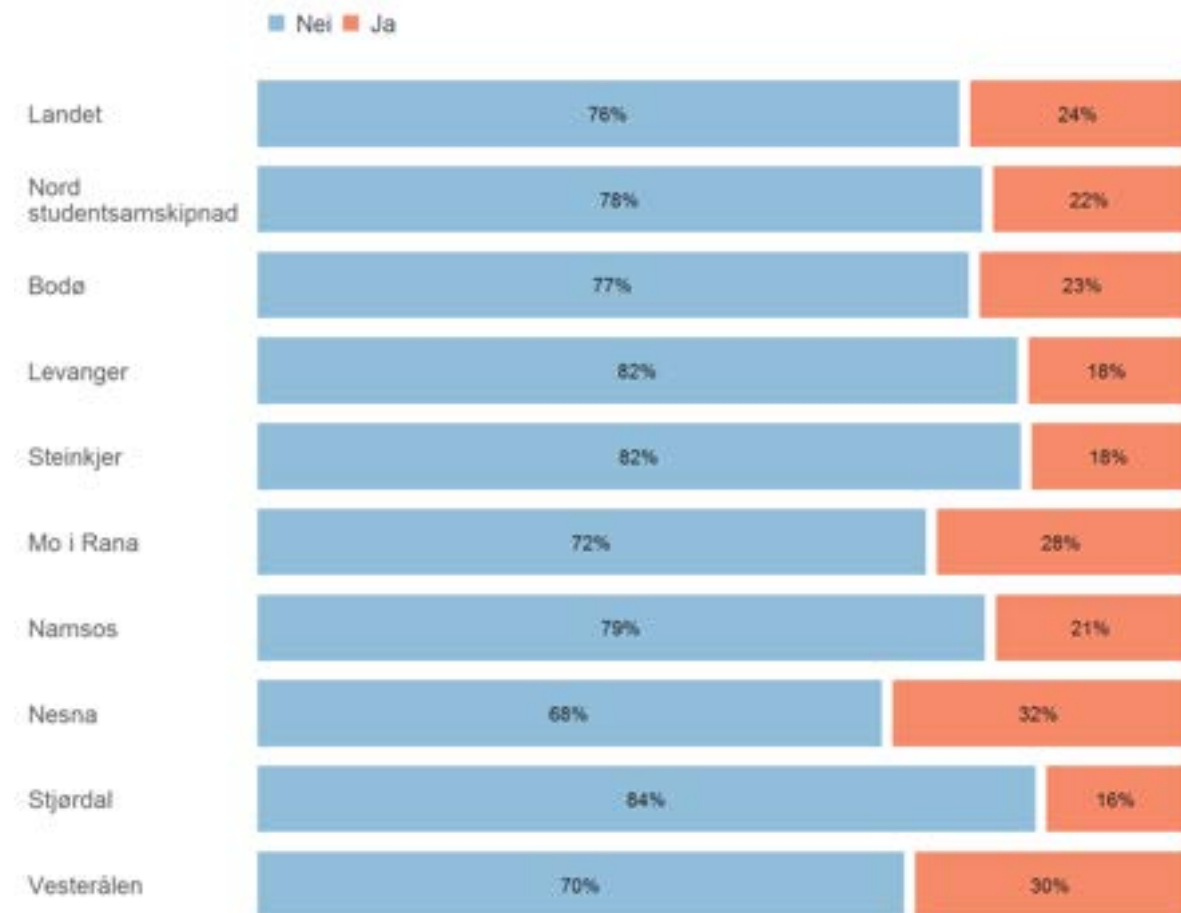
Livskvalitet

Hvordan vurderer du din egen livskvalitet?

Seksuell trakassering

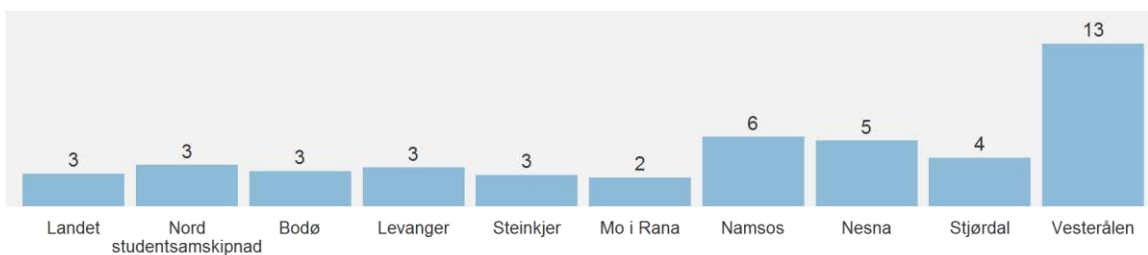
Andel som har vært utsatt for en eller annen form for seksuell trakassering (verbal, ikke-verbal eller fysisk trakassering)

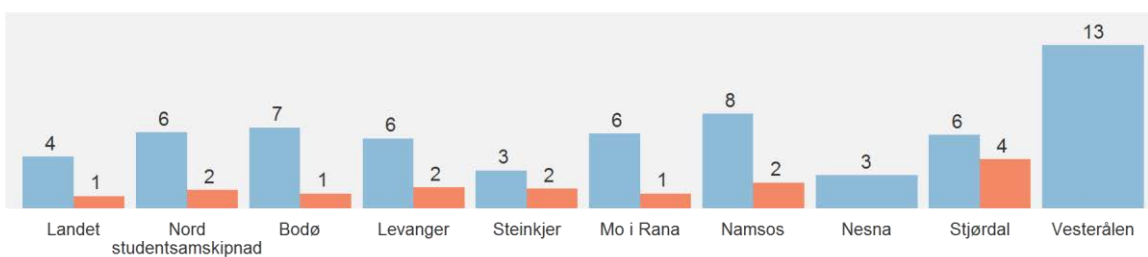
Mobbing

■ Ja, men bare en sjelden gang ■ Ja, flere ganger i måneden

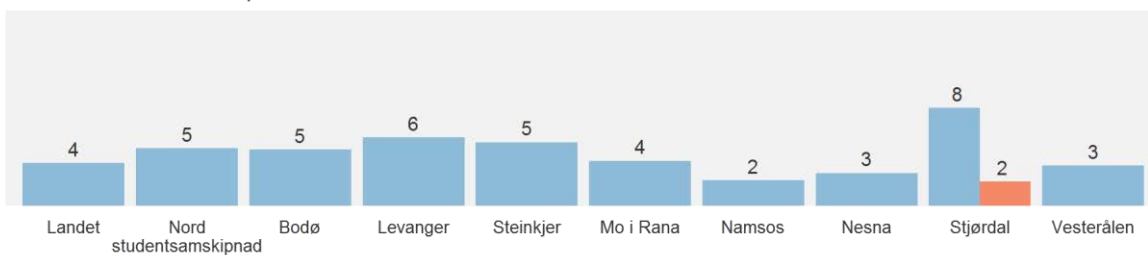
Har du blitt mobbet av ansatte de siste månedene?

Har du blitt mobbet av medstudenter de siste månedene?

Har du selv vært med på å mobbe medstudenter de siste månedene?

22/18 Resultatene fra SHoT undersøkelsen 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	12.09.2018	22/18

Forslag til vedtak:

1. Læringsmiljøutvalget vedtar gjennomføring av tiltak for å imøtekomme de utfordringer som fremkom i SHoT undersøkelsen 2018.
2. Læringsmiljøutvalget setter vedtatte tiltak inn i handlingsplanen.

Møtebehandling

Resultatene fra SHoT-undersøkelsen diskuteres i møtet. Det påpekes at enkelte tiltak allerede er igangsatt på områder som kommer dårlig ut i undersøkelsen. Det er blant annet innført utvidede åpningstider og innføring av bruk -> underveis. Åpningstidene på biblioteket i Levanger er utvidet som et prøveprosjekt. Dette har gitt positive tilbakemeldinger så langt.

Det foreslås i LMU at første semesterutvalget (eller tilsvarende), gjennomgår tall for sitt studiested og lager en lokal handlingsplan. Handlingsplanene presenteres eller sendes til SHoT-utvalget.

Det ansees som spesielt viktig at studiestedene som slår høyt ut på mobbing kartlegger situasjonen og kommer opp med tiltak.

I forbindelse med at nye tiltak mest sannsynlig vil legges til i handlingsplanen til LMU bes det om at denne gjennomgås på neste LMU-møte. Kirsti Grøtan ber om at punktene ruspolicy, seksuell trakassering og studentombud også blir tema på neste på møte.

Vedtak

LMU ber første semester-utvalgene/eller tilsvarende ved de ulike studiestedene om å utarbeide en tiltaksplan basert på SHoT-resultatene og lokal kunnskap om behov som kan bedre studentenes helse og trivsel innen 15.10.2018

LMU ber SHoT-utvalget sammenfatte de lokale SHoT-planene i en felles plan som legges fram på LMU-møtet 1. november.

LMU vedtar å flytte vedtak 2 til møtet den 1. november 2018.

Vedlegg A29

Arkivsak-dok. 15/02692-114
Saksansvarlig Tor Flåm
Saksbehandler Siri Grøvnnes Solheim

Saksgang

OPPFØLGING AV SHOT 2018- TILTAKSPLANER

Forslag til vedtak:

1. Læringsmiljøutvalget tar de lokale handlingsplanene til orientering, og tar stilling til hvilke tiltak som er aktuelle å ta inn i handlingsplanen til LMU.
2. Læringsmiljøutvalget reviderer handlingsplanen basert på innspill og diskusjon i møtet.

Sammendrag

SHOT resultatene ble lansert den 5.9 og resultatene fra SHoT-undersøkelsen for Nord ble presentert på seminar den 12.09. LMU vil koordinere oppfølgingen av SHOT resultatene. De fleste tiltak må imidlertid settes i verk på studiestedene og i studiene, og for å utnytte den lokale kompetansen ble studiestedslederne bedt om å vurdere hva og hvordan SHOT resultatene best kan følges opp på de enkelte studiestedene.

På bestilling fra LMU har de lokale studiestedslederne sendt inn lokale tiltaksplaner som brukes som grunnlag for videre diskusjon i møtet. Ønsket er å få en samlet oversikt som LMU kan jobbe videre med for å sikre at lokale utfordringer blir synliggjort og ivaretatt i handlingsplanen til LMU.

Tiltakslistene videreutvikles etter møtet den 1.11.

Stu­di­es­ted­le­der­ne ved Nesna og Vesterålen har gitt tilbakemelding om at de ikke har fått utviklet tiltaksplaner, men vil delta på diskusjon i møtet. Ved disse studiestedene er ikke 3-partssamarbeidet etablert og det er kun et fåtall studenter som har deltatt på SHoT-undersøkelsen (<30). Det er likevel uttrykt et ønske om å delta i videre prosess for å få innspill og diskutere hvordan vi sammen skal jobbe videre.

Vedlegg:

Tiltaksplan Stjørdal

Tiltaksplan Mo i Rana

Tiltaksplan Shot 2018 – studiested Mo i Rana

Utfordring – tiltak - forslag	Dato utført/ planlagt	Ansvarlig/ initiativtaker	Kommentarer
Gjennomgang og distribusjon av shot:			
Distribuert alle ansatte	3.10.18	Kjell	Pr. epost
Studentinord - telefonmøte	19.09.18	Kjell	Med Bente Pettersen – Studentinord
Møte fellesadministrasjon	18.09.18	Kjell	
Studentforeningens styre	28.9.18	Kjell	Fulltallig styre - 7 studenter
Førstesemesterutvalg	11.10.18	Kjell	Med representanter fra Studentinord
Fellesmøte ansatte	11.10.18	Kjell	Med representanter fra Studentinord
Resultat shot oversendt Rana Kommune	20.09.18	Kjell	Ordfører og varaordfører - pr. epost
Rana kommunale studentråd	Ikke satt	Studentinord	Bente Pettersen gjennomgår undersøkelsen. Politikere representert i rådet.
Møte med Rana Kommune	Ikke satt	Kjell	Møte med Rådmann, ordfører, studenter, studiestedsleder, og representant fra førstesemesterutvalg (som også er lokalpolitiker!)

Tiltak for utvikling av studentmiljø Mo i Rana

Lokaler, botilbud og kantine

Nye og større lokaler til studentforeningens aktiviteter	September 2018	Eiendomsdrift	Gjennomført. Behov møbler meldt, men uavklart om drift prioriterer dette. Estimert kostnad kr. 75.000.-. Studentinord har tilbudt seg å forskuttere dette beløpet.
--	----------------	---------------	--

Utvidet tilbud kantine	2019	Eiendomsavdelingen Nord og kantineleder studentinord	Utvidelse av kjøkken tegnet og beregnet. Oversendt eiendomsavdelingen for prioritering på investeringsbudsjett.
Studenthybler	Høst 2020	Studentinord	Tildelt tomt. Pågående anbudsprosess. Hvis realisert blir hybler klare til studiestart høst 2020.
Kollektivtransport	asap	Studentinord Nord universitet	Busselskap har også her månedskort for studenter til en ok pris, men dette er lite kjent blant studentene. Informasjonskampanje i løpet av studieåret. Oppdatering websider iverksatt.

Helsetilbud, aktiviteter og andre tiltak

Bedre informasjon om lokale helsetilbud for studenter - utover fastlege.	asap	Studentinord Studentforening Kullansvarlige	Rana kommune tilbyr tilflyttede studenter å bruke kommunale helsestasjon uten nærmere avtale. Dette er for dårlig kjent blant studentene. Informasjonskampanje i samarbeid med Studentinord og studentforeningen i løpet av vinteren for å gjøre dette kjent. I tillegg informasjon under «klassens time» eller andre egnede fora. Tydeliggjøre hvilke tilbud studentinord har innen de forskjellige områdene. Oppdatere websider.
Studenter som sliter psykisk	Høst 2019		Forslag fra studentforeningen om å bruke verdensdagen for psykisk helse 10.oktober for alt det er verdt for å sette fokus på studenters

			psykiske helse. Lokale arrangement i samarbeid med studentinord. Har avtale med helsestasjon og tilbud om oppfølging fra VOP. Informasjon og oppdatering web.
Studentinord rådgivertjeneste	Høst 2019	Studentinord Nord universitet	Styrke tilbudet med supplerende ressurser av type «studentvert» eller lignende i en gitt %-stilling.
Fadderordning	Før studiestart 2019		Lokal administrasjon og studentinord tar en større og tydeligere rolle i forhold til å hjelpe studentforeningen med å etablere fadderarrangementer, og gjennomføringen av disse. Samarbeid mellom studentforening, Studentinord og universitet om aktiviteter i perioden.
Fysisk aktivitet og treningstilbud	asap	Studentforeningen	Søke å etablere lokalt studentidrettslag, og søke treningstider i kommunale gymsaler.
Oppfølgingssamtaler studenter	asap	Kullansvarlige Studieleder/koordinator	Gjennomføre jevnlig samtaler med alle studentene.
Etablere studentvert	Høst 2019	Studentinord Nord universitet	Kostnadsdeling mellom Studentinord og Nord U.
Aktiviteter i vertskommunen «Bli kjent-kveld» på studiestedet.	asap	Studentinord	«Aktivitetsløyper»: Avtale med lag og foreninger, trenings og svømmehall, der studentene får møte drivere og får korte orienteringer om aktivitet Og/eller Utfordre kultkontoret i Rana kommune om å utarbeide god informasjon (for studenter) om

			ulike aktiviteter som studenter kan benytte seg av «Engasjementsdag» i fadderperioden der lag og foreninger blir invitert til campus for å orientere/reklamerer for sine tilbud
Studentaktiviteter – studentforening generelt	løpende	Studentinord	Økonomisk bidrag fra Studentinord Veiledning fra studentrådgiver om organisasjonsarbeid Samarbeid med evt. Studentvert og/eller studentrådgiver om aktiviteter
Studiekvelder på Campus med felles kveldsmåltid	Vårsemester 2019	Studentinord	Faglig person til stede – samarbeid med kantine om mat
Bedre informasjonen på nettsidene der Studentinord og universitetet linker til hverandres tilbud/aktiviteter	asap	Studentinord	Samarbeid mellom web-redaktører hos universitet og Studentinord
Intern dyktiggjøring	løpende	Studentinord	Hvordan bli bedre i møtet med studentene? Strategier og bevissthet om egne signaler og holdninger. Spørre studentene Lokal idemyldring
Opprettholde fokus og moment i studentarbeidet	løpende	Studentinord	Månedlige samarbeidsmøter mellom ledelsen i studentforening, universitet og Studentinord

Referat fra møte «Første semester-utvalget» i Verdal 17.10.18

Til stede: Mafalda Silva, Amanda Tunsberg, Kim Nilssen, Kirsti Grøtan

Forfall: Katrine Bruvold, Dag Skevik

Tiltak etter SHoT 2018 fra medlemmer i Linjeutvalget i Verdal.

Tema	Formål	Tiltak	Deltakere	Ansvar	Tidsfrist
Fysisk læringsmiljø					
	Fellesskapsområder/uformelle møtesteder for sosial- og faglig aktivitet	Oppgradering/ommøblering av kjøkkenet	Linjeforeninga Studieleder	Nord Studentinord	
		Bruk av Møllehagen som spiseplass - Avklare avtalen med Tindved - Få på plass kjøkkenutstyr	Linjeforeninga Studieleder	Nord Studentinord	
Psykososialt læringsmiljø					
	Lett tilgjengelig psykososial veiledning	Studentrådgiver tilstede i Verdal 1 ettermiddag pr. uke - Vurdere behov for annen lokalisering	Linjeforeninga Studentrådgiver Studieleder	Studentinord Verdal kommune Nord	
		Informasjon fra studentrådgiver og studieveileder i løpet av de første to ukene etter studiestart	Studieleder Studieveileder Studentrådgiver	Studentinord Nord	
Pedagogiske læringsmiljøet					
	Forutsigbarhet/ avklaring av forventninger til faglig aktivitet	Fraværsgrense - Hvilke regler gjelder? - System for fraværspføring	Linjeforeninga Studieleder Studieveileder	Nord	

		<ul style="list-style-type: none"> - Innsyn i fraværsoversikten Permisjonsregler <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke regler gjelder? - Hvor finner vi informasjon om reglene? 			
		System for kommunikasjon og informasjon mellom studenter og ledelse/lærere o.a.	Linjeforeninga Studieleder	Nord	
Helsetjenester	Økt tilgjengelighet	Tilgjengelige plasser – fastleger i Verdal	Studentrådgiver Kommunelege	Studentinord Verdal kommune	
		Helsestasjon for ungdom – gis som ordinært tilbud til studenter opp til 25 år <ul style="list-style-type: none"> - Avklare innhold 	Studentrådgiver Kommunelege	Studentinord Verdal kommune	
		Legetjeneste for studenter uten fastlege i Verdal	Studentrådgiver Kommunelege	Studentinord Verdal kommune	
		Tilbud om opplæring i anatomi/fysiskaktivitet v/f.eks. fysioterapeut	Linjeforeninge Studentrådgiver Studieleder	Nord Studentinord	
	Helsekassen	Tilskudd til linser – skuespill og briller er utfordrende		Studentinord	

Tiltaksplan SHoT

Innledning

I forbindelse med resultatene i SHoT undersøkelsen for 2018 har Første semesterutvalget i Bodø blitt bedt om å diskutere tiltak for Nord universitet avdeling Bodø. Vi gjennomførte et møte i Første semesterutvalgsmøte den 2.10 hvor vi diskuterte resultatene samt, aktuelle tiltak.

Det skal også sies at det allerede gjøres utrolig mye bra på Nord universitet avdeling Bodø, og at eksisterende tiltak også blir belyst i denne tiltaksplanen.

Det er her tatt utgangspunkt i noen av punktene som er kommet fra den lokale rapporten fra SHoT til Nord studentsamskipnad, og tiltakene blir besvart ut i fra det.

Tiltak

1.0 Forhold på studiestedet

1.1 Mottak på studieprogrammet.

87.4% av studentene i Bodø følte seg godt mottatt på studiestedet sitt i Bodø. I Bodø er den første uken noe som vi i Første semesterutvalget jobber systematisk med. Samtlige av fakultetene møter på et større møte i midten av april for å legge til rette for en mottakelse som best mulig passer sammen med programmet til både fadderperioden og Studentinord. Her er det viktig å understreke at helt siden Første semester utvalget startet i 2015, har det vært et poeng å se fadderperioden og fakultetenes mottak av nye studenter i sammenheng. Både fakultetene, studentorganisasjonen og samskipnaden har et ansvar for at en ny student som kommer til oss blir tatt godt imot og raskt inkludert.

Tiltak:

- *Meet and greet.* En uoffisiell velkomst av studieveilederne på vært fakultet hvor nye studenter blir møtt med litt mat og drikke og får muligheten til å bli kjent med hverandre før den offisielle åpningen av universitetet.
- Lokal studieåpning med dekan hvor de blir introdusert til sitt fakultet, og blir introdusert til sine faddere
- *Pizzalunch i gråsonen dag 2*
- Fokus på bli kjent aktiviteter den første uken. Det er ikke noe faglig fokus før uke 2.

1.2 Tilfredshet med studiebyen.

61% av studentene i Bodø er tilfreds med studiebyen totalt. Her er det ikke alle punktene vi som universitet og samskipnad alene kan gjøre noe med. Her er det punkter som vi er avhengig av å ha en kommunikasjon med både Bodø kommune og Nordland fylke for å bedre, men det er noen av punktene som gjelder studiebyen det er verdt å belyse.

1.2 Helsetilbudet. 64 av 100 poeng.

Det er Studentinord som drifter helsestasjon for studentene i Bodø. Åpningstiden er hver onsdag fra 11-16.

Tiltak:

-Bedre åpningstider

En av Studentinords studentrådgivere får nå dekket utdanning til helsesøster. Slik at åpningstidene kan utvides og tilbudet kan bli bedre.

-Økning av stillingsressurs til rådgivningstjenesten

Fra og med 2019 blir rådgivningstjenesten økt med en person for å bedre tilbudet til studentene.

-Nye lokaler

For at Studentinord skal kunne gjøre sine oppgaver til det beste for studentene, er de helt avhengige av å ha lokaler som best mulig ivaretar studentenes behov. I dag er lokalet alt for lite og gjenspeiler ikke behovet.

1.3 Boligtilbudet 53 av 100 poeng.

Tallene for boligtilbudet kunne absolutt vært bedre. Det skal nevnes at når denne undersøkelsen ble gjort så var ikke siste del av Mørkvedlia ferdigstilt. Den var innflyttingsklar til studiestart, høsten 2018.

Tiltak:

- Ansette bomiljøkoordinator i 20prosent stilling

Studentinord har utlyst en stilling som bomiljøkoordinator i 20prosent stilling som skal ha som jobb å bedre bomiljøet i alle av Studentinords studentboliger i Bodø. Det ble i forbindelse med åpningen av første blokk i Mørkvedlia startet, det vi valgte å kalle bomiljøutvalg. Bomiljøutvalgets oppgave skulle være å bedre bomiljøet i blokken ved å legge til rette for sosiale arrangementer i fellesrommene og være studentboligens talerør til Studentinord. Dette har vært en så stor suksess, at det nå skal ansettes en person som skal ha som ansvar å legge til rette for bomiljøutvalg i alle av Studentinords studentboliger.

2.0 Fadderperioden

82% av studentene i Bodø rapporterer at de har deltatt på fadderperioden. Det er gode tall, tatt i betraktning at vi vet at studenter som er aktive i en god fadderperiode har betydelig større sjans for å bli kjent med sine medstudenter, og deretter lykkes som studenter.

2.1 Opplevelsen av fadderperioden

For å sikre at flest mulig av våre studenter blir kjent med sine medstudenter og går inn i studietiden med en god opplevelse og nye venner er hvordan vi gjennomfører fadderperioden viktig.

2.1.1 De sosiale arrangementene. 70 av 100 poeng.

Her skal jeg være ærlig å innrømme at jeg hadde håpet på en bedre skår, siden vi har

arbeidet systematisk med hvordan vi bidrar til gode sosiale arrangementer i fadderperioden siden 2015. Vi kjører en grundig evaluering etter hver fadderperiode, så den siste fadderperioden vil alltid være den beste.

Tiltak

- Pre Study barbeque

Arrangement hvor rektor og dekaner griller for nye studenter og ønsker dem velkommen til vårt universitet på søndagen før åpning på tirsdag. Dette er et arrangement for alle nye studenter, som er ment for å gjøre det mindre skummelt å møte opp på selve åpningen på tirsdag.

- Meet and greet

Fakultetsvis velkomst for nye studenter før åpning av studieåret

- Bli kjent fest

Faddernes første fest på samfunnet for alle nye studenter. Nytt av året var at Studentinord sto i et eget telt ved hovedkantinen og delte ut vann og mat til studentene. Dette ble godt mottatt.

- Pizzalunch

Samtlige av fakultetene deler ut gratis pizza i gråsonen på dagen etter bli kjent fest og offisiell åpning.

- Gratis frokost til alle studenter

Studentinord arrangerer frokost på torsdags morgen til alle nye studenter og faddere

- Tour de Nord. Mørkved rebus

Nytt av året var at vi gjennomførte en stor rebus på Mørkved på torsdag fra 10.30 – 14.00 Målet med rebusen var at de nye studentene sammen i lag skulle bli kjent med hverandre, universitetet og våre tilbud. Rebusen ble avsluttet i manjupåla ved futelva.

- Grilling og aktiviteter i Ausvika

Sosialt og alkoholfritt arrangement i Ausvika i regi av våre Peer supportere (Nevnes i 8.2)

- Her er det noen av fakultetenes aktiviteter som ikke er nevnt. Blant dem kan vi nevne FBAs aktivitet hvor nye studenter den første uken må gjøre noe, eller dra på en utflukt til noe som har sammenheng med hva studentene skal studere. Havbruks studentene måtte hoppe i havet med redningsdrakt og animal science studenter dro på en bondegård.

- I tillegg kan det nevnes diverse fester på studentersamfunnet og turer og utflukter i regi av Studentinord.

- Det vil bli diskutert eventuelle nye sosiale arrangementer når første semesterutvalget møtes for å diskutere neste års fadderperiode, vinteren 2019.

2.1.2 Muligheten til å bli kjent med nye studenter. 72 av 100 poeng.

Muligheten til å bli kjent med nye studenter mener vi ligger i gode sosiale arrangementer og en god dialog med alle fadderne som tar imot de nye studentene.

Tiltak:

- God fadderopplæring med fokus på fadderens rolle som medhjelper for å gjøre nye studenter kjent med hverandre, og kursing i bli kjent aktiviteter

3.0 Frivillig studentengasjement

Når det kommer til frivillig studentengasjement så kan det være litt utfordrende å forstå hva som menes med de ulike betegnelse. På faglige foreninger rapporterer 6 prosent av studentene at de nå er aktive i en faglig forening, mens 3 prosent rapporterer at de har vært engasjert tidligere. I Bodø så må faglig forening forstås som studentforening, siden hvert fakultet har sin egen, og det blant annet jobbes med saker som omhandler studiekvalitet og studenttillitsvalgte. Utfordringen kommer når vi kommer til punktet som handler om studentdemokrati, siden det også der er studentforeningene som ivaretar dette. Der er det 5 prosent av studentene som rapporterer at de er aktive nå, mens 4 prosent har vært det tidligere.

På interesseforeninger rapporterer 6 prosent at de er aktive nå, mens 4 prosent har vært det tidligere.

Tiltak:

- *Utvalg for å se på tillitsvalgt ordningen*

Det ble våren 2018 satt ned et utvalg som skulle gå igjennom tillitsvalgt ordningen på Nord universitet. Dette er et viktig arbeid for å forbedre studentenes medbestemmelse. En god og velfungerende tillitsvalgtordning vil uten tvil bedre studentengasjementet.

- *Fortsatt støtte til engasjementshelgen til SoB.*

I flere år har SoB (Studentorganisasjonen i Bodø) arrangert engasjementshelg for nye studenter for å vise til hva du som student i Bodø kan engasjere deg i, og bidra til økt engasjement på studiestedet. De siste årene har turen vært fulltegnet og SoB har rapportert om gode tilbakemeldinger fra studentene.

- *Arrangere SoBs dag andre uken etter oppstart.*

SoBs dag er en dag hvor samtlige studentforeninger, interesseforeninger og andre er tilgjengelig i gråsonen på universitetet. Dette er et viktig tiltak for å vise nye studenter det mangfoldet av muligheter du kan engasjere deg i som student på Nord universitet.

Idrett

Kun 3 prosent av studentene i Bodø rapporterer om at de driver aktivt med studentidrett. Med tanke på sammenhengen mellom fysisk og psykisk helse er dette et bekymringstegn. I en studie by som Bodø, burde absolutt forholdene ligge til rette for at enda flere studenter var aktive i organisert trening i en eller annen form. I dag er det BoSI (Bodøstudentenes Idrettslag) som er ansvarlige for studentidretten.

Tiltak

- Organisere møte med BoSI for å kartlegge hvordan vi sammen (Studentinord og Nord universitet) kan legge til rette for at flere begynner med idrett, og legge til rette for et system som i større grad kan fungere over tid og ikke er avhengige av enkeltpersoner.

4.0 Studieferdigheter. 34 prosent av studentene i Bodø har strøket på eksamen en eller flere ganger

En utfordring for Nord universitet er at det pr, dags dato ikke finnes en samlet plan for gjennomføring av studieteknikk kurs. Dette var før noe Studentorganisasjonen i Bodø gjennomførte som et samlet kurs. Sviktende påmelding gjorde at de for en del år siden sluttet å gjennomføre kursene. Etter en diskusjon i Første semesterutvalget, virker det som at det varierer i hvor stor grad nye studenter får et slikt tilbud.

Tiltak:

Avholde et samlet studieteknikk kurs som samtlige nye studenter får mulighet til å melde seg på i løpet av høsten, hvert semester.

5.0 Eksamensangst. 46 prosent av Bodøstudentene føler svært mye eller en del eksamensnerver

Dette var et punkt som kom litt overraskende på Studentinord. Vi kjører eksamensangst kurs hver høst, og påmeldingen til det kurset synes ikke å stå i stil med den høye prosentandelen som føler på eksamensangst.

Tiltak

Fortsette å gjennomføre eksamensangst kurs, og i enda større grad tydeliggjøre at det er mange som sliter med det samme, og at det er helt normalt.

6.0 Alkohol

47 prosent av studentene i Bodø har en risikoatferd knyttet til alkohol. Da er det også gledelig og bemerke seg at hele 65 prosent av Bodøstudentene ønsker seg flere alkoholfrie studenttilbud. Dette er noe som vi mener samtlige som arrangerer eller tenker å arrangere sosiale arrangementer for studenter bør merke seg.

Tiltak:

Gjennomføre flere alkoholnøytrale arrangementer for studenter gjennom hele studieåret.

7.0 Trening og mosjon

Noen gledelige tall er at 72 prosent av Bodøstudentene trener 2 ganger i uken eller mer. Fokus på den fysiske helsen fortsette å være et fokus.

80 prosent av studentene i Bodø rapporterer om å være i god eller veldig god fysisk helse.

8.0 Psykisk helse og trivsel

8.1 Psykiske plager

26 prosent av studentene i Bodø rapporterer om alvorlige og mange psykiske symptomplager. Dette er tall som vi må ta på alvor.

Tiltak:

-Temauke om mental helse

SoB arrangerte i høst temauke om mentalt helse. Første semesterutvalget mener første prioritet er å ta bort tabuen rundt å slite med psykiske plager.

Det er ikke noe skam rundt å slite. Prat om det.

- Temadag om psykisk helse

I diskusjonen i Første semesterutvalget kom det frem at det kunne være en god ide å arrangere en større dag rundt temaet psykisk helse. Hvor det blir belyst at alle sliter vi med noe, og fokuset er at vi i større grad tør å prate om det. Temadagen skal være et samarbeid mellom SoB, Studentinord og universitetet. Det er satt ned en arbeidsgruppe som skal jobbe med å få gjennomført en slik dag

- Rådgivningstjenesten øker med en ressurs.

Fra og med 2019 får rådgivningstjenesten inn en ekstra ressurs for å bistå studentene i Bodø både med forebyggende arbeid, samt akutt hjelp. (se 1.2)

- Øke midlene til psykologsenteret

Studentinord har et godt samarbeid med psykologsenteret i Bodø. De siste årene har det vært nødvendig å øke budsjettet til psykologsenteret. Noe som de også må fortsette med fremover.

- Nye lokaler til rådgivningstjenesten

Pr i dag er det kun to lokaler som er forbeholdt to rådgivere. Med en økt stilling, vil det være nødvendig med større lokaler for å best kunne ivareta studentenes behov. (se 1.2)

8.2 Ensomhet

30 prosent av studentene i Bodø føler seg isolert, eller savner noen å være sammen med. Dette er noe vi på alle plan kan gjøre noe med.

Tiltak:

- Opprettelse av Peer Support

Peer support er et tilbud til studenter som trenger noen å snakke med, drevet av frivillige studenter. Det er pr. dags dato 14 studenter som alle er trent av rådgivningstjenesten til å kunne prate med studenter som sliter. Studenter som føler seg ensomme eller trenger noen å snakke med skal enkelt kunne ta kontakt med en av de 14 peer supporterne for å få luften sine bekymringer.

-Lavterskelarrangementer

Det er en utfordring og nå studenter som sliter sosialt og ikke finner sine nettverk. En løsning som vi har tro på er å arrangere faste møtepunkter, hver uke som skal være lett og kunne delta på. Vi blir derfor å arrangere tre ulike arrangementer på tre forskjellige dager i uken,

for å gi flest mulig at de studentene som trenger det et tilbud.

Tirsdag- Brettspillkveld på universitetet.

Onsdag- Strikkekveld på stille rom

Torsdag- Lavterskeltur i området.

-Tillitsvalgtordningen

Jobben som allerede er startet med å få på plass et ordentlig tillitsvalgtprogram er viktig å få med her. Det er den enkelte student i hver klasse som har best forutsetning for å se de studentene som faller utenfor. Her vil det være viktig å fortsette arbeidet slik at samtlige klasser får på plass en tillitsvalgt og også er klar over det ansvaret som ligger i å se de som faller i fra.

Hvis vi på Nord universitet klarer å bygge opp robuste og solide studentmiljøer vil vi sammen være bedre rustet til å gjøre noe med problematikken.

Avslutning

I denne tiltaksplanen er det belyst tiltak som er diskutert og noen som allerede er satt i gang. Det er viktig å understreke at dette kun må sees på som en start og et begynnende innspill i arbeidet som handler om å finne gode tiltak til SHoT undersøkelsen.

Mer også at det er en del temaer som ikke er belyst i dette svaret. Det er ikke tatt stilling til det som går på Trivsel med studiet. Dette fordi det i første omgang er noe som fagansvarlige på universitetene må ta stilling til. Det sitter ingen faglige i Første semesterutvalget.

Det er heller ikke nevnt tiltak rundt rus, som i snus og tobakk eller narkotika. Det er for øvrig gledelig å merke seg at vi ligger under landsgjennomsnittet når det kommer til alkohol og narkotika, men det betyr ikke at vi i Bodø ikke burde gjøre noe med det.

Det er heller ikke nevnt tiltak som handler om mobbing eller seksuell trakassering.

Det har vært både spennende og inspirerende å få være med på arbeide som nå er startet rundt å finne gode tiltak for studentene i Bodø i forbindelse med SHoT undersøkelsen, og vi i Første semesterutvalget ser frem til å ta del i det kommende arbeidet.

Første semester-utvalget i Levanger – Tiltaksplan pr. 23.10.18

Avholdte møter: 25.09.18, 15.10.18 og 23.10.18.

Inviterte: Studentorganisasjonsleder Trøndelag, studentrådsleder Levanger, studentveiledere, studieledere, faggruppetledere, dekan, studentvert, kommunikasjons- og markedsrådgiver studentinord og studentrådgiver.

Utgangspunkt for arbeidet: Vedtak i LMU, resultater fra SHoT, Handlingsplan for læringsmiljøet ved Nord universitet og erfaringer fra Kompetansedelingsnettverk for studenters suksess i høyere utdanning.

Tema	Formål	Tiltak	Involverte	Ansvar	Tidsfrist
Fysisk læringsmiljø					
	Fellesskapsområder/uformelle møtesteder for sosial- og faglig aktivitet i alle undervisningsbygg	Ferdigstille innredning av stille lesesal i Nylåna - Lys og strømpunkt på hver pult - Bedre interiør og innredning	1.sem.utv. Studentrådet Drift	Eiendom	April 2019
		Oppgradering/ombløring av åpen lesesal. Ønsker oss "bokser" – skjermet arbeidsplass (se Stjørdal).	1.sem.utv. Studentrådet Drift	Eiendom	April 2019
		Ferdigstille sosialt areal i 2. etg. i Nordlåna, i form av møblering (inkl. Kjøkkenkrok)	1.sem.utv. Studentrådet Drift Studenter på samlingsbasert.	Eiendom	April 2019
		Utredning av bruken av kantineområdet i Hovedbygget i samråd med fag og tillitsvalgte	1.sem.utv. Drift Studentrådet Fagansatte	Eiendom	April 2019
		Plan for utvikling av studiested Røstad - Hvem kan informere om dette?	Studentinord Drift	Eiendom- direktør for infrastruktur og digitalisering	Des 2018

		Oppgradering av skilting og informasjon i alle bygg	Studentråd 1. Sem.utv	Eiendom	Våren 2019
		Invitere drift og eiendom til 1.sem. utv- møte en gang pr. studieår, fortrinnsvis september- møtet	1. sem.utv Drift Eiendom	1. sem. utv	Høst 2019
	Kantineområdet som sosial arena	Avklaring av bruk av kantinekjøkken i Hovedbygget	1.sem.utv. Drift Studentrådet Fagansatte		Nov. 2018
		Digitale kaffeautomater i begge kantine	Studentrådet Studentinord	Studentinord	
		Sofa/uformelle sittegrupper i kantina i Nylåna	1.sem.utv. Studentrådet Drift	Eiendom	Vår 2019
Psykososialt læringsmiljø					
	Økt studiemestring/hindre frafall	Styrke studieveilederrollen gjennom økt tilgjengelighet og fokus på forebyggende tiltak.	Nord	Nord	
		Forankre samlokalisering av studentrådgiver sammen med studieveilederne/adm.	Nord Studentinord Studentrådet	Nord Studentinord	Vår 2019
		Bedre kommunikasjon – informasjon om studentaktiviteter gjennom Infoskjermen GO	Studentvert Studentinord Studentrådet	Studentinord	Kont.
		Studiemestringskurs på bestilling, og samarbeid om kurs/grupper o.a.	Studentrådgiver Studentvert Studentråd Studieveiledere studieledere	Studentinord	Høst 2019
		Tiltakspott for studentrådgiver – kurs og pop-up- aktiviteter	Studentrådgiver	Studentinord	Vår 2019

	Bidra til økt studentdeltakelse, faglig- og sosialt	Plan for kommunikasjon mellom fagansvarlige og tillitsvalgte studenter og mellom tillitsvalgte og studenter	Nord Studentrådet Studentrådet Studentvert	Nord	Vår 2019
		Øke antallet studenter som deltar i studentforeninger – legge til rette for nye s.foreninger, både praktisk, økonomisk og organisatorisk	Studentråd Studentrådet Studentvert	Studentinord	Kont.
		Ukentlige lavterskel- tilbud i regi av studentverten	Studentvert Studentrådet	Studentinord	Vår 2019
		Øke tiltakspotten for studentverten	Studentvert	Studentinord	Vår 2019
	Kunnskap om psykisk helse - Akutte situasjoner - Daglig samarbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide rutiner for psykososial førstehjelp • Plan for samarbeid • Kunnskap om varsling og beredskap 	Studentrådgiver Studieveiledere Studieledere/faggrupeledere	Nord Studentinord	Vår 2019
	Forebyggende helsearbeid				
		Tilbud om avspenning/stressmestring i eksamensperioden	Studentrådgiver i samarbeid med ekstern aktør	Studentinord	Nov. 2018
Pedagogiske læringsmiljøet					
	Øke studentenes faglige egenaktivitet på campus	Studentassistentprosjekt – søke midler Helsedirektoratet – psykisk helse	Studieleder barnehagelærer, studieleder sykepleierutdanningen og tillitsvalgte studenter fra disse utdanningene Faggrupeleder Kroppsøving Studentrådgiver Studieveiledere	Nord Studentinord	Nov. 2018
				Nord	

				Studentinord	
	Økt tilgjengelighet	Fagansatte og koordinatører mer tilgjengelig for studenter Residensplikt Forutsigbarhet	Nord	Nord	
Helsetjenester	Økt tilgjengelighet	Tilgjengelige plasser – fastleger i Levanger	Studentrådgiver Kommunelege	Studentinord Levanger kommune	På plass
		Helsestasjon for ungdom – som ordinært tilbud til studenter opp til 25 år	Studentrådgiver Kommunelege	Studentinord Levanger kommune	På plass
		Legetjeneste for internasjonale studenter og andre studenter uten fastlege i Levanger	Studentrådgiver Kommunelege	Studentinord Levanger kommune	Nov. 2018
	Fysisk helse	Informere om/oppgradere tilgjengelig treningsrom på campus	Studentråd Nord	Nord	Februar 2019
		Jobbe for bedre treningstider for LSI og deres medlemmer.	Studentinord Levangerstudentenes idrettslag Studentråd	Studentinord	Vår 2019
		Økt kunnskap om rus HAP-kurs	Studentrådgiver Studieveiledere Studentrådet	Studentinord Nord?	Mars 2019
Oppstart/fadderordningen		Opplæring av faddere skal skje innen april. Studentrådgiver skal inn i opplæringen av faddere	Regionsleder SON Studentrådsleder Fadderansvarlige Studentrådgiver	SON	Innen april 2019
		Fadderopplegget skal involveres i Nord Levangers planer omkring studiestart og delta på møter	Nord Fadderansvarlige 1. sem. utv.	Nord	Vår 2019

		med adm. og fag for å sikre en god start.			
--	--	---	--	--	--

SHoT-undersøkelsen 2018 – Tiltaksplan – arbeidsmatrise

Nord, campus Namsos

Forbedringsområde	Mulige tiltak	Ansvar for tiltaket	Kommentarer
Studiestart	Tidlig inkludering – hvilke tiltak fremmer det? Mentorordning? Utvikle videre mottak og fadderordning Synliggjøring av studentsosiale tiltak «Lære å bo på hybel»		
Synliggjøring av tilbud i kommunen – lag og foreninger, deltidsjobb? Kulturtilbud?	Studentrabatter? Formell dialog med kommunen satt i system «Partnerskap» med næringsforeninga? By-app Fagråd for helse i NNF Faglige temakvelder for å bygge faglighet, trivsel, tilhørighet, nettverksbygging Avtale med spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetj		Samarbeid mellom Nordstudenter og NFF
Innhente mer kunnskap om egne studenter	Egen undersøkelse!! Årlig undersøkelse som utvikles av Nordstudenter, Nord, StudentiNord, Namsos kommune, næringsliv osv? «Hva skal til»? Mål om å få opp gode forslag/innspill		Integreres i samfunnsplanen til Namsos kommune
Kutt i undervisningstid er ikke bra – mangel på lærerkontakt virker ikke fremmende, fører til mindre	Synliggjøre konsekvenser gjennom å vise til forskning		

tilgjengelighet for studentene			
Boligsituasjonen Dårligere standard på Samskipsnadsboligene enn på andre campus	Melde inn sentralt med mål om å bli prioritert som neste utbyggingsprosjekt for StudentiNord Diskutere med private utbyggere?		

Tema	Tiltak	Ansvar/oppfølging
Trivsel på studiestedet / Tilrettelegging for godt studentliv	Videreføre studentvertstillingen ut 2019 (minst), kontaktpunkt og støtte til lag og foreninger i en utfordrende periode, og sikre kontinuitet inn i den nye tilværelsen på ICS	Nord, Studentinord
	Øke tiltakspotten til studentverten	Nord, Studentinord
	Sikre gode sosiale rom i myldreområde på ICS («lounge»)	ICS referansegruppe, Studentrådet, studentinord
	Prosjekt for ombygging av F-bygget til studenthus (sosial sone) 2019	Studentrådet
	Styrke studieveilederrollen. Ansett flere veiledere eller fjern arbeidsoppgaver slik at veilederrollen kan rendyrkes. Tenk forebygging, ikke brannslukking.	Nord
	Videreutvikle prosjektet ForVei (FBA). Alle studenter kalles inn til veiledningssamtale i andre semester	Nord
	Styrke formidlingen av studentaktiviteter. Appen Infoskjermen Go samler aktivitetskalender, nyheter og arrangementer for studenter på ett sted, uten støy.	Studentinord
	Ha noen faddere som ikke er koblet til spesiell gruppe. Kan ta seg av slengere og deltakere som ikke er del av ei faddergruppe	Fadderansvarlige
Tilfredshet med studiebyen	Videreføre prosjektet Studentbyen Steinkjer	Steinkjer kommune, Studentrådet, Tom K.
	Gjøre fargeløpet under Fadderuka til «folkefest» i Steinkjer	Prosjektet Studentbyen Steinkjer
Fysisk helse	Gratis svømming for studenter i Dampsaga bad en time i uka på ettermiddagstid	Prosjektet Studentbyen Steinkjer, Studentinord
	Jobbe for gunstigere treningstider i Steinkjerhallen	Prosjektet Studentbyen Steinkjer, Studentinord

	Turer/aktiviteter med SSI, Brunstgropa, Collegium Animalis (studentforeninger) som er åpne for alle.	Studentvert, lag og foreninger
Eksamensangst / studiemestring	Øke tiltakspott for studentrådgiver - større fleksibilitet i kurstilbud (leie inn eller øke egen kompetanse)	Studentinord
	Samarbeid om mestringskurs	Sissel R., Ole C. T. (Studentinord/Nord)
	Mestringskurs «on demand», Hva vil studentene ha?	Studentinord (rådgiver og studentvert), Nord
Psykisk helse	Akutte tilfeller/beredskap: styrke kompetansen blant studieveiledere og studentrådgiver. Utarbeide klare rutiner: «hva gjør vi hvis...». Psykososial førstehjelp.	Nord, Studentinord
	Fortsette å jobbe forebyggende (Studentvert, kurs, tilrettelegge for sosialt liv, lag og foreninger)	Studentinord
Rus	Gjennomføre opplæring av faddere (lykkepromille eller lignende)	Fadderansvarlige, Studentinord
	Flere alkoholnøytrale arrangement	Fadderansvarlige, Bodegan, andre lag og foreninger
	Styrke kunnskap om narkotika: trender, bruksmønster, virkning	Studentinord, Nord (studieveiledere)

Tiltak etter SHoT 2018 fra Stjørdal

Fremdriftsplan:

- 10. oktober: Studentrådsmøte med innspill til utkast til tiltaksliste.
- 23. oktober: oversending til LMU (Rikke Mo Veie)
- 1. november: presentasjon av tiltaksliste i LMU-møte, Levanger (Rikke Mo Veie)

SHoT-undersøkelsen er presentert i studentråd og for faggruppen, etterfulgt av gode diskusjoner og konkrete forslag tiltak. Kun 50 studenter på Stjørdal har respondert på undersøkelsen. Dette gjør at hver enkelt studentstemme gir store prosentvise utslag.

Kommentarer til tiltaksplan:

Det er allerede iverksatt en rekke tiltak etter at SHoT-undersøkelsen ble gjennomført, eksempelvis ferdigstilling av universitetsbiblioteket og innredning av et studentsosial rom. Spesielt biblioteket har ifølge studentrådet bidratt positivt til det fysiske læringsmiljøet.

Forebyggende tiltak mot ensomhet og bedre tilbud innen psykisk helse er ikke kommentert under, tiltak på dette anser vi ivaretatt av Nord universitet.

Under presenteres forslag til tiltak for studiested Stjørdal:

Tema	Formål	Tiltak	Deltakere	Ansvar	Tidsfrist
Fysisk læringsmiljø					
Fellesskapsområder/uformelle møtesteder for sosial- og faglig aktivitet					
	Kantineområdet som sosial arena	Gi studentene tilgang til kantinearealet på kveldstid	Eiendomsdrift Studentinord		Høst 2019
	Videreutvikle læringsareal ved universitetsbiblioteket	Sofa/sittegrupper i arealet rundt biblioteket	Biblioteksjef Eiendomsdrift Førstesemesterutvalget		Høst 2019

		Mulig ombygging av tilstøtende areal for å skaffe flere gruppearbeidsplasser	Biblioteksjef Eiendomsdrift Førstesemesterutvalget		Høst 2019
		Kaffe- og snackautomat	Studentinord Førstesemesterutvalg		Høst 2019
	Økt tilgjengelighet/ universell utforming	Ferdigstille skilting og informasjon av/på campus	Eiendomsdrift Studiestedsansvarlig		Høst 2019
Psykososialt læringsmiljø					
	Økt studiemestring og trivsel	Bedre samkjøring – informasjon om studentaktiviteter og kulturtilbud gjennom Infoskjermen GO	Studentinord i samarbeid med studentråd		Vår 2019
		Samarbeid om studiemestringskurs	Studentrådgiver Studentråd		Kontinuerlig
	Bidra til økt studentdeltakelse, faglig- og sosialt	Tilrettelegge for en levende og inkluderende campus på ettermiddag og kveld	Studentråd Studiestedsansvarlig Eiendomsdrift Studentinord		
		Videreutvikle studentaktive læringsformer i undervisningen (SI, case)	Faggruppeleder Emneansvarlige		Kontinuerlig
Pedagogisk læringsmiljø					
	Øke studentenes faglige egenaktivitet på campus	Videreutvikle studentaktive læringsformer (SI, case)	Faggruppeleder Studieprogramansvarlig Emneansvarlige		Vår 2019
	Kvalitet på undervisning	God formidlings- og FoU-kompetanse	Faggruppeleder Studieprogramansvarlig		Kontinuerlig

		Økt bevissthet på jevn arbeidsbelastning gjennom hele studieperioden	Faggruppeleder Studieprogramansvarlig Emneansvarlig		Høst 2018
		Bedre semesterplanlegging	Faggruppeleder Studieprogramansvarlig Emneansvarlig		Høst 2018
Helsetjenester					
	Økt tilgjengelighet på helsetjenester	Tilgjengelige plasser – fastleger i Stjørdal	Studentrådgiver Kommunelege		Vår 2019
		Helsestasjon for ungdom – som ordinært tilbud til studenter opp til 25 år	Studentrådgiver Kommunelege		Vår 2019
Diverse forhold					
	Bedre informasjon om studiet før studiestart		Studieveileder		Vår 19
	Kollektivtransport Nettbuss/AtB	Undersøke mulighet for om nattbussen til Trondheim kan være inkludert i busskortet	Stuedestedsansvarlig		Vår 19
	Økt kunnskap om narkotika	Kurse studentrådgiver og faggruppeleder	Studentrådgiver		Høst 19

27/18 Oppfølging av SHOT 2018- tiltaksplaner

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	01.11.2018	27/18

Forslag til vedtak:

1. Læringsmiljøutvalget tar de lokale handlingsplanene til orientering, og tar stilling til hvilke tiltak som er aktuelle å ta inn i handlingsplanen til LMU.
2. Læringsmiljøutvalget reviderer handlingsplanen basert på innspill og diskusjon i møtet.

Møtebehandling

Gjennomgang av alle lokale tiltaksplaner ved lokal studiestedsleder. Studiestedsleder for hvert studiested gjennomgår de vedlagte tiltaksplanene.

Stjørdal: Bruke kantineareal på kveldstid er et sterkt ønske fra studentene. Studentene ønsker mer informasjon om aktiviteter og arrangementer- bruke infoskjermen. Ønsker også en mer levende campus på ettermiddag og kveld.

Ønsker å forbedre semesterplanleggingen.

Informasjon om rus og narkotika- kursing av studentrådgivere. (Kirsti Grøtan nevner HAP-kurs i regi av St. Olavs hospital, som er aktuelt for studentrådgivere å delta på.)

Namsos: Samarbeid med kommune og næringsforening om tilbud i byen og synliggjøring av dette. Ønsker å lage egen undersøkelse for å finne konkrete områder for forbedring- som er mer innspillorientert. Studentene har vært invitert med inn i møtene. Fokuserer på psykisk helse og ensomhet og tiltak rettet mot dette.

Steinkjer: Videreføring av studentvertordning. Sikre gode fellesarealer. Styrke studieveilederrollen. Sikre god formidling av studentaktiviteter. Faddere som er «uavhengig» av gruppe. Prosjektet ForVei. Forbedre fadderuka- videreutvikling. Mestringskurs. Studieveiledere må få tid til å være veiledere (problem med oppgavefordeling).

Levanger: Studentene må inkluderes i utforming av nye områder på campus. Studentassistentprosjekt. Søke tilskuddsmidler til arbeid med psykisk helse (helsedirektoratet). Helsestasjon- tilbud til studentene. Tidligere hatt midler fra Hdir, men dekkes av kommunene fra 2018.

- Muligheter for gruppearbeidsplasser/møteplasser (gjerne uformelt utformet) i all tre undervisningsbygg.
Studentrådet og studentinord/1.semester- utvalget ber om å bli involverte i planlegging og gjennomføring
- Samlokalisering og samarbeid mellom studieveiledere (Nord) og studentrådgiver (studentinord) bør forankres i LMU sin handlingsplan.
- Legge til rette for studentassistenter/mentor – ordninger spesielt for 1.årsstudenter

Verdal: Få på plass kjøkkenfasiliteter (har ikke kantine). Ønsker studentrådgiver en dag i uka på ettermiddag/kveld- ønsker bedre egnede (ikke nødvendigvis egne) lokaler for studentrådgiver

Vesterålen: Vanskelig å knytte kontakt og få samlet tilbakemelding fra studentene. Samlingsbaserte studier gjør at alle studentene aldri er samlet på et sted samtidig. Heller ikke særlig tilknytning til studiestedet siden de fleste er tilreisende. Lokalt samarbeid mtp. tilgjengelige kurs og sosiale tiltak for studentene. Prøver å tilrettelegge for tiltak til studentene (sosiale arrangementer ved oppstart, turdag o.l.). Savner felles stemme fra studentene- kun hver enkelt klasse som samles.

Nesna: Ønsker å etablere ordning med studentvert (20% stilling). Studentrådgiver to ganger i uken. Samlingsbaserte studier. Opprettet lokalt LMU som skal følge opp SHoT og første semesterprosjektet. Fokus på mottak av studentene. Opplæring av tillitsvalgte (ønskelig, men kan ikke legges til praksisperioden).

Bodø: Spesielt viktig å ha fokus på hvordan studentene møtes første året. Derfor er det stort fokus på mottak. Helsestasjon onsdager fra 11-16- ønsker å utvide tilbudet. Det er også stort behov for nye lokaler til samskipnaden. Nye studentboliger ferdigstilt, men ønsker boligvert. Har startet BMU (boligutvalg), får midler som skal brukes på sosiale aktiviteter (6000 kr i semesteret). Skal ansette en student i 20 % stilling. Legger mye vekt på fadderordning i Bodø. Første uken er det kun fokus på å bli kjent (eks. rebusløp). Viktig å fokusere på alkoholfrie arrangement (lykkepromilleprosjektet).

Peer support- Lavterskeltilbud til studenter hvor studenter kan ta kontakt for samtaler. 14 studenter som er kurset og «jobber» for peer support.

Lavterskelaktiviteter- som tiltak mot ensomhet (brettspillkveld, strikkekveld, turgruppe) på faste tidspunkt.

Vedtak

Internasjonale studenter må tas med i utvalget. Hane Reistad sender inn studentenes forslag til tiltak, og det blir inkludert i saken her.

Vedtak:

1. Tiltaksplanene tas t. o.
2. AU jobber med tiltak til LMU handlingsplan og legger frem forslag til neste møte 6. desember.
3. De lokale tiltaksplanene følges opp i LMU gjennom 2019. Første gang på LMU-møte i februar.

Vedlegg A30

Arkivsak-dok. 15/02692-125
Saksansvarlig Tor Flåm
Saksbehandler Siri Grøvnnes Solheim

Saksgang

HANDLINGSPLAN LMU- TILTAK ETTER SHOT 2018

Forslag til vedtak:

1. LMU kommer frem til, og vedtar, et revidert utkast av handlingsplanen.
2. LMU vedtar å lage en egen tiltaksplan for oppfølging av SHoT-resultatene, med spesiell fokus på ensomhet og psykisk helse.

Sammendrag

Etter behandling i arbeidsutvalget til LMU ble det klart at det er nødvendig med en gjennomgang av nåværende handlingsplan før vi kan sette inn nye punkter på planen. Det må også vurderes av LMU om tiltak etter SHoT-undersøkelsen skal følges opp gjennom en separat handlings- eller tiltaksplan. Grunnen til at AU foreslår dette er at punktene på handlingsplanen er mer overordnet, og ved å supplere denne med konkrete tiltak som oppfølging av SHoT vil det resultere i en veldig omfattende og uoversiktlig handlingsplan. Samtidig er det ikke hensiktsmessig å revidere handlingsplanen ved hvert LMU-møte, så ved å ha en egen tiltaksplan for oppfølging av SHoT vil det bli enklere å ha en kontinuerlig oppfølging av denne gjennom 2019.

AU ønsker at tiltaksplanen for oppfølging av SHoT undersøkelsen skal ha spesiell fokus på tiltak rettet mot å forebygge ensomhet og fremme psykisk helse blant studentene. AU ønsker derfor at LMU ber om at de lokale tiltaksplanene, som også skal følges opp gjennom 2019, prioriterer tiltak som rettes mot ensomhet og psykisk helse.

Vedlegg:

Handlingsplan LMU

1. Bakgrunn, hovedmål, lovmessig forankring og aktører

1.1 Bakgrunn og funksjon

Denne handlingsplanen har som mål å være et styringsverktøy i arbeidet med det helhetlige læringsmiljøet for alle studenter ved Nord universitet. Planen er del av universitetets kvalitetssystem. Styret ved Nord universitet har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø og utvalget er et lovpålagt og rådgivende organ for universitetsstyret og ledelsen ved institusjonen og fakultetene.

Handlingsplanen skal brukes aktivt i universitetet for å skape et godt læringsmiljø der studenter deltar aktivt både faglig og sosialt.

1.2 Overordnet målsetting

«Nord universitet skal ha aktive studenter både faglig og sosialt» - (Mål/Visjon)

For å oppnå målsettingen må Nord universitet skape et universelt utformet læringsmiljø hvor man har plass til alle. Dette skal gjenspeiles i hele universitetets virksomhet slik at dens ordinære løsninger fungerer for alle studenter. Dersom en student har behov som ikke dekkes gjennom de ordinære løsninger, må universitetet tilrettelegge for de individuelle behovene og fremme tiltak som bidrar til at studentene lykkes og trives.

Dette setter krav til alle ansatte innen undervisning, veiledning, ulike støttefunksjoner og administrasjon om å bidra til å tilrettelegge studiet og oppholdet for alle studenter. Videre krever oppnåelsen av en slik målsetting at alle studenter inkluderer alle og deltar aktivt med å skape gode lærings situasjoner for seg selv og sine medstudenter.

1.3 Styringsdokumenter

I henhold til **UHL § 4-3** er LMU en viktig aktør som skal bidra i arbeidet med utvikling av et inkluderende læringsmiljø. LMUs hovedoppdrag er å bidra til at lovens bestemmelser i UHL § 4-3 ledd 1 og 2 blir ivaretatt. Ledd 1 og 2 beskriver styrets ansvar for å legge til rette et godt studiemiljø, god studentvelferd og forsvarlig fysisk- og psykisk arbeidsmiljø ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. Ledd 3 beskriver rammene for LMUs oppgaver og mandat slik:

- Bidra til at bestemmelsene nevnt i første og andre ledd blir gjennomført.
- Delta i planlegging av læringsmiljøtiltak.
- Nøye følge utviklingen i saker som angår studentenes sikkerhet og velferd.
- Holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studentene vedrørende læringsmiljøet.
- Gi uttalelser om forhold vedrørende studentenes læringsmiljø.
- Gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer.
- Rapportere direkte til styret.
- Sørge for årlig rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljøet til styret.
- Eventuelt å utføre andre oppgaver gitt av styret.

Ledd 5 beskriver institusjonens ansvar for individuell tilrettelegging slik: *«Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov.*

Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium».

I tillegg finnes det en rekke lover, dokumenter og regelverk som regulerer studentene sitt læringsmiljø. Disse er blant annet:

- *Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne*
- *Lov om planlegging og byggesaksbehandling*
- *Norge universelt utformet 2025*
- *Læringsmiljøhåndboken*

1.4 Aktører i arbeidet med læringsmiljøet ved Nord universitet

Av bestemmelsene i Lov om universiteter og høyskoler § 4-3 om læringsmiljø går det fram at universitetsstyret, i samarbeid med studentsamskipnaden, skal legge forholdene til rette for et godt læringsmiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

I tillegg til dette vil Studentorganisasjonen Nord (SON) være en naturlig pådriver og samarbeidspartner i det studentsosiale perspektivet.

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved Nord universitet har et spesielt ansvar for å følge opp denne handlingsplanen og føre tilsyn med at studenter med behov for tilrettelegging får god tilrettelegging under studieoppholdet her.

1.5 Individuell tilrettelegging

Informasjon om rettigheter og muligheter for studenter med behov for individuell tilrettelegging skal være lett tilgjengelig på Nord universitet sin hjemmeside www.nord.no Her vil man også finne kontaktinformasjon til tilretteleggingstjenesten.

Tilretteleggingstjenesten skal til enhver tid ha en oppdatert liste med eksempler på mulige tilretteleggingstiltak. Denne skal også være tilgjengelig på www.nord.no

2. Tiltak for et godt læringsmiljø

2.1 Fysisk læringsmiljø

Fysisk læringsmiljø omhandler utforming og bruk av bygninger og fysiske omgivelser slik at det lager gode rammer for læring og læringsaktiviteter hos alle studenter. Nord universitet skal være universelt utformet og tilgjengelig for alle studenter.

Tiltak	Ansvar	Tid
Kartlegge behov for utvidede åpningstider på alle studiested og synliggjøre disse	Leder Eiendomsdrift / Eiendomssjef	Høst 2017
Sørge for god og oversiktlig skilting og informasjon i alle bygg tilknyttet universitetet	Leder Eiendomsdrift / Eiendomssjef	Kontinuerlig
Kartlegge graden av universell utforming på universitetet og finne hvor det eventuelt må gjøres konkrete tiltak	Leder Eiendomsdrift / Eiendomssjef	Våren 2017 og kontinuerlig
Kontrollere at inn klima og luftkvalitet er tilfredsstillende på alle studiesteder	Leder Eiendomsdrift / Eiendomssjef	Kontinuerlig
Sørge for at det finnes universelt utformet studentboliger på alle studiesteder	Nord studentsamskipnad	Kontinuerlig
Sikre at studenter blir med tidlig i campusutviklingsprosjekter	Leder eiendomsdrift	Kontinuerlig

2.2 Psykososialt læringsmiljø

Psykososialt læringsmiljø omhandler mellommenneskelige forhold i og rundt læringsprosessene. Det berører trivsel og samhandling mellom studenter og ansatte, og i mellom studentene.

Tiltak	Ansvar	Tid
Utvikle og evaluere «Første semester» med tanke på implementering i hele Nord universitet.	Læringsmiljøutvalget, Prorektor for utdanning, Nord studentsamskipnad	Kontinuerlig
Jobbe for økt sosial inkludering av studenter i deltidsutdanning, med spesielt fokus på studiestart.	Læringsmiljøutvalget, Prorektor for utdanning, Studentorganisasjonen	Kontinuerlig
Legge til rette for studentaktivitet gjennom å gi tilgang på lokaler, teknisk utstyr, biblioteksfasiliteter, møteplasser, programvare, møterom og kontorer.	Direktør for infrastruktur og digitalisering	Kontinuerlig
Delta i SHOT-undersøkelsen 2018 og følge opp med tiltak i henhold til resultatet av undersøkelsen	Nord studentsamskipnad, Studiesjef	2017/2018
Være en pådriver for at det utvikles en ruspolicy for studenter	Læringsmiljøutvalget	Høst 2018
Være en pådriver for at det utvikles et system for varsling av seksuell trakassering og mobbing	Læringsmiljøutvalget	Vår 2018
Være en pådriver for, og delta i arbeid med utvikling av etiske retningslinjer som beskriver nulltoleranse for seksuell trakassering og mobbing	HR/Læringsmiljøutvalget	Vår 2018 og kontinuerlig

Jobbe for, og bidra til, at læringsmiljøet oppleves som inkluderende, åpent og favner mangfoldet i studentmassen.	Læringsmiljøutvalget / fakultetene	Kontinuerlig
Studentorganisasjonen, studentforeningene, studentsamskipnaden og fakultetene skal sammen arbeide for å videreutvikle møteplasser og tiltak som bidrar til god sosial integrering gjennom fadderuke oppstartsarrangementer, ulike sosiale tiltak, kurs og lignende.	Studentorganisasjonen, Nord Studentsamskipnad og fakultetene	Kontinuerlig
Sørge for digitale selvhjelpsressurser innen informasjonskompetanse	Universitetsbiblioteket	Kontinuerlig

2.3 Organisatorisk læringsmiljø

Organisatorisk læringsmiljø omhandler systemer for tilbakemelding og medvirkning, slik at utvalget sikrer studentenes innflytelse og medvirkning i organisasjons- og endringsprosesser som har innvirkning på studentenes totale læringsmiljø.

Tiltak	Ansvar	Tid
Følge opp arbeidet med, samt være en pådriver for å synliggjøre, «Ros og Ris» som ivaretar tilbakemeldinger på alle forhold knyttet til studentenes læringsmiljø	Læringsmiljøutvalget	Kontinuerlig
Være tilgjengelig dersom studenter eller ansatte ønsker LMU's tilstedeværelse på samlinger/møter for å eventuelt løfte saker til LMU.	Arbeidsutvalget	Kontinuerlig
Regelmessig evaluere tilretteleggingstilbudene i universitetet og gi status til LMU på disse. Samtidig sørge for at presis informasjon om tilrettelegging, tiltak som tilbys og søknadsprosess finnes på universitetets nettside.	Tilretteleggingstjenesten, studiesjef, prorektor	Kontinuerlig
Være pådriver for et aktivt samarbeid mellom Nord universitet og Nord studentsamskipnad for å utvikle et godt studentliv	Læringsmiljøutvalget	Kontinuerlig
Det må sikres tilstrekkelige ressurser for tilretteleggingstjenesten sånn at man kan gi god oppfølging av studentene som trenger det, i tillegg til informasjonstiltak ovenfor studenter og ansatte.	Prorektor for utdanning	Kontinuerlig
Sikre at evaluering av studier og læringsmiljøet blir gjennomført på en tilfredsstillende måte og at LMU får evalueringene.	Studiesjef	Årlig
Sikre gode rutiner for informasjonsflyt mellom universitetet, studentsamskipnaden og studentorganisasjonen.	Prorektor for utdanning	Kontinuerlig
Evaluere LMUs rolle og struktur og vurdere tiltak for å styrke arbeidet med læringsmiljøet	Læringsmiljøutvalget	Halvårlig

Jobbe for at det blir opprettet tilbud om studentombud for studenter på Nord universitet. Studentombudet skal være en uavhengig bistandsinstans for universitetets studenter, i saker som angår deres relasjon til universitet.	Læringsmiljøutvalget	2017/2018
Delta på relevante læringsmiljøundersøkelser, studentundersøkelser og evalueringer som kan gi LMU viktig informasjon fra studentene	Studiesjef	Kontinuerlig
Synliggjøre LMU i form av deltagelse på aktuelle konferanser, seminarer og gjøre utvalget kjent blant studenter og tilsatte.	Læringsmiljøutvalget	Kontinuerlig

2.4 Digitalt læringsmiljø

Digitalt læringsmiljø omhandler bruk og videreutvikling av digital og bygningsmessig infrastruktur som støtte for studentenes læring og bruk av teknologi i utforming av digitale læringsressurser og læringsplattformer.

Tiltak	Ansvar	Tid
Sørge for at læringsmiljøperspektivet er i fokus under digitaliseringsprosesser. Eksempelvis god sammenheng mellom undervisningsmetoder, pensum, vurderingsformer og emneevalueringer.	Fakultetene	Kontinuerlig
De digitale læringsplattformene (LMS) skal utformes slik at de blir mest mulig lesbare og brukervennlige for alle studenter.	Fakultetene / KOLT / universitetsbiblioteket	Kontinuerlig
Stimulere til økt bruk av digitale verktøy i undervisningen. En slik bruk vil kunne bidra til økt læringsutbytte hos alle grupper studenter. I tillegg vil studenter med særlige utfordringer kunne få tilgang til det digitale innholdet i ettetid for bearbeiding av læringsinntrykkene.	Læringsmiljøutvalget / fakultetene / KOLT	Kontinuerlig
Sørge for at Nord universitet har oppdaterte nettsider med relevant informasjon på engelsk og samisk.	Kommunikasjonssjef	Kontinuerlig
Det bør i større grad legges opp til digital tilrettelegging som et viktig virkemiddel i studentenes læring. Dette er også et viktig ledd i tilretteleggingen av studier spesielt tilpasset fjernstudenter.	IKT-sjef / fakultetene	Kontinuerlig
Studentene skal sikres tilgang til kvalitetssikringssystemet for utdanning	Prorektor for utdanning	Kontinuerlig
Sikre tilrettelegging av digital infrastruktur slik at studentene kan studere uavhengig av sted	IKT-sjef	Kontinuerlig

2.5 Pedagogisk læringsmiljø

Pedagogisk læringsmiljø omhandler rammene for den pedagogiske aktiviteten som påvirker studentenes læring. Dette berører utforming av mål, innhold, aktiviteter og vurderinger, men avgrenses mot kvalitetsvurdering av den enkelte læringsaktivitet.

Alle skal kunne ta del i undervisningen og ha et best mulig utbytte av denne. De faglig ansvarlige har ansvar for å arbeide aktivt med tilrettelegging av undervisningen innenfor sine studieområder.

Tiltak	Ansvar	Tid
Være pådriver for universell utforming av læring gjennom varierte undervisningsmetoder som sikrer kvalitet i utdanningen	Læringsmiljøutvalget / Prorektor for utdanning	Kontinuerlig
Sørge for at ansatte på universitetet har god FoU og formidlingskompetanse	Dekaner / studiesjef	Kontinuerlig
Sørge for at universitetet har et likeverdig tilbud for alle studenter med behov for tilrettelegging, uavhengig av studie og/eller studiested.	Tilretteleggingstjenesten / fakultet	Kontinuerlig
Informere om handlingsplanen og ansvarsområdet til studieledere og fagansatte	Dekaner / studiesjef	Årlig
Tilretteleggingstjenesten skal ha en oversikt over mulige tiltak og hjelpemidler og skal sammen med fagansvarlig bidra til at studentenes behov for tilrettelegging ivaretas	Tilretteleggingstjenesten	Kontinuerlig
Uoppfordret bruk av mikrofon i alle auditorier og rom der slikt utstyr finnes	Faglærere	I undervisningen
Være pådriver for at universitetet tilrettelegger for at studenter kan møtes på tvers av studie og årskull.	Læringsmiljøutvalget, fakultetene og Nord studentsamskipnad	Kontinuerlig

31/18 Handlingsplan LMU- tiltak etter SHoT 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	06.12.2018	31/18

Forslag til vedtak:

1. LMU kommer frem til, og vedtar, et revidert utkast av handlingsplanen.
2. LMU vedtar å lage en egen tiltaksplan for oppfølging av SHoT-resultatene, med spesiell fokus på ensomhet og psykisk helse.

Møtebehandling

Handlingsplanen gjennomgås i møtet og det foretas en vurdering av alle punktene på planen. Et par av punktene anses som gjennomført og tas derfor ut av handlingsplanen. Mindre endringer foreslås tatt inn i handlingsplanen.

Punktene under fysisk læringsmiljø tas opp på neste LMU-møte når Tomm Sandmoe er tilstede og kan redegjøre for status.

Vedtak

1. LMU vedtar revidert handlingsplan med de endringer som fremkom i møtet.
2. LMU vedtar å lage en egen tiltaksplan for oppfølging av ShoT-resultatene våren 2019, med særlig fokus på ensomhet og psykisk helse.

Vedlegg A31

Arkivsak-dok. 17/03801-1
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Elin Anne Sommerli

Saksgang

STUDENTOMBUD VED NORD UNIVERSITET

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget ber styret vedta innføring av studentombud ved Nord universitet, og sette av midler til en stilling i forbindelse med budsjett for 2018.

Bakgrunn:

Det første studentombudet i landet ble ansatt ved UiO i 2012 og har vært i virksomhet siden februar 2013.

Per juli 2017 er det vedtatt ordning med ombud på alle universitetene unntatt Nord universitet og NMBU. Ved UiA tiltrådte ombudet i sommer og ved NTNU, som det foreløpig siste universitetet med en slik ordning, tiltrer det nyansatte ombudet i oktober.

Ved NHH finnes denne funksjonen per i dag som en prøveordning i 30 % stilling. Enkelte høgskoler har også innført ordningen, eksempelvis HiOA, Høgskolen på Vestlandet og Høgskolen i Sør-Øst.

I Sverige har man hatt (flere) slike ombud i mange år. Canada og USA har hatt ombud siden 60-tallet. Felles for de er at de beskriver seg som godt mottatt på institusjonene og at de mottar mange henvendelser fra studentene. Det samme kan en si også om de norske ombudene, ut fra lesning av de respektive årsrapporter.

Formål:

Formål med ordningen er å bidra til økt rettssikkerhet for studentene og å avklare rettsstillingen til studentene overfor universitetet.

Et studentombud skal både være et lavterskeltilbud for studenter, en uavhengig bistandsperson som kan gi råd og bistand i saker som gjelder studiesituasjonen og en person som er uavhengig og har taushetsplikt. Funksjonen kan ses på som en Sivilombudsmann. Det understrekes imidlertid at Universitetet likevel har en selvstendig opplysnings- og veiledningsplikt.

Arbeidsoppgaver:

Et studentombud skal være en rådgiver som lønnes av, og tilhører universitetet. Ombudet har imidlertid en svært selvstendig stilling og rapporterer rett til styret. Det er også viktig å sette et klart skille mellom universitet og samskipnad (jamfør sak i pressen i sommer om eksamener ved sykepleieutdanningen i Mo i Rana).

Et studentombud ved Nord universitet må ha spesiell fokus på studentenes rettigheter og likebehandling på tvers av campusene. Men studentene skal fortsatt benytte ansatte ved fakultetene for å spørre om studieveiledning og spørsmål knyttet til regelverk og rettigheter.

Det finnes allerede flere ordninger for å ivareta studentenes stemme. Her nevnes studentdemokratiet og det at studentene er representert på alle nivå i organisasjonen. I tillegg finnes et avvikssystem med «ris og ros-knapp». Studentombudet er et supplement til alt dette.

I sin rapport beskriver ombudet ved HiOA at «det er en stor utfordring med manglende kompetanse hos de tilsatte, særlig koplet til forvaltningsloven. De som gjør vedtak må kjenne regelverket som gjelder for dem, enten det dreier seg om karaktersetting, gi

begrunnelser, veiledere med praksisoppfølging eller administrativt tilsatte som gjør saksbehandling og vedtak.»

Institusjonene har en stor oppgave med å skolere sine ansatte i forhold til forvaltningsloven. Dette gjelder både opplæring av saksbehandlere og undervisningspersonalet i forhold til de deler av lovverket de omfattes av. God skolering i lovverket vil forhindre saker i å bli reist og spare ressurser for institusjonen. I tillegg spares studentene for unødig stress og usikkerhet. For å få konkrete eksempler på arbeidsoppgaver, vises det til et utvalg av studentombudets oppgaver slik de blir presentert i årsrapporten fra ombudet ved UiO:

- Gi råd og hjelp til studenter om forhold som angår deres studiesituasjon
- Påse at enkeltstudenters saker får en forsvarlig og korrekt behandling, og at studenters rettigheter ivaretas
- Bidra til å løse saker nærest der de oppstår, det vil si på lavest mulig nivå i organisasjonen
- Aktivt informere om studentombudsfunksjonen til UiOs studenter
- Gi opplæring til studenttillitsvalgte om studentens rettigheter og plikter

Ombudet skriver også at mange av sakene vil fakultetene aldri se, eksempelvis ved bistand fra ombudet. Årsrapporten legges fram for universitetsstyret som en orienteringssak. Rektor orienteres fortløpende om spesielt alvorlige saker, eller saker som er av prinsipiell betydning. Studentombudet har fast observatørstatus i LMU og AMU (arbeidsmiljøutvalget).

Generelt er det flest saker mht. eksamen og praksis, studierelatert og læringsmiljø. Også mangler ved saksbehandling, mangelfull informasjon og kunngjøring (eks. tidspunkt for forelesninger flyttet, obligatorisk undervisning, fremmøtere registrering), saksbehandlingstid, læringsmiljø, likestilling (eks. manglende eksamensoppgaver på nynorsk), mobbing og trakassering som eksempelvis uthenging i medstudenters påhør etc.

Ombudet skal ikke behandle saker i forhold til Lånekasse og Studentsamskipnaden.

Organisering:

Felles for alle stillingene, er at de er plassert fysisk nært studentene. Organisatorisk er det at stort sprik mellom de ulike lærestedene.

<i>Institusjon</i>	<i>Organisatorisk plassering</i>
UiO	Enhet for internrevisjon
UiB	HR-avdelingen
UiS	Frittstående instans under universitetsdirektøren
UiA	Ledelsens stab
NTNU	Under organisasjonsdirektør
UiT	Under Samskipnaden
NHH	Seksjon for økonomi – delt stilling

Kompetanse:

Felles for alle lærestedene med denne ordningen, er at den ivaretas av en jurist.

Drøfting:

Sak om studentombud har vist alle sider ved denne ordningen som formål, arbeidsoppgaver, organisering og krav til kompetanse. Nord universitet er sammen med NMBU de eneste universitetene uten en slik ordning. De andre universitetene har også utarbeidet eget mandat for studentombudet. Som et eksempel vedlegges mandat for Studentombudet ved Universitetet i Oslo. Mandatene ved de andre institusjonene bygger stort sett på dette. Hvis en slik stilling opprettes, må det også utarbeides et mandat for stillingen ved Nord universitet.

Under drøftingen av Kvalitetsmeldingen i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget, fremmet et flertall følgende forslag: «Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til lovendring som pålegger alle høyere utdanningsinstitusjoner å etablere et studentombud, enten alene eller i samarbeid med andre institusjoner.» Det vil derfor etter all sannsynlighet komme et tillegg til UH-loven med et slikt pålegg.

Vedlegg:

Mandat for studentombudet ved UiO

Mandat

Mandatet for studentombudet ved UiO setter rammen for hva vi kan gjøre for deg som student. [Ta kontakt](#) dersom du er i tvil om vi er riktig instans.

1. Studentombudet ved UiO skal være en uavhengig bistandsperson som har som oppgave å gi studentene råd og hjelp i saker der studentene har tatt opp eller ønsker/vurderer å ta opp forhold knyttet til sin studiesituasjon. Studentombudet skal påse at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt.
2. Studentombudet skal aktivt informere om sin funksjon til UiOs studenter, og gi nødvendig opplæring til studenttillitsvalgte om studentenes rettigheter og plikter.
3. Studentombudet er organisatorisk plassert i Enhet for internrevisjon. Det betyr at studentombudet, i likhet med EIR forøvrig, ha en uavhengig stilling i forhold til UiOs organisasjon. Studentombudet har ikke instruksjonsmyndighet overfor enhetene ved UiO
4. Studentombudet skal bidra til at saker kan løses nærest der de oppstår; dvs. på lavest mulig nivå i organisasjonen. Ombudet har selv ikke myndighet til å avgjøre saker, og er heller ikke klage- eller ankeinstans for saker som er behandlet og avgjort av andre enheter eller beslutningsorganer ved UiO.
5. Studentombudet skal halvårlig rapportere om sin virksomhet til rektor ved at det utarbeides halvårsrapporter. Disse skal legges fram for LMU og Universitetsstyret som orienteringssak. Rektor orienteres fortløpende om spesielt alvorlige saker, eller saker som er av prinsipiell betydning.
6. I likhet med EIR, kan studentombudet på eget initiativ, fremme saker for Universitetsstyret. Studentombudet vil kunne være en viktig bidragsyter i å informere om deler av det interne kontrollsystemet ved UiO. Det er derfor viktig at leder for EIR holdes orientert om vesentlige problemstillinger i ombudets arbeid.
7. Enhetene skal fortløpende orientere Studentombudet om mottatte alvorlige saker (rød linje) i "Si-fra systemet". Studentombudet skal motta rapport fra enhetene når en alvorlig (rød) sak er avsluttet.

Studentombudet skal gjennom sitt oppfølgingsansvar, bistå studentene slik at sakene får en god og profesjonell behandling ved UiO.

8. Studentombudet kan selv avgjøre om hun /han vil bistå en student i en sak eller ikke. Det skal alltid gis en begrunnelse når ombudet avslår å bistå i en sak, og avslaget kan ikke overklages.
9. Studentombudet har bare innsyn i den enkelte saks dokumenter i den grad studenten det gjelder, har gitt samtykke til innsyn. Studentombudet har taushetsplikt etter [forvaltningsloven § 13](#) om alle forhold hun/ han blir kjent med gjennom sitt virke.

Publisert 12. jan. 2017 13:33 - Sist endret 2. feb. 2017 08:52

17/17 Studentombud ved Nord universitet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Læringsmiljøutvalget	24.10.2017	17/17

Forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget tar saken til orientering.

Møtebehandling

Elin Anne Sommerli tok en kort presentasjon av saken. Studentene har etterspurt studentombud. Første studentombud kom i Oslo for fem år siden. Studentombud rapporterer rett til styret. Siden vi har flere campus vil et studentombud kunne sikre at alle får lik behandling. Studentombudets viktigste oppgave vil være å gi råd og hjelp til studenter på alle campus.

Det ble stilt spørsmål om hvorfor saken ble omgjort fra en vedtakssak til orienteringssak. Hanne Solheim Hansen forklarte at det var ønskelig med mer utredning. Jan Georg Gulstad spurte spørsmål om en eventuell lokalisering av ombudet.

Odd Asbjørn Halseth opptatt av at studentombud har en nøytral rolle. Studentombud kan også bidra til å avlaste klagenemda.

Hanne Solheim Hansen fremmet nytt forslag til vedtak.

Nytt forslag til vedtak:

Læringsmiljøutvalget ber om at det utredes hvordan studentombud ved Nord universitet kan være organisert, omfang på stilling og mandat til studentombudet. Det skal også utredes hvordan studentombudet skal være tilgjengelig for alle studenter ved Nord universitet.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Læringsmiljøutvalget ber om at det utredes hvordan studentombud ved Nord universitet kan være organisert, omfang på stilling og mandat til studentombudet. Det skal også utredes hvordan studentombudet skal være tilgjengelig for alle studenter ved Nord universitet.

Vedlegg A32

Arkivsak-dok. 15/02692-124
Saksansvarlig Siri Grøvnes Solheim
Saksbehandler Siri Grøvnes Solheim

Saksgang

STUDENTTILLITSVALGTE

Forslag til vedtak:

1. LMU vedtar vedlagte forslag til rollebeskrivelse/mandat for studenttillitsvalgte.
1. LMU vedtar at det skal utvikles en digital tillitsvalgthåndbok med den informasjon som er samlet i vedlagte dokument. Det utarbeides informasjonsmateriale om rollen og oppgavene til studenttillitsvalgte.
2. LMU vedtar at det utarbeides prosessbeskrivelse for valg av studenttillitsvalgte med tydelig ansvarsfordeling i henhold til forslaget beskrevet over.
3. LMU vedtar at det skal tilbys et studiepoenggiende emne for tillitsvalgte. Emnet må gjennomføres årlig for tillitsvalgte og vara.
4. LMU vedtar at det skal utarbeides et digitalt system for registrering og oversikt over tillitsvalgte
5. LMU vedtar at vedlagte forslag skal sendes på høring ved fakultetene og blant studentene før endelig vedtak i LMU.

Sammendrag

På læringsmiljøutvalgets møte 24.05.18 ble det vedtatt at en arbeidsgruppe skulle nedsettes for å jobbe frem et forslag til opplegg for opplæring av studenttillitsvalgte. Mandat for arbeidsgruppen ble også vedtatt i møtet.

Arbeidsgruppen har bestått av Siri Grøvnnes Solheim (sekretær for LMU), Jan Georg Gulstad (studentmedlem i LMU), Andrea Nordvik (leder SoB) og Øystein Strømsnes (studentinord).

Vedlagt er forslag til rollebeskrivelse og forslag til opplæring av studenttillitsvalgte som arbeidsgruppen har jobbet frem. Forslaget innebærer også definerte ansvarsoppgaver for emneansvarlige, og det er viktig LMU sender det på høring ved fakultetene, i tillegg til at studentene får mulighet til å kommentere og gi innspill.

Vedlegg:

Studenttillitsvalgte ved Nord universitet

Studenttillitsvalgt ved Nord universitet

Dette dokumentet inneholder:

- Hva det innebærer å være tillitsvalgt
- Rett til medbestemmelse- oversikt over kanaler hvor studentene kan melde fra og ha påvirkningskraft
- Hvor får du hjelp- hvem kan tillitsvalgte henvende seg til for å få hjelp med oppgaver tilknyttet sitt verv
- Oversikt over nyttige skjema og relevante retningslinjer
- Hvilke oppgaver en tillitsvalgt skal gjennomføre, inkludert saksgang/gjennomføring av disse
- Hvordan studenttillitsvalgt skal samarbeide opp mot emneansvarlig
- Informasjon om valgprosess
- Informasjon om emneevalueringer
- Informasjon om studentdemokratiet

Hva forventes av en tillitsvalgt

Som tillitsvalgt tar man imot henvendelser fra medstudenter. Dette kan omhandle saker av faglig karakter, eller andre tilfeller hvor medstudenter opplever problemer i studiehverdagen. Som tillitsvalgt er du talsmann for emnet/studieprogrammet/kullet ditt, og du er bindeleddet mellom dine medstudenter og fakultet og universitet i ulike saker.

Tillitsvalgt skal være klassens kontakt overfor:

- Faglærer, emneansvarlig, faglig og administrativ ledelse på fakultet og administrasjonen
- Studentforeninger/Studentråd/Studentorganisasjon
- Studentparlamentet

Oppgaver:

- Snakke på vegne av klassen
- Følge opp arbeid med utdanningskvalitet, be om resultater og møter og informere klassen.
- Bidra til et godt sosialt miljø
- Tillitsvalgt i klassen er medlem av Studentrådet (på studiestedet og/eller på fakultet)
- Sørge for at medstudenter har en støttespiller og en person å henvende seg til
- Sørge for at faglærer/emneansvarlig har en studentrepresentant å henvende seg til og samarbeide med
- Hjelp til med på å sikre at studenter får muligheten til å påvirke emnet og studiet de går på
- Arrangere klassens time ved behov

Type saker

- Faglig. F.eks, pensum, forelesere, utdanningskvalitet
- Organisering av undervisning, som timeplaner, eksamensplaner mm.
- Sosialt miljø
- Læringsmiljø i klassen og læringsmiljø generelt

Commented [SGS1]: Studiestedene i Trøndelag og Nesna har studentråd. I Bodø er det studentorganisasjon og linjeforeninger, men ikke studentråd. Mo i Rana har kun studentforening. Vesterålen har ikke noe studentråd pga. lite aktivitet (kun samlingsbasert).

Valg av studenttillitsvalgt

- Det skal velges en studenttillitsvalgt og en vara per klasse ved begynnelsen av hvert semester. Det skal velges en studenttillitsvalg og en vara for hvert kull på alle studieprogram.
- Tillitsvalgt skal være valgt seinest 2 uker etter studiestart, altså innen 01.09 for studier som starter i august.
- Valg av tillitsvalgt settes opp på timeplanen slik at studentene er godt forberedt.
- Informasjon om tillitsvalgtrollen og valgprosessen må gis til studentene ved studiestart, eksempelvis den første uken med undervisning, slik at de får mulighet til å ta stilling til om de ønsker å stille til valg
- Emneansvarlig for et av de obligatoriske emnene i studieprogrammene tar ansvar for at studentene informeres om rollen til tillitsvalgte, sentrale oppgaver og om hvordan valget skal foregå
- Tillitsvalgt og vara velges normalt for et skoleår evt. et semester dersom studiet er av kortere varighet.
- Etter valget sørger emneansvarlig for at navnet på den tillitsvalgte gjøres kjent for alle studentene, det kan eksempelvis legges ut på canvas.
- I tillegg bør det eksistere et digitalt system hvor de tillitsvalgte registrerer seg, slik at det blir enkelt for studentforeninger/studentråd å innkalle til møter. Det jobbes med et digitalt system for å registrere tillitsvalgte og vara. Inntil dette er på plass må studieprogramansvarlig sikre at de har oversikt over tillitsvalgte i alle kullene og sørge for at øvrige studenter gjøres kjent med hvem som er tillitsvalgt. Fakultetene må komme med forslag til hva som vil fungere best.

Utdanningskvalitet- rolle og ansvar for tillitsvalgt i klassen

- Samarbeide med emneansvarlig om planlegging, valg av evalueringsmetode, gjennomføring og oppsummering fra emneevalueringer.
- Informere klassen om innholdet i emneevalueringene.
- (Ved behov) sørge for at studentpolitisk vindu benyttes til å ta opp saker- eksempelvis ved å arrangere klassens time.
- Har studentene klager på undervisning og veiledning som ikke blir fulgt opp? Send en skriftlig klage til studieprogramansvarlig eller evt. prodekan utdanning/dekan.
- Om studentene finner at emneevalueringssrapporten er mangelfull i forhold til tilbakemeldingen de ga, skal de ha muligheten til å kommentere dette i et eget felt i emnerapporten.
- Bruke retningslinjer for håndtering av klager på undervisning og veiledning, dersom studenter har klager på undervisning og veiledning som ikke blir fulgt opp i emneevalueringene

Commented [SGS2]: Det bør lages en mal for klage som tillitsvalgte kan benytte.

Commented [SGS3]: Per i dag finnes det ingen rutine for hvordan klager og undervisning og veiledning skal håndteres. (Det finnes egne rutiner for klage på eksamen og sensur).

Saksgang og regler

- Løs sakene på lavest mulig nivå (gå for eksempel direkte til emneansvarlig evt faglærer).
- Bruk de tillitsvalgte på det nivået som saken gjelder.
- Når enkeltstudenter presenterer problemer, utfordringer eller synspunkter, undersøk om dette er representativt for gruppen det gjelder
- Følg tjenestevei hvis saken ikke kan løses på laveste nivå. Som oftest vil det si neste overordnede. Kjenner dere ikke tjenesteveien, ta kontakt med studentråd, Studentorganisasjon eller Studentparlamentet.
- Dokumenter saken best mulig.

- Ta uformell kontakt med den/de det gjelder (også ansatte / ledelse) før en sender en sak den formelle tjenesteveien. Ved god dialog løses mange saker før de blir formelle.

Arbeidsoppgaver til tillitsvalgt for hvert kull:

- Delta på aktuelle kurs som studentparlament/-råd/-organisasjon organiserer
- Gjennomføre emneevaluering (Det vil variere om emnene skal evalueres midtveis eller ved slutten av undervisningen. Dette bestemmer emneansvarlig i samråd med studentene.)

Hvem skal studenttillitsvalgt henvende seg til?

Studenttillitsvalgte forholder seg først og fremst til sin studentgruppe, emneansvarlig og studieprogramansvarlig (evt. studieleder) på fakultetet. I tillegg kan det være nyttig å kontakte studentene i studentrådet og/eller studentparlamentet.

Hvis man har problemer i et emne, er det emneansvarlig du skal ta opp problemet med. Dersom problemet ikke kan løses hos han/henne, kan du henvende deg til studieprogramansvarlig eller studieleder for de studieprogram som har det.

Dersom heller ikke studieprogramansvarlig eller studieleder kan hjelpe deg med den aktuelle saken, kan du ta kontakt med prodekan for utdanning eller dekan. Dersom det ikke løser saken, kan du be studentombudet om råd. Siste instans er [klagenemd ved Nord universitet](#).

Nyttige verktøy for å jobbe med saker

[Ros og ris systemet](#) er en enkel portal hvor man kan varsle om alt fra kvalitet på luft til mobbing.

[Studentombudet](#) er en uavhengig bistandsperson som kan gi råd til studenter i deres studiesituasjon og skal sørge for at studentenes rettigheter blir ivaretatt.

Tillitsvalgthåndbok (bør lages) Denne skal inneholde nyttig informasjon om evalueringer og rollen som tillitsvalgt.

[Studentinord-Helse](#), samskipnadens tilbud for studenter som opplever problemer/utfordringer i sin studiehverdag

[Studentorganisasjonen i Bodø](#)

[Studentparlamentet](#)

[Studentmedvirkning](#) oversikt over ulike råd og utvalg for studentene er representert og har påvirkningsmulighet

Emneansvarliges rolle og ansvar i kvalitetssikringssystemet

Hva er en emneansvarlig?

Emneansvarlig er faglig ansvarlig for emnet.

Gjennomføring av emneevaluering og rapportere resultat fra emneevalueringene i emnerapport

Emneansvarlig har ansvar for:

- Å gjennomføre emneevaluering, og skal så langt det er mulig samarbeide med studentene om planlegging, gjennomføring og oppsummering fra emneevalueringene, gi sin faglige vurdering og følge opp resultater av evalueringene gjennom å iverksette tiltak
- Gjennom [fastsatte emnerapportmaler](#) gi sin faglige vurdering og følge opp resultater av studentråd/fagutvalg, eller tilsvarende.
- Så langt det er praktisk mulig sørge for at emnerapporten bekreftes skriftlig (pr e-post dersom fysisk underskrift er vanskelig) av studenttillitsvalgte som en dokumentasjon på at emnerapporten er lest og eventuelt kommentert.
- Om studentene finner at emneevalueringsrapporten er mangelfull i forhold til tilbakemeldingen de ga, skal de ha muligheten til å kommentere dette i et eget felt i evalueringsrapporten.
- Emneansvarlig skal sammen med studieprogramansvarlig iverksette eventuelle kvalitetshevende tiltak ved behov.
- Emneansvarlig på emner med veiledet praksis vurderer studentens og praksisstedets evalueringer og oppsummerer disse med egne kommentarer med forslag til kvalitetsforbedrende tiltak, eventuelt med råd om avslutning av praksissted.
- Emneansvarlig skal i samarbeid med studentene, og studenttillitsvalgt spesielt, velge egnet evalueringsmetode ut fra klassens størrelse og behov.

Commented [SGS4]: Dette i samsvar med rollebeskrivelse i [kvalitetssystemet](#).

Commented [SGS5]: Viktig at evaluerings skjemaene blir digitale. De vi har i dag benyttes i liten grad. KOLT jobber med å få på plass en digital løsning for emneevalueringer, men det vil antageligvis ikke være på plass før høsten 2019.

Om håndtering av klage på undervisning og veiledning

Som en del av kvalitetssystemet skal det være egne [retningslinjer for håndtering av klage på undervisning og veiledning](#). Retningslinjene skal gi en oversikt over hva som er studentenes rolle og ansvar og ledelsens ansvar i håndteringen av slike klagesaker. Retningslinjene inngår som en del av kvalitetssikringssystemet ved Nord universitet.

Commented [SGS6]: Per i dag finnes det ingen rutine for hvordan klager og undervisning og veiledning skal håndteres. (Det finnes egne rutiner for klage på eksamen og sensur).

Emneevalueringer

Alle emner skal evalueres hver gang de gjennomføres. Hvorvidt det er midtveis eller sluttevalueringer bestemmer emneansvarlig selv – sammen med studentene. Det skal årlig gjennomføres evaluering av studieprogrammet med alle tillitsvalgte for studiet.

Sluttevaluering

Bruk av spørreskjema som sluttevaluering av emner egner seg best når studenten har fullført, eller er i slutten av et emne. Da har studentene nok erfaringsgrunnlag til å mene noe om sin totale studiesituasjon. Når det gjelder bruk av spørreskjema på evaluering av studieprogram, egner det seg for studenter på slutten av 2. studieår, eller på slutten av et studieløp.

Midtveisevaluering

Bruk av spørreskjema til underveisevaluering av emner egner seg best midtveis i emnet og på et tidspunkt der studentene har rukket å gjøre seg noen erfaringer. Det bør samtidig være nok tid igjen av emnet til at det er mulig å følge opp resultatene og foreta justeringer underveis slik at studentene opplever resultater av evalueringene.

Oppbygging av spørreskjema og gjennomføring av evalueringen

Spørreskjemaene bør ha en eller flere deler med spørsmål som holdes stabilt over tid, slik at svarresultater kan sammenliknes fra år til år og gi mulighet til å påvise framgang eller nedgang i kvaliteten. Spørreskjemaene kan inneholde både avkrysningsbokser med skala fra 1-6, 1-10, eller verdiene liten grad, større grad, verken eller, osv. Det anbefales å holde antall spørsmål i spørreskjemaet på et minimum.

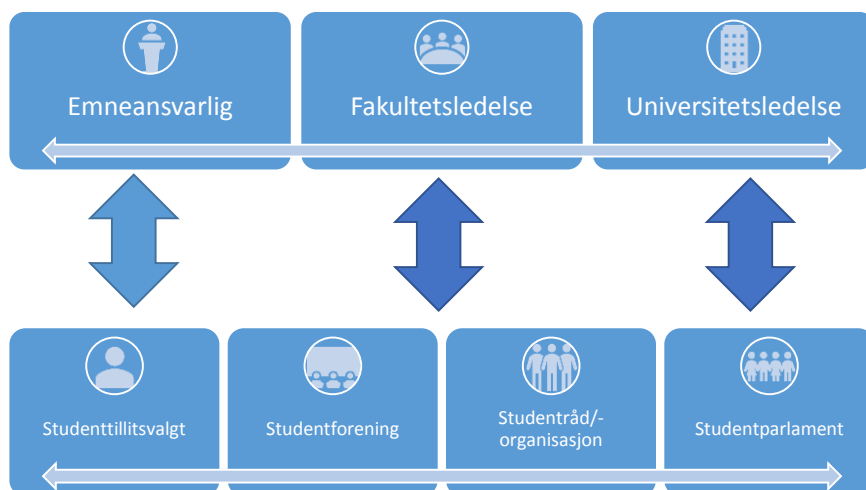
Emneevalueringen må lages slik at studentene får være anonyme. Det må også tas stilling til om evalueringen skal sendes ut til den enkelte student eller om klassen skal gi en samlet vurdering. Basert på type emne og klassens størrelse er dette en vurdering som emneansvarlig bør ta i samarbeid med tillitsvalgt.

Emneevalueringer bør annonseres god tid i forkant, slik at studentene er forberedt til å gi sine tilbakemeldinger. Evalueringen bør også foregå i undervisningstiden- uten at underviser er tilstede. Studentene kan med fordel ha en felles diskusjon hvor studenttillitsvalgt har ansvar for å skrive ned det som fremkommer og føre dette inn i evalueringsskjema. For å sørge for at alle blir hørt bør det også åpnes for at studenter kan ettersende sine innspill til studenttillitsvalgt på epost.

Organisasjonskart

Studentdemokratiet bør være strukturert slik at man har studenter som jobber spesifikt opp mot ledelsen på sitt nivå. Kull- og klasses tillitsvalgte jobber med klassens saker opp mot emneansvarlig og studieprogramansvarlig. Studentrådene jobber opp mot fakultetsledelsen og administrasjonen. Studentparlamentet jobber opp mot universitetsledelsen (rektor og universitetsstyret).

I tillegg til å jobbe opp mot de ansatte og ledelsen, jobber også demokratiet sammen om å løse saker. Under ser du informasjonsflyt og oppbyggingen av studentdemokratiet.

Variasjoner mellom studiestedene

Bodø: Tillitsvalgt- studentforening – studentorganisasjon (SoB) – Studentparlament

Steinkjer/Levanger/Stjørdal/Namsos/Nesna: Tillitsvalgt – studentråd- studentparlament

Mo i Rana: Tillitsvalgt- Studentforening- studentparlament

Vesterålen: Tillitsvalgt- Studentparlament

I tillegg har hvert studiested en lokal studentleder (Bodø, Helgeland og Trøndelag).

Studentråd

Studentrådet jobber med å sikre sine studenters sosiale og faglige interesser, og består av de klassetillitsvalgte fra sine utdanninger i tillegg til et studentrådsstyre og en lokal studentleder. Aktuelle saker for studentrådet kan være alt fra problemer med fagplaner og timeplanstruktur, til klagesaker eller arrangering av sosiale eller faglige arrangement.

Hvis du har lyst til å være med å påvirke din studiehverdag anbefaler vi deg å stille til valg som klassetillitsvalgt. Som klassetillitsvalgt er du klassens representant overfor faglærere, studielederen, og studentrådet. Ved å delta på studentrådmøter vil du også kunne holde klassen din informert om hva som foregår på høyskolen og om saker av interesse for dine medstudenter.

Studentorganisasjon

Studentforeninger

Studentparlamentet

Commented [SGS7]: Her må det innhentes innspill til tekst fra studentene.

Gjennomføring av opplæring

- Det bør holdes årlige kurs for de tillitsvalgte. I Trøndelag var det tidligere en årlig samling for tillitsvalgte med overnatting, som fikk gode tilbakemeldinger. Denne ble avsluttet pga. økonomi. FBA har også hatt samlinger for tillitsvalgte tidligere. Slike samlinger kan holdes for tillitsvalgte per region (Trøndelag og Helgeland) eller per fakultet (Bodø), men så mye som mulig av innholdet bør samkjøres slik at det blir likhet mellom studiestedene.
- Fordelen med å ha samlingene per studiested, regionalt eller fakultetsvis fremfor en felles samling for Nord universitet, er at de tillitsvalgte i større grad vil føle tilhørighet med et miljø og bli kjent med sine medstudenter. Lokale samlinger vil også i større grad kunne planlegge samlingen til en tid hvor det passer for flest mulig å delta.
- Det har også tidligere eksistert et innføringskurs på 5 studiepoeng for tillitsvalgte (MET322) ved Handelshøgskolen, men dette er ikke lenger tilgjengelig. For å bestå emnet leverte man en oppgave (individuelt eller i gruppe) der man svarte på spørsmål og reflekterte rundt rollen sin som tillitsvalgt. Tilbakemelding fra studentene tilsier at dette bør bli tilgjengelig igjen, slik at tillitsvalgte kan få et insentiv til å stille til verv.
- Informasjonen til tillitsvalgte må samles på ett sted for å gjøre det enklest mulig å finne frem. Det har kommet ønsker om å lage en håndbok, men det er kanskje mer aktuelt å få laget en god nettside som gir oversikt og tilgang nødvendig informasjon. Informasjon på nett er også enklere å holde oppdatert. Kommunikasjonsavdelingen må involveres i arbeidet med å lage nettsiden.

- Nettsiden må inneholde aktuelle verktøy og hjelpemidler som tillitsvalgte kan komme til å få bruk for, samt informasjon om rollen som tillitsvalgt, organisasjonskart osv. På en slik side kan det også ligge digitale evalueringsskjema, og mulighet for å registrere seg som tillitsvalgt.
- OsloMet har fått laget en informasjonsvideo som vises i oppstarten av alle studier. Denne sier litt om rollen som tillitsvalgt, informasjon om valgprosessen o.l. En slik ordning gjør at det blir lav terskel for emneansvarlig å formidle informasjonen til studentene, og det sikrer at informasjonen som gis er lik på tvers av studiesteder, fakulteter og studieprogrammer. Studentene har gitt uttrykk for at de ønsker å få laget en slik informasjonsfilm.

Tiltaksplan for økt studentengasjement

Tiltaksplanen er konsentrert om tre ulike områder

Fysisk tilrettelegging.

Organisatorisk tilrettelegging.

Velferdsrettede tiltak.

Under hvert område er det formulert konkrete tiltak som skal gjennomføres eller vektlegges. Både universitetet sentralt og avdelinger/enheter forutsettes å følge opp tiltakene i planen i forhold til eget ansvarsområde på en mest mulig hensiktsmessig måte.

1. Fysisk tilrettelegging

- Studentparlamentet skal ha godt synlige og tilgjengelige lokaler på campus.
- Studentrådene bør sikres lett tilgjengelige, synlige og hensiktsmessige lokaler, med nødvendig kontorrekvisita, samt infotavler/skjermer og postkasse for å lette kontakten mellom studentråd og studentene.
- Studentparlamentet, studenttillitsvalgte og registrerte studentforeninger skal ha adgang til å reservere nødvendige møterom til studentpolitiske formål ulike steder på campus.

2. Organisatorisk tilrettelegging

- Universitetet har – i samarbeid med Studentparlamentet – ansvar for å fremme studentengasjement ved Nord universitet.
- Det skal avholdes formelle møter mellom lederne på avdelinger/forskningssentre og studentråd hvert semester.
- De faste dialogmøtene mellom rektoratet, universitetsledelsen og ledelsen i Studentparlamentet videreføres etter nåværende ordning.
- Det må utvises fleksibilitet mht. å tilrettelegge studiesituasjonen slik at studenttillitsvalgte faktisk har reell mulighet til å utøve sine verv, parallelt med å være aktiv student.
- Studenter som har tatt på seg tillitsverv har krav på en bekreftelse/attest som vitner om studentens engasjement.
- Hver studentgruppe/-klasse/-kull skal ha en tillitsvalgt. Det er studieledere og faglærere sitt ansvar, i samarbeid med studentråd/styret og Studentparlamentet, at det legges til rette for valg av tillitsvalgte.
- Universitetet skal bistå studentene med god tilrettelegging av valg og nødvendige aktiviteter og informasjonsarbeid i forkant av valg. Avdelingenes og undervisningspersonalets ansvar for aktiv og positiv medvirkning understrekes, herunder å informere om hvilke verv som eksisterer.

- Samarbeidstiltak knyttet til informasjonsarbeid og profilering skal fortsette, blant annet informasjon vedr. lag og foreninger som finnes, samt studiestart.
- Universitetet skal, i samarbeid med Studentparlamentet, tilby nødvendig kurs og opplæring tilknyttet det å være tillitsvalgt.

3. Andre velferdsrettede tiltak

- Universitetet skal støtte og oppmuntre til arbeid med studentaktiviteter som går på tvers av avdelinger og som inkluderer hele studentmassen ved Nord universitet.
- I tråd med Nords strategiplan, skal det legges til rette for et flerkulturelt og internasjonalt studiemiljø, gjennom tiltak som årlige seminarer, studentarrangementer og andre studentaktiviteter. Møter og informasjon må gjennomføres på engelske dersom internasjonale studenter i målgruppen for informasjonen/møtene
- Ledelsen ved Nord universitet, i samarbeid med Studentparlamentet og studentrådene/studentorganisasjonen, skal gjennom fadderuka fremme et felles mål om inkludering og engasjement for å hindre frafall og ensomhet.

32/18 Forslag til rollebeskrivelse og opplæring av studenttillitsvalgte

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	06.12.2018	32/18

Forslag til vedtak:

1. LMU vedtar vedlagte forslag til rollebeskrivelse/mandat for studenttillitsvalgte.
1. LMU vedtar at det skal utvikles en digital tillitsvalgthåndbok med den informasjon som er samlet i vedlagte dokument. Det utarbeides informasjonsmateriale om rollen og oppgavene til studenttillitsvalgte.
2. LMU vedtar at det utarbeides prosessbeskrivelse for valg av studenttillitsvalgte med tydelig ansvarsfordeling i henhold til forslaget beskrevet over.
3. LMU vedtar at det skal tilbys et studiepoenggiende emne for tillitsvalgte. Emnet må gjennomføres årlig for tillitsvalgte og vara.
4. LMU vedtar at det skal utarbeides et digitalt system for registrering og oversikt over tillitsvalgte
5. LMU vedtar at vedlagte forslag skal sendes på høring ved fakultetene og blant studentene før endelig vedtak i LMU.

Møtebehandling

Innspill til utkastet som fremkom under møtebehandlingen:

- Det må sikres at det er samsvar mellom det som foreslås under emneansvarliges ansvar og rolle i utkastet, og det som står skrevet i kvalitetssystemet (under ansvar og roller).
- Formulering om sosialt miljø vurderes tatt ut- evt. skrives om slik at det ikke fremkommer som at det er en pålagt oppgave om å sørge for godt sosialt miljø. Det er ikke hensiktsmessig at andelen oppgaver den studenttillitsvalgte skal påta seg blir for omfattende.
- Formulering om studentombud under avsnitt «hvem skal studenttillitsvalgt henvende seg til» gjøres om slik at det blir tydelig at studentombudet kan kontaktes på hvilket som helst nivå i en saksgang.

Det foreslås at utkastet sendes på høring før jul, og at det gis en høringsfrist på minimum 1 måned. Dette for å sikre tid til tilstrekkelig behandling og gjennomgang av forslaget.

Vedtak

1. LMU har behandlet første utkast til opplæringsplan for studenttillitsvalgte. Endelig vedtak av forslag til tillitsvalgtordning kommer først etter høringsrunde.

2. LMU vedtar at det skal utvikles en digital tillitsvalgthåndbok med den informasjon som er samlet i vedlagte dokument. Det utarbeides informasjonsmateriale om rollen og oppgavene til studenttillitsvalgte.
3. LMU vedtar at det utarbeides prosessbeskrivelse for valg av studenttillitsvalgte med tydelig ansvarsfordeling i henhold til forslaget beskrevet over.
4. LMU vedtar at det skal tilbys et studiepoenggiende emne for tillitsvalgte. Emnet må gjennomføres årlig for tillitsvalgte og vara.
5. LMU vedtar at det skal utarbeides et digitalt system for registrering og oversikt over tillitsvalgte.
6. LMU vedtar at vedlagte forslag skal sendes på høring til fakultetene, studentombudet og blant studentene før endelig vedtak i LMU. Det gis en måneds høringsfrist.

STRATEGI 2020

Nord universitets visjon, faglige styrke og profil

VISJON:

GLOBALA UTFORDRINGER – REGIONALE LØSNINGER

En raskt økende befolkning skaper store globale utfordringer knyttet til faktorer som klima, energi, mat og helse, samtidig som demokratiske verdier settes på prøve. Gode regionale løsninger er grunnlaget for å møte de globale utfordringene. Dette krever regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på tvers av fag. Gjennom forskning og forskningsbasert utdanning, og gjennom formidling av ny kunnskap, skal Nord universitet bidra med kunnskap som en forutsetning for bærekraft samt sosial og menneskelig utvikling.

FAGLIG STYRKE

Nord universitets identitet er basert på de tre profilområdene Blå og grønn vekst, Innovasjon og entreprenørskap og Helse, velferd og oppvekst. Identiteten er basert på universitets faglige styrke og en lokalisering i et av landets viktigste vekstområder.

Regionen har rike naturressurser, variert industriell aktivitet, en betydelig offentlig sektor og store muligheter for kulturelle opplevelser og friluftsliv.

Samlet representerer disse ressursene universitetets «feltlaboratorium», et sted der også nye løsninger som møter de globale utfordringene kan testes og implementeres. Feltlaboratoriet er også en viktig del av universitets randsone, der kunnskapsinnhenting, praksis, innovasjon og verdiskaping kan foregå.

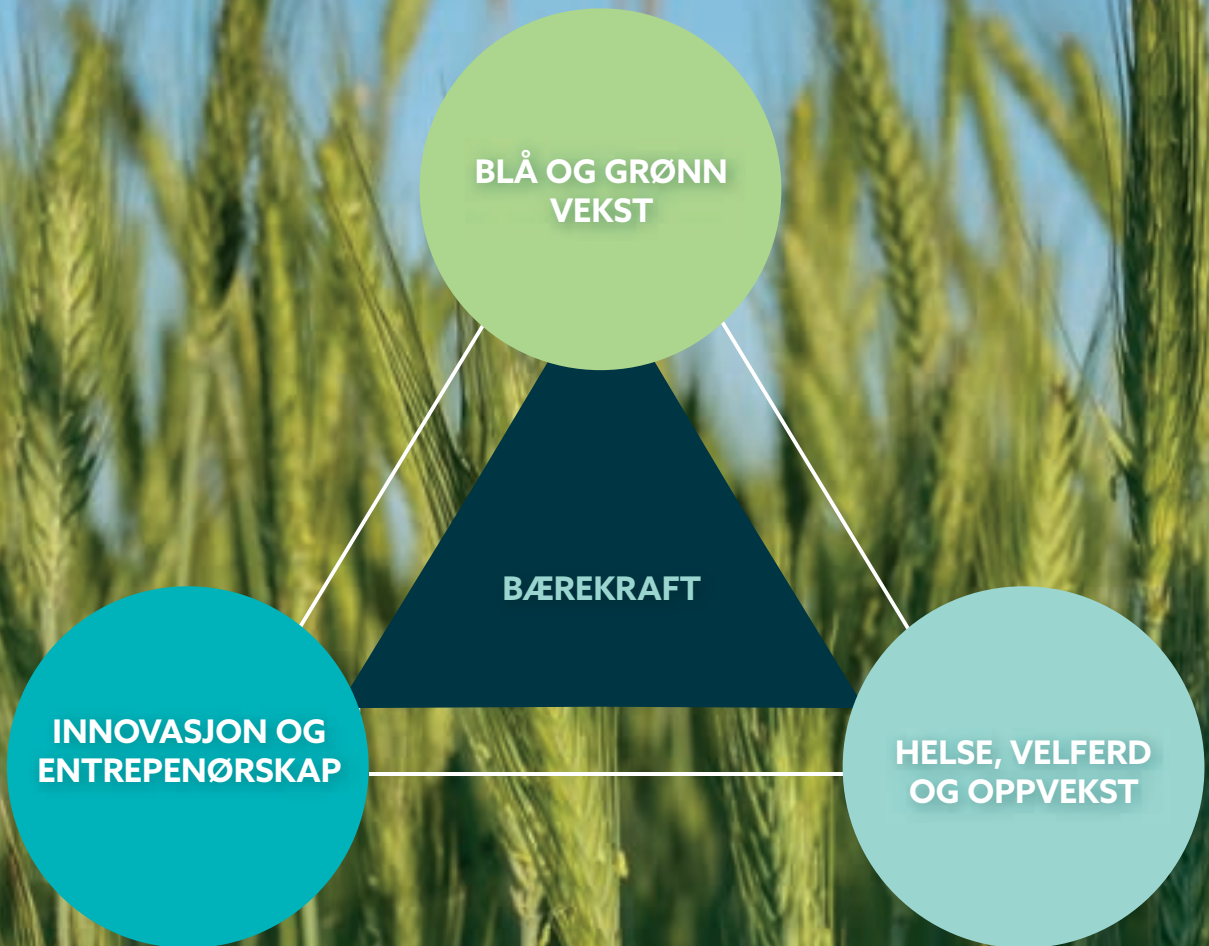
Universitetets struktur med stor geografisk spredning av studiesteder skaper et særskilt behov for bruk av moderne teknologi, som også i den sammenhengen gir muligheter til å bli et «feltlaboratorium» for bruk av digitale løsninger i forskning og undervisning.

En viktig del av universitetets profil er å være en betydelig nasjonal leverandør av studier innen profesjonsfag. En viktig del av profilen er også etter- og videreutdanning, f.eks. MBA-studier og kompetansegivende kurs i akvakultur.

Universitetet vil ivareta sin plass i UH-sektoren og sitt samfunnsansvar gjennom å bygge anerkjente fagmiljøer innen de profesjons- og tema-/disiplinfag der vi har definert vår styrke. Disse fagene støtter utviklingen i regionalt samfunns- og næringsliv, samtidig som den kunnskapsbasen universitetet utvikler også er en del av det globale perspektivet og kan integreres i løsninger i andre geografiske områder.

Profilen faller godt sammen med de utfordringer som er synliggjort i Nordområdestrategien, og universitetet vil ta en viktig rolle i utviklingen av nordområdepolitikken så vel som i implementeringen av denne.

Nordområdestrategien inkluderer også samenes tradisjonskunnskap, språk og kultur. Universitetet har et særskilt nasjonalt ansvar for lule- og sørsamisk språk og kultur. Målet er å styrke og utvikle de samiske studietilbudene, samisk forskning og formidling og stimulere til forskningsbasert samarbeid med andre som forsker på, og underviser om, urfolk.

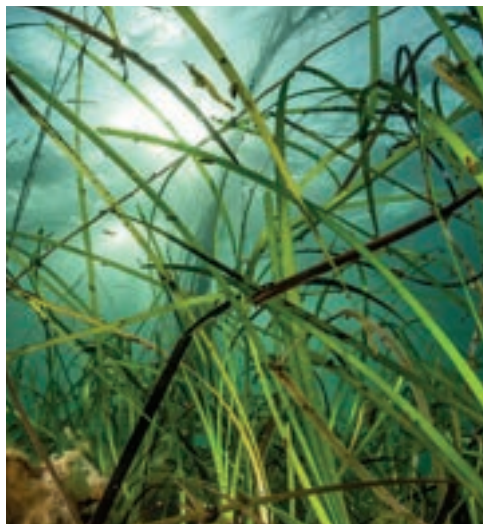

PROFILOMRÅDENE

Nord universitets profil har «bærekraft» som grunnprinsipp i møte med økonomiske, sosiale, institusjonelle og miljømessige sider av samfunnet. Universitetet vektlegger dette innenfor sine tre tematiske profilområder. Profilområdene synliggjør hver for seg områder hvor universitetet har sin styrke, både faglig og med bakgrunn i sin geografiske plassering, men også gjensidigheten mellom profilområdene er et viktig grunnlag for utviklingen av universitetets identitet.

Kompetansen innen profilområdene skal, gjennom forskning og utdanning, bidra til økt kompetanse og næringsaktivitet i regionen, så vel som nasjonalt. En forutsetning for videre utvikling er utdanning på alle nivå, der grunnskolelærerutdanning er et utgangspunkt. Styrken ligger i å være et profesjonsuniversitet, kombinert med satsing på definerte tema-/disiplinområder. Denne styrken skal utnyttes slik at alle kandidater utdannet ved universitetet skal ha kunnskap om bærekraft og institusjonens profilområder.

Et godt samspill mellom doktorgradsutdanningene og profilområdene skal sikre at universitetet fungerer som en «totalleverandør» av forskning og forskningsbasert undervisning, som begge stimulerer utvikling i samfunns- og næringsliv.

BLÅ OG GRØNN VEKST

Nord universitet er blant de ledende innen forskning og utdanning knyttet til naturressurser. Disse ressursene bidrar til bærekraftig utvikling av det grønne skiftet og en sterk sirkulær økonomi. Kultivering og høsting av bioressurser fra havet har sterkt økende oppmerksomhet. Regionen har spesielt store muligheter for en videre utvikling av akvakultur og annen industriell virksomhet, næringer som også danner grunnlag for en sterk offentlig sektor. Havets ressursgrunnlag, kombinert med universitets lokalisering, åpner for internasjonalt samarbeid, både innen forskning og utdanning. En målbevisst innsamling og utnyttelse av data fra regionens feltlaboratorium styrker dette konkurransefortrinnet. Kompetansen som bygges ved Nord universitet skal også komme til nytte i andre deler av verden.

Veksten innenfor blå og grønn sektor baseres på relevante forskningsresultater støttet av kompetanse i innovasjon og entreprenørskap, og bidrar til en økning i velferd og gode oppvekstforhold, som er et grunnlag for god helse.

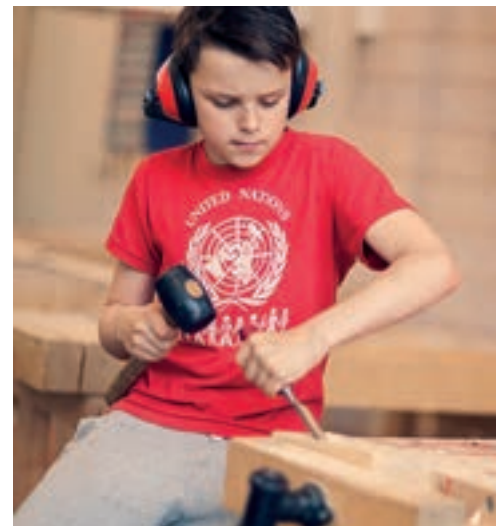

INNOVASJON OG ENTREPRENØRSKAP

Nord universitet har et av landets ledende forsknings- og utdanningsmiljøer innenfor innovasjon og entreprenørskap, med en sterk internasjonal posisjon. Dette området skal styrkes, men også videreutvikles til å omfatte større deler av universitetets virksomhet.

Gjennom utvikling av nye læringsformer, med vekt på engasjerende og involverende utdanningsprogrammer, skal kandidater utdannet ved Nord ha kunnskaper og ferdigheter til å utvikle fremtidsrettede løsninger. I en bærekraft-kontekst er alle ressurser begrenset, og kunnskap om forvaltning av ressurser skal være førende for profilområdet.

HELSE, VELFERD OG OPPVEKST

Det at Nord universitet har en viktig nasjonal rolle innen profesjonsstudier, spesielt knyttet til utdanning og videreutdanning av lærere, sykepleiere og sosialarbeidere, gjør at profilområdet Helse, velferd og oppvekst er sentralt. Integret med de andre to profilområdene bidrar dette til å utvikle kunnskap og attraktive samfunn.

Profesjonsutdanningene preges av forskningsbasert undervisning, noe som er grunnlaget for bl.a. å forsyne helse-, utdannings- og velferdssektoren med kompetente fagpersoner.

Kandidater utdannet ved universitetet vil, i tillegg til nasjonale krav, ha grunnleggende kunnskap om hvordan blå og grønn vekst og innovasjon og entreprenørskap påvirker utviklingen i samfunns- og næringsliv.

Universitetet har en unik ph.d.-utdanning i studier av profesjonspraksis. Gjennom sin forskning skal universitet videreutvikle profesjonsutdanningene for å sikre kvalitativt gode helse-, velferds-, og oppvekststjenester basert på regionalt, nasjonalt og internasjonalt datamateriale. Denne forskningen skal fremme god helse, innovasjon og tjenesteutvikling, i nært samarbeid med tjenesteutøvere og tjenestemottakere. Brukernes rettigheter, lokale forhold og bruken av moderne digitale løsninger og velferdsteknologi er en naturlig del av dette.

NORD UNIVERSITET – MOT 2020

Nord universitet skal kontinuerlig bidra til å løse globale og regionale utfordringer gjennom sterke fagmiljøer med en tverrfaglig tilnærming til forskning og undervisning.

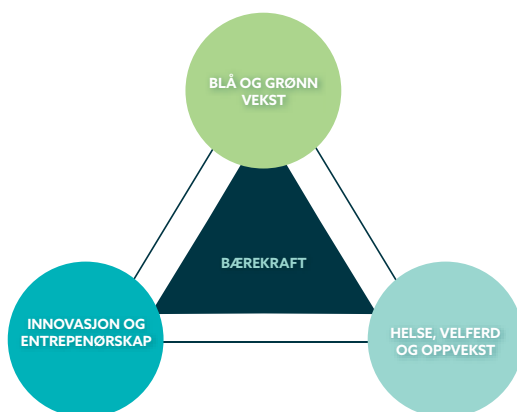
I perioden fram til 2020 vil Nord universitet spesielt ha fokus på å løse utfordringer som vil sikre og utvikle universitetets status i et lengre perspektiv.

En særlig utfordring for Nord universitet med stor spredning i studiesteder er å ha en studiestedsstruktur som støtter opp om forsknings- og undervisningsstrategi, samt randsonepolitikken. Det vil derfor bli viktig å få etablert en campusplan.

Med utgangspunkt bl.a. i NOKUTs analyse og departementets tildelingsbrev prioriteres følgende fram til 2020:

- Styrke det systematiske kvalitetsarbeidet i utdanning og utvikle studieporteføljen tilpasset faglige strategier
- Kompetanseoppbygging innenfor definerte fagområder og doktorgrader for å styrke andelen av ansatte med første- og toppkompetanse, med spesielt fokus på profesjonsfeltet
- Utvikle lærerutdanningen ut fra nasjonale krav og nasjonale og regionale utfordringer
- Utvikle en plan for campusstruktur tilpasset strategiske mål for forskning og undervisning

Den faglige profilen skal tydeliggjøres og profilmrådene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap skal videreutvikles.

FORSKNING

Forskningen som støtter ph.d.-programmene er spissen i universitetets forskning. Forskningen knyttet til doktorgradsprogrammene skal støtte studiene som tilbys, så vel som profilområdene. Universitet skal også sikre aktivitet og fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid.

Gjennom økt forskning, publisering og produksjon av ph.d.-kandidater og forskningsbasert utdanning på sine profilområder, skal universitetet bidra med anerkjente forskningsbaserte løsninger for å møte globale utfordringer. Det skal bygges en forskningskultur der studentene integreres i forskningen.

Forskningsstrategien er utgangspunkt for universitets strategiske eierskap og randsonepolitikk.

STRATEGISKE MÅL OG TILTAK I PRIORITERT REKKEFØLGE FRAM TIL 2020:

1. **Ha en kompetanseandel på henholdsvis 67 og 24 prosent på første- og toppnivå i 2020:**
  - Utvikle og realisere kompetanseplan
  - Allokere strategiske midler til kompetanseoppbygging
2. **Ta fortløpende ut kompetanseplanens effekt på forskning gjennom:**
  - Utvikling av individuelle karriereplaner som styrker den enkeltes CV og universitets forskning
  - Å tilby kurs i utarbeiding av søknader om forskningsmidler, med fokus på SFF/SFI/SFU/FRIPRO/ERC
  - Å tilby opplæring i veiledning av ph.d.-kandidater, forskningsledelse og prosjektstyring for vitenskapelig ansatte
  - Å tilby opplæring i skriving av vitenskapelige artikler som en del av kravet om økt publisering
3. **Styrke forskningsmiljøene knyttet til ph.d.-programmene og de profilmrådene som har en anerkjent nasjonal og internasjonal rolle:**
  - Øke administrativ støtte og kompetanse knyttet til forskning generelt og spesielt knyttet til profesjonsstudiene
  - Etablere program for talentfulle yngre forskere
  - Sette opp sabbats- og incentivordninger for ansatte som over tid kan vise til fremragende forskning, publisering og veiledning av ph.d.-kandidater
  - Stimulere til tverrfaglige større søknader om forskningsmidler
4. **Øke gjennomføring på ph.d.-nivå innen normert tid:**
  - Sikre at det er intern veilederkapasitet på hvert av ph.d.-programmene
  - Etablere et styrket kvalitetssystem for ph.d.-programmene
5. **Økt kommersialisering av forskningsresultater:**
  - Bygge en kultur og kommunikasjon for å øke forståelsen både internt og i randsonen av universitetets betydning som bidragsyter til etablering av kunnskapsbaserte arbeidsplasser og verdiskaping
  - Øke antall patenter og IPR som kan benyttes av tredjepart, primært i universitets randsoner
6. **Økt interaksjon mellom utdanning og forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid:**
  - Inkludere studentaktivitet i søknader om ekstern finansiering av prosjekter

UTDANNING

Nord universitet skal, gjennom forskningsbasert undervisning, utdanne kandidater som har en sterk faglig trygghet, er nysgjerrige og innovative og har evne til kritisk tenkning og etiske vurderinger. Dette vil gi dem kompetanse til å bidra til samfunnsutvikling og nye løsninger i arbeidslivet.

Nord skal levere studier av høy kvalitet, med grunnlag i et systematisk akkrediterings- og kvalitetsarbeid og godt læringsmiljø. Profesjonsstudienes attraktivitet skal økes og forskningsaktiviteten skal intensiveres innenfor fagområder som styrker utdanningene.

STRATEGISKE MÅL OG TILTAK I PRIORITERT REKKEFØLGE FRAM TIL 2020:

- 1. Ha en kompetanseandel på henholdsvis 67 og 24 prosent på første- og toppnivå i 2020:**
  - Utvikle og realisere kompetanseplan
  - Allokere strategiske midler til kompetanseoppbygging
- 2. Ta fortløpende ut kompetanseplanens effekt på undervisning ved å:**
  - Styrke forskningsbasert undervisning
  - Prioritere økt forskningsaktivitet innen fagområder som støtter opp om de gradsgivende studiene
  - Inkludere studenter i forskningsprosjekter
- 3. Utvikle og implementere nytt kvalitetssikringssystem for utdanning**
  - Systematisere akkrediteringsarbeidet
  - Implementere bedre systematikk og arbeidsflyt i kvalitetsarbeidet

4. **Konsentrere studieporteføljen:**
  - Revidere studieporteføljen årlig og konsentrere den om gradsgivende studier med basis i forskningsaktive fagmiljø
  - Konsentrere studieporteføljen om studier som gir kompetanse innen profilområdene og som gir sammenhengende studieløp fra bachelor til master og videre til ph.d.
  - Videreutvikle studieporteføljen i samarbeid med og samfunns- og næringsliv, slik at studiene er attraktive for studenter og møter samfunnets behov
  - Utvikle studieporteføljen slik at studiestedsstrukturen utnyttes til best mulig rekruttering til studiene
5. **Videreutvikle profesjonsstudiene med spesiell vekt på grunnskolelærerutdanningene:**
  - Gjøre grunnskolelærerutdanningen mer attraktiv for å øke etterspørselen
  - Øke forskningsaktiviteten innen fagområdene i studiene
  - Utarbeide spesifikke profiler for alle profesjonsstudiene
  - Videreutvikle samarbeidet med arbeidsliv og forvaltning om videreutdanning av profesjonsutøvere
6. **Økt gjennomstrømning, internasjonalisering og kvalitet i utdanningene:**
  - Systematisere pedagogisk kompetanseheving hos ansatte og utvikle en pedagogisk meritteringsordning
  - Tilrettelegge for økt internasjonal mobilitet i gradsgivende studier
  - Videreutvikle «Første semester» - tilbudet for å sikre rask faglig og sosial integrering av nye studenter
  - Utnytte erfaring og forskning fra de to Sentre for fremragende utdanning til mer studentaktiv undervisning
  - Øke bruken av digitale eksamener

SAMSPILL MED SAMFUNNS- OG NÆRINGS LIV

Nord universitet skal, gjennom aktivt samspill med samfunns- og næringsliv, bidra til utvikling av regionen og nasjonen innen universitets profil- og ph.d.-områder. Samspillet vil styrke relevansen av universitets leveranser, noe som vil øke konkurransekraften om både forskningsmidler, arbeidskraft og studenter. I et aktivt samspill med arbeidslivet vil Nord universitet motivere sine kandidater til å bli i regionen.

Nord skal bidra til samfunnsdebatten gjennom aktiv formidling.

STRATEGISKE MÅL OG TILTAK I PRIORITERT REKKEFØLGE FRAM MOT 2020:

- 1. Koble samfunns- og næringsliv tettere til forskning og undervisning:**
  - Implementere Policy for randsoner virksomhet og Policy for eierskap
  - Videreutvikle samarbeidsorganer med kommuner og regioner, inkludert «Råd for samarbeid med arbeidslivet» og opprette verdiskapingsforum i regionen
  - Formalisere samarbeidet med næringsliv, helseforetakene, kommuner og fylkeskommuner
  - Formalisere samarbeidet med videregående skoler om utdanning og veiledning av deres forskningsprosjekter
  - Trekke arbeidslivet inn i en langsiktig utvikling av studietilbud
- 2. Økt andel av bidrags- og oppdragsfinansiert forskningsaktivitet (BOA) i samarbeid med samfunns- og næringsliv:**
  - Samarbeide med samfunns- og næringsliv i søknader om forskningsmidler
  - Realisere flere forskningsprosjekt der det også inngår nærings- og offentlig finansierte ph.d.-stillinger
- 3. Økt etter- og videreutdanning (EVU), finansiert av tredjepart, som stimulerer gjensidig utvikling:**
  - Kartlegge behovet for EVU innenfor Nord sine profil- og doktorgradsområder i regionen og nasjonalt
  - Utvikle en separat gradsgivende EVU-portefølje og posisjonere denne for å rekruttere kandidater
- 4. Styrke kulturen og infrastrukturen for innovasjon og entreprenørskap:**
  - Gjennomføre FORNY-prosjektet som et ledd i å etablere en TTO til strategisk nytte for Nord universitet og randsonen
  - Stimulere utviklingen av en innovasjonskultur ved Nord universitet
- 5. Gjennom formidling og nært samspill, skape økt bevissthet om universitetets bidrag til verdiskaping gjennom innovasjon og entreprenørskap:**
  - Økt formidling av forskningsresultater og deres verdiskapingspotensial

ORGANISASJON OG LEDELSE

Universitets kjernevirksomhet er forskning, undervisning, formidling og innovasjon, der en profesjonelt ledet organisasjon skal bidra til å nå overordnede strategiske mål.

Universitets organisering er basert på prinsippet om enhetlig faglig ledelse og gode administrative støttefunksjoner, samt miljøforsvarlig drift.

Universitetet er under kontinuerlig utvikling basert på endringer i samfunnsoppdrag og rammevilkår. Dette forutsetter evne til omstilling.

Universitets aktivitet skal utvikle en god forsknings- og studieledelse.

Arbeidsmiljøet skal være preget av tillit og trygghet, der ledelsen har et spesielt viktig ansvar for å ivareta helse, miljø og sikkerhet (HMS) i tett samarbeid med øvrige ansatte og studenter.

For å sikre en transparent kultur skal all ledelse være inkluderende og preges av godt samarbeid med studentenes og ansattes organisasjoner.

En anerkjent nasjonal og internasjonal status innen doktorgradsprogrammene og profilområdene er avgjørende for universitetet, noe som krever høyt kompetente og motiverte personer til vitenskapelige og teknisk-administrative stillinger. Universitetet vil rekruttere både nasjonalt og internasjonalt, der et kulturelt mangfold og kjønnsbalanse vil bidra til et kreativt miljø som skal prege både forskning og utdanning.

STRATEGISKE MÅL OG TILTAK I PRIORITERT REKKEFØLGE MOT 2020:

1. **Universitetets ledere skal utvikle en kultur som skaper entusiasme, og som er preget av evne til å sette mål og som stimulerer til utvikling av faglig og administrativ kompetanse:**
  - Etablere utviklingsprogram for ledere på alle nivå, med fokus på forsknings- og studieledere
  - Etablere en personalpolitikk som bidrar til gode arbeids- og læringsmiljøer, med vekt på rekruttering, utvikling av medarbeidere og likestilling
2. **Universitetet skal ta vare på det indre og ytre miljø:**
  - All ekstern aktivitet skal vurderes ut fra et miljøperspektiv før aktivitet blir igangsatt
  - HMS skal videreutvikles og implementeres på alle nivå
3. **Universitetet skal redusere administrative kostnader**
  - Effektivisere administrative systemer
  - Utvikle velfungerende administrative tjenester og støttesystemer slik at studenter og medarbeidere får tid til sine hovedoppgaver

FBA

Handlingsplan Strategi 2020

Visjon: Globale utfordringer – regionale løsninger

En raskt økende befolkning skaper store globale utfordringer knyttet til faktorer som klima, energi, mat og helse, samtidig som demokratiske verdier settes på prøve. Gode regionale løsninger er grunnlaget for å møte de globale utfordringene. Dette krever regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på tvers av fag. Gjennom forskning og forskningsbasert utdanning, og gjennom formidling av ny kunnskap, skal Nord universitet bidra med kunnskap som en forutsetning for bærekraft, samt sosial og menneskelig utvikling.

Nord universitet – mot 2020

Nord universitet skal kontinuerlig bidra til å løse globale og regionale utfordringer gjennom sterke fagmiljøer med en tverrfaglig tilnærming til forskning og undervisning.

Nord universitet skal frem mot 2020 prioritere følgende:

- Styrke det **systematiske kvalitetsarbeidet** i utdanning og utvikle studieporteføljen tilpasset faglige strategier
- Kompetanseoppbygging innenfor definerte fagområder og doktorgrader for å **styrke andelen av ansatte med første- og toppkompetanse**, med spesielt fokus på profesjonsfeltet
- Utvikle **lærerutdanningen** ut fra nasjonale krav og nasjonale og regionale utfordringer
- Utvikle en **plan for campusstruktur** tilpasset strategiske mål for forskning og undervisning

*Den **faglige profilen** skal tydeliggjøres og profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap skal videreutvikles.*

Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA) mot 2020

FBA forvalter kunnskap for bærekraftig bio-økonomi gjennom forskning, utdanning og interaksjon med samfunns- og næringsliv. Vi skal bidra til at Nord universitet når sine mål gjennom å utvikle FBA som en internasjonal kunnskapsarena i nord, opprettholdt av sterke interaksjoner mellom disipliner og aktiviteter av relevans for det blå/grønne fagfeltet. Vårt fundament er talentfulle kollegaer, moderne infrastruktur og avansert metode – holdt oppe av høye akademiske standarder og vitenskapelig integritet.

Fig. 1. FBAs fagstab er organisert i fire faggrupper med delvis overlappende forsknings og undervisningsaktiviteter.

FBA forvalter et ph.d. program i *akvatisk biovitenskap*, et mastergradsprogram i *biovitenskap* og syv bachelorprogram (*Animal science, Biologi, Dyrepleie, Havbruksdrift og ledelse, Husdyrfag, velferd og produksjon, Internasjonal markedsføring, Naturforvaltning*). Studieprogrammene støttes av FoU-aktiviteter i fire faggrupper (*Husdyr, produksjon og velferd, Akvakultur, Økologi, Genomikk*; Fig. 1), fakultetsadministrasjonen og tekniske støttefunksjoner.

FBAs forsknings og utdanningsinfrastruktur inkluderer en forskningsstasjon i Mørkvedbukta med moderne fasiliteter for et bredt spekter av akvatisk forskning støttet av kompetente ingeniører og teknikere, en genomikkplattform, og tilgang til husdyr og landbruksinfrastruktur. FBA har omtrent 140 vitenskapelige og teknisk/administrative ansatte, hvorav 30% er rekruttert internasjonalt. Av disse er 115 lokalisert på campus Bodø, og 25 på campus Steinkjer. Fakultetet har 1000 studenter og 36 ph.d. stipendiater. De siste årene har fakultetet gjennomgått en betydelig utvikling og prosjekter finansiert av prestisjefylte program som FRIPRO (Norges forskningsråd) og ERC (EU) inngår i prosjektporteføljen. Fakultetets omsetning er ca 130 mill og 1/5 av omsetningen er eksterntfinansiert (2017).

FBAs styrker

Tverrdisiplinær forskning og utdanning er en av FBAs styrker. Dette er manifestert i høyt rangerte forskningspublikasjoner og eksterntfinansierte forskningsprosjekt som ofte ligger i grensefeltet mellom akvakultur, økologi og genomikk. Forskning i samarbeid med akvakultur- og landbruksnæringene er en godt etablert del av fakultetskulturen og kombinere ofte anvendte og fundamentale forskningsspørsmål. Vår forskning bidrar til ny økologisk syntese gjennom kombinasjon av grunnleggende biologi, geofysikk og genomikk - på måter som ofte er relevante for forvaltningen. Fakultetet har satset tungt på infrastruktur og forskning innen genomikk. Denne type analyse av arvestoffet er viktig for forskning på klimaeffekter, økologi, landbruk, for videreutvikling av arter i akvakultur, og for bedre å forstå arvestoffets molekylærbiologi. Teknologi-satsingen ved FBA har gjort Nord universitet til en av de fremste aktørene på genomikk-feltet i Norge.

I studieprogramporteføljen kombinerer FBA disiplinutdanning (*Animal Science, Biovitenskap*) med mere yrkesrettede utdanninger (*Dyrepleie, Havbruksdrift og ledelse, Husdyrfag, velferd og produksjon, Internasjonal markedsføring, Naturforvaltning*), og utdanner derved kandidater med høy relevans både innenfor academia og i blå og grønn sektor.

FBAs ambisjoner

Handlingsplanen uttrykker FBA sitt bidrag til Nord's Strategi 2020 og tydeliggjør fakultetets ambisjoner om å:

- Øke forskningspotensialet gjennom å videreutvikle våre nisjer innenfor blå/grønn sektor.

- Øke forskningspotensialet gjennom kompetanseheving i den faglige staben.
- Reorganisere og styrke studieprogramporteføljen slik at all undervisning støtter opp under fakultetets MS og ph.d.-program.
- Øke forskningspotensialet og utdanningens relevans gjennom samarbeid med andre akademiske miljøer og disipliner, og ved å involvere samfunns- eller næringsliv i mer holistiske tilnærminger, når tjenlig.
- Styrke koblingen mellom forskning og utdanning.
- Videreutvikle og styrke våre MS og ph.d.-program.

FBAAs utfordringer

FBA skal i strategiperioden fokusere særlig på følgende hovedutfordringer:

- Det formelle kvalifikasjonsnivået i fagstaben er noe lavt sammenlignet med tilsvarende institusjoner.
- FBAAs publisering av forskningsresultater i *peer review* kanaler er relativt lav og andelen publikasjoner i kanaler på nivå 2 er lavere enn gjennomsnittet i sektoren.
- Foreløpig har fakultetet hatt en noe begrenset produksjon av ph.d. kandidater.
- FBA har for mange studieprogram og derfor varierende effektivitet i utdanningene.
- FBA har for høyt frafall av studenter, spesielt i første del av studiet.
- Ved de fleste av FBAAs BS program er internasjonaliseringsgraden lav.

Forskning

FBA har et særlig ansvar for grunnleggende biovitenskapelig forskning og skal generere ny kunnskap for innovativ og bærekraftig blå og grønn vekst. Gjennom å øke kompetansenivået skal FBA i strategiperioden løfte forskningsnivået ved å øke BOA inntekter, leveransevolum og kvalitet innenfor forskningsfelt knyttet til fakultetets doktorgrad.

I løpet av strategiperioden skal FBA bidra til at Nord løfter sitt publikasjonsvolum og -kvalitet. FBA produserte 0.72 poeng pr UFF-årsverk utenom stipendiater i 2016 (ca 0.26 poeng under gjennomsnittet for sammenlignbare institusjoner som UiA og UiS). Andelen publikasjonspoeng på nivå 2 var 9% (12 % under gjennomsnitt for sektoren).

Fakultetets BOA finansiering utgjør 21% av budsjettet (2017) og skal, gjennom økt søknadsvolum og tilslagsrate, økes til ca 25% i løpet av strategiperioden.

FBA har som ambisjon å produsere minst seks ph.d. kandidater årlig (i 2016 og 2017 produserte FBA totalt seks kandidater).

Tabell 1. FBAAs forskningsstrategiske mål og -tiltak i prioritert rekkefølge		Tidsplan
1	FBA skal styrke sin kompetanseprofil.	
1.1	Kompetanseandel på henholdsvis 85 og 35% på første- og toppnivå. Delmål – 2018: 83 og 28%, 2019: 84 og 32%.	2020
1.2	Styrking av faggruppe Husdyr, produksjon og velferd med 2 faglige stillinger.	2018
1.3	Kompetanseheving gjennom Dr.philos., opprykk, implementering av 1.lektor/dosentprogram.	Årlig
1.4	Økt rekruttering av/identifisering av talenter blant kvinnelige ansatte.	Kontinuerlig
1.5	Årlig oppstart av forskertalentprosjekt og talentretensjonsprogram.	Årlig
2	FBA skal øke sine BOA-inntekter til 25% av budsjett.	
2.1	Øke årlig BOA-søknadsvolum til ca 180 mill kr. Delmål - 2018: 120 mill kr., 2019: 150.	2020
2.2	Øke tilslagsraten på BOA søknader til ca 15%.	2020

	<i>Delmål - 2017: 10%, 2018: 12%, 2019: 14%.</i>	
2.3	<i>Tilrettelegge for gode søknader gjennom profesjonell støtte.</i>	Årlig
2.4	<i>Lede SFF søknad (eller tilsvarende).</i>	2020
3	FBA skal øke forskningsproduksjonen.	
3.1	<i>Øke andelen publikasjonspoeng produsert ved fakultetet til 1.0 pr UFF utenom stipendiater.</i>	2020
	<i>Delmål - 2017: 0.75 pr. UFF årsverk, 2018: 0.8, 2019: 0.9.</i>	
3.2	<i>Øke andelen av nivå 2 publikasjoner til 0.2.</i>	2020
	<i>Delmål - 2017: 10%, 2018:15%, 2019: 18%.</i>	
3.3	<i>Legge til rette for økt publikasjonskvalitet gjennom nettverksbygging og årlige skrivekurs.</i>	Kontinuerlig
4	FBA skal øke gjennomføringen i vårt ph.d.-program.	
4.1	<i>Produsere minst 15 ph.d.-kandidater pr 3 års periode.</i>	2018
	<i>Delmål (kandidater) - 2018: 9, 2019: 6, 2020: 6.</i>	
4.2	<i>Tildele tilgjengelige ph.d. og postdoc stillinger (KD) basert på kvalitet og strategiske kriterier.</i>	Kontinuerlig
4.3	<i>Øke antallet ph.d.- stillinger gjennom nærings ph.d. ordningen og BOA økning.</i>	Kontinuerlig
4.4	<i>Sikre at egnede støttefunksjoner, -bemanning og infrastruktur er tilgjengelig.</i>	Kontinuerlig
4.5	<i>Utvidelse av faglig innretning av ph.d.-program til å favne om alle faggrupper.</i>	2020
4.6	<i>Kvalitetssikring av fakultetets ph.d.-program.</i>	2018
4.7	<i>Videreføre bruken av institusjonens ph.d.-veilederkurs.</i>	Årlig
4.8	<i>Økt bruk av 4-års tidsramme med pliktarbeid i ph.d.-løp.</i>	Årlig
5	FBA skal kommersialisere forskningsresultater når tjenlig.	
5.1	<i>Starte en patentprosess pr år.</i>	Årlig
6	FBA skal øke interaksjonen mellom utdanning og forskning.	
6.1	<i>Økt bruk av ph.d.-stillinger og postdoc-stillinger i undervisningen.</i>	Årlig
7	FBA skal drive faglig nettverksbygging.	
7.1	<i>Arrangere årlige forskningsseminar for hele fakultetet.</i>	Årlig
7.2	<i>Etablere jevnlig forskningsseminarserie med Skype overføring.</i>	Kontinuerlig

Utdanning

FBA skal drive utdanninger som bidrar til innovativ og bærekraftig blå og grønn vekst. I strategiperioden skal fakultetet arbeide med å løfte kvaliteten i studieprogrammene (Tabell 2).

FBA utdanner kandidater med relevant blå/grønn kompetanse for samfunns- og næringsliv i regionen, men også av relevans nasjonalt og internasjonalt. Studieporteføljen er i hovedsak sentrert rundt forskningsbaserte fagmiljø og flere studieprogram har nær kontakt med næringslivet gjennom praksisplasser og studentoppgaver. Samfunnsrelevansen i studieprogrammene blir jevnlig evaluert av fagfolk fra næringsliv, forvaltning og FoU miljø. FBA tilbyr både norske og engelskspråklige studieprogram samt en 3-årig joint bachelorgrad i Animal Science sammen med University of Veterinary Medicine and Pharmacy (UVMP), Kosice, Slovakia.

FBA har etablert en 0-visjon på frafall og jobber systematisk med å øke gjennomstrømningen av studenter. FBA har et systematisk kvalitetsarbeid i utdanning, der utdanningsutvalget ved fakultetet har en sentral rolle.

Tabell 2. FBAs utdanningsstrategiske mål og -tiltak i prioritert rekkefølge

1 FBA skal ta ut kompetanseplanens effekt i undervisning.		
1.1	Utvide den faglige innretningen på MS studiet.	2018
	<i>Delmål (tematisk utvidelse) – 2018: terrestrisk økologi, 2019: landbruksfag.</i>	
1.2	Redusere volumet av lærerstyrt undervisning med minst 10%, kompensert ved økt bruk av studentaktive læringsformer, inkludert digitale verktøy, i hele studieporteføljen.	2020
1.3	Styrke kvaliteten på etablerte emner gjennom pågående re-akkreditering av studieprogramporteføljen.	Årlig
2 FBA skal utvikle og implementere nytt kvalitetssikringssystem for utdanning.		
2.1	Implementering av Nords kvalitetssikringssystem ved FBA.	2018
3 FBA skal konsentrere og styrke sin studieportefølje.		
3.1	Alle gradsgivende studieprogram ved FBA skal støtte opp under ph.d. graden.	2020
3.2	Redusere studieporteføljen med 2 program (nedleggelse og sammenslåing).	2018
3.3	Revidere BS i internasjonal markedsføring.	2019
3.5	Styrke BS i dyrepleie som profesjonsutdanning gjennom start av akkrediteringsprosess (ACOVENE).	2020
4 FBA skal øke gjennomstrømning, internasjonalisering og kvalitet i utdanningene.		
4.1	Halvere frafall fra gradsgivende studieprogram i forhold til 2016	2020
	<i>Delmål - (% frafall BS-program første år) - 2018: 29%, 2019: 23%, 2020: 17% .</i>	
4.2	Etablere en «tenketank» for å generere strategier for redusert frafall fra studiene.	2018
4.3	Etablering av prosjekt for aktive læringsformer og digitalisering på alle studieprogram hvor ph.d. pliktarbeid inngår (delmål – 2018: 0.5 årsverk, 2019: 1.0, 2020: 1.5).	2018-
	<i>Delmål (årsverk) – 2018: 0.5, 2019: 1.0, 2020: 1.5.</i>	
4.4	Utvikle og implementere programledelse på alle gradsgivende studieprogram.	2018
4.5	Økt bruk av og studentassistenter i undervisningen.	2018
4.6	Systematisere pedagogisk kompetanseheving hos ansatte. Tilbud til nye faglige ansatte om 10 sp UH-pedagogikk.	2018-
4.7	20% av alle BS studenter tar emner eller praksis i utlandet.	2020
	<i>Delmål – 2018: samarbeidsavtaler for hvert studieprogram, 2019: semester ved utenlandsk institusjon/bedrift ved utvalgte BS-program, 2020: semester ved utenlandsk institusjon ved alle BS-program.</i>	
4.8	Etablering av joint MS-program med internasjonale universiteter.	2020

Samspill med samfunns- og næringsliv

FBA skal videreutvikle sin rolle som kunnskapsleverandør for samfunns- og næringsliv i regionen i strategiperioden (Tabell 3). Vårt viktigste bidrag til samfunns- og næringslivet er gjennom kandidatproduksjon og forskning av relevans for blå/grønn sektor. FBA skal bidra til å styrke spillet mellom Nord universitet og regionen gjennom videreutvikling av undervisnings- og forskningssamarbeid med samfunnet innenfor de fagfelt der dette er naturlig og kan bidra til økt bærekraft og verdiskapning.

Tabell 3. FBAs mål og -tiltak for økt samspill med samfunns- og næringsliv

1 FBA skal koble samfunns- og næringsliv tettere til forskning og undervisning.		
1.1	Rekruttere minst en nærings ph.d. pr år.	Årlig
1.2	Knytte relevante samfunns- og næringsaktører tettere til studier gjennom ekskursjoner og inviterte forelesninger (når naturlig).	Kontinuerlig
1.3	Øke andelen MS og BS oppgaver som gjennomføres i samarbeid med samfunns- og næringsaktører.	Kontinuerlig
1.4	Videreføre dialogen om marine fag med UiT og UiB i henhold til Utviklingsavtalen.	Kontinuerlig

2 FBA skal øke andel av BOA i samarbeid med samfunns- og næringsliv.		
2.1	Øke aktiv deltakelse i F&U konsesjonssøknader.	Kontinuerlig
2.2	Utvikle forskningsprosjekter i samarbeid med næringsliv.	Kontinuerlig
2.3	Utvikling av Horizon 2020 søknader med næringslivspartnerne.	Årlig
3 FBA skal drive relevant etter- og videreutdanning (EVU), som stimulerer gjensidig utvikling.		
3.1	Gjennomgang, og mulig revidering, av etter- og videreutdanning (EVU) med sikte på økt BOA som stimulerer til gjensidig utvikling.	2018
4 FBA skal styrke kulturen og infrastrukturen for innovasjon og entreprenørskap.		
4.1	Vurdere implementering av innovasjonskompetanse i utdanningsprogram.	2019
5 FBA skal gjennom formidling og nært samspill, skape økt bevissthet om universitetets bidrag til verdiskaping gjennom innovasjon og entreprenørskap.		
5.1	Aktiv deltagelse i nasjonale og internasjonale fora, samfunns- og næringsnettverk.	Kontinuerlig

Organisasjon og ledelse

FBA skal i strategiperioden aktivt bidra til at arbeidsmiljøet ved Nord universitet oppleves som effektivt, trygt og preget av tillit (Tabell 4). FBA sin faglige innretning inkluderer betydelig felt- og lab-aktivitet som fordrer særskilt fokus på helse, miljø og sikkerhet, med klare ansvarlinjer og godt etablert kultur.

Tabell 4. FBAs mål og -tiltak for utvikling av organisasjon og ledelse

1 FBA skal utvikle en kultur som skaper entusiasme og som stimulerer til utvikling av faglig- og administrativ kompetanse.		
1.1	Videreføring av lederopplæring og –utvikling i regi av Nord universitet og andre.	Årlig
1.2	Kompetansekartlegging blant ingeniører og teknikere.	2018
1.3	Styrke opplæring av nyansatte i rutiner og arbeidsmåter gjennom etablering av mentorordning.	2018
1.4	Gjennomgang og tydeliggjøring av mandater på alle nivå i fakultetet.	2018
2 FBA skal ta vare på det indre og ytre miljø.		
2.1	Videreutvikle fakultetskulturen for helse miljø og sikkerhetsarbeid (HMS).	Kontinuerlig
2.2	Overgang til mer miljøvennlige kjemikalier og produkter, når mulig.	Kontinuerlig
2.3	Ingen rømming av fisk fra forskningsstasjonen.	Kontinuerlig
3 FBA skal redusere administrative kostnader.		
3.1	Etablering av mer effektive støttesystemer for koordinering av teknisk støtte og infrastruktur.	2018
3.2	Etablere IT-støtte til effektiv og sikker datalagring, bruk av databaser mm.	2019

Fakultet FLU

Handlingsplan Strategi 2020

Visjon: Globale utfordringer – regionale løsninger

En raskt økende befolkning skaper store globale utfordringer knyttet til faktorer som klima, energi, mat og helse, samtidig som demokratiske verdier settes på prøve. Gode regionale løsninger er grunnlaget for å møte de globale utfordringene. Dette krever regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på tvers av fag. Gjennom forskning og forskningsbasert utdanning, og gjennom formidling av ny kunnskap, skal Nord universitet bidra med kunnskap som en forutsetning for bærekraft, samt sosial og menneskelig utvikling.

Nord universitet – mot 2020

Nord universitet skal kontinuerlig bidra til å løse globale og regionale utfordringer gjennom sterke fagmiljøer med en tverrfaglig tilnærming til forskning og undervisning.

Nord universitet skal frem mot 2020 prioritere følgende:

- *Styrke det **systematiske kvalitetsarbeidet** i utdanning og utvikle studieporteføljen tilpasset faglige strategier*
- *Kompetanseoppbygging innenfor definerte fagområder og doktorgrader for å **styrke andelen av ansatte med første- og toppkompetanse**, med spesielt fokus på profesjonsfeltet*
- *Utvikle **lærerutdanningen** ut fra nasjonale krav og nasjonale og regionale utfordringer*
- *Utvikle en **plan for campusstruktur** tilpasset strategiske mål for forskning og undervisning*

*Den **faglige profilen** skal tydeliggjøres og profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap skal videreutvikles.*

Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU) mot 2020: Styrker, ambisjoner og hovedmål

Fakultet for lærerutdanning, og kunst- og kulturfag er det største fakultetet ved Nord universitet med sine 3500 studenter, og 350 vitenskapelig og administrativt ansatte i Levanger, Bodø og Nesna. Fakultetsledelsen ved FLU har hovedarbeidssted på Levanger, som det eneste fakultetet. Fakultetet er organisert i åtte faggrupper, og fra og med 01.01.18 er Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen (KKS) plassert på linje med faggruppene.

FLU er et nytt fakultet fra og med 2017. Fakultetet er fortsatt under etablering, samtidig som vi ivaretar den daglige driften. Dette er krevende. Fakultetets virksomhet innen forskning og undervisning kjennetegnes ved sitt fokus på lærerprofesjonene og utdanningen av framtidige lærere fra barnehage til videregående og innen idrett og estetiske fag. Fakultetet har en helhetlig tilnærming til dannelsesprosessen, der utgangspunktet er det totale oppvekstmiljøet for barn og unge, inkludert kunst-, kultur- og aktivitetstilbud. Fakultetet tar med seg erfaringer, tradisjoner og kompetanse i den videre utviklingen. Med utgangspunkt i eksisterende faglig styrke skal vi utvikle innsikt og kompetanse rettet mot overganger mellom barnehage og grunnskole, og mellom grunnskole og videregående skole. Vi skal også gjennomføre følgeforskningsprosjekter på egen praksis og ny 5-årig masterutdanning.

Fakultetet har god faglig kompetanse innenfor alle skolefagene, og vi har et tyngdepunkt innen kunst- og kulturfag. Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag har et hovedmål om å innta en ledende nasjonal posisjon i integreringen av den kunst- og kulturfaglige dimensjonen i våre lærerutdanninger. Videre har vi ansvar for Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen, som skal bidra til å øke engasjement for fagene, øke interesse for opplæring i kunst- og kulturfag, og øke kvalitet i kunst- og kulturfagene i barnehagen og grunnopplæringen.

Kunnskap og refleksjon, prosessorientering og variasjon i læringstilnærming og læringsarenaer er nøkkelord i beskrivelsen av fakultetets pedagogiske plattform. I videreutviklingen av utdanningene vil digital teknologi som hjelpemiddel i det faglige arbeidet stå sentralt. Vi skal videreutvikle den tette kontakten vi har med skole- og barnehageeiere ved å videreutvikle utdanningstilbud og forskningsprosjekter med utgangspunkt i deres behov.

Nord universitet har et nasjonalt ansvar for lulesamisk og sørsamisk språk og kultur, som organisatorisk er lagt til FLU. Fakultetet vil videreutvikle utdanninger som fremmer kunnskap om, og kompetanse innenfor, multikulturelle forhold med vekt på det samiske.

Fakultetets utdanning og forskning henger tett sammen. Dette understrekes av fakultetets vektlegging av profesjonspraksis og profesjonsspesifikke problemstillinger. Fakultetet har også et hovedmål om å bidra i videreutviklingen av den internasjonale kunnskapsbasen om lærerutdanningenes profesjonspraksis. Forskningsbasert undervisning, inklusive studentdeltakelse i forskningsprosjekter, og forsknings samarbeid med «praksisfeltet» skal bidra til å tydeliggjøre relevansen mellom fakultetets BA- og MA-utdanninger, doktorgradsutdanningen og læreryrket.

Profil og plattform

Fakultetet skal bidra til oppnåelse av strategien «Globale utfordringer – regionale løsninger» gjennom profilen **Læring i utforskende fellesskap gjennom nærhet til natur og kultur**. Fakultetets profil gjenspeiler vår identitet knyttet til kunst og kulturfag, og også ansvaret for utdanning og forskning innen sør- og lulesamisk språk og kultur. Nærhet til kultur innebærer at kulturfag integreres i lærerutdanningene, og at vi styrker det internasjonale samarbeidet innenfor disse fagområdene, ikke minst når det gjelder forskning om mangfold og urbefolkningers språk, kultur og oppvekst.

Nærhet til natur betyr at bærekraftig bruk og utnyttning av naturressursene gis en sentral plass i forskning og undervisning. Det innebærer også utvikling og utprøving av undervisningsmetoder med varierte læringsarenaer og læringstilnærminger, deriblant læring om og i naturen. Nærhet til naturen vil også ha en sentral plass i aktiviteter knyttet til sør- og lulesamisk språk og kultur.

Vår profil er direkte relatert til universitetets visjon om globale utfordringer - regionale løsninger med bærekraft som et viktig element. Dette kommer til uttrykk ved at vi vektlegger internasjonal forskning med utgangspunkt i vår kompetanse og kunnskap om natur og kultur i egen region.

Profilområdet *Helse, velferd og oppvekst* er integrert i alle utdanningsprogrammene våre og i vårt mandat om å utdanne gode lærere med relevant kompetanse. Vår vektlegging av kunnskap om naturen representerer en konkretisering av profilområdet *Grønn og blå vekst* med utgangspunkt i våre fagområder. Profilområdet *Innovasjon og entreprenørskap* ivaretas gjennom vektleggingen av pedagogisk og kulturelt entreprenørskap, inklusive utvikling og bruk av ulike læringsarenaer og læringstilnærminger.

Fakultetet har formulert følgende plattform:

- Vi skal fremme utdanning og forskning i et bærekraftig perspektiv.
- Vi skal fremme evne til kritisk tenkning og støtter opp om studentenes personlige læring og dannelse.
- Vi skal legge til rette for mangfold, toleranse, involvering og lagspill.
- Vi skal fremme pedagogisk og kulturelt entreprenørskap ved å ta i bruk eksperimentelle og utforskende læringsformer preget av kunst og kultur, natur, lek og fysisk aktivitet.
- Vi skal forbedre profesjonsutøvernes evne til å håndtere utfordringer gjennom et tverrfaglig og erfaringsbasert perspektiv.
- Vi skal synliggjøre sør- og lulesamisk språk og kultur i våre aktiviteter.
- Vi skal ha et aktivt samarbeid med våre lokale og regionale partnere.

Særlige utfordringer og prioriteringer

Rekruttering til læreryrket og lærerutdanningene, særlig til GLU 1-7, er en nasjonal og internasjonal utfordring og en særlig utfordring for Nord-Norge. På denne bakgrunnen er et rekrutteringsprosjekt med egen prosjektleder, styrings- og arbeidsgruppe, og egen handlingsplan blitt etablert. Dette prosjektet kommer i tillegg til rekrutteringsarbeidet som gjøres av kommunikasjonsavdelingen og konsentrerer seg om omdømmebygging av læreryrket og rekruttering til lærerutdanningene i Nordland (Bodø, Nesna). Samtidig bruker FLU erfaringene fra prosjektet til å arbeide målrettet med rekruttering til Trøndelag (Levanger).

Å bygge en felles og aktiv forskningskultur er en langsom og langsiktig prosess, som henger tett sammen med forskningssamarbeid og sampublisering. Disse bygger igjen på internasjonaliseringstiltak og nettverksbygging. Uten brede internasjonale nettverk og sterke og aktive forskningsmiljøer er det svært utfordrende å nå opp i konkurransen om ekstern finansiering til forskningsprosjekter.

Med utgangspunkt i disse utfordringene prioriterer FLU følgende i perioden:

1. Rekruttering og gjennomstrømning
2. Kulturbygging: Felles forskningskultur på tvers av studiestedene
3. Kvalitet i utdanningene, inkl. doktorgradsutdanningen

De skisserte tiltakene nedenfor forutsetter at FLU får på plass en langsiktig løsning knyttet til funksjonen som prodekan for forskning, samt tildeles nødvendige økonomiske og administrative ressurser.

Forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid

Fakultetet har som mål å doble publiseringspoengene fra 2016-nivå fram til 2020. Det ble i 2016 registrert til sammen 87,6 publiseringspoeng for de to enhetene som i 2017 gikk inn i Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU), hvorav 61,1 var knyttet til Profesjonshøgskolen (PHS). Ansatte i PHS ble 1.1.2017 fordelt på FLU og Fakultet for sykepleie og helsefag FSH). Dersom vi tar utgangspunkt i at ansatte ved FLU produserte halvparten av publiseringspoengene ved PHS, vil utgangstallet for FLU fra 2016 være 57,05.

Fakultetet har mange ansatte som har kunstnerisk utviklingsarbeid som FoU-oppgave, og som registrerer disse selv om slikt arbeid p.t. dessverre ikke er innarbeidet i systemet for tildeling av publiseringspoeng. Dette betyr at det ikke er mulig å få uttelling for dette arbeidet på samme måten som med publisert forskningsaktivitet. Gitt inntektsfordelingsmodellen får dette også økonomiske

konsekvenser for FLU. Fakultetet har allikevel som mål å øke antall registrerte kunstnerisk utviklingsarbeider for å styrke vårt omdømme og synliggjøre vår kompetanse innenfor disse områdene.

Fakultetet har også som mål å øke omfanget av eksterne forskningsinntekter fra 2016 til 2020. Eksterne prosjekter vil bli utviklet i tett samarbeid med lokale og regionale partnere. Samtidig jobber fakultetet aktivt med å etablere flere og styrke eksisterende internasjonale relasjoner innenfor flere fagområder. Dette arbeidet anses som en viktig strategi for å forbedre kompetansen gjennom den internasjonale faglige dialogen, gjennom å øke antallet stipendiater og å øke publiseringen innenfor flere fagområder.

Fakultetet har hatt felles doktorgrad med FSH fra 2017. Dette er samme doktorgrad som tidligere var lagt til PHS. Innen utgangen av 2020 har FLU som mål å gjennomføre 6 disputaser hvert år for stipendiater knyttet til eget fakultet. Dette tallet skal nås ved å øke gjennomstrømningen og antallet eksternt finansierte stipendiater.

Fakultet har et ambisiøst mål om å øke andelen med første- og toppkompetanse til hhv 60 prosent og 22 prosent i 2020. Dette vil gi en økning fra hhv 48 og 15 prosent i 2016. Det er igangsatt flere tiltak for å nå disse målene.

1. Kompetanseandel på henholdsvis 60 og 22 prosent på første- og toppnivå i 2020

Tiltak	Tidsfrist	Ansvarlig
<i>Sikre at det foreligger individuelle planer for alle ansatte i kompetanseløp</i>	Mai 2018	Faggruppeleder / studieledere
<i>Følge opp ansatte i kompetanseløp</i>	Årlig	Faggruppeleder / studieledere
<i>Opprette intern mentorbase</i>	Fra H 2017	Prodekan forskning
<i>Etablere felles forståelse og praksis når det gjelder masterveiledning</i>	Fra V 2018	Faggruppeledere for faggrupper som tilbyr kurs på masternivå (Faggruppeleder logopedi/tilpasset opplæring og spesped koordinerer dette)
<i>Oppgrader opprykkseminar til kompetanseprogram med sertifiseringskrav for forskningskompetanse</i>	V 2018	Prodekan forskning
<i>Kurs i "forskningskompetanse" for ansatte uten formell forskningskompetanse</i>	H 2017 og V 2018	Faggruppeleder SPK/Prodekan forskning
<i>Veilederkurs for ansatte som veileder stipendiater</i>	Hvert halvår fra H 2018-H 2019, senere årlig	Prodekan forskning
<i>Internasjonal konferanse i profesjonspraksisforskning med etterfølgende fagfelleverdert antologi</i>	Fra 2019, hvert 3. år	Faggruppeleder SPK

4. Øke gjennomføring på ph.d.-nivå innen normert tid

Tiltak	Tidsramme	Ansvarlig
<i>Utarbeide årlige oversikter over veiledere, kompetansegivende kurs som veiledere og deres publisering</i>	H 2018	Prodekan forskning/ fakultetsdirektør
<i>Implementere et styrket kvalitetssystem for ph.d.-programmene</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>PhD i studier i profesjonspraksis</i> • <i>Felles</i> 	V 2019	Faggrupeleder SPK
<i>Etablere retningslinjer for introduksjonsprogram for nye ph.d-kandidater med årlig rapportering og midtveisevaluering</i>	V 2018	Faggrupeleder SPK
<i>Bygge kultur som skjermer og støtter ph.d.-kandidater</i>	V 2020	Dekan/Prodekan forskning/Faggrupeledere/ Faggruppene
<i>Minimum 6 phd-kandidater årlig</i>	H 2020	Dekan/Prodekan forskning/Faggrupeleder SPK

5. Øke interaksjon mellom utdanning og forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid

Tiltak	Tidsfrist	Ansvarlig
<i>Inkludere studentaktivitet i søknader om ekstern finansiering av prosjekter</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>15 % av alle søknader til NFR har studentarbeid inkludert i budsjettet</i> • <i>20 prosent av masteroppgaver levert ved FLU kan knyttes til eksternt forskningsprosjekter</i> 	H 2020 H 2020	Prodekan utdanning/ prodekan forskning Prodekan utdanning/ prodekan forskning
<i>Etablere følgeforskningsprosjekter</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>MaGLU</i> • <i>BLU</i> • <i>Universitetsskoler</i> • <i>YFL</i> • <i>MFL</i> 	H 2019	Faggrupelederne/faggruppene

Utdanning

Fakultet for lærerutdanning og kunst og kulturfag har en bredde i sine studietilbud som er rettet mot barn og unges læring og utvikling. Kunnskap og refleksjon, samt variasjon og bredde i læringstilnærming og læringsarenaer, er nøkkelord i beskrivelsen av fakultetets pedagogiske plattform. Fakultetet har en helhetlig tilnærming til dannelsesprosessen, der utgangspunktet er det totale oppvekstmiljøet for barn og unge, inkludert kunst-, kultur- og aktivitetstilbud. Dette innebærer også at studenter som uteksamineres fra oss, skal ha kjennskap til, og kunnskap om, natur, miljø og kultur. Med dette som bakgrunn skal de kunne bidra til kreativ læring, miljøfremmende tenking og bærekraftig utvikling. I tillegg skal de kunne skape inkluderende og helsefremmende læringsmiljøer som bidrar til gode faglige, sosiale og estetiske læringsprosesser.

FLU skal tilby en samfunnsrelevant studieportefølje som er etterspurt regionalt og nasjonalt. FLU skal også tilby etter- og videreutdanninger som har god tilgjengelighet og fleksibilitet, og som dekker lokale, regionale og nasjonale behov. FLU setter seg som mål å hente ut synergier mellom grunnutdanningene og EVU-utdanningene. FLUs andel av BOA-inntekter tilknyttet EVU ved Nord universitet skal utgjøre minimum 37%.

Videre skal vi ivareta Nord universitetets nasjonale ansvar for lule- og sørsamisk språk og kultur. Herunder skal vi etablere og rekruttere til lule- og sørsamisk MAGLU 1-7 i 2018.

Utdanningene ved FLU har et godt omdømme. Dette skal videreutvikles ved at vi ytterligere vektlegger et attraktivt og stimulerende studie- og læringsmiljø, som skal være preget av kvalitet, nærhet til studenten, studentmedvirkning og god oppfølging gjennom hele studieløpet. Et mål er å oppnå et snitt på minimum 4 i Studiebarometerets to samlespørsmål for alle utdanninger.

Fakultetet skal øke internasjonalt samarbeid og internasjonal orientering av undervisning og forskning, samt øke student- og lærerutvekslingen med utenlandske institusjoner. Studie- og emneplaner på engelsk, og inngåelse av helhetlige og gode avtaler med relevante utenlandske institusjoner er prioritert arbeid.

1. Ta fortløpende ut kompetanseplanens effekt på undervisning ved å:

Handling	Tidsfrist	Ansvar
<i>Styrke forskningsbasert undervisning</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Masteroppgaver i artikkelform</i> • <i>Bruke toppkompetanse i undervisning på alle nivå</i> • <i>Utvikle og gjennomføre UH-ped-kurs.</i>	H 2022	Faggruppetledere
<i>Inkludere studenter i forskningsprosjekter</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Systematisere og koordinere forskeropplæringen fra master og phd.</i>	V 2019	Faggruppetledere Vitenskapelig ansatte
<i>Legge til rette for at flere masteroppgaver knyttes til forskningsprosjekter</i>	V 2020	Faggruppetleder/ vitenskapelig ansatte

2. Implementere nytt kvalitetssikringssystem for utdanning

Handling	Tidsfrist	Ansvar
<i>Evaluering av kvaliteten i alle studietilbud</i>	2 ganger per år	Emneansvarlige/Studieprogramansvarlige Studieprogramråd/ Utdanningsutvalg
<i>Utrede og vurdere etablering av studieprogramråd</i>	V 2018	Dekan Prodekan utdanning og UU Studieprogramansvarlige
<i>Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av FLUs studieportefølje</i>	Mai hvert år. Foreløpig studieportefølje	Dekan Faggruppetledere Utdanningsutvalg
<i>Rullerende 3 års planer med hvilke studier som skal reakkrediteres (Syklus 1 og 2)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Plan lagt og vedtatt i lokalt UU 	V 2018	Utdanningsutvalget
<i>Internkontroll av phd-utdanningen</i> <ul style="list-style-type: none"> • Systematisk gjennomgang av alle forhold ved PhD-utdanningen 	H 2018 1. gang per år	Dekan Studieprogramansvarlig Doktorgradsutvalget

3. Konsentrere studieporteføljen

Handling	Tidsfrist	Ansvar
<i>Videreutvikle studieporteføljen slik at studiene til enhver tid møter samfunnets behov, og er attraktive:</i> <ul style="list-style-type: none"> • I arbeidet med studie- og emneplaner utnytte det handlingsrommet som ligger i å skape profil og egenart i rammeplanstyrte studier. 	Kontinuerlig	Dekanat Faggruppetledere SPA Fagmiljøet
<i>Utnytt studiestedsstrukturen for å heve kvaliteten i studiene, og øke valgtilbud til studentene</i> <ul style="list-style-type: none"> • Utnytte digital teknologi i distribuering av utdanningene • Utnytte kompetanse på tvers av studiestedene 	V 2020	Dekan Dekanat Faggruppetledere
<i>Optimalisere studietilbudene i forhold til søkere</i> <ul style="list-style-type: none"> • Studier med svak rekruttering og gjennomstrømming skal vurderes • SEFØ-modellen skal brukes 	Kontinuerlig	Dekan Faggruppetledere Utdanningsutvalget

4. Videreutvikle lærerutdanningene med spesiell vekt på den 5-årige MA-grunnskolelærerutdanningen

Handling	Tidsfrist	Ansvar
<p><i>Arbeide politisk for å bygge omdømmet til læreryrket og grunnskolelærerutdanningen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Delta på aktuelle arenaer</i> • <i>Bruke media</i> • <i>Kronikker</i> 	Kontinuerlig	<p>Dekan Prodekan Faggruppeleder GLU</p> <p>Fagtilsatte</p>
<p><i>Videreutvikle prosjektet «rekruttering til lærerutdanningene» og sikre at rekrutteringsprosjektet får forankring og «nedslagsfelt/ effekt» i hele fakultetet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Se egen handlingsplan for rekrutteringsprosjektet</i> • <i>Videreutvikle samarbeid med UiT om rekruttering til lærerutdanninger</i> 	V 2018 – kontinuerlig	<p>Dekan Dekanat Faggruppeledere Prosjektgruppe</p>
<i>Etablere universitetsskoler (pilot)</i>	H 2018	Prodekan utdanning/ faggruppeleder skole- og barnehageutvikling/ faggruppeleder GLU
<i>Videreutvikle universitetsskoleprosjektet</i>	H2020	Prodekan utdanning/ faggruppeleder skole- og barnehageutvikling/ faggruppeleder GLU
<i>Etablere ordning med partnerskapsskoler</i>	H 2019	Prodekan utdanning
<i>Etablere universitetsbarnehager (pilot)</i>	H 2019	Prodekan utdanning/ faggruppeleder skole- og barnehageutvikling/ faggruppeleder BLU
<p><i>Forankre KSS på alle nivå i fakultetet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Informasjon og opplæring</i> • <i>Rolleavklaringer: Emneansvarlig, SPA, Faggruppeleder, Lok UU, Dekanat</i> • <i>Kulturbygging</i> 	H 2018	Ledergruppa FLU
<p><i>Utvikle profil for vår 5-årlig GLU-Master</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Se i sammenheng med FLUs profil</i> 	H 2018	Faggruppeleder GLU og hele GLU
<p><i>Utrede og utvikle profesjonsfaglig digital kompetanse hos studenter og ansatte gjennom entreprenøriell og innovativ bruk av digital teknologi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bruke digital teknologi for å lære bestemte kunnskaper og ferdigheter</i> • <i>Utforske, etablere og videreutvikle integrerte og sammenhengende løsninger og tjenester for undervisning, læring, samhandling, administrasjon og sanntidskommunikasjon</i> 	V 2018 – kontinuerlig	Ledergruppa FLU KOLT

<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle god praksis for bruk av digital teknologi i læring og forskning 		
<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle og tilby en masterutdanning i barnehageprofesjonen 	H 2020	Faggruppeteleder BLU

5. Øke gjennomstrømming og kvalitet i utdanningene

Handling	Tidsfrist	Ansvar
<p>Systematisere pedagogisk kompetanseheving hos ansatte med vekt på digital teknologi</p> <ul style="list-style-type: none"> • UH-ped • Kurs i pedagogisk bruk av digital teknologi (jf. flippet classroom, streaming av forelesninger) • Utvikle studentaktive læringsformer gjennom bruk av digital teknologi 	<p>Kontinuerlig</p> <p>H 2017 - kontinuerlig</p>	<p>Dekan Prodekan Faggruppeteledere Sentralt UU Lokalt UU Dekan Prodekan</p>
<p>Videreutvikle «Første semester» - tilbudet for å sikre rask faglig og sosial integrering av nye studenter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke bruken av digitale eksamener • Bidra til godt og attraktivt studentmiljø 	H 2018 –	Alle
<p>Øke rekruttering til- og gjennomstrømming i utdanningene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omdømmebygging gjennom kvalitet i utdanning • Prioritere GLU-rekrutteringsprosjektet, og søke å ta ut synergier <ul style="list-style-type: none"> ○ FLUs andel av studiepoeng- og kandidatproduksjon i Nord skal utgjøre min 35%. 	V 2019	Alle
<p>Fortsette vektleggingen av møtet mellom student og lærer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allokere ressurser til undervisning, veiledning og studentoppfølging 	<p>Kontinuerlig</p> <p>Kontinuerlig</p>	<p>Alle</p> <p>Dekan/ Fakultetsdirektør</p>
<p>Øke aktivitet og inntjening på EVU og oppdrag (min 37% andel av BOA i Nord)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvikle god organisasjonsmodell • Involvere alle faggrupper i arbeidet med EVU og oppdrag 	V 2020	Faggruppeteledere Adm. Ledermøtet

6. Øke internasjonalisering

Handling	Tidsfrist	Ansvar
<p>Tilrettelegge for økt internasjonal mobilitet i gradsgivende studier – begge veier!!</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20% -målet • Handlingsplan med konkrete tiltak utvikles 	<p>H 2019</p> <p>H 2017</p>	<p>Faggruppeteleder Prosjektgruppe</p> <p>Dekanat</p>

<p><i>Sikre at studieprogrammene har inkludert plass og læringsutbytte som sikrer studentene internasjonal erfaring</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eks 5. semester i MaGLU eller 3. semester i alle bachelorprogram • Utvikle tilbud om engelskspråklige emner i alle studieprogram – min 20 % av emnene 	H 2020	Dekan Prodekan utdanning Utdanningsutvalget
<p><i>Utvikle «utreisepakker» med lav brukerterskel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inngå avtaler med attraktive utvekslingspartnere for studenter og vitenskapelig ansatte 	V 2018	Internasjonal koordinator Faggrupeledere Fagmiljø
<p><i>Gjennomgå og sikre tydelige gjensidig utveksling innen aktive avtaler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvikle god arbeidsflyt for inn- og utreisende studenter 	V 2018	Internasjonal koordinator Faggrupeledere Dekanat
<p><i>Styrke internasjonaliseringskompetanse og -kapasitet i administrasjonen</i></p>	V 2018	Fakultetsdirektør

8. Fakultetsspesifikke mål:

Handling	Tidsfrist	Ansvar
<p><i>Ivareta kunnskap om sør- og lulesamisk språk og kultur i læreplanene</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrere dette i arbeidet med læreplanene 	V 2018 - Kontinuerlig	Dekan Utdanningsutvalget Faggruppelidere Fagansvarlige
<p><i>Videreutvikle kompetansen innenfor innovasjon og pedagogisk entreprenørskap</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra til bærekraft, verdiskaping i et kunnskapsbasert samfunns og arbeidsliv • Entreprenørskap integreres i lærerutdanningene med vekt på pedagogiske prinsipper og egnede verktøy • Tilby fakultetets vitenskapelige ansatte kompetanse i pedagogisk entreprenørskap og innovasjon samt entreprenøriell didaktikk • Etablere en egen forskningsgruppe knyttet til innovasjon og entreprenørskap i opplæring 	Vår 2019	Faggrupeleder PPU / Øvrige faggrupeledere
<p><i>Integrere Nasjonalt senter for kunst- og kultur i opplæringen (KKS) på en god måte i FLU og sørge for at synergier synliggjøres og utnyttes</i></p> <p><i>«Departementet mener sentrene er et viktig bidrag til å styrke kvaliteten i barnehage og skole. I tiden fremover vil det være et stort behov for stabile og solide fagmiljø ved UH som kan bidra til å styrke koblingen mellom barnehager og skoler og</i></p>	H 2018	Dekan / Ledergruppen/ Faggrupeleder KKS/ KKS

<p><i>Lærerutdanningene..... Departementet mener at en sterkere tilknytning (sentrene og UH) vil kunne gi enda bedre kvalitet og retning på oppgavene som departementet ønsker at fagmiljøene skal løse.»</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>KKS skal støtte lærerutdanningene i deres arbeid med kompetanseutvikling i sektoren</i> • <i>KKS skal bidra til at barnehager og skoler får økt kompetanse til å tolke og operasjonalisere rammeplanen og læreplanverket</i> • <i>KKS skal bidra med praksisnær aktivitet og bistand basert på relevant forskning</i> 		
--	--	--

Samspill med samfunns- og næringsliv

FLU har over lang tid hatt et tett samarbeid med det som ofte betegnes praksisområdet, dvs. de felt og arbeidsgivere vi utdanner kandidater til. Dette samarbeidet er spesielt tett i og med at våre studenter i utstrakt grad har sine praksisperioder hos disse arbeidsgiverne. I og med at disse praksisperiodene er en sentral del av utdanningen, bidrar et tett og godt samarbeid med praksisfeltet til kvalitet i utdanningene ved FLU.

På samme måte som for utdanningsiden foregår mye av FoU-arbeidet ved FLU i tett samarbeid med praksisfeltet. Samtidig ser vi at det er et potensial for å utvikle et enda tettere samarbeid og flere samarbeidsprosjekter på FoU-området sammen med både nåværende og nye samarbeidspartnere.

En rekke tiltak knyttet til samspill med samfunns- og næringsliv er allerede implementert, og flere nye tiltak beskrives i denne handlingsplanen under alle hovedområdene.

1. Koble samfunns- og næringsliv tettere til forskning og undervisning

Tiltak	Frist	Ansvar
<i>Etablere masterkonferanse</i>	<i>H 2020</i>	Faggruppetledere
<i>Opprette delte stillinger med praksisfeltet</i>	<i>2020</i>	
<i>Invitere til faglig seminar og forskningssamarbeid</i>	<i>V 2018 Bodø</i>	Faggruppetleder GLU
<i>Utarbeide plan for andre samarbeidsorganer og/eller møteplasser og implementere disse</i>	<i>H 2018</i>	Dekan

2. Økt etter- og videreutdanning (EVU), finansiert av tredjepart, som stimulerer gjensidig utvikling

Tiltak	Frist	Ansvar
<i>Kartlegge behovet for EVU innenfor FLU sine profilområder i regionen og nasjonalt (jf. den store regionale etterutdanningsatsingen, samt Kompetanse for kvalitet som pågående nasjonal videreutdanningsatsing)</i>	<i>H 2018</i>	Prodekan for utdanning i tett samhandling med FLU sin ledergruppe

<i>Utvikle et tilbud med bakgrunn i kartleggingen, og tilby det som er vurdert som strategisk viktig (jf. områder initiert av myndigheter og samarbeidspartnere som Udir, KD, KS og praksisfelt)</i>	H 2019	Prodekan for utdanning i tett samhandling med FLU sin ledergruppe
--	--------	---

Organisasjon og ledelse

Ledergruppen ved FLU har iverksatt en egen prosess med sikte på å utvikle både lederrollene vi innehar, og samarbeidet internt blant fakultetets ledere.

Hovedmålsetningene ved fakultetet under denne overskriften er å videreutvikle et helsefremmende og attraktivt arbeidsmiljø ved hele fakultetet gjennom HMS- og effektiviseringstiltak.

1. Universitetets ledere skal utvikle en kultur som skaper entusiasme, og som er preget av evne til å sette mål og som stimulerer til utvikling av faglig- og administrativ kompetanse

Tiltak	Frist	Ansvar
<i>Delta i Nords utviklingsprogram for ledere på alle nivå</i>	2018	Dekan
<i>Lederutvikling for ledergruppen (Konflikthåndtering, HMS-arbeid, relasjonell ledelse, teamutvikling)</i>	V 2018	Dekan
<i>Utarbeide rutiner og en felles, god kultur for ivaretagelse av utenlandske ansatte. (Norsk-opplæring, sosialisering m.m.)</i>	V 2018	Fakultetsdirektør

2. Universitetet skal ta vare på det indre og ytre miljø

Tiltak	Frist	Ansvar
<i>Det gjennomføres GAP-analyse av HMS ved FLU</i>	V 2018	Fakultetsdirektør
<i>Utvikle og implementere egne reglement for FLU med basis i Nords HMS reglement</i>	H 2019	Fakultetsdirektør
<i>Opprette en mentorordning for nytilsatte</i>	H 2018	Dekan
<i>Få på plass systematisk HMS-arbeid:</i> <ul style="list-style-type: none"> - HMS-plan - Arbeidsmiljøgruppe lokalt - Opplæring av verneombud 	H 2018	Dekan

3. Universitetet skal redusere administrative kostnader

Tiltak	Frist	Ansvar
<i>Delta aktivt i det arbeidet som gjøres på institusjonsnivå for å avdekke områder for effektivisering av adm.</i>	2018 - 2019	Fakultetsdirektør
<i>Ta i bruk det nye samarbeidsverktøyet (i Office 365) for å effektivisere kommunikasjon og samarbeid (jf. digitalisering)</i>	mars 2018 (Pilot)	Fakultetsdirektør

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap

Strategiske mål og handlingsplaner 2020

Visjon: Globale utfordringer – regionale løsninger

En raskt økende befolkning skaper store globale utfordringer knyttet til faktorer som klima, energi, mat og helse, samtidig som demokratiske verdier settes på prøve. Gode regionale løsninger er grunnlaget for å møte de globale utfordringene. Dette krever regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på tvers av fag. Gjennom forskning og forskningsbasert utdanning, og gjennom formidling av ny kunnskap, skal Nord universitet bidra med kunnskap som en forutsetning for bærekraft, samt sosial og menneskelig utvikling.

Nord universitet – mot 2020

Nord universitet skal kontinuerlig bidra til å løse globale og regionale utfordringer gjennom sterke fagmiljøer med en tverrfaglig tilnærming til forskning og undervisning.

Nord universitet skal frem mot 2020 prioritere følgende:

- Styrke det **systematiske kvalitetsarbeidet** i utdanning og utvikle studieporteføljen tilpasset faglige strategier
- Kompetanseoppbygging innenfor definerte fagområder og doktorgrader for å **styrke andelen av ansatte med første- og toppkompetanse**, med spesielt fokus på profesjonsfeltet
- Utvikle **lærerutdanningen** ut fra nasjonale krav og nasjonale og regionale utfordringer
- Utvikle en **plan for campusstruktur** tilpasset strategiske mål for forskning og undervisning

*Den **faglige profilen** skal tydeliggjøres og profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap skal videreutvikles.*

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap mot 2020

Vårt hovedmål er å videreutvikle forskning og utdanning for å bli en premissgivende bidragsyter til å løse framtidige helseutfordringer, - regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap skal prioritere vitenskapelig kvalitet og systematisk kvalitetsutvikling. Arbeids- og studiemiljøet skal preges av samarbeid og medvirkning. Ansatte og studenter skal unne og anerkjenne hverandres suksess. Handlingsplanen skal revideres årlig og Nord universitet sine styringsparameter skal være mål for resultat kvalitet. Tiltakene i handlingsplanen står i prioritert rekkefølge. Uthevede punkter er tiltak som skal startes i 2018.

FSH hovedfokus fram til 2020 er:

1. Kompetanseheving og rekruttering
2. Forskerutdanning, forskningskvalitet og forskningsproduksjon
3. Kvalitetssikring av studieprogram og forskningsbasert undervisning
4. Ett fakultet – Vi bygger felles identitet og kultur på tvers av FSH-fagmiljøer

Profil

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap er et tverrprofesjonelt fakultet med bachelor- og masterutdanning i helsevitenskapelige profesjonsfag og ph.d program i studier av profesjonspraksis. Den faglige profilen muliggjør tverrprofesjonelt forsknings- og utdanningssamarbeid. Fakultetets hovedsatsinger ligger i hovedsak under profilområdene *Helse, Velferd og oppvekst* og *Innovasjon og entreprenørskap*. Fakultetet er vert for to kompetansesenter; Nasjonalt senter for kultur, helse og omsorg, og regionalt senter for omsorgsforskning og er deltaker i tre nasjonale forskerskoler: [PROFRES](#), [MUNI-HEALTH-CARE](#) og [Farmasi](#). Fakultetet har noen godt etablerte nasjonale og internasjonale forskningsmiljø og flere «unge» forskningsmiljø er under etablering. Fakultetet har et godt etablerte regionale nettverk for samarbeid om studentpraksis og er en viktig leverandør av helsekompetanse i våre distrikter, regioner og i nordområdene.

Mot 2020 vil fakultetet prioritere satsing på forskningsområdene:

- Praksisnær forskning, med fokus på kommune- og spesialisthelsetjenesten
- Legemidler og legemiddelhåndtering
- Folkehelse

Om Fakultetet

Fakultet er nytt, og er i 2018 fortsatt under en etablering, samtidig som normalt drift ivaretas. Dette er et krevende arbeid. Fakultetet har ca. 2200 studenter fra Bachelor til ph.d-nivå. Fakultetets studieprogram rekrutterer jevnt over godt regionalt, men med varierende inntakskvalitet og frafallsproblematikk. Fakultetet har ca. 180 årsverk; hvorav 157 er vitenskapelige ansatte (UFF) og 17 stipendiater. Fakultetet har 14 administrativ og tekniske tilsatte og i underkant av 4 stillinger som arbeider med studentpraksis. Fakultetsledelsen er lagt til studiested Bodø og vitenskapelige ansatte arbeider i 2018 ved studiestedene; Bodø, Mo i Rana, Levanger, Namsos, Sandnessjøen og Vesterålen. Fakultetet er organisert i tre faggrupper; Sykepleie, Farmasi, Vernepleie og psykisk helsearbeid. Faggruppe sykepleie har studenter ved samtlige studiesteder.

Ambisjoner mot 2020

Vi skal drive målrettet vitenskapelig *kompetanseheving* og *rekruttering*, med særlig fokus på fakultetets satsningsområder. Strategisk bruk av *insentiver* skal bidra til kompetanseheving, økt forskningsproduksjon og publiseringskvalitet. Ph.d-program i studier i profesjonspraksis skal kvalitetssikres og videreutvikles.

Studentene skal være i fokus og vi skal etablere systematisk *studentmedvirkning*. Økt forskningsproduksjon skal gi dokumentert *forskningsbasert undervisning* på alle nivå. Studieprogram skal styrkes gjennom *systematisk kvalitetsarbeid*. Kvalitet i *praksis* og *simulering* i utdanningene vil bli prioritert.

Vi skal ferdigstille *etableringen* av et nytt fakultet og arbeide systematisk med *kultur for kvalitet* og systematisk HMS arbeid. Fakultet for sykepleie og helsevitenskap skal være en attraktiv regional *samarbeidspartner*. Vi skal tilrettelegge for å etablere gode nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Særlige utfordringer

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap et nyetablert fakultet. Etablering- og endringsfasen forventes å pågå de neste 3-4 årene. Administrativ størrelse og kompetanse er ikke tilpasset dagens behov. Oppgaver knyttet til nyetablering, utvikling, studiestedsstruktur og store framtidige endringer i helseprofesjonsutdanningene de neste 2-3 årene blir utfordrende. Dette betinger prioritering av noen strategiske områder i strategi 2020.

Fakultetet har som andre helseprofesjonsfaglige fakultet, lavere første- og toppstillingsandel enn krav til et universitetsfakultet. Som et «ungt» forskningsfakultet har vi normal forskningsproduksjon basert på antall ansatte med forskningskompetanse, mens antall ansatte uten forskningskompetanse, totalt sett begrenser vår forskningsproduksjon. Det vil bli en systematisk satsing på forskningsprosjektledelse og rekruttering for å heve vitenskapelig kompetanse i strategiperioden. Erfaring fra UiT tilsier en tidsramme på 5-8-år for å endre en helsefaglig høyskolekultur med utdanning som hovedfokus, til et helsefaglig universitetsfakultet med likeverdig forskning og utdanningsfokus. Det betinger systematisk tilrettelegging og endring over tid på alle nivå i fakultetet.

Fakultetet skal i strategiperioden implementere store endringer samtidig som vi skal opprettholde normal drift. Karakterkrav for bachelor sykepleie *kan* gi utfordringer med rekruttering fra 2019 og må adresseres. Studentenes startkompetanse ser ut til å være sterkt assosiert med eksamensresultat med referanse til nasjonal prøve i «anatomi, fysiologi og biokjemi». Nye felles rammeplaner for helse og sosialutdanningene skal implementeres fra høst 2020 og vil kreve store ressurser i hele strategiperioden. Samtidig skal vi samordne studieprogrammer på tvers av fagmiljø og geografi. Dette krevet et strategisk handlingsrom for prioriteringer av stillinger og prosjekter.

Forskning

I 2016 publiserte fakultetets forskere ~46 publikasjonspoeng, som utgjør ~0.62 publikasjonspoeng per vitenskapelig ansatte med forskningskompetanse (0,34 poeng per total UFF og 14% av total produksjon ved Nord universitet). Målet for 2017 er 50 publikasjonspoeng. Nye arbeidstidsprinsipper fra og med høst 2017 sikrer alle forskerkompetente ansatte i hovedstilling gode rammebetingelser til forskning. I 2017 var 74 av 157 faglige ansatte forskerkompetent og har forskningstid i sin stilling. Ansattes forskningsplikt omfatter å delta på minimum en søknad om eksternt forskningsfinansiering hvert år og å publisere minimum 1,0 publikasjonspoeng årlig. Primært skal det søkes ph.d, post doktor og forskningsstipend fra stiftelser, Helseforetak og Norges Forskningsråd. Det skal være en målsetting å delta i EU-prosjekter. Det er et lederansvar å tilrettelegge for gode rammebetingelser for vitenskapelig ansattes forskningsproduksjon. Basert på antall ansatte med forskningsplikt og målsetting om 1,0 publikasjonspoeng årlig er prognose for publisering i 2018, 2019 og 2020 henholdsvis 60, 75 og 90 publikasjonspoeng totalt. Med et snitt på 5 forskere fra FSH på hver søknad om forskningsfinansiering skal det søkes midler til minst 20 forskningsprosjekter i 2018. Det forventes en økning i antall søknader mot 2020 som følge av kompetanseheving og antall ansatte med første, eller toppkompetanse.

For 2018-2020 foreslår fakultetet følgende virksomhetsmål og tiltak

Gjennom kompetanseheving og bruk av insentiver skal FSH utvikle stabile forskningsmiljø. Vi skal ha en kompetanseandel på henholdsvis 55% og 11,5% prosent på første- og toppnivå i 2020.

Tiltak:

- 1. Heve formell vitenskapelig kompetanse gjennom rekruttering og intern kompetanseheving**
- 2. Insentivsystem for økt tilslag på ekstern finansiering, økt forskningskvalitet- og produksjon**
- 3. Kompetanseheving i forskningsprosjektledelse**
4. Kvalitetssikre og videreutvikle ph.d i studier av profesjonspraksis samt oppfølging av stipendiater
5. Etablere og utvikle forskningsadministrativ infrastruktur

Fakultetet har i strategiperioden ikke kapasitet til en større systematisk satsing på innovasjon og kommersialisering. Fakultetet vil likevel støtte enkeltprosjekter og forskningsmiljø med innovasjonsprosjekter av god kvalitet.

Utdanning

I 2016 produserte FSH 1475, 60-studiepoengenheter. Prognosen for 2017 og 2018 er henholdsvis 1500 og 1456, 60-studiepoengenheter. Prognosen for kandidatproduksjon i 2017 er 422 kandidater. Kandidattallet utgjør 22% av Nord universitet sin kandidatproduksjon. Tre kandidater fra fakultetet har disputert i ph.d i studier av profesjonspraksis i 2017, og prognosen for 2018 er fire kandidater. Fakultet har hatt 43 kandidater (~10%) med internasjonal studentutveksling i 2016-2017, hvorav 15 (~3%) kandidater mer enn 90 dager. Fakultetet har særlige utfordringer med gjennomstrømming i nett- og samlingsbasert sykepleie, masterutdanninger og ph.d i studier av profesjonspraksis samt at noen studier har utfordringer med studentenes startkompetanse.

For 2018-2020 foreslår fakultetet følgende virksomhetsmål og tiltak

Vi skal utdanne studenter som kan løse framtidens helseutfordringer

Tiltak:

- 1. Systematisk kvalitetsarbeid og etablering av enhetlig studieprogramledelse**
- 2. Påbegynne samordning av studieprogram og implementere ny nasjonal rammeplan**
- 3. Etablere prosjekt for kvalitet i praksisstudier og praksisveiledning**
4. Systematisk studentmedvirkning
5. Tilrettelegge for digitalisering
6. Tilrettelegge for internasjonalisering

Studentutveksling krever særlig fokus, men er utfordrende av flere årsaker. Lite fleksible rammeplaner kompliserer utveksling utover praksis. Land utenfor Skandinavia har andre utdanningsløp og krav til helseutdanninger. Utbredelse av resistente bakterier medfører særlig behov for risikovurdering ved internasjonal utveksling.

Samfunns- og næringsliv

Fakultetet samarbeider tett med spesialisthelsetjenesten, kommunehelsetjenesten og private virksomheter om utdanning av kandidater og spesialister innen våre helsefag. Som nyetablert fakultet er det nødvendig å fornye og videreutvikle eksisterende og nye samarbeidsavtaler. Utdanningsnettverket bør også utvikles til robuste forskningsnettverk. Samarbeidspartnere i praksisfeltet vil være viktige dialogpartnere for studiekvalitet og videreutvikling av fakultetets studieportefølje.

For 2018-2020 foreslår fakultetet følgende virksomhetsmål og tiltak

Vi skal gjennom samspill med samfunns- og næringsliv tilby relevante profesjonsutdanninger med god kvalitet og være en pådriver for helsefaglig forskning i vår region.

Tiltak:

- 1. Etablere studieprogramråd med eksterne representanter (Alumni eller samarbeidspartnere).**
- 2. Incentivmidler for eksternt samarbeid innen strategiske områder**
- 3. Starte reforhandling av eksisterende samarbeidsavtaler og utvikling av nye avtaler**
4. Utvidet operativ ledergruppe med eksterne medlemmer

FSH vil i perioden ha fokus på kvalitetssikring av eksisterende gradsgivende studieportefølje, kompetanseheving og forskning. Etter- og videreutdanning tilbys gjennom fakultetets ordinære emneportefølje.

Organisasjon og ledelse

Fakultetet arbeider systematisk med etablering av nytt fakultet. En systematisk kompetanseplan er under arbeid og vil danne grunnlag for en langsiktig strategisk stillingsplan og plan for både faglig og administrativ kompetanseheving. Flere fagmiljø står ovenfor et stort generasjonsskifte de kommende årene. Begrenset administrativ støtte til fagmiljøene kan gå ut over utvikling av undervisning og forskning.

For 2018-2020 foreslår fakultetet følgende virksomhetsmål og tiltak

FSH skal etablere en kultur for kvalitet og samarbeid innen forskning, utdanning, formidling og administrasjon.

Tiltak:

- 1. Lederutvikling, lederstøtte og stabil lederstruktur**
- 2. Ferdigstille arbeidstidsprinsipper i nytt fakultet**
- 3. Utarbeide strategisk stillingsplan, kompetanseplan og implementere nytt arbeidsplanverktøy**
4. Tilrettelegge for pedagogisk, faglig og administrativ kompetanseheving

Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)

Handlingsplan Strategi 2020

Visjon: Globale utfordringer – regionale løsninger

En raskt økende befolkning skaper store globale utfordringer knyttet til faktorer som klima, energi, mat og helse, samtidig som demokratiske verdier settes på prøve. Gode regionale løsninger er grunnlaget for å møte de globale utfordringene. Dette krever regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på tvers av fag. Gjennom forskning og forskningsbasert utdanning, og gjennom formidling av ny kunnskap, skal Nord universitet bidra med kunnskap som en forutsetning for bærekraft, samt sosial og menneskelig utvikling.

Nord universitet – mot 2020

Nord universitet skal kontinuerlig bidra til å løse globale og regionale utfordringer gjennom sterke fagmiljøer med en tverrfaglig tilnærming til forskning og undervisning.

Nord universitet skal frem mot 2020 prioritere følgende:

- Styrke det **systematiske kvalitetsarbeidet** i utdanning og utvikle studieporteføljen tilpasset faglige strategier
- Kompetanseoppbygging innenfor definerte fagområder og doktorgrader for å **styrke andelen av ansatte med første- og toppkompetanse**, med spesielt fokus på profesjonsfeltet
- Utvikle **lærerutdanningen** ut fra nasjonale krav og nasjonale og regionale utfordringer
- Utvikle en **plan for campusstruktur** tilpasset strategiske mål for forskning og undervisning

*Den **faglige profilen** skal tydeliggjøres og profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap skal videreutvikles.*

Fakultet for samfunnsvitenskap mot 2020

Ambisjon

Fakultet for samfunnsvitenskap skal være Norges ledende fagmiljø når det gjelder å integrere yrkesorienterte og disiplinære fag i forskning og utdanning. Vår forskning og undervisning skal være regional relevant, etterspurt nasjonalt og internasjonalt synlig.

FSV skal, gjennom forskningsbasert undervisning, utdanne kandidater som har en sterk faglig trygghet, er nysgjerrige og innovative og har evne til kritisk tenkning og etiske vurderinger. Dette vil gi dem kompetanse til å bidra til samfunnsutvikling og til nye løsninger i arbeidslivet.

Forskningen ved FSV skal retter sin oppmerksomhet mot de største samfunnsutfordringene i vår tid, som miljø- og klimautfordringer, demokratiutfordringer, migrasjon, digital utvikling, fornyelse av arbeidslivet og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester og kunnskapen som produseres ved fakultetet skal bidra til å løse disse. Fakultetet vil i handlingsplanperioden særlig prioritere to områder: *Globale utfordringer og lokal omstilling: bærekraftig utvikling i nordområdene og Innovasjon for bærekraftig velferd.*

Om Fakultetet

Fakultetet har ca. 160 ansatte og underviser årlig ca. 2500 studenter fra bachelor til doktorgradsnivå. FSV er organisert i fire faggrupper: a) Historie, kultur og medier (HKM), b) Ledelse og innovasjon, c). Miljø, internasjonale relasjoner, nordområdene og samfunnssikkerhet (MINS) og d) Velferd og sosiale relasjoner. Faggruppelederne har ansvaret for forskningen i fakultetet sammen med prodekan for forskning. Fakultetets administrasjon ledes av fakultetsdirektør.

FSV bidrar til institusjonens universitetsstatus gjennom å være vertskap for ph.d. i sosiologi, og alle de fire faggruppene støtter opp om doktorgraden. Leder for ph.d. i sosiologi, doktorgradsutvalget (DU) og veiledere fra faggruppene utgjør Ph.d.-programmets fagmiljø.

Undervisningen ved fakultetet gis av ansatte som er faglig forankret i de overnevnte faggrupper. Hvert enkelt studieprogram har imidlertid en studieprogramansvarlig. Den studieprogramansvarlige har det faglige ansvaret for utdanningen, og vedkommende har ansvaret for at det arrangeres lærermøter og for å rapportere om behov for undervisningskraft til dekan. De studieprogramansvarlige har sammen med prodekan for undervisning og studieveilederne i fakultetet ansvaret for at det enkelte utdanningsprogrammet er i henhold til kvalitetssikringssystemet (KSS).

Fakultetet skal fortrinnsvis rekruttere førsteamanuensiser og professorer i vitenskapelige stillinger. I ansettelsesprosessene vil det bli benyttet sakkyndige bedømmelseskomiteer, pedagogiske panel/prøveforelesning, innhenting av referanser og intervju.

Faglige styrker

Fakultetet representerer en blanding av profesjon-, disiplin- og ledelsesfag. Denne blandingen av fag er en styrke for fakultetet. Dette gir et svært gunstig utgangspunkt for tverrfaglig samfunnsforskning. Vår forskning innenfor lokal journalistikk og medieteknologi, Nordnorsk historie, ungdom i risiko, velferd og forskning om ledelse-, tjeneste- og organisasjonsinnovasjon blir lagt merke til nasjonalt.

Fakultetet er opptatt av samarbeid, og fakultetet bidrar gjerne på tvers av fakultetsgrenser og i samarbeid med Nordlandsforskning og Trøndelag forskning og utvikling. FSV er involvert i flere utdanninger, forskningssøknader og forskningsprosjekter på tvers av fakultetsstruktur og institusjonsgrenser. Dette bidrar til å fremme vårt fakultet, men også hele Nord universitet som et universitet med tverrvitenskapelige profil.

FSV er sammen med NTNU vertskap for ExcITEd (Centre for Excellent IT Education). Dette er et senter for fremragende undervisning, og som alle andre SFU skal ExcITEd medvirke til å videreutvikle kvaliteten og satsinga på utdanning og undervisning, og understreke at undervisning og forskning er likestilte oppgaver. I ExcITEd ønsker FSVs forskere å bringe Norge til verdenstoppen når det gjelder innovativ IT-utdanning og gjøre IT til et attraktivt studievalg for begge kjønn.

Fakultetet er også, sammen med flere eksterne aktører, vertskap for et Nordic Center of Excellence; CLINF. Senteret arbeider med klimaendringers påvirkning i forhold til nye sykdommer og på samfunnet. Målet er å forstå hvordan lokalbefolkningen og næringslivet tilpasser seg klimasensitive infeksjoner.

FSV har en høy andel førstekompetente (ca. 84 %) i sitt personale og kan dokumentere bra forskningsmessig aktivitet, særlig gjennom mange publikasjoner. FSV ønsker å bli enda bedre og har derfor satt i gang ambisiøse kompetanseutviklingstiltak som; professorkvalifiseringsprogram, førstekompetanseprogram og prosjektutviklingsprogram.

Tabell 1 Kompetanse

FSV	Mål 2018	Mål 2020
Førstestilling	85 %	92 %
Toppkompetanse	37 %	40 %

Særlige utfordringer

Virksomheten ved fakultetet bærer preg av at organisasjonen i nær fortid har vært høgskoler, med vekt på god undervisning. Dette gjelder både for det administrasjonsfaglige og undervisnings- og forskningsaktiviteten. Det er behov for å utvikle organisasjonen som helhet på en måte som bedre fremmer forskningsaktivitet. Det dreier seg om bedre organisering av forholdet mellom forskning og undervisning, styrking av fakultetets kapasitet og kompetanse i utvikling og drift av større forskningsprosjekter, og organisering og utvikling av forskningen i de nye faggruppene. Utfordringen i denne strategiperioden er således å bygge et fakultet som i alle ledd forstår og støtter opp om forskning og formidling, og om kombinasjonen forskning og undervisning.

FSV står overfor et generasjonsskifte av staben. Dette er både en styrke ved at vi kan rekruttere strategisk, men også en utfordring siden mange av våre seniorer er blant de mest aktive forskerne. Dette stiller krav om oppmerksom på rekrutteringsstrategier og prioriteringer.

Fakultetet er tungt representert både i Nordland og Trøndelag og har derfor utfordringer med å skape geografisk uavhengige arbeidsmetoder som forener og utnytter kompetansen på best mulig måter både med tanke på forsknings- og undervisningsprosessene. Det er således nødvendig å ta i bruk ny teknologi for bedre og utnytte kapasiteten og ivareta behov på fakultetet.

Forskning

Forskningsaktiviteten ved FSV skal spisses, profesjonaliseres og økes. Forskningen i fakultetet skal bygge opp under ph.d. i sosiologi, og skal styrke Nord universitets tre profilområder: 1) Blå og grønn vekst, 2) Helse, velferd og oppvekst og 3) Innovasjon og entreprenørskap.

Ved fakultetet vil prioritere to områder hvor vi ønsker å bli ledende. Disse områdene støtter opp om universitetets tre profiler, og de to prioriterte forskningsområder kan involvere alle fire faggruppers forskningsaktivitet. Prioriteringene viser både til relevans, kompetanse og kvalitet i vår tverrfaglige samfunnsforskning. Dette skal gjenspeiles i faggruppene, prosjektporteføljen, stipendiatsatsing og i felles faglige aktiviteten i fakultetet.

De to prioriterte forskningsområdene er:

- **Globale utfordringer og lokal omstilling: bærekraftig utvikling i nordområdene.** Nordområdene står overfor nye utfordringer med hensyn til endringer i internasjonale konfliktlinjer, politisk lederskap og klima. Sikkerhet og klimaomstilling er sentrale utfordringer for et bærekraftig samfunn i fremtiden, og gjenspeiles i dag i politikktutforming og forskning nasjonalt og internasjonalt. Globale endringer vil medføre store omstillinger, noe som krever forskning på hvordan samfunnet kan motvirke og tilpasse seg disse utfordringene. Gjennom tverrfaglig samfunnsforskning vil vi utvikle analyser og konkrete løsninger som kan bidra til sikkerhet og bærekraftig omstilling i nordområdene.
- **Innovasjon for bærekraftig velferd.** Gode velferdsordninger og høy grad av likhet har vært bærebjelker i den norske og nordiske samfunnsmodellen. Denne modellen har fått økende internasjonal oppmerksomhet fordi den har sikret høy konkurranseevne og vist seg bærekraftig selv gjennom økonomiske kriser. *The Economist* beskriver den som 'The New Supermodel' og EU dreier sin sosialpolitikk i økende grad mot 'Social investment'. Samtidig står velferdssamfunnet overfor betydelige utfordringer. En aldrende befolkning, høy migrasjon og økende utenforskap blant unge skaper utfordringer som på sikt kan true bærekraften i vår velferdsmodellen.

Programmet *Innovasjon for bærekraft i velferd* er et samarbeid mellom flere sterke forskningsmiljøer ved fakultetet og skal bidra til reell nytenkning og konkrete løsninger som kan styrke velferdssamfunnets bærekraft.

Fakultetet arbeider med å styrke sin andel av eksternt finansierte forskningsprosjekter. Dette vil støtte våre ambisjoner om å bidra til å løse vår tids største samfunnsutfordringer, til å bedre våre internasjonale forskernettverk, til en bedre gjennomstrømming i vårt doktorgradsprogram, til forskningsinvolvering av masterstudenter, og til en økt forskningsproduksjon. Fakultetet har som ambisjon å utvikle verdensledende miljøer innenfor områdene *Innovasjon for bærekraftig velferd* og *Globale utfordringer og lokal omstilling: bærekraftig utvikling i nordområdene*. Fakultetet vil i tillegg utvikle ExcITEd som er vårt Senter for fremragende undervisning.

Det er ikke realistisk å forvente en reell økning i antall faste forskningsstillinger i strategiperioden. Det innebærer at økningen i forskningsaktiviteten må skje gjennom andre virkemidler. Det vil handle om frigjøring av forskningstid gjennom bedre administrering og organisering av undervisningsaktiviteten; økning av den eksternt finansierte forskningen, styrking av det nasjonale og internasjonale forskningssamarbeidet, bedre interne betingelser og insitamenter for forskning, og fremfor alt å skape gode betingelser for aktive og kreative forskningsmiljøer. Utfordringene på dette området er derfor å frigjøre tid, ressurser, kreativitet og kapasitet til å forske mer innenfor de rammer som er til rådighet.

Ph.d.-kandidatene utgjør en betydelig, verdifull og stimulerende del av fakultetets forskningsmiljø som det er viktig å ivareta og utnytte på en god måte. Det er viktig at ph.d.-kandidatene, ved siden av å representere et eget stipendiatmiljø, også inkluderes i fakultetets faggrupper. Ph.d.-kandidatene er også viktige ved at de tilfører fakultetet ressurser både gjennom resultatmidler og publiseringspoeng. Fakultetet har et mål om å øke antallet kandidater, styrke kvaliteten i ph.d.-utdanningen, sikre gjennomstrømmingen, øke veiledningskapasiteten og –kompetansen og styrke integreringen av stipendiatene i faggruppene ved fakultetet. Oppsummert er målene å:

- Øke antallet aktive forskere i den fast ansatte staben
- Øke den eksternt finansierte FoU-virksomheten.
- Øke forskernes deltakelse i nasjonale og internasjonale FoU-nettverk.
- Øke kvaliteten på ph.d.-utdanningen
- Utvikle noen få sterke forskningsmiljø med potensial og ambisjoner om å konkurrere om store internasjonale forskningsprosjekter.

Strategiske mål og tiltak i prioritert rekkefølge fram til 2020:

- 1) Innsats for å heve kompetansen
  - a) Professorprogram
  - b) Legge til rette for individuelle førsteamanuensisløp (førsteamanuensisprogram)
  - c) Støtte opprykksøknader fra ansatt som ønsker å bli vurdert som førstelektor og dosent
  - d) Metodekurs for ansatte (både kvantitative og kvalitativ metode)
- 2) Innsats for å øke omfang og heve kvalitet på søknadsskriving:
  - a) Innrette faggruppene aktivitet mot å styrke fakultetets 'søkerkultur'
  - b) Sende faggruppeledere på kurs i forskningsledelse
  - c) Årlige prosjektverksted for søknadsskriving
  - d) Årlig møte med NFRs regionale representant i FU
  - e) Årlig møte med Avdeling for forskning og utvikling i FU (med vekt på EU-prosjekt)

- f) Sikre god og oppdatert informasjon om aktuelle utlysninger
- g) Følge fakultetets rutiner i forbindelse med søknader på eksterne prosjekter

Tabell 2 Innsendte NFR-søknader

	Søknader 2016	Søknader i 2017	Mål 2018	Mål 2020
FSV	16	17	20	25

Tabell 3 Eksterne midler

	2015	2016	2017	Mål 2018	Mål 2020
EU-midler	-	-	-	-	1 000 000
NFR/RFF-midler	3 623 067	2 887 927	?	3 000 000	4 000 000

Tabell 4 BOA-inntekter

	2015	2016	2017	Mål 2018	Mål 2020
BOA-inntekter	12 520 357	10 160 241	?	13 000 000	16 000 000

- 3) Innsats for å øke omfang og heve kvalitet på vitenskapelige publikasjoner
- a) Rullerende kurs i å skrive engelske artikler
  - b) Arrangere årlige artikkelverksted (fra ide til artikkel)
  - c) Faggruppene arrangerer årlige artikkelseminar (fra tekst til publisering)
  - d) Legge til rette for sammenhengende tid til forskning/skriving i arbeidsplanprosessen
  - e) Oppfordre til deltakelse på internasjonale konferanser med paper
  - f) Etablere rutiner for å fylle kravene til open data og open access

Tabell 5 Publiseringspoeng

Publiseringspoeng	Resultat 2015	Resultat 2016	Prognose 2017	Mål 2018	Mål 2020
FSV	125,02	100,36	90	110	120

- 4) Innsats for å øke tverrfaglig forskning
- a) Bidra til at Nord universitet etablerer et eget tverrfakultært senter for kjønns- og mangfoldsforskning.
  - b) Bidra til å koble velferds- og medieteknologiforskning tettere sammen
  - c) Fortsette å styrke koblingen mellom profesjons- og disiplinforskning
  - d) Bidra til at Nord universitet etablerer et eget samfunnsvitenskapelig senter for Nordområde forskning.
  - e) Synliggjøre bedre hvordan fakultetets forskningsprosjekter støtter opp om profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap og ph.d. i sosiologi

- 5) Innsats for å styrke ph.d.-utdanningen (og gjennomstrømningen i programmet)
- Knytte stipendiatene tettere til faggruppene
  - Viderefører veilederforumet for ph.d.-veiledere
  - Gjennomføre årlige veilederopplærings kurs
  - Gjennomføre regelmessige dialogmøter med stipendiatene
  - Øke antallet aktive forskere bak ph.d. i sosiologi

Tabell 6 Antall aktive forskere tilknyttet ph.d. - i sosiologi

Antall aktive forskere (Uten professor II)	Svakt krav Ha publikasjonspoeng i løpet av 3 år		Middels krav 1 publikasjonspoeng på 3 år		Sterkt krav 3 publikasjonspoeng på 3 år		Mål 2020	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	Middels	Sterkt
Ph.d. i sosiologi	25	24	20	22	9	11	35	20

Tabell 7 Gjennomstrømning ph.d. i sosiologi

	2015	2016	2017	2018	2019	Mål 2020
Ph.d. i sosiologi	4	3	0	12	7	10

- 6) Innsats for å øke omfang og heve kvalitet på formidling - allmennrettet og internt
- FSV skal etablere enhetlige og oppdaterte CV'er på fellesområde/nord.no.
  - Fakultetets ansatte oppfordres til å være aktive formidlere gjennom foredrag, kronikker, deltakelse i offentlig debatter m.v.
  - Fakultetets ansatte oppfordres til å delta i utadrettete arrangementer som forskningsdagene, «lytring» og liknende

Utdanning

Universitetsstatusen innebærer en skjerping av kravene både til studiekvalitet og til kompetanse, herunder pedagogisk kompetanse. Tilfredsstillende studiekvalitet krever at all undervisning skal være forskningsbasert. Det finnes ulike tolkninger av begrepet «forskningsbasert undervisning», men FSV legger følgende prinsipper til grunn:

- Forskning og undervisning ved fakultetet skal knyttes tettere sammen
- Undervisningen skal være i overensstemmelse med forskningens nyeste resultater; alle ansatte ved FSV tildeles tid til faglig oppdatering i de årlige arbeidsplaner.
- Undervisningen skal innebære at studentene trenes i vitenskapelige metoder.
- Fast ansatte lærere skal ha forskningskompetanse og ved utlysning av stillinger ved FSV stilles krav til forskningskompetanse.
- Undervisere skal være tilknyttet et forskningsmiljø. Det vil arbeides med å tydeliggjøre forskningsmiljøet bak de enkelte utdanningene.
- Undervisningen skal fortrinnsvis utføres av forskere

Fakultetet har en svært stor og variert studieportefølje som krever aktive forskere på ulike områder. Det må vurderes om det er et balansert forhold mellom aktive forskere/aktive kunstnere og de studiene fakultetet tilbyr. Fakultetet vil i strategiperioden ta stilling til hvor omfattende

studietilbudet bør være. I tillegg til omfang er det naturlig å vurdere *utvalget og sammensetningen* av tilbud, herunder *forholdet mellom bachelor-, master- og doktorgradsnivå*. Er det en rimelig balanse, med hensyn til omfang og profil, mellom de tilbud som i dag gis på henholdsvis bachelor- og masternivå, også i forhold til fakultetets doktorgradsutdanning?

Fakultetet vil i perioden 2018 – 2020 ikke prioritere etter- og videreutdanningstilbud (EVU) utover å tilby muligheten for å ta enkeltemner. Dette innebærer at fakultetet bare i særlige tilfeller vil være mulig å tilby skreddersydde utdanningstilbud. Kontakten med lokalt og regionalt arbeidsliv vil ivaretas på andre måter (se punktet om Samfunns- og næringsliv).

Strategiske mål og tiltak i prioritert rekkefølge fram til 2020

- 1) Innsats for å utvikle og implementere nytt kvalitetssikringssystem for utdanning
  - a) Styrke det systematiske kvalitetsarbeidet i undervisningen
  - b) Gjennomføre opplæring av de studieprogramansvarlige
  - c) Redusere antallet studieprogramansvarlige
  - d) Arrangere årlige fellessamlinger for studieprogramansvarlige og studierådgivere
  - e) Arrangere kurs i læringsutbyttebeskrivelser i forkant av reakkreditering
  - f) Alle ansatte skal utvikle en egen undervisnings-CV

- 2) Innsats for å konsentrere studieporteføljen
  - a) Utvikle en studieportefølje som er tilpasset Nord universitets faglige strategier
  - b) Satse på gradsgivende studier med basis i forskningsaktive miljø (aktive forskere)
  - c) Satse på sammenhengende studieløp fra bachelor til master, og videre til ph.d.
  - d) Utvikle studieporteføljen slik at studiestedsstrukturen utnyttes med hensyn til rekruttering
  - e) Synliggjøre bedre hvordan fakultetets studieprogrammer har relevans for profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap og ph.d. i sosiologi.
  - f) Små studier med omfang på 60 stp eller mindre, skal knyttes til gradsgivende studier

- 3) Innsats for å øke gjennomstrømning
  - a) Videreutvikle «første semester» -tilbudet for å sikre rask faglig og sosial integrering av nye studenter
  - b) Lage strammere struktur i studieprogrammene
  - c) Starte studiene med innføring i akademiske verdier – felles førstesemester
  - d) Utnytte erfaring og forskning fra de to sentre for fremragende utdanning (Engage og ExcITED) til mer studentaktiv undervisning

Tabell 8 Studiepoeng- og kandidatproduksjon

	2017	Mål 2018	Mål 2020
Produerte 60- stp. enheter	?	1450	1500
Kandidatproduksjon	?	370	400

- 4) Innsats for å øke internasjonalisering i utdanningene
  - a) Koble forskernettverk og studentutveksling
  - b) Etablere flere samarbeidssteder når det gjelder utenlandspraksiser (Sosialfag)
  - c) Tilrettelegge for internasjonal mobilitet i gradsgivende studier

Tabell 9 Internasjonalisering

Utteksling	2017			Mål 2020		
	Kandidater	Kandidater med utveksling	%	Kandidater	Kandidater med utveksling	%
	350	12	3	400	20	5

- 5) Innsats for å øke kvaliteten i utdanningene
  - a) Øke andelen aktive forskere som er knyttet til det enkelte studieprogram
  - b) Systematisk pedagogisk kompetanseheving hos ansatte
  - c) Mer bruk av studentaktiv læring
  - d) Tilby studentene solid opplæring i samfunnsvitenskapelige metoder tilpasset de ulike nivåene
  - e) Legge til rette for at de ansatte får og må undervise både på bachelor- og masternivå
  - f) Økt bruk av digital eksamen

Samspill med samfunns- og næringsliv

For å bidra til å løse de store samfunnsutfordringene vil fakultetet satse på å videreutvikle nettverk og samarbeidsrelasjoner med næringsaktører og offentlige instanser.

Forskningsfinansieringen i Norge og Europa følger i stadig større grad brukerne samt krever brukerinvolvering i alle stadier i kunnskapingen. FSV vil systematisk bygge og vedlikeholde en brukerportefølje (arbeidslivsaktører) som er interessert i å delta i kunnskapsbygging. I denne sammenheng er det viktig at den vitenskapelige staben oppmuntres til satsing på populærvitenskapelig forskningsformidling og på den måten synliggjør sin relevans for framtidige brukerorienterte forskningsnettverk (se formidling under punktet om forskning).

Samfunnsutfordringene krever nye måter å bruke teknologi, og fakultetet skal bidra til dette gjennom utstrakt samarbeid med sentrale teknologi- og medieaktører.

Strategiske mål og tiltak i prioritert rekkefølge fram mot 2020:

1. Koble samfunns- og næringsliv tettere til forskning og undervisning:
  - a) Videreutvikle Senter for Velferdsinnovasjon
  - b) Fortsette å bringe bedrifter/offentlig instanser/interesseorganisasjoner inn i undervisningen
  - c) Videreutvikle samarbeidet med NAV og andre offentlige organisasjoner
  - d) Delta i næringslivsnettverk/bransjenettverk
  - e) Tilby årlige studieprogram/emner i praksisveiledning
  - f) Gjennomføre arbeidslivspanel i forbindelse med reakkreditering av studier

2. Økt andel av bidrags- og oppdragsfinansiert forskningsaktivitet (BOA) i samarbeid med samfunns- og næringsliv:
  - a) Utnytte muligheten i skattefunn
  - b) Ta med samfunns- og næringslivsaktører i søknadsprosesser

3. Styrke kulturen og infrastrukturen for innovasjon og entreprenørskap:
  - a. Utnytte erfaring og forskning fra de to sentre for fremragende utdanning (Engage og ExcITEd) i utviklingen av infrastruktur for innovasjon og entreprenørskap
  - b. Videreutvikle en kultur for innovasjon og entreprenørskap i samvirke med eksterne aktører
  - c. Videreutvikle samarbeidet med støttetjenester for etablering av nye virksomheter for utdannede kandidater fra våre studier.
  - d. Alle faggrupper skal ha hatt kontakt med Nords TTO representanter i løpet av 2018
  - e. Det skal informeres om den eksisterende infrastrukturen på Nord (Spir, TTO etc) til alle ansatte på FSV
  - f. I løpet av perioden skal en testgruppe av studenter ha forsøkt studententreprenørskap

Organisasjon og ledelse

I perioden 2017 til 2020 skal FSV utvikles til et universitetsfakultet som legger til rette for at de ansatte har mulighet for å bidra innenfor kjerneaktivitetene; forskning, undervisning, formidling, men også til effektiv forvaltning. Fakultetet skal utvikle faggruppekonseptet, studieprogramansvarsrollen, og legge til rette for medbestemmelse.

FSV skal satse på å bli en attraktiv arbeidsplass for personer som kan tenke seg å benytte sitt arbeidsliv til forskning, undervisning og formidling av samfunnsvitenskap, eller som setter sin ære i å yte effektive administrative tjenester. Sammen skal ledere og ansatte skape et attraktivt arbeidsmiljø som støtter opp om den enkelte ansattes nytenkning og kreativitet. Fakultetet skal prioritere ansatte med kompetanseutviklings- og forskningsambisjoner, men også bidra til at de ansatte gleder seg over å gi undervisning og service som gjør at fakultetets studenter lykkes i sine studier.

Tabell 10 Årsverk ved FSV

Årsverk	UFF (eks.stip.)	Stipendiater	Adm.	Praksis	Teknisk	Totalt
Slutten av 2017	95,35	31,9	15,7	2	1	146,05
Prognose, slutten av 2018	105	35	18	2	1	161

Strategiske mål og tiltak i prioritert rekkefølge mot 2020:

- 1) Universitetets ledere skal utvikle en kultur som skaper entusiasme, og som er preget av evne til å sette mål og som stimulerer til utvikling av faglig- og administrativ kompetanse:

- a) Utvikle et FSV hvor administrasjon og vitenskapelig/kunstnerisk aktivitet gjensidig styrker fakultetets mål
  - b) Utvikle et FSV hvor intern kompetanseutvikling er en naturlig del av hele virksomheten
  - c) Utvikle et FSV som forstår og støtter opp om koplingen mellom forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, undervisning og formidling
  - d) Ledergruppen ved FSV skal støtte hverandre og Nord universitet
- 2) Universitetet skal ta vare på det indre og ytre miljø:
- a) Drive forskning og undervisning om HRM, miljø og klimapolitikk
  - b) Formidle kunnskap om helse, miljø og sikkerhet til samfunnet rundt
  - c) Anvende miljøvennlig teknologi i undervisning og forskning
- 3) Universitetet skal redusere administrative kostnader
- a) Det skal legges til rette for kreativitet, kompetanseutvikling og effektive rutiner i fakultetets administrasjon
  - b) Arbeidsflyten mellom undervisnings- og forskningsansatte og fakultetsadministrasjonen skal forenkles
  - c) Fakultetet skal arbeide for å forbedre arbeidsprosesser på tvers av virksomhets- og fakultetsnivå
  - d) De administrative kostnadene skal til enhver tid være tilpasset fakultetets aktivitet
  - e) De administrative tjenestene skal være tilstrekkelig til å bistå dekan i utøvelse av resultatansvaret

Avslutningsvis vil fakultetet gå god for at det blir en årlig oppdatering av fakultetets handlingsplan

Handelshøgskolen Handlingsplan Strategi 2020

Visjon: Globale utfordringer – regionale løsninger

En raskt økende befolkning skaper store globale utfordringer knyttet til faktorer som klima, energi, mat og helse, samtidig som demokratiske verdier settes på prøve. Gode regionale løsninger er grunnlaget for å møte de globale utfordringene. Dette krever regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på tvers av fag. Gjennom forskning og forskningsbasert utdanning, og gjennom formidling av ny kunnskap, skal Nord universitet bidra med kunnskap som en forutsetning for bærekraft, samt sosial og menneskelig utvikling.

Nord universitet – mot 2020

Nord universitet skal kontinuerlig bidra til å løse globale og regionale utfordringer gjennom sterke fagmiljøer med en tverrfaglig tilnærming til forskning og undervisning.

Nord universitet skal frem mot 2020 prioritere følgende:

- Styrke det **systematiske kvalitetsarbeidet** i utdanning og utvikle studieporteføljen tilpasset faglige strategier
- Kompetanseoppbygging innenfor definerte fagområder og doktorgrader for å **styrke andelen av ansatte med første- og toppkompetanse**, med spesielt fokus på profesjonsfeltet
- Utvikle **lærerutdanningen** ut fra nasjonale krav og nasjonale og regionale utfordringer
- Utvikle en **plan for campusstruktur** tilpasset strategiske mål for forskning og undervisning

*Den **faglige profilen** skal tydeliggjøres og profilområdene Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap skal videreutvikles.*

Handelshøgskolen mot 2020

Handelshøgskolen skal være den foretrukne kunnskapsleverandøren innen bedriftsøkonomi, ledelse, transport og adferd i trafikk i en av Norges rikeste regioner på naturressurser. Gjennom et bredt bidrag av økonomisk, ledelsesfaglig og adferdsfaglig kompetanse som er kritisk for internasjonal konkurransevne, skal vi virke for økt verdiskaping og økt velferd i regionen og i Norge.

Trøndelag og Nordland, der Handelshøgskolen er lokalisert, utgjør til sammen Norges mest fremtidsrettede region gjennom å være den største sjømatregion i Norge, den største regionen for produksjon av fornybar energi, har Norges mest spennende energiforedlende og teknologi- industri og mineralindustri. Sektorer som kjennetegnes av at de er fremtidsrettede og krever særlig høykompetanse siden de er orientert mot internasjonale markeder. Handelshøgskolen skal bidra til å gjøre regionen til en viktig bærebjelke for Norges økonomi i fremtiden gjennom høykompetente kandidater. Kandidatene fra HHN skal ha ledelseskompetanse, fremtidsrettet økonomi kompetanse der digital økonomi er en viktig del av utdanningen, kunnskap om betingelsene for bærekraftig

verdiskaping, og vekst. Kandidatene skal også kjenne kritiske faktorer knyttet til effektiv og sikker transport, trafikantadferd, forståelse for innovasjon og hvordan en driver frem nye løsninger i bedrifter og offentlige virksomheter gjennom sin kunnskap om entreprenøriell tenking.

Handelshøgskolen skal gjennom vår deltakelse i de to SFU (Senter for fremdragende undervisning) prosjektene ENGage og Excited utvikle et internasjonalt ledende læringsmiljø på tvers av våre campuser, der nye former for læring og læringsteknikker kombineres med faglig utvikling basert på forskning relevant for regionens private og offentlige virksomheter. Gjennom Engage er målet å bli ledende i utvikling av nye engasjerende og involverende læringsformer. Engage er nå rigget for betydelig aktivitet utover i planperioden etter et betydelig utviklings og rekrutterings arbeid. Kandidater fra HHN skal ha kunnskaper og ferdigheter til å utvikle fremtidsrettede løsninger og være endringsagenter i de bedrifter og organisasjoner de får sitt virke i etter endt utdanning.

Handelshøgskolen har nasjonalt ansvar for trafikklærerutdanning i alle førerkortklasser, jfr. Meld. St.40 (2015-2016) Trafikksikkerhetsarbeidet – samordning og organisering. Frem til 2020 har vi ambisjon om å utvikle et nasjonalt forskningscenter med offentlig finansiering innen trafikantatferd og trafikksikkerhet lokalisert til Stjørdal.

Handelshøgskolen vil i planperioden prioritere forskning innen de fire søylene som støtter opp under vårt doktorgradsprogram. Fakultetet vil ha særlig fokus på hvordan verdiskaping kan økes på en bærekraft måte i våre regioner gjennom kunnskap om Innovasjon og entreprenørskap. Fokuserer på spørsmålet om hvordan vårt internasjonalt orienterte næringsliv gjennom gode lokale løsninger skal øke internasjonal konkurransevne og åpne nye markeder. Spesielt skal mulighetene sjømatnæringen gir for fremtidig blå vekst prioriteres. Vi skal bidra til å sikre morgendagens velferdssamfunn gjennom utvikling av kunnskap om god økonomisk styring og ledelse i samfunnet. Spesielt forvaltning og styring av knappe offentlige ressurser skal prioriteres.

Handelshøgskolen skal i planperioden øke utdanningskvaliteten gjennom samordning og konsentrasjon av bachelor, og master program porteføljen. HHN har ambisjon om å arrangere årlige internasjonalt attraktive doktorgradskurs med hovedvekt på forskningsmetodikk, innovasjon og entreprenørskapsemner, institutional theory og innen økonomistyring og regnskap der alle har internasjonale og lokale lærekrefter og deltakere. Innen utløpet av planperioden skal alle programmer på alle nivåer ha oppdaterte læringsmål og med nye læringsmetoder med støtte fra Engage prosjektet.

HHN sitt miljø innenfor innovasjon og entreprenørskap rangeres blant de fremste av utdanningsinstitusjonen i Europa. I planperioden skal denne posisjonen forsterkes ved å bringe nye forskningsresultater inn i utdanningsprogrammene, utvide det internasjonale forskningsnettverket og utvikle nye Eu og NFR søknader. Det er et mål at HHN skal skape et tverrfaglig utdanningstilbud i samarbeid og entreprenøriell tenking for alle studenter på høyere gradsgivende programmer ved Nord Universitet. HHN vil ha et spesielt fokus på internasjonalisering gjennom partnerskap og samarbeid med relevante fremdragende institusjoner i Asia, Europa og USA.

Om Handelshøgskolen

Handelshøgskolen (HHN) er ett av fem fakultet ved Nord Universitetet, etablert i 1985. Handelshøgskolen er nå Norges tredje største Handelshøgskole målt i studenter etter Bi og NHH. HHN har som ambisjon å forsvare denne posisjonen i 2020. Handelshøgskolen har en vel organisert og godt rigget struktur for å kunne ta imot og møte de fremtidige behovene som regionens og landets forvaltning og næringsliv trenger. HHN skal være Nord Norges fremste Handelshøgskolemiljø målt i forskning og studenter.

Siden oppstarten har vi utdannet mer enn 9.000 økonomer, i overkant av 3.600 av disse er siviløkonomer og 62 doktorer fra doktorgradsprogrammet. I dag har HHN nærmere 2800 studenter og 214 ansatte. Handelshøgskolen har siden oppstarten hatt fokus forskningsbasert kunnskapsutvikling og forskningsbasert undervisning med høy relevans for studentenes karriere og attraktivitet for arbeidslivet.

Internasjonal kvalitet

HHNs ambisjon for kjerneprogrammene i økonomi er oppnåelse av internasjonal akkreditering i planperioden. HHN skal oppnå akkreditering gjennom tett samarbeide med den sentrale ledelsen for utdanning ved Nord. Sentrale deler av samarbeidet med Nord vil være tilførsel av ressurser for akkrediterings arbeidet i fakultet og utvikling av dokumentasjon og bidrag i utviklingsarbeid som må påregnes som følge av de krav som stilles av akkrediterende enhet. Fakultetet vil nedsette et faglig og administrativt team til dette arbeidet såfremt HHN får nødvendige ressurser og forankring i Nords toppledelse for et akkrediteringsprosjekt.

Særlige utfordringer

Handelshøgskolen har i forhold til eksterne utfordringer: særlige utfordring i forhold til kompetansenivå innenfor enkelte fagområder og programmer som følge av sammenslåingen. Raskere endring i næringslivets kompetansebehov utfordrer vår evne til å bygge likt kompetansenivå på tvers av de campuser vi i dag har våre utdannings programmer. Siden etableringen i 1985 har HHN gått fra å være en av 3 høyere utdanningsinstitusjoner innen bedriftsøkonomi, til en av mange tilbydere helt opp til master nivå. Kombinert med fallende ungdomskull gjør dette at tilgangen på studenter i større grad må i fremtiden må være fra andre land eller andre deler av landet. HHN har et særlig ansvar for en ressursrik region og viktige fagområder for verdiskaping og et trygt samfunn. Ressurser til å opprettholde gode og nære relasjoner med våre viktigste bedriftspartnere og i institusjoner vi samarbeider med nasjonalt er derfor særlig viktig for Handelshøgskolen. HHN utdanner profesjonsnærekandidater innen økonomi med fokus på verdiskaping og ledelse. Få åpne utlysninger innenfor bedriftsøkonomi, marked og ledelse utfordrer mulighetene vi har til å utvikle vår merittering og internasjonale posisjon så raskt som ønskelig.

Felles strategiske mål.

Sterke faglige miljøer er vokst frem over tid, med spydspisser innen Innovasjon og entreprenørskap, og økonomistyring. Vi har også vokst innen organisasjon, etikk, reiseliv og strategi, og i retning av kvantitativ analyse, finans og ledelse i moderne komplekse organisasjoner i offentlig og privat sektor. I strategiperioden vil en nytt faglig spydspiss innenfor sikkerhet, beredskap og kriseledelse bli utviklet til høyt internasjonalt nivå. Tilsvarende spydspisser vil bli utviklet innenfor kunnskap om digital økonomi og trafiksikkerhet.

Forskning

En basisverdi for alt av HHNs virke, er koplingen mellom forskningsbasert kunnskap, næringsliv og samfunnsliv. HHN skal øke antall formelle samarbeidsavtaler vi har med næringslivet, og antallet forpliktende partnerskap vi har med relevante offentlige organisasjoner og bransjeorganisasjoner for å øke relevansen og evnen til å nå frem med søknader om nye forskningsprogrammer.

HHNs strategisk prioriterte forskningsområder vil involvere de fire fagområdene i fakultetet. Forskningsområdene er:

- Innovasjon og entreprenørskap
- Økonomisk analyse og regnskap
- Marked organisasjon og ledelse
- Trafikantatferd og trafiksikkerhet.

HHN har også et særlig ansvar for Nordområdekunnskap og logistikk i Nordområdene gjennom Nordområde senteret og Center for High North Logistics. Begge sentraene skal utvikle internasjonale forsknings og utdanningstiltak i planperioden med nær temamessig kobling og forankring til Norges Nordområdestrategi. Et eksempel på en slik satsing er forskning på den nordlige sjøruten og videreutvikling av Business Indeks North prosjektet til et sirkumpolart dekkende forskningsprosjekt prosjekt på drivkreftene for bærekraftig samfunns og verdiskaping i nordområdene.

HHN skal i planperioden styrke forskningskompetansen innen trafikantatferd og trafiksikkerhetsarbeid gjennom økt samhandling på tvers av faggrupper, kompetanseprogram og nyrekruttering. Et av målene er å etablere et forskningssenter for trafikantatferd i tråd med politiske signaler om økt samhandling og styrking av det tverrsektorielle trafiksikkerhetsarbeidet gitt i Meld. St.40 (2015-2016) Trafiksikkerhetsarbeidet – samordning og organisering.

Strategiske mål og tiltak (i kursiv) i prioritert rekkefølge fram til 2020:

1. Ha en kompetanseandel på henholdsvis 68,4 og 27% prosent på første- og toppnivå i 2020. Ansvar for dette har alle faggruppene.

-
- *Innsatsen skal drives frem av HHNs kompetanseprogram. Programmet skal innen utgangen av 2019 har løftet 8 personer til førstenivå og 12 personer til toppnivå (Dosent og*

Professorskolen). I alt 20 faglige interne opprykk i planperioden og om lag 10 opprykk rett etter utløp av planperioden.

- Målsetningen at ansatte i stilling med forskningstid i stilling skal oppnå i gjennomsnitt 1 publikasjonspoeng per år innen 2020.
- Et program for utvikling av pedagogisk kompetanse forutsettes etablert som en fellestiltak i Nord universitet. Dette er nødvendig for å kvalifisere medarbeidere til opprykk i egen stilling.
- Økt kapasitet. Flere forskningsaktive gjør at vårt behov for arbeidskraft øker fra 124,3 årsverk til 132 årsverk ved utgangen av 2019 gjennom en gradvis oppbygging i takt med kompetanseøkningen.
- Økningen skal dekke økte bemanningsbehov på de sentrale fagområdene i våre største programmer. De fordeler seg på første eller topp kompetente innen regnskap, bedriftsøkonomi, entreprenørskap, organisasjon ledelse og prosjekter, finans og digital økonomi, regnskap, revisjon og trafikk.

I løpet av perioden skal HHN ha deltatt i eller levert en SFF/SFI søknad innenfor et av temaene, sirkulær økonomi, innovasjon og entreprenørskap, økonomistyring eller reiseliv som arbeidspakke eier eller ledende partner. HHNS målsetning er 16 årlige NFR og EU søknader i 2019 og 12 søknader i 2020.

	Innsendte søknader 2016	Innsendte søknader 2017	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020
HHN RFF/NFR/EU		17	16	16	12
HHN Andre kilder		6	6	6	6

Tabell 1. Innsendte NFR , EU og andre forsknings finansierings søknader.

Ambisjonen for ekstern prosjektfinsiering fra kilder med uttelling i incentivsystemet i Nord

	2016	2017	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020
HHN NFR/EU	9 674 789	10 000 000	12 000 000	13 000 000	18 000 000

Tabell 2: Eksterne forskningsmidler

For samlede Boa inntekter er HHNs ambisjon:

	Kroner 2016	Kroner 2017	Prognose Kroner 2018	Prognose Kroner 2019	Prognose Kroner 2020
HHN BOA	19 781 379	32 000 000	33 000 000	34 000 000	35 000 000

Tabell 3: BOA ambisjon inntekter HHN

HHN har om lag 70 BOA prosjekter i sin portefølje. Dette er etter og videreutdannings tilbud innen trafikkfag, ledelse, helseøkonomi, sikkerhet og beredskap, forskningsprosjekter fra andre kilder enn NFR/EU, aktivitet i Marpart, Camar, og Arcsar som utgjør de viktigste aktivitetene i starten av perioden.

2. Organisering av resultatansvar

- I løpet av perioden skal faggrupper ansvarliggjøres for oppnåelse av forskningsmålene.
  - Forventinger skal operasjonaliseres slik at faggruppeledere har klare mål å styre etter.

- *Det skal i løpet av perioden være etablert forskningsgrupper i alle faggruppene. Alle fagansatte med forskningstid skal som hovedregel delta i en forskningsgruppe og har et kollegialt ansvar for at mål relatert til forskning blir oppnådd. Forskningsgrupper kan gå på tvers av faggrupper.*
- *Hver av de fire faggruppen skal gjennomføre minimum ett antologi prosjekt per år. I løpet av 2018 skal planlagt forskningsproduksjon innarbeides i arbeidsplanene for medarbeidere som har forskningstid i stillingen (første- og toppstilling).*

3. Omfanget av forskning ved HHN skal møte operasjonaliseringen som er definert i utviklingsavtalen til Nord universitet, jfr tildelingsbrev fra KD.

- *I løpet av perioden skal faggrupper ansvarlig gjøres for oppnåelse av målene for publikasjonspoeng og eksternfinansiering.*
- *Det skal legges til rette for at vitenskapelig ansatte kan delta på kurs for akademisk skriving og søknadsskriving.*
- *HHN skal bidra til at målet ved Nord universitet om gjennomsnittlig antall publikasjonspoeng per vitenskapelig ansatte er 1 i 2020.*
- *Hver faggruppe skal til enhver tid ha minimum en vitenskapelig antologi under utarbeidelse.*
- *Publiseringsprisen HHN videreføres og uttelling knyttes i større grad til oppnådde publikasjonspoeng.*
- *HHN skal bidra til at målet ved Nord universitet om gjennomsnittlig beløp for finansiering fra forskningsrådet per faglige årsverk vitenskapelig ansatte er 60000 kr i 2020.*
- *Målet om ekstern finansiering skal inkludere høyt meritterte forskningskilder som for eksempel Forskningsrådet og EU. Faggruppeledere har dermed ansvar for utarbeidelse av det nødvendige antall og omfang av søknader til NFR og EU for å nå målet om ekstern finansiering.*

HHNs ambisjon for produksjon av publiseringspoeng i planperioden er:

	Poeng 2016	Poeng 2017	Poeng2018	Poeng2019	Poeng 2020
HHN Poeng	62,46	70	80	90	95

Tabell 4: Publiseringspoeng ambisjon i planperioden.

4. Øke gjennomføring på ph.d.-nivå innen normert tid:

- *Innføring av årlig underveis rapportering.*
- *Vurdere om det er hensiktsmessig å redusere omfanget på forskningsskissen (Research proposal) slik at opptak på doktorgradsprogrammet, og dermed iverksetting av forskningsarbeidet, kan finne sted på et tidligere tidspunkt.*
- *Midtveisseminarer gjøres obligatorisk fra 2018.*
- *Økt ressurstilgang til mobilitet i utdanningsdelen. Retningslinjer for finansiering av utenlandsopphold og forskningsstøtte skal oppdateres med prioritering til ansatte i rekrutteringsstillinger.*
- *Retningslinjer med kvalifiseringskrav for veiledere på doktorgradsprogrammet er utarbeidet og skal implementeres.*

- *Antall doktorgradsveiledere med bestått veilederkurs skal økes med 8 fagansatte innen utgangen av 2019.*

HHNs ambisjon for aktive forskere tilknyttet vårt Ph.d program i bedriftsøkonomi.

Aktive forskere	Mål 2018		Mål 2019		Mål 2020	
	Middels	Sterkt	Middels	Sterkt	Middels	Sterkt
Ph.d Bedriftsøkonomi	21	12	22	14	24	15

Tabell 5. Utvikling i antall aktive forskere involvert i Ph.D i Bedriftsøkonomi

	2016	2017	2018 Prognose	2019 Prognose	2020 Prognose
Kandidater uteksaminert	2	6	7	7	7

Tabell 6. Uteksaminerte kandidater Ph.d

Ambisjon for gjennomstrømming i Ph.d programmet er basert på et gjennomsnittlig antall stipendiater på 38 personer i perioden fram til 2020.

5. Økt interaksjon mellom utdanning og forskning:

- *Vektlegge at alle som underviser skal være forskningsaktive. HHN skal initiere vitenskapelige antologier innen spesielle temaer som er relevant for utdanningsprogrammene våre.*
- *Forskningsrelevante nyheter skal formidles på informasjonsskjermen.*
- *Vurdere innretning og omfang på en «Forskerskole» som gir flinke studenter muligheten til å delta i pågående forskningsprosjekter. Intensjonen er å motivere gode studenter, synliggjøre forskningsaktiviteter og rekruttere til vår forskerutdanning.*

Utdanning

Handelshøgskolen skal i planperioden øke utdanningskvaliteten gjennom samordning og konsentrasjon av bachelor-, og masterprogram porteføljen. Kvalitet økes gjennom gjennomgående like programmer på tvers av studiesteder og sterk faglig kompetanse i undervisnings-teamene involvert i utdanningsløpene. HHN vil samarbeide med andre utdanningsinstitusjoner gjennom Forskerskolen i NRØA om å arrangere årlige internasjonalt attraktive doktorgradskurs med hovedvekt på forskningsmetodikk, innovasjon og entreprenørskapsemner, institusjonell teori og innen økonomistyring og regnskap. Innen en syv års syklus vil programmer på alle nivåer være reakkreditert, med særlig fokus på læringsutbyttebeskrivelser, evalueringsformer, nye læringsmetoder og kvalitetssikringssystemer. Arbeidet understøttes av Engage prosjektet.

HHN skal fokusere på gjennomgående studieløp fra Bachelor til Master og doktorgrad i porteføljen for slik å øke andelen gradsstudenter i porteføljen med 20% innen 2020. Utdanningskvalitet skal

kjennetegne våre programmer og måten de gjennomføres på, via robuste programmer med faglig sterke forelesere og et godt læringsmiljø HHN skal gjennom rekruttering styrke fagmiljøet med personell med doktorgradsnivå slik at det oppfyller Nokuts kompetanse og kvalitetskrav. HHN skal innen 2020 forsøke å i samarbeid med Prorektor Utdanning forsøke å oppnå internasjonal akkreditering. HHN skal aktivt utvide vårt faglige nettverk i Norge og internasjonalt. Andelen internasjonale og utreisende egne studenter skal økes, spesielt på bachelor og master og science programmene. Alle programmer skal ha en digitallæringsstøtte innen 2020. I løpet av 2019 skal et meritteringssystem for merittering av undervisningskompetanse være implementert.

Strategiske mål og tiltak (i kursiv) i prioritert rekkefølge fram til 2020:

- Tiltak for å øke kvalitet i utdanningsprogrammene:
  - *Innen utgangen av strategiperioden er alle HHN s programmer revidert og reakkreditert*
  - *Gjennomføring av koordinering, planleggings- og studiekvalitetsseminarer*
  - *Samarbeid nasjonalt og med andre enkeltstående utdanningsinstitusjoner om utdanningskvalitet.*
  - *Videreutvikle rutiner for god utdanningskvalitet ved HHN*
  - *Bygge kultur for utdanningskvalitet, spesielt ved å forsterke og fasilitere et felles ansvar og forståelse for utdanningskvalitet.*
  - *Utvikle flere samarbeidsavtaler om studentutveksling.*
  - *Øke andelen av første- og toppkompetanse som er involvert i undervisning og veiledning.*
  - *Klargjøre rollen til studiestedkoordinatorene i forhold til utdanningskvalitet*
  - *Revidere fakultets evalueringssystem*
  - *Gjennomføre hyppigere kandidatundersøkelser*

- Ha en kompetanseandel på henholdsvis 68 og 27 prosent på første- og toppnivå i 2020:
  - *Faggruppene ved HHN skal innen 2020 ha ansvar for oppnåelse av sin relative andel av måltall i produksjon av forskning, utdannings, og formidling. Faggruppenes leveranse skal ha den fagkompetanse som våre bachelor og master programmer har behov for.*
  - *Innen 2020 skal en utvikle og implementere produksjonsmål for faglig leveranser fra hver av faggruppene.*
  - *HHN skal i 2018 bidra til utvikling av program for meritterende pedagogisk basiskompetanse i henhold til Nords meritteringsordning.*
  - *Konsentrasjon og samordning av programporteføljen: Økt grad av forskningsbasert undervisning på alle våre studieprogrammer.*
  - *Økt kvalitet på undervisning og veiledning og utdanningsledelse*
  - *Innarbeide årlige utdanningskvalitets seminarer for utdanningsprogrammene.*
  -

- Utvikle og implementere nytt kvalitetssikringssystem for utdanning
  - *Implementere Nords system for kvalitetssikring*
  - *Opplæring av studieprogramansvarlige og emne ansvarlige i kvalitetssystemet og kvalitetskrav.*

- *Årlige samlinger for involverte på de enkelte studieprogrammene.*
- Økt gjennomstrømning, internasjonalisering og kvalitet i utdanningene:
  - *Systematisk involvering av Alumni advisory board i arbeidet med økt relevans og praksisnærhet i våre utdanninger/eksternt panel.*
  - *Etablere gode prosesser for en overgang fra en individuell til en kollektiv kultur for læring i fagstaben.*
  - *Læring gjennom bruk av simulator teknologi i alle de store programmene vi har.*
  - *Systematisere bruk av varierte læringsformer på tvers av programmer*

	2016	2016	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020
60 poengs enheter	1540,7	1500	1560	1540	1580
Kandidatproduksjon	540	500	500	520	500

Tabell 7. Ambisjon for studiepoengs og kandidatproduksjon

5. Internasjonal akkreditering av HHN

For Nord som helhet mener jeg absolutt dette er en strategisk viktig satsing, både som en del av satsingen på internasjonalisering (behandlet i styresak og fokus fra KD), men også i en nasjonal konkurransesituasjon hvor flere andre konkurrerende handelshøgskolemiljøer har dette allerede eller har satt i gang prosesser for å oppnå dette. Vi har større andel internasjonale studenter enn mange andre handelshøgskoler. Dette innebærer både at internasjonale studenter er et viktig marked for HHN, men også at vi må være bevisste hvilke internasjonale kvalitetskriterier som det forventes at vi skal ivareta. HHN anser dette som viktig institusjonsbygging og viktig for å hevde seg i en knallhard konkurranse der vi ikke ønsker å sakke akterut.

Arbeid med internasjonal akkreditering forventes å ha en rekke fordeler, noen av dem vil kunne være:

1. Styrket studentrekruttering
2. Lettere å inngå internasjonale samarbeidsavtaler når vi har et internasjonalt kvalitetsstempel
3. Også andre eksisterende eller potensielle samarbeidspartnere vil vurdere internasjonale kvalitetsstempel som noe positivt.
4. Styrking av kvalitetssystem og kontinuerlig kvalitetsarbeid
5. Det kan være fordelaktig også ved rekruttering av faglig ansatte (fra andre land) ettersom de nok ønsker å komme til en institusjon som er opptatt av kvalitet og som har vist dedikasjon og gjennomføringskraft til å jobbe langsiktig for å fremme institusjonsutvikling.

6. Koble forskernettverk og utdanningspartnere tettere sammen

- Videreutvikle nettverk av institusjoner vi har egne avtaler med
- Utvikle prosjekt for arbeidet med internasjonal akkreditering
- Utnytte utvekslingssemestre og den muligheten som nye programstrukturer gir for økt utveksling og innveksling
- Utvikling av semesterpakker på bachelor og MSc,
- Faggruppene skal styrke formidlingen, bl.a. via kronikker og deltakelse i samfunnsdiskusjonen.
- HHN skal legge til rette for at ansatte kan bidra med artikler til Store Norske leksikon og inneha fagansvar. Dette styrker formidling og fagkompetanse. Faggruppene utfordres til å gi bidrag og fasilitere skriving.
- Dekan skal utfordre flere til å engasjere seg i formidling. I dialog med faggrupeledere vil det bli utviklet fakultetsspesifikke mål.
- Formidling skal fremmes gjennom bl.a. High North News, Center for High North Logistics og Nordområdesenteret.

Ambisjon for internasjonalisering:

	Prognose 2017			Mål 2020		
	Kandidater	Kandidater med utveksling	%	Kandidater	Kandidater med utveksling	%
HHN	500	20	4	500	50	10

Tabell 8. Ambisjoner for internasjonalisering

Samspill med samfunns- og næringsliv

Ambisjonen er å være Nord universitets fremste miljø i kontakt med samfunns og næringslivet. Gjennom Nordområdesenteret og CHNL skal vi virke for å fremme kunnskap om økt verdiskaping i Nordområdene og god forvaltning av samfunnets verdier. HHN har en ambisjon om å være vertskap for en internasjonal forskningskonferanse årlig. Vi skal i mål perioden virke for å få tildelt nasjonalt senter for trafiksikkerhet, realisere nasjonalt senter for arktisk maritim sikkerhet og beredskapsledelse, etablere CHNL som landets fremste fagmiljø på logistikk i Nordområdene fremme High North News som den ledende informasjonskilden om samfunns, utdannings, politisk og næringslivsutvikling i Nordområdene. .

HHN vil styrke sin ledende rolle på føreropplæringsfeltet gjennom nettverksbygging og samarbeid med samferdselsmyndigheter og trafikk faglige miljø nasjonalt og internasjonalt. Vi skal i

planperioden øke forskningstilfanget innenfor trafikantadferd og trafiksikkerhet i nært samarbeid med næringsliv, relevante forskningsinstitusjoner og myndigheter.

Strategiske mål og tiltak (i kursiv) i prioritert rekkefølge fram mot 2020:

1. Koble samfunns- og næringsliv tettere til forskning og undervisning:
  - *Videre utvikle innspill på praksis og relevans i utdanning gjennom alumni advisory board og bruk av eksternt panel i evalueringen av våre programmer.*
  - *HHN alumni videreutvikles med økt involvering av alumner i undervisning og veiledning*
  - *Tilby de første organiserte praksis ordningene for studenter gjennom en internship ordning med vektallsuttelling.*
  - *Videreføre mentorordningen med næringslivsledere*
  - *Innarbeide næringslivsledere som gjesteforelesere i større grad enn i dag*
  - *Økt bruk av bedriftsbesøk og faglige ekskursionser i hovedprogrammene våre*

2. Økt andel av bidrags- og oppdragsfinansiert forskningsaktivitet (BOA) i samarbeid med samfunns- og næringsliv:
  - *Utvikle nettverk av bedrifter innenfor industri, havbruk, energisektoren, logistikk, næringsmidler, og rådgivnings sektoren vi samarbeider med omkring søknader om forskningsmidler.*

3. Økt etter- og videreutdanning (EVU), finansiert av tredjepart, som stimulerer gjensidig utvikling:
  - *Lykkes med å bli valgt som leverandør av Helse MBA til nasjonale helseforetak*

4. Styrke kulturen og infrastrukturen for innovasjon og entreprenørskap:
  - *Spir idelabb, skal gjennomføre 20 aktiviteter årlig*
  - *Engage videreutvikles for innovasjonsarena for pedagogikk for Nord ansatte i henhold til SFU prosjektets plan.*

5. Gjennom formidling og nært samspill, skape økt bevissthet om universitetets bidrag til verdiskaping gjennom innovasjon og entreprenørskap ved å innarbeide tiltak fra arbeidspakkene i Engage i studieprogrammer på relevante fakulteter ved Nord.

Organisasjon og ledelse

Handelshøgskolen er delt inn i 4 faggrupper og 2 sentra samt administrasjon. I planperioden er hovedfokus å innarbeide nye løsninger og rutiner i det nye fakultetet og tilpasse organisasjonen til det aktivitetsnivå og den strukturen vi har geografisk og produksjonsmessig.

Strategiske mål og tiltak (i kursiv) i prioritert rekkefølge mot 2020:

1. Universitetets ledere skal utvikle en kultur som skaper entusiasme, og som er preget av evne til å sette mål og som stimulerer til utvikling av faglig- og administrativ kompetanse:
  - *Innarbeide vedtatt ledelses og styrings struktur i fakultetet. Spesielt styrke rollen faggruppe ledere og programansvarlige*
  - *Revidere ansvarsstruktur ut fra erfaringene fra 2017 og implementere dette innen utgangen av 2018 i reviderte rollebeskrivelser.*
  - *Etablere klar struktur for utdannings og forskningsledelse*

2. Universitetet skal ta vare på det indre og ytre miljø:
  - *Digitalisering av undervisnings støtte materiell og økt tilgjengelighet av slikt materiell*
  - *Redusere bruk av reiser og øke bruk av digitale møter*

3. Universitetet skal redusere administrative kostnader
  - *Økt digitalisering av ledelses informasjonen i organisasjonen og økt selvbetjeningsmulighet for ansatte.*

Vedlegg A39

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 16/05618-17 /

Dato: 25.10.2017

Utviklingsavtale med KD

Viser til møte 11. oktober med departementet der utkast til utviklingsavtale sendt fra oss 21. september var tema. Endringer i vedlagte avtale er gjort på bakgrunn av tilbakemeldinger gitt i dette møtet.

Dokumentet er nedkortet for å være tilpasset formatet i tildelingsbrevet. Hovedoverskriftene er beholdt, men det er gjort endringer både i målformuleringene og i brødteksten. Måleparameterne er også forenklet og spisset ytterligere.

Med vennlig hilsen

Bjørn Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Utviklingsavtale mellom Kunnskapsdepartementet og Nord universitet

25.10.2017

Med utgangspunkt i Nord universitets Strategi 2020 inneholder utviklingsavtalen fem utviklingsmål som det i avtaleperioden skal være spesiell fokus på. Kompetanseutvikling, utdanningskvalitet og studieportefølje, lærerutdanning, faglig profil og studiestedsstruktur, campusutvikling og digitalisering prioriteres i perioden. Dette representerer områder hvor universitetet både har styrker og utfordringer.

Nord universitets profil med tre tematiserte profilområder; *Blå og grønn vekst, Innovasjon og entreprenørskap og Velferd, helse og oppvekst* skal videreutvikles og bidra til at universitetet tydeliggjør sin posisjon i universitetslandskapet i Norge og internasjonalt.

Universitetets visjon i Strategi 2020 er «*globale utfordringer - regionale løsninger*». Universitetets identitet er kombinasjonen av tematiske profilområder og profesjonsutdanninger. Sterke fagmiljøer innen de ulike områdene gir grunnlag for en tverrfaglig tilnærming til forskning og undervisning som skal bidra til å nå visjon og målsettinger.

Hovedutfordringen er å få stor nok andel førstestillingskompetanse og toppkompetanse samt kvalitetsarbeid for å høyne kvaliteten i universitetets studieprogram. Dette er utfordringer som må prioriteres tidlig i strategiperioden både for å realisere universitetets overordnede målsettinger og for å kunne svare på krav fra NOKUT. Styret har vedtatt en kompetanseplan for kompetanseutviklingen.

I tillegg er universitetets desentrale struktur en utfordring i arbeidet med å skape en helhetlig faglig satsing både innenfor forskning og utdanning.

Utviklingsmål 1: Kompetanseutvikling

Med bakgrunn i universitetets kompetanseplan skal første- og toppstillingskompetansen økes. Dette skal styrke doktorgradsområdene, de faglige profilområdene og utdanningene. Økt kompetanse skal bidra til positiv utvikling på publisering og forskningsinntekter samtidig som det styrker den forskningsbaserte utdanningen og undervisningskompetansen.

Mål:

-Nord universitet skal øke andel faglige ansatte med første- og toppkompetanse med vekt på styrking av doktorgradsområdene, de faglige profilområdene og undervisningskompetansen.

Måleparametre:

- *Andel fagansatte i førstestilling skal være minimum 65 % ved utgangen av 2019.*
- *Andel fagansatte med toppkompetanse skal være minimum 23 % ved utgangen av 2019.*
- *Økt kompetanse skal bidra til bedre resultater innenfor utvalgte parametre:*
  - *Innen 2020 skal antall publikasjonspoeng per faglig årsverk¹ være på minst 1,0.*
  - *Innen 2020 skal bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk² være på minst 60.000 kr.*
  - *Innen 2020 skal tildeling fra EUs rammeprogrammer³ være på minimum 10 MNOK per år.*

¹ UFF inkl. stipendiater.

² UFF inkl. stipendiater.

³ Tildeling fra EUs rammeprogram, hentet fra Note 1 i årsoppgjørspakken.

Utviklingsmål 2: Utdanningskvalitet og studieportefølje

Innledende tilsyn fra NOKUT i 2016 påpekte at «*Studieporteføljen ved Nord universitet er stor og fremstår ikke fullt ut som samkjørt og konsolidert ...*». Samordning og effektivisering av den samlede studieporteføljen skal gjennomføres for å sikre en god utdanningskvalitet som er attraktiv for studentene. Kvaliteten på utdanningene skal utvikles gjennom det systematiske kvalitetsarbeidet med særlig vekt på studieledelse, gjennomføringsgrad og læringsutbytte. Utdanningene skal være relevante for samfunns- og arbeidsliv.

Mål:

-Nord universitet skal styrke utdanningskvaliteten med grunnlag i et systematisk akkrediterings- og kvalitetsarbeid. Undervisningen skal være forskningsbasert. Studieporteføljen skal tilpasses faglige strategier. Det skal også tilrettelegges for økt internasjonalisering.

Måleparametre:

- *Utvikle og implementere et nytt kvalitetssikringssystem som sikrer godt læringsutbytte og systematiserer akkrediteringsarbeidet.*
- *Implementere et program for opplæring og utvikling av studieprogramledelse.*
- *Øke andel studenter på bachelor- og masterutdanning som gjennomfører på normert tid.*
- *Utvikle et meritteringssystem som legger til rette for at vitenskapelig ansatte systematisk bygger pedagogisk kompetanse og gir merittering av fremragende undervisere innen utgangen av 2019.*
- *Alle studieprogram skal ha internasjonalisering som en del av læringsutbyttet.*

Utviklingsmål 3: Lærerutdanning

Lærerutdanningene er en nasjonal satsning, og viktig for utviklingen av hele regionen der Nord universitet har studiesteder. Utdanningene skal være relevante, attraktive og med et særpreg som er i tråd med universitetets profilområder. Universitetet skal uteksaminere et tilstrekkelig antall godt kvalifiserte og reflekterte kandidater som kan tilpasse seg framtidens skole. Forskningsbaserte utdanninger skal gi studentene opplæring i forskningsmetoder og innsikt i forskning. Forskingen innenfor lærerutdanningene skal bidra til å fremme ny kunnskap om profesjonspraksis og de faglige fordypningene i studiene.

Mål:

-Nord universitet skal videreutvikle kvaliteten på lærerutdanningene med særlig vekt på grunnskolelærerutdanningene, og bidra til å øke kunnskap og forskningsaktivitet på utøvelsen av læreryrket.

Måleparametre:

- *Gjøre grunnskolelærerutdanningen mer attraktiv, øke etterspørselen og fylle alle studieplassene.*
- *Doble antall publiseringspoeng som knyttes mot lærerutdanningene fra 2016-nivå, og øke eksternfinansierte forskningsprosjekter.*
- *Øke samhandlingen med skoler, skolemyndigheter og andre aktuelle partnere i Nordland og Trøndelag.*
- *Videreutvikle samarbeidet med UiT om rekruttering til lærerutdanningene, samt utviklingen av disse.*

Utviklingsmål 4: Faglig profil

Nord universitets faglige profil definerer universitetets faglige satsinger. Profilene skal være på tvers av de enkelte fakultet og de enkelte doktorgradsområdene, og baserer seg på en forståelse av at de utfordringene samfunnet står ovenfor krever tverrfaglig forskning og forskningsbasert utdanning med både regional, nasjonal og internasjonal orientering. Satsingene understøtter mål i *Langtidsplan for forskning og utdanning* og regjeringens *Nordområdestrategi*. Nord universitet skal være en sterk og synlig aktør på forskningsbasert kunnskap om nordområdene.

Mål:

-Nord universitet skal tydeliggjøre og videreutvikle profilområdene *Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap*.

Måleparametre:

- *Øke antall forskningsprosjekter innenfor Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap som også støtter ph.d.-programmene.*
- *Økt andel studieprogrammer med relevans til Blå og grønn vekst, Velferd, helse og oppvekst og Innovasjon og entreprenørskap som også støtter ph.d.-programmene.*
- *Videreutvikle og styrke det faglige samarbeidet med UiT og UiB på det marine fagfeltet.*

Utviklingsmål 5: Studiestedsstruktur, campusutvikling og digitalisering

En særlig utfordring for Nord universitet med stor spredning i studiesteder er å ha en studiestedsstruktur som støtter opp om forsknings- og undervisningsstrategi, samt randsonopolitikk.

Den geografiske spredningen av studiesteder skaper et særskilt behov for fleksible arbeids- og læringsformer. Samarbeid internt og over store geografiske avstander skal sikres på en kostnadseffektiv og kvalitativt god måte. Gode digitale løsninger er en forutsetning for å bygge den nye organisasjonen og hente ut gevinster av fusjonen mellom tidligere Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna.

Mål:

-Nord universitet skal tilby attraktive studiesteder med effektive og kvalitativt gode lærings- og arbeidsmiljø.

Måleparametre:

- *Beslutte ny studiestedsstruktur innen utgangen av februar 2019, som inneholder prinsipper for differensiering av faglig og administrativ aktivitet ved de ulike studiestedene.*
- *Beslutte en helhetlig campusutviklingsplan for Nord universitet basert på fremtidig studiestedsstruktur innen sommeren 2019.*
- *Utvikle en plan for digitalisering som bidrar til fleksible arbeids- og læringsformer for studenter og ansatte innen utgangen av 2018.*

Vedlegg A40

Arkivsak-dok.	18/01925-2
Saksansvarlig	Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler	Hanne Solheim Hansen

Saksgang

DELSTRATEGI INTERNASJONALISERING - ANDRE GANGS BEHANDLING

Forslag til vedtak:

Styret vedtar vedlagte delstrategi for internasjonalisering.

Sammendrag

I tråd med styrets vedtak i sak 122/17 og 64/18 legges det frem en delstrategi for internasjonalisering for vedtak i styret. Hovedoppgaven med delstrategien er å understøtte universitetets mål som er beskrevet i Strategi 2020. Delstrategien beskriver en satsing på internasjonalisering som skal gi høyere kvalitet og omfang av forskning, høyere kvalitet i utdanningene og bedre sammenheng mellom forskning og utdanning.

Ambisjonen er at internasjonalt samarbeid skal bli en naturlig del av arbeidsmetodene innen all kjernevirksomhet. Delstrategien er et overordnet dokument og fakultetene har utarbeidet egne handlingsplaner for hvordan internasjonalt samarbeid og mobilitet skal forsterkes.

Saksframstilling

Bakgrunn

Saken ble behandlet første gang i styremøtet den 11.06.18 sak 64/18 med følgende vedtak: *«Styret diskuterte saken og ber rektor legge frem endelig delstrategi for internasjonalisering i september, ut fra diskusjonen i styret.»*

Under behandlingen av sak 124/17 Kvalitetsrapport for utdanning 2016/2017 vedtok styret å be rektor iverksatte nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling.

Delstrategi for internasjonalisering skal bidra til mer internasjonal forskning og forskning av høyere kvalitet, høyere kvalitet i utdanningene og tydeligere sammenheng mellom utdanning og forskning, som er noen av målene for Strategi 2020. Ambisjonen med delstrategien er at internasjonalt samarbeid på sikt skal bli en naturlig del av måten arbeidsprosessene gjennomføres innen all kjernevirksomhet ved Nord universitet.

Delstrategien er revidert av både studieavdelingen og forskningsavdelingen i samarbeid med Internasjonalt utvalg. Det har også vært en runde med innspill fra fakultetene parallelt med at fakultetene har videreutviklet egne handlingsplaner for internasjonalisering.

Drøfting

Internasjonalisering er et mål på nasjonalt nivå og flere tiltak gjøres parallelt for å øke internasjonalt samarbeid og mobilitet. Dette gjelder f.eks. implementering av Studietilsynsforordningens krav om mobilitetsvindu i design på gradsgivende studier. Styret har tildelt strategiske midler til å øke internasjonalt arbeid og mobilitet både i 2017 og i 2018, som har satt i gang mange prosesser.

Internasjonalisering har vært et mål i sektoren i flere år og mange tiltak er allerede iverksatt for å øke mobilitet for studentene og øke internasjonalt samarbeid innen forskning. Arbeidet med delstrategien har likevel vist at det må etableres flere nye rutiner, utvikles mer kompetanse internt og etableres nye aktive samarbeidsavtaler.

Vedlagte forslag til delstrategi for internasjonalisering er revidert i forhold til diskusjonen i styret den 11.06.18 ved at:

- Delstrategien tydeligere støtter opp om målene i Strategi 2020
- Det overordnet målet med internasjonalisering, som er høyere kvalitet i utdanning og høyere kvalitet og kvantitet i forskningen, kommer tydeligere frem
- Vi skal sikre reel integrering av internasjonale studenter for å oppnå målene med mer mobilitet
- Gjensidighet mellom forskning og studentutveksling er tydeligere beskrevet
- Internasjonal utlysning av stipendiatstillinger og andre stillinger er nyansert med at det er beskrevet at det skal vurderes om det er hensiktsmessig
- Detaljeringsnivået er redusert og de fleste tiltak er overført til en handlingsplan

Delstrategi for internasjonalisering er et overordnet dokument, som skal bidra til å nå målene i Strategi 2020. Målet med delstrategien er at internasjonalt samarbeid skal bli en naturlig del av alle arbeidsprosesser, fordi det vil bidra til høyere kvalitet i utdanning og forskning.

Vedlegg:

Delstrategi internasjonalisering

Delstrategi internasjonalisering

Internasjonalt samarbeid og anerkjennelse er nødvendig for å oppnå de mål som er satt i Nord universitets Strategi 2020. Det er derfor nødvendig å lykkes med internasjonaliseringen for å lykkes som universitetet. Det overordnede målet for internasjonalt samarbeid er å kontinuerlig forbedre kvaliteten på forskning og utdanning, samtidig som integreringen av forskning og utdanning må bedres. Ambisjonen er å integrere internasjonalt samarbeid i alt av akademisk aktivitet; forskning, utdanning, kommunikasjon, innovasjon og administrasjon.

Visjon

Nord universitet sin Strategi 2020 har visjonen: «Globale utfordringer – regionale løsninger». Visjonen anerkjenner at robuste regionale løsninger, basert på regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på tvers av akademiske fagdisipliner, er nødvendig for å møte de globale utfordringene. Formålet med forskning og utdanning ved Nord universitet er å utvikle og spre kunnskap, som vil hjelpe regionale og globale samfunn til å møte FNs bærekraftsmål for utvikling.

Internasjonale partnerskap og samarbeid

Økning av internasjonalt samarbeid for vitenskapelig ansatte, administrativt ansatte og studenter er et viktig verktøy for å kunne utvikle ny kunnskap som fremmer demokratisk utvikling, interkulturell forståelse og bidrar til å nå FNs bærekraftsmål for utvikling.

Internasjonalt samarbeid og mobilitet skal bli en naturlig del av arbeidet for ansatte og studenter, samtidig som det må være en naturlig del av all virksomhet ved universitetet.

Internasjonalt samarbeid vil gi vitenskapelig ansatte, administrativt ansatte og studenter tilgang til vitenskapelig, empirisk og interkulturell forståelse fra hele verden. Til gjengjeld vil Nord universitet bidra med forskningsbasert kunnskap og vår kultur, som er en del av vårt akademiske oppdrag.

For videre utvikling av internasjonalt samarbeid, må antall aktive partnerskapsavtaler økes. Internasjonalt samarbeid bør være til nytte for begge parter og ha et fokus på forskningssamarbeid, samarbeid om utdanning og mobilitet og/eller administrativt samarbeid. Et samarbeid bør integrere 1) forskningssamarbeid, 2) mobilitet for bachelor, master ph.d - kandidater og 3) studentdeltakelse i forskningsprosjekter. Ved inngåelse av nye avtaler eller forlengelse av tidligere avtaler skal prioriteringene være som følger:

- Partnere som er akademisk sterke og som vil styrke forskning og utdanning innen fagområdene som dekkes i ph.d - programmene.
- Avtalene bør fortrinnsvis inkludere mulighet for mobilitet og forskning for vitenskapelig ansatte, ph.d - kandidater, studenter og administrativt ansatte.
- For studentmobilitet, er utveksling gjennom Erasmus+, north2north, Barents+ og Nordplus prioritert. For administrativt ansatte er Erasmus+ prioritert.
- Prioriterte partnerregioner og land er Europa, Nord Amerika, Australia og BRICS-landene (Brasil, Russland, India, Kina og Sør Afrika)

Delstrategi for internasjonalisering inneholder 3 arbeidspakker som er rettet mot: 1) gradsstudenter, 2) alle ansatte inkludert ph.d - kandidater og 3) forskningssamarbeid og finansiering.

1: Styrke den internasjonale profilen på bachelor og masterprogrammene og øke studentmobiliteten

Målgruppe: Bachelor og mastergradsstudenter

Hovedmål:

- a) Øke internasjonal mobilitet og styrke tilhørende læringsutbytte.
  - Utvikle og fornye partnerskapsavtaler for studentmobilitet med strategiske partnere innen alle gradsgivende studieprogram. Avtalene skal inkludere detaljert informasjon om relevante emner, relevant forskningssamarbeid og løsninger på praktiske spørsmål relatert til mobiliteten.
  - Systematisk og konsekvent kommunisere fordeler med studentutveksling og muligheter for utveksling.
- b) Styrke kvaliteten og omfanget av studieprogram og emner på engelsk.
  - Utvikle flere emner og studieprogram på engelsk for utvekslingsstudenter.
  - Styrke den internasjonale profilen og synliggjøre universitet som en interessant studie- og forskningsdestinasjon for utvekslingsstudenter og gradsstudenter på bachelor, master og ph.d. nivå.
- c) Forbedre integreringen av internasjonale studenter i det akademiske fellesskapet.
  - Organisere internasjonale studieprogram på en måte som legger til rette for integrasjonen av internasjonale og nasjonale studenter i det akademiske fellesskapet.
  - Fremme en bevisst holdning til bruk av språk i arbeidsmiljøet og det akademiske fellesskapet, for å integrere internasjonale studenter.

Effekt:

Øke forståelse og kunnskap om det respektive fagområdet i en internasjonal kontekst. Forbedre kompetansen hos vitenskapelige ansatte og studenter innen språk, kommunikasjon, toleranse,

interkulturell erfaring, selvtillit og fleksibilitet. Øke det internasjonale nettverket for studenter og vitenskapelig ansatte.

2: Økt internasjonalt samarbeid og utveksling for ansatte.

Målgruppe: Alle ansatte inkludert ph.d - kandidater

Hovedmål:

- a) Øke antall internasjonale nettverk og stimulere til mobilitet for vitenskapelig ansatte, ph.d - kandidater og administrativt ansatte.
  - Alle fakultetene skal utvikle strategiske partnerskapsavtaler for utveksling for ansatte og ph.d - kandidater.
  - Systematisk kommunisere fordeler med utveksling og muligheter for utveksling for ansatte og ph.d - kandidater.
- b) Øke antall vitenskapelig ansatte med internasjonal erfaring og nettverk.
  - Utlyse alle vitenskapelige stillinger internasjonalt, så fremt ikke forskningsområdet eller kompetansebehovet tilsier noe annet.
  - Utvikle forskningsprosjekter og ph.d.- emner som er attraktive for internasjonale ph.d - kandidater.

Effekt:

Tilgang og mulighet til å dele «state of the art» innen kunnskap og metode for forskning, utdanning og administrative prosesser. Tilgang til nettverk med relevante partnere for utvikling av forskningsprosjekt. Adgang til internasjonal benchmarking og innovasjon i alle universitetets kjerneområder. Bedre kompetanse innen undervisning og språk. Økt synlighet og anerkjennelse internasjonalt for Nord universitet.

3: Økt internasjonalt forskningssamarbeid og internasjonal finansiering av forskning

Målgruppe: Forskningsgrupper og ph.d.- programmene

Hovedmål:

Øke antallet forskningsprosjekter finansiert via internasjonale ordninger, og øke antall internasjonale publikasjoner.

- Relevante strategiske forskningsprosjekter skal prioriteres og utvikles for finansiering gjennom EU.
- Institusjonen skal gi opplæring og støtte til vitenskapelig ansatte for utvikling og skriving av forskningsprosjektsøknader til internasjonale finansieringsordninger.
- I utviklingen av forskningsprosjekter, skal vitenskapelig ansatte søke internasjonalt samarbeid, inkludere bachelor, master og ph.d - kandidater, og publisere resultater i samarbeid med internasjonale partnere.
- Institusjonen skal gjøre informasjon om forskere og forskning ved institusjonen tilgjengelig på engelsk for potensielle internasjonale partnere.

Effekt:

Øke kvalitet og omfang av forskning og publikasjoner. Øke involvering av studenter i forskningsarbeidet. Økt anerkjennelse av Nord universitet som en sterk forskningsinstitusjon med forskningsbasert utdanning på et høyt nivå.

84/18 Delstrategi internasjonalisering - andre gangs behandling

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	18.09.2018	84/18

Vedtak

Styret vedtar vedlagte delstrategi for internasjonalisering.

Vedlegg A41

Arkivsak-dok. 17/02168-7
Saksansvarlig Lasse Finsås
Saksbehandler Lasse Finsås

Saksgang

DELSTRATEGI DIGITALISERING – FØRSTE GANGS BEHANDLING

Forslag til vedtak:

1. Styret godkjenner forslag til strategi digitalisering med de endringer som kom frem i møtet
2. Styret ber rektor legge frem endelig strategi i septembermøtet.

Sammendrag

I tråd med styrets vedtak i sak 122/17 legges det frem forslag til delstrategi for digitalisering for vedtak i styret. Delstrategi for digitalisering sin hovedoppgave er å understøtte universitetets strategiske målsettinger i Strategi 2020. Delstrategi for digitalisering inneholder overordnede prioriteringer, samt prinsipper for digitalisering ved universitetet. I tillegg er det formulert målbilder og delmål for de overordnede hovedområdene delstrategi omfatter.

Saksframstilling

Bakgrunn

I styremøtet 23. november 2017 i sak 122/17 vedtok styret at det skal legges frem en del strategi for digitalisering for styret i løpet 2018.

Styret understreket at det i utarbeidelsen av politikk og delstrategier skal legges vekt på at dette gjelder utdyping av den overordnede strategien, og skal ha et faglig perspektiv på tvers av institusjonen. Delstrategi for digitalisering er utarbeidet i enhet for digitalisering og infrastruktur, med innspill fra ledergruppen, fakultetene, og innspill fra faglige- og administrativt ansatte i organisasjon.

Strategi 2020

Del strategi for digitalisering ved Nord universitet skal bidra til at Nord universitet når sine strategiske mål og ambisjoner nedfelt [Strategi 2020](#), og derigjennom Nord universitets samfunnsoppdrag.

Delstrategi for digitalisering skal også sikre at vi at vi forholder oss til gjeldende sektormål for forskning og høyere utdanning, gjennom målbildene forankret i [«Strategi for digitalisering i høyere utdanning og forskning 2017 – 2021»](#), og gjennom styringssignalene i utviklingsavtalen med KD og tildelingsbrev.

Digitalisering handler om å bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre. Det handler om å tilby tjenester og løsninger som er enkle å bruke, effektive og pålitelige. Digitalisering skal legge til rette for økt kvalitet, verdiskaping og innovasjon, og skal også bidra til å øke produktiviteten ved universitet.

For at Nord universitet skal ta i bruk potensialet som ligger i teknologien for å støtte forskning, øke studentenes læring, gjøre studietilbudene tilgjengelige og, er det en forutsetning at bruk av teknologi for utdanning og forskning forankres til strategisk nivå ved institusjonen og integreres i all faglig og administrativ virksomhet

Drøfting

Arbeidet med digitalisering ved Nord universitet har vært drevet helhetlig etter fusjonen, selv om det ikke har foreligget en konkret nedfelt strategi for digitalisering.

Digitaliseringsarbeidet slik det nå foreligger gjenspeiler dette arbeidet, men blir nå tydeliggjort i tråd med føringene i strategi for digitalisering.

Gjennomtenkte og godt strukturerte handlingsplaner i forhold til digitalisering er nødvendig for å sikre god kobling av teknologi-, organisasjons- og/eller praksisendringer til virksomhets- og sektormål.

Fakultetenes – og øvrige enheters handlingsplaner må fortløpende vurdere hvordan strategien kan innlemmes og bidra til realisering av mål i handlingsplaner slik at universitetet kan nå sine strategiske mål innenfor forskning, undervisning, og administrative tjenester.

Digitalisering har endret alle samfunnssektorer og er i ferd med å endre dramatisk måten vi arbeider, lever, kommuniserer og samhandler på. Alt fra infrastruktur og administrasjon, læringsmateriell og forskningsdata, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer i utdanningene og måter forskning foregår på, til innholdet i selve utdanningen, forskningen og hvordan UH-sektoren samhandler med samfunn og næringsliv, blir berørt av de mulighetene de teknologiske endringene skaper. Vi er inne i en tid der digitalisering og nye plattformer med stor kraft er i ferd med å få enda større betydning for sektoren, og både utdanning og forskning er områder der IKT-løsninger vil være avgjørende for å nå våre målsettinger i årene som kommer.

Å utnytte digitaliseringens endringskraft stiller krav til styring og ledelse på alle nivåer. Utvikling og bruk av teknologi i sektoren må derfor forankres i strategi institusjonelt nivå.

Vedlegg:

Delstrategi for digitalisering

Strategi for digitalisering ved Nord universitet

Dette dokumentet beskriver en strategi for digitalisering som skal bidra med å realisere målene i strategi 2020 for Nord universitet.

Det er også et mål at strategien skal bidra til å forenkle, fornye og forbedre forskning, undervisning, formidling og administrasjon ved Nord universitet.

Strategien skal bidra til å sikre en strategisk tilpasset og bærekraftig digital infrastruktur både for områdene over, samt legge til rette for arbeidsmetoder og en kultur som bidrar til samarbeid, læring og måloppnåelse.

Strategien angir retning og prinsipper som skal være styrende for mål, prioriteringer, og handlingsplaner for digitalisering fram mot 2020, men vil også ses i et tidsperspektiv frem mot 2025.

Strategien skal også bidra med implementeringen av Kunnskapsdepartementets «*Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren 2017-2021*».

Nye muligheter gjennom digitalisering

For å nå målet om å tilby attraktive studiesteder med effektive og kvalitativt gode lærings- og arbeidsmiljø, vil digitalisering og gode digitale løsninger være en forutsetning for å videreutvikle organisasjonen og hente ut gevinster av fusjonen mellom tidligere Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna.

Strategien legger til grunn at universitetets struktur med stor geografisk spredning av studiesteder skaper særskilte muligheter for bruk av moderne teknologi, også utenfor nåværende studiestedsstruktur. Digitalisering skal bidra til integrering av studiesteder, samtidig som den skal bidra til både kvalitetsheving og effektivitet ved at potensialene blir utnyttet.

Digitalisering og moderne kommunikasjonsteknologi endrer verktøyene og påvirker metodene.

Digitalisering er ikke et mål i seg selv, men skal bidra til at vi når målene for forskning og forskningsbasert utdanning samtidig som kvaliteten økes.

Prinsipper for digitalisering ved Nord universitet

Digitalisering handler om å *fornye, forenkle og forbedre* for å oppnå økt kvalitet i alle aspekter av universitetets virksomhet.

For å lykkes med digitalisering skal følgende prinsipper være styrende for digitaliseringsprosessen ved universitet:

- Kvalitetsforbedring står sentralt i alle vurderinger om fornyelse, forbedring eller forenkling
- Universitetet skal tydeliggjøre krav til hvilke kvalitets- og gevinstuttak som skal prioriteres og realiseres, og skal primært bruke tilgjengelige løsninger som driftes som fellestjenester. Fellestjenester i sektoren skal ha prioritet.
- Universitetet skal gjenbruke de fremste teknologiske løsninger fra egen eller andre sektorer fremfor å utvikle egne
- Datalagring foregår som prinsipp i skyen der også personvern og informasjonssikkerhet ivaretas Data skal registreres en gang - lagres på en plass, og være lett tilgjengelig
- Universitetet skal benytte en felles modell, metodikk og tilnærming for endrings-, organisasjon- og IT-prosjekter. Modellen skal sikre brukermedvirkning og bidra til kompetanseutvikling.
- Styrke digital kompetanse blant de ansatte, og bygge forståelse og nødvendigheten av endringer for å fremme og prestasjoner og resultater på tvers av organisasjonen

Disse prinsippene legger grunnlaget for en koordinert og enhetlig tilnærming til digitalisering. En standardisert IT-infrastruktur, inkludert en innkjøpsstruktur, og teknologisk plattform er en forutsetning for å bygge en effektiv digital organisasjon og er nødvendig for å sikre god samhandling mellom virksomhetens systemer.

Kunnskapsdepartementets «*Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren 2017-2021*» har hovedvekt på områdene **konkurransedyktig forskningssektor, kvalitet i utdanning og administrasjon, ledelse og grunnleggende infrastruktur**

Hvert av områdene er beskrevet i det videre med tilhørende målsettinger, tiltak og prioriteringer

1. Konkurransedyktig forskningssektor

Målsetting: Forbedre kvalitet og effektivitet i forskningen

Nord universitetet skal tilby en digitalisert forskningsinfrastruktur som understøtter og hever kvaliteten på forskningsinnsatsen. Universitets forskere skal ha tilgang på infrastruktur for innsamling og lagring av data, gjennomføring av analyser og beregninger, og kommunikasjonsløsninger.

Vi trenger et forskningsmiljø som samspiller med omverdenen og møter arbeidslivets og samfunnets behov.

Basert på dette har Nord universitet følgende strategiske målsetting for digitalisering av vår forskningsvirksomhet

Målsetting:

Forbedre kvalitet og effektivitet i forskningen gjennom digitalisering

Nord universitet skal nå denne målsettingen gjennom å:

- Tilfredsstill krav til informasjonssikkerhet, spesielt når det gjelder sensitive forskningsdata og mål relatert til «Open Access», «Open data» og «Open Science»
- Tilby gode løsninger for forskningssamarbeid på tvers av organisatoriske og geografiske grenser og gi de ansatte støtte til å utnytte mulighetene digitalisering gir for samarbeid på tvers av fagområder og geografi
- Tilby gode løsninger for å visualisere og formidle resultater av forskning, både i vitenskapelige journaler, utdanningsvirksomheten og allmennrettet formidling
- Utnytte bibliotekets rolle som et naturlig læringscenter i forskning og forskningsbasert undervisning.
- Tilrettelegge forskningsnær infrastruktur¹, robust og lett tilgjengelig for alle fagansatte. Infrastrukturen skal videre sikre trygg håndtering av forskningsdata der automatisering og selvbetjening vektlegges
- Tilrettelegge infrastrukturen skal legge til rette for å involvere studentene og tredjepart i forskning
- Tilby god støtte og tilstrekkelige ressurser til å forvalte store mengder forskningsdata effektivt, sikkert og forsvarlig

¹ Begrepet «forskingsnær infrastruktur» brukes som en samlebetegnelse på verktøy/tjenester/løsninger som for eksempel beregninger, simuleringer og tungregning, beregningsklynger, tjenester for sensitive data, lagring av forskningsdata, statistikkstøtte (SPSS, STATA, S-Plus, R mv), datafangst og analyse, transkribering og analyse, publisering og referering, GIS/kar, lab. teknisk IT, IOT -internet of things, og AI – artificial intelligence

2. Digitalisering for økt kvalitet i utdanning

En vellykket integrering og bruk av digital teknologi i undervisning og læringsprosesser, krever forståelse og kunnskap om tre likeverdige forhold; faginnhold, pedagogikk og teknologi. Varierende faktorer, som den enkelte underviser, fagmiljø, fysisk romutforming og kultur, gjør at enhver lærings- og undervisningssituasjon i realiteten er unik.

Underviseres digitale kompetanse og deres kompetanse i tilrettelegging for læring med digitale verktøy er avgjørende for hvordan verktøy kan integreres i undervisningen, og hvordan bruk av ulike teknologier kan bidra til bedre læring hos studentene.

Målet med økt bruk av digital teknologi i undervisning og læring er å styrke utdanningskvaliteten og gjennomstrømning av studenter, og øke fagpersonalets universitetspedagogiske kompetanse.

Basert på dette har Nord universitet følgende strategiske målsetting for digitalisering av vår utdanning

Målsetting:

Økt utdanningskvalitet gjennom digitalisering

Nord universitet skal nå denne målsettingen gjennom å:

- Videreutvikle bruken av digitale læringsverktøy som bidrar til økt gjennomstrømming på tid, og enklere tilgang til støtte fra undervisere
- Sørge for at studenten gis mulighet til å utvikle digital kompetanse, får opplæring i bruk av digital teknologi som fremmer læring og generiske digitale ferdigheter, samt bevisstgjøres etiske, juridiske og sikkerhetsmessige problemstillinger ved bruk av digital teknologi
- Sørge for at forelesninger, praktisk informasjon og annen nødvendig og relevant informasjon er samlet på en oversiktlig og lett tilgjengelig måte uavhengig av tid og sted
- Sørge for at universitetsbiblioteket bidrar til den digitale og akademiske dannelsen via sitt opplæringstilbud innen informasjonskompetanse, samt innføring i effektiv bruk av elektroniske referanse- og fulltekstdatabaser m.m.
- Sørge for at studenten får ta del i forskningsprosjekt, og får opplæring i bruk av forskningsverktøy for å kunne delta i og bidra direkte til forskningen.
- Å sørge for at studentene har tilgang til et tidsriktig læringsmiljø som legger til rette for individuelle læringsopplegg, effektivitet, samhandling og fleksibilitet i studiene
- Å sørge for at den studieadministrative håndteringen av studentens gang gjennom studiene fra søkning, opptak, studieplan, utdanningsplan, eksamen og vitnemål håndteres med digitale løsninger som er brukervennlige, effektive og sikker.

3. Økt kvalitet og effektivisering administrative tjenester

Nord universitet skal videreutvikle effektive og velfungerende administrative tjenester og støttesystemer. Kvalitative gevinster av digitalisering innebærer endring i arbeidsmetoder, prosesser, kultur og organisering.

Universitetet må evne å fange opp, utnytte og skalere innovativ bruk av teknologi, organisering og metoder på tvers av vår organisasjon for å nå sine strategiske mål ift organisasjon, ledelse og infrastruktur.

Basert på dette har Nord universitet følgende strategiske målsetting for digitalisering av administrative tjenester:

Målsetting:

Økte kvaliteten og effektiviseringen av administrative tjenester gjennom digitalisering

Nord universitet skal nå denne målsettingen gjennom:

- Å tilrettelegge for at tjenester, informasjon og kommunikasjon er digitalt tilgjengelige.
- Å tilrettelegge administrative arbeidsprosesser og brukergrensesnitt som er forbedret og effektivisert gjennom standardisering og digitalisering.
- Å etablere en felles systemportefølje som løser tverrgående administrative behov (budsjett, regnskap, lønn, innkjøp osv.).
- Å tilrettelegg for automatisering og selvbetjening på en måte slik at tjenestene framstår som enkle, effektive og brukervennlige

4. Grunnleggende samhandling mellom studiesteder

Digitaliseringstiltak skal bidra til å forbedre samhandling mellom studiesteder. Digitalisering skal utjevne skjæringspunktene mellom distribuert faglig og administrativ ledelse og distribuert administrative kapasitet.

Fakultet, studieprogram og forskergrupper som drar veksler på kompetanse lokalisert ved flere studiesteder, eller utenfor universitetet, kan også forbedres og forenkles gjennom digitaliseringstiltak.

Digitaliseringen er grunnleggende og avgjørende når det gjelder samvirke mellom våre studiesteder, også for å utvikle felles kompetanse og kulturer.

Basert på dette har Nord universitet følgende strategiske målsetting for digitalisering for å øke samhandlingen mellom våre studiesteder

Målsetting:

Økt samhandling mellom våre studiesteder gjennom digitalisering

Nord universitet skal nå denne målsettingen gjennom å

- Legge til rette for et godt digitalisert lærings- og forskningsmiljø ved å sikre at lokaler/areal/studiesteder, teknisk utstyr og opplæring er tilgjengelig og tilpasset de behov og de standarder som vedtas
- Realisere og videreutvikle funksjonelle, standardiserte arealeffektive og digitaliserte bygg for undervisnings- og forskningsareal. Innretningen på infrastrukturen skal bidra til fleksible arbeids- og læringsformer for studenter og ansatte
- Universitetet skal utnytte og skalere innovativ bruk av digitaliseringstiltak på tvers av organisasjonen for å nå sine strategiske mål ift. organisasjon, ledelse og infrastruktur.

65/18 Delstrategi digitalisering – første gangs behandling

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	11.og 12.06.2018	65/18

Forslag til vedtak:

1. Styret godkjenner forslag til strategi digitalisering med de endringer som kom frem i møtet
2. Styret ber rektor legge frem endelig strategi i septembermøtet.

Møtebehandling

På bakgrunn av diskusjonen i styret ble det enighet om følgende nye vedtak:

Vedtak

Styret vedtar strategi digitalisering slik den ble lagt frem i styret.

Vedlegg A42

Arkivsak-dok. 18/04065-3
Saksansvarlig Reid Hole
Saksbehandler Morten Skjelbred

Saksgang

HANDLINGSPLAN FOR FORSKNING OG ØKT FORSKNINGSPRODUKSJON 2019 - 2023

Forslag til vedtak:

Styret vedtar handlingsplanen for økt forskning og forskningsproduksjon justert i samsvar med innspillene fra styret.

Sammendrag

Det vises til styrets vedtak 18.09.2018 i sak 80/18 Status forskningsproduksjon - «Styret tar saken til etterretning, og ber rektor komme tilbake med en handlingsplan for økt forskning og forskningsproduksjon i møtet den 25. oktober».

UHR-sektoren sin forskningsproduksjon blir målt i form av ph.d.-disputaser, bidragsinntekter / UFF og publikasjonspoeng/ UFF¹.

I denne saken presenteres tiltak for å øke forskningen og forskningsproduksjonen. Tiltakene deles i to kategorier. Kategori 1 knyttes til tiltak som er del av ordinær drift, og skal inkluderes i fakultetenes handlingsplaner for 2019. Kategori 2 er tiltak i form av strategiske prosjekter. Begge tiltakene har som målsetting å øke forskningsproduksjonen både på kort og lengre sikt.

Selv om enkelte vitenskapelig ansatte ved Nord universitet publiserer uten at de har tilgang på eksterne midler, er fundamentet for økning i publisering – og dels også for ph.d. disputaser - knyttet til kapasitet og evne til å generere oppdragsinntekter. Samtidig vil bidragsinntekter bidra til å øke universitets strategiske handlingsrom gjennom incentiver som utbetales av KD i ettertid.

Nord universitet sitt mål er å øke forskningsproduksjonen i form av bidragsinntekter med 50 % i 2020, og nå snittet for sektoren i 2023.

Tiltak for økt forskning og forskningsproduksjon

Styresak 80/18 viser en marginal økning i forskningsindikatorene fra 2015, dvs. siste år før fusjonen. Økningen er ikke tilstrekkelig til å møte Årsplanenes mål for 2018 og 2019, og forskningsproduksjonen er lav i forhold til sektoren.

Forskningsproduksjon måles som:

- Antall disputaser totalt og per ph.d.-program
- Vitenskapelige publikasjoner i fagfellevurderte tidsskrift og forlag per UFF
- Inntekter fra bidrags- og oppdragsforskning per UFF

Det foreslås en rekke tiltak for å øke forskningen og forskningsproduksjonen. Tiltakene som er foreslått er forankret i fakultetene gjennom innspill til rektor og diskusjoner, blant annet i strategisk ledergruppe.

Tiltakene grupperes i to kategorier. Kategori 1 er tiltak som del av ordinær drift, og skal inkluderes i fakultetenes handlingsplaner for 2019. Kategori 2 er tiltak i form av strategiske

¹ Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger

prosjekter. Begge tiltakene har til hensikt å øke forskningsproduksjonen både på kort og lengre sikt.

Kategori 1: Tiltak inkludert i fakultetenes handlingsplaner for 2019:

1. Implementering av godkjente arbeidsvilkår for faglig ansatte
2. Formell tildeling av forskningstid, det vil si at det ikke er automatikk i å få forskningstid
3. Implementere en vurdering av leveranser i forskningstid som del av medarbeidersamtalen, alternativt rapporterte dokumenterbare leveranser og planer i eget møte
4. Faglige ansatte skal støtte ph.d.-programmene og ha en sterk CV på forskning når de ansettes
5. Utnytte stipendiatkapitlet bedre gjennom tidlig utlysning av ledige stillinger
6. Bruke ansatte i professor II stillinger aktivt i publisering og i søknader om forskningsmidler

Kategori 2: Tiltak i form av strategiske prosjekter:

1. Ekstra rekruttering av vitenskapelig ansatte som har første- eller toppkompetanse, og en sterk forskningsbakgrunn som støtter Nord universitets ph.d.- program

Ekstra rekruttering (utover erstatning ved avgang) av tre vitenskapelig ansatte per fakultet med en sterk CV er et tiltak som gir mer umiddelbare resultater knyttet til forskningsproduksjon. De som rekrutteres må ha en sterk forskningsbakgrunn, og de kan tilbys spesielt gode betingelser for å flytte til universitetet og arbeide her. Denne ekstra rekrutteringen skal ha fokus på å bidra til en styrking av forskning i tilknytning til ph.d.-programmene. Målet er at de som rekrutteres innen en periode på to – tre år har fått finansiert sin forskningstid ved hjelp av eksterne midler.

2. Beholde talenter 2019

Universitetet har hatt en økning i gjennomstrømming av ph.d.-kandidater. En videreføring av programmet med en begrenset forlengelse etter ph.d.-disputas for de beste talentene anbefales. Flere av de som har disputert har data til flere publikasjoner, og/ eller kvalifikasjoner for å bli med i søknader om forskningsmidler. Denne gruppe bør gis mulighet for kortere ansettelser, det vil si inntil seks måneder etter disputas.

3. Talentutviklingsprogram 2019

Det er en mindre gruppe yngre forskere som kan være kvalifiserte for utviklingsprogram over en periode på maksimalt tre år. Dette kan være interne eller rekrutterte kandidater med arbeidserfaring etter disputas. Begge gruppene skal ha kvalifikasjoner som støtter universitets ph.d.-program. I løpet av dette talentutviklingsprogrammet skal disse kvalifisere seg til forskningsfinansiering i særlig konkurranseutsatte program, som Forskningsrådets Toppforskprogram eller ERC Consolidator Grants. Både Forskningsrådet og EU arbeider med å styrke disse ordningene.

4. Mentor program

For å øke universitets forskningsproduksjon, er det viktig å bygge sterke forskningsmiljø. Gjennom kompetanseløftet har ca. 100 ansatte oppnådd førstestilling- og toppkompetanse. For mange av disse vil det imidlertid ta tid å bygge både tilstrekkelig erfaring og gode nok CV-er for å kunne søke og få gjennomslag for finansiering av forskning i Forskningsrådet og EU. Personer som har fått opprykk, og som har forskningskompetanse, må involveres i miljøene rundt de forskerne som arbeider ved Nord universitet som har suksess med ekstern finansiering av sin forskning. Disse kan bidra med sin kompetanse i søknader om forskningsfinansiering, og dermed også være byggere og mentorer for nye som har fått forskningskompetansene, og som dermed vil bidra til å øke forskningsproduksjonen.

Det anbefales at inntil fire vitenskapelig ansatte per fakultet med god erfaring med å få ekstern forskningsfinansiering kan frikjøpes for å være mentorer for ansatte som har fått opprykk gjennom kompetanseløftet.

5. Styrking av forskningsadministrativ støtte

Antall utlysninger øker i takt med økende allokering av midler til forskning både i Norge og EU. Her kan forskningsadministrativ støtte hjelpe vitenskapelig ansatte i raskt å identifisere relevante utlysninger.

Kravene til søknader som blir godkjente er i endring. Det er flere faktorer som er avgjørende for at kontrakt skal komme på plass etter at prosjektene er godkjente av Forskningsrådet eller EU, noe som krever generisk kompetanse.

Både nå og videre framover blir både faglig kvalitet, beskrivelse av effekt (impact) av resultater fra forskningen sammen med planer for implementering av resultater vurdert i søknader om ekstern finansiering av forskning. Hver av disse tre teller hver med 1/3 i endelig vurdering. Flere forskningsprogrammer både i Forskningsrådet og EU stiller nå krav til Responsible Research and Innovation (RRI), i tillegg til de tre forannevnte, for at søknader skal kunne finansieres. Forståelse og beskrivelse av både effekt, implementering og RRI er ny generisk kompetanse som universitetet også må investere i, og videreutvikle for å nå gjennom med søknader om bidragsmidler. I tillegg krever de store finansieringene at alle administrative formalia er fulgt i søknader som sendes inn for vurdering, noe som krever separat administrativ kvalitetssikring før søknadene sendes.

Vurdering

Et realistisk mål for Nord universitet bør være å ha 150 – 200 forskningsaktive vitenskapelig ansatte i 2023 som arbeider på et internasjonalt nivå. Disse skal være aktive søkere om bidragsinntekter og bidra direkte til forskningsproduksjonen ved Nord universitet. Et annet bidrag til universitets forskningsproduksjon er ansatte som publiserer uten at de er avhengige av bidragsinntekter, men som bruker sin forskningstid aktivt. En økning i eksterne bidragsinntekter vil også ha en positiv effekt for denne gruppen ved at de kan involveres i eksternt finansierte prosjekt. En større forskningsaktiv gruppe ved universitetet vil også gi en styrking av faglig støtte til ph.d.-programmene, og for flere av programmene kan det bety flere eksternfinansierte ph.d.-kandidater.

For bidragsinntektene er målet en økning per UFF på inntil 50% i 2020, målt i forhold til 2017. I 2023 bør forskningsproduksjon for alle forskningsindikatorerne per UFF være på høyde med gjennomsnittet for sektoren.

En økning i forskningsproduksjonen krever økonomiske ressurser, anerkjente vitenskapelig ansatte, en godt etablert kultur for fremragende forskning og tid. Derfor har handlingsplanen en horisont på fem år der investeringer i 2019 – 2020 først ventes å gi betydelige utslag fra 2023 og fremover. Men det legges også vekt på kortsiktige tiltak som kan initieres i løpet av 2019, og som gir effekt i 2020.

Kategori 2: Tiltak i form av strategiske prosjekter

Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	Budsjett		
		2019	2020	2021 ->
<i>Ekstra rekruttering av toppkompetanse med sterk forskningsbakgrunn som støtter Nord universitets ph.d.-program</i>	<p>Bruk av avsetninger for å ansette tre toppforskere ved hvert fakultet som støtter ph.d.-gradene og som er i stand til å genere forskningsinntekter i løpet av år to - tre etter ansettelse på størrelse med egen lønn (kostnad 1 million per person/ per år)</p> <p>Hver tildeles to stipendiater ved ansettelse som bør inkluderes som egeninnsats ved søknad om forskningsmidler, eller som driftes ved hjelp av driftsmidler som stilles til disposisjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kostnad, lønn (tre toppforskere pr fakultet – 15 stillinger) • Kostnad, drift • Ansettelser i 2019 	2.5mill	15,0mill 1,0mill	15,0mill 1,0mill
<i>Beholde talenter 2019</i>	<p>Bruk av avsetninger til 20 som disputerer i 2019: Ansettelse i 6 måneder for å publisere/ skrive søknad om forskningsfinansiering Kostnad: 20 personer x 0,4 millioner/ person</p>	8,0mill		
<i>Talentutviklingsprogram 2019</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk av avsetninger til de fire som er tatt opp i 2017: • Fem talenter som starter siste kvartal 2019: 	1,5mil	5,0mill	
<i>Mentorprogram</i>	20 % frikjøp fra undervisningstid for fire faglig ansatte ved hvert fakultet som har en sterk CV på forskning. 4 personer på hvert fakultet	4,0mill		
<i>Styrking av forsknings-administrativ støtte:</i>	Ansette 4 personer på Avdeling for Forskning og utvikling	2,0mill	4,0mill	4,0mill

115/18 Handlingsplan for forskning og økt forskningsproduksjon 2019 - 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	20.12.2018	115/18

Forslag til vedtak:

Styret vedtar handlingsplanen for økt forskning og forskningsproduksjon justert i samsvar med innspillene fra styret.

Møtebehandling

Aslaug Mikkelsen forslø følgende tillegg til innstillingen:

Det anbefales at inntil fire vitenskapelig ansatte på fakultetet med god erfaring med å få ekstern forskningsfinansiering kan frikjøpes for å utarbeide definerte søknader på definerte programmer i NFR eller EU og som inkluderer yngre forskere som har oppnådd førstestillings- og toppstillingskompetanse. Alternativt kan samme gruppe ansatte frikjøpes for å få frem publikasjoner i samarbeid med yngre forskere.

Rektor endret sin innstilling i tråd med Mikkelsens forslag, med følgende presisering:

- Av totalt 15 nye vitenskapelig ansatte på fakultetene, så allokeres seks av disse til ph.d. i studier av profesjonspraksis

Den nye innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Styret tar handlingsplanen for økt forskning og forskningsproduksjon til etterretning: med følgende presiseringer:

- Det anbefales at inntil fire vitenskapelig ansatte på fakultetet med god erfaring med å få ekstern forskningsfinansiering kan frikjøpes for å utarbeide definerte søknader på definerte programmer i NFR eller EU og som inkluderer yngre forskere som har oppnådd førstestillings- og toppstillingskompetanse. Alternativt kan samme gruppe ansatte frikjøpes for å få frem publikasjoner i samarbeid med yngre forskere.
- Av totalt 15 nye vitenskapelig ansatte på fakultetene, så allokeres seks av disse til ph.d. i studier av profesjonspraksis

Vedlegg A43

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 17/03863-5

Saksbehandler Thorbjørn Aakre

Sak: Roller i det systematiske kvalitetsarbeidet, samt beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet

Vedtak:

1. Revisjon av roller i det systematiske kvalitetsarbeidet for utdanning vedtas
2. Kvalitetshåndboka erstattes med dokumentet «Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet».

Hanne Solheim Hansen
Prorektor for utdanning

SAKSUTREDNING

Saksframlegg:

Styret har gitt rektor fullmakt til å foreta revidering av kvalitetssystemet for utdanning. Denne saken omhandler to viktige dokumenter i tilknytning til kvalitetssystem for utdanning: 1. Roller i det systematiske kvalitetsarbeidet for utdanning og 2. Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet.

1. Roller i det systematiske kvalitetsarbeidet for utdanning

I forbindelse med det systematiske kvalitetsarbeidet ble det tydelig at de tidligere beskrevne og vedtatte roller i kvalitetshåndboka, ikke var i tråd med gjeldende praksis. Det ble utarbeidet et forslag til oppdaterte beskrivelser som har vært lagt fram for dekaner og prodekaner for utdanning. Ut fra tilbakemeldinger er det opprinnelige forslaget justert.

Det har vært vanskelig å finne rollebeskrivelser som passer for alle fakultet, da fakultetene har ulik organisering. Vedlagte rollebeskrivelse er derfor å betrakte som et minste felles multiplum. Fakultetene må selv utdype roller som ikke er fullt ut beskrevet for fakultetet, f.eks. Faggruppeleder.

Tydelige rollebeskrivelser med klare ansvarlinjer, er nødvendig i det systematiske kvalitetsarbeidet. Det er disse som nå er beskrevet. De enkelte rollene kan ha andre oppgaver i tillegg. Disse er ikke beskrevet her.

2. Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet.

Gjeldende kvalitetshåndbok for utdanning ble revidert i 2017 i forbindelse med ny Studiekvalitetsforskrift. Kvalitetshåndboka inneholder beskrivelse av kvalitetssystemet, roller og evaluering. I utviklingen av nytt kvalitetssystem for utdanning er beskrivelser av roller og evalueringer lagt inn i selve kvalitetssystemet. Det som gjenstår i den opprinnelige kvalitetshåndboka, er dermed kun en beskrivelse av kvalitetssystemet for utdanning.

Denne beskrivelsen er gjennomgått og forbedret, og fremstår nå som et nytt dokument «Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet». Det nye dokumentet omfatter en beskrivelse av kvalitetssystemet for utdanning, gjeldende krav til kvalitetssystem, hvilken informasjon som finnes der og hvordan innholdet i kvalitetssystemet vedlikeholdes og forbedres.

Nå som alle sentrale dokumenter er samlet i selve kvalitetssystemet, vil vedlikehold bli enklere og det vil bli mer oversiktlig. Systemet skal være et dynamisk og «levende» system, som er enkelt å bruke og vedlikeholde.

Begrepet «Kvalitetshåndbok» er dermed fjernet fra kvalitetssystemet for Nord universitet.

Vedlegg:

Roller i det systematiske kvalitetsarbeidet for utdanning.
Beskrivelse av kvalitetssystem for utdanning ved Nord universitet.

Vedlegg: Roller i det systematiske kvalitetsarbeidet for utdanning, Beskrivelse av kvalitetssystem

Roller i det systematiske kvalitetsarbeidet for utdanning

Revidert 17.4.2018

Dersom et fakultet har rollebeskrivelser for ansvar innen utdanningsområdet som avviker fra disse beskrivelsene, må disse tydeliggjøres. Fakultetets beskrivelser vil bli lagt inn som vedlegg i kvalitetssystemet. Hvis fakultetene ønsker en alternativ rollebeskrivelse, er det viktig å påse at det ikke er brudd i ansvarslinjen.

Rollene som er beskrevet omhandler utdanningsområdet. Ansatte i disse rollene kan i tillegg ha andre oppgaver. For ph.d.-utdanningen, se forskningssidene <https://www.nord.no/no/forskning> for mer utfyllende informasjon.

Styret

- Styret har det overordnede ansvaret for det systematiske kvalitetsarbeidet innen utdanningsområdet.
- Styret har ansvar for at prioriteringer og vedtak legger til rette for utvikling av kvaliteten i studieporteføljen.
- Styret har ansvar for at studieporteføljen støtter opp under profilområdene.

Rektor

- Rektor har på styrets vegne ansvaret for at det systematiske kvalitetsarbeidet tilfredsstiller interne og eksterne krav.
- Rektor har ansvar for endelig godkjenning av studieplaner, akkreditering og reakkreditering av studieprogram (over 30 studiepoeng).
- Rektor skal sørge for at prioriteringer og rammebetingelser bidrar til god kvalitet i utdanningene.
- Rektor rapporterer til styret gjennom den årlige kvalitetsrapport for utdanning.

Prorektor for utdanning

- Prorektor for utdanning leder det sentrale utdanningsutvalget.
- Prorektor for utdanning har ansvar for at det drives et systematisk kvalitetsarbeid innen utdanningsvirksomheten.
- Prorektor for utdanning har ansvar for at det systematiske kvalitetsarbeidet dokumenteres i tråd med gjeldende regelverk.
- Prorektor for utdanning har ansvar for å videreutvikle det systematiske kvalitetsarbeidet.
- Prorektor for utdanning har ansvar for å sikre et velfungerende system for akkreditering og reakkreditering av studieprogram (over 30 studiepoeng).

Dekan

- Dekan har det overordnede ansvaret for det systematiske kvalitetsarbeidet og at det etableres en kvalitetskultur ved fakultetet.
- Dekan har ansvar for å fordele ressurser til gjennomføring av studieprogrammene.
- Dekan har ansvar for årlig å rapportere til rektor gjennom fakultetets kvalitetsrapport om utdanning.
- Dekan har ansvar for at fakultetets handlingsplan og budsjett sees i sammenheng med tiltak for videreutvikling av kvaliteten i utdanningene.
- Dekan har ansvar for å sikre god saksforberedelse i fakultetenes arbeid med akkreditering og reakkreditering av studieprogram over 30 studiepoeng.

- Dekan har ansvar for godkjenning av studieplaner og akkreditering/reakkreditering av studieprogram på 30 studiepoeng og mindre.

Prodekan for utdanning

- Prodekan for utdanning leder fakultetets utdanningsutvalg.
- Prodekan for utdanning har sammen med dekan, ansvar for å sikre og dokumentere at fakultetets studieportefølje oppfyller krav i gjeldende regelverk, herunder bidra til et velfungerende system for akkreditering og reakkreditering av studieprogram.
- Prodekan for utdanning skal sammen med dekan, bidra til at utdanningsprogrammene dekkes av vitenskapelig personell i tråd med krav i Studietilsynsforordningen.
- Prodekan for utdanning har sammen med dekan, ansvar for å iverksette kvalitetshevende tiltak og oppfølging av disse.
- Prodekan for utdanning skal være en pådriver i det systematiske kvalitetsarbeidet og bidra til å videreutvikle kvalitetskulturen.

Faggruppeleder

- Faggruppeleder har ansvar for at det legges til rette for forskningsvirksomhet og fagutvikling, og påse at undervisningen er forskningsbasert.
- Faggruppeleder har sammen med dekanatet, ansvar for at studieprogrammet har nødvendige ressurser tilgjengelig.
- Nærmere regler om faggruppeleders ansvar utarbeides på det enkelte fakultet.
- Faggruppeleder skal være en pådriver i det systematiske kvalitetsarbeidet og bidra til å videreutvikle kvalitetskulturen.

Studieprogramansvarlig (SPA)

- SPA har ansvar for å utarbeide og oppdatere studieplan, og sikre kvalitet og studieprogramdesign iht. Studietilsynsforordningen §§ 2-2 og 2-3.
- SPA har ansvar for å gjennomføre evalueringer som beskrevet i kvalitetssystemet, og innhente informasjon fra relevante kilder.
- SPA skal iverksette kvalitetshevende tiltak ved behov, som følge av mottatt informasjon.
- SPA har sammen med faggruppeleder og dekan, ansvar for at studieprogrammet har høy internasjonal kvalitet.
- SPA har ansvar for at det er et mobilitetsvindu i studieprogrammet.
- SPA skal etablere arenaer for å diskutere programmets utvikling, slik at fagmiljøet føler eierskap til programmet.
- SPA har ansvar for å legge til rette for tverrfaglighet og samspill med arbeidslivet, tilpasset utdanningens egenart og læringsutbytte.
- SPA skal legge til rette for at hele fagmiljøet bruker de mulighetene digitaliseringen gir til å heve kvaliteten i utdanningen.
- SPA skal årlig utarbeide studieprogramrapport som innspill til fakultetets kvalitetsrapport.
- SPA har sammen med studierådgivere/studieveiledere og andre i administrasjon, et ansvar for samhandling og arbeidsflyt i kvalitetsarbeidet tilknyttet studieprogrammet.
- SPA må samarbeide med studiestedskordinator/studieleder for å avklare ansvarsdeling i kvalitetsarbeidet, der disse rollene er involvert.
- SPA skal være en pådriver i det systematiske kvalitetsarbeidet og bidra til å videreutvikle kvalitetskulturen på studieprogrammet.

Emneansvarlig

- Emneansvarlig har ansvar for planlegging, innmelding av pensum og gjennomføring av læringsarbeidet.
- Emneansvarlig skal utvikle og forbedre emnebeskrivelsen/emneplanen med læringsutbyttebeskrivelser (LUB) iht. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), og påse at emnet er relevant for det/de studieprogram emnet inngår i.
- Det skal være en emneansvarlig per emne. Tilbys emnet på flere studiesteder skal emneansvarlig koordinere læringsarbeidet for å sikre lik kvalitet.
- Emneansvarlig har ansvaret for at det blir utarbeidet eksamensoppgave med tilhørende sensorveiledning, oppnevne eksamenskommisjoner og at sensur gjennomføres innen fristen.
- Emneansvarlig er sammen med studentene ansvarlig for å skape et godt læringsmiljø.
- Emneansvarlig skal sikre at LMS-rommene (Fronter/Canvas) inneholder riktig og relevant informasjon ved semesterstart, og fortløpende oppdatere informasjonen.
- Emneansvarlig er ansvarlig for å gjennomføre emneevaluering, oppfølging og utarbeide emnerapport etter mal fra kvalitetssystemet.
- Emneansvarlig skal sammen med SPA iverksette eventuelle kvalitetshevende tiltak ved behov.
- Emneansvarlig skal være en pådriver i det systematiske kvalitetsarbeidet og bidra til å videreutvikle kvalitetskulturen på emnet.

Faglærer/underviser/veileder på emnet

- Faglærer/underviser/veileder skal gjennomføre undervisnings og læringsaktiviteter som bidrar til at studentene oppnår læringsutbyttet for emnet.
- Faglærer/underviser/veileder skal ha løpende dialog med studentene om kvaliteten i emnet.
- Faglærer/underviser/veileder skal delta i arenaer for kvalitetsutvikling av emnet og studieprogrammet.
- Faglærer/underviser/veileder skal delta i det systematiske kvalitetsarbeidet og bidra til å videreutvikle kvalitetskulturen.

Studentene

- Studentene har ansvar for å delta aktivt i læringsprosessene.
- Studentene skal aktivt delta i de råd og utvalg der studentdemokratiet er representert.
- Studentene skal delta i evalueringer, bidra med innspill til forbedringer, samt utvikling av kvalitetskulturen.
- Studentene har et ansvar for å melde fra dersom de opplever forhold som hemmer deres læring og faglige utvikling.

Administrasjonen

- Administrasjonen skal sammen med utdanningsledere bidra til samhandling og arbeidsflyt i kvalitetsarbeidet.
- Administrasjonen skal legge til rette for gjennomføring av det systematiske kvalitetsarbeidet og bidra til å videreutvikle kvalitetskulturen.

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 16/01173-7

Saksbehandler Anne Lovise Reiche

Sak: Mandat for Utdanningsutvalget

Vedtak:

Rektor vedtar følgende mandat for Utdanningsutvalget:

- Utdanningsutvalget er et rådgivende organ for universitetets ledelse i alle saker som angår utdanning og studiekvalitet og skal påse at studiekvalitet blir ivaretatt og videreutviklet på en god og helhetlig måte i institusjonen.
- Utdanningsutvalget vedtar og iverksetter tiltak knyttet til studiekvalitet innenfor universitetets prioriterte satsingsområder og rammer gitt av styret/rektor gjennom budsjett.
- Utdanningsutvalget skal gi tilråding overfor rektor i saker som gjelder godkjenning av studieplan for nye studietilbud over 30 studiepoeng.
- Utdanningsutvalget skal påse at kvalitetsarbeidet i institusjonen og kvalitetssikringssystemet blir fulgt opp og videreutviklet på en god og forsvarlig måte.
- Utdanningsutvalget skal behandle den årlige rapporten om arbeid med studiekvalitet før den oversendes til universitetsstyret ("Studiekvalitetsrapporten").

Bjørn Olsen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Utdanningsutvalget (forkortet UU) erstatter tidligere Studiekvalitetsutvalget (SKU) ved tidligere Universitetet i Nordland og tidligere Utvalg for utdanningskvalitet (UUK) ved tidligere Høgskolen i Nord-Trøndelag.

Fra 1. januar 2016 fusjonerte ovennevnte institusjoner sammen med Høgskolen i Nesna til nye Nord universitet.

Utvalgsstrukturen ved Nord universitet er delvis avklart ved på styremøte 6. januar 2016:

- Styresak 8/2016 Mandat – *Læringsmiljøutvalget* ved Nord universitet
- Styresak 9/2016 Oppnevning av styres *Klagenemnd* ved Nord universitet
- Styresak 10/2016 Oppnevning av *Skikkethetsnemnd* ved Nord universitet

Senere i januar har prorektor Undervisning i samarbeid med studie- og forskningsdirektør utarbeidet forslag til øvrig utvalgsstruktur samt mandat for *Utdanningsutvalg*, *Forskningsutvalg* samt *Internasjonalt utvalg*.

Utdanningsutvalget konstituerte seg 1. mars. Utvalget består av

- Prorektor for undervisning (leder for utvalget)
- Representanter fra faglig ledelse ved fakultet/faglige avdelinger (til sammen 7 per i dag)
- Studentrepresentanter
- Observatør fra Internasjonalt kontor
- Observatør fra universitetsbiblioteket
- Observatører fra fakultetsvise/avdelingsvise utdanningsutvalg/studiekvalitetsutvalg

Utvalget fikk forelagt følgende forslag til mandat;

- Utdanningsutvalget er et rådgivende organ for universitetets ledelse i alle saker som angår utdanning og studiekvalitet og skal påse at studiekvalitet blir ivaretatt og videreutviklet på en god og helhetlig måte i institusjonen.
- Utdanningsutvalget vedtar og iverksetter tiltak knyttet til studiekvalitet innenfor universitetets prioriterte satsingsområder og rammer gitt av styret/rektor gjennom budsjett.
- Utdanningsutvalget skal gi tilråding overfor rektor i saker som gjelder godkjenning av studieplan for nye studietilbud over 30 studiepoeng.
- Utdanningsutvalget skal påse at kvalitetsarbeidet i institusjonen og kvalitetssikringssystemet blir fulgt opp og videreutviklet på en god og forsvarlig måte.
- Utdanningsutvalget skal behandle den årlige rapporten om arbeid med studiekvalitet før den oversendes til universitetsstyret ("Studiekvalitetsrapporten").

Innstilling:

Vedlegg A45

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 16/01173-13

Saksbehandler Jorunn Aurstad

Sak: Justert mandat for Utdanningsutvalget

Vedtak:

Rektor vedtar følgende justert mandat for Utdanningsutvalget:

- Utdanningsutvalget er et rådgivende organ for universitetets ledelse i alle saker som angår utdanning og studiekvalitet og skal påse at studiekvalitet blir ivaretatt og videreutviklet på en god og helhetlig måte i institusjonen.
- Utdanningsutvalget vedtar og iverksetter tiltak knyttet til studiekvalitet innenfor universitetets prioriterte satsingsområder og rammer gitt av styret/rektor gjennom budsjett.
- Utdanningsutvalget skal gi tilråding overfor rektor i saker som gjelder godkjenning av studieplan for nye studietilbud over 30 studiepoeng.
- Utdanningsutvalget skal påse at kvalitetsarbeidet i institusjonen og kvalitetssikringssystemet blir fulgt opp og videreutviklet på en god og forsvarlig måte.
- Utdanningsutvalget skal behandle den årlige rapporten om arbeid med studiekvalitet før den oversendes til universitetsstyret ("Studiekvalitetsrapporten").
- Utdanningsutvalget er vedtaksført/beslutningsdyktig når mer enn halvparten av medlemmene er til stede og avgir stemme.
Dette innebærer også varamedlemmer hvis faste ansatte ikke har anledning til å møte.

Bjørn Olsen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Mandat for Utdanningsutvalget ble vedtatt på rektorfullmakt 11.03.2016.

Etter vedtaket har det kommet spørsmål om når utvalget er vedtaksfør. For at det ikke skal herske usikkerhet omkring dette foreslås et punkt i tillegg i mandatet om vedtaksførhet.

Det vises til UH-lovens §9-7 om vedtaksførhet og flertallskrav for styret, og foreslås samme krav for Utdanningsutvalget.

Utdanningsutvalget har fått forelagt forslag til justering av mandat – som et punkt i tillegg i mandatet:

Utdanningsutvalget er vedtaksført/beslutningsdyktig når mer enn halvparten av medlemmene er til stede og avgir stemme.

Dette innebærer også varamedlemmer hvis faste ansatte ikke har anledning til å møte.

Vedlegg A46

Arkivsak-dok. 16/01173-37
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Alf Magne Jacobsen

Saksgang

JUSTERT FORSLAG TIL FELLES MANDAT OG RETNINGSLINJER FOR DE LOKALE UTDANNINGSUTVALG VED FAKULTETENE

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget vedtar justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene.

Saksframstilling

Bakgrunn

Forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene, ble behandlet i Utdanningsutvalgets møte 12. april 2018. Etter innspill fra møtebehandlingen legges det frem et justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene.

Møtebehandling i Utdanningsutvalget 12. april 2018:

Da fakultetene ble etablert ett år etter at fusjonene trådte i kraft ble det ikke utformet felles mandat for fakultetenes lokale Utdanningsutvalg (UU). På møte i sentralt Utdanningsutvalg 27.02.2018 ble felles mandat for de lokale UU etterspurt. Lokalt UU ved HHN og FSH har eget mandat vedtatt av dekan, mens andre fakultet har mandat under utarbeidelse. Forslag til felles mandat ble presentert i saken, bestående av § 1 virkeområde, § 2 mandat, § 3 saksområder og § 4 saksbehandling. Innholdet framstår noe motstridende, eksempelvis § 1 sier at utvalget er rådgivende organ for dekan, mens § 3 gir oversikt over saker der utvalget fatter vedtak. Et konkret forslag var å ta bort «innstilling til dekan» og «vedtak». FSV ønsker å benytte eget arbeidsutvalg i stedet for hele utvalget i noen saker, eksempelvis akkreditering/reakkreditering. Utvalgets sammensetning vil variere noe mellom fakultetene, der faggruppelidere og studieledere er medlemmer i stedet for studieprogramansvarlige.

Vedlegg:

Justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene.

Forslag til felles mandat og retningslinjer for lokale utdanningsutvalg

§1 Virkeområde

Det lokale utdanningsutvalg ved fakultetene er et rådgivende utvalg i saker som gjelder studierelaterte forhold og kvalitet.

§2 Mandat

De lokale utdanningsutvalg skal ivareta følgende områder:

- a) være pådriver for studiekvalitetsarbeidet ved fakultetet*
- b) være fakultetets operative verktøy i kvalitetssikring og kontroll av undervisningsvirksomheten*
- c) arbeide for å sikre og utvikle god opptakskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet og resultat kvalitet.*

§3. Saksområder

Følgende saksområder skal behandles av de lokale utdanningsutvalg:

- a) Strategisk behandling av satsningsområder for kvalitet.*
- b) Pedagogiske utviklingstiltak.*
- c) Oppnevning av eksternt panel/referansegrupper og behandling av rapporter fra disse.*
- d) Avviksbehandling og oppfølging.*
- e) Behandling av foreløpig og endelig studieportefølje.*
- f) Behandling av nye studieprogram.*
- g) Behandling av omfattende endringer i eksisterende program.*
- h) Behandling av mindre emnerelaterte endringer.*
- i) Behandling av rapporter om studiekvalitet og evalueringer.*
- j) Initiere utvikling av studieadministrative rutiner.*
- k) Bidra til å synliggjøre kvalitetsarbeidet ved fakultetet.*
- m) Behandle studie- og utdanningssaker innen internasjonalisering og internasjonal utveksling, samt strategisk arbeid med internasjonalisering og utveksling.*

§4 Sammensetning

De lokale utdanningsutvalg ledes av prodekan for utdanning ved fakultetet. De lokale utdanningsutvalgene skal minst ha denne sammensetning:

- *Prodekan utdanning (leder)*
- *Programansvarlige*
- *To studentrepresentanter*

Ut over dette kan fakultetene om nødvendig utnevne ytterligere representanter til utvalget, som studieledere, stedlige koordinatore etc., i henhold til den interne organisering ved det enkelte fakultet.

Studentrepresentantene utnevnes av studentforeningene for ett år av gangen. Utvalget velger selv nestleder blant utvalgets ansatte-medlemmer.

Det velges en vararepresentant for studentrepresentantene. Det skal tilstrebes at sammensetningen er i samsvar med UHL §4-4 og likestillingslovgivningen.

§5 Saksbehandling

De lokale utdanningsutvalg avholder møter normalt etter en oppsatt plan. Leder innkaller til møter og forbereder saksliste sammen med sekretær som sender denne til medlemmene i rimelig tid før møtet (normalt en uke før). De lokale utdanningsutvalg kan invitere andre til å delta i møtet, da med talerett, men uten stemmerett. Det føres referat fra møtene med opplysninger om hvem som var til stede og avgjørelser som ble tatt. Innkalling, saksliste og møteprotokoll arkiveres i arkivsystemet public 360.

De lokale utdanningsutvalg er vedtaksdyktig når minimum halvparten av medlemmene er tilstede.

*Leder av det lokale utdanningsutvalget skal holde dekan ved fakultetet orientert.
Fakultetsdirektøren/administrasjonssjefen eller den denne bemyndiger er sekretær for utvalget, og skal sikre at vedtak ikke faller utenfor gjeldende lov- og avtaleverk, samt eksisterende reglement og vedtak ved Fakultetet og ved Nord universitet.*

54/18 Justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utdanningsutvalget	05.06.2018	54/18

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget vedtar justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene.

Møtebehandling

Utvalget påpekte at det under §4 måtte tilføres at studentrepresentanter utnevnes av studentforening/ studenttillitsvalgte. I tillegg måtte tilføres i mandatet at det kan organiseres egne arbeidsutvalg til spesifikke arbeidsoppgaver.

Votering

Enstemmig

Vedtak

Utdanningsutvalget vedtar justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene. Med de innspill som framkom i møtet.

Forskningsutvalget

Forskningsutvalget (FU) er et rådgivende organ for universitetsledelsen i alle saker som omhandler forskning i vid forstand.

Forskningsutvalget ved Nord universitet består av 8 medlemmer og ledes av prorektor for forskning. Alle medlemmer oppnevnes med personlig vara. Det velges en nestleder blant ansattrepresentantene.

Ansatte representert ved den som er ansvarlig for forskning ved hvert fakultet/avdeling, som dekan/provisekan.

Studentene utpekes blant Ph.d. studentene på institusjonen. Dekan ved hver fakultet foreslår en representant, og av de fire blir det valgt to faste representanter og to vararepresentanter.

Observatører er sekretærer for de fakultære/avdelingsvise forskningsutvalg, samt to representanter fra henholdsvis Nordlandsforskning og Trøndelag FoU.

Medlemmer

Mandat

1. Forskningsutvalget er et rådgivende organ for rektor i alle saker som angår forskning i vid forstand.
2. Forskningsutvalget skal bidra til økt forskning og formidling ved universitetet.
3. Forskningsutvalget skal utarbeide handlingsplan som gjennomgås årlig og gi årsrapport til rektor.
4. Forskningsutvalget iverksetter tiltak knyttet til forskning og formidling innenfor rammer gitt av styret/rektor gjennom budsjett.
5. Forskningsutvalget skal ha nær kontakt med de enkelte fagmiljøene med sikte på ekstern profilering av universitetets forskningsmiljø.
6. Forskningsutvalget skal arbeide for at forskningsresultatene fra miljøene ved universitetet blir formidlet til brukere og til allmennheten på en hensiktsmessig måte. Utvalget har også administrativt og faglig ansvar for universitetets skriftserie etter nærmere retningslinjer.
7. Forskningsetisk utvalg er underlagt forskningsutvalget, og har et ansvar for å være engasjert i forskningsetiske spørsmål som er relevant for universitetets forskere.
8. Publiseringsetisk utvalg er underlagt forskningsutvalget og behandler fortløpende tvilsspørsmål vedrørende klassifisering av publikasjoner som vitenskapelige og andre spørsmål som kan være gjenstand for diskusjon for kvalitetssikring av forskningsregistrering.

[Studiesteder](#) ▶

[Snarveier](#) ▶

Følg oss

Nord universitet

Kontakt oss

Telefon: 755 17 000

E-post: postmottak@nord.no

Postadresse

Postboks 1490

8049 Bodø

Besøksadresse

Universitetsalléen 11

8026 Bodø

Internasjonalt utvalg

Internasjonalt utval (IU) ved Nord universitet skal stimulere til aktiviteter knytt til internasjonalt arbeid ved fakulteta og blant studentane.

Mandat

Internasjonalt utvalg (IU) har en viktig funksjon ved universitetet med å stimulere til aktiviteter knyttet til internasjonalt arbeid ved fakulteter/avdelinger og blant studentene. På hvert møte informerer representantene om gjennomførte, pågående og framtidige aktiviteter som til sammen omhandler sentrale deler av universitetet sitt internasjonale engasjement.

1. Internasjonalt utvalg er et rådgivende organ for universitetets ledelse i saker som angår internasjonalisering.
2. Internasjonalt utvalg skal bidra til å stimulere til aktiviteter knyttet til internasjonalt arbeid ved fakulteter/avdelinger, og blant studentene.
3. Internasjonalt Utvalg skal utvikle handlingsplaner og rapportere ledelsen om gjennomførte, pågående og framtidige aktiviteter som til sammen omhandler sentrale deler av universitetet sitt internasjonale engasjement.
4. Internasjonalt Utvalg skal fungere både som pådriver for internasjonaliseringen av institusjonen, og som informasjonskanal og møtested for ulike avdelinger, fakultet og studenter.
5. Internasjonalt utvalg er vedtaksført/beslutningsdyktig når mer enn halvparten av medlemmene er tilstede og avgir stemme. Dette innebærer også varamedlemmer hvis faste ansatte ikke har anledning til å møte.

Internasjonalt utvalg handterer de saker som gjelder internasjonale studium/studentutvekslinger, utvikling av samarbeidsavtaleporteføljen, og faglig/administrativ kompetansebygging og mobilitet.

Medlemmer/sammensetning

Innkallinger/protokoller 2018/2019

Årshjul

 Delstrategi internasjonalisering

 Handlingsplaner

 Nyttige ressurser

Kontakt

e-post: hanne.m.reistad@nord.no

Møtedatoer 2019

18. januar	Skype
21. mars	Skype
31. mai	Skype

[Studiesteder](#) ▶

[Snarveier](#) ▶

Følg oss

Nord universitet

Kontakt oss

Telefon: 755 17 000

E-post: postmottak@nord.no

Postadresse

Postboks 1490

8049 Bodø

Besøksadresse

Universitetsalléen 11

8026 Bodø

Utdanningsseminaret for Nord universitet 13.-14.9 2017

Målgruppe for Utdanningsseminaret; dekaner, prodekaner for undervisning, studieprogramansvarlige, administrative ansatte som arbeider med akkreditering / reakkreditering og studentorganisasjonen. Også andre viktige bidragsytere i forhold til kvalitet i utdanning inviteres.

- **Kvalitet i studieprogrammene – hva er kravene og hvordan gjør vi det?**
- **Sammenheng mellom læringsutbytte, undervisning, og vurdering.**
- **Rollen som studieprogramansvarlig – rollen, arbeidsoppgavene og studentmedvirkning**
- **Internasjonalisering i studieprogrammet – hvordan får vi det til?**

Presentasjoner:

Kvalitet i studieprogrammene

- [Velkommen til årets utdanningsseminar ved Nord universitet - prorektor for utdanning.pptx](#)
- [Presentasjon av ny studietilsynsforordning v/NOKUT tilsynsdirektør Øystein Lund](#)
- [Utdanningskvalitet ved Nord universitet v/rådgiver Thorbjørn Aakre.pptx](#)
- [Kvalitetssikring av studieprogrammene v/seniorrådgiver Anne-Lovise Reiche.pptx](#)

Utdanningsledelse

- [Utdanningsledelse, v/tidligere prorektor ved NTNU Berit Kjelstad](#)
- [Utdanningsledelse, rollen som studieprogramansvarlig v/Vegar Sælleg Brenne .pptx](#)

Sammenheng mellom læringsutbytte, undervisning, og vurdering.

- [Sammenheng mellom læringsutbytte, undervisning, og vurdering v/Jan Atle Toska.pptx](#)
- [Eksempler fra NOKUT evaluering av barnevern-, sosialarbeid- og vernepleierutdanningene v/Björg Astrid Aasen .pptx](#)
- [Universitetsbiblioteket. Tjenester som er tilgjengelig når studentene ønsker det. v/ Anders Moe.pptx](#)
- [ENgage – Centre for Engaged Education through Entrepreneurship v/professor Gry Alsos.pptx](#)
- [ExclTEd – Excellent IT education v/universitetslektor Robin Munkvold.pptx](#)

Internasjonalisering

- [Internasjonalisering i studieprogrammet – gode eksempler fra Senter for internasjonalisering av utdanning v/ Jon Gunnar Simonsen.pptx](#)
- [Utveksling i bachelor i sykepleie v/førstelektor Malvin Torsvik.pptx](#)

Avslutning

- [Hvordan jobbe videre med utvikling av rollen som studieprogramansvarlig. Avslutning v/ prorektor Hanne Solheim Hansen.pptx](#)

Studiesteder

Snarveier

Følg oss

Nord universitet

Kontakt oss

Telefon: 755 17 000

E-post: postmottak@nord.no

Postadresse

Postboks 1490
8049 Bodø

Besøksadresse

Universitetsalléen 11
8026 Bodø

Utdanningsseminar 16.-17.10.2018

Velkommen til Mosjøen og Fru Haugans Hotell

Årets tema:

- Systematisk kvalitetsarbeid og kvalitetssystem
- NOKUTs tilsyn ved Nord universitet
- Lik kvalitet i studieprogram som gjennomføres på flere studiesteder
- Internasjonalisering i studieprogrammene – hvordan jobbes det i fakultetene?
- Utdanningsfaglig kompetanse

Målgruppe: Dekaner, prodekaner for undervisning, ansvarlige for ph.d.-utdanningene, studieprogramansvarlige, administrative ansatte og studentorganisasjonen.

Spørsmål vedrørende påmelding og seminaret kan rettes til thorbjorn.aakre@nord.no

 [Evalueringsrapport av årets utdanningsseminar.pdf](#)

Presentasjoner fra årets seminar

NB: Hvis du får problemer med å åpne enkelte presentasjoner -> høyreklikk og "lagre som"

Tirsdag 16. oktober

- [Velkommen til årets utdanningsseminar v/Levi Gårseth-Nesbakk](#)
- [Nord universitet sitt kvalitetssikringsystem \(KSS\) v/Thorbjørn Aakre](#)
- [Studentenes forventning til kvalitetsarbeidet i studieprogrammene v/leder av Studentparlamentet Solveig Fleischer](#)
- [Rolle og ansvar som studieprogramansvarlig v/Thorbjørn Aakre](#)
- [Hvordan praktiseres oppgavene som studieprogramansvarlig har i kvalitetsarbeidet? v/Levi Gårseth-Nesbakk](#)
- [Ledelse av studieprogram på flere studiesteder v/Inger Karin Brenne](#)
- [Ledelse av studieprogram på flere studiesteder v/Gisle Pettersen](#)
- [Ledelse av studieprogram på flere studiesteder v/Levi Gårseth-Nesbakk](#)

Onsdag 17. oktober

- [Erfaringer fra tilsyn i pilot for NOKUT tilsynene 2017-2018 v/Asbjørn Røiseland](#)
- [Plan for NOKUT tilsyn hos oss + kort om erfaringene fra dagen før i NOKUT v/ Hanne Solheim Hansen](#)
- [Vedtatt delstrategi for Internasjonalisering v/Hanne Solheim Hansen](#)
- [Hvordan jobbes det med internasjonalisering i fakultetene v/Hugo Nordseth FSV](#)
- [Hvordan jobbes det med internasjonalisering i fakultetene v/Margarita Novoa-Garrido, FBA](#)
- [Hvordan jobbes det med internasjonalisering i fakultetene v/Malvin Torsvik, FSH](#)
- [Hvordan jobbes det med internasjonalisering i fakultetene v/June Doornich, HHN](#)
- [Hvordan jobbes det med internasjonalisering i fakultetene v/Bente Aina Ingebrigtsen, FLU](#)
- [System for å tilegne seg pedagogisk basiskompetanse \(arbeidsgruppe 2 ved Nord\) v/Jan Atle Toska](#)
- [Meritteringsordning for fremragende underviser v/Berit Kjelstad og Ole K. Solbjørg, NTNU](#)

Påmelding

Program

Praktisk informasjon

Stuedsteder

Snarveier

Følg oss

Nord universitet

Kontakt oss

Telefon: 755 17 000

E-post: postmottak@nord.no

Postadresse

Postboks 1490
8049 Bodø

Besøksadresse

Universitetsalléen 11
8026 Bodø

Vedlegg A51

Hei!

Vi inviterer til studieavdelingen med venner, fredag 14. desember kl 10. Del gjerne invitasjonen med andre som dere mener kan ha nytte av informasjonen. Vi legger også møteinvitasjonen ute på inord.

Agenda:

- NOKUT- tilsyn på det systematiske kvalitetsarbeidet – om prosessen v/Thorbjørn
- NOKUT- revidering av ph.d. v/ Hanne/Jan- Atle
- Informasjon om det pågående arbeidet med akkrediteringer og re-akkrediteringer - Anne Lovise
- Kvalitetsrapporten v/ Elin
- Studiestedsstruktur v/ Margrethe
- Status med canvas v/Randi Stemland
- Status med Inspira v/ Åse Irene Skatland

Mvh

Hanne, Jan Atle og Margrethe

Meld deg på StaS – studieadministrativ samling

Studiedirektørens stab har den glede å invitere til StaS – studieadministrativ samling for administrativt ansatte ved Nord universitet.

BENTE KARIN OLUN

26.06.2018

OPPDATERT 26.06.2018

BOOD, LEVANGER, MO I RANA, NAMSOS, NERNA, SANDNESSJØEN, STENKJER, STJØRDAL, VESTERÅLEN, ADMINISTRASJON, FAKULTET FOR BIOMTENSJAP OG AKVAKULTUR, FAKULTET FOR LERERUTDANNING OG KUNST- OG KULTURFAG, FAKULTET FOR SAMFUNNSVITENSJAP, FAKULTET FOR SYKEPLEIE OG HELSEVITENSJAP, HANDELSHOGSKOLEN

Samlingen vil foregå på studiested Stjørdal 18. – 19. oktober 2018.

Her samles vi for faglig påfyll og kunnskapsdeling, og for felles forståelse for hvordan vi jobber studieadministrativt med FS som utgangspunkt og systemene rundt.

Det blir fellessesjoner og parallellsesjoner hvor du kan melde deg på det som er av interesse. Eksempel på tema vil være Canvas, digital eksamen, Fagpersonweb, EpN - studieplanarbeid, hvem gjør hva – årshjul, etc. Påmelding til disse sesjonene vil komme senere.

Enhetene betaler samlingen selv. Full pakke med overnatting og middag kommer på ca. 2000,- per person. Reise kommer i tillegg.

Påmelding til studieadministrativt seminar 2018 - StaS:

<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?>

[id=nz3R_18hXUjQmMfPG0W8OpJxJPUxHIBgZRBq1wU3fUQ0Q1SIBZBQ9wN01ZWDM2RThEMk2S01JMS4u](https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=nz3R_18hXUjQmMfPG0W8OpJxJPUxHIBgZRBq1wU3fUQ0Q1SIBZBQ9wN01ZWDM2RThEMk2S01JMS4u)

NB Påmeldingsfrist: 25. juni

Hjertelig velkommen. Dette blir stas!

Emne: Program og påmelding parallellsesjoner StaS

Hei!

Her kommer program for StaS.

Lenke til påmelding for parallellsesjoner finner du nederst i e-posten.

Program StaS – Studieadministrativ samling 2018

Torsdag 18.oktober:

- 09:30 Kaffe og mingling
- 10:00 Velkommen til StaS
- 10:10 Prorektor Hanne Solheim Hansen
- 10:30 Morgendagens studieadministrator v/FBA
- 12:00 Lunsj
- 13:00 – 16:00 Studieprogrammets liv fra vugge til arkiv
  - Årshjul
  - Studentperspektiv
  - Sammenhenger
- 19:00 Middag
- 20:30 KvissJ med kvissmaster Lars Røed Hansen

Fredag 19.oktober

- 09:00 Spørrehalvtimen
- 09:30 *Drop your rules* – Professor Frode Heldal fra NTNU
- 11:00 Lunsj
- 12:00 – 14:15 Parallellsesjoner med følgende hovedbolker
  - Eksamen
  - Utdanning
  - Studieplaner
- 14:30 – Oppsummering

[Påmelding parallellsesjoner](#)

Velkommen!

Hilsen

Arrangørstaben

Si fra!

Kjenner du til kritikkverdige forhold ved Nord universitet? Eller kanskje du har konkrete forslag til forbedringer? Terskelen for å si fra skal være lav. At du sier fra, er en forutsetning for at Nord universitet skal kunne rette opp feil som har skjedd og unngå lignende hendelser i fremtiden.

21.08.2018

Oppdatert 21.08.2018

[Ris og ros knyttet til studiehverdagen >>](#)

Gi ris og ros eller komme med forslag til forbedringer knyttet til studiehverdagen.

[Personvern >>](#)

Si fra om avvik knyttet til alle former for manuell eller elektronisk behandling av personopplysninger i undervisning, forskning eller administrasjon.

[HMS for ansatte >>](#)

Si fra om alle uønskede hendelser som har ført til eller kan føre til skade på mennesker, miljø og materiell, samt brudd på HMS-regelverk.

[Kritikkverdige forhold >>](#)

Si fra om alvorlige brudd på lov og regelverk, etiske normer eller andre kritikkverdige forhold som kan være til skade for universitetet eller enkeltpersoner.

[Seksuell trakassering >>](#)

Varsling av seksuell trakassering gjøres i henhold til institusjonens generelle varslingsrutiner for kritikkverdige forhold.

PROSESSBESKRIVELSE

Årlig studieplanarbeid

Tittel	Årlig studieplanarbeid
Formål	<p>Det årlige studieplanarbeidet er knyttet til vedtatt endelig studieportefølje for kommende studieår. Dette studieplanarbeidet gjelder i utgangspunktet kun studieplan for nye kull på eksisterende studieprogram, men kan også innebære endringer for kull i løp.</p> <p>Det påpekes for øvrig at studieplanarbeidet er nært knyttet til prosesser tilhørende studieportefølje samt etablering og akkreditering av nye studier, i tillegg til reakkreditering av eksisterende studieprogram.</p>
Prosesstart	<p>Studieplanarbeidet er en løpende prosess, som foregår kontinuerlig. <u>Det årlige</u> studieplanarbeidet er knyttet til studieporteføljen for bestemt studieår og nytt kull på eksisterende studieprogram. Gjennom det årlige studieplanarbeidet kan det besluttes endringer, som også berører studenter på kull i løp. I prinsippet avslutter prosessen dermed først når studentene har fullført studieprogrammet.</p>
Prosesslutt	Jamfør ovenfor.
Kvalitetskrav	<ol style="list-style-type: none"> 1. UH-loven: § 3.3 (3) 2. Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning: § 2.1 Krav til systematisk kvalitetsarbeid og § 3.8 Akkreditering som universitet. 3. Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften). Merknad til § 2.1 Forutsetninger for akkreditering. 4. Forskrift om studier og eksamen for Nord universitet. 5. Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner ved Nord universitet.
Tidsfrister	Se egen oversikt over tidsfrister. Det enkelte fakultet har i tillegg egne interne tidsfrister.
Prosessansvarlig	Studiedirektør
Prosesseier	Prorektor utdanning
Dato revidert (årlig revidering)	Såfremt ikke noe annet er spesifisert, er prosessen gyldig i ett år etter siste revisjon.

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Styret Vedtak om foreløpig studieportefølje (Juni)	Samlet studieportefølje gir oversikt over hvilke studieprogram som skal utlyses for det enkelte fakultet og på det enkelte studiested. Påvirker budsjettprosessen. Utløser start på det årlige studieplanarbeidet.	KSS prosessbeskrivelse endelig studieportefølje. Notat fra prorektor utdanning / studiedirektør om arbeid med studieportefølje, studieplan, timeplan og eksamensplan (sendes ut januar-februar).
2	Emneansvarlig og studieprogramansvarlig Starte årlig studieplanarbeid for nytt kull (og eventuelt endringer for kull i løp) (Juni-september)	Innhente informasjon fra relevante kilder, eksempelvis Studiebarometer, nasjonale og lokale evalueringer, nasjonal deleksamen mv. Fakultetsadministrasjonen bistår/veileder emneansvarlig og studieprogramansvarlig. Biblioteket har egne kompetansetilbud for studenter (og ansatte), som bør inngå i studieplan.	Egen webside om studieplanarbeid: https://norduniversitet.sharepoint.com/Verktoy/studieadministrasjon/Sider/Studieplanarbeid.aspx <ul style="list-style-type: none"> • Årshjul for studieportefølje, studieplanarbeid mv • Kalender detaljerte tidsfrister for studieplanarbeid, timeplan og eksamensplan • Maler for studieprogram- og emnebeskrivelse (norsk og engelsk) • Rutine for arbeidsflyt i EpN (skal utarbeides) • Veileder og mal for utforming av læringsutbyttebeskrivelser • Godkjente vurderingsformer • Retningslinjer for obligatorisk deltakelse i undervisningen • Karaktersystemet, generelle kvalitative bestemmelser • Årlig rutine for pensumlistearbeid • Sjekkliste for årlig studieplanarbeid for emneansvarlig • Sjekkliste for årlig studieplanarbeid for studieprogramansvarlig • Rutine for oppfølging av Studiebarometer
3	Studieprogramansvarlig Ferdigstille forslag til studieplan for nytt kull (og eventuelt endringer for kull i løp) (September)	Fakultetsadministrasjonen bistår/veileder studieprogramansvarlig. Studieprogramansvarlig må ha dialog med alle emneansvarlige, som bidrar inn i studieprogrammet.	Sjekkliste for årlig studieplanarbeid for studieprogramansvarlig. På egen webside akkreditering / reakkreditering finnes (snart på plass): <ul style="list-style-type: none"> • Mal og eksempel sammenheng LUB studieprogram og NKR • Mal og eksempel sammenheng LUB studieprogram og LUB emner • Mal og eksempel sammenheng LUB emne, undervisning og vurdering

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
4	Styret Vedtak om endelig studieportefølje (Oktober)	Vedtaket utløser: <ul style="list-style-type: none"> • Utlysing på SO og LOK • Studieplan for nytt kull • EpN og FS registrering • Publisering av studieplan • Rekruttering • Opptak 	KSS prosessbeskrivelse endelig studieportefølje, herunder eventuelt justering av vedtatt studieportefølje (diverse rutiner). Prosessbeskrivelse / rutiner for: <ul style="list-style-type: none"> • Samordna opptak (SO) • Lokalt opptak (LOK) • Opptak internasjonale studenter • Opptak til enkeltemner
5	Lokalt utdanningsutvalg Gir råd til dekan om studieplan for nytt kull (og eventuelt endringer for kull i løp) (November)	Fakultetsadministrasjonen utarbeider sak til lokalt UU.	Dokumenteres gjennom vedtak i lokalt UU.
6	Dekan Formell godkjenning av studieplan for nytt kull (og eventuelt endringer for kull i løp) (Frist 15. november)	Dekanvedtak oversendes mottaker i Studieavdelingen via P360, og utløser: <ul style="list-style-type: none"> • EpN og FS registrering • Publisering av studieplan (emne- og studieprogram-beskrivelse) <p>Dersom vesentlig endring i studieplan og/eller fagmiljø avklares eventuelt reakkreditering ved dialog mellom prorektor og fakultetsledelse.</p>	Dokumenteres gjennom dekanvedtak. Mal og eksempel på dekanvedtak ligger på: https://norduniversitet.sharepoint.com/Verktoy/studieadministrasjon/Sider/Studieplanarbeid.aspx Retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram. KSS prosessbeskrivelse – Reakkreditering av eksisterende studieprogram.
7	Studieavdelingen Kvalitetssikrer emner i EpN og registrerer studieplan i FS (15. november – 20. desember)	Studieplan i FS er grunnlag for studieinformasjon på web for nytt kull. Studieplan i FS er grunnlag for timeplan og eksamensplan kommende semester. Studieplan i FS overføres senere til den enkelte student og Studentweb.	Rutine for arbeidsflyt i EpN. Rutine for registrering av studieplan i FS. Rutine for utarbeidelse av timeplan (utarbeides). Rutine for utarbeidelse av eksamensplan (utarbeides).
8	Fakultetsadministrasjon Publiserer emne- og studieprogram-beskrivelse på web (Frist 2019: 7. januar)	Publisering skjer delvis gjennom EpN og delvis FS. Publisert studieplan (norsk og engelsk versjon) skal arkiveres i universitetets arkivsystem.	Rutine for arbeidsflyt i EpN. Rutine for arkivering av studieplaner (utarbeides).

Utdanningskvalitet - Studentmedvirkning

På denne nettsiden er det samlet informasjon om hvor du som student deltar, og har påvirkningskraft i kvalitetsarbeidet. Hvor du kan gi tilbakemelding på opplevd kvalitet og hvor du kan finne informasjon om resultater fra det systematiske kvalitetsarbeidet du er en bidragsyter til.

Som student har du spesielt fire viktige bidrag til kvalitetsarbeidet:

- 1. Delta aktivt i læringsprosessene.**
- 2. Delta aktivt i de råd og utvalg der studentdemokratiet er representert.**
- 3. Delta aktivt i evalueringer, bidra med innspill til forbedringer, samt utvikling av kvalitetskulturen.**
- 4. Melde i fra dersom du opplever forhold som hemmer læring og faglig utvikling.**

 [Utdanningskvalitet – Studenters rolle og bidrag.pptx](#)

Studentmedvirkning og påvirkningskraft i kvalitetsarbeidet

Som student er du representert i en rekke råd og utvalg hvor saker som angår utdanningskvalitet blir behandlet og vedtatt. Du kan også kontakte tillitsvalgte/kullkontakter eller din studentforening hvis du ønsker at de skal ta opp saker som angår utdanningskvaliteten. Nedenfor presenteres en liste hvor studentene er representert.

- [Styret](#)
- [Læringsmiljøutvalget](#)
- [Utdanningsutvalget](#)
- [Forskningsutvalget](#)
- [Internasjonalt utvalg](#)
- [Fakultetsvise utdanningsutvalg](#)
- [Tillitsvalgte/kullkontakter](#)
- [Studentorganisasjoner](#)

Tilbakemelding på opplevd kvalitet

Som student blir du med jevne mellomrom bedt om å delta i ulike evalueringer/undersøkelser som benyttes for å analysere utdanningskvaliteten. For universitetet er det avgjørende at flest mulig deltar i disse, slik at en oppnår et mest mulig representativt utvalg. Prosess for hvordan evalueringene/undersøkelsene gjennomføres og følges opp er beskrevet under "[Evalueringer og forbedringer](#)". Nedenfor presenteres et utvalg av kanaler du som student kan benytte for å gi universitetet tilbakemelding på opplevd kvalitet i blant annet emner og studieprogram:

- Midtveis- og sluttevalueringer av emner
- Studieprogramevalueringer

- [Studiebarometeret](#)
  - [Ros og ris](#)
  - Uformelle henvendelser/kontorbesøk/epost
  - Formelle henvendelser (klager)
  - [Varsling, seksuell trakassering](#)
-

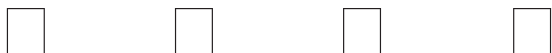
Resultat fra kvalitetsarbeidet

For universitetet er det viktig å vise hvor studentene kan finne informasjon om hva universitetet har gjort med resultatene fra evalueringene/undersøkelsene studentene har deltatt i. Noe vil gjenfinnes enten direkte eller indirekte i rapporter og saksutredninger som er behandlet ulike råd og utvalg på forskjellige nivå.

Nedenfor presenteres det en oversikt over hvor studentene kan gjenfinne noen av resultatene fra evalueringer/undersøkelser o.l.:

- [Informasjonskilder](#)
- Protokoller fra styret, utdanningsutvalget og læringsmiljøutvalget
- Protokoller fra lokale utdanningsutvalg
- [Fakultetsvise kvalitetsrapporter](#)
- [Årlig kvalitetsrapport til styret](#)
- [Institusjonens årsrapport](#)
- Dialogmøter med progamevaluering
- Muntlig tilbakemelding fra emneansvarlig om siste evaluering

ÅRSHJUL – studieportefølje og studieplanarbeid mv for studieåret 2019-2020

NB: Notat fra prorektor i januar er tenkt dette tidspunktet for senere år

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
Prosess	Ansvar	Frekvens	KSS systemdel	Kvalitets-område	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember	KH	Maler / P360 ref
Studieportefølje	Hovedansvar: Rektorat Dekaner Delansvar: Stab og Opptak	Årlig	Utdannings-kvalitet	Studieplan-arbeid Rekrutt. og opptak	Notat fra prorektor; Lenke til TABLÅ (rapporter)	Fak. vurderer fjoråret. Prorektor avholder dialogmøte med fak.			Frist 11/5: Fak. oversender foreløpig forslag	11-12/6: Styret vedtar foreløpig studieportefølje	Fak. arbeider videre.		Frist 1/9: Fak. oversender forslag til endelig studieportefølje	25/10: Styret vedtar endelig studieportefølje for neste studieår	Forberedelser annonsering starter. Se forøvrig andre prosesser: -Etabl. og akkr. -Endr. studieportef -Studieplanarbeid	Frist ca 1/12: Innmelding til Samordna opptak (SO) Frist ca 20/1: Innmelding til Lokalt opptak (LOK)	Lenke	Dekanvedtak og deretter styrevedtak
Etablering og akkreditering av nye studieprogram	Hovedansvar: Rektorat Dekaner Delansvar: Akkrediterings-team	Dersom behov	Utdannings-kvalitet	Studieplan-arbeid Program-design og -ledelse	Notat fra prorektor (samme som studieportefølje)	Fak. (ved fagmiljø og fakultetsledelse) arbeider med utvikling av nytt studieprogram, herunder vurdering i forhold til utvikling av fak. studieportefølje. Arbeidet innebærer utvikling av etableringssøknad, studieplan og akkrediteringssøknad med tilhørende dokumentasjon.			Frist 1/9: Søknad om etablering av nytt studieprogram (over 30 stp)	Frist 1/10: Søknad om akkreditering av nytt studieprogram.	25/10: Styret vedtar etablering av nytt studieprogram	Sentralt UU behandler akkr.søknad og deretter rektor hvis positiv anbefaling.	Frist 1/12: Dersom krav til akkreditering ikke kan innfris, utsettes start til neste år, se endr. av studieportefølje	Lenke	Etablering: Dekanvedtak og deretter styrevedtak. Akkreditering: Lokalt UU, dekanvedtak, sentralt UU og rektorvedtak			
Endring av vedtatt studieportefølje	Hovedansvar: Rektorat Dekaner Delansvar: Stab og Opptak	Dersom behov	Utdannings-kvalitet	Studieplan-arbeid Rekrutt. og opptak	År 2 (2019) Ca. 20/1: Siste frist å søke trekk fra LOK før annonsering			År 2 (2019) Ca. 30/4: Siste frist å søke trekk fra SO pga. søkertall		År 2 (2019) Ca. 15/6: Siste frist å søke trekk fra SO pga. søkertall				År 1 (2018) Ca. 25/11: Siste frist å søke trekk fra SO før annonsering	Lenke	Dekanvedtak og deretter rektorvedtak		
Studieplanarbeid	Hovedansvar: Dekaner Delansvar: Sentralt studieplanteam Opptak	Årlig	Utdannings-kvalitet	Studieplan-arbeid Program-design og -ledelse Lærings-utbytte	År 1 (2018): Notat fra prorektor; koblet til studieportefølje År 2 (2019): Ca 7/1: Frist publisering studieplaner Ca 9/1: web skrus over og viser nytt studieår	Sentralt studieplanteam; rydder/klargjør FS			EpN; åpner for planlegging av nytt studieår 1/6 eller 15/6. Stenger for redigering av emneansvarlige 1/10. Emneansvarlige planlegger og redigerer i EpN, mens fak. adm. kvalitetssikrer og sentralt studieplanteam godkjenner. 2018: opplæring for første gangs bruk for FBA, FLU, FSH, FSV.	EpN; åpner for planlegging av nytt studieår 1/6 eller 15/6. Stenger for redigering av emneansvarlige 1/10. Emneansvarlige planlegger og redigerer i EpN, mens fak. adm. kvalitetssikrer og sentralt studieplanteam godkjenner. 2018: opplæring for første gangs bruk for FBA, FLU, FSH, FSV.	Samarb.møte sentralt studieplanteam og fak.adm.	Lokalt UU: Behandler studieplaner (med og uten endringer)	Start på nov: Sentralt studieplanteam: 1. FS: oppretter kull, klasse, infotermin og infotag på studieprogram 2. Samarb.møte m/ Opptak 3. Samarb.møte m/ Vitnemål	Publisering studieinfo etter hvert som emne.komb. er klar i FS.	Lenke	Dekanvedtak		
Reakkreditering av eksisterende studieprogram	Hovedansvar: Rektorat Dekaner Delansvar: Akkrediterings-team	Årlig (Hvert 7.år for det enkelte studieprogram)	Utdannings-kvalitet	Studieplan-arbeid Program-design og -ledelse Lærings-utbytte	Notat fra prorektor, oppstarts-seminar for alle deltakere	Fak. ved studieprogramansvarlig (SPA) med støtte fra fak.adm. utarbeider reakkrediteringssøknad med tilhørende dokumentasjon			Felles oppfølg.møte	Frist 30/6 Fak. oversender reakkr. søknad etter behandl. Lokalt UU	Akkrediteringssteamet gjennomgår reakkrediteringssøknader.		Sentralt UU behandler reakkr.søkn. og oversender til rektor hvis positiv anbefaling.	Frist ca. 15/12: Rektors endelige godkjenning	Lenke	Lokalt UU, dekanvedtak, sentralt UU og rektorvedtak		

Vedlegg A57

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 16/03574-5
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche
Vedtaksdato: 29.12.2016

Sak: Internt tilsyn med kvaliteten på Nord universitet sine studieprogrammer - retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer

Vedtak:

Rektor godkjenner framlagte retningslinjer for akkreditering av eksisterende studieprogrammer.

Bjørn Olsen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Utdanningsutvalget behandlet på sitt møte 14. september 2017 egen sak om internt tilsyn med kvaliteten på universitetets studieprogrammer og forslag til retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer. Utvalget gjorde slikt vedtak (sak 34/2016)

1. *Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta framlagte retningslinjer for reakkreditering av studieprogrammer for Nord universitet.*
2. *Utdanningsutvalget ber om å få forslag til plan for reakkreditering av eksisterende studieprogram senest til desembermøtet.*

Utdanningsutvalget behandlet på sitt ekstraordinære møte 14. desember 2016 plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer i 2017. Denne planen legges fram for rektor i egen sak.

Universitetsstyret vedtok 16. desember 2016 *Kvalitetshåndbok for utdanningsvirksomheten ved Nord universitet* (sak 121/2016). I denne inngår følgende beskrivelse;

Intern reakkreditering av studier

Nord universitet har rutiner for intern reakkreditering hvert 5.-7. år av alle gradsgivende studieprogram. Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en fem-syvsårsplan for reakkreditering av fakultetenes studieprogram. Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig.

Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus). Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist. Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten

- a) Stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller*
- b) Legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.*

Økt fokus på kvalitet

Universitets- og høyskolesektoren er for tiden inne i store endringer, med nasjonalt initierte strukturendringer, stadig større internasjonal påvirkning, stor utvikling innenfor læringsformer og vurderingsuttrykk. Ikke minst preges også sektoren av utvikling innenfor studentgruppen; dagens unge studenter har med seg digital erfaring både fra videregående skole og privatlivet, som også påvirker studiehverdagen deres.

Stortingsmelding nr. 18 (2014-2015) «Konsentrasjon for kvalitet – strukturereform i universitetet- og høyskolesektoren» har 6 overordnede mål:

- *Utdanning og forskning av høy kvalitet*
- *Robuste fagmiljøer*
- *God tilgang til utdanning og kompetanse over hele landet*
- *Regional utvikling*
- *Verdensledende fagmiljøer*
- *Effektiv ressursbruk*

Stortingsmeldingen presiserer følgende 9 kriterier for kvalitet og robusthet som institusjonene vil bli vurdert ut fra:

- Årsverk i førstestillinger
- Søking til studier
- Gjennomføring av studiene
- Studentenes tidsbruk
- Publisering
- Eksterne forskningsinntekter
- Størrelse på doktorgradsutdanningene
- Internasjonal orientering
- Samspill og samarbeid

Våren 2017 ventes ny stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning, som er videre oppfølging av strukturmeldingen.

Fusjonsplattformen for Nord universitet

Strukturmeldingen og kunnskapsministerens oppfølging av denne har ført til vår egen nye institusjon; Nord universitet. I vedtatt fusjonsplattform (30.09.2015) står følgende om overordnet mål for fusjonen:

Et nytt universitet som forener Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna vil ha ambisjoner om å bli ledende nasjonalt og internasjonalt på definerte fagområder, og toneangivende innen et bredere spekter av fagfelt med en tydelig regional forankring. Det nye universitetet blir en betydelig aktør innen forskning og høyere utdanning.

Videre framgår at det nye universitet skal:

- *Bli mer faglig robust gjennom økt antall faglig ansatte med forskerutdanning og / eller professorkompetanse*
- *Rekruttere bedre til faglige stillinger innen prioriterte fagområder*
- *Bli mer attraktiv for studentene gjennom større bredde og dybde innen prioriterte fagområder og vedtatte fagområder*
- *Fortsette å utvikle engelskspråklige studietilbud, herunder joint-degree programmer både på bachelor-, master- og Ph.d-nivå*
- *Utføre forskning av nasjonal og internasjonal betydning*
- *Styrke seg innenfor de konkurranseutsatte programmene i NFR og EU*
- *Bli en mer synlig og foretrukket samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt innen forskning og utdanning på utvalgte fagområder*
- *Videreutvikle rollen som regional og nasjonal samfunnsutvikler*
- *Bidra til å videreutvikle regionen som en viktig framtidig verdiskapningsregion*
- *Bli en relevant leverandør av kompetent arbeidskraft både regionalt, nasjonalt og internasjonalt*
- *Være blant de ledende i sektoren på utvikling av fleksible tilbud og bruk av digitale verktøy i utdanninger*

Sentrale bestemmelser og NOKUTs rolle i forhold til kvalitetssikring og - utvikling

Kvaliteten i universitets- og høgskolesektoren styres av blant annet følgende sentrale bestemmelser:

- Universitets- og høgskoleloven
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (Studiekvalitetsforskriften)
- Endringer i Studiekvalitetsforskriften
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften) – ny forskrift kommer på høring september 2016

Nord universitet har i tillegg definert egne lokale bestemmelser:

- [Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet](#)
- [Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner ved Nord universitet](#)

For at samfunnet kan ha tillit til at kvaliteten i høyere utdanning er tilfredsstillende, har NOKUT (*Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen*) i oppgave å føre tilsyn med og bidra til å utvikle kvaliteten på alle norske utdanninger og institusjoner. I tillegg informerer NOKUT om kvalitetstilstanden i høyere utdanning. Det er universitetene og høyskolene som selv har ansvar for kvaliteten i egne studietilbud, men NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling.¹

På vegne av Kunnskapsdepartementet gjennomfører NOKUT årlig en nasjonal studentundersøkelse; *Studiebarometeret*. Dette er en undersøkelse blant 60.000 studenter hver høst, og oppdaterte resultater publiseres i portalen i februar hvert år. Studiebarometeret viser studentenes oppfatninger om kvalitet i studieprogrammer ved norske høyskoler og universiteter, og resultater kan hentes ut for den enkelte utdanningsinstitusjon eller for den enkelte profesjonsutdanning.²

Våren 2016 innførte i tillegg NOKUT en ny nasjonal Underviserundersøkelse. Resultater for denne offentliggjøres 10. januar 2017.³

NOKUTs tilsynsvirksomhet innebærer tilsyn med akkrediteringen til enkeltinstitusjoner, tilsyn med kvalitetssikringssystemet til enkeltinstitusjoner og tilsyn av studietilbud. Tilsyn av studietilbud utføres av eksterne sakkyndige oppnevnt av NOKUT. Eksempelvis har det tidligere vært gjennomført tilsyn av landets førskolelærerutdanninger og sykepleieutdanninger.

Universitetenes selvakkrediteringsrett og akkrediteringskriterier

Institusjonene som gir høyere utdanning har ulike fullmakter til å opprette nye studier; Universitetene er selvakkrediterende, og kan selv opprette nye studier på alle nivåer. Vitenskapelige høyskoler og akkrediterte høyskoler har selvakkrediteringsrett for studier på alle nivåer innenfor fagområdene der de har rett til å tildele doktorgrad, i tillegg til på bachelorgradsnivå for alle fagområder. Utenom fagområdene for doktorgrad, må vitenskapelige høyskoler og høyskoler søke NOKUT om akkreditering av nye mastergrads- og ph.d-studier.⁴

Universitetenes rett til selvakkreditering innebærer likevel at krav i Studiekvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften må oppfylles. I sistnevnte inngår bestemte akkrediteringskriterier, og NOKUT har utarbeidet egne veiledninger for henholdsvis:

1. <i>Akkreditering av studier innenfor 1. syklus</i>	For studietilbud fra 30 studiepoengs omfang til og med bachelorgradsstudier og yrkesutdanninger av fire års normert studietid
2. <i>Akkreditering av studier innenfor 2. syklus</i>	For mastergradsstudier av 120 studiepoengs omfang, erfaringsbaserte mastergradsstudier av 90 og 120 studiepoengs omfang og mastergradsstudier av 300 studiepoengs omfang
3. <i>Akkreditering av studier innenfor 3. syklus</i>	For ph.d.-studier av 180 studiepoengs omfang og institusjonsbasert stipendprogram for kunstnerisk utviklingsvirksomhet
4. <i>Akkreditering av fellesgrad</i>	Retningslinjer for utforming av søknader om akkreditering av fellesgrader

¹ Kilde: <http://www.nokut.no/no/Universitet-og-hoyskoler/Kvalitetssikring-og--utvikling/> (lest 01.09.2016)

² Kilde: <http://www.nokut.no/no/Om-Studiebarometeret/> (lest 01.09.2016)

³ Kilde: <http://www.nokut.no/no/Nyheter/Nyheter-2016/2016/NOKUT-lanserer-Underviserundersokelsen/#.WFvcEU32ZaQ> og <http://www.nokut.no/no/Kalender/Kalender-2016/2017/Januar/NOKUT-frokost-Vi-legger-frem-resultatene-fra-Underviserundersokelsen/> (lest 22.12.2016)

⁴ Kilde: <http://www.nokut.no/no/Universitet-og-hoyskoler/Kvalitetssikring-og--utvikling/Akkreditering-av-nye-studietilbud/> (lest 01.09.2016)

5. *Spesielt for akkreditering av grunnskolelærerutdanninger på masternivå*

For søknader om akkreditering av integrert femårig lærerutdanning på masternivå

Akkrediteringskriteriene er inndelt i fire områder; grunnleggende forutsetninger for akkreditering, plan for studiet, fagmiljø tilknyttet studiet samt støttefunksjoner og infrastruktur. Nedenfor er gjengitt gjeldende akkrediteringskrav for 1. og 2 syklus (identiske med unntak av 2 krav om fagmiljøet);

§ 7-1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

1. *Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:*
  - a. *Styringsordning*
  - b. *Reglement*
  - c. *Klagenemnd*
  - d. *Læringsmiljøutvalg*
  - e. *Utdanningsplan (gjelder bare for studier på 30 studiepoeng eller mer)*
  - f. *Vitnemål og Diploma Supplement*
  - g. *Kvalitetssikringssystem*
2. *Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være fylt.
(Tillegg 1.syklus: For studier som ikke er omfattet av opptaksforskriften skal det også redegjøres for opptak.)*
3. *Rekrutteringen av studenter skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.*
4. *For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.*

§ 7-2 Plan for studiet

1. *Studiet skal ha et dekkende navn.*
2. *Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium.*
3. *Studiets innhold og oppbygging skal samsvare med og være tilpasset læringsutbytte-beskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.*
4. *Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbytte-beskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.*
5. *Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.*
6. *Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.*
7. *Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.*
8. *Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.*
9. *Studiet skal ha lokaler, bibliotektenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.*

§ 7-3 Fagmiljø knyttet til studiet

1. *Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.*
2. *Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.*
3. *Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.*

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

For andre syklus gjelder også: Minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet skal være professorer eller dosenter, og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.

4. *Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.*

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

For andre syklus gjelder også: Fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.

5. *For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.*

Som det framgår av ovennevnte akkrediteringskriterier er disse detaljerte og skal sikre god kvalitet på studieprogrammet for studentene. Ny Studietilsynsforskrift har vært på høring fra 9. september til 15. desember, og forventes å tre i kraft i løpet av 2017. Den nye forskriften er noe endret.

Da Høgskolen i Bodø ble akkreditert til *Universitetet i Nordland*, ble det vektlagt at selvakkrediterings-retten skulle ivaretas på en betryggende måte og med god dokumentasjon. Ved etablering av nye studier ble derfor den interne saksbehandlingen knyttet tett opp til NOKUTs akkrediteringskriterier. Dette ble dokumentert gjennom behandling i fakultetets lokale studiekvalitetsutvalg, videre til sentralt Studiekvalitetsutvalg og endelig godkjenning av rektor. Til sammen vel 30 nye studier er akkreditert på denne måten.

Etter fusjonen til nye *Nord universitet* er denne saksbehandlingen videreført, med først behandling i lokalt kvalitetsutvalg, deretter sentralt Utdanningsutvalg og endelig godkjenning av rektor. Det er i tillegg etablert et team med administrative ansatte som skal arbeide med akkreditering av studier.

Eget tilsyn med kvaliteten på eksisterende studieprogrammer gjennom reakkreditering

Det er viktig å sikre god kvalitet for nye studieprogram. Imidlertid er det like viktig å sikre god kvalitet på eksisterende studieprogram. Dagens studieportefølje for Nord universitet består av rundt 200 bevilgningsfinansierte studieprogrammer. For høsten 2016 ble det annonsert 93 studier på Samordna opptak. Dette er grunnutdanning; årsstudier, bachelorstudier, yrkesutdanninger samt femårige integrerte masterstudier. I tillegg ble det annonsert mer enn 100 studier på Lokalt opptak. Dette er masterstudier samt etter- og videreutdanningstilbud.

For studieporteføljen for studieåret 2017-2018 ble det gjennomført noe samordning av eksisterende studieportefølje. De tre opprinnelige institusjonene som fusjonerte til Nord universitet (UiN, HiNe og HiNT) har naturlig nok en rekke like eller lignende studieprogrammer. Det er derfor viktig at disse blir gjennomgått av de vitenskapelige ansatte, og at det blir utviklet felles studieplaner for like studier. Dette skjer eksempelvis innenfor fagområdene sosiologi, økonomi og administrasjon, sykepleie samt for ny grunnskolelærerutdanning.

Som nevnt innledningsvis presiserer Strukturmeldingen ulike kriterier for kvalitet og robusthet som institusjonene vil bli vurdert ut fra. I tillegg har Nord universitet definert egne mål for det nye universitetet gjennom fusjonsplattformen. Kvalitet og robusthet er derfor særdeles viktig. Dette har betydning for universitetets utdanningsvirksomhet. De studieprogrammer som til enhver tid tilbys studentene er en del av denne utdanningsvirksomheten.

Arbeidet med akkreditering og reakkreditering inngår i universitetets kvalitetssikringssystem (KSS).

Retningslinjer for reakkreditering

Utdanningsutvalget støtter følgende retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet;

1. Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus.
2. Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.
3. Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.
4. Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette besluttet av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.
5. Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).
6. Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist.
7. Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten a) stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller b) legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.

Økonomiske konsekvenser:

Saken har økonomiske konsekvenser i den forstand at det må settes av ressurser (tid) både hos fakultet og studieadministrasjonen til å arbeide med reakkreditering. Det forventes at investering i tid til arbeid med kvalitetssikring er god økonomi.

Innstilling:

Rektor godkjenner framlagte retningslinjer for akkreditering av eksisterende studieprogrammer.

Vedlegg A58

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 17/01202-6
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche
Vedtaksdato: 29.12.2017

Sak: Justering av retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram ved Nord universitet

Vedtak:

Rektor godkjenner framlagte justerte retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer.

Bjørn Olsen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Nord universitet har egne retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram, som gjengis nedenfor. Reakkreditering betyr ny akkreditering etter ny faglig godkjenning av et studieprogram. Godkjenningen skjer i tråd med kravene i Kunnskapsdepartementets studiekvalitetsforskrift og NOKUTs studietilsynsforskrift og tilhørende veiledning.

Våren 2017 startet arbeidet med de første reakkrediteringssakene etter vedtatt plan (godkjent av rektor 29.12.2016). I tillegg til de planlagte reakkrediteringer, ble det avdekket at det kan være aktuelt med reakkreditering når studieprogrammet gjennomgår store endringer, som følge av faglig utviklingsarbeid og det årlige studieplanarbeidet.

Sentralt Utdanningsutvalg drøftet forslag til justerte retningslinjer først på møte 06.09.2017 (sak 37/2017) og videre på møte 26.10.2017 (sak 40/2017), og gjorde da slikt vedtak i siste møte:

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å godkjenne framlagte justerte retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram ved Nord universitet.

Gjeldende retningslinjer (godkjent av rektor 29.12.2016, rektorvedtak 16/03574-5) lyder slik;

1. Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus.
2. Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.
3. Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.
4. Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette besluttes av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.
5. Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).
6. Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist.
7. Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten a) stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller b) legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.

Som følge av fusjonen fra 1. januar 2016 arbeider fakultetene fortsatt med samordning av studieplaner for like studieprogrammer og faglig utvikling innenfor ulike fagområder. Tidlig høsten 2017 meldte Handelshøgskolen at det ville bli større endringer i studieplaner for en rekke studieprogram fra høsten 2018, som følge av faglig utviklingsarbeid og tilpasning til ny organisasjon. Fakultetet tok initiativ til dialog med prorektor utdanning og studiedirektør, og stilte spørsmål om situasjonen krevde reakkreditering eller ikke for de aktuelle studieprogrammene. Det ble da oppdaget at retningslinjene for reakkreditering ikke ivaretar slike situasjoner.

Punkt 3 og 4 i dagens retningslinjer åpner for endring i vedtatt plan for reakkreditering. Ordlyden i punkt 4 henspiller i utgangspunktet på situasjoner med alvorlig kvalitetsbrist.

Retningslinjene bør i tillegg inneha en bestemmelse om reakkreditering med utgangspunkt i andre situasjoner, eksempelvis større grad av faglig utviklingsarbeid, større omstrukturering, større endring i tilhørende fagmiljø og lignende.

Utdanningsutvalget drøftet derfor i møte 06.09.2017 (sak 37/2017) justering av retningslinjene med utgangspunkt i vurdering av grad av endring i forhold til:

- *Studieprogrammets læringsutbytte*
- *Studieprogrammets faglige innhold og oppbygging (studieprogramdesignet)*
- *Studieprogrammets organisering, eksempelvis til/fra tverrfakultært*
- *Studieprogrammets antall studiepoeng, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
- *Studieprogrammets fagmiljø, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*

Ut fra diskusjoner i møtet, innlemmes dette som nytt punkt 5 i retningslinjene.

I tillegg kom det innspill i møtet om at retningslinjene bør innbefatte forhold der NOKUT har gitt (ny) akkreditering av studieprogrammer, eksempelvis som følge av tilsyn eller nasjonale evalueringer og lignende. Ett eksempel på dette kan være den nasjonale evalueringen av landets utdanning innen barnevern, sosialt arbeid og vernepleie (de såkalte BSV-utdanningene), som er i slutfasen. Dette er innlemmet i eksisterende punkt 1 i retningslinjene. Det er ikke gjort andre endringer i de opprinnelige retningslinjene.

Retningslinjer for reakkreditering foreslås slik (endring i nr 1 og nytt nr 5, merket med blått);

1. *Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus. Studieprogram som har gjennomgått tilsyn eller nasjonal evaluering av NOKUT, og fra denne fått godkjenning tilsvarende akkreditering, vurderes som reakkreditert.*
2. *Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.*
3. *Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.*
4. *Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette besluttes av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.*
5. *Ved endring av studieplan til studieprogram som følge av faglig utviklingsarbeid, endring i studieprogrammets fagmiljø, rammebetingelser mv, kan fakultetet melde inn studieprogram for vurdering i forhold til reakkreditering. Etter dialog med prorektor for utdanning og studiedirektøren, legges saken fram for rektor, som beslutter hvorvidt reakkreditering er nødvendig eller ikke i aktuelt tilfelle. Sentralt Utdanningsutvalg informeres om beslutningen. I vurderingen vektlegges grad av endring i;*
  - *Studieprogrammets læringsutbytte*
  - *Studieprogrammets faglig innhold og oppbygging (studieprogramdesignet)*
  - *Studieprogrammets organisering, eksempelvis til/fra tverrfakultært*
  - *Studieprogrammets antall studiepoeng, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
  - *Studieprogrammets fagmiljø, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
6. *Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).*

7. *Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist.*
8. *Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten a) stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller b) legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.*

Drøfting:

I løpet av høsten 2017 ble det meldt inn og gjort vurdering av flere saker fra flere fakultet. Det er vektlagt dialog mellom fakultetsledelse og prorektor for utdanning/studiedirektør. Det forventes at fakultetet tar initiativ til dialog i aktuelle tilfeller, og at planlagte endringer beskrives slik at det er mulig å vurdere hvorvidt reakkreditering er rimelig eller ikke. I de fleste tilfeller forventes det tidspress og for knapp tid til å la sentralt Utdanningsutvalg gi råd til rektor om beslutning. Dette må derfor ivaretas av prorektor for utdanning og studiedirektør. Det er imidlertid viktig at den formelle beslutningen om reakkreditering eller ikke løftes til rektor.

Da retningslinjene ikke har vært lagt fram for rektor tidligere i høst, er beslutning om reakkreditering (eller ikke) ivaretatt av prorektor utdanning. Beslutningene er dokumenterte og tilgjengelige i arkivet; P360 sak 17/01204.

Økonomiske konsekvenser:

Å gjennomføre en reakkrediteringsprosess for et studieprogram er en tidkrevende prosess, og dermed også ressurskrevende. Antall studieprogrammer som inngår i årlig plan for reakkreditering vil dermed ha økonomiske konsekvenser. Likeså dersom et studieprogram gjennomgår større endringer, og det etter vurdering avklares at endringene vurderes som så omfattende at reakkreditering skal gjennomføres. Det er ikke mulig å anslå nærmere de økonomiske konsekvensene. Imidlertid vurderes arbeidet med reakkreditering som en nødvendig del av universitetets egen kvalitetssikring av kvalitet i utdanningen.

Innstilling:

Rektor godkjenner framlagte justerte retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer.

Vedlegg A59

Arkivsak-dok. 18/00834-1
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche

Saksgang
Utdanningsutvalget 27.02.2018

KSS PROSESSBESKRIVELSE - REAKKREDITERING EKSISTERENDE STUDIEPROGRAM

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget støtter forslag til KSS prosessbeskrivelse for reakkreditering av eksisterende studieprogram med de innspill til endringer, som framkom i møtet.

Sammendrag

Det skal utarbeides prosessbeskrivelser for alle viktige områder innenfor Utdanning. I denne saken legges fram prosessbeskrivelse for reakkreditering av eksisterende studieprogram. Rektor vedtar årlig plan for reakkreditering. Første runde ble gjennomført i 2017, med til sammen 13 studieprogrammer fordelt på alle fakultet. I tillegg ble 2 studieprogrammer med vesentlige endringer innmeldt for reakkreditering (HHN). I plan for reakkreditering i 2018 inngår til sammen 8 studieprogrammer fordelt på 3 fakultet (FBA, FLU og FSH).

Saksframstilling

Bakgrunn

På universitetets hjemmeside kan vi lese følgende:

«Kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten

Alle universiteter og høyskoler i Norge skal ha et system for kvalitetssikring som bidrar til kontinuerlige forbedringer i utdanningstilbudene. Systemet skal gi institusjonen et godt grunnlag for egenvurdering og kvalitetsforbedring.»

Studieavdelingen ivaretar KSS prosessbeskrivelser for følgende områder;

Studieportefølje	Under utarbeidelse
Etablering og akkreditering av nytt studieprogram	Under utarbeidelse
Reakkreditering av eksisterende studieprogram	Forslag presenteres UU 27. februar
Studieplanarbeid (herunder årlig studieplanarbeid)	Forslag presenteres UU 27. februar
Opptak	Utarbeidet, publisert på web
Eksamen	Under utarbeidelse
Vitnemål	Under utarbeidelse
Ph.d. utdanningen	Utarbeidet, publisert på web
Internasjonalisering	Utarbeidet, publisert på web

Denne saken gjelder prosessbeskrivelse for *reakkreditering av eksisterende studieprogram*.

Nord universitet har innført internt tilsyn med kvaliteten på sine studieprogram gjennom rektorvedtak 29.12.2016 om retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer (dekanvedtak 17/01202-2). I følge retningslinjene skal alle program reakkrediteres hvert 7. år. Retningslinjene ble justert av rektor 29.12.2017 (dekanvedtak 17/1202-6). Retningslinjene er gjengitt nedenfor (siste del av punkt 1 og hele punkt 5 er nytt):

1. *Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus. Studieprogram som har gjennomgått tilsyn eller nasjonal evaluering av NOKUT, og fra denne fått godkjenning tilsvarende akkreditering, vurderes som reakkreditert.*
2. *Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.*
3. *Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.*
4. *Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette besluttes av*

rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.

5. *Ved endring av studieplan til studieprogram som følge av faglig utviklingsarbeid, endring i studieprogrammets fagmiljø, rammebetingelser mv, kan fakultetet melde inn studieprogram for vurdering i forhold til reakkreditering. Etter dialog med prorektor for utdanning og studiedirektøren, legges saken fram for rektor, som beslutter hvorvidt reakkreditering er nødvendig eller ikke i aktuelt tilfelle. Sentralt Utdanningsutvalg informeres om beslutningen. I vurderingen vektlegges grad av endring i;*
  - *Studieprogrammets læringsutbytte*
  - *Studieprogrammets faglig innhold og oppbygging (studieprogramdesignet)*
  - *Studieprogrammets organisering, eksempelvis til/fra tverrfakultært*
  - *Studieprogrammets antall studiepoeng, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
  - *Studieprogrammets fagmiljø, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
6. *Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).*

Som vedlegg til saken følger forslag til KSS prosessbeskrivelse for reakkreditering av eksisterende studieprogram med utgangspunkt i vedtatt plan for reakkreditering.

Drøfting

Vedlagte prosessbeskrivelse omfatter ikke situasjon der årlig studieplanarbeid eller prosess med forbedring av studieplan innebærer så omfattende endringer at det i følge retningslinjene skal gjennomføres reakkreditering. Likeså omfatter den heller ikke situasjon der alvorlig kvalitetsbrist er utgangspunkt for reakkreditering.

Vedlegg:

KSS prosessbeskrivelse – Reakkreditering av eksisterende studieprogram

NORD
universitet

PROSESSBESKRIVELSE

Reakkreditering av eksisterende studier

Tittel	Reakkreditering av eksisterende studieprogram
Formål	Kvalitetssikre studieprogrammer ihht. Studiekvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften
Prosesstart	Reakkreditering kan initieres på følgende måter: <ul style="list-style-type: none"> • Etter egen plan for reakkreditering • Som følge av større endringer i studieplan • Tegn på sviktende kvalitet •
Prosesslutt	Rektorvedtak om reakkreditering: Godkjent/Ikke godkjent
Kvalitetskrav	Studiekvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften
Tidsfrister	Er spesifisert i plan for reakkreditering
Prosessansvarlig	Studiedirektør
Prosesseier	Prorektor for utdanning
Dato revidert (årlig revidering)	

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Dekan Melder inn forslag på studier som foreslås reakkreditert kommende kalenderår, til Studieavdelingen (November)	Fakultetet skal ha en 7-års plan for reakkreditering av hele studieporteføljen over 30 studiepoeng. Dekan bør lage en tidsplan for eget arbeid.	Oversendes gjennom dekanvedtak. Retningslinjer for reakkreditering.
2	Sentralt Utdanningsutvalg Foreslår plan for reakkreditering til rektor (Desember)	Saksbehandles av Studieavdelingen.	Vedtak i sentralt UU.
3	Rektor Rektor vedtar plan for reakkreditering (Desember)	Saksbehandles av Studieavdelingen.	Rektorvedtak.
4	Studieavdelingen Gjennomfører oppstartsseminar og starter veiledning (Januar/februar)	Tema oppstartseminar: krav, tidsplan, prosess, veiledning, gode eksempler. Saksbehandler (fra stab) tildeles til det enkelte studieprogram.	Eget akkrediteringsteam er etablert med egne personer (minst 2) på hvert fakultet samt egne personer i studiedirektørens stab.
5	Studieprogramansvarlig Utarbeide reakkrediteringssøknad med tilhørende dokumentasjon (Januar-juni)	Samarbeide med faglig ledelse, emneansvarlige og fakultetsadministrasjon (akkrediteringsteam). Kan få bistand fra Studieavdeling.	Søknaden skal følge NOKUTs veileder for akkreditering av studieprogram. Informasjon/maler/hjelpemidler finnes på egen webside om akkreditering / reakkreditering.
6	Lokalt utdanningsutvalg Behandler søknaden og gir råd til dekan om reakkreditering (Senest august)	Saksbehandles av fakultetsadministrasjon (akkrediteringsteam).	Dokumenteres gjennom sak til lokalt UU. Mal for saksframlegg lokalt UU.
7	Dekan Oversender søknad om reakkreditering (Frist: 15. august)	Oversendes Studieavdelingen gjennom arkivsystemet	Dekanvedtak. Vedtak fra lokalt UU. Søknad med tilhørende dokumentasjon
8	Sentralt utdanningsutvalg Behandler søknaden og gir råd til rektor om reakkreditering (September-November)	Saksbehandles av Studieavdelingen. Mangelfull søknad returneres til fakultetet.	Mal for saksframlegg sentralt UU.
9	Rektor Gjør formelt vedtak (Senest 1. desember)	Saksbehandles av Studieavdelingen.	Dokumenteres gjennom rektorvedtak (egen mal for denne typen rektorvedtak).

26/18 KSS prosessbeskrivelse - Reakkreditering av eksisterende studieprogram

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utdanningsutvalget	27.02.2018	26/18

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget støtter forslag til KSS prosessbeskrivelse for reakkreditering av eksisterende studieprogram med de innspill til endringer, som framkom i møtet.

Møtebehandling

Saksbehandler redegjorde for saken. Utvalget var engasjert og flere forhold ble påpekt;

- Studieprogramansvarlig (SPA) har sammen med prodekan utdanning/dekan ansvaret for arbeidet, men administrasjonen bistår. Dette kan være de som allerede har kompetanse på akkreditering/reakkreditering (medlemmer av akkrediteringsteamet) og/eller studierådgivere til det aktuelle programmet. I tillegg tildeles saksbehandler fra Studieavdelingen fra starten, slik at vedkommende kan bistå underveis i arbeidet dersom ønskelig.
- Det ble diskutert hvorvidt eksternt panel skal inn i reakkrediteringen eller ikke. HHN har meget gode erfaringer med å benytte eksternt panel for vurdering av relevans for arbeidslivet. Eksternt panel kan dermed anbefales i forbindelse med reakkreditering, men er samtidig en selvstendig del av KSS og kan dermed løsrives helt fra reakkreditering.
- FSH og FLU drøfter bruk av programråd som alternativ til eksternt panel, da NTNU benytter programråd og viser til gode erfaringer.

Votering

Enstemmig

Vedtak

Utdanningsutvalget støtter forslag til KSS prosessbeskrivelse for reakkreditering av eksisterende studieprogram med de innspill til endringer, som framkom i møtet.

Vedlegg A60

Arkivsak-dok. 16/03574-4
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche

Saksgang

PLAN FOR REAKKREDITERING AV EKSISTERENDE STUDIEPROGRAMMER VED NORD UNIVERSITET

Forslag til vedtak/innstilling:

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta framlagt forslag til plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer for Nord universitet for 2017.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Mottatte innspill fra dagens avdelinger og fakulteter– forslag reakkreditering 2017 og videre

Vedlegg 2: Forslag reakkreditering avventer til studieplan er samordnet

Vedlegg 3: Forslag til retningslinjer for reakkreditering av studieprogrammer ved Nord universitet

(jf UU sak 34/2016)

Saksframstilling:

Bakgrunn:

Utdanningsutvalget behandlet på sitt møte 14. september sak 34/2016; «*Internt tilsyn med kvaliteten på Nord universitet sine studieprogrammer – retningslinjer for akkreditering av eksisterende studieprogrammer*». Utvalget gjorde slikt vedtak i saken:

1. *Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta framlagte retningslinjer for reakkreditering av studieprogrammer for Nord universitet.*
2. *Utdanningsutvalget ber om å få forslag til plan med prioritert rekkefølge på minst to eksisterende studieprogram som skal reakkrediteres. Fristen er til utvalgets desembermøtet.*

Det er besluttet at rutiner for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer skal inngå i universitetets kvalitetssikringssystem. Det er foreslått i retningslinjer for akkreditering at samtlige studieprogrammer over 30 studiepoeng reakkrediteres innenfor en syklus på 7 år. Videre er det foreslått i retningslinjene at dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.

Etter Utdanningsutvalgets møte er dekanene ved dagens fakulteter og avdelinger bedt om å prioritere minst 2 studieprogrammer for reakkreditering i 2017.

Som vedlegg 1 følger mottatte forslag. Noen har meldt (som etterspurt) kun forslag for 2017, mens andre har oversendt forslag til 7 års plan. Noen av forslagene fra 2017 innebærer studieprogrammer der det forventes samordnet studieplan fra høst 2018. Disse er derfor ikke tatt med, og framgår av vedlegg 2.

Nedenfor er forslag til plan for 2017, som delvis er basert på mottatte forslag. For ordnes skyld er det også vist nye studieprogrammer fra høst 2017, som nå er under akkreditering.

Fakultet	Nye studier til akkreditering 2016	Forslag reakkreditering 2017
Fakultet for biovitenskap og akvakultur:		<i>Bachelor i internasjonal markedsføring Bachelor havbruksdrift og ledelse</i>
Handelshøgskolen:	<i>Joint Master Degree in Public Sector Economy</i>	<i>Bachelor i økonomi og ledelse (inkluderer årsstudium) Bachelor i regnskap</i>
Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag:	<i>Grunnskolelærer master 1-7 Grunnskolelærer master 5-10 Lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag Master i musikk</i>	<i>Årsstudium i musikk Bachelor – faglærerutdanning i musikk</i>
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap:	<i>Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic</i>	<i>Bachelor i farmasi (UU 14.12.2016) Master i klinisk sykepleie</i>
Fakultet for samfunnsvitenskap:	Bachelor i geografi	<i>Bachelor i 3D art, animasjon og visuelle effekter Bachelor i film og TV produksjon Bachelor i spill og opplevelsesteknologi</i>

VEDLEGG 1: Mottatte innspill fra dagens avdelinger og fakulteter– forslag reakkreditering 2017 og videre

ÅR	Fakultet for biovitenskap og akvakultur	Handelshøgskolen	Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag *	Fakultet for sykepleie og helsevitenskap *	Fakultet for samfunnsvitenskap*
2016				<i>Bachelor i farmasi (HEL)</i> <i>Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic (HEL/PHS)</i>	
2017	<i>Bachelor i internasjonal markedsføring</i>	<i>Bachelor i økonomi og ledelse</i> <i>Bachelor i regnskap</i>	<i>Årsstudium i friluftsliv</i> <i>Bachelor – Faglærer-utdanning i musikk</i>	<i>Master i klinisk sykepleie (PHS)</i>	<i>Fra NSN:</i> <i>IKT for lærere 1 (30 stp)</i> <i>IKT for lærere 2 (30 stp)</i> <i>Årsstudium i ledelse og personalarbeid</i> <i>Fra FSV:</i> <i>Bachelor i 3D art, animasjon og visuelle effekter</i> <i>Bachelor i film og TV produksjon</i> <i>Bachelor i spill og opplevelsesteknologi</i>
2018	<i>Bachelor havbruksdrift og ledelse</i> <i>Årsstudium i husdyrfag</i> <i>Bachelor i husdyrfag, velferd og produksjon</i>			<i>Bachelor i sykepleie (HEL)</i> <i>Bachelor i vernepleie (HEL)</i>	
2019	<i>Grunnstudium (60 stp)</i> <i>Årsstudium i natur og kulturminneoppsyn</i>				
2020	<i>Bachelor i dyrepleie</i>			<i>Master i psykisk helsearbeid (HEL)</i> <i>Videreutdanning i veiledningspedagogikk (15 + 15 + 30 stp) (HEL)</i>	
2021	<i>Joint Bachelor Degree in Animal Science</i> <i>Årsstudium i naturforvaltning</i> <i>Bachelor i naturforvaltning</i> <i>Bachelor i utmarksforvaltning</i>				
2022	<i>Bachelor i biologi</i> <i>Bachelor i økonomi og landbruk</i>			<i>Videreutdanning i kunnskaps-basert eldreomsorg (60 stp)</i> <i>Motiverende intervju (30 stp)</i>	
2023	<i>Master i biologi og akvakultur</i>				

VEDLEGG 2: FORSLAG REAKKREDITERING AVVENTER TIL STUDIEPLAN ER SAMORDNET

Årsstudium i friluftsliv, campus Bodø:

1. STUDIEÅR			
Høst 2016			
Friluftsliv og samfunn NA171L 10 SP	Friluftslivstere 1 (1/2) NA159L 20 SP	Friluftslivstere 2 (1/2) NA160L 20 SP	Praksis og egenferd (1/2) NA161L 0 SP
Vår 2017			
Friluftslivstere 1 (2/2) NA159L 20 SP	Friluftslivstere 2 (2/2) NA160L 20 SP	Praksis og egenferd (2/2) NA161L 0 SP	Friluftslivpedagogikk NA172L 10 SP

Årsstudium i friluftsliv, campus Levanger (foreslått reakkreditert):

1. STUDIEÅR	
Høst 2016	
Friluftsliv; fjell, skog og vann FRI410 20 SP	Natur, kultur og samfunn FRI420 10 SP
Vår 2017	
Friluftslivpedagogikk FRI440 10 SP	Friluftsliv; vinter, fjære og sjø FRI4301 20 SP

Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling, campus Bodø:

1. STUDIEÅR			
Høst 2016			
Kommunikasjon		Organisasjonspsykologi	
OR280S	10 SP	OR214S	20 SP
Vår 2017			
Arbeidsrett		Kompetanseledelse	
RE105S	20 SP	OR213S	10 SP

Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling, campus Mo i Rana:

1. STUDIEÅR			
Høst 2016			
Arbeidsrett		Kommunikasjon	
RE105S	20 SP	OR280S	10 SP
Vår 2017			
Kompetanseledelse		Organisasjonspsykologi	
OR213S	10 SP	OR214S	20 SP

Årsstudium i ledelse og personalarbeid, campus Levanger (foreslått reakkreditert):

1. STUDIEÅR			
Høst 2016			
Organisasjonens kunnskapsgrunnlag (1/2)			
LPO5101	15 SP		
Vår 2017			
Organisasjonens kunnskapsgrunnlag (2/2)		Personalledelse og arbeidsrett	
LPO5101	15 SP	LPO5201	15 SP
2. STUDIEÅR			
Høst 2017			
Ledring og utvikling i organisasjoner (1/2)			
LPO5301	15 SP		
Vår 2018			
Ledring og utvikling i organisasjoner (2/2)		Oppgave	
LPO5301	15 SP	LPO540	15 SP

Foreslåtte retningslinjer for reakkreditering – jamfør UU sak 34/2016 (møte 14.september 2016)

1. Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus.
2. Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.
3. Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.
4. Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette besluttes av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.
5. Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).
6. Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist.
7. Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten a) stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller b) legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.

72/16 Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utdanningsutvalget	14.12.2016	72/16

Forslag til vedtak/innstilling:

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta framlagt forslag til plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer for Nord universitet for 2017.

Møtebehandling

Saken ble presentert i møtet av Anne-Lovise Reiche (saksbehandler). Forslag til prioritering for 2017 ble drøftet, og ble litt endret fra opprinnelig forslag i saken.

Votering

Enstemmig (8 medlemmer).

Vedtak

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta følgende plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer for Nord universitet for 2017:

Fakultetet	Plan for reakkreditering i 2017
Fakultet for biovitenskap og akvakultur:	<i>Bachelor i internasjonal markedsføring Bachelor i husdyrfag, velferd og produksjon (inkluderer Årsstudium i husdyrfag)</i>
Handelshøgskolen:	<i>Bachelor i økonomi og ledelse (inkluderer årsstudium) Bachelor i regnskap</i>
Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag:	<i>Årsstudium i musikk Bachelor – faglærerutdanning i musikk</i>
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap:	<i>Bachelor i farmasi (allerede behandlet i UU 14.12.2016) Master i klinisk sykepleie</i>
Fakultet for samfunnsvitenskap:	<i>Bachelor i 3D art, animasjon og visuelle effekter Bachelor i film og TV produksjon Bachelor i spill og opplevelsesteknologi</i>

Vedlegg A61

Arkivsak-dok. 17/04288-1
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansens
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche

Saksgang
Utdanningsutvalget 18.01.2018

PLAN FOR REAKKREDITERING AV EKSISTERENDE STUDIEPROGRAMMER VED NORD UNIVERSITET - PLAN FOR 2018

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta følgende plan for reakkreditering 2018:

Fakultet	Studieprogram
FBA	<i>Bachelor i havbruksdrift og ledelse Master i biovitenskap og akvakultur</i>
FLU	<i>Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere Master i tilpassa opplæring</i>
FSH	<i>Bachelor i sykepleie (studiested Levanger) Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert (praksisområde Nordland)</i>
FSV	<i>Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse Bachelor i nordområdestudier Bachelor i journalistikk</i>
HHN	Ingen

Saksframstilling

Bakgrunn

Internt tilsyn med kvaliteten på Nord universitet sine studieprogram ble innført ved at rektor godkjente 29.12.2016 egne retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer (dekanvedtak 17/01202-2). I følge retningslinjene skal alle program reakkrediteres hvert 7. år.

Følgende plan for reakkreditering 2017 ble vedtatt av rektor (også 29.12.2016, dekanvedtak 17/01202-3):

Fakultet	Plan for reakkreditering 2017
FBA	Årsstudium i husdyrfag Bachelor i internasjonal markedsføring Bachelor i internasjonal markedsføring
FLU	Årsstudium i musikk Bachelor i musikk, faglærerutdanning
FSH	Bachelor i farmasi Master i klinisk sykepleie
FSV	Bachelor i film og TV produksjon Bachelor i 3D art, animasjon og visuelle effekter Bachelor i spill og opplevelsesteknologi
HHN	Årsstudium i økonomi og ledelse Bachelor i økonomi og ledelse Bachelor i regnskap

I tillegg ble det avdekket behov for reakkreditering som følge av større endringer i studieplan. Av denne grunn ble retningslinjene for reakkreditering drøftet i Utdanningsutvalgets møte 6. september og 26. oktober, og endelig godkjent av rektor 29.12.2017 (dekanvedtak 17/1202-6). Retningslinjene ivaretar nå også disse forhold. Før retningslinjene formelt ble godkjent ble, det avklart i dialog mellom prorektor utdanning, studiedirektør og fakultet at følgende programmer også skulle gjennom en reakkrediteringsprosess:

Fakultet	Nye reakkrediteringer i 2017	Tidligere navn
HHN	Bachelor i digital økonomi og organisasjon Master i beredskap og kriseledelse	Bachelor i informasjonssystemer Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse

Fakultetet er bedt av prorektor utdanning å prioritere studieprogrammer for reakkreditering i 2018. Nedenfor er mottatte innspill:

Fakultet	Plan for reakkreditering 2018
FBA	Bachelor i havbruksdrift og ledelse Master i biovitenskap og akvakultur
FLU	Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere Master i tilpassa opplæring
FSH	Bachelor i sykepleie, studiested Levanger (egen studieplan) Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert (praksisområde Nordland)
FSV	Bachelor i nordområdestudier inkludert årsstudium Bachelor i journalistikk
HHN	Ingen

Vurdering

Innspill fra FSH ble etterlyst rett for utsending av sakspapirer til møtet. Følgende innspill ble oversendt av fakultetsdirektør 15.01.2018, og lagt fram i møtet som forslag til plan for FSH;

- *Bachelor i sykepleie*, studiested Levanger (egen studieplan)
- *Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert* (praksisområde Nordland)

HHN har oversendt en 7 års plan for sine studieprogrammer. De har i denne planen lagt inn pause fra reakkrediteringsarbeidet i 2018. Dette er begrunnet i stort antall reakkrediteringer i 2017. Det vurderes som ikke urimelig å etterkomme dette ønsket.

FSV hadde i 2017 to studieprogrammer som får vesentlig endret/ny studieplan fra høst 2018;

- *Bachelor i nordområdestudier*; Programmet har tidligere hatt 90 studiepoeng obligatoriske emner og 90 studiepoeng helt valgfrie emner. Planen blir fra høst 2018 endret ved at spesielt anbefalte valgemner legges inn i studieplanen. I tillegg får 4 av 7 eksisterende emner endring i læringsutbyttet. Fakultetet har foreslått programmet for reakkreditering i 2018. Reakkrediteringen vil inkludere Årsstudium i nordområdestudier, som er identisk med første år på bachelorprogrammet.
- *Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse*; Programmet får endret navn fra opprinnelig Bachelor i sosiologi og ny studieplan. I tillegg er studieprogrammets fagmiljø nå sammensatt av fagpersoner fra studiestedene Bodø og campus Steinkjer. Studieprogrammet tilbys ved begge studiesteder, og har tidligere kun vært tilbudt i Bodø. Fakultet har foreslått programmet for reakkreditering først i 2021. Det foreslås imidlertid at også dette programmet reakkrediteres i 2018.

Vedlegg:

Dekanvedtak FBA – om reakkreditering 2018

Dekanvedtak FLU – om reakkreditering 2018

Dekanvedtak FSH – om reakkreditering 2018

Dekanvedtak FSV – om reakkreditering 2018

Dekanvedtak HHN – om reakkreditering 2018

Fra: Hanne Solheim Hansen

Sendt: 13. oktober 2017 07:19

Til: Trine Karlsen <trine.karlsen@nord.no>; Erlend Bullvåg <erlend.bullvag@nord.no>; Sarah J. Paulson <sarah.paulson@nord.no>; Ketil Eiane <ketil.eiane@nord.no>; Hanne Thommesen <hanne.thommesen@nord.no>; Tove Sagnes <tove.sagnes@nord.no>; Anne Ringen Pedersen <anne.r.pedersen@nord.no>; Levi Gårseth-Nesbakk <levi.garseth-nesbakk@nord.no>; Steinar Stene-Sørensen <steinar.stene-sorensen@nord.no>; Egil Solli <egil.solli@nord.no>; Olav Frigaard <olav.frigaard@nord.no>; Marit Bjørnevik <marit.bjornevik@nord.no>; Jarle Jørgensen <jarle.jorgensen@nord.no>; Hugo Nordseth <hugo.nordseth@nord.no>; Geir Magne Tveide <geir.m.tveide@nord.no>

Kopi: Jan-Atle Toska <jan-atle.toska@nord.no>; Alf Magne Jacobsen <alf.m.jacobsen@nord.no>; Anne-Lovise Reiche <anne-lovise.reiche@nord.no>

Emne: Tid for å lage en plan for studier som skal reakkrediteres i løpet av 2018

Hei på dere

Vi er ikke ferdige med å reakkreditere de studiene som skal det i 2017. Vi vil likevel gjerne nå lage planen for 2018, fordi vi ønsker å flytte reakkrediteringsarbeidet til vårsemesteret. Det har tidligere vært laget slike planer, men vi ser at det er mange endringer og utvikling av studier i alle fakultetene som gjør at det er lurt å endre på tidligere planer.

Rektor har som kjent vedtatt at alle studieprogrammer skal gjennom en reakkrediteringsprosess hvert 7. år. Reakkrediteringen skjer i tråd med departementets studiekvalitetsforskrift (bl.a. særlige bestemmelser om mastergrader) og NOKUTs studietilsynsforskrift.

Jeg ber om at **fakultetets forslag til plan for reakkreditering i 2018 oversendes innen 22. november**. Fakultetene bør prioritere gradsstudiene. Forslag til samlet plan for universitetet legges fram for sentralt Utdanningsutvalg på møte 6. desember, og oversendes deretter til rektor som gjør endelig vedtak. Vedtatt plan for reakkreditering skal være klar i løpet av desember.

Det legges opp til at fakultetene utarbeider søknad om reakkreditering og tilhørende dokumentasjon i perioden 2. januar tom 30. april 2018, og at saksbehandling på virksomhetsnivå skjer i løpet av mai måned/tidlig juni, med behandling i sentralt Utdanningsutvalg første halvdel av juni og deretter vedtak hos rektor.

Hilsen

Hanne Solheim Hansen, PhD

Prorektor utdanning

T: +47 74 11 21 15 // M: +47 415 73 206

www.nord.no

Dekanvedtak FBA

Arkivreferanse: 17/04272-1
Saksbehandler Eirin Åsheim
Vedtaksdato: 14.11.2017

Sak: Plan for reakkreditering av studier ved FBA 2018

Vedtak:

Dekan ved Fakultet for biovitenskap og akvakultur fatter vedtak om reakkreditering av følgende studieprogram for år 2018:

- Bachelor i havbruksdrift og ledelse
- Master i biovitenskap og akvakultur

Ketil Eiane
Dekan

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Prorektor Hanne Solheim Hansen har bedt fakultetene om å foreslå plan for reakkreditering i 2018 med frist 22. november. Forslag til samlet plan for universitetet legges så frem for sentralt Utdanningsutvalget 6. desember, og oversendes deretter til rektor som gjør endelig vedtak. Vedtatt plan for reakkreditering skal være klar i løpet av desember.

Fakultetet har tidligere vedtatt en langtidsplan for reakkreditering for år 2018, men ettersom det stadig gjøres endringer og videreutvikling av studieprogram anses det som nødvendig å også oppdatere denne.

Drøfting:

I studieplan for Bachelor i havbruksdrift og ledelse, og Master i biovitenskap og akvakultur er det planlagt store endringer fra høsten 2018. Dette støtter Utdanningsutvalget ved FBA som anbefaler for dekan å søke reakkreditering for Bachelor i havbruksdrift og ledelse, og Master i biovitenskap og akvakultur i 2018.

Innstilling:

Dekan ved Fakultet for biovitenskap og akvakultur fatter vedtak om å reakkreditere studieprogrammene Bachelor i havbruksdrift og ledelse, og Master i biovitenskap og akvakultur, året 2018.

Dekanvedtak FLU

Arkivreferanse: 17/04321-1
Saksbehandler Ingrid Flægstad
Vedtaksdato: 17.11.2017

Sak: 17/04321 Re-akkreditering av studier 2018 Valg av studieprogram ved FLU

Vedtak:

Dekanen vedtar at følgende studieprogram reakkrediteres våren 2018

Årsstudium, Praktisk-pedagogisk utdanning
Mastergradstudium i tilpasset opplæring

Sarah J Paulson
Dekan

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Prorektor for utdanning ved Nord universitet har i epost bedt om at fakultetene velger ut studier for re-akkreditering i 2018.

Drøfting:

Saken ble tatt opp i møte i Utvalg for utdanningskvalitet 9.november 2017.

Utvalget vedtok å anbefale dekanen at følgende studieprogram re-akkrediteres i 2018:

- Årsstudium, Praktisk-pedagogisk utdanning
- Mastergrads utdanning, Tilpasset opplæring-

Økonomiske konsekvenser:

Innstilling:

Utvalg for utdanningskvalitet ved FLU anbefaler dekanen å foreslå følgende studier til re-akkreditering i 2018:

- Praktisk-pedagogisk utdanning.
- Master i tilpasset opplæring.

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Dekanvedtak FSV

Arkivreferanse: 17/04424-1
Saksbehandler Geir Magne Tveide
Dato 24.11.2017

Sak: Plan for reakkreditering av gradsstudier ved FSV i perioden 2018 - 2022

Vedtak:

Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV) har følgende plan for reakkreditering av gradsstudier ved FSV i perioden 2018 – 2022:

2018: Bachelor i nordområdestudier og Bachelor i journalistikk

2019: Bachelor i HRM, Master i HRM og Master in Social Science med de ulike fordypningene

2020: Master i samfunnsvitenskap med de ulike fordypningene og Bachelor i internasjonale relasjoner

2021: Bachelor i historie, bachelor sosiologi og samfunnsanalyse og Lektor i samfunnsfag

2022: Bachelor i sosialt arbeid og bachelor i barnevern. Det er varslet at disse studiene vil gå fra å være rammeplanstyrte til en ny nasjonal forskrift for BSV-studiene.

Hanne Thommesen
Dekan

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Fakultetene har blidt bedt om å lage en plan og melde inn hvilke studiet/studier som skal reakkrediteres i 2018 til prorektor for utdanning.

Ved FSV har vi valgt å lage en plan for perioden 2018 – 2022, slik at det skal være mest mulig grad av forutsigbarhet for fagmiljø, studieprogramansvarlige og administrasjonen.

Saken har vært drøftet i lokalt utdanningsutvalg (sak 44/17), hvor utvalget har gitt råd til dekan om hvilke gradsstudier som skal reakkrediteres og i hvilket studieår.

Drøfting:

FSV har hatt de tre multimediestudiene til reakkreditering i 2017. I forslaget fra dekan er det tatt hensyn til om og når studier har vært gjennom nasjonale akkrediteringsprosesser. I tillegg til når studiet ble opprettet. Bachelor i sosialt arbeid og i barnevern har vært gjennom en nasjonal akkrediteringsprosess i perioden 2016/17.

Bachelor i geografi ble akkreditert i forkant av studieåret 2017/18. Vi ser derfor ikke behov for en reakkrediteringsprosess for dette studiet før i 2023.

Økonomiske konsekvenser:

Arbeid med reakkreditering er en tidkrevende prosess, både for fagmiljøet og for administrasjonen ved FSV. Det vil måtte settes av tid for å kunne gjennomføre dette i perioden. Og for FSV (fakultetene) er tid = penger.

Innstilling:

Se vedtak.

Dekanvedtak HHN

Arkivreferanse: 17/03546-9
Saksbehandler Ellen Sirnes
Dato 22.11.2017
Dekanvedtaknr. 69/17

Sak: Plan for reakkreditering av studieprogram ved Handelshøgskolen (7 år)

Vedtak:

Plan for reakkreditering av studieprogram ved Handelshøgskolen i perioden 2017-2023 godkjennes.

Erlend Bullvåg
Dekan

SAKSUTREDNING

Bakgrunn/drøfting:

Forslag til plan for reakkreditering av studieprogram er utarbeidet av dekan i samarbeid med prodekan for utdanning.

Handelshøgskolen har inneværende år søkt om akkreditering av et nytt studieprogram (Master i regnskap og revisjon) og utarbeidet fem reakkrediteringssøknader (av fire gradsprogram og Årsstudium i økonomi og ledelse, som vist i listen under).

I 2019 planlegges reakkreditering av trafikkstudiene:

- Trafikklærer, høgskolekandidatstudium
- Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet
- Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet

De to øverste programmene utgjør til sammen det nevnte tredje programmet, bacheloren. Det må vurderes om det kun skal behandles som en søknad, reakkreditering av Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet. I tillegg ønsker fakultetet å reakkreditere MSc in Energy Management: International Governance and Business i 2019, da det planlegges større endringer i studieprogrammet fra høsten 2019.

Fakultetet har valgt å legge inn et «pauseår» i 2018, for å gi tid til å gjøre nødvendige endringer i aktuelle program. Arbeidet med å revidere studieprogrammene som skal reakkrediteres i 2019, slik at de oppfyller Studietilsynsforskriften, vil foregå i 2018. Forslag til revidert studieplan for programmene som skal reakkrediteres i 2019 behandles i lokalt utdanningsutvalg ved HHN seinest oktober 2018.

For 2020 er deltidsårsstudiet lagt inn. Av studieprogram på minimum 60 studiepoeng gjenstår da kun MSc in Business, de ulike MBA-ene og Bachelor i eiendomsmegling. Det er ønskelig å behandle MBA-ene samlet. De gjenværende programmene er derfor plassert hhv i 2021, 2022 og 2023.

Plan for (re)akkreditering av studieprogram ved Handelshøgskolen		
Studieprogram	Studiested	Akkrediters
Master i regnskap og revisjon	BODØ	2017
Master i beredskap og kriseledelse	BODØ	2017
Bachelor i digital organisasjon og økonomi	MO I RANA	2017
Bachelor i økonomi og ledelse	STEINKJER, BODØ, MO	2017
Årsstudium i økonomi og ledelse	STEINKJER, BODØ, MO	2017
Bachelor i regnskap	BODØ, STEINKJER	2017

Trafikklærer, høgskolekandidatstudium (2 år)	STJØRDAL	2019
Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet	STJØRDAL	2019
(Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet)	STJØRDAL	2019
Siviløkonom / Master of Science in Energy Management: International Governance and Business	BODØ	2019
Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid	BODØ, MO I RANA, VESTERÅLE N	2020
Siviløkonom / Master of Science in Business 2 år	BODØ	2021
MBA	BODØ, STJØRDAL	2022
MBA i ledelse	BODØ	2022
MBA i teknologiledelse	MO I RANA	2022
MBA i økologisk økonomi	BODØ	2022
Bachelor i eiendomsmegling	BODØ	2023

Innstilling:

Plan for reakkreditering av studieprogram ved Handelshøgskolen i perioden 2017-2023 godkjennes.

Fra: Anne Ringen Pedersen

Sendt: 15. januar 2018 21:33

Til: Anne-Lovise Reiche <anne-lovise.reiche@nord.no>; Sølvi Kjeldsø Fastvold <solvi.k.fastvold@nord.no>

Emne: Sv: FSH sin plan for reakkreditering 2018 - har dere meldt inn noe?

Bachelor sykepleie Levanger og Nett og samlingsbasert Nordland.

Fra: Anne-Lovise Reiche

Sendt: 11. januar 2018 11:27

Til: Anne Ringen Pedersen <anne.r.pedersen@nord.no>

Emne: VS: FSH sin plan for reakkreditering 2018 - har dere meldt inn noe?

Viktighet: Høy

Hei Anne!

Vi sender ut saker til UU 18/1 i dag eventuelt i morgen tidlig.

Plan for reakkreditering 2018 sendes ut da. Jeg har lett i P360 (og på epost også), men finner ikke noe fra FSH. Har dere tatt noen beslutning og hva som er innspill fra fakultet?

Mvh Anne-Lovise

16/18 Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet - plan for 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utdanningsutvalget	18.01.2018	16/18

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta følgende plan for reakkreditering 2018:

Fakultet	Studieprogram
FBA	<i>Bachelor i havbruksdrift og ledelse Master i biovitenskap og akvakultur</i>
FLU	<i>Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere Master i tilpassa opplæring</i>
FSH	<i>Bachelor i sykepleie (studiested Levanger) Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert (praksisområde Nordland)</i>
FSV	<i>Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse Bachelor i nordområdestudier Bachelor i journalistikk</i>
HHN	Ingen

Møtebehandling

Fakultetene FBA, FLU, FSV og HHN har oversendt dekanvedtak med forslag til plan for 2018. Etter etterlysning av plan for FSH, oversendte fakultetsdirektøren forslag om to programmer, jamfør innstilling til vedtaks, som ble lagt fram i møtet. Det ble i møtet opplyst fra prodekan Tove Sagnes at det innen helsevitenskap kommer nye rammeplaner og at de fleste helsefaglige studiene må gjennom store endringer i løpet av 2019. Reakkreditering for FSH utsettes derfor til 2019.

Votering

Enstemmig

Vedtak

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta følgende plan for reakkreditering 2018:

Fakultet	Studieprogram
FBA	<i>Bachelor i havbruksdrift og ledelse Master i biovitenskap</i>
FLU	<i>Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere for 8.-13.trinn Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere for 8.-13.trinn Master i tilpassa opplæring</i>

FSH	Ingen
FSV	<i>Årsstudium i nordområdestudier</i> <i>Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse</i> <i>Bachelor i nordområdestudier</i> <i>Bachelor i journalistikk</i>
HHN	Ingen

Vedlegg A62

Arkivsak-dok. 18/03774-4
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche

Saksgang
Utdanningsutvalget 05.12.2018

REAKKREDITERING AV EKSISTERENDE STUDIEPROGRAMMER VED NORD UNIVERSITET - PLAN FOR 2019

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta følgende plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer;

Fak.	Vedtatt plan for reakkreditering 2019
FBA	Forslag kommer 19.1.2018
FLU	<i>Bachelor barnehage- lærerutdanning</i>
FSH	<i>Bachelor i sykepleie Bachelor i vernepleie Bachelor i farmasi</i>
FSV	<i>Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling Bachelor i Human Resource Management Master i Human Resource Management</i>
HHN	<i>Trafikklærer Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet Bachelor i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet</i>

Sammendrag

Reakkreditering av eksisterende studieprogrammer inngår som en del av Nord universitet sitt kvalitetssikringssystem. Rektor vedtar egen plan for reakkreditering for hvert år, etter innspill fra fakultetene.

Saksframstilling

Bakgrunn

Nord universitet har innført internt tilsyn med kvaliteten på sine studieprogram gjennom retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer (rektorvedtak 29.12.2016, P360 referanse 17/01202-2). I følge retningslinjene skal alle program reakkrediteres hvert 7. år. Retningslinjene er senere justert, slik at eksempelvis større endringer i studieplan kan utløse reakkreditering (rektorvedtak 29.12.2017, P360 referanse 17/01202-6).

Retningslinjene er gjengitt nedenfor (der siste del av punkt 1 og hele punkt 5 var nytt fra 2018):

- 1. Alle studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus. Studieprogram som har gjennomgått tilsyn eller nasjonal evaluering av NOKUT, og fra denne fått godkjenning tilsvarende akkreditering, vurderes som reakkreditert.*
- 2. Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.*
- 3. Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.*
- 4. Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette beslutes av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.*
- 5. Ved endring av studieplan til studieprogram som følge av faglig utviklingsarbeid, endring i studieprogrammets fagmiljø, rammebetingelser mv, kan fakultetet melde inn studieprogram for vurdering i forhold til reakkreditering. Etter dialog med prorektor for utdanning og studiedirektøren, legges saken fram for rektor, som beslutter hvorvidt reakkreditering er nødvendig eller ikke i aktuelt tilfelle. Sentralt Utdanningsutvalg informeres om beslutningen. I vurderingen vektlegges grad av endring i;*
  - Studieprogrammets læringsutbytte*
  - Studieprogrammets faglig innhold og oppbygging (studieprogramdesignet)*
  - Studieprogrammets organisering, eksempelvis til/fra tverrfakultært*
  - Studieprogrammets antall studiepoeng, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
  - Studieprogrammets fagmiljø, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
- 6. Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).*

Nedenfor er oversikt over vedtatt plan for reakkreditering i 2017 og 2018, samt fakultetenes forslag til plan for 2019 (innhentet hos sekretærene for fakultetenes utdanningsutvalg).

FBA opplyser at forslag til plan behandles på lokalt utdanningsutvalg først 19. desember, mens FLU behandling tilsvarende plan på møte 29. november. FSH sitt forslag er basert på ny rammeplan/nasjonal forskrift. FSV opplyser at i tillegg til ønsket plan kommer reakkreditering av Bachelor i sosialt arbeid og Bachelor i barnevern på grunn av nasjonal forskrift.

ÅR	FBA	FLU	FSH	FSV	HNN
Plan 2017	<p><i>Årsstudium i husdyrvelferd</i></p> <p><i>Bachelor i husdyrfagvelferd og produksjon</i></p> <p><i>Bachelor i internasjonal markedsføring</i></p>	<p><i>Årsstudium i musikk</i></p> <p><i>Bachelor i musikk, faglærerutdanning</i></p>	<p><i>Bachelor i farmasi</i></p> <p><i>Master i klinisk sykepleie</i></p>	<p><i>Bachelor i film og TV produksjon</i></p> <p><i>Bachelor i 3D art, animasjon og visuelle effekter</i></p> <p><i>Bachelor i spill og opplevelsesteknologi</i></p>	<p><i>Årsstudium i økonomi og ledelse</i></p> <p><i>Bachelor i økonomi og ledelse</i></p> <p><i>Bachelor i regnskap</i></p>
Andre 2017					<p><i>Bachelor i digital økonomi og organisasjon</i></p> <p><i>Master i beredskap og kriseledelse (nytt navn)</i></p>
Plan 2018	<p><i>Bachelor i havbruksdrift og ledelse</i></p> <p><i>Master i biovitenskap og akvakultur</i></p>	<p><i>Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere</i></p> <p><i>Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere</i></p> <p><i>Master i tilpassa opplæring</i></p>	Ingen	<p><i>Årsstudium i nordområdestudier</i></p> <p><i>Bachelor i nordområde- og nordiske studier (nytt navn)</i></p> <p><i>Bachelor i journalistikk (avsluttet pga akkr. nytt masterprogram)</i></p>	Ingen
Andre 2018			<p><i>Bachelor i farmasi</i></p> <p><i>Videreutdanning i psykisk helsearbeid</i></p>		
Forslag Plan 2019	Behandles lokalt UU 19.12.2018	Behandles lokalt UU 19.11.2018; foreslår sannsynligvis (kun): <i>Bachelor barnehagelærerutdanning</i>	<p><i>Bachelor i sykepleie</i></p> <p><i>Bachelor i vernepleie</i></p> <p><i>Bachelor i farmasi</i></p>	<p><i>Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling</i></p> <p><i>Bachelor i Human Resource Management</i></p> <p><i>Master i Human Resource Management</i></p>	<p><i>Trafikklærer</i></p> <p><i>Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet</i></p> <p><i>Bachelor i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet</i></p>

Vurdering

Det anbefales at fakultetenes forslag til plan støttes, og suppleres med forslag fra FBA etter 19. desember. Det innebærer at rektor får oversendt saken rett etter denne dato.

Oppstartseminar for reakkreditering 2019 planlegges tidlig i januar. Erfaringer fra studieprogramansvarlige som har vært gjennom prosessen i 2017 og 2018 må videreformidles til de studieprogramansvarlige som skal delta i 2019. I tillegg må det hensyntas Utdanningsutvalgets drøfting av ambisjonsnivå i forhold til reakkrediteringer (egen sak på dette møtet) samt eventuelt justeringer i universitetets retningslinjer for reakkreditering.

77/18 Reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet - plan for 2019

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utdanningsutvalget	05.12.2018	77/18

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta følgende plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer;

Fak.	Vedtatt plan for reakkreditering 2019
FBA	Forslag kommer 19.1.2018
FLU	<i>Bachelor barnehage- lærerutdanning</i>
FSH	<i>Bachelor i sykepleie Bachelor i vernepleie Bachelor i farmasi</i>
FSV	<i>Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling Bachelor i Human Resource Management Master i Human Resource Management</i>
HHN	<i>Trafikklærer Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet Bachelor i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet</i>

Møtebehandling

Det ble meldt inn fra prodekan Marit Bjørnevik at FBA ikke ville foreslå noen programmer til reakkreditering i 2019. Fra prodekan Ingjerd Gåre Kymre ble meldt inn at FSH i tillegg ville ha med Spesialsykepleie (2 årig masterprogram eller videreutdanning) til reakkreditering i 2019. Fra FSV ved prodekan Hugo Nordseth ble i tillegg meldt inn til reakkreditering: Bachelor i sosialt arbeid og Bachelor i barnevern.

Votering

Enstemmig

Vedtak

Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta følgende plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer;

Fak.	Vedtatt plan for reakkreditering 2019
FBA	Ingen
FLU	<i>Bachelor barnehagelærerutdanning</i>
FSH	<i>Bachelor i sykepleie Bachelor i vernepleie Bachelor i farmasi Spesialsykepleie (2 årig masterprogram eller videreutdanning)</i>
FSV	<i>Bachelor i sosialt arbeid Bachelor i barnevern Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling Bachelor i Human Resource Management Master i Human Resource Management</i>
HHN	<i>Trafikklærer Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet Bachelor i trafikkpedagogikk og trafiksikkerhet</i>

REGLEMENT FOR ETABLERING AV STUDIER OG GODKJENNING AV STUDIEPLANER VED NORD UNIVERSITETET

Fastsatt av gjennom rektorvedtak15/01015-13 den 18. Mars 2016.

De kravene som her fastsettes i forbindelse med etablering av studier og godkjenning av studieplaner må ses i sammenheng med andre sentrale dokumenter (der til enhver tid siste versjon er gjeldende):

- **LOV 2015-12-18-131:** Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven).
- **FOR 2010-02-01-96:** Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.
- **FOR 2013-02-28-237:** Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften).
- NOKUT sine veiledninger for søknad om akkreditering av studier etter 1. syklus, 2. syklus, 3. syklus samt fellesgrader;
<http://www.nokut.no/no/Universitet-og-hoyskoler/Kvalitetssikring-og-utvikling/Akkreditering-av-nye-studietilbud/>
- **FOR 2005-12-01-1392:** Forskrift om krav til mastergrad.
- **FOR-2015-06-10-620:** Forskrift om endring i forskrift om krav til mastergrad.
- **Rundskriv F-11-03** Prosedyrer for behandling av søknader om etablering av fireårige yrkesutdanninger og høyere grads studier ved statlige høgskoler, vitenskapelige høgskoler og kunsthøgskoler – Delegering av myndighet til å etablere ettårige videreutdanninger/påbyggingsstudier som bygger på bachelorgrad eller tilsvarende, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 24. februar 2003.
- **FOR 2007-01-31-173:** Forskrift om opptak til høyere utdanning.
- **FOR-2016-01-06-68:** Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet.

Bestemmelser i rammeplaner som har forskriftstatus, er overordnet bestemmelser i "*Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet*".

Krav til dokumentasjon ved etablering av studium

Disse retningslinjer gjelder ved etablering av studier på lavere grad og opp til og med mastergrad.

LOV 2015-12-18-131: Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) slår fast (i § 3-3) at institusjoner som er akkreditert som universitet, har fullmakt til selv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for en grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i lovens § 3-2.

Det vises til *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* (kapittel 3) og Kunnskapsdepartementets Rundskriv F-08-10 som omhandler forannevnte forskrift.

Grunnlagsdokumentasjonen ved etablering av studier skal bestå av en generell del med vurdering av følgende forhold:

- Overordnet strategi
- Etterspørsel
- Fagmiljø
- Økonomi

I tillegg skal dokumentasjon beskrive alle de forhold som er listet opp i Studietilsynsforskriften, og skal være i tråd med tilhørende veiledninger. Dokumentasjonen skal være komplett. Dette gjelder studier på alle nivåer, inkludert studier der dekan har etableringsfullmakt. Omfanget av beskrivelsen av de enkelte punkter må tilpasses studiets omfang og nivå. Der det nylig har vært evaluering innenfor et fagområde, eller søkt om etablering av nye studier kan selvfølgelig

grunnlagsmaterialet fra dette benyttes.

Det er dekanens ansvar å frambringe dokumentasjon. Vedtaket med grunnlagsdokumenter oversendes studie- og forskningsdirektør for videre behandling. Oversendelse til styret for Nord universitet forutsetter at det foreligger et dekanvedtak der styret bes om å vedta etablering.

I henhold til *Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitetet* vedtar styret etablering av alle studier på mer enn 30 studiepoeng. Dekan ved respektive fakultet vedtar etablering av studier på 30 studiepoeng eller mindre. Ved etablering av studier der fakultetet ved dekan har fullmakt til etablering, er det dekanen som har ansvar for å sikre at studiet tilfredsstillende alle krav i dette reglement. I henhold til styrevedtak 9. mars 2016 (sak 38/2016) «Prinsipper for arbeid med studieportefølje for 2017-2018», skal alle bevilgningsfinansierte studier vedtas av styret. Studier på 30 studiepoeng eller mindre skal derfor sendes Studieadministrasjonen for videre forankring.

Godkjenning av studieplaner

Styret fastsetter på et overordnet nivå det faglige innholdet i studiet i forbindelse med vedtak om etablering av nye studier. Gjennom forskrift om studier og eksamen ved Nord universitetet og egne styrevedtak om vedtaksmyndighet er følgende delegert:

1. For nye studier hvor universitetsstyret har godkjenningsmyndighet, har styret delegert til rektor å vedta detaljert studieplan med utførlige studieprogram- og emnebeskrivelser med bestemmelser om undervisningsopplegg, vurderingsformer og lignende. Rektors vedtak fattes på bakgrunn av tilråding fra Utdanningsutvalget.
2. Styret har delegert til vedkommende dekan å fastsette studieplaner for fag/studier/ utdanninger som styres av nasjonale rammeplaner.
3. For fag/studier/utdanninger uten rammeplan har styret delegert til respektive fakultet ved dekan en rett til å etablere studier på 30 studiepoeng eller mindre, og til å godkjenne studieplaner for disse studieprogrammene. Det vises i denne sammenheng til hvordan praksis skal være, med bakgrunn i styrets vedtak om arbeidet med studieporteføljen for studieåret 2017-2018, jamfør ovenfor.
4. Dekan er gitt fullmakt til å foreta mindre endringer i øvrige studieplaner. Dette betyr i praksis at dekan har fullmakt til å vedta normal revidering av studieplanene fra år til år, men rektor må godkjenne ny studieplan dersom studieprogrammet endres vesentlig. Endringer i studieplan skal ikke tre i kraft før ved nytt studieår. Mindre endringer i pensum kan foretas underveis i studiet. Studenter som berøres av endringer i studieplan eller pensum skal sikres rimelige overgangsordninger mellom gammel og ny ordning.

Studieplan for hvert studieprogram må vedtas for hvert opptak av nye studenter.

Studieplanene publiseres på universitets web i norsk og engelsk versjon.

For engelsk versjon henvises til UHRs ordliste:

[Selected administrative terms with English translations](#)

PROSESSBESKRIVELSE – Etablering og akkreditering av nye studieprogram over 30 studiepoeng

Tittel	Etablering og akkreditering av nye studieprogram over 30 studiepoeng
Formål	Etablere og kvalitetssikre nye studieprogram
Prosesstart	Behov for etablering av nytt studieprogram over 30 studiepoeng
Proseslutt	Nytt studieprogram i vedtatt portefølje og ferdig akkreditert
Kvalitetskrav	Studiekvalitetsforskriften Studietilsynsforskriften Reglement for etablering av studier og studieplaner ved Nord universitet Forskrift om opptak til høyere utdanning Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler Forskrift om krav til mastergrad Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning
Tidsfrister	Mai: Innmelding til foreløpig studieportefølje 1. sept: Søknad om etablering og akkreditering
Prosessansvarlig	Prorektor for utdanning
Prosesseier	Rektor
Dato revidert (årlig revidering)	1.3.2018

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1.	Dekan Innmelding av nytt studieprogram i forbindelse med foreløpig studieportefølje. (mai)		<ul style="list-style-type: none"> Dekanvedtak Se prosessbeskrivelse: Vedtak av endelig studieportefølje
2.	Styret Vedtak om foreløpig studieportefølje (juni)		Styrevedtak
3.	Lokalt utdanningsutvalg Kvalitetssikre etablerings- og akkrediteringssøknad	Gir råd til dekan om godkjenning av søknad om akkreditering.	Vedtak i lokalt utdanningsutvalg
4.	Dekan Innsending av søknad om etablering og akkreditering (Frist 1. september)		Dekanvedtak

5.	Studieavdelingen Mottar søknad, forbereder styresak om etablering og forbereder sak til utdanningsutvalget om akkreditering.		
6.	Utdanningsutvalget Kvalitetssikring av akkrediteringssøknad	Anbefaler overfor rektor om studieprogrammet kan akkrediteres eller ikke. Forbereder rektorvedtak etter UU-vedtak.	Vedtak i UU
7.	Rektor Gjør vedtak om akkreditering av nye studier		Rektorvedtak
8.	Studieavdelingen Formidling av rektorvedtak til fakultet, kommunikasjon og opptak.	Rektorvedtaket innebærer at studieprogrammet inngår i studieporteføljen.	Registrering i FS av nytt studieprogram

Vedlegg A65

Møtedato	Behandlingsnummer	Behandlingsaktivitet	Utvalg	Behandlingstype	Beh. status
05.12.2018	24/18	Høring – justering av NOKUTs kriterier / godkjenningspraksis for generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
05.12.2018	74/18	Reakkreditering 2018 - Bachelor i farmasi (oppfølging av rektors vedtak fra 2017)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
05.12.2018	72/18	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 28. november 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
05.12.2018	71/18	Godkjenning av innkalling til møte 5. desember og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
05.12.2018	23/18	Drøfting og innspill - ulike problemstillinger i forbindelse med akkrediteringer	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
05.12.2018	76/18	Drøfting av ambisjonsnivå i arbeid med akkreditering og reakkreditering	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
05.12.2018	73/18	Møteplan for utdanningsutvalget - vårsemesteret 2019	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
05.12.2018	25/18	Studentdemokratiet ved Nord universitet, om studentparlamentet, opplæring og rollen som studenttillitsvalgt	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
05.12.2018	78/18	Studiekalender for studieåret 2019-2020	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
05.12.2018	77/18	Reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet - plan for 2019	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
05.12.2018	75/18	Reakkreditering 2018- Videreutdanning i psykisk helsearbeid	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
28.11.2018	22/18	Nyhetsbrev fra UHR - juli og august 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
28.11.2018	65/18	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 13. september 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
28.11.2018	64/18	Godkjenning av innkalling til møte 28. november og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
28.11.2018	69/18	Reakkreditering 2018 - Bachelor i havbruksdrift og ledelse	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
28.11.2018	21/18	Orientering om tilsyn med Nord universitets systematiske kvalitetsarbeid	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
28.11.2018	67/18	Reakkreditering 2018 - Årsstudium personlig trener	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
28.11.2018	68/18	Reakkreditering 2018 - Årsstudium i nordområdestudier og Bachelor i nordområde- og nordiske studier (opprinnelig Bachelor i nordområdestudier)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
28.11.2018	66/18	Akkreditering av nytt program 2018 - Bachelor i trening (opprinnelig Bachelor i trening og treningsledelse)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
28.11.2018	70/18	Rutinebeskrivelse for håndtering av avvik på 2-to karakterer eller mer mellom ordinær sensur og klagesensur	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
13.09.2018	18/18	NIFU - kandidatundersøkelsen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
13.09.2018	63/18	Ny behandling; Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Bachelor i musikk, faglærerutdanning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
13.09.2018	20/18	Nyhetsbrev fra UHR - mai og juni 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
13.09.2018	16/18	Opplæring av studenttillitsvalgte	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
13.09.2018	17/18	Orientering om SHOT-undersøkelsen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
13.09.2018	61/18	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møter 5. juni og postmøte 21. juni 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
13.09.2018	60/18	Godkjenning av innkalling til møte 13. september og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
13.09.2018	59/18	Konstituering av utdanningsutvalget for studieåret 2018/2019	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
13.09.2018	19/18	Utdanningsseminar 16.-17.10.2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	På saklisten
13.09.2018	62/18	Ny behandling; Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Årsstudium i musikk	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	På saklisten
21.06.2018	58/18	Endring i møteplan - høstsemesteret 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	15/18	Eventuelt - saker som ble ønsket løftet frem i møtet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	57/18	Frist for endringer i pensum og arkiveringsdato for pensum	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	14/18	Leganto - Digitalt pensumsystem	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	52/18	KSS prosessbeskrivelse - Etablering og akkreditering av nytt studieprogram	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	13/18	Nyhetsbrev fra UHR - mars og april 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	51/18	KSS prosessbeskrivelser - Vedtak av studieportefølje, Nullopptak til studie, Nedleggelse av studie samt Endring av vedtatt studieportefølje	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	55/18	Harmonisering av praksistilskudd ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	54/18	Justert forslag til felles mandat og retningslinjer for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	49/18	Oppfølging av plagiatkontroll og mistanke om plagiat	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	48/18	Sensorveiledning - mal og saksfyt	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	50/18	Master- og bacheloroppgaver – innleveringsfrister	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	12/18	Protokoll fra Læringsmiljøutvalgets møte 12. april 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	11/18	Varslet tilsyn fra NOKUT	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	56/18	Møteplan for Utdanningsutvalget - Høstsemesteret 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	47/18	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 11. april 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	46/18	Godkjenning av innkalling til møte 5. juni og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
05.06.2018	53/18	Retningslinjer for studieplaner og emnebeskrivelser på engelsk ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
03.05.2018	45/18	Rapportering av utdanningskvalitet, justert	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	43/18	Rekruttering av studenter - ønske om tidligere publisering av studieinformasjon	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	10/18	Nyhetsbrev fra UHR - februar 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	9/18	Studiebarometeret 2017 - Resultater og oppfølging	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	35/18	Forslag til felles mandat for de lokale utdanningsutvalg ved fakultetene	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	41/18	Oppfølging av plagiatkontroll og mistanke om plagiat	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	40/18	Sensorveiledning - mal og saksfyt	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	39/18	Master- og bacheloroppgaver – innleveringsfrister	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	38/18	KSS prosessbeskrivelse - Etablering og akkreditering av nytt studieprogram	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	34/18	Ny behandling - Akkreditering av nytt program; Sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning master 1-7	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	33/18	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 27. februar 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	8/18	Invitasjon til Learning and teaching Day 2018 (UEA)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	31/18	Innleveringsfrister for bacheloroppgave og masteroppgave	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	37/18	Rapportering av utdanningskvalitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	32/18	Godkjenning av innkalling til møte 11. april og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	44/18	Delstrategi internasjonalisering - innspillsrunde	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	42/18	Utdanningsseminar 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
11.04.2018	36/18	Studieplaner og emnebeskrivelser på engelsk - avklaring av ambisjonsnivå	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	5/18	Forsinket sensur 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	24/18	Handlingsplan for Utdanningsutvalget 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	23/18	Årshjul for Utdanningsutvalget 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	26/18	KSS prosessbeskrivelse - Reakkreditering av eksisterende studieprogram	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	28/18	Arbeidsgruppe for referansepraksis	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	4/18	Status opplæringsstilbud UB 2017 - hele året	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	25/18	KSS prosessbeskrivelse - Årlig studieplanarbeid	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	29/18	Høring av endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	7/18	Nyhetsbrev fra UHR - oktober 2017, november 2017 og januar 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	6/18	Referater fra lokale utdanningsutvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	22/18	Årsrapport 2017 for Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken

27.02.2018	3/18	STATUS PENSUMLISTER FOR VÅRSEMESTERET 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	21/18	Godkjenning av protokoll fra utdanningsutvalgets møte 30. januar 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	20/18	Godkjenning av innkalling til møte 27. februar og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	30/18	Interrevisjon våren 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
30.01.2018	18/18	Godkjenning av protokoll fra utdanningsutvalgets møte 18. januar 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
30.01.2018	17/18	Godkjenning av innkalling til møte 30. januar og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
30.01.2018	19/18	Akkreditering av nytt program - Sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning master 1-7	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	27/18	KSS - Evaluering av emner og studieprogram sett i en større sammenheng	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	1/18	Selbbestemmelse, medborgerskap og inkluderende praksis ved Nord universitet, avklaring fra KD	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	8/18	Godkjenning av protokoll postmøte Utdanningsutvalget 19. desember 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	9/18	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 10. januar 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	7/18	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 6. desember 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	6/18	Godkjenning av innkalling til møte 18. januar og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	11/18	Akkreditering nye studieprogram 2018 - (opprinnelig 2017)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	10/18	Master i regnskap og revisjon Regelverk for beregning av snitt og poengsum for master - og påbyggsstudier på høyere grads nivå.	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
10.01.2018	1/18	Godkjenning av innkalling til møte 10. januar 2018 og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	15/18	Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Bachelor i musikk, faglærerutdanning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	14/18	Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Årsstudium i musikk	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	12/18	Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Master i beredskap og kriseledelse (tidligere Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	13/18	Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Master i klinisk sykepleie	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
10.01.2018	4/18	Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Bachelor i regnskap	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
10.01.2018	3/18	Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Bachelor i økonomi og ledelse	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
10.01.2018	2/18	Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Årsstudium i økonomi og ledelse	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
27.02.2018	2/18	Rapport fra interrevisjon høsten 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.12.2017	55/17	Studiekalender for studieåret 2018-2019	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
10.01.2018	5/18	Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Bachelor i digital økonomi og organisasjon (opprinnelig Bachelor i informasjonsteknologi)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	49/17	Akkreditering av nye studieprogram - Bachelor i trening og treningsledelse og Årsstudium i trening og treningsledelse	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	54/17	Reakkreditering 2017 - Bachelor i film og TV produksjon	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	52/17	Reakkreditering 2017 - Bachelor i 3D art, animasjon og VFX	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	53/17	Reakkreditering 2017 - Bachelor i spill og opplevelsesteknologi	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	50/17	Reakkreditering 2017 - Årsstudium i husdyrvelferd og Bachelor i husdyrfag - velferd og produksjon	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	51/17	Reakkreditering 2017 - Bachelor i internasjonal markedsføring	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	47/17	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 26. oktober 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	46/17	Godkjenning av innkalling til møte 6. desember og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	44/17	Universitetspedagogikk	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	43/17	Status pensumlister for høstsemesteret 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	45/17	Felles møtetid ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
18.01.2018	16/18	Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet - plan for 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.12.2017	48/17	Møteplan for Utdanningsutvalget - vårsemesteret 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	40/17	Informasjon nytt pensumlistesystem	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	34/17	Universitetspedagogikk	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	40/17	Justering av retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	33/17	Studieportefølje ved Nord universitet 2018/2019	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	42/17	Høring - endring i universitets- og høyskoleloven oppfølging av kvalitetsmeldingen mv.	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	38/17	EUA - Learning and teaching forum	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	32/17	Kvalitetsrapport for utdanning 2016/2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	39/17	Nyhetsbrev fra UHR - juli og august 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	39/17	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 6. september 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	38/17	Godkjenning av innkalling til møte 26. oktober og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	37/17	Rapport fra OECD-workshop	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	36/17	Møte i UHRs utdanningsvalg, oktober 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	41/17	Revidert forslag til evaluering av emne og studieprogram	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2017	35/17	Status pensumlister for høstsemesteret 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	29/17	Utdanningsseminar 13-14 september i Mosjøen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	35/17	Valgbare spørsmålsbatterier i studiebarometer 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	34/17	Høringuttalelse - om å innføre forbud mot å bruke plagg som helt eller delvis dekker ansikt i barnehager og institusjoner	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	30/17	Opptakstill 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	31/17	Nyhetsbrev fra UHR - mai og juni 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	28/17	Reakkreditering for Handelshøgskolens studieprogrammer pga omfattende endringer i studieplan fra høst 2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	37/17	Retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram - drøfting justering av retningslinjene	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	33/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA UTDANNINGSUTVALGETS MØTE 1. JUNI 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	32/17	GODKJENNING AV INNKALLING TIL MØTE 6. SEPTEMBER OG SAKSLISTE	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	31/17	KONSTITUERING AV UTDANNINGSUTVALGET - HØST 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
06.09.2017	36/17	System for emneevaluering	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	27/17	Nyhetsbrev fra UHR - Mars og April 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	29/17	Språk ved besvarelse av eksamen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	27/17	Seminar med NOKUT ved Nord universitet i forbindelse med møte i Utdanningsutvalget 1. juni	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	25/17	Møteplan for Utdanningsutvalget - høstsemesteret 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	26/17	Budsjett for Utdanningsutvalget 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	25/17	Justert forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	24/17	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 7. april 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	23/17	Godkjenning av innkalling til møte 1. juni og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	26/17	Status pensumlister for vårsemesteret 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	28/17	Utdanningskvalitet ved Nord universitet - kjennetegn	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	30/17	Utdanningsseminar 2017 avholdes 13.-14. september i Mosjøen - innspill til program	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	24/17	Justert tidsplan for reakkreditering 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2017	23/17	Justert handlingsplan 2017 for Utdanningsutvalget - status pr juni	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken

07.04.2017	22/17	Budsjett for Utdanningsutvalget 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	16/17	Presentasjon av studiebarometeret	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	22/17	Definisjon av utdanningskvalitet ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	21/17	Nyhetsbrev fra SIU - mars 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	15/17	Kvalitetssvikt ved utdanningen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	21/17	Internasjonalisering ved Nord universitet - hvordan øke mobiliteten?	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	19/17	Justert handlingsplan 2017 for Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	20/17	Sensorevelninger på alle eksamener	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	18/17	Status digital eksamen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	19/17	Referat fra møte i Læringsmiljøutvalget 10.03.2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	17/17	Stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning Meld. St. 16 (2016-2017)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	20/17	Nyhetsbrev fra UHR - Februar 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	18/17	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 23. februar 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
07.04.2017	17/17	Godkjenning av innkalling til møte 7. april og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	14/17	Orientering om arbeid med studieevalueringer	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	9/17	Utviklingsprosjekter i studieavdelingen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	4/17	Status prosjekt Helhetlig kvalitetssystem	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	2/17	Avklaring oppgavefordeling mv mellom Utdanningsutvalg- Læringsmiljøutvalg-Internasjonalt utvalg og klagenemnd	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	8/17	Presentasjon av senter for fremragende utdanning ved Gry Alsos	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	11/17	Stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning Meld. St. 16 (2016-2017)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
23.02.2017	6/17	Nord universitets studieportefølje for studieåret 2017 - 2018; om styrets vedtak 26.10.2016 og status pr i dag	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	5/17	Orientering om NOKUTs vedtak og tilsynsrapport av 08.12.2016; Innledende tilsyn med Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	3/17	Årsrapport 2016 for Utdanningsutvalget - orientering til nytt utvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	7/17	Ny forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	14/17	Mandat for Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	15/17	Årshjul for Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	11/17	Konstituering av Utdanningsutvalget - vårsemesteret 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	10/17	Status opplæringsstilbud gitt av universitetsbiblioteket høsten 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	12/17	Referat fra lokale kvalitetsutvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	13/17	Nyhetsbrev fra UHR - Desember 2016 og januar 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	13/17	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 26. januar 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	12/17	Godkjenning av innkalling til møte 23. februar og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
23.02.2017	16/17	Retningslinjer forengetbetaling ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	8/17	Ny behandling - Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i geografi	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	6/17	Ny behandling - Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Master i musikk	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	3/17	Årsrapport 2016 for Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	2/17	Godkjenning av protokoll fra Utdanningsutvalgets møte 14. desember 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	1/17	Godkjenning av innkalling til møte 26. januar og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	5/17	Ny behandling - Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Lektorutdanning i kroppspøving og idrettsfag	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	10/17	Ny behandling - Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i farmasi (reakkreditering)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	7/17	Ny behandling - Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Master i folkehelsearbeid	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	4/17	Ny behandling - Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Grunnskolelærerutdanning master 1-7 og Grunnskolelærerutdanning master 5-10	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	9/17	Ny behandling - Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2017	1/17	Rapport fra intervisjon høsten 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	55/16	Inntak av studentarbeid til universitetsbiblioteket - rektors beslutning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	54/16	Godkjente vurderingsformer for Nord universitet - rektors beslutning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	57/16	Nyhetsbrev fra UHR - november 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	72/16	Plan for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	58/16	Nyhetsbrev fra SIU - november 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	74/16	Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	53/16	Høringsvar på forslag til ny forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) - orientering til Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	69/16	To skoleeksamener på samme dag	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	68/16	Norsk kurs for utenlandske studenter	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	56/16	Referat fra lokale Studiekvalitetsutvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	71/16	Godkjenning av møteprotokoll fra Utdanningsutvalgets møte 1. desember 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	70/16	Godkjenning av innkalling til møte 14. desember og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	75/16	Godkjenning av studieplan med tilhørende dokumentasjon for Bachelor i Farmasi (180 stp)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	76/16	Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Master i folkehelsearbeid	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	77/16	Endring av språkkrav i lokalt opptak til engelskspråklige masterprogram - avklaring etter høring.	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	49/16	Veilder og mal for læringsutbyttebeskrivelser ved Nord universitet - endelig versjon	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	67/16	Studiekalender for studieåret 2017-2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	65/16	Opptak ved Nord universitet - søknadsfrister Lokalt opptak, masteropptak, enkeltmøteopptak og regelverk for realkompetanseopptak	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	52/16	NTNU og Nord universitet har fått 2 Sentre for fremragende utdanning (SFU) - ENgag og ExcITed	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	50/16	Referat fra lokale kvalitetsutvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	51/16	NOKUT-konferansen om høyere utdanning 1.-2. november 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	58/16	Møteplan for Utdanningsutvalget våren 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	57/16	Ekstramøte i Utdanningsutvalget desember 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	56/16	Godkjenning av møteprotokoll fra Utdanningsutvalgets møter 28. oktober og 16. november 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	55/16	Godkjenning av innkalling til møte 1. desember og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	63/16	Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Joint Master Degree in Public Sector Economy (120 stp)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	64/16	Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for master i musikk	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2016	73/16	Godkjenning av studieplan med tilhørende dokumentasjon for Bachelor i geografi	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	60/16	Kvalitetshåndbok for utdanningsvirksomheten - endret	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken

01.12.2016	61/16	Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Grunnskolelærerutdanning master 1-7 og Grunnskolelærerutdanning master 5-10	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	62/16	Godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	59/16	Ny forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften) - Forslag til høringsvar fra Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.12.2016	66/16	Retningslinjer for bruk av Obligatorisk deltakelse i undervisningen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
16.11.2016	53/16	Godkjenning av innkalling til møte 16. november 2016 og sakslite	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	48/16	NOKUTs tilsynsrapport - Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse oppfyller ikke Studietilsynsrapporten	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
16.11.2016	54/16	Godkjente vurderingsformer ved Nord universitet - endelig avklaring	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	48/16	Forsinnet sensur 2015	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	45/16	Referat fra lokale Studiekvalitetsutvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	46/16	Utkast til mal for beskrivelse av læringsutbytte	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	42/16	Høring av utkast til forskrift om Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring og om henvisning til Det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	52/16	Inntak av studentarbeid - Utdanningsutvalgets møte 28. oktober 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	47/16	Godkjente vurderingsformer ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	51/16	Retningslinjer for opptak og mottakelse av internasjonale studenter	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	49/16	Retningslinjer for utreisende studenter	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	50/16	Endring av språkkrav i lokalt opptak til engelskspråklige masterprogram	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	45/16	Kvalitetshåndbok for utdanningsvirksomheten	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	46/16	Nyhetsbrev fra UHR - september 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	47/16	Nyhetsbrev fra SIU - september 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	43/16	Orientering om samordning og utvikling av studieporteføljen for studieåret 2017-2018	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	44/16	Fakultetene/avdelingenes studiekvalitetsrapport 2015/2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	44/16	Ny Studietilsynsforskrift. Hva er nytt og punkter til diskusjon	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	43/16	Godkjenning av møteprotokoll fra Utdanningsutvalget 14. september 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
28.10.2016	42/16	Godkjenning av sakliste og innkalling	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	41/16	Etterlysning - publisering av studentarbeid	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	40/16	Endret møtedato for oktober (skype-møte)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	33/16	Implementering av digital eksamen – status per august 2016 og veien videre	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	37/16	Avklaring fra Kunnskapsdepartementet om utstedelse av vitnemål - tilknytningskravet i godskrivningsforskriften	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	30/16	Referat fra lokale Studiekvalitetsutvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	38/16	UHRs karakterundersøkelse 2015 - Veilederes rolle ved vurdering av masteroppgaver	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	36/16	Hvordan praktisere obligatorisk deltakelse / obligatorikk på like utdanninger	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	41/16	Nyhetsbrev fra SIU - juni og september 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	40/16	Nyhetsbrev fra UHR - mai og juni 2016 - spesielt om bedre kvalitet i praksisstudier	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	39/16	UHRs karaktersamling 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	32/16	Seminar for studieprogramansvarlige - avholdt i Mosjøen 5.-6. september 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	35/16	Veiledning for utforming av læringsutbyttebeskrivelser for Nord universitet - oppdrag til arbeidsgruppe	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	33/16	Kvalitetssikringssystem for utdanning - prinsipper for ulike evalueringer knyttet til studier og emner	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	36/16	Endringer i Kunnskapsdepartementets Studiekvalitetsforskrift og høring for NOKUTs Studietilsynsforskrift	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	34/16	Søknader til NOKUT om Senter for fremragende utdanning (SFU) - samarbeid med NTNU	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	34/16	Internt tilsyn med kvaliteten ved Nord universitet sine studieprogrammer – reakkreditering av eksisterende studieprogrammer	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	35/16	Innspill til Stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	31/16	Resultater fra Studiebarometeret 2015 - fakultetenes / avdelingenes tilbakemelding om oppfølging av resultatene	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	38/16	Status opplæringsstilbud gitt av universitetsbiblioteket våren 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	32/16	Godkjenning av møteprotokoll fra Utdanningsutvalget 1. juni 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	31/16	Godkjenning av sakliste og innkalling	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	30/16	Konstituering av Utdanningsutvalget høstsemesteret 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	39/16	Status pensumlister for høstsemesteret 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	25/16	Kvalitetsrapport Nord universitet 2015 (tidligere UIN, HiNe og HINT)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	24/16	Kvalitetssikringssystem for utdanning - forslag til nytt felles system for Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	20/16	Budsjett for Utdanningsutvalget og Læringsmiljøutvalget 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Behandlet
01.06.2016	23/16	Innspill til Stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	24/16	Orientering - tilbakemelding fra SIU om slutt rapport Erasmus+ Trøndelag/Bodo	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	29/16	Guide for digital kompetanse og undervisningskvalitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	21/16	Orientering om ny 5 årig integrert lærerutdanning på masternivå	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	27/16	Digital eksamen Nord universitet - forslag til plan for implementering	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	22/16	Møteplan for høsten 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	19/16	Justert mandat for Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	29/16	Forslag til medlemmer i Lærebokutvalget for høyere utdanning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2016	37/16	Forslag godkjente vurderingsformer ved Nord universitet - gjeldende fra høst 2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	21/16	Fordeling strategiske midler 2016 - digitale verktøy i utdanningen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	17/16	Orientering fra workshop 9.-10. mai i Wien; oppfølging av Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	26/16	Gjennomgang av studieprogram- og emnebeskrivelser, herunder læringsutbyttebeskrivelser, læringsformer, vurderingsformer og studieprogrammets mobilitetsvindu (internasjonalisering)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	26/16	Nyhetsbrev fra NOKUT - mars 2016; blant annet om resultatene fra Nasjonal deleksamen for sykepleierutdanningene	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	28/16	Nyhetsbrev fra SIU - april 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	27/16	Nyhetsbrev fra UHR - april 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	20/16	Foreløpig studieportefølje 2017-2018; samordning og utvikling av studieporteføljen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	25/16	Utsying av Utdanningskvalitetsprisen 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken

01.06.2016	23/16	Retningslinjer for studieretning ved gradsprogrammer ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	22/16	Årlig seminar for studieprogramansvarlige ved Nord universitet - forslag september 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	19/16	Tilsyn med akkrediteringen til Nord universitet - informasjon om dokumentasjon oversendt NOKUT	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	18/16	Godkjenning av møteprotokoll fra Utdanningsutvalget 19. april 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	17/16	Godkjenning av sakliste og innkalling	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	18/16	Kunnskapsdepartementets Tilstandsrapport om høyere utdanning 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	26/16	Forsinket sensur 2015	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
15.03.2016	16.1/16	Bekyringsmelding om kvalitet på nye studietilbud startet opp i Bodø høsten 2015	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	10/16	Studiebarometer 2015 - resultater for HINE, HINT og UIN	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	13/16	NOKUTs spørreundersøkelse til undervisere - supplement til studentundersøkelsen (Studiebarometeret)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	20/16	Handlingsplan for Utdanningsutvalget 2016 - 2017 (justert)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	12/16	Kick-off-seminar om læringsutbyttebeskrivelser	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	23/16	Digital eksamen i Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	11/16	Referat fra lokal studie kvalitetsutvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	14/16	Orientering fra Internasjonallæringskonferansen 2016; Stavanger 9.-10. mars	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	19/16	Godkjenning av møteprotokoll fra Utdanningsutvalget 15. mars 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	18/16	Godkjenning av innkalling og sakliste	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	25/16	Innføring av sensorveiledning ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	16/16	Nyhetsbrev fra UHR - mars 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	15/16	Nyhetsbrev fra SIU - mars 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	22/16	Realkompetansekriterier for opptak til utdanninger i 1. syklus ved Nord universitet 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2016	28/16	Inntak av studentarbeid - forslag fra universitetsbiblioteket til UUs møte 1. juni 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	21/16	Retningslinjer for navnssetting av studier ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
19.04.2016	24/16	Ekstern eksamsensavvikling for studenter ved Nord universitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
15.03.2016	16/16	Godkjenning av studieplan for mastergradsstudium i undervisning og læring i grunnskolen	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
15.03.2016	14/16	Referat fra lokale studie kvalitetsutvalg	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
15.03.2016	13/16	Godkjenning av møteprotokoll fra Utdanningsutvalget 1. mars	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
15.03.2016	12/16	Godkjenning av sakliste og innkalling	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	1/16	Orientering om høringssvar - forslag til endring av forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	9/16	Informasjon om studiekalender 2016-2017	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	6/16	Invitasjon - innspill til stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	7/16	Foreløpig brev fra NOKUT om tilsyn med Nord universitet - innhentning av informasjon	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	8/16	Status opplæringstilbud gitt av universitetsbiblioteket høsten 2015	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	10/16	Inntak av studentarbeid til universitetsbiblioteket - avklaringsbehov	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	9/16	Læringsutbyttebeskrivelser - prosess for videre arbeid	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	8/16	Godkjenning av studieplan for Master i musikk- og ensembleledelse	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	7/16	Handlingsplan for utdanningskvalitet	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	5/16	Årshjul for Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	6/16	Årsrapport fra Studiekvalitetsutvalget (SKU) 2015 og fra Utvalg for utdanningskvalitet 2014/2015 + høsten 2015	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	4/16	Forslag til møtekalender for Utdanningsutvalget, våren 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	2/16	Godkjenning av protokoll fra siste møte i Studiekvalitetsutvalget (SKU) og fra Utvalg for utdanningskvalitet (UUK)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	3/16	Mandat for Utdanningsutvalget	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	1/16	Konstituering av Utdanningsutvalget for 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	4/16	Nyhetsbrev fra UHR januar 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	3/16	Nyhetsbrev fra SIU desember 2015 og januar 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	2/16	Riksrevisjonens undersøkelse av studie gjennomføringen i høyere utdanning (2014-2015)	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	11/16	Status opplæringstilbud gitt av universitetsbiblioteket høsten 2015	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken
01.03.2016	5/16	Status for pensumlister vårsemesteret 2016	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Orienteringssaker	Det er fattet et vedtak i saken
15.03.2016	15/16	Godkjenning av studieplan for Bachelor i internasjonale relasjoner	Utdanningsutvalget (01.01.2016 - 31.12.2020)	Vedtaksaker	Det er fattet et vedtak i saken

NORD
universitet

Trekk av studier - vurdering ut fra antall studenter

Tittel	Trekk av studier - vurdering ut fra antall studenter (veiledning)
Formål	Vurdere trekk av studieprogram
Tilhører prosess	Opptak
Kvalitetskrav	Ressursutnyttelse og studiekvalitet
Tidsfrister	Se egen frist fra Samordna opptak. Ved lokalt opptak, før opptaksbrev sendes
Dato revidert	Godkjent av prorektor for utdanning 1.2.2018

Rutinebeskrivelse

Dekaner og rektorat vurderer om studieprogram, herunder enkeltemner med eget opptak, skal gjennomføres. Dette skjer etter at studieporteføljen er vedtatt av styret (over 30 studiepoeng) eller av dekan (30 studiepoeng eller mindre). I planlegging, utlysning og gjennomføring av studier skal elementer fra SEFØ-modellen legges til grunn, dvs. studiet må vurderes ut fra strategisk betydning, etterspørsel, fagmiljø og økonomi.

De siste årene har Kunnskapsdepartementet har spesielt fokus på å fagmiljø og studieprogram skal være «robuste», både med hensyn til størrelse, effektiv ressursutnyttelse og kvalitet. Når det gjelder antall studenter sier Fra St.Meld 18 (2014-2015) – *Konsentrasjon for kvalitet* (s. 26) følgende:

3.2.1 Svak rekruttering og små studentkull

Uten godt kvalifiserte og motiverte studenter er det svært vanskelig for universiteter og høyskoler å skape studietilbud av høy kvalitet. Studenter trenger aktive medstudenter både for faglig og sosial utvikling, og forelesere og forskere har nytte av å møte spørsmål og friske blikk på eget fagområde. På samme måte som forskergrupper generelt bør være over en viss størrelse, bør kullene på ulike utdanninger ikke være for små. Det vil variere fra fag til fag hva som er ideelt og mulig, men Kunnskapsdepartementet har lagt til grunn at det som hovedregel ikke er hensiktsmessig å gi undervisningstilbud til grupper under 20 studenter. Det skyldes både ønsket om studiemiljøer av en viss størrelse og hensynet til rimelig ressursutnyttelse.

Allerede i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2014 til Universitetet i Nordland ble følgende presisert:

Departementet legger til grunn som hovedregel at det ikke er hensiktsmessig å gi undervisningstilbud til grupper under 20 studenter. Laveste kandidatmåltall settes derfor til 20. For noen institusjoner med spesielle utfordringer med å oppnå minstekravet på 20 kandidater ber departementet om at det legges fram planer i Årsrapport for økning til 20 kandidater over en periode på tre år.

Både av hensyn til effektiv ressursutnyttelse og god studiekvalitet forutsetter rektoratet at kravet om 20 studenter skal veie tungt når dekanene ut fra antall søkere skal vurdere om et studieprogram bør gjennomføres eller ikke.

Trekk av studier - Vurdering om igangsetting ut fra krav til fagmiljø

Tittel	Vurdering om igangsetting ut fra krav til fagmiljø
Formål	Vurdere trekk av studieprogram
Tilhører prosess	Opptak
Kvalitetskrav	§ 2-3 i studietilsynsforskriften (se også NOKUTs veileder)
Tidsfrister	Se egen frist fra Samordna opptak. Ved lokalt opptak, før opptaksbrev sendes
Dato revidert	Godkjent av prorektor for utdanning XX.YY, revidert 1.3.2018

Rutinebeskrivelse

Dekaner og rektorat vurderer om studieprogram, herunder enkeltemner med eget opptak, skal gjennomføres. Dette skjer i forbindelse med studieporteføljearbeidet. I planlegging, utlysning og gjennomføring av studier skal elementer fra SEFØ-modellen legges til grunn sammen med studentenes vurdering av kvaliteten av studieprogrammet.

De siste årene har Kunnskapsdepartementet har spesielt fokus på at fagmiljø og studieprogram skal være «robuste», både med hensyn til størrelse, effektiv ressursutnyttelse og kvalitet. Se St.Meld 18 2014/2015 Konsentrasjon for kvalitet, side 18: *Det er avgjørende at fagmiljøene er av en viss størrelse, at de tåler skiftende konjunkturer, har kapasitet til omstilling, god tilgang på vitenskapelig utstyr og er konkurransedyktige og internasjonalt attraktive.*

Hvis krav til fagmiljøet ikke er oppfylt, skal dekan i samråd med prorektor for utdanning vurdere om opptak kan gjennomføres.

§ 2.3 Krav til fagmiljøet i studietilsynsforskriften:

1. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.
2. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.
3. Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet.
4. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:
  - a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.
  - b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent kompetanse.

- c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.
5. Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.
6. For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.

Hvis krav til fagmiljøet ikke er oppfylt, skal dekan i samråd med prorektor for utdanning vurdere om opptak kan gjennomføres.

NORD
universitet

Trekk av studier – vurdering ut fra tilbakemeldinger

Tittel	Trekk av studier – vurdering ut fra tilbakemeldinger
Formål	Sikre god kvalitet i studieprogram
Tilhører prosess	Opptak
Kvalitetskrav	§2-1.1 i Studiekvalitetsforskriften, krav til systematisk kvalitetsarbeid
Tidsfrister	Frister følger det årlige studieplanarbeidet
Dato revidert	XX.YY.2018

Rutinebeskrivelse

Dekaner og rektorat vurderer om studieprogram, herunder enkeltemner med eget opptak, skal gjennomføres. Dette skjer i forbindelse med studieporteføljearbeidet.

Alle studieprogram revideres årlig som følge av tilbakemeldinger og erfaringer. Tilbakemeldinger kommer fra studentenes egne evalueringer av emner og studieprogram, ansatte, studiebarometeret, eksternt panel og/eller andre eksterne evalueringer.

Dekanatet skal vurdere andre tiltak for de studieprogram som fortsatt mottar negative tilbakemeldinger fra studenter eller eksterne samarbeidspartnere. Dette kan for eksempel gjøres med en fullstendig revisjon av studieplanen med ny (re-)akkreditering, samtidig som opptak stanses i påvente av ny studieplan, eller at studieprogrammet nedlegges permanent. Dette skal drøftes med prorektor for utdanning.

Vedlegg A69

Arkivsak-dok. 18/00854-1
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Jan-Atle Toska

Saksgang

STUDIEBAROMETERET 2017 - RESULTATER OG OPPFØLGING

Forslag til vedtak:

1. Styret tar presentasjonen av Nord universitets resultater i Studiebarometeret 2017 og oppfølging av disse til etterretning.
2. Styret ber rektor sette i gang et prosjekt for å øke studentenes tidsbruk i studiene.

Sammendrag

Studiebarometeret 2017 viser at studentene er like fornøyd med studiene som i 2016. Totalt sier 74 % av studentene at de er tilfreds eller svært tilfreds med hensyn til overordnet tilfredshet med studieprogrammet. Som i tidligere år er studentene mest fornøyd med studieprogrammets arbeidslivsrelevans, fulgt av studieprogrammets evne til å inspirere. Studentene er fremdeles minst fornøyd med mulighetene deres til medvirkning, og med flere aspekter av undervisning og veiledning.

Resultatene fra Studiebarometeret brukes i universitetets systematiske kvalitetsarbeid. Den største nytten ligger i at resultatene brukes i dialogen mellom studentene og fagpersonalet i de enkelte studieprogrammene for å forbedre og videreutvikle kvaliteten i det enkelte studieprogram. Denne saken omtaler tre tema: A) Resultater for Nord universitet i Studiebarometeret 2017 B) Oppfølging av studieprogram med lav score C) Konkrete oppfølgingstiltak.

Saksframstilling

Bakgrunn

NOKUT gjennomfører hver høst en nasjonal studentundersøkelse om studiekvalitet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Undersøkelsen dekker så godt som alle norske universiteter og høyskoler. Totalt inngår omtrent 1800 studieprogram i undersøkelsen. Formålet med Studiebarometeret er å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning, og gi nyttig informasjon om studiekvalitet. Alle studenter i andre studieår på bachelor- og masterprogram og studenter i femte studieår på integrerte masterprogram og lange profesjonsutdanninger er med i undersøkelsen.

Studentene blir spurt om deres oppfatninger av ulike kvalitetsdimensjoner, for eksempel undervisning og veiledning, studie- og læringsmiljø, arbeidslivsrelevans og læringsutbytte. Det blir også spurt også om deres engasjement, studieinnsats og motivasjon. Spørsmålene er rettet mot studieprogramnivå, ikke emne- eller institusjonsnivå. I spørreundersøkelsen stilles de samme spørsmålene til alle studenter, uavhengig av type studieprogram.

1109 studenter besvarte undersøkelsen ved Nord universitet i 2017. Dette utgjør omtrent 48 % av alle som fikk tilsendt skjema. Det er noen forskjeller fakultetene imellom med hensyn til svarinnngang.

FAKULTET	ANTALL	PROSENT
Handelshøgskolen	285	46%
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap	265	47%
Fakultet for biovitenskap og akvakultur	130	54%
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag	268	58%
Fakultet for samfunnsvitenskap	161	38%

For å øke svarprosenten fra tidligere år (38 % i 2016 for Nord universitet), ble det igangsatt tiltak som spredning gjennom følgende informasjonskanaler: Facebook, Fronter, Snapchat, nettside, og at en sørget for at hver studentforening spredde informasjonen til sine tillitsvalgte, som tok det videre til aktuelle kull. På flere kull er det også satt av tid i undervisningen til å svare på undersøkelsen.

Drøfting

A. Hovedtrekk/funn

Generell tilfredshet

Det store bildet er at studenter ved Nord universitet er godt fornøyd med kvaliteten på studieprogrammene de går på. Totalt sier 74 % av studentene at de er tilfreds eller svært tilfreds med hensyn til overordnet tilfredshet med studieprogrammet. Som i tidligere år er studentene mest fornøyd med studieprogrammets arbeidslivsrelevans, fulgt av studieprogrammets evne til å inspirere. Studentene er fremdeles minst fornøyd med mulighetene deres til medvirkning, og med flere aspekter av undervisning og veiledning.

De 3 enkelsspørsmålene med høyest vurdering:

Hvilken grad mener du at studieprogrammet du går på (skala fra 1-5, der 5 er best):

- Jeg går på det studieprogrammet jeg helst vil gå på – **4,5**
- Er relevant for aktuelle yrkesområder – **4,3**
- Gir kompetanse som er viktig i arbeidslivet – **4,3**

De 3 enkelt spørsmålene med lavest vurdering:

Hvor tilfreds er du med:

- Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet – **2,9**
- Hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp – **2,9**
- Antall tilbakemeldinger du har fått fra faglig ansatte på ditt arbeid – **3,2**

Generell tilfredshet fordelt på fakultetsnivå

Studentene går i stor grad på det studieprogrammet de ønsker å gå på, mens tilfredshet med selve studieprogrammet er noe lavere, både ved Nord universitet og i det nasjonale snittet.

NASJONALT SNITT	4,5	4,1
FAKULTET/STUDIEPROGRAM	Jeg går på det studieprogrammet jeg helst vil gå på	Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap	4,6	3,9
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag	4,6	3,9
Fakultet for biovitenskap og akvakultur	4,5	4,1
Fakultet for samfunnsvitenskap	4,3	3,8
Handelshøgskolen	4,4	4,0
NORD	4,5	4,0

Undervisning og veiledning

Studenter er mest tilfreds med hvordan undervisningen dekker studieprogrammets lærestoff (pensum), og mindre tilfreds med antall tilbakemeldinger de har fått fra faglig ansatte på sitt arbeid. Resultatene for Nord universitet er lik resultater fra resten av sektoren.

Undervisning og veiledning		
Hvor tilfreds er du med:	2017 -sektor	2017-Nord
Antall tilbakemeldinger du har fått fra faglig ansatte på ditt arbeid	3,2	3,2
De faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeid ditt	3,4	3,4
Den faglige veiledningen	3,4	3,4

Faglig ansattes evne til å gjøre undervisningen engasjerende	3,6	3,5
Faglig ansattes evne til å gjøre vanskelig stoff forståelig	3,5	3,4
Hvordan undervisningen dekker studieprogrammets lærestoff (pensum)	3,8	3,7

Studie- og læringsmiljø

Studenter er mest tilfreds med biblioteket og bibliotekstjenester og minst tilfreds med lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid, IKT-tjenester, og utstyr og hjelpemidler i undervisningen.

Studie- og læringsmiljø		
Hvor tilfreds er du med:	2017 -sektor	2017-Nord
Bibliotek og bibliotekstjenester	4,1	4,1
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,8	3,8
Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,9	3,9
IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og pc-tilgang)	3,7	3,6
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	3,5	3,6
Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet	3,6	3,7
Utstyr og hjelpemidler i undervisningen	3,6	3,6

Medvirkning

Studenter er stabilt minst tilfreds med mulighetene deres for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet, og med hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp. Studentene er mer tilfreds med det lokale studentdemokratiet, men det bør muligens påpekes at akkurat dette spørsmålet har et stort andel 'vet ikke'. Det kan hende at studentene ikke kjenner til det lokale studentdemokratiet, eller til arbeidet det lokale studentdemokratiet gjør. Studentparlamentet er i tillegg nyetablert og trenger noe tid til å bli mer kjent blant studentene.

Medvirkning		
Hvor tilfreds er du med:	2017 -sektor	2017-Nord
Det lokale studentdemokratiet (med studentdemokrati mener vi fagutvalg, tillitsvalgte og studentparlament o.l.)	3,6	3,4
Hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp	3,1	2,9
Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet	3,0	2,9

Inspirasjon

Studentene er rimelig tilfreds med studieprogrammets evne til å inspirere. Hvorvidt studieprogrammet er faglig utfordrende scorer høyest.

Inspirasjon.		
I hvilken grad mener du:	2017 -sektor	2017-Nord
Bidrar til min motivasjon for studieinnsats	3,6	3,6
Er stimulerende	3,8	3,8
Er faglig utfordrende	4,3	4,2

Arbeidslivsrelevans

Helt fra den første utsendelsen av Studiebarometeret har studentene vært mest fornøyd med arbeidslivsrelevansen av studieprogrammet sitt. Studentene opplever at studieprogrammet sitt i stor grad er relevant for aktuelle yrkesområder, at det gir gode jobbmuligheter, kunnskap og ferdigheter (kompetanse) som er viktig i arbeidslivet.

Relevans for arbeidslivet.		
I hvilken grad mener du at studieprogrammet du går på:	2017 -sektor	2017-Nord
Er relevant for aktuelle yrkesområder	4,3	4,3
Gir gode jobbmuligheter	4,1	4,2
Gir kompetanse som er viktig i arbeidslivet	4,3	4,3
Har godt samarbeid med arbeidslivet	3,7	3,7

Eksamens- og vurderingsformer

Når det gjelder eksamens- og vurderingsformer, mener studentene at eksamen i betraktelig grad handler om sentrale deler av lærestoffet og krever forståelse og resonnement.

Eksamens- og vurderingsformer.		
I hvilken grad mener du at eksamens- og vurderings hittil i studieprogrammet ditt:	2017 -sektor	2017-Nord
Handlet om sentrale deler av lærestoffet (pensum)	4,1	4,1
Krevde forståelse og resonnement	4,2	4,1

Organisering

Nord universitet ligger noe under snittet for sektoren sett under ett.

Organisering		
Hvor tilfreds er du med:	2017 -sektor	2017-Nord
Tilgjengeligheten på informasjon om studieprogrammet du går på	3,5	3,3
Kvaliteten på informasjonen om studieprogrammet du går på	3,5	3,3
Den administrative tilretteleggingen av studieprogrammet (timeplan, studieplan, etc.)	3,5	3,3
Den faglige sammenhengen mellom emnene i studieprogrammet	3,7	3,6

Læringsutbytte

Innen indeksen om læringsutbytte ser vi noe spredning i tilfredshet mellom de ulike spørsmålene. Studentene er klart mest tilfreds med deres evne til å jobbe selvstendig og samarbeidsevnen deres. De er minst tilfreds med deres egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid og med kunnskapen deres om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning.

Eget læringsutbytte.		
Hvor tilfreds er du med eget læringsutbytte hittil i studiet, når det gjelder:	2017 -sektor	2017-Nord
Teoretisk kunnskap	3,9	3,7
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	3,4	3,3
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	3,1	3,1
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,5	3,6
Evne til refleksjon og kritisk tenking	4,0	4,0
Samarbeidsevne	4,0	4,0
Muntlig kommunikasjonsevne	3,7	3,8
Skriftlig kommunikasjonsevne	3,9	3,8
Evne til å tenke nytt	3,7	3,8
Evne til å jobbe selvstendig	4,1	4,1

Fakultetsvis fordeling over hovedområder og studieprogram

Fakultet	Fakultet for biovitenskap og akvakultur	Fakultet for lærerutdanning, kunst og kulturfag	Fakultet for samfunnsvitenskap	Fakultet for sykepleie og helsevitenskap	Handelshøgskolen
Undervisning og veiledning	3,6	3,6	3,6	3,3	3,3
Organisering av studieprogrammet	3,6	3,1	3,3	3,2	3,6
Medvirkning	3,3	3,1	3,2	3,8	3,1
Studieprogrammets evne til å inspirere	3,8	3,8	3,6	3,9	3,9
Praksis		3,6		3,7	
Relevans for arbeidslivet	4,0	4,2	3,7	4,6	4,0
Vurderingsformer	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9
Eget engasjement	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7
Forventninger	3,6	3,7	3,9	3,8	3,6
Læringsmiljø	3,8	3,8	3,7	3,7	3,8

Fakultet/program	Jeg går på det studieprogrammet jeg helst vil gå på	Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på
Fakultet for biovitenskap og akvakultur	4,5	4,1
Bachelor i biologi	4,3	3,4
Bachelor i dyrepleie	4,6	4,2
Bachelor i havbruksdrift og ledelse	4,8	3,5
Bachelor i husdyrfag - velferd og produksjon	4,7	4,5
Bachelor i internasjonal markedsføring	4,2	4,3
Bachelor i naturforvaltning	4,6	4,8
Bachelor i utmarksforvaltning	4,3	4,3
Joint Bachelor Degree in Animal Science	4,7	4,1
Master i biologi og akvakultur	4,7	4,4
Fakultet for lærerutdanning, kunst og kulturfag		
Bachelor barnehagelærerutdanning	4,6	4,2
Bachelor barnehagelærerutdanning, Vesterålen	4,5	2,6
Bachelor i engelsk	4,5	4,5
Bachelor i idrett	3,3	2,7
Bachelor i idrettvitenskap	4,4	4,2
Bachelor i musikk, faglærerutdanning	4,2	3,9
Bachelor i teaterproduksjon og skuespillerfag	5,0	5,0
Grunnskolelærerutdanning 5.-10.trinn, samlingsbasert	4,3	4,6
Grunnskolelærerutdanning for 1. - 7. trinn, 240 stp	4,6	4,0
Grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn, deltid 240 stp	4,8	4,2
Grunnskolelærerutdanning for 5. - 10. trinn, 240 stp	4,8	4,0
Grunnskolelærerutdanning master 5-10	4,6	3,6
Kroppsøving og idrettsfag, faglærer, bachelorgradsstudium	4,3	4,3
Master i logopedi	5,0	2,8
Master i musikk- og ensembleledelse	4,5	4,3
Fakultet for samfunnsvitenskap		
Bachelor i 3D art, Animation og VFX	4,3	4,0
Bachelor i barnevern	4,3	3,7
Bachelor i film og TV produksjon	4,6	4,0
Bachelor i Human Resource Management (HRM)	3,9	3,1
Bachelor i internasjonale relasjoner	3,8	3,5
Bachelor i journalistikk	4,0	3,2
Bachelor i nordområdestudier	4,0	4,1
Bachelor i sosialt arbeid	4,4	3,8
Bachelor i sosiologi	3,8	3,6
Bachelor i spill og opplevelsesteknologi	3,8	2,8
Lektorutdanning i samfunnsfag	4,8	4,0
Master i Human Resource Management (HRM) - erfaringsbasert	4,8	4,2
Master i kunnskapsledelse	4,6	4,1
Master i samfunnsvitenskap	4,1	3,9
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap		
Bachelor i farmasi	4,5	4,4
Bachelor i sykepleie	4,7	4,1
Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert	4,8	4,0
Bachelor i vernepleie	4,5	3,5
Master i klinisk sykepleie	4,4	4,4

Master i psykisk helsearbeid	4,7	3,7
Vernepleie, bachelorgradsstudium, deltid	4,8	4,7
Handelshøgskolen		
Bachelor i eiendomsmegling	4,5	4,2
Bachelor i informasjonssystemer	3,4	3,2
Bachelor i regnskap	4,5	4,3
Bachelor i regnskap og revisjon	4,6	4,1
Bachelor i trafikkpedagogikk	4,0	2,9
Bachelor i økonomi og administrasjon	3,9	3,8
Bachelor i økonomi og ledelse	3,8	3,9
Master i helseledelse	5,0	4,5
Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse	4,6	3,0
MBA	4,6	4,6
MBA i ledelse	4,7	4,1
MBA i luftfartsledelse	4,2	4,1
MBA i teknologiledelse	4,3	2,5
MBA i økologisk økonomi	4,9	4,6
Siviløkonom / Master of Science in Business - 2-årig	3,9	3,9
Siviløkonom / Master of Science in Business - 5-årig	4,4	3,8

NOKUT har ellers tematisert spørsmål om studentenes tidsbruk i de siste årenes studiebarometer. Dette er et område som har vakt stor interesse, og det viser at det er til dels stor variasjon i tidsbruk til studier mellom ulike studieprogram og fagområder. Dette omtales nærmere under punkt C med hensyn til oppfølging.

B. Intern oppfølging av studieprogram med lav score

Det er etablert en prosedyre i universitetets kvalitetssystem for oppfølging av studieprogram med kritisk lav score i Studiebarometeret. Dette ble av NOKUT definert som 3,25 for 2016 og 3,15 for 2017. Også for 2017 har vi internt lagt 3,25 til grunn som utgangspunkt for særskilt oppfølging. Prosessbeskrivelsen for denne prosedyren er slik:

Tittel	Oppfølging av studieprogrammer med score 3,15/3,25 på Studiebarometeret
Formål	NOKUT forventer at det iverksettes tiltak på studieprogrammer som scorer lavere enn 3,15 på studiebarometeret da dette kan være en indikasjon på sviktende kvalitet. Grenseverdien kan endres årlig av NOKUT som følge av de nasjonale resultatene.
Prosesstart	Resultat fra studiebarometeret foreligger
Prosesslutt	Fakultetets kvalitetsrapport
Kvalitetskrav	Studietilsynsforskriften §§ 4.1.4 og 4.1.5
Tidsfrister	1. Pkt. 1 & 2 i løpet av januar 2. Pkt. 4 i løpet av april/mai 3. Pkt. 5 Første halvdel av september
Prosessansvarlig	Studieprogramansvarlig
Prosesseier	Dekan
Dato revidert (årlig revidering)	1.2.2018

Trin n	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter / rutiner
1	Dekan mottar resultatene og går gjennom disse sammen med sin ledergruppe.	Vurderer hvilke studieprogrammer med et resultat som indikerer	

		sviktende kvalitet (<3,15 på «alt i alt tilfreds»).	
2	Faggruppeleder / Studieprogramansvarlig får i oppdrag fra dekanatet å følge opp aktuelle studieprogram.	«Oppdraget» er å gå gjennom resultatene og lage plan for oppfølging sammen med studieprogramansvarlig. For enkelte fakultet vil det også være naturlig å involvere studieleder el. studiesteds-koordinator.	
3	Studieprogramansvarlig går gjennom resultatene med emneansvarlige og studenttillitsvalgte/hele studentgruppen.	Identifisere utfordringer og utarbeide relevante forbedringstiltak. NB. Involvering av studenttillitsvalgte skjer etter sperrefrist.	
4	Faggruppeleder / Studieprogramansvarlig utarbeider rapport til lokalt UU med forslag til oppfølging/tiltak	Rapport skal innom dekan for godkjenning. Rapport behandles av lokalt UU	
5	Dekan rapporterer om oppfølging og tiltak gjennom den fakultetsvise kvalitetsrapporten	Inngår i institusjonens rapport om utdanningskvalitet som rektor utarbeider for styret.	

C. Konkrete oppfølgingstiltak

Den viktigste bruken av resultatene fra Studiebarometeret finner sted i de enkelte studieprogrammene, i dialogen mellom studentene og fagpersonalet for å videreutvikle kvaliteten i studieprogrammet. Samtidig er det viktig å ha særskilt oppfølging av studieprogram med lav score, i tillegg til å følge opp mer tverrgående områder med utfordringer.

Ut fra resultatene i Studiebarometeret 2017 er det to saksområder det er satt fokus på:

1. **Studier med kvalitetsavvik** (mindre enn 3,25 i score på «jeg er alt i alt fornøyd med studiet jeg går på»). Dette følges opp i henhold til intern prosedyre, se omtale ovenfor.

Studier med mindre enn 3,25 i score på «jeg er alt i alt fornøyd med studiet jeg går på» definerer NOKUT som kvalitetssvikt. For resultatene for 2017 laget de en liste med 49 studiene med lavest score, og da ble grensen som nevnt satt til 3,15. På forespørsel til NOKUT anbefaler de at vi fortsatt jobber med 3,25 som grense for kvalitetssvikt. Det er derfor to lister nedenfor med omtale av hvilke tiltak som er gjort overfor disse studiene.

Studier med score lavere enn 3,15 i 2017

Studier	Pågående tiltak
Bachelor barnehagelærerutdanning, Vesterålen	Faggruppeleiarar med ansvar for studieprogram med resultat som indikerer sviktende kvalitet, fekk beskjed om at studieprogramma skulle følgast opp særskilt, og at

	<p>prosedyre for dette skulle gjennomgåast og implementerast i leiarmøte 13. februar. Videre: Gjennomføre pkt 2 – 4 i Prosessbeskriving – utdanningskvalitet.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Frist for rapport til lokalt utdanningsutval 1. mai 2018. <p>Handsaming i lokalt utdanningsutval mai 2018 (pkt 4) – faggruppeteiar til stades og legg fram rapport.</p>
Master i logopedi	<p>Faggruppeteiarar med ansvar for studieprogram med resultat som indikerer sviktande kvalitet, fekk beskjed om at studieprogramma skulle følgast opp særskilt, og at prosedyre for dette skulle gjennomgåast og implementerast i leiarmøte 13. februar. Videre: Gjennomføre pkt 2 – 4 i Prosessbeskriving – utdanningskvalitet.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Frist for rapport til lokalt utdanningsutval 1. mai 2018. <p>Handsaming i lokalt utdanningsutval mai 2018 (pkt 4) – faggruppeteiar til stades og legg fram rapport.</p>
Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse (lav score i 2015, 2016 og 2017)	<p>Studiet hadde ikke opptak i 2017 for at fagmiljøet kunne bruke tid på å videreutvikle studiet. Det er brukt eksternt panel i utviklingsarbeidet, studiet er radikalt endret og nettopp reakkreditert. Opptak av studenter på nytt studieprogramdesign i 2018</p>
Bachelor i informasjonssystemer (lav score i 2015, 2016 og 2017)	<p>Studiet er radikalt endret i en utviklingsprosess høsten 2017. Det er brukt eksternt panel i utviklingsarbeidet, og det nye studiet (bachelor i digital økonomi) nettopp reakkreditert. Opptak av studenter på nytt studieprogramdesign i 2018</p>
Bachelor i trafikkpedagogikk	<p>Studieprogramansvarlig har hatt dialog med hele studentgruppen, der de i fellesskap har gått gjennom resultater som hadde avvik i studiebarometeret i forhold til interne evalueringer av studiet som har vært gjort fortløpende. I fellesskap med studentene er man enig om hvilke tiltak som settes i verk og det er fordelt ansvar og tidsfrister på oppgavene.</p>
Bachelor i journalistikk (lav score i 2016 også, 14 svar i 2016+2017)	<p>Journalistikkutdanninga har forsøkt å øke medvirkning og oppfølging av studentene ved å ha et avklarings- og motivasjonsintervju med studentene både i 2. og 3. semester i studiet. Videre ble det fra og med studieåret 2016/17 gitt en mer praktisk introduksjon til studiet gjennom intensiv opplæring i tekst, foto, lyd, video og intervjueteknikk. Fagmiljøet flytter nå tilbake til lokaliteter i</p>

	Samfunnet hvor lydstudio og andre spesialrom for utdanninga er plassert. Studentforeningen Ajour ble fusjonert med Inter fra studieåret 2017/18, og dette kan være medvirkende årsak til at studentene på journalistikkutdanninga føler mindre grad av medvirkning enn tidligere. Bachelorstudiet i journalistikk skal reakkrediteres i vårsemesteret 2018.
--	---

Studier med score på mellom 3,15 og 3,25 i 2017

Studier	Pågående tiltak
Bachelor i spill og opplevelsesteknologi (6 svar i 2017)	Studiebarometeret fra høstsemesteret 2017 viser at studentene jobber 47,8 timer per uke med studiene, men gir lav score på motivasjon, forventningene til studentene og lite stimulerende studieprogram. Dette er sammenhenger som vi ønsker å diskutere med studentene nå i vårsemesteret 2018. Studieprogrammet ble reakkreditert i 2017, og med klare faglige forbedringer på studieprogramdesign og LUB-er. Endringene i studieprogrammet gjelder i hovedsak fra studieåret 2018/19.
Bachelor i idrett (5 svar i 2017)	Faggruppeleiarar med ansvar for studieprogram med resultat som indikerer sviktande kvalitet, fekk beskjed om at studieprogramma skulle følgast opp særskilt, og at prosedyre for dette skulle gjennomgåast og implementerast i leiarmøte 13. februar. Videre: Gjennomføre pkt 2 – 4 i Prosessbeskriving – utdanningskvalitet. <ul style="list-style-type: none"> ○ Frist for rapport til lokalt utdanningsutval 1. mai 2018. Handsaming i lokalt utdanningsutval mai 2018 (pkt 4) – faggruppeleiar til stades og legg fram rapport.
MBA i teknologiledelse (22 svar i 2017)	Teknologiledelse, ledes nå fra Mo og ivaretas av vår faggruppe på Mo. Denne avklaringen av ansvar vil gi bedring i tilfredsheten. Vi har også problemer med Mo som samlingssted mht. kostnader for reise, noe som gir et sterkt press på mer digitale løsninger noe som er vanskelig gitt studiemodell mm. Normalt ville vesentlige innmeldte avvik vært håndtert i kvalitetsprosedyrene våre, men sammenhengen mellom tilbakemelding til oss og denne evalueringen er veldig ofte avvikende for deltidsstudentene. Det gjør at vi i mindre grad kan feste lit til presisjonen i evalueringene ut fra egen erfaring.
Bachelor i Human Resource Management (22 svar i 2016+2017)	Noen av emnene har fått meget svak studentevaluering i de siste årene og studietilbudet er endret fra studieår 2018/19 med mer relevante emner. For å forbedre studentinvolvering gjennomføres flere møter med de

	tillitsvalgt, avslutningsseremoni og spesielle faglige tiltak som HR-dagen. Jevnlige lærermøter for studieprogrammet er innført for bedre koordinering av undervisning og oppfølging av studentene, og ansvaret for stadig flere av emnene er nå på FSV.
--	--

2. **Studentenes tidsbruk.** I svarene på tidsbruk skal studentene oppgi om de jobber 0-9, 9, 10-19 timer osv. per uke med studiene. I 2017 oppgir norske heltidsstudenter at de bruker 34,9 timer i uken på studier. Det er imidlertid store forskjeller på studentenes studieinnsats på tvers av utdanningstyper. Arkitektur- og odontologistudenter rapporterer at de bruker 49 timer i uken på faglige aktiviteter. Studentene på medisin, politi og masterprogrammene i sykepleie oppgir også høy tidsbruk på faglige aktiviteter (over 40 timer i uken). De fem utdanningstypene med lavest faglig tidsbruk – grunnskolelærer 5-årig, idrett, pedagogikk, sosiologi, og språk – ligger alle under 30 timer i uken. Nord universitet ligger på landsgjennomsnittet for arbeid med studier som følge av aktiviteter tilrettelagt av institusjonen, men vi ligger en del under for arbeid på eget initiativ. Det resulterer i at universitetet ligger ca. 3 timer under landsgjennomsnittet. Det er stor forskjell mellom fakultetene, som betyr at vi kan lære av hverandre. I forslag til vedtak foreslås det å sette i gang et prosjekt på dette. Dette er et mer langsiktig arbeid.

27/18 Studiebarometeret 2017 - Resultater og oppfølging

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	08.03.2018	27/18

Forslag til vedtak:

1. Styret tar presentasjonen av Nord universitets resultater i Studiebarometeret 2017 og oppfølging av disse til etterretning.
2. Styret ber rektor sette i gang et prosjekt for å øke studentenes tidsbruk i studiene.

Møtebehandling

Bjørg Tørresdal foreslo følgende nytt pkt. 3:

Styret ber rektor sørge for god oppfølging av studier med kvalitetsavvik: studieprogram med lav score og tverrgående områder.

Mathias Lauritzen foreslo følgende nytt pkt. 4:

Styret peker på at det bør sikres gode nok arenaer for studentenes medvirkning.

Rektor endret sin innstilling i tråd med forslagene og de ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Styret tar presentasjonen av Nord universitets resultater i Studiebarometeret 2017 og oppfølging av disse til etterretning.
2. Styret ber rektor sette i gang et prosjekt for å øke studentenes tidsbruk i studiene.
3. Styret ber rektor sørge for god oppfølging av studier med kvalitetsavvik: studieprogram med lav score og tverrgående områder.
4. Styret peker på at det bør sikres gode nok arenaer for studentenes medvirkning.

Oppfølging av studieprogrammer med score < 3,15 på Studiebarometeret

Tittel	Oppfølging av studieprogrammer med score < 3,15 på Studiebarometeret
Formål	NOKUT forventer at det iverksettes tiltak på studieprogrammer som scorer lavere enn 3,15 på studiebarometeret da dette kan være en indikasjon på sviktende kvalitet. Grenseverdien kan endres årlig av NOKUT som følge av de nasjonale resultatene.
Prosesstart	Resultat fra studiebarometeret foreligger
Prosesslutt	Fakultetets kvalitetsrapport
Kvalitetskrav	Studietilsynsforskriften §§ 4.1.4 og 4.1.5
Tidsfrister	1. Pkt. 1 & 2 i løpet av januar 2. Pkt. 4 i løpet av april/mai 3. Pkt. 5 Første halvdel av september
Prosessansvarlig	Studieprogramansvarlig
Prosesseier	Dekan
Dato revidert (årlig revidering)	1.2.2018

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter / rutiner
1	Dekan mottar resultatene og går gjennom disse sammen med sin ledergruppe.	Vurderer hvilke studieprogrammer med et resultat som indikerer sviktende kvalitet (<3,15 på «alt i alt tilfreds»).	
2	Faggruppeleder / Studieprogramansvarlig får i oppdrag fra dekanatet å følge opp aktuelle studieprogram.	«Oppdraget» er å gå gjennom resultatene og lage plan for oppfølging sammen med studieprogramansvarlig. For enkelte fakultet vil det også være naturlig å involvere studieleder el. studiesteds-koordinator.	
3	Studieprogramansvarlig går gjennom resultatene med emneansvarlige og studenttillitsvalgte.	Identifisere utfordringer og utarbeide relevante forbedringstiltak. NB. Involvering av studenttillitsvalgte skjer etter sperrefrist.	
4	Faggruppeleder / Studieprogramansvarlig utarbeider rapport til lokalt UU med forslag til oppfølging/tiltak	Rapport skal innom dekan for godkjenning. Rapport behandles av lokalt UU	
5	Dekan rapporterer om oppfølging og tiltak gjennom den fakultetsvise kvalitetsrapporten	Inngår i institusjonens rapport om utdanningskvalitet som rektor utarbeider for styret.	

Vedlegg A71

Arkivsak-dok. 17/03863-3
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Thorbjørn Aakre, Elin Sommerli og Margrethe M. Solli

Saksgang

RAPPORTERING AV UTDANNINGSKVALITET

Forslag til vedtak:

1. Utdanningsutvalget vedtar framlagte forslag til rapporteringsmaler, med de endringer som framkom i møtet.
2. Utdanningsutvalget ber fakultetene selv avgjøre hvilke emne- og studieprogramrapporter som skal skrives og inngå i fakultetets kvalitetsrapport ut over de vitnemålgivende utdanningene.
3. Utdanningsutvalget vedtar utkast til årshjul for rapportering

Saksframstilling

Bakgrunn

Rapportering av utdanningskvalitet inngår i det systematiske kvalitetsarbeidet ved Nord universitet. Utdanningsutvalget får denne saken for å gi innspill til utviklingen av et rapporteringssystem som:

- vil styrke forbedringsarbeidet med kvalitet i utdanningene
- skal gi utdanningsledere gode beslutningsgrunnlag
- har effektive og forutsigbare rapporteringsrutiner
- skal dokumentere det systematiske kvalitetsarbeidet

Drøfting

I Studietilsynsforskriften § 4-1 tydeliggjøres kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet for universitetet:

(1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

(2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

(3) Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillir kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.

(4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

(5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

(6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Rapportering er en sentral del i det systematiske kvalitetsarbeidet. Gjennom rapporteringsprosessen vil status på kvalitetskravene, egne kvalitetsindikatorer og utviklingsområder tydeliggjøres. Denne informasjonen legger grunnlaget for å kunne iverksette forbedringer. Rapportene gir både god ledelsesinformasjon og er en informasjonskilde for ansatte med ansvar og oppgave innen utdanningsområdet på de ulike nivåene. Videre vil rapportene bidra til å dokumentere det systematiske kvalitetsarbeidet og være et bidrag i utviklingen av en god kvalitetskultur.

Rapporteringslinjen for utdanningskvalitet fra emneansvarlig opp til styre

For å sikre god kvalitet i rapportene, bør det være sammenheng mellom de ulike rapporteringsnivåene. Forslaget til rapporteringsmaler har forsøkt å ivareta dette. I vedlegg viser vi sammenheng mellom rapporteringsnivåene.

Det kan være en fordel at spørsmålene er like fra år til år, slik at vi kan følge utviklingen over tid. På den andre siden, kan samme spørsmål fra år til år, medføre at kvalitetsområder oversees. Et åpen felt for kommentarer åpner for at fakultetene og studieprogramansvarlig kan ta opp forhold som ikke dekkes av de faste spørsmålene.

Rektor legger årlig fram en rapport for styret om utdanningskvalitet ved Nord universitet. Denne rapporten legges normalt til styrets oktober-møte. Dette legger igjen føringer for frister for når fakultetsrapportene må være innsendt (se utkast til årshjul).

Rapporten bygger dels på informasjon fra fakultetsrapportene, dels på datagrunnlag fra nasjonale statistikker og undersøkelser o.l. Kvalitetsrapporten skal gi styret informasjon og kunnskap om status på sentrale områder innen utdanningsområdet. Ut fra denne, skal styret kunne vurdere om Nord universitet oppfyller kravene til systematisk kvalitetsarbeid. Styret kan også be om at det iverksettes forbedringsprosesser på områder med svakhetstegn (f.eks i forbindelse med behandlingen av Studiebarometeret). Rapporten skal også gi status på forbedringsprosesser som styret allerede har iverksatt.

Fakultetenes kvalitetsrapporter er på mange områder lik rektors rapport til styret, men dekker ansvarsområdet for fakultetet. Fakultetene skal svare for kvaliteten i sine studieprogram. De er derfor avhengig av å få kunnskap om status på de enkelte studieprogram. Rapportering fra studieprogram til fakultet bør derfor bidra til å gi fakultetene tilstrekkelig oversikt over sentrale forhold, uten at rapporteringen blir for arbeidskrevende. I mal for studieprogramrapport er det laget tabeller for utfylling, der studieprogramansvarlig bes gi en enkel vurdering på Studietilsynsforskriften § 2-2 og § 2-3.

Studieprogrammene består av emner, og det er her studentene «møter» universitetet gjennom undervisning, veiledning og vurderingsordninger. Emnerapportene skal dokumentere hvordan studentene er involvert i evalueringer av emner. Videre skal emnerapporten gi signal hvis det er behov for revisjon av studieplan.

Tabell 1 Utkast til årshjul

Hva	Ansvar	Når (frist)
Sak i UU, 11.4.2018: Godkjenne maler for rapportering av utdanningskvalitet	Kvalitetsgruppa	05.4.2018
Utsending av rapporteringsmaler til fakultetene	Kvalitetsgruppa	16.4.2018
Emnerapport til SPA	Emneansvarlig	Fakultetet setter intern frist
Studieprogramrapport til fakultet	SPA	Fakultetet setter intern frist
Sak i lokalt UU?	Prodekan	Fakultetet setter intern frist
Oversendelse av fakultetsrapport til studiedirektør	Dekan	15.9.2018
Sak i LMU: Kvalitetsrapport om utdanning for 2017-2018	Kvalitetsgruppa	?
Sak i UU: Kvalitetsrapport om utdanning for 2017-2018	Kvalitetsgruppa	?
Sak i styret, 25.10.2018: Kvalitetsrapport om utdanning for 2017-2018	Studiedirektør	11.10.2018

I prinsippet bør alle studieprogram og emner rapportere opp til fakultet. Studieavdelingen foreslår at fakultetene bør avgjøre om «små» studieprogram som inngår i «større» skal rapportere.

Fakultetsrapportene ble vedlagt rektors årlige rapport om utdanningskvalitet for 2016/2017. Studieavdelingen ønsker at fakultetsrapportene følger rektors rapport til styret også i framtida.

Figur 1 Rapporteringslinje for utdanningskvalitet

Styrets bestilling og innspill vedrørende rapportering

I forbindelse med styrets behandling av 124/17 Kvalitetsrapport for utdanning 2016/2017, sak 137/17 Systematisk kvalitetsarbeid for utdanning ved Nord universitet og sak 27/18 Studiebarometeret 2017 - Resultater og oppfølging, har styret gitt føringer for oppfølging på utvalgte områder. Styret ønsker tilbakemelding på områdene gjennom den årlige kvalitetsrapporten.

Fra styresak 124/17:

- Styret ber om at rektor vurderer om neste års rapport i større grad kan struktureres rundt NOKUTs seks krav til systematisk kvalitetsarbeid.
- Styret ber også om at rektor, i framtidige rapporteringer, legger større vekt på hvordan kvalitetsarbeidet på programnivå gjennomføres, og hvordan gjennomførte analyser leder til forbedringer og sterkere kvalitet i utdanningsprogrammene.
- Styret ber rektor iverksetter nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen følgende områder:
  - Internasjonalisering, spesielt studentutveksling
  - Pedagogiske, didaktiske og digitale kompetansehevingstiltak for undervisere
  - Etablere en meritteringsordning for fremragende undervisere

Fra styresak 137/17:

- Styret ber rektor sørge for at kvalitetssystemet for utdanning med tilhørende dokumenter og kvalitetshåndbok, videreutvikles og holdes oppdatert i henhold til krav i forskrifter og organisasjonens behov, og integreres i Kvalitet i Nord.
- Styret ber om å bli holdt orientert om kvalitetsarbeidet gjennom den årlige kvalitetsrapporten om utdanning og en årlig rapport om ph.d-utdanningene ved Nord universitet. Revidering og oppdatering av systemet knyttes til dette.
- Styret ber om at man kommer tilbake med konkret målsetting og indikatorer for kvalitet, samt en plan for forankring og rutiner for gjennomføring av det systematiske kvalitetsarbeidet i utdanningen.

Fra styresak 27/18:

- Styret ber rektor sette i gang et prosjekt for å øke studentenes tidsbruk i studiene.
- Styret ber rektor sørge for god oppfølging av studier med kvalitetsavvik: studieprogram med lav score og tverrgående områder.
- Styret peker på at det bør sikres gode nok arenaer for studentenes medvirkning.

Kvalitetsindikatorer

Styret har bedt om 5-6 kvalitetsindikatorer som følges over år. Disse skal inngå i den årlige kvalitetsrapporten. De har bedt om at indikatorene skal dekke rekruttering, gjennomføring på normert tid, frafall, samt noe fra studiebarometeret. Styret har i forbindelse med presentasjon av resultater fra Studiebarometeret (sak 27/18), ønsket at det skal settes fokus på studentenes tidsbruk på studier. Det blir derfor naturlig å velge både «studentenes tidsbruk på studier» og «alt i alt fornøyd med» som kvalitetsindikatorer fra studiebarometeret.

Det er en fordel å velge kvalitetsindikatorer som både er lett tilgjengelig og der det kan lages tidsserier. De valgte indikatorene dekker disse kravene.

Følgende kvalitetsindikatorer er foreslått:

1. Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass
2. Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)
3. Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)
4. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»
5. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert+selvstudier)

Hvorfor benytte rapporteringsmaler

I arbeidet med utarbeidelsen av de ulike rapporteringsmalene har utgangspunktet vært punktene i Studietilsynsforskriftens § 4-1, styrets vedtak om særlige fokusområder og bestillingen av 5-6 kvalitetsindikatorer.

Ved bruk av maler sikres god sammenheng i rapportering fra emneansvarlig og opp til styret. Malene vil sikre at alle områder styret ønsker tilbakemelding på blir rapportert. Videre vil bruk av de samme malene, gjøre det mulig å følge utviklingen over år og gi forutsigbarhet for de som skal rapportere. Bruk av maler vil dessuten være et viktig verktøy for å dokumentere det systematiske kvalitetsarbeidet.

Malene vil bli gjort tilgjengelig på universitets nettside om kvalitetssystem. I tillegg at de vil bli oversendt prodekaner for utdanning per epost.

Oppsummering

- Det er utarbeidet forslag til maler til emne-, studieprogram- og fakultetsrapport.
- Rapporter fra vitnemålgivende studieprogram inngår i fakultetsrapportene.
- Fakultetene avgjør om rapportering fra studieprogram som ikke er vitnemålgivende, skal inngå i fakultetsrapporten.
- Rektors rapport om utdanningskvalitet til styret, legger føringer for fakultetenes frist for innsending av rapport til studiedirektør.
- Det er valgt 5 kvalitetsindikatorer som skal følges over år.

Utdanningsutvalget bes om å gi innspill på:

- Er spørsmålene i mal til fakultetsrapport, studieprogramrapport og emnerapport hensiktsmessige?
- Har utdanningsutvalget kommentarer til valg av kvalitetsindikatorer?

Vedlegg:

Oversikt rapportering

Fakultetets rapport om utdanningskvalitet til rektor

Studieprogramrapport fra studieprogramansvarlig til fakultet

Emnerapport fra emneansvarlig til studieprogramansvarlig

Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet	Rektors rapport	Fakultetsrapport	Studieprogramrapport	Emnerapport
Studietilsynsforskriften §4-1(1)	Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.	På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultets strategi/handlingsplan?		
Studietilsynsforskriften §4-1(2)	Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.	Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået? Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?	Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter på studieprogrammet?	
Studietilsynsforskriften §4-1(3)	Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.	Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke: 1. Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet 2. Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljø	I hvilken grad oppfylder studieprogrammet kravene i Studietilsynsforskriften § 2-2 og § 2-3 Krav til fagmiljø? (Egen tabeller)	
Studietilsynsforskriften §4-1(4 og 5) Spørsmål fra styret (Sak 137/17 pkt. 4: Styret ber om at man kommer tilbake med konkrete målsetting og indikatorer for kvalitet, samt en plan for forankring og rutiner for gjennomføring av det systematiske kvalitetsarbeidet i utdanningen.	(4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid. Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til? Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene: 1. Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass 2. Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende) 3. Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende) 4. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med» 5. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert+selvstudier)	Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til? Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene? Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene: 1. Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass 2. Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende) 3. Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende) 4. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med» 5. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert+selvstudier)	Gi eksempler på forbedringstiltak i studieprogrammet, der data fra relevante kilder (evalueringer, studiebarometeret, tilbakemeldinger fra studentene, statistikker o.l.) er brukt som grunnlag. Hvordan fanger kvalitetsarbeidet opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammet? Hvordan er studentene blitt involvert i kvalitetsarbeidet på studieprogrammet?	Resultat og oppfølging av emneevaluering Eventuelle behov for endringer i emnebeskrivelse/studieplan?
Studietilsynsforskriften §4-1(6)	Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje	Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til?		
Styrevedtak sak 124/17	Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling	Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet? Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?	Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet i studieprogrammet? Hvilke tiltak er iverksatt for å øke graden av internasjonalisering på studieprogrammet?	
		Andre forhold som ønskes kommentert:	Andre forhold som ønskes kommentert:	

Emnerapport, fra emneansvarlig til studieprogramansvarlig

Dato:

Emneansvarlig:

Emnekode og tittel:

Studieprogram emnet inngår i:

Emnet ble gjennomført år/semester:

1. Studentevaluering av emne:

	ja	nei
Midtveisevaluering		
Sluttevaluering		
Er resultatene diskutert med studentgruppen		

2. Resultat fra evalueringene:

Studentene er:	godt fornøyd	fornøyd	mindre fornøyd
Hovedinntrykket av studentenes tilbakemelding på emnet			

3. Oppfølging av evalueringene:

	ja	nei
Har evalueringen medført endring for studentene som tok emnet?		
Er det behov for å gjøre andre endringer for kommende studentkull? (Hvis "ja", se pkt. 4)		

4. Behov for endring i emnebeskrivelse/studieplan?

Nevn i stikkord de endringene som er gjort eller ønskes gjennomført (læringsutbyttebeskrivelse, undervisningsform, vurderingsform, rekkefølge på emner o.l.).

Studieprogramrapport fra studieprogramansvarlig til fakultet

Gjelder alle vitnemålsgivende studier

Dato:

Studieprogram:

Studieprogramansvarlig:

Eventuelle samarbeidende fakultet:

1. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.
  - **Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogrammet?**
  - **Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter?**
2. Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.
  - **Gjør en enkel vurdering av i hvilken grad studieprogrammet oppfyller kravene i Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet og § 2-3 Krav til fagmiljøet? (Grønt = ok, gul = sårbar, rød = tiltak må iverksettes)**

Krav til studietilbudet	Grønt	Gul	Rød	Gul og rød må kommenteres!
§ 2-2. (1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.				
§ 2-2. (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert, og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.				
§ 2-2. (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500– 1800 timer per år for heltidsstudier.				
§ 2-2. (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.				
§ 2-2. (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.				
§ 2-2. (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.				
§ 2-2. (7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.				
§ 2-2. (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.				
§ 2-2. (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.				

Krav til fagmiljøet	Grønt	Gul	Rød	Gul og rød må kommenteres!
§ 2-3. (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.				
§ 2-3. (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.				
§ 2-3. (3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet.				
§ 2-3. (4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.				
§ 2-3. (5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.				
§ 2-3. (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.				
§ 2-3. (7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.				

3. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.
  - **Hvordan er studentene blitt involvert i kvalitetsarbeidet på studieprogrammet?**
  - **Gi eksempler på forbedringstiltak i studieprogrammet, der data fra relevante kilder som f.eks. studiebarometeret, evalueringer og statistikker, er brukt som grunnlag.**
  - **Hvordan fanger kvalitetsarbeidet opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammet?**
4. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling
  - **Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet i studieprogrammet?**
  - **Hvilke tiltak er iverksatt for å øke graden av internasjonalisering på studieprogrammet?**
5. Andre forhold som ønskes kommentert:

Fakultetets rapport om utdanningskvalitet til rektor

1. Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.
  - **På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultets strategi/handlingsplan?**
2. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.
  - **Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået?**
  - **Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?**
3. Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.
  - **Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke:**
    1. Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet
    2. Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljø
4. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.
  - **Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til?**
  - **Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?**
  - **Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:**
    1. Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass
    2. Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)
    3. Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)
    4. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»
    5. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert+selvstudier)
5. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling
  - **Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet?**
  - **Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?**
6. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje
  - **Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til?**
7. **Andre forhold som ønskes kommentert:**

37/18 Rapportering av utdanningskvalitet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utdanningsutvalget	11.04.2018	37/18

Forslag til vedtak:

1. Utdanningsutvalget vedtar framlagte forslag til rapporteringsmaler, med de endringer som framkom i møtet.
2. Utdanningsutvalget ber fakultetene selv avgjøre hvilke emne- og studieprogramrapporter som skal skrives og inngå i fakultetets kvalitetsrapport ut over de vitnemålsgivende utdanningene.
3. Utdanningsutvalget vedtar utkast til årshjul for rapportering

Møtebehandling

Saksbehandlerne orienterte om saken. NOKUT vurderer institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid etter Studietilsynsforordningens § 4-1. Styret ønsker at kvalitetsrapporten (rektors rapport) struktureres i tråd med denne, jamfør styresak 137/2017. Forslag til ulike rapporter fulgte som vedlegg til saken, og ble gjennomgått og diskutert av utvalget.

Om emnerapporten; Det var en del diskusjon om den fremlagte rapportmalen, der arbeidsomfang var det gjennomgående tema. Utvalget oppsummerte at fakultetene har ansvar for å sikre at det gjennomføres emneevalueringer i alle emner, at studentene informeres om oppsummering av evalueringen og at studieprogramansvarlige gjøres kjent med resultatene fra emneevalueringene. Fakultetene kan bruke de malene som oppleves mest hensiktsmessige for å sikre både god dialog med studentene og dokumentasjon på at evalueringene er gjennomført. De fakultetene/fagmiljø/emner som ikke allerede har et godt fungerende system, kan benytte seg av den malen som ble presentert i møtet.

Om programrapporten; I denne inngår å svare på alle akkrediteringskrav for studieprogrammet og dets fagmiljø. Dette er en meget stor jobb dersom kravene skal besvares på en god måte. Og hvis det ikke legges arbeid i å svare på kravene vil rapporten ikke være verdt noe. Det ble påpekt at alle studieprogram skal reakkrediteres hvert 7. år, og det framstår som urimelig i tillegg å svare på alle akkrediteringskrav for alle studieprogram hvert eneste år. Samtidig er det tenkt at fakultetene har oversikt over studieprogrammene sine, og er kjent med status på de ulike akkrediteringskrav eksempelvis om det er mangler i fagmiljøet for et studieprogram. Utvalget oppsummerte diskusjon om programrapporten med at framlagte forslag er for krevende å rapportere ut fra.

Om fakultetsrapporten: Det ble stilt spørsmål om hvorfor denne øker i omfang (i fjor to spørsmål å besvare, som er økt til syv spørsmål). Økningen skyldes at rapporten bevisst var forenklet i fjor.

Avslutningsvis ble det påpekt viktigheten av å rapportere og dermed dokumentere aktivitet, og at styret ønsker noe detaljert informasjon. Omfanget på rapportering bør ikke medføre mindre tid til selve kvalitetsarbeidet. Nytt forslag til maler må tas som postsak, og prorektor/utvalgets leder bør ha fullmakt til å ta endelig beslutning etter ny postsak.

Votering

Enstemmig

Vedtak

1. Utdanningsutvalget ber om justert forslag til rapporteringsmaler som egen postsak før neste møte i utvalget.
2. Utdanningsutvalget ber fakultetene selv avgjøre hvilke emne- og studieprogramrapporter som skal skrives og inngå i fakultetets kvalitetsrapport ut over de vitnemålgivende utdanningene.
3. Utdanningsutvalget vedtar utkast til årshjul for rapportering.

Emnerapport, fra emneansvarlig til studieprogramansvarlig

NB! Dersom emneansvarlig allerede har levert rapport til studieprogramansvarlig om emneevaluering, skal ikke denne rapportmalen benyttes.

Dato:

Emneansvarlig:

Emnekode og tittel:

Studieprogram emnet inngår i:

Emnet ble gjennomført år/semester:

1. Studentevaluering av emne:

	ja	nei
Midtveiseevaluering		
Sluttevaluering		
Er resultatene diskutert med studentgruppen		

2. Resultat fra evalueringene:

Studentene er:	godt fornøyd	fornøyd	mindre fornøyd
Hovedinntrykket av studentenes tilbakemelding på emnet			

3. Emneansvarlig sin vurdering av studentenes tilbakemeldinger på emnet:

4. Oppfølging av evalueringene:

	ja	nei
Har evalueringen medført endring for studentene som tok emnet?		
Er det behov for å gjøre andre endringer for kommende studentkull? (Hvis "ja", se pkt. 4)		

5. Behov for endring i emnebeskrivelse/studieplan?

Nevn i stikkord de endringene som er gjort eller ønskes gjennomført (læringsutbyttebeskrivelse, undervisningsform, vurderingsform, rekkefølge på emner o.l.).

Studieprogramrapport fra studieprogramansvarlig til fakultet

Gjelder alle vitnemålsgivende studier

Dato:

Studieprogram:

Studieprogramansvarlig:

Eventuelle samarbeidende fakultet:

- Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.
  - Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogrammet?**
  - Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter?**
- Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.
  - Gjør en enkel vurdering av hvert punkt i tabellene under. Sett kryss på «grønt, gult eller rødt» ut fra egen kjennskap til studieprogrammet og fagmiljøet.**

Krav til studietilbudet	Grønt	Gul	Rødt	Gul og rødt må kommenteres!
<p>§ 2-2. (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.</p> <p>Vurder om det legges tilstrekkelig til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.</p>	«I stor grad»	«I noen grad»	«I liten grad»	
<p>§ 2-2. (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.</p> <p>Vurder om det er tilstrekkelig kobling mellom forskning og/eller kunstnerisk- og faglig utviklingsarbeid og studieprogrammet.</p>	«Mange»	«Noen»	«Få»	
<p>§ 2-2. (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.</p> <p>Vurder utvekslingsavtalenes faglige relevans for studieprogrammet.</p>	«Svært relevant»	«noe relevant»	«lite relevant»	

Krav til fagmiljøet	Grønt	Gul	Rød	Gul og rød må kommenteres!
<p>§ 2-3. (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.</p> <p>Vurder om fagmiljøet er tilstrekkelig robust jf. punkt 2-3 (1).</p>	«Tilstrekkelig robust»	«sårbart»	«for lite fagmiljø eller kompetanse ikke i samsvar med studiet»	
<p>§ 2-3. (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.</p> <p>Vurder omfang av deltagelsen i relevante nettverk.</p>	«stor deltakelse»	«noe deltakelse»	«lite deltakelse»	

3. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.
  - **Hvordan er studentene blitt involvert i kvalitetsarbeidet på studieprogrammet?**
  - **Gi eksempler på forbedringstiltak i studieprogrammet, der data fra relevante kilder som f.eks. studiebarometeret, evalueringer og statistikker, er brukt som grunnlag.**
  - **Hvordan fanger kvalitetsarbeidet opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammet?**
4. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling
  - **Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet i studieprogrammet?**
  - **Hvilke tiltak er iverksatt for å øke graden av internasjonalisering på studieprogrammet?**
5. Styret har bedt om tilbakemelding på fem utvalgte kvalitetsindikatorer. Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse:
  - a) **Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass**
  - b) **Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)**
  - c) **Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)**
  - d) **Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»**
  - e) **Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert+selvstudier)**

Datagrunnlag vil være tilgjengelig under «Datagrunnlag rapporteringer» i kvalitetssystemet: <https://www.nord.no/no/om-oss/universitetet/kvalitetssystem/informasjonskilder>

6. Andre forhold som ønskes kommentert:

Fakultetets rapport om utdanningskvalitet til rektor

1. Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.
    - **På hvilken måte blir dette ivaretatt i fakultets handlingsplan?**
  2. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.
    - **Hvordan gjennomføres kvalitetsarbeidet på studieprogramnivået?**
    - **Hvilke tiltak er iverksatt for å etablere en kvalitetskultur blant ansatte og studenter ved fakultetet?**
  3. Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.
    - **Hva er status for fakultetet når det gjelder å dekke:**
      1. Studietilsynsforskriften § 2-2 Krav til studietilbudet
      2. Studietilsynsforskriften § 2-3 Krav til fagmiljø
  4. Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.
    - **Hvilke forbedringer har kvalitetsarbeidet ført til?**
    - **Hvordan fanger fakultetets kvalitetsarbeid opp eventuelle tegn på sviktende kvalitet i studieprogrammene?**
    - **Kommenter utviklingen og eventuelle iverksatte tiltak på disse 5 områdene:**
      1. Kvalifiserte søkere pr. budsjetterte studieplass
      2. Gjennomføring på normert tid (vitnemålgivende)
      3. Frafall underveis i studiet (vitnemålgivende)
      4. Fra studiebarometeret: «alt i alt fornøyd med»
      5. Fra studiebarometeret: «arbeidstid på studier» (organisert+selvstudier)
- Datagrunnlag vil være tilgjengelig under «Datagrunnlag rapporteringer» i kvalitetssystemet: <https://www.nord.no/no/om-oss/universitetet/kvalitetssystem/informasjonskilder>
5. Styret ber rektor iverksette nødvendige kvalitetsfremmende tiltak innen internasjonalisering, spesielt studentutveksling
    - **Hva er hovedutfordringene for å nå målet om økt studentmobilitet?**
    - **Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å øke omfanget av internasjonalisering?**
  6. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens studieportefølje

- **Hvordan har resultater fra kvalitetsarbeidet blitt brukt som grunnlag for vurdering og utvikling av fakultetets studieportefølje og hvilke endringer har dette eventuelt ført til?**

7. Andre forhold som ønskes kommentert:

Vedlegg A75

Arkivsak-dok. 16/02152-28
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Alf Magne Jacobsen

Saksgang

NIFU - KANDIDATUNDERSØKELSEN

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget tar NIFU-rapport til orientering.

Saksframstilling

Bakgrunn

Saken oppdateres.

Vedlegg:

NIFU rapport 2018-22

Rapport
2018:22

Kandidatundersøkelsen 2017

Nyutdannede masteres møte med arbeidslivet og
vurdering av relevans, studiekvalitet og læringsutbytte

Liv Anne Støren og Kjersti Nesje

Rapport
2018:22

Kandidatundersøkelsen 2017

Nyutdannede masteres møte med arbeidslivet og
vurdering av relevans, studiekvalitet og læringsutbytte

Liv Anne Støren og Kjersti Nesje

Rapport 2018:22

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)
Adresse Postboks 2815 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Økernveien 9, 0653 Oslo.

Prosjektnr. 20937

Oppdragsgiver Kunnskapsdepartementet
Adresse Postboks 8119 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Kirkegata 18, Oslo

Fotomontasje NIFU

ISBN 978-82-327-0351-7
ISSN 1892-2597 (online)

Copyright NIFU: CC BY-NC 4.0

www.nifu.no

Forord

Denne rapporten gir en samlet framstilling av hovedresultater fra Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen 2017. Dette er en spørreundersøkelse blant personer som har tatt en mastergrad eller tilsvarende, som gjennomføres om lag et halvt år etter eksamen. Undersøkelsens ene hovedtema er de nyutdannedes vurderinger av-, og erfaringer med, utdanningen. Nytt i denne undersøkelsen er spørsmål om undervisnings- og læringsmetoder.

Det andre hovedtemaet handler om kandidatenes situasjon på arbeidsmarkedet. En del av dette stoffet har vært publisert før i NIFU Arbeidsnotat 5/2018. Fordi det kan være nyttig å se de ulike resultatene fra Kandidatundersøkelsen 2017 under ett, tar vi disse resultatene med også i denne rapportens kapittel 3. Disse resultatene er også utfylt i nye vedlegg. Utover dette, omhandler rapporten nye analyser av kandidatenes lønnsforhold, og samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv.

Rapporten er skrevet av forskerne Kjersti Nesje og Liv Anne Støren. Kjersti Nesje har hatt hovedansvaret for kapittel 2. Liv Anne Støren har hatt hovedansvaret for kapitlene 1, 3, 4 og 5, samt rapportens vedlegg. Kapittel 6 og sammendraget er skrevet i fellesskap.

Datainnsamlingen og arbeidet med rapporten er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

Takk til rådgiver Inger Henaug som hatt hovedansvaret for datainnsamling og gitt viktige bidrag med datatilrettelegging. Vi retter også en takk til NSD Norsk senter for forskningsdata for samarbeid om å skaffe til veie kontaktinformasjon. Den største takken går til nyutdannede mastere som har tatt seg tid til å besvare undersøkelsen.

Oslo, august 2018

Sveinung Skule
Direktør

Nicoline Frølich
Forskningsleder

Innhold

Sammendrag	9
1 Innledning.....	15
1.1 Datainnsamling.....	17
1.1.1 Ny innsamlingsmetode.....	17
1.1.2 Oppslutning om undersøkelsen.....	18
1.2 Svarprosent og representativitet.....	19
1.3 Definisjoner og grupperinger	20
1.3.1 Definisjoner av arbeidsmarkedstilpasning.....	20
1.3.2 Gruppering av utdanninger	21
1.3.3 Læresteder	22
1.3.4 Metode	22
2 Utdanningen, lærestedet og læringsformene	23
2.1 Samlet vurdering av utdanningen	23
2.2 Samlet vurdering av lærested.....	28
2.3 Faglig innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding	30
2.3.1 Variasjon mellom faggrupper i vurdering av studiet	33
2.3.2 Faglig innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding ved de ulike lærestedene.....	37
2.4 Faglig innhold og læringsutbytte	40
2.5 Undervisnings- og læringsformer	43
2.5.1 Undervisningsformer i de ulike faggruppene og på ulike læresteder	46
2.5.2 Betyr bruken av ulike undervisnings- og læringsformer noe for kandidatenes vurdering av utdanningen?.....	49
2.6 Relevans for arbeidslivet	55
2.7 Oppsummering	59
3 Arbeidsledighet og mistilpasning.....	62
3.1 Sammenlikning med Spesialkandidatundersøkelsen 2017 to–tre år etter eksamen.....	64

3.2	Arbeidsledighet etter lærested	65
3.3	Arbeidsledighet etter bostedsfylke	69
3.4	Arbeidsledighet blant teknologer og realister.....	71
3.4.1	Naturvitenskapelige og tekniske fag ved universitetene.....	71
3.4.2	Forskjeller i arbeidsledighet mellom faggrupper innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag	72
3.4.3	Arbeidsledighet innenfor IKT-fag	74
3.5	Samfunnsfag.....	76
3.6	Arbeidsledighet blant menn og kvinner.....	77
3.6.1	Hvorfor har kvinner i naturvitenskapelige og tekniske fag lavere arbeidsledighet enn menn i 2017?	78
3.7	Innvandringsbakgrunn og arbeidsledighet	81
3.7.1	Innvandringsbakgrunn, lærested og arbeidsledighet.....	81
3.7.2	Innvandrere, naturvitenskapelige og tekniske fag og arbeidsledighet	83
3.8	Mistilpasning.....	84
3.9	Mistilpassede etter fagområde.....	86
3.10	Mistilpassede etter lærested	88
3.11	Mistilpasning blant menn og kvinner.....	90
3.12	Oppsummering og diskusjon	92
4	Samarbeid med arbeidslivet i studietida.....	95
4.1	Tidligere funn	95
4.2	Samarbeid med arbeidslivet i 2017-undersøkelsen	96
4.3	Studiets arbeidslivsrelevans og samarbeid med arbeidslivet	98
4.4	Mistilpasning og samarbeid med arbeidslivet – sammenlikning av resultater fra 2015 og 2017.....	100
4.5	Samarbeid med arbeidslivet ved de ulike lærestedene.....	102
4.6	Oppsummering og diskusjon	107
5	Masterkandidatenes lønn	109
5.1	Hvordan er lønnen målt?	111
5.2	Gjennomsnittslønn i faggruppene	111
5.2.1	Gjennomsnittslønn for menn og kvinner i ulike faggrupper.....	113
5.2.2	Offentlig og privat sektor.....	113
5.3	Hvilke forhold påvirker lønnsnivået?.....	116
5.3.1	Hva påvirker lønnsnivået i privat og offentlig sektor?	119
5.3.2	Nærmere om lønnen til de ulike faggruppene i offentlig og privat sektor	120
5.3.3	Innvandringsbakgrunn og lønn	122
5.4	Oppsummering	123

6	Avslutning.....	124
6.1	Realister, naturvitere og sivilingeniører – hvordan er utviklingen i søkertall?.....	124
6.2	Utfordringer for arbeidslivet	127
6.3	Utfordringer for studentene?.....	128
6.4	Utfordringer for lærestedene	128
	Referanser.....	130
	Vedlegg.....	134
	Vedlegg 1: Nærmere om datainnsamlingen	134
	Vedlegg 2: Uteksaminerte, svarere og svarprosent	137
	Vedlegg 3: Svarprosent og arbeidsledighet før og etter påminnelser om å svare på undersøkelsen.....	142
	Vedlegg 4: Nærmere om arbeidsledighet blant IKT-kandidater	144
	Vedlegg 5: Andre tabeller og figurer	148
	Vedlegg 6: Definisjon av innvandringsbakgrunn	159
	Vedlegg 7: Metode	160
	Tabelloversikt.....	162
	Figuroversikt.....	166

Sammendrag

Denne rapporten viser resultater fra Kandidatundersøkelsen av mastere et halvt år etter eksamen 2017. Undersøkelsen ble gjennomført fra slutten av november 2017 til slutten av februar 2018. Rapporten omhandler kandidatenes vurdering av utdanningen og deres situasjon på arbeidsmarkedet.

Masterne er i all hovedsak fornøyd med utdanningen og lærestedet, og også med utdanningens relevans for arbeidslivet. Vurderingen av arbeidslivsrelevans varierer imidlertid mellom faggruppene og det er i de mer profesjons- og yrkesrettede utdanningene, som juridiske fag og helse- og sosialfag, kandidatene er mest fornøyd med studiets relevans for arbeidslivet.

Kandidatene rapporterer at tradisjonelle undervisningsmetoder som forelesninger og skriftlige oppgaver i størst grad blir brukt, men bruken av studentaktive læringsformer, i dette tilfelle problembasert læring og muntlige presentasjoner ved studentene, synes å ha økt noe, men sammenliknet med 1999/2000-kullet er endringene i undervisningsformer likevel beskjedne. Bruk av prosjekt- og problembasert læring har signifikant positiv betydning for kandidatenes vurdering av undervisningskvaliteten.

Arbeidsledigheten, som er på 8 prosent, er på om lag på samme nivå blant nyutdannede mastere i november 2017 som den var blant nyutdannede i november 2015 (nær 9 prosent). For noen faggrupper er det en tendens til forbedring i situasjonen, men det gjelder ikke fagfeltet naturvitenskapelige og tekniske fag, som har svært høy arbeidsledighet, med 15 prosent. For de andre større fagområdene var andelen arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen mellom tre prosent og ti prosent.

Samlet vurdering utdanning og lærested

Kandidatene er i det store og hele fornøyd med både utdanningen de har tatt og lærestedet de tok utdanningen ved. Totalt er det i begge tilfeller omtrent ni av ti som rapporterer å være litt eller svært fornøyd. Som tidligere år er det variasjoner mellom faggrupper og vi gjenfinner relativt stabile mønstre. Unntaket er kandidatene fra teknologiske fag og natur- og realfag, der det har vært en nedgang i andelen som er svært fornøyd med utdanningen, fra i overkant av seks av ti i 2013 og

2015 til i overkant av fem av ti i 2017. Resultatene viser videre at vurderingen av tilfredshet med utdanningen også varierer mellom lærestedene. NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge var to av lærestedene som relativt sett hadde lavere andel kandidater som var tilfredse med utdanningen. Begge disse lærestedene fusjonerte 1. januar 2016, og kandidatene som er uteksaminert etter fusjonen i 2017 er mindre fornøyd med utdanningen enn dem som var uteksaminert før fusjonen i 2015. Hva dette skyldes vet vi imidlertid ikke.

Faglig innhold og undervisningskvalitet

Når det kommer til vurdering av det faglige innholdet i utdanningen og undervisningskvaliteten er det også her relativt stabile mønstre fra foregående år. Variasjonen mellom faggrupper i vurdering av faglig innhold er ikke så stor, mellom 80 og 92 prosent er litt eller svært fornøyd og kandidatene fra juridiske fag har størst andel svært fornøyde. Av de større gruppene er det kandidatene fra økonomiske og administrative fag som har størst andel litt eller svært fornøyde kandidater med undervisningskvaliteten, men humanistene har nesten tilsvarende stor andel.

Faglig innhold og læringsutbytte

Det faglige innholdet er assosiert med hva kandidatene har opplevd av læringsutbytte av studiet. Resultatene viser at jo mer tilfreds kandidatene er med studiets teoretiske innhold og utdanningens vektlegging av yrkes- og fagspesifikke ferdigheter, desto bedre er også deres vurdering av studiets faglige innhold. Hvilke læringsutbytter kandidater opplever at studiet har bidratt med er avhengig av hvilken utdanning man tar. Blant annet finner vi at for jurister er utbytte i form av skriftlig kommunikasjonsevne relativt sterkt assosiert med positiv vurdering av utdanningens faglige innhold, mens denne assosiasjonen ikke er like sterk for kandidater i lærerutdanning og pedagogiske fag.

Undervisnings- og læringsformer

Resultatene kan tyde på at bruken av studentaktive undervisningsformer har økt siden 1999/2000-kullet som fikk de samme spørsmålene. De som rapporterer om stor bruk av metoder som problem- og prosjektbasert læring mer fornøyd enn de som rapporterer om liten bruk av slike metoder. Én vurderingsform framstår som negativ for undervisningskvaliteten, og det er bruk av multiple choice eksamener.

Utdanningens relevans for arbeidslivet

På samme måte som i tidligere studier, rapporterer kandidatene i all hovedsak at de er tilfredse med utdanningens relevans for arbeidslivet. Tre av fire er litt eller

svært fornøyd (36 prosent litt fornøyd og 39 prosent svært fornøyd). Det er imidlertid nokså store variasjoner mellom faggruppene, særlig i andelen som svarer at de er svært fornøyd. Av humanistene er 29 prosent svært fornøyd, mot 55 prosent av juristene og 46 prosent av mastere i helse- og sosialfag.

Arbeidsledigheten er høyest i naturvitenskapelige og tekniske fag

På tross av nedgang i arbeidsledigheten generelt i Norge i 2017, var det fortsatt store utfordringer for flere grupper av de nyutdannede masterne, og dette gjaldt spesielt det teknisk-naturvitenskapelige fagfeltet, der arbeidsledigheten totalt var på 15 prosent, med 16 prosent blant sivilingeniørene og 14 prosent blant realistene.

Andelen arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen var til sammenlikning bare 3 prosent i helse- og sosialfag og pedagogiske fag, nær 6 prosent i økonomisk-administrative fag, og 7 prosent i humanistiske og estetiske fag. I juridiske fag var ledigheten på 9 prosent og i samfunnsfag nær 10 prosent.

Blant personer utdannet i *IKT-fag* er 14 prosent arbeidsledige. Den høye arbeidsledigheten blant nyutdannede i IKT-fag samsvarer ikke med hva arbeidsgivere uttrykker om behovet for IKT-utdannede. Arbeidsledigheten blant nyutdannede mastere i IKT-fag varierer imidlertid mye etter bosted. IKT-kandidater som bor i Oslo, har langt lavere arbeidsledighet enn kandidater som bor utenfor Oslo,

For 2015-undersøkelsen erfarte vi at den høye arbeidsledigheten blant sivilingeniørene kunne knyttes til direkte til konjunkturedgang på grunn av fall i oljepriisen. Konjunktorene var bedret da Kandidatundersøkelsen 2017 ble gjennomført. Det er det teknisk-naturvitenskapelige fagområdet som peker seg ut med hensyn til rekrutteringsbehov i ulike arbeidsgiverundersøkelser, men det er dette fagområdet som har høyest ledighet blant nyutdannede. Det kan ikke bare forklares med at det er gått kort tid etter eksamen, fordi det er gått like kort tid for kandidater fra de andre fagområdene der arbeidsledigheten er lavere.

Nyutdannede innvandrere har svært høy arbeidsledighet ...

Også i denne undersøkelsen har innvandrere, spesielt de med «ikke-vestlig» bakgrunn høyest arbeidsledighet. Det gjelder generelt, på tvers av fagområdene, og ikke bare naturvitenskapelige og tekniske fag. Men siden innvandrerne er overrepresentert i dette fagområdet, innebærer det at enda flere av dem rammes av arbeidsledighet. Totalt, for alle fagfelt, er 24 prosent av nyutdannede innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn arbeidsledige, 14 prosent av innvandrere med vestlig bakgrunn og 6,5 prosent av mastere uten innvandringsbakgrunn.

... og sysselsatte innvandrere har lavere lønn

I 2017-undersøkelsen målte vi ni prosent lavere lønn blant innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn enn blant dem uten innvandrerbakgrunn, kontrollert for karakterer og faggruppe mv. Mellom vestlige innvandrere og dem uten innvandringsbakgrunn, fant vi ikke slike forskjeller. Personer som er født i Norge av innvandrerforeldre, hadde imidlertid høyere lønn enn dem uten innvandringsbakgrunn. Disse sammenhengene varierer imidlertid noe mellom offentlig og privat sektor, og mellom faggruppene.

Kvinner har mye lavere arbeidsledighet enn menn i naturvitenskapelige og tekniske fag ....

Kvinner i teknisk-naturvitenskapelige fagområdet har langt lavere arbeidsledighet enn menn. Kvinner har generelt lavest ledighet, men det er særlig stor kjønnsforskjell i andel arbeidsledige i naturvitenskapelige og tekniske fag. Av mannlige sivilingeniører og realister var henholdsvis 20 og 19 prosent arbeidsledige, av kvinnelige sivilingeniører og realister var henholdsvis 7,5 og 9 prosent arbeidsledige.

... og kvinner har lavere lønn, men ikke blant sivilingeniørene

Kvinner har i snitt fem prosent lavere lønn enn menn i Kandidatundersøkelsen 2017, kontrollert for karakterer, faggruppe og om de arbeider i offentlig eller privat sektor. Det varierer midlertid mellom faggruppene hvor stor kjønnsforskjellen i lønn er, eller om det er en kjønnsforskjell. Blant sivilingeniører er det ingen signifikant kjønnsforskjell i lønn, og det er det heller ikke blant realister når det er kontrollert for andre forhold. I samfunnsfag og økonomisk-administrative fag er det en forskjell på nær seks prosent.

Privat eller offentlig sektor har liten betydning for lønn blant nyutdannede

Generelt er det liten eller ingen forskjell i lønn mellom offentlig og privat sektor blant de nyutdannede. Bare for realister og sivilingeniører finner vi signifikant lavere lønn i offentlig enn privat sektor.

Samarbeid med arbeidslivet er positivt men går ned

Samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv har ikke økt i perioden da dette er blitt undersøkt i kandidatundersøkelsene (2011, 2015 og 2017). Andelen har gått ned i siste undersøkelse. Muligens kommer dette av at tilbudet ikke har holdt tritt med økningen i studenttall.

Det generelle bildet er, på tvers av læresteder og fagfelt, at det er positive effekter på arbeidsmarkedstilpasningen av samarbeid med arbeidslivet.

Praksis reduserte arbeidsledighetsrisikoen både i 2011- og 2015-undersøkelsen, og det reduserte også risikoen for å ha irrelevant arbeid både i 2011-, 2015- og 2017-undersøkelsen. (Irrelevant arbeid betyr at de var meget overutdannet for jobben og at jobben ikke samsvarte med innholdet i utdanningen.)

Samarbeidsformen «master/prosjektoppgave, veiledning, delta i forskningsprosjekt» reduserer risikoen for arbeidsledighet både i 2011- og 2017-undersøkelsen. I 2011-undersøkelsen reduserte dette også risikoen for å ha irrelevant arbeid.

Det å ha deltatt i slikt samarbeid øker dessuten sannsynligheten for at kandidatene svarer at de er fornøyd med utdanningens relevans for arbeidslivet.

Utfordringer

Resultatene peker på utfordringer både for læresteder, arbeidsgivere og arbeidslivet generelt, og studentene. For lærestedene vil vi peke på at

- Tradisjonelle læresentrerte undervisningsformer som forelesninger fortsatt oppgis å brukes i mye større grad enn eksempelvis problembasert læring og praksis
- En annen utfordring dreier seg om å utvikle flere tilbud for samarbeid med arbeidslivet. Våre tall kan tyde på at tilbudet ikke har holdt tritt med økningen i studenttall.

For arbeidsgivere og arbeidslivet vil vi fremheve disse utfordringene:

- Ikke-vestlige innvandrere med høyere utdanning fra norske læresteder har større risiko enn ikke-innvandrere for å være arbeidsledige. Norsk arbeidsliv synes med andre ord å ha et forbedringspotensial med hensyn til å verdsette den kompetansen høyt utdannede personer med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn representerer.
- Det framstår også som et paradoks at arbeidslivet uttrykker behov for kompetanse i naturvitenskapelige og tekniske fag, samtidig som nyutdannede med disse utdanningene har særlige vansker med å få jobb. Dette er en utfordring på grunn av behov for teknologiske nyvinninger i ulike deler av industrien. Det er også vanskelig å se hvordan Norge skal kunne satse på å utvikle nye, ikke olje-avhengige kunnskapsintensive næringer – men snarere grønnere (kunnskapsintensive) næringer – uten å bruke kompetansen til nyutdannede realister og sivilingeniører. Mangel på relevant kompetanse kan bli resultatet over tid dersom kompetansen til nyutdannede med slik utdanning ikke tas i bruk, eller dersom søkertallene til realfag og teknologi (utenom IKT-fag) fortsetter å stagnere.

1 Innledning

NIFU gjennomfører annet hvert år kandidatundersøkelser et halvt år etter eksamen blant nyutdannede med mastergrad. Disse undersøkelsene har to hovedformål. Det ene er å undersøke arbeidsmarkedssituasjonen til de nyutdannede, blant annet for å se i hvilken grad den endrer seg over tid, for eksempel gjennom skiftende konjunkturer. Det andre hovedformålet er å undersøke kandidatenes vurderinger av utdanningen de har tatt mens de ennå har studiet og undervisningssituasjonen friskt i minne.

Siden det har vært noen ganske turbulente år på arbeidsmarkedet fra og med 2015, og fordi arbeidsmarkedspromblemene økte i forrige kandidatundersøkelse et halvt år etter eksamen (i 2015) for flere grupper, ønsket vi å komme ut med ferske resultater fra Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen 2017 så raskt som mulig. Derfor ble temaet arbeidsmarkedssituasjonen belyst i et arbeidsnotat som ble publisert i april 2018. For at leseren kan få en samlet framstilling, er disse resultatene er gjengitt i denne rapporten (kapittel 3), samt utvidet noe i vedlegg. I tillegg presenterer vi nye analyser av samarbeid med arbeidslivet i studietida (kapittel 4) og av lønnen til de nyutdannede (kapittel 5).

Vi starter imidlertid med å belyse kandidatenes vurdering av og erfaringer med utdanningen. Her ser vi nærmere på kandidatenes vurderinger av utdanningens relevans, og på hvordan de vurderer sitt læringsutbytte, temaer som også har vært omtalt i tidligere rapporter fra kandidatundersøkelsene. Der det er relevant, sammenligner vi med tidligere års resultater for å se om det er noen endringer.

Nytt i denne undersøkelse er spørsmål om *undervisnings- og læringsmetoder*. Vi undersøker hvordan bruken av undervisnings- og læringsmetoder varierer mellom faggrupper og læresteder. Blant annet ser vi nærmere på om ulike former for undervisnings- og læringsmetoder ser ut til å ha innvirkning på opplevelsen av undervisningskvaliteten.

Som i tidligere rapporter, belyser vi arbeidsmarkedssituasjonen fra flere synsvinkler. Vi undersøker hvor mange som er arbeidsledige, men i tillegg undersøker vi andre former for mistilpasning på arbeidsmarkedet. I denne rapporten legger vi større vekt på temaet arbeidsledighet enn vi har gjort tidligere, blant annet ved at vi undersøker om det er forskjeller etter hvilket lærested masterne er utdannet fra.

Andre former for arbeidsmarkedsmistilpasning dreier seg om å ha et arbeid som er irrelevant for utdanningen en har tatt, eller det å være undersysselsatt, det vil her si det å jobbe deltid mens en ønsker heltid. Også disse forholdene undersøkes her.

Faktaboks 1: Kandidatundersøkelsen – to hovedtyper

Halvtårsundersøkelser gjennomføres som navnet indikerer ca. et halvt år etter fullført utdanning. De gjennomføres annethvert år, og inngår i en tidsserie. Undersøkelsene omfatter de aller fleste kandidater med mastergrad/høyere grads eksamen fra norske læresteder. I enkelte undersøkelser er også bachelorer med. Undersøkelsen omfatter ikke nyutdannede leger i utdanningsstilling (LIS1-leger, tidligere turnustjeneste).

Undersøkelsen kartlegger overgangen fra høyere utdanning til arbeidsmarked og eventuell videre utdanning. Den fungerer blant annet som en «temperaturmåler» på arbeidsmarkedet, ved at den kartlegger hvor lett/vanskelig det er for nyutdannede å få innpass i arbeidslivet. Hoveddelen av spørsmålene er de samme fra gang til gang, slik at halvtårsundersøkelser gir et godt grunnlag for å følge utviklingen over tid. Samtidig gir undersøkelsene rom for å ta opp enkelte spesialtemaer, som kan variere. Siden 2007 har halvtårsundersøkelsene omfattet spørsmål om kandidatenes vurderinger av utdanningen og studiestedet.

Spesialundersøkelser foretas noe lengre tid etter eksamen, for eksempel fem år etter endt utdanning, noe som gjør at man kan se på karriereutvikling over tid. Siden 2011 har slike undersøkelser vært foretatt nær tre år etter eksamen, annet hvert år. Disse undersøkelsene kan ta opp et bredere spekter av temaer enn halvtårsundersøkelsene og fokuserer gjerne på utvalgte faggrupper, og både bachelorer og mastere har vært med i flere av undersøkelsene. Enkelte ganger har spesialundersøkelsene inngått i større internasjonale undersøkelser.

Undersøkelsen refererer til en bestemt uke i november 2017 (13.–19. november). Fra høsten 2014 til slutten av 2016 var det en stor økning i arbeidsledigheten i Norge (se figur V.1 i vedlegg), hovedsakelig på grunn av fall i oljepris og redusert virksomhet i oljerelaterte næringer. Dette fikk mange steder virkninger som gikk utover de direkte oljerelaterte næringene. Det har derfor vært stor interesse for hvordan den økte ledigheten generelt i samfunnet har slått ut for de nyutdannede.

Kandidatundersøkelsen har vært gjennomført siden 1972. Få eller ingen land har gjennomført regelmessige undersøkelser blant nyutdannede akademikere over en like lang tidsperiode. I tillegg til publisering av hovedresultater i rapporter som denne, brukes dataene i en rekke ulike tematiske rapporter og i vitenskapelig publisering.

For mer informasjon om undersøkelsen, se <https://www.nifu.no/hoyere-utdanning/kandidatundersokelsen/> hvor en finner lenke til rapporter fra tidligere undersøkelser.

1.1 Datainnsamling

1.1.1 Ny innsamlingsmetode

Innsamlingen av data til Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen 2017 foregikk på flere måter annerledes enn tidligere undersøkelser et halvt år etter eksamen. Én forskjell er at vi ikke benyttet *papirspørreskjema* overhodet. Alle besvarte undersøkelsen via internett (web-skjema). Etter forrige undersøkelse et halvt år etter eksamen (Kandidatundersøkelsen 2015), konkluderte vi med at representativiteten ikke økte ved de tilleggssvar vi fikk gjennom svar på papirskjema (se Støren mfl. 2016a). I Kandidatundersøkelsen 2015 benyttet bare 12 prosent av de som svarte på undersøkelsen, papirskjema, mot 25 prosent i 2013-undersøkelsen og 38 prosent i 2011-undersøkelsen. Det har altså vært en kraftig nedgang i andelen som svarer på papirskjema. Vi antar at dette i hovedsak kom av at vi i 2015-undersøkelsen for første gang benyttet epostadresser ved utsendingen.

Også i Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen 2017 benyttet vi epostadresser til det store flertallet, og brev til dem vi manglet e-postadresser for, men vi hadde altså ingen utsending av papirskjema. Svarprosenten var om lag den samme i 2017 som i 2015, begge år rundt 50 prosent. Nedenfor kommer vi nærmere tilbake til omtale av detaljer rundt datainnsamlingen.

Den andre store forskjellen fra tidligere undersøkelser omhandler hvordan vi samlet inn kontaktinformasjon for kandidatene. Vi inngikk et samarbeid med NSD Norsk senter for forskningsdata om dette. I alle tidligere undersøkelser et halvt år etter eksamen¹ har NIFU innsamlet data om kandidatene direkte fra lærestedene. Det gjelder kontaktinformasjon og informasjon om hva slags utdanning kandidatene har tatt. NIFU har deretter kodet alle utdanningsopplysningene etter SSBs standard for utdanningsgruppering. Slik informasjon sender også lærestedene til NSD Norsk senter for forskningsdata, til bruk i deres database for høyere utdanning (DBH). Etter ønske fra lærestedene og Kunnskapsdepartementet («tidstyp-prosjektet») fant vi at dette kunne samordnes slik at lærestedene bare behøvde å rapportere ett sted². Vi inngikk derfor en avtale med NSD Norsk senter for forskningsdata om at NIFU skulle kunne bruke data de hadde samlet inn til utsendelse

¹ NIFUs «spesialkandidatundersøkelser» noen år etter eksamen har vært gjennomført annerledes, ved at det i disse kun har vært Statistisk sentralbyrå som har hatt kontaktinformasjonen.

² Dette gjaldt også andre registre, her konsentrerer vi oss om Kandidatundersøkelsen.

av Kandidatundersøkelsen. Opplegget er godkjent av Personvernombudet for forskning. Alle personopplysninger knyttet til kandidatundersøkelsen slettes når datainnsamlingen er ferdig.

De data NIFU fikk tilsendt fra NSD, var påført utdanningskoder. Vi kan ikke garantere at praksis med koding av utdanningsopplysninger er helt lik med tidligere, det vil si med NIFUs praksis, men så langt har vi ikke oppdaget noe som tyder på ulik praksis. På det nivået vi i all hovedsak benytter disse opplysningene, som *fagfelt* og *faggrupper* (de to og tre første sifrene av de seks sifrene i utdanningsstandard), er vi så godt som helt sikre på at kodepraksisen er helt lik. De endringer som måtte forekomme i fordelingen av fagfelt/faggrupper fra tilsvarende undersøkelse i 2015, anser vi derfor som reelle. Det er opprettet nye masterstudier flere steder, andre kan ha en nedgang i kandidattallet, noe som påvirker denne fordelingen.

På samme måte som når vi tidligere har innhentet kontaktopplysninger fra lærestedene, samlet NSD inn data om mastere (og tilsvarende) fra vårsemester 2017. Vårsemesteret var definert til å være fra 1. februar til 31. august. Det var altså slike data som ble tilsendt NIFU fra NSD. Sammen med dataene fulgte opplysninger om år og måned graden ble tatt, og år og måned vitnemål ble utstedt. Kandidatene ble også bedt om å oppgi dette i spørreskjemaet. Vi har etter beste skjønn fjernet personer fra undersøkelsen som vi anser ikke å tilhøre vårsemesteret 2017. Dette beskrives t nærmere i Vedlegg 1, der vi gjør nærmere rede for detaljer rundt innsamlingen siden innsamlingsmåten er annerledes enn tidligere.

1.1.2 Oppslutning om undersøkelsen

Det ble sendt epost/brev til 9388 personer, det vil si personer med norsk adresse (se vedlegg 1). Av disse «ekskluderte» vi 231 personer som etter vårt skjønn viste seg ikke å tilhøre målgruppen (ikke uteksaminert i vårsemesteret 2017), og en mindre gruppe som ikke kunne nås fordi de ikke hadde gyldig postadresse eller e-postadresse (se omtale i Vedlegg 1). Av de resterende svarte 4604 personer på spørreskjemaet, det vil si en svarprosent på vel 50.³

³ Vi valgte å beholde respondenter som hadde svart på alle spørsmål i to større spørsmålsbatterier i begynnelsen av skjemaet, eller som hadde svart på spørsmål om arbeidsstyrkedeltaking og jobbsøking som var lenger bak i skjemaet. Av de 4604 som da ble regnet som besvart, er det imidlertid noen (160 personer, 3,5 prosent av de besvarte) som ikke har svart på spørsmål om arbeidsstyrkedeltaking. Om disse fratrekkes, er svarprosenten 48,5 prosent, som også må regnes som en høy svarprosent.

Tabell 1.1 Utvalg og svarprosent.

Antall utsendte invitasjoner	Ekskluderte	Nettoutvalg	Antall svar	Svarprosent
9388	231	9157	4604	50,3

Svarprosenten var 48 prosent i 2013-undersøkelsen og 51 prosent i 2015-undersøkelsen. Som nevnt over, ble det i både 2013- og 2015-undersøkelsen sendt ut papirskjema i tillegg til at en kunne svare via web-skjema, mens papirskjema altså ikke ble benyttet i 2017-undersøkelsen. Når oppslutningen om undersøkelsen fortsatt er så god, tror vi at det at vi kan benytte e-post i utsendelsen av invitasjoner, har en meget stor betydning. Vi antar også at mange nyutdannede er kjent med Kandidatundersøkelsen, og synes det er viktig å svare. Det er svært gledelig at oppslutningen om undersøkelsen er såpass god.

Oppslutningen om spørreskjemaundersøkelser viser generelt en nedadgående trend. Det er mange undersøkelser som konkurrerer om folks oppmerksomhet, og for Kandidatundersøkelsen er det også en utfordring at en del læresteder gjennomfører egne undersøkelser blant nyutdannede. Mange kandidater mottar undersøkelser med lignende tematikk med kort tids mellomrom – noe som *kan* svekke interessen for å svare. Svarprosenten i Kandidatundersøkelsen er likevel høyere enn hva som ofte er tilfelle for tilsvarende undersøkelser i andre land (Wiers-Jenssen, Arnesen og Støren 2012).

Det at vi benytter e-post, betyr ikke at vi kan la være å informere om undersøkelsen per brevpost. En e-postadresse kan være helt korrekt, men det er ikke sikkert den leses regelmessig. Derfor ble en av påminnelsene sendt til *alle* som brevpost. Dessuten var det personer i utvalget vi ikke hadde noen e-postadresse til. De mottok brev om undersøkelsen i alle utsendelsene. Påminnelser ble sendt på tre tidspunkter i perioden desember til februar.

1.2 Svarprosent og representativitet

I Vedlegg 1 er det som nevnt en nærmere redegjørelse for datainnsamlingen. I Vedlegg 2 og 3 er det dessuten en nærmere omtale av svarprosent og representativitet. I Vedlegg 2 er det presentert tabell over populasjonen fordelt på utdanningsgrupper for årene 2003 til 2017, samt tabeller der populasjonen og utvalget som har svart på undersøkelsen, blir sammenliknet etter fordeling på utdanningsgrupper, kjønn og alder (se tabellene V. 1 til V. 4 i Vedlegg 2). I Vedlegg 3 omtales svarprosent før og etter påminnelser, og tall for arbeidsledige på ulike tidspunkt i datainnsamlingen (se tabellene V.5 til V.7).

Alt i alt konkluderer vi med at skjevhetene mellom populasjon og utvalg av besvarte ikke er store, men at det er en tendens til at grupper med relativt lav

arbeidsledighet er svakt overrepresentert i materialet. Vi finner altså ikke tegn på det motsatte, nemlig at arbeidsledigheten er målt for høyt.

1.3 Definisjoner og grupperinger

1.3.1 Definisjoner av arbeidsmarkedstilpasning

Hovedaktivitet: refererer til kandidatenes svar på hva de anså som sin hovedsakelige virksomhet i uka 13.–19. november 2017. En person kan da for eksempel svare studier, selv om de (også) var sysselsatte.

I denne rapporten konsentrerer vi oss om sysselsatte og arbeidsledige etter definisjonene nedenfor. Definisjonene av sysselsatt og arbeidsledig er i tråd med definisjonene i Statistisk sentralbyrås (SSB) arbeidskraftsundersøkelser (AKU).

- I. **Sysselsatt:** Omfatter alle som oppfattet seg som hovedsakelig yrkesaktiv, eller utførte minst én times inntektsgivende arbeid i uka 13.–19. november 2017, eller hadde et inntektsgivende arbeid som de var midlertidig borte fra i denne uka. Som sysselsatte regnes også de som var i sysselsettingstiltak som lønnstilskudd eller annet sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver.
- II. **Sysselsatt i irrelevant arbeid:** Omfatter sysselsatte som mener at høyere utdanning er helt uten betydning for arbeidet og at innholdet i utdanningen passer dårlig med arbeidsoppgavene.
- III. Vi skiller mellom de som var i «**ufrivillig i irrelevant arbeid**» og «irrelevant arbeid av andre grunner». De førstnevnte har svart at grunnen til at de hadde dette arbeidet var at det ikke var mulig å få arbeid i samsvar med utdanningen, de sistnevnte har angitt andre («frivillige») grunner.
- IV. **Undersysselsetting:** Omfatter sysselsatte personer som jobber deltid fordi det ikke har vært mulig å få heltidsarbeid, men som ikke har irrelevant arbeid.
- V. **Arbeidsledig:** Omfatter alle som var uten inntektsgivende arbeid (det vil si var ikke-sysselsatt etter definisjonen over) og som *i tillegg* oppfylte minst én av følgende betingelser:
  - oppfattet seg som hovedsakelig arbeidsledig og hadde søkt arbeid,
  - oppfattet seg ikke som hovedsakelig yrkesaktiv eller arbeidsledig, men hadde søkt arbeid de siste 4 ukene forut for undersøkelsestidspunktet og kunne ha påtatt seg arbeid i undersøkelsesuka,
  - var i nærmere definerte arbeidsmarkedstiltak.
- VI. **Arbeidsstyrken:** Omfatter sysselsatte og arbeidsledige.
- VII. **Utenfor arbeidsstyrken:** Omfatter alle som ikke var sysselsatte eller arbeidsledige.

VIII. **Mistilpasset:** Omfatter personer som faller i en av følgende tre grupper:

1. var arbeidsledig etter definisjonen over,
2. var undersysselsatt etter definisjonen over,
3. var i ufrivillig irrelevant arbeid etter definisjonen over.

Personer som var i «irrelevant arbeid av andre grunner», regner vi vanligvis ikke som mistilpasset. De er imidlertid heller ikke i kategorien «relevant arbeid».

IX. **Relevant arbeid**

Omfatter sysselsatte personer som ikke var undersysselsatt, ikke var i ufrivillig irrelevant arbeid og ikke var i irrelevant arbeid av andre grunner.

1.3.2 Gruppering av utdanninger

Kandidatene fordeler seg på en rekke forskjellige utdanninger. Vi har gruppert dem i elleve hovedkategorier, som vist i figur 2.1 i kapittel 2, og i mange tabeller og figurer i rapporten. Kategoriseringen er basert på fagfeltinndelingen i SSBs utdanningsstandard.⁴ Vi har imidlertid skilt ut juss som egen gruppe (fra fagfeltet samfunnsfag og juridiske fag), skilt ut idrettsfag som egen gruppe (fra fagfeltet helse-, sosial- og idrettsfag), og vi har delt det store fagfeltet «naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag» i to, det vil si «master i teknologi/sivilingeniør» og «natur- og realfag», her ofte omtalt som realister. I enkelte sammenhenger ser vi på disse to gruppene samlet, det vil si naturvitenskapelige og tekniske fag under ett.

Faggruppene er av svært ulik størrelse. I noen tilfeller, der det er tematisk interessant og tilstrekkelig antall kandidater, ser vi også på underkategorier av fag, for eksempel ved å skille mellom ulike typer samfunnsfag eller naturvitenskapelige og tekniske fag.

Vi har, for enkelhets skyld, valgt å kalle kandidatene for mastere (eller mastergradskandidater). Dette er korrekt for det overveiende flertallet av kandidatene etter at hovedfaget gikk ut som egen grad i 2007. Enkelte grupper har imidlertid en annen type høyere grad. Det gjelder kandidater med embetseksamen i psykologi (cand. psychol.), teologi (cand. theol.) og cand.med.vet. (veterinærer>). Siden dette berører en svært liten del av kandidatene, omtales for enkelthets skyld kandidatene her som mastere.⁵

Vi omtaler resultatene som å gjelde for ca. «et halvt år etter eksamen», selv om det for noen har gått lengre tid (enkelte litt mindre tid). «Et halvt år etter

⁴ Se <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/norsk-standard-for-utdannings-gruppering-2016>.

⁵ Medisinstudentene har aldri vært inkludert i undersøkelsene et halvt år etter eksamen. Årsaken til dette er først og fremst at de har vært i turnustjeneste på dette tidspunktet, noe som innebærer at de strengt talt ikke har fullført utdanningen.

eksamen» er gjeldende for det store flertallet, 90 prosent ble uteksaminert i mai eller senere (10 prosent før mai). Dette samsvarer med 2015-og 2013-undersøkelsene.

1.3.3 Læresteder

Vi benytter i flere tabeller resultater for enkeltlæresteder. Vi går da ut fra dagens institusjonslandskap, og dagens navn på læresteder etter at de har fusjonert eller fått universitetsstatus. Det betyr at for eksempel tidligere Høgskolen i Gjøvik, inngår i Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), og for eksempel at Universitetet i Sørøst-Norge (USN) har fått denne betegnelsen selv om lærestedet hadde et annet navn, nemlig Høgskolen i Sørøst-Norge, da kandidatene vi omtaler, ble uteksaminert.

I noen sammenhenger, for eksempel i tabeller, bruker vi forkortelser på institusjonene. En liste over forkortelsene er:

- HVL – Høgskulen på Vestlandet
- INN - Høgskolen i Innlandet
- NHH – Norges Handelshøyskole
- NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
- NTNU – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- UiO – Universitetet i Oslo
- UiB – Universitetet i Bergen
- UiT – Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet
- UiA – Universitetet i Agder
- UiS – Universitetet i Stavanger
- USN – Universitetet i Sørøst-Norge

1.3.4 Metode

De fleste resultater presenteres som bivariante (eller trivariante) fordelinger i tabeller eller figurer, ved prosent eller gjennomsnitt.

I enkelte tilfeller der tallgrunnlaget er 15–19 personer, settes prosentandeler i parentes. Om tallgrunnlaget er under 15 personer, vises ikke prosentandelen.

Det benyttes også lineær regresjon, for eksempel av lønn. Se omtale i Vedlegg 7 Metode. I noen av tabellene i vedlegget er det benyttet binomisk logistisk regresjon, og ett sted (tabell 4.3) brukes multinomisk logistisk regresjon. (Se omtale i Vedlegg 7.) For å undersøke om det er forskjeller i gjennomsnittet på vurdering av utdanningens relevans for arbeidslivet mellom ulike læresteder brukes også ANOVA. Dette omtales nærmere i kapittel 2, under avsnitt 2.6 *Relevans for arbeidslivet*.

2 Utdanningen, lærestedet og læringsformene

Det overordnede temaet for dette kapitlet er kandidatenes vurdering av utdanningen de har tatt. Kapitlet favner bredt og mange av de forholdene som belyses, har også vært gjenstand for tidligere års kandidatundersøkelser. Dette gjelder for eksempel den generelle tilfredsheten med utdanningen og lærestedet, og spesifikke aspekter som faglig innhold og undervisningskvalitet, samt vurdering av utdanningens læringsutbytte. Der det er relevant, sammenligner vi derfor med tidligere års resultater, for å se om det er noen endringer.

Nytt i denne kandidatundersøkelsen er spørsmål om undervisnings- og læringsmetoder. Mot slutten av kapitlet undersøker vi hvordan bruken av undervisnings- og læringsmetoder varierer mellom faggrupper og læresteder. Vi ser også nærmere på hvorvidt ulike former for undervisnings- og læringsmetoder ser ut til å ha innvirkning på opplevelsen av undervisningskvaliteten. Vi undersøker blant annet om studentaktive læringsmetoder, som gjerne blir fremhevet som fordelaktig for læring, også er relatert til opplevelse av bedre undervisningskvalitet.

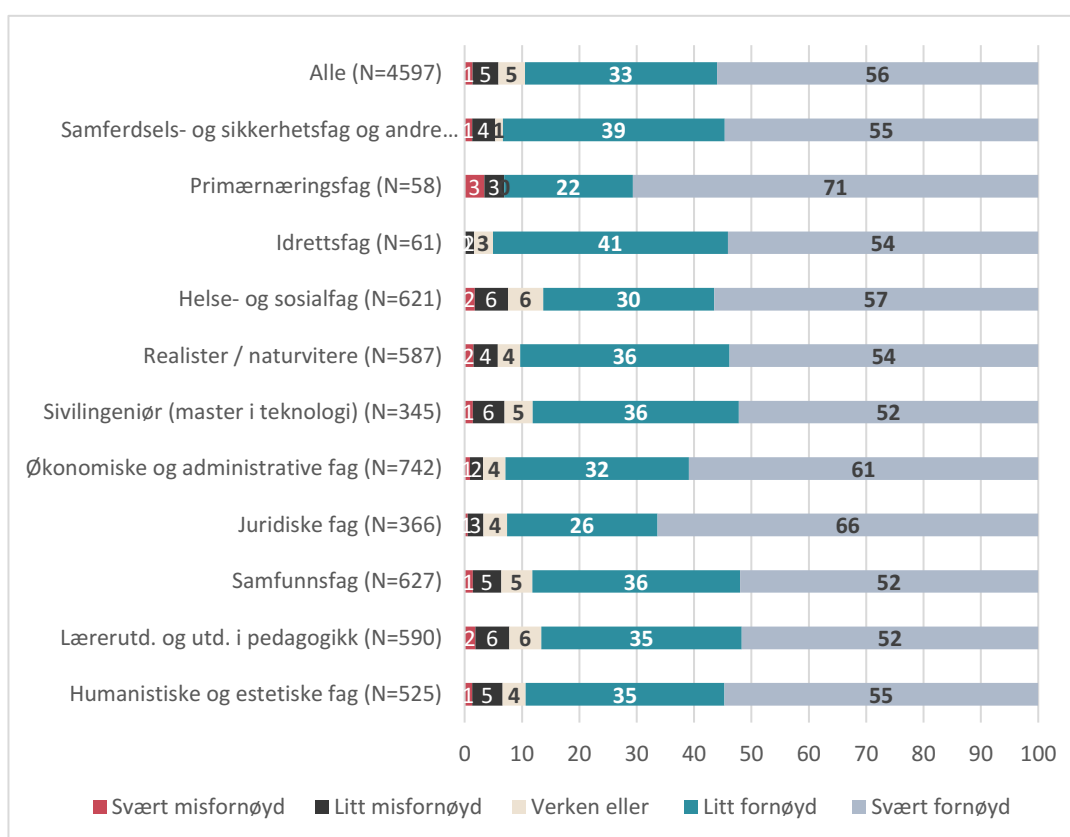
2.1 Samlet vurdering av utdanningen

I den samlede gruppen av kandidater er de aller fleste fornøyd med utdanningen de har tatt. Figur 2.1 viser at nesten ni av ti enten er litt fornøyd eller svært fornøyd med utdanningen. Som vist i tidligere undersøkelse, er den største variasjonen mellom dem som svarer svært og litt fornøyd. Det er med andre ord gjennomgående lave andeler som svarer at de er svært eller litt *misfornøyd*.

Kandidatene fra primærnæringsfagene har både høyest andel svært misfornøyde og svært fornøyde. De svært misfornøyde utgjør tre prosent, mens snittet svært misfornøyde er på én prosent. Primærnæringsfagene omfatter imidlertid en liten gruppe kandidater, slik at det ikke skal mange personer til før prosenten påvirkes. Nær tre av fire kandidater fra primærnæringsfagene rapporterer å være *svært* fornøyd med utdanningen. Deretter kommer juristene og kandidater fra økonomiske og administrative fag like bak, med henholdsvis 66 og 61 prosent

svært fornøyd. Dette er to grupper som har pleid å toppe studietilfredsheten (Wiers-Jenssen, Støren og Arnesen, 2012; Støren mfl. 2016a).

Interessant er det at sivilingeniørene og realistene, sammen med kandidatene fra samfunnsfag og lærerutdanningene og pedagogiske fag har den laveste andelen med svært fornøyd, med 52 prosent (54 prosent blant realistene). Kandidatene fra samfunnsfag og fra lærerutdanningene og pedagogiske fag har fra tidligere undersøkelser vært grupper med lavest andel svært fornøyd, mens realistene og sivilingeniørene tidligere har hatt en noe høyere andeler med svært fornøyd kandidater. Både i 2013 og 2015 oppga over seks av ti å være svært fornøyd med utdanningen, en differanse på nesten ti prosentpoeng fra sist års undersøkelse (2017).

Figur 2.1 Samlet vurdering av hvor fornøyd kandidatene var med utdanningen, etter faggruppe. Prosent

Som vist i Støren mfl. (2016a) og Støren (2018), og som vil framgå i kapittel 3 i denne rapporten, har arbeidsmarkedssituasjonen for nyutdannede kandidater i teknologiske fag (sivilingeniører) og natur- og realfag vært utfordrende både for 2015- kullet og for 2017-kullet. Den vanskelige arbeidsmarkedssituasjonen kan påvirke hvordan disse kandidatene vurderer utdanningen. Når vi sammenligner fordelingen på tilfredshet med utdanningen blant sysselsatte kandidater i naturvitenskapelige og tekniske fag (sivilingeniører og realister) med dem som er

arbeidsledige (tabell 2.1), ser man at tendensen er at det er en større andel som er fornøyd blant dem som er sysselsatt, enn blant dem som er arbeidsledig alle tre årene (tabell 2.1). Denne forskjellen er imidlertid ikke statistisk signifikant for 2017-kullet, mens den er signifikant for de to andre kullene.

Det er andelen som er fornøyd med utdanningen blant de *sysselsatte* som er lavere i 2017-kullet enn i de tidligere kullene. 2015-kullet av sivilingeniører og realister hadde også problemer med høy arbeidsledighet, men i 2015-kullet var det altså flere som var fornøyd med utdanningen blant de sysselsatte enn i 2017-kullet, og om lag samme andel blant de arbeidsledige. Derfor skyldes det at vi totalt finner lavere tilfredshet med utdanningen i 2017-undersøkelsen, trolig andre forhold enn arbeidsledighet.

Tabell 2.1 Andel som er svært eller litt fornøyd med utdanningen, etter om de var sysselsatte eller arbeidsledige. Nyutdannede i naturvitenskapelige og tekniske fag i 2013-, 2015- og 2017-undersøkelsene. Prosent

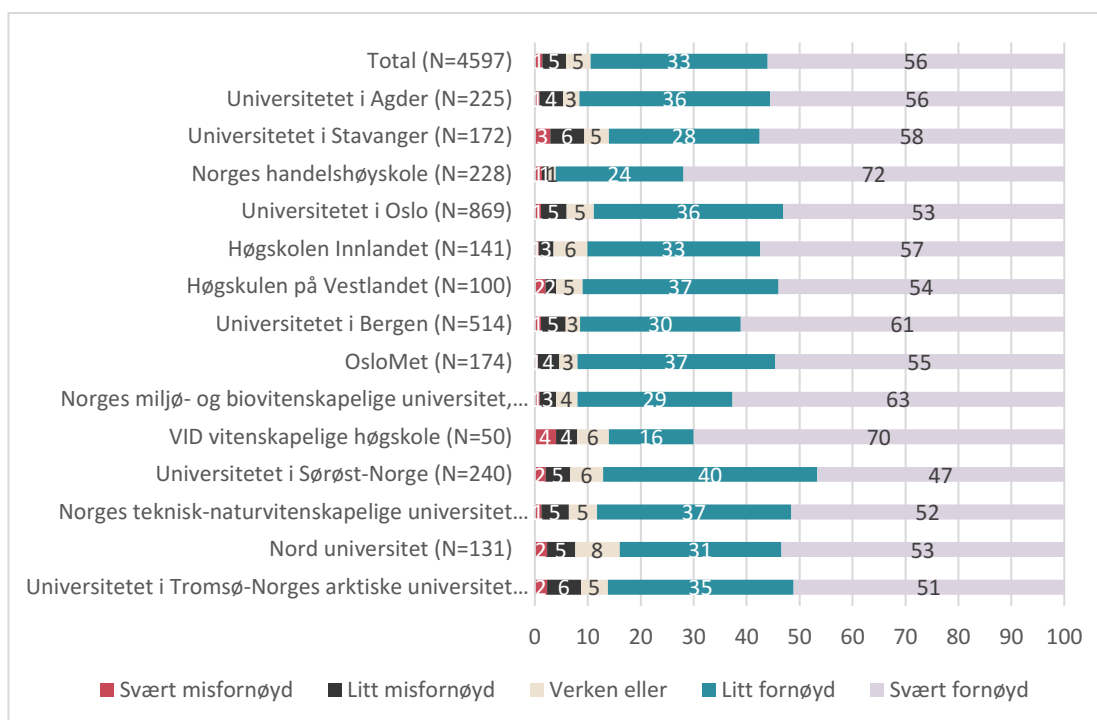
	2013		2015		2017	
	Sysselsatte	Arbeidsledige	Sysselsatte	Arbeidsledige	Sysselsatte	Arbeidsledige
Andel litt eller svært fornøyd	94,9	85,0	95,1	84,6	90,0	85,8
N	685	60	778	130	733	127

Støren (2018) viste at det blant sivilingeniørene er en kjønnsforskjell i andelen arbeidsledige; kvinner har mindre sannsynlighet for å være arbeidsledige enn menn (se også kapittel 3). Vi ønsket derfor å se om dette speilet seg i forskjell på vurdering av utdanningen. Det vil si, er kvinner med mastergrad i teknologi mer fornøyd med utdanningen sin enn det mennene er? Om vi slår sammen «litt fornøyd» og «svært fornøyd» er det ingen kjønnsforskjell i andelen som er fornøyd med utdanningen. Likevel er kvinnene langt *mer* fornøyd enn menn. Det er høyere andel menn enn kvinner som sier de er *litt* fornøyd, mens det er langt høyere andel kvinner enn menn som sier de er *svært* fornøyd (tabell 2.2). Blant mannlige teknologer er det 48 prosent som svarer at det er svært fornøyd, sammenlignet med 62 prosent av de kvinnelige teknologene, en forskjell som er statistisk signifikant.

Tabell 2.2 Sivilingeniørenes vurdering av hvor fornøyd de er med utdanningen, etter kjønn. Prosent

	Svært misfornøyd	Litt misfornøyd	Verken eller	Litt fornøyd	Svært fornøyd	N
Menn	1,7	5,5	5,1	40,1	47,7	237
Kvinner	0,9	5,6	4,6	26,9	62,0	108

Tilfredshet med utdanningen varierer også mellom lærestedene. Av figur 2.2 ser vi at kandidater fra Norges handelshøyskole, VID og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) har høyest andel svært fornøyde kandidater, mens Universitetet i Sørøst-Norge, Universitetet i Tromsø og NTNU har lavest andel⁶.

Figur 2.2 Samlet vurdering av hvor fornøyd kandidatene var med utdanningen etter lærested. Prosent

Kandidatene fra NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge⁷ er uteksaminert etter at institusjonene gjennomgikk fusjoner. De tidligere høyskolene i Ålesund, Gjøvik og Sør-Trøndelag ble del av NTNU fra og med 1. januar 2016, mens Høgskolen i Telemark ble del av tidligere Høgskolen i Buskerud og Vestfold på samme tidspunkt. Det kan være interessant å se hvorvidt det har vært en endring av kandidatenes vurdering fra forrige kandidatundersøkelse, som var før sammenslåingen. Fordi vi ikke har informasjon om hvilke campuser kandidatene fra 2017 er uteksaminert fra har vi laget en variabel der vi for 2013- og 2015- kullene har slått sammen lærestedene som i dag utgjør de nye institusjonene. Det betyr at tall fra NTNU fra 2015 også inkluderer høyskolene i Ålesund, Gjøvik og Sør-Trøndelag, mens Universitetet i Sørøst-Norge inkluderer Høgskolen i Telemark.

I tillegg til NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge, gjennomgikk også Universitetet i Tromsø og Nord universitet fusjoner fra og med 1.januar 2016. Høgskolen i

⁶ Kun læresteder med 50 eller flere observasjoner vises i figuren

⁷ Universitetsstatus fra mai 2018.

Harstad og Høgskolen i Narvik ble del av Universitetet i Tromsø, mens Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna ble del av Nord universitet.⁸ Vi inkluderer derfor også disse institusjonen når vi sammenligner vurdering av utdanningen fra 2013 til i dag. I tabell 2.3 vises imidlertid ikke tall for Universitetet i Tromsø og Nord universitet da disse ikke hadde en signifikant endring i vurdering av utdanningen.

Av tabell 2.3 kan man lese at det ved NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge er en lavere andel blant 2017-utvalget som er svært fornøyd med utdanningen de tok, sammenlignet med 2013- og 2015-utvalget. Både NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge har ganske store grupper av sivilingeniører og realister. Blant kandidatene fra NTNU i dette utvalget utgjør sivilingeniørene og realistene totalt 42 prosent av utvalget, mens de utgjør 23 prosent av utvalget ved Universitetet i Sørøst-Norge. Som vist over, har det vært en nedgang blant sivilingeniørene og realistene i andelen som er fornøyd med utdanningen i 2017-undersøkelsen, sammenlignet med 2015. Det kan være nedgangen for de nevnte lærestedene skyldes dette. Når sivilingeniørene og realistene blir holdt utenfor analysene er likevel nedgangen like stor. Dette betyr altså at kandidater ved NTNU og USN (både sivilingeniører og andre faggrupper) som er uteksaminert etter fusjonene, er mindre fornøyd med utdanningen enn kandidatene som ble uteksaminert før fusjonene. Hvilke forhold som kan være årsaker til at kandidatene er mindre fornøyd har vi dessverre ikke anledning til å gå videre inn på i denne rapporten.

Tabell 2.3 Tilfredshet med utdanningen for NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge fordelt på 2013, 2015 og 2017-kullet. Prosent

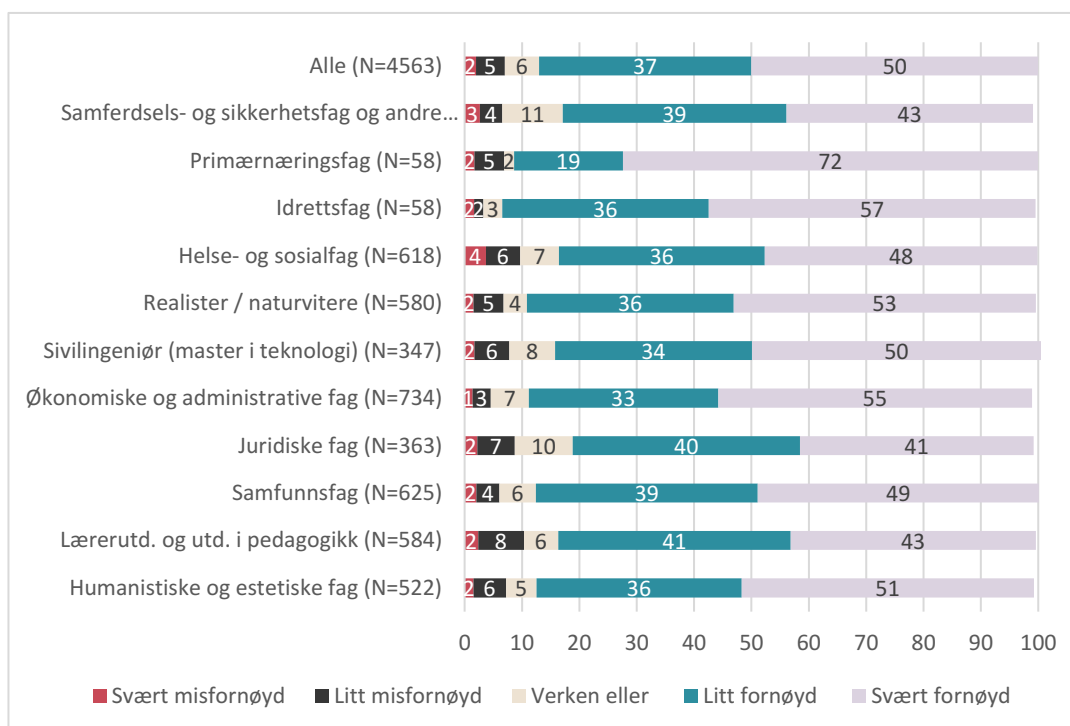
	NTNU				
	Svært misfornøyd	Litt misfornøyd	Verken eller	Litt fornøyd	Svært fornøyd
2013 (N=726)	1	3	2	34	60
2015 (N=908)	1	3	3	32	62
2017 (N=733)	1	5	5	37	52
Total (N=2366)	1	4	3	34	58
	Universitetet i Sørøst-Norge				
2013 (N=124)	2	8	5	23	63
2015 (N=145)	1	2	4	30	63
2017 (N=240)	2	5	6	40	47
Total (N=509)	2	5	5	33	55

⁸ 1.januar 2016 fusjonerte også Diakonhjemmets høgskole, Haraldsplass diakonale høgskole, Høgskolen Betanien og Misjonshøgskolen til VID vitenskapelige høgskole. VID ble ikke tatt med i analysene på grunn av relativt få observasjoner.

2.2 Samlet vurdering av lærested

Ser vi videre på kandidatenes samlede vurdering av lærestedet (figur 2.3), er den store majoriteten også fornøyd med dette: Totalt sett er nesten ni av ti enten litt eller svært fornøyd. Det er en klar kobling mellom vurdering av utdanning og vurdering av lærestedet, med en korrelasjon på ,618 ($p < .01$, $n = 4559$). Det betyr at de som er fornøyd med studiet, også har en høyere tendens til å være fornøyd med lærestedet. Dette gjenspeiles i forskjellene mellom faggruppene. Igjen er det kandidatene fra primærnæringsfagene som har den høyeste andelen svært fornøyd, etterfulgt av kandidater fra økonomiske og administrative fag, og idrettsfag.

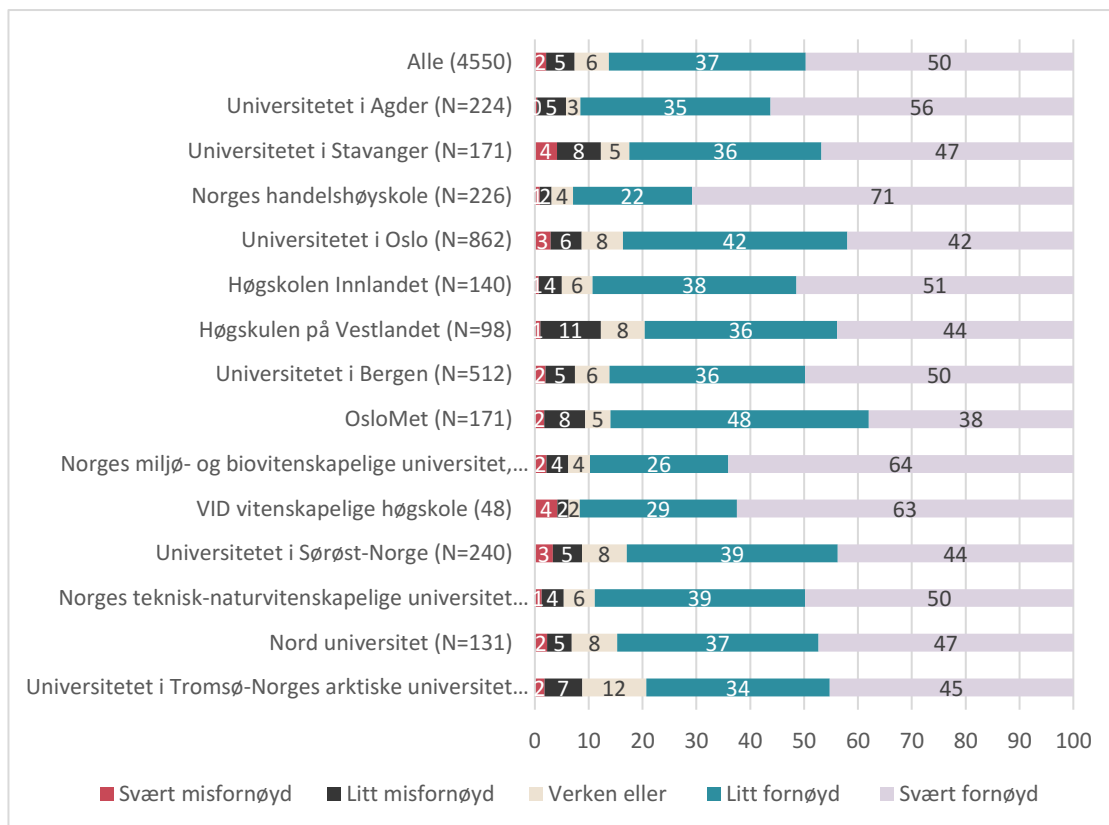
En stor forskjell fra vurdering av utdanningen, er at kandidatene fra juridiske fag er den faggruppen med lavest andel svært fornøyd, med fire av ti. Dette er imidlertid ett trekk vi også så i 2013- og 2015-undersøkelsen. Kandidatene i rettsvitenskap fra UiO hadde lavest andel svært fornøyd både i 2013 (22 prosent) og 2015 (32 prosent), men i denne års undersøkelse har andelen økt til 38 prosent. Til sammenligning oppgir 48 prosent av kandidatene i rettsvitenskap fra Universitetet i Bergen og 33 prosent fra Universitetet i Tromsø å være svært fornøyd blant dem som ble uteksaminert i 2017.

Figur 2.3 Samlet vurdering av hvor fornøyd kandidatene var med lærestedet etter faggruppe. Prosent

Som i tidligere undersøkelser, er det Norges handelshøyskole som har den høyeste andelen som er svært fornøyd med lærestedet, sju av ti (figur 2.3). Deretter følger

VID og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. I denne undersøkelsen er det kandidatene fra OsloMet, samt Universitetet i Oslo og Høgskolen i Molde, som har lavest andel svært fornøyde med lærestedet, om lag fire av ti. Andelen har vært ganske stabil siden 2013.

Figur 2.4 Samlet vurdering av hvor fornøyd kandidatene var med lærestedet etter lærested. Prosent

Det er interessant å se om kandidatene fra lærestedene som fusjonerte i 2016 rapporterer lavere andel tilfredse med lærestedet i 2017, sammenlignet med 2013 og 2015. For NTNU og Universitetet i Tromsø er det en signifikant forskjell, men ikke for Universitetet i Sørøst-Norge og Nord universitet.

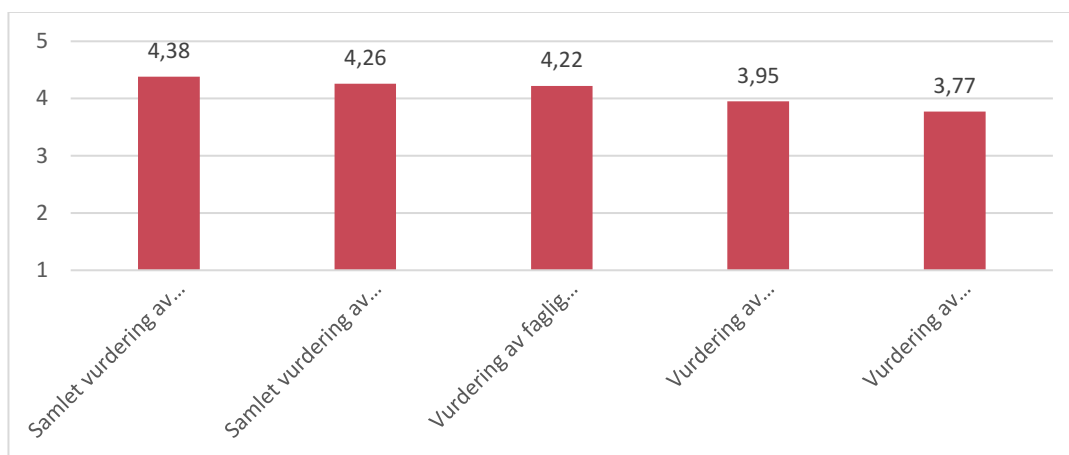
Tabell 2.4 Tilfredshet med lærestedet for NTNU og Universitetet i Tromsø, fordelt på 2013, 2015 og 2017-kullet. Prosent

	NTNU				
	Svært misfor- nøyd	Litt misfor- nøyd	Verken eller	Litt fornøyd	Svært for- nøyd
2013 (N=713)	1	4	5	37	54
2015 (N=900)	1	3	3	32	60
2017 (N=729)	1	4	6	39	50
Total (N=2342)	1	4	5	36	55
	Universitetet i Tromsø				
2013 (N=232)	2	5	3	38	52
2015 (N=243)	1	7	5	37	51
2017 (N=387)	2	7	12	34	45
Total (N=862)	2	6	8	36	49

Vi har nå sett på kandidatenes overordnede vurdering av utdanningen og lærestedet. Den viser at vi i det store og hele gjenfinne relativt stabile mønstre som tidligere år, med noen variasjoner. Det som kanskje er mest interessant er at kandidatene i teknologi og natur- og realfag vurderer å være mindre fornøyd med utdanningen enn de har vært tidligere år. Dette ser ikke ut til å kunne tilskrives økt arbeidsledighet. I tillegg har vi sett at NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge opplever enn nedgang i vurdering av tilfredshet med utdanningen sammenlignet med tidligere kull, mens NTNU og Universitetet i Tromsø opplever en nedgang i vurdering av lærestedet. Hvilke forhold som kan være årsaken til denne nedgangen har vi ikke hatt anledning til å gå inn i denne rapporten, vi må være varsomme med å tilskrive at endringen skyldes fusjonene.

2.3 Faglig innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding

Fra å ha sett på den overordnede vurderingen av utdanningen og lærestedet, skal vi nå se på kandidatenes vurdering av tre spesifikke aspekter ved utdanningen: Faglig innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding. I helhet vurderer kandidatene det faglige innholdet, undervisningskvalitet og tilbakemelding fra undervisere gjennomgående positivt. Lavest gjennomsnitt er det likevel for vurdering av tilbakemelding og veiledning, med et gjennomsnitt på 3,77. Tilsvarende mønster ser man også i kandidatundersøkelsen fra 2013 og 2015.

Figur 2.5 Samlet vurdering av utdanning og lærested, samt vurdering av det faglige innholdet, undervisningskvaliteten og tilbakemelding/veiledning. Gjennomsnitt

Basert på gjennomsnittene kan det virke som den av de tre faktorene som er viktigst for den samlede vurderingen av utdanningen, er det faglige innholdet. Dette støttes også av at korrelasjonen mellom samlet vurdering av utdanning og vurdering av det faglige innholdet er sterkest, selv om korrelasjonene mellom tilbakemelding og undervisningskvalitet, og samlet vurdering av utdanning, også er relativt sterk.

Tabell 2.5 Korrelasjonsmatrise som viser korrelasjon mellom samlet vurdering av utdanningen, faglig innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet. Pearsons r

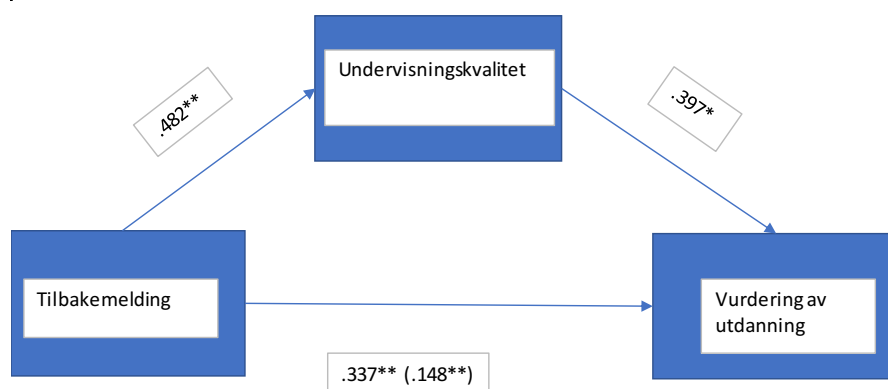
	1	2	3
1. Samlet vurdering av utdanningen	1		
2. Faglige innhold	,654**	1	
	4587	4593	
3. Undervisningskvaliteten	,552**	,635**	1
	4582	4579	4588
4. Tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet	,444**	,421**	,568**
N	4582	4579	4574
** p<.01			

Alle disse variablene er åpenbart relatert til hverandre. En positiv vurdering av det faglige innholdet i utdanningen er med all sannsynlighet avhengig av at kvalitet på undervisningen er god, som igjen til dels vil være avhengige av at man får tilbakemelding og veiledning av undervisningspersonalet.

I en serie regresjonsanalyser undersøkte vi dette. Først utførte vi en regresjonsanalyse der vi testet om effekten av tilbakemelding og veiledning på den avhengige variabelen «vurdering av utdanningen» forsvant eller ble svakere når

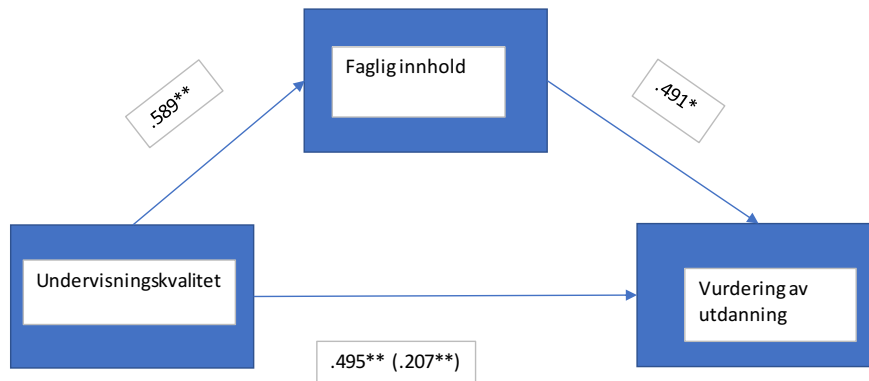
undervisningskvalitet ble lagt inn som en mellomliggende (medierende) variabel. Hypotesen er at effekten av tilbakemelding og veiledningen på tilfredshet med utdanningen (til dels) virker gjennom undervisningskvalitet. Med andre ord; når kandidatene har opplevd å være fornøyd med tilbakemeldingen og veiledningen de har fått, fører dette til at de opplever at undervisningskvaliteten er bedre, noe som igjen påvirker deres vurdering av utdanningen.

Resultater fra regresjonsanalysen er illustrert i figur 2.6 under, og de bekrefter dette. Regresjonskoeffisienten for tilbakemelding på vurdering av utdanningen mer enn halveres når man også kontrollerer for undervisningskvalitet.

Figur 2.6 Ustandardiserte regresjonskoeffisienter for forholdet mellom tilbakemelding og samlet vurdering av utdanningen mediert av undervisningskvalitet. Regresjonskoeffisienten mellom tilbakemelding og vurdering av utdanningen, kontrollert for undervisningskvalitet, i parentes.

Deretter utførte vi en regresjonsanalyse der vi undersøkte om effekten av vurdering av undervisningskvalitet på tilfredshet med utdanningen forsvant eller ble svakere når faglig innhold ble lagt inn som forklarende variabel. Her var hypotesen at der undervisningskvaliteten oppleves som god, vil det også påvirke vurdering av det faglige innholdet, som igjen påvirker tilfredsheten med utdanningen. I figur 2.7, ser man at effekten av undervisningskvalitet på tilfredshet med utdanningen reduseres når det kontrolleres for faglig innhold.

Figur 2.7 Ustandardiserte regresjonskoeffisienter for forholdet mellom undervisningskvalitet og samlet vurdering av utdanningen mediert av faglig innhold (Regresjonskoeffisienten kontrollert for faglig innhold, i parentes)

Til slutt utførte vi en regresjonsanalyse der studiets faglige innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet ble lagt inn som uavhengige variabler, og tilfredshet med utdanningen (samlet) ble lagt inn som avhengig variabel. Studiets faglige innhold var den klart sterkeste prediktoren for samlet vurdering av utdanning. Imidlertid har vurdering av undervisningskvalitet og tilbakemelding/veiledning selvstendig betydning. Men, som vi har sett over (medieringsanalysen), ser både tilbakemelding og undervisningskvalitet ut til å være viktige underliggende variabler for vurdering av faglig innhold.

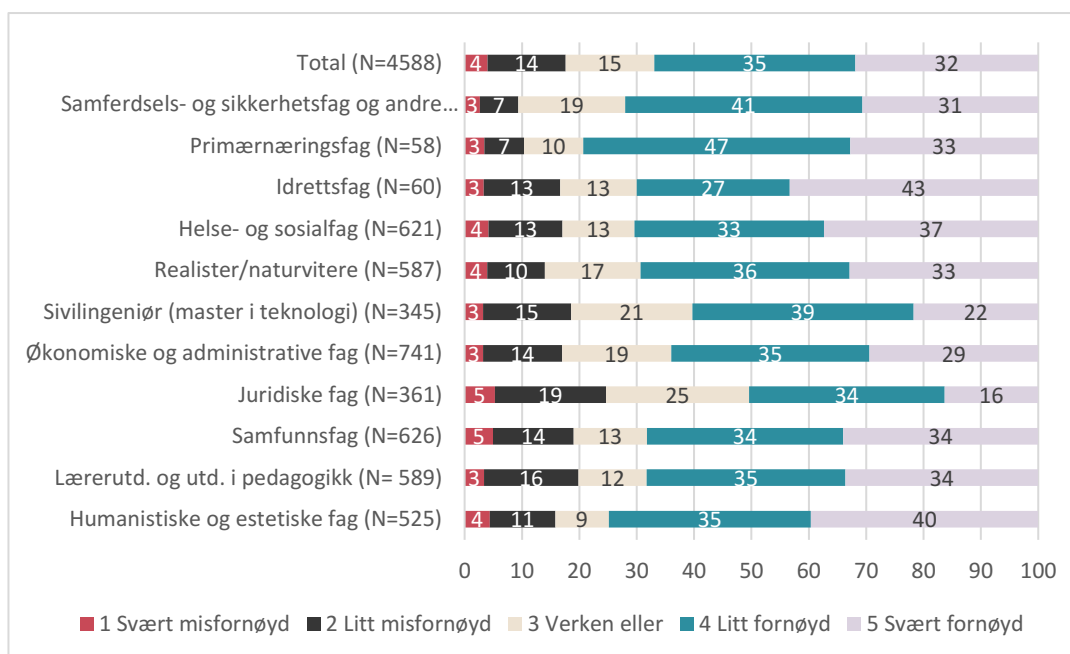
Tabell 2.6 Multiplert lineær regresjon som viser forholdet mellom faglige innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet på den avhengige variabelen tilfredshet med utdanningen.

	B	Beta	S. E.
Konstant	1,397		0,047
Studiets faglige innhold	0,477	0,493	0,013
Undervisningskvaliteten	0,140	0,156	0,014
Tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet	0,112	0,147	0,010

2.3.1 Variasjon mellom faggrupper i vurdering av studiet

Når det gjelder variasjonen mellom faggrupper, finner vi den største forskjellen i vurdering av tilbakemelding/veiledning (figur 2.8). Her er juristene gruppen med lavest andel som er litt eller svært fornøyde, omtrent halvparten oppgir dette, mens kandidatene i primærnæringsfagene har høyest andel, med åtte av ti litt eller svært fornøyde. Mønstrene er ellers relativt stabile fra kandidatundersøkelsen i 2015. De tre faggruppene som har lavest og de tre som har høyest andel litt og svært fornøyde med veiledning/tilbakemelding, er like i denne og 2015-

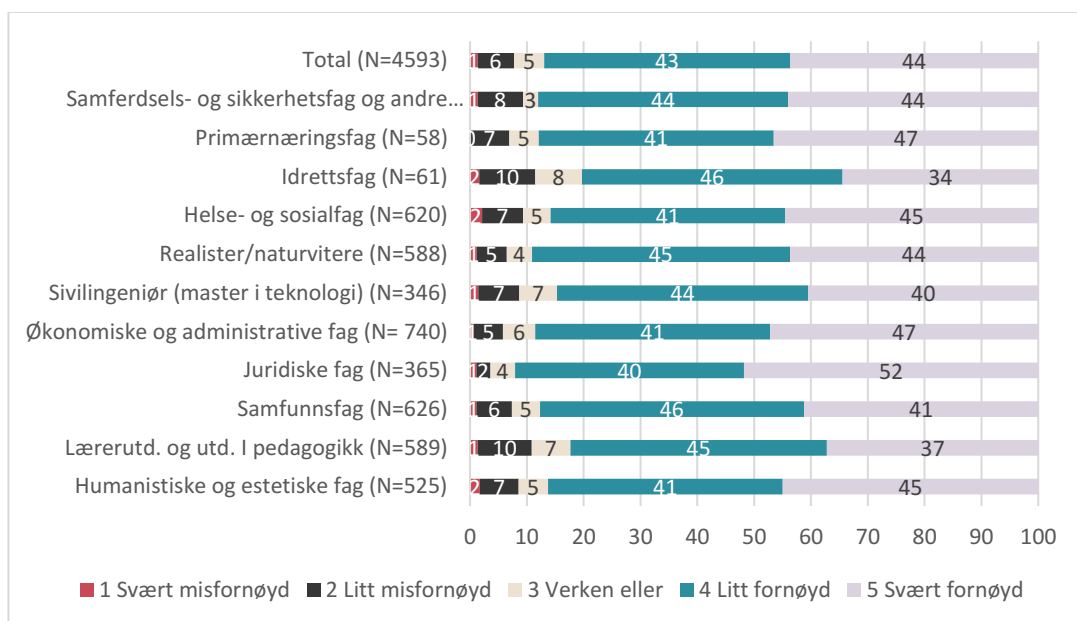
undersøkelsen. Det gjelder henholdsvis, juridiske, teknologiske, økonomiske og administrative fag som er minst fornøyd med tilbakemelding/veiledning, og primærnæringsfag, humanistiske- og estetiske fag, og samferdsel- og sikkerhets fag som er mest fornøyd med tilbakemelding/veiledning.

Figur 2.8 Vurdering av tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet etter faggruppe. Prosent

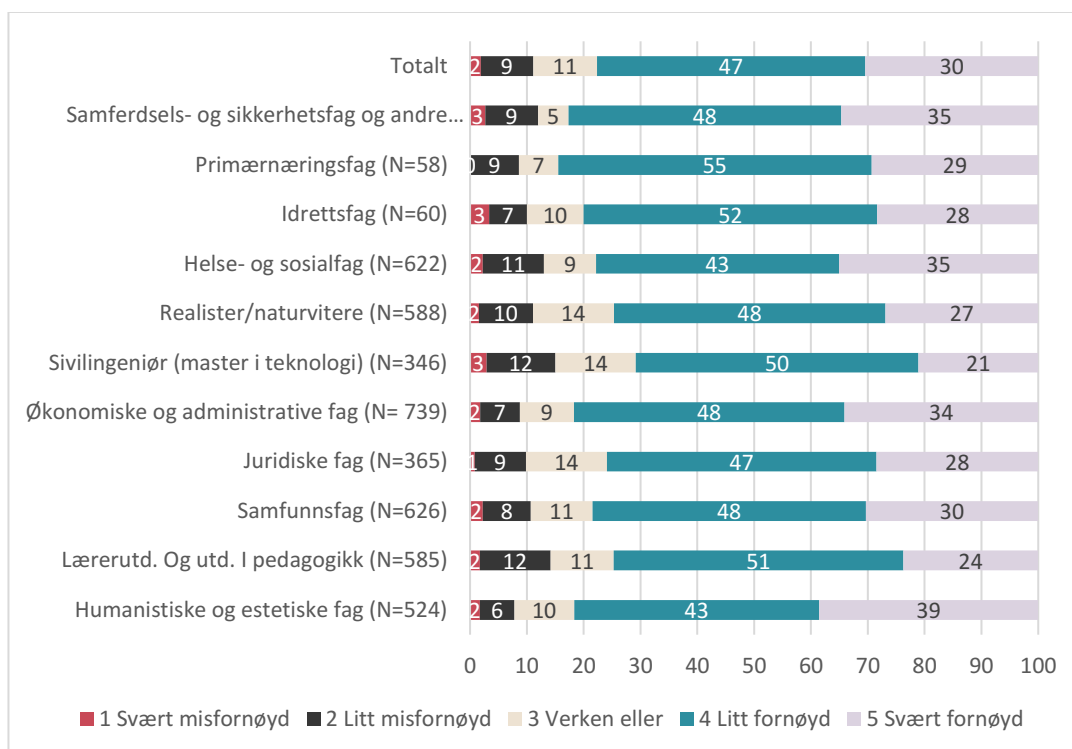
For vurderingen av *faglig innhold* (figur 2.9), er det mindre variasjon på tvers av faggruppene sammenlignet med vurdering av veiledning. Mellom 80 og 92 prosent av kandidatene er litt eller svært fornøyd med det faglige innholdet. Her har juristene den høyeste andelen og idrettsfag den laveste andelen. Mønstrene er igjen relativt stabile fra 2015-undersøkelsen.

Figur 2.9 Vurdering av faglig innhold etter faggruppe. Prosent

Teknologiske fag har lavest andel kandidater som er litt eller svært fornøyd med *undervisningskvaliteten* (figur 2.10), etterfulgt av pedagogiske fag og natur og realfag. Primærnæringsfagene, etterfulgt av økonomiske – og administrative fag har høyest andeler som er litt og svært fornøyd med undervisningskvaliteten, i overkant av åtte av ti. Vi gjenfinner noen av de samme mønstrene nå, som i 2015. Et unntak er at realistene var blant de mest fornøyd i 2015, 81 prosent rapporterte da å være fornøyd med undervisningskvaliteten i 2015, mens andelen er 75 prosent i denne undersøkelsen. Dette er en signifikant nedgang.

Figur 2.10 Vurdering av undervisningskvalitet etter faggruppe. Prosent

Som vi tidligere har vist, var sivilingeniører og realistene i 2017-kullet mindre fornøyd med utdanningen sett under ett (figur 2.1), enn sivilingeniører og realister fra 2013- og 2015-kullene. En hypotese var at dette skyldes at disse strever noe mer på arbeidsmarkedet, enn tidligere. Denne sektoren var spesielt utsatt for nedgangskonjunkturer forårsaket av fall i oljeprisene som startet i 2014. Effektene av dette så vi blant dem som ble uteksaminert i 2015, da arbeidsledigheten til denne gruppen hadde økt. Arbeidsledigheten var omtrent på samme nivå i 2017, som i 2015, derfor er det lite sannsynlig at det var høy arbeidsledighet som var årsaken til at kandidatene i dette fagfeltet ga mindre positive vurdering av utdanningen enn tidligere. I 2015 hadde sysselsatte kandidater i naturvitenskapelige og tekniske fag en mer positiv vurdering av utdanningen enn sysselsatte kandidater i 2017 (se tabell 2.1), mens vurderingen var om lag den samme blant arbeidsledige i de to kullene. Vi må derfor lete etter andre faktorer enn arbeidsledighet som eventuelt kan bidra til å forklare at kandidater i dette fagfeltet vurderer utdanningen som helhet mindre positivt enn tidligere. Siden både faglig utbytte, undervisningskvalitet og tilbakemelding er relatert til vurdering av utdanningen (se figur 2.6 og 2.7), ønsker vi å undersøke om det var slik at sivilingeniørene og realistene også hadde en mindre positiv vurdering av disse forholdene.

I tabell 2.7, sammenligner vi resultatene fra 2013-, 2015- og 2017-undersøkelsen for de tre aspektene vi nå har vært gjennom (tilbakemelding, faglig innhold og undervisningskvalitet), for realistene og sivilingeniørene.

For realfagskandidatene kan man spore en signifikant nedgang fra 2015 til 2017 både i vurdering av undervisningskvaliteten og i vurdering av tilbakemelding/veiledning, men om en sammenlikner 2017 og 2013, er det ingen signifikante forskjeller for realfagskandidatene. For sivilingeniørene, er resultatene annerledes. Det synes å være en jevn nedgang i vurdering av faglig innhold (selv om langt de fleste er fornøyd), og sammenliknes andelene i 2013 og 2017, er forskjellen signifikant. For aspektene undervisningskvalitet tilbakemelding/veiledninger ser vi ikke signifikant forskjeller i vurderingen mellom kullene blant sivilingeniørene.

Tabell 2.7 Andel sivilingeniørene og realister som er litt fornøyd eller svært fornøyd med forhold ved utdanningen, etter år. Prosent

		2013 (N=323-325)	2015 (N=373-375)	2017 (N=345-346)
Sivilingeniør	Tilbakemelding fra undervisningspersonalet	60	54	60
	Faglig innhold	92	89	85
	Undervisningskvalitet	74	70	71
Realfag		(N=454-455)	(N=555-588)	(N=587-588)
	Tilbakemelding fra undervisningspersonalet	72	75	69
	Faglig innhold	89	91	89
	Undervisningskvalitet	77	81	75

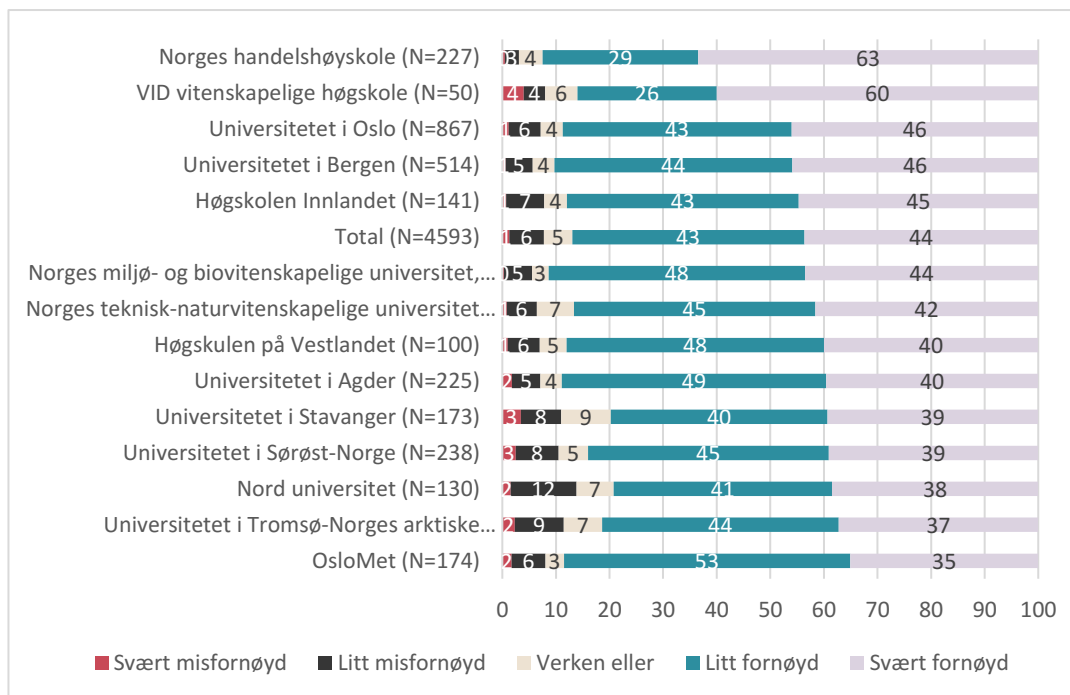
Resultatene understøtter i noen grad resultatene for vurdering av utdanningen som helhet (se tabell 2.1), der vi fant at arbeidsledighet ikke så ut til å forklare nedgangen i andelen som var fornøyd. Derimot ser vi at det er andre forhold knyttet til studiet som vurderes mindre positivt, som faglig innhold (sivilingeniørene) og tilbakemelding/veiledning og undervisningskvaliteten (realistene, når 2017 sammenliknet med 2015). Dette påvirker den samlede vurderingen av utdanningen.

2.3.2 Faglig innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding ved de ulike lærestedene

Vurdering av faglig innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet kan også variere mellom lærestedene (figur 2.11).

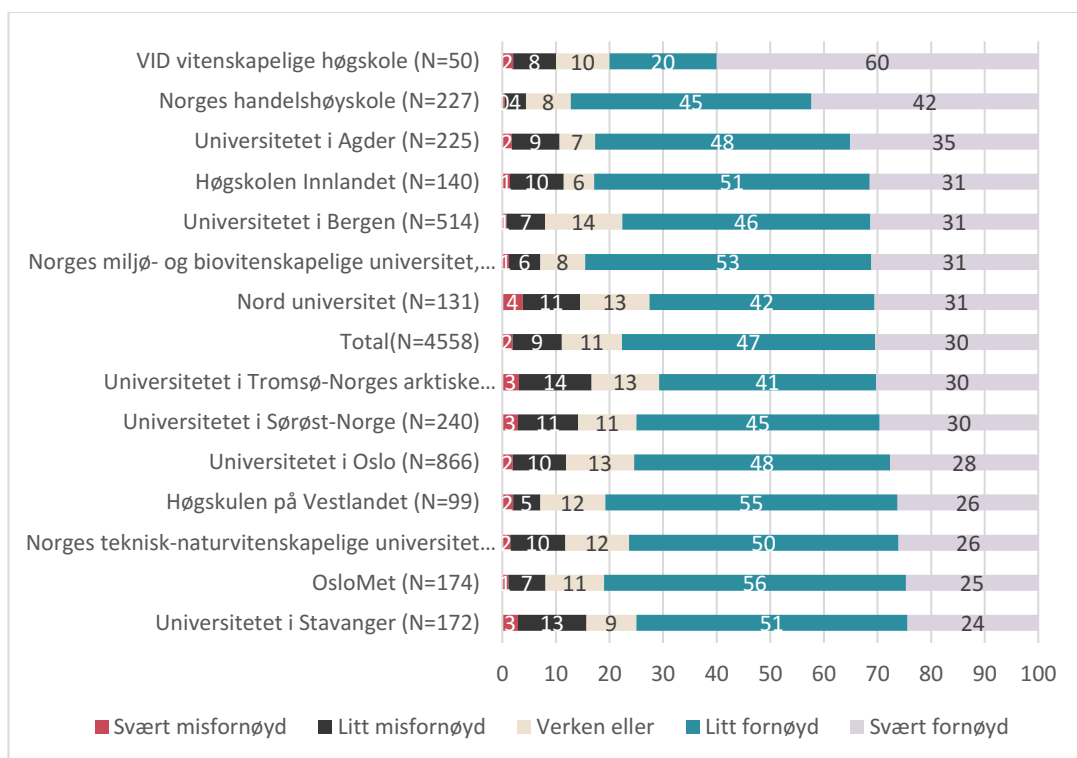
Som for tilfredshet med utdanningen, er det kandidatene fra Norges handelshøyskole og VID som har klart størst andel kandidater som er svært fornøyd med faglig innhold, dette gjelder hele seks av ti. Felles for disse to lærestedene er at de er relativt små og spesialiserte. Det er omtrent 15 prosentpoeng lavere andel

svært fornøyde ved Universitetene i Bergen og Oslo. Spredningen blant de resterende lærestedene er ikke så stor, men OsloMet, Universitetet i Tromsø og Nord universitet har lavest andel som er svært fornøyd med faglig innhold, mellom tre og fire av ti er svært fornøyde.

Figur 2.11 Vurdering av faglig innhold etter lærested. Prosent

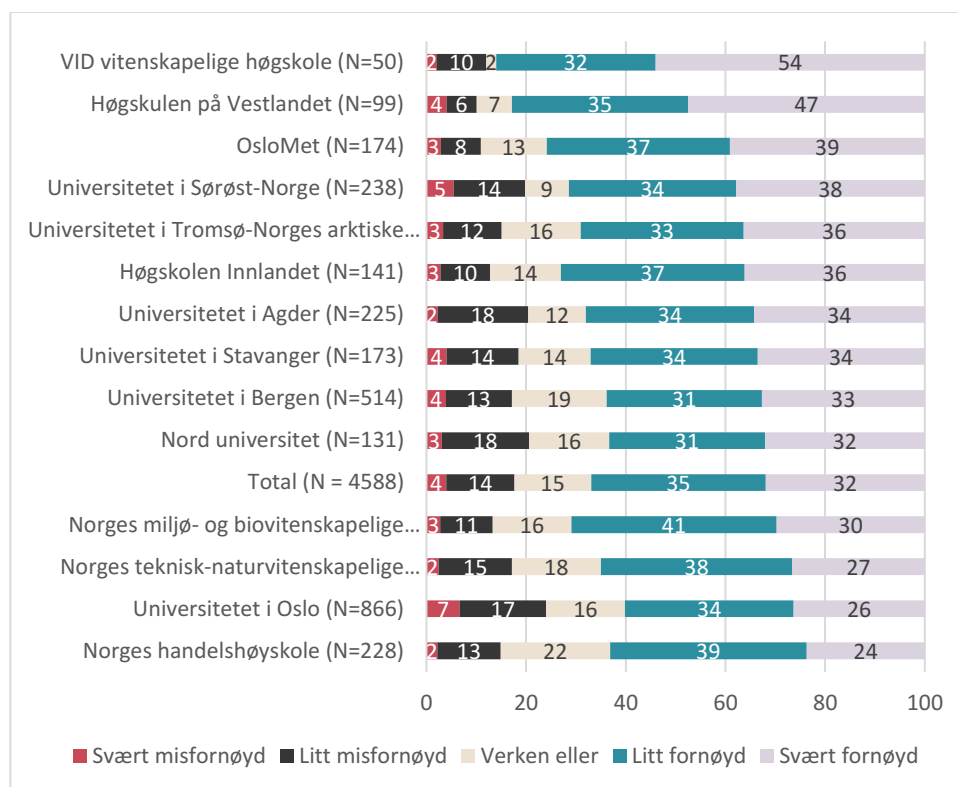
Mønsteret for undervisningskvalitet (figur 2.12) er ganske likt mønsteret for vurdering av det faglige innholdet, men andelen svært fornøyde er gjennomgående lavere, med unntak av VID, der seks av ti er svært fornøyde med undervisningskvaliteten. Mellom VID og Norges handelshøyskole er det en differanse på nærmere 20 prosentpoeng. Av de resterende er det relativt like andeler som svarer at de er svært fornøyd med undervisningskvaliteten, men Universitetet i Stavanger, OsloMet, NTNU og Høgskulen på Vestlandet har lavest andel svært fornøyde, med omtrent en av fire.

Figur 2.12 Vurdering av undervisningskvalitet etter lærested. Prosent

Også for vurdering av tilbakemelding (figur 2.13) ligger VID på topp, halvparten av kandidatene oppgir å være svært fornøyde. Ellers ser fordelingen av de som er svært fornøyde noe annerledes ut for tilbakemelding, enn for undervisningskvalitet og faglig innhold. Høgskulen på Vestlandet og OsloMet ligger nokså nær VIDs høye andel litt eller svært fornøyd.

Det er Norges handelshøyskole som har lavest andel svært fornøyd, etterfulgt av Universitetet i Oslo, med omtrent én av fire. Dette kan muligens gjenspeile at de lærestedene med fleste svært fornøyde kandidater har profesjonsutdanninger, der praksis er mer utbredt og man dermed kan anta de mottar mer tilbakemelding og veiledning.

Figur 2.13 Vurdering av tilbakemelding/ veiledning fra undervisningspersonalet etter lærested. Prosent

Tidligere i kapitlet så vi at NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge (USN), to av fire institusjoner der det var foretatt fusjoner fra og med 1. januar 2016,⁹ opplevde en signifikant nedgang i tilfredshet med utdanningen fra 2013 og til i dag. Vi undersøkte om det var en nedgang i vurdering av faglig utbytte, undervisningskvalitet og tilbakemelding for disse to institusjonene. Det var det imidlertid ikke.

2.4 Faglig innhold og læringsutbytte

Undervisningens faglige innhold er nært assosiert med det studentene opplever av utbytte ved studiene. Læringsutbytte omhandler vurderingen av i hvilken grad utdanningen har gitt opplevd utbytte på ulike kunnskap-, ferdighets- og kompetanseområder. Læringsutbytte har fra tidligere kandidatundersøkelser vist seg å variere etter faggrupper. Sett under ett, rapporterer kandidatene, som i 2013 og 2015, best utbytte av utdanningen når det gjelder «evne til å jobbe selvstendig», og minst utbytte når det gjelder «yrkes- og fagspesifikke ferdigheter», tabell 2.8.

⁹ For USN gjaldt fusjonen 1. januar 2016 en fusjon til Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) Høgskolen fikk imidlertid status til universitet 4. mai 2018, og endret da også navnet. Vi benytter det nye navnet (USN) i denne rapporten.

Tabell 2.8 Læringsutbytter etter faggruppe. Gjennomsnitt

	Hu- ma- nis- tiske og es- te- tiske fag	Lær- rer- utd./ peda- go- gikk	Sam- funns fag	Juri- diske fag	Øko- no- miske og adm. fag	Tek- nolo- giske fag/si- viling- eniør	Nat- tur- og real- fag	Helse - og so- sial- fag	Id- retts- fag	Pri- mær- nær- rings- fag	Sam- ferd- sels- og sik- ker- hets- fag	Totalt
Teoretisk kunnskap	4,14	4,24	4,25	4,36	4,30	4,16	4,15	4,17	4,07	4,19	4,24	4,22
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	3,91	4,06	4,18	3,62	4,04	3,85	4,05	4,09	4,02	4,09	4,01	4,01
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	4,12	4,05	4,06	3,21	3,94	3,79	3,99	4,02	4,08	4,21	3,96	3,95
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,56	3,56	3,14	3,20	3,50	3,45	3,47	3,71	3,18	3,51	3,55	3,46
Evne til refleksjon og kritisk tenkning	4,46	4,39	4,40	4,29	4,30	4,11	4,20	4,31	4,28	4,34	4,23	4,31
Samarbeidsevne	3,84	4,08	3,82	3,60	4,23	4,14	4,07	4,18	4,00	4,23	3,99	4,02
Evne til å jobbe selvstendig	4,63	4,59	4,60	4,63	4,51	4,46	4,53	4,51	4,38	4,38	4,51	4,55
Muntlig kommunikasjons-evne	4,02	4,06	3,75	3,21	3,87	3,77	3,97	4,11	4,03	4,16	3,97	3,89
Skriftlig kommunikasjons-evne	4,29	4,33	4,33	4,51	4,27	4,14	4,18	4,23	4,20	4,24	4,27	4,28
Evne til å tenke nytt	4,15	3,97	3,82	3,50	3,83	3,87	3,89	3,99	3,90	3,88	3,87	3,89

Videre er det interessant å utforske i hvilken grad vurderingen av det faglige innholdet varierer med de ulike aspektene av læringsutbytte. Her vil det med stor sannsynlighet også kunne være forskjeller mellom de ulike faggruppene. Tabell 2.9 viser at teoretisk kunnskap er høyest korrelert med faglig innhold (0,529), og det gjelder stort sett for alle faggrupper. Mange assosierer nok det teoretiske innholdet i utdanning som kjernen i det som er faglig. Samferdsels- og sikkerhetsfagene skiller seg her ut, men dette er en liten gruppe.

Ser man på kandidatene samlet, finner vi at den nest sterkeste korrelasjonen er mellom faglig innhold og yrkes- og fagspesifikke ferdigheter, nemlig 0,37 (tabell 2.9). Dette er også relativt selvforklarende, fordi man her spør direkte etter de

ferdighetene som er spesifikke for faget. For læringsutbyttene som omhandler kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid, er det større spredning i samvariasjon mellom disse og vurdering av faglig innhold.

For lærerutdanning og pedagogiske fag er det svakest sammenheng mellom tilfredshet med det faglige innholdet og «kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode» og «erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid», med korrelasjon på henholdsvis 0.253 og 0.255. Videre er det også relativt stor spredning for sammenhengen mellom skriftlig kommunikasjonsevne og faglig innhold. For jurister er denne korrelasjonen på 0.419, mens den er på bare rundt 0.250 både for pedagogiske fag og samferdsels- og sikkerhetsfag.

Korrelasjonsmatrisen viser viktigheten av å ta hensyn til fagbakgrunn når man vurderer utbytte av utdanningen. De ulike utbyttene vi spør om, henger i ulik grad sammen med utdanningens faglige innhold. Eksempelvis er det naturlig at jurister vurderer skriftlig kommunikasjonsevne som nært knyttet til faglig innhold, siden utøvelsen av yrket krever stor grad av språklig presisjon og utdanningen vektlegger dette. På den annen side kan en spørre om hva som er grunnen til at korrelasjonen mellom faglig innhold og utbytte i form av «evne til å tenke nytt», er tilnærmet null for primærnæringsfag, mens den er ganske høy både for samferdsels- og sikkerhetsfag, samfunnsfag og natur- og realfag. På samme måte kan en spørre om hvorfor korrelasjonen mellom utbytte i form av «evne til å jobbe selvstendig» og faglig innhold er såpass mye høyere for jurister og mastere i økonomisk-administrative fag, enn den er for mastere både i primærnæringsfag, samferdsels- og sikkerhetsfag, idrettsfag og pedagogiske fag. Det er ikke åpenbart gitt hva som ligger i fagenes egenart som medfører disse forskjellene. Dette bør være tema for videre forskning.

Tabell 2.9 Korrelasjonsmatrise mellom læringsutbyttene og vurdering av faglig innhold for alle faggruppene

	Vurdering av faglig innhold for											
	Humanistiske og estetiske fag	Lærerutd./pedagogikk	Samfunnsfag	Juridiske fag	Økonomiske og adm. Fag	Sivilingeniør	Natur- og realfag	Helse- og sosialfag	Idrettsfag	Primærnæringsfag	Samferdsels- og sikkerhetsfag	Alle
Teoretisk kunnskap	.510 **	.516 **	.560 **	.470 **	.578 **	.542 **	.553 **	.505 **	.680 **	.535 **	.279 *	.529 **
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	.406 **	.253 **	.363 **	.397 **	.385 **	.326 **	.349 **	.362 **	.383 **	.446 **	.238 *	.341 **
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	.300 **	.255 **	.347 **	.333 **	.367 **	.270 **	.361 **	.223 **	.350 **	.285 *	.157	.282 **
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	.343 **	.433 **	.417 **	.298 **	.430 **	.376 **	.397 **	.360 **	.391 **	-.085	.357 **	.370 **
Evne til refleksjon og kritisk tenkning	.363 **	.349 **	.408 **	.349 **	.386 **	.339 **	.328 **	.339 **	.478 **	.014	.452 **	.351 **
Samarbeids- evne	.206 **	.230 **	.259 **	.308 **	.313 **	.210 **	.202 **	.319 **	.387 **	-.032	.245 *	.242 **
Evne til å jobbe selvstendig	.264 **	.187 **	.327 **	.350 **	.390 **	.302 **	.333 **	.300 **	.148	.097	.114	.295 **
Muntlig kommunikasjonsevne	.267 **	.186 **	.260 **	.186 **	.278 **	.173 **	.254 **	.241 **	.162	-.084	.089	.206 **
Skriftlig kommunikasjonsevne	.363 **	.240 **	.350 **	.419 **	.396 **	.334 **	.328 **	.285 **	.181	.144	.236 *	.327 **
Evne til å tenke nytt	.267 **	.301 **	.418 **	.352 **	.364 **	.328 **	.359 **	.275 **	.204	.046	.466 **	.315 **

2.5 Undervisnings- og læringsformer

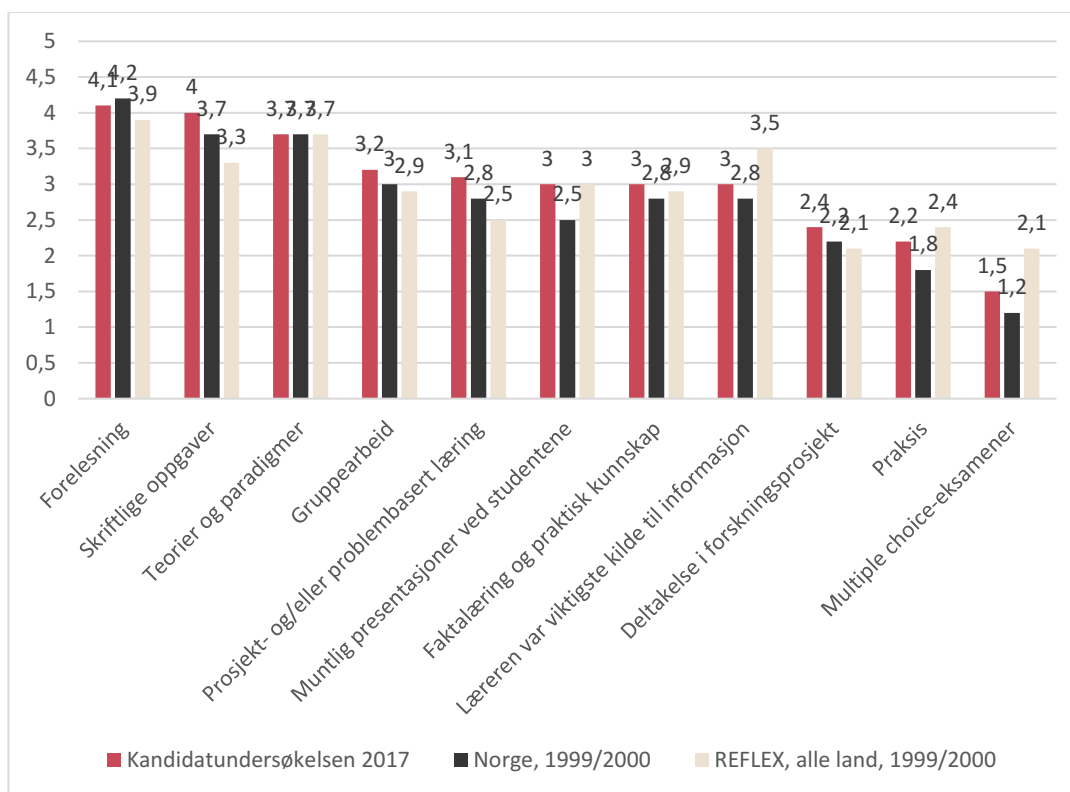
Nytt i denne halvtårsundersøkelsen er at vi har tatt med spørsmål om bruk av ulike undervisnings- og læringsformer. Det som gjerne omtales som studentaktiv undervisning, som for eksempel gruppearbeid, problembasert læring og praksis, blir gjerne sett på som mer positivt for studentenes læring enn mer lærersentrert undervisning, som forelesning regnes å være (Amundsen mfl. 2017). Resultatene fra NOKUTs studiebarometer (Damen mfl. 2017) viser at studentene oppgir at forelesning er mest i bruk, etterfulgt av skriftlig arbeid til innlevering. Prosjektarbeid,

seminar og feltarbeid, som er eksempler på studentaktive undervisnings- og læringsformer brukes i mindre grad. I tillegg til å bli bedt om å vurdere i hvilken grad de ulike undervisnings- og læringsformene ble brukt, ble også studentene i Studiebarometeret spurt om i hvilken grad de ulike formene bidro til læring. Her var det en klar sammenheng mellom hvor ofte de ulike undervisningsformene ble brukt og hvorvidt studentene oppgir at det fører til læring. Det betyr at forelesning opplevdes som en god kilde til læring av studentene. Likevel var det praksis som ble vurdert å bidra mest til læring.

Spørsmålene om undervisnings- og læringsformer som er brukt i Kandidatundersøkelsen 2017, er ikke identiske med dem som inngår i Studiebarometeret. Vi har heller ikke med spørsmål om kandidatenes vurdering av i hvilken grad bruk av de ulike undervisningsformene fører til læring. Vi kan imidlertid, gjennom å bruke regresjonsmodeller, se om det er slik at enkelte av undervisnings- og læringsformene ser ut til å forklare variasjon i kandidatenes vurdering av eksempelvis undervisningskvalitet.

Spørsmålene som er brukt i Kandidatundersøkelsen 2017, er de samme som ble benyttet i det internasjonale REFLEX-prosjektet, der Norge var et av deltakerlandene.¹⁰ Dette gir mulighet til å sammenlikne svarene gitt i 2005 blant høyere grads kandidater uteksaminert i 1999/2000 (REFLEX), med svar fra mastere i 2017. Før vi undersøker *betydningen* av ulike undervisningsmetoder, er det interessant å se på utbredelsen av dem, og å sammenlikne svarene i de to undersøkelsene. Sammenlikningen gir ikke et fullt ut gyldig bilde, fordi spørsmålene kan ha blitt tolket noe ulikt, og fordi det var gått lengre tid etter eksamen for de som deltok i REFLEX-undersøkelsen, enn for dem som deltok i Kandidatundersøkelsen 2017. Det gir likevel et tilnærmet sammenliknbart bilde, se figur 2.14.

¹⁰ REFLEX var et EU-finansiert prosjekt i tidsrommet 2004 – 2007, som undersøkte utvikling og bruk av kompetanse og arbeidsmarkedssituasjonen blant høyere utdannede i Europa. Der det er relevant vil vi referere til tall fra denne undersøkelsen.

Figur 2.14 Vektleggingen av ulike undervisnings- og læringsmetoder. Gjennomsnitt Kandidatundersøkelsen 2017 og kandidater i 1999/2000 i REFLEX 2005

Kilde REFLEX: Støren (2008).

Det ser ut som det har vært visse endringer for de norske kandidatene på det som kan kalles studentaktive læringsformer. Likevel må man kunne si at det er relativt små forskjeller mellom de to undersøkelsene, selv om 18 år skiller kullene. Muntlige presentasjoner er en undervisningsmetode som brukes mer, og det samme gjelder prosjekt- og problembasert læring. Den førstnevnte læringsformen, muntlige presentasjoner, var en av de få der det norske utvalget i 2005 skåret lavere enn snittet i REFLEX-undersøkelsen. Her kunne man altså måle et forbedringspotensial, fordi muntlig presentasjon ved studentene ifølge Allen & Van der Velden (2011) var blant faktorene som en fant var relatert til flere aspekter ved kompetanseutvikling. Når det gjelder prosjekt- og problembasert læring, en undervisnings/læringsform som ifølge Allen & van der Velden (2011) er forbundet med god kompetanseutvikling innenfor områder som «innovation and knowledge management» (se nærmere omtale nedenfor), lå Norge høyere enn snittet i REFLEX-undersøkelsen. Bruken av denne undervisnings/læringsformen synes som nevnt også å ha økt i Norge. Det kan anses som positivt at disse studentaktive undervisnings/læringsformene synes å ha fått økt utbredelse i 18-års-perioden mellom de to undersøkelsene, men forskjellene er ikke veldig store.

Vi skal senere se at bruken av undervisnings- og læringsformer varierer mellom faggruppene, men om vi ser på bruken av ulike undervisnings- og læringsformer for hele utvalget i Kandidatundersøkelsen 2017 (figur 2.14), ser vi at det er forelesning, skriftlige oppgaver og teorier og paradigmer, som er de tre vanligste undervisnings- og læringsformene. Slik var det også i REFLEX-undersøkelsen i 2005¹¹. Deltakelse i forskningsprosjekt, praksis og multiple choice-eksamen er de tre minst vanlige, som det også var i 2005. Tendensene er dessuten de samme som blant studentene som deltok i Studiebarometeret. Vi kan legge til at praksis har høyere skår i Kandidatundersøkelsen 2017 enn i det norske utvalget i REFLEX-undersøkelsen 2005.

2.5.1 Undervisningsformer i de ulike faggruppene og på ulike læresteder

Det er signifikante forskjeller i vurdering av bruken av de ulike undervisnings- og læringsformene mellom faggruppene, men stort sett følger de samme mønster. Likevel er det, ikke uventet, mer utbredt bruk av praksis i lærerutdanning og pedagogikk og helse- og sosialfag, enn i andre faggrupper. For juridiske fag er det relativt mye mindre bruk av *andre* undervisnings- og læringsformer enn forelesning og skriftlige oppgaver, enn i de andre faggruppene.

¹¹ Undersøkelsen ble gjort i 2005, og kandidatene ble uteksaminert i 1999/2000

Tabell 2.10 Undervisnings- og læringsformer etter faggruppe. Gjennomsnitt

		Forelesning	Gruppearbeid	Deltaelse i forskningsprosjekt	Praksis	Faktalæring og praktisk kunnskap	Teorier og paradigmer	Læren var viktigste kilde til informasjon	Prosjekt- og/eller problembasert læring	Skriftlige oppgaver	Muntlig presentasjoner ved studentene	Multiple choice-eksamener
Humanistiske og estetiske fag (N=526)		3,67	2,65	2,17	2,31	3,06	3,66	2,93	2,94	3,90	3,13	1,23
Lærerutd./pedagogikk (N=590)		4,23	3,14	2,47	2,78	3,10	3,81	2,91	2,81	4,08	3,02	1,27
Samfunnsfag (N=628)		4,13	2,99	2,35	2,01	2,81	3,99	2,96	2,85	4,15	2,99	1,33
Juridiske fag (N=366)		4,24	2,70	1,43	1,64	2,54	3,12	2,38	2,65	4,04	2,16	1,08
Økonomiske og adm. Fag (N=742)		4,16	3,61	2,31	1,74	2,95	3,89	3,15	3,20	4,07	2,91	1,62
Teknologiske fag/sivilingeniør (N=347)		4,10	3,46	2,32	2,16	3,07	3,55	3,17	3,61	3,83	2,89	1,95
Natur- og realfag (N=588)		4,04	3,24	2,71	2,23	3,24	3,50	2,96	3,41	3,69	3,30	1,79
Helse- og sosialfag (N=622)		4,10	3,32	2,61	2,53	3,14	3,55	3,00	3,03	3,83	3,37	1,60
Idrettsfag (N=61)		3,49	3,18	2,82	2,07	2,80	3,26	2,87	3,05	3,72	3,61	1,48
Primærnæringsfag (N=58)		4,19	3,57	2,79	1,95	3,28	3,21	3,26	3,55	4,03	3,78	2,38
Samferdsels- og sikkerhetsfag (N=76)		4,14	3,45	2,12	1,70	2,72	3,67	3,03	3,45	4,21	3,28	1,57
Totalt (N=4604)		4,08	3,18	2,35	2,17	3	3,66	2,96	3,07	3,96	3,04	1,50

Det er signifikante forskjeller mellom læresteder på alle de ulike undervisnings- og læringsformene (se tabell 2.11), men forskjellene i bruken av dem er ikke nødvendigvis store.

Tabell 2.11 Grad av bruk av Undervisnings- og læringsformer etter lærested. Gjennomsnitt

	Forelesning	Gruppearbeid	Deltaelse i forskningsprosjekt	Praksis	Fakta-læring og praktisk kunnskap	Teorier og paradigmer	Læren var viktigste kilde til informasjon	Prosjekt- og/eller problembasert læring	Skriftlige oppgaver	Muntlig presentasjoner ved studentene	Multiple choice-eksamener
UiO (N=866)	4,14	2,79	2,19	2,23	2,89	3,7	2,78	2,78	3,93	2,75	1,36
NTNU (N=732)	4,12	3,22	2,44	2,36	3,09	3,78	2,98	3,13	3,96	2,94	1,51
UiB (N=513)	4,15	3,02	2,19	1,96	2,88	3,56	2,78	3,02	4,1	2,91	1,36
UiT (N=391)	4,04	3,13	2,33	2,39	3,04	3,65	2,91	3,09	4,01	3,21	1,48
NMBU (N=324)	4,39	3,56	2,38	2,15	3,15	3,41	3,24	3,39	3,92	3,38	2,19
UiA (N=225)	4,06	3,53	2,55	2,04	2,94	3,7	3,22	3,17	3,95	3,09	1,76
UiS (N=173)	3,95	3,28	2,41	2,13	3,02	3,6	3	3,13	3,8	3,24	1,51
Nord un. (N=130)	4,05	3,1	2,24	1,72	2,92	3,74	3,03	2,98	3,92	2,7	1,6
OsloMet (N=174)	3,94	3,35	2,64	2,09	3,04	3,68	3,05	3,1	4,07	3,41	1,31
NHH (N=227)	4,32	3,71	2,22	1,63	3,14	3,9	3,19	3,28	4	2,72	1,67
VID vit.sk. h.sk. (N=50)	4,06	3,4	2,74	2,54	3,2	4,08	3,28	2,9	4,08	3,28	1,46
USN (N=240)	4,02	3,38	2,53	2,14	3,02	3,58	3,05	3,2	4,03	3,37	1,38
INN (N=139)	4	3,21	2,28	1,87	2,9	3,76	3,03	2,89	3,99	3,1	1,35
HVL (N=100)	3,87	3,28	2,59	2,55	2,98	3,59	2,91	2,92	3,94	3,43	1,19
Totalt*	4,08	3,18	2,35	2,17	3	3,66	2,96	3,07	3,96	3,04	1,5

* I totaltallene inngår alle lærestedene, også de med færre enn 50 observasjoner

Det er ikke lett å vurdere hvorvidt det er noen klare mønstre i forskjeller mellom lærestedene. Det ser for eksempel ikke ut til at forelesninger, teorier og paradigmer og skriftlige oppgaver – læringsformer som man kanskje tenker er assosiert med disiplinutdanninger – er hyppigere representert ved de eldre universitetene. Vi kommenterer noen av forskjellene:

- Forelesning er hyppig brukt ved alle lærestedene, her varierer gjennomsnittet mellom 3,87 ved Høgskulen på Vestlandet, og 4,39 Norge miljø- og biovitenskapelige universitet.
- Det er noe større variasjon i bruk av gruppearbeid, og det er minst brukt ved Universitetet i Oslo 2,79, og mest brukt ved Norges handelshøyskole 3,71.
- Deltakelse i forskningsprosjekt er minst vanlig ved de gamle universitetene i Oslo og Bergen, og oftest brukt ved VID etterfulgt av OsloMet.
- Multiple Choice rapporteres gjennomgående å bli lite brukt ved alle lærestedene, men her er det også relativt stor variasjon med et gjennomsnitt på 2,19 ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet til 1,19 ved Høgskulen på Vestlandet.

En del av variasjonen mellom lærestedene i de ulike undervisnings- og læringsformene skyldes nok også faggrupper. For eksempel er praksis rapportert å bli hyppigere brukt ved VID, som blant annet utdanner sykepleiere, enn en del av de andre lærestedene.

2.5.2 Betyr bruken av ulike undervisnings- og læringsformer noe for kandidatenes vurdering av utdanningen?

Det er interessant å undersøke hvorvidt og i hvilken grad bruken av undervisnings- og læringsformene er relatert til studentenes vurdering av ulike aspekter ved utdanningen. Allen & van der Velden (2011) fant i REFLEX-prosjektet at mer studentaktive metoder, som gruppearbeid og problembasert læring, førte til bedre stimulering av et kompetanseområde som ble omtalt som «innovation and knowledge management»¹² sammenlignet med mer passiv, læringscentrerte metoder. Læreren som viktigste kilde til informasjon var ikke signifikant relatert til kompetanseutvikling i REFLEX-undersøkelsen. Som vi ser i figur 2.14, var dette et område der det norske utvalget skåret lavere enn snittet i REFLEX, men vi ser også at «læreren var viktigste kilde til informasjon» får høyere skår i

¹² «Innovation and knowledge management består av følgende fire spørsmål: 1) evnen til å bruke PC og internett, 2) evne til å komme opp med nye ideer og løsninger, 3) vilje til å stille spørsmål ved egne og andre ideer og 4) årvåkenhet overfor nye muligheter.

Kandidatundersøkelsen 2017 enn i det norske utvalget i REFLEX i 2005, som var blitt uteksaminert i 1999/2000.

Et av hovedtemaene for REFLEX-undersøkelsen var nettopp utviklingen og bruk av kompetanse blant høyere utdannede i Europa, men det er flere aspekter ved utdanningen som kan være interessante å se i sammenheng med undervisnings- og læringsformer. Ser man nærmere på spørsmålene, kan man se at de måler noe ulik former av undervisnings- og læringsformer. *Forelesning og læreren var viktigste kilde til informasjon* kan ses på som uttrykk for lærersentrert undervisning, mens *gruppearbeid, deltakelse i forskningsprosjekter, praksis og bruk av prosjekt og/eller problembasert læring* kan ses på som uttrykk for studentaktive læringsformer.

Spørsmålene om *faktalæring og praktisk kunnskap og teorier og paradigmer* måler i større grad innhold i utdanningen, og skal ifølge REFLEX-undersøkelsen måle i hvilken grad teori versus praksis blir vektlagt i studiet (Allen & van der Velde, 2011). *Multiple choice, skriftlige oppgaver og muntlig presentasjon ved studentene* er knyttet til vurderingsformer, slik det også er brukt og omtalt i REFLEX. De ulike undervisnings- og læringsformene kan derfor være relevant å se i relasjon til ulike utfall.

Som nevnt er bruk av mer studentaktive læringsformer ansett som sentralt for læring, og det å bruke mer aktiviserende læringsformer i undervisningen, som gruppearbeid og problembasert læring, har fått mye oppmerksomhet. Vi ønsket å undersøke om det er slik at større bruk av studentaktive læringsformer også fører til at studentene opplever at undervisningskvaliteten er bedre. Vi utførte derfor en regresjonsanalyse der tilfredshet med undervisningskvalitet legges inn som avhengig variabel og totalt seks uavhengige variabler som viser til undervisnings- og læringsformer legges inn; to som indikerer bruk av lærersentrert undervisning (*forelesning og «læreren var viktigste kilde til informasjon»*) og fire som indikerer bruk av studentsentrerte læringsformer (*gruppearbeid, deltakelse i forskningsprosjekter, praksis og bruk av prosjekt og/eller problembasert læring*). Dummy av faggrupper legges inn, for å kontrollere for variasjon mellom faggrupper (samfunnsfag er referansegrupper). Se tabell 2.12.

Tabell 2.12 Multippel lineær regresjon av undervisningskvaliteten, med seks undervisnings- og læringsformer som uavhengige variabler

	B	Beta	S. E.
Konstant	2,657		0,098
Alder	0,009**	0,082**	0,002
Kjønn	0,007	0,004	0,030
Humanistiske og estetiske fag	0,169**	0,055**	0,056
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	-0,177**	-0,061**	0,055
Juridiske fag	0,135*	0,037*	0,063
Økonomiske og administrative fag	0,014	0,005	0,051
Sivilingeniør (master i teknologi)	-0,288**	-0,078**	0,064
Realister/naturvitere	-0,126*	-0,043*	0,054
Helse- og sosialfag	-0,081	-0,029	0,054
Idrettsfag	-0,012	-0,001	0,126
Primærnæringsfag	-0,016	-0,002	0,128
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	-0,009	-0,001	0,115
Forelesninger	0,056**	0,066**	0,014
Læreren var viktigste kilde til informasjon	0,088**	0,111**	0,013
Gruppearbeid	0,037**	0,048**	0,014
Deltakelse i forskningsprosjekter	0,057**	0,076**	0,012
Praksis	0,015	0,021	0,011
Prosjekt- og/eller problembasert læring	0,085**	0,115**	0,013
	Note: *p<.05, **p<.01 Justert R² = .093 N= 4587		

Regresjonsanalysen viser at bortsett fra praksis, er alle de andre fem uavhengige variablene signifikante prediktorer for undervisningskvalitet. Samtidig vil vi peke på at effektene er ganske små, og at variablene som inngår i analysen i tabell 2.12, bare forklarer en liten del av variasjonen i vurderingen av undervisningskvalitet, det ser vi av en nokså lav (justert) R². De to sterkeste predikatorene for undervisningskvalitet var mye bruk av prosjekt- og/eller problembasert læring, og at læreren var viktigste kilde til informasjon. At praksis ikke var relatert til vurderingen av undervisningskvalitet, kan komme av at praksis ikke forstås som en del av undervisningen blant kandidatene, fordi den ikke foregår på lærestedet.

Når det kommer til opplevelsen av undervisningskvalitet, ser altså læreren ut til å ha betydning, mens mye bruk av forelesninger i seg selv har en mindre effekt på undervisningskvaliteten. Prosjekt- og/eller problembasert læring har om lag samme effekt som læreren.

Resultatene for betydningen av lærerne er interessante, fordi de er noe tvetydige. Når læreren er en viktig kilde til informasjon, kan det i én forstand tolkes

negativt, altså som en læresentrert og ikke studentaktiv undervisningsform. Det kan også tolkes helt annerledes, nemlig som et uttrykk for betydningen av å ha *gode* lærere. Vi heller til denne tolkningen. Det kan være at resultatene hadde vært annerledes hvis vi hadde spurt om i hvilken grad undervisningen var lærerstyrt og/eller om læreren var en *god* kilde til informasjon, heller enn å spørre i hvilken grad læreren var en *viktig* kilde til informasjon. Spørsmålsordlyden (som, nevnt over, er hentet fra en tidligere undersøkelse, REFLEX) åpner dessverre for tvetydighet når utvalget blir bedt om å ta stilling til i hvilken grad læreren var en *viktig* informasjonskilde – antakelig samvarierer dette med at *lærerne også er gode formidlere*. Det sier nesten seg selv i våre dager at studentene har et utall av informasjonskilder. (Internett, og ikke minst sosiale medier, var en mindre viktig informasjonskilde da utvalget i REFLEX-undersøkelsen studerte, enn det er for dagens studenter). Når kandidatene i dag svarer at læreren var en viktig kilde til informasjon, er det naturlig å tolke dette som en vurdering av at læreren var en *god formidler*, og trolig også ga gode tips om hvor de kunne finne ytterligere informasjon. I så måte er det interessant at skåren for «læreren er en viktig kilde til informasjon» har økt når en sammenlikner svarene fra Kandidatundersøkelsen 2017 og det norske utvalget i REFLEX-undersøkelsen. Svaret gis i en helt annen kontekst i dag enn det gjorde i REFLEX-undersøkelsen. Det kan tenkes at i flommen av informasjon, framstår læreren som informasjonskilde som enda viktigere enn tidligere. Vi kan heller ikke se bort fra at lærerne faktisk er blitt bedre formidlere. (I senere undersøkelser bør ordlyden i dette spørsmålet endres, eller utfylles med tilleggsspørsmål).

Det kan tenkes at også ulik bruk av *vurderingsformer* påvirker opplevelsen av undervisningskvaliteten (se tabell 2.13). For eksempel er både skriftlige oppgaver og muntlige presentasjoner relativt ressurskrevende vurderingsformer, mens multiple choice krever mindre. Det er ikke slik at bruk av multiple choice i seg selv nødvendigvis fører til dårligere undervisningskvalitet, men mye bruk av en ressursbesparende vurderingsform *kan* være uttrykk for at undervisningen generelt ikke har høyeste prioritering. Vi har derfor lagt til også disse uavhengige variablene i en analyse av undervisningskvaliteten.

Tabell 2.13 Multippel lineær regresjon av undervisningskvalitet, med åtte undervisnings- og læringsformer som uavhengige variabler

	B	Beta	S.E.
Konstant	2,690**		0,090
Alder	0,008**	0,072**	0,002
Kjønn	0,002	0,001	0,030
Humanistiske og estetiske fag	0,167**	0,054**	0,055
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	-0,171**	-0,059**	0,054
Juridiske fag	0,141*	0,039*	0,063
Økonomiske og administrative fag	0,040	0,015	0,051
Sivilingeniør (master i teknologi)	-0,230**	-0,062**	0,065
Realister/naturvitere	-0,095	-0,033	0,055
Helse- og sosialfag	-0,055	-0,019	0,054
Idrettsfag	-0,016	-0,002	0,126
Primærnæringsfag	0,053	0,006	0,128
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	0,004	0,001	0,114
Forelesninger	0,063**	0,074**	0,014
Læreren var viktigste kilde til informasjon	0,100**	0,124**	0,013
Gruppearbeid	0,037**	0,047**	0,014
Deltakelse i forskningsprosjekter	0,070**	0,094**	0,012
Prosjekt- og/eller problembasert læring	0,088**	0,117**	0,014
Skriftlige oppgaver	-0,002	-0,003	0,013
Muntlige presentasjoner ved studentene	0,026	0,035	0,014
Multiple choice-eksamener	-0,100**	-0,102**	0,016
	Note: *p<.05, **p<.01 Justert R² = .101. N= 4588		

Regresjonsanalysen viser at multiple choice er negativt relatert til kandidatenes vurdering av undervisningskvaliteten, som betyr at jo oftere dette brukes, desto lavere vurderes undervisningskvaliteten å være. Verken muntlig presentasjon ved studentene eller skriftlige oppgaver er signifikant relatert til undervisningskvaliteten. Det betyr at vurdering av undervisningskvaliteten ikke ser ut til å bli påvirket av omfanget av muntlige presentasjoner og skriftlige oppgaver (isolert), gitt at det også inngår kontroll for de øvrige variablene i modellen. Derimot ser vi fortsatt signifikante (isolerte) effekter av de fem første undervisningsformene når vi inkluderer kontroll for de tre siste i modellen. Læreren har positiv betydning for kandidatenes vurdering av undervisningskvaliteten, og det samme er prosjekt- og/eller problembasert læring. Multiple choice er derimot.

De to siste spørsmålene i batteriet om undervisnings- og læringsformer er ment å måle *utdanningsinnholdet*: mer presist vektlegging av teori versus praksis. Når kandidatene ser tilbake på utdanningen er det gjerne mer yrkesrettet kompetanser de etterspør (Støren mfl 2018). Som vist foran i tabell 2.8, er det på feltet

«yrkes- og fagspesifikke ferdigheter» kandidatene rapporterer minst utbytte. Dette kan komme av at de nå ser på utdanningen i lys av det å være arbeidstakere, og de ferdighetene man trenger i en jobb.

Betydningen av undervisningsformene «vektlegging av teori og paradigmer» og «faktalæring og praktisk kunnskap» undersøkes i tabell 2.14, der vi undersøker kandidatens vurdering av studiets faglige innhold. I hvilken grad mener de at mye/lite vektlegging av henholdsvis teori og praksis påvirker opplevelsen av utdanningens faglige innhold? Vi utførte en regresjonsanalyse med vurdering av utdanningens faglige innhold som avhengig variabel, og faktalæring og praktisk kunnskap samt teori og paradigmer som uavhengige variabler, kontrollert for faggruppe, alder og kjønn.

Tabell 2.14 Multiplere lineær regresjon med grad av teoretisk og praktisk innhold i utdanningen som to uavhengige variabler og tilfredshet med studiets faglige innhold som avhengig variabel, kontrollert for kjønn, alder og faggruppe.

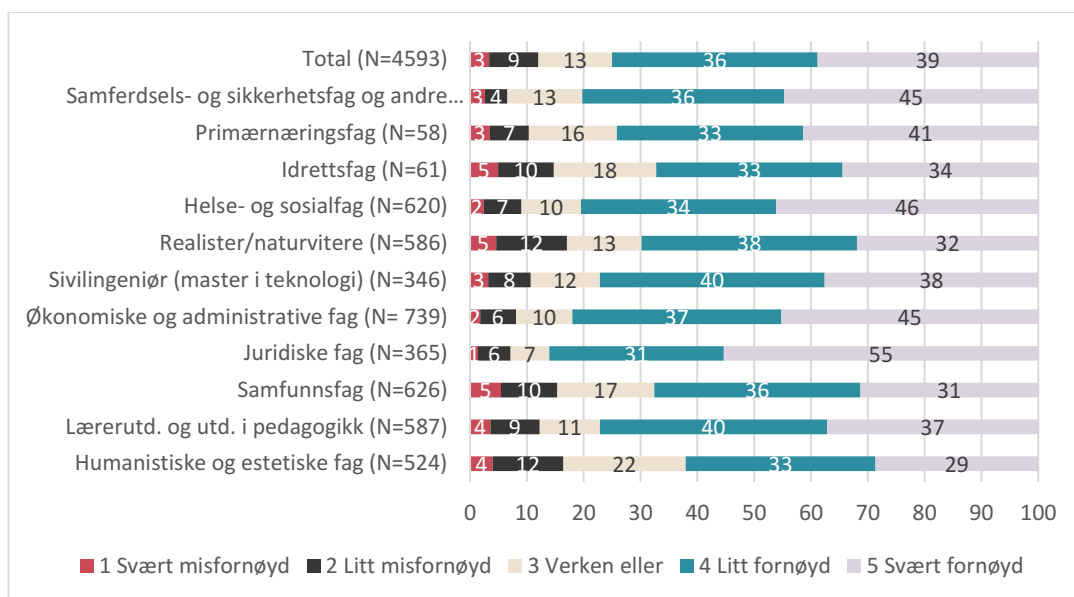
	B	Beta	S. E.
Konstant	3,357**		0,078
Alder	0,005**	0,047**	0,002
Kjønn	0,034	0,018	0,028
Humanistiske og estetiske fag	-0,020	-0,007	0,052
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	-0,180**	-0,066**	0,051
Juridiske fag	0,294**	0,088**	0,058
Økonomiske og administrative fag	0,068	0,028	0,048
Sivilingeniør (master i teknologi)	-0,037	-0,011	0,060
Realister/naturvitere	0,031	0,011	0,051
Helse- og sosialfag	-0,067	-0,025	0,051
Idrettsfag	-0,131	-0,017	0,117
Primærnæringsfag	0,072	0,009	0,121
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	0,039	0,005	0,107
Faktalæring og praktisk kunnskap	0,145**	0,203**	0,011
Teorier og paradigmer	0,067**	0,089**	0,012
	Note: *p<.05, **p<.01 Justert R² = ,068 N= 4593		

Analysen (tabell 214) viser at begge de uavhengige variablene «vektlegging av teori og paradigmer» og «faktalæring og praktisk kunnskap» er signifikant positivt relatert til kandidatens vurdering av studiets faglige innhold, men at faktalæring og praktisk kunnskap er sterkest positivt assosiert med denne vurderingen.

2.6 Relevans for arbeidslivet

Vi har nå tatt for oss hvordan studentene vurderer ulike forhold ved utdanningen, samt bruk av undervisnings- og læringsformer. Til slutt skal vi undersøke kandidatenes opplevelse av hvor relevant utdanningen er for arbeidslivet. Selv om vurdering av høyere utdanning ikke bare er en funksjon av hvorvidt man får jobb, er selvfølgelig hvor godt utdanningen forbereder studentene til arbeidslivet et aspekt som mange er interessert i. «Employability» – som kort fortalt omhandler de forutsetninger som øker sannsynligheten for at en person får eller beholder ansettelse (Berntson & Marklund 2007) – er et sentralt begrep i høyere utdanningssektoren. Ved flere utenlandske læresteder, spesielt i Storbritannia og Australia, har man vært opptatt av å måle institusjonenes employability, gjennom å overvåke kandidatenes arbeidsledighetsnivå (Bridgstock 2009). Som vi også nevner i kapittel 3, er også norske myndigheter interessert i dette, og har fått utviklet en portal på hjemmesiden til Database for høyere utdanning (DBH) under Norsk senter for forskningsdata (NSD), der det legges ut tall fra Kandidatundersøkelsen om andelen i relevant arbeid for de ulike lærestedene. Som også fremkommer av kapittel 3, kan det diskuteres i hvilken grad arbeidsledighets/sysselsettingstall per lærested er nyttige som styringsparameter i en norsk kontekst. Arbeidsledighetsnivået hos kandidatene fra ulike læresteder påvirkes av mange faktorer (se kapittel 3). For å supplere bildet er det imidlertid også nyttig å utforske kandidatens *egen* subjektive vurdering av hvor relevant utdanningen er for arbeidslivet. I den sammenheng er også forskjeller mellom læresteder av interesse.

Totalt opplever majoriteten av hele kandidatkullet at utdanningen har god relevans for arbeidslivet (figur 2.15). Andelen er den samme som i 2013 og i 2015-undersøkelsen. Som tidligere år, er det de mer profesjons- og yrkesorienterte faggruppene som har høyest andel som er litt eller svært fornøyde, nemlig juridiske fag, økonomiske- og administrative fag, helse- og sosialfag og pedagogiske fag. De som har lavest andel fornøyde, er kandidater fra humanistiske og estetiske fag, idrettsfag og samfunnsfag. Dette er trekk vi forventet å finne ut i fra tidligere undersøkelser. På grunn av situasjonen til sivilingeniørene og realistene er det interessant å se om deres vurdering av utdanningens relevans for arbeidslivet har endret seg siden 2015. Det har den imidlertid ikke. Tilsvarende andel, nesten åtte av ti blant sivilingeniørene og sju av ti blant realistene, opplever å være fornøyd med utdanningens relevans for arbeidslivet både i 2013, 2015 og 2017.

Figur 2.15 Vurdering av utdanningens relevans for arbeidslivet etter faggruppe. prosent

Som nevnt over, blir det i større grad enn tidligere lagt vekt på hvordan de enkelte institusjonene skårer på kandidatenes vurdering av relevans av utdanningen for arbeidslivet. Nedenfor (tabell 2.15) ser vi hvordan svarene varierer mellom institusjonene. De institusjonene med høyest andel svært fornøyd, er VID vitenskapelige høyskole og NHH. Mange av universitetene har relativt lave andeler som er fornøyd med studiets relevans for arbeidslivet. Lavest andel som er *svært* fornøyd, har NMBU, NTNU, OsloMet, UiO og Nord universitet. Lavest andel som er *litt eller svært fornøyd*, har UiO, UiB, NTNU og Universitetet i Stavanger (UiS). Av universitetene har Universitetet i Tromsø høyest andel svært fornøyd.

Tabell 2.15 Vurdering av relevans etter lærested. Prosent

	Svært misfornøyd	Litt misfornøyd	Verken eller	Litt fornøyd	Svært fornøyd
Universitetet i Oslo (N=866)	4	10	15	36	35
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (N=732)	4	10	13	38	34
Universitetet i Bergen (N=513)	3	10	16	33	38
Universitetet i Tromsø-Norges arktiske universitet (N=391)	4	8	12	33	43
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NMBU (N=324)	3	10	11	42	34
Universitetet i Agder (N=225)	3	10	12	35	40
Universitetet i Stavanger (N=173)	6	9	13	34	39
Nord universitet (N=130)	4	6	15	41	35
OsloMet (N=174)	1	8	13	43	35
Norges handelshøyskole (N=227)	0	5	3	37	55
VID vitenskapelige høyskole (N=50)	2	4	4	30	60
Universitetet i Sørøst-Norge (N=240)	3	9	14	35	39
Høgskolen i Innlandet (N=139)	4	5	9	37	45
Høgskulen på Vestlandet (N=100)	2	4	13	35	46
Total (N=4588)	3	9	13	36	39

Det kan skjule seg fagforskjeller bak disse tallene. Imidlertid utdanner både Universitetet i Oslo, Bergen og Tromsø jurister og humanister, grupper som har henholdsvis høyest og lavest andel fornøyde med utdanningens relevans for arbeidslivet. For å utforske hvorvidt noe av forskjellene i lærested kunne tilskrives fagforskjeller, utførte vi først en variansanalyse (ANOVA) for å se hvilke institusjoner som var signifikant forskjellige fra hverandre. En ANOVA tester om variasjonen mellom gruppene (lærestedene) er større enn variasjonen innad i den enkelte gruppen. Vi inkluderte kun læresteder med mer enn 50 observasjoner. Variansanalysen bekreftet at det var en signifikant forskjell mellom lærestedene ($F(13, 4270) = 5,236, p.01$). Som vist i tabell 2.16 er det VID og Norges handelshøyskole som hadde høyeste snitt.

Tabell 2.16 Gjennomsnitt og standardavvik for vurdering av relevans etter lærested.

	N	Gjennomsnitt	Standardavvik
Universitetet i Tromsø-Norges arktiske universitet	391	4,04	1,111
Nord universitet	130	3,96	1,045
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	732	3,87	1,124
Universitetet i Sørøst-Norge	240	3,97	1,095
VID vitenskapelige høyskole	50	4,42	0,906
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NMBU	324	3,94	1,054
OsloMet	174	4,04	0,927
Universitetet i Bergen	513	3,94	1,089
Høgskulen på Vestlandet	100	4,19	0,950
Høgskolen i Innlandet	139	4,15	1,028
Universitetet i Oslo	866	3,89	1,103
Norges handelshøyskole	227	4,40	0,816
Universitetet i Stavanger	173	3,91	1,178
Universitetet i Agder	225	3,97	1,102
Total	4284	3,98	1,082

For å undersøke akkurat hvor forskjellen lå, ble det utført post-hoc sammenligninger med Tukey-test. Resultantene fra ANOVA viser at gjennomsnittet for noen av gruppene er signifikant forskjellig fra de andre, men de forteller ikke noe om hvor denne forskjellen ligger. Gjennom post-hoc analyser får man informasjon om hvilke grupper, i vår tilfelle læresteder, som skiller seg fra de andre. Den viste at det var spesielt Norges handelshøyskole som skilte seg ut. Bortsett fra for VID, OsloMet, Høgskolen på Vestlandet og Høgskolen i Innlandet (INN), hadde Norges handelshøyskole et signifikant høyere snitt enn alle de andre institusjonene. I tillegg til dette skilte VID seg signifikant fra NTNU og UiO.

For å utforske om noe av forskjellen kunne komme av fagene som tilbys, utførte vi en multiplert lineær regresjon der vi kontrollerte for faggruppe. Regresjonsanalysen viser at effekten av disse to lærestedene fortsatt er signifikant etter at vi kontrollerer for faggruppe, men styrken av hvor mye lærestedet kan forklare av variasjon på den avhengige variabelen, blir redusert og er i utgangspunktet svært liten.

Ifølge disse analysene har hvilket lærested man er uteksaminert ved lite å si for om man opplever at utdanningen er relevant for arbeidslivet. Et unntak finner man for Norges handelshøyskole og VID, men også for disse lærestedene er effektene små. I følge Vabø (2017) har det tradisjonelt vært et politisk mål å ha en egalitær sektor der det ikke eksisterer store statusforskjeller mellom institusjoner. Fraværet av en effekt av lærested på opplevd relevans av arbeidet kan dermed ses å være i tråd med dette.

2.7 Oppsummering

Overordnet sett er kandidatene både fornøyd med utdanningen og lærestedet, henholdsvis 89 og 83 prosent oppgir å være litt eller svært fornøyd. Variasjonene mellom utdanningsgruppene følger i det store og hele mønstre fra de to foregående kandidatundersøkelsene (halvtårs-undersøkelsene) fra 2013 og 2015: Kandidatene fra jus og økonomi og administrasjon har høyest andel fornøyd med utdanningen, mens kandidater fra lærerutdanningene og pedagogiske utdanninger samt samfunnsfag har lavest andel fornøyd. Selv om juristene har høyest andel svært fornøyd med utdanningen, har de lavest andel svært fornøyd med lærestedet. Dette fremkommer også fra tidligere undersøkelser. Det som skiller seg ut i denne undersøkelsen sammenlignet med tidligere, er at sivilingeniørene og realistene har en signifikant lavere andel som er svært fornøyd med utdanningen. En hypotese kunne være at den vanskelige arbeidsmarkedssituasjonen som disse gruppene opplever (se kapittel 3), påvirke vurderingen av utdanningen de har tatt negativt. Om dette var tilfelle burde vi kunne forvente at vurderingen av utdanningen var spesielt lav blant de *arbeidsledige* sivilingeniørene og realistene, noe som ikke var tilfelle. I tillegg burde også arbeidsledige sivilingeniører og realister i 2015-kullet hatt en lavere vurdering av utdanningen, da dette kullet hadde en tilsvarende utfordrende situasjon på arbeidsmarkedet. Det var heller ikke slik at sivilingeniører og realistene hadde et fall i vurderingen av andre aspekter ved utdanningen (vurdering av undervisningskvalitet, tilbakemelding og faglig innhold) mellom 2013 og 2015/ 2017.

Variasjon mellom læresteder og fusjonerte institusjoner

Tilfredshet med utdanning og lærested varierte også mellom lærestedene. Norges handelshøyskole, VID og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet hadde både høyest andel svært fornøyd med utdanningen og lærestedet. Universitetet i Sørøst-Norge, Universitetet i Tromsø og NTNU hadde på sin side laveste andel kandidater som var svært fornøyd med *utdanningen*, mens OsloMet, Universitetet i Oslo og Høgskolen i Molde hadde lavest andel svært fornøyd med *lærestedet*. Universitetet i Sørøst-Norge og NTNU, som begge relativt sett har lavere andel

svært fornøyde kandidater, var fra 1.januar 2016 nyfusjonerte institusjoner. Det samme var også Universitetet i Tromsø og Nord Universitet. Vi ønsket å se om det hadde vært en endring i vurdering av utdanning og lærestedet blant kullet eksaminert før fusjonen og kullet eksaminert etter fusjonen. Analysene viste at for NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge var den en signifikant lavere andel av 2017-kullet som var fornøyd med utdanningen. Kandidatene uteksaminert fra NTNU i 2017 var også, sammen med universitetet i Tromsø, signifikant mindre fornøyd med lærestedet sammenlignet med tidligere kull. Hva årsaken til dette kan være kan vi imidlertid ikke si noe om basert på data fra denne undersøkelsen.

Undervisnings- og læringsformer

I denne kandidatundersøkelsen hadde vi med nye spørsmål som omhandlet bruk av ulike undervisnings- og læringsformer. For alle kandidatene er det slik at forelesninger ser ut til å være mest utbredt, etterfulgt av skriftlig oppgaver, mens minst utbredt er praksis og multiple choice-eksamener. Spørsmålene som inngår i det vi kaller «undervisnings- og læringsformer» er hentet fra den internasjonale REFLEX-undersøkelsen, en undersøkelse som omfattet deler av norske kandidatene som var uteksaminert i 1999/2000. Det er noen forskjeller å spore mellom kandidatundersøkelsens deltakere som ble uteksaminert i 2017 og de norske kandidatene som deltok i REFLEX, men de er små. Blant annet opplever utvalget i kandidatundersøkelsen at det er mer bruk av prosjekt- og problembasert læring, samt muntlig presentasjon ved studentene, sammenlignet med det norske REFLEX-utvalget.

Både prosjekt- og problembasert læring og muntlig presentasjon anses som fordelaktig for læring og kompetanseutvikling (Allen & Van der Velden 2011). Prosjekt- og problembasert læring blir gjerne omtalt som en studentaktiv læringsform. Vi ønsket å undersøke om det var slik at bruk av studentaktive læringsformer som prosjekt- og problembasert læring, praksis og gruppearbeid er positivt assosiert med opplevelsen av undervisningskvalitet, også sammenlignet med lærersentrerte metoder, som forelesning og læreren var viktigste kilde til informasjon. Av de avhengige variablene var prosjekt- og problembasert læring samt at læreren var viktigste kilde til informasjon sterkest relatert til undervisningskvalitet, selv om effektene også her var små. Å anse at læreren i stor grad var viktig kilde til informasjon er altså relatert til undervisningskvalitet (i dette utvalget), men ikke til kompetanseutvikling blant REFLEX-utvalget. Dette kan henge sammen med at når læreren anses som en *viktig* kilde til informasjon, anses også vedkommende som en god formidler.

En ytterligere regresjonsanalyse, viste at høy grad av faktalæring og praktisk kunnskap på den ene siden, og høy grad av teori og paradigmer på den andre siden var relatert til større tilfredshet med faglig innhold. Faktalæring og praktisk

kunnskap var en sterkere forklaringsvariabel. Tidligere undersøkelser har vist at kandidater etterspør mer praktisk og yrkesrettet kompetanse av utdanningen etter de er uteksaminert (Støren mfl 2018).

Relevans av utdanningen

Tilslutt i dette kapittelet så vi hvordan kandidatene vurderte utdanningens relevans for arbeidslivet. Opplevelsen av relevans er i høy grad faggruppeavhengig, der de mer profesjons- og yrkesorienterte utdanningene som juridiske fag og helse- og sosialfag oppfatter utdanningen som mer arbeidslivsrelevant. Siden det i den siste tiden har blitt rettet interesse mot hvordan sysselsettingsgraden er blant kandidatene ved de enkelte lærestedene ønsket vi å undersøke om det også er variasjon mellom lærestedene i hvordan kandidatene vurderer utdanningens arbeidslivsrelevans. NHH og VID hadde høyest andel svært fornøyde, mens NMBU, NTNU og OsloMet, UiO og Nord universitet hadde laves andel svært fornøyde. Fordi enkelte av disse forskjellene kan komme av forskjeller mellom faggrupper, undersøkte vi om det fortsatt var forskjeller mellom institusjonene etter vi kontrollerte for fagområdet. Kandidatene fra VID og NHH oppga i signifikant større grad at utdanningen var relevant for arbeidslivet sammenlignet med en del av de andre læresteder, men forskjellene var svært små. Vurdering av relevans ser derfor ut til å være relatert til hvilken type utdanning du tar heller enn hvor du tar det.

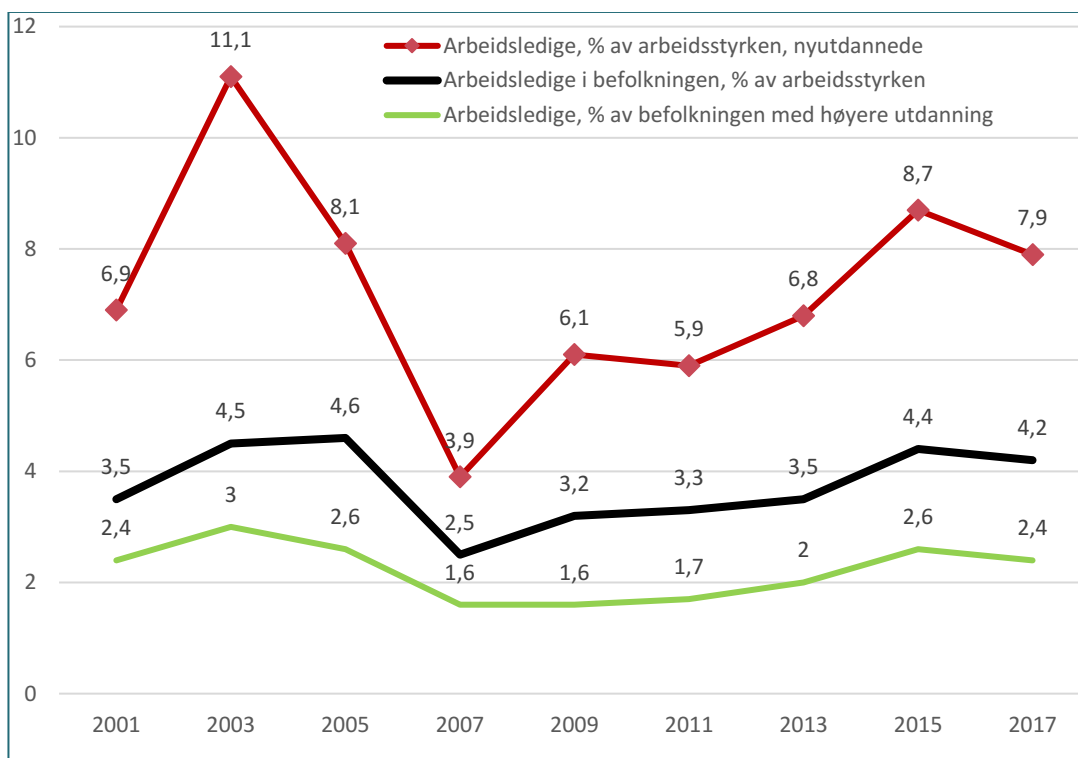
3 Arbeidsledighet og mistilpasning

I dette kapitlet undersøkes arbeidsledighet og mistilpasning blant nyutdannede kandidater. Resultatene i dette kapitlet, samt det alt vesentlige av teksten, er tidligere publisert i et arbeidsnotat fra NIFU våren 2018, jf. Støren (2018). Når det gjelder arbeidsledighet i IKT-fag (se avsnitt 3.4.3), som det har vært særlig stor interesse for etter at vi publiserte Arbeidsnotatet (Støren 2018) i april, har vi i et eget vedlegg gitt utfyllende opplysninger om dette temaet, se Vedlegg 3.

Arbeidsledighet er en av formene for mistilpasning, de andre formene for mistilpasning er etter våre definisjoner undersysselsetting og irrelevant arbeid. (se definisjoner i kapittel 1. Først konsentrerer vi oss om arbeidsledigheten, som belyses fra flere innfallsvinkler. Vi skal se på endring over tid, samt forskjeller mellom faggrupper og læresteder, og etter kjønn, innvandringsbakgrunn og bosted.

Enkelte faggrupper som har lav arbeidsledighet kan ha høy andel som er mistilpasset på andre måter, det er derfor også interessant å se dette under ett. Det presenteres i den siste delen av kapitlet. Arbeidsledighet er imidlertid den mest ekstreme formen for mistilpasning og er derfor særlig viktig å belyse. Når vi sammenlikner over tid og etter flere dimensjoner, er det også en fordel å konsentrere seg om én størrelse, som arbeidsledighet, for å lette oversikten. Dette gjør vi i den første (og største) delen av dette kapitlet. Arbeidsledighet blant nyutdannede kandidater

Figur 3.1 viser arbeidsledighetsutviklingen fra 2001 til 2017, både for befolkningen (arbeidsstyrken) generelt, for dem i arbeidsstyrken som har høyere utdanning, samt for nyutdannede mastere (ca. et halvt år etter eksamen).

Figur 3.1 Arbeidsledighetsutviklingen 2001 – 2017

Kilde: SSBs arbeidskraftsundersøkelser (AKU) og NIFUs kandidatundersøkelser et halvt år etter eksamen. Arbeidsledighet er definert på samme måte i de to typene av undersøkelser.

Høyere utdannede har alltid lavest arbeidsledighet, men det gjelder ikke de nyutdannede, som er i en søkefase. Situasjonen var om lag den samme i 2017 som i 2015, etter at arbeidsledigheten i Norge nådde en topp i 2016. Vi har ikke med tall for 2016 i figuren, siden det ikke var noen undersøkelse av kandidater et halvt år etter eksamen i 2016. I 2016 var det 4,7 % arbeidsledige i befolkningen generelt og 3,1% i befolkningen med høyere utdanning. Ledigheten fortsatte altså å øke fra 2015 til 2016, men gikk ned i 2017. For øvrig ser vi at ledigheten blant nyutdannede svinger på samme måte som i befolkningen for øvrig, men med sterkere svingninger blant nyutdannede, som er enda mer følsomme overfor konjunktur- endringer enn andre.

Arbeidsledigheten blant nyutdannede er tilsynelatende noe lavere i 2017 enn i 2015, men endringen er så liten at den ikke er statistisk signifikant. Det er dessuten stor variasjon mellom faggruppene i andel som er arbeidsledige, på samme måte som det også var det i 2015, se tabell 3.1.

Tabell 3.1 Prosentandel arbeidsledige et halvt år etter eksamen etter faggruppe. Kandidatundersøkelsene 2014, 2015 og 2017

	2013	2015	2017	N, i 2017
Mastere/høyere grad i alt	6,8	8,7	7,9	4289
Humanistiske og estetiske fag	8,3	9,7	7,1	478
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	3,1	3,0	3,1	547
Samfunnsfag	7,6	11,2	9,7	588
Juridiske fag	6,0	8,7	9,0	344
Økonomisk-administrative fag	7,8	6,4	5,6	702
Sivilingeniører (master i teknologi)	5,7	15,0	16,0	326
Realister/naturvitere	9,8	13,8	14,2	537
Helse- og sosialfag	4,6	2,9	3,4	590
Idrettsfag	3,3	6,8	1,9	52
Primærnæringsfag	14,8	2,7	13,0	54
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	3,4	21,7	4,2	71

Andelen arbeidsledige sivilingeniører og realister er ikke gått ned fra 2015 til 2017. I 2015 var det en kraftig økning i arbeidsledigheten blant sivilingeniører, som vi tilskrev nedgangskonjunktoren som startet høsten 2014 som følge av fall i oljeprisene. Imidlertid er arbeidsledigheten høyest i naturvitenskapelige og tekniske fag også i 2017. Vi skal senere se at det gjelder de aller fleste av fagundergruppene blant realister og sivilingeniører.

De tre faggruppene som står nederst i tabellen er små, og det er trolig derfor vi ser særlig store svingninger i disse gruppe. Den siste gruppen (samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag) har likevel økt i omfang. Det var 71 personer i arbeidsstyrken i fagfeltet samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag som svarte på undersøkelsen i 2017, mot hhv. 29 og 23 i 2013 og 2015. I 2017-undersøkelsen fikk vi med nye grupper i undersøkelsen, nemlig mastere fra Politihøgskolen og Forsvarets høgskole. Disse utdanningene tilhører fagfeltet samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag. Disse masterne utgjør bare en svært liten del av økningen i dette fagfeltet, og er så få (i alt 13 besvarte fra disse lærestedene) at de i svært liten grad berører totalandelen som er arbeidsledige.

Det er bare for realister og teknologer vi ser noen markante endringer i denne perioden. Vi skal derfor komme nærmere tilbake til disse senere.

3.1 Sammenlikning med Spesialkandidatundersøkelsen 2017 to–tre år etter eksamen

Vi ble noe overrasket over at arbeidsmarkedet for nyutdannede sivilingeniører og realister fortsatt er så vanskelig, jf. tabell 3.1. En grunn til at vi ble overrasket, er at arbeidsledigheten generelt hadde gått noe ned i 2017, og var lavere i fjerde kvartal 2017 enn i fjerde kvartal 2015 (se figur V.1, Vedlegg 5). En annen grunn er

at resultater fra NIFUs spesialkandidatundersøkelsen 2017 (Støren mfl. 2018), viste lave arbeidsledighetstall for blant annet sivilingeniører. Av masterne som deltok i denne undersøkelsen, var bare vel tre prosent arbeidsledige. Ledigheten var riktignok høyere blant realistene (6,5 prosent), men blant sivilingeniørene var den 3,6 prosent.

Spesialkandidatundersøkelsen ble utført vinteren 2017 og omfatter personer som var uteksaminert i 2014. Deres arbeidsmarkedssituasjon ble dermed undersøkt to–tre år etter eksamen. De ble uteksaminert rett før (de fleste av dem) nedgangskonjunkturen startet, eller om lag akkurat da den startet. Det ble ikke gjennomført noen undersøkelse et halvt år etter eksamen i 2014. Vi vet altså ikke hvor høy arbeidsledigheten var blant de *nyutdannede* i 2014. Dermed vet vi ikke sikkert i hvilken grad de gode resultatene i Spesialkandidatundersøkelsen 2017 kom av at de aller fleste av disse kandidatene rakk å komme seg i jobb før nedgangskonjunkturen startet, eller av at det ganske enkelt hadde gått såpass lang tid etter eksamen at de aller fleste var kommet i jobb av den grunn. Vi vil anta at begge forhold er viktige.

Flere studier har vist at de som har store problemer i starten av karrieren, er overrepresentert blant dem som har problemer noen år senere (Dolton og Vignoles 1997; Arnesen 2006; 2009; Støren og Arnesen 2011; Verhaest og van der Velde 2012). Vi vil derfor anta at 2014-kullet ikke møtte så store problemer som 2015-kullet, men at deres situasjon som nyutdannet, var mer lik 2013-kullet (se tabell 3.1). Dertil kommer effekten av at det har gått noe tid etter eksamen. Det kan ta noe tid å etablere seg i arbeidsmarkedet. Senere spesialkandidatundersøkelser vil kunne vise om situasjonen to–tre år etter eksamen for kullet uteksaminert i det særs vanskelige året 2016, er forskjellig fra dem som ble uteksaminert i 2014. Vi vil anta det.

3.2 Arbeidsledighet etter lærested

Er det forskjeller mellom læresteder når det gjelder i hvilken grad de nyutdannede kommer i jobb? I den senere tiden er dette spørsmålet kommet opp i offentlig debatt i sterkere grad enn før. Noe av bakgrunnen er at det kan tenkes at det er forskjeller mellom læresteder med tanke på i hvilken grad de utdanner mastere i utdanninger der det er særlig stor risiko for arbeidsledighet. Det har blant annet fra enkelte hold vært fremmet forslag om en endring i finansieringssystemet i høyere utdanning, slik at det i stedet for å vektlegge hvor mange studenter som fullfører studiene, skal vektlegge hvorvidt studenten er kommet i jobb. Dette skal gi universitetene og høyskolene motivasjon til å ha (flere) arbeidslivsrelevante utdanningsløp. Dette forslaget har i liten grad har fått støtte, blant annet fordi det anses som

nokså umulig for institusjonene å forutse konjunktursvingninger, og fordi det griper inn i institusjonenes autonomi.

NIFU har tradisjonelt ikke presentert tall for arbeidsledighet eller mistilpasning per institusjon. Det er flere grunner til det. Ofte har det vært såpass få respondenter fra hvert lærested at det har gitt liten mening, og det kan være tilfeldige utslag det enkelte året. Tallene vil også avhenge av utdanningsprofilen til lærestedet, men fordeler en tallene etter faggruppe, vil det i svært mange tilfeller være for lavt tallgrunnlag til at det gir mening. NIFU har imidlertid gitt det enkelte lærestedet tilgang til informasjon om sitt lærested, også på fagfeltnivå om tallgrunnlaget har vært stort nok, der lærestedet har kunnet sammenlikne seg med gjennomsnittet for andre læresteder. Våren 2017 var det ønsket at NIFU skulle gi tall til «KD-portalen» på hjemmesiden til Database for høyere utdanning (DBH) under Norsk senter for forskningsdata (NSD) (<http://dbh.nsd.uib.no/styringsdata/>), der en under fanen for «Nasjonale styringsparametre» kan finne data fra NIFU om andelen ved hvert lærested som er i relevant arbeid et halvt år etter eksamen (gitt at tallgrunnlaget er stort nok). Tall ble gitt for 2011, 2013 og 2015-undersøkelsene et halvt år etter eksamen. Også for Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen 2017, vil en finne slike tall i denne portalen. Andelen som er i «relevant arbeid» gjelder da de som verken er arbeidsledige, undersysselsatt eller i irrelevant arbeid.

Vi skal i neste kapittel omtale andre former for mistilpasning enn arbeidsledighet, med andre ord det å ha irrelevant arbeid eller det å være undersysselsatt. Her konsentrerer vi oss foreløpig om arbeidsledighet. I tabell 3.2 viser vi tall for arbeidsledighet etter lærested. Grunnene til at vi nå gjør dette for første gang, er altså flere. Én grunn er at mange læresteder har fusjonert, slik at det er blitt færre læresteder og høyere grunnlagstall for mange av lærestedene. Den andre grunnen er det vi har omtalt over, nemlig at slike tall er ønsket og etterspurt. Vi viser tilbakgående tall tilbake til 2011. Da er læresteder som tidligere år ikke var fusjonert men som er det per i dag, slått sammen. Det betyr for eksempel at Høgskolen i Gjøvik inngår i tallene for NTNU alle årene.

Tabell 3.2 Prosentandel arbeidsledige etter lærested. Dagens institusjonslandskap

	Arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken				N (i 2017), besvarte, i arbeidsstyr- ken
	2011	2013	2015	2017	N
Universitetet i Oslo	6,9	7,4	7,9	9,5	800
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	5,3	7,1	12,0	9,1	680
Universitetet i Bergen	6,3	6,7	10,6	6,7	481
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet	7,1	4,8	6,6	9,3	364
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NMBU	4,8	12,6	11,3	10,7	307
Universitetet i Agder	11,3	15,5	9,2	10,0	211
Universitetet i Stavanger	5,9	1,0	14,3	8,4	154
Nord universitet	8,3	5,1	6,9	6,7	120
OsloMET – Storbyuniversitetet (tidl.Høgskolen i Oslo og Akershus)	5,6	2,8	5,4	2,4	167
Norges handelshøgskole	2,6	9,0	4,1	6,5	216
VID vitenskapelige høgskole	a)	a)	a)	2,1	48
Høgskolen i Molde – Vit. høgskole i logistikk	a)	4,5	a)	5,9	34
Norges Idrettshøgskole	2,6	2,9	3,4	0	33
Norges Musikkhøgskole	a)	8,3	a)	8,0	25
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	a)	3,7	0	(15,8)	19
Det teologiske Menighetsfakultet	a)	6,1	5,3	0	31
Kunsthøgskolen i Oslo (i 2011 Statens kunstakademi)	a)	a)	8,3	11,8	34
Universitetet i Sørøst-Norge	7,2	3,3	6,6	7,0	229
Høgskolen i Innlandet	2,9	4,8	9,3	2,3	132
Høgskolen på Vestlandet	0	0	1,7	1,1	93
Høgskolen i Østfold b)	a)	a)	2,9	0	37
Høgskolen i Volda	a)	a)	a)	9,1	22
Diverse statlige høgskoler b)	a)	a)	a)	a)	14
Små private læresteder c)	a)	a)	0	15,8	38
I alt	5,9	6,8	8,7	7,9	4289

- a) For lavt tallgrunnlag. Tall for (tidligere) læresteder som per 2018 er fusjonert med andre læresteder, er slått sammen med tall for læresteder som de senere har fusjonert med. Tabellen viser bare prosentandeler for læresteder der det faktiske antallet kandidater som inngår i datagrunnlaget (N), er minst 20 personer. (Med ett unntak: For Arkitekthøgskolen i Oslo 2017, der andelen er satt i parentes, er tallgrunnlaget 19 personer.)
- b) Høgskolen i Østfold er innlemmet i kategorien diverse statlige høgskoler i tallene for 2011 og 2013 (pga. av lavt tallgrunnlag). For øvrig er Samisk høgskole i kategorien diverse statlige høgskoler, samt Politihøgskolen og Forsvarets høgskole (de siste er bare med i 2017-undersøkelsen).
- c) Små private høgskoler er NLA Høgskolen, Steinerhøgskolen, Fjellhaug internasjonale Høgskole, Westerdals Oslo School ACT, Ansgar Teologiske Høgskole, Lovisenberg diakonale høgskole og Bergen Arkitekthøgskole.

Det er svingninger i arbeidsledighetstallene mellom lærestedene, som igjen varierer mellom kullene. Dette tyder på at arbeidsledighetstallene i seg selv ikke er en god kvalitetsindikator eller styringsparameter. Med dette tenker vi på at høy/lav arbeidsledighet et år sannsynligvis ikke forteller mye om at kvalitetsarbeidet ved institusjonen har vært svakt/godt eller gir en klar pekepinn om hva som fungerer eller bør endres. Heller ikke om de har satsset på «riktige» eller «feil» utdanningsprogrammer. Det er fordi det er en rekke faktorer påvirker bak tallene.

Variasjon mellom læresteder har selvsagt sammenheng med forskjeller mellom lærestedene i fordelingen av faggruppene de utdanner. (Grunnlagstallene er for lave for mange av lærestedene til at det gir særlig mening å fordele tallene i tabell 3.2 etter faggruppe. Det ville dessuten gitt en svært omfattende og uoversiktlig tabell, med mange tilfeldige resultater.) Det har også sammenheng med andre kjennetegn ved kandidatene, som deres alder og tidligere arbeidserfaring.

Kandidater fra universitetene har jevnt over høyest arbeidsledighet, med unntak OsloMet Storbyuniversitetet. OsloMet utdanner i langt større grad mastere i ulike profesjonsrettede utdanninger enn de andre universitetene, slik at forklaringen på lav andel arbeidsledige trolig i all hovedsak ligger her. Vi ser at statlige høgskoler, som også i langt større grad enn universitetene utdanner mastere i ulike profesjonsrettede utdanninger, har lavere andel arbeidsledige et halvt år etter eksamen, spesielt Høgskolen i Innlandet (INN) og Høgskulen på Vestlandet. Vitenskapelige høgskoler har også jevnt over lavere andel arbeidsledige enn universitetene (unntak Arkitekthøgskolen, 2017, forbehold om lavt grunnlagstall).

Av tabell 3.1 så vi at det bare var mastere i helse- og sosialfag og i pedagogiske fag, som jevnt over hadde lav arbeidsledighet et halvt år etter eksamen, og at dette også i stor grad gjaldt mastere i økonomisk-administrative fag. Å trekke den konklusjonen at universitetene på grunn av høyere arbeidsledighetstall enn mange av høgskolene ikke bør satse på generiske utdanninger innenfor realfag, humaniora og samfunnsfag, anser vi som en svært kortsiktig konklusjon. En kunne da like gjerne trekke fram yrkesrettede universitetsutdanninger som master i teknologi (sivilingeniør) som har høyest arbeidsledighet av alle, eller juss, som også har nokså høy arbeidsledighet et halvt år etter eksamen.

Konjunkturforhold spiller også inn på forskjeller mellom læresteder. Det ser vi eksempelvis ved at det var en særlig stor økning i arbeidsledigheten fra 2013 til 2015 blant nyutdannede fra Universitetet i Stavanger og fra NTNU. Det var nettopp i 2015 at arbeidsledigheten økte spesielt mye i oljeservicenæringen og andre oljerelaterte næringer. Kandidater fra Universitetet i Stavanger ble ikke rammet fordi det utdannes særlig mange sivilingeniører eller realister derfra, men fordi arbeidsmarkedet i Stavanger-regionen *generelt* ble sterkt rammet som følge av nedgangstidene. Når det gjelder NTNU, ble kandidater derfra ofte rammet nettopp fordi lærestedet utdanner mange sivilingeniører, men trolig også på grunn av generelle bivirkninger av oljeprisfallet i arbeidsmarkedet i regionen.

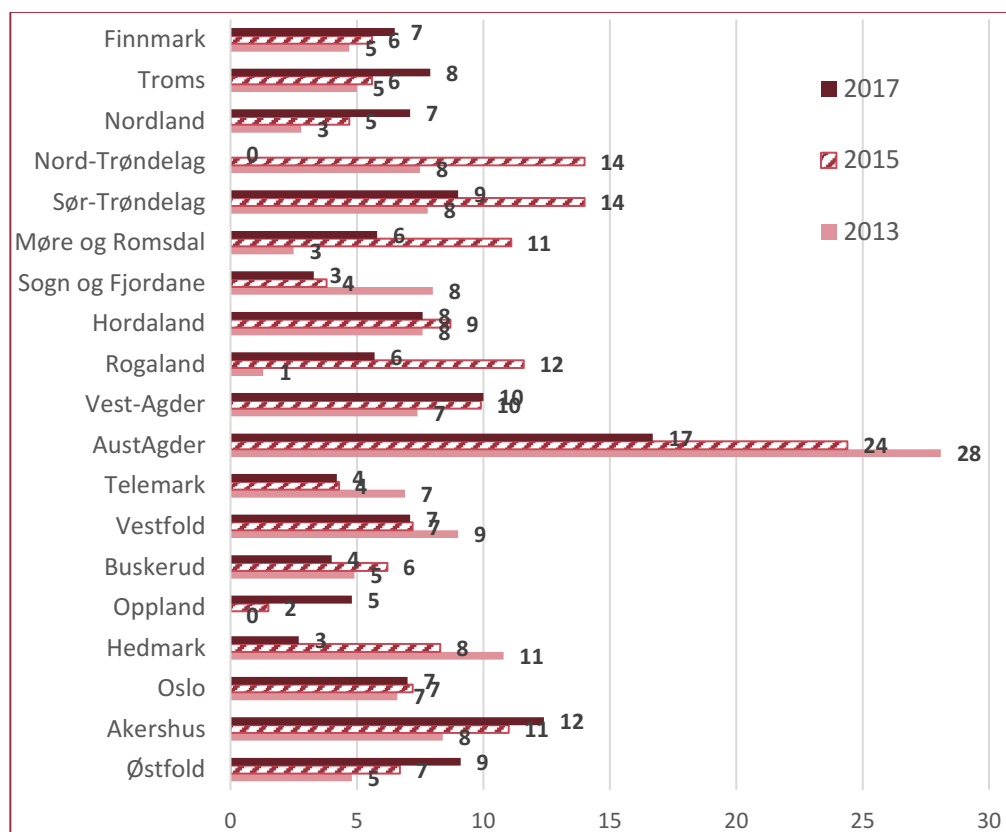
Det er også variasjon i tallene som kan være utslag av lokale arbeidsmarkedsvariasjoner og av endret sammensetning av kandidatene. I tillegg varierer det selvsagt i hvilken grad kandidatene flytter på seg og hvor de søker arbeid. Av universitetene var det Universitetet i Agder som hadde høyest andel arbeidsledige blant sine kandidater i 2011 og 2013, år med generelt lav arbeidsledighet. Andelen arbeidsledige uteksaminert fra Agder økte imidlertid ikke i 2015, et år da ledigheten

økte flere andre steder. Alt i alt er vår konklusjon at forskjeller mellom læresteder i andelen som er arbeidsledig eller i relevant arbeid er utslag av mange både ukjente og kjente faktorer, og de kjente faktorene er i liten grad forhold som den enkelte institusjon kan gjøre særlig mye med når de dimensjonerer sine studie-plasser, fordi det er faktorer som er kjente først i ettertid.

Over har vi vært inne på at «sammensetningen av kandidater» kan bety mye. Et eksempel vi har sett nærmere på, er Høgskolen i Østfold. Tallgrunnlaget er lavt, men resultatene svært like i 2015 og 2017 (ingen arbeidsledige kandidater i 2017 og svært få i 2015). Det viser seg at masterne fra dette lærestedet har langt høyere gjennomsnittsalder enn snittet av kandidater, og at for mange av kandidatene var den første jobben de hadde som nyutdannet, en jobb de hadde fra før.

3.3 Arbeidsledighet etter bostedsfylke

I 2015-undersøkelsen fant vi at arbeidsledigheten økte særlig mye i «oljefylker», det vil si fylker der nedgang i etterspørselen etter arbeidskraft i olje- og oljeser-vicenæringer fikk særlig betydning. Vi fant at utviklingen i tallene for de nyutdan-nede fra 2013 til 2015 viste et liknende, om ikke helt likt, mønster som utviklingen for den registrerte ledigheten etter fylke i samme perioder. Et unntak var Horda-land, der vi ikke fant en økning i andelen arbeidsledige blant de nyutdannede fra 2013 til 2015. I Hordaland er situasjonen den samme i 2017, se figur 3.1. Figur 3.1 viser utviklingen per fylke fra 2013 til 2017. Tallene for nyutdannede refererer til bostedsfylke, som ikke nødvendigvis er samme fylke (eller det eneste fylket) som de har søkt arbeid i.

Figur 3.2 Arbeidsledighet blant nyutdannede etter bostedsfylke. 2013–2017. Prosent

I Rogaland var økningen i ledigheten fra 2013 til 2015 meget stor, se figur 3.1. I 2017 er ledigheten blant nyutdannede som bor i Rogaland, redusert.

I Aust-Agder var ledigheten blant de nyutdannede høy også i 2013, og vi så ikke en økning fra 2013 til 2015 blant de nyutdannede i Aust-Agder. I 2017 er arbeidsledigheten blant nyutdannede i Aust-Agder redusert, selv om den fortsatt er meget høy (lavt tallgrunnlag).

Vi så en økning i arbeidsledigheten fra 2013 til 2015 for Møre og Romsdal og Trøndelagsfylkene. I disse fylkene ser vi en kraftig nedgang i ledigheten fra 2015 til 2017.

Alt i alt gir tallene i figur 3.1 et bilde av at av fordelingen av arbeidsledigheten er mye mindre «oljeavhengig» i 2017 enn i 2015. Samtidig finner vi likevel at arbeidsledigheten fortsatt er høyest blant sivilingeniører og realister (se tabell 3.1).

Foran viste vi fordeling av arbeidsledighet etter lærested. Et spørsmål er om vi ser et samsvar mellom denne fordelingen og bildet for fylkene? Det er mange grunner til at dette bildet vil avvike. Mange kandidater flytter ut av lærestedsfylket, selv om rundt halvparten faktisk fortsetter å bo i regionen. I 2015-undersøkelsen fant vi at nær 60 prosent av dem som er utdannet i Oslo/Akershus eller i Agder, fortsatt bodde i disse fylkene et halvt år etter eksamen. For Nord-Norge og Vestlandet gjaldt dette halvparten av kandidatene, for dem som var utdannet i Trøndelag eller

Østlandet utenom Oslo og Akershus, gjaldt det 41-43 prosent (Støren mfl. 2016a). Et annet forhold er at flere av lærestedene etter fusjonene strekker seg over flere fylker. Likevel ser vi et visst samsvar mellom tallene. Høgskolen i Innlandet har relativt lav andel arbeidsledige blant sine kandidater (se tabell 3.2), og vi ser at arbeidsledigheten er lav blant dem som bor i Hedmark og Oppland (figur 3.1). Høgskolen på Vestlandet har svært lav arbeidsledighet (se tabell 3.2), og vi ser av figur 3.1 at arbeidsledigheten blant nyutdannede som bor i Sogn og Fjordane er svært lav, men den er samtidig ikke like lav blant dem som bor i Hordaland. Andre avvik gjelder Høgskolen i Østfold. Ingen av masterne utdannet ved høgskolen i Østfold var arbeidsledige i 2017. Det kommer imidlertid ikke av at det generelt var et spesielt godt arbeidsmarked i Østfold og av generelt lav arbeidsledighet blant nyutdannede som bodde i Østfold et halvt år etter eksamen. Som nevnt over, har tallene for høgskolen i Østfold andre forklaringer.

3.4 Arbeidsledighet blant teknologer og realister

På samme måte som i 2015-undersøkelsen, er det andelen arbeidsledige i naturvitenskapelige og tekniske fag som gir grunn til bekymring. Vi har også sett at for flere av universitetene, er andelen arbeidsledige blant de nyutdannede høy, over 9 prosent. Vi har derfor sett nærmere på a) ledigheten blant kandidater i naturvitenskapelige og tekniske fag ved flere av universitetene (tabell 3.3) og b) arbeidsledigheten i fagundergruppene i dette fagfeltet (tabell 3.4).

3.4.1 Naturvitenskapelige og tekniske fag ved universitetene

Siden Universitetene i Oslo og Bergen ikke utdanner sivilingeniører, slår vi sammen realister og sivilingeniører og ser på det teknisk-naturvitenskapelige fagfeltet under ett.

Tabell 3.3 Arbeidsledighet innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag etter lærested. Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen i 2015 og 2017

	2015		2017	
	Prosent arbeidsledig	N (antall observasjoner, i arbeidsstyrken)	Prosent arbeidsledig	N (antall observasjoner, i arbeidsstyrken)
Alle læresteder	14,3	910	14,8	863
Av dette:				
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	15,2	374	11,0	218
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NMBU	11,9	135	13,3	150
Universitetet i Oslo	13,6	154	16,1	137
Universitetet i Bergen	17,1	76	9,8	82
Universitetet i Sørøst-Norge	11,6	43	19,6	56
Universitetet i Agder	12,8	47	17,3	52
Universitetet i Stavanger	a)	13	17,1	41

a) For lavt tallgrunnlag

Selv om arbeidsledigheten blant nyutdannede totalt i dette fagfeltet er på samme nivå i 2015- og 2017-undersøkelsen, varierer arbeidsledigheten mye mellom lærestedene i de to undersøkelsene. Eksempelvis hadde kandidater fra Universitetet i Bergen samt fra NTNU spesielt høy arbeidsledighet i 2015, mens kandidater fra Universitetet i Oslo og fra Universitetet i Sørøst-Norge hadde spesielt høy ledighet i 2017. Det er svært vanskelig å si hva slike variasjoner kommer av. Det kan ha å gjøre med endret sammensetning av kandidatgruppen på det enkelte lærestedet mellom de to undersøkelsene, men trolig har det å gjøre med tilfeldige variasjoner i hvor de søker jobb samt variasjon i lokale arbeidsmarkedsforhold. Igjen understreker dette at det å benytte mål på forskjeller mellom læresteder i kandidatenes tilpasning til arbeidsmarkedet som en kvalitetsindikator eller styringsparameter, er høyst usikkert.

3.4.2 Forskjeller i arbeidsledighet mellom faggrupper innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag

Nedenfor, der vi ser på fagundergrupper innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag, skiller vi igjen mellom teknologer (sivilingeniører) og realister. Fagundergruppene (som tilsvarer de første tre sifrene i SSBs utdanningsstandard, som har seks sifre) har de samme betegnelsene for henholdsvis realister og sivilingeniører.

Tabell 3.4 Prosentandel arbeidsledige sivilingeniører og realister, etter fagundergruppe. Et halvt år etter eksamen 2017

	Sivilingeniører	Realister	Totalt	N (totalt)
Biologiske fag	4,8	18,9	16,8	143
Fysiske og kjemiske fag	22,7	15,5	18,0	128
Matematikk og Statistikk	--	4,0	4,0	25
Informasjons- og datateknologi	20,6	12,1	14,2	141
Utdanninger i elektrofag, mekaniske fag og maskinfag	17,9	:	16,0	125
Geofag	:	15,0	14,3	63
Bygg- og anleggsgfag	9,5	9,0	9,2	109
Fabrikasjon og utvinning	--	:	:	8
Naturvitenskapelige og tekniske fag ellers	14,3	21,6	17,4	121
Totalt	16,0	14,2	14,8	863

Forklaring: -- betyr at tall ikke forekommer. : betyr at prosentueringsgrunnlaget er for lavt.

Det er mange grupper innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag som har høy arbeidsledighet (tabell 3.4). Den høye andelen i fysiske og kjemiske fag kan nok i noen grad skyldes redusert arbeidskraftetterspørsel innenfor petroleumssektoren, men ellers merker vi oss den høye andelen arbeidsledige blant mastere i IKT-fag, 14 prosent totalt. Dette er overraskende ut fra signaler både fra myndigheter og næringsliv om at det er mangel på slik kompetanse, og særlig overraskende ut fra NAVs bedriftsundersøkelse 2017. Der heter det blant annet:

Mangelen på ingeniør- og ikt-fag har doblet seg siden i fjor, til tross for at ledigheten innen yrkesgruppen har gått opp. Dette har sammenheng med at det i stor grad er ledighet blant ingeniørene som da særlig har vært knyttet opp mot oljebransjen, mens det er etterspørsel etter personer med ikt-bakgrunn. Det var mangel på 4 400 personer innen ingeniør- og ikt-fag. Det er særlig mangel på programvareutviklere (1 650) samt andre programvare- og applikasjonsutviklere (1 100). Innen ingeniørfag er det størst mangel på ingeniører og sivilingeniører innen bygg og anlegg. (Kalstø og Sørbo, 2017 s. 8).

Også i Kandidatundersøkelsen 2017 finner vi lavere arbeidsledighet innenfor bygg- og anleggsgfag, men vi finner altså stor ledighet innenfor IKT-fag, både blant mastere i teknologi (sivilingeniører) og mastere i realfag. I 2017-undersøkelsen var arbeidsledigheten særlig stor blant sivilingeniører i IKT-fag. Dette er forskjellig fra hva vi fant i 2015-undersøkelsen, da var arbeidsledigheten innenfor IKT-fag 10 prosent blant realistene og 8 prosent blant sivilingeniører. Av grunner vi ikke kjenner, har altså nyutdannede sivilingeniører i 2017 med utdanning innenfor IKT-fag hatt særlig vansker med å få jobb. En mulighet er at det har å gjøre med sammensetningen av kandidatene, økning i kandidattall og forskjeller mellom lokale arbeidsmarkeder. Vi skal senere se om det er forskjell mellom kandidater i

IKT-fag fra ulike læresteder. Først (tabell 3.5) vil vi belyse utviklingen i de tre siste undersøkelsene, for ulike fagundergrupper innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag. For å få stort nok tallgrunnlag alle årene, ser vi på fagfeltet under ett, og skiller ikke mellom sivilingeniører og realister under fagfeltet. Vi viser også tallet på observasjoner, som gir et bilde av utviklingen i kandidattallet.

Tabell 3.5 Andel arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Ulike faggrupper innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag

	Prosentandel arbeidsledige			Tallet på observasjoner i arbeidsstyrken*		
	2013	2015	2017	2013	2015	2017
Biologiske fag	10,6	16,6	16,8	113	151	143
Fysiske og kjemiske fag	12,5	15,7	18,0	120	121	128
Matematikk og Statistikk	11,5	7,0	4,0	26	57	25
Informasjons- og datateknologi	9,8	9,4	14,2	61	117	141
Utdanninger i elektrofag, mekaniske fag og maskinfag	4,9	18,5	16,0	182	168	125
Geofag	6,0	15,9	14,3	50	63	63
Bygg- og anleggsfag	5,8	10,5	9,2	137	152	109
Fabrikasjon og utvinning	:	:	:	7	9	8
Naturvitenskapelige og tekniske fag ellers	7,8	16,7	17,4	51	72	121
Totalt	8,0	14,3	14,8	747	910	863

* Dette er ikke nøyaktige kandidattall, men tall for personer i arbeidsstyrken fra vårkullene som har svart på de aktuelle spørsmålene.

Vi ser at det er i én av faggruppene at tallet på observasjoner har økt kraftig fra 2013 til 2017, nemlig IKT-fag. Det er imidlertid særlig fra 2013 til 2015 det var en økning, i mindre grad fra 2015 til 2017. Samtidig er det fra 2015 til 2017 vi ser en økning i arbeidsledigheten. Vi kan ikke se noen tydelig sammenheng mellom utviklingen i kandidattall (det vil her si tallet på observasjoner) og andelen arbeidsledige. Snarere er det sannsynlig at det er konjunkturedgangen i 2015 som spiller inn for mange av faggruppene, og som har vedvarende virkning i 2017.

3.4.3 Arbeidsledighet innenfor IKT-fag

Det er vanskelig å finne en forklaring på økningen i arbeidsledigheten blant nyutdannede i IKT-fag. Som nevnt kan forskjeller mellom lokale arbeidsmarkeder spille inn. Vi har ikke opplysninger om *hvor* kandidatene har søkt jobb. Imidlertid søker mange jobb i regionen der de ble uteksaminert. Som omtalt foran, bor om lag halvparten av kandidatene i lærestedsregionen et halvt år etter eksamen, og vi kan anta at disse søker jobb der. Som også vist foran, er det også forskjeller i

arbeidsledighet etter lærested kandidaten ble uteksaminert fra. Det kan også være forskjeller mellom læresteder i utviklingen i kandidattall. Vi har her sett på tre av de større lærestedene som utdanner relativt mange mastere i IKT-fag, nemlig NTNU, Universitetet i Oslo, og Universitetet i Agder. Også i disse tilfellene blir det imidlertid lave grunnlagstall, som vi derfor tar forbehold om.

Tabell 3.6 Arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken blant nyutdannede mastere i IKT-fag. Utvalgte læresteder

	Prosentandel arbeidsledige			Tallet på observasjoner		
	2013	2015	2017	2013	2015	2017
Universitetet i Oslo	13,8	9,1	18,4	29	33	49
NTNU	:	3,0	14,3	7	33	28
Universitetet i Agder	(5,6)	16,0	12,5	18	25	24
Alle læresteder, Informasjons- og datateknologi	9,8	9,4	14,2	61	117	141

Det er vanskelig å finne noe klart mønster. Andelen arbeidsledige av nyutdannede i IKT-fag uteksaminert fra NTNU i 2015, var svært lav, samtidig som tallet på observasjoner økte svært mye fra 2013 til 2015. Andelen arbeidsledige fra NTNU økte mye i 2017, uten økning i tallet på observasjoner.^{13, 14} Økningen fra 2015 til 2017 i arbeidsledigheten blant IKT-kandidater fra Universitetet i Oslo¹⁵ skjedde samtidig med en økning i tallet på kandidater, og vi kan ikke se bort fra at det *kan* ha vært en sammenheng her. Blant nyutdannede fra Universitet fra Agder var det ikke en økning i arbeidsledigheten fra 2015 til 2017 i denne faggruppen.

En konklusjon er at andelen arbeidsledige IKT-kandidater synes å variere fra 2013 til 2017 mellom læresteder som NTNU, Universitetet i Oslo og Universitetet i Agder på en måte som ikke tydelig gjenspeiles i variasjon i tallet på IKT-kandidater fra de samme lærestedene. Det er heller ikke slik at arbeidsledigheten generelt i landet er høyere i Oslo enn i Agder, slik at tallene i tabell 3.4 må da ha andre forklaringer. Tallgrunnlaget for Agder er lavt, så tilfeldigheter spiller høyst sannsynlig inn. En mulig forklaring kan ellers dreie seg om fordelingen av utdanninger innenfor faggruppen IKT-fag, og innretningen på utdanningen i form av arbeidslivsrelevans.

¹³ Vi gjør oppmerksom på at tallet på observasjoner ikke er det samme som det absolutte tallet på uteksaminerte i faggruppen ved lærestedet. Tallet omfatter bare de som er i arbeidsstyrken og som har besvart, noe som kan variere noe mellom læresteder og kull.

¹⁴ Totalt gikk antall uteksaminerte mastere ved NTNU ned fra 2015 til 2017, mens det økte ved Universitetene i Oslo og Agder. Når det gjelder tallet på uteksaminerte mastere innenfor IKT-fag, tyder våre grunnlagsdata på at også dette tallet gikk ned fra 2015 til 2017 ved NTNU, mens det økte noe ved Universitetet i Oslo og var stabilt ved Universitetet i Agder.

¹⁵ Se utfyllende opplysninger om IKT-kandidater fra Universitet i Oslo i Vedlegg 4..

Siden tallgrunnlaget for enkeltlæresteder er lavt, antar vi at de forskjellene vi ser, i hovedsak er utslag av tilfeldigheter, og at det eneste som kan konstateres er at kandidater i IKT-fag møtte et generelt vanskelig arbeidsmarked i 2017.

Det har vært en spesielt stor økning i tallet på nyutdannede i IKT-fag etter 2013, en økning som har vært større enn for det teknisk-naturvitenskapelige fagfeltet sett under ett. Det er naturlig å se økningen i tallet på IKT-kandidater som et svar på de stadige signalene om behov for flere med IKT-utdanning. Både søkningen til og tallet på studieplassene innenfor faget har økt. Etterspørselen har imidlertid muligens ikke vært så stor likevel, i hvert fall langt fra så stor at nyutdannede har vært sikret en jobb. Snarere har de meget høy arbeidsledighet.

Det viser seg imidlertid at dette bør modifieres noe. Tilleggsanalyser, se Vedlegg 4, tabell V.8 og V.9), der vi tar hensyn til IKT-kandidatenes *bosted*, tyder på at vanskene med å få jobb er langt mindre i Oslo enn utenfor Oslo. Dette gjelder i hvert fall om en kan anta at kandidatene i hovedsak har søkt jobb i det fylket de bor i. Dette kan innebære at det først og fremst er mangel på jobber for nyutdannede IKT-kandidater *utenfor Oslo*, som ligger bak den høye arbeidsledigheten blant IKT-kandidater.

3.5 Samfunnsfag

I 2015-undersøkelsen så vi en økning i arbeidsledigheten i blant mastere utdannet i samfunnsfag, spesielt for kandidater utdannet i statsvitenskapelige fag og samfunnsøkonomi. Det er av interesse å se om denne utviklingen har fortsatt for disse fagundergruppene.

Tabell 3.7 Arbeidsledighet blant kandidater i samfunnsfag. Prosent

	2015		2017	
	Prosent arbeidsledig	N (antall observasjoner, i arbeidsstyrken)	Prosent arbeidsledig	N (antall observasjoner, i arbeidsstyrken)
Statsvitenskapelige fag	10,6	179	8,6	210
Sosiologiske fag	3,4	29	(10,5)	19
Samfunnsgeografiske fag	16,2	37	18,2	22
Samfunnsøkonomiske fag	14,3	63	14,8	54
Medie- og informasjonsfag	16,7	48	14,1	71
Psykologiske fag	6,5	123	7,4	122
Sosialantropologiske fag	8,7	23	(6,7)	15
Andre samfunnsfag	20,6	34	6,7	75
Totalt	11,2	536	9,7	588

Blant samfunnsviterne er det mindre endringer fra 2015- til 2017-undersøkelsen. Det er ingen tendens til at arbeidsledigheten har fortsatt å øke, snarere en viss motsatt tendens for statsviterne. Blant samfunnsøkonomene er ledigheten fortsatt

meget høy i 2017, det samme gjelder mediefag og den lille gruppen samfunnsgeografer.

Nå det gjelder gruppen «psykologiske fag», er det viktig å være oppmerksom på at bare ca. halvparten av dem er cand.psychol. Blant psykologene (cand. psychol.) er arbeidsledigheten svært lav, i underkant av 2 prosent i 2017, mens den blant de øvrige utdannet innenfor psykologiske fag, er langt høyere, nemlig 13 prosent.

3.6 Arbeidsledighet blant menn og kvinner

I rapporten fra Spesialkandidatundersøkelsen 2017 (Støren mfl. 2018) som omhandlet mastere to–tre år etter eksamen, uteksaminert i 2014, fant vi at kvinner hadde lavere arbeidsledighet enn menn. Vi ble overrasket over resultatene, fordi vi ikke hadde sett en så tydelig tendens tidligere. Vi har undersøkt om dette blir bekreftet i Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen 2017. Det finner vi. Kvinner har lavest arbeidsledighet, se tabell 3.8. Også etter kontroll for karakterer mv., er det en klar tendens til at kvinner har lavest arbeidsledighet, se tabell V.16 i vedlegg.

Tabell 3.8 Arbeidsledighet etter kjønn og faggruppe. Prosent

	Prosentandel arbeidsledig		Tallet på observasjoner	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Humanistiske og estetiske fag	9,1	6,2	154	324
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	5,9	2,5	101	446
Samfunnsfag	9,0	10,1	210	378
Juridiske fag	10,7	8,3	103	241
Økonomisk-administrative fag	7,2	4,2	321	381
Sivilingeniører (master i teknologi)	20,0	7,5	220	106
Realister/naturvitere	19,4	8,9	268	269
Helse- og sosialfag	8,5	2,6	82	508
Idrettsfag	3,8	0	26	26
Primærnæringsfag	18,2	9,4	22	32
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	5,6	(0)	54	17
Total	11,8	5,6	1561	2728

Det er gjennomgående lavere arbeidsledighet blant kvinner enn menn, med unntak av samfunnsfag og juridiske fag. Spesielt stor er kjønnsforskjellen i andel arbeidsledige blant realister og sivilingeniører. På grunn av denne store forskjellen, har vi undersøkt om det har sammenheng med kjønnsforskjell i valg av fag innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag. Det ser ikke ut til å være tilfelle, se tabell 3.9.

3.6.1 Hvorfor har kvinner i naturvitenskapelige og tekniske fag lavere arbeidsledighet enn menn i 2017?

Vi ser av tabell 3.9 at kvinner har lavere arbeidsledighet enn menn uansett hvilken fagundergruppe innenfor teknisk-naturvitenskapelige fag de tilhører. Det er altså ikke ulik fordeling på fagundergruppe som forklarer kjønnsforskjellen i arbeidsledighet.

Tabell 3.9 Arbeidsledighet blant fagundergrupper i naturvitenskapelige og tekniske fag, etter kjønn. Prosent

	Prosentandel arbeidsledig		Tallet på observasjoner	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Biologiske fag	20,8	14,4	53	90
Fysiske og kjemiske fag	28,4	6,6	67	61
Informasjons- og datateknologi	16,3	8,1	104	37
Utdanninger i elektrofag, mekaniske fag og maskinfag	20,0	5,7	90	35
Geofag	27,3	0	33	30
Bygg- og anleggsfag*	15,2	4,8	46	63
Andre naturvitenskapelige og tekniske fag	15,8	11,9	95	59
Totalt	19,7	8,5	488	375

* Dette omfatter arkitektur og landskapsarkitektur, foruten bygningsteknologi, bygge- og miljøteknikk og fysisk planlegging. Et fag som industrideSIGN (for eksempel ved Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo) inngår ikke her, men inngår i humanistiske og estetiske fag

Trolig har kjønnsforskjellen i arbeidsmarkedstilpasning i noen grad sammenheng med at kvinner har noe bedre karakterer enn menn, selv om dette langt fra forklarer hele forskjellen. Tabell 3.10 viser gjennomsnittskarakterer blant mannlige og kvinnelige sivilingeniører og realister. Grunnlagsmaterialet viser at forskjellen i kvinners favør kommer av at det er flere med karakteren B (og færre med C og D) blant kvinner enn menn. I tabell 3.10 er karakteren A gitt høyeste verdi (5), B gitt verdien 4, osv. (E har verdien 1, men det var ingen med karakteren E, og en svært lav andel med karakteren D.)

Tabell 3.10 Gjennomsnittskarakterer blant kvinner og menn i naturvitenskapelige og tekniske fag

	Beregnet gjennomsnittskarakter (A=5)		Tallet på observasjoner	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Real-/naturfag	3,84	3,96	290	277
Sivilingeniør/mas- ter i teknologi	3,64	3,77	228	108
Totalt	3,75	3,91	518	385

Kvinner i dette fagfeltet har altså noe bedre karakterer, men tilleggsanalyser viser at kvinner i dette fagfeltet har lavere andel arbeidsledige enn menn, også etter kontroll for karakterer (se tabell V.15 og V.16 i vedlegg). Denne analysen viser også at kjønnsforskjellen i arbeidsledighetsrisiko er mindre i andre fagfelt (slått sammen) enn i naturvitenskapelige og teknisk fag.

Å gi en god forklaring på hvorfor kvinner i det teknisknaturvitenskapelige fagfeltet i 2017-undersøkelsen har betydelig lavere arbeidsledighet enn menn, er vanskelig. I 2017 har arbeidsledigheten vært høy i noen år, og nyutdannede i dette fagfeltet har vært særlig rammet fra og med 2015. Det er mulig kvinner har tilpasset seg dette på en annen måte enn menn, for eksempel ved å ta jobber med lavere lønn. I 2015-undersøkelsen fant vi at lønnen til nyutdannede kvinner i dette fagfeltet (heltidsansatte) var 95 prosent av menns (Støren mfl. 2016). (Dette året var det ingen signifikant forskjell i ledighetsrisiko mellom menn og kvinner i dette fagfeltet.) Også i 2017 er det en tendens til at kvinner i dette fagfeltet har *noe* lavere lønn enn menn, kvinnenenes lønn utgjør litt under 97 prosent av menns. Det er lønnen til realistene som her slår ut (kvinnens lønn er her 95 prosent av menns). Blant sivilingeniørene finner vi ikke kjønnsforskjell i lønn.¹⁶ Siden det har vært kjønnsforskjell i lønn i alle våre undersøkelser, er det usikkert om kvinnens (mulige) tendens til å akseptere lavere lønn er en særlig viktig forklaring på at kvinner har lavest arbeidsledighet i 2017, mens situasjonen ikke var slikt tidligere.

Vi kjenner altså ikke årsaken til at kvinner har så mye lavere arbeidsledighet enn menn i dette fagfeltet, men har også undersøkt om det motsvarer av høyere andel kvinner som er mistilpasset på andre måter. Mistilpasning er omtalt i kapittel 3, men det er naturlig å omtale resultatene for naturvitenskapelige og teknologi også her siden dette kan bidra til en forklaring på at kvinner har lavere arbeidsledighet enn menn. Ser vi fagfeltet under ett, finner vi at kvinner har høyere andel undersysselsatt eller i ufrivillig irrelevant arbeid enn menn.¹⁷ De som er undersysselsatt, er ikke med i lønnsberegningen nevnt over, men heltidssysselsatte i

¹⁶ Dette er tall, som ikke kontrollert for karakterer mv., og de gjelder haletidsansatte. Se for øvrig nærmere omtale av våre kriterier for vårt mål på månedslønn, og analyser av lønn, i kapittel 5.

¹⁷ Enkelte faggrupper skiller seg ut. I biologiske fag er flere kvinner enn menn i irrelevant arbeid, i IKT-fag er flere kvinner enn menn undersysselsatt eller i irrelevant arbeid, og i geofag er flere kvinner enn menn undersysselsatt.

irrelevant arbeid er det. Når kvinner har høyere andel i irrelevant arbeid, trekker dette deres lønn ned. Det kan tenkes at kvinner oftere enn menn tar en jobb som er irrelevant for utdanningen for å unngå arbeidsledighet, i tillegg til at de oftere også arbeider ufrivillig deltid for å unngå arbeidsledighet. Samlet kan dette bidra til at de har lavere andel arbeidsledige. Forskjellen mellom menn og kvinner i dette fagfeltet som er mistilpasset på *andre måter enn arbeidsledighet* (11 prosent av mennene mot 17 prosent av kvinnene), er imidlertid ikke så stor at den forklarer forskjellen i arbeidsledighet mellom menn og kvinner (20 prosent blant menn og 8,5 prosent blant kvinner) i naturvitenskapelige og tekniske fag.

Et annet forhold som muligens kunne bidra til en forklaring på lavere arbeidsledighet blant kvinner enn menn i naturvitenskapelig og tekniske fag, er at det blant kvinnene er en høyere andel enn menn som er utenfor arbeidsstyrken, altså ikke sysselsatt og ikke arbeidsledig og arbeidssøkende. Imidlertid er heller ikke dette tilfelle, se tabell 3.11.

Tabell 3.11 Arbeidsstyrkestatus, menn og kvinner i naturvitenskapelige og tekniske fag. Prosent

	Natur- og realfag		Teknologiske fag/sivilingeniør	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Sysselsatt	75,8	87,5	76,9	91,6
Arbeidsledig	18,2	8,6	19,2	7,5
Utenfor arbeidsstyrken	6,0	3,9	3,9	0,9
N (=100%)	285	280	229	107

Kvinnene er *sjeldnere* utenfor arbeidsstyrken, de er ganske enkelt oftere sysselsatt.

Hva så med de sysselsatte kvinnene i dette fagfeltet, har de valgt andre sektorer/bransjer enn menn, kanskje for å unngå arbeidsledighet? Det ser vi enkelte tegn til. Av sysselsatte i det teknisk-naturvitenskapelige fagfeltet (sett samlet) arbeider seks av ti, både av menn og kvinner i faglig tjenesteyting (i privat sektor), på universiteter og høyskoler eller i industrien mv. (det sistnevnte inkluderer også bergverksdrift, bygg og anlegg, elektrisitet, vannforsyning og renovasjon). Her finner vi store likheter mellom menn og kvinner. Likevel har kvinnene en høyere andel i offentlig administrasjon og helse- og sosialsektoren, i alt 16 prosent, mot 6 prosent av mennene. De som jobber i offentlig administrasjon, har relevant arbeid. Av kvinner i dette fagfeltet som jobber i helse- og sosialsektoren, har imidlertid om lag tre av ti irrelevant arbeid (forbehold om lavt tallgrunnlag). Dette kan bety at disse kvinnene har tatt slikt arbeid for å unngå arbeidsledighet. Denne lille gruppen (i irrelevant arbeid i helse- og sosialsektoren) utgjør imidlertid bare to prosent av de sysselsatte kvinnene i fagfeltet naturvitenskap og teknologi.

Vi har kommet på sporet av noen forhold som kan bidra til å forklare noe av den store forskjellen i arbeidsledighet mellom kvinner og menn i

naturvitenskapelige og tekniske fag. Kvinnene har *noe* bedre karakterer enn menn, og kvinnelige realister har *noe* større tendens til å påta seg arbeid til litt lavere lønn. Kvinner i naturvitenskapelig og tekniske fag har dessuten en større tendens enn menn til å ta en jobb som er irrelevant for utdanningen eller en jobb som innebærer ufrivillige deltid. Samtidig antar vi at disse forholdene ikke er hele forklaringen. Det er mulig vi ser utslag av tilfeldigheter, men vi tror egentlig ikke det, fordi vi fant samme tendens for et tidligere kull i en tidligere undersøkelse i 2017, nemlig spesialkandidatundersøkelsen av mastere uteksaminert i 2014 to–tre år etter eksamen (Støren mfl. 2018). En mulig ytterligere forklaring ligger derfor i (nye) preferanser i arbeidslivet; en endret tenkning blant arbeidsgivere i rekrutteringsprosessen.

3.7 Innvandringsbakgrunn og arbeidsledighet

I alle våre studier (se nedenfor) finner vi at innvandrere har høyere arbeidsledighet enn ikke-innvandrere. Selv om dette er et velkjent funn, fortjener det ny oppmerksomhet. Det er mange grunner til det. Når vi finner at innvandrere har høyere arbeidsledighetsrisiko enn ikke-innvandrere også etter kontroll for hvilken faggruppe de tilhører, karakterer og norskferdigheter, som vi gjorde for 2015-undersøkelsen (Støren mfl. 2016), er dette en utfordring for det norske arbeidslivet. Det dreier seg ikke bare om rettferdighet, det dreier seg også om at ressurser ikke blir brukt. Hvis dette skjer innenfor fag som arbeidsgivere i flere undersøkelser har pekt på som særlige viktige med hensyn til rekrutteringsbehov (som teknologiske fag), må en kunne peke på at høy arbeidsledighet blant innvandrere med relevant kompetanse framstår som et tankekors.

Eksempler på studier basert på kandidatundersøkelsene der vi finner at innvandrere har høyere risiko for arbeidsledighet enn andre nyutdannede, er Arnesen mfl. (2012), Støren (2002; 2004; 2005; 2006; 2008b), Støren mfl. (2016a), Støren og Wiers-Jenssen (2010), Wiers-Jenssen, Støren og Arnesen. (2014), Liknende er funnet i andre studier, som Brekke og Mastekaasa (2008), Villund (2008; 2010) og Wiborg (2006).

3.7.1 Innvandringsbakgrunn, lærested og arbeidsledighet

Et spørsmål vi stilte oss da vi så den relativt høye arbeidsledigheten blant mastere fra Universitetet i Oslo (se tabell 3.2), var om én grunn til dette, kunne være at lærestedet hadde en andel med innvandringsbakgrunn blant masterne som lå over gjennomsnittet.

En grunn til å anta dette er at andelen med innvandringsbakgrunn som bor i Oslo, er mye høyere enn i landet for øvrig. Dette kunne også tilsi at OsloMet ville

ha en høyere andel med innvandringsbakgrunn blant sine kandidater enn andre læresteder.

Imidlertid finner vi at verken Universitetet i Oslo eller OsloMet har en spesielt høy andel innvandrere blant sine kandidater (se tabell 3.12), selv om det totalt er noen flere med innvandringsbakgrunn ved Universitetet i Oslo enn gjennomsnittet for landet). (For definisjon, av innvandringsbakgrunn se Vedlegg 6).

Tabell 3.12 Mastere i Kandidatundersøkelsen 2017 etter innvandringsbakgrunn. Læresteder i Oslo og landet totalt

	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrere	Ikke-vestlig bakgrunn, født i Norge av innvandrereforeldre	Vestlig innvandrere	Vestlig bakgrunn, født i Norge av innvandrereforeldre
Universitetet i Oslo	83,9	7,7	2,9	5,1	0,5
OsloMet-Storbyuniversitetet	89,3	5,4	0,7	3,4	1,3
Alle læresteder	87,0	7,1	1,3	4,2	0,5

Det er på bakgrunn av dette liten grunn til å anta at forskjeller mellom læresteder i andel arbeidsledige henger sammen med forskjell i andel med innvandringsbakgrunn. Dette indikerer også tabell 3.13 nedenfor, selv om vi ser at *vestlige* innvandrere uteksaminert i Oslo har høyere andel arbeidsledige enn vestlige innvandrere uteksaminert andre steder. Her er imidlertid tallgrunnlaget lavt, noe det også er for personer født i Norge av innvandrereforeldre, der ingen er arbeidsledige blant kandidatene fra Universitetet Oslo.

Tabell 3.13 Prosentandel arbeidsledige etter innvandringsbakgrunn. Universitetet i Oslo og alle læresteder

	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrere	Vestlig innvandrere	Født i Norge av innvandrereforeldre
Universitetet i Oslo	8,7	22,2	21,1	0
Alle læresteder	6,5	24,0	13,8	13,0

Derimot har det å ha innvandringsbakgrunn meget stor betydning i seg selv. Innvandrerne ved Universitetet i Oslo og landet sett under ett, har betydelig høyere arbeidsledighet enn ikke-innvandrere (tabell 3.13). Resultatene i tabell 3.13 er «ukontrollerte» resultater, men regresjonsanalysen vist i tabell V.3 i vedlegget, viser at effekten av det å være innvandrere er meget stor også etter kontroll for faggruppetilhørighet, karakterer og kjønn og alder.

3.7.2 Innvandrere, naturvitenskapelige og tekniske fag og arbeidsledighet

Som omtalt, er arbeidsledigheten høyest innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag. «Ikke-vestlige» innvandrere er overrepresentert innenfor dette fagfeltet, se tabell 3.14. Siden innvandrerne har høyest risiko for ledighet, kan det derfor tenkes at den høye arbeidsledigheten innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag generelt i stor grad skyldes at det er mange innvandrere i fagfeltet.¹⁸

Tabell 3.14 Mastere etter innvandringsbakgrunn og faggruppe. Prosent

	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrer	Ikke-vestlig bakgrunn, født i Norge av innvandrerforeldre	Vestlig innvandrer	Vestlig bakgrunn, født i Norge av innvandrerforeldre
Humanistiske og estetiske fag	84,5	6,5	0,2	7,3	1,5
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	91,8	3,3	0,8	3,8	0,4
Samfunnsfag	86,7	7,0	1,4	4,5	0,3
Juridiske fag	92,1	3,6	1,8	2,1	0,3
Økonomisk-administrative fag	91,6	4,7	1,5	2,0	0,3
Sivilingeniører (master i teknologi)	81,0	16,1	1,0	1,6	0,3
Realister/naturvitere	79,0	11,3	2,1	7,1	0,4
Helse- og sosialfag	86,6	6,7	1,6	4,7	0,4
Idrettsfag	98,1		1,9		
Primærnæringsfag	83,0	13,2	0	3,8	0
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	84,8	12,1	0	3,0	0
Totalt	87,0	7,1	1,3	4,2	0,5

Av sivilingeniørene i 2017-undersøkelsen utgjør «ikke-vestlige» innvandrere 16 prosent, av realistene utgjør de 11 prosent, mot av alle mastere 7 prosent (tabell 3.14). Ikke-vestlige innvandrere utgjør også en meget stor andel av de arbeidsledige innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag, nemlig henholdsvis 29 prosent av alle arbeidsledige sivilingeniører og 25 prosent av alle arbeidsledige realister.

¹⁸ Etter at NIFU publiserte disse tallene i et arbeidsnotat i april (Støren 2018), har det som nevnt foran, vært særlig stor interesse for arbeidsledigheten innenfor IKT-fag, herunder om høy andel innvandrere innenfor IKT-fag spiller inn. Det gjør det i liten grad. Se eget vedlegg om IKT-fag i Vedlegg 4.

Høy representasjon av innvandrere i et fagfelt med særlig stor risiko for arbeidsledighet, som naturvitenskapelige og tekniske fag bidrar til å øke innvandrernes risiko for arbeidsledighet. Det betyr imidlertid ikke at innvandrerne relativt sett er *mer* rammet innenfor dette fagfeltet enn innenfor andre fagfelt, når disse ses samlet. Tilleggsanalyser viser (se tabell V.16 i vedlegg) at den økte risikoen for å være arbeidsledig blant ikke-vestlige innvandrere gjelder alle andre fagfelt (slått sammen i analysen), i like stor grad som naturvitenskapelige og tekniske fag. Likevel kommer en ikke utenom at i og med at innvandrerne utgjør en forholdsvis stor andel av masterne innenfor dette fagfeltet, og i og med at innvandrerne har særlig høy arbeidsledighet, så bidrar arbeidsledigheten blant innvandrerne til en viss økning av arbeidsledigheten totalt i dette fagfeltet. Det ses for eksempel i følgende enkle tabell (tabell 3.15, deskriptive resultater uten kontroll for bakgrunnsforhold):

Tabell 3.15 Arbeidsledighet etter innvandringsbakgrunn og fagfelt. Prosent

	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrer	Vestlig innvandrer	Alle, uansett innvandringsbakgrunn
Naturvitenskapelige og tekniske fag	12,0	32,7	20,0	14,8
Alle andre fagfelt	5,2	18,9	11,8	6,4

Når vi fordeler dette etter kjønn, blir resultatene som i tabell 3.16. Vi ser at kvinner i dette fagfeltet har lavere arbeidsledighet enn menn også blant innvandrerne. Blant ikke-vestlige innvandrere har kvinner lavere arbeidsledighet enn menn også i de andre fagfeltene, mens menn og kvinner uten innvandringsbakgrunn i «alle andre fagfelt» har om lag samme (lave) arbeidsledighet.

For naturvitenskapelige og tekniske fag ser vi to klare ytterpunkter: Kvinner uten innvandringsbakgrunn har knapt 7 prosent arbeidsledige, mens mannlige ikke-vestlige innvandrere har 36 prosent arbeidsledige.

Tabell 3.16 Arbeidsledighet etter kjønn, innvandringsbakgrunn og fagfelt. Prosent

	Naturvitenskapelig og tekniske fag			Alle andre fagfelt		
	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrer	Vestlig innvandrer	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrer	Vestlig innvandrer
Menn	16,3	36,4	28,6	6,7	26,0	14,3
Kvinner	6,8	25,0	(10,5)	4,6	13,5	10,9

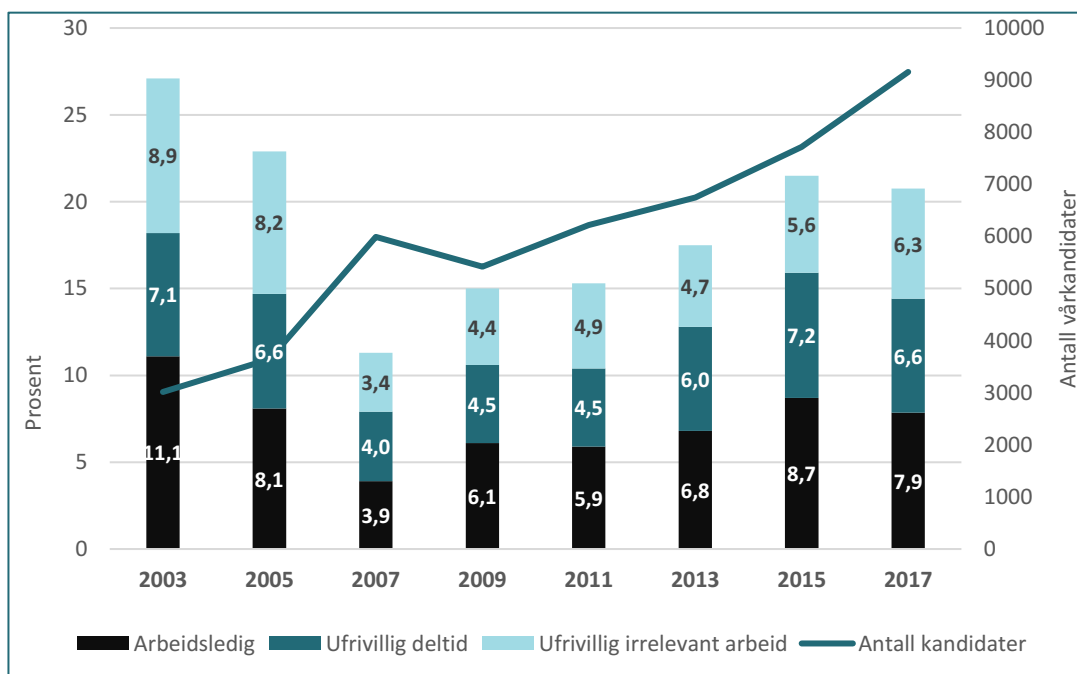
3.8 Mistilpasning

Noen grupper av de sysselsatte nyutdannede masterne kaller vi for mistilpassede. Som nevnt, utgjør etter våre definisjoner mistilpassede de som er arbeidsledige,

har ufrivillig irrelevant arbeid eller arbeider ufrivillige deltid (undersysselsatte). Se definisjon av mistilpasning i kapittel 1. Her skal vi se på alle grupper. Vi tar altså «med oss» de arbeidsledige som vi har omtalt foran i kapitlet, for å få et samlet bilde.

Det å være overutdannet for den jobben en har et halvt år etter eksamen, er nokså utbredt. Det omfattet nær 46 prosent av de sysselsatte masterne et halvt år etter eksamen både i 2015- og 2017-undersøkelsen. Her er medregnet personer som bare er litt overutdannet (den største gruppen blant de overutdannede), og som hadde svart at arbeidsoppgavene deres krever høyere utdanning, men på et lavere nivå enn det de har. Mange av de overutdannede har fortsatt i en jobb de hadde fra før, trolig mens de søker annet arbeid. Andelen overutdannede går også vanligvis mye ned i løpet av et par år etter eksamen (Støren mfl. 2014). Så kort tid som et halvt år etter eksamen, synes vi andelen som er i irrelevant arbeid gir et bedre mål på mistilpasning i arbeidslivet. Disse er både svært overutdannet for jobben, og dessuten er det dårlig samsvar mellom innholdet i jobben og innholdet i utdanningen. I tillegg synes vi det er interessant å se på dem som jobber ufrivillig deltid. I noen faggrupper viser arbeidsmarkedsproblemene seg først og fremst ved at det er vanskelig å få fulltidsjobb.

Figur 3.1 gir en oversikt over den samlede mistilpasningen fra 2013 til 2017. Figuren viser også hvordan tallene på kandidater som har fått invitasjon til å delta i NIFUs kandidatundersøkelser, har utviklet seg i samme periode.

Figur 3.3 Mistilpasning (i prosent av arbeidsstyrken) og antall uteksaminerte masterkandidater i alt i vårsemesteret

Antallet kandidater er tredoblet fra 2003, mens andelen mistilpassede er lavere i 2017 enn i 2003 og 2005. Økningen i mistilpasningen som kom i 2015, var forårsaket av konjunktursvingninger, som omtalt i kapittel 2 (se figur 3.1). Mistilpasningen er om lag på samme nivå i 2017 som i 2015. Også dette stemmer med det generelle ledighetsbildet for de nyutdannede (se figur 3.1). Situasjonen var om lag den samme i 2017 som i 2015, etter at den generelle ledigheten nådde en topp i 2016.

3.9 Mistilpassede etter fagområde

Det er variasjon mellom faggruppene i andelen mistilpassede, se tabell 3.1. I tabell 3.1 har vi medregnet en liten gruppe som kalles «irrelevant arbeid av andre grunner», det vil si personer som hadde slikt arbeid frivillig og ikke har svart at det var på grunn av arbeidsmarkedsproblemer. Disse er altså ikke medregnet som mistilpassede i figur 3.17.

Tabell 3.17 Mistilpassede kandidater, 2017-undersøkelsen. Prosent av arbeidsstyrken

	Sysselsatt i relevant arbeid	Arbeidsledig	Undersysselsatt	Ufrivillig irrelevant arbeid	Irrelevant arbeid andre grunner	N
Humanistiske og estetiske fag	68,4	7,1	11,9	9,4	3,1	478
Lærerutdanning og utdanning i pedagogikk	85,6	3,1	9,0	1,5	0,9	547
Samfunnsfag	70,6	9,7	7,8	10,4	1,5	588
Juridiske fag	80,8	9,0	2,6	6,7	0,9	344
Økonomisk-administrative fag	86,6	5,6	2,4	4,3	1,1	702
Sivilingeniører (master i teknologi)	72,7	16,0	3,1	6,7	1,5	326
Realister/naturvitere	69,1	14,2	6,1	9,5	1,1	537
Helse- og sosialfag	85,8	3,4	7,5	3,2	0,2	590
Idrettsfag	75,0	1,9	19,2	3,8		52
Primærnæringsfag	64,8	13,0	7,4	9,3	5,6	54
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	81,7	4,2	2,8	8,5	2,8	71
Totalt	77,9	7,9	6,6	6,3	1,3	4289

Humanistiske og estetiske fag har høy mistilpasning, vesentlig på grunn av at de har høyere andel undersysselsatte og høyere andel i irrelevant arbeid enn de fleste andre. Også samfunnsvitere har høye andeler i irrelevant arbeid eller undersysselsatte. Mastere i idrettsfag, som hadde en svært lav andel arbeidsledige i 2017, hadde en særlig høy andel undersysselsatte.

Høyst andel i relevant arbeid finner vi blant mastere i økonomisk-administrative fag, helse- og sosialfag og pedagogiske fag. Begge de to sistnevnte faggruppene har imidlertid likevel en ikke ubetydelig andel undersysselsatte.

Andelen i relevant arbeid er om lag den samme blant realister, samfunnsvitere og humanister, og sivilingeniørene ligger bare svakt over. Det er sivilingeniører som har høyest ledighet, men få undersysselsatte, og ikke så mange i irrelevant arbeid som samfunnsviterne, realistene og humanistene. Dette er i tråd med resultatene fra 2015-undersøkelsen, selv om andelen av sivilingeniørene som var mistilpassede på andre måter enn arbeidsledighet, ble målt noe lavere i 2015-undersøkelsen, se tabell 3.18.

Tabell 3.18 Mistilpassede kandidater, 2015-undersøkelsen. Prosent av arbeidsstyrken

	Sysselsatt i relevant arbeid	Arbeidsledig	Undersysselsatt	Ufrivillig irrelevant arbeid	Irrelevant arbeid andre grunner	N
Humanistiske og estetiske fag	66,0	9,7	14,2	7,0	3,2	444
Lærerutdanning og utdanning i pedagogikk	85,9	3,0	8,7	1,8	0,6	505
Samfunnsfag	68,7	11,2	9,1	9,5	1,5	536
Juridiske fag	83,7	8,7	1,4	4,8	1,4	208
Økonomisk-administrative fag	85,0	6,4	2,2	5,4	1,0	595
Sivilingeniører (master i teknologi)	77,3	15,0	2,3	4,8	0,6	353
Realister/naturvitere	69,8	13,8	6,5	8,3	1,6	557
Helse- og sosialfag	84,8	2,9	8,4	3,6	0,2	415
Idrettsfag	61,0	6,8	23,7	5,1	3,4	59
Primærnæringsfag	89,2	2,7	5,4	2,7		37
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	73,9	21,7	4,3	0	0	23
Totalt	77,0	8,7	7,2	5,8	1,3	3732

Resultatene fra de to siste undersøkelsene er i store trekk de samme, men en forskjell er likevel at tendensen til at den samlede mistilpasningen blant sivilingeniørene har økt noe fra 2015 til 2017 (fra 22 til 26 prosent). Forskjellen er imidlertid ikke stor nok til at den er statistisk signifikant (på nivå $p \leq 0,05$). Mer påtakelig blir dette om en sammenlikner med resultatene i 2013 (tabell 3.19).

Tabell 3.19 Mistilpassede kandidater, 2013-undersøkelsen. Prosent av arbeidsstyrken

	Sysselsatt i relevant arbeid	Arbeidsledig	Undersyssel-satt	Ufrivillig ir-relevant arbeid	Irrelevant arbeid andre grunner	N
Humanistiske og estetiske fag	63,8	8,3	13,0	9,6	5,2	384
Lærerutdan-ninger og utdan-ninger i pedago-gikk	86,7	3,1	7,8	1,7	0,8	360
Samfunnsfag	77,3	7,6	7,2	6,6	1,4	488
Juridiske fag	82,6	6,0	3,2	6,0	2,3	218
Økonomisk-ad-ministrative fag	88,1	7,8	0	3,3	0,7	421
Sivilingeniører (master i tekno-logi)	91,8	5,7	0,9	0,9	0,6	318
Realister/natur-vitere	79,0	9,8	5,1	5,6	0,5	429
Helse- og sosial-fag	84,7	4,6	7,5	2,4	0,8	372
Idrettsfag	68,3	3,3	18,3	6,7	3,3	60
Primærnærings-fag	70,4	14,8	3,7	11,1		27
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	93,1	3,4	0	3,4	0	29
Totalt	81,1	6,8	6,0	4,7	1,5	3106

Mens de nyutdannede *realistene* hadde ganske høy mistilpassing også i 2013, om enn betydelig lavere enn i 2015 og 2017, hadde de nyutdannede *sivilingeniørene* en meget god arbeidsmarkedssituasjon i 2013.

3.10 Mistilpassede etter lærested

På tilsvarende måte som vi foran undersøkte arbeidsledigheten etter lærested kandidatene var uteksaminert fra, viser vi fordelingen av mistilpassede etter lærested (tabell 3.20). Når vi ser på universitetene, finner vi nokså små forskjeller i samlet mistilpassing. Et unntak er det nye universitetet OsloMet, det vil si nytt i den forstand at det nylig har fått universitetsstatus. Høgskolene har jevnt over, lavere andel mistilpassede, med Høgskolen i Østfold i en særstilling.

Tabell 3.20 Mistilpasning etter lærested. Dagens institusjonslandskap

	Arbeidsledig	Undersys-selsatt	Ufrivillig ir-relevant ar-beid	Mistilpasset i alt	N
Universitetet i Oslo	9,5	7,3	7,4	24,1	800
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	9,1	7,2	6,5	22,8	680
Universitetet i Bergen	6,7	7,3	9,4	23,3	481
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet	9,3	5,8	6,9	22,0	364
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NMBU	10,7	7,8	8,8	27,4	307
Universitetet i Agder	10,0	8,1	7,1	25,1	211
Universitetet i Stavanger	8,4	4,5	5,8	18,8	154
Nord universitet	6,7	3,3	3,3	13,3	120
OsloMET – Storbyuniversitetet (tidl.Høgskolen i Oslo og Akershus)	2,4	6,6	1,8	10,8	167
Norges handelshøgskole	6,5	0,9	2,3	9,7	216
VID vitenskapelige høgskole	2,1	2,1	6,3	10,4	48
Høgskolen i Molde – Vit. høgskole i logistikk	5,9	0	11,8	17,6	34
Norges Idrettshøgskole	0	30,3	6,1	36,4	33
Norges Musikkhøgskole	8,0	4,0	0	12,0	25
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	(15,8)	(5,3)	(0)	(21,1)	19
Det teologiske Menighetsfakultet	0	9,7	3,2	12,9	31
Kunsthøgskolen i Oslo (i 2011 Statens kunstakademi)	11,8	8,8	2,9	23,5	34
Universitetet i Sørøst-Norge	7,0	6,1	5,7	18,8	229
Høgskolen i Innlandet	2,3	6,1	6,8	15,2	132
Høgskolen på Vestlandet	1,1	9,7	0	10,8	93
Høgskolen i Østfold	0	0	2,7	2,7	37
Høgskolen i Volda	9,1	4,5	0	13,6	22
Diverse statlige høgskoler ^{b)}	a)	a)	a)	a)	14
Små private læresteder ^{c)}	15,8	5,3	5,3	26,3	38
I alt	7,9	6,6	6,3	20,8	4289

- a. For lavt tallgrunnlag. Tabellen viser bare prosentandeler for læresteder der det faktiske antallet kandidater som inngår i datagrunnlaget (N), er minst 20 personer. (Med ett unntak: For Arkitekturhøgskolen i Oslo, der andelen er satt i parentes, er tallgrunnlaget 19 personer.)
- b. Samisk høgskole, Politihøgskolen og Forsvarets høgskole.
- c. Små private høgskoler er NLA Høgskolen, Steinerhøgskolen, Fjellhaug internasjonale Høgskole, Westerdals Oslo School ACT, Lovisenberg diakonale høgskole og Bergen Arkitekturhøgskole.

Vi nevnte i avsnitt 3.2 at en grunn til lave arbeidsledighet blant kandidatene i Østfold både i 2015 og 2017, var at kandidatene fra dette lærestedet hadde en relativt høy gjennomsnittsalder og at mange av dem fortsatte i en jobb de hadde fra før. Vi ser at også den samlede mistilpasningen er svært lav blant kandidater fra Høgskolen i Østfold.

Også andre læresteder med lav mistilpasning har høy gjennomsnittsalder på sine kandidater. Det viser seg at når vi sorterer læresteder etter gjennomsnittsalder, og også sorterer lærestedene etter andel mistilpassede (se tabell V.14 i vedlegg), så finner vi et nokså klart mønster. I tillegg til Østfold, har VID Vitenskapelige høgskole og Høgskolen på Vestlandet høy gjennomsnittsalder, og lave andeler mistilpassede.

Også kandidatene fra OsloMet, Høgskolen i Innlandet, Høgskulen på Vestlandet, Nord Universitet, Universitetet i Sørøst-Norge og Høgskolen i Volda, har høyere gjennomsnittsalder (til dels langt høyere, som Høgskolen i Innlandet) enn alle kandidater sett samlet, og langt lavere andel mistilpassede enn snittet av kandidater.

Dette er for øvrig et tilsynelatende annerledes funn enn hva en generelt finner i analyser av betydningen av alder for mistilpasning. Ofte finner en i regresjonsanalyser ingen effekt av alder. På den annen side har vi også funnet (hvis vi legger inn kontroll for «alder kvadrert») at det er tendens til økende risiko for mistilpasning/arbeidsledighet med økende alder, *men bare opp til et visst punkt*. For de eldste nyutdannede er det redusert risiko for arbeidsledighet (Støren mfl. 2016, side 35), noe som er i tråd med hva vi ser er tendensen for de nevnte høgskolene med høy gjennomsnittsalder og lav andel mistilpassede.

Norges handelshøgskole har både lav andel mistilpassede og lav gjennomsnittsalder på sine kandidater. Det er trolig slik at høy gjennomsnittsalder ved noen læresteder bidrar til lav andel mistilpassede ved disse lærestedene. Samtidig kan det være helt andre forhold enn (lav) alder som bidrar til høy mistilpasning andre steder. Eksempelvis har læresteder som NMBU og Idrettshøgskolen har lav gjennomsnittsalder, og høy andel mistilpassede, uten at det behøver være den (relativt) lave gjennomsnittsalderen som her betyr noe. Universitetene i Oslo og Bergen har litt over snittet i andel mistilpassede, og litt under snittet i alder (tabell V.14 i vedlegg).

3.11 Mistilpasning blant menn og kvinner

Vi har sett at arbeidsledigheten er lavere blant kvinner og menn. Gjelder det også samlet mistilpasning, og er det her forskjeller etter fagfelt? Tabell 3,21 gir en oversikt.

Tabell 3.21 Mistilpasning blant menn og kvinner etter fagfelt. Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen 2017

	Menn				Kvinner			
	Arbeidsledig	Undersysselsatt	Ufrivillig irrelevant arbeid	Mistilpasset i alt	Arbeidsledig	Undersysselsatt	Ufrivillig irrelevant arbeid	Mistilpasset i alt
Humanistiske og estetiske fag	9,1	14,9	9,1	33,1	6,2	10,5	9,6	26,2
Lærerutdanning og utdanninger i pedagogikk	5,9	5,0	3,0	13,9	2,5	9,9	1,1	13,5
Samfunnsfag	9,0	6,2	11,4	26,7	10,1	8,7	9,8	28,6
Juridiske fag	10,7	1,9	6,8	19,4	8,3	2,9	6,6	17,8
Økonomisk-administrative fag	7,2	2,2	3,4	12,8	4,2	2,6	5,0	11,8
Sivilingeniører (master i teknologi)	20,0	3,2	7,3	30,5	7,5	2,8	5,7	16,0
Realister/naturvitere	19,4	4,1	6,7	30,2	8,9	8,2	12,3	29,4
Helse- og sosialfag	8,5	1,2	6,1	15,9	2,6	8,5	2,8	13,8
Idrettsfag	3,8	26,9	7,7	38,5	0	11,5	0	11,5
Primærnæringsfag	18,2	4,5	13,6	36,4	9,4	9,4	6,3	25,0
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	5,6		9,3	14,8		11,8	5,9	17,6
Totalt	11,8	4,9	6,9	23,6	5,6	7,5	6,0	19,1

Samtidig med at kvinner har lavere arbeidsledighet enn menn, er det en tendens til at kvinner i noe større grad er undersysselsatt enn menn. For irrelevant arbeid, er det totalt ingen kjønnsforskjell. I én faggruppe har kvinner høyere andel i irrelevant arbeid enn menn, nemlig realfag, men her har til gjengjeld kvinner langt lavere arbeidsledighet enn menn. I enkelte av de mindre fagområdene tyder tallene på at kvinner har lavere andel i irrelevant arbeid enn menn. Totalt er det noe høyere andel mistilpassede blant mannlige enn kvinnelige mastergradskandidater.

Vi har sett spesielt på mistilpasning blant henholdsvis menn og kvinner i ulike fagundergrupper i naturvitenskapelige og tekniske fag, se tabell V.1 i vedlegg. Enkelte faggrupper skiller seg ut. I biologiske fag er flere kvinner enn menn i irrelevant arbeid, i IKT-fag er flere kvinner enn menn undersysselsatt eller i irrelevant arbeid, og i geofag er flere kvinner enn menn undersysselsatt. Totalt, og for de fleste fagundergruppene, er imidlertid andelen mistilpasset lavere for kvinner enn menn i dette fagfeltet.

3.12 Oppsummering og diskusjon

Arbeidsledigheten er om lag på samme nivå blant nyutdannede mastere i november 2017 (om lag 8 prosent) som den var blant nyutdannede i november 2015 (nær 9 prosent). For noen faggrupper er det en tendens til forbedring i situasjonen, men det gjelder ikke fagfeltet naturvitenskapelige og tekniske fag.

Også samlet mistilpasning er om lag den samme i 2017- og 2015-undersøkelsen, med henholdsvis 21 og 22 prosent. Da er arbeidsledige, andelen i ufrivillig irrelevant arbeid og andelen som arbeider ufrivillig deltid (undersysselsatt) summert.

Av de større fagområdene har humanistiske og estetiske fag, samfunnsfag og realfag høyest samlet mistilpasning et halvt år etter eksamen, med om lag tre av ti mistilpassede. Humanistene har høyere andel undersysselsatt (12 prosent) eller i irrelevant arbeid (9 prosent) enn de fleste andre, men ikke spesielt høy arbeidsledighet (7 prosent). Også sivilingeniører har mange mistilpassede, i alt 26 prosent. De har minst like høy arbeidsledighet ((16 prosent) som realistene (14 prosent), men lavere andeler som er i irrelevant arbeid eller er undersysselsatt.

Lavest andel mistilpassede er det blant mastere i økonomisk-administrative fag, pedagogiske fag og helse- og sosialfag, med 12–14 prosent mistilpassede i alt et halvt år etter eksamen. I de tre sistnevnte gruppene var arbeidsledigheten på tre prosent både i pedagogiske fag og i helse- og sosialfag, og seks prosent i økonomisk-administrative fag. Det er hovedsakelig undersysselsetting som skaper mistilpasning i pedagogiske fag og i helse- og sosialfag.

Arbeidsledighet i naturvitenskapelige og tekniske fag

Totalt er ledigheten i fagfeltet naturvitenskapelige og tekniske fag 15 prosent, med 16 prosent blant sivilingeniørene og 14 prosent blant realistene.

Det er overraskende at det er så høy arbeidsledighet blant nyutdannede innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag. På bakgrunn av resultatene fra Kandidatundersøkelsen 2015, som viste økt arbeidsledighet nettopp i det teknisk-naturvitenskapelige fagfeltet, burde vi kanskje ikke være overrasket. Da erfarte vi imidlertid at den høye arbeidsledigheten blant sivilingeniørene kunne knyttes til direkte til konjunkturedgang på grunn av fall i oljeprisen, og for øvrig pekte ikke IKT-fag pekte seg ut som spesielt rammet. Konjunktorene er nå bedret, og ulike arbeidsgiverundersøkelser, også i 2016 og 2017, omtaler rekrutteringsbehov i nettopp tekniske fag (Rørstad mfl. 2017, Støren mfl. 2016b, Kalstø og Sørbø, 2017), eller generelt i realfag (Reymert mfl. 2016, her er teknologi medregnet i realfag)). Noen undersøkelser peker også på behov for IKT-fag spesielt (Kalstø og Sørbø, 2017).

Det er altså det teknisk-naturvitenskapelige fagområdet som peker seg ut med hensyn til rekrutteringsbehov i arbeidsgiverundersøkelser, men det er dette fagområdet som har høyest ledighet blant nyutdannede. Dette framstår som et paradoks, og det kan ikke bare forklares med at det er gått kort tid etter eksamen. Det er gått like kort tid for kandidater fra de andre fagområdene der arbeidsledigheten er lavere, og som gjerne er fagområder der det for øvrig ikke uttrykkes så stort rekrutteringsbehov i arbeidsgiverundersøkelsene.

Ikt-fagene

Blant personer utdannet i IKT-fag er 14 prosent arbeidsledige. Nye analyser (ut-over de som ble presentert i Støren, 2018), tyder på at den høye arbeidsledigheten vi har målt i IKT-fag, varierer mye etter bosted. Resultatene innebærer trolig at det først og fremst er mangel på jobber for nyutdannede IKT-kandidater *utenfor Oslo*, som ligger bak den høye arbeidsledigheten blant nyutdannede IKT-kandidater.

Kvinner og menn

Kvinner har samlet lavere mistilpasning enn menn. Det er på grunn av høyere arbeidsledighet blant menn enn kvinner, og på tross av at kvinner har høyere andel undersysselsatte enn menn.

Kvinner i det teknisk-naturvitenskapelige fagområdet har langt lavere arbeidsledighet enn menn. Kvinner har generelt lavest ledighet, men det er særlig stor kjønnsforskjell i andel arbeidsledige i naturvitenskapelige og tekniske fag. Dette er nytt, bortsett fra at vi fant samme tendens i én annen nokså ny undersøkelse, Spesialkandidatundersøkelsen 2017 av 2014-kullet (Støren mfl. 2018). Vi har over antydning at årsaken til den mye høyere arbeidsledigheten blant menn enn kvinner i dette fagfeltet, kan ha følgende forklaringer: Kvinnene har *noe* bedre karakterer enn menn, og kvinnelige realister har *noe* større tendens til å påta seg arbeid til litt lavere lønn. Kvinner i naturvitenskapelig og tekniske fag har dessuten en større tendens enn menn til å ta en jobb som er irrelevant for utdanningen eller en jobb som innebærer ufrivillige deltid. Samtidig antar vi at disse forholdene ikke er hele forklaringen. En mulig forklaring *kan* ligge i (nye) preferanser i arbeidslivet; en endret tenkning blant arbeidsgivere i rekrutteringsprosessen. En mulighet kan for eksempel være at vi nå ser en ny form for det som kalles «statistisk diskriminering», som tidligere er blitt benyttet som en av forklaringene på at kvinner har svakere arbeidsmarkedsutbytte enn menn. Det omhandler at forventninger om svakere gjennomsnittlig produktivitet i en gruppe (for eksempel på grunn av forventet høyere fravær) kan ramme gruppen generelt. Et spørsmål kan derfor stilles om arbeidsgivere i dag som ansetter personer med teknisk-naturvitenskapelig bakgrunn, forventer høyere produktivitet blant kvinner enn menn? Kan det tenkes at det eksisterer en forventning om at kvinner er mer arbeidsomme og utholdende

fordi de gjennom utdanningsløpet har bedre karakterer, og at dette spesielt vil gjelde for kvinner som har valgt utradisjonelt?

Gitt resultatene, er dette et spørsmål som kan stilles, og et spørsmål som det kan være interessant å se nærmere på i senere analyser og undersøkelser. Det er riktignok slik at natur- og realfag ikke lenger er et utradisjonelt valg blant kvinner (det er 50–50 fordeling når en ser natur- og realfagene under ett), men det er fortsatt relativt ukjent at det er slik. Teknologiske fag innebærer imidlertid fortsatt et utradisjonelt valg for kvinner.

Innvandringsbakgrunn

Også i denne undersøkelsen har innvandrere, spesielt de med ikke-vestlig bakgrunn, høyest arbeidsledighet. Det gjelder generelt på tvers av fagområdene, og ikke bare naturvitenskapelige og tekniske fag. Men siden innvandrerne er overrepresentert i dette fagområdet, innebærer det at enda flere av dem rammes av arbeidsledighet.

Forskjeller mellom læresteder

Det er til dels store forskjeller mellom læresteder i andelen av masterne som lærestedene uteksaminerer, som er arbeidsledige et halvt år etter eksamen. Dette henger sammen med flere forhold. Konjunkturforhold er av stor betydning, og lærestedenes til dels ulike fagprofil gjør at de i ulik grad rammes av konjunktursvingninger. Lokale arbeidsmarkedsforhold og i hvilken grad kandidatene flytter ut av lærestedsregionen, spiller også en rolle. Sammensetningen av kandidater kan også ha betydning, for eksempel om lærestedet i stor grad uteksaminerer «godt voksne» kandidater med lang arbeidserfaring og kanskje muligheter til å fortsette i en jobb de hadde fra før.

4 Samarbeid med arbeidslivet i studietida

I tidligere studier har vi undersøkt betydningen av det å ha erfaring med deltaking samarbeid mellom lærestedet og arbeidslivet i studietida (Næss, Thune, Støren og Vabø, 2012; Thune og Støren, 2015; Støren mfl. 2016a). Samarbeidet kunne være av mer forpliktende art eller løsere former for samarbeid. Det omtales nærmere nedenfor. Dette dreier seg om samarbeid som ikke er det samme som det at studenten har eget inntektsgivende arbeid under studiene. Slikt inntektsgivende arbeid vet vi fra mange studier er av stor betydning, og reduserer risikoen for arbeidsledighet og irrelevant arbeid (se for eksempel Støren mfl. 2016a og for øvrig kapittel 3 i denne rapporten). Her er vi opptatt av andre former for samarbeid, det vil si mer institusjonelt samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner og arbeidslivet som berører studentene. Spørsmålet er om slikt samarbeid medvirker til bedre arbeidsmarkedstilpasning. Nytt i denne rapporteringen er at vi oppsummerer resultater på dette feltet fra tre ulike undersøkelser, at vi undersøker om det er en sammenheng mellom erfaring med samarbeid med arbeidslivet og kandidatens vurdering av utdanningens arbeidslivsrelevans, samt at vi undersøker samarbeid med arbeidslivet ved det enkelte lærestedet.

4.1 Tidligere funn

Det var i Kandidatundersøkelsen 2011 at NIFU for første gang stilte spørsmål om kandidatens erfaringer med samarbeid/kontakt mellom høyere utdanning og arbeidsliv. Resultatene ble rapportert i Næss mfl. (2012) og Thune og Støren (2015). Det var den gang et mangelfullt kunnskapsgrunnlag på dette feltet, og særlig gjaldt dette hvilken rolle studentene har i samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv, og hva slags erfaringer de har og hvilke positive virkninger det eventuelt kunne ha. Studien dokumenterte at kontaktflatene mellom arbeidslivet og utdanningsinstitusjonene er omfattende, om enn varierende mellom fagfeltene. Videre fant vi på basis av 2011-undersøkelsen klare tegn på at erfaringene fra slikt samarbeid lettet overgangen fra studier til arbeidslivet ved at det reduserte

mistilpasningen. Det siste innebar at redusert risiko for å være arbeidsledig og redusert risiko for (ufrivillig) å ha et arbeid som er irrelevant for utdanningen.

Denne positive effekten gjaldt imidlertid bare hvis kontakten med samarbeidet var av en forpliktende karakter, som *veiledning, prosjekt/masteroppgave eller deltaking i forskningsprosjekt*, eller i form av *praksis*.

Vi fant også at et slikt samarbeid, hvis det forekom i den forpliktende formen «veiledning, oppgave, forskning», bidro til å øke andelen som gjennomførte på normert tid (Thune og Støren, 2015).

Spørsmålene ble gjentatt i Kandidatundersøkelsen 2015. Det hadde vært økt oppmerksomhet rundt temaet samarbeid mellom arbeidsliv og høyere utdanning, og vi ønsket å undersøke om samarbeidet hadde økt i omfang fire år etter den første undersøkelsen av dette. Det hadde det ikke (Støren mfl. 2016a). Omfanget av de ulike formene for samarbeid var svært likt i 2015- og 2011-undersøkelsene.

Vi fant heller ikke at den positive betydningen som et slikt samarbeid syntes å ha for arbeidsmarkedstilpasningen, fullt ut ble bekreftet i 2015-undersøkelsen. Det ble bekreftet når det gjaldt betydningen av praksis, men ikke når det gjaldt betydningen av å samarbeid i form av veiledning, prosjekt/masteroppgave eller deltaking i forskningsprosjekt. Derimot fant vi i 2015-undersøkelsen at karakterer hadde svært stor betydning, noe vi ikke fant i 2011-undersøkelsen. Analysene av 2011- og 2015-undersøkelsene ble gjennomført ved regresjonsanalyser med kontroll for en rekke faktorer.

4.2 Samarbeid med arbeidslivet i 2017-undersøkelsen

Også i 2017-undersøkelsen har vi stilt de samme spørsmålene på nytt. Kandidatene ble i alle undersøkelsene stilt dette spørsmålet:

«Deltok du i noen av følgende aktiviteter i løpet av studietiden din? ...» Aktivitetene var:

- 1) Skrev prosjekt-, diplom- eller masteroppgave på oppdrag fra eller i samarbeid med en bedrift/virksomhet
- 2) Deltok på forelesning/seminar med foredragsholder fra bedrift/virksomhet
- 3) Mottok veiledning fra personer fra en bedrift/virksomhet
- 4) Deltok i et forskningsprosjekt i samarbeid med en bedrift/virksomhet
- 5) Deltok på ekskursjoner/bedriftsbesøk organisert av en bedrift/virksomhet
- 6) Hadde obligatorisk praksis i en bedrift/offentlig virksomhet
- 7) Hadde frivillig praksis i en bedrift/offentlig virksomhet (ikke betalt arbeid)
- 8) Hadde praksis i en virksomhet/bedrift i utlandet.

Aktivitet 1, 3 og 4 har vi kategorisert som «oppgave, veiledning, forskning» i tabellene nedenfor, aktivitetene 6, 7 og 8 som «praksis». De to øvrige aktivitetene har vi kategorisert som uforpliktende samarbeid. Vi ser nedenfor bort fra disse, siden

tidligere studier som nevnt har vist at det hadde liten betydning. Vi konsentrerer oss altså om de to forpliktene formene for samarbeid.

Vi nevnte over at vi fant små endringer fra 2011- til 2015-undersøkelsen i andelene som hadde deltatt i de ulike aktivitetene. Dette vises oppsummert for de to nevnte hovedkategoriene («oppgave, veiledning, forskning» og «praksis») i tabell 4.1.^{19, 20}

Tabell 4.1 Andel som har deltatt i forpliktende samarbeid med arbeidslivet. 2011 – 2017

	Oppgave, veiledning, forskning			Praksis		
	2011	2015	2017	2011	2015	2017
Prosentandel	54	49	44	34	34	29
N	2212	3891	4444	2212	3891	4444

Andelene som har deltatt i disse formene for samarbeid, viser ingen tendens til økning, snarere er det en motsatt tendens. Dette kan komme av at kandidattallene har økt mer enn det som finnes av tilbud om samarbeidsaktiviteter. *Antallet* som svarer ja, har ikke gått ned, men *andelene* har gått ned. I tabell 4.2 undersøker vi om slik deltaking synes å ha betydning for arbeidsmarkedssituasjonen.

Tabell 4.2 Prosentandel arbeidsledig etter om de hadde deltatt i forpliktende samarbeid med arbeidslivet i studietida

	Oppgave, veiledning, forskning		Praksis	
	Nei	Ja	Nei	Ja
2011	7,3	4,9	7,0	4,2
2015	8,5	9,0	9,8	6,7
2017	7,8	8,0	8,3	6,7

I tabell 4.2 ser vi på alle faggrupper samlet, og vi har ikke kontrollert for bakgrunnsfaktorer. Vi tar forbehold om at resultatene kan variere både mellom læresteder og faggrupper. Vi har imidlertid, som nevnt over, funnet i tidligere undersøkelser at «praksis» signifikant reduserte risikoen for arbeidsledighet (foruten

¹⁹ N er prosentueringsgrunnlaget, som her er de som har oppgitt arbeidsstyrkestatus i de ulike undersøkelsene. Som nevnt i kapittel 3, ble det i 2011 foretatt et utvalg. Det er hovedgrunnen til at N er såpass mye lavere i 2011 enn i 2015, selv om også kandidattallet økte mye (se tabell V.1 for kandidat-tall totalt).

²⁰ Andelene refererer til alle som har svart ja på minst ett av svarene som viser til de to kategoriene, og er i utgangspunktet beregnet av alle, med ubesvart på enkelte av de åtte grunnlagsspørsmålene regnet som nei. I 2013- og 2015-undersøkelsene var det få ubesvarte, I 2017-undersøkelsen tok vi med som «besvart undersøkelsen» alle som hadde besvart spørsmålsbatterier i starten av undersøkelsen (se kapittel 1). I 2017-undersøkelsen var det dermed langt flere ubesvarte på spørsmål om samarbeid med arbeidslivet (som kom langt bak i spørreskjemaet). Det blir derfor problematisk å regne disse som «nei». De som ikke har besvart disse spørsmålene, har som regel heller ikke svart på spørsmål om arbeidsstyrkestatus. For å gjøre tallene fra de tre undersøkelsene sammenliknbare, har vi i tabell 4.1 beregnet *andelene av alle som har oppgitt arbeidsstyrkestatus i de tre undersøkelsene*.

risikoen for å ha irrelevant arbeid), etter kontroll for hvilken utdanningsgruppe en tilhører, karakterer mv., og at dette gjaldt både 2011- og 2015-undersøkelsen. I 2017-undersøkelsen ser vi at det fortsatt er lavere andel som er arbeidsledige blant dem som har hatt praksis enn blant de øvrige, men forskjellen er mindre enn i de to tidligere undersøkelsene.

Når det gjelder samarbeidsformen «oppgave, veiledning, forskning», finner vi ingen forskjell i andelen arbeidsledige mellom dem som har deltatt i slikt samarbeid og dem som ikke har det, verken i 2015- eller 2017-undersøkelsen. Dette (tabell 4.2) er deskriptive resultater der det ikke er kontrollert for bakgrunnsfaktorer; resultatene kan endre seg etter slik kontroll. Dette omtales i avsnitt 4.4. Først vil vi ta opp et tema fra kapittel 2, som omhandler kandidatenes tilfredshet med utdanningens relevans for arbeidslivet. Finner vi tegn til at forpliktende samarbeid med arbeidslivet øker andelen som er fornøyd med studiets arbeidslivsrelevans?

4.3 Studiets arbeidslivsrelevans og samarbeid med arbeidslivet

I kapittel 2 undersøkte vi i hvilken grad kandidatene var tilfreds med utdanningens relevans for arbeidslivet. Vi fant blant annet at det var til dels store forskjeller mellom faggruppene. Når vi er opptatt av samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv i løpet av studietida, er det også interessant å se om slikt samarbeid faktisk har en innvirkning på i hvilken grad masterne er fornøyd med studiets relevans for arbeidslivet. I tabell 4.3 har vi slått sammen data for 2015- og 2017-kullet, og slått sammen andelen som svarer at de er litt eller svært fornøyd med utdanningens relevans for arbeidslivet. Vi spør: Gir det å ha deltatt i forpliktende samarbeid med arbeidslivet økt sannsynlighet for å være fornøyd med utdanningens arbeidslivsrelevans? Vi kontrollerer for faggruppe, kjønn og alder.

Tabell 4.3 Binomisk logistisk regresjon av sannsynligheten for å være fornøyd med utdanningens relevans for arbeidslivet. 2015- og 2017-kullet.

	Modell 1		Modell 2	
	B	S.E.	B	S.E.
Kvinne	0,244	0,055	0,238	0,055
Alder	0,030	0,004	0,034	0,004
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	0,452	0,098	0,429	0,099
Humanistiske og estetiske fag	-0,276	0,091	-0,238	0,092
Økonomiske og administrative fag	0,825	0,096	0,818	0,097
Juridiske fag	1,066	0,133	1,074	0,134
Realfag/naturfag	0,204	0,090	0,191	0,091
Sivilingeniør	0,649	0,111	0,549	0,112
Helse- og sosialfag	0,475	0,102	0,445	0,103
Idrettsfag	-0,016	0,201	-0,008	0,202
Primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag	0,470	0,248	0,436	0,249
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	0,704	0,264	0,713	0,265
Samarbeid oppgave, veiledning, forskning			0,325	0,055
Praksis			0,244	0,060
Konstant	-0,289	0,127	-0,597	0,134
Pseudoforklart varians (Nagelkerke R Square)	0,055		0,066	
N	8521			

Både det å ha erfaring med «oppgave, veiledning, forskning» og praksis øker sannsynligheten for at kandidatene er fornøyd med studiets relevans for arbeidslivet. Dette er etter at det er tatt hensyn til fordeling på faggruppe. De statistiske effektene av «oppgave, veiledning, forskning» og praksis er små sammenliknet med effekten av det å være utdannet i juridiske fag og pedagogiske fag, men klart signifikante. Beregninger tilsier at det å ha erfaring fra «oppgave, veiledning, forskning» øker sannsynligheten for å være fornøyd med studiets arbeidslivsrelevans med ca. sju prosentpoeng. Samfunnsvitere er referansegruppen i regresjonen, og bare mastere i humanistiske fag er klart mindre fornøyde enn samfunnsvitere, mens alle de andre faggruppene er oftere fornøyd enn samfunnsviterne. Mellom mastere i idrettsfag og samfunnsfag er det ingen forskjell, og forskjellen mellom samfunnsvitere og realister er også nokså liten. Forskjellen mellom faggruppene er robuste, og berøres i liten grad av kontroll for «oppgave, veiledning, forskning» og praksis. Tendensen er likevel at forskjellene mellom faggruppene reduseres noe ved kontroll for hvorvidt masterne hadde erfaring med disse samarbeidsformene. Det å ha erfaring med samarbeid med arbeidslivet i form av «oppgave, veiledning, forskning» eller praksis, har en selvstendig betydning, og øker i noen grad sannsynligheten for å være fornøyd med utdanningens arbeidslivsrelevans.

4.4 Mistilpasning og samarbeid med arbeidslivet – sammenlikning av resultater fra 2015 og 2017

For 2015-undersøkelsen fant vi (Støren mfl. 2016a) at det ikke var noen signifikant forskjell i risiko for mistilpasning etter kontroll for bakgrunnsfaktorer mellom dem som hadde deltatt i samarbeidsformen «oppgave, veiledning, forskning», og dem som ikke hadde det. Mens det altså var en betydelig forskjell i 2011-undersøkelsen, også etter kontroll for bakgrunnsfaktorer. Hvorfor «oppgave, veiledning, forskning» fikk mindre betydning, er vi ikke sikre på. En kunne kanskje vente at det ville få større betydning når arbeidsmarkedssituasjonen ble vanskeligere og det var større konkurranse om jobbene enn det var i 2011, altså at arbeidsgivere ville benytte dette som et positivt kjennetegn når kandidater i større grad konkurrerte om jobbene. Det fant vi ikke. I 2015-undersøkelsen, da arbeidsledigheten hadde økt mye, fant vi imidlertid at karakterer ble et viktigere utvelgingsgrunnlag ved ansettelser, og av langt større betydning enn i 2011. I 2017 har fortsatt karakterer stor betydning, men synes likevel å ha noe mindre betydning for risikoen for arbeidsledighet enn i 2015. Se tabell 4.4.

Vi har re-analysert data fra 2015-undersøkelsen, og foretatt tilsvarende analyser av 2017-data og 2015-data. Vi benytter multinomisk regresjon. Den avhengige variabelen har her tre utfall: relevant arbeid, arbeidsledig og ufrivillig irrelevant arbeid. Sannsynligheten for de to sistnevnte utfallene ses relativt til det første. I disse analysene (tabell 4.4) har vi holdt utenom personer som hadde frivillig irrelevant arbeid, og personer som er undersysselsatt.

Tabell 4.4 Risiko for mistilpasning i 2015 og 2017, kontrollert for samarbeid med arbeidslivet mv. Multinomisk logistisk regresjon

	2015				2017			
	Arbeidsledig vs. sys-selsatt i rel. arb		Ufrivillig irrelevant arb., vs. syssels.i rel. arb.		Arbeidsledig vs. sys-selsatt i rel. arb		Ufrivillig irrelevant arb., vs. syssels.i rel. arb..	
	B	S.E.	B	S.E.	B	S.E.	B	S.E.
Konstant	1,290	0,534	3,143	0,705	0,763	0,568	1,976	0,592
Uforpliktende samarbeid	0,172	0,159	0,080	0,186	0,239	0,154	0,158	0,163
Samarbeid opp-gave, veiledning, forskning	-0,056	0,136	-0,038	0,162	-0,283	0,141	-0,113	0,153
Praksis	-0,462	0,149	-0,692	0,185	-0,212	0,153	-0,417	0,171
Har erfaring med inntektsgivende relevant arbeid før uteksaminering	-0,952	0,142	-1,110	0,172	-1,025	0,142	-1,423	0,162
Kvinne	-0,200	0,132	0,107	0,161	-0,489	0,135	-0,032	0,147
Alder	-0,002	0,011	-0,067	0,017	-0,029	0,012	-0,028	0,013
Karakterer (1-5, 5 er best)	-0,639	0,092	-0,698	0,111	-0,362	0,091	-0,609	0,099
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	-1,308	0,329	-1,508	0,405	-1,061	0,332	-1,870	0,420
Humanistiske og estetiske fag	0,125	0,239	0,177	0,265	-0,218	0,268	0,200	0,237
Økonomiske og administrative fag	-0,833	0,231	-1,007	0,260	-0,738	0,240	-1,209	0,259
Juridiske fag	-0,752	0,308	-1,269	0,376	-0,401	0,262	-0,910	0,282
Realfag/naturfag	-0,069	0,202	-0,363	0,231	0,104	0,211	-0,279	0,222
Sivilingeniør	-0,180	0,228	-1,154	0,311	-0,081	0,241	-0,904	0,288
Helse- og sosialfag	-1,426	0,340	-0,813	0,324	-0,850	0,292	-1,192	0,302
Idrettsfag	0,080	0,566	-0,033	0,654	-0,990	1,035	-0,263	0,760
Primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag	-0,611	0,484	-2,053	1,032	-0,301	0,399	-0,255	0,386
Vestlig innvandringsbakgrunn	0,820	0,261	0,121	0,391	0,902	0,260	0,262	0,322
Ikke-vestlig innvandringsbakgrunn	1,298	0,190	0,663	0,260	1,362	0,186	0,678	0,226
Mor har høy utdanning	-0,257	0,152	0,088	0,186	-0,033	0,161	-0,135	0,172
Far har høy utdanning	0,065	0,159	-0,174	0,185	0,209	0,165	0,003	0,169
Mor har lav utdanning	-0,174	0,238	0,094	0,291	-0,189	0,254	0,422	0,244
Far har lav utdanning	-0,119	0,242	0,140	0,270	0,367	0,234	-0,017	0,241
Pseudoforklart varians (Nagelkerke R Square)	0,197			0,212				
N	3237			3498				

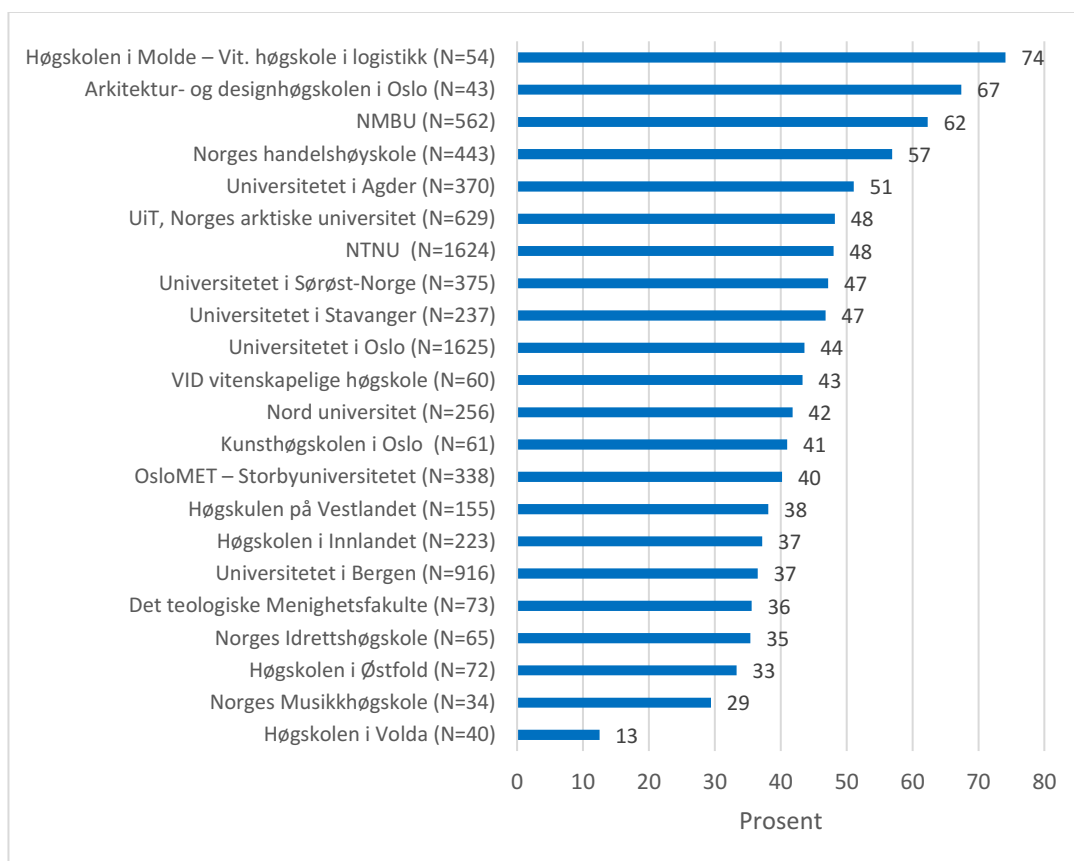
* Koeffisienter i uthevet skrift er signifikante på nivå $p < 0,05$. Koeffisienter i uthevet skrift og i kursiv er signifikante på nivå $p < 0,1$. Samfunnsvitene er referansegruppen.

Resultatene i tabell 4.4 viser at det å ha deltatt i samarbeidsformen «oppgave, veiledning, forskning», etter kontroll for bakgrunnsfaktorer, (likevel) har en signifikant betydning i 2017, ved at det i noen grad reduserer risikoen for å være arbeidsledig. I 2015-undersøkelsen hadde det, som vi også har sett tidligere, ingen betydning, mens det i 2011-undersøkelsen hadde stor betydning (Støren mfl. 2016a). Praksis har større betydning. Det reduserte begge former for mistilpasning (arbeidsledighet og ufrivillig irrelevant arbeid) i 2015 -undersøkelsen, og reduserte risikoen for ufrivillig irrelevant arbeid i 2017-undersøkelsen. Imidlertid er det ingen signifikant effekt av praksis på risikoen for arbeidsledighet i 2017-undersøkelsen (slik tabell 4.2 kunne tyde på), når vi kontrollerer for bakgrunnsfaktorer.

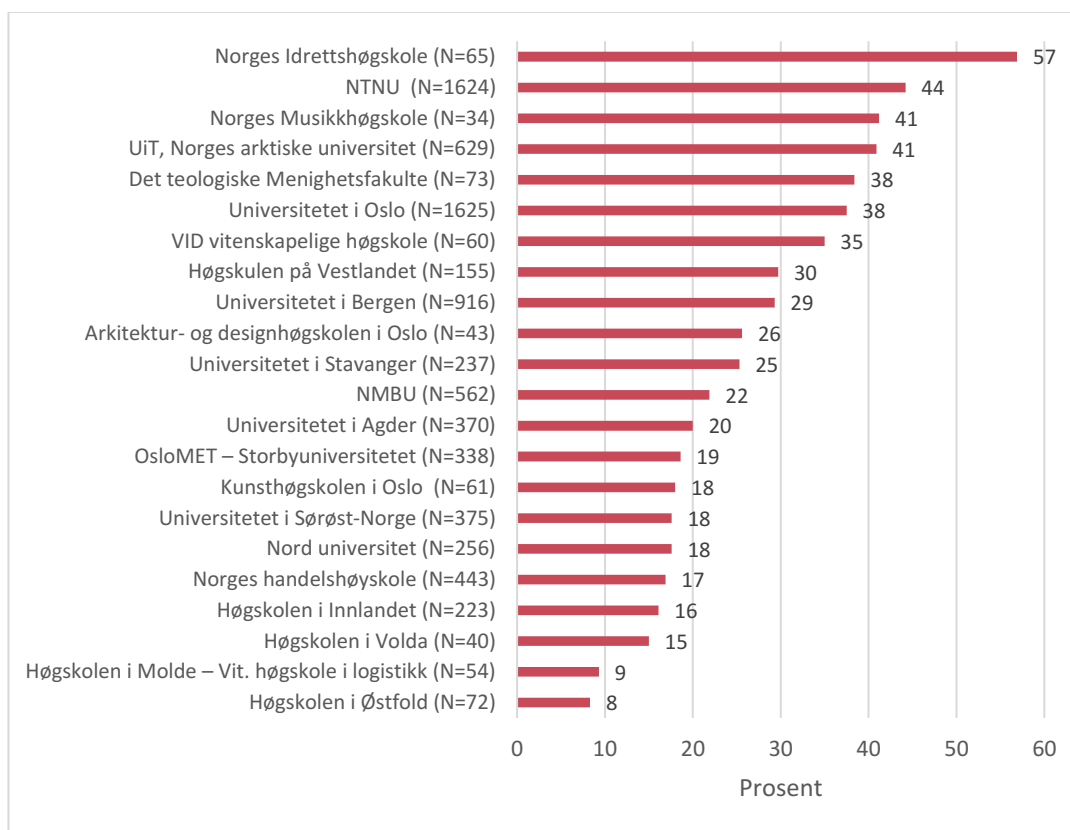
For øvrig ser vi mange likheter mellom 2015- og 2017-undersøkelsene. Eksempelvis reduserer gode karakterer risikoen for begge former for mistilpasning i begge undersøkelser, men det synes å ha litt mindre betydning for risikoen for arbeidsledighet i 2017- enn i 2015-undersøkelsen.

4.5 Samarbeid med arbeidslivet ved de ulike lærestedene

Andelene som er vist i tabell 4. 2, kan variere mellom læresteder. Det varierer også mellom lærestedene hvor mange som har deltatt i disse formene for samarbeid med arbeidslivet. Nedenfor ser vi på omfang av samarbeid med arbeidslivet ved de ulike lærestedene. Vi slår da sammen dataene for 2015- og 2017-kullene for å få større tallgrunnlag og sikrere resultater. Tallene blir mindre preget av tilfeldige svingninger et år. Disse to kullene hadde dessuten i snitt en svært lik arbeidsmarkedssituasjon (se kapittel 3), mens situasjonen for 2011-kullet var nokså annerledes.

Figur 4.1 Prosentandel ved ulike læresteder som har deltatt i samarbeidsformen «oppgave, veiledning, forskning». Gjennomsnitt for 2015- og 2017-kullene

Figur 4.2 Prosentandel ved ulike læresteder som har deltatt i praksis. Gjennomsnitt for 2015- og 2017-kullene

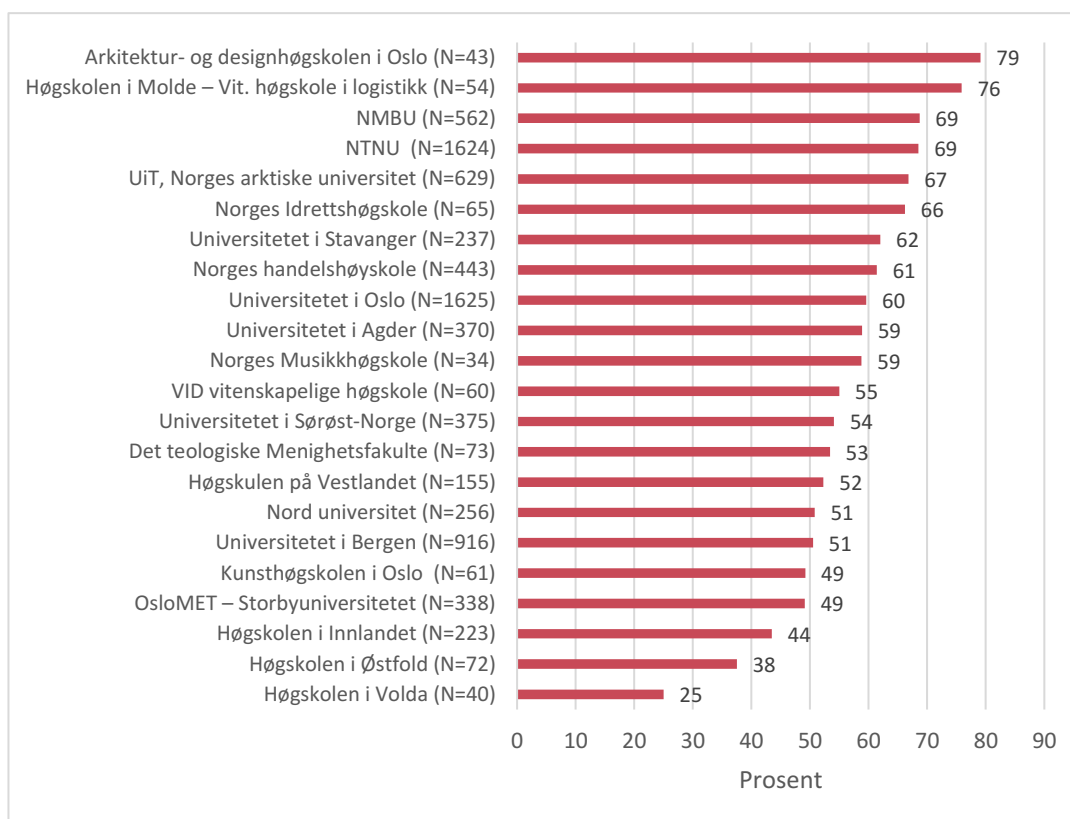
Det er meget stor variasjon mellom lærestedene i andelen som har deltatt i en av de to hovedtypene av samarbeidsformer (figur 4.1 og 4.2). Det er en viss tendens til at læresteder som skårer lavt på det ene skårer høyt (høyere) på det andre, men her er det mange unntak. For eksempel skårer høgskolene i Volda og Østfold lavt på begge parametrene, og Universitetet i Tromsø høyt på begge. Det er heller ingen klar tendens til at små læresteder skårer lavere enn andre, selv om det er visse slike tendenser. Høgskolene i Volda og Østfold er begge små læresteder, men også Høgskolen på Vestlandet uteksaminerer relativt få mastere, og dette lærestedet skårer langt høyere på begge målene.

Variasjonen kan i noen grad skyldes lærestedenes egenart, som utdanningsprofil, men det skyldes trolig også tradisjoner og vektlegging av slikt samarbeid. Vi ser at de fleste av breddeuniversitetene har høyere andel i praksis enn de tidligere høgskolene (som alle har stort innslag av profesjonsutdanninger) som nylig er blitt universiteter, som Universitetet i Sørøst-Norge og OsloMet, og høyere enn Høgskolen i Innlandet. At Idrettshøgskolen, Musikkhøgskolen og Menighetsfakultetet skårer særlig høyt på praksis er naturlig ut fra utdanningenes egenart. Det framstår også som naturlig at Arkitektur- og designhøgskolen har særlig mange som har deltatt i samarbeidsformen «oppgave, veiledning, forskning», siden det

her trolig er særlig vanlig å utføre sin masteroppgave i nært samarbeid med arbeidsgiver.

For øvrig er det vanskelig å finne noen grunn, annet enn ulik vektlegging av slikt samarbeid, til at for eksempel Universitetet i Oslo skårer høyere enn Universitetet Bergen på begge målene.

Når vi ser på dem som enten har deltatt i samarbeidsformen «oppgave, veiledning, forskning» eller vært i praksis, altså har erfaring med én av formene for forpliktende samarbeid (figur 4.3), er det fortsatt variasjon mellom lærestedene. Om vi ser bort fra de tre lærestedene som skårer lavest og de to som skårer høyest, framstår variasjonen som mindre enn hva vi så i de to forrige figurene.

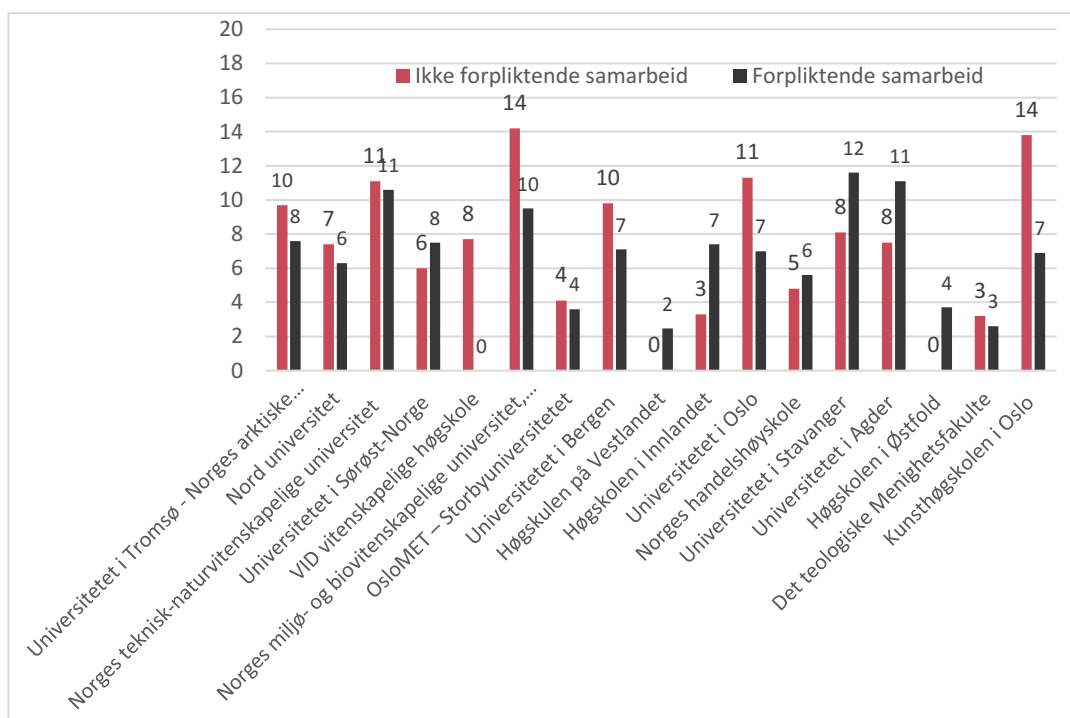

Figur 4.3 Prosentandel ved ulike læresteder som har deltatt i forpliktende samarbeidsformer som veiledning, oppgave, forskning eller praksis. Gjennomsnitt for 2015- og 2017-kullene

Flere vitenskapelige høgskoler skårer meget høyt (figur 4.3), men det gjør også de aller fleste universitetene. Snittet er 60 prosent, og både NTNU, NMBU, Universitetet i Tromsø, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Oslo og Universitetet i Agder ligger over eller på snittet. Av universitetene skårer OsloMet, Universitetet i Bergen og Nord universitet lavest.

Er det noen forskjell – for det enkelte lærestedet – i andelen som er arbeidsledig etter om de har deltatt i forpliktende samarbeid i studietiden? Det vises i figur 4.4.

Når vi skal se på mange læresteder, må vi forenkle framstillingen. Vi slår derfor sammen de to hovedformene av forpliktende samarbeid slik vi gjorde i figur 4.3, og vi konsentrerer oss om arbeidsledighet og ser bort fra irrelevant arbeid. Vi viser ikke tall for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Norges idrettshøgskole, Norges musikkhøgskole, Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk og Høgskolen i Volda, siden det blir for få observasjoner, enten blant dem som har deltatt i forpliktende samarbeid eller blant dem som ikke har det, til at tall kan vises.

Figur 4.4 Prosentandel ved ulike læresteder som er arbeidsledig et halvt år etter eksamen, etter om de har deltatt i forpliktende samarbeid med arbeidslivet. Gjennomsnitt for 2015- og 2017-kullene

Bildet er svært variert. Det en kan slå fast, er at det langt fra er noen gjennomgående tendens ved de ulike lærestedene at de som har hatt forpliktende samarbeid med arbeidslivet gjennom veiledning, oppgave, forskning eller praksis, har lavere arbeidsledighet enn andre. Bak tallene ligger det mange forhold knyttet til lærestedets utdanningsprofil, alderssammensetning og hvor kandidatene har søkt jobb, som det ikke er mulig å trekke inn. Det er heller ikke kontrollert for andre bakgrunnsforhold. På den annen side viser tallene at det langt fra er opplagt at forpliktende samarbeid med arbeidslivet i løpet av studietida medfører lavere risiko for arbeidsledighet.

For noen få læresteder finner vi slike tendenser. Det gjelder først og fremst Universitetet i Oslo, der de som har inngått i forpliktende samarbeid med arbeidslivet har signifikant redusert risiko for arbeidsledighet. Denne tendensen framstår også

som tydelig for kandidater fra NMBU og Kunsthøgskolen i Oslo, men for disse to lærestedene er forskjellene ikke signifikante på grunn av lave grunnlagstall. Heller ikke for Universitetet i Bergen, der det er færre arbeidsledige blant dem som har deltatt i forpliktende samarbeid enn blant de øvrige, er forskjellen statistisk signifikant.

For Universitetet i Oslo, som også synes å ha satset mye på å utvikle samarbeid med arbeidslivet, tyder tallene på at dette har vært gunstig for kandidatenes tilpasning til arbeidslivet.

4.6 Oppsummering og diskusjon

På tvers av læresteder og fagfelt synes det å være positive effekter på arbeidsmarkedstilpasningen av samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv. Det gjelder når vi ser under ett alle tre kandidatundersøkelser der dette har vært undersøkt, nemlig i 2011, 2015 og 2017. Dette er det generelle bildet, selv om en ikke nødvendigvis finner det for det enkelte lærestedet. For kandidater fra det enkelte lærestedet er det mange andre mer eller mindre tilfeldige forhold enn samarbeid med arbeidslivet i studietida som spiller inn. Det kan være lærestedet utdanningsprofil og alderssammensetningen blant kandidatene; noen læresteder har spesielt mange «eldre» kandidater der deres egen arbeidserfaring spiller en langt større rolle enn det å ha deltatt i slikt samarbeid. Andre faktorer er hvor de nyutdannede masterne har søkt jobb og lokale arbeidsmarkeder. Generelt vil det være nødvendig med et langt større tallmateriale per lærested for å kunne isolere mulige effekter av samarbeid med arbeidslivet fra effekten av andre forhold som spiller inn. Derfor trekker vi våre konklusjoner på bakgrunn av analyser av det samlede materialet.

Vi har funnet at samarbeidsformen «oppgave, veiledning, forskning» reduserer risikoen for arbeidsledighet både i 2011- og 2017-undersøkelsen. I 2011-undersøkelsen reduserte dette også risikoen for å ha irrelevant arbeid.

Praksis reduserte arbeidsledighetsrisikoen både i 2011- og 2015-undersøkelsen, og at det reduserte risikoen for å ha irrelevant arbeid både i 2011-, 2015- og 2017-undersøkelsen.

Vi har også funnet at det å ha deltatt i slikt samarbeid øker sannsynligheten for at kandidatene svarer at de er fornøyd med utdanningens arbeidslivsrelevans.

Likevel er det slik at effektene på arbeidsmarkedstilpasningen er begrenset, og at andre faktorer enn samarbeid mellom lærested og arbeidslivet synes å ha langt større betydning for arbeidsmarkedstilpasningen. Det gjelder særlig det å ha erfaring med relevant inntektsgivende arbeid under studiene, hva slags karakterer en har, hvilken faggruppe en tilhører, og ikke minst hvorvidt en har innvandringsbakgrunn.

Når vi peker på at samarbeidet har noen, men begrensede virkninger på arbeidsmarkedstilpasningen, er det naturlig å nevne at dette samarbeidet også kan ha andre gunstige virkninger, for eksempel på læringsutbytte, motivasjon og gjennomføring.

5 Masterkandidatenes lønn

Lønnen til en masterutdannet er langt lavere som nyutdannet enn noen år utover i karrieren. Når vi her undersøker lønnen til de nyutdannede, har vi ikke mulighet til å ta hensyn til de mange forholdene som bidrar til lønnsforskjeller senere i karrieren. Det dreier seg om karriereforløp, skifte fra offentlig til privat sektor, tilleggstudanning, deltidsarbeid og varighet av dette, mv. Med karriereforløp, tenker vi på valg av yrke og sektor, som er en av de sentrale faktorene bak for eksempel forskjell i lønnsutvikling mellom kvinner og menn. Det at «lønnsgapet følger det kjønnsdelte arbeidsmarkedet» var et av hovedpunktene som Likelønnskommisjonen (NOU 2008:6) pekte på som forklaringer på lønnsforskjellene mellom kjønnene. Hovedpunktene var basert på omfattende forskningsmateriale. To av punktene viste til at kvinner og menn har om lag lik lønn i samme stilling i samme virksomhet, og at forskjeller i utdanningslengde og alder forklarer svært lite av lønnsgapet mellom kjønnene. De pekte imidlertid på at lønnsforskjellene vokser i foreldrefasen, og at forhandlingssystemet opprettholder stabile lønnsrelasjoner, også mellom kvinner og menn, og (NOU 2008:6, side 33).

Også nyutdannede mastere i Norge i dag er berørt av det kjønnsdelte arbeidsmarkedet, for eksempel ved at kvinne/manns-andelen på ulike studier varierer, selv om kvinner generelt er i flertall på alle de store fagområder med unntak av mastere i teknologi (sivilingeniører) (se tabell V.3 i Vedlegg 2). Dette betyr i utgangspunktet at kvinner og menn gjør noe ulike valg i arbeidslivet på bakgrunn av at de har gjort ulike utdanningsvalg. Men også innenfor hvert fagområde velger menn og kvinner ulikt, det er for eksempel gjennomgående en lavere andel av de nyutdannede kvinnene enn mennene som arbeider i privat sektor, uavhengig av fagområde (se tabell V.20 i vedlegget). Dette viser til hva Likelønnskommisjonen omtaler som *horisontal segregering*, nemlig at kvinner og menn er konsentrert i ulike yrker, bransjer og sektorer (NOU 2008:6, side 183). En annen akse som Likelønnskommisjonen omtaler, er *den vertikale segregeringen*, som viser til at kvinner og menn segregeres til ulike posisjoner i stillingshierarkiet, også når de i utgangspunktet har samme yrke (NOU 2008:6, side 184). Dette betyr trolig mindre når en er nyutdannet enn noen år senere i karrieren.

Blant de nyutdannede masterne er kvinnene i spesielt stort flertall innenfor pedagogiske fag og helse- og sosialfag, der de utgjør hhv. 76 og 85 prosent av populasjonen (se tabell V.3 i Vedlegg 2). Av de sysselsatte kvinnene med disse utdanningene, arbeider henholdsvis 86 og 76 prosent i offentlig sektor (se vedleggstabell V.20). Det betyr at mange av dem er i en situasjon som Likelønnskommisjonen (s. 134-135; 185) betegner som monopsoni. Det er der arbeidsgiver tilnærmet er enekjøper av de ansattes arbeidskraft. Likelønnskommisjonen peker på (side 185):

Fordi vi i Norge har et i hovedsak offentlig helsevesen og skolevesen, har disse yrkesgruppene tradisjonelt ikke brukt markedet for å forhandle opp sin egen lønn. Denne situasjonen kan bidra til å forklare hvorfor lønnskillene følger kjønnskillene i det kjønnsdelte arbeidsmarkedet.

Som nevnt over, er også foreldrefasen tradisjonelt av betydning for lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. Likelønnskommisjonen viser blant annet til forskning av Hardoy og Schøne (2007), og nevner tre forhold knyttet til det å ha (små) barn som viktige faktorer bak lønnsforskjellen mellom kvinner og menn: i) At kvinner som får barn, har lange fraværsperioder i forbindelse med foreldrepermisjon, ii) at de velger å jobbe i «barnevennlige» stillinger med lavere lønnsnivå, og iii) at de jobber deltid for å få bedre tid til oppgavene i familien. Samtidig pekte Likelønnskommisjonens NOU, som altså kom for 10 år siden, at utviklingen går i retning av større likestilling i hjemmet. Dette kan redusere virkningene av de nevnte tre faktorene.

De feste av momentene vi har pekt på her, er mer aktuelle for analyser der personene som undersøkes, har noen års arbeidserfaring etter endt utdanning og er kommet lengre i karriereløpet enn våre nyutdannede kandidater. Lønnsforskjellene er også relativt små blant nyutdannede, både forskjellene mellom utdanningsgruppene og mellom menn og kvinner. Likevel vil valg av utdanning trolig bety mye, samt at det trolig vil bety en del hvorvidt en arbeider i offentlig eller privat sektor. I analysene av Kandidatundersøkelsene et halvt år etter eksamen i 2013 og 2015, fant vi i begge tilfeller at lønnen i offentlig sektor var 2,5 prosent høyere enn i privat sektor, etter at det var tatt hensyn til (kontrollert for) utdanningsgruppe og en rekke andre forhold (Wiers-Jenssen mfl. 2014, side 68; Støren mfl. 2016, side 42).

Nedenfor undersøker vi lønnsforskjeller blant nyutdannede i 2017, og undersøker faktorer som bidrar til å forklare lønnen, samt lønnsforskjeller mellom menn og kvinner.

5.1 Hvordan er lønnen målt?

I spørreskjemaet ble dette spørsmålet stilt:

Hva var din brutto, ordinære MÅNEDSLØNN (før skatt) for november 2017 i denne jobben? Regn ikke med overtid, bonus eller ekstrainntekter

Kroner per MÅNED:

Av dem som har svart på spørsmålet, har vi bare benyttet data for dem som på et annet spørsmål svarte at de arbeidet *heltid*. Personer som jobber deltid eller jobber *mer enn heltid* er holdt utenom. Videre har vi fratrukket personer som var selvstendig næringsdrivende. Tallene viser altså til beregninger av oppgitt brutto ordinær månedslønn, blant *heltidsansatte*.

Svar fra personer vi antar har misforstått spørsmålet, for eksempel gitt svar for *årslønn*, og dermed oppgitt unaturlig høy månedslønn, eller har oppgitt svært lav lønn (har trolig oppgitt lønn etter skatt), er også holdt utenom, slik det også er har vært gjort i analyser tidligere år. Gitt dette, har vi valgt å begrense svarene til personer som har oppgitt månedslønn fra 20 000 til 180 000 kr, altså blant heltidsansatte personer.²¹

5.2 Gjennomsnittslønn i faggruppene

I tabell 5.1 viser vi lønnsberegninger for alle de 11 faggruppene (hovedgruppene) vi opererer med i denne rapporten. Senere vil vi vise tall for henholdsvis menn og kvinner, og gjøre en analyse av hvilke faktorer som har betydning for lønnen.

Vi tar et visst forbehold om kolonnen for lønnsutviklingen i tabell 5.1, der vi sammenlikner lønnen i november 2015 og november 2017. Det kan være flere feilkilder i dataene som vi ikke har kunnet ta høyde for.

²¹ Dette betyr at vi har satt en ganske lav nedre grense, men det er svært få (om lag tre prosent) som oppgitt månedslønn fra 20 000 til 25 000 kroner. Vi har også satt en ganske høy øvre grense (på liknende måte som i analyser tidligere år) med 180 000 kr per måned, men bare en håndfull personer som har oppgitt en månedslønn fra 70 000 til 180 000 kroner.

Tabell 5.1 Gjennomsnittlig brutto månedslønn ca. et halvt år etter eksamen for heltidsansatte november 2018

	Gjennomsnittlig månedslønn	N	Lønnsutvikling for nyutdannede 2015 - 2017. 2015=100%
Humanistiske og estetiske fag	39392	168	101,4
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	41606	332	102,5
Samfunnsfag	40189	330	104,4
Juridiske fag	37573	218	103,0
Økonomisk- administrative fag	42603	444	108,3
Natur- og realfag (realister)	38874	278	100,4
Teknologiske fag (sivilingeniør)	41071	185	101,5
Helse- og sosialfag	41242	348	103,8
Idrettsfag	38560	24	105,7
Primærnæringsfag	37760	28	97,1
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	42791	42	:
Total	40608	2397	103,6

Men med det nevnte forbeholdet angående feilkilder og hvorvidt tallene fra 2015 og 2017 er fullstendig sammenliknbare, ser det ut til at lønnsutviklingen for nyutdannede *nesten* har fulgt prisstigningen i perioden, når vi ser på alle kandidatgrupper samlet. 1000 kroner i november 2015 tilsvarte 1047,38 kroner to år senere (november 2017), altså en prisstigning på 4,7 prosent (SSB 2018b). I følge resultatet i tabell 5.1, var lønnen til de nyutdannede i snitt 3,6 prosent høyere i 2017 enn i 2015. Dette tyder på en liten reallønnsnedgang. Vi fant imidlertid en større reallønnsnedgang i 2015-undersøkelsen, da vi sammenliknet nyutdannede i 2013 og 2015. At det var reallønnsfall i Norge i perioden etter fallet i oljeprisene, er for øvrig velkjent (SSB 2017), og det er dermed naturlig at lønnen til nyutdannede ikke er mye høyere i 2017 enn i 2015.

Samtidig ser vi at det er forskjeller mellom faggruppene. Nyutdannede jurister ligger lavt, og det gjorde de også i 2015-undersøkelsen. Den store økningen sammenliknet med 2015 for idrettsfag og nedgangen for primærnæringsfag, skyldes trolig tilfeldigheter på grunn av lavt tallgrunnlag, og er ikke noe vi legger vekt på. Vi merker oss for øvrig at natur- og realfag og teknologiske fag har en nedgang i lønnen sammenliknet med prisutviklingen, noe de hadde også i 2015-undersøkelsen. Til forskjell fra 2015-undersøkelsen, har vi imidlertid registrert en klar økning for økonomisk-administrative fag. Begge deler kan henge sammen med at disse gruppene har svært ulik situasjon på arbeidsmarkedet (se kapittel 3), der kandidater i økonomisk-administrative fag har en langt bedre situasjon enn kandidater i naturvitenskapelige og tekniske fag.

Både i 2015- og 2017-undersøkelsen ligger pedagogiske fag i lønnstoppen (om en ser bort fra økonomisk-administrative fag i 2017). Det skyldes i noen grad at til tross for at dette er nyutdannede mastere, er det mange i den eldste aldersgruppen (se tabell V.4) som trolig har lang arbeidserfaring, slik at når en kontrollerer for

alder (se nedenfor) kommer ikke pedagogiske fag/lærerutdanning ut på topp. Det samme gjelder økonomisk-administrative fag, der en høy andel av dem som har svart på undersøkelsen, er over 35 år.

5.2.1 Gjennomsnittslønn for menn og kvinner i ulike faggrupper

Tabell 5.2 Gjennomsnittslønn for menn og kvinner i ulike faggrupper. Heltidsansatte. Kvinners lønn i prosent av menns.

	Menn		Kvinner		Kvinnens lønn i prosent av menns
	Månedslønn	N	Månedslønn	N	
Humanistiske og estetiske fag	40303	50	39006	118	96,8
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	43672	52	41223	280	94,4
Samfunnsfag	41867	110	39350	220	94,0
Juridiske fag	39497	59	36858	159	93,3
Økonomisk-administrative fag	43992	203	41433	241	94,2
Natur- og realfag (realister)	39841	129	38037	149	95,5
Teknologiske fag (sivilingeniør)	40928	119	41329	66	101,0
Helse- og sosialfag	44190	49	40759	299	92,2
Total*	41994	824	39882	1573	95,0

* I totaltallene er primærnæringsfag, samferdsels og servicefag og idrettsfag medregnet.

Resultatene for sivilingeniørene tyder ikke på at grunnen til lavere arbeidsledighet blant kvinner enn menn blant i denne gruppen, er at kvinnene aksepterer lavere lønn enn hva menn gjør for å unngå arbeidsledighet (jf. diskusjon i kapittel 3). Kvinner og menn har like høy lønn. På den annen side kan det heller ikke utelukkes at noen av mennene som er arbeidsledige, har større krav til lønn enn det de kvinnelige så vel som mannlige sivilingeniørene som faktisk er sysselsatt, gjør.

5.2.2 Offentlig og privat sektor

Nyutdannede mastere som jobber i offentlig sektor, arbeider først og fremst innenfor næringsområdene offentlig administrasjon, universiteter og høyskoler og forsknings- og utviklingsvirksomhet, skoleverket og helse- og sosialtjenester²², se tabell V.18 i vedlegget. Langt de fleste av ansatte i øvrige næringer (kulturell tjenesteyting, bergverk og industri, faglig tjenesteyting, finansiell tjenesteyting, varehandel, primærnærings) krysset av for privat sektor, se tabell V.18. Dermed gjenspeiler skillet offentlig – privat sektor i stor grad et skille mellom de nevnte

²² Spørsmålet om næring var prekodet i spørreskjemaet. Kandidatene kunne krysse av for en av elleve forhåndsdefinerte næringsområder, se vedleggstabell V.18.

næringene. I alt arbeidet nær 46 prosent av de nyutdannede i privat sektor. Det er om lag samme andel som i undersøkelsene i 2015 og 2013, da andelene var henholdsvis 47 prosent og nær 48 prosent.

Hvem som jobber hvor, avhenger selvsagt i stor grad av utdanningsbakgrunn, selv om de aller fleste av faggruppene sprer seg på de aller fleste næringssektorene. Se tabell V. 19 i vedlegg, som viser fordeling av faggruppene etter næringssektor, Juristene samler seg i meget stor grad enten i faglig tjenesteyting i privat sektor, eller i offentlig administrasjon. Humanistene samler seg i stor grad i kulturell tjenesteyting (fortrinnsvis privat sektor) eller i skoleverket. Mastere i økonomisk-administrative fag jobber i stor grad i faglig tjenesteyting i privat sektor og finansiell tjenesteyting, men har også en betydelig andel (14 prosent) innenfor offentlig administrasjon. Samfunnsviterne er godt spredt på flere næringer, med offentlig administrasjon og helse- og sosialtjenester som de største (20 prosent i hver), dernest kommer universiteter og høyskoler og forskningsvirksomhet og faglig tjenesteyting. Realistene er de som har høyest andel innenfor universiteter, høyskoler og forskning (26 prosent), og har også mange innenfor faglig tjenesteyting i privat sektor (18 prosent).

Sivilingeniørene peker seg ut ved å ha en langt høyere andel enn andre grupper innenfor industri og bergverk mv. (29 prosent), men har også mange innenfor faglig tjenesteyting i privat sektor (18 prosent).

Samlet medfører de nevnte variasjonene at andelen som arbeider i henholdsvis privat og offentlig sektor varierer ganske mye mellom faggruppene, se tabell V.20 i vedlegget, med høyest andel i privat sektor blant sivilingeniørene (76 prosent) og mastere i økonomisk-administrative fag og primærnæringsfag (66-67 prosent), og lavest for pedagogiske fag (16 prosent).

Det varierer imidlertid også mye mellom menn og kvinner hvor stor andel som arbeider i privat sektor (tabell V.20). Det har til dels å gjøre med ulike valg av fagområder bant menn og kvinner, men det er også slik at innenfor de fleste av fagområdene er det en sterkere tendens blant menn enn kvinner til å arbeide i privat sektor. For eksempel arbeider 53 prosent av mennene i humanistiske og estetiske fag i privat sektor, mot 42 prosent av kvinnene. Liknende forskjeller finner vi for flere fagfelt, for eksempel arbeidet 74 prosent av mennene i økonomisk-administrative fag i privat sektor, mot 59 prosent av kvinnene. I de minste faggruppene, som idrettsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag, er kjønnsforskjellen enda større (tabell V.20).

Gitt disse forholdene, og siden privat sektor vanligvis gir høyere lønn, er det viktig å ta hensyn til fordeling på sektor når vi sammenlikner lønn. Nedenfor (tabell 5.3) ser vi på gjennomsnittslønn i offentlig og privat sektor for de ulike faggruppene.

Tabell 5.3 Gjennomsnittslønn for i offentlig og privat sektor for ulike faggrupper. Heltidsansatte. Lønn i offentlig sektor i prosent av privat sektor

	Offentlig sektor		Privat sektor		Lønn i offentlig sektor i prosent av lønn i privat sektor
	Månedslønn	N	Månedslønn	N	
Humanistiske og estetiske fag	39339	111	39496	57	99,6
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	42016	294	38086	36	110,3
Samfunnsfag	40372	217	39888	112	101,2
Juridiske fag	37049	109	38198	108	97,0
Økonomisk-administrative fag	45268	152	41266	291	109,7
Natur- og realfag (realister)	37084	128	40461	148	91,7
Teknologiske fag (sivilingeniør)	37627	40	42021	145	89,5
Helse- og sosialfag	41127	268	41623	79	98,8
Total*	40673	1368	40554	1021	100,3

* I totaltallene er primærnæringsfag, samferdsels-, sikkerhets- og servicefag og idrettsfag medregnet.

Vi ser at det langt fra er en gjennomgående tendens blant nyutdannede at lønnen er høyere i privat enn offentlig sektor. I noen fagfelt, for eksempel økonomisk-administrative fag, er lønnen faktisk høyere i offentlig enn i privat sektor. Bare i naturvitenskapelige og tekniske fag (realister og sivilingeniører) er lønnen blant nyutdannede klart lavere i offentlig enn privat sektor. Også her er det imidlertid enkelte forskjeller mellom undergruppene, se tabell 5.4.

Tabell 5.4 Gjennomsnittslønn for nyutdannede i naturvitenskapelige og tekniske fag i offentlig og privat sektor. Heltidsansatte. Lønn i offentlig sektor i prosent av privat sektor

	Offentlig sektor		Privat sektor		Lønn i offentlig sektor i prosent av lønn i privat sektor
	Gjennomsnittlige månedslønn	N			
IKT-fag	41837	20	41123	55	101,7
Alle andre enn IKT-fag i naturvitenskapelige og tekniske fag	36589	148	41258	238	88,7

For nyutdannede i IKT-fag kan tallene tyde på (forbehold om lavt tallgrunnlag) at lønnen er (minst) like høy i offentlig sektor som i privat sektor. Lønnen til IKT-kandidatene i offentlig sektor (igjen forbehold om lavt tallgrunnlag) er mye høyere enn for snittet av alle andre kandidater utdannet i naturvitenskapelige og tekniske fag som er ansatt i offentlig sektor.

5.3 Hvilke forhold påvirker lønnsnivået?

Det er mange forhold som kan påvirke lønnen. Det er variasjon mellom faggruppene, men det er også andre forhold som spiller inn. Karakterer kan bety noe, alder kan spille en rolle ved at økende alder kan innebære lengre arbeidserfaring. Det å ha erfaring fra relevant arbeid før uteksaminering, er ytterligere en faktor. Vi vet også at demografiske kjennetegn som kjønn og innvandringsbakgrunn kan ha betydning. Samtidig kan privat versus offentlig sektor bety noe for forskjeller mellom gruppene. Alle disse forholdene tar vi hensyn til når vi i tabell 5.5 gjennomfører en regresjonsanalyse av lønnen. Vi benytter det samme målet på lønn som foran i kapitlet, men vi bruker logaritmen til lønnen som avhengig variabel. Det er fordi da gir koeffisienten som estimeres, et uttrykk for den (tilnærmede) prosentvise endringen i lønnen når den variabelen det er snakk om, øker med en enhet. For eksempel i tabell 5.5: Koeffisienten 0,020 for karakterer, betyr at når karakterverdien øker fra C (3) til B (4) øker lønnen (i snitt) med to prosent.

Tabell 5.5 Regresjonsanalyse av logaritmen til lønnen

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4		Modell 5	
	B	S. E.	B	S. E.	B	S. E.	B	S. E.	B	S. E.
Konstant	10,615	0,008	10,279	0,019	10,195	0,031	10,192	0,031	10,180	0,032
Kvinne	-0,045	0,010	-0,052	0,009	-0,051	0,009	-0,052	0,009	-0,050	0,009
Alder			0,011	0,000	0,010	0,001	0,010	0,001	0,010	0,001
Pedago- giske fag			0,034	0,016	0,036	0,016	0,034	0,016	0,038	0,016
Humanis- tiske og estetiske fag			-0,048	0,019	-0,046	0,019	-0,046	0,019	-0,047	0,019
Økono- misk-ad- ministra- tive fag			0,029	0,015	0,032	0,015	0,029	0,014	0,024	0,015
Juss			-0,014	0,017	-0,005	0,018	-0,006	0,018	-0,008	0,018
Real/na- turfag			0,000	0,016	0,002	0,016	0,003	0,016	0,001	0,016
Sivilinge- niør			0,057	0,019	0,067	0,019	0,071	0,019	0,064	0,019
Helse- og sosialfag			-0,009	0,016	-0,005	0,016	-0,006	0,016	-0,005	0,016
Idrettsfag			-0,039	0,042	-0,049	0,042	-0,053	0,042	-0,052	0,042
Primær- nærings- fag			-0,018	0,039	-0,010	0,039	-0,008	0,039	-0,012	0,039
Samferd- selsfag etc			0,008	0,033	0,014	0,033	0,015	0,033	0,012	0,033
Relevant arbeid før uteksami- nering					0,029	0,009	0,030	0,009	0,030	0,009
Karakte- rer (A, best=5)					0,019	0,006	0,020	0,006	0,020	0,006
Ikke-vest- lig inn- vandrer							-0,092	0,022	-0,092	0,022
Vestlig innvand- rer							-0,033	0,023	-0,033	0,023
Født i Norge av innvand- rerfor- eldre							0,075	0,034	0,071	0,034
Arbeider i privat sek- tor									0,017	0,009
Justert R ²	0,009		0,194		0,201		0,208		0,209	
N	2369									

* Koeffisienter i uthevet skrift er signifikante på nivå $p < 0,05$. Koeffisienter i uthevet skrift og i kursiv er signifikante på nivå $p < 0,1$.

Kvinner har 4,5 prosent lavere lønn enn menn før det er tatt hensyn til fordeling på utdanningsgrupper mv. Når vi tar hensyn til dette og en lang rekke andre forhold, reduseres *ikke* lønnsforskjellen mellom kvinner og menn; det er fortsatt fem prosent forskjell.

Det er kontroll for alder og fagområde (samt kjønn) som betyr mest for den forklarte variansen (se justert R^2 for modell 2). Forklart varians øker ikke mye i de senere modellene der det kontrolleres for karakterer, tidligere relevant arbeid, innvandringsbakgrunn og hvilken sektor de arbeider i.

Samfunnsfag er referansegruppen. Det er ikke signifikante forskjeller i lønn mellom juss, natur/realfag, helse- og sosialfag, idrettsfag, primærnæringsfag, samferdsels-, sikkerhets og andre servicefag og samfunnsfag. På den annen side har humanistiske og estetiske fag signifikant lavere lønn, og pedagogiske fag, økonomisk-administrative fag og teknologi (sivilingeniører) har signifikant høyere lønn. Heller ikke lønnsforskjellen mellom faggruppene berøres mye av det å kontrollere for karakterer, tidligere relevant arbeid, innvandringsbakgrunn og hvilken sektor de arbeider i. Lønnsforskjellene mellom faggrupper, samt kjønnforskjellen i lønn, er altså nokså robuste forskjeller.

Til tross for reallønnsnedgang for sivilingeniører både 2015- og 2017-kullet sammenliknet med tidligere kull av nyutdannede (se omtale over), tjener altså sivilingeniørene (fortsatt) best, slik vi også målte i blant annet 2013-undersøkelsen (Wiers-Jenssen, Støren og Arnesen 2014) og 2015-undersøkelsen (Støren mfl. 2016). Sammenliknet med 2013-undersøkelsen, er imidlertid lønnsforskjellen mellom sivilingeniører på den ene siden og humanister og samfunnsvitere på den andre siden, betydelig redusert.

Det å arbeide i privat sektor gir lite uttelling blant de nyutdannede i denne undersøkelsen. Både i 2013- og 2015-undersøkelsen økte det å jobbe i privat sektor lønnen med 2,5 prosent. Nå måler vi 1,7 prosent, og denne lønnsforskjellen er bare svakt signifikant (på nivå $p < 0,1$). (Også 2,5 prosent forskjell er en nokså liten forskjell, men som nevnt må vi huske at dette er blant nyutdannede. Lønnsforskjellen mellom offentlig og privat sektor pleier å øke noen år etter eksamen.)

Når vi her slår fast at det har lite betydning for lønnen hvorvidt en som nyutdannet jobber i offentlig eller privat sektor, vil vi legge til at dette likevel kan variere mellom utdanningsgruppene. Det kommer vi tilbake til senere.

Karakterer har fått økt betydning i 2015-undersøkelsen (Støren mfl. 2016) og 2017-undersøkelsen sammenliknet med 2013 (Wiers-Jenssen mfl. 2014).²³ Alle disse faktorene tyder på, når vi ser det i lys av arbeidsledighetstallene omtalt i kapittel 3, at konkurransen om jobbene, spesielt i privat sektor, er blitt hardere fra

²³ Karakterer har særlig stor betydning for juristene, se vedleggstabell V.17, noe som er i tråd med tidligere undersøkelser, for eksempel Arnesen og Try (2001).

og med 2015. Dette gjør at lønnsutviklingen har stagnert for (nyutdannede) sivilingeniører som rekrutteres til privat sektor.

Det kan også nevnes at andelen av sivilingeniører som arbeider i privat sektor, var lavere i 2017 og 2015 enn i 2011 og 2013. Riktignok har sivilingeniører høyest andel i privat sektor av alle faggruppene, slik at når vi omtaler en nedgang, er det fra et høyt nivå. I 2011 og 2013 var andelen henholdsvis 78 og 89 prosent, i 2015 gikk andelen ned til 73 prosent, og i 2017 arbeidet 76 prosent av de nyutdannede sysselsatte sivilingeniørene i privat sektor.

Innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn har signifikant lavere lønn enn ikke-innvandrere, hele 9 prosent lavere, «alt annet likt». Vestlige innvandrere har imidlertid en lønn på linje med dem uten innvandringsbakgrunn. Når det gjelder de som er født i Norge av innvandrerforeldre, har vi på grunn av lavt tallgrunnlag ikke delt opp disse i vestlig og ikke-vestlig bakgrunn. Disse har signifikant høyere lønn enn mastere uten innvandringsbakgrunn. Det kan hende at det at ikke-vestlige innvandrere har større problemer med å få jobb, er noe av grunnen til lønnsforskjellen, fordi det kan øke tilbøyeligheten til å godta en lavere lønn. Vi kan heller ikke se bort fra at det foregår lønnsdiskriminering.

Nedenfor undersøker vi om alle de nevnte faktorene har samme eller ulik betydning innenfor henholdsvis privat og offentlig sektor

5.3.1 Hva påvirker lønnsnivået i privat og offentlig sektor?

Det er både likheter og interessante forskjeller mellom privat og offentlig sektor med hensyn til hva som betyr noe for lønnsforskjellene. Det er signifikant lavere lønn blant nyutdannede kvinner enn menn både i offentlig og privat sektor, men tallene kan tyde på at kjønnsforskjellen er størst i privat sektor (tabell 5.6).

I privat sektor har realister/naturvitere signifikant høyere lønn enn samfunnsvitere. (Samfunnsvitere er referansegruppa i regresjonsanalysene i tabell 5.5.) I offentlig sektor derimot, har realister/naturvitere signifikant lavere lønn enn samfunnsvitere. Liknende finner vi for sivilingeniørene. I privat sektor har nyutdannede sivilingeniører 12 prosent høyere lønn enn samfunnsviterne, mens i offentlig sektor er det ingen forskjell mellom disse gruppene.

Tabell 5.6 Regresjonsanalyse av logaritmen til lønnen i henholdsvis privat og offentlig sektor

	Privat sektor		Offentlig sektor	
	B	S. E.	B	S. E.
Konstant	9,887	0,057	10,323	0,036
Kvinne	-0,058	0,014	-0,031	0,011
Alder	0,016	0,001	0,009	0,001
Pedagogiske fag	-0,070	0,042	0,037	0,016
Humanistiske og estetiske fag	-0,026	0,035	-0,057	0,021
Økonomisk-administrative fag	0,039	0,024	0,042	0,019
Juss	0,032	0,029	-0,038	0,021
Real/naturfag	0,067	0,027	-0,051	0,020
Sivilingeniør	0,121	0,027	-0,015	0,031
Helse- og sosialfag	0,076	0,032	-0,028	0,017
Idrettsfag	0,023	0,089	-0,068	0,043
Primærnæringsfag	0,065	0,054	-0,095	0,057
Samferdselsfag etc.	0,003	0,051	0,042	0,041
Relevant arbeid før uteksaminering	0,047	0,014	0,004	0,012
Karakterer (A, best=5)	0,049	0,010	0,004	0,007
Ikke-vestlig innvandrere	-0,080	0,037	-0,113	0,026
Vestlig innvandrere	-0,077	0,042	-0,003	0,026
Født i Norge av innvandrereforældre	0,073	0,044	0,058	0,056
Justert R ²	0,253		0,231	
N	1015		1354	

* Koeffisienter i uthevet skrift er signifikante på nivå $p < 0,05$. Koeffisienter i uthevet skrift og i kursiv er signifikante på nivå $p < 0,1$.

Jurister som jobber i privat sektor har nesten fire prosent høyere lønn enn samfunnsvitere i privat sektor, men i offentlig sektor er det ingen forskjell mellom jurister og samfunnsvitere. Videre; humanister i privat sektor tjener like mye som samfunnsvitere i privat sektor, men i offentlig sektor tjener humanistene klart mindre enn samfunnsviterne.

5.3.2 Nærmere om lønnen til de ulike faggruppene i offentlig og privat sektor

Hva en tjener mest på, kan vurderes både ut fra hva andre med en annen utdanningsbakgrunn som arbeider i samme sektor tjener, og ut fra hva andre med

liknende utdanningsbakgrunn tjener, i henholdsvis privat og offentlig sektor. Analysene i tabell 5.6 kan benyttes til førstnevnte sammenlikning, men for å gjøre sistnevnte sammenlikning, må en gjøre andre analyser. Det har vi gjort i tilleggsanalyser av de enkelte fagområdene (se tabell V.17 i vedlegg). Vi finner da at *verken nyutdannede humanister, samfunnsvitere eller jurister har høyere lønn i privat enn i offentlig sektor* («alt annet likt»), I tilsvarende analyser av realister og sivilingeniører, finner vi at disse klart tjener mest på å jobbe i privat sektor (se tabell V.17). Andre funn i analyser av lønn for enkelte faggrupper (tabell V.17) er at kjønnsforskjellen i lønn varierer mellom gruppene. Når det er kontrollert for bakgrunnsforhold, er det ikke bare blant sivilingeniørene vi ikke finner kjønnsforskjell i lønn, heller ikke blant realistene er lønnsforskjellen mellom menn og kvinner signifikant. I økonomisk-administrative fag og samfunnsfag har imidlertid kvinner nær seks prosent lavere lønn enn menn i Kandidatundersøkelsen 2017 (se tabell V.17).

Om en derimot sammenlikner seg med andre i samme sektor (se tabell 5.6 over), og ser spesielt på *offentlig* sektor, kommer nyutdannede humanister (samt mastere i primærnæringsfag) dårlig ut, sammen med jurister og realister/naturvitere.

I det sistnevnte eksemplet, det vil si at en sammenlikner mastere som arbeider i offentlig sektor, finner vi i tabellen over (5.6) at mastere i økonomisk-administrative fag i offentlig sektor tjener fire prosent mer enn referansegruppa som er samfunnsvitere. Forskjellen er signifikant. (Tallene tyder på nesten tilsvarende forskjell mellom disse to gruppene i privat sektor, men denne forskjellen er ikke signifikant, trolig på grunn av større standardfeil, det vil si større variasjon og usikkerhet.)

Vi så også foran (tabell 5.3) at nyutdannede i *økonomisk-administrative fag* er en gruppe mastere som synes å tjene bedre i offentlig enn i privat sektor. Det var imidlertid før vi kontrollerte for bakgrunnsforhold. Når vi i tilleggsanalyser (se tabell V.17) undersøker mastere i økonomisk-administrative fag separat, og kontrollerer for bakgrunnsforhold (alder, karakterer mv.) er tendensen at også denne faggruppen tjener best i privat sektor. Dette kommer først og fremst av at det kontrolleres for alder og det å ha hatt tidligere relevant arbeid. Lønnen øker med økende alder (og økende arbeidserfaring) blant de nyutdannede masterne, og det gjelder både i privat og offentlig sektor. Men innenfor hver aldersgruppe er tendensen at lønnen er høyest i privat sektor. Blant mastere i økonomisk-administrative fag at det slik at det er en særlig høy andel av de eldste (nyutdannede), det vil si aldersgruppen som er 35 år eller mer, som jobber i offentlig sektor. Dette trekker lønnen til mastere i økonomisk-administrative fag i offentlig sektor opp. Offentlig sektor er altså ikke lønnsledende innenfor dette fagfeltet, men mange «eldre» nyutdannede med lang arbeidserfaring og generelt høy lønn, jobber i offentlig sektor.

Sammenhengene er altså komplekse. Andre funn som viser det, er resultatene som viser at enkelte kjennetegn har ulik betydning i offentlig og privat sektor. Kjønn og fagområde har, som nevnt over, ulik betydning for lønnen i offentlig og privat sektor (tabell 5.6), men også (økende) alder (indikator for tidligere arbeids-erfaring) synes å ha større betydning i privat enn offentlig sektor. Viktigere er det kanskje at karakterer har størst betydning i privat sektor. Karakterer har ingen signifikant betydning i offentlig sektor («alt annet likt»). Også det å ha relevant arbeidserfaring før uteksaminering, viser seg bare å ha betydning for lønnen i privat sektor, ikke i offentlig sektor.

5.3.3 Innvandringsbakgrunn og lønn

Det å være ikke-vestlig innvandrer trekker lønnen ned, se tabell 5.5. De som er født i Norge av innvandrerforeldre, har derimot høyere lønn enn dem uten innvandringsbakgrunn, mens det er ingen forskjell mellom innvandrere med vestlig bakgrunn og dem uten innvandringsbakgrunn (tabell 5.5). Disse tendensene endres noe når vi undersøker offentlig og privat sektor for seg (tabell 5.6). Tallene i tabell 5.6 tyder på at det er størst forskjell i lønn mellom ikke-vestlige innvandrere og dem uten innvandringsbakgrunn i *offentlig* sektor.²⁴

Vi finner på den annen side at *vestlige* innvandrere har lavere lønn i privat sektor enn mastere uten innvandringsbakgrunn. Når det gjelder personer født i Norge av innvandrerforeldre, finner vi at tendensen til at de har høyere lønn enn dem uten innvandringsbakgrunn, bare er signifikant for privat sektor, ikke offentlig sektor. Resultatene kan i noen grad være utslag av tilfeldigheter, eller av sammenhenger vi ikke kjenner. Det som imidlertid er hovedtendensen, er at innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn har lavest lønn, «alt annet likt». Tilleggsanalyser der vi har undersøkt lønnsforskjeller innenfor de enkelte faggruppene (se tabell V.17 i vedlegg), viser imidlertid varierende resultater. Hovedtendensen også der er at innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn har lavest lønn. Det er imidlertid viktige unntak. Blant sivilingeniørene er forskjellen i lønn mellom mastere uten

²⁴ Det var for oss et overraskende resultat at det var så stor forskjell i lønn mellom heltidsansatte ikke-vestlige innvandrere og mastere uten innvandringsbakgrunn i offentlig sektor, som har et ganske fast lønnsystem. Vi kan ikke se bort fra at resultatet er et utslag av tilfeldigheter på grunn av lavt tallgrunnlag. Vi har imidlertid undersøkt dette nærmere, spesielt med tanke på at det kanskje var særlig mange av de ikke-vestlige (heltidsansatte) innvandrerne i offentlig sektor som hadde irrelevant arbeid eller arbeid de var overkvalifisert for. Vi fant ingen tegn til det. Vi har også sett på lønnen til heltidsansatte i næringene innenfor offentlig sektor og hvilket fagfelt de var utdannet innenfor (ikke-vestlige innvandrere og dem uten innvandringsbakgrunn). Med forbehold om lavt tallgrunnlag, finner vi lavest lønn blant de ikke-vestlige innvandrerne både innenfor næringene offentlig administrasjon mv., universiteter, høyskoler og forsknings- og utviklingsvirksomhet, grunn- og videregående skole og annen undervisning og helse- og sosialtjenester. Vi finner også lavere lønn blant ikke-vestlige innvandrere blant mastere i de nevnte næringene i de fleste av fagfeltene. Det er altså vanskelig å finne en forklaring på at heltidsansatte ikke-vestlige innvandrere i offentlig sektor har 11 prosent lavere lønn enn personer uten innvandringsbakgrunn.

innvandringsbakgrunn og innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn ikke signifikant. Derimot har innvandrere med *vestlig* bakgrunn signifikant mye lavere lønn enn dem uten innvandringsbakgrunn blant sivilingeniørene. Det er omvendt blant realistene. Der er det igjen innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn som har lavest lønn.

Det er med andre ord både tilfeldigheter grunnet til dels lavt tallgrunnlag og tilfeldige svingninger og forhold vi ikke kjenner til, som søkeaktivitet, som spiller inn på resultatene. Som nevnt er den generelle hovedtendensen klar, slik den også har vært i tidligere undersøkelser (for eksempel Støren mfl. 2016), at innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn har lavest lønn, også når det kontrolleres for andre forhold. Dette gjelder heltidsansatte. Vi vet også ta innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn har økt risiko for ikke å få jobb (se kapittel 3).

5.4 Oppsummering

Ikke-vestlige innvandrere har i snitt ni prosent lavere lønn enn personer uten innvandringsbakgrunn, og kvinner har i snitt fem prosent lavere lønn enn menn i Kandidatundersøkelsen 2017, når det er kontrollert for karakterer, faggruppe og om de arbeider i offentlig eller privat sektor. Det varierer midlertid mellom faggruppene hvor stor kjønnsforskjellen i lønn er, eller om det *er* en kjønnsforskjell. Blant sivilingeniører er det ingen signifikant kjønnsforskjell i lønn, og det er det heller ikke blant realister når det er kontrollert for andre forhold.

Generelt er det liten eller ingen forskjell i lønn mellom offentlig og privat sektor blant de nyutdannede. Bare for realister og sivilingeniører finner vi signifikant lavere lønn i offentlig enn privat sektor.

6 Avslutning

Resultatene fra Kandidatundersøkelsen 2017 peker på utfordringer både for utdanningsmyndigheter, læresteder, arbeidsgivere og arbeidslivet generelt, og for studentene. For å underbygge en av utfordringene for arbeids- og samfunnsliv som vi nevner nedenfor, vil vi først ta et skritt til siden og se på søkertallene til høyere utdanning de senere årene.

6.1 Realister, naturvitere og sivilingeniører – hvordan er utviklingen i søkertall?

Nedenfor vises søkertall til ulike fag det siste seks årene (tabell 6.1). I tabellen bruker vi Samordna opptaks betegnelser for «utdanningsområder». «Historie» omfatter for eksempel en rekke historisk-filosofiske utdanninger, helsefag både sykepleier og tannleger osv. Inndelingen er annerledes enn den vi ellers bruker i denne rapporten, som baserer seg på SSBs utdanningskoder.

«Førstevalgsøker» viser til søkerens førsteprioritet, altså søkerens høyeste ønske blant (eventuelt) flere studier i søknaden. Det er også viktig å være oppmerksom på at søkertallene er noe helt annet enn de endelige studenttallene. Søkertallene gir imidlertid uttrykk for trender i de unges preferanser, og det er i denne sammenheng de er interessante for oss.

Vi vil trekke fram følgende tendenser i tallene i tabell 6.1, der vi har sett på siste seksårsperiode (2012–2018), og delt den i to perioder; fram til 2015 da arbeidsledigheten økte, og fra 2015 til 2018.

Fra 2012 til 2015 økte søkertallet totalt med 10,5 prosent, og det økte tilsvarende i neste treårsperiode fra 2015 - 2018, nemlig med 10,7 prosent. Totalt for hele seksårsperioden fra 2012 til 2018, var økningen på 22 prosent.

Ser vi på alle andre fag enn realfag og teknologi, er bildet ganske likt det som gjelder for totaltallene, 9,5 prosent økning i første treårsperiode og 10,9 prosent økning i siste treårs periode.

Bildet for realfag og teknologi er annerledes. Søkertallet for realfag og teknologi samlet, er holdt oppe av en veldig stor økning i søkningen til

informasjonsteknologi. Trolig kommer dette av alle signalene fra næringslivs- og myndighetshold om at det er stort rekrutteringsbehov i IKT.

Realfagene hadde en veldig stor økning i søkertallene i første del av perioden, nemlig fra 2012 til 2015, med hele 27 prosent økning i denne treårsperioden. Realfagene hadde imidlertid en *nedgang på hele 8 prosent i siste treårsperiode*, fram til 2018. Dette skjedde altså etter økningen i arbeidsledigheten som kom i 2015.

Teknologiske fag utenom IKT, hadde samme økning som snittet av andre fag fra 2012 til 2015 (9 prosent), men *søkningsen til teknologiske fag stagnerte i den påfølgende treårsperioden*, mens det i fag utenom realfag og teknologi i samme periode var en økning på 11 prosent. Det er altså liten tvil om at arbeidsledigheten i realfag og teknologi fra og med 2015 har påvirket søkningen.

Tabell 6.1 Søkertall til ulike utdanningsområder 2012-2018. Samordna opptak, hovedopptaket i juli. Førstevalgsøkere

	2012	2013	2014	2015	Endring 2012-2015	Endring i prosent 2012-2015
INFOTEKN	2639	2753	2977	3503	864	32,7
TEKNO	12540	13306	13904	13706	1166	9,3
REALFAG	3319	3444	3800	4222	903	27,2
Sum, realfag og teknologi, medregnet IKT	18498	19503	20681	21431	2933	15,9
ESTETISK	2905	2779	2615	2700	-205	-7,1
HELSEFAG	26769	27430	28911	32133	5364	20,0
HISTORIE	3139	3126	3057	3408	269	8,6
IDRETT	3767	3551	3442	3442	-325	-8,6
JUS	8251	8436	8404	9180	929	11,3
LAND- OG HAVBRUK	472	520	543	606	134	28,4
LÆRER	11274	10675	11215	12037	763	6,8
MEDIEFAG	4192	3932	3588	3418	-774	-18,5
PEDFAG	1579	1784	1626	1940	361	22,9
REISELIV	763	696	679	677	-86	-11,3
SAMFUNN	13906	14109	13784	14524	618	4,4
SPRÅK	5071	4894	4913	5216	145	2,9
ØKADM	14476	15614	15543	16432	1956	13,5
Sum, alle andre fag	96564	97546	98320	105713	9149	9,5
I alt	115062	117049	119001	127144	12082	10,5

Fortsetter ...

Tabell 6.2 (forts.)

	2016	2017	2018	Endring 2015-2018	Endring i prosent 2015-2018	Endring i prosent 2012-2018
INFOTEKN	3800	4910	5943	2440	69,7	125,2
TEKNO	13033	12823	13618	-88	-0,6	8,6
REALFAG	4225	4223	3874	-348	-8,2	16,7
Sum, realfag og teknologi, medregnet IKT	21058	21956	23435	2004	9,4	26,7
ESTETISK	2659	2757	3032	332	12,3	4,4
HELSEFAG	36355	38008	39341	7208	22,4	47,0
HISTORIE	3248	3556	3777	369	10,8	20,3
IDRETT	3082	3353	3785	343	10,0	0,5
JUS	9067	8478	8146	-1034	-11,3	-1,3
LAND- OG HAVBRUK	751	898	891	285	47,0	88,8
LÆRER	12003	12265	13818	1781	14,8	22,6
MEDIEFAG	3390	3422	3565	147	4,3	-15,0
PEDFAG	2565	2680	2895	955	49,2	83,3
REISELIV	660	670	580	-97	-14,3	-24,0
SAMFUNN	14866	14987	15891	1367	9,4	14,3
SPRÅK	5795	6105	6008	792	15,2	18,5
ØKADM	15625	15195	15537	-895	-5,4	7,3
Sum, alle andre fag	110066	112374	117266	11553	10,9	21,4
I alt	131124	134330	140701	13557	10,7	22,3

Kilde: Samordna opptak, URL <https://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/>

Som nevnt over, er søkertallene noe helt annet enn antall nye studenter. Planlagte studieplasser²⁵ i 2017 var 55 831 (se tabell V.21 i vedlegg). I 2017 fikk 94 101 søkere tilbud om studieplass på grunn av overbooking, som er nødvendig for å sikre at plassene blir fylt²⁶. Når det gjelder planlagte studieplasser, var det i seksårsperioden fra 2012 til 2018 størst prosentvis økning for IKT-fag og land- og havbruk (begge 57 prosent), pedagogiske fag (40 prosent), økonomisk-administrative fag (33 prosent) og «teknofag» (24 prosent). Totalt for alle fagfelt var økningen i

²⁵ Om antallet «planlagte studieplasser» forklarer Samordna opptak: Det viser til antall planlagte studieplasser med opptak gjennom SO (plasser som er holdt av til søkere utenom SO-systemet telles ikke med her, dette er plasser der lærestedet styrer opptaket lokalt, f.eks. utvekslingsstudenter). Ikke alle læresteder har oppdatert dette feltet etter SOs datainnsamling i desember. SO nevner at summen som står her i dette feltet ikke nødvendigvis er korrekt.

²⁶ Samordna opptak skriver på sine hjemmesider: «Lærestedene i det samordnede opptaket gir tilbud til flere søkere enn det er studieplasser til på de fleste studiene. Dette er fordi lærestedene har som mål at en størst mulig andel av søkerne så tidlig som mulig skal få beskjed om hvor de får studieplass.» Videre: «Mange svarer nei eller svarer ikke i det hele tatt på tilbudet de får. Andre svarer ja, men møter likevel ikke opp. Dette frafallet er omtrent like stort hvert år og lærestedene tar høyde for det.» Videre: «Antall tilbud er basert på tidligere erfaring om hvor stor andel av de som får tilbud i hovedopptaket som faktisk møter opp når studiet starter. I 2017 møtte 60 085 til studiestart. Det var planlagt 55 831 studieplasser til hovedopptaket.» I og med at 94 101 søkere fikk tilbud om studieplass, var det i 2017 «derfor 7,6 prosent flere møtt enn det var planlagte studieplasser».

planlagte studieplasser i seksårsperioden på 12 prosent. Trendene for utvikling i planlagte plasser samsvarer altså i *noen* grad med trendene i søkertallene, selv om det er flere avvik. To interessante eksempler på avvik er «tekno-fag» og helsefag. Tallet på planlagte studieplasser (se tabell V.21) i «tekno-fag» har økt relativt mye mer (økt med 24 prosent) enn søkningen (økt med 9 prosent), når vi ser seksårsperioden under ett. Det omvendte er tilfelle i for eksempel helsefag, der det var 47 prosent økning i søkertallene i seksårsperioden, mens det var åtte prosent økning i tallet på planlagte studieplasser i samme periode, se tabell V.21 i vedlegg.

Dette betyr at selv om søkertallene til teknologiske fag har stagnert, behøver de ikke ha veldig stor betydning for antallet *studenter* i fagene, siden tallet på studie-plasser har økt, og tallet på kvalifiserte førstevalgsøkere også i tekno-fag er noe høyere enn antallet med tilbud.

Når det gjelder det sistnevnte, det vil si søkere uten tilbud regnet som andel av kvalifiserte førstevalgsøkere, gir også tallene noen interessante utslag. I snitt for alle fagfelt, utgjorde personer som sto uten tilbud i hovedopptaket 2018, 37 prosent av alle kvalifiserte førstevalgsøkere.²⁷ Lavest andel uten tilbud målt på denne måten, har førstevalgsøkere til realfag, med 15 prosent, og «tekno-fag» med 16 prosent. Også dette gir et bilde av at søkningen har stagnert mens tilbudet på studie-plasser er opprettholdt eller økt.

Konklusjonen er at søkertallene (tabell 6.1) klart tyder på at arbeidsmarkeds-situasjonen har hatt betydning for søkningen til realfag og teknologi. Om en *ser bort fra den store økningen i informasjonsteknologi*, gikk søkningen ned eller stagnerte i realfag og teknologi i en periode da søkningen økte mye for andre fag (når disse ses samlet, det var en viss variasjon også for andre fag), og i en periode da nyutdannede i realfag og teknologi opplevde økt arbeidsledighet. Når en sammenlikner de to treårsperiodene, er avviket spesielt stort for realfagene.

6.2 utfordringer for arbeidslivet

For arbeidsgivere og arbeidslivet generelt vil vi fremheve disse utfordringene:

- Utvikle flere muligheter for studentene til samarbeid om prosjektoppgaver /masteroppgaver og praksis (se også nedenfor).
- Ikke-vestlige innvandrere med høyere utdanning fra norske læresteder har større risiko enn ikke-innvandrere for å være arbeidsledige. De har også lavere lønn. Norsk arbeidsliv synes med andre ord stadig å ha et forbedringspotensial med hensyn til å verdsette den kompetansen høyt utdannede personer med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn representerer.
- Unge mennesker med utdanning i naturvitenskapelige og tekniske fag bør finne anvendelse for sin kompetanse. Det framstår også som et paradoks at

²⁷ Som nevnt over, er antallet førstevalgsøkere det samme antallet som faktisk ønsker en plass, noen tar ikke imot tilbud, derfor overbooker lærestedene.

arbeidslivet uttrykker behov for slik kompetanse, samtidig som nyutdannede med disse utdanningene har særlige vansker med å få jobb. Dette kan bli en utfordring på grunn av behov for teknologiske nyvinninger i ulike deler av industrien. Det er også vanskelig å forstå hvordan Norge skal kunne satse på å utvikle nye, ikke olje-avhengige kunnskapsintensive næringer – men snarere grønnere (kunnskapsintensive) næringer – uten å bruke kompetansen til nyutdannede realister/naturvitere og sivilingeniører.

- Mangel på relevant kompetanse kan bli resultatet over tid dersom kompetansen til nyutdannede med slik utdanning i for liten grad tas i bruk, eller dersom mange unge lar være å søke seg til dette fagfeltet. Sammenliknet med andre fag, viser søkningen til realfag og teknologi tegn på stagnasjon. Det gjelder når en ser bort fra at det er en meget stor økning i søkningen til informasjonsteknologi.

6.3 Utfordringer for studentene?

Vi vil ikke peke på noen spesielle utfordringer, eller gi bestemte råd, med hensyn til studentenes valg av fagområde. Ikke minst de siste årenes utvikling har vist at det er vanskelig å forutse arbeidsmarkedssituasjonen i et fagområde fem–seks år fram i tid. Ved valg av studium bør søkerne legge vekt på egne ferdigheter og interesser, det gir best sjanse til en vellykket studiegjennomføring, samtidig som en også tenker på arbeidsmulighetene. Tallene tyder for øvrig på at studentene i nokså stor grad følger med på utviklingen på arbeidsmarkedet. Det er dessuten ikke bare søkertallene som bestemmer studenttallsutviklingen. Dimensjonering av studieplasser har også mye å si.

For studentene vil vi peke på at de siste årenes undersøkelser har vist at det å ha *gode karakterer* er viktig for arbeidsmarkedstilpasningen. Å jobbe tilstrekkelig med fagene, er derfor svært viktig, sammen med det å velge et studium som samsvarer med egne ferdigheter og interesser. *Relevant arbeidserfaring* før uteksaminering er også av stor betydning. Hvis det er mulig, bør de også delta i samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv.

6.4 Utfordringer for lærestedene

For lærestedene vil vi særlig fremheve nye resultater som angår *undervisnings- og læringsmetoder*. Utvalget som er inkludert i denne kandidatundersøkelsen oppgir noe mer bruk av studentaktive undervisnings- og læringsformer enn det norske RELFEX-utvalget som ble uteksaminer i 1999/2000 gjorde. Likevel kan endringene ses på som beskjedne sett i lys av at det skiller 17 år mellom utvalgene.

Studentaktiv undervisning er ansett som positivt for læring. Fortsatt er tradisjonelle undervisningsformer som forelesning og skriftlig oppgaver mest utbredt.

Andre viktige utfordringer for lærestedene ligger i at det fortsatt er relativt få som svarer at de er svært fornøyd med undervisningskvaliteten (30 prosent), med betydelig variasjon mellom lærestedene (fra 24 til 60 prosent). Det samme gjelder tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet. Det skal legges til at andelen blir langt høyere når vi legger til andelen som er litt fornøyd, men trolig har mange læresteder en del å strekke seg etter.

En annen utfordring dreier seg om å utvikle flere tilbud for *samarbeid med arbeidslivet*. Det er lite lærestedene kan gjøre med hensyn til å beskytte kandidatene mot konjunktursvingninger på det tidspunktet de vil bli uteksaminert, men de kan gjøre noe med hensyn til å utvikle tilbud for samarbeid med arbeidslivet. Kandidatene gjør også i stor grad dette på egen hånd, ved at de skaffer seg relevant inntektsgivende arbeid ved siden av eller som avbrudd i fra studiene. Dette er kanskje den enkeltfaktoren som betyr mest for arbeidsmarkedstilpasningen. Men her tenker vi på noe annet, nemlig det mer institusjonelle samarbeidet mellom høyere utdanning og arbeidsliv, som *også* kan bety en del. Våre tall kan tyde på at dette tilbudet ikke har holdt tritt med økningen i studenttall. Dessuten er det store variasjoner mellom lærestedene i hvor utbredt slikt samarbeid er.

Riktignok kan våre resultater for *det enkelte lærestedet* som regel ikke peke på at det er gunstig for arbeidsmarkedstilpasningen til masterne at de har deltatt i slikt samarbeid. Til det er tallgrunnlaget per lærested for lavt til at vi kan si noe sikkert, siden det er flere forhold som spiller inn. Men vi finner at samarbeid med arbeidslivet er gunstig, når vi ser på resultater for hele kullet fra de tre kandidatundersøkelsene der dette har vært undersøkt, selv om resultatene varierer noe mellom undersøkelsene. *Praksis* er positivt for arbeidsmarkedstilpasningen ved at det reduserer risikoen for irrelevant arbeid i alle tre undersøkelsene, og reduserer risikoen for arbeidsledighet i to av undersøkelsene. Forpliktende samarbeid i form av «*oppgave, veiledning, deltaking i forskingsprosjekt*» reduserer arbeidsledighetsrisikoen i to av de tre undersøkelsene. Videre har vi funnet at begge disse to hovedformene for forpliktende samarbeid med arbeidslivet i noen grad øker sannsynligheten for at masterne er fornøyd med studiets arbeidslivsrelevans. I en tidligere studie (Thune og Støren, 2015) har vi også funnet at prosjektsamarbeid med arbeidslivet øker sannsynligheten for å fullføre på normert tid. Det er vanskelig å tolke disse resultatene annerledes enn at det er gunstig for masterne med samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv, og at det ligger en utfordring for lærestedene i å videreutvikle og øke omfanget av dette samarbeidet. I dette ligger det selvsagt også utfordringer for arbeidsgiverne.

Referanser

- Allen, J. & R. van der Velden (red.) *The Flexible Professional in the Knowledge Society: New Challenges for Higher Education*. Dordrecht: Springer.
- Arnesen, C.Å. & Try, s. (2001). *Karakterers betydning for overgangen fra høyere utdanning til arbeidsmarkedet*. Rapport 6/2001. Oslo: NIFU.
- Arnesen, C. Å. (2006). Har etableringsfasen i arbeidsmarkedet betydning for senere yrkeskarriere? *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 23 (2): 149–158.
- Arnesen, C.Å. (2009). *Kandidatundersøkelsen 2008. En panelundersøkelse av vårkullet 2000*. Rapport 29/2009. Oslo: Norsk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning.
- Arnesen, C.Å., Støren, L. A & J. Wiers-Jenssen (2012). Arbeidsmarkedssituasjon og tilfredshet med utdanningen blant ulike grupper av nyutdannede. Rapport 39/2012. Oslo: NIFU.
- Berntson, E. & S. Marklund (2007). The relationship between perceived employability and subsequent health. *Work & Stress*. 21(3): 279-292.
- Brekke, I. & A. Mastekaasa (2008). Highly educated immigrants in the Norwegian labour market: permanent disadvantage? *Work, employment and society*, 22(3): 507–526.
- Bridgstock, R. (2009). The graduate attributes we've overlooked: enhancing graduate employability through career management skills. *Higher education Research & Development*. 28(1): 31-44.
- Damen, M.-L., Hauge, M. S., Skåtun, K. C., Holm, S. & P. Bakken (2016). *Studiebarometeret 2016: hovedtendenser*. Studiebarometeret: Rapport 2-2017. Oslo: NOKUT hentet fra https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2017/studiebarometeret-2016_hovedtendenser.pdf
- Dolton, P.J. & M. A. Silles (2008). The effects of over-education on earnings in the graduate labour market, *Economics of Education Review*, 27: 125–139.
- Hardoy, I. & P. Schøne (2007): *Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn: Hvor mye betyr barn?* Rapport 3/2007. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Kalstø, Å. M. & J. Sørbo (2017). NAVs bedriftsundersøkelse 2017. Notat 1, 2017. NAV.

- Norges offentlige utredninger (2008). *NOU 2008:6. Kjønn og lønn. Fakta, analyser og virkemidler for likelønn*. Oslo: Barne- og likestillingsdepartementet.
- Næss, T., Thune, T.M., Støren, L.A. & A. Vabø (2012). *Samarbeid med arbeidslivet i studietiden: Omfang, typer og nytte av samarbeid*. Rapport 48/2012. Oslo: NIFU.
- Reymert, I., Aamodt, P.O., Børing, P & T. Næss (2016). *Hvordan ser arbeidslivet på kandidater fra Universitetet i Oslo? Resultater fra en undersøkelse i et utvalg virksomheter i 2016*. Rapport 38/2016. Oslo: NIFU.
- Rørstad, K., Børing, P., Solberg, E. & T.C. Carlsten (2017). NHOs Kompetansebarometer 2017 Hovedresultater fra en undersøkelse om kompetansebehov blant NHOs medlemsbedrifter i 2017. Arbeidsnotat 7/2017. Oslo: NIFU.
- SSB (2017). Konjunkturutviklingen i Norge. I Økonomiske analyser 1/2017. url: <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/attachment/299130?ts=15c1a2392f0>
- SSB (2018a). Arbeidskraftundersøkingsa, sesongjusterte tal. Statistikkbanken. URL: <https://www.ssb.no/statistikkbanken/selectvarval/Define.asp?subjectcode=&ProductId=&MainTable=ArbledSessNY&nvl=&PLanguage=0&nyTmpVar=true&CMSSubjectArea=arbeid-og-lonn&KortNavnWeb=akumnd&StatVariant=&checked=true>
- SSB (2018b). *Konsumprisindeksen (Prisstigningskalkulator)*. URL: <https://www.ssb.no/priser-og-prisindekser/statistikker/kpi>
- Støren, L.A. (2004). Unemployment Experiences during Early Career of Immigrant and Non-immigrant Graduates. *Journal of Education and Work*, 17(1): 71–93.
- Støren, L.A. (2005). Arbeidsledighet blant innvandrere med høyere utdanning. *Søkelys på arbeidsmarkedet*. 22(1): 51–64.
- Støren, L.A. (2006). 'Innvandrere med høyere utdanning – hvordan er deres møte med det norske arbeidsmarkedet?' I Grøgaard, J.B. & L. A. Støren (red.) – *Utdanningseksplorasjonen og arbeidsmarkedets struktur*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag (s. 141–172).
- Støren, L.A. (2008a). *Høyere utdanning og arbeidsmarked – i Norge og Europa. Norsk rapportering fra EU-prosjektet REFLEX*. Rapport 6/2008. Oslo: NIFU STEP.
- Støren, L.A. (2008b). Strategier og fagforskjeller i tilpasningen til arbeidsmarkedet blant nyutdannede vestlige og ikke-vestlige innvandrere med høyere utdanning. *Søkelys på arbeidslivet*, 25 (1): 99 – 117.
- Støren, L. A. (2018). *Kandidatundersøkelsen 2017: Forbedret arbeidsmarkedssituasjon for nyutdannede?* Arbeidsnotat 5/2018. Oslo: NIFU.

- Støren, L. A. & C. Å. Arnesen (2011). 'Winners and losers'. I: J. Allen & R. van der Velden (red.) *The Flexible Professional in the Knowledge Society: New Challenges for Higher Education*. Dordrecht: Springer.
- Støren, L.A. & J. Wiers-Jenssen (2010). Foreign Diploma versus Immigrant Background – Determinants of Labour Market Success or Failure? *Journal of Studies in International Education*, 14(1) 29–49.
- Støren, L. A., Næss, T. Reiling, R. B. & J. Wiers-Jenssen (2014). *Får nyutdannede med høyere grad arbeid i samsvar med sitt utdanningsnivå? Utviklingstrekk 1995–2013*. Rapport 53/2014. Oslo: NIFU.
- Støren, L. A., Salvanes, K.V., Reymert, I., Arnesen, C.Å. & J. Wiers-Jenssen (2016a). *Kandidatundersøkelsen 2015: I hvor stor grad er nyutdannede mastere berørt av nedgangskonjunkturen?* Rapport 17/2016 Oslo: NIFU.
- Støren, L.A., Carlsten, T. C., Reiling, R. B., Olsen, D.S. & C. Å. Arnesen (2016b). Arbeidsgivers vurdering av nyansatte med høyere utdanning og fagskoleutdanning: Underveisrapport, første delrapport. Arbeidsnotat 16/2016. Oslo: NIFU.
- Støren, L.A., Nesje, K., Salvanes, K.V., Arnesen, C.Å., I. Reymert (2018). *Kompetanseutnyttelse blant mastere to-tre år etter eksamen. Resultater fra Spesialkandidatundersøkelsen 2017*. Rapport 2/2018 Oslo:NIFU.
- Thune, T. & L. A. Støren (2015). Study and labour market effects of graduate students' interaction with work organisations during higher education: A cohort study. *Education + Training*, 57 (7): 702–722.
- Amundsen, G.Y., Damen, M.-L., Haakstad, J. & H.J. Karlsen (2017). *Underviserundersøkelsen 2016 En spørreundersøkelse til vitenskapelig ansatte innen utvalgte utdanningstyper om utdanningskvalitet*. NOKUTs utredninger og analyser 1-2017. Oslo: NOKUT.
- Vabø, A. (2017). En melding for større kvalitetsforskjeller i norsk høyere utdanning? *Forskningsspolitikk*, 1(40): 10-12.
- Verhaest, D. & R. van der Velden (2013). Cross-country Differences in Graduate Overeducation. *European Sociological Review*, 29 (3): 642–653.
- Villund, O. (2008). Riktig yrke etter utdanning? En registerbasert undersøkelse om kompetanse og arbeidsoppgaver hos ansatte med innvandrerbakgrunn. Rapport 2008/37. Oslo–Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.
- Villund, O. (2010). Overkvalifisering blant innvandrere. En registerbasert undersøkelse for perioden 2007-2009. Rapport 2010/28. Oslo–Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.
- Wiborg, Ø. (2006). Suksess i arbeidsmarkedet blant høyt utdannede innvandrere. Betydningen av jobbkompetanse, sosiale nettverk og diskriminering for inntekt. *Sosiologisk Tidsskrift* 14(3): 276–297.

Wiers-Jenssen, J., Arnesen, C.Å. & L.A. Støren (2012). *Kandidatundersøkelsen – design, utviklingsmuligheter og internasjonale perspektiver*. Arbeidsnotat 7/2012. Oslo: NIFU.

Wiers-Jenssen, J., Støren, L.A. & C. Å. Arnesen (2014). *Kandidatundersøkelsen 2013. Mastergradsutdannedes arbeidsmarkedssituasjon og vurdering av utdanningen et halvt år etter fullført utdanning*. Rapport 17/2014. Oslo: NIFU.

Vedlegg

Vedlegg 1: Nærmere om datainnsamlingen

I de tilsendte dataene fra NSD, som omfattet **11017** kandidater, fjernet vi først personer som ikke var uteksaminert med en mastergrad, og heller ikke som cand. psychol. eller cand. theol., som vi skulle ha med i tillegg til masterne. De vi fjernet, gjaldt en del videreutdanninger, og det gjaldt for eksempel leger.²⁸ I tillegg fjernet vi kandidater fra Handelshøyskolen BI. Når det gjelder kandidatene fra BI, så er det slik at BI alltid er blitt forespurt om å delta i Kandidatundersøkelsen, men BI har ikke ønsket å delta for at undersøkelsen ikke skal konkurrere med deres egne undersøkelser. Siden vi denne gang hadde fått kontaktinformasjon til kandidatene fra NSD, vurderte vi å henvende oss til BI på nytt med tanke på å benytte disse kontaktopplysningene. Vi fant imidlertid at kandidatopplysningene fra BI var svært usikre. Mange framstod som ikke å ha fullført en mastergrad. Vi kontaktet NSD om dette, og de bekreftet at det var stor usikkerhet rundt disse tallene. For ikke å forsinke datainnsamlingen, som alltid foregår i siste halvdel av november for undersøkelsene et halvt år etter eksamen, fant vi at vi måtte la dette spørsmålet ligge, og la være å gjøre flere forsøk på å inkludere kandidater fra BI i undersøkelsen.

Etter dette, stod vi igjen med **9759** kandidater som vi sendte til Skattedirektoratet for «adressevask». Vi trengte oppdaterte *post*adresser til alle, fordi vi ikke hadde e-postadresser til alle, ikke visste om e-postadressen vi hadde var gyldig, og uansett ønsket å ha en henvendelse med vanlig post til alle. Som også i tidligere undersøkelser var enkelte uten norsk personnummer eller annen gyldig kontaktinformasjon. Disse trekkes ut av undersøkelsen. Det viste seg også, i tråd med tidligere undersøkelser, at mange hadde *utvandret* (288 personer). Vår erfaring er at kandidater bosatt i utlandet er vanskelig å nå. Dessuten skal undersøkelsen belyse tilpasningen til det *norske* arbeidsmarkedet.

²⁸ Medisinstudentene har aldri vært inkludert i halvtårsundersøkelsene. Årsaken til dette er først og fremst at de er i turnustjeneste på dette tidspunktet, noe som innebærer at de strengt talt ikke har fullført utdanningen.

Etter at utvandrede og andre uten gyldig kontaktinformasjon, i alt 370 personer, var trukket fra, stod vi igjen med **9388** kandidater som fikk tilsendt email eller brev om undersøkelsen.

Under innsamlingen erfarte vi at ytterligere 38 personer måtte ekskluderes fra undersøkelsen. Dette gjaldt hovedsakelig personer som vi ikke kunne nå verken med email eller brev, og som således ikke inngår i grunnlaget vi beregner svarprosent for. Enkelte av disse oppga også at de ikke hadde blitt uteksaminert våren 2017.

På samme måte som når vi tidligere har innhentet kontaktopplysninger fra lærestedene, samlet NSD inn data om mastere (og tilsvarende) fra vårsemester 2017. Vårsemesteret var definert til å være fra 1. februar til 31. august. Det var altså slike data som ble tilsendt NIFU. Sammen med dataene fulgte opplysninger om år og måned graden ble tatt, og år og måned vitnemål ble utstedt. Kandidatene ble også bedt om å oppgi dette i spørreskjemaet. Ofte stemmer ikke opplysningene overens. Det er for så vit naturlig når det gjelder vitnemål, som ofte gis en stund etter at eksamen er overstått. Vi har etter beste skjønn fjernet personer fra undersøkelsen som vi anser ikke å tilhøre vårsemesteret 2017.

Vi er imidlertid ikke sikre på hvorvidt «grad måned» refererer til tidspunkt for sensur, eller tidspunkt for innlevering av masteroppgave.

En nærmere gjennomgang av uteksamineringstidspunkt, gjorde at vi trakk fra enda flere personer, både fra populasjonen (bruttoutvalget) og fra nettoutvalget av besvarte. Det omfattet 193 personer av bruttoutvalget.^{29,30} Vi stod da igjen med et utvalg på **9157** personer, hvorav **4604** har svart på undersøkelsen, noe som utgjør en svarprosent på 50,3.

Det viser seg at fordelingen av uteksamineringstidspunkt (måned) etter vår gjennomgang, gir en fordeling som samsvarer godt med 2013- og 2015-undersøkelsene med hensyn til tidlig/«normalt» uteksamineringstidspunkt. 90 prosent i 2017-undersøkelsen ble uteksaminert i mai eller senere (10 prosent før mai). Også i 2015-undersøkelsen var 10 prosent uteksaminert før mai, i 2013-undersøkelsen 9 prosent. Vi omtaler for enkelthets skyld resultatene som å gjelde for ca. «et halvt år etter eksamen», selv om det for noen har gått lengre tid (for enkelte litt mindre tid enn et halvt år).

Det var i alt 5031 personer som åpnet undersøkelsen. Av disse er 4604 besvarelser benyttet i denne rapporten, og 427 fjernet. De fleste av disse 427 ble fjernet fordi det var for få spørsmål som var besvart, slik at vi har regnet dem som

²⁹ De 193 personene vi trakk ut pga. «feil år», gjaldt alle som i registerdataene fra NSD stod med «grad år» i 2015 eller tidligere, eller at grad år var 2016 og grad måned var før desember 2016. Vi beholdt imidlertid ikke alle som stod med grad måned desember 2016, ikke de av dem som også hadde fått vitnemål før årsskiftet 2017

³⁰ Dette er i tråd med vår tidligere praksis når det har vært usikkerhet rundt uteksamineringstidspunkt i de dataene vi da hadde fått fra lærestedene.

ubesvart. I tillegg ble enkelte fjernet fordi de også var fjernet fra bruttofilen på grunn av feil uteksamineringsår. Vi valgte å beholde respondenter som hadde svart på *alle* spørsmål i to større spørsmålsbatterier i begynnelsen av skjemaet, eller som hadde svart på spørsmål om arbeidsstyrkedeltaking og jobbsøking lenger bak i skjemaet. Av de 4604 som da ble regnet som besvart, er det imidlertid noen (160 personer, 3,5 prosent av de besvarte) som ikke har svart på spørsmål om arbeidsstyrkedeltaking. Om disse fratrekkes, er svarprosenten 48,5, som må regnes som en god oppslutning om undersøkelsen.

Vedlegg 2: Uteksaminerte, svarere og svarprosent

Tabell V.1 Antall uteksaminerte mastergradskandidater / høyere grads kandidater, vårkull 2003–2017

	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
Totalt*	3014	3645	5994	5419	6221	6747	7719	9157
Humanistiske og estetiske fag	523	630	1212	850	909	854	938	1070
Av disse:								
Språkutdanninger	124	126	210	114	107	124	118	163
Litteratur- og bibliotekutdanninger	26	45	95	56	59	49	59	45
Historisk-filosofiske utdanninger	179	245	481	301	350	272	275	294
Religionsutdanninger	74	75	143	105	101	108	151	137
Musikk, dans og drama	63	68	139	127	128	150	178	180
Bildende kunst og kunsthåndverk	51	69	136	142	154	143	128	177
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	174	290	447	478	538	661	978	1114
Av disse:								
Samfunnsfag	526	648	1068	809	854	929	970	1128
Av disse:								
Statsvitenskapelige fag	121	197	274	217	233	307	290	338
Sosiologiske fag	80	66	125	53	68	45	45	32
Samfunnsgeografiske fag	37	54	61	30	38	47	59	45
Samfunnsøkonomiske fag	63	69	85	93	107	95	117	105
Medie- og informasjonsfag	42	74	102	96	103	116	91	123
Psykologiske fag	131	111	207	210	218	194	248	267
Sosialantropologiske fag	52	66	180	67	53	46	51	35
Juridiske fag	396	315	490	447	494	544	486	720
Økonomisk-administrative fag	94	225	527	710	969	1097	1328	1603
Naturvitenskapelige og tekniske fag	975	1163	1577	1364	1615	1727	1958	2054
Av disse:								
Biologiske fag	175	179	294	253	262	275	275	318
Fysiske og kjemiske fag	164	112	157	164	208	268	242	301
Matematikk og statistikk	28	68	68	68	60	51	88	53
Informasjons- og datateknologi	191	311	321	193	180	170	266	325
Utdanninger i elektrofag, mekaniske fag og maskinfag	156	226	287	245	329	381	410	317
Geofag	50	80	123	106	156	116	134	147
Bygg- og anleggsgfag	130	143	210	222	257	313	322	290
Andre naturvitenskapelige og tekniske fag	64	33	99	92	153	139	207	283
Helse- og sosialfag	228	244	523	601	748	686	773	1081
Av disse:								
Pleie- og omsorgsfag	26	21	88	45	42	47	79	239
Sosialfag				38	84	81	105	108
Tannhelsefag	56	56	77	89	101	97	82	114
Apotekfag	24	28	32	96	86	96	106	88
Veterinærfag	41	22	32	45	33	34	28	39
Andre helse- og sosialfag	27	64	109	168	257	289	328	421

Tabell V.1 (forts.) Antall uteksaminerte mastergradskandidater / høyere grads kandidater, vårkull 2003–2017

	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
Idrettsfag	38	39	103	83	105	139	165	133
Primærnæringsfag	75	79	95	96	55	55	62	100
Samferdsels-, sikkerhets- og andre servicefag**						49	50	154

* I populasjonen av kandidater er fratrukket personer som er utvandret som ikke skulle være med i undersøkelsen («ekskludert»). I 2013, 2015 og 2017 er også en liten gruppe av andre «ekskluderte» fratrukket, det vil si personer vi ikke kunne nå med undersøkelsen, se kapittel 1. ** Kandidater i samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag er ikke spesifisert som undergruppe før 2013, siden kandidattallet var lavt. De er med i totaltallene alle år. I 2017 er mastere fra Politihøgskolen og Forsvarets høgskole med i denne gruppen (i alt 21 uteksaminerte, 13 besvarte).

Tabell V.2 Kandidater i alt og kandidater som besvarte undersøkelsen. Vårkull 2017

	Populasjon*	Ved undersøkelsen svarte	Svarprosent
Totalt	9157	4604	50,3
Humanistiske og estetiske fag	1070	526	49,2
Av disse:			
Språkutdanninger	163	88	54,0
Litteratur- og bibliotekutdanninger	45	21	46,7
Historisk-filosofiske utdanninger	294	150	51,0
Religionsutdanninger	137	68	49,6
Musikk, dans og drama	180	74	41,1
Bildende kunst og kunsthåndverk	177	84	47,5
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	1114	590	53,0
Av disse:			
Allmennlærerutdanninger	128	53	41,4
Fag- og yrkeslærerutdanninger	322	161	50,0
Utdanninger i pedagogikk	552	320	58,0
Samfunnsfag	1128	628	55,7
Av disse:			
Statsvitenskapelige fag	338	222	65,7
Sosiologiske fag	32	21	65,6
Samfunnsgeografiske fag	45	22	48,9
Samfunnsøkonomiske fag	105	57	54,3
Medie- og informasjonsfag	123	75	61,0
Psykologiske fag	267	132	49,4
Sosialantropologiske fag	35	16	45,7
Juridiske fag	720	366	50,8
Økonomisk-administrative fag	1603	742	46,3
Naturvitenskapelige og tekniske fag	2054	935	45,5
Av disse:			
Biologiske fag	318	157	49,4
Fysiske og kjemiske fag	301	140	46,5
Matematikk og statistikk	53	28	52,8
Informasjons- og datateknologi	325	150	46,2
Utdanninger i elektrofag, mekaniske fag og maskinfag	317	130	41,0
Geofag	147	76	51,7
Bygg- og anleggsgfag	290	114	39,3
Andre naturvitenskapelige og tekniske fag	283	131	46,3
Helse- og sosialfag	1081	622	57,5
Av disse:			
Pleie- og omsorgsfag	239	133	55,6
Sosialfag	108	57	52,8
Tannhelsefag	114	56	49,1
Apotekfag	88	48	54,5
Veterinærfag	39	19	48,7
Andre helse- og sosialfag	421	268	63,7
Idrettsfag	133	61	45,9
Primærnæringsfag	100	58	58,0
Samferdsels-, sikkerhets- og andre servicefag	154	76	49,4

Tabell V.3 Fordeling av populasjon og besvarte etter kjønn og faggruppe

	Populasjonen			Besvarte		
	Menn	Kvinner	N (=100%)	Menn	Kvinner	N (=100%)
Humanistiske og estetiske fag	36,4	63,6	1070	33,7	66,3	526
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	24,2	75,8	1114	19,2	80,8	590
Samfunnsfag	38,6	61,4	1128	36,9	63,1	628
Juridiske fag	32,1	67,9	720	29,2	70,8	366
Økonomisk-administrative fag	46,9	53,1	1603	45,8	54,2	742
Sivilingeniører (master i teknologi)	71,2	28,8	869	68,6	31,4	347
Realister/naturvitere	54,6	45,4	1185	51,2	48,8	588
Helse- og sosialfag	15,4	84,6	1081	14,0	86,0	622
Idrettsfag	54,9	45,1	133	45,9	54,1	61
Primærnæringsfag	46,0	54,0	100	43,1	56,9	58
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	70,8	29,2	154	72,4	27,6	76
Total	40,8	59,2	9157	37,0	63,0	4604

Om vi sammenlikner de brede fagområdene (Tabell V.2) ser vi at svarprosenten ikke er spesielt lav i noen av dem. Lavest svarprosent er det i naturvitenskapelige og tekniske fag og økonomisk-administrative fag (begge 46 prosent), noe som er vanlig i disse undersøkelsene. Høyest svarprosent er det i helse- og sosialfag, samfunnsfag, pedagogiske fag og primærnæringsfag, noe som også er vanlig i disse undersøkelsene. Svarmønsteret er altså slik det pleier å være. Den gruppen som har høyest ledighet (naturvitenskapelige og tekniske fag) har altså noe lavere svarprosent enn de øvrige, og to grupper med lav arbeidsledighet (helse- og sosialfag og pedagogiske fag) har høy svarprosent. Begge deler bidrar isolert sett til å trekke den totale andelen arbeidsledige noe ned, siden disse faggruppene er meget store. Det er altså ikke sannsynlig at den noe ulike svartilbøyeligheten i faggruppene bidrar til at vi har målt for høy arbeidsledighet totalt, snarere kan det være en motsatt tendens.

Som vanlig i disse og liknende undersøkelser, besvarer kvinner undersøkelsen noe oftere enn menn, og andelen kvinner er derfor noe høyere blant de besvarte enn i populasjonen (tabell V.3). Overrepresentasjonen av kvinner blant de besvarte gjelder alle faggruppene, med unntak av samferdsels- og sikkerhetsfag og økonomiske- og administrative fag (der det er liten forskjell). Det er også ubetydelig forskjell i samfunnsfag. De to fordelingene er generelt såpass like at det ikke er snakk om noen betydelige avvik. Kvinner har lavere arbeidsledighet enn menn. Større svartilbøyelighet blant kvinner, bidrar altså til å trekke den totale arbeidsledigheten noe ned.

Tabell V.4 Fordeling av populasjon og besvarte etter alder og faggruppe. Horisontal presentering av alder, samt gjennomsnittsalder

	Populasjonen					Besvarte				
	24 år eller yngre	25-29 år	30-34 år	35 år og eldre	Gjennomsnittsalder	24 år eller yngre	25-29 år	30-34 år	35 år og eldre	Gjennomsnittsalder
Humanistiske og estetiske fag	5,4	50,7	20,3	23,6	31,9	5,5	50,6	18,8	25,1	32,1
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	10,8	51,1	10,1	28,1	31,9	10,5	47,6	9,5	32,4	32,8
Samfunnsfag	7,4	61,9	13,6	17,2	30,2	8,3	61,3	12,7	17,7	30,3
Juridiske fag	13,9	70,8	8,3	6,9	27,7	15,0	71,0	6,3	7,7	27,7
Økonomisk-administrative fag	12,0	53,7	10,9	23,3	30,9	12,1	48,4	10,6	28,8	32,0
Sivilingeniører (master i teknologi)	13,2	68,9	12,4	5,4	27,4	13,3	67,1	13,0	6,6	27,7
Realister/naturvitere	13,2	62,6	13,7	10,5	28,3	11,6	65,0	11,4	12,1	28,5
Helse- og sosialfag	7,4	37,6	15,4	39,6	34,3	7,6	33,6	14,6	44,2	35,1
Idrettsfag	12,0	63,2	15,8	9,0	28,3	11,5	52,5	21,3	14,8	29,5
Primærnæringsfag	8,0	70,0	17,0	5,0	27,8	10,3	63,8	22,4	3,4	27,6
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	7,8	42,2	21,4	28,6	31,5	5,3	39,5	17,1	38,2	32,8
Total	10,3	56,2	13,4	20,1	30,5	10,1	53,7	12,6	23,6	31,1

Gjennomsnittsalderen innenfor hver av faggruppene blant de besvarte, er svært lik gjennomsnittsalderen i tilsvarende grupper i populasjonen. Heller ikke når det gjelder fordelingen av aldersgruppene, er det noen påfallende avvik. Vi merker oss imidlertid at den eldste aldersgruppen blant svarerne er noe overrepresentert blant svarerne. Svartilbøyeligheten er noe større blant de eldste enn blant de i den mest typiske aldersgruppen (25-29 år). Det er særlig de som er over 40 år, som har høy svarprosent. I denne aldersgruppen er arbeidsledigheten lavest, slik at den noen høyere svartilbøyeligheten blant de eldste bidrar ikke til å øke det gjennomsnittlige nivået på arbeidsledigheten, snarer til å redusere det.

Oppsummert ser vi ikke noen betydelige skjevheter i materialet. Et noe ulikt svarmønster blant faggruppene, menn og kvinner og i ulike aldersgrupper kan imidlertid ha bidratt til at arbeidsledigheten totalt er målt noe lavere enn vi ville fått uten disse forskjellene.

Vedlegg 3: Svarprosent og arbeidsledighet før og etter påminnelser om å svare på undersøkelsen

Vi har delt inn svartilgangen i fire perioder etter når vi har sendt ut påminnelser om undersøkelsen. Dette har vi gjort for å undersøke hva påminnelsene har å bety for svarprosenten, men først og fremst for å undersøke betydningen av svarprosenten på undersøkelsens sentrale mål *arbeidsledighet*.

De fire periodene er:

1. Den første gjelder tiden før første påminnelse (fra 27. november til 17. desember 2017).
2. Den andre perioden er mellom første og andre påminnelse (18. desember 2017 til 4. januar 2018).
3. Den tredje er mellom andre og tredje påminnelse (5. til 29. januar 2018).
4. Den fjerde er etter 29. januar (tredje og siste) påminnelse fram til vi stengte undersøkelsen 21. februar 2018.

Svartilgangen i disse periodene var som vist i tabell V.5.

Tabell V.5 Svartilgang i ulike perioder

Periode	Antall	Prosent av besvarte	Svarprosent på tidspunktet
1. Første utsendelse	1958	42,5	21,4
2. Fra første til andre påminnelse	979	21,3	32,1
3. Fra andre til tredje påminnelse	1039	22,6	43,4
4. Etter tredje påminnelse	628	13,6	50,3
Total	4604	100,0	

Som en ser, hadde alle påminnelsene ganske stor innvirkning på svartilgangen. Andelen som var arbeidsledige (i prosent av arbeidsstyrken) varierte imidlertid nokså lite avhengig av hvor mange som hadde svart, se tabell V.6.

Tabell V.6 Arbeidsledighet etter hvor mange som hadde svart

	Andel arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken	N
Etter én utsendelse	9,0	1851
Etter to utsendelser	7,8	2752
Etter tre utsendelser	7,8	3716
Etter fire utsendelser	7,9	4289

* N er personer i arbeidsstyrken, og som har besvart spørsmål om sysselsetting, arbeidsledighet og arbeidssøking, og som har svart (i alt) etter hhv. en, to, tre og fire utsendelser

På den annen side varierte arbeidsledigheten mer avhengig av *når* kandidatene svarte. De som svarte *før* første påminnelse hadde høyest arbeidsledighet, og de som svarte *etter* første påminnelse hadde klart lavest arbeidsledighet, se tabell V.7.

Tabell V.7 Arbeidsledighet blant personer som svarte i ulike perioder

Periode	Andel arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken	N*
1. Svarte før første utsendelse	9,0	1851
2. Svarte etter første påminnelse, før andre påminnelse	5,5	901
3. Svarte etter andre påminnelse, før tredje påminnelse	7,8	964
4. Svarte etter tredje påminnelse	8,0	573
Total	7,9	4289

* N er personer i arbeidsstyrken, og som har besvart spørsmål om sysselsetting, arbeidsledighet og arbeidssøking, og som har svart enten *før* første påminnelse, mellom første og andre påminnelse, mellom andre og tredje påminnelse, eller *etter* tredje påminnelse.

Hadde vi stoppet innsamlingen etter første påminnelse, ville vi fått om lag samme totale arbeidsledighet (7,8%, se tabell V.6)) som det vi målte til slutt. Det var ganske høy arbeidsledighet blant dem som svarte først, som utgjør den største gruppen, men lav arbeidsledighet blant dem som svarte i andre runde, og i snitt blir arbeidsledigheten blant dem som svarte i første og andre runde den samme som den vi målte etterpå.

Om vi hadde stoppet innsamlingen etter første påminnelse, med i alt 32 prosent svar (se tabell V.5), hadde vi trolig hatt et representativt materiale siden tallgrunnlaget var stort, og siden vi da totalt hadde samme andel arbeidsledige som vi endte opp med til slutt. På den annen side ville vi da hatt usikrere tallgrunnlag for mange undergrupper. Vi anser det som viktig å ha størst mulig tallgrunnlag for undergrupper.

Forskjellen i målt arbeidsledighet avhengig av når en svarte på undersøkelsen, er i seg selv interessant. Arbeidsledigheten viser til samme tidspunkt (13.-19. november 2017), så det skal ikke ha noe å si. Vi antar imidlertid at når vi målte høyest arbeidsledighet blant dem som svarte først, kan det komme av at de arbeidsledige hadde en *noe større* innskytelse til å svare raskt. De som svarte etter første påminnelse, det vil si *i eller rundt juleferien*, er overrepresentert av sysselsatte. Det er ikke usannsynlig at vi her fikk en overrepresentasjon av sysselsatte blant svarerne fordi mange utsatte å svare til de fikk bedre tid (juleferie), eventuelt ser vi en kombinasjon av effekten av det å ha fått en påminnelse og at det var juleferie. De som svarte etter de to neste påminnelsene, er trolig som snittet av kandidater, og vi antar at de som ikke svarte, i store trekk er som snittet av kandidater.

Vedlegg 4: Nærmere om arbeidsledighet blant IKT-kandidater

Etter at NIFU publiserte tall om arbeidsledighet og mistilpasning i Arbeidsnotat 5/2018 (Støren 2018), har det vært særlig mange spørsmål knyttet til at vi målte en høy arbeidsledighet innenfor IKT-fag, samtidig med at ulike arbeidsgiver/bedriftsundersøkelser har omtalt et særlig behov for IKT-utdannede. Dette framstår som et paradoks, noe vi også har omtalt i kapittel 3, se avsnittene 3.4.2 og 3.4.3. Noen av spørsmålene har dreid seg om den høye arbeidsledigheten vi fant blant personer uteksaminert fra Universitetet i Oslo (se tabell 3.6), gitt at behovet for IKT-utdannede har framstått som særlig stort i Oslo. Et annet spørsmål har dreid seg om hvorvidt høy andel innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn blant IKT-utdannede forklarer den høye arbeidsledigheten generelt blant IKT-utdannede. Dette spørsmålet er reist på bakgrunn av at en vet at disse generelt har særlig høy risiko for arbeidsledighet. Et tredje spørsmål dreier seg om hvorvidt utdanningen har for svak arbeidslivsrelevans. Disse tre spørsmålene tar vi opp nedenfor.

Som nevnt i kapittel 3, vet vi ikke hvor kandidatene har søkt jobb.³¹ Det er imidlertid ikke urimelig å anta at de har søkt jobb i det fylket de bor et halvt år etter eksamen. De kan selvsagt også ha søkt jobb i andre fylker. Fordeler vi materialet etter både lærested, bostedsfylke og faggruppe, blir tallgrunnlaget svært lavt. Med forbehold om svært lavt tallgrunnlag, viser vi enkelte slike tall nedenfor. Vi konsentrerer oss først om IKT-kandidater våren 2017 fra Universitetet i Oslo (UiO).

Av alle IKT-kandidater uteksaminert fra UiO, og som tilhørte arbeidsstyrken (var sysselsatt eller arbeidsledig), bodde 65 prosent i Oslo et halvt år etter eksamen, og hele 82 prosent bodde i Oslo eller Akershus. Nedenfor ser vi på dem som bodde i Oslo, og dem som bodde utenfor Oslo (altså i landet for øvrig).

Tabell V.8 Kandidater i IKT-fag ved Universitet i Oslo. Arbeidsledighet etter bosted et halvt år etter eksamen. Prosent av arbeidsstyrken

	Bor ikke i Oslo et halvt år etter eksamen	Bor i Oslo et halvt år etter eksamen	Alle IKT-kandidater uteksaminert fra UiO
Andel arbeidsledig	(35,3)	9,4	18,4%
N	17	32	49

Vi må ta forbehold angående det svært lave tallgrunnlaget for kandidater (fra UiO) som bor utenfor Oslo. Men med dette forbeholdet, ser vi at det er en tendens til at arbeidsledigheten blant UiO-kandidatene i IKT er langt høyere blant dem som bor

³¹ Å ta inn slike spørsmål i undersøkelsen tar mye plass. Det er mange ønsker om hva som skal tas opp i kandidatundersøkelsene, herunder vurdering av kvaliteten på utdanningen, undervisningsmetoder, læringsutbytte, samarbeid med arbeidslivet, bakgrunnsinformasjon om kandidatene osv. NIFU må begrense tallet på spørsmål som stilles, og ikke overlesse skjemaet med spørsmål. Da belaster vi respondentene for mye, og vi risikerer lavere oppslutning om undersøkelsen. I hver undersøkelse vurderer vi derfor nøye hvilke nye spørsmål vi kan ta med, siden nye større spørsmålsbatterier vil medføre at «gamle» spørsmål bør tas ut.

utenfor Oslo, enn blant dem som bor i Oslo. Dette kan, som sagt med det nevnte forbeholdet, tyde på en større etterspørsel etter denne faggruppen i Oslo enn ellers i landet.

Det er mye som tyder på at dette er et riktig bilde. Om vi ser på *alle* IKT-kandidatene, finner vi at arbeidsledigheten er mye lavere blant dem som bor i Oslo enn blant de øvrige, se tabell V.9. Slik er det imidlertid ikke for de øvrige kandidatene (det vil si når alle andre kandidater enn IKT-kandidater er slått sammen). Der er arbeidsledigheten den samme i Oslo som i landet ellers. Det synes altså å være tydelig at bosted har større betydning for IKT-kandidatene enn lærested. Bosted har også langt større betydning for IKT-kandidater enn for andre kandidater, når de sistnevnte ses samlet.

Tabell V.9 Arbeidsledighet etter bosted et halvt år etter eksamen. Kandidater i IKT-fag og andre kandidater. Prosent av arbeidsstyrken

	IKT-fag		Alle utenom IKT-fag		Alle kandidater		
	Bor ikke i Oslo et halvt år etter eksamen	Bor i Oslo et halvt år etter eksamen	Bor ikke i Oslo et halvt år etter eksamen	Bor i Oslo et halvt år etter eksamen	Bor ikke i Oslo et halvt år etter eksamen	Bor i Oslo et halvt år etter eksamen	Alle kandidater
Andel arbeidsledige	19,3	6,9	7,7	7,5	8,0	7,5	7,9
N	83	58	3015	1133	3098	1191	4289

Siden vi må anta at bosted i stor grad er bestemmende for hvor man søker jobb, er det tydelig at *det er langt vanskeligere for IKT-kandidatene å få jobb utenom Oslo enn i Oslo*. Dette kan også bety at når arbeidsgivere uttrykker et udekket behov for IKT-kompetanse, så gjelder dette Oslo-regionen i langt større grad enn i landet for øvrig.

Det andre spørsmålet som har vært reist knyttet til arbeidsledighet i IKT-fag, dreier seg om *innvandringsbakgrunn*. Har det betydning at det er mange innvandrere innenfor fagfeltet? Tallgrunnlaget gjør det vanskelig å fordele kandidatene i IKT-fag for ett kull etter innvandringsbakgrunn. Vi omtaler her bare innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn, siden det er den største av innvandrergruppene, og for øvrig også har høyest arbeidsledighet. Av kandidater i IKT-fag i 2017-undersøkelsen (som tilhører arbeidsstyrken), utgjorde innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn 13 prosent. Av alle andre kandidater, utgjorde de 6 prosent. De er altså overrepresentert blant IKT-kandidatene, slik de også er innenfor det teknisk-naturvitenskapelige fagfeltet generelt (se kapittel 3, tabell 3.14). Innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn i IKT-fag har også høyere arbeidsledighet enn personer uten innvandringsbakgrunn i IKT-fag (se tabell V.10 nedenfor). Det betyr imidlertid ikke at arbeidsledigheten blant innvandrere i IKT-fag betyr spesielt mye for arbeidsledigheten i akkurat denne faggruppen, se tabellene nedenfor.

Med forbehold om lavt grunnlagstall viser vi først tallene for 2017-undersøkelsen.

Tabell V.10 Arbeidsledighet etter innvandringsbakgrunn. Kandidater i IKT-fag og andre kandidater. 2017-undersøkelsen. Prosent av arbeidsstyrken

	Ikt-fag		Alle andre fag	
	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrere	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrere
Andel arbeidsledige	12,4	(17,6)	6,3	24,4
N	97	17	3375	250

Selv om vi må ta forbehold om lavt grunnlagstall for ikke-vestlige innvandrere i IKT-fag, tyder ikke resultatene på at disse rammes spesielt av arbeidsledighet sammenliknet med andre faggrupper. Forskjellen i arbeidsledighet mellom innvandrere og kandidater uten innvandringsbakgrunn, er større for andre fag (når de ses samlet) enn i IKT-fag. Arbeidsledigheten blant kandidater *uten* innvandringsbakgrunn er langt høyere i IKT-fag enn i andre fag (når disse ses samlet), mens det faktisk framstår som motsatt blant innvandrerne. Den sistnevnte tendensen må imidlertid tas med stort forbehold. Forskjellen er ikke signifikant, fordi tallgrunnlaget for innvandrerne (17 personer) er svært lavt. På den annen side har vi heller ikke noen holdepunkter for at innvandrerne i IKT-fag rammes særskilt (sammenliknet med andre fag), og heller ikke for at det er arbeidsledigheten blant innvandrerne som er forklaringen på den generelt høye arbeidsledigheten i IKT-fag i 2017.

For å få sikrere indikasjoner på dette, har vi slått sammen tall for 2013-, 2015- og 2017-undersøkelsen. Vi må da huske på at arbeidsledigheten generelt i IKT-fag var lavere i 2013 og 2015 enn i 2017 (se tabell 3.6).

Tabell V.11 Arbeidsledighet etter innvandringsbakgrunn. Kandidater i IKT-fag og andre kandidater. 2013-, 2015 og 2017-undersøkelsen slått sammen. Prosent av arbeidsstyrken

	Ikt-fag		Alle andre fag	
	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrere	Uten innvandringsbakgrunn	Ikke-vestlig innvandrere
Andel arbeidsledige	8,7	24,4	6,6	21,7
N	231	41	9131	628

Arbeidsledigheten er betydelig høyere blant ikke-vestlige innvandrere i IKT-fag enn blant dem uten innvandringsbakgrunn, men tilsvarende forskjell finner vi også for andre fag. Tallgrunnlaget for innvandrere i IKT-fag per kull er for lavt til at vi kan trekke noen konklusjoner om forskjeller mellom de enkelte årene.

Det tredje spørsmålet vi nevnte innledningsvis, dreier seg om utdanningens arbeidslivsrelevans. Her har vi opplysninger om kandidatenes egen vurdering, det

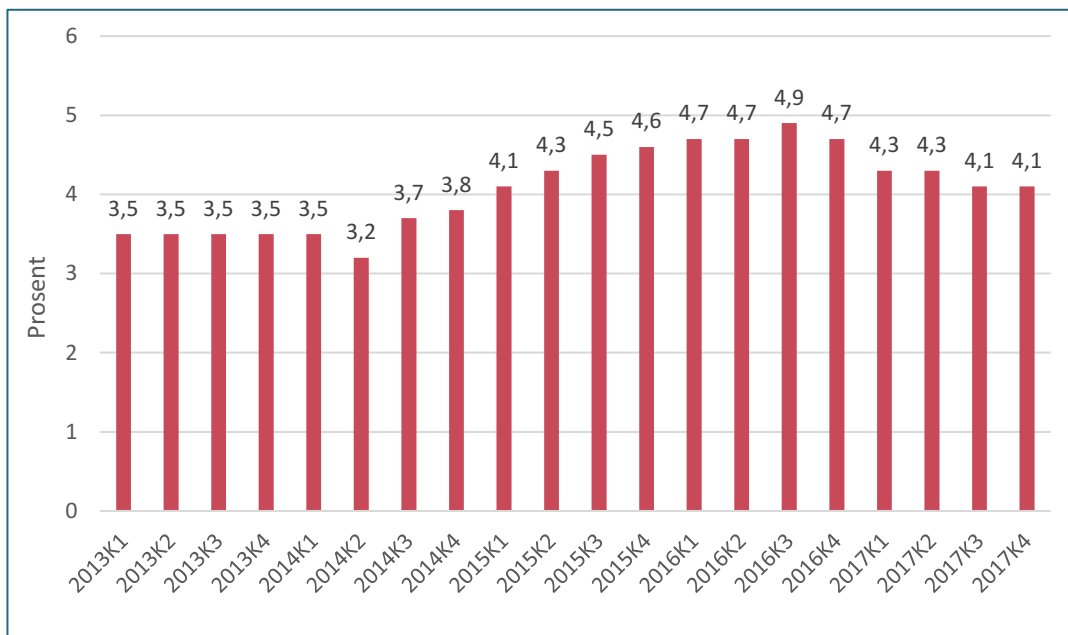
vil si svar på spørsmålet om i hvilken grad de er tilfredse med utdanningens relevans for arbeidslivet, se tabell V.12.

Tabell V.12 Vurdering av utdanningens arbeidslivsrelevans

	IKT-kandidater		Alle naturvitenskapelige og tekniske fag		Alle andre fagfelt	
	2015	2017	2015	2017	2015	2017
Andel svært fornøyd med utdanningens arbeidslivsrelevans	48,4%	44,0%	33,6%	32,0%	41,0%	39,9%
Andel litt eller svært fornøyd med utdanningens arbeidslivsrelevans	83,1%	75,3%	72,9%	71,7%	76,6%	75,4%

IKT-kandidatene er mer fornøyd med utdanningens arbeidslivsrelevans enn andre mastere i naturvitenskapelige og tekniske fag (tabell V.12). Det som imidlertid er litt slående, er at IKT-kandidater fra 2017 synes å vurdere utdanningen som mindre positiv enn IKT-kandidater fra 2015. Det skal legges til at forskjellen mellom 2015 og 2017 ikke er statistisk signifikant på grunn av lavt tallgrunnlag for IKT-kandidater. Med dette forbeholdet, vil vi peke på at vi ikke finner en tilsvarende nedgang for andre mastere i naturvitenskapelige og tekniske fag, og heller ikke for andre fagfelt.

Vedlegg 5: Andre tabeller og figurer

Figur V.1 Arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken per kvartal, 2013 – 2017

Kilde: AUKU, SSB (2018a).

Tabell V.13 Mistilpasning blant menn og kvinner i naturvitenskapelige og tekniske fag

	Menn				Kvinner			
	Arbeidsledig	Under-sysselsatt	Ufrivillig irrelevant arbeid	Mistilpasset i alt	Arbeidsledig	Under-sysselsatt	Ufrivillig irrelevant arbeid	Mistilpasset i alt
Biologiske fag	20,8	9,4	11,3	41,5	14,4	7,8	16,7	38,9
Fysiske og kjemiske fag	28,4	4,5	14,9	47,8	6,6	3,3	14,8	24,6
Informasjons- og datateknologi	16,3	1,9	2,9	21,2	8,1	8,1	8,1	24,3
Utdanninger i elektrofag, mekaniske fag og maskinfag	20,0	2,2	7,8	30,0	5,7	5,7	2,9	14,3
Geofag	27,3	6,1	18,2	51,5	0	23,3	16,7	40,0
Bygg- og anleggsgfag	15,2	0	2,2	17,4	4,8	0	1,6	6,3
Totalt*	19,7	3,7	7,0	30,3	8,5	6,7	10,4	25,6

* I andelene for «totalt» er medregnet matematikk og statistikk, fabrikasjon og utvinning (ikke vist i tabellen pga. av lave grunnlagstall) og andre naturvitenskapelige og tekniske fag

Tabell V.14 Læresteder. Samlet mistilpasning og gjennomsnittsalder

Læresteder sortert økende gjennomsnittsalder på kandidatene	Gjennomsnittsalder	Læresteder sortert synkende andel mistilpassede	Samlet prosentandel mistilpassede
Norges handelshøgskole	27,7	Norges Idrettshøgskole	36,4
Norges idrettshøgskole	27,8	Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NMBU	27,4
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NMBU	27,9	Små private læresteder	26,3
Universitetet i Bergen	28,3	Universitetet i Agder	25,1
Norges musikkhøgskole	29,2	Universitetet i Oslo	24,1
Universitetet i Oslo	29,3	Kunsthøgskolen i Oslo	23,5
Høgskolen i Molde – Vitensk. høgskole i logistikk	29,6	Universitetet i Bergen	23,3
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	29,6	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	22,8
Universitetet i Tromsø-Norges arktiske universitet	30,5	Universitetet i Tromsø-Norges arktiske universitet	22,0
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	30,7	Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	21,1
Kunsthøgskolen i Oslo	30,8		
Universitetet i Agder	31,2	Universitetet i Stavanger	18,8
Universitetet i Stavanger	33,0	Universitetet i Sørøst-Norge	18,8
Små private læresteder	34,3	Høgskolen i Molde – Vitensk. høgskole i logistikk	17,6
OsloMET - Storbyuniversitetet	35,4	Høgskolen i Innlandet	15,2
Høgskolen i Volda	35,8	Høgskolen i Volda	13,6
Nord universitet	36,4	Nord universitet	13,3
Universitetet i Sørøst-Norge	36,8	Det teologiske Menighetsfakultet	12,9
Høgskolen i Innlandet	38,0	Norges Musikkhøgskole	12,0
Det teologiske Menighetsfakultet	38,2	OsloMET - Storbyuniversitetet	10,8
Høgskolen på Vestlandet	38,3	Høgskolen på Vestlandet	10,8
Div. statlige høgskoler	39,6	VID vitenskapelige høgskole	10,4
VID vitenskapelige høgskole	41,8	Norges handelshøgskole	9,7
Høgskolen i Østfold	43,2	Høgskolen i Østfold	2,7
Totalt	31,1	Totalt	20,8

Tabell V.15 Binomisk logistisk regresjon av sannsynligheten for å være arbeidsledig. 2017-undersøkelsen

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	B	S.E.	B	S.E.	B	S.E.
Ikke-vestlig innvandrere	1,505	0,160	1,460	0,161	1,311	0,175
Vestlig innvandrere	0,770	0,243	0,817	0,244	0,775	0,258
Født i Norge av innvandrereforeldre	0,784	0,364	0,726	0,365	0,415	0,374
Karakterer (A=5) (E=1)			-0,265	0,078	-0,251	0,083
Kvinne (=1)					-0,534	0,125
Alder					0,138	0,091
Alder kvadrert					-0,002	0,001
Relevant arbeid før uteksaminering					-0,940	0,133
Faggrupper (samfunnsfag er referansegruppe):						
Pedagogiske fag					-0,854	0,291
Humanistiske og estetiske fag					-0,284	0,241
Økonomisk-administrative fag					-0,498	0,223
Juss					-0,132	0,245
Realfag					0,148	0,195
Sivilingeniør					0,104	0,218
Helse- og sosialfag					-0,756	0,277
idrett					-1,353	1,025
Primærnæring, samferdsel etc.					-0,489	0,383
Konstant	-2,681	0,067	-1,686	0,297	-2,643	1,599
Nagelkerke R Square	0,044		0,050		0,148	
N=antall observasjoner	4446					

Koeffisienter i uthevet skrift er signifikante på nivå $p < 0,05$. Koeffisienter i kursiv og uthevet skrift er signifikante på nivå $p < 0,10$.

Kommentar til tabellen. Her ser det ut som sivilingeniører og realister ikke har signifikant høyere arbeidsledighet enn samfunnsvitere, som er referansegruppen i analysen (men klart høyere enn økonomisk-administrative fag, pedagogiske fag og helse- og sosialfag). Grunnen til at det i analysen i tabell V.10 ikke er signifikant effekt av det å være realist eller sivilingeniør, er dels at vi har valgt en referansegruppe (samfunnsvitere) som ligger nokså nær sivilingeniører og realister i andel arbeidsledige. Imidlertid er andre forhold viktigere. Kontroll for innvandringsbakgrunn, reduserer i noen grad effekten av det å være realist eller sivilingeniør. Det har også betydning for effekten av det å være realist eller sivilingeniør at vi har kontrollert for tidligere relevant arbeidserfaring og alder. Å kontrollere for dette, reduserer effekten av å tilhøre faggruppene sivilingeniør og realist, siden de i mindre grad enn de øvrige har relevant arbeidserfaring før uteksaminering og er yngre enn snittet.

Tabell V.16 Binomisk logistisk regresjon av sannsynligheten for å være arbeidsledig. Naturvitenskapelige og tekniske fag, og alle andre fagfelt samlet

	Naturvitenskapelige og tekniske fag		Alle andre fagfelt	
	B	S.E.	B	S.E.
Kvinne (=1)	-0,935	0,227	-0,367	0,151
Alder	-0,071	0,183	0,191	0,110
Alder kvadrert	0,001	0,003	-0,003	0,002
Relevant arbeid før uteksaminering	-1,003	0,236	-1,010	0,161
Karakterer (A=5) (E=1)	-0,469	0,140	-0,090	0,102
Ikke-vestlig innvandrer	1,378	0,282	1,366	0,229
Vestlig innvandrer	0,655	0,462	0,895	0,306
Født i Norge av innvandrerforeldre	-0,991	1,050	0,837	0,401
Konstant	1,817	3,124	-4,529	1,898
Nagelkerke R Square	0,160		0,101	
N=antall observasjoner	857		3383	

Koeffisienter i uthevet skrift er signifikante på nivå $p < 0,05$. Koeffisienter i kursiv og uthevet skrift er signifikante på nivå $p < 0,10$.

Tabell V.17 Regresjonsanalyse av logaritmen til lønnen, for ulike faggrupper

	Humanister		Samfunnsvitere		Jurister	
	B	S. E.	B	S. E.	B	S. E.
Konstant	10,211	0,113	10,156	0,097	10,042	0,106
Kvinne	-0,038	0,040	-0,057	0,026	-0,054	0,026
Alder	0,010	0,002	0,014	0,002	0,010	0,002
Relevant arbeid før uteksaminering	-0,022	0,040	0,039	0,027	-0,010	0,024
Karakterer (A, best=5)	0,014	0,022	-0,001	0,019	0,071	0,020
Ikke-vestlig innvandrere	-0,247	0,104	-0,064	0,064	0,066	0,077
Vestlig innvandrere	-0,047	0,068	-0,066	0,062	-0,046	0,100
Født i Norge av innvandrerefor-eldre	-0,025	0,164	0,082	0,109	0,001	0,123
Arbeider i privat sektor	0,010	0,039	-0,015	0,026	0,002	0,024
Justert R2	0,124		0,268		0,111	
N	163		327		216	
	Økonomisk-administrative fag		Realfag		Sivilingeniører	
	B	S. E.	B	S. E.	B	S. E.
Konstant	9,925	0,079	10,107	0,091	9,934	0,119
Kvinne	-0,059	0,020	-0,014	0,022	0,028	0,027
Alder	0,017	0,001	0,010	0,002	0,017	0,004
Relevant arbeid før uteksaminering	0,036	0,022	0,050	0,023	0,042	0,028
Karakterer (A, best=5)	0,033	0,017	0,025	0,015	0,028	0,018
Ikke-vestlig innvandrere	-0,131	0,077	-0,116	0,045	-0,063	0,053
Vestlig innvandrere	-0,077	0,078	0,031	0,050	-0,222	0,088
Født i Norge av innvandrerefor-eldre	0,010	0,091	0,064	0,061	0,110	0,175
Arbeider i privat sektor	0,045	0,023	0,085	0,023	0,098	0,032
Justert R2	0,402		0,164		0,199	
N	443		273		184	

* Koeffisienter i uthevet skrift er signifikante på nivå $p < 0,05$. Koeffisienter i uthevet skrift og i kursiv er signifikante på nivå $p < 0,1$.

Tabell V.18 Næringsgrupper. Fordeling av alle mastere etter næring de jobbet i et halvt år etter eksamen 2017, og andel som arbeidet i privat sektor innenfor de ulike næringsgruppene

	Fordeling av mastere etter næringsgruppe	Prosentandel privat sektor for ulike næringsgrupper
Primærnæringer	2,5%	89,2%
Bergverksdrift og utvinning, industri og bygg og anlegg, elektrisitet, vannforsyning, renovasjon	4,8%	86,3%
Informasjons- og kommunikasjonsvirksomhet (forlagsvirksomhet, video- og fjernsynsprogramproduksjon, forvaltning og drift)	4,7%	85,7%
Varehandel og samferdsel	5,5%	90,5%
Faglig og teknisk tjenesteyting i privat sektor (juridisk tjenesteyting, regnskap og revisjon, bedriftsrådgivning)	13,6%	97,5%
Finansiell og forretningsmessig tjenesteyting (bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet, eiendomsdrift og forvaltning mv.)	4,5%	93,0%
Offentlig administrasjon og forsvar og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	10,6%	2,0%
Universiteter og høyskoler og forsknings- og utviklingsvirksomhet	10,8%	11,9%
Grunn- og videregående skole og annen undervisning	18,3%	13,8%
Helse- og sosialtjenester	17,9%	22,8%
Kulturell og annen tjenesteyting	6,8%	71,1%
I alt / gjennomsnitt	100,0%	45,9%

Tabell V.19 Mastere i ulike faggrupper etter næring de jobbet i et halvt år etter eksamen 2017

	Humanistiske og estetiske fag	Lærer-utd. og utd. i pedagogikk	Samfunnsfag	Juridiske fag	Økonomisk-administrative fag	Realister/naturvitere	Sivilingeniører (master i teknologi)	Helse- og sosialfag	Idrettsfag	Primærnæringsfag	Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag
Primærnæringer	1,6	1,2	1,7	1,3	2,0	4,9	3,4	1,8		28,3	3,0
Bergverksdrift og utvinning, industri og bygg og anlegg, elektrisitet, vannforsyning, renovasjon	0,7	0,2	2,5	1,3	5,7	9,6	28,8	0,2		2,2	10,4
Informasjons- og kommunikasjonsvirksomhet (forlagsvirksomhet, video- og fjernsynsprogramproduksjon, forvaltning og drift)	4,9	0,2	7,8	1,6	4,8	10,9	9,8	0,4			10,4
Varehandel og samferdsel	7,9	2,0	6,8	6,2	7,7	5,8	5,3	1,8	8,0	8,7	6,0
Faglig og teknisk tjenesteyting <i> i privat sektor</i> (juridisk tjenesteyting, regnskap og revisjon, bedriftsrådgivning)	3,5	0,8	9,3	37,6	24,1	18,0	27,7	1,4		28,3	16,4
Finansiell og forretningsmessig tjenesteyting (bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet mv.)	1,6	0,4	4,9	6,2	16,0	2,4		0,4			3,0

(forts.)

Tabell V.19 (forts.)

	Humani- stiske og es- tetiske fag	Lærer- utd. og utd. i peda- gogikk	Sam- funns- fag	Juri- diske fag	Øko- no- misk- admi- nistra- tive fag	Realis- ter/na- turvi- tere	Sivil- ingeni- ører (mas- ter i tekno- logi)	Helse- og so- sialfag	Idretts- fag	Pri- mær- nær- ings- fag	Sam- ferd- sels- og sik- ker- hets- fag og andre ser- vicefag
Offentlig ad- ministrasjon og forsvar og trygde- ordninger underlagt offentlig forvaltning	4,4	1,4	20,2	33,7	13,8	5,8	3,4	4,7		8,7	28,4
Universite- ter og høg- skoler og forsknings- og utvik- lingsvirk- somhet	11,2	7,0	15,1	2,9	4,5	26,4	12,1	7,7	10,0	17,4	13,4
Grunn- og videregå- ende skole og annen undervis- ning	30,2	78,3	6,8	2,3	9,2	5,3	2,7	4,5	30,0	2,2	3,0
Helse- og sosialtjenes- ter	4,0	5,5	19,8	3,6	6,9	7,3	2,7	75,9	36,0	2,2	4,5
Kulturell og annen tje- nesteyting	30,0	3,1	5,1	3,3	5,4	3,6	4,2	1,3	16,0	2,2	1,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell V.20 Andel som arbeider i privat sektor etter kjønn og faggruppe. Prosent

	Menn	Kvinner	Alle
Humanistiske og estetiske fag	52,6	41,8	45,2
Lærerutd. og utd. i pedagogikk	20,5	14,5	15,5
Samfunnsfag	48,4	38,0	41,7
Juridiske fag	62,2	53,0	55,7
Økonomisk-administrative fag	74,4	59,0	66,0
Sivilingeniører (master i teknologi)	81,9	65,6	76,1
Realister/naturvitere	60,5	51,3	55,6
Helse- og sosialfag	34,7	23,8	25,2
Idrettsfag	64,0	28,0	46,0
Primærnæringsfag	68,4	65,5	66,7
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	51,0	29,4	45,5
Totalt	59,7	38,5	45,9

Tabell V.21 Planlagte studieplasser etter utdanningsområde. 2012–2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Endring 2012- 2018	Endring i pro- sent 2012- 2018
ESTETISK	1459	1400	1367	1391	1407	1412	1504	45	3,1
HELSEFAG	9660	9695	9708	9954	10270	10345	10419	759	7,9
HISTORIE	2771	2895	2786	2929	2919	2996	3136	365	13,2
IDRETT	1521	1614	1542	1517	1526	1514	1548	27	1,8
INFOTEKN	1484	1537	1537	1568	1752	1900	2325	841	56,7
JUS	2040	2074	2074	2085	2105	2073	2074	34	1,7
LAND- OG HAVBRUK	310	350	315	365	390	428	485	175	56,5
LÆRER	6981	6856	7275	7293	7220	7245	7354	373	5,3
MEDIEFAG	1615	1752	1758	1781	1850	1780	1765	150	9,3
PEDFAG	939	970	975	1200	1268	1318	1318	379	40,4
REALFAG	2344	2336	2446	2521	2596	2669	2621	277	11,8
REISELIV	450	473	417	400	402	362	322	-128	-28,4
SAMFUNN	6317	6204	6108	5874	6086	5993	6146	-171	-2,7
SPRÅK	2965	3128	3190	3254	3335	3323	3282	317	10,7
TEKNO	5709	5811	5812	5945	6176	6419	7076	1367	23,9
ØKADM	4969	5408	5569	5673	5884	6054	6600	1631	32,8
I alt	51534	52503	52879	53750	55186	55831	57975	6441	12,5

Kilde: Samordna opptak, URL https://www2.samordnaopptak.no/tall/2018/hoved/utdomr_type.

Vedlegg 6: Definisjon av innvandringsbakgrunn

Inndelingen baserer seg på om personen selv hadde innvandret eller var født i Norge med innvandrerforeldre, samt deres eller foreldrenes landbakgrunn.

Innvandrere er født i utlandet, og begge deres foreldre er født i utlandet. *Norsk-født med innvandrerforeldre* er født i Norge, men begge deres foreldre er født i utlandet. Til sammen utgjør disse gruppene personer *med innvandringsbakgrunn*.

Kandidatene ble spurt om hvor de og deres foreldre var født. Svarkategoriene gjaldt regioner, ikke enkeltland. Kandidatene ble bedt om å fylle ut prekodete alternativer for eget og foreldres fødeland der ulike land i samme verdensdel var gruppert.

På grunn av begrenset antall svarpersoner, samler vi respondentene i bredere grupper, og det da naturlig å ha en relativt kort gruppebetegnelse, for ikke å ramse opp alle regioner (eller land) som inngår i betegnelsen. Vi benytter derfor, som i tidligere undersøkelser for enkelthets skyld betegnelsene «vestlig» og «ikke-vestlig» bakgrunn.

«Vestlig» omfatter Norden, Vest-Europa, EU-land i Øst-Europa, Nord-Amerika og Oseania. «Ikke-vestlig» omfatter Øst-Europa ellers, Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika.

Vedlegg 7: Metode

Resultatene er belyst ved bruk av anerkjente samfunnsvitenskapelige analysemetoder (lineær regresjon, binomisk og multinomisk regresjon, crosstab). De fleste resultatene presenteres i form av bi-, eller trivariate tabeller eller figurer. I noen tilfeller blir problemstillingene undersøkt i lys av en rekke bakgrunnsforhold, og vi bruker da ulike former for regresjonsanalyser slik at vi har mulighet til å kontrollere for flere forhold samtidig. Slike bakgrunnsforhold er for eksempel kjønn, alder, gjennomsnittskarakterer, relevant arbeidserfaring før uteksaminering og om personen har innvandringsbakgrunn.

I regresjonsmodeller benyttes altså flere uavhengige variabler («påvirkningskilder»), og en enhets økning på en slik variabel bidrar til en bestemt gjennomsnittlig endring (uttrykt i regresjonskoeffisienten for den aktuelle uavhengige variabelen) på den avhengige variabelen, når alle andre variabler som inngår i analysen holdes konstante.

I *lineær regresjon* (OLS, minste kvadraters metode) er den avhengige variabelen en kontinuerlig variabel. Vi bruker lineær regresjon for eksempel i analysen av lønnen. Vi antar at det er en lineær sammenheng mellom lønn og forklaringsvariablene.

$$S = B_0 + \sum B_j X_j$$

der S er lønnen og $X_1, X_2, \dots, X_j$ er forklaringsvariablene, B_0 er konstantledd og B_j er regresjonskoeffisient for variabel X_j .

Når forklaringsvariabelen er kontinuerlig, vil regresjonskoeffisienten tilnærmet gi uttrykk for endringen i lønnen, når forklaringsvariabelen øker med en enhet, alt annet likt.

I *binomisk logistisk regresjon*, som benyttes flere steder i denne rapporten, vesentlig i vedlegg, er den avhengige variabelen kategorisk og har bare to utfall (0 og 1). Den naturlige logaritmen til oddsen for det vi skal undersøke (for eksempel det å være arbeidsledig), framstilles som en lineær funksjon av «påvirkningskilder» (uavhengige variabler) som inngår i analysen. Sannsynligheten for et bestemt utfall når en benytter binomisk logistisk regresjon beregnes slik:

$$P = e^{z_j} / (1 + e^{z_j})$$

der P er sannsynligheten for det utfallet en undersøker (for eksempel det å være arbeidsledig). $Z =$ konstantleddet pluss effektene av kontrollvariablene ($Z = B_0 + B_1 X_1 + B_2 X_2$ osv.) herunder for eksempel effekten av det å tilhøre en bestemt faggruppe. Koeffisientene som estimeres, gir uttrykk for endringer i log-odds forholdet mellom (for eksempel) det å være arbeidsledig eller ikke, når forklaringsvariabelen vi betrakter, øker med en enhet og de andre holdes konstante. En positiv verdi på den estimerte koeffisienten innebærer en økning i sannsynligheten for å ha vært arbeidsledig, mens det motsatte er tilfelle når koeffisienten er negativ.

I en multinomisk logistisk regresjon er det flere enn to mulige utfall på den avhengige variabelen. Denne analysemetoden benyttes i denne rapporten bare i kapittel 4, der vi undersøker flere former for mistilpasning samtidig. Sannsynligheten for de ulike utfallene beregnes da slik: $P = e^{z_j} / (1 + \sum e^{z_j})$ der Z = konstantleddet pluss effektene av kontrollvariablene ($Z = B_0 + B_1X_1 + B_2X_2 \dots$), og j er et uttrykk for de ulike utfallene på den avhengige variabelen (logiten har $j-1$ ulike sett av parametre).

En kan beregne den predikerte sannsynligheter for at et fenomen skal inntreffe for ulike grupper, basert på regresjonsanalysene og formlene nevnt over.

Tabelloversikt

Tabell 1.1 Utvalg og svarprosent	19
Tabell 2.1 Andel som er svært eller litt fornøyd med utdanningen, etter om de var sysselsatte eller arbeidsledige. Nyutdannede i naturvitenskapelige og tekniske fag i 2013-, 2015- og 2017-undersøkelsene. Prosent	25
Tabell 2.2 Sivilingeniørenes vurdering av hvor fornøyd de er med utdanningen, etter kjønn. Prosent	25
Tabell 2.3 Tilfredshet med utdanningen for NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge fordelt på 2013, 2015 og 2017-kullet. Prosent	27
Tabell 2.4 Tilfredshet med lærestedet for NTNU og Universitetet i Tromsø, fordelt på 2013, 2015 og 2017-kullet. Prosent	30
Tabell 2.5 Korrelasjonsmatrise som viser korrelasjon mellom samlet vurdering av utdanningen, faglig innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet. Pearsons r	31
Tabell 2.6 Multipl lineær regresjon som viser forholdet mellom faglige innhold, undervisningskvalitet og tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet på den avhengige variabelen tilfredshet med utdanningen	33
Tabell 2.7 Andel sivilingeniørene og realister som er litt fornøyd eller svært fornøyd med forhold ved utdanningen, etter år. Prosent	37
Tabell 2.8 Læringsutbytter etter faggruppe. Gjennomsnitt	41
Tabell 2.9 Korrelasjonsmatrise mellom læringsutbyttene og vurdering av faglig innhold for alle faggruppene	43
Tabell 2.10 Undervisnings- og læringsformer etter faggruppe. Gjennomsnitt	47
Tabell 2.11 Grad av bruk av Undervisnings- og læringsformer etter lærested. Gjennomsnitt	48
Tabell 2.12 Multipl lineær regresjon av undervisningskvaliteten, med seks undervisnings- og læringsformer som uavhengige variabler	51
Tabell 2.13 Multipl lineær regresjon av undervisningskvaliteten, med åtte undervisnings- og læringsformer som uavhengige variabler	53

Tabell 2.14 Multipel lineær regresjon med grad av teoretisk og praktisk innhold i utdanningen som to uavhengig variabel og tilfredshet med studiets faglige innhold som avhengig variabel, kontrollert for kjønn, alder og faggruppe.	54
Tabell 2.15 Vurdering av relevans etter lærested. Prosent.....	57
Tabell 2.16 Gjennomsnitt og standardavvik for vurdering av relevans etter lærested.	58
Tabell 3.1 Prosentandel arbeidsledige et halvt år etter eksamen etter faggruppe. Kandidatundersøkelsene 2014, 2015 og 2017.....	64
Tabell 3.2 Prosentandel arbeidsledige etter lærested. Dagens institusjonslandskap	67
Tabell 3.3 Arbeidsledighet innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag etter lærested. Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen i 2015 og 2017.....	72
Tabell 3.4 Prosentandel arbeidsledige sivilingeniører og realister, etter fagundergruppe. Et halvt år etter eksamen 2017.....	73
Tabell 3.5 Andel arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Ulike faggrupper innenfor naturvitenskapelige og tekniske fag.....	74
Tabell 3.6 Arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken blant nyutdannede mastere i IKT-fag. Utvalgte læresteder.....	75
Tabell 3.7 Arbeidsledighet blant kandidater i samfunnsfag. Prosent.....	76
Tabell 3.8 Arbeidsledighet etter kjønn og faggruppe. Prosent	77
Tabell 3.9 Arbeidsledighet blant fagundergrupper i naturvitenskapelige og tekniske fag, etter kjønn. Prosent.....	78
Tabell 3.10 Gjennomsnittskarakterer blant kvinner og menn i naturvitenskapelige og tekniske fag.....	79
Tabell 3.11 Arbeidsstyrkestatus, menn og kvinner i naturvitenskapelige og tekniske fag. Prosent.....	80
Tabell 3.12 Mastere i Kandidatundersøkelsen 2017 etter innvandringsbakgrunn. Læresteder i Oslo og landet totalt.....	82
Tabell 3.13 Prosentandel arbeidsledige etter innvandringsbakgrunn. Universitetet i Oslo og alle læresteder	82
Tabell 3.14 Mastere etter innvandringsbakgrunn og faggruppe. Prosent.....	83
Tabell 3.15 Arbeidsledighet etter innvandringsbakgrunn og fagfelt. Prosent.....	84
Tabell 3.16 Arbeidsledighet etter kjønn, innvandringsbakgrunn og fagfelt. Prosent.....	84
Tabell 3.17 Mistilpassede kandidater, 2017-undersøkelsen. Prosent av arbeidsstyrken.....	86

Tabell 3.18 Mistilpassede kandidater, 2015-undersøkelsen. Prosent av arbeidsstyrken.....	87
Tabell 3.19 Mistilpassede kandidater, 2013-undersøkelsen. Prosent av arbeidsstyrken.....	88
Tabell 3.20 Mistilpasning etter lærested. Dagens institusjonslandskap	89
Tabell 3.21 Mistilpasning blant menn og kvinner etter fagfelt. Kandidatundersøkelsen et halvt år etter eksamen 2017	91
Tabell 4.1 Andel som har deltatt i forpliktende samarbeid med arbeidslivet. 2011 – 2017	97
Tabell 4.2 Prosentandel arbeidsledig etter om de hadde deltatt i forpliktende samarbeid med arbeidslivet i studietida	97
Tabell 4.3 Binomisk logistisk regresjon av sannsynligheten for å være fornøyd med utdanningens relevans for arbeidslivet. 2015- og 2017-kullet.....	99
Tabell 4.4 Risiko for mistilpasning i 2015 og 2017, kontrollert for samarbeid med arbeidslivet mv. Multinomisk logistisk regresjon	101
Tabell 5.1 Gjennomsnittlig brutto månedslønn ca. et halvt år etter eksamen for heltidsansatte november 2018.....	112
Tabell 5.2 Gjennomsnittslønn for menn og kvinner i ulike faggrupper. Heltidsansatte. Kvinners lønn i prosent av menns.....	113
Tabell 5.3 Gjennomsnittslønn for i offentlig og privat sektor for ulike faggrupper. Heltidsansatte. Lønn i offentlig sektor i prosent av privat sektor	115
Tabell 5.4 Gjennomsnittslønn for nyutdannede i naturvitenskapelige og tekniske fag i offentlig og privat sektor. Heltidsansatte. Lønn i offentlig sektor i prosent av privat sektor.....	115
Tabell 5.5 Regresjonsanalyse av logaritmen til lønnen.....	117
Tabell 5.6 Regresjonsanalyse av logaritmen til lønnen i henholdsvis privat og offentlig sektor.....	120
Tabell 6.1 Søkertall til ulike utdanningsområder 2012-2018. Samordna opptak, hovedopptaket i juli. Førstevalgsøkere	125
Tabell V.1 Antall uteksaminerte mastergradskandidater / høyere grads kandidater, vårkull 2003–2017.....	137
Tabell V.1 (forts.) Antall uteksaminerte mastergradskandidater / høyere grads kandidater, vårkull 2003–2017	138
Tabell V.2 Kandidater i alt og kandidater som besvarte undersøkelsen. Vårkull 2017	139
Tabell V.3 Fordeling av populasjon og besvarte etter kjønn og faggruppe	140

Tabell V.4 Fordeling av populasjon og besvarte etter alder og faggruppe. Horisontal prosentuering av alder, samt gjennomsnittsalder	141
Tabell V.5 Svartilgang i ulike perioder	142
Tabell V.6 Arbeidsledighet etter hvor mange som hadde svart	142
Tabell V.7 Arbeidsledighet blant personer som svarte i ulike perioder	143
Tabell V.8 Kandidater i IKT-fag ved Universitet i Oslo. Arbeidsledighet etter bosted et halvt år etter eksamen. Prosent av arbeidsstyrken.....	144
Tabell V.9 Arbeidsledighet etter bosted et halvt år etter eksamen. Kandidater i IKT-fag og andre kandidater. Prosent av arbeidsstyrken	145
Tabell V.10 Arbeidsledighet etter innvandringsbakgrunn. Kandidater i IKT- fag og andre kandidater. 2017-undersøkelsen. Prosent av arbeidsstyrken	146
Tabell V.11 Arbeidsledighet etter innvandringsbakgrunn. Kandidater i IKT- fag og andre kandidater. 2013-, 2005 og 2017-undersøkelsen slått sammen. Prosent av arbeidsstyrken.....	146
Tabell V.12 Vurdering av utdanningens arbeidslivsrelevans.....	147
Tabell V.13 Mistilpasning blant menn og kvinner i naturvitenskapelige og tekniske fag	149
Tabell V.14 Læresteder. Samlet mistilpasning og gjennomsnittsalder	150
Tabell V.15 Binomisk logistisk regresjon av sannsynligheten for å være arbeidsledig. 2017-undersøkelsen.....	151
Tabell V.16 Binomisk logistisk regresjon av sannsynligheten for å være arbeidsledig. Naturvitenskapelige og tekniske fag, og alle andre fagfelt samlet.....	152
Tabell V.17 Regresjonsanalyse av logaritmen til lønnen, for ulike faggrupper	153
Tabell V.18 Næringsgrupper. Fordeling av alle mastere etter næring de jobbet i et halvt år etter eksamen 2017, og andel som arbeidet i privat sektor innenfor de ulike næringsgruppene.....	154
Tabell V.19 Mastere i ulike faggrupper etter næring de jobbet i et halvt år etter eksamen 2017	155
Tabell V.19 (forts.)	156
Tabell V.20 Andel som arbeider i privat sektor etter kjønn og faggruppe. Prosent	157
Tabell V.21 Planlagte studieplasser etter utdanningsområde. 2012–2018.....	158

Figuroversikt

Figur 2.1 Samlet vurdering av hvor fornøyd kandidatene var med utdanningen, etter faggruppe. Prosent	24
Figur 2.2 Samlet vurdering av hvor fornøyd kandidatene var med utdanningen etter lærested. Prosent	26
Figur 2.3 Samlet vurdering av hvor fornøyd kandidatene var med lærestedet etter faggruppe. Prosent.....	28
Figur 2.4 Samlet vurdering av hvor fornøyd kandidatene var med lærestedet etter lærested. Prosent.....	29
Figur 2.5 Samlet vurdering av utdanning og lærested, samt vurdering av det faglige innholdet, undervisningskvaliteten og tilbakemelding/veiledning. Gjennomsnitt.....	31
Figur 2.6 Ustandardiserte regresjonskoeffisienter for forholdet mellom tilbakemelding og samlet vurdering av utdanningen mediert av undervisningskvalitet. Regressionskoeffisienten mellom tilbakemelding og vurdering av utdanningen, kontrollert for undervisningskvalitet, i parentes.	32
Figur 2.7 Ustandardiserte regresjonskoeffisienter for forholdet mellom undervisningskvalitet og samlet vurdering av utdanningen mediert av faglig innhold (Regressionskoeffisienten kontrollert for faglig innhold, i parentes)	33
Figur 2.8 Vurdering av tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet etter faggruppe. Prosent	34
Figur 2.9 Vurdering av faglig innhold etter faggruppe. Prosent.....	35
Figur 2.10 Vurdering av undervisningskvalitet etter faggruppe. Prosent	36
Figur 2.11 Vurdering av faglig innhold etter lærested. Prosent.....	38
Figur 2.12 Vurdering av undervisningskvalitet etter lærested. Prosent.....	39
Figur 2.13 Vurdering av tilbakemelding/ veiledning fra undervisningspersonalet etter lærested. Prosent.....	40

Figur 2.14 Vektleggingen av ulike undervisnings- og læringsmetoder. Gjennomsnitt Kandidatundersøkelsen 2017 og kandidater i 1999/2000 i REFLEX 2005.....	45
Figur 2.15 Vurdering av utdanningens relevans for arbeidslivet etter faggruppe. prosent.....	56
Figur 3.1 Arbeidsledighetsutviklingen 2001 – 2017.....	63
Figur 3.2 Arbeidsledighet blant nyutdannede etter bostedsfylke. 2013–2017. Prosent.....	70
Figur 3.3 Mistilpasning (i prosent av arbeidsstyrken) og antall uteksaminerte masterkandidater i alt i vårsemesteret.....	85
Figur 4.1 Prosentandel ved ulike læresteder som har deltatt i samarbeidsformen «oppgave, veiledning, forskning». Gjennomsnitt for 2015- og 2017-kullene.....	103
Figur 4.2 Prosentandel ved ulike læresteder som har deltatt i praksis. Gjennomsnitt for 2015- og 2017-kullene.....	104
Figur 4.3 Prosentandel ved ulike læresteder som har deltatt i forpliktende samarbeidsformer som veiledning, oppgave, forskning eller praksis. Gjennomsnitt for 2015- og 2017-kullene.....	105
Figur 4.4 Prosentandel ved ulike læresteder som er arbeidsledig et halvt år etter eksamen, etter om de har deltatt i forpliktende samarbeid med arbeidslivet. Gjennomsnitt for 2015- og 2017-kullene.....	106
Figur V.1 Arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken per kvartal, 2013 – 2017.....	148

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no

Internrevisjoner - utdanningsområdet

Kvalitet krever et kritisk blikk på egen organisasjon. Nord universitet utfører derfor jevnlig internrevisjoner på flere områder.

Formaliserte internrevisjoner har som mål å dokumentere om universitetet følger fastsatte prosesser og rutiner.

Som en del av forberedelsen utarbeides en rekke spørsmål med utgangspunkt i relevant reglement og retningslinjer. På denne måten avdekkes det om de fastlagte rutiner/prosedyrer følges. Avslutningsvis oppsummeres dette i en egen revisjonsrapport.

Målet med en internrevisjon er ikke å avdekke flest mulig avvik, men å kontrollere om institusjonen gjør som den sier den skal gjøre, samt å sammenstille observasjoner av hendelser for å se om ting kan gjøres på en mer effektiv og bedre måte.

Sluttrapportene fra internrevisjonene blir behandlet i utdanningsutvalget og/eller styret. Det har vært gjennomført internrevisjoner på en rekke områder, som vist under.

GJENNOMFØRTE INTERNREVISJONER:

- 2018 Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse
- 2018 Revisjon av KD finansierte ph.d.-stillinger 2017
- 2017 Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse
- 2017 Bierverv ved Nord universitet
- 2016 Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse
- 2015 Doktorgradsreglement
- 2015 Bruk av TDI-modellen
- 2015 Kompetanse og servicemuligheter fra IT drift - Bruk av digitale verktøy i undervisningen
- 2015 Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse
- 2014 Tildele vitnemål
- 2014 Eksternt panel
- 2014 Opptak av studenter, SO og lokalt opptak
- 2013 Brukerundersøkelsen 2013
- 2013 Gjennomføring av sensur
- 2013 Mistanke om fusk
- 2012 Trekk av studier
- 2012 Oppnevning av sensorer
- 2012 Eksamensplanlegging
- 2011 Midtveisevalueringen høsten 2011

2011 Oppnevning av sensorer og tilhørende klagekommisjon

- 2010 Etablering saksbehandlingsrutiner forut for behandling i Styrets klagenemnd
- 2010 Etablering av studier på 30 studiepoeng eller mindre
- 2009 Eksamensplanleggingen
- 2008 Timeplanleggingsprosessen
- 2007 Revisjon av studieplaner
- 2005 Emne- og underviseevaluering

Utdanningskvalitet

Internrevisjon

Ros og ris

Kvalitetsrapport

Informasjonskilder

Vedlegg A77

Arkivsak-dok. 18/04694-1
Saksansvarlig Reid Hole
Saksbehandler Sissel Marit Jensen

Saksgang

RAPPORT OG PROGNOSE FOR DOKTORGRADSPROGRAMMENE HØST 2018

Forslag til vedtak:

Styret tar rapport for doktorgradsprogrammene høst 2018 til etterretning.

Sammendrag

Måltall for antall disputaser 2018 er 30 kandidater, ifølge universitetets årsrapporten for 2017/2018 (sektormål 1). I 2018 blir det gjennomført totalt 29 disputaser for ph.d.-graden og en for dr.philos.-graden, totalt 30 disputaser.

I vårsemesteret 2018 disputerte totalt 11 doktorander. I høstsemesteret 2018 har ni doktorander disputert ved rapporteringstidspunktet og ytterligere ni vil disputere for ph.d.-graden i desember. I tillegg vil en kandidat framstille seg for dr.philos.-graden.

I siste halvår har 15 levert avhandling til bedømming, tre av disse som andregangslevering. To av de 15 avhandlingene er underkjent. Åtte er funnet verdig til forsvar i disputas og fem er fortsatt under bedømming. Flere avhandling er levert såpass sent i semesteret at disputas tidligst kan avholdes i januar 2019.

I 2018 har det vært en positiv utvikling med hensyn til antall disputaser i snitt tre siste år. Ph.d. i bedriftsøkonomi har nå fem disputaser i snitt, samtidig som de tre øvrige programmene alle har mellom fire og fem i snitt. Fakultetene arbeider aktivt med å øke disse rullerende gjennomsnittene.

Saksframstilling

Bakgrunn

Styret skal informeres om utviklingen i doktorgradsprogrammene to ganger i året (ref. styresak 50/17). Orienteringen skal omfatte antall kreeringer, forestående disputaser, antall avhandlinger under bedømmelse og fakultetenes prognoser. Prognosene inkluderes i årlig kvalitetsrapport ph.d. for 2018. Denne orienteringen baserer seg på data innhentet fra fakultetene primo desember.

Avhandlinger til bedømming 2018 og prognoser for antall disputaser 2019

Per 06.12.18 er det totalt gjennomført 20 disputaser. I tillegg er ytterligere 10 avhandlinger godkjent for disputas i desember, ni for ph.d.-graden og en for dr.philos.-graden. Normalt bør avhandlingen være levert senest primo september dersom disputas skal finne sted innen årsskiftet. Av de fem avhandlingene som fortsatt er under bedømming ble tre levert i august og september 2018.

En avhandling er funnet verdig for disputas høst 2018, men disputasen kan ikke finne sted før ultimo januar 2019. I tillegg er fem avhandlinger som er levert høst 2018, fortsatt under bedømming, to av disse er reinnleveringer.

Det er en svak nedgang i antall ikke-godkjente avhandlinger (se tabell 1). I 2018 er to avhandlinger ikke funnet verdig for offentlig forsvar og fikk seks måneders karantene for revidering og reinnlevering. I tillegg fikk to avhandlinger tre måneder til mindre omarbeiding før de leverte. Begge har disputert. I 2017 var det fem avhandlinger som ikke ble godkjent og som fikk seks måneders karantene. Av disse har to disputert i 2018, en er reinnlevert og godkjent til disputas, en er reinnlevert og under bedømming, mens den siste kandidaten er langtidssykemeldt. Begge de programmene som har hatt avhandlinger som måtte releveres har innført tiltak i 2018 for å øke suksessraten på dette punktet.

Tabell 1: Antall innleveringer, tidsbruk etter innlevering, underkjenninger og disputaser

Doktorgradsprogram* (Fakultet)	NORD	DRGAB (FBA)	DRGE (HHN)	DRGPR (FLU/FSH)	DRGS (FSV)
Totalt antall innleveringer i 2018	27	5	6	5	11
Antall ikke godkjente 2017 (3 mnd og 6 mnd)	5	0	0	2	3
Antall ikke godkjente 2018 (3 mnd og 6 mnd)	4	0	0	2	2
Fakultetenes revidert anslag antall disputaser i 2018	39	9	8	10	12
Resultat disputaser ph.d. 2018	29	6	7	6	10
Resultat disputaser dr.philos. 2018	1	0	0	1	0

Kilde resultat: Felles studentdatabase (FS). Kilde anslag: Fakultetene

* kode for doktorgradsprogrammet:

DRGAB – ph.d. i akvatisk biovitenskap, **DRGE** – ph.d. i bedriftsøkonomi,

DRGPR – ph.d. i studier av profesjonspraksis, **DRGS** – ph.d. i sosiologi

Det er flere årsaker til at innleveringene ikke kommer som først anslått. Sykemeldinger og graviditeter/foreldrepermisjoner er vanligste årsak til utsettelse, både for førstegangsleveringer og reinnleveringer.

Dr.philos.

I tillegg til doktorandene som disputerer til ph.d.-graden, er en kandidat vurdert verdig til å framstille seg for den ikke-veiledede dr.philos.-graden i tilknytning til fagmiljøet for idrett ved FLU. Vanligvis er det ikke mulig å lage prognose for dr.philos.-graden, men på grunn av professors van den Tillaars gode nettverk og tette nasjonale samarbeid innen sitt forskningsfelt er det grunn til å anslå ytterligere to søkere til dr.philos.-graden, en neste år og en året etter.

NOKUTs krav til antall disputaser i snitt pr. tre år

Det er et krav fra NOKUT at 50 % av doktorprogrammene (ph.d.) skal ha et snitt på fem disputaser de tre siste år. Ved utgangen av 2017 var det klart at ingen av fakultetene nådde målsettingen. HHN (DRGE) var nærmest med 4,3 i snitt, men de tre andre programmene alle var under 3,0 i snitt, se tabell 2.

I 2018 har det vært en positiv utvikling. HHN (DRGE) har nå fem disputaser i snitt for tre siste år, samtidig som de tre øvrige programmene alle har mellom fire og fem i snitt. Dr.philos. er ikke tilknyttet et bestemt doktorgradsprogram og kan derfor ikke regnes inn i dette snittet. Hvis alle programmene i 2019 har minimum like mange disputaser som i år, vil alle doktorgradsprogrammene ha fem eller flere disputaser i snitt for 2017, 2018 og 2019. Fakultetenes måltall for disputaser 2019 vil bli gitt styret i januar 2019 i årsrapport for Nord universitet 2018/2019 og i årlig kvalitetsrapport ph.d. for 2018.

Tabell 2: Antall disputaser og utvikling siste fire år ved Nord universitet - programfordelt

Program*\år	2015	2016	2017	2018	Snitt 3 siste år i 2017	Snitt 3 siste år i 2018	Endringer av gjennomsnitt 3 siste år
DRGAB	2	1	5	6	2,7	4,0	+ 1,3
DRGPR	2	2	4	6	2,7	4,0	+ 1,3
DRGS	4	3	0	10	2,3	4,3	+ 2,0
DRGE	5	2	6	7	4,3	5,0	+ 0,7
NORD	13	8	15	29	12,0	17,3	+ 5,3

Kilde resultat: Felles studentdatabase (FS)

* kode for doktorgradsprogrammet:

DRGAB – ph.d. i akvatisk biovitenskap, **DRGE** – ph.d. i bedriftsøkonomi,

DRGPR – ph.d. i studier av profesjonspraksis, **DRGS** – ph.d. i sosiologi

Disputaser og kreeringer høst 2018

Følgende har disputert høst 2018:

May Line Rotvik Tverbakk, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *“Læreres lesedidaktiske praksiser. En studie av lesing i norsk, naturfag og samfunnsfag på ungdomstrinnet”*.

Disputerte 21.08.2018

Karin Andrea Wigger, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“Mobilization of Collective Resources for Entrepreneurship: Case Studies in Nordic Peripheries”*. Disputerte 24.08.2018

Vegard Pedersen, ph.d. i sosiologi: *“Heated Debates in a Warming World. A Study of Parliamentary Climate Politics as an “Art of Government”*”. Disputerte 19.09.2018

Prabhugouda Siriyappagouder, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“The intestinal mycobiota of zebrafish - community profiling and exploration of the impact of yeast exposure early in life”*. Disputerte 21.09.2018

Gøril Ursin, ph.d. i sosiologi: *“Medborgerskap som praksis. En studie om deltakelse og inklusjon i samfunnet for familier som lever med demens”*. Disputerte 21.09.2018

Tor Erik Jørgensen, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Molecular and evolutionary characterization of the Atlantic cod mitochondrial genome”*. Disputerte 01.11.2018

Esbén Søndergaard Bruun Olesen, ph.d. i sosiologi: *“Psykisk sårbar i velfærdsstaten. Institusjonelle styringer og unge voksnes hverdags erfaringer”*. Disputerte 15.11.2018

Andreas Mikkelsen, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“Trading fast and slow: algorithmic trading in the Nordic region”*. Disputerte 30.11.2018

Jonny Mækelæ, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *““Den kvasse eggen”: En kvalitativ undersøkelse av relasjoner og samarbeid mellom ansatte og beboere i et bofelleskap”*. Disputerte 03.12.2018

Følgende er funnet verdig for offentlig forsvar og vil disputere i desember 2018:

Karianne Sjørgård Olsen, ph.d. i sosiologi: *“Tradisjonsforankrede og digitaldreide lokaljournalister*

En hverdagssosiologisk studie av norsk lokaljournalistikk i en brytningstid”. Disputerer 07.12.2018

Asbjørn Veidal, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“Strategic entrepreneurship in farm businesses ”*. Disputerer 07.12.2018

Yangyang Gong, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Microalgae as feed ingredients for Atlantic salmon”*. Disputerer 07.12.2018

Atle Hole Sæterbakken, dr.philos, idrettsmiljøet ved FLU: *“Acute and chronic effects of instability in resistance training”*. Disputerer 07.12.2018

Are Jensen, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“Early imprints in and on new technology-based firms”*. Disputerer 10.12.2018

Ove Nicolaisen, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Approaches to optimize marine larvae production”*. Disputerer 11.12.2018

Wenche Wannebo, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *“Om ungdom og psykisk helse. Ung på hybel, sårbarhet og helsefremming”*. Disputerer 13.12.2018

Linda Helén Haukland, ph.d. i sosiologi: *“Universitetet i Nordland blir til. Spenninger og samspill i en høgskolesektor”*. Disputerer 17.12.2018

Marianne Arntzen-Nordqvist, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“The financing process of new technology-based firms - The entrepreneur’s perspective”*. Disputerte 18.12.2018

Regine Vesterlid Strøm, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *“Det usikre sangerlivet. En livshistoriestudie på langs og på tvers i klassiske sangeres sosiale praksis”*. Disputerer 20.12.2018

119/18 Rapport og prognoser for doktorgradsprogrammene høst 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	20.12.2018	119/18

Vedtak

Styret tar rapport for doktorgradsprogrammene høst 2018 til etterretning.

Vedlegg A78

Arkivsak-dok. 18/01910-1
Saksansvarlig Reid Hole
Saksbehandler Sissel Marit Jensen

Saksgang

RAPPORT OG PROGNOSE FOR PH.D.-PROGRAMMENE VÅR 2018

Forslag til vedtak:

Styret tar rapport og prognoser for ph.d.-programmene vår 2018 til etterretning.

Sammendrag

Etter rapporten for disputaser høst 2017 var overlevert styret, disputerte ytterligere en kandidat. Det ble derfor totalt 15 disputaser i 2017, tre disputaser fant sted vår og 12 høst. Måltallet for 2017 var 22 disputaser.

Måltall for 2018 er minimum 30 kandidater i universitetets årsrapporten (sektormål 1). Per 30.05.2018 har åtte kandidater disputert og ytterligere tre vil disputere i juni.

For tre avhandlinger innlevert våren 2018 for vurdering vil konklusjonen foreligge tidlig høst. Fire avhandlinger som ble underkjent av bedømmelseskomiteene i andre halvår 2017 skal etter planen forsvares i 2018.

Saksframstilling

Bakgrunn

Styret skal informeres om utviklingen i ph.d-programmene to ganger i året. Orienteringen skal omfatte antall kreeringer, forestående disputaser, antall avhandlinger under bedømmelse og fakultetenes prognoser for kommende halvår. Denne orienteringen baserer seg på data innhentet fra fakultetene medio mai.

Avhandlinger til bedømming 2018 og prognoser for antall disputaser 2018

Normalt bør avhandlingen være levert senest primo mars dersom disputas skal finne sted før sommeren og medio september om disputas skal finne sted innen årsskiftet.

I kvalitetsrapporten for ph.d.-programmene 2017, har fakultetene anslått at totalt 49 avhandlinger skulle leveres i 2018, og at 43 kandidater skulle disputere. Av disse skulle til sammen 32 avhandlinger være innlevert i løpet av første halvår 2018. Om disse ble funnet verdig for forsvar av bedømmelseskomiteene, så skulle det resultere i 14 disputaser i vårsemesteret, mens resten ville komme i høstsemesteret. I universitetets årsrapport 2017 – 2018 er måltallet satt til 30 disputaser for hele året.

Per 30.05.18 er det gjennomført åtte disputaser, og i tillegg er tre avhandlinger godkjent for disputas i juni. Det blir således 11 disputaser i vårsemesteret.

Følgende har disputert i 2017 etter behandling av forrige rapport:

Marina Espinasse, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Interannual variability in key zooplankton species in the North-East Atlantic: an analysis based on abundance and phenology”*.

Disputerte 15.12.2017

Følgende har disputert vår 2018:

Dumindu Kanchana Bandara Wijekoon Mudiyanse, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Diel and seasonal vertical migrations of high-latitude zooplankton: knowledge gaps and a high-resolution bridge”*. Disputerte 06.04.2018

Deepti Manjari Patel, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Characterization of skin immune and stress factors of lumpfish, Cyclopterus lumpus”*. Disputerte 19.04.2018

Elisabeth Marta Tømmerbakk, ph.d. i sosiologi: *“Moving Towards a “Post-Carbon” Society? The challenges of non-extraction policies: The cases of Lofoten and Yasuni-ITT”*. Disputerte 20.04.2018

Natallia Bahdanovich Hanssen, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *“Special educational needs practices in Norwegian and Belarusian preschools”*. Disputerte 20.04.2018

Vivi Marie Lademo Storsletten, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“Quality as flourishing”*. Disputerte 23.04.2018

Linda Sjøfjell, ph.d. i sosiologi: *“Vold i nære relasjoner” - et likestillingsprosjekt? En sosiologisk studie av diskurser om kvinner og vold”*. Disputerte 08.05.2018

Thomas Dillern, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *“Natural Science: A Human Practice”*. Disputerte 15.05.2018

Olga Iermolenko, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“The human side of accounting: The bonds between human agency and management accounting practices' changes in the transitional economy”*. Disputerte 28.05.2018

Følgende er funnet verdig for offentlig forsvar og vil disputere i juni 2018:

Guro Wisth Øydgard, ph.d. i sosiologi: *“Forhandlinger i omsorg. En institusjonell etnografi om pårørendes omsorgsarbeid og tilgang til helse- og omsorgstjenester”*. Disputerer 19.06.2018

Malene Paulsen Lie, ph.d. i sosiologi: *“Nye medietrenders betydning for den lokale kommunikasjonen og mediers rolle i lokalsamfunn. En dybdestudie”*. Disputerer 20.06.2018

Anne Tjørndal, ph.d. i sosiologi: *“Vilje til Inklusjon - studier av innovasjon for sosial inkludering i idrett”*. Disputerer 25.06.2018

I løpet av våren 2018 har tre kandidater, to på ph.d. i sosiologi (DRGS) og en på ph.d. i bedriftsøkonomi (DRGE) levert sine avhandlinger til bedømming uten at innstillingen er kjent på rapporteringstidspunktet. I tillegg er det fire kandidater, en på DRGS og tre på ph.d. i studier av profesjonspraksis (DRGPR), som ble underkjent av bedømmelseskomiteene ved første innlevering andre halvår 2017. Avhandlingene skal leveres igjen til ny vurdering innen september og kandidatene kan etter planen disputere høst 2018. Så langt er det ikke rapportert at noen av disse kandidatene har trukket seg.

Det er flere årsaker til at innleveringene ikke kommer som først anslått. Sykemeldinger og graviditeter/foreldrepermisjoner er vanligste årsak til utsettelse. I tillegg vil underkjenning og andregangsbedømming påvirke tallene. Fakultetene har derfor, som ved tidligere år, fått mulighet til å revidere tallene for høst 2018 (tabell 1).

Tabell 1: Revidert prognose for antall innleveringer og disputaser 2018 - programfordelt

Doktorgradsprogram* (Fakultet)	NORD	DRGAB (FBA)	DRGE (HHN)	DRGPR (FLU/FSH)	DRGS (FSV)
Anslag totalt antall innleveringer i 2018	49	13	7	14	15
Revidert anslag antall innleveringer i 2018 totalt	47	13	7	14	13
Resultat pr. 30.05.2018	12	2	3	1	6
Anslag totalt antall disputaser i 2018	43	9	8	14	12
Revidert anslag antall disputaser i 2018 totalt per 30.05.2018 **	39	9	8	10	12
Resultat pr. 30.05.2018	8	2	2	2	2

Kilde anslag: FakulteteneKilde resultat: Felles studentdatabase (FS)

* kode for doktorgradsprogrammet:

DRGAB – ph.d. i akvatisk biovitenskap, **DRGE** – ph.d. i bedriftsøkonomi,**DRGPR** – ph.d. i studier av profesjonspraksis, **DRGS** – ph.d. i sosiologi

** Dette er fakultetenes anslag og ikke universitetets måltallet for 2018. Måltallet er minimum 30.

Prognoser i forhold til NOKUTs krav til antall disputaser i snitt pr. tre år

Det er et krav fra NOKUT at 50 % av doktorprogrammene skal ha et snitt på fem disputaser de tre siste år. Nord universitet har skjerpet kravet ytterligere til at tre av programmene skal oppnå dette resultatet.

Resultatet for 2018 (etter revidering av måltall) ligger an til at tre av programmene ved utgangen av 2018 vil oppnå et snitt 5,0 eller bedre, DRGS med 5,0 disputaser, DRGE og DRGPR begge med 5,3 disputaser. Ph.d. i akvatisk biovitenskap (DRGAB) vil ligge tett opp til kravet med 4,7 disputaser (tabell 2).

Tabell 2: Antall disputaser og utvikling siste fem år ved Nord universitet - programfordelt

Program*\år	2013	2014	2015	2016	2017	Snitt 3 siste år	Snitt 5 siste år	Revidert prognose per 30.05.18	Prognose snitt 2016, 2017 og 2018
DRGAB	4	3	2	1	5	2,3	2,8	9	4,7
DRGPR	1	5	2	2	4	2,7	2,8	10	5,3
DRGS	6	4	4	3	0	2,3	3,4	12	5
DRGE	8	8	5	2	6	4,3	5,8	8	5,3
NORD	19	20	13	8	15	12	15	39	20,7

Kilde revidert prognose: FakulteteneKilde resultat: Felles studentdatabase (FS)

* kode for doktorgradsprogrammet:

DRGAB – ph.d. i akvatisk biovitenskap, **DRGE** – ph.d. i bedriftsøkonomi,**DRGPR** – ph.d. i studier av profesjonspraksis, **DRGS** – ph.d. i sosiologi

71/18 Rapport og prognoser for ph.d.-programmene vår 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	11.og 12.06.2018	71/18

Vedtak

Styret tar rapport og prognoser for ph.d.-programmene vår 2018 til etterretning.

Vedlegg A79

Arkivsak-dok. 17/04528-1
Saksansvarlig Reid Hole
Saksbehandler Sissel Marit Jensen

Saksgang

RAPPORT OG PROGNOSE FOR DOKTORGRADSUTDANNINGEN PR 1. NOVEMBER 2017

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Sammendrag

Det blir totalt 14 disputaser i 2017, tre disputaser fant sted i vår og 11 i høst. Måltallet for 2017 var 22 disputaser.

Hittil i høst har tre kandidater disputert. Ytterligere åtte avhandlinger er funnet verdig for offentlig forsvar av bedømmelseskomiteene, og vil disputere før jul 2017. Sju innleverte avhandlinger er fortsatt under bedømming, og vil ved positiv innstilling bli lagt fram for forsvar i 2018.

Fire avhandlinger er underkjent av bedømmelseskomiteene i andre halvår. Eventuelt forsvar av disse vil finne sted i 2018.

Fakultetene vurderer at til sammen 32 avhandlinger vil bli levert første halvår 2018. Om disse blir funnet verdig for forsvar av bedømmelseskomiteene, så vil det resultere i 14 disputaser i vårsemesteret, mens resten vil komme i høstsemesteret.

Saksframstilling

Bakgrunn

I styresak 50/17, 04.05.2017, vedtok styret, som et tiltak for å effektivisere saksbehandlingstiden, å delegerer kreering av doktorander til rektor. Styret skal informeres om utviklingen i ph.d-programmene to ganger i året. Orienteringen skal omfatte antall kreeringer, forestående disputaser, antall avhandlinger under bedømmelse og fakultetenes prognoser for kommende halvår. Denne orienteringen baserer seg på data innhentet fra fakultetene medio november.

Disputaser og kreeringer høst 2017

Følgende har disputert høst 2017:

Marc Silberberger, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Spatial scales of benthic ecosystem in the sub-Arctic Lofoten-Vesterålen region”*. Disputerte 28.07.2017

Ann Karin Orset, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *“Kunnskapsutvikling i fiksjon og virkelighet. En studie av teaterpedagogers nøytralmaskeundervisning”*. Disputerte 13.10.2017

Solrun Holm, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *“Knapt med tid i hjemmetjenesten – om kjøreruter, skjulte tjenester og tidspress. En dokumentanalyse av enkeltvedtak og ukeprogram”*. Disputerte 15.11.2017

Følgende er funnet verdig for offentlig forsvar og vil disputere i desember 2017:

Cathrine Fredriksen Moe, ph.d. i studier av profesjonspraksis: *“Hverdagsrehabilitering i praksis. En studie fra spenningsfeltet mellom ulike aktører og interesser”*. Disputerer 01.12.2017

Kristian Støre, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“Methodological contributions and applications in real options analysis”*. Disputerer 04.12.17

Marvin Choquet, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Combining ecological and molecular approaches to redefine the baseline knowledge of the genus Calanus in the North Atlantic and the Arctic Oceans”*. Disputerer 05.12.17

Thomas Lauvås, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“The dynamics of university-industry collaboration: A longitudinal case study of research centers”*. Disputerer 11.12.17

Sølvi Solvoll, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“Development of effectual and casual behaviors: Exploring new venture creation in the tourism industry”*. Disputerer 14.12.2017

Torvald B. Egeland, ph.d. i akvatisk biovitenskap: *“Reproduction in Arctic charr - timing and the need for spread”*. Disputerer 14.12.2017

Evgenii Aleksandrov, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“The changing role of accounting from reformees’ perspective: A study of public sector reforms in Russia”*. Disputerer 18.12.2017

Igor Khodachek, ph.d. i bedriftsøkonomi: *“Budget, Strategy and Accounting. Managing institutional change in Russia’s governments”*. Disputerer 19.12.2017

Avhandlinger levert til bedømming høst 2017

Ved forrige orientering til styret anslo fakultetene at totalt 38 avhandlinger skulle levers i løpet av høstsemesteret. Normalt bør avhandlingen være levert innen medio september dersom disputas skal finne sted før årsskiftet. Fakultetene ble derfor også bedt om å estimere antall innleveringer som ville resultere i disputaser høst 2017. Av ulike grunner ble kun 22 avhandlinger levert, og fire av disse ble ikke funnet verdig for forsvar.

FBA anslo totalt seks innleveringer hvorav to disputaser høst 2017. De oppnådde de seks innleveringene og tre av disse disputerer før årsskifte. FSV anslo åtte innleveringer og derav fire disputaser. Fakultetet oppnådde tre innleveringer som alle ble underkjente og derfor ingen disputaser i 2017. HHN anslo 13 innleveringer og derav åtte disputaser. De oppnådde åtte innlevering og fem disputaser. FLU/FSH hadde et lavt estimat for innleveringer i forhold til antall ph.d.-kandidater i løp for høst 2017, 11 innleveringer og fire disputaser. Totalt oppnådde FLU/ FSH fem innleveringer og tre disputaser i høst 2017. En innlevering ble underkjent. Se tabell 1 for resultat høst 2017.

Tabell 1. Fakultetenes aktivitet høst 2017

		FBA DRGAB *	FLU+FSH DRGPR*	FSV DRGS*	HHN DRGE*	Nord
Aktivitet høst 2017	Disputerte høst 2017 pr. 01.12.2017	1	1+1	0	0	3
	Disputerer desember 2017	2	0+1	0	5	8
	Innleverte under bedømming	3	1+0	0	3	7
	herav andregangs innlevering	0	0+0	0	0	0
	Avhandlinger som er underkjent høst 2017	0	0+1	3	0	4
	herav underkjent 6 mnd frist	0	0+1	1	0	2
	herav mindre endringer 3 mnd frist	0	0+0	2	0	2
Annet høst 2017	Termineringer høst 2017	0	1+0	0	0	1
	Nye ph.d.-avtaler inngått høst 2017	7	3+0	7	7	24
	Aktive avtaler pr. 20.11.2017	33	37+20	40	33	163

* kode for doktorgradsprogrammet

Prognoser for våren 2018

Universitetet har som mål å produsere flest mulig ph.d.-kandidater, jfr. styresak 23/17. Normert tid for ph.d.-graden er tre år i 100 % stipendiatstilling. På HHN har majoriteten av kandidatene 75 % stipendiatstilling og 25 % pliktarbeid for fire år, dvs. at fakultetet dekker 25 % av lønnen. Ved FSV og FBA er majoriteten ansatt i 100 % stilling for tre år. FLU/FSH gir både treårige og fireårige stipend, dvs. en blanding av kandidater med og uten pliktarbeid. Men det som først og fremst skiller FLU/FSH fra de andre programmene er den høye andelen kandidater som er innvilget 50-100 % FoU-tid for å gjennomføre en ph.d.-grad, dvs. at det kan ta opptil seks år fra kandidaten starter i sitt løp til disputas finner sted.

Tabell 2: Prognoser vår og høst 2018

		FBA DRGAB*	FLU+FSH DRGPR*	FSV DRGS*	HHN DRGE*	Nord
Prognose vår 2018	Disputaser 2018 etter innleveringer 2017	2	1+1	0	2	6
	Prognoser innleveringer ** vår 2018	3	10+4	12	3	32
	Planlagte disputaser vår 2018	2	3+3	4	2	14
	Planlagte disputaser høst 2018	6	7+1	8	6	28

* kode for doktorgradsprogrammet

** Inkludert reinnlevering av tidligere underkjente avhandlinger

Prognoser i forhold til NOKUTs krav til antall disputaser i snitt pr. tre år

Det er et krav fra NOKUT at 50 % av doktorprogrammene skal ha et snitt på fem disputaser de tre siste år. Ved Nord universitet er kravet ytterligere skjerpet til at tre av programmene skal oppnå dette resultatet.

Ved utgangen av 2017 er det klart at ingen av fakultetene vil oppnå målsetningen. Ph.d. i bedriftsøkonomi (HHN) er nærmest med 4,3 i snitt, men de tre andre programmene alle er under tre. Se tabell 3.

Utenom FBA regner alle fakultetene med klare NOKUT-kravet i løpet av 2018. FBA er tett på.

Tabell 3: Disputaser ved Nord universitet tre siste år.

Program\år	2015	2016	2017	Snitt 3 siste år	Prognose 2018	Snitt 2016, 2017 og 2018
FBA	2	1	4	2,3	8	4,3
FLU+FSH	2	2	4	2,6	14	6,6
FSV	4	3	0	2,3	12	5
HHN	5	2	6	4,3	8	5,3

141/17 Rapport og prognoser for doktorgradsutdanningen pr 1. november 2017

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	13.12.2017	141/17

Vedtak

Styret tar saken til orientering.

Kilder til bruk i kvalitetsarbeidet

Nord universitet innhenter informasjon gjennom en rekke relevante kilder som benyttes for å vurdere kvaliteten i studietilbudene.

NOKUTs tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet 2019 - dokumenter

---

Stortingsmeldinger

Statistikk

Vær oppmerksom på at årstall og semester ikke nødvendigvis refererer til de siste rapporterte data for statistikkene under.

Diverse studentdata fra DBH:

[Registrerte studenter](#)

[Studiepoeng per student](#)

[Gjennomføring iht. utdanningsplan](#)

[Karakterer](#)

[Strykprosent](#)

[Ferdige kandidater](#)

[Utvekslingsopphold](#)

Lenkene under inneholder informasjon som er relatert til Kunnskapsdepartementets styring av utdanningssektoren:

[Utvalgte nøkkeltall for Nord universitet](#)

[Nasjonale styringsparametre](#)

[Sektoranalysen](#)

NOKUT-portalen inneholder viktige indikatorer for kvalitet i forskning og utdanning:

[Nokut-portalen](#)

Studiebarometeret

Studiebarometeret

Resultat fra studiebarometer 2017 ble behandlet av Styret i sak 27/18 i møte den 8.3.2018: [Innkalling og sakliste /Protokoll](#)

Resultat fra studiebarometer 2016 ble presentert i Utdanningsutvalget i sak 16/17 i møte den 7.4.2016: [Møtebok 2 møte skype 070417.pdf](#)

Resultat fra studiebarometer 2015 og oppfølging kan lastes ned her: [Studiebarometer 2015 - resultater for HINE.](#)

 [Prosessbeskrivelse - Oppfølging av studieprogrammer med score lavere enn 3.15 på Studiebarometeret.pdf](#)

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT)

SHoT er Norges største undersøkelse om studentenes fysiske og psykiske helse, og trivsel. Undersøkelsen kartlegger studentenes helse og trivsel i bred forstand, med hovedvekt på psykososiale forhold. Undersøkelsen ble sist gjennomført i 2014 av de tidligere institusjonene var det kun HiNT som deltok. Resultatene medførte at det ble utarbeidet en egen handlingsplan ved HiNT.

Rapporten fra undersøkelsen kan lastes ned her: [shot_2014_rapport.pdf](#)

HiNTs oppfølging av rapporten: [Fellestiltak 2015 HiNT SiNoT ifht SHoT handlingsplan.pdf](#) [Handlingsplan_SHoT.pdf](#)

Det blir gjennomført en ny nasjonal SHoT-undersøkelse i 2018 hvor også Nord universitet deltar: [SHoT 2018](#)

Eksterne evalueringer

Eksterne undersøkelser:

- [Studiebarometer](#)
- [Studentenes helse- og trivselsundersøkelse](#)
- [Underviserundersøkelsen](#)
- [NIFUs Kandidatundersøkelse](#)

Nasjonale studieprogramevalueringer og tilsyn:

- [Tilsyn med bachelorgradsutdanninger i sosialt arbeid - Januar 2017.pdf](#)
  - [Kartlegging av læringsutbyttebeskrivelser - Sluttrapport November 2015.pdf](#)
-

Årsrapporter/rapport og planer

- [Årsrapport 2017-2018](#)
  - [Årsrapport 2016-2017](#)
  - [Årsrapport 2015-2016](#)
  - [Årsrapport 2014-2015 HiNT](#)
  - [Årsrapport 2014-2015 Uin](#)
  - [Årsrapport 2014-2015 HiNe](#)
-

Ros og ris

Nord universitet har et eget system for å melde fra om ros, ris eller komme med forslag til forbedringer. Alle studenter og ansatte er velkomne til å si fra om forhold de mener det er viktig å følge opp. Meldingene behandles av blant annet læringsmiljøutvalget ved Nord universitet.

For raskest oppfølging av bygningsmessige forhold (varme/ventilasjon/utstyr) og IT-relaterte problemer bør [driftsavdelingen](#) og [helpdesk](#) kontaktes!

Lenke til skjema for innsending av ros og ris finnes her: [Ros og ris](#)

 [Prosessbeskrivelse - Håndtering av ros og ris-meldinger.pdf](#)

Utdanningskvalitet

Internrevisjoner

Ros og ris

Kvalitetsrapport

Informasjonskilder

Vedlegg A81

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 18/01814-13
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche
Vedtaksdato: 02.01.2019

Sak: Reakkreditering 2018 - Bachelor i farmasi - oppfølging av rektors vedtak i 2017 (rektors endelige vedtak)

Vedtak:

1. Rektor vedtar å reakkreditere (endelig godkjenne) studieplan og tilhørende dokumentasjon for *Bachelor i farmasi* under forutsetning av at punkt 2 følges opp.
2. Det må jobbes med å dokumentere og heve den formelle utdanningsfaglige kompetansen, som er en felles utfordring for hele Nord universitet

Bjørn Olsen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Rektor har vedtatt egne retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet (rektorvedtak 16/03574-5 den 29.12.2016 og senere justeringer av retningslinjene ved rektorvedtak 17/01202-6 den 29.12.2017). Disse innebærer reakkreditering hvert syvende år.

I tillegg framgår av retningslinjene at ved større endringer, så skal studieprogrammet reakkrediteres. Det er tilfellet for dette programmet. Reakkreditering av *Bachelor i farmasi* ble igangsatt høsten 2016 etter initiativ fra studieprogramansvarlig, og startet altså før reakkreditering ble en del av universitetets eget periodiske tilsyn i forhold for eksisterende studieprogram. Bakgrunnen for oppstarten var at studieprogrammet endret studiemodellen i tråd med 3 + 2 modell, som ble innført for farmasiutdanningene i Norge.

Saken ble behandlet i sentralt Utdanningsutvalg på møte 14.12.2016 (sak 75/2016), og deretter ny behandling på møte 26.01.2017 (sak 10/2017). Rektor gjorde følgende vedtak 03.03.2017 (rektorvedtak 18/01814-4);

1. *Rektor godkjenner endelig (reakkrediterer) studieplan med tilhørende dokumentasjon for Bachelor i farmasi (180stp).*
2. *Rektor ber fakultetet om at konkrete avtaler om internasjonalisering og studentutveksling må inngås innen 30. juni 2017. Dokumentasjon oversendes studiesjefen.*

Fakultetets oppfølging av rektors vedtak:

Fakultetet opplyser at det har vært utfordrende å finne universiteter med tilsvarende modell for bachelorutdanning som Nord universitet. Fristen for oppfølging av punkt 2 i rektors vedtak ble derfor senere endret til 31. desember 2017. Først i juli 2018 signerte Farmasiutdanningen endelig en utvekslingsavtale med University of Eastern Finland (UEF), som ivaretar gjensidig utveksling av studenter og i tillegg legger til rette for ansattmobilitet.

Studieprogrammets mobilitetsvindu er nå lagt til femte semester. For å kunne fungere som utvekslingssemester, har det imidlertid krevd flere endringer på tredje studieår. Dette i tillegg til at studieprogrammet opprinnelig ble akkreditert ut fra forrige Studietilsynsforordning, er bakgrunnen for at saken legges fram for sentralt Utdanningsutvalg og rektor på nytt nå. Denne nye søknaden inneholder også noen endringer i studieplanen, som er gjort med utgangspunkt i årlig kvalitetsarbeid deriblant oppfølging av studentevalueringer.

Det gjøres oppmerksom på at *Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene* fra 2017 gjelder. Det utarbeides nasjonale fagspesifikke retningslinjer for hvert enkelt fagområde, og implementeringen av retningslinjene foregår i flere faser. For farmasi er det varslet at retningslinjene skal implementeres fra studieåret 2020-2021. Fakultetet har derfor formidlet i forbindelse med innspill til plan for reakkreditering 2019, at *Bachelor i farmasi* må være med her på grunn av de nasjonale retningslinjene som kommer.

Overordnet bilde av studiet

Nedenfor er studiemodell samt kort om overordnet bilde av bachelorprogrammet. Studiet er campusbasert heltidsstudium. Det har tidligere også vært opptak til deltidsstudium (2007, 2012, 2014 og 2016, og to av kullene har vært eksternfinansiert). Det er ikke planlagt nytt tilbud på deltid før nasjonale retningslinjer implementeres. Fullført og bestått utdanning gir rett til så søke om autorisasjon som reseptarfarmasøyt. Reseptarfarmasøyt har ekspedisjonsrett, og de fleste jobber innen primærapotek alternativt legemiddelbransjen eller i helsevesenet for øvrig.

Det nasjonale profesjonsrådet for farmasiutdanning har definert felles læringsutbyttet på overordnet nivå og fordeling studiepoeng på fagområdene. Sentrale fagområder er definert som kjemiske emner, farmasøytisk biovitenskap, samfunnsfarmasøytiske emner og legemiddelteknologi / biofarmasi. Samtlige obligatoriske

emner i studiemodellen inngår som **sentrale deler** (merket med blått i studiemodellen). Valgemner er for øvrig merket med grønt i studiemodellen. Mobilitetsvinduet er definert til 5. semester.

1.semester	2.semester	3.semester	4.semester	5.semester	6.semester
FAR1000 (10 stp) Generell kjemi	FAR1006 (10 stp) Organisk kjemi	FAR1008 (10 stp) Legemiddel- fremstilling	FAR2002 (7,5 stp) Legemiddelkjemi	FAR2006 (10 stp) Legemiddelteknologi	
FAR1004 (10 stp) Cellebiologi og fysiologi	FAR1007 (10 stp) Mikrobiologi og immunologi	FAR2000 (10 stp) Bio-organisk kjemi	FAR2004 (7,5 stp) Legemiddelanalyse	FAR2005 (10 stp) Farmakoterapi	FAR2010 (27,5 stp) Farmasøytisk praksis *
FAR1009 (10 stp) Samfunnsfarmasi	FAR1010 (10 stp) Legemidler og folkehelse	FAR2009 (10 stp) Farmakologi 1	FAR2003 (15 stp) Farmakologi 2	FAR2011 (15 stp) Legemiddel- informasjon og kunnskapsbasert praksis <u>eller</u>	
				FAR2012 (15 stp) Bacheloroppgave	

* Emnet starter i 5. semester

Fakultetets behandling av ny reakkrediteringssøknad og ny oversendelse

Reakkrediteringssøknad med tilhørende dokumentasjon og studieplan skal behandles i fakultetenes *lokale Utdanningsutvalg* før behandling i *sentralt Utdanningsutvalg*. Det sentrale Utdanningsutvalget gir råd overfor rektor, som gir den endelige godkjenningen. Søknaden er behandlet i lokalt Utdanningsutvalg 31. august 2018. Dekanen gjorde følgende vedtak 5. september 2018;

Dekan vedtar å reakkreditere (godkjenne studieplan med tilhørende dokumentasjon) for Bachelor i farmasi under forutsetning av at følgende punkt innfris:

1. *Studieprogrambeskrivelse og emnebeskrivelser på engelsk ferdigstilles innen 1. desember 2018.*

Etter at dekanen oversendte akkrediteringssøknaden, har det vært tett dialog mellom studieprogramansvarlig og saksbehandlerne til sentralt Utdanningsutvalg. Utbedret søknad ble mottatt i forkant av utsendelse til utvalget.

Sentralt Utdanningsutvalgs behandling av reakkrediteringssøknaden

Utvalget behandlet søknaden på møte 05.12.2018 (sak 74/2018), og utvalget gjorde følgende vedtak i saken;

1. *Utdanningsutvalget anbefaler rektor å reakkreditere Bachelor i farmasi under forutsetning av at punkt 2 følges opp.*
2. *Det må jobbes med å dokumentere og heve den formell utdanningsfaglige kompetansen, som er en felles utfordring for Nord universitet.*

Vurdering av reakkrediteringssøknaden i forhold til Studietilsynsforskriften

Nedenfor følger vurdering av oversendt reakkrediteringssøknad og tilhørende dokumentasjon. Vurderingen er gjort ut fra Studietilsynsforskriften samt NOKUTs veiledning til denne. Veiledninga er bygd opp med følgende deler til den enkelte paragraf i forskriften; 1) veiledning, 2) krav til hva søknaden minst skal inneholde og 3) oversikt over nødvendige vedlegg. Veiledninga består ikke av alle delene for samtlige paragrafer.

I oversikten nedenfor er det lagt vekt på saksbehandling tett opp mot forskriften og NOKUTs veiledning (som om søknaden ble oversendt NOKUT).

§ 2.1 Forutsetninger for akkreditering	Vurdering av kravene
(1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.	OK
(2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt , vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.	OK
§ 2.2 Krav til studietilbudet	
(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn .	Samsvar NKR: OK Dekkende navn: OK
(2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv .	Faglig oppdatert: OK Relevans videre studier: OK Relevans arbeidsliv: OK
(3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.	OK
(4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.	Innhold: OK Oppbygging: OK Infrastruktur: OK
(5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.	Tilpasset LUB: OK Aktiv rolle: OK
(6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.	OK
(7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.	OK
(8) Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.	OK
(9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.	OK – praksis tildeles av Apotekforeningens praksispool
§ 2.3 Krav til fagmiljøet	Vurdering av kravene
(1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.	Størrelse: OK Kompetansemessig stabilt: OK Sammensetning: OK
(2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.	OK ut fra situasjonen, se kommentar
(3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet.	OK

<p>(4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:</p> <p>a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.</p>	<p>Hovedstilling: OK</p> <p>Førstestillingskompetanse i de sentrale delene: OK</p> <p>Krav til kompetansenivå: OK</p>
<p>(5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.</p>	<p>OK</p>
<p>(6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.</p>	<p>OK</p>
<p>(7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.</p>	<p>OK</p>

Kommentarer

Generelt:

Denne reakkrediteringssøknaden supplerer opprinnelig søknad av 1. desember 2016. I rektors vedtak av 3. mars 2017 om endelig godkjenning, framkommer krav om at avtaler om studentutveksling må inngås. Dette er nå på plass. Til saken følger opprinnelig søknad fra 2016 samt ny søknad av 2018, som inneholder beskrivelse og begrunnelse for endringer på 3. studieår samt svar på akkrediteringskrav i ny Studietilsynsforskrift av februar 2017. Samlet utgjør dette en svært godt gjennomarbeidet søknad, og studieprogrammet anbefales derfor reakkreditert.

§ 2.3 (2) – utdanningsfaglig kompetanse: Dette er i NOKUT veiledningen definert som UH-pedagogikk og didaktikk, og inkluderer også kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. Det forventes ikke at kravet om utdanningsfaglig kompetanse er innfridd per dags dato. Dette er en institusjonell utfordring, og fravær av UH-pedagogisk kompetanse har ikke avgjørende betydning for akkrediteringen. Det er satt i gang flere prosesser ved Nord universitet innenfor området, blant annet UH-ped basiskurs, utvikling av pedagogiske mappe og utvikling av meritteringsordning for undervisere.

I søknaden framgår at kun et fåtall fagpersoner innehar formell utdanningsfaglig kompetanse. Det bør derfor prioriteres både dokumentasjon av kompetanse og gjennomføring av basiskurs for aktuelle personer.

Oppsummering

Det anbefales at studieprogrammet akkrediteres. Ansatte som mangler pedagogisk basiskurs bør prioriteres for gjennomføring av dette.

Økonomiske konsekvenser:

I saksbehandling av reakkreditering (ut fra Studietilsynsforskriften) er det ikke vurdert økonomiske konsekvenser. Det forutsettes at økonomiske forhold er vurdert av fakultetet i forbindelse med reakkreditering av de eksisterende studieprogrammene.

Innstilling:

1. Rektor vedtar å reakkreditere (endelig godkjenne) studieplan og tilhørende dokumentasjon for *Bachelor i farmasi* under forutsetning av at punkt 2 følges opp.
2. Det må jobbes med å dokumentere og heve den formelle utdanningsfaglige kompetansen, som er en felles utfordring for hele Nord universitet

Vedlegg

Dekanvedtak FSH 05.09.2018

Søknad om reakkreditering av Bachelor i farmasi – versjon 01.11.2018

Søknad om reakkreditering av Bachelor i farmasi – versjon 01.12.2016

Rapport fra arbeidsgruppa 3+2 januar 2013

Referat fra Det nasjonale profesjonsrådet for farmasiutdanning februar 2014

Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene 2017

Studieplan – norsk versjon

Studieplan – engelsk versjon

Brev til studenter Utdrag av ny studieplan – informasjon til studenter

Notat om endring av praktisk eksamen i Farmasøytisk praksis – OSCE

Internasjonale farmasiutdanninger - oversikt over emner som undervises på engelsk

Internasjonal samarbeidsavtale - University of Eastern Finland

Internasjonal samarbeidsavtale - Instituto Politecnico do Porto (ikke signert)

Apotekforeningens praksispool - retningslinjer for tildeling praksisapotek

Uttalelse fra Apotekforeningen om praksisplasser august 2018

Studiets fagmiljø – CV for ny ansatt – Siver Moestue

Studiets fagmiljø - Profileringsdokument Lise AB Sagmo - opprykk til førstelektor

Studiets fagmiljø – publikasjonsliste

Mandat for faggrupeleder

Mandat for studieprogramansvarlig

Vedlegg: Vedlegg 1 - Dekanvedtak FSH 05.09.2018, Vedlegg 2 - Søknad om reakkreditering; versjon 01.12.2016 (første runde), Vedlegg 3 - Søknad om reakkreditering; versjon 01.11.2018 (andre runde), Vedlegg 4 - Rapport fra arbeidsgruppa 3+2; januar 2013, Vedlegg 5 - Referat fra Det faglige profesjonsrådet for farmasiutdanningen; februar 2014, Vedlegg 6 - Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene; 2017, Vedlegg 7- Studieplan 2018 - norsk versjon, Vedlegg 8 - Studieplan 2018 - engelsk versjon, Vedlegg 9 - Brev til studentene, Vedlegg 10 - Utdrag av studieplan; informasjon til studentene, Vedlegg 11 - Notat om endring av praktisk eksamen i Farmasøytisk praksis - OSCE, Vedlegg 12 - Internasjonale farmasiutdanninger; oversikt over emner som undervises på engelsk, Vedlegg 13 - Internasjonal samarbeidsavtale - University of Eastern Finland, Vedlegg 14 - Internasjonal samarbeidsavtale - Instituto Politecnico do Porto (ikke signert), Vedlegg 15 - Apotekforeningens praksispool - retningslinjer for tildeling praksisapotek, Vedlegg 16 - Uttalelse fra Apotekforeningen om praksisplasser - 2018, Vedlegg 17 - CV ny ansatt - Siver Moestue, Vedlegg 18 - Profileringsdokument Lise AB Sagmo - opprykk til førstelektor, Vedlegg 19 - Studiets fagmiljø - publikasjonslister, Vedlegg 20 - Mandat for faggrupeleder, Vedlegg 21 - Mandat for studieprogramansvarlig

Vedlegg A82

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 16/01913-22
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche
Vedtaksdato: 06.04.2017

Sak: Justert studieportefølje 2017-2018 for Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (trekking nr 2 fra LOK)

Vedtak:

Rektor vedtar at Fakultet for sykepleie og helsevitenskaps studieportefølje for studieåret 2017-2018 justeres med følgende endring:

- * Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic, heltid (180 studiepoeng, programkode BAPARA, campus Namsos) trekkes fra Lokalt opptak (LOK).

Bjørn Olsen
Rektor

Vedlegg:

1. Protokoll fra styresak 104/2016 Endelig studieportefølje 2016-2017 for Nord universitet
2. Dekanvedtak FSH om trekking av Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic, heltid Namsos
3. Studiemodell heltids- og deltidsutdanning (henholdsvis Namsos og Bodø)

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Styret for Nord universitet vedtok på styremøte den 26. oktober 2016 (sak 105/2016) endelig studieportefølje for studieåret 2017-2018. Hele vedtaket følger som vedlegg til saken (det er for langt til å gjengi nedenfor). Av vedtakets punkt 6 følger at rektor har anledning til å justere studieporteføljen ut fra søkertallene, dersom ett fakultet søker om trekking av studier.

6. *Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke opptak når søkertallene for studieåret 2017–2018 foreligger. Styret presiserer at minste opptakstall bør være 20 studenter i tråd med departementets tilråding.*

Selv om rektors fullmakt ut fra styresaken er knyttet til søkertallene, praktiseres at dersom fakultetene oversender en velbegrunnet søknad har rektor fullmakt til å trekke både før utlysning samt etter utlysning men før søkertallene foreligger. Fra "Forskrift om studier og eksamen for Nord universitet" kap. 4 § 4-5. Avlysning heter det:

1. *Dersom lavt søkertall eller andre tvingende grunner gjør det nødvendig, kan rektor beslutte å ikke sette i gang et studium/emne.*
2. *Vedtaket om avlysning må foreligge før tilbud om studieplass blir gitt. For bidrags- og oppdragsfinansierte studier kan rektor vedta avlysning også etter at tilbud om studieplass er gitt, dersom tvingende grunner gjør det nødvendig.*

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH) oversendte 5. april 2017 følgende dekanvedtak (16/05005-12, følger vedlagt saken);

Dekan ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap ber rektor om å trekke opptaket av Bachelor i prehospitalt arbeid- paramedic, studiested Namsos.

Før fusjonen til Nord universitet arbeidet både fagmiljøet tilknyttet tidligere Høgskolen i Nord-Trøndelag og fagmiljøet tilknyttet tidligere Universitetet i Nordland med utredning av ny Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic. Fagmiljøene var/er representert i nasjonal gruppe sammensatt med representanter for flere institusjoner, som har utarbeidet overordnet plan for programmet.

Styret for Nord universitet etablerte studieprogrammet på møte den 26. oktober 2016 (sak 104/2016). I etableringssøknaden framkommer at fakultetet planlegger heltidsutdanning på studiested Namsos og deltidsutdanning på studiested Bodø. Begge steder med årlige kull på 30 studenter hver.

Universitetets prosedyre for etablering av nye studieprogrammer innebærer akkreditering i tråd med NOKUTs akkrediteringskrav. I den interne saksbehandlingen inngår behandling av studieplan og tilhørende dokumentasjon i sentralt Utdanningsutvalg, som gir råd til rektor. Det er rektor som gjennom rektorvedtak gir endelig godkjenning/akkreditering.

Studieplanen for henholdsvis heltids- og deltidsutdanning samt tilhørende dokumentasjon var ikke ferdig utarbeidet til Utdanningsutvalgets møte 1. desember 2016. Det ble derfor satt opp eget møte 14. desember. Utdanningsutvalgets vedtak var slik (sak 74/2016);

1. *Utdanningsutvalget ber om en fornyet akkrediteringssøknad for oppstart av Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic innen 15. januar 2017.*
2. *Søknaden må ha dokumentasjon som tilfredsstiller NOKUT's akkrediteringskrav.*
3. *Utsatt frist for akkrediteringssøknad innebærer at programmet trekkes fra Samordna opptak.*

Med bakgrunn i mangler ved 1. gangs behandling i sentralt Utdanningsutvalg, fikk saken 2. gangs behandling i møte 26. januar 2017 (sak 9/2017). Utvalget anbefalte da at rektor akkrediterte studieprogrammet, og dette er gjort med slikt vedtak (rektorvedtak 16/01914-40);

1. *Rektor godkjenner endelig (akkrediterer) studieplaner og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic.*
2. *Rektor ber fakultetet om at konkrete avtaler om internasjonalisering og studentutveksling inngås innen 30. juni 2017, og oversendes studiesjefen for dokumentasjon.*

Studieprogrammet er utlyst på Lokalt opptak (LOK) henholdsvis med heltidsutdanning (3 år) på studiested Namsos og deltidsutdanning (4 år) på studiested Bodø. Søknadsfrist er 15. april (identisk som søknadsfrist for Samordna Opptak, SO).

I oversendte dekanvedtak framkommer at fakultetet mener oppstart av det nye studieprogrammet ved to studiesteder fra høsten 2017 innebærer en risiko for at en ikke klarer å innfri alle kvalitetskrav. I tillegg opplyses at gjennomføring av første praksisperiode allerede høsten 2017 i Nord-Trøndelag er utfordrende. Videre opplyser fakultetet at vurderinger knyttet til kvalitet i særlig grad gjelder forutsigbar og tilstrekkelig bemanning, planlegging av praksis høsten 2017, samt administrativ kapasitet for oppfølging av studietilbudene. Første praksisperiode for heltidsutdanningen er allerede 1. semester (høsten 2017), mens deltidsutdanningen har første praksisperiode 2. semester (våren 2018).

Fakultetet opplyser at planlegging av det nye studieprogrammet med to ny studiemodeller samtidig med oppfølging av fusjonsprosessen har vært mer krevende enn fakultetet har forutsatt.

Ut fra dette mener fakultetet at oppstart bør skje kun som deltidsstudium (nett- og samlingsbasert) i Bodø høsten 2017. Dekan ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap ber derfor rektor om å trekke opptaket av *Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic*, studiested Namsos.

Studieavdelingen har gjennom akkrediteringsprosessen for det nye programmet (med de to studieplanene) anbefalt oppstart av bare ett studietilbud. Studiesjefen støtter derfor fakultetet i ønsket om å trekke det ene studietilbudet, da fakultetet framlegger gode argumenter knyttet til kvalitetskrav.

Av hensyn til søkerne er det svært viktig at trekking av opptak skjer svært raskt.

Studiesjefen forutsetter at det ivaretas på følgende vis:

1. Opptakskontoret ved Nord universitet varsler søkerne om at studieprogrammet på campus Namsos trekkes.
2. Søkere som har studiet i Bodø som 2. prioritet får dette som sin 1. prioritet som følge av at studiet i Namsos er trukket. Dette formidles til søkerne.
3. Søkere som ikke har flere prioriteter, eller har Bodø på 3. prioritet eller lavere, får tilbud om å opprettholde sin søknad i Bodø, da på høyere prioritet.
4. Alle som da står som søkere til Bodø konkurrerer på lik linje om opptak i hht til gjeldende opptaksreglement.
5. Opptakskontoret ivaretar kontakt med søkerne, og orienterer fakultetet.

Det er utfordrende å trekke et studieprogram der det er grunn til å forvente mange søkere. I tillegg har fakultetet helt fra styrets vedtak om etablering vært bevisst på å fronte det nye programmet i media og skape stor oppmerksomhet. Rektors vedtak bør derfor følges opp med god strategi for håndtering av kommunikasjon knyttet til beslutningen.

Økonomiske konsekvenser:

Fakultet opplyser at beslutningen får økonomiske konsekvenser både i form av lavere kostnader på grunn av bare ett studietilbud (30 studieplasser mot planlagte 60), og samtidig vil inntekter gjennom studiepoengproduksjonen naturligvis bli redusert som følge av redusert antall studieplasser.

Innstilling:

Rektor vedtar at Fakultet for sykepleie og helsevitenskaps studieportefølje for studieåret 2017-2018 justeres med følgende endring:

- * Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic, heltid (180 studiepoeng, programkode BAPARA, campus Namsos) trekkes fra Lokalt opptak (LOK).

[%20Eksamensplan.docx\)](#)

 [KSS prosessbeskrivelse - årlig studieplanarbeid versjon 04.05.2018.pdf](#)
(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/KSS%20prosessbeskrivelse%20-%20c3%a5rlig%20studieplanarbeid%20%20%20%20versjon%2004.05.2018.pdf)

 [\(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/KSS%20rutinebeskrivelse%20-%20arbeidsflyt%20EpN%20%20%20%20versjon%2004.05.2018.pdf\)KSS rutinebeskrivelse - arbeidsflyt EpN versjon 04.05.2018.pdf](#)
(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/KSS%20rutinebeskrivelse%20-%20arbeidsflyt%20EpN%20%20%20%20versjon%2004.05.2018.pdf)

 [FS bestillingsskjema - emnekombinasjon](#)
(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/FS%20bestilling%20-%20emnekombinasjon.docx)

 [FS bestillingsskjema - program](#)
(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/FS%20bestilling%20-%20studieprogram.docx)

 [FS bestillingsskjema - emne](#)
(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/FS%20bestilling%20-%20emne.doc)

Eksempler dekanvedtak (formell beslutning) om studieplaner for kommende studieår

 [Eksempel dekanvedtak FBA - ett samlet dekanvedtak om studieplanarbeid 2017-2018.pdf](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Eksempel%20dekanvedtak%20FBA%20-%20ett%20samlet%20dekanvedtak%20om%20studieplanarbeid%202017-2018.pdf)

 [Eksempel dekanvedtak HHN - dekanvedtak for grupper av studieprogram 2017-2018.pdf](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Eksempel%20dekanvedtak%20HHN%20-%20dekanvedtak%20for%20grupper%20av%20studieprogram%202017-2018.pdf)

 [Eksempel dekanvedtak FLU - dekanvedtak om ett studieprogram 2017-2018.pdf](#)
(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Eksempel%20dekanvedtak%20FLU%20-%20dekanvedtak%20om%20ett%20studieprogram%20%202017-2018.pdf)

Bruerveiledning - Publisering av studieinfo

+

[Bruerveiledning FS - Sharepoint \(nord.no\)](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Bruerveiledning-FS-Sharepoint-v7.pdf)

Maler for studieinfo - emne- og programbeskrivelser

[Studieprogrambeskrivelse - norsk](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Mal%20for%20programbeskrivelse_16_tabell_norsk.docx)

[Studieprogrambeskrivelse - engelsk](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Mal%20for%20studieprogrambeskrivelse%20-%20engelsk.docx)

[Emnebeskrivelse - norsk](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Mal%20for%20emnebeskrivelse%20-%20norsk.docx)

[Emnebeskrivelse - engelsk \(med kortversjon\)](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Mal%20for%20emnebeskrivelse%20inkl%20KORTVERSJON%20-%20engelsk.docx)

Godkjente vurderingsformer

[Godkjente vurderingsformer ved Nord universitet](#)

(/Verktoy/Ressurser/Documents/Godkjente%20vurderingsformer%20ved%20Nord%20universitet.pdf)

[Approved forms of assessment at Nord University](#)

(/Verktoy/Ressurser/Documents/Approved%20forms%20of%20assessment%20at%20Nord%20University.pdf)

Veileder og mal for læringsutbyttebeskrivelser

[Veileder og mal for læringsutbyttebeskrivelser - Nord universitet.pdf](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Veileder%20og%20mal%20for%20l%a%ringsutbyttebeskrivelser%20-%20Nord%20universitet.pdf)

Sjekkliste for emneansvarlige og studieprogramansvarlige

[Sjekkliste årlig studieplanarbeid emneansvarlig.docx](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Sjekkliste%20%a5rlig%20studieplanarbeid%20emneansvarlig.docx) [Sjekkliste årlig studieplanarbeid](#)

[studieprogramansvarlig.docx](#)

(/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Sjekkliste%20%a5rlig%20studieplanarbeid%20studieprogramansvarlig.docx)

Retningslinjer for egenbetaling

 [Retningslinjer for egenbetaling_03 03 2017.pdf](#)

[\(Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Retningslinjer%20for%20egenbetaling%2003%2003%202017.pdf\)]((/Verktoy/studieadministrasjon/Documents/Retningslinjer%20for%20egenbetaling%2003%2003%202017.pdf))

Om obligatorisk deltakelse

 [Rektorvedtak 21.12.2016 - Retningslinjer for obligatorisk deltakelse i](#)

[undervisning.pdf \(/Verktoy/Ressurser/Documents/Rektorvedtak%2021.12.2016%20-%20Retningslinjer%20for%20obligatorisk%20deltakelse%20i%20undervisning.pdf\)](#)

Krav til emnebeskrivelser og vurderingsformer

Forhold omkring vurderingsformer (eksamensformer) er regulert gjennom Lov om universiteter og høyskoler, Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet samt egne bestemmelser gjennom «Godkjente vurderingsformer for Nord universitet» og egne rutiner beskrevet i kvalitetshåndboka. Generelt gjelder følgende:

- Beskrivelse av vurderingsform skal framgå av emnebeskrivelsen i studieplanen.
- Beskrivelse av karakteruttrykk skal framgå av emnebeskrivelsen i studieplanen.
- Emneansvarlig skal levere eksamensoppgaven til Eksamenskontoret 14 dager før skriftlig eksamen.
- Fakultetet selv har ansvar for kvalitetssikring av eksamensoppgaver.
- Alle vurderingsformer er underlagt sensur, og skal resultere i karakter.
- Alle sensurlister skal signeres av sensor (- ene) og overleveres til Eksamenskontoret.
- Samlet karakter skal framgå på vitnemål/karakterutskrift.

Vurderingsuttrykk og karakterfastsettelse for faglig vurdering omtales slik i universitetets forskrift (kapittel 8);

§ 8-1. Vurderingsuttrykk

1. Følgende vurderingsuttrykk benyttes ved universitetet: a. bestått / ikke bestått b. en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Det er fastsatt generelle, kvalitative beskrivelser for skalaen, se universitetets nettside
2. For eksamen som omfatter flere deksamener, må alle delene være vurdert til bestått før det gis endelig karakter i emnet

I tilfeller som ikke kan ha faglig vurdering benyttes godkjent/ikke godkjent, eksempelvis for oppmøte og lignende.

Pålogging EmWeb (Trøndelag)

+

Logg på EmWeb (<https://www.emweb.no/hint/>).

Nord universitet

Postboks 1490

8049 Bodø

Telefonnummer: 75 51 70 00

E-post: postmottak@nord.no

(<mailto:postmottak@nord.no>)

Nord universitet

Fakturamottak

Postboks 362 Alnabru

0614 Oslo

E-faktura: 9908:970940243

Kontonr: 4714.10.00213

Orgnr.: 970 940 243

Vedlegg A84

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 16/01914-40

Saksbehandler Thorbjørn Aakre

Sak: Endelig godkjenning (akkreditering) av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic

Vedtak:

1. Rektor godkjenner endelig (akkrediterer) studieplaner og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic
2. Rektor ber fakultetet om at konkrete avtaler om internasjonalisering og studentutveksling inngås innen 30. juni 2017, og oversendes studiesjefen for dokumentasjon.

Bjørn Olsen
Rektor

SAKSUTREDNING

Vedlegg:

Fornyet akkrediteringssøknad for oppstart av Bachelor i prehospitalt arbeid- paramedic

Følgeskriv søknad akkreditering Bachelor i prehospitalt arbeid- paramedic

Vedlegg 1- Studieplan norsk versjon

Vedlegg 2- Studieplan engelsk versjon

Vedlegg 3A Praksisavtaler for Nord universitet -Nord-Trøndelag

Vedlegg 3B Del 1-Praksisavtale og avtale om eksterne forelesere Nordlandssykehuset

Vedlegg 3B Del 2-Praksisavtale og avtale om eksterne forelesere Nordlandssykehuset

Vedlegg 3C Praksisavtale med Helgelandssykehuset

Vedlegg 4A Oversikt over praksisveilederne og deres kompetanse studiested Namsos

Vedlegg 4B Oversikt over praksisveilederne og deres kompetanse studiested Bodø

Vedlegg 5 Internasjonale samarbeidsavtaler

Vedlegg 6A Oversikt over fagmiljøets sammensetning, størrelse, og samlede kompetanse

Vedlegg 6C Oversikt over samkjøring mellom sykepleie og paramedic og mellom studiestedene

Vedlegg 7 Oversikt over fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk

Vedlegg 8 Oversikt over fagmiljøets forskning og/eller utviklingsarbeid

Vedlegg 9 CV fra personer som inngår i studiets fagmiljø

Vedlegg 10 Særskilt redegjørelse for nettstudier

Vedlegg 11 Forslag til nasjonal Programplan BSc prehospitalt arbeid – paramedic

Vedlegg 12 Fysiske opptakskrav Bachelor i prehospitalt arbeid

Vedlegg 13 Strukturmodell Prehospitalt arbeid- paramedic- Bodø

Vedlegg 14 -hjelpemark paramedic

Bakgrunn:

Styret ved Nord universitet vedtok 26.11.2016 følgende (sak 104/2016):

1. *Styret for Nord universitet godkjenner etablering av følgende nye studieprogrammer fra studieåret 2017-2018:*
  - *Grunnskolelærerutdanning master 1-7 (300 studiepoeng, Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag)*
  - *Grunnskolelærerutdanning master 5-10 (300 studiepoeng, Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag)*
  - *Lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag (300 studiepoeng, Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag)*
  - *Joint Master Degree in Public Sector Economy (120 studiepoeng, fellesgrad mellom Handelshøgskolen ved Nord universitet og Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraina)*
  - *Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic (180 studiepoeng, Fakultet for sykepleie og helsevitenskap)*
  - *Bachelor i geografi (180 studiepoeng, Fakultet for samfunnsvitenskap)*
2. *Det er en forutsetning for etableringen at rektors godkjenning av studieplanene for studieprogrammene og tilhørende dokumentasjon er i tråd med NOKUTs akkrediteringskrav.*
3. *Det er en forutsetning for etableringen at kostnadene ved utvikling og igangsetting av studieprogrammene dekkes innenfor fakultetenes egne budsjettammer.*

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap har søkt om godkjenning av studieplan for Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic

- Heltidsstudium Namsos, nett- og samlingsbasert, 30 studieplasser
- Deltidsstudium Bodø, nett- og samlingsbasert, 30 studieplasser

Lovgrunnlag og akkrediteringskrav

Lovgrunnlaget for studieakkreditering er:

- Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 (Universitets- og høyskoleloven), sist endret 17. juni 2016 med virkning fra 1. juli 2016.
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010 (Studiekvalitetsforskriften), fastsatt av Kunnskapsdepartementet, sist endret 24. juni 2016 med virkning fra 9. februar 2017 og 28. oktober 2016 med virkning fra 31. oktober 2016.
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften), fastsatt 7. februar 2017 og kunngjort 9. februar, erstatter den tidligere forskriften av 28. februar 2013.

NOKUT sendte ny Studietilsynsforskrift ^[1] på høring den 09.09.2016, og dato for ikrafttredelse var som vist ovenfor 9. februar 2017. Denne akkrediteringssaken fullføres etter gammel forskrift da fakultetet og saksbehandler har forholdt seg til kravene i denne gjennom hele prosessen. Til opplysning har NOKUT innført en overgangsordning fram til utgangen av 2018 for å gi institusjonene rom til å implementere en del av de nye kravene i forskriften. Fakultetet må forholde seg til de endringer som eventuelt måtte gjøres som en følge av ny forskrift.

Nord universitet har selvstendig etableringsrett til studier, jamfør Lov om universiteter og høyskoler. Likevel er det fastsatt i universitetets reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner at NOKUTs krav til akkreditering av studier også gjelder når universitetet selv etablerer egne studietilbud og godkjenner studieplan for disse. Det framgår også i NOKUTs veiledning at deres kriterier for akkreditering gjelder for alle som tilbyr høyere utdanning, også institusjoner med egne faglige fullmakter (selvakkrediteringsrett). De anbefaler derfor at alle institusjoner som utarbeider nye studier, bruker veiledningen aktivt i utformingen av studiene.

Intern saksbehandling i forbindelse med selvakkreditering

Studieplaner og tilhørende dokumentasjon for nye studieprogrammer skal behandles i fakultetenes *lokale Utdanningsutvalg* før behandling i *sentralt Utdanningsutvalg*. Det sentrale Utdanningsutvalget behandler forslag til studieplan og tilhørende dokumentasjon for nye studier ved Nord universitet, og gir råd overfor rektor, som gir den endelige godkjenningen.

Studieplanene har vært utarbeidet av egen prosjektgruppe med personer fra både tidligere Høgskolen i Nord-Trøndelag og tidligere Universitetet i Nordland. Fagmiljøene ved begge institusjonene utredet det nye utdanningen på hver sin kant, før fusjonen til Nord universitet. På grunn av det bredt sammensatte faglige arbeidet og manglende tid, ble studieplanene ikke behandlet i lokalt Studiekvalitetsutvalg.

Utdanningsutvalgets behandling 14. desember 2016:

[1] <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2017-02-07-137>

Sentralt Utdanningsutvalget behandlet i møte den 14. desember 2016 sak om godkjenning av studieplan og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic.

Utdanningsutvalget gjorde følgende enstemmige vedtak (sak 74/2016):

1. *Utdanningsutvalget ber om en fornyet akkrediteringssøknad for oppstart av Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic innen 15. januar 2017.*
2. *Søknaden må ha dokumentasjon som tilfredsstillende NOKUT's akkrediteringskrav.*
3. *Utsatt frist for akkrediteringssøknad innebærer at programmet trekkes fra Samordna opptak.*

Den 15. desember sendte prorektor for utdanningen følgende presisering til dekanene ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap:

Det presiseres at det må leveres en komplett ny akkrediteringssøknad i tråd med vedlagte veiledning innen 15. januar 2017. Saksbehandlers kommentarer til tidligere søknad finner dere i den vedlagte saksutredningen til møtet 14.12.16.

I tillegg ber saksbehandler om at dere har spesielt fokus på følgende punkter i den nye søknaden:

1. *Opptakskrav:
Søknad om unntak fra Opptaksforskriften må oversendes Kunnskapsdepartementet snarest. Fakultet sender tekst til studie og forskningsdirektør Jan-Atle Toska, som ferdigstiller brevet og formelt sender det fra rektor. Dette må gjøres umiddelbart.*

2. *Praksis:*
  - a) *Praksisplasser og avtaler: Det skal dokumenteres at henholdsvis Helgelandssykehuset og Nordlandssykehuset kan ta imot 15 +15 studenter for praksis, når de opprinnelige avtalene gjelder for 10 + 10 studenter, jfr. forslaget om å dele studentene inn i to praksisgrupper. Det skal foreligge praksisplasser til alle studentene.*
  - b) *Praksisveilederes kompetanse: Argumentere hvorfor de som ikke innehar bachelorgrad eller paramedic (60 stp) er veilederkompetente med kun 5 års erfaring. Fakultetet må beskrive det de har tenkt rundt å la fagarbeiderne være praksisveiledere på førsteåret og bachelorkandidater på de neste.*
3. *Kompetanseoversikt:*
  - a) *Det må vedlegges en konkret plan og oversikt for begge studiesteder som viser hvordan alle som «omplusseres» erstattes med nye (ved å hente såpass mange fra de sentrale delene på master i spesialsykepleie må fakultetet dokumentere at dette er ok i forhold til akkrediteringskravene til dette studiet. Husk at det stilles langt strengere krav til fagkompetanse på master- enn bachelorutdanninger).*
  - b) *«Namsos» har en formell samarbeidsavtaler med 8 leger som kan fylle 3 hele stillinger. Bodø-miljøet må dokumenter formelle avtaler for innleie/deltidsstillinger og plan for disse.*
4. *Plan for all samkjøringen med sykepleierutdanningen skal beskrives detaljert*
5. *Plan for samkjøringen mellom studiestedene når en har to studiemodeller må beskrives detaljert*
6. *Ellers vises det til kommentarer i saksutredningen som bør med i ny søknad*

Fakultetet leverte en fornyet akkrediteringssøknad for oppstart av Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic, inkludert vedlegg innen fristen som ble gitt av Utdanningsutvalget. Fornyet søknad er vedlagt denne saken. Fakultet har lagt til grunn NOKUTs veileder for søknader om akkrediteringer av studier i første syklus og følgebrevet til søknaden svarer på de enkelte punkt i veilederen. Følgebrevet viser også til vedlegg som utfyllende dokumenterer hvordan studiet oppfyller de enkelte punkt.

Saksbehandlingen har et spesielt fokus på punktene som er angitt ovenfor og som ble formidlet fakultetet etter forrige behandling.

Ad punkt 1. Opptakskrav:

Studiedirektøren søkte Kunnskapsdepartementet om unntak fra Opptaksforskriften i egen søknad den 19. desember 2016. KD responderte raskt og uttalte at såfremt ikke opptakskriteriene ble endret slik at de ble sammenfallende med kriteriene til Høgskolen i Oslo og Akershus ville søknad ikke bli behandlet. Det var i kravet om egen helseattest KD fant problematisk. Etter avtale med dekan ble opptakskravene endret til:

Opptakskrav:

- Generell studiekompetanse/realkompetanse og følgende:
- Førerkort klasse B senest 1. mars i opptaksåret
- Bestått fysisk opptaksprøve.

Ad punkt 2. Praksis:

- a) Ved Utdanningsutvalgets behandling den 14. desember manglet det praksisplasser til 10 studenter ved deltidsstudiet i Bodø. Fakultetet har nå fått på plass avtale som sikrer alle studenter praksisplass. I den nye avtalen (Vedlegg 3A og 3B) forplikter NLSH å ta imot

studenter x 2 i praktiske studier per år. I tillegg eksisterer det en egen avtale med Helgelandssykehuset om 10 praksisplasser.

- b) Praksisveileders formelle kompetanse ble problematisert da det i utgangspunktet kunne tolkes som fagarbeidere kunne fungere som praksisveiledere for siste års bachelorstudenter. Dette kan nå ikke lengre mistolkes og i den nye søknaden har fakultetet under § 7.3.5 på side 14 i følgeskrivet og gjennom vedleggene 4A og 4B dokumentert praksisveiledernes formelle kompetanse og hvilken opplæring som vil bli gitt.

Ad punkt 3. Kompetanseoversikt:

Fakultetet ble bedt om å fremlegge en konkret plan og oversikt for begge studiesteder som viser hvordan alle som «omplusseres» erstattes med nye. NOKUTs krav til bachelor-utdanninger er at minst 50% av årsverkene knyttet til studiet skal gjøres av tilsatte i hovedstilling ved Nord universitet. Minimum 20% av de tilsatte må ha førstekompetanse. Fakultetet oppfyller begge disse punktene.

- a) Vedlegg 6A viser total sammensetningen av fagmiljøet både internt og eksternt. Vedlegget viser at man har ca. 6 fagstillinger, undervisningsleveranse fra eksisterende program som forventes å levere til denne nye bacheloren. Disse må erstattes av personer med minimum samme kompetanse for å opprettholde krav til fagkompetanse på fakultets andre bachelor- og masterprogram. Vedlegget viser videre at det er tenkt nyansettelser og innleie/deltidsstillinger på til sammen ca. 6 stillinger. Vedlegg 6B viser rekrutteringsplanene for erstatningen av intern leveranse.

Namsos

Stillingsandel/studieprogram	Tidspunkt for utlysning	Fagområde
100 % BA sykepleie	Januar 2017	Klinisk akuttpsykepleie
70 % BA sykepleie	Januar 2018	Geriatrisk sykepleie
70 % BA sykepleie	Februar 2017	Akuttpsykepleie
30% MA psykisk helsearbeid	August 2018	Psykisk helsearbeid/rus
60% BA farmasi	August 2017	Farmakologi, legemiddelhåndtering, legemiddelregning
20% trafikklærerutdanninga	Høsten 2018	Fagområdet avgjøres senere i dialog med utdanninga

Bodø

Stillingsandel/studieprogram	Tidspunkt for utlysning	Fagområde
100% Studieleder BA prehospital	Februar 2017	Prehospitalt arbeid – paramedic Beredskap krisehåndtering
100% BA sykepleie	Februar 2017	Naturvitenskapelige emner (anatomi/ fysiologi, sykdomslære, farmasi)
50% BA sykepleie (kan evt dekkes av meransettelse på professorutlysning nå)	August 2017	
0,7 Professor Master i spesialsykepleie	Er til vurdering i sakkyndig utvalg, ansettelse vår 17	Spesialsykepleie

- b) I vedlegg 3A og 3B intensjonsavtaler for de eksterne leveransene. I den nye avtalen som er inngått fremgår det at Nordlandssykehuset har en intensjon om å bidra med kompetanse innen aktuelle fagfelt med inntil tre stillinger, men at Nord universitet å inngå arbeidsavtale med den enkelte ansatte. Forenklet CV til disse fremgår av vedlegg 6A.

Ad punkt 4 og 5. Plan for samkjøring med sykepleieutdanningen og mellom studiestedene

Bodø og Namsos samarbeider for tilrettelegging og samkjøring av undervisning, fagmiljøer og fagkompetanse. Målet er i størst mulig grad å samkjøre fulltid- og deltidsstudium. Intensjonen er å kunne levere et faglig og økonomisk bærekraftig studium gjennom samarbeid på tvers av studiestedene. Både heltid og deltid er samlings- og nettbaserte. Forelesninger som foretas et sted, kan deles med hele studentgruppen, dermed er i praksis dette et samlet fagmiljø. Dette har FSH erfaring med fra bachelor i sykepleie siden 2010. To av emnene, anatomi/fysiologi og medikamentregning undervises sammen med bachelor i sykepleie. Vedlegg 6C gir oversikt over planlagt samkjøring mellom studiestedene og sykepleieutdanningen.

Med bakgrunn i mangler ved 1. gangs behandling i sentralt Utdanningsutvalg, fikk saken 2. gangs behandling i møte 26. januar 2017 (sak 9/2017). Utvalget gjorde slikt vedtak i saken:

1. *Utdanningsutvalget anbefaler rektor å godkjenne studieplan med tilhørende dokumentasjon for Bachelor i prehospitall arbeid – paramedic, under forutsetning av at punkt 2 innfris.*
2. *Konkrete avtaler om internasjonalisering og studentutveksling må være inngått innen 30. juni 2017.*

Punkt 2 i vedtaket er likelydende for samtlige akkrediteringssaker våren 2017. Internasjonalisering inkludert studentutveksling er viktig for Nord universitet, og det er ønskelig å sikre at området er ivaretatt før de nye studieprogrammene starter opp.

Nedenfor gjengis og kommenteres Studietilsynsforskriftens krav til akkreditering og dokumentasjon (som nevnt ovenfor er det forskriften fra 2013 som refereres). Krav fra forskriften og Veiledningen med retningslinjer for søknad om akkreditering av studier i **første syklus** er med kursiv tekst. For hvert enkelt krav skal det beskrives og begrunnes hvordan studiet oppfyller kravene, som gjelder følgende hovedpunkter:

- Grunnleggende forutsetninger (Studietilsynsforskriftens § 7-1)
- Plan for studiet (Studietilsynsforskriftens § 7-2)
- Fagmiljø tilknyttet studiet (Studietilsynsforskriftens § 7.3)

§ 7-1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

1. *Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:*
  - a. *Styringsordning*
  - b. *Reglement*
  - c. *Klagenemnd*
  - d. *Læringsmiljøutvalg*
  - e. *Utdanningsplan* (gjelder bare for studier på 30 studiepoeng eller mer)
  - f. *Vitnemål og Diploma Supplement*
  - g. *Kvalitetssikringssystem*

Kommentar: Punkt 1a) til g) må vurderes ut fra det forhold at Nord universitet er fusjonert fra 1. januar 2016.

- a) Universitetets *styringsordning* er avklart; nytt universitetsstyre var i drift fra tidlig januar måned og har funksjonstid fram til 31.07.2019. Ny rektor er tilsatt på åremål fra desember 2015. Selve styringsstrukturen herunder faglig og administrativ organisering er avklart på overordnet nivå gjennom styrevedtak i møte den 23. juni. Videre avklaringer er vedtatt på styremøte 7. september og 26. oktober.

- b) Universitetet har ny forskrift om studier og eksamen som gjelder for studenter som blir tatt opp fra og med vårsemesteret 2016. Det foregår nå et arbeid med gjennomgang av tilhørende reglement og retningslinjer. *Reglement for etablering av nye studieprogram og godkjenning av studieplaner* er allerede vedtatt (18.03.2016, rektorvedtak 15/01015-13). Reglementet bygger på akkreditering i tråd med NOKUT sine krav.
- c) Ny *Klagenemnd* ble vedtatt av styret 6. januar 2016, og har funksjonstid fra 1.1.2016 til 1.1.2020 (sak 9/2016). Utvalget er i drift.
- d) Nytt *Læringsmiljøutvalg* ble vedtatt av styret 6. januar 2016, og har første periode funksjonstid ut 2016 mens nye studentrepresentanter velges for høstsemesteret. Utvalget er i drift. Nytt utvalg konstitueres for neste funksjonsperiode fra januar 2017.
- e) *Utdanningsplan* utarbeides for alle studier, og er videreført også for det nye universitetet.
- f) *Vitnemål og Diploma Supplement* (vitnemålstillegg) gis ved fullført studium for alle gradsstudier (bachelor-, master- og doktorgrader) samt for praktisk pedagogiske utdanninger. Utforming av nytt vitnemål og Diploma Supplement for det nye universitetet er avklart, og de første vitnemål ble tildelt allerede våren 2016. På vitnemålet inngår studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse.
- g) *System for kvalitetssikring av utdanningen* ble godkjent av NOKUT 12. juni 2012 for tidligere Universitet i Nordland. Det nye universitetet viderefører elementer fra alle institusjonenes akkrediterte kvalitetssikringssystem, og utformer et justert system som opprettholder høye kvalitetskrav. Universitetsstyret vedtok på sitt møte 23. juni de overordnede rammene for nytt felles system, mens kvalitetshåndbok behandles av universitetsstyret på møte 16. desember 2016. Som nytt element i systemet vil reakkreditering av eksisterende studieprogrammer inngå med fast syklus.

2. *Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være fylt.*

Kommentar: Fakultetet redegjør for følgende i oversendt akkrediteringssøknad:

- *Opptak;* Bachelor i prehospitalt arbeid- paramedic er ei grunnutdanning som har følgende opptakskrav: Opptak skjer på bakgrunn av generell studiekompetanse eller realkompetanse. Det er krav til førerkort klasse B og tillegg er det krav om bestått fysisk opptaksprøve, se vedlegg 12.
- *Rammeplaner, sertifisering eller andre forskrifter og retningslinjer/direktiver:* Studieprogrammet er ikke rammeplanstyrt.

3. *Rekrutteringen av studenter skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.*

Kommentar: Styret ved Nord universitet har vedtatt at studieprogram skal være bærekraftige. Studentmiljøer med minimum 20 uteksaminerte studenter per studieprogram regnes som bærekraftige. Fakultetet mener at et opptak av 30 studenter pr studiested, vil gi minst 20 kandidater ved studiets slutt og det er lite sannsynlig at problemstilling med lite studentmiljø vil oppstå. Dersom det skulle være under 30 kvalifiserte søkere per studiested må fakultet vurdere om studiet skal starte

4. *For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.*

Kommentar: Studieprogrammet har praksis og det foreligger avtaler om praksisplasser til alle studenter.

§ 7-2 Plan for studiet

1. *Studiet skal ha et dekkende navn.*

Kommentar: Navnet på studiet følger allerede igangsatt studietilbudet i Oslo samt at den nasjonale programgruppas forslag. Navnet beskriver vurderes til å beskrive studiets innhold på en god måte, det samme gjør den engelske navnet, Bachelor of Paramedic Science.

2. *Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium.*

Studieprogrammets læringsutbytte er slik formulert:

Kunnskap:

- *beskrive fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet generelt og helsetjenesten spesielt*
- *gjøre rede for organiseringen av helsetjenesten i Norge*
- *bruke kunnskap om menneskets anatomi og fysiologi i undersøkelse, vurdering og behandling av pasienter*
- *bruke kunnskap om generell sykdomslære i diagnostisering og behandling av pasienter*
- *gjenkjenne tidlige symptomer og tegn på alvorlig psykisk og somatisk sykdom*
- *gjøre rede for korrekt prehospital diagnostikk og behandling av sykdommer og skader*
- *gjengi prinsipper for organisering av og arbeid på ulike typer skadested*
- *bruke kunnskap om helse-, miljø- og sikkerhet til å trygge seg selv og andre i arbeidshverdagen*
- *tilegne seg ny og oppdatert kunnskap innenfor eget fagområdet*
- *sitere aktuelt forsknings- og utviklingsarbeid innenfor eget fagområdet*
- *bruke grunnleggende kunnskap om forskningsetikk, -design og -metoder i selvstendige kvalitetsforbedringsprosjekter og deltagelse i forskningsprosjekter*
- *bruke kunnskap om tverrfaglig kommunikasjon og samhandling innenfor akuttmedisin i daglig arbeide med kolleger og samarbeidspartnere*
- *gjøre rede for helsepolitiske prioriteringer og juridiske rammer for yrkesutøvelsen i ambulansesfaget*
- *beskrive utfordringer med helse og sykdom i et flerkulturelt perspektiv*

Ferdigheter:

- *gi korrekt behandling basert på observasjon, vurdering og identifisering av symptomer og tegn på sykdom og svikt i pasientens vitale funksjoner*
- *gjøre adekvate transportmedisinske valg i lys av pasientens behov, den operative situasjonen og endringer i pasientforløp og operativ situasjon*
- *utføre korrekt og forsvarlig behandling med legemidler*
- *demonstrere korrekt bruk og tolkning av aktuelt medisinsk-teknisk utstyr for diagnostikk og medisinsk behandling*
- *dokumentere pasientbehandling i relevante dokumentasjonssystemer i henhold til krav og standard i tjenesten*

- benytte teknikker for kommunikasjon og konflikthåndtering i møte med pasienter, pårørende, kolleger og samarbeidspartnere
- arbeide på sikkert og effektivt på ulike hendelses- og skadested
- Kunne gjøre rede for brann, politi og andre etaters arbeidsoppgaver på et skade eller hendelsessted.
- organisere og lede helsepersonell ved både små og større hendelser
- Kunne samens med brann og politi organisere skadestedsledelse
- bidra aktivt i beredskapsplanlegging
- gjennomføre et kvalitetsforbedringsprosjekt med en klart formulert problemstilling, adekvat prosjektdesign, relevant metode, plan for datainnsamling og -analyse og plan for formidling av resultater
- føre et utrykningskjøretøy

Generell kompetanse:

- utføre etisk og faglig forsvarlig prehospital diagnostisering og behandling av akutt og kronisk syke pasienter i henhold til helsefaglig lovgivning
- vurdere pasientens medisinske, psykososiale og praktiske behov og finne løsninger for hvordan de kan møtes på laveste effektive omsorgsnivå (LEON) i tråd med samfunnets behov for effektiv ressursutnyttelse av helsevesenet
- opptre profesjonelt som paramedic på faglig forsvarlig måte og med respekt, omsorg og empati i samhandling med pasient/bruker, pårørende og andre
- utøve kunnskapsbasert praksis innen prehospitalt arbeid
- identifisere etiske dilemmaer på samfunnsplan og i praktisk helsearbeid
- reflektere over egen faglig utøvelse
- reflektere over helseprofesjonenes utfordringer i et flerkulturelt samfunn
- samhandle med andre yrkesutøvere i spesialist- og kommunehelsetjenesten
- ivareta pasientens fysiske, psykososiale og åndelige behov gjennom en helhetlig tilnærming til den akutt og kronisk syke pasient og dens pårørende
- bidra til å styrke kunnskap og ferdigheter hos kolleger og samarbeidspartnere gjennom veiledning og formidling av sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer

Kommentar: Det vises til vedlegg 1, og studieplanen følger Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og kommentarer i følgeskrivet angående det Nasjonalt programutvalg.

3. *Studiets innhold og oppbygging skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.*

Kommentar: Begge studiestedene vil bruke nett og samlingsbaserte studiemodeller. Studiested Namsos med heltidsutdanning over 3 år, studiested Bodø deltid over 4 år. Bachelorstudiet omfatter både praktisk og teoretisk undervisning. Det er en felles studieplan med samme de samme emnene. Fullstendig studieplan er i vedlegg 1.

4. *Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.*

Kommentar: Arbeids- og undervisningsformene til studiet veksler mellom forelesninger, studiegrupper, selvstudier, simulerings- og ferdighetstrening som samsvarer og er tilpasset læringsutbyttet for studiet, se beskrivelsene for hvert emne i vedlegg 1.

5. *Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.*

Kommentar: Studiet benytter følgende vurderingsordninger; Obligatorisk deltagelse (OD), simulering og ferdighetstrening, Obligatorisk arbeid (OA), studiegrupper, Hjemmeeksamen (HJ), Skriftlig skoleeksamen (S). Se detaljene i vedlegg 2.

6. *Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.*

Kommentar: Fakultetet har redegjort grundig for dette punktet i sitt følgeskriv, vedlegg 1.

7. *Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.*

Kommentar: Fakultetet redegjør i følgeskrivet hvordan fagfeltet er under oppbygging nasjonalt. Fakultetet har imidlertid pr i dag mye forskning innen aktuelle områder som er meget aktuelle for denne bacheloren innen spesialsykepleie, beredskapsledelse, ulykkesmedisin mm. Dette er nærmere beskrevet i følgeskrivet.

8. *Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.*

Kommentar: Fakultetet redegjør godt for dette punktet i sitt følgeskriv. Fakultetet har i dag avtaler om samarbeid om utdanning med mange institusjoner i flere verdensdeler. Fakultetet har under utarbeidelse samarbeid med PreHospiten- Centrum for prehospital forskning, Høgskolan i Borås og en Erasmusavtale med Metropolia høgskolen i Helsinki er under utarbeidelse.

Studentutveksling:

Studiene har planlagt et semester der studentene kan reise ut, det er 6 semester på heltid og 8 semester deltid.

Kommentar: Fakultetet må sørge for at en konkret avtale om internasjonalisering og studentutveksling må være inngått innen 30. juni 2017.

9. *Studiet skal ha lokaler, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.*

Kommentar: Nord universitet har gode fasiliteter i forhold til lokaler, bibliotek tjenester, administrativ og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene som er tilpasset studiet og studiestedene. Det vises for øvrig til eget vedlegg «Særskilt redegjørelse for nettstudier» vedlegg nr. 10.

§ 7-3 Fagmiljø knyttet til studiet

1. *Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.*

Kommentar: Fakultetet har redegjort for fagmiljøet i sitt følgeskriv. Vedlegg 3A og 3B som viser bidraget fra eksterne. Fakultetet har også utarbeidet egen rekrutteringsplan (vedlegg 6B) som viser hvordan fagpersoner som «omplasset» er planlagt erstattet.

2. *Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.*

Kommentar: Se punkt 4.

3. *Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.*

For første syklus gjelder også: *Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.*

Kommentar: Tabell 1 i følgeskrivet viser fakultets førstekompetanse knyttet til dette studiet. Andelen førstestillinger er tilfredsstillende og studiets sentrale deler er også angitt i følgeskrivet.

4. *Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.*

For første syklus gjelder også: *Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.*

Kommentar: Fakultet for sykepleie og helsevitenskap har i ti forskningsgrupper knyttet til områder innenfor universitetets fagprofil. Disse områdene er:

- Samfunnsdeltakelse, aktivitet og samarbeid
- Praksisnær forskning i kommunehelsetjenesten
- Psykisk helsearbeid
- Legemidler og legemiddelhandtering
- Pasientsikkerhet, dokumentasjon og informasjonsutveksling
- Klinisk sykepleie og etikk
- Care Lead – sykepleieledelse
- Pasientsikkerhet og innovasjon
- Læring og læringsstrategier i sykepleie og helsefag
- Folkehelse
- ANILAB

5. *For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.*

Kommentar: Kravet fra NOKUT om at praksisveiledere for BSc studenter i prehospitalt arbeid/paramedic skal ha bachelorutdanning, dette innfris for begge studiestedene. Vedlegg 4A og 4B viser at det er nok tilgjengelig personell til å være veiledere for begge studiestedene, og avtaler vil bli inngått etter geografisk behov.

Oppsummering

I den nye akkrediteringssøknaden har fakultetet fremskaffet avtaler om praksisplasser til alle studenter og kravet praksisveileders erfaring og kompetanse er blitt redegjort for slik at søknaden nå tilfredsstillende studietilsynsforordningen på dette punktet.

Utdanningsutvalget uttrykte i møtet 14. desember 2016 bekymring over at fakultetet hadde planlagt «omplussing» av fagpersoner til dette studieprogrammet uten at det forelå en konkret plan for hvordan disse skulle erstattes. I tillegg var det eksterne bidraget kun generelt beskrevet og det forelå heller ikke noen formell avtale som berørte dette bidraget. I dag foreligger det en signert intensjonsavtale med Nordlandssykehuset om at de bidrar med inntil 3 stillinger. Begge

studiesteder har til i dag utarbeidet konkrete planer for nyrekruttering, når disse skal utlyses/rekrutteres og til hvilket fagområde.

I den nye søknaden fremgår samkjøringen med sykepleieutdanningen og mellom studiestedene tydelig. Fakultetet redegjør at målet er i størst mulig grad å samkjøre fulltids- og deltidsutdanning. Intensjonen er å kunne levere et faglig og økonomisk bærekraftig studium gjennom samarbeid på tvers av studiestedene. Forelesninger som foretas et sted, kan deles med hele studentgruppen, dermed er i praksis dette et samlet fagmiljø. Dette har fakultetet erfaring med fra bachelor i sykepleie siden 2010. To av emnene, anatomi/fysiologi og medikamentregning undervises sammen med bachelor i sykepleie. Vedlegg 6C gir videre oversikt over planlagt samkjøring mellom studiestedene og sykepleieutdanningen.

Søknad om reakkreditering av studiet vurderes å være utfyllende nok, og på bakgrunn av kvalitetsvurderingen og søknaden med tilhørende dokumentasjon anbefaler Utdanningsutvalget rektor å godkjenne studieplan, under forutsetning av at følgende krav innfris:

- Konkrete avtaler om internasjonalisering og studentutveksling må være inngått innen 30. juni 2017.

Økonomiske konsekvenser:

Akkreditering av og det faktiske studietilbudet det enkelte studieår har naturlig nok økonomiske konsekvenser for fakultetet. Disse forhold er det fakultetet selv som redegjør for og styrer (innenfor egne økonomiske rammer).

Innstilling:

1. Rektor godkjenner endelig (akkrediterer) studieplaner og tilhørende dokumentasjon for Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic
2. Rektor ber fakultetet om at konkrete avtaler om internasjonalisering og studentutveksling inngås innen 30. juni 2017, og oversendes studiesjefen for dokumentasjon.

Vedlegg: Fornyet akkrediteringssøknad for oppstart av Bachelor i prehospitalt arbeid- paramedic.docx, Følgeskriv søknad akkreditering Bachelor i prehospitalt arbeid- paramedic.docx, Vedlegg 1- Studieplan norsk versjon.docx, Vedlegg 2- Studieplan engelsk versjon.docx, Vedlegg 3A- Praksisavtaler for Nord universitet -Nord-Trøndelag.pdf, Vedlegg 3 B Del 1-Praksisavtale og avtale om eksterne forelesere Nordlandssykehuset.pdf, Vedlegg 3 B Del 2-Praksisavtale og avtale om eksterne forelesere Nordlandssykehuset.pdf, Vedlegg 3 C Praksisavtale med Helgelandssykehuset.pdf, Vedlegg 4A - Oversikt over praksisveilederne og deres kompetanse studiested Namsos.docx, Vedlegg 4B -Oversikt over praksisveilederne og deres kompetanse studiested Bodø.docx, Vedlegg 5- Internasjonale samarbeidsavtaler.docx, Vedlegg -6 A Oversikt over fagmiljøets sammensetning ,størrelse, og samlede kompetanse.docx, Vedlegg -6 B Matrise over rekrutteringsplan Paramedic.docx, Vedlegg 6 C Oversikt over samkjøring mellom sykepleie og paramedic og mellom studiestedene.docx, Vedlegg 7- Oversikt over fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk.docx, Vedlegg 8- Oversikt over fagmiljøets forskning og7eller utviklingsarbeid.docx, Vedlegg 9 CV fra personer som inngår i studiets fagmiljø.docx, Vedlegg 10 - Særskilt redegjørelse for nettstudier.docx, Vedlegg 11- Forslag til

nasjonal Programplan BSc prehospitalt arbeid - paramedic.docx, Vedlegg 12 Fysiske opptakskrav Bachelor i prehospitalt arbeid.docx, Vedlegg 13 Strukturmodell Prehospitalt arbeid- paramedic-Bodø.xlsx, Vedlegg 14 -hjelpark paramedic.docx

Vedlegg A85

Arkivsak-dok. 16/01913-10
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche
Per Arne Skjelvik (om budsjettmodellen)
Saksansvarlig Stig Fossum/Beate Aspdal
Saksgang

ENDELIG STUDIEPORTEFØLJE 2017-2018 FOR NORD UNIVERSITET

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret vedtar den samlede studieporteføljen for Nord universitetet for studieåret 2017–2018, samt nedlegging av studier i tråd med saksframlegget.
2. Det er behov for ytterligere samordning av studieporteføljen og mer strategisk utvikling av denne. Rektor gis fullmakt til å igangsette eget prosjekt for dette, og arbeidet gis hovedfokus i 2017 med forventede resultater for påfølgende studieportefølje.
3. Styrets godkjenning av studieporteføljen forutsetter at styret har godkjent etablering av nye studier over 30 studiepoeng.
4. Som følge av samordning av *Master i musikkvitenskap* og *Master i musikk- og ensembleledelse*, etableres nytt program *Master i musikk* som erstatning for de eksisterende programmene.
5. Styret godkjenner endring av navn på følgende studieprogram;
  - *Årsstudium i kunnskapsbasert eldreomsorg* endrer navn til *Videreutdanning i kunnskapsbasert eldreomsorg*
  - Tilpasning av navn på studieprogram i tråd med Nord universitets retningslinjer for navnsetting av studier, vedtatt av rektor august 2016, der studiene benevnes «*Årsstudium i ...*», «*Bachelor i ...*», «*Master i ...*».
  - Tilpasning av navn på studieprogram ved at studieprogrammets innretning (heltid/deltid, nettbasert, samlingsbasert, angivelse av studiested) er fjernet fra studieprogrammets navn, da denne informasjonen framkommer tydelig eksempelvis på web.
6. Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke opptak når søkertallene for studieåret 2017–2018 foreligger. Styret presiserer at minste opptakstill bør være 20 studenter i tråd med departementets tilrådning.

Sammendrag

Styret har i prinsipper for arbeid med studieportefølje 2017-2018 ved Nord universitet (møte 9.mars, sak 36/2016) vektlagt samordning av eksisterende studieportefølje. Foreløpig studieportefølje viste at det var gjort noen avklaringer, men at det fortsatt var flere studieprogrammer som burde utredes for samordning fram til endelig studieportefølje. Det er fortsatt stort potensiale for samordning av studieporteføljen og mer strategisk utvikling. Dette arbeidet bør ha hovedfokus i 2017.

Vedlegg:

Studieporteføljeoversikt for studieåret 2017-2018 (over 30 stp og lik eller mindre enn 30 stp)

Saksframstilling:

Bakgrunn:

Studieporteføljen er oversikt over de studieprogrammer universitetet tilbyr det aktuelle studieåret, og antall studieplasser beregnet på det enkelte program; budsjetterte studieplasser og opptaksmål. Opptaks målet er i noen tilfeller absolutt, eksempelvis studier med praksis der universitetet har begrenset avtale om praksisplasser. Det er viktig at studieporteføljen vurderes grundig, blant annet ut fra årets søkertall og opptak. Universitetsstyret behandler på sitt junimøte forslag til foreløpig studieportefølje, mens endelig studieportefølje vedtas på oktobermøtet. Denne beslutningen er ett av universitetets viktigste styringsdokument, og er grunnlag for hoveddelen av utdanningsaktiviteten ved universitetet. I denne saken innføres et nytt element i ny budsjettmodell; budsjettmåltall for studieprogram. Dette gir direkte økonomiske konsekvenser, og omtales nærmere nedenfor.

Fusjon og konsekvenser for studieportefølje

Stortingsmelding nr. 18 (2014-2015) «Konsentrasjon for kvalitet – strukturreform i universitetet- og høgskolesektoren» ble vedtatt i statsråd 27. mars 2015 og presentert med følgende innledning;

Norge må omstille seg for å møte samfunnsendringene og for å sikre arbeidsplasser og velferd i fremtiden. En viktig nøkkel er økt kvalitet i høyere utdanning og forskning. Derfor endrer vi universitets- og høyskolesektoren og samler ressursene på færre, men sterkere institusjoner. Vi legger en struktur for morgendagens kunnskapssamfunn.

De overordne målene for strukturreformen er:

- Utdanning og forskning av høy kvalitet
- Robuste fagmiljøer
- God tilgang til utdanning og kompetanse over hele landet
- Regional utvikling
- Verdensledende fagmiljøer
- Effektiv ressursbruk

Med bakgrunn i strukturreformen er Nord universitet (Nord) fusjonert fra tidligere Universitetet i Nordland (UiN), Høgskolen i Nesna (HiNe) og Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) med virkning fra 1. januar 2016.

Det nye universitet har videreført de eksisterende doktorgradene fra tidligere UiN; *Bedriftsøkonomi, Sosiologi, Akvatisk biovitenskap* samt *Studier i profesjonspraksis*. Doktorgradene danner

utgangspunktet for det nye universitetets studieportefølje sammen med den overordnede faglige profil; *Blå og grønn vekst, Innovasjon og entreprenørskap* samt *Velferd, helse og oppvekst*.

Den samlede studieporteføljen bygger videre på opprinnelig studieportefølje til de tre tidligere institusjonene. Noen studieprogrammer har vært tilbudt ved alle institusjonene eksempelvis sykepleie-, barnehagelærer- og grunnskolelærerutdanning, mens andre har vært unike for den enkelte institusjon eksempelvis «grønne studier» fra tidligere HiNT og «blåe studier» fra tidligere UiN.

Ny fakultetsstruktur trer i kraft fra 1. januar 2017 (jamfør sak 66/2016, styremøte 23. juni). De nye fakultetene får overført studieprogrammer fra dagens eksisterende enheter;

- **Nytt Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA)** ivaretar egen tidligere studieportefølje (FBA) samt «grønne studier» fra tidligere Avdeling for næring, samfunn og natur (NSN).
- **Nye Handelshøgskolen (HHN)** ivaretar egen tidligere studieportefølje (HHB) og økonomi-studier, noen ledelsesstudier og trafikkklærerutdanning fra tidligere Avdeling for næring, samfunn og natur (NSN) samt IKT studier fra tidligere Høgskolen i Nesna (HiNe).
- **Nytt Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)** ivaretar egen tidligere studieportefølje fra Avdeling for Lærerutdanning (LÆR) og Profesjonshøgskolens Lærerutdanning, kunst- og kulturfag (PHS, LUKK) samt Lærerutdanning og idrettsstudier fra tidligere Høgskolen i Nesna (HiNe).
- **Nytt Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH)** ivaretar egen tidligere studieportefølje fra Avdeling for helsefag (HEL) og Profesjonshøgskolens Sykepleie og helsefag (PHS, SH) samt sykepleie- og helseutdanning fra tidligere Høgskolen i Nesna (HiNe).
- **Nytt Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)** ivaretar egen tidligere studieportefølje (FSV) samt multimediateknologi- studier og noen ledelsesstudier fra tidligere Avdeling for næring, samfunn og natur (NSN).

Prinsipper for arbeid med studieportefølje og fokus på bærekraft

Styret vedtok allerede tidlig på vårparten «Prinsipper for arbeid med studieportefølje 2017-2018 ved Nord universitet» (sak 38/2016, møte 9. mars);

1. *Styret skal vedta studieporteføljen for bevilgningsfinansierte studier.*
2. *Alle studieprogram i porteføljen må være i samsvar med NOKUTs studietilsynsforskrift (kap. 7.2 og 7.3). Krav til fagmiljø med tilstrekkelig førstestillingskompetanse til å bære program på bachelor- og masternivå må særlig vektlegges.*
3. *Oppstart av studier må vurderes ut fra overordnet strategi, etterspørsel, fagmiljø og økonomi. Porteføljen totalt skal vurderes i forhold til Nord universitets overordnede fagprofil: Blå og grønn vekst; Innovasjon og entreprenørskap; Velferd, helse og oppvekst.*
4. *Eksisterende studieportefølje skal samordnes. For å sikre god utnyttelse av faglige ressurser på tvers av ulike studiesteder og fagmiljø, er det viktig at like studieprogram i dagens portefølje samordnes og får felles studieplaner, selv om studieprogram tilbys flere steder, eller med ulik organisering (heltid, deltid).*
5. *Det er et mål at nye studieprogram har gjennomgående studieløp – bachelor, master og ph.d. og knyttes til doktorgradsområdene eller Nord universitets faglige strategi. Etter styrets*

vedtak om etablering av et nytt studieprogram, godkjenner rektor studieplan etter behandling i universitetets utdanningsutvalg. Denne godkjenningen skal bygge på kriteriene i NOKUTs studietilsynsforordning (kap. 7), og skal utgjøre den avsluttede fasen i universitetets akkreditering av studieprogrammet.

I arbeidet med studieporteføljen er to forhold vektlagt; **samordning av eksisterende studieportefølje** og fokus på en mer **bærekraftig studieportefølje**. For sistnevnte er fakultetene og avdelingene bedt om å vurdere følgende;

- *Bærekraftige fagmiljøer*; at det enkelte studieprogram oppfyller NOKUTs akkrediteringskrav i forhold til kompetanse
- *Bærekraftig studentmiljø (og studiepoengproduksjon)*; at det enkelte studieprogram oppfyller Kunnskapsdepartementets krav om 20 studenter per studieprogram
- *Bærekraftig kapasitetsutnyttelse*; at det er avklart tilfredsstillende faglig (og administrativ) kapasitet til det enkelte studieprogram

Som nytt universitet fusjonert med to tidligere høyskoler har Nord universitet noen utfordringer knyttet til å nå målene for bærekraftige kompetansemiljøer innenfor enkelte fagmiljøer, grunnet for lav andel vitenskapelige ansatte med førstestillingskompetanse. Fakultetene har vurdert faglig bærekraft pr studieprogram, og har stort fokus på dette. Det er gjort en særskilt jobb i forhold til ny grunnskolelærerutdanning for å sikre tilstrekkelig faglig bærekraft.

Når det gjelder NOKUTs akkrediteringskrav til studieprogrammene, eksempelvis krav til fagmiljøets kompetanse, så inngår dette i universitetets *selvakkreditering* av nye studieprogrammer. For eksisterende studieprogrammer vil *reakkreditering* inngå som del av universitetets kvalitetssikrings-system (KSS), ved at det blir lagt opp til syklus med reakkreditering hvert 7.ende år.

Beslutningsmyndighet over studieporteføljen

Universitetets samlede studieportefølje kan deles i to deler; studieprogrammer over og under 30 studiepoeng. Førstnevnte, som også utgjør hoveddelen av universitetets samlede studieportefølje, skal styret beslutte jamfør Forskrift om studier og eksamen for Nord universitet § 3-2. I tråd med forskriften er det dekan ved fakultet / avdeling som har beslutningsmyndighet over studieporteføljen på 30 studiepoeng eller mindre. Styret har imidlertid for studieåret 2017-2018, gjennom forannevnte styresak (38/2016), besluttet at hele studieporteføljen behandles samlet. Dette anses som viktig for å sikre strategisk utvikling av studieporteføljen.

Ny budsjettmodell med element direkte tilknyttet studieporteføljen

Den nye budsjettmodellen for Nord universitet er under utarbeidelse, og hovedprinsippene er vedtatt i styresak 80/16. Budsjettmodellen kan grovt deles i fire komponenter:

- *Realbudsjett / øremerket: ca 50% av budsjettet* - består av forhold som er realbudsjettet (for eksempel husleie, strøm, driftstjenester, fellesadministrasjon) eller øremerket til spesielle formål fra KD (for eksempel stipendiater og senter).
- *Resultatbasert uttelling: ca 25% av budsjettet* – reflekterer direkte den resultatbaserte komponenten fra KD som inkluderer studiepoeng, kandidater, publisering, doktorgrader osv.
- *Måltallbasert uttelling: ca 20% av budsjettet* – reflekterer vedtatt studieportefølje med budsjettmåttall for studiene som gir budsjettmidler i samsvar med utdanningskategoriene (A-F).
- *Strategisk satsing: ca 5% av budsjettet* – dette er styrets virkemiddel for å gi øremerkede og tidsbegrensede strategiske midler til fakultetene som ikke fanges opp i de andre komponentene. Denne komponenten vil også bli brukt til utjevning om nødvendig.

I styresak 80/2016 er det bedt om å innarbeide «*innstilling til måltall fra 2017*» i denne saken. Det betyr at styresaken om studieporteføljen nå også blir en viktig budsjettsak, og den måltallsbaserte uttellingen i budsjett 2017 til fakultetene vil komme fram i dette dokumentet.

Budsjettmåltallet til et studieprogram skal reflektere «*forventet produksjon*» av studenter, og skal være en finansiering som danner grunnlaget for en ønsket dimensjonering av studiet. Som utgangspunkt for budsjettmåltallet brukes antall møtte 1. kulls studenter 1. oktober før budsjettåret. Dette gir en god indikasjon på riktig dimensjoneringen av studiet. For nye studier, studier som er under avslutning, og studier som ikke har årlig opptak, må budsjettmåltallet vurderes særskilt. I vedlagte oversikt over studieporteføljen er det lagt inn budsjettmåltall for alle studier som varer i ett år eller mer. Det betyr at flere studier ikke vil få budsjettmessig uttelling i denne komponenten av budsjettmodellen, men kun i den resultatbaserte komponenten.

I modellen ganges budsjettmåltallet med antall år studiet varer, egenfinansiering og andel av heltid. Budsjettmåltallet ganges til slutt med satsen for studieplasser i basisdelen fra KD i aktuell kategori (A-F), og vi får budsjettet for hvert studium. Den nye budsjettmodellen innføres for første gang i budsjett 2017. I budsjettsak 80/2016 er det anslått at den totale summen, som går til fordeling til den måltallsbaserte komponenten, er 234 mill. kr. Dette er en simulert fordeling slik den nye modellen ville ha slått ut med tall fra budsjett 2016. Summen av budsjettmåltall ganget med satsene fra KD vil overstige dette beløpet, og vi justerer derfor satsene ned for alle studiene relativt slik at summen blir 234 mill. kroner.

Dersom budsjettmåltallet og dermed budsjettmidlene for enkeltstudier må justeres på grunn av andre forhold, kan dette unntaksvis gjøres etter en grundig vurdering.

Når den totale budsjettmodellen er utviklet og alle komponentene er beregnet ferdig, vil det bli nødvendig å justere det anslåtte beløpet på 234 mill. kroner som skal gå til måltallsbasert uttelling. Det kan også være at det blir nødvendig å gjøre mindre tekniske justeringer på budsjettmåltallene. Den relative fordelingen mellom studiene og fakultetene er imidlertid tilnærmet gitt i denne saken.

Samlet budsjett for 2017 vil bli lagt fram for styret i desember. Når styret vedtar budsjettet er alle midlene fordelt og fakultetene vil få de endelige budsjettmåltallene med tilhørende budsjettmidler.

Dersom vi summerer budsjettmåltallene og budsjettmidlene på fakultetsnivå får vi følgende fordeling av midlene i budsjett 2017:

Budsjettmåltall	Utdanningskategori						Sum
	B	C	D	E	F	NN	
FBA		-	-	454	259	170	883
FLU	66	49	1 084	735	85	372	2 391
FSH			265	1 734	54	17	2 069
FSV			76	336	1 117	372	1 901
HHN			555	418	1 167	88	2 228
Sum	66	49	1 980	3 677	2 682	1 019	9 473

Budsjett	Utdanningskategori						
Fakultet	B	C	D	E	F	NN	Sum
FBA		-	-	11 239 107	5 296 652	3 476 567	20 012 326
FLU	4 167 575	2 039 715	33 439 087	18 195 470	1 738 284	7 607 547	67 187 678
FSH			8 171 788	42 926 456	1 104 321	337 432	52 539 996
FSV			2 344 979	8 317 929	22 851 885	7 607 547	41 122 340
HHN			17 124 515	10 347 900	23 865 611	1 799 635	53 137 661
Sum	4 167 575	2 039 715	61 080 368	91 026 861	54 856 753	20 828 727	234 000 000

Som nevnt over vil det bli justeringer i det totale nivået på budsjettmidler (234 mill. kr) til denne komponenten i budsjettmodellen i 2017. Den relative fordelingen mellom fakultetene ligger imidlertid tilnærmet fast som vist i tabellene over.

Studieporteføljeoversikten

Vedlagte studieprogramoversikt inneholder antall studieplasser (opptaksmål) fordelt på det enkelte studieprogram og studiested i de tilfeller studieprogrammet tilbys flere steder. Dette er tilfellet blant annet for grunnskolelærerutdanning og sykepleieutdanning.

Arbeidet med endelig studieportefølje har for de aller fleste fagområder medført flere samarbeidsmøter og faglige avklaringer om samordning av identiske eller like studieprogrammer. Dette redegjøres nærmere for nedenfor, og framkommer tydelig i vedlagte studieprogramoversikt.

Det er også gjennomført en administrativ ryddejobb, da de gamle institusjonene har hatt en rekke aktive studieprogrammer uten aktive studenter. Flere av de tidligere institusjonene har praktisert at mange enkeltemner har framstått som egne studieprogram. Opprydding av disse forholdene har redusert studieporteføljen betraktelig.

Også andre administrative ryddejobber er gjennomført; universitets websider for studieinformasjon har gjennomgått betydelige endringer. Studieprogrampresentasjonene er knyttet til fagområder, grader, organisering og studiested, og bidrar til god informasjon for den som besøker www.nord.no. Det er dessuten utarbeidet egne retningslinjer for navnsetting av studieprogrammer, som rektor godkjente i sommer. I studieprogramoversikten er studieprogrammene oppført med korrekte og ensartede navn med Årsstudium i -, Bachelor i -, og Master i -. Det påpekes for øvrig at det er styret som vedtar det faglige navnet på studieprogrammer (over 30 studiepoeng) i forbindelse med vedtak om etablering av nytt studieprogram.

Samordning av studieprogram

Fakultetenes og avdelingenes arbeid med endelig studieportefølje har resultert i samarbeid omkring følgende studieprogrammer, med felles studieplan;

- *Grunnskolelærerutdanning 1-7* (master)
- *Grunnskolelærerutdanning 5-10* (master)
- *Musikk* (master)
- *Økonomi og ledelse* (årsstudium og bachelor)
- *Regnskap* (bachelor)
- *Revisjon* (bachelor)

Det faglige samarbeidet har i tillegg resultert i følgende:

- *Praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere* – utlyses som et felles program og er planlagt med samlinger i Bodø og Levanger, med læringsgrupper begge steder.

- *Sosiologi* (årsstudium og bachelor) – utlyses henholdsvis med studiested Steinkjer og Bodø, der årsstudiet kan innpasses i bachelorgraden dersom studentene søker overgang
- *Geografi* blir ny fordypning på *Master i samfunnsvitenskap*

Oversikten overfor framstår kanskje noe mindre enn forventet. Det er imidlertid grunn til å påpeke at samordning av eksisterende studieprogram, gjennom utarbeidelse av felles studieplan, er et omfattende faglig arbeid.

Det er flere fagområder der en kanskje kunne forvente at samarbeidet hadde ført til samordning allerede nå, eksempelvis sykepleieutdanning, barnehagelærerutdanning samt idretts- og friluftstudier. Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag redegjør for situasjonen for barnehagelærerutdanning, kunst- og kulturfag samt idrett og friluftsliv. For barnehagelærerutdanningene er det i dag så store forskjeller i struktur og innhold, at det tas sikte på samordning først fra studieåret 2018-2019. For kunst- og kulturfagene er det iverksatt et arbeid for å se nærmere på den samlede studieporteføljen til disse fagene. I arbeidet inngår også ny portefølje der fagene en nye og mer fremtidsrettede form. Det er i fusjonsprosessen også definert et prosjekt for å se på den samlede studieporteføljen for idrett, kroppsøving og friluftsliv. Fakultetet melder imidlertid at arbeidet fortsatt ikke er kommet i gang på en god måte.

Det er nødvendig å påpeke Nord universitet har en omfattende studieportefølje. Reduksjon av universitetets samlede studieportefølje og mer strategisk innretning av denne, er en viktig oppgave for ny prorektor for utdanning i samarbeid med dekanene på de nye fakultetene. Dette arbeidet må ha stort fokus i 2017.

Videre utvikling av studieporteføljen

Det blir søkt om etablering av følgende nye studieprogrammer med planlagt oppstart høsten 2017;

- *Grunnskolelærerutdanning for 1. til 7. trinn og 5. til 10. trinn* (300 studiepoeng)¹
- *Lektorutdanning i kroppsøving* (300 studiepoeng)
- *Joint Master Degree in Public Sector Economy* (120 studiepoeng)
- *Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic* (180 studiepoeng)
- *Bachelor i geografi* (180 studiepoeng)

De ovennevnte studieprogrammene framstår alle som godt supplement og riktig utvikling av studieporteføljen. Femårig grunnskolelærerutdanning er svært viktig for Nord universitet. Det er ønskelig å styrke lærerutdanningen ytterligere med flere lektorutdanninger. Fellesgrader er svært ønskelig å etablere, og i dette tilfellet Joint Master Degree i samarbeid med Ukraina vurderes som riktig for Nord universitet. Prehospitalt arbeid – paramedic er nytt utdanningsområde i Norge. Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) er per i dag eneste tilbyder av slik bachelorutdanning. Det er kjent av flere fagmiljøer arbeider med slik utdanning, eksempelvis også Universitet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT). Det er viktig å tilby slik utdanning, og selv med eventuelt flere tilbud i Nord-Norge vurderes det å være godt rekrutteringsgrunnlag. Geografi er et fagområde med tilbud om årsstudium og fra neste høst også som fordypning på masternivå (Master i samfunnsvitenskap). Det er derfor viktig at også studietilbud på bachelornivå finnes.

Nedenfor gjennomgås studieporteføljen kort for det enkelte (nye) fakultet.

¹ Ny grunnskolelærerutdanning på masternivå er besluttet innført av Kunnskapsdepartementet fra høst 2017.

Fakultetenes forslag for studieåret 2017-2018

Etter innspillene ser samlet opptaksmål for studieåret slik ut:

Fakultet	Opptaksmål 2017-2018
FBA	445
HHN	1375
FLU	2185
FSH	1116
FSV	1137
Nord universitet	6258

Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA)

Nytt Fakultet for biovitenskap og akvakultur har fått tilført «grønne studier» fra tidligere Avdeling for næring, samfunn og natur. Studiene kompletterer eksisterende studier ved fakultetet, som nå i hovedsak består av «grønne studier» (natur) og «blåe studier» (akvakultur og biologi). Samlet har fakultetet fra årsskiftet 4 årsstudier, 9 bachelorgrader, 1 mastergrad og 1 doktorgrad. Av bachelorgradene kvalifiserer 5 direkte til opptak på fakultetets mastergrad og 1 kvalifiserer for opptak til mastergrad hos Handelshøgskolen.

Fakultetets opptaksmål:

Fakultet	Nye studenter pr 1/10	Opptaksmål 2017 - 2018
FBA	354	445

Hovedfokus for fakultetet har vært å komme fram til en felles studieportefølje. Tidligere FBA har de siste årene strammet inn sin portefølje med å legge ned studier med lav rekruttering og fokusert på konsolidering. Siden det nye fakultetet bare har komplementære studieprogrammer, har det ikke vært aktuelt med samordning til endelig studieportefølje.

Det søkes ikke etablering av noen nye studieprogram fra høsten 2017.

Det nye fakultetet foreslår nedleggelse av ett program fra høsten 2017 grunnet lav rekruttering;

- **Årsstudium i naturforvaltning** (Steinkjer)

Fakultetet har valgt å kommentere nærmere noen studieprogrammer;

- *BirdID Western Palearctic* (60 stp): studiets faglige innhold passer godt inn i nye FBA, men studiet forvaltes i dag av lærerutdanningen på Levanger, og undervises med lærerkrefter derfra. Fakultet mener derfor at programmet bør inngå i nytt Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag.
- *Bachelor i internasjonal markedsføring* (180 stp): Til foreløpig studieportefølje ble det stilt spørsmål om hvorvidt programmet burde overføres fra FBA til HHN, med begrunnelse av programmet ligger nærmest HHNs fagområde. Studiet ble etablert i 2002 for å sikre kompetanse innen verdikjeden for norsk sjømat. Studiet er tverrfaglig (og tverrfakultært) og består av emner gitt av FBA, HHN og FSV; 80 studiepoeng (obligatoriske og valgfrie) innen sjømat/havbruk inkludert mulighet for praksis i norsk eller utenlandsk bedrift, logistikk, bedriftsøkonomi, markedsføring, ledelse samt spåkemner. Fakultetet argumenterer for å beholde studiet, blant annet påpekes at omkring 98 % av all sjømat i Norge eksporteres, og for de som er involvert i dette arbeidet er kombinasjonen av biologisk kunnskap og kunnskap

om internasjonal markedsføring viktig for å skape tillit til norske produkter. Dette er fagfelt som studentene tilbys ved FBA, og som setter utdanningen i en utvidet sammenheng. Videre mener fakultetet at studiet ligger innenfor det «blå-grønne» strategiområdet, der internasjonal sjømat og havbruk er viktige fagområder. Studiet rekrutterer godt, og fakultetet ønsker fortsatt å eie programmet. Fra 2016 er programmet endret slik at studentene enklere kan kvalifisere seg til opptak til HHNs master (Siviløkonom/Master of Science in Business 120 stp).

- *Bachelor i økonomi og landbruk* (180 stp) inneholder økonomiske og administrative emner inkludert landbruksproduksjon og landbrukspolitikk, og ligger dermed i grenselandet til nye FBA og HHN. FBA ønsker å bygge kompetanse i det tverrfaglige feltet økonomi og biologi, og studiet kan være et viktig grunnlag for et fremtidig internasjonal masterprogram innen bioøkonomi. Studiet er organisert slik at studentene de første to år (120 stp) utelukkende følger emner fra økonomi og administrasjon ved HHN, og hører således hjemme ved HHN. Imidlertid tar studentene det siste året ulike emner sammen med husdyrstudiet (22,5 stp) samt to nye emner (15 stp) og bacheloroppgave (15 stp). Dermed er det på grunn av profilen ønskelig at det ligger ved nye FBA.
- *Bachelor i naturforvaltning og Bachelor i utmarksforvaltning* (begge 180 stp) har samkjørt og studieplan og undervisning, med unntak av til sammen 20 studiepoeng. Studiene har likevel ulike opptakskrav, henholdsvis realfagskompetanse (REALFA) og generell studiekompetanse (GENS). På sikt kan det være aktuelt å slå sammen disse studiene. Årsaken er at tittelen *naturforvalter* per i dag er mer anerkjent i arbeidsmarkedet enn *utmarksforvalter*. Så lenge forskjellen i arbeidsmarkedet og opptakskravet om realfag eksisterer, er det ønskelig å tilby to separate studier.

Handelshøgskolen (HHN)

Nye Handelshøgskolen har fått tilført økonomistudier, noen ledelsesstudier og trafikkklærerutdanning fra tidligere Avdeling for næring, samfunn og natur (NSN) samt IKT studier fra tidligere Høgskolen i Nesna (HiNe). Disse komplementerer fakultetets opprinnelige studieportefølje, som fra årsskiftet utgjør samlet 8 årsstudier (1 foreslås nedlagt), 1 høgskolekandidatstudium, 8 bachelorgrader (der 5 kvalifiserer direkte til opptak på mastergraden, 3 foreslås nedlagt), 11 mastergrader (1 foreslås nedlagt) og 1 doktorgrad.

Fakultetets opptaksmål:

Fakultet	Nye studenter pr 1/10	Opptaksmål 2017 - 2018
HHN	983	1375

Handelshøgskolen har for en tid tilbake lagt ned studier som har rekruttert lavt, og har etter hvert utvidet studieporteføljen med flere varianter av MBA studier. Etter fusjonen består studieporteføljen i all hovedsak av programmer innenfor økonomi og ledelse, men også eiendomsmegling, IKT og trafikkklærerutdanning.

Fakultetet søker etablering av følgende nye studieprogram fra høsten 2017:

- **Joint Master Degree in Public Sector Economy** (fellesgrad 120 stp)

Fakultetet foreslår nedleggelse av følgende studieprogrammer fra høsten 2017:

- **Master of Science in Sustainable Management** (Bodø - Russland)

- **Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse** (Bodø) ²
- **Årsstudium i bedriftsøkonomi** (Steinkjer) da eksisterende program *Årsstudium i økonomi og ledelse* får ny felles studieplan for Steinkjer og Bodø.
- **Bachelor i økonomi og administrasjon** (Steinkjer) – da eksisterende program *Bachelor i økonomi og ledelse* får ny felles studieplan for Steinkjer og Bodø.
- **Bachelor i regnskap og revisjon** (Bodø) – da eksisterende program *Bachelor i regnskap og Bachelor i revisjon* får ny felles studieplan for Steinkjer, Mo i Rana og Bodø.
- **Årsstudium i informasjonssystemer** (Studiesenter.no) – samarbeidet med Studiesenteret avsluttes, men samme program tilbys fortsatt på Mo i Rana.

Studieåret 2017-2018 er det flere studieprogrammer som ikke får opptak. Dette både som tilpasning til markedet og for å sikre tilstrekkelig faglig bærekraft. De aktuelle programmene framgår tydelig av studieporteføljoversikten.

Handelshøgskolen har gjort en stor faglig jobb med å samordne studieplaner for fagområdene økonomi og ledelse, regnskap og revisjon.

Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)

Det nye fakultetet er sammensatt av tidligere Profesjonshøgskolen, lærerutdanning, kunst- og kulturfag (UiN) og Avdeling for lærerutdanning (HiNT) samt Lærerutdanning (HiNe). Fakultetet får ansvaret for en stor studieportefølje; alle pedagogiske utdanninger (barnehagelærer, grunnskolelærer, praktisk-pedagogisk pedagogikk, tilpassa opplæring, logopedi med videre), kunst- og musikkstudier (visuelle kunsthøgskole, skuespillerutdanning og flere musikkstudier), idrettsstudier og kroppsøving samt språkstudier.

Studieporteføljen fra de opprinnelige institusjonene UiN, HiNe og HiNT er i stor grad sammenfallende, og det har derfor vært behov for samordning av en rekke studieprogram. Samlet utgjør studieporteføljen fra årsskiftet 12 årsstudier, 9 bachelorgrader, 11 mastergrader, og 1 doktorgrad sammen med Fakultet for sykepleie og helsevitenskap.

Fakultetet søker etablering av følgende nye studieprogram fra høsten 2017:

- **Grunnskolelærerutdanning master 1-7** (300 stp)
- **Grunnskolelærerutdanning master 5-10** (300 stp)
- **Lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag** (300 stp)

Den nye grunnskolelærerutdanningene kommer som følge av ny nasjonal rammeplan og innføring av femårig grunnskolelærerutdanning, og erstatter eksisterende 4-årige profesjonsutdanninger samt 5-årige masterutdanninger (ny fra høsten 2016 i Nordland).

Som følge av samordning av sammenfallende studieprogram og videreføring av ett studieprogram med felles studieplan foreslår fakultetet nedleggelse av følgende studieprogrammer fra høsten 2017:

- **Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere for trinn 8-13** (60 stp, Levanger) – da eksisterende program *Praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere* videreføres med samlinger i Bodø og læringsgrupper både i Bodø og på Levanger.
- **Master i musikkvitenskap** (120 stp, Nesna) og **Master i musikk- og ensembleledelse** (120 stp, Levanger) – da nytt program Master i musikk tilbys med samlinger på Levanger, som erstatning for eksisterende program. Se nærmere omtale nedenfor.

² Det gjøres ikke nye opptak til studiet. Studenter på kull i løp sikres at de innen normert studietid samt forskriftsfestet tilleggstid kan fullføre graden.

Fakultetets opptaksmål:

Fakultet	Nye studenter pr 1/10	Opptaksmål 2017 - 2018
FLU	753 *	2185

*Tallet er ikke helt sammenlignbart med studieporteføljen for 2017-2018, blant annet inngår ikke tall på studenter tilknyttet studieprogrammer på 30 studiepoeng eller mindre.

Studieplan for de nye femårige grunnskolelærerutdanningene er utformet i fellesskap av fagmiljøene fra henholdsvis Bodø, Nesna og Levanger. Dette er en meget omfattende faglig jobb, og er en stor styrke og samtidig helt nødvendig for at Nord universitet skal kunne tilby én felles utdanning. Studieplan er også samordnet for to mastergrader innen musikk. Her er fagmiljøet ved henholdsvis Nesna og Levanger enige om ny felles studieplan, der begge de opprinnelige mastergradenes spesialområde inngår som spesialiseringer i det nye programmet. For praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfag er det enighet om å tilby en felles utdanning med samlinger i Bodø, men med læringsgruppe også i Levanger.

På grunn av det store antallet sammenfallende studietilbud kunne en kanskje forventet større grad av samordning gjennom felles studieplan. Fagmiljøene tilknyttet barnehagelærerutdanning har ikke klart det på den korte disponible tiden. Idrett og kroppsøving er et annet fagområde hvor studieplaner per i dag heller ikke er samordnet. Her er det imidlertid gjort tilpasninger ved at like studieprogram ikke tilbys ved alle aktuelle studiesteder.

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH)

Det nye fakultetet er sammensatt av tidligere Profesjonshøgskolen, sykepleie og helsefag (UiN) og Avdeling for helsefag (HiNT) og Sykepleieutdanning (HiNe). Som navnet tilsier får det nye fakultetet ansvaret for profesjonsutdanninger innenfor sykepleie og helsefag; farmasi, sykepleie og vernepleie, der nytt program fra høsten 2017 vil utfylle studieporteføljen.

Samlet utgjør studieporteføljen fra årsskiftet 2 årsstudier (videreutdanninger på 60 studiepoeng), 4 bachelorgrader (inkludert 1 ny), 4 mastergrader, og 1 doktorgrad sammen med Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag. I tillegg kommer en rekke mindre studieprogram (etter- og videreutdanningstilbud).

Fakultetet søker etablering av følgende nye studieprogram fra høsten 2017:

- **Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic** (180 stp)

Fakultetet fremmer ikke forslag om nedleggelse av studier fra høsten 2017.

Fakultetets opptaksmål:

Fakultet	Nye studenter pr 1/10	Opptaksmål 2017 - 2018
FSH	737	1116

Alle de opprinnelige institusjonene UiN, HiNe og HiNT har hatt sykepleieutdanning, samt flere etter- og videreutdanningstilbud. Det er per i dag ikke utarbeidet felles studieplan for sykepleieutdanningen. Dette begrunnes i at ny nasjonal rammeplan er varslet, men forventet tidspunkt er ikke avklart.

Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)

Nye FSV har fått tilført multimediateknologi- studier og noen ledelsesstudier fra tidligere Avdeling for næring, samfunn og natur (NSN). Studieprogrammene er i stor grad komplementære, mens også sammenfallende innenfor sosiologi og personalledelse (årsstudier i begge tilfellene).

Samlet utgjør studieporteføljen fra årsskiftet 16 årsstudier, 15 bachelorgrader (inkludert 1 ny), 6 mastergrader (inkludert 1 lektorutdanning), og 1 doktorgrad.

Fakultetet foreslår ikke nedleggelse av studieprogram fra høsten 2017, men har flere uten opptak De aktuelle programmene framgår tydelig av studieporteføljeoversikten. Dette gjelder blant annet årsstudier innen multimediateknologi, der det ikke blir opptak på årsstudier og i stedet økt opptaksmål på bachelorgradene som en tilpasning til nytt finansieringssystem.

Fakultetet søker etablering av følgende nye studieprogram fra høsten 2017:

- **Bachelor i geografi** (180 stp)

Fakultetets opptaksmål:

Fakultet	Nye studenter pr 1/10	Opptaksmål 2017 - 2018
FSV	1006	1137

Fakultetet har fått en ny og større studieportefølje innen ledelsesstudier. Dette fagområdet har fra tradisjonelt vært delt mellom FSV og HHN. Slik fordeling av studieprogrammene framstår i dag, rendyrker HHN erfaringsbaserte mastergrader innenfor fagområder (MBA) mens FSV øvrige og i stor grad komplementære studieprogrammer innenfor fagområdet ledelse. Innenfor personalledelse (årsstudium) gjenstår samordning som forventes å være på plass ved neste studieportefølje.

Oppsummering

Det er på den korte tiden fra fusjonen trådte i kraft gjort en stor jobb på gjennomgang av eksisterende studieportefølje for det nye universitetet. Flere like programmer får ny samordnes studieplan fra høsten 2017 (eksempelvis grunnskolelærerutdanning samt økonomi og ledelse). I noen tilfeller er det besluttet at kun én variant av programmet videreføres (eksempelvis praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere), mens i andre tilfeller er annonsering av program fordelt på ulike studiesteder (eksempelvis sosiologi med årsstudium i Steinkjer og bachelor i Bodø). Det er fortsatt stort potensiale for samordning av studieporteføljen og mer strategisk utvikling av denne. Dette arbeidet bør ha hovedfokus i 2017.

Handelshøgskolen (HHN)

Studieprogramnavn - bevilgningsfinansierte over 30 stp	SO / LOK	Fak/avd	Studiested	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
Økonomi- og administrasjonsstudier:											
Innovasjon og entreprenørskap (*)		NSN	STEINKJER	ÅRINNENTFU	Årsstudium	50	Nett/samlinger	60		2	20
Mellomledelse (*)		NSN	STEINKJER	ÅRMELLOMFU	Årsstudium	50	Nett/samlinger	60		3	20
HR og lønnsarbeid (*)		NSN	STEINKJER	ÅRHRLØNNFU	Årsstudium	50	Nett/samlinger	60		13	20
Grunnleggende regnskap (*)		NSN	STEINKJER	ÅRGRRFU	Årsstudium	50	Nett/samlinger	60		7	20
Årsstudium i maritim økonomi og ledelse	SO	HHN	BODØ	MARØK	Årsstudium	100	Campus	60	25	21	25
Årsstudium i økonomi og ledelse	SO	HHN	BODØ		Årsstudium	100	Campus	60	40	40	40
	SO	HHN	MO I RANA		Årsstudium	100	Campus	60	20	38	20
	SO	NSN	STEINKJER		Årsstudium	100	Campus	60	?	53	60
Årsstudium i økonomi, markedsføring og ledelse	SO	HHN	BODØ	BEDØKBO	Årsstudium	50	Samlinger	60	30	65	50
	SO	HHN	MO I RANA	BEDØKHE	Årsstudium	50	Samlinger	60	30 (**)	Ikke opptak	30
Bachelor i økonomi og ledelse	SO	HHN	BODØ		Bachelor studium	100	Campus	180	60	73	60
	SO	HHN	MO I RANA		Bachelor studium	100	Campus	180	30	33	30
	SO	NSN	STEINKJER		Bachelor studium	100	Campus	180	80	80	80
Bachelor i regnskap	SO	HHN	BODØ		Bachelor studium	100	Campus	180	10 (***)	14	20
	SO	NSN	STEINKJER		Bachelor studium	100	Campus	180	?	20	10
Bachelor i revisjon	SO	HHN	BODØ		Bachelor studium	100	Campus	180	10 (***)	15	20
	SO	NSN	STEINKJER		Bachelor studium	100	Campus	180	?	12	20
Bachelor i eiendomsmedling	SO	HHN	BODØ	BAEME	Bachelor studium	100	Campus	180	30	45	30
Siviløkonom / Master of Science in Business (1)	LOK	HHN	BODØ	MSB5	Mastergrad iht §4, 5 år	100	Campus	300	30	15	20
Siviløkonom / Master of Science in Business	LOK	HHN	BODØ	MABED	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	70	72	80
Siviløkonom / Master of Science in Energy Management	LOK	HHN	BODØ	MAENM	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	15	3	15
PhD i bedriftsøkonomi (1)	LOK	HHN	BODØ	DRGAK	PhD	100	Campus	180			
Ledelsesstudier:											
MBA	LOK	HHN	VESTERÅLEN	MBAVE	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90	Ikke opptak	0	30
	LOK	HHN	BODØ	MBAE	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90	50	40	50
	LOK	HHN	STEINKJER	MBATR	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90	50	42	50
MBA i ledelse	LOK	HHN	BODØ	MBALED	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90	50	42	50
MBA i luftfartsledelse	LOK	HHN	BODØ	MBAL	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90	30	27	30
MBA i teknologiledelse (2)	LOK	HHN	MO I RANA	MBATEK	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90	40	37	40
Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse (3)	LOK	HHN	BODØ	MASIK	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	75	Samlinger	90	40	28	30
<i>Se også Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)</i>											
IKT studier											
Årsstudium i informasjonssystemer	SO	HHN	MO I RANA	INSÅ	Årsstudium	100	Campus	60	15	11	25
Bachelor i informasjonssystemer	SO	HHN	MO I RANA	INSBA	Bachelor studium	100	Campus	180	15	35	20
Trafikkstudier:											
Høgskolekandidatstudium trafikkklærer (4)	SO	NSN	STJØRDAL	TLBTA	Høgskolekandidat	100	Campus	120		97	100
Nye studier fra høst 2017:											
Joint Master Degree in Public Sector Economy (5)	LOK	HHN	BODØ/UKRAINA		Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120			20
Studier uten opptak høst 2017:											
Økonomi, markedsføring og ledelse	SO	HHN	VESTERÅLEN	BEDØKVE	Årsstudium	50	Samlinger	60			Ikke opptak
MBA	LOK	HHN	TROMSØ	MBATO	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90			Ikke opptak
MBA	LOK	HHN	MO I RANA	MBAHE	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90			Ikke opptak
MBA i økologisk økonomi	LOK	HHN	BODØ	MBAØØ	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90			Ikke opptak
Revisjon, 65 studiepoeng	SO	NSN	STEINKJER	65REV	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	65			Ikke opptak
Årsstudium i digitale medier	SO	HHN	MO I RANA	MEDIETEORI	Årsstudium	100	Campus	60			Ikke opptak
Årsstudium i trafikkpedagogikk	LOK	NSN	STJØRDAL	TLBÅ	Årsstudium	50	Samlinger	60			Ikke opptak

Studier som skal nedlegges fra høst 2017:										
Årsstudium i bedriftsøkonomi	SO	NSN	STEINKJER	60BDØ	Årsstudium	100	Campus	60		NEDLEGGES
Bachelor i økonomi og administrasjon	SO	NSN	STEINKJER	369	Bachelor studium	100	Campus	180		NEDLEGGES
Bachelor i regnskap og revisjon	SO	HHN	BODØ	BAREV	Bachelor studium	100	Campus	180		NEDLEGGES
Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse	SO	HHN	BODØ	BANAU	Bachelor studium	75	Samlinger	180		NEDLEGGES
Master of Science in Sustainable Management	LOK	HHN	BODØ	MSSM	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	Trukket før utlysning	NEDLEGGES
Sum studieplasser HHN:								720	983	1135

Merknader:

Grønn farge betyr samordnet studieplan.

(*) Tilbys i samarbeid med Folkeuniversitetet, som rekrutterer til programmene.

(**) Studieplasser høst 2015

(***) *Bachelor i regnskap og revisjon*, Bodø, hadde samlet 20 studieplasser H16.

(1) Engelskspråklige studier.

(2) *MBA i teknologiledelse* tilbys annenhvert år i Bodø og Mo i Rana.

(3) *Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse* gjennomføres i samarbeid med dagens PHS (nye FLU) og FSV.

(4) Påbygging med *Årsstudium i trafikkpedagogikk* gir vitnemål på *Bachelor i trafikkpedagogikk*. Årsstudiet tilbys annenhvert år.

(5) Fellesgrad med *Taras Shevchenko National University of Kyiv*, Ukraina

(6) FSV har fått tilført programmene *IKT1 for lærere* og *IKT2 for lærere*, mens HHN har fått tilført programmene *IKT og læring 1* og *IKT og læring 2* (alle 4 program er på 30 stp). Programmene bør samordnes til neste studieportefølje.

(7) Fagmiløet tilknyttet studieprogrammet *Innkjøpsledelse* er innpasset i Handelshøgskolen, men det kan eventuelt bli endring med overføring til Fakultet for samfunnsvitenskap.

Studieprogramnavn - bevilgningsfinans. 30 stp el.mindre	SO / LOK	Fak/avd	Sted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
Business and Governance (1)	LOK	HHN	BODØ	EXHSU	Semesterpakke, masternivå	100	Campus	30			10
International Entrepreneurship and Management (1)	LOK	HHN	BODØ	NY	Semesterpakke, bachelornivå	100	Campus	30			10
International Marketing and Business Strategy (1)	LOK	HHN	BODØ	NY	Semesterpakke, bachelornivå	100	Campus	30			10
IKT og læring 1 (6)	LOK	HHN	MO I RANA	IKTL1	Halvårsenhet	50	Nettbasert	30			100
IKT og læring 2 (6)	LOK	HHN	MO I RANA	IKTL2	Halvårsenhet	50	Nettbasert	30			40
Innkjøpsledelse (7)	LOK	NSN	STEINKJER	30IKL	Halvårsstudium og kortere	50	Samlinger	30			70
											240

TOTALT	1375
---------------	-------------

Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)

Studieprogramnavn - bevilningsfinansierte over 30 stp	SO / LOK	Fak/avd	Sted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud 1/10-16	Studieplasser H17
Lærerutdanning:											
Grunnskolelærerutdanning master 1-7 (*)	SO	PHS	BODØ		Mastergrad iht §4, 5 år	100	Campus	300	48 (**)	6	60
	SO	PHS	LEVANGER		Mastergrad iht §4, 5 år	100	Campus	300			60
	SO	PHS	MO I RANA /NESNA (1)		Mastergrad iht §4, 5 år	100	Samlinger	300	20, trukket (**)	0	40
Grunnskolelærerutdanning master 5-10 (*)	SO	PHS	BODØ		Mastergrad iht §4, 5 år	100	Campus	300	40 (**)	19	50
	SO	PHS	LEVANGER		Mastergrad iht §4, 5 år	100	Campus	300		0	50
	SO	PHS	MO I RANA /NESNA (1)		Mastergrad iht §4, 5 år	100	Samlinger	300	20 (**)	9	30
Lektorutdanning i samfunnsfag - se Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)											
Barnehagelærerutdanning:											
Bachelor barnehagelærerutdanning	SO	PHS	BODØ	BLU	Bachelor studium	100	Campus	180	30	40	30
	SO	PHS	BODØ	BLUS	Bachelor studium	100	Samlinger	180	Ikke opptak	0	30
	SO	PHS	NESNA	NE-BLU	Bachelor studium	75	Samlinger	180	30	37	35
	SO	LÆR	LEVANGER	BLU-NT	Bachelor studium	100	Campus	180		73	60
	SO	LÆR	LEVANGER (2)	BLD	Bachelor studium	75	Samlinger	180		0	35
Andre pedagogiske utdanninger:											
Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere	LOK	PHS	BODØ/LEVANGER	PPAN	Praktisk pedagogisk utdanning	50	Nett/samlinger	60	40	86	50
Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere (3)	LOK	PHS	BODØ/LEVANGER	PPUY (ny kode)	Praktisk pedagogisk utdanning	50	Nett/samlinger	60	40	51	75
Årsstudium i spesialpedagogikk	LOK	LÆR	LEVANGER	60SPE	Årsstudium	75	Samlinger	60		14	50
Master i tilpassa opplæring	LOK	PHS	BODØ	MASPT	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	50	39	50
Master i logopedi	LOK	PHS	BODØ	MALOGO	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	20	20	20
Master i praktisk kunnskap	LOK	PHS	BODØ	MAPRO	Mastergrad iht §3, 2 år	50	Samlinger	120	25	12	20
Idrettsstudier / kroppsøving:											
Årsstudium i friluftsliv	SO	PHS	BODØ	FRI1	Årsstudium	100	Campus	60	25	27	25
	SO	LÆR	LEVANGER	20FRI	Årsstudium	100	Campus	60		15	25
Årsstudium personlig trener	SO	PHS	BODØ	PT	Årsstudium	100	Campus	60	30	33	30
Årsstudium i idrett	SO	PHS	BODØ	GID	Årsstudium	100	Campus	60	30	22	30
	SO	LÆR	LEVANGER	60IDR	Årsstudium	100	Campus	60		39	30
	LOK	LÆR	LEVANGER (4)	20IDR	Årsstudium	50	Campus	60		23	20
Bachelor i idrett	SO	PHS	BODØ	BAIDR	Bachelor studium	100	Campus	180	20	12	20
Bachelor i idrettsvitenskap	SO	LÆR	LEVANGER	IVB	Bachelor studium	100	Campus	180		41	30
Bachelor faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag (5)	SO	LÆR	LEVANGER	KIF	Bachelor studium	100	Campus	180	Ikke opptak	0	30
Master i kroppsøving- og idrettsvitenskap	LOK	LÆR	LEVANGER	HOK	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120		13	20
Kunst- og musikkstudier:											
Årsstudium i kunst og håndverk	SO	LÆR	LEVANGER	60KHÅ	Årsstudium	100	Campus	60			25
Årsstudium i musikk	SO	LÆR	LEVANGER	20MUS	Årsstudium	100	Campus	60		18	25
Bachelor faglærerutdanning i musikk	SO	LÆR	LEVANGER	MFL	Bachelor studium	100	Campus	180		15	20
Bachelor musikkpedagog og formidler i kulturskolen	SO	LÆR	LEVANGER	MFK	Bachelor studium	100	Campus	180		6	20
Master i musikk (6)	LOK	LÆR/PHS	LEVANGER	MAMUSIKK (ny)	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120		0	35
Bachelor i teaterproduksjon og skuespillerfag	SO	LÆR	VERDAL	TPSF	Bachelor studium	100	Campus	180		22	30
Språkstudier:											
Årsstudium i engelsk	SO	PHS	BODØ	3EN	Årsstudium	100	Campus	60	20	19	20
	SO	LÆR	LEVANGER	20ENG	Årsstudium, VU forlærere		Campus				25
Bachelor i engelsk	SO	PHS	BODØ	BAENG	Bachelor studium	100	Campus	180	20	22	20
Samfunnsstudier:											
Samfunnsfag	LOK	LÆR	LEVANGER		Årsstudium, VU forlærere	101	Campus	60			40
Andre studier:											
BirdID Western Palearctic	LOK	LÆR	LEVANGER	BIRDID	Årsstudium	100	Campus	60		20	50
Studier uten opptak høst 2017:											
Joint Master Degree i borderologi	LOK	PHS	BODØ	MABORD	Mastergrad iht §3, 2 år	50	Samlinger	120			
Master i undervisning og læring i grunnskolen	LOK	LÆR	LEVANGER	MUL	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120			
Master i profesjonsretta pedagogikk	LOK	PHS	NESNA	MAPROFPED	Mastergrad iht §3, 2 år	67	Samlinger	100			
Master i idrett - trener- og lederprofesjonen	LOK	PHS	BODØ	MAIDR	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120			
Master i lulesamisk språk	LOK	PHS	BODØ	MALU	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120			
Bachelor i lulesamisk språk	SO	PHS	BODØ	BALU	Bachelor studium	100	Campus	180			
Bachelor barnehagelærer	LOK	PHS	VESTERÅLEN (7)	BLUV	Bachelor studium	100	Samlinger	180			
Bachelor i idrett	SO	PHS	NESNA	IDRBA	Bachelor studium	100	Campus	180			
Årsstudium i norsk	LOK	PHS	NESNA	NORSKÁ	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	60			
Årsstudium i matematikk	LOK	PHS	NESNA	MATEMATIKK	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	60			
Årsstudium i naturfag	LOK	PHS	NESNA	NATÁ	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	60			

Årsstudium i engelsk	LOK	PHS	NESNA	NE-ENG	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	60		
Årsstudium i samfunnsfag	LOK	PHS	NESNA	SAF	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	60		
Årsstudium i kunst og håndverk	LOK	PHS	NESNA	KHVÅ	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	60		
Årsstudium i visuelle kunstfag	SO	PHS	BODØ	KUN1	Årsstudium	100	Campus	60		
Årsstudium i kroppsøving	SO	LÆR	LEVANGER	20KRO	Årsstudium	100	Campus	60		
Årsstudium i idrett	SO	PHS	NESNA	IDR	Årsstudium	100	Campus	60		
Studier som skal nedlegges fra høst 2017:										
Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere for trinn 8-13 (3)	LOK	PHS	LEVANGER	60PPU	Praktisk pedagogisk utdanning	50	Nettbasert	60		NEDLEGGES
Master i musikkvitenskap (6)	LOK	PHS	NESNA	MUSMA	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120		NEDLEGGES
Master i musikk- og ensembleledelse (6)	LOK	LÆR	LEVANGER	MAMUE	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120		NEDLEGGES
Nye studier (i tillegg til 5-årig grunnskolelærerutdanning):										
Lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag	SO	LÆR	LEVANGER	NY	Mastergrad iht §4, 5 år	100	Campus	300		20
Sum studieplasser (over 30 stp) FLU:									753	1335

Merknader:

Grønn farge betyr samordnet studieplan.

Grå farge betyr ikke samordnet studieplan.

(*) Ny nasjonal rammeplan og innføring av femårig grunnskolelærerutdanning innebærer at eksisterende 4-årige profesjonsutdanninger samt 5-årige masterutdanninger (ny fra høsten 2016) fases ut og nedlegges etter siste kull har gjennomført.

(**) Opptaksmål for grunnskolelærerutdanningene H16 består av både 4-årig og 5-årig utdanning i Bodø.

(1) Nærmere avklaring av studiested for samlingsbasert grunnskolelærerutdanning i regionen Helgeland avklares av fakultetet før innmelding til Samordna opptak (SO).

(2) Bachelor barnehagelærer har opptak til samlingsbasert utdanning i Levanger hvert 4.år.

(3) Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere for trinn 8-13 og Praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere får felles studieplan. Samlinger er planlagt i Bodø og Levanger, med læringsgrupper begge steder.

(4) Dette Årsstudium idrett er på Meråker, og utvikles i internasjonal retning.

(5) Bachelor faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag utgår / nedlegges dersom Lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag etableres.

(6) Master i musikkvitenskap og Master i musikk- og ensembleledelse blir samordnet til ny Master i musikk, der musikkvitenskap og musikk- og ensembleledelse inngår som spesialiseringer.

(7) Bachelor barnehagelærerutdanning har opptak annen hvert år ved studiested Vesterålen, neste gang H18.

(8) Småbarnspedagogikk har samlinger på Oppdal.

Studieprogramnavn - bevilningsfinans. 30 stp el.mindre	SO / LOK	Fak/avd	Sted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
Lærerutdanning:											
Norsk 1	LOK	PHS	Nesna	NORSK1	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Norsk 2	LOK	PHS	Nesna	NE-NO2	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Matematikk 1	LOK	PHS	Nesna	NE-MAT1	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Matematikk 2	LOK	PHS	Nesna	MAT2	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Naturfag 1	LOK	PHS	Nesna	NAT 1	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Naturfag 2	LOK	PHS	Nesna	NAT 2	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Samfunnsfag 1	LOK	PHS	Nesna	SAF1	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Samfunnsfag 2	LOK	PHS	Nesna	SAF2	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Engelsk 1	LOK	PHS	Nesna	NE-ENG1	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Engelsk 2	LOK	PHS	Nesna	NE-ENG2	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Kunst og håndverk 1	LOK	PHS	Nesna	KHV 1	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Kunst og håndverk 2	LOK	PHS	Nesna	KHV 2	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Musikk i skolen 1	LOK	PHS	Nesna	MUSIKO1	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Norsk 2 for 1.-7. trinn	LOK	LÆR	LEVANGER	30NO2	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30			20
Matematikk 2	LOK	LÆR	LEVANGER	30MA2	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30			20
Naturfag 1	LOK	LÆR	LEVANGER	30NAT	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30			20
Kunst og håndverk 1 for 1.-7. trinn	LOK	LÆR	LEVANGER	30KHD	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30			20
Mat og helse, 30 studiepoeng	LOK	LÆR	LEVANGER	30HK2	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	30			20
Religion, livssyn og etikk 1	LOK	LÆR	LEVANGER	30REL	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	30			20
Uteklasserommet	LOK	LÆR	LEVANGER	10USL	Halvårsstudium og kortere	50	Campus	10			20
Uteområdet som læringsarena	LOK	LÆR	LEVANGER	30UTE	Halvårsstudium og kortere	50	Campus	30			20
Barnehagelærerutdanning:											
Pedagogisk ledelse i barnehage	LOK	PHS	NESNA	PELED	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 1	LOK	LÆR	LEVANGER	15VEM1	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	15			20
Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 2	LOK	LÆR	LEVANGER	15VEM2	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	15			20
Småbarnspedagogikk	LOK	PHS	NESNA (8)	SMÅPED	Halvårsstudium eller kortere	50	Samlinger	30			20
Andre pedagogiske utdanninger:											
Spesialpedagogiske utfordringer i barnehage og skole: Mulighet og vekst	LOK	PHS	BODØ	MULIG	Videreutdanning høyere grad	50	Samling	30			20
Veilederutdanning for praksislærere og mentorer -modul 1	LOK	PHS	BODØ	VMENTOR1	Videreutdanning høyere grad	50	Samling	15			20
Veilederutdanning for praksislærere og mentorer -modul 2	LOK	PHS	BODØ	VMENTOR2	Videreutdanning høyere grad	50	Samling	15			20
Universitetspedagogikk	LOK	PHS	BODØ	UNIPED	Halvårsstudium og kortere	16,67	Samling	10			20
Spesialpedagogikk 2	LOK	PHS	NESNA	SPP2	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	30			20
Spesialpedagogikk 3 (m/fordyping i samspill- og samspillsvanser eller språk-, lese- og skrivevanser)	LOK	PHS	NESNA	SPP3/SPP3B	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	30			20
Grunnstudium i pedagogikk med fordypning i sosial- og spesialpedagogikk	LOK	PHS	NESNA	GR_SOSSP	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	30			20

Rådgivning 2	LOK	PHS	NESNA	RÅDGIV2	Videreutdannig lavere grad	50	Samlinger	30		20
Flerkulturell forståelse 1	LOK	PHS	NESNA	FKULT	Halvårsstudium eller kortere	50	Samlinger	30		20
Spesialpedagogikk 1, 30 studiepoeng	LOK	LÆR	LEVANGER	30SP1	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	30		30
Spesialpedagogikk 1, 30 studiepoeng, samlingsbasert	LOK	LÆR	LEVANGER	30SPD	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	30		30
Spesialpedagogikk 2, 30 studiepoeng	LOK	LÆR	LEVANGER	30SP2	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		40
Nordic and International Perspectives on Teaching and Learning	LOK	LÆR	LEVANGER	30NIP	Halvårsstudium og kortere	100	Campus	30		25
Kroppsøving-/Idrettsstudier:										
Idrett 1	LOK	PHS	NESNA	IDRETT1	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		20
Idrett 2	LOK	PHS	NESNA	IDRETT2	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		20
Friluftsliv 1	LOK	PHS	NESNA	FRLIV	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		20
Friluftsliv 2	LOK	PHS	NESNA	NE-FRIL2	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		20
Ferdighets- og prestasjonsutvikling i idrett	LOK	LÆR	LEVANGER	30FPD	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		20
Idrett - bachelorfordypning	LOK	LÆR	LEVANGER	30KBF-M	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		20
Kunst- og musikkstudier:										
Rytmsk korledelse	LOK	LÆR	LEVANGER	30KOR	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		10
Komponering for scene, film og TV	LOK	LÆR	LEVANGER	30MUK	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		10
Musikkproduksjon	LOK	LÆR	LEVANGER	30MUP	Halvårsstudium og kortere	50	Campus	30		25
Med joik som utgangspunkt	LOK	LÆR	LEVANGER	15JO1	Halvårsstudium og kortere	50	Campus	15		15
Språkstudier:										
Sørsamisk 2	LOK	LÆR	LEVANGER	30SØR	Halvårsstudium og kortere	50	Campus	30		15
Andre studier:										
Adventure Knowledge	LOK	PHS	BODØ	ENGAD	Halvårsstudium eller kortere	100	Campus	30		20
Ernæring	LOK	PHS	BODØ	ERNÆR	Videreutdanning høyere grad	50	Samling	30		30
Flerkulturell forståelse 1	LOK	PHS	NESNA	FKULT	Halvårsstudium og kortere	50	Samlinger	30		20
Fuglekjennskap	LOK	LÆR	LEVANGER	30FKJ	Halvårsstudium og kortere	30	Samlinger	30		100
Studier uten opptak høst 2017:										
Kroppsøving 1	LOK	PHS	NESNA	KRØ 1	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		
Kroppsøving 2	LOK	PHS	NESNA	KRØ2	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		
Rådgivning 1	LOK	PHS	NESNA	RÅDGIV1	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		
Ferdighets- og prestasjonsutvikling i idrett	LOK	LÆR	LEVANGER	30FPI	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	30		
Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere	LOK	LÆR	LEVANGER	30MEV	Videreutdanning lavere grad	50	Campus	30		
Studier som skal nedlegges fra høst 2017:										
Pilegrimsveileder	LOK	LÆR	LEVANGER	30PIL	Halvårsstudium og kortere	50	Campus	30		
Kroppsøving, idrett og friluftsliv - bachelorfordypning	LOK	LÆR	LEVANGER	30KBF	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	30		
Nye studier:										
Norskdidaktikk	LOK	PHS	BODØ	NY	Videreutdanning høyere grad	50	Samling	30		20
Matematikdidaktikk	LOK	PHS	BODØ	NY	Videreutdanning høyere grad	50	Samling	30		20
Utviklings- og læringsarbeid	LOK	PHS	BODØ	NY	Videreutdanning høyere grad	50	Samling	30		20
Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 3	LOK	LÆR	LEVANGER	NY	Videreutdanning lavere grad	100	Campus	30		20
Sum studie plasser (30 stp og mindre) FLU:										850

TOTALT FLU	2185
-------------------	-------------

Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)

Studieprogramnavn - bevilgningsfinansierte over 30 stp	SO / LOK	Fak/avd	Stuedsted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
Samfunnsstudier:											
Årsstudium i offentlig rett	SO	FSV	BODØ	OFRE1	Årsstudium	100	Campus	60	20	46	30
Årsstudium i historie	SO	FSV	BODØ	HIS	Årsstudium	100	Campus	60	20	29	20
Nettbasert studium i historie	SO	FSV	BODØ	HISN	Årsstudium	66	Nettbasert	60	20	57	70
Bachelor i historie	SO	FSV	BODØ	BAHIS	Bachelor studium	100	Campus	180	20	17	20
Årsstudium i internasjonale relasjoner	SO	FSV	BODØ	IREK1	Årsstudium	100	Campus	60	20	28	30
Bachelor i internasjonale relasjoner	SO	FSV	BODØ	BAINT	Bachelor studium	100	Campus	180	20	23	20
Norwegian Language and Society (1) (2)	LOK	FSV	BODØ	NLS	Årsstudium	100	Campus	60	20	31	20
Årsstudium nordlige studier	SO	FSV	BODØ	CPS1	Årsstudium	100	Campus	60	20	13	20
Bachelor i nordområdestudier	LOK	FSV	BODØ	BACPS	Bachelor studium	100	Nettb/saml	180	35	71	20
Årsstudium i sosiologi (3)	SO	NSN	STEINKJER	6	Årsstudium	100	Campus	60	?	111	50
Bachelor i sosiologi	SO	FSV	BODØ	BASOS	Bachelor studium	100	Campus	180	20	32	20
Årsstudium i geografi	SO	NSN	STEINKJER	63	Årsstudium	100	Campus	60	?	48	30
Master i samfunnsvitenskap (4)	LOK	FSV	BODØ	MASAMF120H	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	30	38	30
Master in Social Science (5)	LOK	FSV	BODØ	MASCIENCE	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Samlinger	120	20	25	20
Doktorgrad i sosiologi	LOK	FSV	BODØ	DRGS	Phd	100	Campus	180	7		7
<i>Se også Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)</i>											
Ledelsesstudier:											
Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling	SO	FSV	BODØ	PK1	Årsstudium	100	Samlinger	60	30	63	40
	SO	FSV	MO I RANA	PKM	Årsstudium	100	Samlinger	60	20	37	30
	SO	FSV	VESTERÅLEN	PKVE	Årsstudium	100	Samlinger	60	Ikke opptak	0	30
Årsstudium i ledelse- og personalarbeid	SO	NSN	LEVANGER	LPD	Årsstudium	50	Samlinger	60	?	33	40
Årsstudium i offentlig administrasjon og ledelse	SO	NSN	STEINKJER	11	Årsstudium	100	Campus	60	?	24	30
Årsstudium i kommunal økonomi og ledelse	SO	NSN	STEINKJER	419	Årsstudium	100	Campus	60	?	43	30
Bachelor i kommunal økonomi og ledelse	SO	NSN	STEINKJER	5	Bachelor studium	100	Campus	180	0	Ikke opptak	20
Bachelor i Human Resource Management (HRM) (6)	SO	FSV	BODØ	BAHRM	Bachelor studium	100	Campus	180	20	28	30
Master i Human Resource Management (HRM)	LOK	FSV	BODØ	MAHRM	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Samlinger	90	20	5	20
Master i kunnskapsledelse (7)	LOK	NSN	LEVANGER	90MKL	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	50	Samlinger	90		0	40
Master of Public Administration (MPA) (8)	LOK	NSN	LEVANGER	89	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	100	Samlinger	90			
<i>Se også Handelshøgskolen (HHN)</i>											
Mediestudier:											
Bachelor i 3D art, animasjon og visuelle effekter (1) (9)	SO/LOK	NSN	STEINKJER	3D OG VFX	Bachelor studium	100	Campus	180		13	30
Bachelor i film og TV produksjon (1) (9)	SO/LOK	NSN	STEINKJER	FILM OG TV	Bachelor studium	100	Campus	180		20	30
Bachelor i spill og opplevelsesteknologi (1) (9)	SO/LOK	NSN	STEINKJER	673	Bachelor studium	100	Campus	180		21	30
Bachelor i journalistikk	SO	FSV	BODØ	BAJOU	Bachelor studium	100	Campus	180		29	40
<i>Se også Handelshøgskolen (HHN)</i>											
Sosialutdanninger:											
Bachelor i sosialt arbeid	SO	FSV	BODØ	BASOA	Bachelor studium	100	Campus	180	60	79	60
	SO	FSV	MO I RANA	BASOAH	Bachelor studium	75	Campus	180	Ikke opptak (kull i løp)	0	30
Bachelor i barnevern	SO	FSV	BODØ	BABEV	Bachelor studium	100	Campus	180	35	42	30
Andre studier:											
Lektorutdanning i samfunnsfag (10)	SO	FSV	BODØ	LESAMF	Mastergrad iht §4, 5 år	100	Campus	300	Ikke opptak		20
Nye studier:											
Bachelor i geografi	SO	FSV	STEINKJER	BAGEO	Bachelor studium	100	Campus	180			20

Studier uten opptak høst 2017:										
Årsstudium i sosiologi	SO	FSV	BODØ	SL1	Årsstudium	100	Campus	60	Ikke opptak	Ikke opptak
Bachelor i sosiologi	SO	NSN	STEINKJER	133	Bachelor studium	100	Campus	180	?	Ikke opptak
Årsstudium i statsvitenskap	SO	FSV	BODØ	SV1	Årsstudium	100	Campus	60	20	Ikke opptak
Bachelor i statsvitenskap	SO	FSV	BODØ	BASTA	Bachelor studium	100	Campus	180	Ikke opptak	Ikke opptak
Bachelor i lederskap	SO	FSV	BODØ	BAORL	Bachelor studium	100	Campus	180	20, Trukket fra SO	Ikke opptak
Bachelor i barnevern	SO	FSV	VESTERÅLEN	BABEVV	Bachelor studium	75	Campus	180	Ikke opptak (kull i løp)	Ikke opptak (kull i løp)
Årsstudium i 3D art, animasjon og visuelle effekter (1)	LOK	NSN	STEINKJER	60-3D_VFX	Årsstudium	100	Campus	60		Ikke opptak
Årsstudium i film og TV produksjon (1)	LOK	NSN	STEINKJER	60-FILM_TV	Årsstudium	100	Campus	60		Ikke opptak
Årsstudium i spill og opplevelsesteknologi (1)	LOK	NSN	STEINKJER	187	Årsstudium	100	Campus	60		Ikke opptak
Sum studieplasser FSV:									1006	1007

Merknader:

Grønn farge betyr samordnet studieplan.

Grå farge betyr **ikke** samordnet studieplan.

(1) Engelskspråklige studier.

(2) *Norwegian Language and Society* gjennomføres i samarbeid med dagens PHS (nye FLU).

(3) *Årsstudiet i sosiologi* (Steinkjer) er ikke samordnet med første år på *Bachelor i sosiologi* (Bodø), men studentene får overgang til bachelor.

(4) *Master i samfunnsfag* tilbys med følgende fordypinger høsten 2017: *sosialt arbeid, sosiologi, geografi (ny), statsvitenskap, samfunnsikkerhet og terrorisme (ny, foreløpig navn), historie, journalistikk*.

(5) *Master in Social Science* har 3 fordypinger; 1. *Social Work* (som tilhører sosialfagene), 2. *International Northern Development* og 3. *Climate Change and Politics*.

(6) *Bachelor i Human Resource Management (HRM)* gjennomføres i samarbeid med dagens PHS (nye FLU) og HHN.

(7) *Master i kunnskapsledelse* har opptak januar 2017. Programmet er delbetalingsstudie med egen avtale med KD og DBH, og gis i samarbeid med NTNU.

(8) *Master in Public Administration (MPA)* gjennomføres i samarbeid med NTNU. Samlinger ulike steder. Studieprogrammet er pr i dag akkreditert av NTNU.

(9) *Bachelorprogrammene innen 3D art, animasjon og visuelle effekter, og film og TV produksjon samt spill og opplevelsesteknologi* har alle opptaksmål på 30 studieplasser hver, med 20 studieplasser på SO og 10 studieplasser på LOK for å kunne rekruttere internasjonale studenter.

(10) *Lektorutdanning i samfunnsfag* gjennomføres i samarbeid med dagens PHS (nye FLU).

(11) FSV har fått tilført programmene *IKT1 for lærere* og *IKT2 for lærere*, mens HHN har fått tilført programmene *IKT og læring 1* og *IKT og læring 2* (alle 4 program er på 30 stp). Programmene bør samordnes til neste studieportefølje.

(12) Fagmiljøet tilknyttet studieprogrammet *Innkjøpsledelse* er innpasset i Handelshøgskolen, men det kan eventuelt bli endring med overføring til Fakultet for samfunnsvitenskap.

Studieprogramnavn - bevilgningsfinans. 30 stp el.mindre	SO / LOK	Fak/avd	Sted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
IKT1 for lærere (11)	LOK	NSN	STEINKJER					30			20
IKT2 for lærere (11)	LOK	NSN	STEINKJER					30			20
Innkjøpsledelse (12)	LOK	NSN	STEINKJER	30IKL				30			70
Påbygging for opptak til ph.d. i sosiologi (NY, foreløpig navn)	LOK	FSV	STEINKJER					30			20
			BODØ								
											130

TOTALT	1137
---------------	-------------

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH)

Studieprogramnavn - bevilgningsfinansierte over 30 stp	SO / LOK	Fak/avd	Sted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
Helseutdanninger:											
Bachelor i farmasi	SO	HELSE	NAMSOS	RES	Bachelor studium	100	Campus	180		35	30
Bachelor i vernepleie	SO	HELSE	NAMSOS	GVP	Bachelor studium	100	Campus	180		34	30
Bachelor i sykepleie (1)	SO	PHS	BODØ	BASY	Bachelor studium	100	Campus	180	100	114	100
	SO	PHS	MO I RANA	BASYM	Bachelor studium	100	Campus	180	35	59	40
	SO	HELSE	NAMSOS	GSY	Bachelor studium	100	Campus	180		93	90
	SO	HELSE	LEVANGER	GRS	Bachelor studium	100	Campus	180		141	131
	SO	HELSE	NAMSOS (2)	SPD	Bachelor studium	75	Samlinger	180	Ikke opptak	0	35
	SO	PHS	NORDLAND (3)	BASYS/BASYV/BA	Bachelor studium	75	Samlinger	180	75	103	80
Master i klinisk sykepleie	LOK	PHS	BODØ	MASYK	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	20	14	20
Master i folkehelsearbeid	LOK	PHS	BODØ	MAFOLK	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	Ikke opptak	0	20
Master i psykisk helsearbeid	LOK	HELSE	LEVANGER	MPH	Mastergrad iht §5 (erf.bas.), 1,5-2 år	57	Samlinger	120			30
Videreutdanning i psykisk helsearbeid	LOK	PHS	BODØ	PSD	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	60	Ikke opptak	0	40
Videreutdanning i kunnskapsbasert eldreomsorg (4)	LOK	HELSE	LEVANGER	60KBE	Årsstudium	50	Samlinger	60	Ikke opptak	0	15
Sosialutdanninger:											
<i>Se Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)</i>											
Nye studier fra høst 2017:											
Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic	SO	HELSE	NAMSOS		Bachelor studium	100	Campus	180			30
	SO	PHS	BODØ		Bachelor studium	75	Samlinger	180			30
Studier uten opptak høst 2017:											
Master i spesialsykepleie (5)	LOK	PHS	BODØ	MASPEZYK	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	62		Ikke opptak, kull i løp
Bachelor i farmasi	SO	HELSE	NAMSOS	FAD	Bachelor studium	75	Campus	180			Ikke opptak, kull i løp
Bachelor i vernepleie	SO	HELSE	NAMSOS	VPD	Bachelor studium	75	Campus	180			Ikke opptak, kull i løp
Sum studie plasser FSH:										593	721

Merknader:

Grønn farge betyr samordnet studieplan.

Grå farge betyr ikke samordnet studieplan.

(1) Ny rammeplan er forventet for sykepleieutdanningen, men tidspunkt e ikke avklart. Dagens fakultet og avdeling ønsker derfor å videregøre gjeldende studieplaner for henholdsvis Nordland og Nord-Trøndelag til ny rammeplan trer i kraft.

(2) Bachelor i sykepleie, samlingsbasert deltidsutdanning har studiested Namsos for kull H17, mens kull i løp fullfører våren 2017 på studiested Levanger.

(3) Bachelor i sykepleie gjennomføres som 4-årig nett- og samlingsbasert utdanning. Det gjennomføres opptak til henholdsvis Vesterålen, Salten og Helgeland.

(4) Årsstudium i kunnskapsbasert eldreomsorg endrer navn til Videreutdanning i kunnskapsbasert eldreomsorg.

(5) Master i spesialsykepleie har spesialisering i anestesisykepleie, barnesykepleie, intensivsykepleie, operasjonssykepleie og kreftsykepleie.

(6) Konflikthåndtering, traumer og traumatisering inngår også som valgemne på Master i psykisk helsearbeid (MPH).

(7) Inngår også som valgemne på Master i psykisk helsearbeid (MPH).

(8) Veiledningspedagogikk 1 tilbys hvert semester på Levanger, mens Namsos kun høst.

Studieprogramnavn - bevilgningsfinans. 30 stp el.mindre	SO / LOK	Fak/avd	Sted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
Motiverende intervju	LOK	Helse	LEVANGER	30MOT	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	30	?		40
Folkehelse og helseatferd	LOK	Helse	LEVANGER	15FOL	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	15	?	20	30
Veiledningspedagogikk 1 (8)	LOK	Helse	LEVANGER	VEP1	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	15	?		60
	LOK	Helse	NAMSOS	VEP1	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	15	?		30
Veiledningspedagogikk 2	LOK	Helse	LEVANGER	VEP2	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	15	?		35
Veiledningspedagogikk 3	LOK	Helse	LEVANGER	VEP3	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	30	?		30
Helse, miljø og sikkerhet	LOK	PHS	BODØ	HMS1	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	30	30	40	30
Helsepedagogikk for helsepersonell og brukere	LOK	PHS		HEPED30	Halvårsstudium og kortere	50	Nettbasert	30	20		20
Hverdagsrehabilitering	LOK	PHS	BODØ	HVREHAB	Videreutdanning høyere grad	50	Samlinger	30	20	50	20
Pasientsikkerhet	LOK	PHS		PASIENT	Videreutdanning høyere grad	50	Nettbasert	30	20		20
Demensomsorg og omsorg til eldre med psykiske lidelser	LOK	PHS	BODØ	DEMPS	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	30	20		20
Palliativ behandling, pleie og omsorg	LOK	PHS	LEVANGER	PALL	Videreutdanning lavere grad	50	Samlinger	15	20	34	20
Interkulturell kommunikasjon	LOK	PHS		INTKOM	Videreutdanning høyere grad	50	Nettbasert	15	20		20
Velferdsteknologi (NY)	LOK	PHS			Videreutdanning lavere grad	50	Nettbasert	30			20
Studier uten opptak høst 2017:											
Diabetesbehandling og diabetesomsorg	LOK	PHS	BODØ	DIAB	Halvårsstudium og kortere	50	Samling	30			
Lungelidelser – Behandling, pleie og omsorg	LOK	PHS	BODØ	LUNG	Halvårsstudium og kortere	50	Samling/nettbas	30			
Geriatric, eldreomsorg og ledelse	LOK	PHS	BODØ	GERI	Halvårsstudium og kortere	50	Samling/nettbas	30			
Studier som nedlegges fra høst 2017:											
Nettbasert arbeidsmiljøopplæring	EVU	PHS		ARBM	Videreutdanning lavere grad	33	Nettbasert	10			
Veilederutdanning for profesjonsutøvere	LOK	PHS	MO I RANA	VPROF	Videreutdanning lavere grad	50	Samling	15			
										144	395

TOTALT	737	1116
--------	-----	------

Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA)

Studieprogramnavn - bevilgningsfinansierte over 30 stp	SO / LOK	Fak/avd	Stuedsted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
"Blå og grønne studier":											
Grunnstudium	SO	FBA	BODØ	GRUNN	Årsstudium	100	Campus	60	50	34	50
Årsstudium i utmarksforvaltning	SO	NSN	STEINKJER	223	Årsstudium	100	Campus	60	20	11	10
Årsstudium i natur- og kulturminneoppsyn	SO	NSN	STEINKJER	38	Årsstudium	100	Campus	60	30	17	30
Årsstudium i husdyrvelferd	SO	NSN	STEINKJER	99	Årsstudium	100	Campus	60	25	17	20
Bachelor i utmarksforvaltning (2)	SO	NSN	STEINKJER	224	Bachelor studium	100	Campus	180	25	27	25
Bachelor i naturforvaltning (2)	SO	NSN	STEINKJER	388	Bachelor studium	100	Campus	180	20	4	10
Bachelor i husdyrfag - velferd og produksjon	SO	NSN	STEINKJER	321	Bachelor studium	100	Campus	180	25	26	25
Bachelor i biologi (1) (3)	SO / LOK	FBA	BODØ	BABII	Bachelor studium	100	Campus	180	30	43	26
Bachelor i havbruksdrift og ledelse	SO	FBA	BODØ	BAHBL	Bachelor studium	100	Campus	180	40	45	37
Bachelor i økonomi og landbruk (4)	SO	NSN	STEINKJER	ØKOLAND	Bachelor studium	100	Campus	180	10	7	10
Bachelor i dyrepleie	SO	FBA	BODØ	BADYR	Bachelor studium	100	Campus	180	30	35	30
Joint Bachelor Degree in Animal Science (1)	SO	FBA	BODØ	BAANIMAL	Bachelor studium	100	Campus	180	30	36	30
Master i biologi og akvakultur (1)	LOK	FBA	BODØ	MABIO	Mastergrad iht §3, 2 år	100	Campus	120	35	22	35
PhD i akvatisk biovitenskap (1)	LOK	FBA	BODØ	DRGAK	PhD	100	Campus	180	7		7
Andre studier:											
Bachelor i internasjonal markedsføring (5)	SO	FBA	BODØ	EMMMP	Bachelor studium	100	Campus	180	45	30	40
Studier som nedlegges fra høst 2017:											
Årsstudium i naturforvaltning	SO	NSN	STEINKJER	420	Årsstudium	100	Campus	60			NEDLEGGES
Sum studieplasser over 30 stp FBA:									422	354	385

Merknader:

(1) Engelskspråklige studier.

(2) Bachelor i utmarksforvaltning og Bachelor i naturforvaltning har samkjørt studieplan og undervisning med unntak av 20 stp. Fakultetet mener derfor 10 studieplasser på sistnevnte er bærekraftig.

(3) Bachelor i biologi: Av samlet 26 studieplasser annonseres 15 på Samordna opptak (SO) og 17 på Lokalt opptak (LOK), da sistnevnte rekrutterer internasjonalt. På andre studieår får studiet studenter på overgang fra Grunnstudium.

(4) Bachelor i økonomi og landbruk har felles undervisning med Bachelor i økonomi og ledelse ved HHN de 2 første årene, og kunne derfor tilhøre HHN. Den faglige innretning med landbruk gjør at studiet kan tilhøre FBA. Det er redegjort nærmere for dette i saksframlegget.

(5) Bachelor i internasjonal markedsføring kunne ut fra fagområdet vært organisert under HHN. Det er redegjort nærmere for fakultetets begrunnelse i saksframlegget. Studiet gjennomføres i samarbeid med HHN og FSV.

Studieprogramnavn - bevilgningsfinans. 30 stp el.mindre	SO / LOK	Fak/avd	Stuedsted	Programkode	Studienivå	Heltidsandel	Organisering	Studiepoeng	Studieplasser H16	Nye stud. 1/10-16	Studieplasser H17
Akvakultur og økologi (1)	LOK	FBA	Bodø	AQUABA	Semesterpakke, bachelornivå	100	Campus	30			
Økologi med vekt på nordlig fauna (1)	LOK	FBA	Bodø	ENW	Semesterpakke, bachelornivå	100	Campus	30			10
Molecular Biosciences (1)	LOK	FBA	Bodø	MOLEBIO	Semesterpakke, bachelornivå	100	Campus	30			
Aquaculture and Marine Biosciences (1)	LOK	FBA	Bodø	AQMABIO/ AQUA	Semesterpakke, bachelornivå	100	Campus	30			5
Basiskurs i naturoppsyn	LOK	NSN	Steinkjer	121	Halvårsstudium og kortere		Campus/samlinger	15	20		30
Geografiske informasjonssystem (GIS)	LOK	NSN	Steinkjer	961	Halvårsstudium og kortere		Campus/samlinger	30	30		15
											60

TOTALT FBA:		445
--------------------	--	------------

105/16 Endelig studieportefølje 2017-2018 for Nord universitet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	26.10.2016	105/16

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret vedtar den samlede studieporteføljen for Nord universitetet for studieåret 2017–2018, samt nedlegging av studier i tråd med saksframlegget.
2. Det er behov for ytterligere samordning av studieporteføljen og mer strategisk utvikling av denne. Rektor gis fullmakt til å igangsette eget prosjekt for dette, og arbeidet gis hovedfokus i 2017 med forventede resultater for påfølgende studieportefølje.
3. Styrets godkjenning av studieporteføljen forutsetter at styret har godkjent etablering av nye studier over 30 studiepoeng.
4. Som følge av samordning av *Master i musikkvitenskap* og *Master i musikk- og ensembleledelse*, etableres nytt program *Master i musikk* som erstatning for de eksisterende programmene.
5. Styret godkjenner endring av navn på følgende studieprogram;
  - *Årsstudium i kunnskapsbasert eldreomsorg* endrer navn til *Videreutdanning i kunnskapsbasert eldreomsorg*
  - Tilpasning av navn på studieprogram i tråd med Nord universitets retningslinjer for navnsetting av studier, vedtatt av rektor august 2016, der studiene benevnes «*Årsstudium i ...*», «*Bachelor i ...*», «*Master i ...*».
  - Tilpasning av navn på studieprogram ved at studieprogrammets innretning (heltid/deltid, nettbasert, samlingsbasert, angivelse av studiested) er fjernet fra studieprogrammets navn, da denne informasjonen framkommer tydelig eksempelvis på web.
6. Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke opptak når søkertallene for studieåret 2017–2018 foreligger. Styret presiserer at minste opptakstall bør være 20 studenter i tråd med departementets tilrådning.

Møtebehandling

Styret ba om at den samlede studieporteføljen samlede studieporteføljen skulle tas inn i vedtaket.

Vedtak

1. Styret vedtar den samlede studieporteføljen for Nord universitetet for studieåret 2017–2018, samt nedlegging av studier som vist nedenfor. Følgende studier inngår i studieporteføljen (bevilgningsfinansiert over 30 stp, samt 30 stp og mindre):

Bevilgningsfinansierte studier over 30 studiepoeng:							
Studieprogram	SO/LOK	Fakultet	Sted	Programkode	Heltidsandel	Organisering	Studieplasser H17
Grunnstudium	SO	FBA	BODØ	GRUNN	100	Campus	50
Årsstudium i utmarksforvaltning	SO	FBA	STEINKJER	223	100	Campus	10
Årsstudium i natur- og kulturminneoppsyn	SO	FBA	STEINKJER	38	100	Campus	30
Årsstudium i husdyrvelferd	SO	FBA	STEINKJER	99	100	Campus	20
Bachelor i utmarksforvaltning	SO	FBA	STEINKJER	224	100	Campus	25
Bachelor i naturforvaltning	SO	FBA	STEINKJER	388	100	Campus	10
Bachelor i husdyrfag - velferd og produksjon	SO	FBA	STEINKJER	321	100	Campus	25
Bachelor i biologi	SO / LOK	FBA	BODØ	BABII	100	Campus	26
Bachelor i havbruksdrift og ledelse	SO	FBA	BODØ	BAHBL	100	Campus	37
Bachelor i økonomi og landbruk	SO	FBA	STEINKJER	ØKOLAND	100	Campus	10
Bachelor i dyrepleie	SO	FBA	BODØ	BADYR	100	Campus	30
Joint Bachelor Degree in Animal Science	SO	FBA	BODØ	BAANIMAL	100	Campus	30
Master i biologi og akvakultur	LOK	FBA	BODØ	MABIO	100	Campus	35
PhD i akvatisk biovitenskap	LOK	FBA	BODØ	DRGAK	100	Campus	7
Bachelor i internasjonal markedsføring	SO	FBA	BODØ	EMMMP	100	Campus	40
Innovasjon og entreprenørskap		HHN	STEINKJER	ÅRINNENTFU	50	ett/samlinger	20
Mellomledelse		HHN	STEINKJER	ÅRMELLOMFU	50	ett/samlinger	20
HR og lønnsarbeid		HHN	STEINKJER	ÅRHRLØNNFU	50	ett/samlinger	20
Grunnleggende regnskap		HHN	STEINKJER	ÅRGRRFU	50	ett/samlinger	20
Årsstudium i maritim økonomi og ledelse	SO	HHN	BODØ	MARØK	100	Campus	25
Årsstudium i økonomi og ledelse	SO	HHN	BODØ		100	Campus	40
	SO	HHN	MO I RANA		100	Campus	20
	SO	HHN	STEINKJER		100	Campus	60
Årsstudium i økonomi, markedsføring og ledelse	SO	HHN	BODØ	BEDØKBO	50	Samlinger	50
	SO	HHN	MO I RANA	BEDØKHE	50	Samlinger	30
Bachelor i økonomi og ledelse	SO	HHN	BODØ		100	Campus	60
	SO	HHN	MO I RANA		100	Campus	30
	SO	HHN	STEINKJER		100	Campus	80
Bachelor i regnskap	SO	HHN	BODØ		100	Campus	20
	SO	HHN	STEINKJER		100	Campus	10
Bachelor i revisjon	SO	HHN	BODØ		100	Campus	20
	SO	HHN	STEINKJER		100	Campus	20
Bachelor i eiendomsmegling	SO	HHN	BODØ	BAEME	100	Campus	30
Siviløkonom / Master of Science in Business	LOK	HHN	BODØ	MSB5	100	Campus	20
Siviløkonom / Master of Science in Business	LOK	HHN	BODØ	MABED	100	Campus	80
Siviløkonom / Master of Science in Energy Management	LOK	HHN	BODØ	MAENM	100	Campus	15
PhD i bedriftsøkonomi	LOK	HHN	BODØ	DRGAK	100	Campus	
MBA	LOK	HHN	VESTERÅLEN	MBAVE	50	Samlinger	30
	LOK	HHN	BODØ	MBAE	50	Samlinger	50
	LOK	HHN	STEINKJER	MBATR	50	Samlinger	50
MBA i ledelse	LOK	HHN	BODØ	MBALED	50	Samlinger	50
MBA i luftfartsledelse	LOK	HHN	BODØ	MBAL	50	Samlinger	30
MBA i teknologiledelse	LOK	HHN	MO I RANA	MBATEK	50	Samlinger	40
Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse	LOK	HHN	BODØ	MASIK	75	Samlinger	30
Årsstudium i informasjonssystemer	SO	HHN	MO I RANA	INSÅ	100	Campus	25
Bachelor i informasjonssystemer	SO	HHN	MO I RANA	INSBA	100	Campus	20
Høgskolekandidatstudium trafikklærere	SO	HHN	STJØRDAL	TLBTA	100	Campus	100
Grunnskolelærerutdanning master 1-7	SO	FLU	BODØ		100	Campus	60
	SO	FLU	LEVANGER		100	Campus	60
	SO	FLU	MO I RANA / NESNA (1)		100	Samlinger	40
Grunnskolelærerutdanning master 5-10	SO	FLU	BODØ		100	Campus	50
	SO	FLU	LEVANGER		100	Campus	50
	SO	FLU	MO I RANA / NESNA (1)		100	Samlinger	30
Bachelor barnehagelærerutdanning	SO	FLU	BODØ	BLU	100	Campus	30
	SO	FLU	BODØ	BLUS	100	Samlinger	30
	SO	FLU	NESNA	NE-BLU	75	Samlinger	35
	SO	FLU	LEVANGER	BLU-NT	100	Campus	60
	SO	FLU	LEVANGER (2)	BLD	75	Samlinger	35
Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere	LOK	FLU	BODØ/LEVA	PPAN	50	ett/samlinger	50
Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere	LOK	FLU	BODØ/LEVA	PPUY (ny kode)	50	ett/samlinger	75
Årsstudium i spesialpedagogikk	LOK	FLU	LEVANGER	60SPE	75	Samlinger	50
Master i tilpassa opplæring	LOK	FLU	BODØ	MASPT	100	Campus	50
Master i logopedi	LOK	FLU	BODØ	MALOGO	100	Campus	20
Master i praktisk kunnskap	LOK	FLU	BODØ	MAPRO	50	Samlinger	20

Årsstudium i friluftsliv	SO	FLU	BODØ	FRI1	100	Campus	25
	SO	FLU	LEVANGER	20FRI	100	Campus	25
Årsstudium personlig trener	SO	FLU	BODØ	PT	100	Campus	30
Årsstudium i idrett	SO	FLU	BODØ	GID	100	Campus	30
	SO	FLU	LEVANGER	60IDR	100	Campus	30
	LOK	FLU	LEVANGER	20IDR	50	Campus	20
Bachelor i idrett	SO	FLU	BODØ	BAIDR	100	Campus	20
Bachelor i idrettsvitenskap	SO	FLU	LEVANGER	IVB	100	Campus	30
Bachelor faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag	SO	FLU	LEVANGER	KIF	100	Campus	30
Master i kroppsøving- og idrettsvitenskap	LOK	FLU	LEVANGER	HOK	100	Campus	20
Årsstudium i kunst og håndverk	SO	FLU	LEVANGER	60KHÅ	100	Campus	25
Årsstudium i musikk	SO	FLU	LEVANGER	20MUS	100	Campus	25
Bachelor faglærerutdanning i musikk	SO	FLU	LEVANGER	MFL	100	Campus	20
Bachelor musikkpedagog og formidler i kulturskolen	SO	FLU	LEVANGER	MFK	100	Campus	20
Master i musikk (6)	LOK	FLU	LEVANGER	MAMUSIKK (ny)	100	Campus	35
Bachelor i teaterproduksjon og skuespillerfag	SO	FLU	VERDAL	TPSF	100	Campus	30
Årsstudium i engelsk	SO	FLU	BODØ	3EN	100	Campus	20
	SO	FLU	LEVANGER	20ENG	Årsstudium,	Campus	25
Bachelor i engelsk	SO	FLU	BODØ	BAENG	100	Campus	20
Samfunnsfag	LOK	FLU	LEVANGER		101	Campus	40
BirdID Western Palearctic	LOK	FLU	LEVANGER	BIRDID	100	Campus	50
Bachelor i farmasi	SO	FSH	NAMSOS	RES	100	Campus	30
Bachelor i vernepleie	SO	FSH	NAMSOS	GVP	100	Campus	30
Bachelor i sykepleie	SO	FSH	BODØ	BASY	100	Campus	100
	SO	FSH	MO I RANA	BASYM	100	Campus	40
	SO	FSH	NAMSOS	GSY	100	Campus	90
	SO	FSH	LEVANGER	GRS	100	Campus	131
	SO	FSH	NAMSOS	SPD	75	Samlinger	35
	SO	FSH	NORDLAND	BASYS/BASYV/BA	75	Samlinger	80
Master i klinisk sykepleie	LOK	FSH	BODØ	MASYK	100	Campus	20
Master i folkehelsearbeid	LOK	FSH	BODØ	MAFOLK	100	Campus	20
Master i psykisk helsearbeid	LOK	FSH	LEVANGER	MPH	57	Samlinger	30
Videreutdanning i psykisk helsearbeid	LOK	FSH	BODØ	PSD	50	Samlinger	40
Videreutdanning i kunnskapsbasert eldreomsorg	LOK	FSH	LEVANGER	60KBE	50	Samlinger	15
Årsstudium i offentlig rett	SO	FSV	BODØ	OFRE1	100	Campus	30
Årsstudium i historie	SO	FSV	BODØ	HIS	100	Campus	20
Nettbasert studium i historie	SO	FSV	BODØ	HISN	66	Nettbasert	70
Bachelor i historie	SO	FSV	BODØ	BAHIS	100	Campus	20
Årsstudium i internasjonale relasjoner	SO	FSV	BODØ	IREF1	100	Campus	30
Bachelor i internasjonale relasjoner	SO	FSV	BODØ	BAINT	100	Campus	20
Norwegian Language and Society	LOK	FSV	BODØ	NLS	100	Campus	20
Årsstudium nordlige studier	SO	FSV	BODØ	CPS1	100	Campus	20
Bachelor i nordområdestudier	LOK	FSV	BODØ	BACPS	100	Nettb/saml	20
Årsstudium i sosiologi	SO	FSV	STEINKJER	6	100	Campus	50
Bachelor i sosiologi	SO	FSV	BODØ	BASOS	100	Campus	20
Årsstudium i geografi	SO	FSV	STEINKJER	63	100	Campus	30
Master i samfunnsvitenskap	LOK	FSV	BODØ	MASAMF120H	100	Campus	30
Master in Social Science	LOK	FSV	BODØ	MASCIENCE	100	Samlinger	20
Doktorgrad i sosiologi	LOK	FSV	BODØ	DRGS	100	Campus	7
Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling	SO	FSV	BODØ	PK1	100	Samlinger	40
	SO	FSV	MO I RANA	PKM	100	Samlinger	30
	SO	FSV	VESTERÅLEN	PKVE	100	Samlinger	30
Årsstudium i ledelse- og personalarbeid	SO	FSV	LEVANGER	LPD	50	Samlinger	40
Årsstudium i offentlig administrasjon og ledelse	SO	FSV	STEINKJER	11	100	Campus	30
Årsstudium i kommunal økonomi og ledelse	SO	FSV	STEINKJER	419	100	Campus	30
Bachelor i kommunal økonomi og ledelse	SO	FSV	STEINKJER	5	100	Campus	20
Bachelor i Human Resource Management (HRM)	SO	FSV	BODØ	BAHRM	100	Campus	30
Master i Human Resource Management (HRM)	LOK	FSV	BODØ	MAHRM	100	Samlinger	20
Master i kunnskapsledelse	LOK	FSV	LEVANGER	90MKL	50	Samlinger	40
Master of Public Administration (MPA)	LOK	FSV	LEVANGER	89	100	Samlinger	
Bachelor i 3D art, animasjon og visuelle effekter	SO/LOK	FSV	STEINKJER	3D OG VFX	100	Campus	30
Bachelor i film og TV produksjon	SO/LOK	FSV	STEINKJER	FILM OG TV	100	Campus	30
Bachelor i spill og opplevelsesteknologi	SO/LOK	FSV	STEINKJER	673	100	Campus	30
Bachelor i journalistikk	SO	FSV	BODØ	BAJOU	100	Campus	40
Bachelor i sosialt arbeid	SO	FSV	BODØ	BASOA	100	Campus	60
	SO	FSV	MO I RANA	BASOAH	75	Campus	30
Bachelor i barnevern	SO	FSV	BODØ	BABEV	100	Campus	30
Lektorutdanning i samfunnsfag	SO	FSV	BODØ	LESAMF	100	Campus	20
Nye studier fra høst 2017 (i tillegg til ny grunnskolelærerutdanning):							
Joint Master Degree in Public Sector Economy	LOK	HHN	BODØ/UKRAINA		100	Campus	20
Lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag	SO	FLU	LEVANGER		100	Campus	20
Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic	SO	FSH	NAMSOS		100	Campus	30
	SO	FSH	BODØ		75	Samlinger	30
Bachelor i geografi	SO	FSV	STEINKJER	BAGEO	100	Campus	20

Bevilgningsfinansierte studier på 30 studiepoeng eller mindre:						
Akvakultur og økologi	LOK	FBA	Bodø	AQUABA	100	Campus
(Økologi med vekt på nordlig fauna)	LOK	FBA	Bodø	ENW	100	Campus
Molecular Biosciences	LOK	FBA	Bodø	MOLEBIO	100	Campus
Aquaculture and Marine Biosciences	LOK	FBA	Bodø	AQMABIO/ AQUA	100	Campus
Basiskurs i naturpopoyn	LOK	FBA	Steinkjer	121	Halvårsstudie	Campus/San
Geografiske informasjonssystem (GIS)	LOK	FBA	Steinkjer	961	Halvårsstudie	Campus/San
Business and Governance	LOK	HHN	BODØ	EXHSU	100	Campus
International Entrepreneurship and Management	LOK	HHN	BODØ	NY	100	Campus
International Marketing and Business Strategy	LOK	HHN	BODØ	NY	100	Campus
IKT og læring 1	LOK	HHN	MO I RANA	IKTL1	50	Nettbasert
IKT og læring 2	LOK	HHN	MO I RANA	IKTL2	50	Nettbasert
Innkjøpsledelse	LOK	HHN evt FSV	STEINKJER	30IKL	50	Samlinger
Norsk 1	LOK	FLU	Nesna	NORSK1	50	Samling
Norsk 2	LOK	FLU	Nesna	NE-NO2	50	Samling
Matematikk 1	LOK	FLU	Nesna	NE-MAT1	50	Samling
Matematikk 2	LOK	FLU	Nesna	MAT2	50	Samling
Naturfag 1	LOK	FLU	Nesna	NAT 1	50	Samling
Naturfag 2	LOK	FLU	Nesna	NAT 2	50	Samling
Samfunnsfag 1	LOK	FLU	Nesna	SAF1	50	Samling
Samfunnsfag 2	LOK	FLU	Nesna	SAF2	50	Samling
Engelsk 1	LOK	FLU	Nesna	NE-ENG1	50	Samling
Engelsk 2	LOK	FLU	Nesna	NE-ENG2	50	Samling
Kunst og håndverk 1	LOK	FLU	Nesna	KHV 1	50	Samling
Kunst og håndverk 2	LOK	FLU	Nesna	KHV 2	50	Samling
Musikk i skolen 1	LOK	FLU	Nesna	MUSIKK01	50	Samling
Norsk 2 for 1.-7. trinn	LOK	FLU	LEVANGER	30NO2	50	Campus
Matematikk 2	LOK	FLU	LEVANGER	30MA2	50	Campus
Naturfag 1	LOK	FLU	LEVANGER	30NAT	50	Campus
Kunst og håndverk 1 for 1.-7. trinn	LOK	FLU	LEVANGER	30KHD	50	Campus
Mat og helse, 30 studiepoeng	LOK	FLU	LEVANGER	30HK2	100	Campus
Religion, livssyn og etikk 1	LOK	FLU	LEVANGER	30REL	100	Campus
Uteklasserommet	LOK	FLU	LEVANGER	10USL	50	Campus
Uteområdet som læringsarena	LOK	FLU	LEVANGER	30UTE	50	Campus
Pedagogisk ledelse i barnehage	LOK	FLU	NESNA	PELED	50	Samling
Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere	LOK	FLU	LEVANGER	15VEM1	50	Campus
Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere	LOK	FLU	LEVANGER	15VEM2	50	Campus
Småbarnspedagogikk	LOK	FLU	NESNA (B)	SMÅPED	50	Samlinger
Spesialpedagogiske utfordringer i barnehage og skole- Mulighet	LOK	FLU	BODØ	MULIG	50	Samling
Veilederutdanning for praksislærere og mentorer-modul 1	LOK	FLU	BODØ	VMENTOR1	50	Samling
Veilederutdanning for praksislærere og mentorer-modul 2	LOK	FLU	BODØ	VMENTOR2	50	Samling
Universitetspedagogikk	LOK	FLU	BODØ	UNIPED	16,67	Samling
Spesialpedagogikk 2	LOK	FLU	NESNA	SPP2	50	Samling
Spesialpedagogikk 3 (m/fordele og samspillsvanster eller språk-, lese- og skrivevanster)	LOK	FLU	NESNA	SPP3/SPP3B	50	Samlinger
Grunnstudium i pedagogikk med fordypning i sosial- og språk	LOK	FLU	NESNA	GR_SOSSP	50	Samlinger
Rådgivning 2	LOK	FLU	NESNA	RÅDGV2	50	Samlinger
Flerkulturell forståelse 1	LOK	FLU	NESNA	FKULT	50	Samlinger
Spesialpedagogikk 1, 30 studiepoeng	LOK	FLU	LEVANGER	30SP1	100	Campus
Spesialpedagogikk 1, 30 studiepoeng, samlingsbasert	LOK	FLU	LEVANGER	30SPD	100	Campus
Spesialpedagogikk 2, 30 studiepoeng	LOK	FLU	LEVANGER	30SP2	50	Campus
Nordic and International Perspectives on Teaching and Learning	LOK	FLU	LEVANGER	30NIP	100	Campus
Idrett 1	LOK	FLU	NESNA	IDRETT1	50	Campus
Idrett 2	LOK	FLU	NESNA	IDRETT2	50	Campus
Friidrettsliv 1	LOK	FLU	NESNA	FRILV	50	Campus
Friidrettsliv 2	LOK	FLU	NESNA	NE-FRIL2	50	Campus
Ferdighets- og prestasjonsutvikling i idrett	LOK	FLU	LEVANGER	30FPD	50	Campus
Idrett - bachelorfordypning	LOK	FLU	LEVANGER	30KBF-M	50	Campus
Rytmisisk korledelse	LOK	FLU	LEVANGER	30KOR	50	Campus
Komponering for scene, film og TV	LOK	FLU	LEVANGER	30MUK	50	Campus
Musikkproduksjon	LOK	FLU	LEVANGER	30MUP	50	Campus
Med joik som utgangspunkt	LOK	FLU	LEVANGER	15JO1	50	Campus
Sersamisk 2	LOK	FLU	LEVANGER	30SØR	50	Campus
Adventure Knowledge	LOK	FLU	BODØ	ENGAD	100	Campus
Ernæring	LOK	FLU	BODØ	ERNER	50	Samling
Flerkulturell forståelse 1	LOK	FLU	NESNA	FKULT	50	Samlinger
Fuglekjennskap	LOK	FLU	LEVANGER	30FKJ	30	Samlinger
Motiverende intervj	LOK	FSH	LEVANGER	30MOT	50	Samlinger
Folkehelse og helseatferd	LOK	FSH	LEVANGER	15FOL	50	Samlinger
Veiledningspedagogikk 1	LOK	FSH	LEVANGER	VEP1	50	Samlinger
	LOK	FSH	NAMSØS	VEP1	50	Samlinger
Veiledningspedagogikk 2	LOK	FSH	LEVANGER	VEP2	50	Samlinger
Veiledningspedagogikk 3	LOK	FSH	LEVANGER	VEP3	50	Samlinger
Helse, miljø og sikkerhet	LOK	FSH	BODØ	HMS1	50	Samlinger
Helsepedagogikk for helsepersonell og brukere	LOK	FSH		HEPED30	50	Nettbasert
Hverdagshabilitering	LOK	FSH	BODØ	HVREHAB	50	Samlinger
Pasientsikkerhet	LOK	FSH		PASIENT	50	Nettbasert
Demensomsorg og omsorg til eldre med psykiske lidelser	LOK	FSH	BODØ	DEMP5	50	Samlinger
Palliativ behandling, pleie og omsorg	LOK	FSH	LEVANGER	PALL	50	Samlinger
Interkulturell kommunikasjon	LOK	FSH		INTKOM	50	Nettbasert
IKT1 for lærere	LOK	FSV	STEINKJER			20
IKT2 for lærere	LOK	FSV	STEINKJER			20

Nye studier på 30 studiepoeng eller mindre:							
Norskdidaktikk	LOK	FLU	BODØ		50	Samling	20
Matematikdidaktikk	LOK	FLU	BODØ		50	Samling	20
Utviklings- og læringsarbeid	LOK	FLU	BODØ		50	Samling	20
Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere	LOK	FLU	LEVANGER		100	Campus	20
Følgende studier inngår i studieporteføljen (bevilgningsfi)	LOK	FSH			50	Nettbasert	20
Påbygging for opptak til ph.d. i sosiologi (foreløpig navn)	LOK	FSV	STEINKJ/BODØ				20

Følgende studier legges ned fra høst 2017:

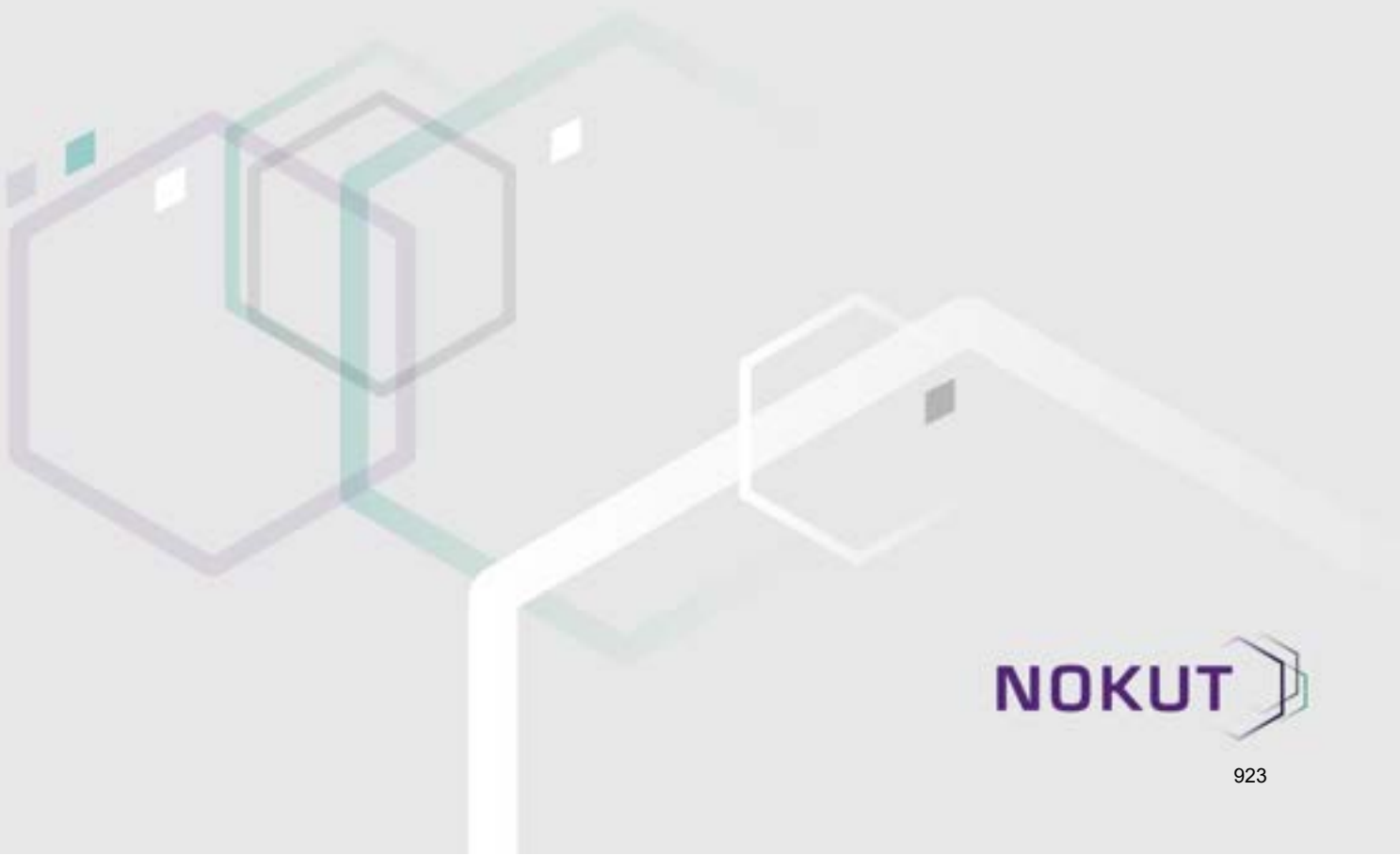
Bevilgningsfinansierte studier på 30 studiepoeng eller mer som legges ned fra høst 2017:							
Årsstudium i naturforvaltning	SO	FBA	STEINKJER	420	100	Campus	NEDLEGGES
Årsstudium i bedriftsøkonomi	SO	HHN	STEINKJER	60BDØ	100	Campus	NEDLEGGES
Bachelor i økonomi og administrasjon	SO	HHN	STEINKJER	369	100	Campus	NEDLEGGES
Bachelor i regnskap og revisjon	SO	HHN	BODØ	BAREV	100	Campus	NEDLEGGES
Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse	SO	HHN	BODØ	BANAU	75	Samlinger	NEDLEGGES
Master of Science in Sustainable Management	LOK	HHN	BODØ	MSSM	100	Campus	NEDLEGGES
Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere for trinn	LOK	FLU	LEVANGER	60PPU	50	Nettbasert	NEDLEGGES
Master i musikkvitenskap	LOK	FLU	NESNA	MUSMA	100	Campus	NEDLEGGES
Master i musikk- og ensembleledelse	LOK	FLU	LEVANGER	MAMUE	100	Campus	NEDLEGGES
Bevilgningsfinansierte studier på 30 studiepoeng eller mindre som legges ned fra høst 2017:							
Pilegrimsvegleder	LOK	FLU	LEVANGER	30PIL	50	Campus	NEDLEGGES
Kroppsøving, idrett og friluftsliv - bachelorfordypning	LOK	FLU	LEVANGER	30KBF	100	Campus	NEDLEGGES
Nettbasert arbeidsmiljøopplæring	EVU	FSH		ARBM	33	Nettbasert	NEDLEGGES
Veilederutdanning for profesjonsutøvere	LOK	FSH	MO I RANA	VPROF	50	Samling	NEDLEGGES

- Det er behov for ytterligere samordning av studieporteføljen og mer strategisk utvikling av denne. Rektor gis fullmakt til å igangsette eget prosjekt for dette, og arbeidet gis hovedfokus i 2017 med forventede resultater for påfølgende studieportefølje.
- Styrets godkjenning av studieporteføljen forutsetter at styret har godkjent etablering av nye studier over 30 studiepoeng.
- Som følge av samordning av *Master i musikkvitenskap* og *Master i musikk- og ensembleledelse*, etableres nytt program *Master i musikk* som erstatning for de eksisterende programmene.
- Styret godkjenner endring av navn på følgende studieprogram;
  - Årsstudium i kunnskapsbasert eldreomsorg* endrer navn til *Videreutdanning i kunnskapsbasert eldreomsorg*
  - Tilpasning av navn på studieprogram i tråd med Nord universitets retningslinjer for navnsetting av studier, vedtatt av rektor august 2016, der studiene benevnes «*Årsstudium i ...*», «*Bachelor i ...*», «*Master i ...*».
  - Tilpasning av navn på studieprogram ved at studieprogrammets innretning (heltid/deltid, nettbasert, samlingsbasert, angivelse av studiested) er fjernet fra studieprogrammets navn, da denne informasjonen framkommer tydelig eksempelvis på web.
- Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke opptak når søkertallene for studieåret 2017–2018 foreligger. Styret presiserer at minste opptakstill bør være 20 studenter i tråd med departementets tilrådning.

Nord universitet

Revidering av bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse

September 2017

Institusjon:	Nord universitet
Studietilbudets navn:	Bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse
Grad/Studiepoeng	180 studiepoeng
Studieform	Stedbundet
Sakkyndige:	Professor Bjørn Egil Asbjørnslett, NTNU (leder for komiteen) Tekniklektor Fredrik Olindersson, Chalmers tekniska högskola, Göteborg Studieleder Johanne Marie Trovåg, Høgskolen Stord/Haugesund Student Gjermund Kvernmo Langset, NTNU i Ålesund
Dato for vedtak:	Vedtak om oppretting: 25. oktober 2016 Endelig vedtak: 14.september 2017
NOKUTs saksnummer	16/00007 (15/462)

Forord

Tilsynsrapporten er resultatet av NOKUTs revidering av bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse ved Nord universitet. Revideringen ble utført som en del av NOKUTs samarbeidstilsyn som startet i 2015.

Revidering er NOKUTs kontroll med at studietilbudet gjennomføres i samsvar med nasjonale bestemmelser for slik akkreditering. Revidering skal alltid innebære vurdering av institusjonens gjennomføringsevne og dokumenterte resultater hvor det fremgår hvordan studiet oppfyller gjeldende bestemmelser i lov og forskrift.

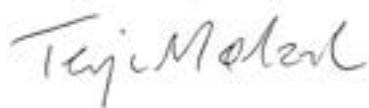
Denne tilsynsrapporten består av to deler. Den første delen av rapporten gjengir vurderingene som ble utført på grunnlag av mottatt egenrapport og informasjon fra institusjonsbesøket. Universitetet fikk anledning til å påpeke feil og mangler og gi generelle kommentarer til et rapportutkast. Universitetets svar ble inkludert i rapporten, og tilsynsrapporten ble deretter grunnlaget for styrets vedtak 25. oktober 2016. Da konkluderte NOKUTs styre med at studietilbudet ikke oppfylte kravene i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) og ga universitetet frist til 27. april 2017 og 27. oktober 2017 for å utbedre mangelfulle forhold.

Nord universitet sendte redegjørelse innen fristen 27. april 2017. Nord universitet opplyste om at redegjørelsen var det samlede svaret fra Nord universitet i saken. Universitetet informerte om at de hadde lagt ned studietilbudet, men at de ønsker å opprettholde akkrediteringsfullmakten slik at gjenværende studenter, alle i tredje studieår, får fullført. Den andre delen av tilsynsrapporten inneholder sakkyndig vurdering av det tredje og avsluttende studieåret for gjenværende studenter, gjort på grunnlag av redegjørelsen fra Nord universitet.

Vurderingene i del to gjelder det tredje studieåret NOKUT oppnevnte de samme sakkyndige som tidligere til å gjøre den avsluttende, faglige vurderingen.

Etter råd fra de sakkyndige har NOKUTs styre vedtatt å opprettholde akkrediteringen for Nord universitet og bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse inn til studenter i henhold til navneliste er uteksaminert, eller senest 31. desember 2019. Når studenter i henhold til navneliste er uteksaminert, eller senest 31. desember 2019 trekkes akkreditering for studietilbudet tilbake med umiddelbar virkning. Nord universitet må søke NOKUT om ny akkreditering for tilsvarende studium.

Oslo 14. september 2017

Terje Mørland
direktør

Innhold

Forord	3
1 Nord universitet	1
2 Bakgrunn og saksgang.....	1
2.1 Bakgrunn for revideringen.....	1
2.2 Samarbeidet mellom Nord universitet og Bodin maritime fagskole	2
2.3 Sakkyndig komité – oppnevning og mandat	3
2.4 Kort om prosessen	3
3 Vurdering (del en).....	5
3.1 Oppsummering	5
3.2 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering	6
3.3 Plan for studiet.....	15
3.4 Fagmiljø tilknyttet studiet.....	32
4 Samlet konklusjon/oversikt over mangler og forbedringspunkter	38
5 Institusjonens kommentar.....	42
6 Dokumentasjon (del en).....	42
7 Vedtak med opprettingsfrister.....	43
8 Vurderinger etter opprettingsfristen (del to)	44
8.1 Bakgrunn	44
8.2 Hva vurderer NOKUT i denne runden?	44
8.3 Sakkyndig tilleggsvurdering.....	45
8.4 Oppsummering	49
9 Endelig vedtak.....	50
10 Presentasjon av den sakkyndige komiteen.....	50

1 Nord universitet

Nord universitet ble etablert 1. januar 2016 gjennom en fusjon mellom Universitetet i Nordland (UiN), Høgskolen i Nesna (HiNe) og Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT). Nord universitet har ca. 12 000 studenter og 1200 ansatte. Nord universitet har i tillegg til hovedcampus i Bodø, studiestedene Stokmarknes, Mo i Rana, Sandnessjøen, Nesna, Namsos, Steinkjer, Levanger og Stjørdal. Nord universitet er organisert i fire fakulteter og tre avdelinger:

- Fakultet for biovitenskap og akvakultur
- Fakultet for samfunnsvitenskap
- Handelshøgskolen i Bodø
- Profesjonshøgskolen
- Avdeling for næring, samfunn og natur
- Avdeling for lærerutdanning
- Avdeling for helsefag

Studiet som er under revisjon, er forankret i Handelshøgskolen i Bodø. Handelshøgskolen tilbyr utdanninger innenfor blant annet økonomi, administrasjon, ledelse, logistikk, beredskap, entreprenørskap og innovasjon.

Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse (BANAU) drives i samarbeid med Bodin maritime fagskole (BMF), som også er lokalisert på Mørkved i Bodø. Studiet ble opprettet i 2012 og er forankret i en samarbeidsavtale mellom daværende Universitetet i Nordland og Bodin maritime fagskole. I henhold til denne avtalen fungerer BMF som underleverandør av undervisningstjenester i sertifikatfagene i første og andre studieår av studieprogrammet. De første studentene ble tatt opp høsten 2013.

2 Bakgrunn og saksgang

2.1 Bakgrunn for revideringen

Hva er revidering?

NOKUTs tilsyn er en kontroll med at utdanningskvaliteten er i tilfredsstillende samsvar med gjeldende bestemmelser. I dette tilfellet er bestemmelsene gitt i studietilsynsforskriften med endring 28. februar 2013. Tilsynet starter med en gjennomgang av kvantitative data knyttet til studenter og fagmiljø og kvalitative data som blant annet kan være læringsutbyttebeskrivelser. Etter dialog og oppretting og en avsluttende vurdering av risiko for kvalitetssvikt tar NOKUTs styre stilling til om studiet skal revideres.

Revidering er det kraftigste virkemiddelet som NOKUT har når det gjelder kontroll. Revidering skal gjennomføres som en sakkyndig, faglig vurdering av institusjonens egenrapport supplert med informasjon fra et institusjonsbesøk. Dette resulterer i en skriftlig, offentlig rapport. Denne tilsynsrapporten er resultatet av en slik revidering. Rapporten går som et råd til NOKUTs styre.

Styret vedtar til slutt om studiet drives i tilfredsstillende samsvar med studietilsynsforskriften. Dersom det er tilfellet, opprettholder institusjonen sin akkreditering for studiet. Dersom det registreres kvalitetsavvik, vil styret vedta frist for oppretting før den endelige avgjørelsen tas.

NOKUTs tilsyn med universiteter og høyskolers samarbeid med eksterne aktører om å tilby høyere utdanning, Samarbeidstilsynet 2015–2016

Samarbeidstilsynet er et såkalt tematisk tilsyn av universitetenes og høyskolenes samarbeid med eksterne aktører om å tilby studiepoenggivende høyere utdanning. I en innledende kartlegging fant NOKUT flere studier der den faglige forankringen og kvalitetssikringen ved institusjonene kunne synes å være mangelfull. NOKUT startet dermed et tilsyn i januar 2015 ved at alle institusjonene som gir høyere utdanning i Norge, ble bedt om å rapportere inn alle studier som de tilbød i samarbeid med eksterne aktører. Dette gjaldt samarbeid om studier med aktører som ikke selv har faglige fullmakter til å tilby høyere utdanning etter UH-loven, og samarbeid om studier med institusjoner som kan gi høyere utdanning i Norge etter UH-loven, men ikke på det nivået og/eller i det fagområdet som samarbeidet omfattes av. NOKUT begrenset tilsynet til å gjelde norske samarbeidspartnere.

39 institusjoner rapporterte inn til sammen 220 studier med mer enn 6300 studenter. 22 av studiene som ble rapportert inn, er gradsstudier, mens 120 studier hadde et mindre omfang på 30 – 60 studiepoeng. Flere av samarbeidsstudiene ble rapportert inn av institusjonene som videreutdanninger.

NOKUT gjorde en risikovurdering av mulig kvalitetssvikt og besluttet å revidere tre gradsstudier og åtte studier av mindre omfang ved en institusjon. Denne tilsynsrapporten gjelder tilsyn med ett av gradsstudiene. I brev til Universitetet i Nordland juni 2015 er begrunnelsen for tilsynet med bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse som følger:

«NOKUT legger universitets- og høyskolelovens § 3-1 første ledd, tredje setning til grunn: *«Akkreditering er en forutsetning for at en institusjon kan tilby utdanninger som er etablert med hjemmel i §§ 3-2 [grader, yrkesutdanninger og titler] og 3-3 [om faglige fullmakter].»* En høyere utdanningsinstitusjon har ikke adgang til å delegere en vesentlig del av ansvaret for det akkrediterte studietilbudet til en samarbeidspart som ikke har rett til å tilby høyere utdanning. Det samme gjelder andelen ansatte tilknyttet studiet, der halvparten av de faglig ansatte må være ansatt ved institusjonen med rett til å tilby høyere utdanning. Videre legger NOKUT til grunn at *«En forutsetning for akkreditering av studier er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt [...]»*, jf. forskrift om kvalitet i høyere utdanning § 3-1 (5). Etter studietilsynsforskriftens § 8-1 kan NOKUT føre tilsyn med all virksomhet i norsk høyere utdanning på grunnlag av kravene for akkreditering av studier i kapittel 7 i studietilsynsforskriften, som dermed også gjelder for akkrediterte institusjoner med fullmakt til selv å opprette studier.

I utvelgelsen av studier til revidering har NOKUT lagt til grunn at det er mer alvorlig om hele gradsstudier har svak kvalitet, enn om mindre enheter har det, og går derfor i hovedsak til revidering av gradsstudier som ikke ser ut til å oppfylle krav om hovedstilling i studietilsynsforskriftens § 7-3 tredje ledd. NOKUT har merket seg at 2/3 av årsverkene til undervisning og veiledning i studiet gjøres av ansatte som har hovedstilling på Bodin maritime fagskole.»

2.2 Samarbeidet mellom Nord universitet og Bodin maritime fagskole

Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse er en sertifikatgivende utdanning i henhold til den internasjonale konvensjonen for opplæring, sertifisering og vakthold til sjøs, STWC (Standards of Training, Certification and Watchkeeping). Institusjoner som tilbyr slik utdanning, må ha godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet som maritim opplæringsinstitusjon, jf. § 14 i forskrift av 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk. Universitetet i Nordland igangsatte studiet uten slik godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet, og det er gjennom samarbeidet med Bodin maritime fagskole at sertifikatkravene blir ivaretatt. Nord universitet søkte Sjøfartsdirektoratet om sertifiseringsmyndighet 19. januar 2016.

Studiet er forankret i en formell avtale mellom Universitetet i Nordland og Bodin maritime fagskole inngått 19. juni 2015. Denne avløste en tidligere avtale datert 17. juni 2014. Avtalen sier noe om den eksterne samarbeidspartnerens ansvar, universitetets ansvar, bruk av rom og infrastruktur, avtalens varighet samt prisfastsetting og fakturering.

I henhold til avtalen fungerer BMF som underleverandør av undervisningstjenester i sertifikatfagene i første og andre studieår av bachelorstudiet.

I henhold til avtalen skal BMFs fagansatte:

- bidra med undervisning og oppfølging av studenter i henhold til fremlagte emne- og forelesningsplaner
- engasjeres som emneansvarlige ved UiN og i denne forbindelse rapportere til programansvarlig for BANAU
- bidra med forslag til eksamensoppgaver for sertifikatfagene, utarbeidelse og sensurering
- bidra i henhold til egne avtaler under maritimt forkurs

De faglig ansatte ved UiN skal:

- bidra i undervisningen etter behov for å sikre faglig nivå, god progresjon i studiet og sammenheng mellom sertifikatfagene i første og andre studieår og emnene i 3. og 4. studieår.¹

Det foreligger også en partnerskapsavtale, Maritimt Campus Nord, inngått 7. november 2014 mellom Universitetet i Nordland, Nordland fylkeskommune, Bodin maritime fagskole og Lofoten maritime fagskole. Avtalen legger grunnlaget for felles bruk av undervisningsressurser, FoU og kompetanseutvikling, samt utvikling og bruk av undervisnings-, trenings- og øvingsinfrastruktur.

2.3 Sakkyndig komité – oppnevning og mandat

NOKUT vedtok 11. juni 2015 å iverksette revidering av *bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse* (180 studiepoeng) ved daværende Universitetet i Nordland. Beslutningen om revidering ble fattet av NOKUTs styre.

NOKUTs direktør har oppnevnt den sakkyndige komiteen, som har følgende sammensetting:

- Professor Bjørn Egil Asbjørnslett, NTNU (komitéleder)
- Tekniklektor Fredrik Olindersson, Viseprefekt med ansvar for grunnutdanningsstrategi, Chalmers tekniska högskola, Göteborg
- Studieleder Johanne Marie Trovåg, Høgskolen Stord/Haugesund
- Student Gjermund Kvernmo Langset, NTNU i Ålesund

Komiteens mandat har vært å vurdere om studietilsynsforskriftens krav om akkreditering av studier i første syklus er tilfredsstillende oppfylt, og om institusjonen har tilfredsstillende gjennomføringsevne og dokumenterte resultater knyttet til studiet. Revideringen ble gjort på grunnlag av institusjonens egenrapport, tilleggsdokumentasjon og institusjonsbesøk.

2.4 Kort om prosessen

Styret vedtok revidering 11. juni 2015.

¹ For å få til en samkjøring med kadettjeneste er det lagt opp til at 3. studieår tas som deltid over 2 år.

Sakkyndig komité ble oppnevnt av NOKUT 15. september 2015.

Institusjonen leverte sin egenrapport 15. oktober 2015.

Det ble gjennomført et institusjonsbesøk den 19. og 20. januar 2016. Den sakkyndige komiteen hadde møter og intervjuer med ledelsene ved Nord universitet og Bodin maritime fagskole, studenter, studenttillitsvalgte, vitenskapelig ansatte, administrativt personale, ekstern sensor og representant for den maritime næringen.

Det ble gjennomført omvisning på Bodin maritime fagskole og ved Nord universitet (campus Bodø), og de sakkyndige har fått se og vurdere Nord's og BMFs infrastruktur, blant annet fasiliteter og utstyr som er relevant for utdanningen.

Den sakkyndige komiteens skriftlige vurdering ble avgitt 22. juni 2016 og deretter sendt institusjonen for kommentarer. Nord universitet fikk 8 uker til å kommentere rapporten.

*

Kort om prosessen i del to

Etter sakkyndig vurdering og tilråding til NOKUT vedtok NOKUTs styre å gi universitetet opprettingsfrister for å kunne imøtekomme krav til akkreditering på en tilfredsstillende måte. Universitetet sendte sin redegjørelse innen pålagt frist, 27. april 2017. Her bekreftet universitetet at de formelt hadde lagt ned studietilbudet. Det ble ikke tatt opp flere studenter, men universitetet ba om å få beholde akkrediteringen til de gjenværende studentene var uteksaminert.

NOKUT oppnevnte de samme sakkyndige til å gjøre en faglig tilleggsvurdering av utdanningskvaliteten avgrenset til det tredje og avsluttende studieåret. Denne vurderingen er beskrevet i Kapittel 8 Vurderinger etter opprettingsfristen, del to.

3 Vurdering (del en)

Den følgende teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer “Vi”, er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs studietilsynsforskrift.

3.1 Oppsummering

I følge loven skal universiteter og høyskoler tilby høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, faglig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. I tillegg skal institusjonen sørge for at hvert enkelt studietilbud gjennomføres i tilfredsstillende samsvar med studietilsynsforskriften § 7-1 1 om akkreditering av studier.

Nord universitet opprettet *Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse* på egen fullmakt i 2012 og tok opp de første studentene til utdanningen høsten 2013. I tillegg til krav i studietilsynsforskriften må dette studiet også operere i henhold til krav til sertifikatgivende studieprogram. Nord universitet må selv sikre nødvendige godkjenninger fra Sjøfartsdirektoratet som er ansvarlig myndighet for maritime utdanninger med sertifikatkrav.

Undervisningen i konvensjonsfagene i nautikk gis av Bodin maritime fagskole (BMF). De to første årene gir fagmiljøet ved BMF felles undervisning for studentene ved fagskolen og bachelor studentene fra Nord universitet. For at studentene skal kunne løse sertifikat som dekksoffiser har Nord universitet inngått avtale med Bodin maritime fagskole som utsteder vitnemål til studentene fra universitet. Denne praksisen er i konflikt med lovverk og regelverk, siden fagskolen ikke har anledning til å utstede vitnemål til andre studenter enn de som er tatt opp ved fagskolen, jf. *Forskrift om fagskoleutdanning, § 2. Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål*. Dette innebærer at Nord universitet selv må ha godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet som maritim opplæringsinstitusjon, dersom universitetet skal gi maritim sertifikatgivende utdanning. Universitetet har ikke en slik sertifisering.

Norsk høyere utdanning skiller seg fra fagskoleutdanning ved at høyere utdanning er FoU-basert. Komiteens inntrykk er at det ikke foreligger verken et tydelig overordnet ansvar, en overordnet plan eller en klar FoU-strategi for hele studieprogrammet *Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse* ved Nord universitet. Det er komiteens oppfatning at Nord universitet vektlegger tredje og siste studieår i sin strategi og sine planer, mens den nautiske delen i de to første studieårene kjøpes inn som et nødvendig grunnlag uten at Nord universitet tar et helhetlig ansvar for studiets alle tre år, og at de to første studieårene heller ikke integreres tilstrekkelig i strategi og planer. Det er vår oppfatning at en 2+1 løsning hvor studentene i praksis går to år på fagskole og ett år på universitet, ikke gir en bachelorutdanning, selv om det har blir lagt til noen fordypningsseminarer og litt metodeundervisning innenfor studiets to første år. Universitetet kan ikke dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet.

Denne revisjonen har vist at kravene i studietilsynsforskriften ikke er oppfylt for *Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse* (BANAU) ved Nord universitet.

Nord universitet har ikke et fagmiljø med maritim (nautisk) kompetanse eller godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet som maritim opplæringsinstitusjon på revisjonstidspunktet. Institusjonen har ikke nok førstestillingskompetanse i fagmiljøet, og kan ikke dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet.

Vi anbefaler ikke godkjenning av studiet.

Revisjonen av BANAU studiet har tatt lengre tid enn hva som kan forventes for en slik revisjon. Dette skyldes behov for flere runder med informasjonsinnhenting fra Nord universitet, hvor komiteen mener at Nord universitet burde tatt revisjonen mer alvorlig i en tidligere fase. Som følge av dette kom revisjonen i utakt med gjennomføringsplan hos NOKUT, noe som ytterligere forsinket ferdigstilling av revisjonsrapporten.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

§ 7-1 1 Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:

a) Reglement og styringsordning

Selve styringsordningen vurderes ikke for statlige institusjoner. Disse er underlagt Kunnskapsdepartementet. I dette tilfellet er det sentralt å vurdere hvordan styret for institusjonen har tilrettelagt rutiner for oppretting og nedlegging av studier, og hvordan institusjonens kvalitetssikringssystem tydelig ivaretar kvalitetssikring av det reviderte studiet.

Styrets ansvar

Rammer og rutiner for opprettelse og revidering av studier er beskrevet i «Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner ved Universitetet i Nordland», fastsatt av styret ved Høgskolen i Bodø 28. februar 2006, sist oppdatert på grunn av ny tilsynsforskrift fra NOKUT 14. april 2010. Studiet ble opprettet 12. desember 2012 i universitetsstyret i styresak 86/2012, vedtak 2. Det fremgår av protokollen at «Før endelig etablering forutsettes rektors godkjenning av studieplanene for studiene i henhold til NOKUTs kravspesifikasjon.» Studieplanen ble godkjent av rektor ved UiN 15. februar 2013 i sak 10/13.

Det er lagt ved en samarbeidsavtale med Bodin maritime fagskole (BMF) inngått 19. juni 2015. Denne avløste en tidligere avtale datert 17. juni 2014. Det er også lagt ved en partnerskapsavtale med Maritimt Campus Nord inngått 7. november 2014.

Reglement

Institusjonens opptak, studier og eksamen er regulert i *forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Nordland, forskrift om opptak til høyere utdanning og forskrift om opptak til studier ved Universitetet i Nordland.*

Klagenemnd

Nord universitet har en klagenemnd i henhold til bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler. Det har ikke vært saker til behandling i klagenemnda som har hatt tilknytning til studiet som er under revidering.

b) Læringsmiljøutvalg

Læringsmiljøutvalgets sammensetning er beskrevet og følger kravet etter universitets- og høyskoleloven. Det har ikke kommet opp saker for læringsmiljøutvalget om dette studiet.

c) Utdanningsplan

Nord universitet benytter *Felles studentsystem* (FS) som studieadministrativt datasystem. Studentenes individuelle utdanningsplan er basert på studieprogrammets generelle studieplan, og studentene har tilgang til sin individuelle plan gjennom StudentWeb. StudentWeb er koblet opp mot FS.

d) **Vitnemål og Diploma supplement**

De første studentene startet høsten 2013. Ingen studenter har ennå fullført et helt studieløp. Vitnemål er ennå ikke utarbeidet. I egenrapporten opplyses det om at Bodin maritime fagskole utsteder vitnemål til studentene som er opptatt ved bachelorstudiet ved Nord universitet, som bekrefter at disse har gjennomført og bestått emnene i sertifiseringsfagene i gjeldende emne- og studieplaner for sertifikatutdanningen fra Sjøfartsdirektoratet, og som oppfyller STCW-konvensjonens krav. Dette har NOKUT fått bekreftet i et brev fra BMF av 23. november 2015, hvor det opplyses om at Nord universitets studenter får Vocational Diploma fra BMF etter bestått studieår i tråd med BMFs regelverk. På tross av at Nords studenter ikke oppfyller BMFs opptakskrav, har Sjøfartsdirektoratet i e-post av 27. januar 2016 bekreftet at dette ikke skal gå ut over studentenes muligheter til å søke om sertifikat.

e) **Kvalitetssikringssystem**

Kvalitetssikringssystemet ved Universitetet i Nordland ble godkjent av NOKUT i juni 2012. Institusjonenes kvalitetssikringssystemer evalueres av NOKUT hvert sjette år.

Det er etablert egne rutiner for kvalitetssikring av bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse i form av en egen kvalitetsmanual *Kvalitetsstyringsmanual for BANAU*. Resultater fra kvalitetssikringsarbeidet rapporteres til styret gjennom den årlige kvalitetsrapporten. Nord har også nylig blitt godkjent av DNV-GL i henhold til kriteriene for en «Maritime training provider».

Vurdering

Reglement og styrets ansvar:

Slik det fremstilles i egenrapportering og intervjuer, virker både Nords og BMFs regelverk å være i tråd med sine intensjoner. Avtalen mellom UiN og BMF er en formell avtale som dekker omfang, rammer og godtgjørelse, mens den er mer intensjonsbasert når det kommer til konkrete forhold rundt studiet, og med regelverk knyttet til den enkelte student er den svak. Det kom også frem under institusjonsbesøket at kommunikasjonen mellom Nord og BMF kan og bør forbedres. Interaksjonen mellom Nord og BMF, spesielt i forhold til behandling av studentrelaterte saker, er ikke godt dekket i avtalen eller i kvalitetsmanualen for BANAU-studiet.

Klagenemnd og læringsmiljøutvalg:

Det opplyses i egenrapporten at det ikke har vært saker til behandling i klagenemnda eller læringsmiljøutvalget, og komiteens informasjon fra institusjonsbesøket tilsier at det ikke har vært noen saker relatert til studiet oppe i disse instansene. Gjennom intervjuene fremkom det at studentene har tatt opp saker direkte med studiets ledelse, og at dette kan være en medvirkende årsak til at det ikke har vært fremmet saker gjennom Læringsmiljøutvalget.

Utdanningsplan:

Det fremgikk gjennom institusjonsbesøket at studentenes utdanningsplaner flere ganger har blitt endret etter studieårets oppstart, for eksempel gjennom endring i eksamensformer, endring fra mappekraft med bestått/ikke bestått til gradert karakter, innføring av fordypningskrav og emner hvor det har vært gitt fritak som senere har blitt trukket tilbake. Dette fører til en uforutsigbar studiehverdag for studentene.

Vitnemål og Diploma:

I henhold til UH-lovens § 3-5. *Godskriving og faglig godkjenning 1. ledd* skal institusjonen «påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold innenfor samme grad». Det er et brudd på UH-loven at studentene får vitnemål både fra BMF og Nord universitet for samme utdanning.

Det kom frem i løpet av institusjonsbesøket at Nord universitet ikke har noen konkret plan for hvordan de skal sikre studentene sine hvis institusjonen ikke oppnår godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet.

Kvalitetssikringssystem:

Det komiteen vurderer i denne revideringen, er ikke Nord universitets kvalitetssystem i sin helhet, men hvordan BANAU-studiet er kvalitetssikret. Den tilpassede kvalitetssikringsmanualen for BANAU er basert på Nord universitets overordnede kvalitetssystem. Kvalitetsmanualen for BANAU-studiet gir en god beskrivelse av hvilke krav som er spesifikke for denne studieretningen, men det er ikke spesifisert hvorvidt kvalitetssikringen av studiet skal følge Nord universitets overordnede kvalitetssystem i prosesser som ikke er beskrevet i BANAU-manualen, for eksempel i forbindelse med emnerevisjon. Prosessen for emnerevisjon fant komiteen heller ikke i Nord universitets overordnede kvalitetssystem (Kvalitetshåndboka/Utdanning/Studieplanarbeid/Etablere nye emner/Nedleggelse og revisjon av emner) per 29. januar 2016, denne var erklært å være «under utvikling». En kvalitetsmanual er et dokument som for å kunne fungere i tråd med intensjonen må være dynamisk og dermed må oppdateres i tråd med erfaringer som gjøres. Basert på informasjonen fra institusjonsbesøket er eksamensgjennomføring i konvensjonsemner eksempel på et område hvor gjennomføringen ikke har stått i forhold til kravene i kvalitetsmanualen. Kvalitetssikringsmanualen for BANAU-studiet er i seg selv ikke en fullgod kvalitetsmanual, i og med at den mangler vesentlige deler. Eksempler på deler som mangler er håndtering av avvik i forbindelse med endringer i emner (utenfor normal revisjonsperiode), reell kvalitetssikring av eksamen med tanke på nivå og ekstern sensur på riktig nivå, kvalitetssikring av faglig nivå hos samarbeidspartner/underleverandør når uttelling i form av studiepoeng er involvert, og kvalitetssikring av kompetanse for personalet som underviser i nautiske emner i tråd med Sjøfartsdirektoratets krav, samt sjekklister som tillegg til prosedyrene og som kan bidra til å dokumentere at prosedyrene følges. Sakkyndig komité antar at de generelle områdene nevnt over er planlagt dekket av Nord universitets overordnede kvalitetssystem, men dette kommer ikke tydelig frem. Det er også uklart hvordan Nord universitet planlegger å dekke opp de studiespesifikke områdene som er svake eller ikke inkludert i kvalitetsmanualen.

Av informasjonen i kvalitetsmanualen for BANAU fremgår det at denne skal inneholde all kvalitetssikring i relasjon til BANAU-studiet. Da bør alle prosedyrer være dekket i denne manualen såfremt det ikke spesifikt vises til Nord universitets overordnede kvalitetssystem. Det kom også frem under flere av intervjuene i løpet av institusjonsbesøket at kvalitetsmanualen for BANAU-studiet ikke er tilstrekkelig implementert verken i studiets ledelse eller hos de fagansatte. Et eksempel på et svakt område i kvalitetsmanualen for BANAU er kvalitetssikring av samarbeidspartner og underleverandører. Dette er svært sentralt i dette bachelorstudiet, og det kan forventes at et så sentralt område vies mer oppmerksomhet som del av en studiespesifikk kvalitetssikringsmanual for å sikre at Nord universitets overordnede ansvar for studiet som helhet tydelig fremgår.

I revisjonsperioden har Nord universitet lagt frem tre ulike læringsutbyttebeskrivelser. Læringsutbyttebeskrivelsene som ble lagt ved egenrapporten, gjaldt for studieåret 2014/2015, mens læringsutbyttebeskrivelsene lagt frem under institusjonsbesøket gjaldt studieåret 2015/2016. I tillegg lå læringsutbyttebeskrivelsene for studieåret 2016/2017 på Nord universitets nettsider. Nord universitet har ikke kunnet dokumentere hvilken prosess som ligger til grunn når endringer i læringsutbyttebeskrivelser gjennomføres ved BANAU, og hvordan dette skal godkjennes. Etterspurt dokumentasjon i form av vedtak for studieplaner og e-post til NOKUT av 28. januar 2016 bekrefter at læringsutbyttebeskrivelsene for inneværende studieår (2015/2016) ikke er formelt vedtatt. Det er viktig å få på plass gode prosedyrer og rutiner for godkjenning av læringsutbyttebeskrivelser for å utvikle et godt faglig studium og forutsigbar studie- og arbeidshverdag.

Konklusjon – Grunnleggende forutsetninger

Nei, krav i lov om universitet og høyskoler er ikke tilfredsstillende imøtekommet.

Institusjonen må:

- sikre at endringer i studieplanen publiseres og kommuniseres til studenter i henhold til *Forskrifter om studier og eksamener ved Universitetet i Nordland*. Studieplan og reglement må i tilstrekkelig grad bidra til å sikre stabilitet og forutsigbarhet i utdanningsplanen.
- utarbeide bedre rutiner for kvalitetssikring av kommunikasjon mellom Nord universitet og universitets underleverandører
- utarbeide prosedyrer for revisjon av emner og kvalitetssikre at BANAU-studiet følger disse
- forholde seg til egne retningslinjer vedrørende endringer i studieplan i tråd med forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Nordland.
- oppdatere kvalitetsmanualen for BANAU-studiet til å inkludere:
  - prosedyrer for kvalitetssikring av undervisningspersonell i nautiske emner
  - håndtering av avvik i forbindelse med endring av emner
  - kvalitetssikring av eksamensoppgaver og ekstern sensur på riktig nivå
  - kvalitetssikring av faglig nivå hos samarbeidspartner eller underleverandør for emner som gir studiepoeng,
- dokumentere at kvalitetsmanualen for BANAU-studiet er gjennomgående implementert

Institusjonen bør:

- tydeliggjøre beskrivelsene av praksis i relasjon til studiet
- utvikle sjekklister til relevante prosedyrer for å tydeliggjøre ansvar og roller, i tillegg til å kunne dokumentere at prosedyrene blir fulgt

§ 7-1 2. Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet skal være oppfylt.

Aktuelle forskrifter:

Forskrift om opptak til høyere utdanning, 1. syklus.

STCW-konvensjonen:

Det er *International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers 78 including Amendments (STCW)* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk* som regulerer nautisk utdanning. Utdanningsinstitusjoner som tilbyr nautikkutdanning må ha godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet, og Sjøfartsdirektoratet stiller krav til vitnemål fra godkjent opplæringsinstitusjon når en kandidat skal søke om dekksoffisersertifikat.

Beskrivelse og vurdering

Opptakskravet til Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse er i egenrapporten (studieåret 2014/2015) definert til generell studiekompetanse (GSK) og realkompetanse (REA).

Studieprogrambeskrivelsen for studieåret 2015/2016 beskriver at opptakskravet er kun GSK. Det er uklart hvorfor REA-kravet er fjernet som opptakskrav. Nord universitet har valgt bort det alternative opptakskravet MARTE, som i henhold til Samordna opptak er bestått toårig teknisk fagskole eller bestått ettårig forkurs for ingeniør og maritim høyskoleutdanning.

Opptak har blitt gjennomført lokalt (2015) og sentralt gjennom Samordna opptak (2013 og 2014). Studentene beskrev opptaket i 2015 som «noe kaotisk» og preget av dårlig informasjon, noe som kan

være med på å forklare hvorfor institusjonen har bestemt at opptaket høsten 2016 igjen skal skje gjennom Samordna opptak.

Nord universitet tok opp studenter Y-veien høsten 2015, og på tidspunktet for institusjonsbesøket var det én Y-veisstudent som gikk på studiet. Opptakskravet til Y-veien var fagbrev matros. Fagbrev som fisker og fagbrev fangst og fiske har ikke vært inkludert som opptakskrav for Y-veisstudiet. Studieplanen for Y-veien er ifølge ledelsen ved universitetet identisk med studieplanen for ordinære studenter på bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse. Dette er ikke i tråd med *FOR 2007-01-31-173 Forskrift om opptak til høyere utdanning*, hvor det i § 3-8 *Unntak fra generell studiekompetanse for opptak til studier i nautikk* er forskriftsfestet at «Institusjoner kan ta opp søkere med relevant fagbrev som ikke fyller kravene til generell studiekompetanse, til spesielt tilrettelagte studier i nautikk».

FOR-2012-06-20-723 Forskrift om studier og eksamener ved Universitet i Nordland, § 3-6 Endringer i studieplan, definerer blant annet hvordan endringer i studieplan skal godkjennes, og når slike endringer skal tre i kraft. Forskriften er klar på at endringer i godkjent studieplan ikke skal tre i kraft før ved nytt studieår. Det fremgår av institusjonsbesøket og etterspurt dokumentasjon at dette ikke konsekvent har vært etterlevd, noe som ikke gir nødvendig forutsigbarhet for studentene.

Det fremgår gjennom egenrapportering og institusjonsbesøk at relevante fagpersoner ved Nord universitet tilknyttet BANAU-studiet har begrenset kunnskap om regelverket i STCW. *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk* nevnes ikke i egenrapporten. Et eksempel på dette er at det under intervjuene flere ganger ble referert til at timeantallet er et STCW-krav. Dette stemmer ikke. STCW regulerer ikke timeantall, i motsetning til for eksempel fagskolenes felles emneplaner som har fastsatt timeantall for hvert enkelt emne.

Ved igangsettelse av et studium som reguleres av særskilt regelverk, må studieledelsen ha grundig kjennskap til det aktuelle regelverket for å sikre at regelverket overholdes. Både egenrapporten og institusjonsbesøket har bidratt til komiteens konklusjon om at relevant personell ved Nord universitet med ansvar for studiet ikke kjenner godt nok til regelverket i *STCW 78 med tillegg* og *FOR 2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*.

Under institusjonsbesøket kom det frem at Nord universitet samme dag hadde sendt søknad om godkjenning til Sjøfartsdirektoratet. Det er derfor Bodin maritime fagskole som ivaretar den sertifikatgivende delen av utdanningen i påvente av at Nord universitet eventuelt får en slik godkjenning. Dette gir ikke Nord universitet rett til å fraskrive seg ansvar for at studiet oppfyller kravene i regelverket i *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*, siden Nord universitet har det overordnede ansvaret for studiet og dermed også ansvaret for at regelverkets krav ivaretas.

Under punktet «Aktuelle forskrifter og sentrale bestemmelser» i studieplanen ligger en lenke til lover, forskrifter og retningslinjer som gjelder for studier ved Nord universitet. Når man følger lenken, finner man blant annet et eget punkt for sykepleierutdanning hvor det er et særskilt regelverk studentene må forholde seg til. Det er ikke nevnt noe sted at studentene på Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse også forholder seg til særkrav gjennom *STCW* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*.

I tillegg til utfordringene over anser komiteen det som bekymringsverdig at studenter som tas opp på Nord Universitet de to første årene, tar en fagskoleutdanning som de ikke dekker forkunnskapskravene for. I *Lov om fagskoleutdanning* (fagskoleloven) står det i §1 blant annet at «Med fagskoleutdanning menes yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, ...». *Nasjonal standard. Fagspesifikk plan for toårig maritim fagskoleutdanning*

dekksoffiser på ledelsesnivå, som er de maritime fagskolenes felles standard for toårig dekksoffisersutdanning, spesifiserer opptakskravene i planens kapittel 4 som følger:

«4. Opptakskrav:

Det generelle grunnlaget for opptak er:

- a) *fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev /svennebrev som matros eller fiske og fangst.
eller*
- b) *realkompetanse» (s.7).*

Studenter med generell studiekompetanse (GSK) er dermed ikke kvalifisert for utdanningen som gis i fagskolen, og mangler de forkunnskapene som fagskolestudentene forventes å ha når de starter sin utdanning. Det kan føre til at undervisningen må tilpasses nivået på forkunnskapene til studentene ved Nord universitet, og at fagskolestudentene dermed heller ikke får den utdanningen de skal ha. I denne sammenhengen er det også verdt å merke seg at ikke-kvalifiserte studenter dermed opptar plasser som kvalifiserte fagskolestudenter kunne hatt, noe som kan ha negative konsekvenser for det regionale næringslivet.

Konklusjon

Nei, krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner er ikke tilfredsstillende imøtekommet.

Institusjonen må:

- dokumentere at *FOR-2012-06-20-723 Forskrift om studier og eksamener ved Universitet i Nordland, § 3-6 Endringer i studieplan* etterleves
- sikre at studentene innehar nødvendige forkunnskaper i tråd med opptakskravene for utdanningen

Institusjonen bør:

- etablere en godkjent studieplan for Y-veien i henhold til *Forskrift om opptak til høyere utdanning*.
- forholde seg formelt og aktivt korrekt til *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*
- synliggjøre for studentene i studieplanen at *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk* er et særskilt regelverk for studiet under punktet «Aktuelle forskrifter og sentrale bestemmelser» med tilhørende lenke til lover, forskrifter og retningslinjer som gjelder for studier ved Nord universitet
- vurdere å innføre opptakskravet MARTE i samsvar med nasjonal praksis for bachelorstudier i nautikk

§ 7-1 3. Rekruttering av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Beskrivelse og vurdering

Opptakstillene for 2013, 2014 og 2015 er henholdsvis 15, 11 og 13 studenter. Ingen kandidater har foreløpig blitt uteksaminert siden studiet startet opp høsten 2013.

Rekrutteringen av studenter er god, med mange primærsøkere per studieplass. Nedgangen i tallet på søkere i 2015 kan skyldes at opptaket skjedde lokalt, i tillegg til at en begynnende konjunkturedgang

kan ha påvirket søker tallene noe. Fra høsten 2016 vil opptaket igjen skje gjennom Samordna opptak. Første resultat publisert etter Samordna opptak april 2016, viser 19 førsteprioritetssøkere til BANAU. Dette er en reduksjon på 71% i forhold til 2015. Reduksjonen i søker tall til Nord universitets Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse er vesentlig større enn nedgangen i søker tall hos de andre tilbyderne av bachelorutdanning i nautikk nasjonalt.

Institusjonen oppgir at det er satt begrensning på opptak på bakgrunn av særegne krav til lokaler og utstyr, bl.a. simulatorkapasitet. Opptak av studenter ble redusert fra 15 til 10 i 2015 på grunn av tilbakemeldinger fra studentene om trange klasserom. Det opplyses om at BMF de samme årene har hatt opptak av inntil 25 studenter, noe som ble redusert til 15 høsten 2015. Antall studenter i samlesingsklassene, som altså omfatter studentene ved Nord universitet og BMF, ligger derfor på mellom 25 og 40.

Tabell : Søkere og opptaksdata

	2013	2014	2015	2016
Antall søkere til studiet	179	227	66	19
Antall søkere til studiet – endring foregående år	-	+ 27%	- 71%	- 71%
Antall opptatte i studiet	15	11	13	-
Uteksaminerte studenter / antall fullførte	0	0	0	-

Det er vanskelig å angi et eksakt antall studenter som skal til for å få et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium, men gjennom samlesing med fagskolestudenter på Bodin maritime fagskole blir studentgruppen mellom 25 og 40 studenter, noe vi mener gir et godt læringsmiljø.

Studiet har lavt frafall, men med et så lite opptak av studenter er det en risiko for at tallet på studenter kan falle under et kritisk nivå for et godt læringsmiljø i de kursene som ikke samleses med fagskolestudentene.

Tabell. Resultater fra Studiebarometeret for 2014 og 2015, BANAU kontra gjennomsnitt for maritime navigasjonsfag.

	UIN, BANAU	SNITT, maritime navigasjonsfag	Differanse
OVERORDNET TILFREDSHET			
Jeg går på det studieprogrammet jeg helst ville gå på	4,5	4,5	0
Jeg er, alt i alt, fornøyd med studieprogrammet jeg går på	2,4	4	-1,6
FORVENTNINGER			
Undervisningen	4,8	4,1	0,7
Faglige tilbakemeldinger og veiledning	4,6	3,8	0,8
Det faglige og sosiale miljøet	4,2	3,9	0,3
Studieprogrammet generelt	4,6	4,2	0,4
Forventninger innfridd	2,2	3,7	-1,5
MOTIVASJON			
Jeg er motivert for studieinnsats	4	3,9	0,1
Studieprogrammet bidrar til min motivasjon for studieinnsats	2,3	3,4	-1,1
Jeg benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys	3,9	3,4	0,5
Jeg møter godt forberedt til undervisningen	3,8	3,3	0,5
Jeg opplever at min studieinnsats er høy	3,7	3,5	0,2
Jeg opplever det som krevende å nå mine karaktermål	4	3,9	0,1
LÆRINGSMILJØ			
Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet	2,8	3,8	-1
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,3	4,3	-1
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,4	4	-0,6
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	2	3,2	-1,2
Utstyr og hjelpemidler i undervisningen	2,9	3,6	-0,7
Bibliotek og bibliotekstjenester	2,7	4,1	-1,4
IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og pc-tilgang)	2,6	3,8	-1,2
Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte	4,4	3,9	0,5
Studieadministrasjon og informasjon	1,2	3,6	-2,4
YRKESRELEVANS			
Er relevant for aktuelle yrkesområder	4,4	4,1	0,3
Er relevant for aktuelle yrkesområder	4,7	4,3	0,4
Gir gode jobbmuligheter	3,9	3,9	0
Gir kunnskap som er viktig i arbeidslivet	4,4	4,2	0,2
Gir ferdigheter som er viktige i arbeidslivet	4,3	4	0,3
MEDVIRKNING			
Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet	2,1	3,3	-1,2
Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet	1,9	3,1	-1,2
Hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp	2	3,2	-1,2
Det lokale studentdemokratiet (f.eks. tillitsvalgte og studentorganisasjon)	2,7	3,8	-1,1

I studiebarometeret oppnår BANAU-studiet varierende resultat innenfor de indikatorer som kan være relevante å vurdere i forhold til rekruttering til studiet og studiets læringsmiljø. BANAU oppnår veldig godt resultat på studentenes eget ønske om å gå på studiet, forventninger til studiet og sterk yrkesrelevans. Men dette blir direkte motsatt for «grad av fornøydhet med studieprogrammet», «forventninger innfridd», «studieprogrammets bidrag til motivasjon», «læringsmiljø» og «medvirkning», som oppnår resultat betydelig under gjennomsnittlig resultat for maritime navigasjonsfag.

Sett i lys av ytterligere reduksjon i antallet førsteprioritetssøkere til BANAU i 2016, og de betydelige negative avvik studiebarometeret viser for vurderinger knyttet til læringsmiljøet, mener vi at studiet ikke kan vise til en tilfredsstillende sammenheng mellom studenttall, læringsmiljø og stabilitet. Det er et lite antall studenter på studiet, som ennå med søkerantallet i 2016 har nesten to søkere per studieplass, men den kraftige reduksjonen i søkere til studiet vitner om sviktende stabilitet i studiets rekruttering.

Konklusjon

Nei, institusjonen viser ikke til en tilfredsstillende sammenheng mellom studenttall, læringsmiljø og stabilitet.

Institusjonen må:

- arbeide strukturert og effektivt for å forbedre motivasjon og læringsmiljø

Institusjonen bør:

- tydeliggjøre informasjonen i rekrutteringsmaterialet slik at det klart fremgår hvilke krav som gjelder for bachelorexamen, og hvilke krav som gjelder for å kunne utløse sertifikat fra Sjøfartsdirektoratet

§ 7-1 4. For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Beskrivelse og vurdering

Studiet har ikke praksis, men gir inntrykk av at praksis inngår med den beskrivelsen som er gitt av studiet i egenrapporten og på studiets nettsider, samt på grunn av studiets oppbygning 3. og 4. studieår. I egenrapporten heter det at studiet består av 4 deler hvorav kadett-tjeneste med veiledning er en av dem, men dette ble avkreftet under institusjonsbesøket. Det foreligger ingen skriftlige avtaler om praksis/kadettplass, og studentene har ingen garanti for at de kan gjennomføre studiet, inkludert kadettplass, etter planlagt studieløp.

Det oppgis at studentene får anledning til å hospitere på båt i løpet av studiet, og at dette blir brukt til å skaffe praksiserfaring. I intervjuene kom det imidlertid frem at studentene selv må skaffe seg slik hospitering, noe som i realiteten er en oppfordring til studentene om å bruke fritiden til å reise ut til bedrifter for å observere arbeidet. Hospitering gir ikke uttelling i form av studiepoeng for studentene.

Informasjonen som er tilgjengelig for potensielle studenter, kan da lett misforstås, da dette er en utdanning der praksis ikke inngår i selve studiet. Dette kom også frem i intervju under institusjonsbesøket. All praksis i en maritim sertifikatutdanning slik det er i dag, ligger utenfor institusjonens ansvarsområde. Ved rekruttering til programmet er det viktig at informasjonen til

potensielle studenter er tydelig med hensyn til beskrivelser av praksis. Informasjonen bør tydelig skille mellom det Nord universitet har ansvaret for og som inngår i bachelorstudiet, og den praksisen som studentene selv har ansvar for å få gjennomført. Det kom frem gjennom intervjuene at flere av studentene før de startet på studiet, har trodd at det inngår praksisplass i studiet. Selv om riktig informasjon om dette har vært gitt tidlig i studiet, bør denne informasjonen tydeliggjøres også i rekrutteringsmaterialet, slik at studentene kan ta fullt informerte valg av studiested.

Konklusjon

Studiet har ikke obligatorisk praksis, men i beskrivelse av studiet og i lys av studiets oppbygning er det lett å tro at studiet har praksis.

Institusjonen bør:

- konkretisere all informasjon om studiet og dets oppbygning, slik at det fremgår tydelig at kadett-plass ikke inngår som en obligatorisk del av studiet
- organisere tredje og fjerde studieår som et ettårig *tredje* (3.) studieår, *med mulighet* til å ta dette over to år, som tredje og fjerde studieår, for de som selv klarer å skaffe seg kadett-plass. Dette bør kommuniseres tydelig overfor studentene.
- tilby seg å bistå som assessor for kadetter
- etablere formelle avtaler for hospitering

3.3 Plan for studiet

§ 7-2 1. Studiet skal ha et dekkende navn.

Beskrivelse og vurdering

Studiets navn er «Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse». Det engelske navnet er «Nautical Operation, Maritime Business and Management».

For å synliggjøre studentenes nautiske kompetanse i en internasjonal sammenheng bør studiets navn på engelsk følge internasjonal praksis. Den vanlige engelske oversettelsen av nautisk utdanning er Nautical Science.

Komiteen mener at for å kunne hevde å ha et bachelorstudium i «maritim økonomi» er det for svakt å kun ha ett økonomiemne innen «grunnleggende økonomistyring». Komiteen mener således at navnet rommer et større omfang enn hva studiet dekker. Det er noe mer omfang innen «maritim ledelse», og komiteen mener dette er dekket også i studiet.

Komiteen ønsker å påpeke at et studium må tilfredsstillende visse krav for å kunne påberope seg å være et bachelorstudium. Dette er grundigere omtalt under punkt 7.2.3. Per i dag dekker studiet ikke disse kravene, men såfremt Nord universitet gjør de nødvendige tilpasninger, kan også navnet bli dekkende.

Konklusjon

Nei, studiets navn er ikke dekkende.

Institusjonen må:

- tilpasse studiets navn til studiets reelle innhold som et bachelorstudium

Institusjonen bør:

- endre den engelskspråklige oversettelsen av 'nautikk' til 'Nautical Science'

§ 7-2 2. Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Beskrivelse og vurdering

Nord universitet har i løpet av revideringen fremlagt ulike versjoner av læringsutbyttebeskrivelsene. Det kom frem under intervjuene at de læringsutbyttebeskrivelsene som var vedlagt egenrapporten har blitt endret, og at nye beskrivelser gjelder for studieåret 2015/16. Disse ble publisert for studentene etter studiestart høsten 2015.

Nord universitet har ikke kunnet dokumentere at endringene i læringsutbyttebeskrivelsene fra 2014/15 til 2015/16 har blitt formelt vedtatt, på tross av at det er gjort endringer i innholdet i flere ulike emner. I etterspurt tilleggsinformasjon i form av vedtak for endringer i emner ble dokumentet *Dekanvedtak ord endr studieplaner 2015 2016* og *Dekanvedtak endr vurderingsformer høst 2015* lagt frem. I første avsnitt av *Dekanvedtak ord endr studieplaner 2015 2016* er det beskrevet at «Der ikke annet er angitt er studieplanen og emner uendret i forhold til høst 2014». Videre viser tabellen over studieprogram som tilbys at det ikke er noen endringer for BANAU-studiet. Det andre vedlegget, *Dekanvedtak endr vurderingsformer høst 2015*, viser at vurderingsformen er endret i 15 navngitte emner. Det nevnes ikke noe om endringer i læringsutbyttebeskrivelsene i studiet i noen av disse dokumentene, og Nord universitet har i e-post av 28. januar 2016 bekreftet at «Det ble ikke gjort et formelt vedtak på endringen av læringsutbyttebeskrivelsene som gjelder for studieåret 2015/2016».

I praksis er læringsutbyttebeskrivelsene for studieåret 2015/16 derfor ikke gyldige. Komiteen har likevel valgt å legge disse læringsutbyttebeskrivelsene til grunn for vurderingen.

En kandidat med fullført bachelorgrad i nautikk, maritim økonomi og ledelse skal ha følgende totale læringsutbytte:

Kunnskap

- i henhold til STCW kapittel II/1 og II/2 og STCW kode A-II/1 og A-II/2 ha den nødvendige kunnskap som kreves som dekkoffiser
- bred innsikt i og forståelse for oppgaver knyttet til sikker, effektiv og miljømessig forsvarlig drift av fartøy
- godt overblikk over og innsikt i nasjonalt og internasjonalt lov- og regelverk og offentlig forvaltningsregimer knyttet til eierskap, bygging og drift av skip
- grunnleggende kunnskap om maritim næring, shippingmarkeder og transport samt et bredt perspektiv på samfunnsmessige, økonomisk-administrative, teknologiske og ledelsesfaglige forhold som påvirker fartøy- og rederidrift
- kunnskap om faktorer som påvirker kommunikasjon, beslutningsprosesser, motivasjon og trivsel om bord i skip
- kunnskap i fartøykonstruksjoner, stabilitet og skipstekniske løsninger
- generell kunnskap om forskningstilnærming og metode, og hvordan man tilegner seg forskningsbasert kunnskap innenfor de sentrale emnene i studiet
- grunnleggende kunnskap om innovasjonsprosesser som bidrar til ny forståelse og nye løsninger innenfor næringen

Ferdigheter

- solid kompetanse og ferdigheter knyttet til navigasjon, operasjon og fremføring av skip

- detaljert innsikt i og ferdigheter i lasting, behandling og lossing av ulike typer last om bord i et fartøy
- gode operasjonelle ferdigheter knyttet til å lede personell og ivareta kompliserte oppgaver i et tett samspill med andre med forskjellig bakgrunn og interesser
- evne til å arbeide selvstendig, ta raske beslutninger og handle effektivt
- kunne kommunisere godt på norsk og engelsk i team satt sammen av personer med forskjellig språklig og kulturell bakgrunn og lede personellet ombord
- analytisk kapasitet som kan styrke ens lederevner innenfor drift av fartøy og økonomi og ledelse i rederi
- ferdigheter når det gjelder opplæring av medarbeidere og oppfølging av personer i opplæringsstillinger
- evne til å motivere medarbeidere og å skape et godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø og et høyt trivselsnivå om bord

Generell kompetanse

- en kritisk tilnærming til og evne til refleksjon omkring eksisterende og nye konsepter for fartøy- og rederidrift spesielt knyttet til miljømessige, økonomiske og etiske konsekvenser av maritim virksomhet
- kompetanse innen prosjektledelse og utviklings/innovasjonstiltak
- analytiske og teoretiske kunnskaper for videregående studier innenfor nærliggende studieretninger
- evne til å kunne kommunisere med hensyn til faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innen både nautiske emner og bedriftsøkonomi
- forståelse og respekt for andre fagområder og disipliner og evne til å arbeide tverrfaglig
- kompetanse om metodikk for utvikling av samarbeidsrelasjoner og kommunikasjon

Læringsutbyttebeskrivelsen dekker elementer knyttet til studiets ulike deler og synliggjør studiets profilering i retning økonomi og ledelse. Beskrivelsene er videre knyttet opp mot aktuelle regelverk i STCW-konvensjonen.

Struktur og sammenheng med NKR:

Under *kunnskaper* mangler tre av deskriptorene fra de generiske beskrivelsene i NKR. Av beskrivelsene fremgår det ikke at kandidaten «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet», at han/hun «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet» eller at kandidaten «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet. Disse deskriptorene er spesifikke for NKR nivå 6.2 og må inkluderes i læringsutbyttebeskrivelsen for at denne skal kunne vurderes som tilfredsstillende i henhold til NKR.

Beskrivelsene under «ferdigheter» bør innledes med aktive verb som for eksempel «kan» for tydelig å indikere at dette er en ferdighet kandidaten innehar. I fjerde kulepunkt ville dette da blitt «kan arbeide selvstendig...» og i nest siste kulepunkt «kan lære opp...og følge opp...». I første kulepunkt under *ferdigheter* starter beskrivelsen med «solid kompetanse og ferdigheter». I henhold til NKR er kompetanse og ferdigheter delt i to ulike områder, og kompetanse skal beskrives under «generell kompetanse». I tillegg mangler tre av deskriptorene for nivå 6.2: «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg», «kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning», samt «kan finne, vurdere og henvide til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling». Det kan argumenteres for at deler av førstnevnte deskriptor er på plass gjennom flere av kulepunktene, men «anvende relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid» og «treffe begrunnede valg» er ikke inkludert i noen av kulepunktene som beskriver kandidatens ferdigheter etter endt studium. I andre kulepunkt er det beskrevet at kandidatene har «detaljert innsikt i», noe som viser til kunnskaper, heller enn ferdigheter.

I Nord universitets beskrivelse av generell kompetanse mangler tre deskriptorer helt og en delvis for bachelornivå i henhold til NKR. I læringsutbyttebeskrivelsen er ikke «kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis», «kjenner til nyteknisk og innovasjonsprosesser» og «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger» inkludert, samt at deler av deskriptoren «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, i tråd med etiske krav og retningslinjer» ikke ligger inne i beskrivelsene av generell kompetanse. Deskriptoren «kjenner til nyteknisk og innovasjonsprosesser» er mulig feilplassert under kunnskap, hvor det står at kandidaten skal ha «grunnleggende kunnskap om innovasjonsprosesser...».

Det er anledning til å utelate deskriptorer fra kvalifikasjonsrammeverket dersom dette er begrunnet, men det fremkommer hverken av egenrapporten eller institusjonsbesøket hvorfor flere av deskriptorene som benyttes til å beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse på nivå 6.2, er utelatt fra Nor universitets læringsutbyttebeskrivelser for Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse.

Studiets overordnede læringsutbyttebeskrivelse ligger delvis på nivå 6.2, men inneholder flere beskrivelser som er plassert på et for lavt eller unntaksvis for høyt nivå.

Under *kunnskaper* skal kandidaten i henhold til NKR nivå 6.2 ha «bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, osv.» I læringsutbyttebeskrivelsen for studiet står det i stedet at kandidaten «har grunnleggende kunnskap om» i fjerde kulepunkt i beskrivelsen og «har kunnskap om» i femte og sjette kulepunkt. Disse beskrivelsene indikerer et nivå tilsvarende NKR nivå 5.1 og 5.2. I første kulepunkt er det beskrevet at kandidaten har «den nødvendige kunnskap», noe som ikke sier noe om hvilket nivå denne kunnskapen ligger på. Det kan også stilles spørsmål om det er et tilstrekkelig læringsutbytte med «*grunnleggende kunnskap* om maritim næring, shippingmarkeder og transport samt et bredt perspektiv på samfunnsmessige, økonomisk-administrative, teknologiske og ledelsesfaglige forhold som påvirker fartøy- og rederidrift» i et bachelorstudium innen «... maritim økonomi og ledelse».

I beskrivelsen av *ferdigheter* mangler flere av de nivåspesifikke deskriptorene, noe som gjør det vanskelig å vurdere nivå på læringsutbyttebeskrivelsen. Det er likevel beskrevet ferdigheter som er på et for høyt nivå i form av «analytisk kapasitet», som først dukker opp på nivå 7, master, i NKR. I og med at de nivåspesifikke deskriptorene som beskriver «kan anvende...», «kan reflektere over...» og «kan finne, vurdere og henvise til...» «... faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid...» mangler, kan denne beskrivelsen ikke vurderes til å holde nivå 6.2 i NKR. Ferdigheten beskrevet som «analytisk kapasitet som kan styrke ens lederevner innenfor drift av fartøy og økonomi og ledelse i rederi» må presiseres bedre slik at det klart fremgår at den både dekker ferdighetene til å være skipsoffiser, samt lederevner i landbaserte stillinger i maritim virksomhet.

Også under *generell kompetanse* mangler flere av deskriptorene for nivå 6.2 bachelor. Dette gjør det vanskelig å nivåfeste beskrivelsene, men for eksempel «kompetanse innen prosjektledelse og utviklings-/innovasjonstiltak» indikerer et for høyt nivå. På nivå 6.2 skal kandidatene kjenne til nyteknisk og innovasjonsprosesser, men slik det er beskrevet her, ligger dette kulepunktet på nivå 7 eller 8 (ph.d.).

Det er anledning til å bruke deskriptorer fra høyere eller lavere nivå i kvalifikasjonsrammeverket i et studiums læringsutbyttebeskrivelse dersom dette er begrunnet. Komiteen finner ikke en slik begrunnelse i egenrapporten og har heller ikke fått noen muntlig begrunnelse i løpet av institusjonsbesøket.

Det er litt tungt språk i noen av beskrivelsene, og beskrivelser som «gode operasjonelle ferdigheter» kan enklere beskrives med «kan lede» operasjoner, personell eller lignende. I tillegg er noen av beskrivelsene noe utydelige og vanskelige å måle, for eksempel «ferdigheter når det gjelder opplæring av medarbeidere og oppfølging av personer» kan forenkles til for eksempel «kan lære opp andre og følge opp...». Beskrivelser som «en kritisk tilnærming til og evne til refleksjon omkring eksisterende og nye konsepter for fartøy- og rederidrift spesielt knyttet til miljømessige, økonomiske og etiske konsekvenser av maritim virksomhet» er tunge og kan med fordel deles opp. En oppdeling av slike kulepunkter kan også føre til at innholdet i kulepunktet blir noe mer konkret. Enkelte beskrivelser kan være vanskelig å måle, for eksempel siste kulepunkt under ferdigheter, hvor det står «evne til å motivere medarbeidere». Kulepunktene «en kritisk tilnærming til» og «forståelse og respekt» under generell kompetanse, kan med fordel omformuleres til mer konkrete og målbare beskrivelser.

Konklusjon

Nei, læringsutbyttebeskrivelsen er ikke tilfredsstillende.

Institusjonen må:

- inkludere alle nødvendige deskriptorer for nivå 6.2 i henhold til Norsk Kvalifikasjonsrammeverk (NKR), eller begrunne hvorfor disse er utelatt
- sikre at alle beskrivelser av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse er på riktig nivå

Institusjonen bør:

- dokumentere hvordan de ulike emnenes læringsutbytte og innhold bidrar til at studentene oppnår studieprogrammets overordnede læringsutbytte
- utvikle læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med anbefalingen i vurderingen over

§ 7-2 3. Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Beskrivelse og vurdering

Under institusjonsbesøket ba komiteen om å få en oversikt som synliggjør hvordan Nord universitet selv mener at de enkelte emnene i studieprogrammet bidrar til at studentene oppnår planlagt læringsutbytte. Komiteen har ikke mottatt en slik oversikt og har derfor ikke kunnet ta stilling til Nord universitets vurderinger av hvordan emnene i studieprogrammet bidrar til at studentene oppnår programmets overordnede læringsutbytte.

De to første årene gis det felles undervisning og eksamener med fagskolestudenter i de fleste fag, jf. Nasjonal emneplan for maritim fagskoleutdanning. Det er lagt opp til obligatorisk oppmøte (85%) i alle fag de første to år med unntak i norskfagene, hvor bachelorstudentene ikke har krav til oppmøte, men skal levere og delta på alle prøver og innleveringer, samt eksamen.

Vi har ikke mottatt etterspurt informasjon som kan vise koblingen mellom læringsutbyttebeskrivelsene for det enkelte emne og studiets overordnede læringsutbyttebeskrivelse. I forhold til oppgitte timer for selvstudium i tabell 5 i egenrapporten er det ikke lett å se hvordan fordypningsseminarer gir merbelastning i enkelte fag, da selvstudium og eksamensforberedelse er lik uavhengig av emne og emnets omfang i studiepoeng. Fordypningsseminar er tilleggsundervisning og studentarbeider for bachelorstudentene i enkelte emner som går ut over fagskolens pensum. Se også beskrivelse nedenfor.

Emneplanen som gjelder for de to første studieårene, er i grove trekk lik den nasjonale emneplanen for maritim fagskoleutdanning med enkelte tilpasninger i læringsutbyttebeskrivelser og innhold.

I tillegg til dette har bachelorstudentene obligatoriske fordypningsseminarer, utdypende undervisning i matematikkfag og undervisning i utrednings- og forskningsmetodikk. Det er lagt opp til at det er denne differensieringen som skal løfte utdanningen fra nivå 5.2 til nivå 6.2 for bachelorstudenter.

Fordypningsseminarene ble innført for studentene i kull 2014 og kull 2015 og finner sted med ujevne mellomrom i løpet av studieåret. Studentene i kull 2013 har ikke hatt noen slike fordypningsseminar. I intervjuene kom det frem at det dreier seg om to til tre fordypningsseminarer av to timers varighet per semester. For hvert fordypningsseminar skal det gjøres et etterarbeid i form av presentasjoner eller en innleveringsoppgave. Dette arbeidet går inn som en del av mappevurderingen i fagene. Noen fordypningsseminar blir gjennomført som en del av eksisterende fag for begge studentgrupper.

Den utdypende undervisningen i matematikk er oppgitt å ha en økonomisk vinkling. På grunnlag av intervjuene under institusjonsbesøket kan vi ikke se at det er en reell forskjell i matematikkundervisningen mellom de to studentgruppene på henholdsvis fagskole- og bachelorstudiet.

Fagene definert som støtteemner leveres også av eksternt tilbyder Bodin maritime fagskole, og det er ingen differensiering med unntak av den oppgitte, utdypende undervisning i matematikk. Pensumlitteraturen som her benyttes, er litteratur spesielt tilpasset fagskoleutdanning. Det er ikke oppgitt noen supplerende litteratur i emneplanen. Som nevnt tidligere var det heller ingen reell forskjell i matematikkundervisningen.

I intervju opplyste undervisningspersonale fra både Bodin og Nord universitet at det ikke er en merkbar faglig forskjell på de to studentgruppene etter de to første studieårene. Ekstern sensor opplyste videre at det ikke er mulig å skille eksamensbesvarelsene fra henholdsvis fagskolestudenter og universitetsstudenter fra hverandre.

Det er vår oppfatning at studentene de to første årene av studiet får en fagskoleutdanning med svært begrenset tilleggundervisning. Nord universitet har gjort noen mindre endringer og vist en intensjon om å heve utdanningen til nivå 6.2, men har begrenset handlingsrom da studentene må ha fullverdig vitnemål fra Bodin for å tilfredsstille krav til sertifikat som dekksoffiser. Dette medfører at studentene får en slags delvis løsning der de blir pålagt ekstraarbeid de to første studieår. På grunnlag av dette opplever vi at studentene ikke oppnår læringsutbyttet som er oppgitt i læringsutbyttebeskrivelsene for studieåret 2015/16. Det har skjedd store endringer i LUB uten at studiet har blitt tilpasset deretter. Det vises til at rammen for et fullt studieår innen høyere utdanning, iht. uhl. §3-8 (1), er normert til 60 studiepoeng fordelt på 10 måneder.

Det kom og frem under intervju at flere sentrale personer i studiet er av den oppfatning at STCW tilfredsstiller NOKUTs krav til høyere utdanning når det gjelder innhold og nivå. Det er viktig å påpeke at STCW-kravene er minimumskrav for å kvalifisere til å søke om uttak av sertifikat som dekksoffiser, og har ingenting med utdanningens nivå å gjøre.

Pensum som benyttes innenfor studiets to første år, er i hovedsak tilpasset fagskolenivå og er dermed ikke tilpasset studiets nivå. Bøker som benyttes er blant annet «Sjørett og økonomi» (Aasmundseth), «Fysikk for fagskolen» (Ekern/Guldahl) og «Matematikk for fagskolen» (Ekern m.fl.). Komiteen er kjent med at det kan være utfordrende å finne god litteratur i nautiske emner, men for eksempel i realfag finnes mye litteratur tilpasset bachelornivå.

Komiteen er av den klare oppfatning at en 2+1-løsning hvor studentene i praksis går to år på fagskole og ett år på høgskole/universitet, ikke gir en bachelorutdanning selv om det har blitt lagt til noen fordypningsseminar og litt metodeundervisning innenfor studiets to første år. En bachelorutdanning skal inneholde 180 studiepoeng og tilsvare tre år fulltidsstudier. For å oppnå faglig modning, refleksjonsnivå og evne til selvstendighet som forventes etter fullført bachelorstudium, er det nødvendig at det faglige nivået på et studium er balansert.

For ingeniørstudier er det fastsatt en maksimumsgrense på innpassing av 60 studiepoeng for relevant 2-årig teknisk fagskoleutdanning hjemlet i *FOR-2011-02-03-107 Forskrift om rammeplan for ingeniørutdanning, §5.Fritaksbestemmelser*. Rammeplanen for ingeniørutdanning åpner for at fritaket kan utvides dersom en søker har relevant realkompetanse ut over teknisk fagskoleutdanning. Det vil for maritim utdanning kunne være naturlig å forholde seg til rammer tilsvarende de som er fastsatt for ingeniørutdanning, og at en maksimumsgrense på 60 studiepoengs innpass fra fagskolen vil være en god rettesnor.

For å kunne gi en fullverdig bachelorutdanning i nautikk bør de nautiske emnene strekkes over alle tre studieår, samtidig som andre emner også fordeles over hele studiets lengde. For å kunne tilby sine studenter den bachelorutdanningen de har søkt seg inn på, må ansvarlig institusjon – Nord Universitet – legge opp et studieprogram som gjennomgående tilfredsstiller kravene som stilles til en bachelorutdanning. En oppbygning med en 2+1-løsning gir ikke studentene en bachelorutdanning, men en fagskoleutdanning med et årsstudium på toppen. Skal studentene oppnå nødvendig modning, refleksjonsnivå og selvstendighet, må studiets oppbygning endres slik at studentene får en bachelorutdanning fra første stund, 180 studiepoeng og tilsvarende tre års fulltidsstudier, jf. uhl. § 3-8 (1), og jf. FOR 2005-12-16-1574. *Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler* § 9. Det kan på tross av en slik oppbygning være mulig med et fortsatt faglig samarbeid med fagskolen, men ikke den såkalte «samlesingen» over to år som foregår per i dag.

Studiebarometeret viser at for punktet «læringsutbytte» scorer BANAU-studiet jevnt under snittet for maritime navigasjonsfag. Vi ser dette som et uttrykk for at undervisning i og anvendelse av vitenskapelig arbeidsmetode ikke fremgår tydelig for studentene i studiet.

LÆRINGSUTBYTTET	SNITT, maritime		Differanse
	UIN, BANAU	navigasjonsfag	
LÆRINGSUTBYTTET	3,1	3,6	-0,5
Teoretisk kunnskap	3,2	3,8	-0,6
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	2,2	3	-0,8
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	2,1	2,8	-0,7
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,2	3,5	-0,3
Evne til refleksjon og kritisk tenkning	3,2	3,4	-0,2
Samarbeidsevne	3,9	3,9	0

Konklusjon

Nei, studiets innhold og oppbygging er ikke tilfredsstillende relatert til forventet læringsutbytte.

Institusjonen må:

- dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet
- redegjøre for hvor mange studiepoeng fordypningsemnene utgjør for bachelorgradstudentene i første og andre studieår
- redegjøre for om rammen på 60 studiepoeng i første og andre studieår overskrider normen iht. uhl. § 3-8 (1)
- sikre studenter og ansatte ved Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse gyldige læringsutbyttebeskrivelser som er i tråd med emnenes faktiske innhold
- dokumentere sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelse i det enkelte emne og læringsutbyttebeskrivelsen for studiet
- benytte pensumlitteratur tilpasset studiets nivå

§ 7-2 4. Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Beskrivelse og vurdering

Arbeids- og undervisningsformer er beskrevet helt overordnet i egenrapporten. Det dreier seg om lærerstyrt undervisning i auditorium, simulatorentrening, praktiske øvelser, oppgaveløsning gjennom arbeidskrav, selvstudium, gruppearbeid, laboratorieøvelser og hospitering på båt. Det gis ikke noen spesiell begrunnelse for hvordan de ulike arbeids- og undervisningsformene bidrar til at læringsutbyttet oppnås utover opplysningen om at et bredt sett av arbeids- og undervisningsformer sikrer god progresjon ut fra den enkeltes forutsetninger. Det er ikke tydelig for komiteen hvordan hospitering på båt kan inkluderes som arbeidsform når dette er noe studentene selv organiserer på egen fritid.

Det er obligatorisk oppmøte i konvensjonsfagene.

Fagene i tredje studieår gjennomføres som selvstudium med fem todagers-samlinger per semester.

I de to første studieårene følger studentene den nasjonale emneplanen for maritim fagskoleutdanning, som har en innlagt arbeidsbelastning på 1799 timer første år og 1795 timer andre år. I tillegg må studentene gjennomføre fordypningsseminarer i 1. og 2. studieår, samt metodeundervisning tilsvarende 7,5 studiepoeng i 2. studieår.

Resultatene i Studiebarometeret viser at BANAU-studentene i Studiebarometeret anslår gjennomsnittlig 40 timer organiserte læringsaktiviteter og 8,8 timer egenstudier, hvilket i praksis er nesten 10 timer mer en det som kan forventes av en student på fulltid.

Fordypningsseminarene er fordelt på flere emner i de to første studieårene, og disse gir ikke synlig uttelling i form av studiepoeng. Undervisningen i utrednings- og forskningsmetodikk som gis i andre studieår, inngår i emnet «Kontroll av skipets drift og omsorg for personer på ledelses nivå 00TM01K» og har ifølge emneansvarlig en arbeidsbelastning tilsvarende 7,5 stp. Resten av emnet er i nasjonal emneplan for fagskoler oppgitt å gi en uttelling på 20 fagskolepoeng. I emneplanen for Nord universitet er emnet lagt opp til en uttelling på 20 studiepoeng. Dette medfører totalt sett en arbeidsbelastning godt over det som er definert som arbeidsmengde 1500–1800 timer uten at studentene får uttelling i form av studiepoeng.

Vi mener at de ulike undervisningsformene i utdanningen ikke er tilpasset de kravene som de ulike kursene krever på grunn av den skjeve arbeidsbelastningen i studiet, samt at arbeidsformene som inkluderer så mye lærerstyrt aktivitet og obligatorisk oppmøte, ikke gir studentene den nødvendige modning og selvstendighet som et bachelorstudium skal legge til rette for. Kapasiteten med hensyn til lokaler og simulatorer er tilfredsstillende ut fra nåværende antall studenter. De ulike årskullene har hver sine klasserom der all teoretisk undervisning skjer, noe studenter og lærere opplever som positivt. Simulatorene er moderne og oppfyller kravene utdanningen stiller.

Det obligatoriske oppmøtet i konvensjonsfagene gir en høy arbeidsbelastning og lange arbeidsdager for studentene. I tillegg til ca. 35 timer obligatorisk undervisning i uken må de arbeide med fordypningsfagene. De fleste maritime utdanninger på bachelornivå har ikke obligatorisk oppmøte i den utstrekning som er tilfelle her, men gir studentene en større frihet/råderett over sin egen tid. Dette bør man overveie også i BANAU-studiet.

Konklusjon

Nei, studiets arbeids- og undervisningsformer er ikke egnet til å oppnå forventet læringsutbytte.

Institusjonen må:

- gjennomgå arbeids- og undervisningsformene slik at studentene benytter arbeidsformer tilpasset bachelorstudier
- påse at studentene ikke får en for stor arbeidsbelastning i forhold til uttelling i studiepoeng
- fordele arbeidsbelastningen bedre over alle år i utdanningen

§ 7-2 5. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Beskrivelse og vurdering

Det oppgis at følgende former for eksaminering og vurdering benyttes: individuelle arbeidskrav og prosjektarbeid underveis i hvert emne, individuell skoleeksamen, gruppebasert hjemmeeksamen, individuell hjemmeeksamen, evaluering av gruppeinnsats simulator og integrert praktisk eksamen. Det gis ingen begrunnelse for hvorfor hver enkelt av vurderingsformene er valgt, og hvordan disse er egnet for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet.

Vurderingsformene som benyttes de to første studieår, er mappevurdering og skriftlig eksamen. Det er ikke dokumentert i studieplanen hva mappeeksamen i de ulike emnene inneholder, da dette kommuniseres til studentene via læringsplattformene *It's Learning* og/eller *Fronter*. Bodin maritime fagskole benytter læringsplattformen *It's Learning*, og Nord universitet benytter *Fronter*. I løpet av institusjonsbesøket kom det frem at kommunikasjonen om de ulike emnene innenfor de to første studieårene i hovedsak foregår i *It's Learning*. Det ble også informert om at enkelte mappekrav, de såkalte fordypningskravene, ble levert i *Fronter*.

Studentene beskrev kommunikasjonen rundt fordypningskravene som «noe uklar» og opplevde at disse kravene «dukket opp etter hvert». Det kom også frem at det har vært uklarheter rundt vurderingsordningen, og at informasjonen om dette ikke har vært god nok. Det ble opplyst at det ved semesterregistrering i Studweb ble kommunisert 100% tellende skriftlig eksamen, noe som senere ble endret. Endelig avklaring ble ikke gitt før det studentene beskrev som «godt ut i semesteret», anslagsvis september/oktober for såkalte trekkfag/støttefag (matte, fysikk og norsk).

Både pensum fra fagskolens felles emneplaner og utvikling og sensur av eksamensoppgaver gjennom fagskolens eksamenssamarbeid i studiets to første studieår viser tydelig at emner tilsvarende totalt 120 studiepoeng ikke er kvalitetssikret eller gjennomført på bachelornivå, og at det dermed ikke er i samsvar med læringsutbyttebeskrivelser på bachelornivå. Det kom tydelig frem i intervjuene at ansatte ved Nord universitet ikke er involvert i utviklingen av BMFs læringsutbyttebeskrivelser, og at det er disse læringsutbyttebeskrivelsene som benyttes de to første årene av bachelorstudiet. Studentene ved Nord universitet får dermed full fagskole.

Under institusjonsbesøket kom det frem at studentene på ett av kullene hadde fått emneplan med innleveringer og prøver som skulle vurderes til bestått/ikke bestått, men at dette ble gjort om til graderte karakter (A-F) etter gjennomføring. Disse karakterene får også konsekvenser for endelig karakter i emnet. Studentene uttrykte at hvis de på forhånd hadde vært klar over at det skulle gis gradert karakter, ville de lagt ned en større innsats i å oppnå en god karakter. I intervjuene med studentene kom det også frem at det ved starten av studieåret ble gjort kjent at det var ett emne de ikke skulle ha, men at de senere i semesteret fikk beskjed om at de likevel måtte ta eksamen i det aktuelle emnet. Vi mener det er svært uheldig at studentene møter denne typen uforutsigbarhet i et studium, og det forventes at Nord universitet i forkant av studieårets oppstart kvalitetssikrer gjennomføringen av hvert enkelt emne, og at premissene som ligger til grunn i det enkelte emne, tydelig kommuniseres til studentene ved semesterstart.

Det fremstår som relativt komplisert å sette seg inn i hva som ligger til grunn for mappekarakterene, og en student kommenterte spøkefullt at å forklare dette var en «45 minutters forelesning i seg selv». Et eksempel på hva som ligger til grunn for mappevurderingen i ett av emnene, er gruppekarakter på simulator og lab i tillegg til individuell karakter, som igjen baseres på innsats, resultat og refleksjonslogg fra simulatorøvelsene, i tillegg til prøver og eventuelt innleveringer. Mappeeksamen er ikke inkludert i fagskolens eksamenssamarbeid og har i henhold til informasjon vi fikk under institusjonsbesøket, dermed ikke ekstern sensur. Vi anbefaler at Nord universitet sikrer at studentene

får god og utvetydig informasjon om de ulike eksamensformene, og at denne informasjonen til enhver tid er tilgjengelig for studentene.

Eksamensavviklingen i de to første studieårene skjer gjennom et samarbeid med BMF, noe som i praksis vil si at BMF administrerer eksamen og sensur. På selve eksamensdagen sitter studentene fra Nord universitet i et eget eksamenslokale på universitet, men eksamensoppgavene og sensuren gjennomføres i regi av BMFs eksamenssamarbeid med andre fagskoler.

I LOV-2005-04-01-15 Lov om universiteter og høyskoler er det i § 3-9 Eksamen og sensur bestemt at UH-institusjoner har ansvar for at kandidaters kunnskaper og ferdigheter blir testet og vurdert på en faglig betryggende og upartisk måte. Det er også nedfelt at «Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium». Det kom tydelig frem gjennom egenrapporteringen og institusjonsbesøket at eksamensoppgaver og sensur de to første årene av utdanningen i hovedsak foregår i regi av fagskolen og gjennom det nasjonale samarbeidet mellom maritime fagskoler. Noen fordypningskrav i enkelte emner gjennomføres, eksamineres og sensureres i regi av Nord universitet. Lovens § 3-9 fastslår også at «Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene», noe komiteen ikke har sett dokumentert tilstrekkelig i forhold til mappevurderingene, som i de to første studieårene teller 50% av studentenes karakterer i de ulike emnene. Alle eksamensformene bør jevnlig kvalitetssikres gjennom ekstern vurdering og bør følge standarden satt i Veiledende retningslinjer for sensur som Universitets- og høyskolerådets styre vedtok 11. desember 2015: <http://www.uhr.no/index.php?objectId=19005&method=contents>. I studiets to første år gjennomføres alle skriftlige eksamener – en i hvert emne – i slutten av vårsemesteret. Det er ingen emner som avsluttes i høstsemesteret.

Vi finner at emnene som utgjør de siste 60 studiepoengene (emnene i det 3. studieår) i bachelorgraden, tilfredsstillt kravene på bachelornivå og er i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsene på nivå 6.2 Bachelor (1. syklus) i henhold til NKR. Vi mener eksamensordningene dekker innholdet i disse emnene.

Konklusjon

Nei, studiets eksamens- og vurderingsformer er ikke egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Institusjonen må:

- etablere og implementere prosedyrer for eksamens- og vurderingsformer som gjennomgående sikrer faglig standard på bachelornivå
- sørge for at studentene får utvetydig og grundig informasjon om eksamens- og vurderingsformer ved oppstart av nytt studieår (innhold og hvordan disse vurderes)

§ 7-2 6. Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Beskrivelse og vurdering

Studiet er oppgitt å skulle gi teoretisk kunnskap som sammen med fullført fartstid som kadett gir kompetanse til dekksoffiserssertifikat klasse 1. Etter informasjon fra Sjøfartsdirektoratet vil studentene kunne søke maritimt sertifikat på grunnlag av Vocational Diploma fra BMF. Denne godkjenningen skjer da uavhengig av ulik bakgrunn mellom fagskole- og bachelorstudenter før utdanningen starter. Komiteen stiller spørsmål ved praksisen, der det er vitnemål fra BMF som blir brukt overfor Sjøfartsdirektoratet for utstedelse av sertifikat selv om studenten kun kvalifiserer til opptak på universitetet.

I *FOR-2013-08.01-942 Forskrift om fagskoleutdanning* fremgår det i § 2. *Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål* at «For at en fagskole skal kunne utstede vitnemål eller annen dokumentasjon for fullført utdanning, må minst 30 av fagskolepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget, være avlagt ved fagskolen.» For at 30 av fagskolepoengene skal være avlagt ved en fagskole, må vedkommende student være tatt opp ved den aktuelle fagskolen i tråd med skolens regelverk, jamfør kravene i [LOV-2010-12-17-89 Lov om fagskoleutdanning](#) (Fagskoleloven) §4 Studentenes rettigheter. I reglementet for den maritime fagskolen ved Bodin står følgende i §1 *Opptakskrav til fagskolen* under avsnitt C. *Reglement for opptak*:

Opptakskrav for Bodin maritime fagskole

1. Fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev.

Dersom studenten kan dokumentere at han/hun skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan han/hun tildeles plass.

2. Fem årsverk relevant praksis og realkompetanse tilsvarende Vg2/Vg3-nivå innen relevante studie-/utdanningsprogram innenfor videregående opplæring.

Praksisen med at Bodin maritime fagskole (BMF) utsteder vitnemål til studentene ved Nord Universitets bachelorutdanning i nautikk, maritim økonomi og ledelse, er i konflikt med lovverk og regelverk, siden BMF i henhold til *FOR-2013-08.01-942 Forskrift om fagskoleutdanning*, § 2. *Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål* ikke har anledning til å utstede vitnemål til andre studenter enn de som er tatt opp ved fagskolen. NUs studenter oppfyller ikke opptakskravene ved BMF og kan således heller ikke tas opp ved fagskolen. Dette medfører derfor at så lenge Nord universitet ikke har godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet til å drive sertifikatutdanning, er ikke utdanningen arbeidsrelevant for sertifikatpliktige stillinger om bord i skip til sjøs. Det kan her forventes endringer dersom Nord universitet blir godkjent av Sjøfartsdirektoratet som maritim opplæringsinstitusjon.

Studiet lover i tillegg til nautisk kompetanse å gi grunnleggende kompetanse innen økonomi og ledelse tilpasset rederi og maritim virksomhet samt beredskap, dette på forespørsel fra regionalt næringsliv. Med eksempelvis utgangspunkt i termen «maritim økonomi» vil det kunne forventes at en bachelorutdanning med en slik beskrivelse inneholder emner innen maritim økonomi. Et relevant emne kan for eksempel være skipsfartsøkonomi, som går ut over det mer generelle innholdet i et grunnleggende kurs i økonomistyring, som i hovedsak er regnskapsorientert, og dermed lite skipsfartsorientert.

Studentene får de kursene som trengs i henhold til STCW-konvensjonen for å løse dekkssertifikat. Eventuelle andre kurs må studentene koste selv. Mulighet for øvrige valgfag burde også vært del av studiet. Studiet har en tydelig profil mot lokalt og regionalt næringsliv, samt for videre studier ved Nord universitet.

Da studiet beslaglegger kapasitet til nautisk utdanning ved BMF, er det viktig at et tilbud om kadettplass prioriteres som del av studiet. Dersom det ikke blir tilfelle, vil studiet i praksis bidra til redusert nautisk utdanning i regionen.

I henhold til Studiebarometeret scorer studiet, forventningsmessig sett fra studentenes side, høyt på «yrkesrelevans».

	UIN, BANAU	SNITT, maritime navigasjonsfag	Differanse
YRKESRELEVANS	4,4	4,1	0,3
Er relevant for aktuelle yrkesområder	4,7	4,3	0,4
Gir gode jobbmuligheter	3,9	3,9	0
Gir kunnskap som er viktig i arbeidslivet	4,4	4,2	0,2
Gir ferdigheter som er viktige i arbeidslivet	4,3	4	0,3

Konklusjon

Nei, studiet har ikke en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Institusjonen må:

- endre praksis for utstedelse av VD (fra BMF) og vitnemål for gyldighet opp mot gjeldende lov- og regelverk
- sikre kadettplasser, samt gjøre praksis i kadettplass til del av studiet, for å sikre at nautisk utdanningskapasitet i regionen ikke reduseres i forhold til BMFs opprinnelige kapasitet

Institusjonen bør:

- tilby studentene valgfag

§ 7-2 7. Studiet skal ha tilfredsstillende kobling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse og vurdering

Det er vår oppfatning at studiets kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid i de to første studieårene skjer gjennom fordypningsemner, det forskningsorienterte metodekurset og i noen grad gjennom forelesere som er aktive forskere eller engasjert i faglig utviklingsarbeid som for eksempel skriving av lærebøker.

Det forskningsorienterte metodekurset gis i andre studieår og er et virkemiddel for å etablere kunnskap omkring forskningsbaserte metoder. Kunnskap fra metodekurset ble beskrevet primært å være en forberedelse til bacheloroppgaven, men også for å kunne benytte metodekunnskap i fordypningsoppgaver i fag (fordypningsemner). Handelshøgskolen og det øvrige Nord universitet har en rekke forskningsprosjekter som er relevante for studiet, bl.a. fartøy navigasjon, maritimt basert reiseliv, logistikk, offshore fartøykonfigurerings og maritim beredskap. Det gis muligheter for at bacheloroppgaver kan gjennomføres i tilknytning til pågående forskningsprosjekter.

Et viktig element i enkelte fag for å skape dybde utover fagskolens omfang og gi en tilstrekkelig kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid, er bruk av det som Nord universitet beskriver som fordypningsemner. Fordypningsemnene er både av faglig ansatte og studentene beskrevet å ha ulikt formål og form, men en viss andel av disse beskrives å være basert på forskningspresentasjon og aktiv vurdering av forskningen og dens resultater. Dersom oppgavene i fordypningsemnene skal tilnærmes som mindre forskningsbaserte oppgaver, burde metodekurset vært lagt tidligere i studiet slik at fordypningsemnene aktivt kunne benyttet metodekunnskapen. Dette er et viktig punkt, da det i prinsippet kun er noen få fordypningsseminarer i første og andre årskurs, samt forskningsmetodedelen i emnet MA272E, som skiller bachelorstudiet fra fagskolestudiet.

Input fra pågående forsknings- og utviklingsaktivitet skjer gjennom deltakelse med pliktig fremmøte, i eksterne seminarer og prosjektmøter samt gjesteforelesninger av aktive forskere. Da studentene i etterkant skal skrive sitt eget refleksjonsnotat om det de er presentert for, er også dette et bidrag til aktivt å forholde seg til og hente kunnskap ut av pågående emnerelatert forskning og utvikling.

Aktiv bruk av forskningstilnærming og forskningsbaserte resultater vil avhenge av forelesers egen forskningsbakgrunn. Stillingskategoriene i første del av studiet er hovedsakelig høyskolelektor og universitetslektor (4,3 årsverk) og 0,5 årsverk med førstestillingskompetanse. Andel førstestillingskompetanse involvert i undervisning per studieår er henholdsvis 6%, 14% og 49% for første, andre og tredje studieår. Disse tallene er basert på revidert tabell 6b per 25.01.2016 og er tatt med for å indikere forskningserfaring som kan formidles i løpende undervisningssituasjon. Andel førstestillingskompetanse er lav i første og andre årskurs og viser behov for styrking av dette for å dekke relevant FoU-kobling til de sentrale og grunnleggende nautiske emner i studiet. I tillegg til FoU er faglig utvikling relevant under dette vurderingspunktet, og det er 0,8 årsverk med kompetanse fra fagbokutvikling som underviser i første og andre årskurs. Erfaring fra fagbokutvikling er nevnt i egenrapport og også under institusjonsbesøket, men vi er ikke forelagt annet materiale som beskriver fagbokutviklingen.

Under institusjonsbesøket ble vi presentert for en oversikt over innhold og omfang av fordypningsemner i de ulike fag i første og andre studieår. Denne oversikten viser også at andel av spesifikk FoU-relatert litteratur øker fra første til andre studieår. En forutsetning for en slik progresjon er at studentene bevisstgjøres omkring forskningsbasert metode.

Studiebarometeret viser under «læringsutbytte» at punktene «kunnskap om vitenskapelig metode og forskning» og «egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid» scorer lavt sammenlignet med snitt for maritime navigasjonsfag.

	UIN, BANAU	SNITT, maritime navigasjonsfag	Differanse
LÆRINGSUTBYTTET	3,1	3,6	-0,5
Teoretisk kunnskap	3,2	3,8	-0,6
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	2,2	3	-0,8
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	2,1	2,8	-0,7
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,2	3,5	-0,3
Evne til refleksjon og kritisk tenkning	3,2	3,4	-0,2
Samarbeidsevne	3,9	3,9	0

Konklusjon

Nei, studiet har ikke en tilfredsstillende kobling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Institusjonen må:

- beskrive hvordan forskningsmetode og forskningsresultater aktivt bringer inn relevant innhold for de enkelte kurs, gjennom fordypning og foreleseres forskningskunnskap
- beskrive hvordan kobling til forskningsmetode og forskningsresultater bidrar til å sikre at studentene oppnår det forventede læringsutbyttet, i henhold til nivå 6.2 i kvalifikasjonsrammeverket

Institusjonen bør:

- introdusere forskningsbasert metode tidligere i studiet, slik at den kan støtte studentenes arbeid med fordypningsoppgaver

§ 7-2 8. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering. Disse ordningene skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse og vurdering

Programmet er i dag strukturert slik at de to første årene dekker de krav som gis i STCW-konvensjonen for maritime utdanninger, noe som vanskeliggjør utveksling i studiets to første år.

I egenrapporten vises det til at Nord universitet har utvekslingsavtaler med fire universiteter: Sjøkapteinshøgskolen, Linnéuniversitetet i Kalmar, World Maritime University, Malmø, Kypros teknologiske universitet, Limassol og Admiral Makarov maritime University, St. Petersburg. Kun en av avtalene gjelder bachelornivå.

Ingen av avtalene er dokumentert i egenrapporten.

Det gis for øvrig ingen beskrivelse av konkrete tiltak og resultater for internasjonalisering i egenrapporten, men gjennom intervjuene fikk vi inntrykk av at universitet har ambisjoner om å styrke arbeidet på dette feltet.

Mottak av utenlandske studenter krever ofte at undervisning og pensumlitteratur er på engelsk. Gjennom intervjuene kom det frem at undervisningen i dag skjer på norsk, og at mesteparten av pensumlitteraturen er på norsk. Ved utveksling med svensk høyskole burde dette uansett ikke være noe problem.

Programmet skårer svært lavt på internasjonalisering i Studiebarometeret. Dette kan langt på vei forklares med at programmet ennå er nytt, men universitetet bør forbedre informasjonen til studentene slik at studentene allerede i starten av studiet har mulighet til tenke over om de er interessert i utveksling.

Konklusjon

Nei, studiet har ikke ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Institusjonen må:

- dokumentere inngåtte avtaler om studentutveksling
- tydelig definere hvor i studiet utveksling er planlagt gjennomført

Institusjonen bør:

- informere studentene om muligheter for utveksling
- gjennomføre internasjonaliseringstiltak ut over utveksling, for eksempel emner og pensumlitteratur på engelsk
- ta imot internasjonale studenter

§ 7-2 9. Institusjonen skal ha lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Beskrivelse og vurdering

All teoretisk undervisning foregår på universitet og all praktisk undervisning på Bodin. Nord universitet har egne klasserom for begge årskull på studiet. Klasserommene for første og andre studieår er lokalisert på ulike steder på NUs campus. Dette bidrar til dårligere mulighet for å utvikle et godt læringsmiljø på tvers av årstrinn i et relativt lite studium.

Studiet benytter en moderne skipssimulator på BMF bestående av tre separate skipsbroer. Studentene har likevel begrenset tid i simulator med oppfølging av foreleser, og det er lite individuell kjøring. De har mulighet til å benytte simulatorene på egenhånd enkelte dager. I tillegg er BMF godt utstyrt med desktopsimulatorer, ECDIS-lab, GMDSS-lab og en lastesimulator. Disse blir, med unntak av lastesimulator, godt benyttet, og studentene ga uttrykk for å være fornøyde. Det har blitt bedre kapasitet på all praktisk opplæring fra høsten 2015 da størrelsen på studentmassen har gått ned grunnet redusert opptak, noe som kom som en følge av tilbakemeldinger fra tidligere kull. Vi mener dette har vært positivt. Simulator, med veiledning, bør benyttes i større omfang i studiet.

Studiet ligger under Handelshøgskolen og dekan der, samt at det er ivarettatt av ansvarlig for bachelorstudier ved Nord universitet. I tillegg har studiet egen programansvarlig og studiekoordinator. Nord universitet har egen IT-avdeling som bistår studentene ved tekniske problemer. Administrasjonen er tett på studiet, og det virker som den har et godt forhold til studentene og er synlige i studenthverdagen.

Studentene må benytte både Fronter og It's learning som læringsplattform da BMF og Nord universitet opererer med forskjellige plattformer. De får det meste av informasjon og fagstoff de to første studieårene fra BMF på It's learning, men leverer arbeid på Fronter til Nord universitet. Det er et tungvint system for studentene å måtte forholde seg til to læringsplattformer i deler av studiet. Det kan også stilles spørsmål ved praksisen om at oppgavene blir utdelt ett sted og levert et annet.

Biblioteket ved Nord universitet er stort og har rikelig med leseplasser, og det er komiteens inntrykk at det blir mye brukt. Derimot har ikke biblioteket opparbeidet noen maritim litteraturliste og har veldig begrenset tilgang til studierelevante, nautiske og maritime tidsskrifter og artikler på nett. Dette til tross for et styrevedtak fra da studiet ble opprettet, om at biblioteket måtte tilpasses.

All maritim faglitteratur og ekstra karttilgang er på BMFs bibliotek. Studentene har også tilgang til kart i sine respektive klasserom. Studentene har gjennom fagskolen tilgang til «IMO-Vega» via internett. Nord universitet abonnerer på noen norske maritime tidsskrifter som studiekoordinator distribuerer ut til studentene i papirform. Det kom frem i intervjuene at Nord universitet ikke har abonnement på nautiske og maritime forskningsjournaler fordi kostnaden er høy. Vi mener at biblioteket på Nord universitet må opparbeide seg en relevant nautisk og maritim litteraturliste, inkludert en eller flere relevante vitenskapelige journaler for å sikre og understøtte studentenes forskningsvinkling til fagfeltet. Dersom Nord universitet skal ha nautisk og maritim utdanning, som i egenrapporten beskrives som «et av de mer arbeidskrevende studiene ved universitetet», må de tilpasse infrastrukturen deretter.

Studiebarometeret gir under punktet «læringsmiljø» indikasjon på studentenes opplevelse av «lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet». I henhold til resultatene fra Studiebarometeret 2014 og 2015 får dette lav score for BANAU-studiet.

	UIN, BANAU	SNITT, maritime navigasjonsfag	Differanse
LÆRINGSMILJØ	2,8	3,8	-1
Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,3	4,3	-1
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,4	4	-0,6
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	2	3,2	-1,2
Utstyr og hjelpemidler i undervisningen	2,9	3,6	-0,7
Bibliotek og bibliotekstjenester	2,7	4,1	-1,4
IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og pc-tilgang)	2,6	3,8	-1,2
Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte	4,4	3,9	0,5
Studieadministrasjon og informasjon	1,2	3,6	-2,4

Konklusjon

Nei, studiet har ikke infrastruktur som er relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Institusjonen må:

- opparbeide en vitenskapelig, maritim litteraturløse tilpasset studiet

Institusjonen bør:

- tilby egnede undervisningsrom og fysisk samlokalisering tilpasset studentantall og årstrinn
- benytte simulatorer utover desktop-simulatorer i større grad
- benytte én felles læringsplattform for studentene

3.4 Fagmiljø tilknyttet studiet

§ 7-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Beskrivelse og vurdering

Fagmiljøet består av fagpersonell fra BMF, fast tilsatte ved Nord universitet samt fagpersonell tilsatt i professor II-posisjoner ved Nord universitet. For første del av studiet – første og andre årstrinn – benyttes hovedsakelig høyskolelærere og universitetslektorer fra BMF, en universitetslektor ved Nord universitet, en 1.amanuensis ved Nord universitet i metodefag, en professor ved Nord universitet samt en professor i 15% II'erstilling ved Nord universitet i to nautiske emner. Stillingskategoriene i første del av studiet er hovedsakelig høyskolelektor og universitetslektor (4,3 årsverk) og 0,5 årsverk med førstestillingskompetanse. Andel førstestillingskompetanse involvert i undervisning per studieår er henholdsvis 6%, 14% og 49% for første, andre og tredje/fjerde årskurs. Disse tallene er basert på revidert tabell 6b per 25. januar 2016.

De fleste fagansatte som foreleser i konvensjonsfagene de to første studieårene, er tilsatt i hovedstilling ved BMF. I høyskole-/universitetssystemet er disse i hovedsak i kategorien høyskolelærer og universitetslektor. Grunnen til at det hovedsakelig brukes fagansatte fra BMF de to første studieårene, oppgis å være at det kreves erfarne fagfolk med relevant yrkeserfaring og maritime

sertifikater for undervisningen i konvensjonsfagene. Dette er i tråd med krav fra Sjøfartsdirektoratet, jf. FOR 2011-12-22 nr. 1523 §14, 5. ledd som sier følgende: «... I tillegg skal instruktører ha hatt sertifikat minst på nivå med funksjoner det gis opplæring i, eller ha kompetanse på høyere utdanningsnivå. ...».

Vi finner det problematisk at de fleste fagansatte som foreleser på konvensjonsfagene i de to første studieårene, er tilsatt i stilling som høyskolelærer og universitetslektor. Vi er klar over at erfarne fagfolk med relevant yrkeserfaring er meget viktig i deler av undervisningen i konvensjonsfagene, men en høyskoleutdanning krever også en akademisk tilnærming. Høyskolelærer er en stillingskategori som kan nyttes innenfor enkelte profesjonsutdanninger, men Kunnskapsdepartementet har understreket at bruk av stillingen bør skje i svært begrenset utstrekning på enkelte fagområder i høyskolesektoren, for eksempel i den praktiske opplæringen av studenter. Departementet mener stillingskategorien bør avvikles på sikt. Plan for kompetanseutvikling av den nautiske fagstaben vil være et viktig virkemiddel for å imøtekomme et riktig stillingsnivå på lengre sikt. Det forventes at Nord universitet kan presentere en plan for styrking av den nautiske staben ved universitetet i form av en plan for nye stillinger og en planlagt kompetanseprofil .

Nord universitet opplyser om at de arbeider med å involvere flere fagansatte med førstestillingskompetanse i studiets to første år, slik at FoU-basert kunnskap trekkes sterkere inn i den konvensjonsbaserte undervisningen, og det blir bedre balanse mellom stillingskategoriene som bidrar i undervisningen. Det understrekes at dette er viktig for å kunne gi utdanningen en profil og karakter som et universitetsstudium i de konvensjonsbaserte fagene. Dette søkes blant annet oppnådd gjennom egne fordypningsseminarer for BANAU-studentene, bruk av personell med førstestillingskompetanse i undervisningen første og andre studieår og økte professor II-ressurser lagt til studiet. Slik det er beskrevet i egenrapporten, synes dette i hovedsak å skulle gjelde fra et fremtidig tidspunkt. Det bør påpekes at fra egenrapporten ble levert til den oppdaterte tabell 6b i egenrapporten ble overlevert etter institusjonsbesøket i januar 2016, er andel førstestillingskompetanse anvendt i første del av studiet økt med 0,2 årsverk, ved at professor med hovedstilling ved Nord universitet har blitt oppført med undervisning i første og andre studieår.

Det er opplyst å være 4,8 årsverk knyttet til studiets første og andre studieår og 6,8 årsverk for studiet som helhet. Med et inntak på 25 studenter gir dette 5,2 studenter per årsverk undervisningspersonale i første og andre årskurs, og 3,7 studenter per årsverk undervisningspersonale for studiet som helhet.

Bruk av fagpersonell som er aktive forskere eller deltar i faglig utviklingsarbeid, er ulikt fordelt mellom studiets første del – første og andre årstrinn, og andre del – tredje og fjerde årstrinn. Bruken av FoU-relatert fagpersonale har en god progresjon utover i studiet, i forhold til forståelse for viktige spørsmål i tilknytning til forskning, samt bruk av forskningsmetoder som del av bacheloroppgave. Det er en ulempe for studiets egenart at det ikke er flere forskningsaktive med nautisk kompetanse blant undervisningspersonalet i studiets første del, eller flere undervisningsaktive med førstestillingskompetanse i studiets første del for å knytte sammen studiets ulike deler som skal gi studiet dets egenart.

Rekruttering av nye fagpersoner er omtalt å være vedtatt, og en ny professor med skipsteknisk bakgrunn og aktiv forskning hovedsakelig innen maritim innovasjon er i ferd med å bli tilsatt. Vi ønsker å se en helhetlig vurdering av rekrutteringsbehov for å vise ønske om fremtidig størrelse og profil på fagmiljøet, i forhold til å dekke undervisning og relevant forskning for studiets ulike fagområder.

Fagmiljøet ved Nord universitet deltar i aktiv forskning og publiserer resultatene fra denne. Det virker imidlertid som om forskningen mest siktes inn mot studiets siste del, og ikke så mye mot de nautiske områdene. For å vurdere aktiv FoU kan ikke personell som ikke har hovedstilling ved Nord universitet, medregnes. Vedtak om tilsetning av nytt professorat knyttet til studiet vil styrke evne og samlet kompetanse i forhold til å ivareta FoU. For fagmiljøet er det viktig at FoU-kapabilitet og -kapasitet knyttet til de nautiske områdene også ivaretas, slik at FoU ikke kun knyttes til studiets siste

del, men også til studiets fundament, som er de nautiske fagområdene. Dette vil bidra til også å sikre fagmiljøets fremtidige evne til å utvikle og gjennomføre økonomi og ledelsesrelatert forskning i relasjon til en nautisk kontekst. Slik det ble beskrevet for oss under institusjonsbesøket, er den som er vedtatt tilsatt, allerede engasjert ved Nord universitet i en bistilling, men da heller ikke engasjert i studiets første del.

Basert på endringen av fordeling av undervisningsressurser i tabell 6b 25. januar 2016, ser vi at det er gjort aktivt forsøk på å oppnå det som i egenrapporten beskrives som: «... arbeidet med å involvere flere fagansatte med førstestillingskompetanse i studiets to første år, slik at FoU-basert kunnskap trekkes sterkere inn i den konvensjonsbaserte undervisningen og det blir bedre balanse mellom stillingskategoriene som bidrar i undervisningen ...». Vi mener likevel at Nord universitet må involvere flere fagansatte med førstestillingskompetanse i studiets to første år, slik at FoU-basert kunnskap trekkes inn i den konvensjonsbaserte undervisningen, og det blir bedre balanse mellom stillingskategoriene som bidrar i undervisningen. Dette er viktig for å kunne gi utdanningen en profil og karakter som et bachelorstudium i de konvensjonsbaserte fagene.

Konklusjon

Nei, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er ikke tilstrekkelig tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Institusjonen må:

- styrke den nautiske staben ved universitetet i form av nyrekruttering og kompetanseutvikling
- utvikle og involvere flere fagansatte med relevant førstestillingskompetanse i studiets to første studieår, slik at FoU-basert kunnskap kan trekkes inn i den konvensjonsbaserte undervisningen, og det blir bedre balanse mellom høyskolelærere og fagansatte med førstestillingskompetanse
- frembringe en beskrivelse av hvordan ønsket fagmiljø med gitt kompetanseprofil dekker undervisningen i studiet, samt relevant forskning og utvikling knyttet til studiet

§ 7-3 2. Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Beskrivelse og vurdering

Det opplyses om at fagmiljøet er aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk gjennom forsknings-samarbeid, nettverkssamarbeid og medlemskap i ulike maritime organisasjoner, inklusive Maritimt utdanningsforum. Det opplyses videre om at Nord universitet har søkt om å bli medlem i *Markom 2020*², og det søkes om opptak i *International Association of Maritime Universities*³.

Nord universitet har deltatt i utvikling og etablering av Arktisk maritim næringsklynge støttet av Arena-programmet i Innovasjon Norge, hvor et bredt sett av maritime bedrifter og institusjoner deltar. Nord universitet deltar i utviklingen av beredskapsklynge Nord, en klyngestruktur der de mest sentrale maritime beredskapsinstitusjonene inngår.

NUs samarbeid og nettverk som beskrevet ovenfor er relevante for dette studiet. Størrelsen på de aktive samarbeid og nettverk må også ta hensyn til at studiet er ungt, og at samarbeidene må utvikles i takt med utviklingen av studiet. Nasjonalt vil deltakelse i *Markom 2020* være en forutsetning for et

² Markom2020 er et samarbeidsprosjekt innen maritim profesjonsutdanning og er finansiert av Regjeringen under "Stø kurs" satsningen.

³ The International Association of Maritime Universities (IAMU) is the global network of leading maritime universities providing Maritime Education and Training (MET) of seafarers for the global shipping industry.

slikt studium, samt også deltakelse i et nettverk som kan bidra positivt til utdannings- og forskningssamarbeid for dette studiet.

Deltakelse i samarbeid og nettverk er ikke dokumentert.

Konklusjon

Nei, fagmiljøet kan ikke dokumentere aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Institusjonen må:

- dokumentere aktiv deltakelse i relevante nasjonale og internasjonale nettverk

§ 7-3 3. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For de ulike syklusene gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse

Beskrivelse og vurdering

Første opptak til studiet var høst 2013, noe som betyr at det i studieåret 2014/2015 kun var to studentkull i løp. Fra høsten 2015 var det også studenter på tredje studieår. For studieåret 2014/2015 bidro til sammen om lag 5 årsverk til studiets to første år. Hoveddelen av disse personene hadde hovedstilling ved BMF. I henhold til egenrapporten hadde kun ca. 16 % av årsverkene som bidro i dette studieåret, hovedstilling ved Nord universitet. Andel med førstekompetanse utgjorde ca. 18 %.

Nord universitet opplyser både i egenrapporten og under institusjonsbesøket om at de i løpet av det siste året har styrket og er i ferd med å styrke fagstaben ytterligere. Det er derfor laget en oversikt som viser *planlagt ressurs* knyttet til studiet også for inneværende studieår 2015/2016 (vedlegg 6b). Denne ble etter forespørsel fra de sakkyndige revidert og oppdatert etter institusjonsbesøket, da det viste seg at den ikke var korrekt.

I henhold til kompetansetabell 6b, oppdatert 25. januar 2016, er det totalt 6,62 årsverk som underviser på Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse. Innenfor de to første studieårene er det totalt 4,81 årsverk som bidrar.

Av de totalt 6,62 årsverkene som underviser på studiet, har 2,38 årsverk Nord universitet som sin hovedarbeidsgiver. Dette utgjør totalt i underkant av 36%. Hvis FoU/annet er inkludert, er dette tallet i underkant av 37%. Innenfor de to første studieår er det totalt 4,81 årsverk, hvorav 1,4 av disse er ansatt i hovedstilling ved Nord universitet. Dette utgjør ca. 29%.

Tabell 6b viser at det er i underkant av 17% ansatte med førstekompetanse som deltar i studiet (1,12/6,62). I de to første studieårene er det totalt 0,49 årsverk med førstestillingskompetanse. Dette utgjør en andel på 7,4%.

De fagansatte som i hovedsak foreleser i konvensjonsfagene, har fagutdannelse som samlet sett spenner fra fagskole til høyskole, noen har også tilleggsutdanning på universitetsnivå. Det opplyses om at det arbeides kontinuerlig med kompetanseutvikling. Det er positivt at Nord universitet jobber kontinuerlig med kompetanseheving og -bygging, og dette har også begynt å vise igjen gjennom at andelen av ansatte i hovedstilling har økt siden egenrapporten ble sendt inn.

Per i dag oppfyller ikke Nord universitet kravet om at minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen.

Under institusjonsbesøket fikk vi bekreftet at nautikk-delen er regnet som en sentral del av studiet. Uavhengig av hvorvidt man regner studiet som helhet, eller kun de to første årene, som «sentrale deler», er kravet om at minst 20% av miljøet i de sentrale delene av studiet skal være ansatte med førstestillingskompetanse, ikke oppfylt.

Konklusjon

Nei, institusjonen dekker ikke kravet til førstekompetanse i studiets sentrale deler.

Institusjonen må:

- dokumentere at minst 50% av årsverkene tilknyttet studiet er i hovedstilling ved Nord universitet
- dokumentere at minst 20% av det samlede fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse, og at disse aktivt deltar i studiets sentrale deler

§ 7-3 4. Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For de ulike syklusene gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Beskrivelse og vurdering

Det opplyses gjennom egenrapport med vedlegg at størstedelen av fagmiljøet innen de maritime studier er aktive innenfor forskning og/eller faglig utviklingsarbeid som for eksempel lærebokutvikling. Samtidig sies det at det er innen fagområdene økonomi, ledelse og maritim logistikk at det kan dokumenteres mest forskning. Det fremgår også at Nord universitet ved Handelshøgskolen leder flere forskningsprosjekter knyttet til ledelse, styring og innovasjon innenfor cruise, offshore og maritim beredskap med finansiering blant annet fra Norges forskningsråd, departement og næringsliv. Nord universitet søker nå partnerskap i videreføringen av Mona Lisa-programmet, et stort europeisk finansiert FoU-prosjekt kalt *Sea Traffic Management Validation project*. Det sies ellers mye om NUs strategi for maritim forskning.

Det er én fulltids professor med hovedstilling ved Nord universitet og to tilknyttede professorer i II'er-stilling ved Nord universitet som omtales som de tre professorene tilknyttet studiet. Videre er to doktorgradsstipendiater tilknyttet studiet. Aktiv forskning dokumentert gjennom publikasjoner knyttes hovedsakelig til studieprogramansvarlig professor og professor i II'er-stilling som er i formell tilsettingsprosess ved Nord universitet. Publikasjoner utført av professor i II'er-stilling som ikke er i formell tilsettingsprosess ved Nord universitet, og som har hovedstilling ved annen institusjon, kan ikke vurderes som del av Nord universitet sin aktive forskning. Dette på grunn av kort tilknytning og manglende beskrivelse av hvordan denne II'ers FoU-involvering har vært. Vi ønsker imidlertid å påpeke at II'er-posisjoner kan ha stort bidrag til FoU-utvikling, gitt riktig involvering.

Studieprogramansvarlig og professor II i tilsetningsprosess har publikasjoner over tid som dekkes av det faglige fokuset i BANAU, men med vekt på siste del av studiet. Det er gitt en referanseliste som viser publikasjoner i vitenskapelige journaler, forskningsbaserte bøker, faglige rapporter samt publikasjoner og foredrag ved vitenskapelige konferanser og seminarer. Vi mener denne forskningen er på tilfredsstillende nivå og med relevant innhold for studiets profil, men også at forskningen som dokumenteres er skjevfordelt over mot studiets siste del.

Beskrivelsen av deltakelse i FoU-prosjekt og relaterte aktiviteter gitt i vedlegg 9 til egenrapporten, viser også aktiv deltakelse i relevant FoU, også med vekt på studiets siste del.

Nord universitet har under institusjonsbesøket opplyst om at de nautiske emnene utgjør én av to sentrale deler i studiet. Det vi savner er en tydeligere strategi og målsetning om FoU innen de nautiske emnene. Under institusjonsbesøket ble det uttrykt ønske fra BMF om aktiv deltakelse i forskning innen de nautiske områder. Et slikt forskningssamarbeid innad i BANAU, mellom BMF og Nord universitet ville bidratt til en positiv forskningsvinkling også for første del av studiet. Vi fikk under institusjonsbesøket ingen forståelse av at dette var tiltenkt som satsningsområde for forskningen, verken for de som var tilsatt i hovedstilling i dag, eller tiltenkt tilsatt i hovedstilling ved Nord universitet.

Forskningsmessig samspill med forskere innen maritime fag ved andre institusjoner er også et viktig bidrag til å løfte egen forskning innen sentrale emner. Vi savner en beskrivelse av hvordan II'er-stillingen innen de nautiske emnene skal bidra til å løfte NUs egen kapasitet til forskning og forskningsbasert undervisning innen de nautiske emner. Vi savner også en beskrivelse av hvordan deltakelse i Markom2020 skal bidra til økt FoU innen de samme emnene.

Konklusjon

Nei, institusjonen driver ikke i tilstrekkelig grad aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid innen de sentrale deler av studiet (studiets innhold).

Institusjonen må:

- beskrive hvordan de vil bygge opp forskning og faglig utviklingsarbeid knyttet til de sentrale fagområder innen konvensjonsfagene i nautikk
- dokumentere utviklingsarbeid relevant for de nautiske emner

Institusjonen bør:

- beskrive hvordan fagmiljøet ved BMF aktivt kan tas med i Nord universitets forsknings- og utviklingsaktiviteter
- beskrive hvordan Markom2020-samarbeidet skal bidra til forskning og utvikling relevant for studiets første del

§ 7-3 5. For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Beskrivelse

Studiet har ikke praksis.

Konklusjon

Ikke relevant

4 Samlet konklusjon/oversikt over mangler og forbedringspunkter

På bakgrunn av egenrapporten med tilhørende dokumentasjon og informasjon fra institusjonsbesøket konkluderer den sakkyndig komiteen følgende:

I vurderingene i kapittel 3 fremkommer det hvilke krav som må innfris for at studiet skal beholde akkrediteringen. Nedenfor følger en oversikt over krav i studietilsynsforskriften som ikke er tilfredsstillende oppfylt:

§ 7-1 1 Krav i lov om universitet og høyskoler.

§ 7-1 2 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

§ 7-1 3 Rekruttering av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

§ 7-2 1. Studiet skal ha et dekkende navn.

§ 7-2 2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

§ 7-2 3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

§ 7-2 4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

§ 7-2 5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

§ 7-2 6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

§ 7-2 7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

§ 7-2 8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering. Disse ordningene skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

§ 7-2 9 Institusjonen skal ha lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

§ 7-3 1 Fagmiljø tilknyttet studiet.

§ 7-3 2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

§ 7-3 3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

§ 7-3 4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

Følgende krav må innfris for å beholde akkreditering:

Universitetet må:

- Sikre at endringer i studieplanen publiseres og kommuniseres til studenter i henhold til *Forskrifter om studier og eksamener ved Universitetet i Nordland*. Studieplanen og reglement må i tilstrekkelig grad bidra til å sikre stabilitet og forutsigbarhet i utdanningsplanen.
- Utarbeide bedre rutiner for kvalitetssikring av kommunikasjon mellom Nord universitet og universitets underleverandører.
- Utarbeide prosedyrer for revisjon av emner og kvalitetssikre at BANAU-studiet følger disse.
- Forholde seg til egne retningslinjer vedrørende endringer i studieplan i tråd med forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Nordland.
- Oppdatere kvalitetsmanualen for BANAU-studiet til å inkludere:
  - prosedyrer for kvalitetssikring av undervisningspersonell i nautiske emner
  - håndtering av avvik i forbindelse med endring av emner
  - kvalitetssikring av eksamensoppgaver og ekstern sensur på riktig nivå
  - kvalitetssikring av faglig nivå hos samarbeidspartner eller underleverandør for emner som gir studiepoeng,
- Dokumentere at kvalitetsmanualen for BANAU-studiet er gjennomgående implementert.
- Dokumentere at *FOR-2012-06-20-723 Forskrift om studier og eksamener ved Universitet i Nordland, § 3-6 Endringer i studieplan* etterleves.
- Sikre at studentene innehar nødvendige forkunnskaper i tråd med opptakskravene for utdanningen.
- Arbeide strukturert og effektivt for å forbedre motivasjon og læringsmiljø.
- Tilpasse studiets navn til studiets reelle innhold som et bachelorstudium.
- Inkludere alle nødvendige deskriptorer for nivå 6.2 i henhold til Norsk Kvalifikasjonsrammeverk (NKR), eller begrunne hvorfor noen er utelatt.
- Sikre at alle beskrivelser av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse er på riktig nivå.
- Dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet.
- Redegjøre for hvor mange studiepoeng fordypningsemnene utgjør for bachelorgradsstudentene i første og andre studieår
- Redegjøre for om rammen på 60 studiepoeng i første og andre studieår overskrider normen iht. uhl. § 3-8 (1)
- Sikre studenter og ansatte ved Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse gyldige læringsutbyttebeskrivelser som er i tråd med emnenes faktiske innhold.
- Dokumentere sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelse i det enkelte emne og læringsutbyttebeskrivelsen for studiet.
- Benytte pensumlitteratur tilpasset studiets nivå.
- Gjennomgå arbeids- og undervisningsformene slik at studentene benytter arbeidsformer tilpasset bachelorstudier.
- Påse at studentene ikke får en for stor arbeidsbelastning i forhold til uttelling i studiepoeng.
- Fordele arbeidsbelastningen bedre over alle år i utdanningen.
- Etablere og implementere prosedyrer for eksamens- og vurderingsformer som gjennomgående sikrer faglig standard på bachelornivå.
- Sørge for at studentene får utvetydig og grundig informasjon om eksamens- og vurderingsformer ved oppstart av nytt studieår (innhold og hvordan disse vurderes).
- Endre praksis for utstedelse av VD (fra BMF) og vitnemål for gyldighet opp mot gjeldende lov- og regelverk.
- Sikre kadettplasser, samt gjøre praksis i kadettplass til del av studiet, for å sikre at nautisk utdanningskapasitet i regionen ikke reduseres i forhold til BMFs opprinnelige kapasitet.
- Beskrive hvordan forskningsmetode og forskningsresultater aktivt bringer inn relevant innhold for de enkelte kurs, gjennom fordypning og foreleseres forskningskunnskap.

- Beskrive hvordan kobling til forskningsmetode og forskningsresultater bidrar til å sikre at studentene oppnår det forventede læringsutbyttet, i henhold til nivå 6.2 i kvalifikasjonsrammeverket.
- Dokumentere inngåtte avtaler om studentutveksling.
- Tydelig definere hvor i studiet utveksling er planlagt gjennomført.
- Opparbeide en vitenskapelig, maritim litteraturliste tilpasset studiet
- Styrke den nautiske staben ved universitetet i form av nyrekruttering og kompetanseutvikling.
- Nord universitet må utvikle og involvere flere fagansatte med relevant førstestillingskompetanse i studiets to første studieår, slik at FoU-basert kunnskap kan trekkes inn i den konvensjonsbaserte undervisningen og det blir bedre balanse mellom høyskolelærere og fagansatte med førstestillingskompetanse.
- Frembringe en beskrivelse av hvordan ønsket fagmiljø, med gitt kompetanseprofil dekker undervisningen i studiet, samt relevant forskning og utvikling knyttet til studiet.
- Dokumentere aktiv deltakelse i relevante nasjonale og internasjonale nettverk.
- Dokumentere at minst 50% av årsverkene tilknyttet studiet er i hovedstilling ved Nord universitet.
- Dokumentere at minst 20% av det samlede fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse, og at disse aktivt deltar i studiets sentrale deler.
- Beskrive hvordan de vil bygge opp forskning og faglig utviklingsarbeid knyttet til de sentrale fagområder innen konvensjonsfagene i nautikk.
- Dokumentere utviklingsarbeid relevant for de nautiske emner.

Videre har komiteen gitt følgende råd for videre utvikling:

Universitetet bør:

- Tydeliggjøre beskrivelsene av praksis i relasjon til studiet.
- Utvikle sjekklister til relevante prosedyrer for å tydeliggjøre ansvar og roller, i tillegg til å kunne dokumentere at prosedyrene blir fulgt.
- Etablere en godkjent studieplan for Y-veien i henhold til Forskrift om opptak til høyere utdanning.
- Forholde seg formelt og aktivt korrekt til *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*.
- Synliggjøre for studentene i studieplanen at *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk* er et særskilt regelverk for studiet under punktet «Aktuelle forskrifter og sentrale bestemmelser» med tilhørende lenke til lover, forskrifter og retningslinjer som gjelder for studier ved Nord universitet.
- Vurdere å innføre opptakskravet MARTE i samsvar med nasjonal praksis for bachelorstudier i nautikk.
- Tydeliggjøre informasjonen i rekrutteringsmaterialet slik at det klart fremgår hvilke krav som gjelder for bacheloreksamen og hvilke krav som gjelder for å kunne utløse sertifikat fra Sjøfartsdirektoratet.
- Konkretisere all informasjon om studiet og dets oppbygning, slik at det fremgår tydelig at kadettplass ikke inngår som en obligatorisk del av studiet.
- Organisere tredje og fjerde studieår som et ettårig *tredje* (3.) studieår, *med mulighet* til å ta dette over to år, som tredje og fjerde studieår, for de som selv klarer å skaffe seg kadettplass. Dette bør kommuniseres tydelig overfor studentene.
- Tilby seg å bistå som assessor for kadetter.
- Etablere formelle avtaler for hospitering.
- Endre den engelskspråklige oversettelsen av «nautikk» til «Nautical Science».
- Dokumentere hvordan de ulike emnenes læringsutbytte og innhold bidrar til at studentene oppnår studieprogrammets overordnede læringsutbytte.

- Utvikle læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med anbefalingen i vurderingen i § 7-2 2.
- Tilby studentene valgfag.
- Introdusere forskningsbasert metode tidligere i studiet, slik at den kan støtte studentenes arbeid med fordypningsoppgaver.
- Informere studentene om muligheter for utveksling.
- Gjennomføre internasjonaliseringstiltak ut over utveksling, for eksempel emner og pensumlitteratur på engelsk.
- Ta imot internasjonale studenter.
- Tilby egnede undervisningsrom og fysisk samlokalisering tilpasset studentantall og årstrinn.
- Benytte simulatorer utover desktop simulatorer i større grad.
- Benytte én felles læringsplattform for studentene.
- Beskrive hvordan fagmiljøet ved BMF aktivt kan tas med i Nord universitets forsknings- og utviklingsaktiviteter.
- Beskrive hvordan Markom2020 samarbeidet skal bidra til forskning og utvikling relevant for studiets første del.

5 Institusjonens kommentar

Vi viser til revisjon av bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse og rapport oversendt med følgebrev datert 22.6.16.

Rektor ved Nord universitet vedtok i mai at det høst 2016 ikke tas opp et nytt kull studenter til bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse. (Rektorvedtak 15/01017-31).

Etter gjennomgang av rapporten fra NOKUT har Handelshøgskolen, som ansvarlig fakultet for studiet, kommet til at studiet i sin nåværende form legges ned når studenter i studieløp er ferdig. Dette blir formelt fulgt opp i forbindelse med styrets behandling av studieporteføljen 2017-2018 i oktober.

Etablering av et eventuelt nytt bachelorstudium innenfor det maritime fagområdet forutsetter styrets godkjenning. Arbeidet med å utrede dette vil ta utgangspunkt i:

- Rapporten fra NOKUT, og de krav som gjelder for etablering av et bachelorstudium.
- Fagskolemeldingen som ventes i løpet av høsten.
- Nordland fylkeskommunes beslutninger knyttet til videreutvikling av maritim utdanning. En gruppe oppnevnt av fylket har i vår utarbeidet en rapport om behov og muligheter for å styrke maritim utdanning i Nordland. I arbeidet deltok representanter for maritim næring, fylkeskommunen, fagskolene og universitetet.

For de studenter som er i løp på henholdsvis andre og tredje år av bachelorstudiet vil Nord universitet iverksette tiltak basert på de krav og anbefalinger som gis NOKUTs rapport. Noen av de viktige punktene i dette arbeidet er:

- Beskrivelsen av læringsutbytte i studieplanen gjennomgås og kvalitetssikres. Ny plan vedtas før studiestart.
- Andel obligatorisk klasseromsundervisning reduseres.
- Sikre at eksamen og sensur gjennomføres i henhold til aktuelle kvalifikasjonskrav.
- Sikre tilstrekkelig andel førstestillingskompetanse knyttet til studiet.
- God informasjon til studenter og øvrige involverte.

Nord universitet vil utarbeide en samlet plan for avvikling av dagens studie, som kan oversendes NOKUT, dersom det er ønskelig.

6 Dokumentasjon (del en)

Tilsynsrapportens del en er skrevet på bakgrunn av følgende skriftlige dokumenter:

- Egenrapportering - tilsyn med studietilbud ved Nord universitet - bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse, (NOKUTs saksnummer 16/00390).
- Supplerende informasjon fra Universitetet i Nordland/Nord universitet mottatt 10. november 2015 (15/00462-23), 5. januar 2016 (16/00007-3 og 16-00007-4), 8. januar 2016 (16/00007-6), 25. januar 2016 (16/00007-8), 27. januar 2016 (16/00007-9 og 16/00007-10), 28. januar 2016 (16/00007-11) og 29. januar 2016 (16/00007-12).
- Supplerende informasjon mottatt fra Bodin maritime fagskole 23. november 2015 (15/00462-17).

Supplerende informasjon fra Sjøfartsdirektoratet mottatt 27. januar 2016 (16/00007-5).

7 Vedtak med opprettingsfrister

NOKUTs styre fattet i møte 25. oktober 2016 følgende vedtak:

1. «Bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse», 180 studiepoeng, ved Nord universitet oppfyller ikke følgende kriterier for studier i første syklus, jf. forskrift om tilsyn med studiekvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften):
  - Grunnleggende forutsetninger for akkreditering §§ 7-1 1, 7-1 2 og 7-1 3
  - Plan for studiet §§ 7-2 1, 7-2 2, 7-2 3, 7-2 4, 7-2 5, 7-2 6, 7-2 7, 7-2 8 og 7-2 9
  - Fagmiljø tilknyttet studiet §§ 7-3 1, 7-3 2, 7-3 3 og 7-3 4
2. Universitetet gis frist til 27. april 2017 til å dokumentere at de tilfredsstiller kravene i studietilsynsforskriften §§ 7-1 1, 7-1 2 og 7-1 3, 7-2 1, 7-2 2, 7-2 3, 7-2 4, 7-2 5, 7-2 6, 7-2 7, 7-2 8, 7-2 9, 7-3 1 og 7-3 2 og frist til 27. oktober 2017 til å dokumentere at de tilfredsstiller kravene i studietilsynsforskriften §§ 7-3 3 og 7-3 4.
3. NOKUT har registrert at Nord universitet planlegger en avvikling av studiet. På bakgrunn av dette gjør NOKUT oppmerksom på at studiet i en eventuell avviklingsperiode må oppfylle kravene i studietilsynsforskriften.

8 Vurderinger etter opprettingsfristen (del to)

8.1 Bakgrunn

Styret behandlet tilsynsrapport for revidering av akkreditering for bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse ved Nord universitet 25. oktober 2016. Revideringen ble utført i henhold til NOKUTs studietilsynsforskrift med endring datert 28. februar 2013. Av tilsynsrapporten fremgikk det at studietilbudet avvek fra forventet utdanningskvalitet på 17 av 18 kriterier.

Styrets vedtak er gjengitt i kapittel 7. I vedtaket gir NOKUT to opprettingsfrister til Nord universitet. Fristen 27. april 2017 gjelder tilfredsstillende oppretting i henhold til krav i overordnet lov og forskrift og krav til plan for studiet, mens fristen 27. oktober 2017 gjelder forhold ved fagmiljø.

Nord universitet sendte redegjørelse innen fristen 27. april. Her sier universitetet at redegjørelsen gjelder alle forhold. Redegjørelsen datert 27. april er det samlede svaret som universitetet gir i denne saken.

8.2 Hva vurderer NOKUT i denne runden?

Nord universitet har selv lagt ned bachelorstudiet. Universitetet tok ikke opp studenter høsten 2016. I studieåret 2016/2017 hadde universitetet studenter i henholdsvis andre og tredje studieår. Fra høsten 2017 er det kun studenter i tredje studieår. NOKUT har mottatt navneliste for de studentene som denne saken gjelder. Noen av disse studerer på deltid og strekker det tredje studieåret over to år. Det vil si at de siste uteksamineres våren 2019 ved en normal fremdrift. Universitetet ber NOKUT om å få beholde akkreditering for studiet inn til de siste navngitte studentene er uteksaminert.

Nord universitet har lagt ved studieplanen som gjelder for det kullet som denne vurderingen berører, 2015 – 2018/-19. Det tredje og siste studieåret som nå skal være i tilfredsstillende samsvar med kriterier for akkreditering av studietilbud, inneholder følgende emner: Grunnleggende økonomistyring 1, Organisasjon og ledelse, Maritim prosjektstyring og ledelse, hvert emne på 15 studiepoeng. Undervisningen på de tre emnene i siste studieår er samlingsbasert og felles med studenter fra et årsstudium i maritim økonomi og ledelse. I tillegg kommer bacheloroppgaven som også er et emne på 15 studiepoeng.

NOKUTs tilsyn, jf del en i denne tilsynsrapporten, viser en detaljert oversikt over må- og bør-punkter for kvalitetssikring og –utvikling av hele bachelorstudiet. Universitetet har respondert på alle punktene, både må og bør, for hele studietilbudet. Redegjørelsen vektlegger imidlertid spesielt forbedringstiltak som gjelder for det siste studieåret der de fortsatt har studenter. NOKUTs vurdering nå er også avgrenset til det tredje studieåret, om gjennomføringen nå er i tilfredsstillende samsvar med kravene i studietilsynsforskriften.

Fordi Nord universitet har lagt ned studietilbudet, finner NOKUT det ikke relevant å vurdere planer som vedrører hele studiet. En slik vurdering vil NOKUT iverksette når Nord universitet eventuelt søker om ny akkreditering for tilsvarende studium. (Nord universitet har ikke signalisert slik søknad enda.) I hovedvurderingen (del en) hadde de sakkyndige ingen spesiell kritikk av det tredje studieåret som sådan. Grunnen til at vi kun ser på dette studieåret nå, er at det er dette året som studentene har igjen før de blir uteksaminert.

I universitetets redegjørelse opplyses at tre av emnene i det tredje studieåret i bachelorstudiet nautikk, maritim ledelse og økonomi også tilbys som årsstudium for andre studenter ved Nord universitet. Denne saken er imidlertid avgrenset til å vurdere universitetets kvalitetstiltak for de gjenværende studentene i tredje studieår, dvs de som ble tatt opp til bachelorstudiet høsten 2015.

8.3 Sakkyndig tilleggsvurdering

Sakkyndig komité som gjorde den opprinnelige vurderingen, har også vurdert Nord universitet sin skriftlige redegjørelse etter opprettingsfristen 27. april 2017. Substansen i deres vurdering er samlet og gjengitt nedenfor. De sakkyndige anbefaler å opprettholde akkrediteringen frem til de navngitte studentene er uteksaminert.

§§ i kommende tekst refererer til studietilsynsforskriften.

§ 7-1 1. Krav i lov om universiteter og høyskoler.

Forholdene er tilfredsstillende ivare tatt rent formelt, men de sakkyndige pekte i del en på at institusjonen ikke følger sine egne retningslinjer. Institusjonen ble blant annet pålagt å sikre at endringer i studieplanen publiseres og kommuniseres til studenter i henhold til *Forskrifter om studier og eksamener ved Universitetet i Nordland*. Studieplan og reglement må i tilstrekkelig grad bidra til å sikre stabilitet og forutsigbarhet for studentene. Universitetet må også vise god forståelse for kvalitetssikring i alle ledd av gjennomføringen:

- prosedyrer for kvalitetssikring av undervisningspersonell i nautiske emner
- håndtering av avvik i forbindelse med endring av emner
- kvalitetssikring av eksamensoppgaver og ekstern sensur på riktig nivå
- kvalitetssikring av faglig nivå hos samarbeidspartner eller underleverandør for emner som gir studiepoeng,

I sin siste redegjørelse slutter Nord universitet seg til komiteens kommentar om at rammen rundt studiet må være forutsigbare for studentene. Universitetet sier videre at det å sikre at alle medarbeidere har god kjennskap til kvalitetsmanualen og gjeldende regelverk er en viktig oppgave for fakultetets ledelse og administrasjon.

Konklusjon:

- Universitetets redegjørelse er tilstrekkelig for å gjennomføre det siste studieåret før NOKUT trekker akkrediteringen tilbake.

§ 7-1 2. Krav i forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet.

Etter at sakkyndig vurdering del en var avsluttet, ble Nord universitet godkjent av Sjøfartsdirektoratet som opplæringsinstitusjon i maritime konvensjonsfag, dokument datert 14. juni 2016. Godkjenningen gjelder til 14. juni 2021. Senere har Nord universitet Handelshøgskolen – Bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse mottatt sertifisering DNV GL Standard Certification of Maritime Training Providers No. DNVGL-ST-0029, datert 11. januar 2016 og resertifisert 14. februar 2017. Det kreves årlig resertifisering. Sertifiseringen gir kandidater med vitnemål fra Nord universitet og fullført kadett-tjeneste mulighet til å søke maritime sertifikat. Tidligere praksis med at Bodin Maritime fagskole har utstedt nødvendig dokumentasjon, er dermed opphørt. NOKUT beklager at Nord universitet ikke la fram disse dokumentene med en gang de forelå. Sertifiseringene var ukjente for sakkyndig komité som derfor vedtok å tilrå avslag på dette punktet.

Konklusjon:

- Studietilbudet har nå tilfredsstillende sertifikater.

§ 7-1 3. Tilstrekkelig rekruttering.

Ikke relevant å vurdere for avvikling av det siste studieåret der studentene allerede er navngitt.

§ 7-2 1. Studietilbudets navn.

Nord universitet mener det er uheldig å endre navn på studietilbudet for de gjenværende studentene. Det kan imidlertid bli aktuelt ved etablering av et nytt studietilbud.

Konklusjon:

- Kriteriet er ikke relevant for denne avgrensede vurderingen av tredje studieår.

§ 7-2 2. Læringsutbyttebeskrivelse.

Programmets læringsutbyttebeskrivelser for emner som det fortsatt undervises i, «er revidert på grunnlag av komiteens kommentarer» og inngår i gjeldende studieplan for kullet 2015.

Konklusjon:

- Kravet er tilfredsstillende imøtekommet for emner i tredje studieår.

§ 7-2 3. Studiets innhold og oppbygging.

I vurderingen del en konkluderer de sakkyndige blant annet med at universitetet må dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet:

«Komiteen er av den klare oppfatning at en 2+1-løsning hvor studentene i praksis går to år på en fagskole og ett år på høyskole/universitet, ikke gir bachelorutdanning selv om det har blitt lagt til noen fordypningsseminar og litt metodeundervisning innenfor studiets to første år. En bachelorutdanning skal inneholde 180 studiepoeng og tilsvare tre år fulltidsstudier. For å oppnå faglig modning, refleksjonsnivå og evne til selvstendighet som forventes etter fullført bachelorstudium, er det nødvendig at det faglige nivået på et studium er balansert.»

Under dette kriteriet gir universitetet utfyllende redegjørelse knyttet til emnene i tredje studieår og mener selv at studentene vil oppnå et læringsutbytte som er tilfredsstillende på bachelornivå (redegjørelsen s 13).

Nord universitet kan ikke gjøre noe med kvaliteten i de tidligere studieårene for de studentene som nå gå i siste studieår. Alle tidligere kandidater fra dette studiet har mottatt vitnemål som bachelor. Det kan synes å være en for streng straff for de gjenværende studentene at de ikke skal motta tilsvarende vitnemål, og det i en situasjon der universitetet nå gjør det de kan for at det siste studieåret skal bli tilfredsstillende. Kriteriet gjelder også hele bachelorstudiets innhold og oppbygging, ikke tredje studieår spesielt.

Konklusjon:

- Universitetet har redegjort for utvikling og gjennomføring av det tredje studieåret på en tilfredsstillende måte.
- Det beskrives her at emnene vil utgjøre et godt grunnlag for gjennomføring av bacheloroppgaven – spesielt prosjektstyringsemnet. Men ifølge forelesningsplanen vil dette emnet foreleses i vårsemesteret parallelt med bacheloroppgaven. De sakkyndige anbefaler at emnet gis så tidlig som mulig i et eventuelt fremtidig studietilbud.

§ 7-2 4. Arbeids- og undervisningsformer.

Her har de sakkyndige særlig avdekket ujevn og for mye arbeidsbelastning for studentene i de to første studieårene.

Konklusjon:

- Redegjørelsen fra universitetet er tilfredsstillende, men ikke relevant for vurderingen som nå er avgrenset til det tredje studieåret.

§ 7-2 5. Eksamensordninger og endre vurderingsformer.

Her mente sakkyndig komité at Nord universitet må etablere og implementere prosedyrer for eksamens- og vurderingsformer som gjennomgående sikrer faglig standard på bachelornivå, og sørge for at studentene får utvetydig og grundig informasjon om slike ved oppstart av nytt studieår. I

redegjørelsen fra Nord universitet sies at eksamener sensureres i henhold til universitetets reglement fra studieåret 2016/2017. Universitetet legger fram oppdatert prosedyre i kvalitetsmanualen for BANAU (dette studiet). Universitetet legger vekt på «sikre forutsigbarhet og god informasjon til studentene om eksamen og vurderingsformer» (s 16).

Konklusjon:

- Redegjørelsen er tilfredsstillende for for det tredje studieåret.

§ 7-2 6. Studiets relevans.

De sakkyndige konkluderte i del en med at universitetet må sikre kadettplasser, samt gjøre praksis i kadettplass til en del av studiet. Universitetet har kontakt med den maritime næringen blant annet for å styrke studentenes mulighet til å sikre seg kadettplass. Universitetet omtaler samarbeidet med Maritimt Forum og Nordland fylkeskommune som viktig i denne sammenhengen. Universitetets egen oversikt viser at kun en student som har ønsket det, ikke har fått kadettplass. Studentene har dermed tilfredsstillende muligheter for å finne kadettplasser.

Konklusjon:

- NOKUT har ikke grunnlag for å kreve at kadett-tjeneste gjøres obligatorisk i studiet. For øvrig mener vi at universitetet har lagt forholdene tilfredsstillende til rette for det gjenværende studentkullet. Sertifiseringen av Nord universitet og hittil tilgjengelige kadett-plasser viser tilfredsstillende yrkesrelevans for den maritime næringen.
- Selv om Nord universitet har synliggjort at praksis ikke er inkludert i studiet, ble studentene rekruttert på et grunnlag som lett kunne mistolkes. For å bistå studentene i arbeidet med å finne seg en kadettplass, bør Nord universitet derfor opprettholde en tett dialog med næringen om behov for kadettplasser for det antallet studenter som uteksamineres.

§ 7-2 7. Studiets kopling til forskning og faglig utviklingsarbeid.

Her ble universitetet pålagt å synliggjøre en tettere kopling mellom forskning, forskningsresultater og forskningsmetode og selve studiet. Universitetet redegjør for hva som gjøres for gjennomføring av tredje studieår nå: Det er redegjort for justering av læringsutbyttebeskrivelsen, økt andel av førstekompetente og bruk av nyere læreboklitteratur. Faglærere på studiet har publisert en lærebok og fokus på forskningsmetodikk er styrket. Bacheloroppgaven kan, som for andre studier, knyttes til pågående prosjekter eller forskning ved Handelshøgskolen.

Konklusjon:

- NOKUT finner forholdet tilfredsstillende løst for det gjenværende studentkullet i dette studiet.
- Nord universitet bør også styrke nettverk og etablering av gode forsknings- og næringsrelevante tema og problemstillinger for bacheloroppgavene. Sakkyndig komité mener at universitetet har vist gode forutsetninger for dette, men disse bør utnyttes ytterligere. I tillegg bør mulige tema for bacheloroppgaven tidlig kommuniseres til de aktuelle studentene.

§ 7-2 8. Studentutveksling og internasjonalisering.

Her omtales generelle forbedringstiltak for hele studiet, men ikke noe spesielt for det gjenværende studieåret som er gjenstand for vurdering i denne saken.

Konklusjon:

- De sakkyndige finner det ikke er riktig å kreve spesielle tiltak for studentutveksling og internasjonalisering av dette siste studieåret i et studium som for øvrig er nedlagt.

§ 7-2 9. Infrastruktur.

I vurderingen del en konkluderte de sakkyndige her med at institusjonen må bygge opp en vitenskapelig, maritim litteraturlbase tilpasset studiet. Nord universitet beskriver studentenes tilgang både til biblioteket ved universitetet og ved BMF, og videre sier universitetet: «... men i hovedsak benytter studentene digitale resurser. Fagpersonalet ved BMFs bibliotek har høy kompetanse på maritim litteratur, fagstaben ved Nord universitets bibliotek har høy kompetanse på litteratursøk, bruk av vitenskapelige databaser og anvendelse av dette i skriftlige arbeid.» dette er tilbud til alle studenter.

Konklusjon:

- Universitetet redegjør for en tilfredsstillende tilrettelegging av bibliotek tjenester for det tredje og siste studieåret.

§ 7-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse.

De sakkyndige påpekte her flere tiltak for å styrke fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse. Nord universitet mener selv at de gjennom å utvikle undervisningslitteratur sammen med BMF og legge til rette for å utvikle deres forskningskompetanse, har bygget opp tilfredsstillende fagmiljø for gjennomføring av det tredje studieåret. Fordi studietilbudet nedlegges, har universitetet, fra oppstart studieår 2016/2017 og ut studietiden, knyttet til seg førstekompetanse fra andre maritime UH-studier og egne studier. Universitetet sier selv at det ved en eventuell opprettelse av studiet med ny studieplan vil være nødvendig å styrke fagmiljøet med faste ansettelser.

Konklusjon:

- Det vil være viktig at tilknyttet førstekompetanse innen de maritime emner benyttes godt som veilederressurs i forbindelse med bacheloroppgave sammen med metodiske veilederressurser, slik at studentene får best mulig veiledning både i forhold til faglig vinkling både fra maritime og øk./adm. faglig side, samt oppgavemetodisk. Slik vi ser det, har Nord universitet nå mulighet til å utnytte og støtte den gode og relevante næringskontakten i regionen med økt tilgang til førstekompetanseressurser, til studentenes beste.
- Fagmiljøets størrelse og kompetanse er tilfredsstillende for gjennomføring av det tredje studieåret.

§ 7-3 2. Fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk.

På dette punktet redegjør universitetet for en rekke samarbeidstiltak både nasjonalt og internasjonalt.

Konklusjon:

- Fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk er tilfredsstillende redegjort for.

§ 7-3 3. Minst 50 % av årsverkene skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingkompetanse i de sentrale delene av studiet.

Universitetet mener selv at de kan dokumentere kravet til minst 20 % førstestillingskompetanse og sier videre: «For inneværende studieår (2016/2017 saksbehandlers anmerking) ivaretas forskningsbasert undervisning ved at den ordinære undervisningen i større grad enn tidligere utføres av personell med førstekompetanse. Dette gjelder i alle sentrale deler av studiet, dvs emnene innenfor navigasjon, last/loss, skipets drift og økonomi/ledelse»

Konklusjon:

- Nord universitet redegjør for at krav til andel ansatte i hovedstilling og andel førstekompetente er ivaretatt på en tilfredsstillende måte ved gjennomføring av det tredje studieåret.

§ 7-3 4. Forskning og faglig utviklingsarbeid.

Her har de sakkyndige konkludert med at fagmiljøet driver ikke i tilstrekkelig grad aktiv forskning og faglig utviklingsarbeid i de sentrale delene av studiet og angir her nautikk spesielt. Nord universitet «har i de siste årene lagt stor vekt på å styrke forskningsaktiviteten innenfor de maritime fagfelt som et av fakultetets strategiske satsingsområder.» Dette utsagnet dokumenteres.

Konklusjon:

- Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid er tilfredsstillende redegjort for.

8.4 Oppsummering

I forbindelse med revidering av akkreditering for bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse har de sakkyndige vurdert redegjørelsen fra universitetet datert 27. april 2017. Den berørte institusjonen plikter, når NOKUT trekker tilbake akkrediteringen til et studietilbud, å levere en plan for ivaretagelse av de berørte studentene. De berørte studentene er i gang med det tredje og siste året av bachelorutdannelsen sin. Den sakkyndige vurderingen i del en hadde isolert sett færrest kritiske bemerkninger til det tredje og siste studieåret. Det fremstår ikke som rasjonelt å sette det siste studieåret bort til andre institusjoner. Med dette som bakgrunn er vurderingen nå avgrenset til å gjelde det tredje, og siste, for å ivareta berørte studenter i henhold til liste.

NOKUTs vurdering av redegjørelsen fra Nord universitet 27. april 2017 i henhold til hvert kriterium er som følger:

Viktig kriterier for tredje studieår og tilfredsstillende redegjort for.	Kriterier som gjelder hele studietilbudet, ikke vurdert som krav for tredje studieår alene.
§ 7-1 1. Krav i lov om universiteter og høyskoler.	§ 7-1 3. Tilstrekkelig rekruttering.
§ 7-1 2. Krav i forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet.	§ 7-2 1. Studietilbudets navn.
§ 7-2 2. Læringsutbyttebeskrivelse.	§ 7-2 3. Studiets innhold og oppbygging.
§ 7-2 5. Eksamensordninger og endre vurderingsformer.	§ 7-2 4. Arbeids- og undervisningsformer.
§ 7-2 6. Studiets relevans (sertifiseringer).	§ 7-2 6. Studiets relevans (kadett-tjeneste).
§ 7-2 7. Studiets kopling til forskning og faglig utviklingsarbeid.	§ 7-2 8. Studentutveksling og internasjonalisering.
§ 7-2 9. Infrastruktur (bibliotek).	
§ 7-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse.	
§ 7-3 2. Fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk.	
§ 7-3 3. Årsverk i hovedstilling og førstestillingkomp. i de sentrale delene av studiet.	
§ 7-3 4. Forskning og faglig utviklingsarbeid.	

9 Endelig vedtak

- a. NOKUT finner at utdanningskvaliteten i tredje studieår er gjort tilstrekkelig rede for i henhold til kriteriene der tilsynsrapporten opprinnelig avdekket kvalitetssvikt.
- b. Nord universitet opprettholder akkrediteringen for bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse inn til studenter i henhold til navneliste er uteksaminert, eller senest 31. desember 2019.
- c. Når studenter i henhold til navneliste er uteksaminert eller senest 31. desember 2019, trekkes akkreditering for studietilbudet tilbake med umiddelbar virkning.
- d. NOKUT presiserer at denne saken er avgrenset til å gjelde universitetets akkrediteringsfullmakt for bachelorstudiet i nautikk, maritim ledelse og økonomi og de navngitte studentene i det tredje (siste) studieåret. Universitetet kan ikke ta opp nye studenter til studiet.
- e. Nord universitet må søke NOKUT om akkreditering hvis de ønsker å opprette et tilsvarende studietilbud.

10 Presentasjon av den sakkyndige komiteen

Professor Bjørn Egil Asbjørnslett, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU

Asbjørnslett er professor og faggruppeleder for marin prosjektering og logistikk ved Institutt for marin teknikk, og leder for fagplanområdet «sikker, miljøvennlig og effektiv sjøtransport» ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi, NTNU. Han har ingeniørfaglig bakgrunn, med ingeniørutdanning fra Trondheims ingeniørhøgskole i 1988, sivilingeniørutdanning ved NTH i 1990 og dr.ing. fra NTNU i 2003. Han sitter i flere forskningsgrupper innen marine systemer og sikkerhet, leder flere forskningsprosjekter innen sitt fagplanområde og har vært tilknyttet Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt AS (MARINTEK) som driver forskning og utvikling innen marin teknologi, samt European Institute of Advanced Project and Contract Management, Epci. Han har også industriell erfaring fra offshore olje og gass. Han har erfaring fra fagutvikling og har forelest på ulike kurs på bachelor-, master-, doktorgradsutdanning og etter- og videreutdanning innen prosjektering, prosjektledelse, logistikk og maritim sikkerhet. Han har deltatt i evalueringskomiteer for vitenskapelig ansatte, har ledet doktorgradskomitearbeid og er ekstern sensor ved ingeniørutdanningen ved Universitetet i Tromsø. Asbjørnslett har tidligere sittet i den sakkyndige komiteen nedsatt av NOKUT i forbindelse med revideringene av bachelorgradsstudiet i nautikk ved HBV og fagskoleutdanningen dekksoffiser og maskinoffiser ved Fagskolen i Vestfold (2015).

Johanne Marie Trovåg, Høgskolen Stord/Haugesund

Trovåg er studieleder for nautikkstudiet ved Høgskolen Stord/Haugesund. Hun er utdannet allmennlærer ved Høgskolen Stord/Haugesund i 2000 og har i tillegg en bachelorgrad i nautikk fra samme institusjon i 2003. Ved siden av studielederjobben tar Trovåg en mastergrad i IKT i læring ved HSH. I perioden 2003 til 2012 seilte Trovåg på ulike kjemikalietankere i rederiet Odfjell i stillingene kadett, andrestyrmann, førstestyrmann og overstyrmann. I 2010 oppnådde hun D1-sertifikat. Våren 2012 ble hun studieleder for nautikkstudiet ved Høgskolen Stord/Haugesund. Som studieleder har hun arbeidet med både faglige og administrative oppgaver tilknyttet nautikkstudiet, i tillegg til kvalitetssikrings-systemet for studiet både i form av forbedringer i prosedyrer og i relasjon til revisjoner, bl.a. fra Sjøfartsdirektoratet. Vinteren 2012/2013 var hun sakkyndig i forbindelse med NOKUTs godkjenning av fagplanene for de maritime fagskolene.

Fredrik Olindersson, Chalmers tekniska högskola i Göteborg

Olindersson er teknikklektor og viseprefekt med ansvar for grunnutdanningsstrategi ved Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Han har ingeniørfaglig bakgrunn med sivilingeniørseksamen i elektronikk fra 1997, master i sjøfart og logistikk fra 2005 og sjøkapteinseksamen fra 2006. Ved siden av sitt ordinære arbeid ved Chalmers tar han en ph.d. ved samme institusjon. Olindersson var programansvarlig for sjøkapteinsprogrammet fra 2007 til 2014 og koordinator for masterprogrammet "Nordic Master in Maritime Management" fra 2006 til 2008. Han har bred undervisningserfaring og har forelest i emner som sjømannskap, befraktning og maritim økonomi. Olidersson var ansvarlig for rapporten til det svenske Universitetskanslerembetet i forbindelse med vurderingen av Sjøkapteinsprogrammet ved Chalmers i 2013–14. Han er rådgiver for den svenske delegasjonen til International Maritime Organisations underkomité for "Human Element, Training and Watchkeeping" (tidligere STW).

Gjermund Kvernmo Langset, NTNU i Ålesund

Langset er tredjeårsstudent ved Bachelorstudiet i nautikk ved NTNU i Ålesund. Han har fagbrev som matros og har seglet som matroslærling og matros i Farstad Shipping, der han har kontrakt som dekkskadett. Han har også erfaring fra andre fartøystyper. Langset er studentpolitisk aktiv og sitter i styret i studentparlamentet der han er Fag- og forskningsansvarlig. Han leder også Læringsmiljøutvalget ved Campus Ålesund. Langset har tidligere sittet i den sakkyndige komiteen nedsatt av NOKUT i forbindelse med revideringene av bachelorgradsstudiet i nautikk ved HBV og fagskoleutdanningen dekksoffiser og maskinoffiser ved Fagskolen i Vestfold (2015).

Vedlegg A87

Arkivsak-dok. 17/01300-5
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Elin Anne Sommerli

Saksgang

BACHELOR I FILM OG TV-PRODUKSJON - KONSEKVENsutredning av NULLOPPTAK I 2018

Forslag til vedtak:

Styret vedtar å ikke lyse ut studiet - Bachelor i film og TV-produksjon studieåret 2018/2019.

Sammendrag

I forbindelse med studieporteføljesaken (103/17) på styremøte 30. oktober 2017 ble det bedt om å konsekvensutrede nullopptak på Bachelor i film og TV produksjon.

I saken drøftes status på bachelorstudiet, både når det gjelder fagmiljø, samkjøring med andre studieprogram, økonomi og omdømme. Ut fra Studietilsynsforordningens krav til fagmiljø, ligger studiet helt i yttergrensene av det som kreves. Det er i tillegg redegjort for en foreløpig kompetansehevingsplan for de ansatte, som vil kreve tid hos ansatt for å kunne realiseres. Her gjøres det en stor innsats både av fakultetets ledelse og de ansatte. Forlag til vedtak om å ikke ta opp studenter i studieåret 2018/2019, er knyttet til behovet for å skaffe rom til å øke kompetansen til fagmiljøet og derigjennom sikre et godt kunstnerisk og akademisk fagmiljø.

Saksframstilling

Konsekvensutredningen av et nullopptak på Bachelor i film og TV vurderer følgende områder: Studiene og sambruk mellom dem, Fagmiljøet multimediestudier, kompetanse innenfor fagmiljøet, økonomi, samt omdømme

Studiene og sambruk mellom dem:

Selv om nullopptaket kun gjelder Bachelor i Film og TV produksjon, vil denne fremstillingen se på hele fagområdet «multimedie». Innenfor dette området og i tilknytning til dette miljøet tilbyr Fakultet for samfunnsvitenskap pr. i dag fire bachelorprogram på studiested Steinkjer:

1. Bachelor i film og TV produksjon
2. Bachelor i 3D art, animasjon og VFX
3. Bachelor i multimedieteknologi (i 2016 vedtatt lagt ned etter at studentene har avsluttet studiene eller studierett har opphørt)
4. Bachelor i spill og opplevelsesteknologi

De to førstnevnte programmene i listen over har sitt utspring i Bachelor i multimedieteknologi som fra høsten 2016 ble delt i to. Dette innebærer at fakultetet har pr. i dag har to årskull i løp på disse to utdanningene, mens det er et kull med 23 studenter som går på sisteåret på Bachelor i multimedieteknologi. Denne bachelorutdanningen fases ut når de siste studentene er uteksaminert.

De tre bachelorprogrammene innenfor multimedier som ble utlyst høsten 2017, hadde svært god søkning, men det er stort frafall i opptaket. Bachelor i spill og opplevelsesteknologi har vært gitt i mange år, og her er det flest studenter; 33 studenter på tredje studieår pluss 2 forsinkede (hører til på kull 2014), 24 på andre studieår og 34 på første studieår. På Bachelor 3D art, animasjon og VFX er det 16 på andre studieår og 32 på første studieår. Bachelor i film og TV-produksjon er det studieprogrammet med færrest studenter på første studieår. Her er det 25 studenter på første studieår, mens det er 19 studenter på andre år.

De tre studieprogrammene har en del emner til felles. Alle tre bachelorprogrammene har 5 studiepoengs emnet Art 1 (fellesemnet). Foruten dette emnet har Bachelor i spill og

opplevelsesteknologi og Bachelor i Film og TV produksjon ingen emner sammen. Bachelor i spill og opplevelsesteknologi og Bachelor i 3D art, animasjon og VFX har imidlertid fire emner på til sammen 30 studiepoeng sammen i tillegg til fellesemnet. I tillegg tilbys studentene på Bachelor i spill og opplevelsesteknologi to valgemner på til sammen 10 studiepoeng fra Bachelor i 3D-art, animasjon og VFX i tredje studieår.

Bachelor i Film og TV produksjon og Bachelor i 3D art, animasjon og VFX har 70 studiepoeng felles på første, andre og tredje studieår, i tillegg til fellesemnet på første studieår. Det gjelder Pre Production, Media Project og bachelor Production. På første studieår dreier det seg om 10 felles studiepoeng (se tabell). Dette innebærer at et kull på Bachelor i Film og TV-produksjon har 105 studiepoeng alene, og 75 studiepoeng sammen med en av de to øvrige bachelorprogrammene.

Tabell 1 Oversikt over multimediestudiene

Bachelor i Film og TV produksjon	Bachelor i 3D art, animasjon og VFX	Bachelor i spill og opplevelsesteknologi
ÅR 1		
Storytelling and Directing 1, 10 sp (høst)	Storytelling 1, 5 sp (høst)	Game lab 1, 5 sp (høst)
	CG Animation 1, 5 sp (høst)	Spilldesign 1, 5 sp (høst)
Art 1, 5 sp (høst)	Art 1, 5 sp (høst)	Art 1, 5 sp (høst)
Producing, 5 sp (høst)	CG Art 1, 5 sp (høst)	CG Art 1, 5 sp (høst)
Digital Painting, 5 sp (høst)	Digital Painting, 5 sp (høst)	Grunnleggende programmering, 10 sp (høst)
Cinematography and Post Production 1, 10 sp (høst/vår)	Technical Direction 1, 5 sp (høst)	
	Media Project 1, 10 sp (vår)	Gamelab 2, 10 sp (vår)
Media Production, 5 sp (vår)	History of Art and Animation, 10 sp (vår)	History of Art and Animation, 10 sp (vår)
Sound 1, 5 sp (vår)		
Media Project 1, 10 sp (vår)	Compositing 1, 5 sp (vår)	Programmere 3D spill, 10 sp (vår)
Motion Graphics, 5 sp (vår)	Motion Graphics, 5 sp (vår)	
ÅR 2		
Sound 2, 5 sp (høst)	Technical Direction 2, 5 sp (høst)	Spillkultur og dannelse, 5 sp (høst)
Media Innovation, 15 sp (høst)	CG Art 2, 10 sp (høst)	CG Art 2, 10 sp (høst)
	Art 2, 5 sp (høst)	CG Animasjon 1, 5 sp (høst)
Cinematography and Postproduction 2, 5 sp (høst)	CG Animation 2, 5 sp (høst)	Game lab 3, 10 sp (høst)
Storytelling and Directing 2, 5 sp (høst)	Compositing 2, 5 sp (høst)	Game lab 4, 10 sp (vår)
Pre Production, 15 sp (vår)	Pre Production, 15 sp (vår)	
Media Project 2,15 sp (vår)	Media Project 2,15 sp (vår)	Programmere nettapplikasjoner, 5 sp (vår)
		Sound for games, 5 sp (vår)
		Spilldesign, 10 sp (vår)
ÅR 3		
Media Project 3, 30 sp (høst)	Collaborative CG Production, 30 sp (vår)	Kunstig intelligens og spill, 5 sp (høst)
		CG Animasjon 2, 5 sp eller Art 2 sp
		Forskningsmetode, 10 sp (høst)
		Game lab 5, 10 sp (høst)
Bachelor Production, 30 sp (vår)	Bachelor Production, 30 sp (vår)	Mobile network apps, 10 sp (vår)
		Game lab 6, 10 sp (vår)
		Bacheloroppgave, 10 sp (vår)

Fagmiljøet - multimediestudier

Alle ansatte som arbeider på de tre multimediestudiene er tilknyttet faggruppen for Historie, Kultur og medier hvor professor i musikkvitenskap Svein Halvard Jørgensen er faggrupeleder.

Det er til sammen 14 ansatte (13,3 årsverk) som underviser på disse tre studiene. Fire er førsteamanuenser, to er førstelektorer, sju er universitetslektorer og en er høgskolelærer. I

tillegg til disse har fakultetet en tekniker som er knyttet til studiene. Enkelte av de 14 ansatte (ca. 1 årsverk tilsammen) er knyttet opp mot IKT og læring, og har fra neste studieår undervisningsoppgaver for FLU. IKT og læringsmiljøet er i tillegg vertskap for Senter for fremragende utdanning (SFU): ExcITEd (samlet 1,2 årsverk). Førstelektor Hugo Nordseth er studieprogramansvarlig for Bachelor i spill og opplevelsesteknologi. Førstelektor Håvard Sørli er studieprogramansvarlig for Bachelor i film og TV produksjon og Bachelor i 3D art, animasjon og VFX.

I rollen som studieprogramansvarlig har de et helhetlig ansvar for å sikre kvalitet og studieprogramdesign, herunder planlegging og utvikling av fag- og studieplaner og gjennomføring av eksterne vurderingspanel. De skal gjennomføre semestervise dialogmøter med studentene på alle årstrinn, og de skal sikre at utdanningsprogrammene har høy internasjonal kvalitet. De har ansvaret for utarbeidelse av årlig studieprogramrapport, samt igangsetting av studiekvalitetshevende tiltak og oppfølging av disse (jf. KSS- vedtatt av styret i desember 2016).

Alle de tre multimedieutdanningene er høsten 2017 under reakkreditering. Det er de studieprogramansvarlige som sammen med en studieveileder, leder arbeidet med reakkrediteringen. I forbindelse med denne reakkreditering er det kommet frem at miljøet ikke er så samlet, og at det finnes et fagmiljø knyttet til Bachelor i spill og opplevelsesteknologi, et miljø knyttet til Bachelor i film og TV produksjon og et miljø knyttet til Bachelor i 3D art, animasjon og VFX. Dette på tross av en del felles emner. Alle tre bachelorprogrammene har fått sine søknader om reakkreditering i retur med flere punkter til forbedring. Ny søknad skal leveres for alle tre utdanningene innen 17. november 2017.

I reakkrediteringssøknadene beskrives det at fagmiljøet bak bachelor i Film og TV produksjon består av 5 faste ansatte som underviser på programmet, og at de benytter ca. 2,5 årsverk til dette. På bachelor i 3D art, animasjon og VFX er det 7 faste ansatte som underviser på programmet, og de benytter ca. 3,6 årsverk til dette. På bachelor i spill og opplevelsesteknologi er det 11 faste ansatte som underviser på programmet, og de benytter ca. 3,9 årsverk til dette. De fleste med forskerkompetanse/kunstnerisk førstekompetanse er tilsluttet Bachelor i spill og opplevelsesteknologi. Disse har forsknings- og utviklingstid som de kan benytte til forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid som støtter opp om studiet. Tallene er omtrentlige, siden det er usikkerhet i forhold til estimatene når det gjelder arbeidsinnsats knyttet til de enkelte programmene. Det er kun den del av stillingen som benyttes i undervisning på det aktuelle studiet, som skal telles med i oppsummeringen av fagressurser. Her kan det ikke tas med teknisk-administrative ressurser utenom en eventuell del av stilling som benyttes til instruksjon etc. av studenter.

På grunn av manglende bemanning og de ansattes innsats for å øke sin kompetanse, har fakultetet i dag betydelig innleie på bachelor i Film og TV-produksjon og bachelor i 3D art, animasjon og VFX for å møte behovene til undervisningen. Ingen av de innleide timelærere og vikarene har en ph.d-grad eller tilsvarende kunstnerisk kompetanse, og de fleste av dem har ikke mastergradsutdanning. Når kompetanseplanen starter opp for fullt, vil fakultetet ha behov for enda flere vikarer, om ikke undervisningsoppgavene reduseres.

Kompetanseplan innenfor fagmiljøet

Multimediemiljøet er det miljøet ved FSV som har lavest formell kompetanse både akademisk og/eller kunstnerisk. Deler av miljøet ønsker å gå en kunstnerisk karrierevei, mens andre deler av miljøet ønsker å gå en vitenskapelig karrierevei. Fakultetet ønsker å legge til rette for begge karriereveier. Per i dag er det en av førsteamanuensene i miljøet som arbeider for å få professorkompetanse, en har søkt om opprykk til dosent, to arbeider med å søke opprykk til førsteamanuensis (en på kunstnerisk grunnlag og en på basis av vitenskapelig aktivitet), to går på forkurs til ph.d., en er i ph.d.-løp ved NTNU, mens en går på en kunstfaglig masterutdanning. En av de øvrige ønsker å ta en ph.d. fra høsten 2018. Dette innebærer at høsten 2018 vil totalt fire ansatte i dette miljøet være ute av undervisningen på grunn av ph.d.-studier. I 2019 vil fem ansatte være i ph.d.-studier, dersom det lar seg gjøre med tanke på undervisningsforpliktelser.

Fakultetet skal i løpet av våren 2018 gjøre en kartlegging av studienes kompetansebehov. Sentrale spørsmål vil vær knyttet til om utdanningene trenger flere kunstfaglige ansatte eller mer akademisk kompetanse. Det har høy prioritet å få rekruttert flere ansatte med riktig kompetanse. Å få tak i denne kompetansen er krevende. Dette har fakultetet erfart i forbindelse med rekruttering av vikarer og timelærere på dette feltet. For at utdanningene skal ha god kvalitet er det viktig å rekruttere tilstrekkelig antall ansatte med rett type kompetanse.

Økonomi

De nevnte utdanningene har god søkning og rekrutterer godt, selv om det er stort frafall i opptaket. Utdanningene trenger imidlertid flere studenter enn mange av de øvrige studiene ved FSV for å være lønnsomme, siden de er kostnadskrevenne (mye utstyr og mye individuell undervisning og veiledning).

Dette nullopptaket på Bachelor i Film og TV-produksjon handler ikke om økonomi, men om utdanningskvalitet og behovet for å rekruttere nye stillinger og intern kompetanseheving. I inneværende studieår har fakultetet båret kostnadene til et av de nye studieprogrammene uten å ha fått resultatpenger. Resultatpenger fås, som kjent, to år i etterkant av oppstart av nye studieprogram. Fra budsjettåret 2018 vil fakultetet tilføres resultatpenger med utgangspunkt i en halvårs effekt. Når studiet har tilstrekkelig kvalitet og stort nok aktivt forskningsmiljø/aktivt kunstmiljø som støtte, anser fakultetet at bachelorprogrammet kan drives lønnsomt. Dette til tross for at fakultetet mener at utdanningene er plassert i for lav finansieringskategori (D). Fakultetet har søkt om økt kostnadskategori for utdanningene uten at dette er innfridd.

Omdømme:

Fakultetet har satset, og skal fortsatt satse på multimediestudier dersom vi klarer å oppfylle alle NOKUTs og Nord universitet sine krav til utdanningskvalitet og vitenskapelig / kunstnerisk miljø i tilknytning til utdanningene. I inneværende studieår har fakultetet fire bachelorprogram innenfor feltet multimedier. Bachelor i film og TV produksjon (to kull), Bachelor i 3D art, animasjon og VFX (to kull) og Bachelor i spill og opplevelsesteknologi (tre kull) og Bachelor i multimedieteknologi (et kull). Det siste studiet ble besluttet å fases ut for tre år siden. Totalt utgjør dette åtte kull med mellom 16 og 34 studenter i hvert kull.

Fakultetet vil i neste studieår (2018/2019) ha tre studieprogram med åtte kull i løp, selv om vi ikke tar opp studenter til Bachelor i film og TV produksjon høsten 2018: Bachelor i film og TV produksjon (to kull), Bachelor i 3D art, animasjon og VFX (tre kull) og Bachelor i spill og opplevelsesteknologi (tre kull). Dette innebærer således ingen reduksjon i antallet studenter. Men studentene fordeler seg på færre emner, og de trenger således noe mindre undervisning. Den reduserte tid til undervisning skal benyttes til å øke kompetansen til de fast ansatte i miljøet. I tillegg skal fakultetet gjøre en kartlegging av studienes kompetansebehov og rekruttere et tilstrekkelig antall ansatte. Vurderingen er at dette vil styrke omdømme, både på kort og lang sikt.

Fakulteter har erfaring fra andre studieprogram, med å ikke ha opptak på hvert år, uten at det har gått ut over rekrutteringen når studiet utlyses for opptak. Den samme erfaringen har fakultetet med nullopptak på et studieår og nytt opptak studieåret etter.

Vurderingen er at det er utdanningenes kvalitet og attraktivitet, fagmiljøets meritter og den enkelte students fortellinger som skaper et godt omdømme. Å satse på utdanningskvalitet og kompetanse vil i det lange løp være alle disse studienes beste begrunnelse for lang levetid og godt omdømme.

Innstilling:

Det anbefales at det gjøres nullopptak på Bachelor i Film og TV-produksjon studieåret 2018/2019.

Dette begrunnes i ønske å satse på de ansatte og deres kompetanseutvikling og dermed øke utdanningskvaliteten. Dette innebærer kompetanseheving hos ansatte og rekruttering av flere ansatte med tilstrekkelig og rett type kompetanse til å fortsette utviklingen av studiet. I det lange løp vil det gi enda bedre omdømme for bachelor i Film og TV-produksjon.

123/17 Bachelor i film og TV-produksjon - Konsekvensutredning av nullopptak i 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	23.11.2017	123/17

Forslag til vedtak:

Styret vedtar å ikke lyse ut studiet - Bachelor i film og TV-produksjon studieåret 2018/2019.

Møtebehandling

Roar Tromsdal fremmet et alternativt forslag til innstillingen:

Styret vedtar å lyse ut studiet - Bachelor i film og TV-produksjon studieåret 2018/2019.

Votering

Det ble votert alternativt mellom innstillingen og Roar Tromsdals forslag.

Innstillingen ble vedtatt mot to stemmer (Roar Tromsdal og Reidar Bye), som stemte for Roar Tromsdals forslag.

Vedtak

Styret vedtar å ikke lyse ut studiet - Bachelor i film og TV-produksjon studieåret 2018/2019.

Vedlegg A88

Arkivsak-dok. 18/00873-6
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Elin Anne Sommerli

Saksgang

STUDIEPORTEFØLJE FOR STUDIEÅRET 2019/2020

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar det framlagte forslag til studieportefølje for studier over 30 studiepoengs omfang for studieåret 2019/2020.
2. Styret ber rektor sørge for at fakultetene fortsetter arbeidet med samordning av studieporteføljen basert på de signaler som er gitt i styrets behandling av endelig studieportefølje for 2019/2020.
3. Styret godkjenner endring av navn på følgende studier:
  - Trafikklærer høgskolekandidatstudium endrer navn til Trafikklærer
  - Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic endrer navn til Bachelor i paramedisin
4. Følgende gradsstudier og årsstudier avsluttes når studentene har gått ut/studierett har opphørt:
  - Bachelor i økonomi og landbruk, Steinkjer
  - Bachelor, faglærerutdanning i idrett, Levanger
  - Master i undervisning og læring, Levanger
  - Bachelor i idrett, Bodø
  - Årsstudium personlig trener, Bodø
5. Følgende gradsstudier og årsstudier avsluttes ved disse studiestedene:
  - MBA, Vesterålen
  - Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, Mo i Rana
  - Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, Vesterålen
  - Bachelor i sykepleie, deltidsstudium, Bodø
  - Bachelor i sykepleie, deltidsstudium, Mo i Rana
6. Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke studier når søkertall for studieåret 2019/2020 foreligger.

Sammendrag

I denne saken presenteres forslag til institusjonens studieportefølje for studieåret 2019/2020. Det gis også en oversikt over studier som foreslås avsluttet etter at de siste studentene er uteksaminerte eller har mistet studieretten, og hvilke studier som ikke lyses ut med bakgrunn i fast syklus, svak rekruttering eller at fagmiljøet trenger tid til å gjøre endringer på programmene. Det foreslås en studieportefølje som er redusert i forhold til tidligere år, som følge av at flere studier samordnes og avslutte, samtidig som det søkes om å opprette kun 2 nye studier. Fakultetene gir også sine vurderinger om studieåret 2020/2021 og videre framover.

Bakgrunn

Foreløpig studieportefølje for studieåret 2019/2020 ble behandlet av styret i juni (sak 67/18). I ettertid har fakultetene jobbet videre med porteføljen ut fra de styringssignaler som ble gitt i vedtaket.

Styresaken viste bl.a. til NOKUTs anbefalinger etter det innledende tilsynet i 2016: «*Vår anbefaling til Nord universitet er å vektlegge faglig styrke, utvikling og konsolidering av studiesteder og studieportefølje*». Det ble i tilsynsrapporten også pekt på at Nords studieportefølje «*er stor og fremstår ikke fullt ut som samkjørt og konsolidert .... Samordning og effektivisering av den samlede studieporteføljen skal gjennomføres for å sikre en god utdanningskvalitet som er attraktiv for studentene*». I forbindelse med fakultetenes arbeid med porteføljen ble det derfor fokusert på samordning og å sikre lik kvalitet innenfor samme fagområde, uavhengig av studiested og med mest mulig effektiv ressursbruk. Noe av den samme argumentasjonen finnes også i Strukturmeldingen, der det uttrykkes forventninger til at studieporteføljen ved institusjonene i sektoren må gjennomgås for å unngå dublerende fagmiljø og sikre soliditet, samt i tildelingsbrevet for 2018 fra KD.

Styret har vedtatt i Strategi 2020 for området utdanning, at det er et strategisk mål å konsentrere studieporteføljen. Tiltak som nevnes er bl.a. at universitetet skal revidere studieporteføljen årlig og konsentrere den om gradsgivende studier med basis i forskningsaktive fagmiljø. Det heter videre at en skal konsentrere porteføljen om studier som gir kompetanse innen profilområdene med sammenhengende studieløp opp til ph.d, samarbeide med samfunns- og næringsliv for å videreutvikle porteføljen og utnytte studiestedsstrukturen for å rekruttere best mulig til studiene.

Fakultetene har gjort et godt arbeid innen strategiområdet, der det å samordne studieplaner er en del av arbeidet med konsentrasjon. Arbeidet er likevel ikke gjennomført for alle fagområder. Eksempelvis venter fortsatt fagmiljøene innen barnehagelærer, sykepleie, vernepleie og farmasi på nye nasjonale retningslinjer for bachelorutdanningene. I strategidokumentet fokuseres det også på å konsentrere studieporteføljen om studier som gir kompetanse innen profilområdene. Dette gjelder spesielt ved opprettelse av nye studier, men vil også være en del av vurderingsgrunnlaget ved den årlige revisjon av studieporteføljen.

Studieporteføljen er også underlagt klare føringer i henhold til lov og forskrifter. I forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften) stilles det krav både til studietilbudet og til fagmiljøet. Kvalitetsmeldingen nevner at det som skiller

høyere utdanning fra annen utdanning, er at den utarbeides og gis av fagmiljøer der de ansatte har forskerkompetanse og der mange er forskere selv. Med dette som bakgrunn, innebærer det også at institusjonene bør utvikle fagområder der de ikke klarer å bli tilstrekkelig gode. Fakultetene vurderer også sin studieportefølje ut fra slike hensyn. Dette har bl.a. ført til at studietilbud har blitt lagt ned eller endret.

Studietilsynsforskriften stiller også krav til fagmiljøenes kompetansenivå. Bl.a. skal det for studietilbud på masternivå, være minst 50 prosent med førstestillingskompetanse og minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse. For å tilfredsstille kravene, må fakultetene etablere utdanningene sine med utgangspunkt i sterke fagmiljøer. Arbeidet for å heve kompetansen til de ansatte, som ikke oppfyller kravene i forskriften, er også en prioritert oppgave.

Nord universitet dekker geografisk store regioner med ulike behov for arbeidskraft. Universitetet skal være regionalt forankret, og skal også spille en rolle nasjonalt. Universitetet må ivareta og sørge for samarbeid med det regionale arbeids- og næringslivet, bl.a. gjennom RSA-ene. Nord universitet skal også sørge for arbeidskraft til regionalt arbeidsliv, men dette må imidlertid ikke gå på bekostning av at utdanningene er forankret i solide fagmiljøer og holder høy kvalitet. Den sterke sammenhengen mellom hvor kandidatene utdanner seg og hvor de siden arbeider, har betydning for lokalisering av studiesteder. Vårt viktigste bidrag til verdiskapingen er å utdanne kandidater til arbeidslivet.

Sammen med de fleste andre høyere utdanningsinstitusjonene, tilbyr i dag Nord universitet fleksibel utdanning. Studiehverdagen har endret seg ved hjelp av ny teknologi, og mange av behovene for utdanning utenfor campus dekkes enten gjennom desentralisert undervisning på studiesentre, eller over nett med studiesamlinger. Undervisningsmetoder har utviklet seg og universitetet ønsker å utnytte de teknologiske mulighetene som finnes, for å kunne tilby utdanningstilbud av høy kvalitet for studenter i våre regioner. Dette er også framtidrettede tilbud, da befolkningsutviklingen framover tilsier at vi får færre ungdommer, og at behovet for livslang læring øker.

Arbeidet med studieporteføljen er også en sentral del av universitetets innsats for å sikre institusjonens faglige og økonomiske bærekraft i årene framover. Konsolidering av studieprogram betyr i praksis at studier med lav rekruttering over flere år må legges ned. Som hovedprinsipp skal det ikke tilbys studier der det er mindre enn 20 studenter, eller 20 ferdige kandidater. Studiene skal også lede fram til en grad, og bachelor- og masterprogrammene skal utformes slik at de bygger opp under ph.d.-utdanningene.

Institusjonen står likevel ofte i et krysspress mellom det å samle fagmiljøene for å sikre den faglige bærekraften, og det å kunne gi utdanningstilbud på alle studiestedene. I tillegg er det gjennom det systematiserte kvalitetsarbeidet et ønske om å holde studentene mest mulig på campus med studierelaterte aktiviteter, for å fremme læring og skape sterke og gode studiemiljø. På noen av studiestedene uten egne fagmiljø, tilbys undervisning gjennom tilreisende fagansatte, uten at dette svekker den faglige bærekraften.

I inneværende studieår, ble 13 utlysninger trukket fra opptaket, herav 3 utlysninger før søknadsfrist og 10 utlysninger etter at søknadsfristen var utløpt. Selv om det er 13

utlysninger, berører dette 9 studieprogram da det kan være valgretninger, eksempelvis på mastergrader. Trekk av studier etter søknadsfrist er svært uheldig både ut fra hensynet til søkerne og ut fra Nord's renommé og omdømme. Arbeidet med å sette opp en studieportefølje for hvert enkelt fakultet er derfor svært viktig, og må baseres på den informasjon, de erfaringer og det datagrunnlaget som er tilgjengelig.

Fakultetenes forslag til studieportefølje 2019/2020

Handelshøgskolen Nord (HHN)

Portefølje per 01.10.18: (studier med studenter i løp)

Ph.d:	1
Master (5 år):	1
Master (2 år):	3
Master (1,5 år):	5
Bachelor:	5
Høgskolekandidat:	1
Registrerte studenter:	2473

Endringer som er foreslått

Studier som ikke lyses ut i 2019/2020:

- Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikk sikkerhet, Stjørdal (opptak annet hvert år)
- MBA i økologisk økonomi, Bodø (opptak annet hvert år)
- MBA (Tromsø)
- MSc in Energi Management: International Governance and Business, Bodø

Studier som avsluttes:

- Exchange semester MSc Energy Management, Bodø
- MBA (Vesterålen)
- Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, deltid, Mo I Rana
- Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, deltid, Vesterålen

Det foreslås ingen nye studier, men det utvikles nye semesterpakker for å øke studentmobiliteten

Status

Det er per i dag ca. 160 vitenskapelig ansatte ved fakultetet fordelt på studiestedene Mo i Rana, Steinkjer, Stjørdal og Bodø. Disse innehar kompetansen til å dekke bredden i studietilbudet ved HHN. Ved mangler eller der det anses som fordelaktig med innslag av eksterne aktører, leies det inn forelesere med ønsket kompetanse. Fakultetet har fokus på at fagmiljøet tilknyttet studietilbudene skal være robuste, og HHN har i dag et relativt stabilt fagmiljø.

Handelshøgskolen har per oktober ca. 2500 studenter. Søkertallene til de fleste av fakultetets studieprogram høsten 2018 var stort sett tilfredsstillende. Fakultetet forventer å kunne øke studenttallet noe framover, da det fortsatt er kapasitet på noen studieprogram. Bachelorprogrammene har et rekrutteringspotensiale med plass til flere studenter. Store studentkull på bachelorstudiene er viktig for god rekruttering til masterstudiene, spesielt til Master of Science in Business. På de erfaringsbaserte mastergradene kunne fakultetet tatt opp flere studenter, dersom man var trygg på å ha nok veiledere til arbeidet med masteroppgavene.

Tallene for lokalt opptak ved HHN (i stor grad masterstudiene) er gode. Eksempelvis nevnes Master i beredskap og kriseledelse. Opptaket ble trukket i 2017 grunnet dårlige

tilbakemeldinger og resultater. Fakultetet satte derfor i gang et omfattende arbeid med kvaliteten på studiet, også i samarbeid med eksternt panel. Arbeidet resulterte i en svært revidert og reakkreditert studieplan. Ved nytt opptak i år var det hele 173 søkere med dette studiet som førsteprioritet. Den nye Master i regnskap og revisjon, hadde 68 førsteprioritetssøkere.

Tall fra Samordna opptak viser et noe lavere søkertrykk i år mot i fjor, da spesielt for noen av bachelorprogrammene. Dette er ikke unikt for HHN men samsvarer med den nasjonale trenden. I styresak om opptak høsten 2018 fremkommer det data som viser at karakternivået på studenter på HHN er blitt lavere de siste to årene. Dette har vi ikke analysert og vurdert på nåværende tidspunkt. Fakultetet vil arbeide målrettet med markedsføring i neste rekrutteringsperiode.

Bachelor i digital økonomi og organisasjon i Mo i Rana, et resultat av en større revidering og uten opptak i 2017, hadde i år 31 førsteprioritetssøkere til det «nye» studiet. Dette ser ikke ut til å ha gått på bekostning av antall søkere til Bachelor i økonomi og ledelse ved samme studiested.

Antall søkere til MBA-programmet på Stjørdal har økt, og det forventes en fortsatt økning de neste årene. Trafikkstudiene på Stjørdal, som er et unikt nasjonalt tilbud, rekrutter også godt.

Når det gjelder gjennomstrømning, ligger Handelshøgskolen på nivå med sammenlignbare institusjoner, også hva angår fenomenet med høyere frafall på bachelor- enn på masterprogrammene. Fakultetet har de siste årene hatt et samarbeid med Studentinord om første semester-prosjektet, et tiltak med fokus på bl.a. frafall. Undersøkelser viser at dersom studentene tidlig kommer inn i et fagsosialt fellesskap, har dette en positiv effekt på gjennomføringsgraden. Fakultetet håper å kunne se resultatet av dette arbeidet for kullene som nå er i løp. Det benyttes også obligatoriske innleveringer i mange emner, spesielt på bachelornivå, men det er også lagt inn i det nye masterstudiet i regnskap og revisjon. Her er hensikten å få studentene til å jobbe jevnt med faget, og slik sikre en faglig progresjon som hindrer frafall.

Samkjøring av studieplaner på tvers av studiestedene, har hatt høy prioritet. Der samme studieprogram tilbys på flere studiesteder, er alle studieplanene nå tilnærmet identiske. Selv om studiemodellen og de obligatoriske emnene er de samme, kan imidlertid tilbudet av valgbare emner variere noe. Prosessen har vært ressurskrevende, og også det videre arbeidet krever tett oppfølging. Kvaliteten skal være så lik som mulig på tvers av studiestedene, noe som bl.a. krever en tett dialog mellom emneansvarlig og de ulike undervisere.

På halvårslige samlinger for alle undervisere på grunnstudiene, presenteres og diskuteres ulike temaer innen studiekvalitet. Dette fungerer som møtearena for de vitenskapelig ansatte, der de koordinerer undervisningen på tvers av studiested. På sikt vil en kunne få stordriftsfordeler av å ha én studieplan å forholde seg til, og samlingene fungerer også som en arena for felles kulturbygging og samordning av rutiner, i de fusjonerte institusjonene. Felles emner på tvers av heltidsstudier fungerer godt. Ut fra erfaring, vil felles emner på tvers av heltids- og deltidsstudieprogram måtte justeres noe med tilpassede tilbud.

Det brukes også mye ressurser på kompetanseheving, med to formaliserte løp. Ett for førstekompetanse (førstelektor) og ett for toppkompetanse (professor eller dosent). Vitenskapelig ansatte som deltar i kompetanseløp, fritas for deler av undervisningen. Dette kan gi utfordringer med å skaffe komplementær, ofte ekstern, kompetanse i en overgangsperiode.

Studier som krever spesiell oppmerksomhet framover:

Bachelor i eiendomsmegling er sårbar når det gjelder fagmiljø, og det er en utfordring å få ansatt et tilstrekkelig antall førstestillingskompetente, også etter flere utlysninger. Det finnes svært få fagpersoner nasjonalt innen feltet. Hva man velger å definere som de sentrale delene av studiet, kan variere, men uavhengig av definisjon er det vanskelig å tilfredstille Studietilsyns forskriften på punktene som omhandler krav til fagmiljø. Forskningsmiljøet innen feltet er derfor heller ikke stort ved HHN. Studieprogrammet er sårbart også i forhold til et skiftende eiendomsmarked, noe som påvirker rekrutteringen. I høst er det tatt opp 13 studenter, og kun 8 av disse har vist noen aktivitet. Fakultetet følger utviklingen tett, og vil vurdere dette studiet framover i forhold til videre opptak.

Fakultetets studieportefølje

Fakultetets prioritering er gradsgivende program med mulighet for gjennomgående løp opp til ph.d. Porteføljen som meldes inn for studieåret 2019/2020 gjenspeiler fakultetets strategi og kompetanseområde, og er også i tråd med føringene gitt fra universitetsstyret. For fullstendig porteføljeoversikt vises det til den vedlagte tabell. Studieporteføljen ved HHN for studieåret 2019/20 har ingen store endringer sammenlignet med inneværende års portefølje. Fakultetets bachelor- og masterprogram videreføres. Det samme gjelder stort sett årsstudier og mindre enheter. Endringene gjelder hovedsakelig på hvilke studiesteder programmene tilbys, program som kun tilbys med en syklus på annet hvert år og noen justeringer av antall studieplasser.

Nye studier

Handelshøgskolen planlegger ingen nye gradsstudier for studieåret 2019/20, men har satt sammen en ny engelskspråklig semesterpakke på masternivå: Digitalization and innovation. Denne består av emner som allerede er en del av MSc Business, og skal fortrinnsvis brukes til innreisende studenter på masternivå.

Handelshøgskolen er i dialog med Fakultet for biovitenskap og akvakultur om overtagelse av Bachelor i internasjonal markedsføring. En slik overtagelse vil få økonomiske konsekvenser for begge fakultet og dette vil avklares før en overføring formaliseres. HHN anser studieprogrammet som et relevant tilskudd til fakultetets portefølje, og er i utgangspunktet positiv til overtagelsen. Det er et mål at studieprogrammet vil bli overført til HHN med effekt fra 01.08.2019.

Fakultetet arbeider med å opprette en ny internasjonal mastergrad, men denne er ennå ikke klar for opptak høsten 2019. Samtidig avsluttes opptaket til MSc in Energy Management: International Governance and Business. Den nye graden planlegges med første opptak høsten 2020 og skal ha høy grad av internasjonalisering med gode utvekslingsmuligheter for studentene.

Studier som ikke skal lyses ut for studieåret 2019/2020

Følgende studieprogram vil ikke ha opptak høsten 2019:

- Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet, Stjørdal (opptak annet hvert år)
- MBA i økologisk økonomi, Bodø (opptak annet hvert år)
- MBA (Tromsø)
- MSc in Energy Management: International Governance and Business

Det planlegges ikke opptak til MBA i Tromsø høsten 2019. HHN har valgt å konsentrere MBA-tilbudet til Bodø, Stjørdal og Mo i Rana, noe som innebærer at det i første omgang ikke planlegges opptak i Tromsø.

Fakultetet velger å ikke lyse ut MSc in Energy Management: International Governance and Business høsten 2019. Programmet har hatt svært lav rekruttering de siste årene, med kull på mindre enn ti studenter. Det har vært et samarbeid om utveksling med MGIMO i Moskva (Russland) som del av studieprogrammet. Dette samarbeidet planlegges videreført i det tidligere omtalte nye internasjonale studieprogrammet med oppstart høsten 2020, og ved opprettholdelse av tilbudet om semesterpakke.

Endringer av navn på studieprogram

Følgende studieprogram endrer navn (nytt navn gitt med forklaring på endring):

- Trafikk lærer – ordet «høgskolekandidatstudium» er fjernet, da dette sjelden benyttes. I tillegg endres navn på 4 semesterpakker. Dette er:
  - Public Sector Economy - semester package. Semester package er lagt til for å synliggjøre hvilket studietilbud dette er
  - Business and Governance in the Arctic – semester package. Navnet er justert noe for å bedre gjenspeile det faktiske innholdet
  - Business – semester package. Dette endrer navn fra Semester package International Entrepreneurship and Management. Tilbudet av engelske emner er blitt større i denne semesterpakken, slik at navnet må endres til noe mer generelt og dekkende for hele tilbudet
  - International Marketing and Business Strategy - semester package. Navnet er justert ved at "semester package" er flyttet bakerst i navnet

Studier som ønskes avsluttet når studentene har gått ut/studierett har opphørt

Følgende studietilbud avsluttes:

- Exchange semester MSc Energy Management (Bodø)
- MBA (Vesterålen)
- Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, deltid (Mo i Rana)
- Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, deltid (Vesterålen)

Semesterpakken «Exchange semester MSc Energy Management», utgjøres av andre semester i MSc in Energy Management: International Governance and Business. Innholdet i dette semesteret vil framover være identisk med innholdet i semesterpakken «Business and Governance in the Arctic». Det er dermed ikke behov for to slike enheter framover. De som ønsker dette faglige innholdet, kan søke til sistnevnte semesterpakke.

Høsten 2015 ble det, som en prøvetiltak, satt i gang et studietilbud på MBA i Vesterålen. Ved det ene opptaket ble det sendt ut tilbud til alle de 39 søkerne som var kvalifiserte for studiet. Samtlige søkere takket ja. Kullet avsluttet sin grad våren 2018, noe som også 13 av studentene gjorde. Det gjenstår nå fire studenter som er forsinket. De øvrige 22 er falt fra studieprogrammet. I beste fall vil da 17 studenter av de 39 som ble tatt opp, ha gjennomført studiet. Det gir et frafall på 56 %. Det ble lyst ut nytt opptak på studiet i Vesterålen for høsten 2017. Det var da 31 kvalifiserte søkere. Med de tallene man på det tidspunktet hadde for frafall i programmet, ble det besluttet å trekke opptaket.

Når det gjelder MBA-studiene, har fakultetet valgt å konsentrere tilbudet til Bodø, Stjørdal og Mo i Rana (MBA i teknologiledelse). HHN har ingen ansatte med tilhørighet til Vesterålen. Fakultetets erfaring er at når samme program tilbys på flere studiesteder, blir det utfordrende å holde samme kvalitet overalt og få tilstrekkelig god rekruttering. En regner med å nå samme studentgruppe med det tilsvarende samlingsbaserte tilbudet i Bodø. HHN må vurdere egne studietilbud opp mot hverandre, da fakultetet kan ikke tilby samme program for nært geografisk, eller bruke mye ressurser på studietilbud som kan ivaretas på nærliggende studiesteder med mindre ressursinnsats. I tillegg kommer kvalitetsaspektet, som er en viktig faktor i vurderingen av studietilbudene, der fakultetet sjekker at alle studieprogram oppfyller krav i lover og forskrifter.

Økonomi, markedsføring og ledelse er et deltids årsstudium som fungerer som etter- og videreutdanning, og tilbys fast i Bodø. Dette har tidligere vært tilbudt i Vesterålen og Mo i Rana med alternerende opptak annet hvert år. På dette studieprogrammet har fakultetet over lengre tid hatt utfordringer både med kvaliteten, og i forhold til undervisningsressurser. Det har vært mye ekstern innleie av undervisere på programmet, og evalueringene viser at spesielt siste halvdel av studiet ikke har samsvart med studentenes forventninger. Fakultetet har hatt problemer med å sikre en helhet i programmet, når så mange eksterne undervisere hentes inn til undervisning. Det er ikke nødvendigvis nivået til foreleseren som er problemet, men personens manglende tilhørighet til fakultetet og inkludering i felles kvalitetsarbeid. Eksterne benyttes også ofte kun kortere perioder, som gjør at erfaringer fra forrige kull ikke videreføres på samme måte som ved faste forelesere per emne.

Begge tilbudene har hatt høy strykprosent og høyt frafall. Av 45 studenter i Vesterålen på kullet som ble tatt opp høsten 2014 har 20 fullført, på kullet på 40 studenter i 2015 har 9 fullført og på kullet på 40 studenter i 2016 har 5 studenter fullført. I Mo i Rana var det 40 studenter på kullet som startet studiet i 2014. Av disse har 16 fullført og på kullet i 2015 med 31 studenter, har 11 fullført. I 2016 ble det ikke tatt opp studenter.

Fakultetet endrer nå studieplanen for MBA, og velger å tilby programmet kun i Bodø og på Stjørdal, hvor sistnevnte studiested er nytt. Slik regner man med å ha en god nok geografisk avstand mellom tilbudene til å kunne nå en stor studentgruppe uten å konkurrere med seg selv. Som nevnt har fakultetet ikke noe fagmiljø i Vesterålen, og på Mo skal to bachelorgrader (inkludert et årsstudium) og et MBA-program ivaretas. Begrunnelsen for denne omleggingen er tilsvarende som for MBA i Vesterålen.

Internasjonalisering og internasjonale studier

HHN har i 2019/20-porteføljen følgende engelskspråklige studietilbud:

- Master of Science in Business. Dette er en vitenskapelig mastergrad som i sin helhet undervises på engelsk.
- Dobbeltgrad (mastergrad) i samarbeid med KNU, Ukraina
- to semesterpakker på bachelornivå (International Marketing and Business Strategy og Business)
- tre semesterpakker på masternivå (Digitalization and Innovation, Public Sector Economy og Business and Governance in the Arctic)

Semesterpakkene à 30 stp er til dels satt sammen av emner som inngår i gradsprogram ved Handelshøgskolen.

HHN har et stort potensiale for å kunne samarbeide med tilsvarende institusjoner i utlandet, og det er allerede lagt til rette for et utvekslingssemester i mange av studieplanene, som f.eks. MSc og i ny studieplan for Master i beredskap og kriseledelse.

Handelshøgskolen samarbeider i dag med KNU (Ukraina) om en dobbelgrad, og i dialog med et universitet i Nürnberg (Tyskland) om det samme. Samarbeidet HHN i dag har med MGIMO (Russland) skal inkluderes i den nye internasjonale mastergraden, og samarbeidet med KNU (Ukraina) planlegges også overført til denne nye graden. Studieprogrammet skal blant annet ha et sterkt internasjonalt fokus, med gode utvekslingsmuligheter, og har planlagt det første opptaket høsten 2020.

Tanker rundt studieåret 2020/2021:

HHN har ryddet kraftig i porteføljen etter fusjonen, og har derfor ikke planer om å legge ned mange gradsprogram de neste årene. Fakultetet ser derimot at det er nødvendig å vurdere ved hvilke studiesteder fakultetet har kapasitet å tilby hvilke studieprogram.

Den siste tiden har det blitt gjort omfattende endringer i flere av studieprogrammene; samkjøring av studieplaner for program som tilbys på flere studiesteder, omlegging og modernisering av Bachelor i digital økonomi og organisasjon og av Master i beredskap og kriseledelse. Til opptaket i inneværende studieår ble også studieplanen for MSc in Business revidert. Da mange studieprogram har gjennomgått en revidering de siste par årene, kommer derfor fakultetet til å ha fokus på implementering av endringene. Noen flere revideringer vil nok kunne forekomme, eksempelvis for MBA-programmene, men i hovedsak ønsker fakultetet å ha bred fokus på kvalitetssikring av eksisterende studieplaner i arbeidet framover.

Avinor ønsker at Nord universitet skal etablere et samlingsbasert bachelorprogram som vil være attraktivt for ansatte i luftfartsnæringen. Denne saken følges opp av HHN, der det i første omgang skal avklares hvilke behov og ønsker næringen har og hva fakultetet kan tilby på kort og på lengre sikt, dersom det skulle vise seg å være marked for et slikt studieprogram. Det er i løpet av 2018 vært avholdt noen møter, og man ser i første omgang på muligheten for et samlingsbasert årsstudium.

Arbeidet med internasjonalisering kommer også til å fortsette i 2020/21. I tillegg ser HHN at det er nødvendig å bli bedre på digitalisering. Blant annet har fakultetet ambisjoner om at

den den nye masteren i regnskap og revisjon skal ha høyt fokus på dette. Også i flere av de andre studieprogrammene implementeres dette i studieplanen.

Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA)

Portefølje per 01.10.18 (studier med studenter i løp):

Ph.d:	1
Master (2 år):	1
Bachelor:	9
Årsstudier:	3
Kortere studier (30 stp eller mindre)	5
Registrerte studenter:	952

Endringer som er foreslått

Studier som avsluttes:

- Bachelor I økonomi og landbruk, Steinkjer

Nye studier:

- Nordisk master I bærekraftig utnyttelse og produksjon av marine ressurser (MAR-BIO), Bodø
- Overføring av bachelor i internasjonal markedsføring til HHN

Status

Studieporteføljen ved fakultetet inneholder ingen større endringer sammenlignet med sak om foreløpig studieportefølje. Fakultet for biovitenskap og akvakultur utdanner kandidater innenfor det «blå-grønne» feltet med relevans både for academia, det private næringsliv og offentlig forvaltning. FBAs portefølje inneholder både disiplinutdanninger (Animal Science, Biologi, Biovitenskap) og profesjonsutdanninger (Dyrepleie, Havbruksdrift og ledelse, Husdyrfag, Internasjonal markedsføring, Utmarks-/Naturforvaltning). Porteføljen inkluderer studieprogram på norsk og engelsk, samt en 3-årig joint bachelorgrad i Animal Science sammen med University of Veterinary Medicine and Pharmacy (UVMP), Kosice, Slovakia.

Fakultetet har et nært forhold til samfunns- og arbeidsliv, da spesielt havbruksnæringen, der en tilbyr etter- og videreutdanningstilbud som er finansiert av næringen selv. FBA har også ansvaret for en doktorgrad i akvatisk biovitenskap. Studieprogrammene støttes av de fire forskningsgruppene og deres FoU-aktiviteter, ingeniører og fakultetets studieadministrasjon.

FBA har de senere år arbeidet kontinuerlig med konsolidering og samordning av studieporteføljen. Dette har resultert i både avvikling og sammenslåing av studieprogram. Eksempelvis er det ingen årsstudier ved studiested Bodø fra 2018, og ved studiested Steinkjer er flere studier slått sammen eller lagt ned.

FBA har hatt en sterk utvikling av fagstab og infrastruktur. Fakultetets fagkompetanse er knyttet til det biologiske fagområdet. Førstestillings- og professorandelen er relativt høy. I forskningsporteføljen inngår blant annet prosjekter finansiert gjennom FRIPRO (Norges Forskningsråd) og ERC Consolidator Grants (Europeisk forskningsråd). Som ved universitetet ellers, er den formelle utdanningskompetansen lite formalisert.

Fakultetets studieprogram tilbys ved studiestedene Bodø og Steinkjer. I tillegg til de felles arealer og støttefunksjoner (undervisningsrom, laboratorier, bibliotek etc.) ved universitetet, skiller FBA seg ut med følgende infrastruktur:

- Forskningsstasjon i Mørkvedbukta med fasiliteter for et bredt spekter av akvatisk forskning.
- Genomikkplattform som har gjort Nord universitet til en av de fremste aktørene på genomikk-feltet i Norge.
- Kompetente ingeniører som støtter undervisnings- og forskningsaktivitetene.
- Tilgang til husdyr og landbruksinfrastruktur.
- På Steinkjer er det en sterk tradisjon for å bruke naturen i nærområdet som undervisnings- og læringsarena.

Studier som krever spesiell oppmerksomhet framover:

Samarbeidsgraden Joint Bachelor Degree in Animal Science med UVMP i Slovakia har siden oppstarten vært en suksess, med mange og gode søkere som har vært motiverte og hatt høy fullføringsgrad. Studiet har også bidratt positivt til FBA ved at samarbeidet med UVMP har tilført FBA en internasjonal profil. I 2017 var det imidlertid markant færre som takket ja til studie plass, med den konsekvens at dette kullet nå har ledige studie plasser. Til opptaket i inneværende studieår var søkertallet og inntakskvaliteten tilbake til tall fra tidligere år. Studiet har imidlertid et større potensiale, og fakultetet ønsker å se på tiltak i markedsføringen av studiet. Dette kan være utlysning i Norden eller et navnebytte.

Søkertallsutviklingen

FBA har hatt en 300 % økning i søkertallet gjennom Samordna opptak de siste fem årene. Årsakene til økningen er trolig knyttet til en kombinasjon av nedgang i oljesektoren sammen med et større samfunnsengasjement og interesse for bærekraft, miljø og utnyttelse av havets ressurser. Dette har gitt en økning til studiene innenfor havbruksdrift og ledelse, biologi, og naturforvaltning. Fakultetet har i tillegg startet opp studiet Bachelor i dyrepleie, som har vist seg å være svært populært (til opptaket høst 2018 var det 297 førsteprioritets søkere til de 32 studie plassene). Søkertallet til Bachelor i havbruksdrift og ledelse har økt med 400 % på fem år. Til tross for at det er små tall vi snakker om, er det en reell økning. Utdanningen gir god kompetanse til en næring som nå stiller slike krav. Den gir også gode karrieremuligheter og lønnsbetingelser, og har et godt renommé.

Parallelt med økning i antall søkere, har FBA også økt antall studie plasser ved fakultetet. Studenttallet har økt med 142% på 4 år. Fakultetet kunne tatt opp flere studenter, men laboratoriene har for liten kapasitet. I tillegg er bemanningen som benyttes til oppfølging (f.eks. bacheloroppgaver, laboratorierapporter og andre vurderinger) ikke dimensjonert for flere studenter. Ut fra statistikk fra fakultetet, viser det seg at de studiene som uteksaminerer flest studenter og har høyest gjennomføringsgrad på normert tid, er Animal Science og Husdyrfag- velferd og produksjon.

Fakultetet ser i hovedsak to hovedutfordringer knyttet til videre vekst. Som tidligere nevnt er det ressurser til oppfølging av studentene, bl.a. i forhold til studentaktive læringsformer som feltarbeid, bachelor-/masteroppgaver, retting av rapporter etc. En annen utfordring er den fysiske kapasiteten til laboratorie-undervisning. I dag må studentene gå på skift for å utføre obligatoriske laboratorieøvelser fordi det ikke er plass til alle studentene i rommet.

Ut fra de nevnte utfordringer har fakultetet sett seg nødt til å gjøre en mindre reduksjon i studie plassene på noen studier med 3-4 studie plasser per program for laboratoriekrevende

studier. De nye tallene framkommer i tabellen. Som en tredje utfordring må det også skapes forutsetninger for at flere studenter fullfører på normert tid. FBA har etablert en null-visjon for frafall, og jobber systematisk med å øke gjennomstrømningen av studenter.

Studieportefølje for 2019/2020

Fakultetet har fokus på å styrke eksisterende studieportefølje, og arbeider for å rette porteføljen inn mot studier som rekrutterer til egne master- og doktorgradsprogram. På den måten ønsker FBA å konsentrere ressursene for å forbedre kvalitet og gjennomstrømning i eksisterende studieprogram, samt å frigjøre mer tid til forskning. For detaljer i studieporteføljen vises det til vedlagte tabell. Fakultetet ønsker å lyse ut alle studier i porteføljen til opptaket høsten 2019.

Noen årsstudier er utlyst med færre enn 20 studieplasser, men dette skyldes at de er en del av et bachelorprogram, og kommer i tillegg til søkere til bachelorprogrammet.

Nye studier

Høsten 2019 ønsker fakultetet, i samarbeid med tre andre institusjoner, å starte opp et nytt studieprogram, Nordisk master i bærekraftig utnyttelse og produksjon av marine ressurser (MAR-BIO). (Jfr. egen styresak om opprettelse av nye studier.) Masterprogrammet har også en internasjonal dimensjon. Det er satt av 5 studieplasser ved hver institusjon, til sammen 20 studieplasser.

Studier som ønskes avsluttet når studentene har gått ut/studierett har opphørt

Bachelor i økonomi og landbruk foreslås lagt ned etter at (første og) siste student har fullført studiet. Dette studiet ble opprettet i 2015/2016, og de første studentene startet høsten 2016. Studiet består i all hovedsak av emner fra bachelor i økonomi og ledelse, samt emner fra Bachelor i husdyrfag, velferd og produksjon. Studiet kvalifiserer ikke for opptak til FBA's mastergrad. Imidlertid kan de oppfylle opptakskravene til Master of Science in Business, f.eks. ved HHN.

Studiet har relativt lav økonomisk risiko med gjenbruk av emner som inngår i andre studieprogram. Samtidig er det ventet at Innovasjonscampus Steinkjer vil tilføre og tiltrekke seg forskerkompetanse innen fagområder som er sentrale i studiet. Studiet passer også strategisk inn i den blå - grønne profilen til universitetet, og arbeidsmarkedet etterspør den type kompetanse som studiet gir.

Ved utløpet av søknadsfristen for studieåret 2016/17, hadde studiet kun ti førsteprioritetssøkere. Av de ni studentene som startet høsten 2017, er det nå én igjen. Ved opptaket 2017/2018 ble studiet trukket grunnet få søkere. For studieåret 2018/19 ble studiet «lagt på is» på grunn av lave søker- og studenttall og fakultetets strategiske prioriteringer. Det finnes gode argumenter for å videreføre studiet og for at det tar tid å bygge opp interessen rundt et studium. Fakultetet ser det likevel ikke som tilrådelig å fortsette studiet, ettersom den reelle interessen i målgruppen har vist seg å være veldig lav.

Internasjonalisering og internasjonale studier

FBA har i 2019/20-porteføljen følgende engelskspråklige studietilbud:

- Ph.d i akvakultur

- 2 masterstudier (Master i biovitenskap og ny Master i bærekraftig utvikling og produksjon av marine ressurser)
- To bachelorprogram (Bachelor i biologi og Joint bachelor Degree in Animal Science)
- Tre semesterpakker på bachelornivå (Ecology and Arctic Marine Biology, Molecular Biosciences og Aquaculture and Marine Biosciences)

I tillegg har FBA flere enkeltemner/kurs tilgjengelige for innreisende studenter både i høst- og vårsemesteret. FBA er et fakultet med et stort internasjonalt innslag. Mange i fagstaben, spesielt ved studiested Bodø, kommer fra andre land, og engelsk er benyttet som arbeidsspråk i store deler av fakultetets virksomhet.

Tanker rundt studieåret 2020/2021 og videre framover

Bachelorprogrammet i internasjonal markedsføring ble søkt reakkreditert i 2017. Da søknaden ble behandlet i Utdanningsutvalget (UU) anbefalte UU rektor å reakkreditere studiet under forutsetning om at det «*innen oppstart av kullet høst 2019 (...) gjøres tiltak som eventuelt inkluderer organisering av studieprogrammet, som sikrer at kravene til førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av programmet imøtekommes*». Spørsmålet ble dermed om studiet skulle legges til HHN eller FBA.

Det pågår nå en dialog med HHN omkring organiseringen av dette studiet. En overtagelse vil få økonomiske og praktiske konsekvenser for begge fakultet, og dette vil avklares før en overføring formaliseres. Det er et mål at studiet blir overført til HHN innen august 2019.

Høsten 2018 ble det opprettet en fjerde spesialisering på masterstudiet i biovitenskap, terrestrisk økologi og naturforvaltning. Masterstudiet har nå spesialiseringer som korresponderer med de fire forskergruppene ved fakultetet. Dette tilbudet er lagt til Steinkjer. Framover vil det være naturlig å se for seg en femte spesialisering innen husdyrfag, der det nå kun er utdanning på bachelornivå. For å få det til, må en del forutsetninger være oppfylt. For det første må infrastruktur i form av undervisningslokaler og laboratorier være operative, og for det andre må veilederkapasiteten og førstestillingskompetansen innen fagområdet bygges opp.

Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)

Portefølje per 01.10.18 (studier med studenter i løp):

Ph.d:	1 (sammen med FSH)
Master (5 år)	5 (inkl. samisk)
Master (2 år):	6
Bachelor:	9
Årsstudier:	10
Kortere studier (30 stp eller mindre)	38
Registrerte studenter:	3433

Endringer som er foreslått

Studier som ikke lyses ut i 2019/2020:

- Barnehagelærerutdanning, deltid, Levanger
- Barnehagelærerutdanning, deltid, Vesterålen
- Master i idrett og lederprofesjon, Bodø
- Master i profesjonsretta pedagogikk, Nesna
- Master i profesjonsretta naturfag, Nesna

- Årsstudium i idrett, Nesna
- Årsstudium i visuelle kunsthøgskole, Bodø

Studier som avsluttes:

- Bachelor, faglærerutdanning i idrett, Levanger
- Master i undervisning og læring, Levanger
- Bachelor i idrett, Bodø
- Årsstudium Personlig trener, Bodø

Nye studier:

Ingen nye studier, men tidligere vedtatte studium Bachelor i trening og treningsledelse, Bodø, søkes nå akkreditert. I tillegg vil første studieår bli eget Årsstudium i trening. Master i Borderologi vil nå bli lyst ut etter et lengre opphold.

Status

Fakultet for lærer utdanning og kunst og kulturfag er det største fakultetet ved Nord universitet. Profilmrådet Velferd, helse og oppvekst går rett inn i kjernen av fakultetets studieportefølje, mens Blå og grønn vekst og Innovasjon og entreprenørskap også er sentrale momenter i porteføljen. Fakultetet tilbyr primært undervisning ved studiestedene Bodø, Levanger og Nesna, i tillegg til desentralisert undervisning på flere andre steder.

De fleste studieprogrammene som tilbys ved FLU inneholder en eller flere praksisperioder. Fakultetet bruker store ressurser på å legge til rette for praksisperiodene og på gjennomføringen. Dette dreier seg om flere årsverk. Stort sett går arbeidet greit, men det kan særlig være krevende å skaffe tilstrekkelig med praksisplasser for mastergraden innen tilpasset opplæring og logopedi. Når det gjelder kompetanseutvikling, har fakultetet en god framdrift. Dette vil fortsatt være et høyt prioritert område, da andelen ansatte med førstestillings- og toppkompetanse må økes.

FLU tilbyr utdanning til yrker det er stor etterspørsel etter, men rekrutteringen til disse utdanningene, spesielt grunnskolelærerutdanningene, er svært utfordrende. Det er et pågående prosjekt på dette området for Nordland fylke, som framover også vil omfatte de nordlige delene av Trøndelag.

Fakultetet har en tett dialog med lokale barnehager, skoler og skolemyndigheter i utviklingsarbeidet. Disse representerer også det arbeidslivet kandidatene skal ut i. Samfunnsaspektet blir dermed godt ivaretatt. Det er også åpnet flere universitetsskoler, og planleggingen innen partnerskapet fungerer godt. I den nærmeste tiden vil fakultetet, i tillegg til det offentlige partnerskapet, gå inn i en tettere dialog med privat sektor. Slik håper en å kunne bidra i forhold til de ulike sektorens behov for videre- og etterutdanning, i større grad enn i dag

Internt i fakultetet vil man fortsette samordningen av studier på tvers av studiesteder, og utnytte kompetansen fra alle studiestedene til å utvikle studier på områder der det eksisterer et regionalt og samfunnsmessig behov.

Studier som krever spesiell oppmerksomhet framover

Master i praktisk kunnskap har de senere år hatt problemer med å fylle studieplassene. Dette studiet, som også er ett av de masterstudiene som rekrutterer til doktorgraden, vil bli fulgt nøye framover. Det vil spesielt bli sett på en mulig omorganisering av denne mastergraden. Bachelorprogrammet i engelsk strever også med rekrutteringen samt et stort

frafall fra første til tredje studieår. Fakultetet har som mål å se på hvordan studiet bør organiseres for å hindre frafall og holde på studentene. Det lave studenttallet på GLU 1-7 speiler en nasjonal trend. Det er etablert et eget prosjekt for å få opp rekrutteringen, og sammen med gode betingelser for ferdige kandidater, håper en på god søknad til neste studieår.

Studieportefølje 2019/2020

Studieporteføljen har stor betydning for fakultetets økonomiske handlingsrom. En ser at god inntjening også vil påvirke fakultetets frihet til faglige satsinger. I tillegg skal FLUs studieportefølje være relevant, attraktiv og bærekraftig både økonomisk og faglig. I arbeidet med endelig studieportefølje har det vært et mål at fakultetet ikke skal ha konkurrerende program. Men i noen tilfeller, f.eks. innen idrett, kan det imidlertid være tilstrekkelig mange gode søkere til at det er grunnlag for flere komplementære program, der noe av det faglige innholdet er felles.

I sak om foreløpig studieportefølje vektla styret at eksisterende studieprogram skal gås igjennom med tanke på samordning. Dette for å sikre god utnyttelse av faglige ressurser på tvers av studiesteder og fagmiljø. Fakultet ser det som svært krevende, både økonomisk og faglig, å starte opp studieprogram på studiesteder der det i utgangspunktet ikke er et tilstrekkelig tungt fagmiljø. Dette vil også gå på tvers av de krav til studietilbud og fagmiljø som framgår av Studietilsynsforskriften. Det langsiktige og bærekraftige grepet til FLU er derfor å prioritere en styrking av kompetansen på alle de tre studiesteder hvor FLU er lokalisert.

Master grunnskolelærerutdanning (GLU) er under implementering ved alle tre studiesteder, der man i Bodø tok opp studenter til disse mastergradene et år før de andre. Studieplanene er samordnet. Samtidig fases den 4-årige lærerutdanningen ut. Siste heltidskull vil være ferdig våren 2020 og siste deltidskull vil avslutte i 2021. Overgangen fra 4- til 5-årige lærerutdanninger ved Nord universitet, fører til at det våren 2021 vil uteksamineres svært få ferdige grunnskolelærere. Sør- og lulesamisk master i grunnskolelærerutdanning ble lyst ut høsten 2018 og har nå startet opp med totalt 5 studenter. Fakultetet ønsker et opptak også høsten 2019, før man går over til opptak annethvert år.

Barnehagelærerutdanningene samordner sine studieplaner fra høsten 2019. De nye nasjonale retningslinjene er per dags dato ikke vedtatt, men signaler fra høringsrunden ivaretas i arbeidet med planverket. Utvikling av nye felles studieplaner har pågått gjennom et bredt faglig samarbeid mellom de ulike studiestedene. Utdanningen er nå organisert i seks kunnskapsområder, der fem er lagt til de to første årene. Dette gir rom for fordypning og mulig utvekslingsperiode i femte semester.

Innenfor kroppsøving og idrett vil det også skje en samordning. Det nye studieprogrammet Bachelor i trening (Bodø) som også inkluderer årsstudiet Personlig trener, vil erstatte Bachelor idrett, årsstudium idrett og det gamle årsstudiet i Personlig trener, som alle går i Bodø.

Faggruppen for musikkstudiene ser nå nærmere på hvordan man kan bedre rekrutteringen til disse studiene.

Master i tilpasset opplæring har svært stor søkning både i Bodø og Levanger, og studieprogrammet opprettholdes derfor med samme antall studieplasser som tidligere.

Nye studier

Bachelor i trening (etablert under navnet Trening og treningsledelse) med studiested Bodø, ble godkjent opprettet høsten 2017. Studiet søkes akkreditert høsten 2018, nå under navnet Bachelor i trening og treningsledelse. Det er overfor gjort rede for de studieprogram denne bachelorgraden vil erstatte. Første studieår ønskes også å kunne tilbys som eget årsstudium. Dette vil erstatte Årsstudium i idrett og Årsstudium i personlig trener i Bodø. Dette søkes nå opprettet som Årsstudium i trening.

Studier som ikke skal lyses ut for studieåret 2019/2020

- Barnehagelærerutdanning, deltid (Levanger). Rullerer – neste opptak 2021
- Barnehagelærerutdanning, deltid (Vesterålen). Rullerer – neste opptak 2020
- Master i idrett og lederprofesjon (Bodø). Dette har vært et «sovende» studium i flere år som ikke har hatt aktive studenter. Vil bli vurdert i forbindelse med samkjøring av andre mastergrader ved fakultetet
- Master i profesjonsretta pedagogikk (Nesna). Utvikles mot mastergradene i grunnskolelærer og Master barnehageprofesjon
- Master i profesjonsretta naturfag (Nesna). Utvikles mot mastergradene i grunnskolelærer
- Årsstudium i idrett (Nesna). Har hatt nullopptak i to år. Vurderes lagt ned. Foreløpig ikke opptak
- Årsstudium i visuelle kunsthøgskole (Bodø). Vurderer oppstart igjen i 2020/2021.

Studier som ønskes avsluttet når studentene har gått ut/studierett har opphørt

- Bachelor, faglærerutdanning i idrett (Levanger)
- Master i undervisning og læring (Levanger)
- Bachelor i idrett (Bodø)
- Årsstudium Personlig trener (Bodø)

Bachelor faglærerutdanning i idrett i Levanger erstattes av lektorutdanning i kroppsøving og idrett.

Master i undervisning og læring i Levanger utvikles som en del av Masterstudiene i grunnskolelærer. Dette studiet har aldri hatt opptak.

Bachelor i idrett og årsstudium i idrett erstattes av Bachelor i trening. Årsstudium Personlig trener går inn som del av bachelorgraden forutsatt akkreditering og vil få nytt innhold.

Internasjonalisering og internasjonale studier

For studieåret 2019/2020 tilbys følgende engelskspråklige studier:

- Master i borderologi (joint degree med Murmansk Arctic State University)
- Bachelor i engelsk
- Årsstudium BirdID Western palearctic
- Fire semesterpakker (Adventure Knowledge, Extreme environment, Nordic and International Perspectives on Teaching and Learning og Northern Exposure)

Fakultetet tilbyr også enkeltemner enkeltemner ved studiestedene Bodø, Nesna og Levanger, som også er åpne for internasjonale studenter.

Internasjonalisering er et av fakultetets satsingsområder, både når det gjelder utveksling av studenter og for at ansatte skal få delta aktivt i internasjonalt forskningssamarbeid og relevante nettverk. For alle bachelor- og masterstudenter legges det til rette for et utvekslingssemester i studieplanene. Ansatte kan søke om å få dra på utveksling til en av fakultetets samarbeidspartnere, eller på språkkurs til et universitet eller en anerkjent språkskole.

Vurderinger rundt studieåret 2020/2021 og framover i tid

Det vil bli arbeidet med en etableringssøknad og akkreditering av ny mastergrad i Lulesamisk språk i løpet av 2019. Begrunnelsen er å styrke dette utrydningstruede språket og ivareta det nasjonale ansvaret.

Når det gjelder barnehagelærerstudiet, ønsker fakultetet å utvikle et studium på masternivå også for denne utdanningen. Her vil man kunne bygge på det utviklingsarbeid som er gjennomført i forbindelse med masterstudiet i profesjonsretta pedagogikk.

Et annet studium som planlegges ved fakultetet er en bachelor i natur- og kulturbasert reiseliv. Dette er en foreløpig arbeidstitel. Studietilbudet skal være en tverrfakultær bachelorutdanning i samarbeid med Handelshøgskolen. Her kan man nytte deler av eksisterende tilbud, og en får utnyttet den fagkompetansen universitetet har. Samtidig oppnås en synergieffekt i et nytt og spennende arbeidsfelt som det er et behov for å utvikle i regionen.

Nord universitet har et ansvar for å utdanne gode profesjonsutøvere som kan gå inn i jobber på flere aktuelle områder. Nå som de nye utdanningene Master i grunnskolelærerutdanning for sør- og lulesamisk er implementert, er det naturlig å se på en utvidelse av tilbudet retta mot barnehagelærerutdanningen med en egen variant innen sør- og lulesamisk språk.

Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)

Portefølje per 01.10.18: (studier med studenter i løp)

Ph.d:	1
Master (5 år)	1
Master (2 år):	2
Master (1,5 år):	2
Bachelor:	11
Årsstudier:	10
Kortere studier (30 stp eller mindre):	5
Registrerte studenter:	2176

Endringer som er foreslått

Studier som ikke lyses ut i 2019/2020:

- Årsstudium i kommunaløkonomi og ledelse, Steinkjer
- Videreutdanning i økonomisk rådgiving (30 stp), Bodø
- Årsstudium i ledelse og personalarbeid, Levanger
- Bachelor i journalistikk, Bodø
- Desentralisert Bachelor i sosialt arbeid, Vesterålen/Helgeland
- Bachelor i film- og TV produksjon, Steinkjer

Nye studier:

- Master i journalistikk, Bodø, samlingsbasert

Studier som avsluttes:

Ingen studier vil bli lagt ned til neste studieår

Status

Fakultet for samfunnsvitenskap vil tilby en attraktiv studieportefølje for neste studieår som både skal bidra til å virkeliggjøre Nord universitets strategi, og å løse institusjonens samfunnsoppdrag. Studieporteføljen består av profesjonsfag, disiplin fag og ledelsesfag. FSV vil tilby de samme studiene som ble tilbudt studieåret 2018/2019, med noen få unntak. Blant annet vil de av årsstudiene som ikke er forankret i bachelorstudier, ha «null-opptak» og/eller fases inn i bachelorstudier.

Fakultetet forventer ingen økning i studenttallet neste studieår, da flere studier ikke har opptak høsten 2019. Det vil derfor gjøres en innsats for å øke gjennomstrømningen, og dermed også kandidatproduksjonen. Fakultetet har i dag flere utdanninger som sliter med gjennomstrømning i tillegg til at en del studier ikke har det ønskede søkertrykket. FSV planlegger å sette i verk et større arbeid med rekruttering, gjennomstrømning og studentdialog. I tillegg vil fakultetet fortsette arbeidet med utdanningsledelse og med rollen som studieprogramansvarlig.

FSV har et forholdsvis stabilt vitenskapelig miljø på høyt nivå, og har en høy andel førstekompetente (ca. 84 %). Fakultetet kan dokumentere bra forskningsmessig aktivitet, særlig gjennom mange publikasjoner. Det er likevel ulikheter innen de enkelte fagområder med hensyn til toppkompetanse. I tillegg står FSV overfor et generasjonsskifte av staben. Dette er både en styrke ved at en kan rekruttere strategisk, men også en utfordring siden mange av seniorene er blant de mest aktive forskerne.

Ut fra de mange ulike studiene fakultetet har, innebærer det at den vitenskapelige staben har variert kompetanse. Den enkelte ansatte kan dermed ikke bidra med forskningsbasert undervisning på alle studieprogrammene. Høy kompetanse i fakultetet garanterer således ikke for høy kompetanse på hvert enkelt studieprogram.

Det er brukt store ressurser på kompetanseheving de siste par årene. Flere ansatte er i ph.d.-løp, og fakultetet bistår også ansatte med opprykksøknader. FSV satte tidlig i gang et professorprogram som fram til nå har gitt gode resultater. Sett i forhold til fakultetets kompetanseplan, vurderes det som viktig at studieporteføljen ikke er for omfattende, da ansatte som er i ph.d.-løp fritas for undervisning. Dette vil endres på sikt, da nyansatte som regel, vil måtte ha doktorgrad.

I inneværende studieår er det ansatt en del undervisningspersonale i midlertidige stillinger som undervisningsvikarer. Det er imidlertid behov for å holde denne kategorien på et så lavt nivå som mulig, siden undervisningsvikarene gjerne har lavere kompetanse enn ønskelig. Selv om fakultetet generelt sett har svært god kompetanse, sliter FSV fortsatt med kompetansen innenfor «multimedier».

FSV er sammen med NTNU vertskap for et senter for fremragende undervisning, ExcITEd (Centre for Excellent IT Education). Et SFU skal medvirke til å videreutvikle kvaliteten og satsingen på utdanning og undervisning, og understreke at undervisning og forskning er likestilte oppgaver. I ExcITEd ønsker fakultetets forskere å bringe Norge til verdenstoppen når det gjelder innovativ IT-utdanning, og gjøre IT til et attraktivt studievalg for begge kjønn.

Forskningen ved FSV stemmer godt overens med universitetets profilområder, og aktiviteten skal spisses, profesjonaliseres og økes i tillegg til å bygge opp under ph.d. i sosiologi. Fakultetet vil prioritere to områder hvor det ønsker å bli ledende. De to prioriterte forskningsområdene er: «Globale utfordringer og lokal omstilling: bærekraftig utvikling i nordområdene» og «Innovasjon for bærekraftig velferd». Disse områdene involverer alle fire faggruppers forskningsaktivitet. Dette skal også gjenspeiles i studieporteføljen, i faggruppene, prosjektporteføljen, stipendiatsatsingen og i den felles faglige aktiviteten ved fakultetet

Studier som krever spesiell oppmerksomhet framover

Ved FSV er det to masterstudier med flere studieretninger. Ved noen studieretninger er det få søkere/studentene. Fakultetet gjør fortløpende vurderinger av valgemnene og av hvor mange studieretninger som skal tilbys. Valgretning sosiologi, er en viktig rekrutteringsvei til doktorgraden, men får problemer med søkergrunnet da bachelorprogrammet ikke har hatt opptak hvert år.

Studieportefølje for 2019/2020

Studieporteføljen for neste studieår har få endringer sammenlignet med det som tilbys i inneværende studieår. Fakultetet har fokus på gradsgivende program med mulighet for gjennomgående løp fram til doktorgradsstudier. De fleste emnene fakultetet tilbyr kan tas som enkeltemner, eller som emnepakker. Disse emnene bidrar således inn i det regionale etter- og videreutdanningsmarkedet. Studieporteføljen gjenspeiler fakultetets strategi og kompetanseområde, og er i tråd med føringene gitt fra universitetsstyret.

Fakultetet vil tilby 6 masterprogram (herav nytt studium i journalistikk og informasjonsarbeid under forutsetning om godkjenning) og 10 bachelorprogram, derav noen med tilbud på flere steder. I tillegg vil fakultetet tilby 7 årsstudier som alle er del av et bachelorprogram. Noen av disse vil tilbys på flere steder.

Fakultetet vil også tilby to kortere studier. Dette er Yrkesfaglig veiledning (30 stp) i Bodø og påbygging i samfunnsvitenskapelig forskningsdesign, metode og analyse (30 stp) i Levanger. For fullstendig oversikt over porteføljen henvises det til vedlagte tabell.

Master i samfunnsvitenskap og Master i Social Sciences er begge 2-årige vitenskapsbaserte masterprogram. Det førstnevnte er på norsk, og det sistnevnte på engelsk. På Master i samfunnsvitenskap vil det høsten 2019 bli tilbudt sju fordypninger: Historie (Bodø), Public Administration (Bodø), Sosialt arbeid (Bodø), Sosiologi (Bodø), Geografi (Steinkjer), Samfunnssikkerhet og terrorismestudier (Bodø), Human Resource Management (Bodø).

På Master in Social Sciences, kan studentene velge mellom to ulike fordypninger: "Social Work", og "Arctic Societies and Climate Change".

Samkjøring av studieplaner på tvers av studiesteder har hatt høy prioritet de senere år. Samkjøring er nå gjort på Bachelor in Human Resource Management (utlyses på to studiesteder) og årsstudiet i personalledelse og kompetanseutvikling (PK-studiet, utlyses på fire studiesteder).

FSV lyste ut bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse både på Steinkjer og i Bodø høsten 2018. Studiet fikk svært få søkere i Bodø, og fakultetet anbefalte derfor «nulloptak» i Bodø da søker tallene ble kjent. Med utgangspunkt i dette, ønsker fakultetet høsten 2019 å tilby en bachelor som kan ta opp to «klasser», en i Bodø og en på Steinkjer. Dette blir et nybrottsarbeid som skal gjøres ved hjelp av digitalisering og tett samarbeid mellom ansatte i Bodø og i Trøndelag.

Når det gjelder multimedier ønsket fakultetet å tilby tre bachelorprogram. Dette er «Film og TV produksjon», «3D, animasjon og visuelle effekter» og «Spill og opplevelsesteknologi». Det ble ikke tatt opp studenter til Bachelor i Film og TV-produksjon høsten 2018, ut fra fakultetets anbefaling og med bakgrunn i manglende førstekompetanse. Det arbeides med å øke kompetansen på hele «multimediefeltet», men det er problemer med å få det til. FSV arbeider blant annet med å etablere et samarbeid med Fakultet for Lærerutdanning, kunst- og kulturfag (FLU) i form av felles emner. I tillegg forsøkes det å rekruttere både førsteamanuenser og professorer eksternt. FSV hadde håpet å kunne tilby alle tre bachelorstudiene høsten 2019, men ut fra problemer med tilstrekkelige ressurser og førstestillingskompetanse, må fakultetet fortsatt ha «nulloptak» på Bachelor i Film og TV-produksjon.

Årstudiet i personalledelse og kompetanseutvikling (PK) vil, som et nytt tiltak, også starte opp i Levanger høsten 2019. Dette har sammenheng med at årsstudiet er andre og tredje semester på Bachelor in Human Resource Management (HRM). Bachelor in Human Resource Management hadde stor suksess da det ble lyst ut på samordnet opptak (SO) høsten 2018 med studiested Levanger, og fakultetet satser på at dette fortsetter. Personalledelse og kompetanseutvikling (årsstudiet) vil fortsatt også bli tilbudt i Bodø, på Mo og i Vesterålen.

Fakultetets lektorprogram i samfunnsvitenskap utdanner kandidater til ungdoms- og videregående skole. Utdanningen ble etablert i 2013, og det har aldri vært flere søkere enn høsten 2018. De første studentene ble uteksaminert våren 2018, mange av dem med svært gode karakterer. Fakultetet ønsker å fortsette med denne lektorutdanningen som et fast tilbud.

Nye studier

- Master i journalistikk og kommunikasjonsarbeid, Bodø, samlingsbasert

Under forutsetning om godkjenning, vil det bli startet opp en samlingsbasert master i journalistikk på 120 studiepoeng. Denne vil få navnet «Master i journalistikk og kommunikasjonsarbeid», et erfaringsbasert masterprogram med to retninger/valgmuligheter. Den ene valgmuligheten er i journalistikk, og den andre i kommunikasjonsarbeid. Utdanningen er designet som en påbygging for mange forskjellige bachelorprogram. Programmet kan rekruttere svært bredt, og fakultetet tror dette blir et godt alternativ til Bachelor i journalistikk.

Studier som ikke skal lyses ut for studieåret 2019/2020

- Årstudium i kommunaløkonomi og ledelse (Steinkjer)
- Videreutdanning i økonomisk rådgiving (30 stp) (Bodø)
- Årstudium i ledelse og personalarbeid (LP) (Levanger)
- Bachelor i journalistikk (Bodø)

- Desentralisert Bachelor i sosialt arbeid (Vesterålen/Helgeland)
- Bachelor i film- og TV produksjon (mangler fortsatt tilstrekkelig førstestillingskompetanse)

Fakultetet satser i utgangspunktet bare på gradsgivende studier, men vil opprettholde kortere studier og årsstudier som er en integrert del av et bachelorprogram, eller som er strategisk viktig for institusjonen. Dette innebærer at de tre første studiene innenfor kommunaløkonomi og ledelse, ledelse og personalarbeid (LP) og Videreutdanning i økonomisk rådgivning ikke vil ha opptak høsten 2019. Fakultetet vil vurdere om disse studiene kan bakes inn i et gradsprogram. I så fall vil fakultetet komme tilbake til dette på et senere tidspunkt i forbindelse med studieporteføljen for 2020/2021.

Bachelor i journalistikk har i mange år slitt med rekruttering og gjennomstrømming. FSV anbefalte «nulloptak» i fjorårets sak om endelig studieportefølje. En ser dessverre ikke at markedet for en slik utdanning er blitt bedre i år, og velger derfor å ikke lyse ut dette studiet høsten 2019.

Generelt sett har fakultetet høyere frafall på disiplinære bachelorprogram enn på profesjonsrettede bachelorprogram, med unntak av det desentrale studieprogrammet i Vesterålen, Bachelor i sosialt arbeid. Dette programmet ble i «Foreløpig studieporteføljesak» meldt flyttet til Helgeland som et desentralisert tilbud, siden utdanningen rekrutterer bedre der. Studentene som startet opp på Helgeland høsten 2016 (4-årig løp) hadde svært gode karakterer, og det er fortsatt 58 studenter som er aktive.

Ved behandling av studieporteføljen i fakultetets lokale utdanningsutvalg, ble det anbefalt å ikke starte opp tilbudet verken i Vesterålen eller på Helgeland for studieåret 2019/20. Dette begrunnes med at en venter ny nasjonal rammeplan for helse og sosialarbeiderutdanningene, og en nødvendig revisjon av studieplanen i lys av denne omleggingen. I tillegg reduserer flere av de ansatte med tilknytning til fagmiljøet, sine stillinger med delvis AFP. Fakultetet har derfor et stort rekrutteringsarbeid framfor seg på dette fagområdet, og ønsker ikke opptak på studiet høsten 2019. Et eventuelt opptak vil ikke kunne gi god nok kvalitet til studentene.

Studier som ønskes avsluttet når studentene har gått ut/studierett har opphørt

Fakultet for samfunnsvitenskap planlegger ikke å legge ned noen studier på nåværende tidspunkt.

Internasjonalisering og internasjonale studier

For studieåret 2019/2020 tilbys følgende engelskspråklige studier:

- Master in Social Sciences (to spesialiseringer, Social Work og Arctic Societies and Climate Change)
- Tre bachelorprogram (Bachelor I 3D, animasjon og visuelle effekter, Bachelor i spill og opplevelsesteknologi og Bachelor i nordområdestudier)
- Årsstudium Norwegian Language and Society. Samarbeid med FLU, der FSV underviser I halvparten av emnene)

FSV kommer også framover til å ha fokus på internasjonalisering, og fakultetet har allerede lagt til rette for et utvekslingssemester i flere av studieplanene. Målet er at alle

gradsstudiene skal ha et slikt semester. Det arbeides også med å tilby konkrete utvekslingspakker som er skreddersydd for de ulike programmene.

Vurderinger rundt studieåret 2020/2021 og framover i tid

FSV ønsker å opprette en integrert femårig barnevernsutdanning, dersom Kunnskapsdepartementet gir signal om at en slik utdanning kan opprettes. Dette kan tidligst skje høsten 2020.

Fakultetet ønsker også å tilby Bachelor in Human Resource Management på Helgeland, men avventer signaler på dette. Det arbeides også med å utvikle et bachelorprogram i Public Administration. Programmet skal etter planen ikke tilbys før i 2020.

Det er ryddet i studieporteføljen, men man har fortsatt en del arbeid igjen. Foreløpig er det, som nevnt, ingen planer om å legge ned studieprogram de neste årene. Fakultetet ser derimot at det er nødvendig å vurdere ved hvilke studiesteder det er fornuftig å tilby hvilke studieprogram, og om det er tilstrekkelig kompetanse bak det enkelte studieprogram.

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH).

Portefølje per 01.10.18: (studieprogram med studenter i løp)

Ph.d:	1 (sammen med FLU)
Master (2 år):	4
Bachelor:	4
Årsstudier:	1
Kortere studier (30 stp eller mindre):	14
Registrerte studenter:	2281

Endringer som er foreslått

Studier som ikke lyses ut i 2019/2020:

- Master i spesialsykepleie, Bodø.
- Bachelor i farmasi deltid, Namsos
- Bachelor i vernepleie deltid, Namsos
- Årsstudium i kunnskapsbasert eldreomsorg, Namsos
- Master i folkehelsearbeid, Bodø
- Master i psykisk helsearbeid, Levanger

Studier som avsluttes:

- Bachelor i sykepleie, nett- og samlingsbasert, Salten
- Bachelor i sykepleie, nett- og samlingsbasert, Helgeland

Status

Bachelor i sykepleie er fakultetets største studieprogram og hadde opptak i Bodø, Levanger, Namsos, Mo i Rana (heltid), og Vesterålen (deltid) høsten 2018. Fakultet har et måltall på 352 ferdige kandidater årlig. Det var et svært tilfredsstillende søkertall til studiet i 2018, med en variasjon på 6.7 til 1.6 førsteprioritetssøkere per studieplass. I midten av september var det totalt 501 aktive registrerte studenter som startet opp i høst. Disse skal sikre at fakultetet når måltallet etter tre år. Av erfaring vet man at en del faller fra i første semester, og fakultetet anslår et frafall på ca. 50 studenter. Normert gjennomføringsgrad varierer mellom studiestedene, hvor de nett- og samlingsbaserte studiene ligger lavest.

Bachelor i prehospitall arbeid (Paramedic), har oppstart annet hvert år henholdsvis i Bodø og i Namsos. Det er nå 28 studenter på kullet som startet i Namsos høsten 2018. På grunn av

begrensninger i praksisplasser ble det ikke gjort suppleringsopptak til studiet, som har 30 studieplasser. Studiet i Bodø tok opp 30 studenter i 2017 og har nå 28 aktive studenter.

Bachelor i vernepleie hadde 40 % økning i antall førsteprioritetssøkere fra 2017 til 2018. God søknad til campusbasert utdanning forklares med at fakultet ikke tilbyr deltidsstudium i 2018. Gjennomføringsgraden har vært mellom 60-70 % de siste tre år. Bachelor i farmasi hadde en nedgang på 25 % førsteprioritetssøkere, men har likevel fylt opp studieplassene. Skjerpede nasjonale opptakskrav til studiet fra og med 2018 kan forklare noe av nedgangen i søkertall.

Fakultetet har fire masterprogram, hvorav tre hadde opptak i 2018. Dette var psykisk helse, ABIOK (anestesi-, barne-, intensiv- og kreftsykepleie) og klinisk sykepleie. Fakultetet produserte totalt 21 mastergradskandidater i 2017. Årlig kandidatproduksjon har variert mellom 12 til 19 i tidsrommet 2013 til 2017. Endring i opptakskrav ved Master i klinisk sykepleie, hvor krav til praksis ble tatt ut fra 2018, ser ikke ut til å ha hatt effekt så langt. Antall aktive studenter ligger på nivå med tidligere tall (20-25 studenter). På Master i psykisk helsearbeid er det per september registrert 19 studenter. Dette er lavere enn i 2017, til tross for at det har vært en økning i antall førsteprioritetssøkere.

Master i spesialsykepleie tilbyr 4 spesialiseringer. Tre av spesialiseringene hadde en økning i søkertallet. Størst økning hadde anestesi- med 45 %, mens intensiv- hadde 30 % økning og kreftsykepleie 9 % økning. Det er stor etterspørsel etter disse spesialistutdanningene. De to første studieretningene har tilfredsstillende oppmøte i henhold til måltallet, mens kreftsykepleie har 7 studenter per september. Måltallet er 16 ferdige kandidater.

Gjennomføringsgraden på masterstudiene er ikke tilfredsstillende, selv om måltallet på 26 ferdige kandidater (spesialsykepleiere) innen ABIOK oppfylles. Søkningen til utdanningene er også avhengig av stipendordningen som gis av sykehusene. Her er fakultet i jevnlig dialog med helseforetakene. Det er igangsatt en konsolideringsprosess for alle fakultetets masterutdanninger.

Fakultet har også 14 kortere videreutdanninger i sin studieportefølje. Disse kan også inngå i masterstudiene som spesialisering. De fleste av disse studiene har tilfredsstillende etterspørsel og oppmøte, med unntak av tre. Videreutdanninger med tilfredsstillende søkertall viser seg også å ha god gjennomføringsgrad. De fleste videreutdanningene vil på sikt bli løftet til masternivå.

Fakultetets utdanning og forskning er godt forankret i profilområdene «helse, velferd og oppvekst» og «innovasjon og entreprenørskap». Helsetjenesten i Norge har stort fokus på teknologi og helsetjenesteinnovasjon. Det blir derfor viktig for fakultetet å følge opp dette både innen egen forskning og utdanning.

Studier som krever spesiell oppmerksomhet framover

Master i spesialsykepleie med sine fire spesialiseringer har ikke tilfredsstillende søkning til alle fagretninger, og fakultetet må legge større trykk på rekruttering. Dette gjelder også arbeidet med praksisplasser, der fakultetet oppgir at mangel på praksisplasser har lagt begrensninger på suppleringsopptaket for bachelorstudiet. Studier med gode søkertall, må

fylle alle studieplasser, og FSH er nå i gang med å få på plass nye praksisavtaler. Gjennomføringsgraden på de andre masterstudiene er ikke tilfredsstillende, og dette gradsnivået vil måtte følges nøye framover innen alle studieretninger. Fakultetet har gjort en stor jobb med samordning av flere masterprogram og fra disse studiene er det mulighet til å gå videre til ph.d-studiet. Dette har stor betydning for framtidig rekruttering til vitenskapelige stillinger på fakultetet.

Faglig kompetanse/kompetanseutvikling

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap gjennomfører for tiden et vitenskapelig «kompetanseløft», og har under ferdigstilling en strategisk stillingsplan fram mot 2023. Dette skal bidra til å sikre faglig bærekraft i henhold til studietilsynsforordningen. Fakultetet står ovenfor et større generasjonsskifte de neste 5 til 10 årene. Dette vil kreve økt grad av ekstern rekruttering til vitenskapelige stillinger. Samtidig gir det også en stor mulighet til å rekruttere ny topp- og førstestillingskompetanse til fakultetet. Det er i dag særlig utfordrende å rekruttere første- og toppstillingskompetanse til de mindre studiestedene. For enkelte fagområder er det dessuten begrenset tilgang på første- og toppkompetanse både nasjonalt og internasjonalt.

Utfordringer

Det er utfordrende for fakultetet å dekke behovet for praksisplasser. Eldre praksisavtaler er under revisjon, og nye avtaler skal inngås før oppstart av studieåret 2019-2020. Dette er en del av fakultetets «praksisprosjekt». Det har også skjedd naturlige endringer i praksisfeltet for å tilpasse seg nye fusjoner i både universitets-, fylkes- og kommunal sektor. Fordelingen av praksisplasser mellom spesialist- og primærhelsetjenesten er i dag ikke representativ for arbeidsfordelingen i helsetjenesten. Det er særlig utfordrende å etablere gode og varige praksisplasser i primærhelsetjenesten, og det er derfor et ønske om å etablere større praksisgrupper for studentene ved hver enkelt praksisinstitusjon. Gjennom ulike samarbeidsprosjekter jobbes det systematisk med denne utfordringen, og god dialog med praksisfeltet er helt nødvendig for å lykkes. FSH gjennomførte nylig et to dagers innspillseminar om «framtidens masterutdanninger og bachelorutdanninger» med sektoren, der fakultetet mottok mange gode råd og innspill om viktige prioriteringer i de framtidige studier. Det arbeides også strategisk på nasjonalt nivå for å sikre mer relevante praksisstudier.

Studieportefølje for studieåret 2019/2020

Fra studieåret 2019-2020 innføres det skjerpede opptakskrav for sykepleierutdanningen, der det stilles krav om karakteren 3 både i norsk og matematikk. En utredning gjennomført av Nasjonalt senter for felles systemer og tjenester for forskning og studier (Ceres) i 2016 og 2017, viser at fakultetet kan få utfordringer med studentrekrutteringen når de nye kravene innføres. Analysene viser at særlig samlingsbasert utdanning, og de minste studiestedene kan bli presset. Rekrutterings- og informasjonstiltak mot videregående skoler i fakultets nedslagsfelt er under planlegging.

I de årlige resultatene på NOKUTS studiebarometer scorer fakultetets studier generelt tilfredsstillende. Noen unntak er «studentenes medvirkning» og «selvstendighet i studiearbeidet». Fakultet har nedfelt «Systematisk studentmedvirkning» som et tiltak i strategiplanen, og det er etablert faste møtepunkter mellom studentforeningene og

fakultetsledelsen. I tillegg har fakultetet vedtatt nye studieplanprinsipper som skal sikre økt studentaktiv læring, og mindre ansattstyrte læringsaktiviteter. Arbeidet tar utgangspunkt i ECTS standard for studenters totale arbeidsmengde, og tar sikte på å forbedre fakultetets lave skåre på studenters selvstendige arbeidsomfang i studiebarometeret.

Bachelorutdanningene

Regjeringen har iverksatt et nytt styringssystem for helse og sosialfagutdanningene. Som en del av det nye systemet utvikles nasjonale retningslinjer for hvert enkelt av grunnutdanningene. For fakultetet vil det innebære å måtte utarbeide nye studieprogram/planer for sykepleie og vernepleie fra 2020, og for farmasi og paramedic fra 2021. Regjeringen vil med det nye styringssystemet gi utdanningene selv, tjenestene og sektormyndighetene økt innflytelse på det faglige innholdet og mulighet til å utvikle institusjonsbaserte utdanningsprofiler. Dette innebærer at fakultetet oppnevner arbeidsgrupper som i samråd med kommune- og spesialisthelsetjenestene, skal stå for utviklingsarbeid og ferdigstilling av de nye studieplanene.

Fakultet gjør derfor ingen endringer på heltidsstudiene Bachelor i sykepleie, vernepleie og farmasi i 2019. Bachelor prehospitalt arbeid (paramedic) utlyses etter planlagt rullering i Bodø 2019.

Det planlegges heller ikke igangsetting av nye deltidstudier for bachelorstudiene i vernepleie og farmasi, før fakultetet har fått etablert heltidsstudiene med nye studieplaner i henhold til nye nasjonale retningslinjer.

Masterutdanningene

Fakultetet har fortsatt arbeidet med samordning og konsolidering av studieporteføljen, også på masternivå. FSH har fire masterutdanninger som verken har økonomisk eller faglig bærekraft til å videreføres separat, og en arbeidsgruppe er i gang med å samordne studiene. I fase en samordnes Master i psykisk helsearbeid og Master i folkehelsearbeid til en master med arbeidstittel «Master i helsevitenskap» med planlagt utlysning i 2020. Da dette arbeidet er svært krevende, vil fakultet derfor ikke ha opptak på de to nevnte masterstudiene i 2019. Det vil imidlertid bli tatt opp studenter på videreutdanningen i psykisk helsearbeid, der undervisningen skal være på mastergradsnivå.

Det gjøres ingen endringer i Master i klinisk sykepleie for 2019, og den vil bli lyst ut på vanlig måte. Master i spesialsykepleie skal etter planen ikke lyses ut før i 2020. Det vil da bli vurdert om utdanningen skal undervises som en videreutdanning (ABIOK), eller som en mastergrad.

Vurdering nett- og samlingsbasert sykepleie

Nett- og samlingsbasert Bachelor sykepleie har vært tilbudt på Mo, i Bodø og i Vesterålen over flere år med ulik regularitet. De to førstnevnte studietilbudene hadde ikke opptak i 2018. Dette ble besluttet som et rektorvedtak, der det samtidig ble gjort en økning i antall studieplasser på de campusbaserte tilbudene i Namsos og Mo i Rana, og på deltidstudiet i Vesterålen.

På deltidstudiene i Mo i Rana, Bodø og Vesterålen kom alle studenter med bestått førstegangsvitnemål inn i 2016 og 2017, det vil si studenter uten tilleggspoeng. Laveste

snittkarakter i 2017 var på 2,5 for disse studentene. Til sammenligning var poenggrensen i 2017 på heltidsstudiene i Levanger 4,25. På den nett- og samlingsbaserte sykepleierutdanningen som startet i Vesterålen høsten 2018, var imidlertid poenggrensen 3,4 for søkere med førstegangsvitnemål. Flere undersøkelser viser at lav inntakskvalitet har betydning for gjennomstrømning og frafall. Disse studiene har tradisjonelt også hatt en høy andel realkompetansevurdert studenter, noe som også kan påvirke resultatene.

En analyse på geografisk tilhørighet for studentene som ble tatt opp i Vesterålen, viser at det fra 2017 til 2018 er færre med tilhørighet Vesterålen/Lofoten, en nedgang fra 44 til 23 %. Det kan synes som om lokale/regionale studenter «taper» studieplasser på grunn av økt karaktersnitt og konkurranse om studieplassene. Denne trenden kan forsterkes ytterligere ved innføring av nye karakterkrav fra høsten 2019. Studenter med tilhørighet innen resten av Nordland økte sin andel ved studiestedet fra 8,5 til 21 %. Det samme gjelder for Troms og Finnmark, mens andel studenter fra resten av landet var på 39 % både i 2017 og 2018. Tilsvarende analyse av nett- og samlingsbasert sykepleie på Helgeland for opptaket 2017, viser at 42 % av møtte studenter kommer fra regionen, mot 18 % av studentene på samlingsbasert sykepleie i Salten.

Variasjon i studentenes inntakskvalitet mellom studiesteder og studium gjenspeiles i resultatene på nasjonal deleksamen i anatomi, fysiologi og mikrobiologi. I 2017 strøk fra 56,6 til 34,4 % av studentene på de nett- og samlingsbaserte studiene. Til sammenligning var strykprosenten ved heltidsstudiet i Levanger på 11,7 %. Fakultetets analyser viser at også resultatene på andre eksamener ligger lavere på deltidsstudiene enn på fulltidsstudiene. NOKUTs analyser på de nasjonale prøvene viser en klar sammenheng mellom inntakskvalitet og resultat. Det samme antas også å gjelde for gjennomføringsgraden.

Når det gjelder frafall på nett- og samlingsbasert sykepleie for de siste tre uteksaminerte kull, ligger dette på mellom 50 til 60 %. I gjennomsnitt fullfører mellom 35-40 % av studentene på normert tid.

Nord har et måltall fra KD på 352 sykepleiekandidater i 2018, et måltall vi også forventer framover. For å få 352 kandidater vil det bli utlyst totalt 431 studieplasser i 2019, fordelt på 40 studieplasser til deltidsstudium og resten på fulltidsstudier i Bodø (100 plasser), Mo i Rana (60 studieplasser), Namsos (100 studieplasser) og Levanger (131 studieplasser). Dette er 10 flere studieplasser enn i 2018 og 20 færre enn i 2017.

På den måten forventer FSH at antall ferdige kandidater på normert tid blir minst på samme nivå som tidligere ut fra antatt økning i inntakskvalitet.

Nett og samlingsbaserte studier var spesielt tilrettelagt for å rekruttere ufaglærte ansatte, eller ansatte med lavere kompetanse og som allerede jobber i helsesektoren. Dagens rekruttering til studiet vurderes i liten grad å rekruttere denne gruppen søkere. Studiet ser heller ut til å rekruttere en større gruppe studenter som ikke får opptak på de campusbaserte studiene. Gjennomføring av samlings- og nettbaserte studier krever høy grad av motivasjon hos studentene. Resultatene som er beskrevet, viser at studentgruppen ikke har fungert godt nok med den organisering som dette studiet innehar i dag.

Analyser av karakterene til oppmøtte studenter i 2016, viser at med innskjerpede krav til karakterer, vil fakultet få store utfordringer med hensyn til rekruttering. Dette gjelder særlig ved studiestedene Namsos, Mo i Rana og på nett- og samlingsbasert utdanning. Rundt 35 % av heltidsstudentene i Namsos og 30 % av heltidsstudentene i Mo i Rana ville dette året ikke kommet inn. Ved de samlingsbaserte deltidsstudiene viser samme analyse at dette gjelder over 60 % av studentene som søkte.

Med bakgrunn i disse tallene, ønsker fakultetet kun å ta opp studenter på nett- og samlingsbasert sykepleie i Vesterålen høsten 2019 samt campusbasert utdanning i Bodø, Mo i Rana, Namsos og Levanger. Institusjonens samfunnsansvar vurderes da som godt ivaretatt. I tillegg til det tallene viser, har også fagmiljøet ved fakultetet bedt om at det gjøres stopp i opptakene på de to andre desentraliserte studiene ut fra ressursituasjonen ved fakultetet, da studiet er krevende når det gjelder undervisning, veiledning og studentoppfølging. Det vil likevel bli uteksaminert studenter som er i løp fra den nettbaserte modellen fram til 2022. Fagstaben vil også få bedre tid til å få på plass nye og samordnede studieplaner på bachelorgraden i tillegg til en konsolidering av masterutdanningene. Etter at ny studieplan for heltidsstudiene er på plass, kan fakultetet starte arbeidet med å utvikle ny studieplan for et eventuelt samlings- og nettbasert sykepleiestudium.

Tidligere studium med nytt innhold

Videreutdanning i psykisk helsearbeid har tidligere blitt gitt som en videreutdanning på bachelornivå. Dette er studiet er på 60 studiepoeng (ett år), og faginnholdet vil nå bli endret til masternivå. Planen er å rullere studietilbudet mellom Bodø og Trøndelag med opptak annet hvert år på studiestedene. Studentene kan benytte utdanningen som en del av en framtidig Master i helsevitenskap. FSH mener dette er et viktig strategisk tiltak for å tilfredsstille det høye behovet for videreutdanning innen fagområdet. Samtidig vil det begrense frafallet fra en masterutdanning. Studiet søkes reakkreditert høsten 2018 grunnet endret innhold.

Navneendring på studium

Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic endrer navn til Bachelor i paramedisin med begrunnelse i eget skriv fra Helsedirektoratet. Her heter det: «Studiets navn er endret til Bachelor i paramedisin. Den endringen er basert på Språkrådets uttalelse om benevnelsen i Statsspråk nr4, 2017. Da fagmiljøet ikke har blitt enige om egnet navn for studiet anser vi at det er Språkrådet som bør sette normen for korrekt norsk betegnelse.»

Studier som ikke skal lyses ut for studieåret 2019/2020

- Master i spesialsykepleie, Bodø. (Opptak annet hvert år, utvikling av nytt program)
- Bachelor i farmasi deltid, Namsos (Kull i løp ferdig våren 2019. Behov for nytt deltidsstudium vurderes parallellt med utvikling av ny studieplan etter nye retningslinjer fra KD).
- Bachelor i vernepleie deltid, Namsos (Kull i løp ferdig våren 2020. Behov for nytt deltidsstudium vurderes parallellt med utvikling av ny studieplan etter nye retningslinjer fra KD).
- Årsstudium i kunnskapsbasert eldreomsorg, Namsos. (Videreutdanning som sist gikk i 2015. Studiet er ikke på masternivå, og en samordning mot studiet «Geriatrici, gerontologi» på 30 stp må vurderes.)

- Master i folkehelsearbeid. Denne skal samordnes med ny mastergrad. Planlagt opptak høsten 2020.
- Master i psykisk helsearbeid. Denne skal samordnes med ny mastergrad. Planlagt opptak høsten 2020

Studier som ønskes avsluttet når studentene har gått ut/studierett har opphørt

- Bachelor i sykepleie, nett- og samlingsbasert, Salten
- Bachelor i sykepleie, nett- og samlingsbasert, Helgeland

Internasjonalisering og internasjonale studier

FSH har i dag ingen engelskspråklige studier, men har under oppstart et eget prosjekt rundt internasjonalisering. Fakultetet har fokus på å få opp andel inn- og utreisende studenter innenfor alle utdanningene, samt få på plass emner på engelsk som er egnet for internasjonale studenter. Et kjennetegn for utdanningene ved FSH er at de har en stor andel praksis i løpet av studietiden, og at de er styrt etter rammeplaner eller nasjonale retningslinjer. I noen grad kompliserer dette mulighetene for utveksling på hele semester/mer enn 3 måneder. Det er derfor hovedsakelig i praksisperiodene man sender ut, eller tar imot studenter. Tidsvinduet begrenses også, noe som medfører at mange studenter er på utveksling i mindre enn tre måneder, og dermed ikke kan registreres som utreisende studenter.

I arbeidet med å få på plass nye studieplaner, vil internasjonalisering vektlegges. Det skal så langt som mulig legges til rette for ut- og innveksling i minimum tre måneder. Fram mot til de nye, reviderte planene trer i kraft, arbeides det målrettet med å inngå og videreutvikle utvekslingsavtaler. Avtale er nå på plass for bl.a. bachelor i farmasi, og revidert studieplan under godkjenning/reakkreditering.

Studieportefølje ved Nord universitet studieåret 2019/2020 - oppsummering

Studieporteføljen for 2019-2020 ved Nord er i store trekk som i inneværende studieår. Totalt sett vil antall studier bli noe redusert, i og med at 3 bachelor og 1 masterstudium avsluttes. I tillegg kommer to nye masterstudier som skal etableres. Dersom forslag til studieporteføljen vedtas, vil Nord universitet totalt kunne tilby 4 ph.d.-program, 27 masterprogram og 34 bachelorprogram for studieåret 2019-2020. De største endringene vil være at Bachelor barnehagelærer nå er blitt samordnet med en felles studieplan for alle barnehagelærerutdanningene og at idrettsfagene i Bodø blir samordnet og får en profil mot treningsledelse.

Når det gjelder sykepleieutdanningene, vil de to deltids nett- og samlingsbaserte studiene på Mo og i Bodø bli avsluttet, og vi vil ha fire tilbud som er fulltids- og campusbaserte (Bodø, Mo i Rana, Namsos og Levanger) og ett som er deltids nett- og samlingsbasert (Vesterålen).

Studietilbud innen økonomiske fag for etter- og videreutdanning samles på færre steder i og med at MBA blir i Bodø og Stjørdal, og MBA i teknologiledelse på Mo.

Journalistutdanningen er blitt videreutviklet og utlyses nå som en erfaringsbasert Master i journalistikk og kommunikasjon.

Det samlede studietilbudet i Vesterålen vil nå bli bachelor i sykepleie, deltids nett- og samlingsbasert og årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling. Bachelor barnehagelærer utlyses annet hvert år i Vesterålen. Det ble lyst ut i 2018 og vil derfor ikke bli lyst ut i 2019.

Totalt sett vil studieporteføljen gå i retning av flere mastertilbud, færre årsstudier og kortere studier, flere samordnet studier og en samling av ressursbruk i studier som styrker profilen til Nord og der vi får utdannet flest kandidater.

Vedlegg:

Tabell studieportefølje

Fakultet for samfunnsvitenskap, Studieportefølje 2019-2020. (NB! Studier som blir gitt på flere studiesteder føres opp på en linje for hvert sted).

Progr.kode	Studieprogram over 30 stp	Studiepoeng	Studiested	SO/LOK	Studieplasser	Eventuelt
5-årige masterprogram:						
LESAMF	Lektorutdanning i samfunnsfag	300	Bodø	SO	25	
2-årige masterprogram:						
MASCIENCE	Master of Social Sciences, with specialization	120	Bodø	LOK	30	
MASAMF120H	Master i samfunnsvitenskap, med fordypninger	120	Bodø (Steinkjer)	LOK	70	
Erfaringsbaserte mastergrader (90 st.poeng):						
90MKL	Master i Kunnskapsledelse (MKL)	90	Levanger	LOK	40	Oppstart januar 2020
MAHRM90D	Master i Human Resource Management	90	Bodø	LOK	30	
Bachelorprogram:						
BAHRM	Bachelor i Human Resource Management	180	Bodø	SO	30	
BAHRM	Bachelor i Human Resource Management	180	Levanger	SO	30	
BASOS	Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse	180	Bodø	SO	30	Felles opplegg med Steinkjer, delvis streaming
BASOS	Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse	180	Steinkjer	SO	30	felles opplegg med Bodø, delvis streaming
BAINT	Bachelor i internasjonale relasjoner	180	Bodø	SO	30	
BAGEO	Bachelor i geografi	180	Steinkjer	SO	25	
BAHIS	Bachelor i historie	180	Bodø	SO	25	
BABEV	Bachelor i barnevern	180	Bodø	SO	30	
BASOA	Bachelor i sosialt arbeid	180	Bodø	SO	60	
BACPS	Bachelor i nordområdestudier	180	Bodø	SO	25	
3D OG VFX	Bachelor i 3D, animasjon og visuelle effekter	180	Steinkjer	SO	35	Med forbehold om tilstrekkelig med vitenskapelig personale
673	Bachelor i spill og opplevelsesteknologi	180	Steinkjer	SO	35	Med forbehold om tilstrekkelig med vitenskapelig personale
Årsstudier som inngår i bachelorprogram:						
IREK1	Internasjonale relasjoner og konflikter	60	Bodø	SO	30	
CPS1	Nordlige studier/ Northern Studies	60	Bodø	SO	30	
PKVE	Personalledelse og kompetanseutvikling	60	Vesterålen	SO	30	
PKMO	Personalledelse og kompetanseutvikling	60	Helgeland	SO	30	
PKLE	Personalledelse og kompetanseutvikling	60	Levanger	SO	30	
PK1	Personalledelse og kompetanseutvikling	60	Bodø	SO	50	
HIS	Årsstudium i Historie	60	Bodø	SO	25	
HISN	Årsstudium i Historie	60	Nettbasert	SO	50	
SL1	Årsstudie i sosiologi	60	Bodø	SO	30	
SL1	Årsstudie i sosiologi	60	Steinkjer	SO	30	
063	Årsstudium i geografi	60	Steinkjer	SO	30	
Evt. frittstående årsstudier:						
NLS	Norwegian Language and Society	60	Bodø	LOK	30	Sammen med FLU
Studier uten opptak studieåret 2019-2020 (opptak i sykluser eller på grunn av at en avventer/usikkerhet):						
419	Årsstudium i kommunaløkonomi og ledelse	60	Steinkjer			
LPD	Årsstudium i ledelse og personalarbeid (LP)	60	Levanger			
BAJOU	Bachelor i journalistikk	180	Bodø			
ØKRÅD	Videreutdanning i økonomisk rådgiving	30	Bodø			
BASOAH	Bachelor i sosialt arbeid	180	Vesterålen/Helgeland			FSV ønsker ikke å ha opptak på desentralisert sosialarbeiderutdanning i 2019
FILM OG TV	Bachelor i film og TV produksjon	180	Steinkjer	SO	35	Har ikke fått tak i tilstrekkelig med vitenskapelig personale
Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert eller har mistet studieretten):						
Planlagte nye studier:						
	Master i Journalistikk og kommunikasjonsarbeid	120	Samlinger	LOK	30	
	Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling	60	Levanger	SO	30	Del av Bachelor i HRM som går på Levanger legges ut som eget årsstudium
Progr.kode	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiepoeng	Studiested	SO/LOK	Studieplasser	Kommentarer - eksempelvis om programmet har oppstart våren 2020, om studiet inngår i et annet studium etc.
Studier:						
YVEILED2	Utdanning i yrkesfaglig veiledning	30	Bodø	LOK	20	
SAMFORSK	Påbygging i samfunnsvitenskapelig forskningsdesign, metode og analyse	30	Levanger	LOK	20	

	Studier 30 studiepoeng eller mindre uten opptak studieåret 2019/2010 (syklus eller avventer):				
30IKL	Innkjøpsledelse	TII HHN			

Fakultet: Handelshøgskolen - Studieportefølje 2019-2020.

Progr.kode	Studieprogram over 30 stp	Studiepoeng	Studiested	SO/LOK	Studieplasser	Kommentar
5-årige masterprogram:						
MSB5	Siviløkonom / Master of Science in Business 3+2	300	BODØ	SO	20	
2-årige masterprogram:						
MABED	Siviløkonom / Master of Science in Business 2 år	120	BODØ	LOK	80	
MAREGN	Master i regnskap og revisjon	120	BODØ	LOK	40	
Erfaringsbaserte mastergrader (90 st.poeng):						
MBAE	MBA	90	BODØ	LOK	50	Felles studieplan begge studiestedene
MBATR	MBA	90	STJØRDAL	LOK	100	Felles studieplan begge studiestedene
MBALED	MBA i ledelse	90	BODØ	LOK	80	
MBATEK	MBA i teknologiledelse	90	MO I RANA	LOK	40	Opptak hvert 2. år
MASIK	Master i beredskap og kriseledelse	90	BODØ	LOK	50	
Bachelorprogram:						
INSBA	Bachelor i digital økonomi og organisasjon	180	MO I RANA	SO	25	
BAØKLED	Bachelor i økonomi og ledelse	180	STEINKJER	SO	30	Felles studieplan alle tre studiestedene
BAØKLED	Bachelor i økonomi og ledelse	180	BODØ	SO	60	Felles studieplan alle tre studiestedene
BAØKLED	Bachelor i økonomi og ledelse	180	MO I RANA	SO	20	Felles studieplan alle tre studiestedene
BAREGN	Bachelor i regnskap	180	BODØ	SO	25	Felles studieplan begge studiestedene
BAREGN	Bachelor i regnskap	180	STEINKJER	SO	20	Felles studieplan begge studiestedene
BAEME	Bachelor i eiendomsmegling	180	BODØ	SO	30	
Kandidatstudium:						
TLBTA	Trafikklærer	120	STJØRDAL	SO	100	Endrer navn fra Trafikklærer, høgskolekandidatstudium (2 år)
Årsstudier som inngår i bachelorprogram:						
ÅRØKLED	Årsstudium i økonomi og ledelse	60	STEINKJER	SO	40	Identisk med første året av Bachelor i økonomi og ledelse/Bachelor i regnskap
ÅRØKLED	Årsstudium i økonomi og ledelse	60	BODØ	SO	50	Identisk med første året av Bachelor i økonomi og ledelse/Bachelor i regnskap
ÅRØKLED	Årsstudium i økonomi og ledelse	60	MO I RANA	SO	30	Identisk med første året av Bachelor i økonomi og ledelse/Bachelor i regnskap
Evt. frittstående årsstudier:						
BEDØKBO	Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid	60	BODØ	SO	100	Felles studieplan begge studiestedene
NY KLASSE	Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid	60	STJØRDAL	SO	100	Felles studieplan begge studiestedene
Studier uten opptak studieåret 2019-2020 (opptak i sykluser eller på grunn av at en avventer/usikkerhet):						
TLB	Bachelor i trafikpedagogikk og trafikksikkerhet	180	STJØRDAL			Opptak hvert 2. år, via årsstudiet
MBAØØ	MBA i økologisk økonomi	90	BODØ			Opptak hvert 2. år
MBATO	MBA	90	TROMSØ			
MAENM	Master in Energy Management: International Governance and Business	120	BODØ			Samarbeid med MGIMO videreføres, og det utarbeides ny mastergrad med oppstart høsten 2020.
Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert eller har mistet studieretten):						
EXHBS	Exchange semester MSc Energy Management	30	BODØ			Semesterpakken avsluttes. Innholdet ivaretas i semesterpakken Business and Governance in the Arctic
MBAVE	MBA	90	VESTERÅLEN			MBA tilbys i Bodø, Mo i Rana og Stjørdal. Tilbudet i Vesterålen er ikke bærekraftig. HHN har ikke fagmiljø.
BEDØKHE	Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid	60	MO I RANA			Mo i Rana drifter to bachelorgrader og en MBA. Mer er ikke forsvarlig ut fra størelsen på fagmiljøet.
BEDØKVE	Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid	60	VESTERÅLEN			HHN har ingen ansatte ved studiestedet Vesterålen
Planlagte nye studier:						
NYKODE	Digitalization and innovation - semester package	30	BODØ	LOK	10	Kombinasjon av (høst)emner fra MSc in Business
Progr.kode	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiepoeng	Studiested	SO/LOK	Studieplasser	Kommentarer - eksempelvis om programmet har oppstart våren 2020, om studiet inngår i et annet studium etc.
	Studier:					

IKTL1	IKT og læring 1	30	MO I RANA/NETT	LOK	100	Nettbasert studieprogram
IKTL2	IKT og læring 2	30	MO I RANA/NETT	LOK	40	Nettbasert studieprogram
30IKL	Innkjøpsledelse	30	STEINKJER/NETT	LOK	40	Nettbasert studieprogram
OFFECO	Public Sector Economy - semester package	30	BODØ	LOK	15	Oppstart vår 2020 - Endrer navn ved at semester package legges til bak navnet
EXHSU	Business and Governance in the Arctic - semester package	30	BODØ	LOK	15	Oppstart vår 2020 - Endrer navn fra Semesterpackage Business and Governance
INTENT	Business - semester package	30	BODØ	LOK	20	Oppstart høst 2019 - Endrer navn fra Semesterpackage International Entrepreneurship and Management
INTMARK	International Marketing and Business Strategy - semester package	30	BODØ	LOK	20	Oppstart vår 2020 - Endrer navn ved at "semester package" settes bak navnet i stedet
Studier 30 studiepoeng eller mindre uten opptak studieåret 2019/2010 (syklus eller avventer):						

Fakultet: Sykepleie og helsevitenskap Studieportefølje 2019-2020.

Progr.kode	Studieprogram over 30 stp	Studiepoeng	Studiested	SO/LOK	Studieplasser	Kommentarer
2-årige masterprogram:						
MASYK	Master i klinisk sykepleie	120	BODØ	LOK	20	Studiet vil gå som utlyst i 2018, med eventuelle minde endringer i forhold til valgmenner.
Bachelorprogram:						
BASY	Bachelor i sykepleie	180	BODØ	SO	100	Siste opptak etter gammel rammeplan, karakterkrav innføres i fra 2019 (3 i matematikk og norsk)
BASYM	Bachelor i sykepleie	180	MO I RANA	SO	60	Siste opptak etter gammel rammeplan, karakterkrav innføres i fra 2019 (3 i matematikk og norsk)
BASYV	Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert	180	VESTERÅLEN	SO	40	Siste opptak etter gammel rammeplan, karakterkrav innføres i fra 2019 (3 i matematikk og norsk)
GSY	Bachelor i sykepleie	180	NAMSOS	SO	100	Siste opptak etter gammel rammeplan, karakterkrav innføres i fra 2019 (3 i matematikk og norsk)
GRS	Bachelor i sykepleie	180	LEVANGER	SO	131	Siste opptak etter gammel rammeplan, karakterkrav innføres i fra 2019 (3 i matematikk og norsk)
BAFAR	Bachelor i farmasi	180	NAMSOS	SO	30	Ingen endring, fikk nye opptakr 2018
GVP	Bachelor i vernepleie	180	NAMSOS	SO	30	Ingen endring
BAPARAD	Bachelor i paramedisin	180	BODØ	SO	30	Annet hvert år opptak Bodø -Namsos
Studier uten opptak studieåret 2019-2020 (opptak i sykluser eller på grunn av at en avventer/usikkerhet):						
MASPESYK	Master i spesialsykepleie	120	BODØ	LOK	30	Opptak annent hvert år, utvikling av program i prosess
BASY5	Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert	180	SALTEN	SO	30	Ikke opptak i 2019. Begrunnes i studietilsynforskriften § 4-1-6. "Resultat fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje." og videre
BASYH	Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert	180	HELGELAND	SO	30	
FAD	Farmasi, bachelorgradsstudium, deltid	180	NAMSOS	SO		Ett kull i løp, ferdig vår 2019. Behov for nytt deltidsstudium vurderes parallelt med utvikling av ny studieplan etter nye retningslinjer.
VPD	Vernepleie, bachelorgradsstudium, deltid	180	NAMSOS	SO		Et kull i løp, ferdig 2020. Behov for nytt deltidsstudium vurderes parallelt med utvikling av ny studieplan etter nye retningslinjer.
60KBE	Kunnskapsbasert eldreomsorg, årstudium	60	NAMSOS	LOK		Videreutdanning som sist gikk 2015. Studiet er ikke på masternivå. Samordning mot "Geriatr i gerontologi studiet (30 sp)" må vurderes
MAFOLK	Master i folkehelsearbeid	120	BODØ	LOK	20	Samordning av masterstudiene til felles "master i helsevitenskap" i prosess. Problemstilling om master versus
MPH	Master i psykisk helsearbeid	120	NAMSOS	LOK	30	
Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert eller har mistet studieretten):						
Planlagte nye studier						
NY	Videreutdanning i psykisk helsearbeid	60	BODØ	LOK	40	Ny konsolidert videreutdanning i psykisk helsearbeid som skal rullers mellom Bodø og Trøndelag
Kommentarer - eksempelvis om programmet har opptatt våren 2020, om studiet inngår i et annet studium etc.						
Progr.kode	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiepoeng	Studiested	SO/LOK	Studieplasser	Kommentarer
Studier:						
30MOT	Motiverende intervju	30	LEVANGER	LOK	40	Videreutdanning lavere grad, frittstående etter- og videreutdanning som skal heves til masternivå. Skal samordnes med valgmene "master helsevitenskap"
HMS1	Helse, miljø og sikkerhet	30	BODØ	LOK	30	Burde være på masternivå. Dialog med FSV og fagmiljø om endringer er planlagt.
PALL1	Palliativ – Behandling, pleie og omsorg 1	15	BODØ	LOK	30	Masternivå. Inngår som valgmene Master i klinisk sykepleie.
PALL2	Palliativ – Behandling, pleie og omsorg 2	15	BODØ	LOK	30	Masternivå. Inngår som valgmene Master i klinisk sykepleie.
VELFERDTEK	Velferdsteknologi	30	NETT	LOK	20	Masternivå. Inngår som valgmene Master i klinisk sykepleie.
GERI	Geriatr, gerontologi og faglig ledelse-Nett og samlingsbasert	30	BODØ	LOK	20	Masternivå. Inngår som valgmene Master i klinisk sykepleie.
VEP2	Veiledningspedagogikk 2	15	LEVANGER	LOK	35	Går siste gang for de som har tatt veiledningspedagogikk 1 fra 2018/2019, eller tidligere.
Studier 30 studiepoeng eller mindre uten opptak studieåret 2019/2020 (syklus eller avventer):						
HEPED30	Helsepedagogikk for helsepersonell og brukere	30	NETT	LOK	20	Lavere grad, studiet uten opptatt siste 4 år. Følger ikke NKR
HVREHAB	Hverdagsrehabilitering	30	BODØ	LOK	20	Masternivå, må vurderes jmf mandat til arbeidsgruppe for faglig konsolidering av masterutdanninger ved FSH.

PASIENT	Pasientsikkerhet	30	NETT	LOK	20	Masternivå, må vurderes jmf mandat til arbeidsgruppe for faglig konsolidering av masterutdanninger ved FSH.
15FOL	Folkehelse og helsearbeid	15	LEVANGER		20	Videreutdanning laverer grad sist utlyst høst 2017
DEMP5	Demensomsorg og omsorg til eldre med psykiske lidelser	30	BODØ	LOK	20	Studiet er ikke på masternivå, siste opptak 2017
VEP1	Veiledningspedagogikk 1	15	LEVANGER	LOK	60	Erstattet av nytt emne jmf."Veileder retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse og velferdstjenestene (UHR 9.februar 2018). Studiene er ikke på masternivå, og veileder anbefaler 10 sp emne.
VEP1	Veiledningspedagogikk 1	15	NAMSOS	LOK	30	Emnet vurderes ikke å ligge innenfor fakultetets ansvarsområde
	Veiledningspedagogikk 3	30	LEVANGER	LOK	30	Videreutdanning på masternivå, valgemne Master i klinisk sykepleie master i folkehelsearbeid. Avventer konsolideringsarbeid.
INTKOM	Interkulturell kommunikasjon	15	NETT	LOK	20	
	Planlagte nye studier					
NY	"Praksisveileding for helse og velferdstjenestene"	10	BODØ	LOK	40	Nytt emne jmf."Veileder retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse og velferdstjenestene (UHR 9.februar 2018). Studiene er ikke på masternivå, og veileder anbefaler 10 sp emne. Modell for
NY	"Praksisveileding for helse og velferdstjenestene"	10	LEVANGER	LOK	40	

Studieportefølje 2019/2020 - Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kultur

Progr.kode	Studieprogram over 30 stp	Studiepoeng	Studiested	SO/LOK	Studieplasser	Kommentar
	5-årige masterprogram:					
LEKROPP	Lektorutdanning i kroppsøving/idrett	300	Levanger	SO	30	Valg av norsk eller matematikk.
MAGLU1-7	Master grunnskolelærerutdanning 1-7	300	Bodø	SO	40	
MAGLU1-7	Master grunnskolelærerutdanning 1-7	300	Levanger	SO	40	
MAGLUL1-7	Master grunnskolelærerutdanning 1-7	300	Levanger	SO	30	
MAGLUN1-7	Master grunnskolelærerutdanning 1-7	300	Nesna	SO	30	
MAGLULU1-7	Master i Lulesamisk grunnskolelærerutdanning 1-7	300	Bodø	SO	10	Navnsetting (Norsk, Sørsamisk, Lulesamisk) ifm vitnemål. Oppstart 2018 og 2019 - deretter opptak annet hvert år
MALGLUSØ1-7	Master i Sørsamisk grunnskolelærerutdanning 1-7	300	Levanger	SO	10	Navnsetting (Norsk, Sørsamisk, Lulesamisk) ifm vitnemål. Oppstart 2018 og 2019 - deretter opptak annet hvert år
MAGLU5-10	Master grunnskolelærerutdanning 5-10	300	Bodø	SO	60	
MAGLU5-10	Master grunnskolelærerutdanning 5-10	300	Levanger	SO	60	
MAGLUN5-10	Master grunnskolelærerutdanning 5-10	300	Nesna	SO	40	
	2-årige masterprogram:					
MABORD	Master i Borderologi	120	Bodø	LOK	20	Det vurderes tilbud på heltid fra 2020.
HOK	Master i kroppsøving og idrettsvitenskap	120	Levanger	LOK	25	Maksimum 25 studenter. Veiledningstungt studium.
MALOGO	Master i logopedi	120	Bodø	LOK	20	
MAMUS	Master i musikk med fordypning i musikkvitenskap	120	Levanger	LOK	10	2 ulike valgretninger (Musikkvitenskap og Ensembleledelse), den ene med opptaksprøve.
MAMUS	Master i musikk med fordypning i ensembleledelse	120	Levanger	LOK	10	2 ulike valgretninger (Musikkvitenskap og Ensembleledelse), den ene med opptaksprøve.
MAPRO	Master i Praktisk kunnskap	120	Bodø	LOK	20	Det vurderes å tilbud på heltid fra 2020.
MASPT	Master i tilpasset opplæring med fordypning i spesialpedagogikk	120	Levanger	LOK	25	Den enkelte fordypning/mastermodul tilbys som eget studieprogram for søkere som kun vil ta denne som videreutdanning uten å ta en hel master. Obligatorisk praksis (politattest).
MASPT	Master i tilpasset opplæring med fordypning i yrkesdidaktikk	120	Bodø	LOK	25	Separate søkbare fordypninger. Ulike opptakskrav til den enkelte fordypning. Den enkelte fordypning/mastermodul tilbys som eget studieprogram for søkere som kun vil ta denne som videreutdanning uten å ta en hel master.
MASPT	Master i tilpasset opplæring med fordypning i generell pedagogikk	121	Bodø	LOK	25	Separate søkbare fordypninger. Ulike opptakskrav til den enkelte fordypning. Den enkelte fordypning/mastermodul tilbys som eget studieprogram for søkere som kun vil ta denne som videreutdanning uten å ta en hel master.
MASPT	Master i tilpasset opplæring med fordypning i spesialpedagogikk	120	Bodø	LOK	25	Separate søkbare fordypninger. Ulike opptakskrav til den enkelte fordypning. Den enkelte fordypning/mastermodul tilbys som eget studieprogram for søkere som kun vil ta denne som videreutdanning uten å ta en hel master. Ikke praksis i spesialpedagogikk i Bodø.
MASPT	Master i tilpasset opplæring med fordypning i matematikdidaktikk	120	Bodø	LOK	25	Separate søkbare fordypninger. Ulike opptakskrav til den enkelte fordypning. Den enkelte fordypning/mastermodul tilbys som eget studieprogram for søkere som kun vil ta denne som videreutdanning uten å ta en hel master.
MASPT	Master i tilpasset opplæring med fordypning i norskdidaktikk	120	Bodø	LOK	25	Separate søkbare fordypninger. Ulike opptakskrav til den enkelte fordypning. Den enkelte fordypning/mastermodul tilbys som eget studieprogram for søkere som kun vil ta denne som videreutdanning uten å ta en hel master.
MASPT	Master i tilpasset opplæring med fordypning i Inkludering og spesialpedagogikk i barnehage og grunnskole og videregående opplæring	120	Bodø	LOK	25	Separate søkbare fordypninger. Ulike opptakskrav til den enkelte fordypning. Den enkelte fordypning/mastermodul tilbys som eget studieprogram for søkere som kun vil ta denne som videreutdanning uten å ta en hel master.
	Bachelorprogram:					
BAENG	Bachelor i engelsk	180	Bodø	SO	20	Skal vurderes i forhold til opptak 2020.
BAIDR	Bachelor i idrett	180	Bodø	SO	30	Bachelor i trening erstatter PT, Idrett årsstudium og Bachelor idrett i Bodø. Akkrediteres.
BALU	Bachelor i lulesamisk språk	180	Bodø	LOK	10	Høst 2019. Opptak hvert 3. studieår. Programmet består av moduler (bl a. Lulesamisk 1 og 2) som tilbys som egne studieprogram for søkere som kun vil ta disse som videreutdanning uten å ta en hel bachelorgrad.
TPSF	Bachelor i teaterproduksjon og skulespillerfag	180	Levanger	LOK	20	Opptaksprøve. Kan gå videre ved å ta Master i praktisk kunnskap
BLUS	Bachelor, barnehagelærerutdanning	180	Bodø	SO	30	Nye nasjonale retningslinjer fra 2019. Felles plan

BLU	Bachelor, barnehagelærerutdanning	180	Bodø	SO	30	Nye nasjonale retningslinjer fra 2019. Felles plan
BLU-NT	Bachelor, barnehagelærerutdanning	180	Levanger	SO	60	Nye nasjonale retningslinjer fra 2019. Felles plan
NE-BLU	Bachelor, barnehagelærerutdanning	180	Nesna	SO	30	Nye nasjonale retningslinjer fra 2019. Felles plan
MFL	Bachelor, faglærerutdanning i musikk	180	Levanger	SO	10	Opptaksprøve. Samkjøring med Bachelor, musikkpedagog og formidler i kulturskolen.
MFK	Bachelor, musikkpedagog og formidler i kulturskolen	180	Levanger	SO	10	Opptaksprøve. Samkjøring med Bachelor, faglærerutdanning i musikk.
BAYRK	Bachelor, yrkesfaglærerutdanning i elektrofag	180	Bodø	SO	15	PPU inngår som første år.
BAYRK	Bachelor, yrkesfaglærerutdanning i bygg og anleggsteknikk	180	Bodø	SO	15	PPU inngår som første år.
BAYRK	Bachelor, yrkesfaglærerutdanning i restaurant og matfag	180	Bodø	SO	15	PPU inngår som første år.
BAYRK	Bachelor, yrkesfaglærerutdanning i teknikk og industriell produksjon	180	Bodø	SO	15	PPU inngår som første år.
BAYRK	Bachelor, yrkesfaglærerutdanning i naturbruk	180	Bodø	SO	15	PPU inngår som første år.
BAYRK	Bachelor, yrkesfaglærerutdanning i service og samferdsel	180	Bodø	SO	15	PPU inngår som første år.
IVB	Bachelor, idrettsvitenskap	180	Levanger	SO	30	
Årsstudier:						
BIRDID	BirdID Western paleartic	60	Levanger	LOK	20	Omfatter Fuglekjennskap 30 stp. Er under reakkreditering 2018/2019.
PPAN	Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere - fagdidaktikk i naturfag	60	Bodø	LOK	30	
PPAN	Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere - fagdidaktikk i fremmedspråk	60	Bodø	LOK	30	
PPAN	Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere - fagdidaktikk i matematikk	60	Bodø	LOK	30	
PPAN	Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere - fagdidaktikk i kroppøving og idrettsfag	60	Bodø	LOK	30	
PPAN	Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere - fagdidaktikk i musikk, kunst og kultur	60	Bodø	LOK	30	
PPAN	Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere - samfunnsfag	60	Bodø	LOK	30	
PP1N	Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere	60	Bodø	LOK	90	Kan inngå i BA yrkesfaglærer
PP1N	Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere	60	Levanger	LOK	60	Kan inngå i BA yrkesfaglærer
3EN	Årsstudium i engelsk	60	Bodø	SO	20	Utgjør første år i Bachelor i engelsk
20ENG	Årsstudium i engelsk	60	Levanger	SO	20	Kan inngå i Bachelor i engelsk. Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
FRI	Årsstudium i friluftsliv	60	Bodø	SO	30	Frittstående program - inngår ikke i et annet program
ZOFRI	Årsstudium i friluftsliv	60	Levanger	SO	20	Frittstående program - inngår ikke i et annet program
FRI	Årsstudium i friluftsliv	60	Nesna	SO	20	Frittstående program - inngår ikke i et annet program
GID	Årsstudium i idrett	60	Bodø	SO	30	Utgjør første år av Bachelor i idrett. Erstattes av Bachelor i trening som er under akkreditering.
60IDR	Årsstudium i idrett	60	Levanger	SO	30	Utgjør første år av Bachelor i idrettsvitenskap
20IDR	Årsstudium i idrett	60	Meråker	LOK	20	Kan gå over i 2. år på bachelorstudiene.
20MUS	Årsstudium i musikk	60	Levanger	SO	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
60SAM	Årsstudium i samfunnsfag	60	Levanger	SO	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
PT	Årsstudium personlig trener	60	Bodø	SO	30	Inngår som 1.år i Bachelor i trening. Nytt innhold. Akkrediteres H2018.
60KHÅ	Årsstudium i kunst og håndverk	60	Levanger	SO	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
Studier uten opptak studieåret 2019-2020 (utsettes):						
BLD	Bachelor, barnehagelærerutdanning	180	Levanger	SO		Neste opptak 2021. Oppstart hvert 4. år.
BLUV	Bachelor, barnehagelærerutdanning	180	Vesterålen	SO		Neste opptak 2020.
MAIDR	Master i idrett-trener og lederprofesjon	120	Bodø			Siste opptak høst 2013. 1 student gjør seg ferdig 18/19
MAPROFPED	Master i profesjonsretta pedagogikk	120	Nesna			
MANAT	Master i profesjonsretta naturfag	120	Nesna	LOK		På vent - erstattes evt. av masterfordypning på MAGLU
MALU	Master i lulesamisk språk	120	Bodø			Studiet ble godkjent etablert og akkreditert i 2015/16. Oppstart 20/21
60IDR	Årsstudium i idrett	60	Nesna	SO		Ikke oppstart 17/18 og 18/19 pga for få søkere. Vurderer "0-opptak".
KUN1	Årsstudium i visuelle kunstoffag	60	Bodø			
Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert eller har mistet studieretten):						
KFL	Bachelor, faglærerutdanning i idrett	180	Levanger			Siste opptak 2016 (ferdig vår 2019). Opprettholder akkreditering til studentene er ferdige, deretter legges studiet ned i FS.
MUL	Master i undervisning og læring i grunnskolen	120	Levanger			Har aldri hatt opptak
Nye studier:						
BATRE	Bachelor i trening	180	Bodø	SO	30	Akkreditering ferdig september 2018.
	Årsstudium, personlig trener	60	Bodø	SO	30	Utgjør 1. år av Bachelor i trening. Akkrediteres september 2018.
Fremtidige studier:						
	Master, Barnehageprofesjon	300	Bodø/Levanger/Nesna			Bygger delvis på master i profesjonsretta pedagogikk.
	Bachelor Barnehagelærer. Sørsamisk/lulesamisk	180	Bodø/Levanger			
BAFRI	Bachelor, natur- og kulturbasert reiseliv	180				(Arbeidstittel) Tverrfakultært. Samarbeid med HHN.
Progr.kode/prosjekt nr.	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiepoeng	Studiested	SO/LOK	Studieplasser	Kommentar
1LU	Lulesamisk 1	30	Bodø	LOK	15	Inngår i Bachelor i lulesamisk språk
2LU	Lulesamisk 2	30	Bodø	LOK	15	Inngår i Bachelor i lulesamisk språk
ERNÆR	Ernæring	30	Bodø	LOK	20	Emner inngår også i Master Folkehelsearbeid (FSH).
UNIPED	Universitetspedagogikk	10	Bodø	LOK		Intern kompetanseheving.

30UTE	Uteområdet som læringsarena	30	Levanger	LOK		2 moduler á 15 stp. Disse rullerer.
30FKJ	Fuglekjennskap- samlingsbasert	30	Levanger	LOK		
30FKJN	Fuglekjennskap-nettbasert					
30MUK	Komponering for scene, film og TV	30	Levanger	LOK	20	Valgemme Master i musikk
MAMUE	Rytmsk korledelse	30	Levanger	LOK	20	Valgemme Master i musikk
MUSJOI	Joik og tradisjonsfornylese	30	Levanger	LOK	20	Valgemme Master i musikk
30MUP	Musikkproduksjon	30	Levanger	LOK	20	Frittstående emner, men kan inngå i faglærerutdanning i musikk.
30SP1	Spesialpedagogikk1	30	Levanger	LOK	20	Inngår som emne i 4-årig GLU
30SPD/MASPT	Spesialpedagogikk 1, samlingsbasert	30	Levanger	LOK	20	Oppstart Høst. Inngår som valgemme for 4-årig GLU (GLD), MAGLU (fra 2019) og i Master tilpassa opplæring.
30SE2/MASPT	Spesialpedagogikk 2	30	Levanger	LOK	20	Oppstart vår. Inngår i Master tilpasset opplæring.
15VEM1	Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 1	15	Levanger	LOK	30	
15VEM2	Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 2	15	Levanger	LOK	30	
VEB3	Mentor- og veilederutdanning 3	30	Levanger	LOK	20	
VMENTOR1	Veilederutdanning for praksislærere og mentorer - modul 1	15	Bodø	LOK	20	
VMENTOR2	Veilederutdanning for praksislærere og mentorer - modul 2	15	Bodø	LOK	20	
VMENTOR1	Veilederutdanning for praksislærere og mentorer - modul 1	15	Nesna	LOK	20	
MATDID	Matematikkdidaktikk - mastermodul	30	Bodø	LOK	20	Inngår i Master i tilpasset opplæring
NORDID	Norskdidaktikk - mastermodul	30	Bodø	LOK	20	Inngår i Master i tilpasset opplæring
GENDID	Generell didaktikk - mastermodul	30	Bodø	LOK	20	Inngår i Master i tilpasset opplæring
SPEDID	Inkludering og spesialpedagogikk i barnehage og grunnskole og videregående opplær' ring	30	Bodø	LOK	20	Inngår i Master i tilpasset opplæring
YDID	Yrkesdidaktikk - mastermodul	30	Bodø	LOK	20	Inngår i Master i tilpasset opplæring
15JO1	Med joik som utgangspunkt 1	15	Levanger/rullerer	LOK	20	Kan inngå i Bachelor Musikk faglærerutdanning eller Bachelor musikkpedagog og formidler i kulturskolen
30KBF	Kroppspøving, idrett og friluftsliv, bachelorfordypning	30	Meråker	LOK	20	Kan inngå i BA Idrettsvitenskap. Kan gi innpassing
30FPD	Ferdighets og prestasjonsutvikling i idrett	30	Meråker	LOK	20	Kan inngå i BA Idrettsvitenskap. Kan gi innpassing
GR_SOSSP	Grunnstudium i pedagogikk	30	Nesna	LOK	20	
RÅDGIV1	Rådgiving 1	30	Nesna	LOK	20	
RÅDGIV2	Rådgiving 2	30	Nesna	LOK	20	
SPP2	Spesialpedagogikk breddestudium	30	Nesna	LOK	20	
SPESPE	Spesialpedagogikk spesialisering	30	Nesna	LOK	20	Masternivå - kan inngå i Master i tilpassa opplæring. Må ha Bachelor i bunnen for å starte dette studiet. Forbeholdt lærer- og barnehagelærere
NE-ENG1	Engelsk 1	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU eller som enkeltemneopptak. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
NE-ENG2	Engelsk 2	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU eller som enkeltemneopptak. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
NE-MAT1	Matematikk 1	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU eller som enkeltemneopptak. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
MAT2	Matematikk 2	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.) Ikke oppstart 18/19
NAT 1	Naturfag 1	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
NAT 2	Naturfag 2	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
NORSK1	Norsk 1	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
NE-NO2	Norsk 2	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
KHV 1	Kunst og håndverk 1	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.)
KRØ 1	Kroppspøving 1	30	Nesna	LOK	20	Kan velges i 4-årig GLU. (Siste opptak til 4-årig GLU var i 2016, dvs siste kull er ferdige i 2020, 2021 for Deltid.) Ikke oppstart 18/19
	Internasjonale studier:					
ENGAD	Adventure Knowledge	30	Bodø	LOK	20	Tilbud til utenlandske studenter. Høst
Nytt!	Extreme environment	30	Bodø	LOK	20	Mågruppe: internasjonale og norske studenter (Idrett/friluftsliv). Vår 2020
30NIP	Nordic and International Perspectives om Teaching and Learning	30	Levanger	LOK	20	Tilbud til egne og utenlandske studenter. Høst
Nytt!	Northern Exposure	30	Nesna	LOK	20	Mågruppe: internasjonale og norske studenter. Vår 2020
	KFK og eksternt finansierte studier:					
ENG1KFK	Engelsk 1 KFK - Regional	30	Nesna	KFK		Tilsagnsperiode ut 2022. Går i Bodø.
30EFL	Engelsk 1, for 5.-10-trinn, videreutdanning	30	Levanger	KFK		Tilsagnsperiode ut 2025
EVU-ENG2	Engelsk 2, 5-10 trinn	30	Bodø	KFK		Tilsagnsperiode ut 2021
30KØV	Kroppspøving 1 for 1.-10-trinn	30	Levanger	KFK		Tilsagnsperiode ut 2021
KKH	Kunst og håndverk 1, 1-10 trinn	30	Bodø	KFK		Tilsagnsperiode ut 2019, men søker om forlengelse
EVU-LMPED	Læringsmiljø og pedagogisk ledelse	30	Nesna	KFK		Eksterntfinansierte (tilsagnsperiode 2016-2020). Har hittil ikke vært startet opp.
30MAV	Matematikk 1 for 1.-7.trinn	30	Levanger	KFK		Tilsagnsperiode ut 2025
30MAT	Matematikk 1 for 5.-10.trinn	30	Levanger	KFK		Tilsagnsperiode ut 2025
MAT1KFK	Matematikk 1 for 1.-7.trinn	30	Nesna	KFK		Tilsagnsperiode 2021
KFKMAT2	Matematikk 2 for 5.-10. trinn - Regional	30	Nesna	KFK		Tilsagnsperiode ut 2022
?	Matematikk 2 for 5.-10. trinn - Regional	30	Levanger	KFK		Tilsagnsperiode ?
30MAV2	Matematikk 2 for 1.-7. trinn	30	Levanger	KFK		Tilsagnsperiode ut 2025
30NFV	Naturfag 1 for 1.-7.trinn	30	Levanger	KFK		Tilsagnsperiode ut 2019, kan hende det søkes UDIR om å tilby det 2019/2020
NAT1KFK	Naturfag 1 for 1.-7.trinn	30	Nesna	KFK		Tilsagnsperiode ut 2021. Ikke oppstart 18/19
NOR2KFK	Norsk 2 for 5.-10. trinn - Regional	30	Nesna	KFK		Tilsagnsperiode ut 2022
NORSK2	Norsk 2, 5.-10.trinn	30	Bodø	KFK		Tilsagnsperiode ut 2021

NORSK	Norsk 2, 8.-13.trinn	30	Bodø	KFK		Tilsagnsperiode ut 2020
3ORFL	Regning som grunnleggende ferdighet	30	Levanger	KFK		Går ikke 2019
EVU-UAB/956150	Utforskende arbeid med naturfag og matematikk i barnehagen	30	Levanger	KFB		Tilsagnsperiode ut 2021
EVU-VEILBA/700066	Veiledningsutdanning for praksislerere i barnehagen	15	Mo i Rana	KFB		2018: Vesterålen. 2019 Mo i Rana. Sted rulleres. Adm. fra Nesna. Tilsagnsperiode 2017-2020
EVU-BAPED/986360	Tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk TIB 1 og TIB 2	30	Bodø	KFB		Rullerer. Fra 2019 TIB2. Eksternfinansiert (tilsagnsperiode 2016-2020, men siste oppstart H2019)
	Bachelor skodespelarutdanning	180	Levanger			Oppdragsfinansiert - starter opp fra 2018 - "Det norske teateret."
15KBAS/700135	Kompetanseutvikling for assistenter og fagarbeidere i den samiske barnehagen	15	Levanger			Står igjen med gamle midler. Kan bli videreført fra 2019. Står igjen midler. Fylkesmann
NETTPED	Nettpedagogikk	15	Bodø			Godkjent april 2018. (Fagskolen i Hadsel) Trøndelag og Hadsel
ENFOR	Forretningsengelsk	6	Nesna			For næringslivet på Helgeland

Fakultet for biovitenskap og akvakultur - Studieporteføljen 2019-2020

Progr.kode	Studieprogram over 30 stp	Studiepoeng	Stuedsted	SO/LOK	Studieplasser	Kommentar
	5-årige masterprogram:					
	ingen					
	2-årige masterprogram:					
MABIO	Master i biovitenskap	120	Bodø / Steinkjer	LOK	40	Engelsk. Studiet har fire studieretninger/ spesialiseringer; Akvakultur, Genomikk, Marin økologi og Terrestrisk økologi og naturforvaltning. De tre førstnevnte har Bodø som studiested, den sistnevnte går i Steinkjer med unntak av ett samlingsbasert emne i Bodø. Retningene skal utlyses individuelt.
	Erfaringsbaserte mastergrader (90 st.poeng):					
	ingen					
	Bachelorprogram:					
224	Bachelor i naturforvaltning	180	Steinkjer	SO	32	Studiet skriftet navn fra Utmarksforvaltning til Naturforvaltning fom. opptaket for 2018/19.
321	Bachelor i husdyrfag - velferd og produksjon	180	Steinkjer	SO	32	
BABII	Bachelor i biologi	180	Bodø	SO/LOK	40	Engelsk. 20 studieplasser lyses ut på SO, og 20 plasser lyses ut for internasjonale studenter på LOK.
BAHBL	Bachelor i havbruksdrift og ledelse	180	Bodø	SO	40	
BADYR	Bachelor i dyrepleie	180	Bodø	SO	32	
BAANIMAL	Joint Bachelor Degree in Animal Science	180	Bodø	SO	32	Engelsk. Samarbeidsgrad mellom Nord og UVMP i Slovakia.
EMMMP	Bachelor i internasjonal markedsføring	180	Bodø	SO	45	HHN og FBA er i dialog om organiseringen av studiet. Økonomiske og praktiske premisser og konsekvenser må avklares mellom fakultetene.
	Årsstudier som inngår i bachelorprogram:					
223	Naturforvaltning, årsstudium	60	Steinkjer	SO	10	Studiet skriftet navn fra Utmarksforvaltning til Naturforvaltning fom. opptaket for 2018/19.
099	Husdyrvelferd, årsstudium	60	Steinkjer	SO	10	

	Frittstående årsstudier:					
038	Natur- og kulturminneoppsyn, årsstudium	60	Steinkjer	SO	30	

	Studier uten opptak studieåret 2019-2020 (opptak i sykluser eller på grunn av at en avventer/usikkerhet):					
	ingen					

	Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert eller har mistet studieretten):					
ØKOLAND	Bachelor i økonomi og landbruk	180	Steinkjer	SO	0	

	Planlagte nye studier:					
MARBIO	Nordisk master i bærekraftig utvikling og produksjon av marine bioressurser	120	Bodø	LOK	5	Samarbeidsgrad mellom Nord og nordiske partnere; Universitetet i Akureyri (Island), Høyskolen i Holar (Island) og Universitetet i Göteborg (Sverige). FBA søker om akkreditering av studiet med tentativ oppstart høsten 2019. Lyses ut innen EU. 20 studieplasser totalt, 5 ved hvert lærested.

Progr.kode	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiepoeng	Stuedsted	SO/LOK	Studieplasser	Kommentarer - eksempelvis om programmet har oppstart våren 2020, om studiet inngår i et annet studium etc.
ENW	Semesterpakke Ecology and Arctic Marine Biology (engelsk)	30	Bodø	LOK	15	Engelsk. Semesterpakke med innreisende utveklingsstudenter som målgruppe. Går vårsemesteret.
MOLEBIO	Semesterpakke Molecular Biosciences (engelsk)	30	Bodø	LOK	10	Engelsk. To semesterpakker med innreisende utveklingsstudenter som målgruppe. Går høstsemesteret. 10 studieplasser fordelt på de to semesterpakkene.
AQMABIO/ AQUACUL	Semesterpakke Aquaculture and Marine Biosciences (engelsk)	30	Bodø	LOK		
121	Basiskurs i naturoppsyn	15	Steinkjer	LOK		
961	Geografiske informasjonssystem (GIS)	20	Steinkjer	LOK		

	Studier 30 studiepoeng eller mindre uten opptak studieåret 2019/2010 (syklus eller avventer):					
	ingen					

104/18 Studieportefølje for studieåret 2019/2020

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	25.10.2018	104/18

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar det framlagte forslag til studieportefølje for studier over 30 studiepoengs omfang for studieåret 2019/2020.
2. Styret ber rektor sørge for at fakultetene fortsetter arbeidet med samordning av studieporteføljen basert på de signaler som er gitt i styrets behandling av endelig studieportefølje for 2019/2020.
3. Styret godkjenner endring av navn på følgende studier:
  - Trafikklærer høyskolekandidatstudium endrer navn til Trafikklærer
  - Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic endrer navn til Bachelor i paramedisin
4. Følgende gradsstudier og årsstudier avsluttes når studentene har gått ut/studierett har opphørt:
  - Bachelor i økonomi og landbruk, Steinkjer
  - Bachelor, faglærerutdanning i idrett, Levanger
  - Master i undervisning og læring, Levanger
  - Bachelor i idrett, Bodø
5. Følgende gradsstudier og årsstudier avsluttes ved disse studiestedene:
  - MBA, Vesterålen
  - Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, Mo i Rana
  - Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, Vesterålen
  - Bachelor i sykepleie, deltidsstudium, Bodø
  - Bachelor i sykepleie, deltidsstudium, Mo i Rana
6. Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke studier når søkertall for studieåret 2019/2020 foreligger.

Møtebehandling

Følgende dokumenter ble delt ut i møtet:

- Brev fra Studiesenteret RKK Vefsn, Studiesenteret RKK Ytre Helgeland, Helgelandssykehuset HF og Helgeland Regionråd IKS, datert 18.10.18
- Brev fra styreleder KS Nordland, udatert
- Brev fra Indre Helgeland Regionråd, udatert
- E-post fra Helgelandssykehuset HF og Helse Nord RHF, datert 25.10.18

Vigdis Moe Skarstein forslø følgende nytt pkt. 5:

Følgende gradsstudier og årsstudier gjøres det ikke opptak for i studieåret 2019/2020

- MBA, Vesterålen
- Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, Mo i Rana
- Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, Vesterålen
- Bachelor i sykepleie, deltidsstudium, Bodø
- Bachelor i sykepleie, deltidsstudium, Mo i Rana

Studietilbud innenfor disse områdene avklares når studiestedstrukturen er klar.

Rektor endret sin innstilling i tråd med forslaget og det ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Styret vedtar det framlagte forslag til studieportefølje for studier over 30 studiepoengs omfang for studieåret 2019/2020.
2. Styret ber rektor sørge for at fakultetene fortsetter arbeidet med samordning av studieporteføljen basert på de signaler som er gitt i styrets behandling av endelig studieportefølje for 2019/2020.
3. Styret godkjenner endring av navn på følgende studier:
  - Trafikklærer høgskolekandidatstudium endrer navn til Trafikklærer
  - Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic endrer navn til Bachelor i paramedisin
4. Følgende gradsstudier og årsstudier avsluttes når studentene har gått ut/studierett har opphørt:
  - Bachelor i økonomi og landbruk, Steinkjer
  - Bachelor, faglærerutdanning i idrett, Levanger
  - Master i undervisning og læring, Levanger
  - Bachelor i idrett, Bodø
5. Følgende gradsstudier og årsstudier gjøres det ikke opptak for i studieåret 2019/2020
  - MBA, Vesterålen
  - Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, Mo i Rana
  - Årsstudium økonomi, markedsføring og ledelse, Vesterålen
  - Bachelor i sykepleie, deltidsstudium, Bodø
  - Bachelor i sykepleie, deltidsstudium, Mo i RanaStudietilbud innenfor disse områdene avklares når studiestedstrukturen er klar.
6. Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke studier når søkertall for studieåret 2019/2020 foreligger

Vedlegg A89

Arkivsak-dok. 17/01300-3
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Elin Anne Sommerli

Saksgang

ENDELIG STUDIEPORTEFØLJE VED NORD UNIVERSITET 2018/2019

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar det framlagte forslag til studieportefølje for studier over 30 studiepoengs omfang for studieåret 2018/2019, samt nedlegging av studier i tråd med saksframlegget.
2. Styret ber rektor sørge for at fakultetene fortsetter arbeidet med samordning av studieporteføljen basert på de signaler som er gitt i styrets behandling av endelig studieportefølje for 2018/2019. Dette innebærer også å sikre god fordeling av studietilbudene ved studiestedene og at studietilbud ikke konkurrerer med hverandre
3. Styret godkjenner endring av navn på følgende studier:
  - Bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic endrer navn til Bachelor i paramedic, med forbehold om godkjenning fra helsedirektoratet
  - Master i biologi og akvakultur endrer navn til Master i biovitenskap
  - Bachelor i sosiologi endrer navn til Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse
  - Bachelor i informasjonssystemer endrer navn til Bachelor i digital organisasjon og økonomi
  - Master of Science in Energy Management får et tillegg i navnet slik at nytt navn blir Master of Science in Energy Management, Governance and International Business
  - Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse endrer navn til Master i beredskap og kriseledelse
4. Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke studiet når søkertallene for studieåret 2018–2019 foreligger.

Sammendrag

Etter at forslag til foreløpig studieportefølje ble behandlet av styret på møtet i juni, har fakultetene fortsatt med planleggingen ut fra de føringer som styret ga. Nå legges fakultetenes søknad om endelig studieportefølje 2018/2019 fram for styret.

Innledning

Studieporteføljen er en oversikt over de studieprogram universitetet tilbyr det aktuelle studieåret. Studieplassene er beregnet for det enkelte program ut fra bl.a. kapasitet og økonomi. I noen tilfeller er studieplassene absolutte, eksempelvis studier med praksis der universitetet har avtale om begrensede praksisplasser. Studieporteføljen er også vurdert ut fra årets søkertall og opptak.

Bakgrunn

Sak om foreløpig studieportefølje ble behandlet av styret i møte 14. juni. I vedtaket bes fakultetene videreføre arbeidet med samordning av studieporteføljen for den fusjonerte institusjonen, sikre programmenes faglige og økonomiske bærekraft og begrunne eventuell etablering eller nedleggelse av studier. Her er SEFØ-modellen et godt verktøy.

Saken nevner også NOKUTs anbefaling til institusjonen etter innledende tilsyn, der Nord universitet blir bedt om å vektlegge faglig styrke, utvikling og konsolidering av studiesteder og studieportefølje. Dette finnes også igjen i Strukturmeldingen, som forventer en effektivitetsgevinst etter fusjoner, der dublerende fagmiljø samkjøres og samles, og slik sikre institusjonenes soliditet. Nord universitet har satt i gang et stort kompetanseløft for å nå samme førstestillings- og toppkompetansenivå som tilsvarende institusjoner.

Det er tidligere vist til fakultetenes arbeid med vurdering og samordning av eksisterende portefølje, slik som samordning av studieplanen for grunnskolelærerutdanningen, mastergraden i musikk, praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere, studier i økonomi og ledelse, regnskap, sosiologi og sammenslåing av to masterprogram ved FBA. Styret ga klare føringer om å videreføre dette arbeidet, også for profesjonsutdanninger som avventer nye rammeplaner. Fakultetene har levert sine forslag til endelig portefølje for 2018-2019, og vi kan nå vurdere om fakultetene har svart godt nok på forventningene i Kvalitetsmeldingen om å unngå dublerende fagmiljø og sikre soliditeten. Likedan om noen av vurderingene som ble gjort i sak om foreløpig studieportefølje har blitt endret.

Et tema som har vært tatt opp med fakultetene, er signaler om ny finansieringsmodell fra KD, der uteksaminerte kandidater gir bedre finansiering enn studiepoeng. Emner og årsheter må i større grad bygges opp om de gradsgivende studiene, for å gi størst mulig inntjening på sikt. Med store ressurser satt av til kompetanseheving, må både inntjening og effektivitet i studietilbudet vektlegges og etterleves. Likeledes må tilbudet treffe samfunnets behov for kompetanse, og da spesielt i våre nærområder. Tilbudet må også ha appell til potensielle studenter, og vise arbeidsmuligheter etter studiet.

Premisser for eksisterende portefølje:

Fakultetene ble spesielt bedt om å vurdere studieprogram som uteksaminerer mindre enn 20 studenter og har hatt lav rekruttering over mange år. Her er det mulighet både til å legge ned studietilbudet permanent, videreutvikle tilbudet så det rekrutterer bedre eller å legge det på is for en periode.

Enkelte studier, slik som lærer- og barnehagelærerstudiene, er kritisk for å dekke samfunnets behov for arbeidskraft. Her har studier blitt opprettholdt, selv om ikke alle studieplasser har blitt fylt. Vi kan likevel oppnå stordriftsfordeler ved samkjøring. Studier som ikke er i tråd med strategi, profilområder og doktorgradene, bør fortrinnsvis avvikles.

I denne saken er det også lagt ved en oversikt over kurs på 30 studiepoeng og mindre. Slik framgår fakultetenes samlede tilbud og forpliktelser. Se vedlagte tabeller.

Fakultet for lærerutdanning, kunst og kulturfag (FLU):

I sak om foreløpig portefølje skrev fakultetet at det nye fakultet jobbet både med å bygge kultur, sikre robuste fagmiljø, økonomisk bærekraftige studier og et kompetanseløft for undervisningspersonalet. Dette arbeidet er en kontinuerlig prosess og krever fokus på hele bredden av aktiviteter. FLU er det største fakultetet, både i antall ansatte og studenter. Rekrutteringsarbeidet til lærerutdanningene vil være en av de viktigste oppgavene framover.

Fakultetet har benyttet SEFØ-modellen, og vurdert porteføljen i lys av den. For nye studier, har modellen vært brukt fullt ut. Fakultetet skriver at det må skapes en sammenheng mellom de studieprogram som tilbys, antall utdannede kandidater og samfunnets behov for kompetanse og arbeidskraft. Lærerutdanningene er helt sentrale for viktige oppgaver i samfunnet.

I forhold til studieporteføljen, er fakultetet opptatt av en best mulig felles ressursutnyttelse og å ha en samfunnsrelevant studieportefølje. Relevante studieprogram beskrives slik:

- «..våre studieprogrammer skal i omfang være relevant slik at behovet for profesjonsutøvere innenfor sentrale velferdsyrker som lærere og barnehagelærere i vår region blir dekket.
- ..studiene må gi studenter jobbmuligheter. Flere av studiene ved fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag er knyttet til områder hvor det i dag er begrensede jobbmuligheter (kunst/kultur/idrett/friluftsliv) i samfunnet. Fakultetet må bestrebe seg på at våre utdanningsprogrammer gir arbeid etter endt utdanning.
- ..våre studieprogrammer skal i innretning være slik at kompetansen man får som profesjonsutøvere gjennom våre utdanninger er relevant i samtid og fremtid.»

Nye studier:

For studieåret 2018/2019 foreslås det opprettelse av to nye studieprogram.

- Bachelor i trening og treningsledelse.

Dette tilbudet er et samarbeid med Setana College i Irland. Tilbudet er en utvikling og samordning av årsstudiet Personlig trener, som nå legges på is og bachelor- og årsstudiet i idrett, Bodø. Det nye bachelorstudiet får to studieretninger, trener og idrettstrener.

For neste studieår etableres også et nytt masterstudium.

- *Sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning master 1-7, Bodø og Levanger*

Det er et ønske fra KD at Nord universitet starter dette studiet. Studiet følger samme rammeplan som ordinær Master GLU, men samiske språkemner er obligatoriske i tillegg til en tilpasning av PEL-faget (pedagogikk og elevkunnskap).

Se flere detaljer i styresak om nye studier. Når det gjelder Master i praktisk kunnskap, arbeides det nå med forslag til et fordypingsemne i kunst og kultur. Dette betyr at studiet får et bredere nedslagsfelt og kan tiltrekke seg flere søkere.

Oppstart av tidligere godkjente studier:

- Bachelor yrkesfaglærer. Dette studiet ble vedtatt opprettet av styret for UiN i desember 2014. Studiet ble da utsatt, og er heller ikke akkreditert med godkjent studieplan. Dette skal nå gjøres.

Tidligere akkrediterte studier som ikke hadde opptak i år, men som ønskes startet opp i 2018:

- Master i profesjonsrettet naturfag, Nesna (Studiet ble satt «på vent» i 2017-2018.) Kan dekke et behov for videreutdanning for lærere.

Tilbudet er beregnet på lærere som ønsker videreutdanning, og vil kunne dekke et stort behov i skolesektoren.

Studier som settes legges på is/går i sykluser:

- Bachelor barnehagelærer deltid, Levanger
- Bachelor i friluftsliv, Bodø, Nesna, Levanger
- Årsstudium Visuelle kunsthøgskolen, Bodø
- Årsstudium friluftsliv, Bodø, Nesna, Levanger
- Master i idrett-, trener- og lederprofesjon, Bodø
- Joint Master Degree i borderologi, Bodø
- Masterpåbygging undervisning og læring i grunnskolen, Levanger
- Master i lulesamisk (i samråd med Arran)
- Master i undervisning og læring i grunnskolen
- Master i profesjonsrettet pedagogikk deltid, Nesna

Studier som legges ned etter at studentene har avsluttet studiene, eller studierett har opphørt:

- Bachelor i Kroppsøving og idrettsfag, faglærerutdanning, Levanger (erstattes av lektorutdanningen)
- Bachelor- faglærer i kroppsøving og idrettsfag, Bodø (erstattes av lektorutdanningen)
- Bachelor i idrett, Bodø (erstattes av Bachelor i trening og treningsledelse)
- Årsstudium i kroppsøving, Levanger (inn i lektorutdanningen)
- Årsstudium personlig trener, Bodø (erstattes av Bachelor i trening og treningsledelse)

Emner på 30 studiepoeng og mindre:

Dette er stort sett emner som inngår i/eller er valgfag i andre studier (GLU, BLU, Master musikk, ulike bachelorer mm), og som i tillegg kan søkes av kandidater som ikke nødvendigvis vil ta hele graden som emnet tilhører. Slik sett fungerer disse emnene som videreutdanningstilbud i regionen. Dette er en form for siderekuttering som bidrar til at vi kan opprettholde et relativt bredt tilbud av emner på utdanningene våre. Dette er viktig for studienes attraktivitet og omdømme, og ikke minst for å dekke behovet for kompetanse i regionen.

Endringer som er foretatt i forhold til styresak fra juni, om midlertidig portefølje, er at den varslede bachelor i friluftsliv nå er utsatt da det fortsatt jobbes med utviklingen av studiet. Den er derfor tatt bort fra forslaget til portefølje.

GLU – opptakstall:

Det er gjort en endring i antall studieplasser på alle utdanningene GLU 1-7 og GLU 5-10. Dette gjøres for bedre å samsvare med kandidatmåltallene fra KD. For GLU 1-7 er kandidatmåltallet fra KD på 97 kandidater. Her er antall studieplasser både i Levanger og Bodø endret fra 60 til 40. På det samlingsbaserte studiet i Levanger er det 30 studieplasser og det samlingsbaserte studiet på Nesna er satt ned fra 40 til 30 studieplasser.

For GLU 5-10 er kandidatmåltallet 72. GLU 5-10 både i Levanger og Bodø har satt opp antall studieplasser fra 40 til 60. Det samlingsbaserte studiet på Nesna har økt fra 30 til 40 studieplasser.

Handelshøyskolen Nord (HHN)

Flere arbeidsgrupper ved fakultetet har vært i sving det siste året, også med eksterne representanter, for å se på eksisterende studieprogram. Dette har medført endringer på flere av programmene. De studieprogram som tilbys på flere studiesteder, har nå samme studieplan. Dette gjelder Årsstudium i økonomi og ledelse (Bodø, Mo og Steinkjer), Bachelor i økonomi og ledelse (Bodø, Mo og Steinkjer) og Bachelor i regnskap (Bodø og Steinkjer).

I tillegg til den nevnte samkjøringen arbeider fakultetet med en større revidering av Bachelor i informasjonssystemer, som tilbys på Mo. Bachelorprogrammet endrer navn til Bachelor i digital økonomi og organisasjon, og studieplanen er delvis samkjørt med studieplanen for Bachelor i økonomi og ledelse, som også tilbys på Mo. Tidligere Årsstudium i informasjonssystemer legges ned, da emnene på førsteåret på den nye studieplanen til Bachelor i digital økonomi og organisasjon og på Årsstudium i økonomi og ledelse, dekker inn dette tilbudet.

Det har også blitt gjennomført en revidering av MBA programmene. Ikke alle forslag til endringer er ferdig utredet og kan implementeres høsten 2018. MBA i økologisk økonomi og MBA i ledelse tilbys dermed fortsatt som egne program i Bodø høsten 2018, og ikke som tidligere meldt, som valgemenner i ordinær MBA. MBA i teknologiledelse vil kun tilbys på Mo framover, med opptak annet hvert år. Fakultetet viser til at miljøet på Mo har god

kompetanse for å videreføre dette programmet, som også hadde sin opprinnelse i Mo-miljøet.

Høsten 2018 tilbys MBA på Stjørdal og Bodø. Dette vil være de to prioriterte studiestedene for programmet. Studieplanen er lik for disse to studiestedene, med unntak av at valgmenyetilbudet kan variere noe. Selv om porteføljen av MBA-program er redusert ved bl.a. færre studiesteder, gir dette mulighet for opptak av flere studenter på de gjenværende programmene.

Siviløkonom/Master of Science in Business er noe revidert. Muligheten til å fordype seg i en av fire eksisterende hovedprofiler beholdes. De obligatoriske emnene endres noe for å få en mer moderne profil på programmet og gjøre det mer relevant for arbeidslivet. Fokus er på å utdanne endringsagenter, og innarbeide perspektivet fra Engage (SFU) i programmet. Modellen endres for å tilrettelegge bedre for studentutveksling, og det samarbeides med Kiev National University i Ukraina om å kunne tilby en dobbelgrad.

Master of Science in Energy Management endrer navn ved å legge til «Governance and International Business». Slik gjenspeiler navnet bedre det faktiske innholdet. Programmet er en fellesgrad mellom HHN og MGIMO i Moskva. Det planlegges ingen større endringer i programmet til høsten 2018, men det arbeides med å innføre en tredje samarbeidspartner, East China Normal University i Shanghai, Kina, fra høsten 2019.

Det erfaringsbaserte masterprogrammet i samfunnssikkerhet og kriseledelse legges om. Tidligere var dette et tverrfakultært program som hadde flere utfordringer, noe bl.a. resultatet fra Studiebarometeret viste flere år på rad. Handelshøgskolen velger å avslutte det tverrfakultære samarbeidet og å tilby Master i beredskap og kriseledelse. Ikke bare navnet er endret, men det er også laget ny studieplan fra høsten 2018. I tillegg til en intern arbeidsgruppe, har det vært avholdt ekstern panelvurdering med relevante deltagere for å få tilbakemelding på forslaget til ny studieplan. På grunn av omfattende endringer, søkes det nå om reakkreditering av studieprogrammet.

Flere studier nedlegges på sikt, se nedenfor i saken, og noen studier har sykliske opptak. Trafikkpedagogikk, årsstudium tilbys hvert andre år på Stjørdal. Da det ikke var opptak høsten 2017, planlegges det opptak høsten 2018. Årsstudium i økonomi, markedsføring og ledelse har opptak på Mo bare annet hvert år, og det planlegges ikke opptak på Mo høsten 2018.

Nytt studium:

HHN varslet allerede i sak om foreløpig portefølje at det kom til å bli opprettet kun ett nytt studium ved fakultetet for kommende studieår, Master i regnskap og revisjon. Begrunnelsen er basert på at krav for å bli autorisert revisor endres fra 2017, slik at det nå kreves utdanning på masternivå for å kunne søke om autorisasjon. Det nye studiet er planlagt i Bodø. Studenter fra alle de fire bachelorutdanningene ved fakultetet er, etter gjennomført grad, kvalifiserte for opptak på det nye masterstudiet. I tillegg vil uteksaminerte kandidater fra masterstudiet, være kvalifiserte for doktorgradsstudier i bedriftsøkonomi.

Studier som legges ned etter at studentene har avsluttet studiene, eller studierett har opphørt:

- Digitale medier årsstudium, Mo. (Siste opptak i 2013. Ikke aktivt fagmiljø tilknyttet faget)
- Årsstudium i informasjonssystemer, Mo. (Erstattes av emner på førsteåret til bachelor i digital organisering og økonomi)
- Bachelor i revisjon, Steinkjer (Nye krav til revisorutdanninger)
- Revisjon 65 stp, Steinkjer (Nye krav til revisorutdanninger)
- MBA i luftfartsledelse, Bodø (For få søkere som oppfyller opptakskravet)
- MBA, Mo i Rana (tilbyr annen variant, MBA i teknologiledelse)
- Årsstudium maritim økonomi og ledelse, Bodø. (Del av bachelor i nautikk-nedlagt)
- Årsstudium Innovasjon og entreprenørskap Steinkjer (med Folkeuniversitetet, avtale sagt opp). Dette gjelder også:
  - Årsstudium i mellomledelse årsstudium, Steinkjer (FU)
  - Årsstudium HR og lønnsarbeid, Steinkjer (FU)
  - Årsstudium grunnleggende regnskap, Steinkjer (FU)

Oppsigelse av avtale med Folkeuniversitetet skjer ut fra at fakultetet har behov for å benytte de faglige ressursene som var knyttet opp i dette programmet i kjernevirksomheten.

Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)

Studieporteføljen ved fakultetet består av både profesjonsfag, disiplin-fag og ledelsesfag. Fakultetet skriver at de satser på å tilby en attraktiv studieportefølje studieåret 2018/2019 som både skal bidra til å virkeliggjøre Nord universitet sin strategi og ivareta universitetets samfunnsoppdrag. Imidlertid mener de også at det i forhold til egen kompetanseplan, er viktig at studieporteføljen ikke er for omfattende i kommende studieår.

Fakultetet ønsker å tilby de samme studiene som ble tilbudt studieåret 2017/2018, men med noen endringer. De studiene fakultetet ønsker å tilby presenteres i vedlagte tabell. Til sak om midlertidig portefølje, varslet fakultetet et nytt bachelorstudium i ledelse og innovasjon, med bakgrunn i den forskningen som skjer i denne faggruppen. Det viser seg imidlertid at det ble for lite tid til å utvikle studiet, så forslaget er ikke lengre aktuelt for opptaket i 2018. Fakultetet arbeider videre med initiativet, og ønsker å komme tilbake med et forslag for et senere studieår.

Nye studier som ønskes startet opp er et 30 studiepoeng emne i «Videreutdanning i økonomisk rådgivning», et samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet og Høgskolen Innlandet. I tillegg ønsker fakultetet å tilby årsstudiet «Selvbestemmelse, medborgerskap og inkluderende praksis». Studiet er utviklet i et samarbeid mellom sosialt arbeid ved fakultetet og vernepleie ved FSH. (Se egen vurdering i sak om etablering av nye studier).

Studier med større endringer:

Både tidligere NSN og FSV tilbød Årsstudium- og Bachelor i sosiologi. Disse studiene var noe forskjellige, og fakultetet ønsker å avslutte de opprinnelige tilbudene. Fakultetet har laget en

ny studieplan som bygger på de opprinnelige studieprogrammene og endret navn til Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse. Programmet inneholder et årsstudium i sosiologi, og både årsstudiet og bachelorprogrammet planlegges utlyst i Bodø og på Steinkjer. Programmet vil ha en fordypning/studieretning i Steinkjer og en annen i Bodø. Fjerdesemesteret vil gå felles for studentene i Steinkjer og Bodø via digitale løsninger og seminar. Endringene vurderes ikke som store nok til at studiet omtales som et nytt studium med ny akkreditering, selv om navn og deler av innholdet endres.

Studier som legges ned etter at studentene har avsluttet studiene, eller studierett har opphørt:

- IKT for lærere 1 og 2 (fakultetet vil på sikt tilby en fordypning i IKT på Master i tilpasset opplæring ved FLU)
- Årsstudium i 3D art, animasjon og visuelle effekter (fakultetet satser på bachelor)
- Årsstudium i film og TV produksjon (fakultetet satser på bachelor)
- Årsstudium i spill og opplevelsesteknologi (fakultetet satser på en bachelor)
- Årsstudium i offentlig administrasjon og ledelse (ikke lengre relevant, innfaset i HRM-studiet)
- Årsstudium i statsvitenskap (erstattet av internasjonale relasjoner)
- Bachelor i statsvitenskap (erstattet av Bachelor internasjonale relasjoner)
- Bachelor i lederskap/ Bachelor i organisasjon og ledelse (erstattes av Bachelor HRM)
- Bachelor i kommunaløkonomi og ledelse (for få søkere)
- Bachelor og årsstudium i sosiologi («gammel drakt», se over)

Fakultetet meldte allerede i sak om foreløpig portefølje at de rydder opp i de mange ledelsesstudiene. De legger ned to årsstudier, offentlig administrasjon og ledelse og statsvitenskap samt bachelorene i statsvitenskap, lederskap og kommunaløkonomi og ledelse. I stedet lages en basis for studiene der to bachelorprogram får 90 studiepoeng felles og der 60 studiepoeng av basis vil utgjøre et årsstudium som kan tilbys på flere studiesteder. Fakultetet ønsker på denne måten å konsentrere seg om færre studieprogram med markedsrelevans som tiltrekker seg flere studenter. Studiene i Internasjonale relasjoner og HRM viser seg å større appell til potensielle studenter.

Følgende studium legges på is inntil videre:

- Bachelor i film og TV-produksjon

Fakultetet har tidligere varslet lav akademisk kompetanse innenfor multimediefeltet, og dette er tatt høyde for i forbindelse med kompetanseplanen. Det viser seg nå at det kun er 2,7 fast ansatte i programmet. Resten av programmet drives pr. i dag med vikarer, til dels uten masterkompetanse, og fakultetet vurderer ikke dette som kvalitetsmessig forsvarlig.

Fakultetet vil i de tre-fire nærmeste årene satse på kompetanseheving av de fast ansatte innenfor multimedier. I tillegg vil det arbeides for å finne ekstern forskerkompetanse på feltet/fagområdet. Slik forskerkompetanse er vanskelig å finne, noe som innebærer at det vil ta lengre tid enn fram til høsten 2018 for å få dette på plass. Det vil også bli en gjennomgang av den akademiske kompetansen i hele «multimediefeltet» på fakultetet for å se hvem som

kan støtte opp om hvilke av de tre studiene fakultetet har. I høst vil det bli foretatt reakkreditering av alle tre multimediestudiene ved fakultetet.

Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA)

Styret og ledelsens signaler om å videreføre arbeidet med samordning av studieporteføljen, har resultert i både avvikling og sammenslåing av studieprogram. Fakultetet fokuserer på å styrke eksisterende portefølje og rette den inn mot studier som rekrutterer til eget masterprogram. Dette arbeidet startet tidligere ved å slå sammen to masterprogram og nedleggelse av tre bachelorprogram. Slik konsentreres ressursene om å forbedre kvalitet og gjennomstrømning i eksisterende studieprogram, samt å frigjøre mer tid til forskning. FBA fremmer derfor ingen forslag på etablering av nye studier for studieåret 2018/2019.

For fakultetets mastertilbud, Master i biologi og akvakultur, ønskes det navneendring til Master i biovitenskap. Dette begrunnes i en endring på studiet med en fjerde studieretning knyttet til fakultetets fagmiljø på Steinkjer, terrestrisk økologi. Fra tidligere av er det følgende valgretninger: akvakultur, genomikk og marin økologi.

Studium som fases ut/legges ned etter at studenter i løp er ferdige:

- Grunnstudium (årsstudium)

Studiet har hatt god rekruttering, men har i flere år hatt lav gjennomføringsgrad. De fleste studentene velger dette studiet for å oppnå realfagsfordypning til opptak på andre studier, og velger ofte bare noen av emnene. Studiet ble i utgangspunktet opprettet for å sikre rekruttering til to av fakultetets bachelorgrader, og var i flere år et viktig tilbud fra fakultetet. Nå har imidlertid begge bachelorgradene god søkning, og behovet har falt bort. I tillegg har de fire største universitetene nå skjerpet kravet til opptak på realfagsutdanningene, så studiet er heller ikke tilstrekkelig for opptak til mange realfagsstudier.

Ved å legge ned studiet oppnås flere fordeler som bl.a. økt laboratoriekapasitet for bachelorstudiene med mulighet for å øke studentopptaket. Det gir også mulighet for å skreddersy kjemiundervisningen og dermed øke gjennomstrømningen i tillegg til å løse problemer innen timeplanlegging og frigjøre faglige og administrative ressurser.

Bachelor i naturforvaltning og bachelor i utmarksforvaltning samordnes til ett studium. Studiene er identiske bortsett fra et emne på 10 studiepoeng. Studiene har ulike opptakskrav, der det ene har krav til realfagskompetanse. Fakultetet sier at inntakskvaliteten på studiene virker å være like god. Ved å slå sammen de to studietilbudene skapes en god klassefølelse ved at alle studentene er på samme program. Krav til opptak blir generell studiekompetanse. Navn på studiet vil bli Bachelor i naturforvaltning under forutsetning av at tittelen «naturforvalter» ikke er beskyttet, og at det ikke er krav til realfagsbakgrunn som opptaksgrunnlag. Dette undersøkes nå av fakultetet. Studieplanen vil være den som ble benyttet på Bachelor i utmarksforvaltning. Det betyr at det en periode vil være to bachelorstudier innen naturforvaltning med ulik kode.

Ved en sammenslåing vil det frigjøres faglige ressurser til forskning, samt at rekrutteringsarbeidet forenkles gjennom en tydelig fagprofil. Fakultetet varsler også at

Årsstudium i utmarksforvaltning vurderes nedlagt på sikt, dersom bachelorstudiet rekrutterer tilfredsstillende.

Studier som legges på is for studieåret 2018/2019:

- Bachelor i økonomi og landbruk

Dette studiet ble opprettet i 2015/2016. Ved utløpet av søknadsfristen til inneværende studieår var det få søkere med 1. og 2. prioritet og studiet ble trukket. Studiet består i all hovedsak av emner fra bachelorstudiet i økonomi og ledelse, samt emner fra Bachelor i husdyrfag - velferd og produksjon. Kandidatene vil ikke kvalifisere til FBA's mastergrad, men derimot til MSc in Business.

Søkertallene fra de to årene det har eksistert, viser at interessen for studiet er lavt. Ved etableringen var det ønskelig at studiet skulle gå i tre år før den totale bærekraften for studiet skulle vurderes. Fakultetet mener studiet har lav økonomisk risiko, da de fleste emner allerede finnes i andre studieprogram på Steinkjer. FBA får imidlertid liten uttelling i antall studiepoeng, i tillegg til at faglige ressurser bindes opp i studiet. Det vises til at en permanent nedleggelse vil gi dårlige signaler i forhold til Innovasjonscampus Steinkjer, der NIBIO har signert leiekontrakt. Det forventes at en der vil tiltrekke seg forskerkompetanse innen de sentrale fagområder i studiet, i tillegg til studiets relevans for den blågrønne profilen til universitetet. Studiet foreslås derfor i første omgang lagt på is for høstens opptak.

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH)

Fakultetet gjør ingen vesentlige endringer i forhold til sak om foreløpig studieportefølje, verken på bachelorstudiene eller videreutdanningene. Sykepleierutdanningene opplevde en stor økning i antall søkere høsten 2017, og er den største utdanningen ved fakultetet. Det er varslet innskjerpete nasjonale opptakskrav for utdanningen, noe som vil kunne slå ut for fakultetet ved neste opptak. Sykepleierutdanningene er viktige for den økonomiske bærekraften for fakultetet. Studiene er også viktige for å opprettholde sentrale oppgaver i velferdsstaten.

Fire studiesteder tilbyr Bachelor i sykepleie på heltid: Bodø, Namsos, Levanger og Mo i Rana. I tillegg utlyses et nett- og samlingsbasert deltidsstudium Nordland med opptak av studenter til tre undervisnings- og praksisområder (Saltén, Vesterålen og Helgeland). I løpet av høsten kommer nye nasjonale retningslinjer for Bachelor i sykepleie. Nye retningslinjer planlegges implementert nasjonalt studieåret 2020 (utsatt fra 2019). Så snart som de nye retningslinjene er kjent, starter utvikling av en ny sykepleieutdanning ved Nord universitet.

Fakultetet har etter oppstart av Bachelor i prehospitalt arbeid i Bodø høsten 2017, besluttet at studiet skal tilbys med samme studiemodell (nett- og samlingsbasert deltid, 4 år) også i Namsos. Fakultetet ønsker å ha opptak annet hvert år ved hvert av de to studiestedene, noe som betyr at studiet vil bli utlyst for studieåret 2018/2019 i Namsos og at neste opptak i Bodø blir i 2019/2020. Dette for å ha en tydelig profil og kunne utnytte fagressursene best mulig. Nasjonalt er det utarbeidet felles studieplan for denne bachelorgraden, der det også

foreslås å endre navn til Bachelor i paramedic. Studieplanen er sendt til helsedirektoratet for godkjenning. Fakultet vil følge forslaget på navn dersom det blir vedtatt.

Bachelor i vernepleie på heltid tilbys i Namsos hvert studieår. Fireårig deltidsstudium ble igangsatt i Namsos studieåret 2016/2017, men på grunn av arbeid med ny forskrift, vil det ikke bli opptak studieåret 2018/2019. Fakultetet planlegger en rullering av deltidsutdanningen mellom Bodø og Namsos. På grunn av kapasitetsproblemer blir det kun ett deltidsstudium om gangen.

Bachelor i farmasi utlyses hvert år i Namsos. Det har vært igangsatt deltidsstudier tidligere, men nytt opptak planlegges ikke med det første. Fagmiljøet på farmasi bidrar i flere av de andre utdanningene.

Masterstudier:

Fakultetet vil for kommende studieår utlyse masterstudier i psykisk helsearbeid (Namsos) og klinisk sykepleie (Bodø). På sistnevnte studium vil det bli endrede opptakskrav, der krav om ett års arbeidserfaring blir tatt bort. Nyutdannede sykepleiere kan dermed gå rett til mastergradsstudier. Slik håper fakultetet å rekruttere videre til doktorgraden, og bidra til å styrke eget fagmiljø.

Når det gjelder Master i spesialsykepleie som inneholder de tidligere ABIOK-utdanningene, ber fakultetet om å komme tilbake med avklaringer til styrets møte i desember angående oppstart av videreutdanningene i anestesi, intensiv og operasjon. Det er ikke tatt endelig beslutning om organisering og samkjøring av utdanningene. Fakultetet vurderer muligheten til å gjøre opptak til rammeplanstyrte videreutdanninger med påfølgende påbygging til master tilpasset videreutdanningene. Påbyggingsdelen vil i tillegg til de tre nevnte videreutdanningene, også gjelde barn og kreftsykepleie.

Det er flere problemer tilknyttet studiene, bl.a. faglig bærekraft. Fra sykehusenes side blir det framhevet et stort behov for spesialsykepleiere som kan gå rett ut i spesialisthelsetjenesten, mens behovet for kandidater med mastergradsutdanning er mindre.

Følgende studietilbud legges ned/fases ut når studenter i løp er ferdige:

- Bachelor sykepleie deltid, Trøndelag (ingen kull i løp)
- Bachelor sykepleie deltid, Sandnessjøen

Ingen av disse studiene har oppdaterte studieplaner. Siste kull i Sandnessjøen går ut våren 2019. Lærere og potensielle studenter fases inn til deltidsstudium Helgeland. Et tidligere deltidsstudium som har rullert i regionene i Trøndelag har ingen kull i løp per i dag. Et desentralisert studium i Levanger uteksaminerte siste kull våren 2017.

Samlet oversikt over studier som legges ned etter hvert som studentene har avsluttet studiene, eller at studierett har opphørt

Masterstudier:

- MBA i luftfartsledelse, Bodø
- MBA, Mo i Rana

Bachelorstudier:

- Bachelor i Kroppsøving og idrettsfag, faglærerutdanning, Levanger
- Bachelor- faglærer i kroppsøving og idrettsfag, Bodø
- Bachelor i idrett, Bodø
- Bachelor i revisjon, Steinkjer
- Bachelor i statsvitenskap
- Bachelor i lederskap/ Bachelor i organisasjon og ledelse
- Bachelor i kommunaløkonomi og ledelse
- Bachelor og årsstudium i sosiologi, «gammel drakt»
- Bachelor sykepleie deltid, Trøndelag
- Bachelor sykepleie deltid, Sandnessjøen

Årsstudier:

- Årsstudium i kroppsøving, Levanger
- Årsstudium personlig trener, Bodø
- Årsstudium i informasjonssystemer, Mo.
- Årsstudium maritim økonomi og ledelse, Bodø. (Del av bachelor i nautikk-nedlagt)
- Årsstudium Innovasjon og entreprenørskap Steinkjer (FU)
- Årsstudium i mellomledelse årsstudium, Steinkjer (FU)
- Årsstudium HR og lønnsarbeid, Steinkjer (FU)
- Årsstudium grunnleggende regnskap, Steinkjer (FU)
- Årsstudium i 3D art, animasjon og visuelle effekter
- Årsstudium i film og TV produksjon
- Årsstudium i spill og opplevelsesteknologi
- Årsstudium i offentlig administrasjon og ledelse
- Årsstudium i statsvitenskap
- Årsstudium Grunnstudium

Vurdering av fakultetenes arbeid med studieporteføljen

I sak om foreløpig studieportefølje ble det gitt honnør til fakultetene for å ha jobbet godt med å samordne porteføljene fra de tre tidligere institusjonene. To fagtilbud, barnehagelærer og sykepleie, venter på nye nasjonale rammeplaner. De ble likevel oppfordret til å samordne der det er mulig, og sikre mest mulig like studieplaner på alle studiesteder.

En vurdering etter årets opptak ligger til grunn for forslag til portefølje for 2018/2019. Her er både studiesteder og studieplasser, eventuell «frys» og nedleggelse av studietilbud vurdert, og flere fakultet kommer med forslag om å legge på is, eller legge ned tidligere studietilbud. Fakultetene er også opptatt av ny finansieringsmodell, og unngår mange årsstudier som ikke støtter opp om en grad. SEFØ-modellen er i stor grad benyttet, og konsolidering er nå blitt et ord som er implementert i fagmiljøene. Ingen nye studier foreslås der det er nødvendig å bygge opp et nytt fagmiljø, og studieporteføljen er mindre enn den som ble lyst ut for inneværende studieår.

Det er ikke gjort endringer i antall studiesteder fra forrige porteføljesak, og kravet om å tilby komplementære studier står fortsatt fast. Vi må unngå at universitetet i unødvendig grad konkurrerer med seg selv og spiser fra hverandres tilbud. Det er fortsatt behov for en sterkere grad av samordning og prosesser på tvers av fakultetene. Her er det et ønske om også å utnytte gode fagmiljø og lage tverrfakultære tilbud som kan imøtekomme kompetansebehov i samfunnet.

Fakultetene ble også i sak om foreløpig portefølje bedt om å legge studier på is i en begrenset periode, istedenfor å legge de ned for raskt. Slik vil fakultetene få bedre tid til å vurdere rekrutteringspotensial og den videre utvikling og profilering av det involverte fagmiljøet. Ved en eventuell senere nyoppsettelse, vil dette kreve full akkreditering, noe vi prøver å unngå. Nord universitet har gode rutiner for å reakkreditere studier jevnlig og på denne måten ivareta kvalitetskontroll av studietilbudet.

Vedlegg:

Tabell over studier som lyses ut for studieåret 2018/2019

Portefølje FLU

Portefølje HHN

Portefølje FSV

Portefølje FBA

Portefølje FSH

Dekanvedtak FBA

Arkivreferanse: 17/01718-2

Saksbehandler Trine Åsheim Bernhardsen

Sak: Dekanvedtak om endelig studieportefølje ved FBA 2018/19

Vedtak:

Dekanen ved Fakultet for biovitenskap og akvakultur anbefaler Universitetsstyret å vedta endelig studieportefølje ved FBA for 2018/19 som beskrevet i vedlagte tabell.

Ketil Eiane
Dekan

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Foreløpig studieportefølje for 2018/19 inkludert måltall og profilering for bevilgningsfinansierte studier ble behandlet på styremøtet ved Nord universitet 14. juni 2017. Med denne innstillingen har fakultetsledelsen ved FBA gjort en samlet vurdering av fakultetets endelige studieportefølje og studieplasser for studieåret 2018/19. Saken behandles i styremøtet 30. oktober 2017, med dekanenes frist 1. oktober.

Strategi for studieporteføljen ved Nord universitet:

I styrets årsberetning framgår sentrale tiltak og satsinger innen undervisning. Følgende punkter omhandler studieporteføljen:

- Gjennomgang av samlet studieportefølje med henblikk på samordning av eksisterende studieprogram.
- Følge opp at studieprogram på bachelornivå rekrutterer til masternivå, og at masterutdanningene kvalifiserer for opptak på institusjonens Ph.D.-program.
- Videreutvikle antall studieprogram og emner som undervises på engelsk.
- Gjennomgang av studieprogram på bachelornivå i forhold til krav om minimum 20 % forskningsbasert utdanning, og også sikre at minimum 50 % av undervisningen på masternivå er forskningsbasert.

I følge skriv fra Prorektor for utdanning Hanne Solheim Hansen til Ledelsen ved de fem fakultetene ved Nord universitet den 7. mars 2017, skal fakultetene våren 2017 «samordne, gå igjennom og vurdere eksisterende studieprogram og eventuelle planer om etablering av nye studier med henblikk på konsolidering av studieprogram og reduksjon i antall emner. Dette gjelder alle studier og emner som er bevilgningsfinansiert.». Prorektoren beskriver konsolidering av studieprogram som «(...) å slutte med studieprogram med lav rekruttering over flere år, og med frittstående halvårs- og helårsheter som ikke er del av grad. Med hensyn til emner skal vi i utgangspunktet ikke ha emner med mindre enn 20 studenter og som ikke har et særskilt strategisk fundament.»

Dagens studieportefølje ved FBA

Dagens studieportefølje består av fire årsstudier, ni bachelorprogram, ett masterstudium med tre spesialiseringer, samt en doktorgrad. I tillegg har fakultetet seks kortere studier på 30 stp eller mindre. Forslaget innebærer en reduksjon i årsstudiene til tre, og til åtte bachelorprogram hvorav ett uten opptak høsten 2018/19).

Drøfting:

FBA støtter styrets og prorektors anmodning, og konsoliderer studieporteføljen. Konsekvensen av konsolideringen er både avvikling og sammenslåing av studieprogram. Fakultetet fokuserer på å styrke eksisterende portefølje, og rette den inn mot studier som rekrutterer til eget masterprogram. Dette er en videreføring av de siste års endringer i studieporteføljen der to masterprogram ble slått sammen til ett, Y-vei-varianten av Bachelor i havbruksdrift og ledelse, Årsstudium i biologi og kjemi og Årsstudium i naturforvaltning ble lagt ned. Hensikten er å bruke ressursene til å forbedre kvalitet og gjennomstrømning i eksisterende studietilbud, samt å frigjøre mer tid til forskning og bedre utnyttelse av administrative ressurser. Utredning er igangsatt, men vil ikke få konsekvens for innholdet i studieporteføljen for 2018/19, ettersom det er en studieretning og ikke et studieprogram. Fakultetet planlegger heller ingen nye studieprogram for studieåret 2018/19. Den eneste nyutvikling som er aktuell i nærmeste framtid, er en fjerde retning på masteren i biologi og akvakultur knyttet til fakultetets fagmiljø på Steinkjer innen terrestrisk økologi/naturforvaltning.

Som en del av konsolideringen drøftes følgende endringer i studieporteføljen for 2018/19 ved FBA:

- A. Årstudiet **Grunnstudium** foreslås lagt ned i tråd med anbefaling fra Utdanningsutvalget (UU) ved FBA. Grunnstudium har god rekruttering, men har i flere år vært preget av lav gjennomføringsgrad blant studentene. Dette skyldes nok i hovedsak at studentene velger studiet for å oppnå realfagsfordypning (REALFA) for opptak til andre studier, og dermed velger bort emner som de ikke trenger for å oppnå dette. NStudiet ble opprettet for å øke rekrutteringen til primært Bachelor i biologi, men også Bachelor i havbruksdrift og ledelse, gjennom at studentene søker overgang etter oppnådd realfagskompetanse. Dette har vært viktig i flere år, men det er nå ikke like stort behov for rekruttering fra Grunnstudium ettersom det nå er god søking til Bachelor i biologi gjennom SO og internasjonalt opptak, og svært god søking til Bachelor i havbruksdrift og ledelse med 3.5 førsteprioritetssøkere per studieplass.

Samtidig har landets fire største universitetet skjerpet opptakskravet ved å innføre R2 som tilleggskrav for opptak til sine realfagsutdanninger. Det gjør at REALFA ikke er tilstrekkelig for opptak til mange realfagsstudier, og dermed mister studiet noe av sin relevans og attraktivitet.

Fakultetet ser følgende fordeler ved å legge ned årstudiet Grunnstudium:

- Skreddersy kjemifagene for våre bachelorstudier og øke gjennomføringen på disse studiene.
- Øke kapasiteten for opptak til bachelorstudiene, da laboratoriekapasiteten på emner som kjemi og cellebiologi er begrensende for det samlede opptaket.
- Behov for skreddersydde emner til Grunnstudium vil bortfalle. (BI147F Naturvitenskapelig kommunikasjon og BI136F Innføring i cellebiologi).
- Løse timeplanmessige utfordringer med hensyn til overgangsplan for studenter på Grunnstudium som fortsetter på 2. året biologi.
- Frigjøre faglig og administrativt oppfølgingsarbeid og ressurser.

- B. **Bachelor i naturforvaltning** og **Bachelor i utmarksforvaltning** foreslås slått sammen til én bachelorgrad i tråd med anbefaling fra Utdanningsutvalget ved FBA. Disse to studiene er identiske bortsett fra ett emne på 10 stp. Studiene har ulike opptakskrav, men inntakskvaliteten virker å være like god. Bachelor i naturforvaltning har REALFA som opptakskrav, mens Bachelor i utmarksforvaltning har GENS som opptakskrav. For studier med 50 % realfagsemner eller mer kreves det realfagsfordypning (REALFA) som opptakskrav, men det er ikke klart hvorfor det er forskjell på opptakskravene for disse studiene da de har samme mengde realfagsemner.

Målet med å slå sammen disse to studiene er å rasjonalisere administrasjon både fra faglig og administrativ side, samt å skape en god klassefølelse ved at alle studentene er på samme program. På sikt bør det også vurderes å legge ned Årstudium i utmarksforvaltning, dersom Bachelorstudiet rekruttere tilfredsstillende.

Fakultetet ser følgende fordeler ved å slå sammen Bachelor i naturforvaltning og Bachelor i utmarksforvaltning.

- Nedleggingen av studiet vil frigjøre faglig og administrativt oppfølgingsarbeid.
- Frigjorte faglige ressurser kan brukes inn mot mer forskningstid, samt muligheter for å bygge opp en egen retning på master.
- Forenkle rekrutteringsarbeidet gjennom en tydelig fagprofil.
- Skape et bedre klassemiljø da studenter som i all hovedsak har samme utdanningsplan er tatt opp på samme studium (eliminere forskjellig status på studiene).

Fagmiljøet er utfordret til å innhold og navn for nytt studium med innstilling til Utdanningsutvalget ved FBA og dekan. Det er ønskelig å benytte tittelen Bachelor i naturforvaltning, men dette forutsetter at tittelen naturforvalter ikke er beskyttet og at det ikke er krav til REALFA som opptakskrav. NOKUT og KD er kontaktet i juni, men pr. d.d. har ingen av de nevnte instanser kunne bekrefte at naturforvalter er en beskyttet tittel. For å sikre en god rekruttering til studiet, er det viktig at GENS er opptakskrav. Nåværende studieplan for Bachelor i utmarksforvaltning kan videreføres, og inneholder færre enn 50% realfag.

Studiet Naturforvaltning (kode 388) legges ned dvs. ikke opptak 2018/19. Studiet fortsetter med de studentene som er tatt opp. Utmarksforvaltning videreføres, men med endret navn: Bachelor i Naturforvaltning (kode 224). I en periode mens studentene som er tatt opp på 388 er i løp, vil fakultetet ha to identiske studier med navnet Bachelor i naturforvaltning.

C. **Bachelor i økonomi og landbruk** foreslås ikke videreført for studieporteføljen 2018/2019.

Bakgrunn

Studiet Bachelor i økonomi og landbruk ble opprettet i 2015/2016, og de første studentene startet høsten 2016. Studiet består i all hovedsak av emner fra bachelor i økonomi og ledelse, samt emner fra Bachelor i husdyrfag – velferd og produksjon. Med unntak av to emner på 7,5 stp. og bacheloroppgave på 15 stp., inngår alle emner i andre studieprogram på Steinkjer. Kandidatene vil ikke kvalifisere til FBA's mastergrad. Imidlertid kan de oppfylle opptakstavene til Master of Science in Business f.eks. ved HHN.

Ved utløpet av søknadsfristen for studieåret 2016/17, hadde studiet ti førsteprioritetssøkere. Det startet ni studenter på studiet, og nå er kun fem studenter registrert på studieprogrammet. For studieåret 2017/18 ble studiet lyst ut og markedsført via Nord sine mediekkanaler og fikk utvidede markedsressurser. Søkertallene fra SO viser at det også i år er ni førsteprioritetssøkere (59 søkere totalt, hvorav kun seks på andreprioritet). Vi vet imidlertid at en av disse allerede er student ved FBA Steinkjer, og i realiteten søker overgang til andre studieår. Studiet var blant studiene med færrest søkere ved Nord universitet, og det er uvisst hvor mange av de åtte reelle søkerne som er kvalifiserte. Det ble fremmet rektorvedtak for trekk av studiet for opptaket 2017/2018 grunnet få søkere.

Drøfting

Søker- og studentallene viser at interessen for studiet er lavt. Imidlertid må det tas hensyn til at det tar tid og ressurser å bygge opp et studium. Da studiet ble opprettet, var det ønskelig at studiet skulle gå på både 2017 og 2018 før den totale bærekraften for studiet skulle vurderes.

Opptak og videreføring av studiet vil også kunne forsvares med at studiet har lav økonomisk risiko, samtidig som at arbeidsmarkedet etterspør den type kompetanse som studiet gir. De fleste emnene inngår i HHN's portefølje, og vil således ikke gi FBA uttelling for studiepoeng. Til en viss grad vil en nedlegging frigjøre akademiske og administrative ressurser som eksempelvis kan brukes til forskningstid og å bygge opp en retning på master. Imidlertid må gevinstene settes i sammenheng med innsatsen.

Eksternt gir det svært dårlige signaler å legge ned studiet når Innovasjonscampus Steinkjer realiseres, der blant annet NIBIO har signert leiekontrakt. Det er ventet at NIBIO og andre aktører i innovasjonscampusen vil tilføre og tiltrekke seg forskerkompetanse innen fagområder som er sentrale i studiet. Studiet passer også strategisk inn i den blå- grønne profilen til universitetet.

Studiet foreslås derfor «lagt på is» ved at det ikke har opptak høsten 2018.

Økonomiske konsekvenser:

Det er ikke gjort en direkte beregning av økonomiske konsekvenser. Endringene i studieporteføljen vil på den ene siden innebære at arbeidsinnsatsen rettes mot gradgivende studier, og forbedre kvalitet og gjennomstrømning i eksisterende studietilbud, samt å frigjøre mer tid til forskning og bedre utnyttelse av administrative ressurser.

Samtidig innebærer studieporteføljen en netto reduksjon på 28 nye studieplasser. Dette innebærer også tapte studiepoeng, og mulighet for overgang fra årsstudiene til en av bachelorgradene.

Innstilling:

Dekanen ved Fakultet for biovitenskap og akvakultur anbefaler Universitetsstyret å vedta studieporteføljen ved FBA for 2018/19 som det framgår av vedlagte tabell.

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg: Studieportefølje 2018-2019-mal FBA

Fra: Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag

Dato: 20. september 2017

Studieportefølje for fakultet for lærerutdanning, kunst og kulturfag - studieåret 2018 - 2019

1 Innledning og bakgrunn

Fakultet for lærerutdanning, kunst og kulturfag (FLU) har en relevant studieportefølje som ivaretar samfunnsoppdraget på en god måte. Samtidig oppfattes studieporteføljen som omfattende og kompleks.

Den foreløpige studieporteføljen for 2018/19, slik den ble fremmet for styret i mai 2017, og med de vurderinger og kategoriseringer som er gjort der, ga en klar retning i arbeidet fram mot vedtak om endelig studieportefølje, og er sentrale element i de SEFØ-analyser som er gjennomført.

I notat av 7. mars 2017 har prorektor for utdanning tilkjennegitt premisser fra styret og institusjonsledelsen. Her heter det bl.a.:

En av de store utfordringene for Nord universitet i etterkant av fusjonen er samordning av studieporteføljen. Både fra NOKUT og fra vårt eget styre er det gitt klare signaler om at det er nødvendig å samordne det samlede studietilbudet på tvers av studiestedene for å sikre faglig og økonomisk bærekraft. I styrets behandling av sak 105/16 ble bl.a. følgende vedtatt:

Oppstart av studier må vurderes ut fra overordnet strategi, etterspørsel, fagmiljø og økonomi. Porteføljen totalt skal vurderes i forhold til Nord universitetets overordnede fagprofil: Blå og grønn vekst; Innovasjon og entreprenørskap; Velferd, helse og oppvekst. Nye studieprogram skal i størst mulig grad bygge opp under universitetets fire ph.d.-program, slik at nye bachelor- og masterprogram inngår i rekrutteringsgrunnlaget til ph.d.-programmene.

Eksisterende studieportefølje skal samordnes. For å sikre god utnyttelse av faglige ressurser på tvers av ulike studiesteder og fagmiljø, er det viktig at ulike studieprogram i dagens portefølje samordnes og får felles studieplaner, selv om studieprogram tilbys flere steder, eller med ulik organisering (heltid, deltid).

Studieportefølje 2018-2019 skal behandles på styremøtet 30. oktober 2017. Fakultetene har fått styringssignal om å samordne, gå igjennom og vurdere eksisterende studieprogram og eventuelle planer om etablering av nye studier, med henblikk på konsolidering av studieprogram og eventuelt reduksjon i antall emner. Dette gjelder studier og emner som er bevilgningsfinansiert. Prorektor for utdanning har videre presisert at konsolidering av studieprogram betyr at:

- Avslutte studieprogram med lav rekruttering over flere år, og med frittstående halvårs- og helårsheter som ikke er del av grad.
- Samkjøre eksisterende studieprogram som f.eks. BLU og sykepleie (så snart det er ny rammeplan på plass – gjelder BLU som får ny plan i 2018).
- Vurdere utvikling av flerårige planer for studieprogram som ikke har opptak årlig og som skal utlyses på ulike studiesteder etter en fastsatt syklus.
- Endre form-, og fase inn studier i bachelor eller masterprogram, og utforme dem slik at de bygger opp under ph.d.-utdanningene.

FLU står i en krevende fase, og har i langt større grad enn de andre fakultetene utfordringer knyttet til fusjonen (arbeid med organisasjonsbygging og kultur m.m.). Dette omfatter bla. utlysing og

tilsetning av nye ledere på Faggruppe- og studieledernivå. Det meste av dette skal være på plass 15. september, men det er Faggruppeledere som ikke er på plass før senere på høsten.

Det er videre slik at det per 11. september ikke foreligger sentralt gitte prinsipper for fordeling av arbeidstid, noe som gjør det krevende å gjøre fullverdige SEFØ-analyser i arbeidet med *studieportefølje 2018/19*. For å bøte på dette, har FLU utviklet egne retningslinjer for fordeling av arbeidstid som brukes i arbeidet.

Fakultetet er oppmerksom på at studieporteføljen er avgjørende for fakultetets faglige og økonomiske handlingsrom, da den legger sentrale premisser/føringer for budsjett/ressursbruk og ikke minst inntjening. Videre er det slik at studieporteføljen må være relevant, attraktiv og bærekraftig (økonomisk og faglig).

I arbeidet med endelig studieportefølje, har det vært et mål at fakultetet ikke skal ha konkurrerende programmer. I noen tilfeller – eks. innen idrett, kan det imidlertid være slik at dersom søkergrunnlaget er godt nok, vil det være grunnlag for programmer som er komplementære, og at det da er legitimert ut fra ulikt faglig innhold. Komplementære programmer på samme fagområde vil måtte bygge på eksisterende faglig bæreevne.

I arbeidet med studieporteføljen, har styret også vektlagt at eksisterende studieprogram skal gjennomgås med tanke på samordning. Dette med henvisning til å sikre god utnyttelse av faglige ressurser på tvers av ulike studiesteder og fagmiljø. Fakultetet mener det vil være viktig at man på hele institusjonen, inklusive de respektive fagmiljøer, har en klar og felles forståelse av hva som menes med samordning og samkjøring. Det er eksempelvis nødvendig å ta hensyn til at det er svært kostnadskrevenende å basere oppstart på studieprogram på studiesteder der det i utgangspunktet ikke er et tilstrekkelig robust fagmiljø, som tilfredsstillende nasjonale kompetansekrav. Dette fordi dette vil innebære mye reisetid og reisekostnader for sentrale fagpersoner. Samtidig er det også slik at utstrakt bruk av forelesninger i samtid ved streaming, ikke bare kan innføres rent instrumentelt, da det både utfordrer oppfattelsen av kvalitet i forelesning/undervisning og fagmiljøenes læringssyn. Slik sett vil styrking av kompetansen på alle studiesteder være det langsiktige og bærekraftige grepet for FLU som er lokalisert til tre studiesteder.

I forbindelse med dette, er det nødvendig å arbeide fram en felles forståelse for meningsinnholdet i det som er definert som et overordnet styringspremiss:

Dersom det er like gradsstudier som gjennomføres på to eller flere studiesteder ved Nord universitet, Fakultetet for lærerutdanning og kunst og kulturfag, skal studieplaner samordnes, og det skal foretas en samordning/samkjøring av hele eller deler av undervisningen, der det synes faglig og resursøkonomisk hensiktsmessig.

I det interne arbeid med studieporteføljen, har fakultetet lagt til grunn at studieporteføljen skal være gjenstand for en SEFØ-analyse. I forbindelse med dette har vi gitt en nærmere beskrivelse av hva som menes med begrepene **relevante og attraktive** studieprogram med **faglige- og økonomisk bæreevne**.

1.1 Relevante studieprogram (S-, strategisk betydning)

Nord universitet skal være en kunnskaps- og kompetanseinstitusjon som har et særlig ansvar at vi får en bærekraftig samfunns- og næringsutvikling. Et verdibasert og bærekraftig samfunnsliv vil måtte ha kompetanse og kunnskap på sentrale velferdsområder, og gi kvalitet i by- og stedsutvikling. Dette

handler både om kunnskap og forskning, men også at Nord universitet skaper en god sammenheng mellom hvilke studieprogram vi tilbyr, antall utdannende kandidater og samfunnets behov for kompetanse og arbeidskraft. I dag er dette i all hovedsak (og i all for stor grad) markedsstyrt i forhold til en etterspørsel i den potensielle studentmassen basert på individuelle ønsker om fremtidig yrkesvalg.

Ut i fra dette kan relevante studieprogram grovt sies å handle om at:

- ..våre studieprogrammer skal i omfang være relevant slik at behovet for profesjonsutøvere innenfor sentrale velferdsyrker som lærere og barnehagelærere i vår region blir dekket.
- ..studiene må gi studenter jobbmuligheter. Flere av studiene ved fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag er knyttet til områder hvor det i dag er begrensede jobbmuligheter (kunst/kultur/idrett/friluftsliv) i samfunnet. Fakultetet må bestrebe seg på at våre utdanningsprogrammer gir arbeid etter endt utdanning.
- ..våre studieprogrammer skal i innretning være slik at kompetansen man får som profesjonsutøvere gjennom våre utdanninger er relevant i samtid og fremtid.

1.2 Attraktive studieprogram (E- etterspørsel)

Med attraktive studieprogram menes programmer som har god søkning og rekruttering. Her er det særlig sentralt å analysere tallet på 1.prioritetssøkere opp i mot møtt-tall, og gjennomstrømming. Å sette eksakte tall her vil bli en vurdering fra studium til studium, men en «sluttproduksjon» på 20 studenter per studium per år er et utgangspunkt.

1.3 Faglig og økonomisk bæreevne (F og Ø)

1.3.1 Faglig bæreevne:

Et viktig mål med fusjonen er å skape mer robuste fagmiljøer som gir en styrket og god kompetansebase for utdannings- og forskningsaktivitet. Det skal være slik at fakultetet leverer utdanningsprogrammer som vi er sikker på tilfredsstillende kompetansekravene som er definert av nasjonale myndigheter, og at vi da har faglig bæreevne på de enkelte studier og på studieporteføljen samlet. I arbeidet med å fremme studieporteføljen for 2018/19 må det gjøres en analyse av alle studieprogram både enkeltvis og samlet. Dette for å sikre at vi ikke «teller» den samme kompetansen flere ganger, og at kompetansebasen utvikles i tråd med målstyrt aktivitet. Det blir avgjørende for å lykkes at vi i inngangen til dette arbeidet tenker «gevinster» av fusjonen, og at vi da klarer å frigjøre oss fra tidligere strukturer og over til å tenke fagmiljøene samlet som en og samme kompetansebase.

Den faglige bæreevnen vil bare styrkes dersom vi umiddelbart får omstilt oss fra å være tre institusjoner til å være en. I et tidligere bilde konkurrerte vi om studenter, nå skal vi bygge programmer som gjør oss samlet sett sterke i et nasjonalt og internasjonalt utdanningslandskap. Dette må bety at studieporteføljen vil måtte ha en annen regional innretning enn den vi har i dag.

1.3.2 Økonomisk bæreevne:

Det vil også være viktig at fakultetets studieprogrammer har selvstendig økonomisk bæreevne. Det vil selvfølgelig være noen unntak, og da i tilfeller hvor det er særskilte strategiske hensyn som skal

ivaretas, eller at studiet vurderes å ha en viktig samfunnsmessig betydning. Det generelle utgangspunktet er derimot at alle studier i prinsippet skal ha et minimummåltall på 20 studenter som gjennomfører og avlegger eksamen.

2 PROSESS FOR ARBEIDET MED STUDIEPORTEFØLJE 2018/19

2.1 Involvering og medvirkning;

FLU har sett det som viktig og nødvendig å gi faggrupelederne ansvar for å gjennomføre prosesser, og bringe frem en innstilling til studieportefølje på sine fagområder. Dette for å sikre medvirkning og eierskap i fagmiljøene til den videre utvikling av studieporteføljen.

Det har vært en ambisjon i arbeidet at faggrupelederne, med bakgrunn i SEFØ-analyser, skal sikre at den samlede studieporteføljen baseres på at Nord universitet er en institusjon, den bemannings- og kompetansebasen fakultetet har-, og en best mulig felles ressursutnyttelse. **Det overordnede målet er slik sett at fakultetets samlede studieportefølje for 2018/19 fortsatt skal være relevant og attraktiv, og ha faglig og økonomisk bæreevne. Ledelsen ser at dette arbeidet er omfattende og krevende, og har i løpet av prosessen kommet til den erkjennelse at det er nødvendig å se dette arbeidet som en kontinuerlig prosess i et tidsperspektiv som rommer Nord eksistens.**

2.2 Organisering av arbeidet med endelig studieportefølje;

1. **Strategisk (SEFØ)** vurdering av de respektive, foreslåtte program foretas i ledergruppen, og hvor den enkelte faggrupeleder får et særskilt ansvar for å skrive frem denne vurderingen på programmer på sitt område. Faggrupeleder ble anbefalt å nedsette en arbeidsgruppe (3-4 personer) med representanter i sine fagmiljøer, som bidrog i arbeidet.
2. **Etterspørsel (SEFØ)**, eller attraktivitet/rekrutteringsevne ble foretatt ved at nødvendig grunnlag og vurderinger ble gjort av en *administrativ arbeidsgruppe*. Dette for å få en mest mulig objektiv vurdering av de foreslåtte studieprogrammene.
3. **Faglig og økonomisk bæreevne (SEFØ)**, ble vurdert gjennom de faglig innspillene fra faggrupelederne og vurderinger gjort den administrative arbeidsgruppa. Utgangspunktet var saksutredning i forbindelse med foreløpig studieportefølje 2018.

Ovennevnte elementer var på plass 15. september 2017. Fakultetet brukte deretter tiden frem mot 1. oktober til å fremme en innstilling til endelig studieportefølje 2018/19.

3 Endelig studieportefølje 2018.

I arbeidet med endelig studieportefølje for 2018-2019, er det tatt utgangspunkt i at FLU har en samfunnsrelevant studieportefølje som i det store og hele oppfattes som attraktiv, og med en faglig

og økonomisk bærekraft som stadig styrkes gjennom bla. en utvikling som trolig er i verdenstoppen når det gjelder øking i kompetansenivå på kort tid.

Den økonomiske bærekraften er relatert til det faktum at Nord universitets studieplasser/ måltall (basisfinansieringen fra KD) i stor grad er knyttet til lærer- og helsefagutdanningene. I tillegg kommer kandidat- og måltallproduksjonen.

Ut ifra de forutsetninger som er beskrevet i notatet, og det faktum at studieporteføljen ved fakultetet er kompleks og omfattende, har det ikke vært mulig å gjennomføre en komplett SEFØ-analyse av alle studier ved fakultetet. Den foreløpige studieporteføljen, med de vurderinger og kategoriseringer som er gjort, ga en klar retning i arbeidet fram mot endelig studieportefølje, og er et sentralt bidrag i de vurderinger som er gjort, og i de SEFØ-analyser som er gjennomført.

Ut i fra dette har vi kategorisert studiene i 4 kategorier;

3.1 Sikre studier utlysning 2018-2019

Studier som Nord universitet skal ha, og som ikke blir omfattende «SEFØ-analysert». Dette er studier som i første rekke fyller alle krav i SEFØ-analysen, men det er også studier som er av så strategisk stor betydning både nasjonalt, regionalt og/ eller lokalt, at de gjennomføres selv om rekrutteringen (E i SEFØ), er på et for lavt nivå. Helt konkret er dette (– med kommentarer);

- Studier innen sør- og lulesamisk språk.
  - Nord universitet har nasjonalt ansvar for studier innen sør- og lulesamisk språk og kultur i UH. Potensialet for rekruttering til disse studiene er langt lavere enn for de øvrige studiene. Nords nasjonale ansvar, og statusen til sør- og lulesamisk språk og kultur, gjør at studiene gjennomføres med langt lavere studenttall enn øvrige studier.

- GLU master 1-7 på alle de tre studiestedene
  - GLU master 1-7 har opptak for første gang i 2017. Det har vært en nasjonal trend på at rekrutteringen til 1-7 har vært svak. Myndighetenes satsing og forventninger til ny master GLU er høye. Dette kombinert med det faktum at det er stort behov for grunnskolelærere, gjør det nødvendig å gi oss tid til å bygge opp, implementere og gjøre kjent den nye masterutdanningen på en god måte.
  - For samlingsbasert GLU på Nesna/ Helgeland, skal det vurderes å endre distribusjonsformen (hvor samlingene legges), for å kunne øke rekrutteringa til studiet. Vi har ikke klart å ta ut potensialet som ligger på rekruttering i det nye Trøndelag, Nordmøre og nordlige deler av Oppland og Hedmark (NTNU tilbyr ikke samlingsbasert GLU). **Helt konkret er det ønskelig at studiet (slik det ble gjort fram til og med opptak 2016), lyses ut også i Trøndelag med utgangspunkt i Levanger.** Det skal også vurderes hvordan studiet presenteres på nett – markedsføring.

- GLU master 5-10, samlingsbasert, Nesna
  - GLU master 5-10 har opptak for første gang i 2017. Myndighetenes satsing og forventninger til ny master GLU er høye. Dette kombinert med det faktum at det er stort behov for grunnskolelærere generelt og i våre tre nordligste fylker spesielt, gjør det nødvendig å gi oss tid til å bygge opp, implementere og gjøre kjent den nye

masterutdanningen på en god måte. Se for øvrig kommentar under punktet over om samlingsbasert GLU på Nesna/ Helgeland.

- Master i praktisk kunnskap
  - Masteren har litt for svak rekruttering. Samtidig er det avgjørende for rekruttering til fakultetets PHD at master i praktisk kunnskap videreføres.

3.2 Nye studier - utredes

Nye studier som FLU **søker om å starte opp** under forutsetning av akkreditering. Studiene er gjenstand for fullverdig SEFØ-analyse.

Dette er;

- Bachelorstudier
  - Styrke og utholdenhet, Bodø. (Akkreditering. Samarbeid med Setanta College i Irland muliggjør bachelorstudium med to studieretninger, Trening og Idrettstrener. Sees i sammenheng med årsstudiet PT som settes på vent). Forutsetter at studiet erstatter BA idrett og årsstudium i Bodø. Se strategisk vurdering vedlagt).
- Masterstudier
  - GLU master 1-7, sør- og lulesamisk, Bodø/Levanger. På grunn av en prekær mangel på lærere i sør- og lulesamisk de kommende 10–15 årene, har Fylkesmannen i Nordland tatt initiativ til et prosjekt for å styrke lule- og sørsamisk opplæring. Ett av tiltakene er utvikling av en femårig sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning. En prosjektgruppe er allerede i gang med planleggingsarbeidet. Se nærmere beskrivelse av saken blant vedleggene.

3.3 Godkjente studier som ønskes utlyst i 2018-2019

Dette er studier som er akkreditert, men som ikke har blitt prioritert for oppstart i årets portefølje, eller som ønskes tilpasset og distribuert på flere studiesteder. Studiene er gjenstand for SEFØ-analyse.

Dette er;

- Masterstudier
  - **Tilpasset opplæring med fordypning i spesialpedagogikk, Levanger.** (Tidligere avtale med NTNU om master i spes.ped er sagt opp. Master i tilpasset opplæring som går i Bodø tilbys også i Levanger med en fordypning i spes.ped. Se strategisk vurdering vedlagt). * **Dersom Master i tilpassa opplæring med fordjupning i spesped ikkje blir tilbydd på Levanger frå 2018, ønskes Master i undervisning og læring utlyst.**
  - **Master i naturfagdidaktikk, Nesna.** Studiet hadde opptak i 2016-2017. Nytt opptak i 2018
- Bachelorstudier
  - **Bachelor i yrkesfaglærerutdanning, Bodø og Levanger.** (Studiet ble godkjent i styret i 2014, men ikke startet opp pga usikkerhet ift rekruttering. Eksisterende studium PPUY vil inngå som første år i denne graden. Se strategisk vurdering vedlagt)

3.4 Studier uten opptak 2018/2019

Studiene er ikke gjenstand for SEFØ-analyse. Studier som settes på vent er i det store og hele studier som lyses ut i sykluser på 2 til 4 år, eller studier som vi ønsker å starte opp når vi oppfatter at forholdene for dette er optimale.

Dette er;

- Bachelorstudier
  - Barnehagelærer, deltid, Levanger
  - Friluftsliv, Bodø, Nesna, Levanger
- Masterstudier
  - Idrett- trener- og lederprofesjonen, Bodø
  - Joint Master Degree i borderologi, Bodø
  - Lulesamisk, Bodø
  - Master i profesjonsrettet pedagogikk, Nesna (***Lokalt utdanningsutvalg ved FLU, innstilt i møte 11.10, at studiet skal lyses ut i 2018. Dekan har endelig avgjørelsesmyndighet om studiet skal fremmes for utlysning**)
  - Masterpåbygging undervisning og læring i grunnskolen, Levanger. ***Dersom Master i tilpassa opplæring med fordypning i spesped ikkje blir tilbydd på Levanger frå 2018, ønskes Master i undervisning og læring utlyst.**
- Årsstudier
  - Visuelle kunstfag, Bodø

Alle studier har utfyllende kommentarer i vedlagt tabelloversikt.

3.5 Studier som legges ned eller fases ut

Det er sentralt at flerårige studier med studenter i løp ikke legges ned. Disse fases ut og legges ned når siste student er ute av Nord-døra.

Dette er;

- Bachelorstudier
  - Kroppsøving og idrettsfag, faglærerutdanning, Levanger
  - Bachelor – faglærer i kroppsøving og idrettsfag, Bodø
  - Idrett, Bodø
- Årsstudier
  - Kroppsøving, Levanger
  - Personlig trener, Bodø

3.6 Emner og studier 30 sp eller mindre

Dette er for en stor del emner som inngår og/ eller er valgfag i andre studier (GLU, BLU, Masterutdanninger, ulike bachelorer mm), og som i tillegg kan søkes av kandidater som ikke nødvendigvis går den aktuelle utdanninga. Slik sett fungerer disse emnene som EVU-tilbud i regionen. Dette er en form for siderekuttering som bidrar til at vi kan opprettholde et relativt bredt tilbud av emner på utdanningene våre. Dette er viktig for studienes attraktivitet og omdømme, og ikke minst for å dekke behovet for kompetanse i regionen.

Ei liste over disse emnene blir svært omfattende. Eksempelvis så består GLU av 10 skolefag (gjelder både «gammel» 4-årig GLU og Master GLU) der de fleste er 60 sp. Disse deles opp i emner a 30sp.

Dvs at GLU 1-7 og 5-10 vil bestå av nærmere 40 emner a. 30 sp innen skolefagene. Vi er nå inne i en fase der vi faser ut «gammel» 4-årig GLU, og faser inn master GLU. Dette vil være en overgangsperiode på ytterligere tre år. I denne perioden vil emnemengden på GLU være svært omfattende. Vi finner noe av det samme på BLU.

I tabellen som legges ved saken, er det derfor bare emner/ studier som lyses ut selvstendig som presenteres. Dette inkluderer også oppdragsstudier. For nye emner vedlegges en strategisk vurdering.

Emner og studier på 30 sp og mindre godkjennes av dekan.

4 Vedlegg:

Vedlegg 1; Tabell med utdrag fra SEFØ – studier over 30 studiepoeng

Vedlegg 2: Tabell – emner og studier 30 studiepoeng eller mindre

Vedlegg 3: SEFØ-analyser for kategorien; Nye studier

Vedlegg 4: SEFØ-analyser for kategorien; Godkjente studier som ønskes utlyst i 2018-2019

Vedlegg 5: Vurdering knyttet til nye emner/ studier under 30 studiepoeng

Vedlegg 3; SEFØ-analyser for kategorien; Nye studier

Studium: Bachelorgrad i Styrke og utholdenhet

Sted: Bodø

Studiepoeng: 180

Kandidatmål: 20 studenter

Kommentar: Studiet skal erstatte årsstudium i PT og Idrett, samt bachelorgrad i Idrett.

Innledning

I forbindelse med fusjonen av Nord universitet har det oppstått et behov for å gjennomgå og revidere universitetets idrett- og kroppsøvningsutdanninger. Slik situasjonen er i dag er fagprofilen til idrett- og kroppsøvningsutdanningene som tilbys i Bodø, Nesna og Levanger svært like og bygget opp på en tradisjonell måte i forhold til andre norske institusjoner. Selv om en viss grad av samkjøring vil være naturlig, er det også ønskelig at hver av de tre avdelingene finner sine egne nisjer. På denne måten vil man unngå at den faglige overlappingen mellom studiestedene blir for stor, og man kan utvikle sin egen lokale profil.

Virke Trenings kompetanseutvalg uttrykker i en nylig utarbeidet analyse (vedlegg 1) at dagens grunnutdanninger i idrett i for liten grad svarer til de kompetansekrav treningscenterbransjen etterspør. Også de kortere kursene som tilbys i «personlig trening» oppleves som mangelfulle. Bransjen antyder i sin rapport mangler når det gjelder faglig dybde, omfang og innretning, og peker også på begrensede muligheter for videreutdanning.

Bransjens Kompetanseutvalget ønsker seg derfor en grunnutdanning i idrett/trening som er bedre tilpasset kompetansekravene, som har tilstrekkelig mengde relevant praksisrettet undervisning, og som gir mulighet for videreutdanning.

I en tid der helseproblematikk grunnet fysisk inaktivitet er økende, utgjør idrettsrelaterte aktiviteter eller fysisk trening en av våre viktigste folkehelseressurser. For å bidra til økt deltakelse i idrett og fysisk aktivitet er det avgjørende med kompetente trenere/instruktører, særlig i barne- og ungdomsårene. I idrettspolitisk dokument 2015-2019 framsettes det et mål om å øke andelen utdannede trenere i norsk idrett. Til tross for dette retter dagens norske idrettsutdannelse seg stadig mindre mot praktisk-pedagogisk trenerkompetanse, og spesifikke utdanningsløp som idretts-trener/-instruktør eksisterer ikke på bachelornivå.

Det planlagte studieprogrammet tar sikte på å tilby en utdanning som imøtekommer kompetansebehovene beskrevet ovenfor. Studieprogrammet er en bachelorgradsutdanning med to fordypninger som studentene kan velge mellom; 1. Trening og 2. Idretts-trener (se studieplan). I fordypningsretning trening legges det opp til et samarbeid med den irske utdanningsinstitusjonen Setanta College. Dette samarbeidet innebærer at Nord universitet leier inn timelærere med spesialkompetanse fra Setanta College for å undervise i fire emner (40 studiepoeng) som er spesifikke

for denne fordypningsretningen. I tillegg leies det inn gjesteforelesere fra Setanta College i to emner som er felles for fordypning trening og fordypning idretts-trener. Setanta College har per i dag i tillegg til sine utdanninger i Irland, to akkrediterte bachelorgradsprogram i «Strength and Conditioning» i Storbritannia. De har et sterkt fagmiljø og treningsfaglig kompetanse utover det vi i dag kan tilby ved Nord universitet. Deres fagprofil fokuserer særlig på praktisk treningsfaglig kompetanse, og det er krav om at fagpersonell skal ha omfattende erfaring fra profesjonell trenerpraksis, i tillegg til formell utdanning. Et samarbeid med Setanta College vil muliggjøre et bachelorstudium med to studieretninger, og bidra til at fordypning trening får langt høyere kvalitet og attraktivitet enn det Nord universitet kan tilby alene. Sist, men ikke minst er samarbeidet en enestående mulighet til å knytte seg til et anerkjent internasjonalt fagmiljø.

Med utgangspunkt i modell for studieporteføljestyling; SEFØ, følger en utredning av det foreslåtte studieprogrammet.

Studieplan

OBLIGATORISKE EMNER				
år 1 høst	Anatomi, fysiologi, biomekanikk, 15 sp		Utholdenhet s-trening, 5 sp	Praktiske idretter, 10 sp
år 1 vår	Trening av styrke, spenst og hurtighet, 10 sp		Programming Athletic Development, 10 sp - SC	Functional Screening, 10 sp, SC
år 2 høst	Idrettspsykologi, 10 st		Fysiologisk testing, 10 sp	
år 2 vår	Trening og ernæring , 5 sp	Idrett og samfunn, 5 sp	Vitenskapelig forskningsmetode, 10 sp	
år 3 høst	Tilpasset trening, 10 sp		Treningsinstruksjon, 10 sp	
år 3 vår	Bacheloroppgave, 15 sp		Trenings-planlegging / periodisering, 5 sp	

Praktisk treningsledelse, 10 stp Coaching barn og unge/Talentutvikling, 10 stp Coaching lagidrett, 10 stp Trenerrollen, 10stp	Effective coaching in strength and conditioning, 10 sp SC Weight-lifting for sport performance, 10 sp, SC Sports specific strength and conditioning, 10 sp, SC Advanced functional screening and resistance training, 10 sp, SC
---	---

Strategisk betydning

Studieprogrammet vil levere kompetanse innenfor helse- og treningsfag generelt, og bidra til å øke kompetansen innenfor barne- og ungdomsidretten spesielt. Utdanningen er dermed i samsvar med Nord universitets fagprofil «velferd, helse og oppvekst». En bachelorgrad i samarbeid med Setanta College vil bidra til internasjonalisering og gi det idrettsfaglige miljøet ved Nord universitet en internasjonal samarbeidspartner med et sterkt forskningsmiljø, og kontakter inn mot en rekke profilerte europeiske toppidrettsmiljøer. Det legges til rette for studentutveksling ved studiets fjerde semester, ved Setanta College sine samarbeidspartnere ved University of South Wales (Wales).

Spesialisert utdanning på bachelornivå innenfor området «fysisk trening» tilbys i liten grad ved utdanningsinstitusjoner i Norge, Sverige og Danmark. Likeledes er det få eller ingen bachelorgradprogrammer i de skandinaviske landene som har en fagprofil tilpasset trenere i idrett.

Studieprogrammet bør derfor kunne ha et betydelig potensial for å tiltrekke seg studenter fra hele landet, samt Sverige og Danmark.

Med dagens finansieringsmodell er det blitt enda viktigere å øke gjennomføringsgraden ved universitetets bachelorgradsprogrammer. Slik situasjonen er i dag er gjennomføringsgraden ved Nord Universitet sin bachelorutdanninger i idrett lavere enn ønskelig, og studenter slutter i for stor utstrekning etter endt første studieår. Fagmiljøet idrett, kroppsøving og friluftsliv vurderer det som en nødvendighet at det tas grep for å øke gjennomføringsgraden for å sikre forbedret inntjening. Det planlagte studieprogrammet er ment å tilby en mer attraktiv og arbeidslivsrettet bachelorutdanning, som skal stimulere til at flere studenter velger å gjennomføre hele bachelorgradsløpet.

Etterspørsel

En stadig mer sammensatt kundegruppe i treningssenterbransjen medfører større krav til treningsfaglig kompetanse blant treningsveiledere og personlige trenere. Virke Trenings kompetanseutvalg uttrykker i sin analyse at dagens utdanningstilbud svarer dårlig til deres kompetansebehov. Fordypning trening er tenkt å imøtekomme treningssenterbransjens etterspørsel av treningsfaglig kompetanse.

Dagens norske idrettsutdanninger er i for liten grad tilpasset de kravene som stilles for å jobbe med trenerarbeid og fysisk trening innenfor idretten, noe som blant annet skyldes liten grad av praksisrettet undervisning. Fysiske trenere er den raskest voksende yrkesgruppen innenfor idretten på verdensbasis, og dette var hovedårsaken til at Setanta College opprettet sin virksomhet i 2007. Fordypning idretts-trener vil utdanne egnet kompetanse for trenerarbeid innen idretten, mens fordypning trening vil utdanne egnet kompetanse for spesialisert arbeid med fysisk trening innenfor et bredt spekter av idretter, på ulike nivåer.

Spesialiserte utdanninger på bachelornivå med fysisk trening som hovedfokus og stor grad av praksisrettet undervisning tilbys i dag ikke ved noen skandinaviske utdanningsinstitusjoner. Som første høyskole/universitet som tilbyr et slikt studium har Nord universitet mulighet til å bli markedsledende på utdanning til treningssenterbransjen i Skandinavia.

Studentrekruttering

Studieprogrammet skal erstatte årstudium personlig trener, idrett årstudium og idrett bachelor. Disse tre studieprogrammene hadde i 2017 tilsammen 133 førsteprioritetssøkere i Bodø, og søkningen har vært stabil på dette nivået de siste årene. Det nye studieprogrammet er utformet med en bransjetilpasset fagprofil som ikke finnes andre steder i Skandinavia. Vi forventer derfor at dette søkertallet vil kunne øke betraktelig. Setanta College vil bidra med markedsføring nasjonalt og internasjonalt for å sikre studentrekruttering. Vi tror særlig at Setantas tilknytning til europeiske toppidrettsorganisasjoner (f. eks fotballklubben Arsenal FC) har potensiale til å øke studiets attraktivitet. Studieprogrammet har et måltall på 60 studenter, og det forventes at måltallet vil oppnås fra studiets oppstart.

Fagmiljø

Fagmiljøet ved idrett, friluftsliv og kroppsøving i Bodø ledes av Førsteamanuensis Arne Martin Jakobsen. I 2017 besto forskningsgruppen av 9 faste og midlertidige vitenskapelige ansatte; 3 førsteamanuensiser, 1 førstelektor, 1 stipendiat og 4 universitetslektorer. Gruppen driver forskning innenfor ulike treningsfaglige disipliner, derav idrettspsykologi, treningsfysiologi og treningsledelse. Denne egne forskningen vil kunne brukes aktivt i undervisningen.

I tillegg til personell fra Nord Universitet vil det leies inn gjesteforelesere fra samarbeidsinstitusjonen Setanta College til undervisning i 6 emner. Alle gjesteforelesere fra Setanta College har master- eller doktorgrad. Fagmiljøet ved Setanta College ledes av Professor Liam Hennessy som er en av de ledende anerkjente kapasitetene innen fagfeltet.

Studiet oppfyller de fremsatte kravene: Minst 50% av årsverkene knyttet til studiet utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen, det er personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet, og 20 prosent av det samlede fagmiljøet er være ansatte med førstestillingskompetanse.

Oversikt fagmiljø tilknyttet studiet

Navn	Kompetanse	Fast	Stillingsprosent	Emner
Arne Martin Jakobsen	Førsteamanuensis	Fast	100%	(Coaching barn og unge), (Coaching lagidrett), (Trenerrollen), (Idrettspsykologi)
Stein Rodahl	Førsteamanuensis	Fast	100%	(Trening av styrke, spenst og hurtighet), (Fysiologisk testing), (Treningsplanlegging/periodisering), (Utholdhetstrening)
Dagmar Dahl	Førsteamanuensis	Fast	100%	(Trening og ernæring), (Idrett og samfunn),
Petur Sigurdson	Førsteamanuensis	Fast	100%	(Anatomi, fysiologi, biomekanikk), (Vitenskapelig forskningsmetode), (Bacheloroppgave)
Line Danielsen	Stipendiat	Fast	100%	(Praktisk treningsledelse), (Treningsinstruksjon)
Elisabeth Evjen	Universitetslektor	Fast	100%	(Praktiske idretter), (Tilpasset trening)
Laura Suominen	Universitetslektor	Mid	100%	Anatomi, praktiske idretter, friluftspedagoikk
Kalle Pulli	Universitetslektor	Fast	50%	Friluftsliv
Signar Nilsen	Universitetslektor	Mid	50%	Praktiske idretter, pedagogikk, friluftsliv
Damian Young	Universitetslektor	-	-	Gjesteforeleser (Programing athletic development), (Sport specific strength and conditioning),
Eoin Everard	Universitetslektor	-	-	Gjesteforeleser (Functional screening), (Effective coaching in strength and conditioning)
Antoine Mobian	Universitetslektor	-	-	Gjesteforeleser (Weighthlifting for sport performance)
Ciaran Keogh	Universitetslektor	-	-	Gjesteforeleser (Advanced functional screening and resistance training)

Økonomi

De nye studiene er tenkt innfaset slik i forhold til de studiene som gjennomføres i dag, at det ikke vil være studieår hvor Nord ikke har inntjening fra idrettsutdanningene i Bodø.

Nord universitet vil årlig betale en avtalt sum for Setantas bidrag i 6 emner, samt for bidrag til markedsføring av studiet. I studiets to første år vil denne summen tilsvare omtrentlig det samme som kostnaden ved å tilby studiet alene. Fra studiets 3. år vil summen være omlag 450.000kr høyere enn kostnadene ved å tilby studiet alene. Med dagens satser tilsvarer dette 3,25 studenter gjennom bachelorgradsprogrammet. Vår vurdering er at dette er en god investering, da samarbeidet med

Setanta college har potensiale til skape et langt mer attraktivt studieprogram enn om vi tilbyr studiet alene.

Om man legger til grunn en gjennomføringsgrad på 90% (1. år), 60% (2. år) og 50% (3.år), vil studieprogrammet generere overskudd fra 48 innrullerte studenter. Studiets måltall (60) vil med samme gjennomføringsgrad gi overskudd på om lag 1.100.000kr.

Vedlegg 4; SEFØ-analyser for kategorien; Godkjente studier som ønskes utlyst i 2018-2019

Studium: Master i tilpasset opplæring med fordypning i spesialpedagogikk

Sted: Levanger

Studiepoeng: 300

Kandidatmål: 20

Strategisk vurdering

Studiet samordnes med eksisterende tilbud «master i tilpasset opplæring» ved studiested Bodø. Det er satt ned et utvalg som skal arbeide med dette og ha dette klart innen 1 nov

Fra og med studieåret 2018/19 avslutter Nord universitet, studiested Levanger, en avtale knyttet til samarbeid om master spesialpedagogikk med NTNU. I stedet vil det tilbys en egen master i samarbeid med Nord universitet, Bodø. Det første studieåret vil gjeldende studie i spesialpedagogikk bli omarbeidet og inngå i en samlet portefølje knyttet til Master spesialpedagogikk alternativt master i tilpasset opplæring, fordypning spesialpedagogikk i Nord universitet. Så langt har Grunnskolelærerutdanningen i Levanger hatt ansvar for 1.studieår i masteren, mens studentene har tatt sitt andre år ved NTNU. Studiet rekrutterer svært godt, også med studenter fra barnehagelærerutdanning, samt lærere som tar videreutdanning. Fra og med studieåret 2018/19 er planen at Nord universitet kan ha hånd om begge årene knyttet til syklus 2 i denne masterfordypningen. Profilmråde for masteren vil bli utarbeidet lokalt i dialog med det øvrige fagmiljøet i faggruppen i fakultetet.

- **Relevans:** Spesialpedagogikk som fagområde står svært sentralt både i barnehage- og grunnskolelærerutdanning, og er sentralt både for rekruttering inn i barnehage, skole og hjelpeapparat. Dette gjelder både i tilknytning til grunnutdanning og videreutdanning.
- **Attraktivitet:** Levanger har hatt svært god søkning på 1.studieår i masterløpet, og har også bidratt med flere studenter inn mot 2.studieåret ved NTNU de siste årene.
- **Faglig bæreevne:** Vil bli innfridd gjennom dagens tilsatte innen pedagogikk/spesialpedagogikk, samt intern kompetanseutvikling samt ekstern rekruttering.
- **Økonomisk bæreevne:** Vil inngå i en portefølje i master i tilpasset opplæring
- **Muligheter for samordning/samkjøring:** Vil bli samordnet med tilsvarende tilbud i Bodø, samt opp mot enkeltemner ved andre masterløp, f.eks. innen forskningsmetode.

Studium: Grunnskolelærerutdanning 1-7, sør- og lulesamisk

Sted: Bodø og Levanger

Studiepoeng: 300

Opprettelse av sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning ved Nord universitet

Bakgrunn

Samiske tall forteller 9 (2016)¹ dokumenterer en prekær mangel på lærere i sør- og lulesamisk de kommende 10–15 årene. Under forutsetning av at elevtallet for samisk holder seg på dagens nivå, viser analysen at det må utdannes 1,5 sørsamiske lærere pr år for å sikre dagens lærerdekning. Utdanningsbehovet for lulesamiske lærere er i samme størrelsesorden. Fylkesmannen i Nordland tok derfor i 2016 initiativ til et prosjekt for å styrke lule- og sørsamisk opplæring. Ett av tiltakene er utvikling av en femårig sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning. En prosjektgruppe er i gang med planleggingsarbeidet: Kevin Johansen (Fylkesmannen i Nordland), Per Ravna og Asbjørn Kolberg, (Nord). De to sistnevnte var med i KDs rammeplanutvalg for samisk GLU. Ny forskrift for samisk GLU trådte i kraft 23.11.16. I forskriftens § 1.3 slås det fast at «Den samiske grunnskolelærerutdanningen er likeverdig med den nasjonale grunnskolelærerutdanningen. Hovedundervisningsspråk er samisk. *Det kan gjøres unntak for institusjoner som gir lule- og sørsamisk utdanning [vår utheving]*».

Etter prosjektgruppens mening åpner formuleringen i § 1.3 for utvikling av en sør- og lulesamisk lærerutdanning, der undervisningsspråket i hovedsak er norsk. Dette er utgangspunktet for prinsippene og modellene som presenteres nedenfor.

Femårige samisk GLU på masternivå ved Nord: prinsipper

Siden det er forholdsvis få studenter som kommer til å velge sør- eller lulesamisk lærerutdanning, vil det neppe være mulig å legge opp disse lærerutdanningene som egne løp. Vi foreslår derfor følgende hovedprinsipp for organisering av undervisningen for de som følger samisk GLU:

- Studentene følger i hovedsak de «ordinære» GLU-studentene
- De samiske språkemnene (sør- eller lulesamisk) er obligatoriske
- Egne samlinger, ev. nettmøter, når det gjelder spesifikt samiske temaer i PEL, fjernundervisningsdidaktikk og ev. andre emner
- Minst én praksisperiode i samisk skole

Det betyr at studenten som begynner på en sør- eller lulesamisk lærerutdanning dermed blir del av et større studentfellesskap ved det aktuelle studiestedet (Bodø eller Levanger), men får ivaretatt det samiske gjennom de språklige emnene, samisk PEL o.a., både i form av undervisning på campus og via nettmøter.

Aktuell modell

Tabellene nedenfor viser hvordan man kan organisere den sør- og lulesamiske lærerutdanningen ved Nord universitet. I første omgang vil vi anbefale at Nord tilbyr samisk GLU 1–7. Her er behovet for nye lærere størst. Hvis studentene velger Samisk 2, kan de også undervise i samisk på ungdomstrinnet.

¹ Artikkelen «Samisk lærertetthet», K. Johansen, seniorrådgiver hos Fylkesmannen i Nordland

GLU 1-7: Skolefag som masterfordypning

For studenter med studiekompetanse i samisk fra videregående opplæring.

Fag merket gult: Felles for alle GLU-studentene

Fag merket grønt: Felles sør- og lulesamisk (ev. felles for alle GLU-studentene)

	1. studieår			2. studieår			3. studieår		4. studieår		5. studieår
Høst	No 30	PEL 15	Sam 1 15	Ma 30	PEL 15	Sam 1 15	Vit/met (1 uke) Fag 4 (Eks. Sam 2) 30	FoU- oppg	Masterfag 15	PEL 30	Vit/met 20 Sær- Pensum 10
Vår							Masterfag 30		Fag- did. 15	Beg. oppl 15	Masteroppg. 30
Praksis	30			30			20		30		

Utfordringer

- De nasjonale retningslinjene for samisk GLU² legger ikke opp til en egen samisk PEL-plan (bare samisk språk og duodji får egne fagplaner)
- Retningslinjene slår fast at alle fagene skal være forankret i samisk kultur og samfunn og ha samiske læringsforståelser og undervisningsmåter som utgangspunkt
- Fjernundervisningsdidaktikk skal med
- Omfang og progresjon i utdanningen skal være den samme for alle GLU-tilbudene. Når samiske tema skal inn i fag, må noe annet tas ut.

Når det gjelder PEL, bør en vurdere å utarbeide en egen Nord-modell som gjør at emner kan være felles både for samisk GLU og den nasjonale GLU-modellen.

Begrunnelse for opprettelse av sør- og lulesamisk lærerutdanning

Nord universitet har det nasjonale ansvaret for sør- og lulesamisk i lærerutdanningene. Det tilligger dermed Nords samfunnsoppdrag å sørge for at det utdannes nok samisklærere til at elever med sør- og lulesamisk bakgrunn får oppfylt sitt krav på opplæring i samisk i barnehage og grunnskole i hht. Lov om barnehager (barnehageloven) og Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova).

I *Nord universitet Strategi 2020 (2017)* fastslås følgende under 'Faglig styrke': «Universitetet har et særskilt nasjonalt ansvar for lule- og sørsamisk språk og kultur. Målet er å styrke og utvikle de samiske studietilbudene, samisk forskning og formidling og stimulere til forskningsbasert samarbeid med andre som forsker på, og underviser om, urfolk».

På bakgrunn av SEFØ-modellen kan følgende momenter anføres (jf. Studieporteføljevurdering s. 4–12):

Strategisk betydning

Utdanningen er 'meget viktig' for Nord universitet med tanke på samfunnsoppdrag, profilering og verdier. Nord er den eneste institusjon som tilbyr sør- og lulesamisk GLU. Samfunnsrelevansen må derfor karakteriseres som 'meget sterk' (jf. henvisningen til barnehageloven og opplæringsloven ovenfor).

Etterspørsel

Det er et akutt behov for en sør- og lulesamisk lærerutdanning. Det har lenge vært etterspurt av forvaltningskommunene og det samiske miljøet, spesielt av alle som er engasjert i å styrke samisk opplæring, fra barnehage til høyere utdanning.

Faglig bærekraft

Fagmiljøet i Bodø/Árran har personer med høy kompetanse. Det er bl.a. utviklet et bachelorprogram og et masterprogram i lulesamisk. Det er planer om et sørsamisk bachelorprogram (Levanger).

I Levanger er det utviklet et studieprogram (30 stp) i sørsamisk kulturkunnskap. Nytilsatt stipendiat i sørsamisk historie og kulturkunnskap har stått for emneplan og undervisning. I Levanger er det en professor i musikk med joik som spesialfelt. Dette er et emne som vil kunne inngå i samisk GLU.

En førsteamanuensisstilling i sørsamisk språk og litteratur er under utlysning. Fast tilsatt språklærer er i permisjon, men sørsamisk begynnerkurs samt Sørsamisk 1 og 2 har vært godt ivaretatt av innleid språklærer. Noen emner kan sør- og lulesamiske studenter ha felles som f.eks. *samisk kulturkunnskap, samisk litteratur og samisk lingvistikk*. Når det gjelder sistnevnte emne kan det dekkes av tilsatte ved Árran.

Økonomisk bærekraft

Siden det er snakk om relativt få studenter, er integrering med GLU-master som skissert i modellen over, en viktig økonomisk faktor. Undervisningssamkjøring mellom Bodø og Levanger som antydnet ovenfor er både ønskelig og mulig. Dessuten har KD åpnet for at Nord kan gjøre såkalt sideinntak (se nedenfor). Det er en del ferdig utdannede lærere som ønsker formell kvalifisering i sør- eller lulesamisk gjennom å ta Samisk 1 og/eller Samisk 2. Disse kan dermed gå inn i de aktuelle GLU-kursene i masterprogrammet.

Møte med KD 23.8.2017 om sør- og lulesamisk lærerutdanning

Konklusjonen i KDs oppsummering fra møtet (referent Ellen Birgitte Levy):

- Fylkesmannen bes sammen med Nord universitet om å bidra i rekrutteringen til grunnskolelærerutdanning med sør- og lulesamisk.
- Departementet gir klarsignal for at det gjøres sideinntak av videreutdanningsstudenter til sør- og lulesamiske fagstudier i grunnskolelærerutdanning.
- Nord universitet arbeider videre med å kvalifisere personale for å etablere masterfordypning innenfor sør- og lulesamisk i grunnskolelæreutdanning, og ordninger for å stimulere til dette.

Studium: Bachelorgrad i yrkesfaglærer utdanning

Sted: Bodø og Levanger

Studiepoeng: 180

Kandidatmål: 30-40 studenter

Kommentar: Eksisterende studium i PPU yrkesfag vil inngå som første år i denne graden.

Innledning

I dag er det to alternative utdanningsveier for yrkesfaglærere. Et bygger videre på tidligere relevant yrkesfaglig utdanning eller profesjonsutdanning, og oppnår lærerkompetanse gjennom den ettårige Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag (PPU-y). Det andre alternativet utvikler lærerkompetanse gjennom den treårige yrkesfaglærerutdanningen (YFL). Den sistnevnte utdanningens særegenhet er at den inkluderer yrkesfaglig fordypning i eget fagbrevområde, i tillegg til kompetanse for yrkesorientering og undervisning i brede programfag.

Flere med fagbrev må velge å bli yrkesfaglærer

Undersøkelser og kartlegging viser at opp mot 1000 yrkesfaglærere i videregående skole mangler godkjent utdanning. Undersøkelser i videregående skole viser at et flertall av lærerne er over 50 år, og at minst en av fem er over 60 år ved bygg- og anleggsteknikk, elektrofag og teknikk og industriell produksjon. Rekrutteringsbehovet er Et sentralt mål for regjeringens satsing på yrkesfaglærere er å øke rekrutteringen av fagarbeidere til lærerstillinger. Det vil være et stort behov for flere yrkesfaglærere i årene fremover. Nordland og Nord –Trøndelag mangler ca. 400 yrkesfaglærer i kommende årene.

Fra og med studieåret 2018 – 2019 vil Nord universitet tilby bachelor for yrkesfaglærere, Styret godkjente studie i 2014, men ble trukket av PHS pga. usikkerheter med rekruttering.

Regjeringen satser stort på å gi lærere faglig påfyll. De er i gang med tidenes satsing på etter- og videreutdanning, og nå kommer vi også med en pakke tiltak for yrkesfaglærere. Gjennom Yrkesfaglærerløftet skal vi bidra til at også de har gode muligheter til kompetanseutvikling. I tillegg skal vi styrke yrkesfaglærerutdanningen og bidra til å gjøre yrket attraktivt og spennende, slik at vi kan rekruttere enda flere gode lærere. I arbeidet med Yrkesfaglærerløftet har vi fått gode innspill fra partene i arbeidslivet, skoleeiere, skoler og lærere. For at tiltakene vi nå setter i gang med, skal bli best mulig, ønsker jeg et fortsatt tett samarbeid. Lærerne som skal utdanne fremtidens fagarbeidere, må ha både et klokt hode og dyktige hender. De trenger både teoretisk og praktisk kompetanse. I et arbeidsliv i rask utvikling kreves det lærere som er vant til omstilling, som engasjert følger utviklingen i sitt eget fag, og som gir opplæring i tråd med de behovene arbeidslivet har. Målet med vår satsing

er å samarbeide med arbeidslivet om å utdanne flere dyktige fagarbeidere og bidra til at flere av elevene som starter på yrkesfag, fullfører og består opplæringen sin. Yrkesfaglærerne har en sentral rolle i regjeringens yrkesfagløft. Faglig sterke, engasjerte og dedikerte yrkesfaglærere er et viktig bidrag for å sikre at vi har de fagarbeiderne vi trenger for å bygge fremtidens Norge.

Nord universitet vil lage en yrkesfaglærer utdanning, hvor PPU for yrkesfag inngår. Utdanningen skal være nett/ samlingsbasert og arbeidsplassbasert.

1.Semester	2.Semester	3.Semester	4.Semester	5.Semester	6.Semester
PPU Pedagogikk / didaktikk 15 stp.	PPU Pedagogikk / didaktikk 15 stp.	PPU Pedagogikk / didaktikk 15 stp.	PPU Pedagogikk / didaktikk 15 stp.	Yrkesfaglig bredde 15stp. Yrkesfaglig dybde 15 stp. Yrkesfaglig bredde 15stp. Yrkesfaglig dybde 15 stp. Bacheloroppgave	
Yrkesfaglig bredde 15stp.	Yrkesfaglig dybde 15 stp.	Yrkesfaglig bredde 15stp.	Yrkesfaglig dybde 15 stp.		

Praksisstudier – 12 uker praksis i skolen og 12 uker praksis i bedrift.

Vi vil tilby følgende studieretninger for utdanningsprogrammene i videregående skole:

- Bygg- og anleggsteknikk
- Elektrofag
- Service og samferdsel
- Restaurant- og matfag
- Teknikk og industriell produksjon
- Design og Håndverk

-
- **Relevans:** Yrkesfaglærerutdanningen retter seg mot yrkesutøvere med fag-/svennebrev eller tilsvarende og relevant praksis fra ett eller flere yrker som inngår i alle de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Aktuelle yrkesområder er knyttet mot korresponderende utdanningsprogram i videregående opplæring (Kunnskapsløftet). Yrkesfaglærerutdanningen retter seg mot yrkesutøvere som til daglig arbeider med yrkesopplæring /kompetanseutvikling i skole, bedrift eller opplæringskontor. Nordland og Nord – Trøndelag mangler mange lærer til yrkesfag. Fra opptak 2017 v/ Nord universitet var det ca. 120 studenter som søkte PPU yrkesfag som ikke hadde kompetanse for å ta PPU studiet, disse studentene har vi hatt mulighet til å rekruttere til den 3 årige yrkesfaglærerutdanningen.

- **Attraktivitet:** PPU yrkesfag har svært god søkning, med at det var ca. 120 personer som ikke kom inn på PPU pga. manglet fagskole eller ingeniørutdanning. Kunnskapsdepartementet videreføre stipendordningen som skal kvalifisere ansatte i undervisningsstillinger som mangler lærerutdanning. Lærere som skal ta yrkesfaglærerutdanning, er en del av målgruppen. Å legge yrkesfaglærerutdanningen nært hjemsted og skoleeierne, med deler som arbeidsplassbasert vil utdanningen ha større rekruttering potensial. Nordland og Nord Trøndelag mangler 350 kvalifiserte yrkesfaglærere de kommende 3 årene, disse er ansatt på vilkår.
- **Faglig bæreevne:** Vil bli innfridd gjennom dagens tilsatte ved Nord universitet innen PPU og intern kompetanseutvikling og samt ekstern rekruttering fra videregående skole der lærerne har en master i yrkesdidaktikk.
- **Økonomisk bæreevne:** Vil inngå i portefølje for PPU yrkesfag som vil bli samkjørt med Yrkesfaglærerutdanningen. Med en studentmasse på 30 studenter vil studiet være bærekraftig, når vi samkjører med PPU yrkesfag.
- **Muligheter for samordning/samkjøring:** Vil bli samordnet med campus Levanger og Bodø.

Sikre studier

PPU yrkesfag utdanning (Stuedsted – Bodø –Levanger) sikkert studie, for studieåret 2017 – 2018 var opptaket på 120 studenter og 113 studenter møte opp på 1. samling fordelt på Levanger og Bodø.

PPU Allmennfag (stuedsted Bodø) for studieåret 2017 -2018 var opptaket på 170 studenter og 145 studenter møte opp på 1. samling fordelt på Levanger og Bodø.

På begge PPU didaktikkene er det 489 studenter i løp.

Studiene er nett og samlingsbasert med 60 dagers praksis.

Studium: Master i profesjonsretta naturfag

Sted: Nesna

Studiepoeng: 120

Fremtidige studietilbud ved Nord universitet og ansattes kompetanse innen naturfag

Naturfagmiljøene innen lærerutdanningene ved campusene i Levanger, Bodø og Nesna hadde sitt første arbeidsmøte i forbindelse med fusjon og «samkjøring» av fagpersonalet, 5.-6. desember i Levanger/Verdal. Det var naturfagmiljøet i Levanger ved Randi Skaugen som hadde tatt initiativ og ledet denne samlingen.

Vi hadde flere temaer på dagsordenen, og et av dem var orientering om studier ved de ulike studiestedene. Fagmiljøet i Nesna presenterte sin *Master i profesjonsretta naturfag*. Et tilbud som er akkreditert av NOKUT og som har eksistert i snart 10 år, men som ble tatt ut av studieprogrammet til Nord universitet for studieåret 2016-17. Studiet er heller ikke inne som del av studieprogrammet for studieåret 2017-18.

Naturfagmiljøene ved Nord universitet er samstemte i at grunnskolelærerstudenter som er inne i et løp i dag, bør få et tilbud om master også i skolefaget naturfag fram til de femårige lærerutdanningene når syklus 2 høsten 2020. Grunnskolelærerstudenter som startet sin utdanning høsten 2013 (i Nesna, Levanger eUer Bodø) har vært og er pr. i dag uten tilbud om master i profesjonsretta naturfag ved Nord universitet. I tillegg mener naturfagmiljøet ved Nord universitet at denne masteren også bør være et videreutdanningstilbud til lærere i regionen.

Naturfagmiljøet ved Nord universitet (Levanger, Bodø og Nesna) fremmer herved forslag om at ledelsen bør vurdere muligheten for en videreføring av Master i profesjonsretta naturfag som en felles satsning fra hele naturfagmiljøet ved Nord universitet, fra H-2017 og/ram til H-2020.

Masteren i profesjonsretta naturfag er akkreditert og har tilført regionen lektorer i naturfag siden H-2006. Det som blir brukt som argumenter mot en oppstart/videreføring av masteren er manglende topp- og førstestillingskompetanse innen fagområdet (totalt for naturfagstudier ved hele Nord universitet) og at vi ikke rekrutterer godt nok. Naturfagmiljøet ved Nord universitet ønsker at ledelsen vurderer dette på nytt.

Når det gjelder rekruttering skriver faggruppelider/dekan Nils Ole Nilsen i e-post 01.12.16 om dette med fagvalg og antall studenter i den nye femårige masterutdanningen: «*NOKUT har antydnet et læringsmiljø på minst 10 studenter i hver masterfordypning*».

Dette kan tolkes dithen at vi som samlet naturfagmiljø bør uteksaminere i gjennomsnitt 10 studenter i emnene som inngår i master i profesjonsretta naturfag også fram mot h-2020.

Dersom denne masteren lyses ut for GLU-studenter, og samtidig lyses ut som eksternt videreutdanningstilbud for lærere tror vi at rekrutteringen til denne masteren vil være tilfredsstillende (vi må lyse ut for å kunne se søker tall).

Videre når det gjelder kompetansekrav og kompetansebehov, må den samlede kompetansen i naturfagmiljøet ved Nord universitet vurderes, og spørsmålet blir da:

«Er det mulig å tilby naturfag i de nye femårige grunnskolelærerutdanningene (ved alle tre campusene: Bodø, Levanger og Nesna), i bamehagelærerutdanningen (ved alle tre campusene: Bodø, Levanger og Nesna) og samtidig tilby Master i

profesjonsretta naturfag?»

Kompetansekrav til fagmiljøet ved Nord universitet

For å se nærmere på kompetansekrav har vi hentet inn forslag til ny Studietilsynsforskrift, som sier noe om krav til fagmiljøene ved høyskoler og universitet:

c§ 2-4. Fagmiljø

(1) Fagmiljøet tilknyttet studiet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets art, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studiet.

(2) Fagmiljøet tilknyttet studiet skal ha høy kompetanse innen utdanning og skal sikre god undervisning og tilrettelegging for læring.

(3) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av

disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

(4) For de ulike sykluser gjelder i tillegg følgende krav om fagmiljøets kompetansenivå:

a) For første syklus skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.

b) For andre syklus skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 40 prosent ansatte med førstestillingskompetanse og minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

c) For tredje syklus skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse.

I dette forslaget til Studietilsynsforskrift skiller en i kompetansekrav for Syklus 1 og Syklus 2. Det kreves 20% førstestillingskompetanse på Syklus 1 og 40% på Syklus 2. Videre er det foreslått krav om 10% professor- eller dosentkompetanse på Syklus 2. I våre beregninger av kompetansebehov i forhold til kompetansekrav har vi brukt Studietilsynsforskrift som utgangspunkt, men for de nye integrerte femårige lærerutdanningene («GLU-ene») er fagansattes kompetansekrav på Syklus 2 nivå (altså fra første studieår).

Med utgangspunkt i kompetansekrav har vi beregnet ressursbehov i naturfag ved Nord universitet for studieårene: H-17N-18, H-ISN-19 og H-19N-20 (Se Tabell I, 2 og 3). I beregningene er det tatt utgangspunkt i arbeidstimer gitt til naturfag (arbeidsplan for Bodø/Nesna) for ulike studiene som er planlagt ved Nord universitet.

Kompetanse- og ressursbehov i naturfag ved Nord universitet de neste tre studieårene

Fra Tabell 3 og 4 ser vi at Nord universitet kan få behov for fagansatte med førstekompetanse i naturfag i 4104 arb.t. i studieåret H-17N-18; 4752 arb.t. H-18/V-19 og i 4104 arb.t. i studieåret H-19/V-20. Videre har Nord universitet behov for fagansatte med professor/dosent kompetanse i naturfag i 1026 arb.t. i studieåret H-17N-18; 1188 arb.t. H-18/V-19 og 1026 arb.t. i studieåret H-19/V-20.

I disse beregningene er det studieår H-18/V-19 som krever størst andel med førstekompetanse og toppkompetanse i naturfag. Dette er fordi en i beregningene har forutsatt oppstart av et kull i master i profesjonsretta naturfag H-17 og et nytt kull som starter H-18. Så dersom Nord universitet igangsetter en «klasse» naturfag i GLU 1-7 (30 stp.), en i GLU 5-10 (60 stp.), en i BLU (10 stp.) hvert av studiestedene og Master i profesjonsretta naturfag (60 stp. + 60 stp.) som en satsning fra hele naturfagmiljøet - kan Nord universitet ha behov for ansatte med førstestillingskompetanse i 4752 arbeidstimer i naturfag dette studieåret.

Naturfagmiljøet ved Nord universitets kompetanse og behov for arbeidstimer til undervisning

Dersom en forutsetter 40% FoU og 10% til annet for ansatte med førstestillingskompetanse og 50% FoU og 10% til annet for ansatte i en professor/dosent stilling, vil hver ansatt i 100% stilling bidra med henholdsvis 810 arbeidstimer (1620/2) og 620 arbeidstimer til

undervisning.

I Tabell 4 ser vi at Nord universitet har 5,5 ansatte med førstestillingskompetanse i naturfag pr. i dag, dette tilsvarer ca 4455 arbeidstimer til undervisning. For studieåret H-17/V-18 er behovet 4104 arbeidstimer. For studieåret H-18/V-19 er behovet 4752 arbeidstimer. Bruker vi dagens førstestillingskompetanse ligger vi noe under behovet dette studieåret, men samtidig vet vi at to ansatte er PhD studenter og den ene er ferdig våren 2018. Videre har en ansatt høgskolelektor inne søknad om vurdering til førstelektor og en er i avslutningen i sitt førstelektorløp, så andelen med førstestillingskompetanse vil med stor sannsynlighet være mer enn tilstrekkelig også dette studieåret. Nord universitet har 2,0 ansatte med professor/dosent kompetanse innen naturfag, dette tilsvarer ca. 1240 arbeidstimer til undervisning (Tabell 4). For studieåret H-17/V-18 er behovet 1026 arbeidstimer til undervisning, og for studieåret H-18/V-19 er behovet 1188 arbeidstimer til undervisning. Så dette viser at Nord universitet har tilstrekkelig med toppkompetanse. Videre har universitetet fem ansatte i professor/dosentløp, så andelen med professor/dosent kompetanse vil med stor sannsynlighet øke de neste årene. Ser vi på oversikten over ansatte i naturfag i Tabell 4, har vi (og får) tilstrekkelig både førstestillingskompetanse og toppkompetanse til å tilby naturfag ved alle tre campusene i GLU 1-7, OLU 5-10, BLU og i Master i profesjonsretta naturfag, de tre kommende studieårene.

På vegne av naturfagmiljøene ved Nord universitet

Sign.

Randi Skaugen
Nord universitet, Levanger

Sign.

Ame Fjalstad
Nord universitet, Bodø

Sign.

Siv Flæsen Almendingen
Nord universitet, Nesna,

Statistikk (Søkertakk- og opptakstall fra DBH, fullført fra FS)

Master i profesjonsretta naturfag

	2011	2012			2013			2014			2015		
	Heltid	Heltid	Deltid	Totalt	Heltid	Deltid	Totalt	Heltid	Deltid	Totalt	Heltid	Deltid	Totalt
Ant. Søkere (DBH)	25	10	14	24	16	9	25	12	10	22	10	12	22
Opptak (DBH)	7	5	4	9	9	2	11	4	3	7	3	2	5
Fullført (FS)	4	3	2	5	4	1	5	1	1	2	3	ferdig v18	3

Studium: Master i profesjonsrettet pedagogikk

Sted: Nesna

Studiepoeng: 120

Kandidatmål: 20

Profesjonsrettet pedagogikk, masterutdanning

Studiet er ikke et nytt studie, det er aktivt i dag, men bestemt ikke lagt ut med opptak 2017. I samarbeid med campus Nesna og etter avtale om ny vurdering for neste studieår, søkes det oppstart for studiet i 2018. Studiet vil også bli samordnet med GLU-utdanningen ved studiested Nesna og enkeltemner ved andre studieløp.

- **Relevans:** Profesjonsrettet pedagogikk er et studie som ble akkreditert for opptak høsten 2016. Fagtilbudet er ment som en videreføring/påbygging av grunnutdanninger i barnehagelærerutdanning og grunnskolelærerutdanning. Studiet er bygd opp slik at studenter ved grunnskolelærerutdanningene kan søke opptak på dette studiet etter 3 år og fullført bachelor, mens studenter ved barnehagelærerutdanningen kan søke opptak etter fullført utdanning. Utdanningen skal være av høy faglig kvalitet og søke å forstå forholdet mellom danning, læring, oppdragelse og undervisning. Utdanningen må imøtekomme samfunnets og barnehagens/skolens behov. Utdanningen skal gi studenten et grunnlag i sentrale temaer som profesjonalitet og profesjonsutvikling i læreryrket ut fra et pedagogisk perspektiv og belyse de historiske, samfunnsmessige og teoretiske forutsetningene som profesjonalitet og profesjonsutvikling i læreryrket bygger på. Det omfatter hvordan politiske intensjoner er med på å konstituere grunnlaget for læreryrkets samfunnsmessige betydning i en stadig mer dynamisk og endret verden. Formålet med emnet er å gi studentene et kunnskapsgrunnlag for å analysere utfordringer i læreryrket og forstå forholdet mellom danning, læring, oppdragelse og undervisning.
- **Attraktivitet:** Studiet hadde sitt første opptak i 2016 med 50 søkere, der 16 startet studiet. Helgeland som region har ikke hatt noen egen mastergrad innenfor pedagogiske fag og dette studiet skal ivareta muligheten i regionen for å bygge på eksisterende utdanning. God søkning i 2016 viser at det er et behov for å videreføre dette gjennom et eget mastertilbud
- **Faglig bæreevne:** Vil bli innfridd gjennom dagens tilsatte i pedagogikk ved barnehagelærerutdanningen og grunnskolelærerutdanningen ved campus Nesna, den eksisterende masterpåbyggingen som startet i 2016, intern kompetanseutvikling samt ekstern rekruttering.
- **Økonomisk bæreevne:** Vil inngå i en portefølje som påbygging av grunnutdanninger til master i profesjonsrettet pedagogikk.
- **Muligheter for samordning/samkjøring:** Vil kunne bli samordnet med eksisterende mastertilbud i Bodø og Levanger, samt opp mot enkeltemner ved andre masterløp.

Statistikk (Søkertall- og opptakstall fra DBH, fullført fra FS)

Oppstart	2015
	Heltid
Ant. Søkere (DBH)	50
Opptak (DBH)	16
Fullført (FS)	Ferdig vår 2018

Studium: Master i undervisning og læring i grunnskolen

Sted: Levanger

Studiepoeng: 120

Kandidatmål: 20

Mastergradsstudiet *Undervisning og læring i grunnskolen* er et profesjonsrettet studium som bygger på de tre første årene i grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7 eller 5–10. Masterstudiet utgjør dermed de to siste årene i et femårig masterprogram for lærerutdanning. Studiet er et samlingsbasert heltidsstudium med nettstøtte. Studiet vil gi høy kompetanse for arbeid i grunnskolen, og dessuten kunne gi grunnlag for videre studium på ph.d.-nivå.

Det vil være et økende behov for høyt kvalifiserte lærere i grunnskolen årene som kommer. Levanger-avdelingens samlingsbaserte modell har en fleksibilitet som gjør den egnet til å kunne imøtekomme utdanningsbehovet, også for kandidater som har eldre lærerutdanning og er i jobb. Selv om studiet har en normert studietid på to år, vil det være mulig å utarbeide individuelle studieplaner for studenter som har behov for å gjennomføre studiet utover normert studietid. Dette vil hovedsakelig være aktuelt for studenter som er i jobb (ferdig utdannede lærere). Den sentrale forutsetningen i denne sammenhengen er at progresjonen i studiet ivaretas i henhold til krav i studieplanen om grunnlaget for de ulike emnene.

- **Relevans:** Stor relevans for å kunne imøtekomme behov for masterfordypning for de GLU-studentene som er inne i det 4-årige løpet, samt videreutdanning for lærere i arbeid.
- **Attraktivitet:** Tilbudet er nytt.
- **Faglig bæreevne:** Er vurdert til akseptabelt i forbindelse med akkreditering 2016.
- **Økonomisk bæreevne:**
- **Muligheter for samordning/samkjøring:** Vil fra og med studieåret 2021 kunne samkjøres med ordinært 5-årig masterløp GLU.

Vedlegg 5: Vurdering knyttet til nye emner/ studier under 30 studiepoeng

Studium: Kunst, kultur og kreativitet for BLU (KKK2)

Sted: Nesna

Studiepoeng: 30

Kandidatmål: 20

Kommentar: Forslag til ny studieplan – ny fordypning i BLU, da Nord mangler fordypninger med vekt på estetiske fag.

Nytt tilbud til fagfordypning i *Kunst, kultur og kreativitet* (KKK2, 30 stp) for BLU, ved Nord Universitet

Følgende underbygger en ny satsning på muligheten for å tilby KKK2 som fordypning til BLU studenter og tilbud innen etter-og videreutdanning:

1. BLU har foreløpig ingen fordypninger med vekt på estetiske fag.
2. Emnets innhold og organisering inviterer til samarbeid på tvers av studiestedene, og også kunnskapsområder (norsk), og vil bidra til å utvikle det estetiske fagmiljøet og initiere forskningssamarbeid.
3. Nord Universitet besitter solid *tverrfaglig* undervisnings- og forskningskompetanse innen estetiske fag og kunnskapsområdet KKK.
4. Kontakten med praksisfeltet gir tydelige signaler og ønsker om faglig fordypning innen KKK. (Et samlingsbasert tilbud kan samkjøres med EVU, og gir for eksempel også mulig for studenter i Vesterålen og muligens ABLU).
5. Arbeidsformer og innhold i emnet vil kunne profilere Nord i regionen som igjen kan bidra til rekruttering, i tillegg til at studiet vektlegger praksisnære arbeidsformer. (eksempler kan være prosjekter som KKK-festival, eksamensform og andre formidlingsprosjekter for og med barn).
6. Støttet av *Senter for kunst og kultur* i opplæringen.
7. Emnet er i tråd med *Forskrift om Rammeplan for barnehagelærerutdanning* der utdanningens formål å sikre at institusjonen tilbyr integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert BLU, med høy faglig kvalitet og at det legges til rette for et forpliktende samspill mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt. Forskriften vektlegger også ledelse av barns kreative prosesser i tillegg til å ivareta mangfold, de minste og flerspråklige. Internasjonale perspektiver er integrert i dette emnet.

Kunst, kultur og kreativitet 2 (30 stp)
Faglig fordypning, BLU – Nord Universitet

Fakta

Omfang: 30 stp
Undervisningssemester: høst (heltid)/høst og vår (deltid)
Studentnivå:
Undervisningsspråk: Norsk
Organisasjonstilhørighet: FLU
Emneansvarlig: B. Solveig Fretheim
Studieplan: (tilbud igangsatt høst 2018)

Forkunnskaper

KKK 1 i BLU må være gjennomført og bestått, eller tilsvarende studiepoeng (i Drama, forming og musikk) fra tidligere førskolelærerutdanning.

Emneinnhold

Fordypningen bygger på kunnskapsområdene BULL og KKK1, og bidrar til faglig progresjon og økt kompetanse med relevans for arbeidet i barnehagen. Kunstfaglig, kulturfaglig og estetiske praksiser i barnehagen utgjør kjernen i emnet og består av fagene drama, forming, norsk musikk og pedagogikk.

Gjennom studiet skal studentene videreutvikle kunnskaper og ferdigheter innen varierte uttrykksformer og få ytterligere erfaringer med å skape gode arenaer for estetisk opplevelse, utforskning, undring og kreativitet i arbeid med barn. Emnet har en estetisk tilnærming til læring med undervisningsformer som inviterer til refleksjon, skapende bevegelser og bruk av digitale verktøy. Kyndig kunstpedagogisk veiledning er sentralt i barns kreative prosesser og aktuelt for både fordypning og progresjon. Emnet fokuserer på verdien av kunstfaglig arbeid i barnehagen som del av barns danning og identitetsutvikling, på tvers av kulturer og tradisjoner.

Det faglige innholdet konsentreres rundt følgende hovedtemaer:

1. VERKSTED
Arbeid med ulike estetiske uttrykksformer og teknikker og tilrettelegging av verksted for barn.
2. UTEPROSJEKT
Som del av Nord Universitet belyses her estetiske arbeids- og uttrykksformer ute, på bakgrunn av variasjoner i årstider og lokale ressurser.
3. DE MINSTE
Temaet fokuserer på den estetiske dimensjonen i arbeid med de minste.
4. ESTETISK OPPLEVELSE OG KUNSTFORMIDLING
Temaet tar utgangspunkt i de gode eksemplene og ulike aktører og ressurser innen kunst- og kulturfeltet i regionalt og internasjonalt.

5. KUNST, SPRÅK & FØLELSER

Temaet ivaretar ulike perspektiv omkring kommunikasjon, identitet og improvisasjon og samspill.

Barnehagepraksis knyttet til kunnskapsområdet inngår som en integrert del i fordypningen og er veiledet. Se *Håndbok for praksis*.

Ekskursjon (alternativt studiet

Studium: Internasjonalt semester - Northern Exposure
Sted: Nesna
Studiepoeng: 30
Kandidatmål: 20
Kommentar: Emnet skal samkjøres med emner som tilbys for GLU og BLU studenter

Nesna har tidligere avholdt Internasjonalt semester, første gang i våren 2008 og andre gang våren 2009.

Tid	Opptak – ant.	Gjennomført – ant.
Internasjonalt semester vår 2008	16	12
Internasjonalt semester vår 2009	15	15

Her følger en strategisk vurdering av Internasjonalt semester i form av en SEFØ-analyse

Strategisk betydning

Studiet vil bidra til å nå mål i strategisk plan om økt internasjonalisering og økt studentmobilitet. Dessuten støtter det opp om flere av profilområdene i strategisk plan for Nord universitet, bl.a. blå og grønn vekst, entreprenørskap, herunder nye læringsformer og oppvekst.

Studiet vil synliggjøre og ta i bruk universitetets «feltlaboratorium», ref. strategisk plan og nordområdesatsing, herunder spre kunnskap om samenes kultur. Videre bidrar det til å styrke bånd mellom norske og internasjonale studenter/studenter inn. Studiet vil være med å bidra til å realisere den norske regjeringens ambisjoner vedr. internasjonalisering gjennom å redusere økonomiske ulikheter i Europa, øke forståelse og kunnskap mellom landene og styrke samarbeidet mellom norske og utenlandske universiteter, ref. ordningen for EEA Grants 2014-2021.

Gjennom tidligere avtaler er det opparbeidet kontakt med universiteter i Polen og Romania som har studenter som er aktuelle for studiet via EEA-ordningen. Gjelder delvis også for USA og Canada. Vi har dermed et studentgrunnlag å bygge på. Romania har anslått 15-20 studenter per år.

Etterspørsel

Studiet retter seg mot utenlandske studenter som vil ta ett semester - vårsemesteret - i Norge. Studiet konkurrerer således ikke med tilsvarende studier i Bodø og Levanger da det er lagt til et annet semester. Innhold og tema vil være tilpasset årstiden og således ikke dublere eksisterende opplegg. Studiet retter seg i stor grad mot studenter som søker seg på utenlandsopphold for et semester. Dessuten samkjøres studiet i stor grad med eksisterende tilbud /moduler i GLU og BLU.

Studiet vil samle både norske og utenlandske studenter, da eksisterende opplegg i BLU og GLU vil inngå i studiet. De utenlandske studentene vil få god kontakt med norske studenter. Det har vært påpekt som en utfordring at mange av de studietilbudene som er tilrettelagt for internasjonale studenter/studenter inn ikke er tilrettelagt på en slik måte. *«Et internasjonalt semester eller emne kan være et godt virkemiddel for å få norske og utenlandske studenter til å omgås faglig og sosialt, forutsatt at også norske studenter deltar.»* (Jon Gunnar Simonsen, SiU. Utdanningsseminaret i Mosjøen 14.09.2017)

Vi har ikke egne undersøkelser på andel kandidater i relevant jobb etter endt utdanning, men studenter som kan vise til internasjonal utveksling - studenter ut/studenter inn - viser seg å være

attraktive på arbeidsmarkedet (jfr. Paneldebatt om internasjonalisering, Utdanningsseminaret i Mosjøen 14.09.2017)

Internasjonalisering er viktig innen høyere utdanning, ikke bare i Norge, spesielt innen lærerutdanning (jfr. NOTED, ny ordning for internasjonalt samarbeid innen lærerutdanning.)

Faglig bærekraft

Studentundersøkelser gjennomført på tilsvarende studier tidligere år viser at studentene er meget godt fornøyd med studiet, og anbefaler gjerne studiet til andre.

Fullstendig SEFØ-tabell sendes på oppfordring.

Studium: Masteremne i «IKT-pedagogikk»

Sted: Bodø

Studiepoeng: 30

Strategisk vurdering av Masteremne i «IKT-pedagogikk»

Fra og med studieåret 2018/19 vil Nord universitet tilby et masteremne i «IKT-pedagogikk». Denne masterfordypningen vil da gå inn i samlet portefølje knyttet til Master i tilpasset opplæring ved Nord universitet. Profilmråde for masteren vil bli utarbeidet i dialog med det fagmiljøet/forskergruppa innen IKT, spill og læring som per dato har medlemmer fra Fakultet for samfunnsvitenskap, Handelshøgskolen og Fakultet for lærer, kunst og kulturfag – se presentasjon av forskergruppa på:

<https://www.cristin.no/as/WebObjects/cristin.woa/wa/presentationVis?pres=525621&type=GRUPPE>

- **Relevans:** Kompetanseområder «Å kunne kommunisere, samhandle og delta» og «Å kunne utforske og skape» (NOU 2015:8 Fremtidens skole) forutsetter god IKT-pedagogisk kompetanse og IKT-kunnskap for å kunne implementere gode læringsaktiviteter på disse områdene.
- **Attraktivitet:** Videreutdanningstilbudene innen «IKT for lærere» ved studiested Steinkjer og «IKT og læring» ved studiested Mo har i de siste 15 årene hatt god rekruttering av lærere som ønsker å styrke sin digitale kompetanse ut fra kravene til digital kompetanse som den femte basiskunnskap i skolen. Svært mange lærere i skolen er i dag på adjunktnivå, og vil søke mastergradsstudier som kvalifiserer til lektorkompetanse. Et mastergrad med fordypning i «IKT-pedagogikk» vil derfor i stor grad erstatte dagens videreutdanningstilbud innen «IKT og læring».
- **Faglig bæreevne:** Dagens tilsatte innen fagområdet «IKT for lærere» ved Studiested Steinkjer, «IKT og læring» ved Studiested Mo og tilsatte ved eksisterende mastergradsprogram innen tilpasset opplæring har samlet sett den kompetansen som kreves for å gjennomføre dette studietilbudet. Gjennom Senter for Eksellent IT-utdanning (Excited) utvikles også kunnskap som er relevant for denne mastergradsfordypningen. Vi samarbeider for tiden med tilsvarende mastergradsutdanning ved Høgskolen på Vestlandet, studiested Stord, om Norgesuniversitetsprosjektet «Studenter som forskningsteam» hvor studenter skal utføre forskningsrelaterte oppgaver.
- **Økonomisk bæreevne:** Vil inngå i en portefølje i master i tilpasset opplæring. De eksisterende videreutdanningstilbudene innen IKT og læring 1 (30 studiepoeng) og IKT og læring 2 (30 studiepoeng) ved FSV/studiested Steinkjer blir ikke utlyst og de faglige ressursene kan da brukes til forskning og undervisning på denne masterfordypningen i IKT-pedagogikk.
- **Muligheter for samordning/samkjøring:** Vil bli samordnet med enkeltemner ved andre masterløp, f.eks. innen forskningsmetode. Dette vil være et samarbeid mellom FSV og FLU.

Studium: Masteremne i Språkutvikling og spesifikke lærevansker
Sted: Bodø
Studiepoeng: 30

Strategisk vurdering av Masteremne «Språkutvikling og spesifikke lærevansker»

- språkvansker, lese- og skrivevansker og matematikkvansker

Fra og med studieåret 2018/19 vil Nord universitet, studiested Bodø, tilby et masteremne i spesialpedagogikk 30 stp. Denne masterfordypningen vil da gå inn i samlet portefølje knyttet til Master i tilpasset opplæring ved Nord universitet. Masteremnet kommer som et supplement og tillegg til spesialpedagogiske emner – mulighet og vekst. Studiet «Spesialpedagogiske emner – mulighet og vekst» rekrutterer svært godt, også med studenter fra grunnskolelærerutdanning, barnehagelærerutdanning og lærere som tar videreutdanning. For å utvide dette slik at studentene til sammen kan ta 60 stp i spesialpedagogiske emner, søkes det å tilby et emne i «Språkutvikling og spesifikke lærevansker». Kurs på masternivå som inkluderer fordypning i emnene språkutvikling og spesifikke språkvansker samt spesifikke lese- og skrivevansker og matematikkvansker. Vi vil forsøke å tilby sertifisering i LOGOS. Profilområde for masteren vil bli utarbeidet lokalt i dialog med det fagmiljøet i faggruppen på fakultetet.

- **Relevans:** Spesialpedagogikk som fagområde står svært sentralt både i barnehage- og grunnskolelærerutdanning, og er sentralt både for rekruttering inn i barnehage, skole og andre institusjoner. Dette gjelder både i tilknytning til grunnutdanning og videreutdanning. Emnene i dette nye kurset dekker de hyppigste problemområdene innenfor det spesialpedagogiske praksisfeltet både i skole og barnehage. Kurset vil – i tråd med nasjonale føringer - bidra til økt kvalitet både i utdannings- og praksisfeltet.
- **Attraktivitet:** Spesialpedagogiske emner – mulighet og vekst har hatt svært god søkning som første del i et masterløpet, og det er nødvendig med en oppfølgingsmodul innenfor det spesialpedagogiske området.
- **Faglig bæreevne:** Vil bli innfridd gjennom dagens tilsatte ved Nord universitet innen spesialpedagogikk, intern kompetanseutvikling og ekstern rekruttering.
- **Økonomisk bæreevne:** Vil inngå i en portefølje i master i tilpasset opplæring, fordypning spesialpedagogikk.
- **Muligheter for samordning/samkjøring:** Vil etter hvert bli samordnet med tilbud på campus Nesna og Levanger i Bodø.

Studium: Masteremne i Yrkesdidaktikk

Sted: Bodø

Studiepoeng: 30

Strategisk vurdering av Masteremne i «Yrkesdidaktikk»

Fra og med studieåret 2018/19 vil Nord universitet, studiested Bodø, søke å tilby et masteremne i yrkesdidaktikk 30 stp. Denne masterfordypningen vil da gå inn i samlet portefølje knyttet til Master i tilpasset opplæring ved Nord universitet. Masteremnet kommer som et supplement og tillegg til andre masteremner i spesialpedagogiske emner og utvikling – og læringsarbeid. PPU rekrutterer godt, og det har gjennom mange år blitt uteksaminert mange lærere i yrkesfag/yrkesdidaktikk ved Nord universitet, Bodø. For å utvide dette slik at studentene til sammen kan ta 60 stp i masteremner, søkes det å tilby et eget emne som påbygging og som kan brukes i kombinasjoner med andre masteremner. Profilmråde for masteremner vil bli utarbeidet lokalt i dialog med det fagmiljøet i faggruppen på fakultetet. Dette emnet setter fokus på undervisning og læring i yrkesfaglig videregående skole, samt utviklingsarbeid og IKT i skole og arbeidsliv. Sentrale elementer er elevforutsetninger, ulike arbeidsformer, lærer- og elevrolleproblematikk, samt pedagogisk entreprenørskap.

- **Relevans:** Yrkesdidaktikk som fagområde står svært sentralt både i PPU ved universitetet og er sentralt for rekruttering av lærere til videregående opplæring – yrkesfag. Utdanningen ses også i sammenheng med nasjonale retningslinjer for PPU der det presiseres at skolene skal ha faglige ressurspersoner som har FoU-kompetanse og praksisveiledere skal ha tilfredsstillende faglig fordypning for å kunne veilede studenter som er på masternivå. Målgruppen for dette masteremnet er lærere som er tilsatt ved videregående skoler der det vil bli krav om masterutdanning. Forskrift til rammeplan for yrkesfaglærerutdanning presiserer at utdanningsinstitusjonene må tilby en yrkesfaglærerutdanning for trinn 8 – 13 som er integrert, profesjonsrettet og forsknings- og erfaringsbasert. Utdanningen skal være av høy faglig kvalitet og med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, yrkesfag og praksis. Utdanningen må imøtekomme samfunnets og skolens behov og skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringen. Utdanningen
- **Attraktivitet:** PPU har hatt svært god søkning og det er et behov for å videreføre dette gjennom et eget mastertilbud i tilpasset opplæring med fordypning i yrkesdidaktikk for å ivareta nasjonale føringer om masterløp for lærere i yrkesfag ved videregående opplæring.
- **Faglig bæreevne:** Vil bli innfridd gjennom dagens tilsatte innen PPU og pedagogikk, intern kompetanseutvikling samt ekstern rekruttering.
- **Økonomisk bæreevne:** Vil inngå i en portefølje i master i tilpasset opplæring med fordypning i yrkesdidaktikk
- **Muligheter for samordning/samkjøring:** Vil bli samordnet med tilsvarende tilbud ved campus Levanger, samt opp mot enkeltemner ved andre masterløp.

Studium: Masteremne med fordypning i Kunst og kultur (fordypning tilhørende Master i Praktisk kunnskap)
Sted: Bodø
Studiepoeng: 10

Videreutvikling av Master i praktisk kunnskap, med fordypningsmulighet i kunst og kultur/ alternativt nytt studietilbud Master i praktisk kunnskap med fokus på kunst og kultur.

I samarbeid med faggruppen for kunst og kultur, ønsker vi å videreutvikle masteren for praktisk kunnskap med en fordypning i kunst og kulturfag som kan tilbys i Bodø. Dette kan gjøres på to måter.

- 1) Lage en ny tilpasset plan med eget opptak. I så fall er dette å betrakte som en søknad om opprettelse av dette.
- 2) Tilpasse nåværende studieplan, med a) språkmessige endringer som rommer kunst og kulturfagene bedre, samt 2) tilpasse delemne etikk til «etikk og estetikk» på første studieår, og erstatte delemnet «Profesjon» med et delemne som er rettet mot «Kunst og kulturutøvelse i samfunnet» på andre studieår. Dette betyr i så fall at studentene søker opptak på master i praktisk kunnskap med fordypning i «kunst og kulturfag», med mange felles forelesninger, og noen egne. Se forslag til modell lenger ned i notatet.

Om det lar seg gjøre innenfor dagens modell er senteret og faggruppen for kunst og kultur enige om at det mest ønskelige hadde vært å kunne lage et tilbud med fordypning. Mesteparten av undervisningen kan kjøres samlet. I tillegg vil fordelene med en slik modell være at vi ikke blir så sårbare i forhold til opptakstall. Dette er etter modellen fra masteren på FSV, der de har master i samfunnsvitenskap med flere ulike muligheter for fordypninger, som de ulike faggruppene har ansvar for.

Begrunnelse: Vi mener det er et reelt behov for et masterstudium innenfor praktisk kunnskap, hvor kunstnere og yrkesutøvere som jobber kunstfaglig innenfor ulike sektorer kan fordype seg og utvikle sin egen yrkespraksis. Basert på de siste års økende krav til kompetanse for å både utøve og undervise innenfor kunst og kulturfag foreligger det her et åpenbart rekrutteringsgrunnlag. Muligheten til å fordype seg i egen yrkespraksis slik det legges til rette for ved Senter for praktisk kunnskap er unikt.

Et fordypningsemne i kunst- og kulturfag innenfor praktisk kunnskap, understreker at vi tar den praktiske og estetiske dimensjonen ved kunnskap på alvor. Vi har de siste 10 årene sett en økende interesse for å innlemme en slik tekning innenfor kunstfaglige studier på maste- og doktorgradsnivå, men i Norge er det bare ved Nord universitet at vi har en utdanningssøyle med karriereløp til doktorgradsnivå. Her utgjør praktisk kunnskap og profesjonskunnskap et eget satsingsområde som en av fem bærebjelker i universitetsstrukturen. Ved å tilby et fordypningsemne innenfor kunst- og kulturfag legitimerer vi at denne søylen innenfor profesjonsutdanningene er et satsingsområde. Det er også ønskelig å kunne gi et slikt tilbud knyttet til campus Bodø.

Oversikt over hoved- og delemner Master i praktisk kunnskap, 120 studiepoeng

MP301P Vitenskapsteori, kunnskapsbegrepet, etikk og metode, 30 studiepoeng		
Delemne A: Skrivning og forskning: Essay som kritisk utprøvende metode (10 studiepoeng)	Delemne B: Vitenskapsteori og forskningsmetode (10 studiepoeng)	Delemne C: Etikk og praktisk kunnskap (10 studiepoeng)
MP302P Profesjonsutøvelse, relasjoner og språk, 30 studiepoeng		
Delemne D: Feltforskning i eget yrkesfelt (10 studiepoeng)	Delemne E: Dialog og dialektikk (10 studiepoeng)	Delemne F: Profesjonsidentitet, organisasjon og samfunn (10 studiepoeng)
MP303P Masteroppgave, 60 studiepoeng		

Med tilpasning – med fordypning i kunst og kultur

MP301P Vitenskapsteori, kunnskapsbegrepet, etikk og metode, 30 studiepoeng		
Delemne A: Skrivning og forskning: Essay som kritisk utprøvende metode (10 studiepoeng)	Delemne B: Vitenskapsteori og forskningsmetode (10 studiepoeng)	Delemne C: Etikk og estetikk (10 studiepoeng)
MP302P Profesjonsutøvelse, relasjoner og språk, 30 studiepoeng		
Delemne D: Feltforskning i eget yrkesfelt (10 studiepoeng)	Delemne E: Dialog og dialektikk (10 studiepoeng)	Delemne F: Kunst og kultur og samfunn (10 studiepoeng)
MP303P Masteroppgave, 60 studiepoeng		

Studium: Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 3

Sted: Levanger

Studiepoeng: 30

Samarbeidsavtale mellom Nord universitet og Dronning Mauds Minne

Nord universitet (kjøper) inngår med dette avtale med Dronning Mauds Minne Høgskole (leverandør) vedrørende gjennomføring og utarbeidelse av videreutdanningen Veileder- og Mentorutdanning for lærere og førskolelærere 3 (30 stp).

1. Oppdraget

Denne kontrakten omhandler Nord universitets kjøp av undervisningstjenester fra Dronning Mauds Minne Høgskole (heretter omtalt DMMH) i forbindelse med gjennomføring av det poenggivende studietilbudet *Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 3*. Studiet skal gjennomføres på deltid, studieåret 18-19, og er på 30 studiepoeng totalt. Nord universitet studiested Levanger, tilbyr fra før Veileder- og mentorutdanning modul 1 og 2. Nord universitet skal samarbeide med DMMH om **modul 3**, hvor DMMH skal stå for veiledning og undervisning på totalt 300 arbeidstimer.

Målgruppen er lærere, førskole- og barnehagelærere ansatt i skole og barnehage. Den overordnede målsettingen med studiet er å styrke deltakernes veileder- og mentorkompetanse. Studiet gir teoretisk og praktisk fordypning i tilrettelegging og ledelse av individuelle og gruppebaserte veiledningsprosesser i et profesjonsperspektiv. Det blir lagt spesiell vekt på å bygge sammenhenger når det gjelder relasjonen profesjon - teori - praksis.

Endre Kanestrøm, Førstelektor i pedagogikk ved Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag ved Nord universitet, er emneansvarlig for studiet. Kanestrøm, i fagteam med ansatte fra Nord universitet, har utviklet studiet. Dosent Børge Kristoffersen og universitetslektor Rannveig Lorentsen, er innleid ressurs fra DMMH og skal stå for veiledning og undervisning på totalt 300 arbeidstimer, hvilket innebærer for- og etterarbeid, planlegging og gjennomføring av undervisning og veiledning av studenter, til avtalte dato. Fordeling av hvilke samlinger DMMH skal ha ansvaret for, skal avtales før studiet lyses ut.

2. Varighet

Studiets varighet er august 2018 til mai 2019. Studiet er samlingsbasert.

Ved videreføring av samarbeidet studieåret 2019-2020 utarbeides en ny avtale senest i mai 2019.

3. Styring og gjennomføring

Nord universitet, Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag, er faglig ansvarlig for gjennomføring av studietilbudet. Kontaktperson ved fakultetet er Arve Thorshaug, faggrupelederne ved Grunnskolelærerutdanningene ved Nord universitet.

Studieplan for studiet finnes i vedlegg 1. Siste godkjente versjon av studieplanen er styrende for studiets innhold og struktur. Oppdatert og gyldig versjon av studieplanen skal til enhver tid være tilgjengelig på studiets nettside. Ved ønske om å gjøre eventuelle endringer i studieplanen eller samlingsplanen skal både emneansvarlig og faggrupeleder ved Nord universitet kontaktes. Samlingsplan skal fastsettes før studiet lyses ut.

Nord universitet har ansvaret for sensur. 3 Signert avtale bes returneres til postmottak@nord.no.

Mottaker: Runi Hagen. Merkes med: *Avtale mellom Nord universitet og DMMH ifb Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 3.*

Nord universitet skal ha hovedansvaret for markedsføring og rekruttering av deltakere. Formelt opptak utføres av Nord universitet etter gjeldende reglement. Nord universitet og DMMH skal i fellesskap bli enige om praktiske forhold omkring gjennomføring av samlinger og eksamen innen **15. januar 2018**, og før markedsføring av tilbudene igangsettes og opptak av studenter gjennomføres. Studenter må være tatt opp før 1. juni. Forutsetning for oppstart er et minimumsantall på 15 studenter.

4. Pris og betaling

DMMH skal bidra med 300 arbeidstimer inn i studie, og oppdragets pris er kalkulert ut ifra en timepris på NOK 650,-. Dette innebærer et ansvar for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning, veiledning og for- og etterarbeid. Nord universitet dekker ikke kostnader knyttet til reise og opphold i forbindelse med gjennomføring og videre utvikling av studiet.

Endres skatte- og avgiftsbestemmelsen på en måte som virker inn på prisen, skal denne, etter avtale endres tilsvarende. Nord universitet betaler ikke for ytelser og kvanta ut over det bestillingen omfatter uten at disse og prisen for dem er skriftlig godkjent av Nord universitet.

Ramme for oppdraget: **Parameter**

Total pris (pristak) for skissert gjennomføring: **NOK 195 000,-**

Totalpris inkluderer sosiale kostnader. Prisen dekker planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning, veiledning og for- og etterarbeid

Timepris brukt for oppdraget **NOK 650,-**
Antallet arbeidstimer **300**

Dekanvedtak FSH

Arkivreferanse: 17/01830-4

Saksbehandler Sølvi Kjeldsø Fastvold

Sak: Endelig studieportefølje Fakultet for sykepleie og helsevitenskap 2018/2019

Vedtak:

Dekanen ber styret om å gjøre følgende vedtak:

- Endelig studieportefølje for Fakultet for sykepleie og helsevitenskap 2018-2019 ihht beskrivelsen i saksfremlegget med vedlegg.
- Fakultetet ber om å få komme med avklaringer til styrets møte i desember angående:
  - o Oppstart av videreutdanningene Anestesi, Intensiv og Operasjon høst 2018
  - o Etablering av ny master for påbygging fra videreutdanningene til master for spesialiseringer i Anestesi, Intensiv, Operasjon, Barn og Kreft høst 2020

Trine Karlsen
Dekan

SAKSUTREDNING

1.0 INNLEDNING

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap fremlegger i dette notat endelig studieportefølje for 2018-2019. Fakultetet gjorde en grundig analyse i foreløpig studieportefølje, og endelig studieportefølje bygger på grunnlaget fra det arbeidet. Det er ingen vesentlige endringer ifra foreløpig studieportefølje på bachelorstudiene og videreutdanningene.

Fakultetet ber om utsatt frist for beslutning om organisering av Master i spesialsykepleie. Det vil bli redegjort nærmere for bakgrunnen for dette i avsnittet som omhandler masterstudiene ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap.

2.0 STUDIEPORTEFØLJE

2.1 Bachelor i sykepleie

Sykepleiestudiene ved FSH opplevde markant økning i søkertilfang for 2017-2018. I foreløpig studieportefølje ble en del framtidige problemstillinger som på sikt vil kunne påvirke utlysninger av sykepleiestudiene belyst. Dette gjelder blant annet innskjerpete nasjonale opptakskrav og nye nasjonale retningslinjene for Bachelor sykepleie. Nye retningslinjer planlegges implementert nasjonalt studieåret 2020 (utsatt fra 2019). Fakultetet gjør ingen endringer fra forslag til foreløpig studieportefølje. Fakultetet vil fortsette arbeidet med utvikling av nye studieplaner i forbindelse med de nye nasjonale retningslinjene, og venter i spenning på resultatet av høringen om innskjerpete opptakskrav.

Fakultet legger ned to varianter av Bachelor i sykepleie; Bachelor i sykepleie deltid, Trøndelag og Bachelor sykepleie deltid, Sandnessjøen. Ingen av studietilbudene har oppdaterte studieplaner. Det er for tiden ett kull i løp i Trøndelag og to kull i løp i Sandnessjøen. Det er gjort analysearbeid i forhold til studiet i Sandnessjøen og resultatene viser at det er de samme utfordringene på dette studietilbudet som på nivå med nett og samlingsbasert deltidstilbud i Nordland.

Fakultetet vil for 2018-2019 utlyse Bachelor i sykepleie med følgende utlysninger:

- Bachelor sykepleie heltid, Namsos
- Bachelor sykepleie heltid, Levanger
- Bachelor sykepleie heltid, Bodø
- Bachelor sykepleie heltid, Mo i Rana
- Bachelor sykepleie nett og samlingsbasert med praksisregion Vesterålen, Helgeland og Salten

Fakultetet gjør ikke opptak 2018-2019 og vil nedlegge disse studievariantene når studentene i løp er avsluttet:

- *Bachelor sykepleie deltid, Trøndelag*
- *Bachelor sykepleie deltid, Sandnessjøen*

2.2 Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic

Fakultetet har etter grundige vurderinger kommet fram til at Bachelor i prehospitalt arbeid-paramedic bør tilbys med samme studiemodell (nett- og samlingsbasert deltid, 4 år) både i Bodø og Namsos, men med alternerende opptak annet hvert år ved de to studiestedene. Dette for å ha en

tydelig profil og kunne utnytte fagressursene best mulig. Nasjonalt er det utarbeidet felles studieplan for Bachelor i paramedic. Studieplanen er sendt til helsedirektoratet for godkjenning og Fakultet vil følge forslaget på navn dersom det blir vedtatt.

Fakultetet utlyser Bachelor i prehospitalt arbeid- paramedic, deltid, Namsos, med opptak høst 2018. Fakultetet endrer navn på studiet til «Bachelor i paramedic»

2.3 Bachelor i vernepleie

Fakultetet tilbyr i dag Bachelor i vernepleie heltid og deltid. Det ble i 2016 utlyst og startet både Bachelor heltid og deltid på studiested Namsos.

Det vil på grunn av arbeid med ny forskrift ikke bli igangsatt deltidsstudium høsten 2018.

Fakultetet planlegger ei rullering av deltidsutdanningen (4-årig) mellom Bodø og Namsos, med oppstart i Namsos høsten 2020. Dette på grunn av at man ikke har kapasitet til mer enn et deltidstudiet i løp samtidig med heltid.

Fakultetet utlyser for Bachelor vernepleie heltid, Namsos, med oppstart høst 2018.

2.4 Bachelor i farmasi

Bachelor i farmasi er et signalstudium for fakultetet og fagmiljøet på farmasi bidrar i en rekke av de andre utdanningene ved fakultetet. Studiet hadde en økning i søkere for 2017.

Fakultetet utlyser Bachelor i farmasi, heltid studiested Namsos med oppstart 2018.

2.5 Masterstudier ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap

Fakultetet beskrev i foreløpig studieportefølje en del utfordringer knyttet til mastergradsutdanningene ved fakultet.

Gjennomgang av tallmaterialet i foreløpig studieportefølje tilsa at fakultetet måtte vurdere en rekke momenter, spesielt for spesialsykepleie, før endelig studieportefølje vedtas. Følgende momenter ble listet opp i foreløpig studieportefølje:

1. Faglig bærekraft
2. Vurdering av opptakskrav på mastergradsutdanningen
3. Utrede praksisfeltets behov for rammeplanstyrte videreutdanninger versus mastergradsutdanning
4. Utvikle masterprogram, eller endre eksisterende masterprogram, for å gi studietilbud til nyutdannede bachelorstudenter som kan få en vei direkte inn i akademia
5. Vurdere samkjøring av forholdvis like videreutdanninger som tilbys i mastergradsutdanningene ved de ulike studiestedene

Fakultetet har arbeidet med alle punktene i løpet av sommeren, men har ikke tatt en endelig beslutning om organisering og samkjøring av disse masterutdanningene. Kartlegging av faglig bærekraft viser at fakultetet er sårbart innenfor spesialsykepleie, og fakultetet vil derfor styrke bemanningen gjennom nyrekruttering høsten 2017.

Ledelsen ved fakultetet er i dialog med Nordlandssykehuset og Helgelandssykehuset angående hvilke behov praksisfeltet har. Tilbakemelding så langt er at praksisfeltet i Nord- Norge har et sterkt behov for spesialsykepleiere som kan gå direkte ut i spesialisttjenesten, og dette er viktigere enn å

få ansatte kandidater med mastergradsutdanning. Sykehusene i Nordland skal komme med skriftlig utredning om konkrete behov medio oktober.

I utredningsarbeidet vurderer fakultetet muligheten for å gjøre opptak til rammeplanstyrte videreutdanninger i spesialsykepleie (ABIOK), med påfølgende påbygging til master tilpasset videreutdanningene. Denne løsningen vil dekke behovet til praksisfeltet og samtidig gi mulighet til å gå videre på mastergradsutdanning for de som ønsker det.

Fakultetet trenger ytterligere tid for å avklare hvordan fakultetet skal ivareta behovet til praksisfeltet, enten som videreutdanning eller som master med fordypning, og videre utrede muligheten for en påbyggingsmaster for disse videreutdanningene.

Master i psykisk helsearbeid utlyses i 2018, og vil gå etter gjeldende studieplan. Første utlysning etter ny studieplan vil først skje i 2019, med planlagt oppstart i Bodø. Videre vil Master i klinisk sykepleie bli utlyst med justerte opptakskrav, der fakultetet fjerner krav om ett års arbeidserfaring. Dette gjør at fakultet for første gang vil ha en mastergradsutdanning som nyutdannede sykepleiere kan starte direkte på etter fullført bachelor. Master i folkehelsearbeid skal ha oppstart annet hver år, med neste opptak i 2019.

Fakultetet vil i studieporteføljen 2018-2019 vedta å utlyse følgende masterstudier:

- *Master i psykisk helsearbeid, studiested Namsos.*
- *Master i klinisk sykepleie, studiested Bodø med mulighet for samling i Trøndelag*

Fakultet ber om å få komme med avklaringer til styrets møte i desember:

- *Oppstart av videreutdanningene Anestesi, Intensiv og Operasjon høst 2018*
- *Etablering av påbygging til master (påbyggingsstudium) for videreutdanningene Anestesi, Intensiv, Operasjon, Barn og Kreftsykepleie*

2.6 Videreutdanninger med 30 studiepoeng eller mindre

Fakultet har ca. 14 mindre videreutdanninger i sin studieportefølje. Flere av disse kan inngå som del av masterstudiene ved fakultetet, i tillegg til å tas som enkeltstudier.

Fakultet legger ned tre mindre studier i 2017; «Lungelidelse –behandling og pleie» og «Diabetesbehandling». Det planlegges oppstart av Palliativ- Behandling, pleie og omsorg 2, ei påbygging til ei attraktiv videreutdanning Palliativ- Behandling, pleie og omsorg (1).

De fleste videreutdanningene har tilfredsstillende rekruttering og gjennomføring, og det vil derfor ikke foreslås større endringer i foreløpig studieportefølje. Se vedlegget.

2.7 Ph.d i studier i av profesjonspraksis

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap har i delansvar for kurs på doktorgradsnivå knyttet til Ph.d. i studier av profesjonspraksis. PhD-programmet tilbys i samarbeid med Fakultet for lærerutdanning og kunst – og kulturfag. Det varierer noe fra år til år hvilke emner som tilbys, og det er ikke bestemt hvilke emner som skal gå i 2018-2019. Doktorgradsutvalget og studieprogramansvarlig for ph.d i studier av profesjonspraksis har ansvar for utvikling og kvalitet i emnetilbudene.

Fakultetet har medansvar i disse emnene:

- PR415H Vitenskapelig metode og forskningsdesign
- PR402H Kvalitativ metode

- PR403H Kvantitativ metode
- PRO9002 Praktisk kunnskap og profesjonspraksis
- PRO9003 Praktisk kunnskap, profesjonspraksis og egen erfaring

FSH har hatt hovedansvaret for disse emnene:

- PRO9001 Metasyntese – forskerkurs i avanserte kvalitative metoder (innen forskerskolen MUNI-HEALTH-CARE)
- PR413H Middle range teori i sykepleieforskning (samarbeid med UiT)

Innstilling:

Dekanen ber styret om å gjøre følgende vedtak:

- Endelig studieportefølje for Fakultet for sykepleie og helsevitenskap 2018-2019 ihht beskrivelsen i saksfremlegget med vedlegg.
- Fakultetet ber om å få komme med avklaringer til styrets møte i desember angående:
  - o Oppstart av videreutdanningene Anestesi, Intensiv og Operasjon høst 2018
  - o Etablering av ny master for påbygging fra videreutdanningene til master for spesialiseringer i Anestesi, Intensiv, Operasjon, Barn og Kreft høst 2020

Vedlegg: Vedlegg studieportefølje 2018-2017 FSH

Endelig studieportefølje 2018/2019 – FSV

Studieporteføljen ved Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV) består av profesjonsfag, disiplin fag og ledelsesfag. Fakultetet satser på å tilby en attraktiv studieportefølje studieåret 2018/2019. En studieporteføljen som skal bidra til å virkeliggjøre Nord universitet sin strategi, og å løse institusjonen sitt samfunnsoppdrag. Sett i forhold til fakultetet sin kompetanseplan er det imidlertid viktig at studieporteføljen ikke er for omfattende i kommende studieår.

Fakultetet ønsker å tilby de samme studiene som ble tilbudt studieåret 2017/2018, men med noen endringer. De studiene dekan ønsker at fakultetet skal tilby presenteres i vedlagte tabell.

Nye studier

Fakultetet hadde planer om å utvikle en utdanning med utgangspunkt i den forskningen som skjer i faggruppen ledelse og innovasjon. Det viste seg å være for liten tid til å utvikle dette bachelorstudiet, og fakultetet vil arbeide videre med initiativet, men vi trenger mere tid.

Fakultetet ønsker imidlertid å tilby to små studier som er utviklet sammen med eksterne aktører. Det gjelder et 30 studiestudiepoeng emne/studie; Videreutdanning i økonomisk rådgiving. Dette studiet er utviklet i et samarbeid mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet, Høgskolen Innlandet og Nord. I tillegg ønsker vi å tilby studiet: Selvbestemmelse, medborgerskap og inkluderende praksis. Dette studiet er utviklet i samarbeid mellom FSH (vernepleie) og FSV (sosialt arbeid) med støtte fra BUFdir. Disse studiene vil kun starte dersom de rekrutterer tilstrekkelig med studenter.

Gammelt studium gitt på flere steder

Fakultetet ønsker også å tilby bachelor i Human Resource Management (HRM) på flere steder enn i Bodø. I utgangspunktet ønsket vi å gi utdanningen i Bodø, i Mo i Rana, på Levanger og på Steinkjer. Fakultetet vil imidlertid i første omgang bare utvide tilbudet at dette bachelorstudiet til Levanger og Steinkjer fra høsten 2018.

I forbindelse med foreløpig studieportefølje ble fakultetet frarådet å gi denne utdanningen på Helgeland på grunn av at det kan oppfattes som intern konkurranse om de samme studentene mellom to fakultet ved Nord universitet. Dette har fakultetet akseptert, men følgende innvending er kommet fra studiestedsleder ved campus Helgeland:

«For å oppfylle *Strategi Helgeland* med 2000 studenter i denne regionen trenger vi sårt å få tilført netto nye studietilbud til Nord - Campus Helgeland. I den sammenheng har vi et sterkt ønske om å etablert et bachelortilbud innen HRM etter samme lest som bachelor sosialt arbeid – samlingsbasert studie, i fast rullering med opptak hvert 4. år. Erfaringen med bachelor sosialt arbeid organisert på denne måten har vist seg å være særdeles vellykket med rekruttering av studenter fra hele landet - hit til Mo i Rana. Argumentasjonen for akkurat dette studietilbudet er at vi har flere store offentlige og private organisasjoner i Mo i Rana der det utøves personalledelse på flere nivåer. Dette er et interessant marked for et slikt studie på bachelornivå - og et slik studie mener jeg vil være et supplement mere enn en konkurrent til de andre ledelsesstudiene vi har her - levert av HHN. Med opptak hvert 4. år mener jeg det ikke vil bidra til en varig svekkelse av rekrutteringen til de andre studiene våre innen ledesspekteret, og vi vil kanskje her nå de studentene som sitter i personallederposisjoner uten behov for de økonomi og regnskapsfagene som tradisjonelt ligger inne i

de andre ledelsesstudiene vi tilbyr. I og med at årsstudium i *personal- og kompetanseledelse* (PK) inngår som 1. år i et slikt bachelorstudium så har vi i dag 89 kandidater som har fullført PK her på Mo, og dermed allerede har godkjent ett år av studiet. Vi har totalt 325 personer som har tatt ett eller flere emner innen PK, og følgelig har en «lettere» vei mot å få en bachelorgrad innen HRM – hvis de ønsker det. Alt i alt mener jeg muligheten for å rekruttere godt til et slikt studium her er tilstede, og det vil utvide vårt netto studietilbud slik at vi forhåpentligvis kan oppfylle våre ambisjoner her. Ber dere ta en vurdering og diskusjon på muligheten for å få netto flere studietilbud hit slik at vi ved Nord - campus Helgeland kan utvikle oss videre som et attraktivt studiested».

FSV ønsker at det gjøres en vurdering av om vi kan tilby et slikt studium på Helgeland fra høsten 2019.

Gammelt studie i ny drakt

Både gamle NSN og gamle FSV tilbød årsstudier i sosiologi, og bachelor i sosiologi. Disse studiene var noe forskjellige, og vi ønsker at de legges ned umiddelbart. Fakultetet har utviklet en mer attraktiv bachelor innenfor sosiolog: Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse. Programmet bygger på de to tidligere bachelorprogrammene i sosiologi, og kan ses på som en sammensmelting av to program. Programmet inneholder et årsstudium i sosiologi, og både årsstudiet og bachelorprogrammet skal utlyses i Bodø og på Steinkjer. Programmet vil ha en fordypning/studieretning i Steinkjer og en annen i Bodø. Fjerdesemesteret vil gå felles for studentene i Steinkjer og Bodø via digitale løsninger og seminar.

Nulloptak

Fakultetet ønsker nulloptak på Bachelor i Film og TV-produksjon. Studiet ble opprettet for to år siden, som føle av at et «multimediestudie» ble delt i to. I forbindelse med delingen av studiet ble det ifølge prodekan for undervisning hevdet at de to nye studieprogrammene ikke trengte flere ansatte enn det ene gamle studiet. For nåværende dekan er det selvsagt at to bachelorprogram trenger flere kompetente ansatte enn ett.

Fakultetet har tidligere varslet at vi ha lav akademisk kompetanse innenfor multimediefeltet, og dette er tatt høyde for i forbindelse med kompetanseplanen. Dekan har imidlertid ikke vært klar over hvor få ansatte det er på dette studiet. Kun 2,7 faste ansatte ha som oppgave å løse studentene gjennom programmet. Resten av programmet drives pr. i dag med vikarer som ikke en gang innehar masterkompetanse. Dette mener dekan ikke er kvalitetsmessig forsvarlig.

Fakultetet vil i de tre-fire nærmeste årene satse på kompetanseheving av de fast ansatte innenfor multimedier. I tillegg vil vi arbeide for å finne eksterne forskerkompetanse på feltet/fagområdet. Slik forskerkompetanse er vanskelig å finne noe som innebærer at vi trenger mer tid enn frem til høsten 2018 for å få dette på plass. Vi må også gjennomgå den akademiske kompetansen i hele «multimediefeltet» på fakultetet for å se hvem som kan støtte opp om hvilke av de tre studiene som fakultetet har.

Fakultetet reakkrediterer de tre multimediestudiene som fakultetet gir i høst. Om Bachelor i film og TV-produksjon skulle gå igjennom det interne «tilsynet» vil likevel fakultetet gjennomføre nulloptak for å satse på kvalitetsutvikling, kompetanseheving, forskning (herunder kunstnerisk utviklingsarbeid) og rekruttering.

Utfasing av studier

Studiene under vil fakultetet legge ned etter hvert som de opptatte studentene gjør seg ferdig.

- IKT for lærere 1 og 2
- Diverse EVU studier/emner gitt på oppdrag fra ulike aktører
- Årsstudium i 3D art, animasjon og visuelle effekter
- Årsstudium i film og TV produksjon
- Årsstudium i spill og opplevelsesteknologi
- Årsstudium i offentlig administrasjon og ledelse
- Årsstudium i statsvitenskap
- Bachelor i statsvitenskap
- Bachelor i lederskap (Bachelor i organisasjon og ledelse)
- Bachelor i kommunaløkonomi og ledelse
- Bachelor i sosiologi (se over)

Dekanvedtak HHN

Arkivreferanse: 17/01841-2

Saksbehandler Ellen Sirnes

Sak: Endelig studieportefølje Handelshøgskolen 2018/2019

Vedtak:

Dekan innstiller til universitetsstyret å vedta følgende:

- Endelig studieportefølje for Handelshøgskolen studieåret 2018 – 2019 godkjennes i henhold til beskrivelsen i saksfremlegget.
- Etablering av nytt studieprogram Master i regnskap og revisjon godkjennes.
- Følgende studieprogram legges ned (når studenter i løp har fullført):

Bachelor i revisjon (Bodø)

MBA i luftfartsledelse (Bodø)

MBA (Mo i Rana)

Revisjon, 65 studiepoeng (Steinkjer)

Digitale medier – årsstudium (Mo i Rana)

Maritim økonomi og ledelse, årsstudium (Bodø)

Innovasjon og entreprenørskap (FU/Steinkjer)

Mellomledelse (FU/Steinkjer)

HR og lønnsarbeid (FU/Steinkjer)

Grunnleggende regnskap (FU/Steinkjer)

Erlend Bullvåg

Dekan

SAKSUTREDNING

Bakgrunn/drøfting:

Vedlagt saken finnes en tabell med oversikt over alle program som inngår i HHN sin portefølje og etableringssøknad for ny Master i regnskap og revisjon.

Generelt om studieporteføljen

Handelshøgskolen har inneværende år arbeidet mye med porteføljen. Det har vært flere arbeidsgrupper i sving, også med eksterne representanter. Flere av studieprogrammene endres som konsekvens av dette arbeidet.

Høsten 2018 planlegger fakultetet opptak til tre årsstudier, et kandidatstudium, fire bachelorprogram, ni masterprogram, hvorav ett er et femårig løp, og en doktorgrad. I tillegg har fakultetet seks kortere studieprogram på 30 studiepoeng. Noen av programmene tilbys på flere studiesteder, da med samme studieplan.

Fakultetet har bevisst jobbet mot en samordning og reduksjon i porteføljen. Dette har resultert i at vi legger ned 11 studieprogram, som beskrevet i eget avsnitt. I tillegg er det 5 studieprogram som ikke skal ha opptak kommende høst.

Handelshøgskolen planlegger ett nytt studietilbud for studieåret 2018/19, Master i regnskap og revisjon. Tidligere har fakultetet tilbudt bachelorutdanning innen fagområdet, men på grunn av omlegging i kravene til revisorautorisasjon, opprettes det nå i stedet en mastergrad. Mer detaljer er gitt i eget avsnitt og vedlagt etableringssøknad.

Nord universitetets overordnede fagprofil er delt inn i tre områder: Blå og grønn vekst; Innovasjon og entreprenørskap; Velferd, helse og oppvekst. Porteføljen til HHN stemmer godt overens med disse. Innovasjon og entreprenørskap er viktige elementer i flere av våre studieprogram, men også de to andre områdene er i høyeste grad representert.

Samordning og omlegging av studieprogram

Etter fusjonen har Handelshøgskolen samordnet både årsstudier og bachelorprogram innen det økonomiske fagområdet. Det var dermed oppstart på felles studieplan på Årsstudium i økonomi og ledelse (Bodø, Mo og Steinkjer), Bachelor i økonomi og ledelse (Bodø, Mo og Steinkjer) og Bachelor i regnskap (Bodø og Steinkjer) høsten 2017. Det planlegges nå ingen større endringer i disse programmene, men fakultetet har satt i gang tiltak for å sikre god og tilnærmet lik studiekvalitet på alle studiestedene. Det er utarbeidet dokumentasjon av hvordan programmene oppfyller Studietilsynsforskriften, som er levert som reakkrediteringssøknader for behandling til utdanningsutvalget.

Fakultetet arbeider med en større revidering av Bachelor i informasjonssystemer, som tilbys på Mo. Bachelorprogrammet endrer navn til Bachelor i digital økonomi og organisasjon. Ny studieplan er delvis samkjørt med studieplanen for Bachelor i økonomi og ledelse, som også tilbys på Mo. Det tidligere Årsstudium i informasjonssystemer legges ned, da emnene på førsteåret på den nye studieplanen til bacheloren i stor grad er de samme som på Årsstudium i økonomi og ledelse, som også tilbys på Mo. Etter revidert studieplan vil kandidatene fra Bachelor i økonomi digital og organisasjon kvalifisere til Master of Science-programmene ved HHN, i tillegg til masterprogram både innen økonomi og IKT ved andre institusjoner. På grunn av omfattende endringer, søkes det om reakkreditering av studieprogrammet til utdanningsutvalget.

Fakultetet har også vurdert en revidering av MBA programmene. Dette har vært en omfattende prosess, og ikke alle forslag til endringer er ferdig utredet og kan implementeres allerede kommende høst. MBA i økologisk økonomi og MBA i ledelse tilbys dermed fortsatt som egne program i Bodø høsten 2018. MBA i

teknologiledelse vil framover kun tilbys på Mo med opptak annet hvert år, og ikke lenger i Bodø. Miljøet på Mo har god kompetanse til å videreføre dette programmet, som også hadde sin opprinnelse i Mo-miljøet. MBA tilbys høsten 2018 på Stjørdal og Bodø, som vil bli de to prioriterte studiestedene for dette programmet. Studieplanen er lik for disse to studiestedene, med unntak av at valgmenyetilbudet kan variere noe. Det blir ikke opptak til MBA-program i Vesterålen eller Tromsø kommende høst og MBA i luftfartsledelse legges ned. Porteføljen av MBA-program er dermed noe redusert, noe som gir mulighet for opptak av flere studenter på de gjenværende programmene.

Fakultetsledelsen initierte en revidering av Siviløkonom/Master of Science in Business. Muligheten for å fordype seg i en av fire eksisterende hovedprofiler beholdes, men de obligatoriske emnene endres noe for å få en mer moderne profil på programmet. Hensikten er at det blir mer relevant for arbeidslivet med fokus på å utdanne endringsagenter, ved at perspektivet fra Engage innarbeides i programmet. Modellen endres også noe for å tilrettelegge bedre for studentutveksling og det samarbeides med Kiev National University i Ukraina om å kunne tilby en dobbelgrad.

Master of Science in Energy Management endrer navn ved at «Governance and International Business» legges til, for bedre å gjenspeile det faktiske innholdet. Programmet er en fellesgrad mellom HHN ved Nord i Bodø og MGIMO i Moskva. Det planlegges ingen større endringer i programmet til høsten 2018, men det arbeides med å innføre en tredje samarbeidspartner, East China Normal University i Shanghai, Kina, fra høsten 2019.

Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse – erfaringsbasert legges om. Dette har vært et tverrfakultært program med en del utfordringer knyttet til seg, noe også resultatet fra Studiebarometeret.no viste flere år på rad. Handelshøgskolen velger å avslutte det tverrfakultære samarbeidet og å tilby Master i beredskap og kriseledelse, som er det nye navnet på programmet, med helt ny studieplan fra høsten 2018. I tillegg til en intern arbeidsgruppe, har det vært avholdt ekstern panelvurdering med relevante deltagere for å gi konstruktiv tilbakemelding på forslag til ny studieplan. På grunn av omfattende endringer, søkes det om reakkreditering av studieprogrammet til utdanningsutvalget.

Studiesteder

Handelshøgskolen har vitenskapelig ansatte på Steinkjer, Stjørdal, Mo og i Bodø. Det er dermed naturlig at fakultetet konsentrerer sine studietilbud til disse studiestedene. Opptak til eventuelle studieprogram i Tromsø og Vesterålen, som fakultetet har hatt tidligere, prioriteres dermed ikke kommende høst. I Vesterålen har fakultetet hatt et alternerende opptak til MBA eller til Årsstudium i økonomi, markedsføring og ledelse. Til MBA-programmet har det vært for lav søkermasse til at det er ressursmessig forsvarlig å tilby programmet. Det har vært noe mer søkning til deltidsårsstudiet, men her er til gjengjeld gjennomføringsgraden og dermed studiepoengproduksjonen lav. I tillegg kommer det faktum at finansieringsmodellen gir mindre uttelling for program der det ikke er kandidatproduksjon, og man dermed må ha større kull/produksjon for at det skal være bærekraftig.

Nye studieprogram

Vedlagt saksframlegget finnes en søknad om å opprette Master i regnskap og revisjon. Handelshøgskolen har tidligere tilbudt Bachelor i regnskap og revisjon (Bodø) og Bachelor i revisjon (Steinkjer). Kravene for å bli autorisert revisor ble endret fra 2017, og det kreves nå utdanning på masternivå. Handelshøgskolen avslutter derfor bachelortilbudet, og har utarbeidet et studietilbud på masternivå. Master i regnskap og revisjon oppfyller alle de nye kravene, slik at fullførte kandidater vil kunne søke om autorisasjon. Programmet er planlagt med oppstart høsten 2018, studiested Bodø.

Studieprogram uten opptak

Fakultetet har noen studieprogram der det kun er opptak hvert andre år, eller at studiestedene alternerer hvert andre år. Grunnen til at vi velger å ikke ha opptak hvert år er i hovedsak for å sikre stort nok rekrutteringsgrunnlag. I tillegg ser vi at det blir krevende å sikre god studiekvalitet dersom vi har tilbudet for mange studiesteder samtidig, på grunn av en naturlig begrensning i undervisningsressurser.

Det planlegges opptak til MBA i teknologiledelse på Mo annet hvert år framover. Handelshøgskolen ønsker at Mo-miljøet i så stor grad som mulig skal dekke undervisningsbehovet i programmet, og det vil bli en stor belastning for fagmiljøet dersom de skal ha to kull i løp samtidig. Fakultetet velger å ikke lenger ha opptak i Bodø på MBA i teknologiledelse, for å bidra til at det blir nok søkere når programmet tilbys på Mo.

Trafikkpedagogikk, årsstudium tilbys hvert andre år på Stjørdal. Da det ikke var opptak høsten 2017, planlegges det opptak høsten 2018.

Som beskrevet tidligere, planlegges det ikke opptak til MBA i Tromsø, MBA i Vesterålen eller til Årsstudium i økonomi, markedsføring og ledelse i Vesterålen. Det sistnevnte årsstudiet har opptak i Bodø hvert år, men bare annet hvert år på Mo. Det planlegges da ikke opptak på Mo høsten 2018, siden det startet et kull høsten 2017.

Nedlegging av studieprogram

Handelshøgskolen melder inn følgende program til nedlegging fra høsten 2018:

Studieprogram	Studiested
Digitale medier - årsstudium	MO I RANA
Årsstudium i informasjonssystemer	MO I RANA
Bachelor i revisjon	STEINKJER
Revisjon, 65 studiepoeng	STEINKJER
MBA i luftfartsledelse	BODØ
MBA	MO I RANA
Maritim økonomi og ledelse, årsstudium	BODØ
Innovasjon og entreprenørskap	STEINKJER/Folkeuniversitetet
Mellomledelse	STEINKJER/Folkeuniversitetet
HR og lønnsarbeid	STEINKJER/Folkeuniversitetet
Grunnleggende Regnskap	STEINKJER/Folkeuniversitetet

Handelshøgskolen har vurdert hele studieporteføljen, og bevisst arbeidet med en reduksjon i antall studieprogram.

Det er en ulike grunner til at Handelshøgskolen velger å avslutte akkurat programmene i tabellen over. Digitale medier – årsstudium har ikke hatt opptak siden høsten 2013, og det er ikke lenger noe aktivt fagmiljø tilknyttet programmet. Revisjon, 65 studiepoeng og Bachelor i revisjon og legges ned på grunn av nye krav til revisorutdanninger, som beskrevet tidligere i saken. MBA i luftfartsledelse avsluttes, det samme med MBA på Mo. Mo-miljøet skal ivareta MBA i teknologiledelse, i tillegg til en del andre studieprogram, og det blir dermed både intern konkurranse og for ressurskrevende å tilby også MBA-en der. Maritim økonomi og ledelse, årstudium avsluttes da fakultetet ikke lenger tilbyr Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse. I tillegg avsluttes fire studieprogram i samarbeid med Folkeuniversitetet, da denne avtalen er sagt opp. Fakultetet har behov for å prioritere de faglige ressursene som var knyttet opp i dette programmet mot kjernevirksomheten.

Videre kvalifikasjoner – gjennomgående løp

Handelshøgskolen har en rekke muligheter for studenter som ønsker å gjennomføre et gjennomgående utdanningsløp, fra bachelor via master til Ph.d.

Følgende bachelorprogram kvalifiserer til MSc in Energy Management og MSc in Business:

- Bachelor i økonomi og ledelse
- Bachelor i regnskap
- Bachelor i eiendomsmegling
- Bachelor i informasjonssystemer (etter ny studieplan fra H18)

Videre kvalifiserer både MSc in Business og MSc in Energy Management til Ph.d. i bedriftsøkonomi. Det er også planlagt at den nye mastergraden i regnskap og revisjon skal kvalifisere til ph.d.-programmet HHN tilbyr.

Årsstudiene HHN tilbyr er enten identisk med første året i tilsvarende bachelorprogram, eller kan innpasses som deler av de samme bachelorprogrammene, med et tilpasset studieløp.

Det trafikkfaglige miljøet på Stjørdal vil kommende studieår bli inkludert både i MBA-en som tilbys på Stjørdal og i ny studieplan for Master i beredskap og kriseledelse, som tilbys samlingsbasert i Bodø. I høstens studieplanarbeid revideres Bachelor i trafikkpedagogikk for å gi en bedre faglig progresjon for studenter som skulle ønske å søke opptak til en av disse erfaringsbaserte mastergradene etter fullført bachelor. Programmet endrer navn til Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet, for bedre å gjenspeile det faktiske innholdet. Utdanningsløpet er satt sammen av det toårige kandidatstudiet i tillegg til et årsstudium. Trafikkpedagogikk, årsstudium endrer dermed også navn til Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet.

Innstilling:

Dekan innstiller til universitetsstyret å vedta følgende:

- Endelig studieportefølje for Handelshøgskolen studieåret 2018 – 2019 godkjennes i henhold til beskrivelsen i saksfremlegget.
- Etablering av nytt studieprogram Master i regnskap og revisjon godkjennes.
- Følgende studieprogram legges ned (når studenter i løp har fullført):

Bachelor i revisjon (Bodø)

MBA i luftfartsledelse (Bodø)

MBA (Mo i Rana)

Revisjon, 65 studiepoeng (Steinkjer)

Digitale medier – årsstudium (Mo i Rana)

Maritim økonomi og ledelse, årsstudium (Bodø)

Innovasjon og entreprenørskap (FU/Steinkjer)

Mellomledelse (FU/Steinkjer)

HR og lønnsarbeid (FU/Steinkjer)

Grunnleggende regnskap (FU/Steinkjer)

Vedlegg: Endelig studieportefølje HHN 2018-2019 til innmelding, HHN Master i regnskap og revisjon, Endelig studieportefølje HHN 2018-2019 etter mal

Fakultet for biovitenskap og akvakultur - Innspill til endelig studieportefølje 2018/19

Programkode	Studieprogram over 30 stp	Studiepl.	Stuedsted	SO/LOK	Ant. Studiepl.	Kommentarer
Årsstudier:						
	Årsstudium i naturforvaltning	60	Steinkjer	SO	10	
38	Årsstudium i natur- og kulturminneoppsyn	60	Steinkjer	LOK	30	
99	Årsstudium i husdyrvelferd	60	Steinkjer	SO	20	
Bachelorgrader:						
	Bachelor i naturforvaltning	180	Steinkjer	SO	35	
321	Bachelor i husdyrfag - velferd og produksjon	180	Steinkjer	SO	25	
BABII	Bachelor i biologi (engelsk)	180	Bodø	SO/LOK	40	Av samlet 40 studieplasser utlyses 20 plasser på Samordna opptak (SO), og 20 plasser på Lokalt opptak (LOK) for internasjonale studenter.
BAHBL	Bachelor i havbruksdrift og ledelse	180	Bodø	SO	50	
BADYR	Bachelor i dyrepleie	180	Bodø	SO	35	
BAANIMAL	Joint Bachelor Degree in Animal Science (engelsk)	180	Bodø	SO	35	
EMMMP	Bachelor i internasjonal markedsføring	180	Bodø	SO	45	
Mastergrader:						
MABIO	Master i biovitenskap (engelsk)	120	Bodø	LOK	30	Fire fordypninger, den ene ny fra 2018
Nye studier som foreslås etablert nå:						
	ingen					
Studier uten opptak 2018-2019:						
ØKOLAND	Bachelor i økonomi og landbruk	180	Steinkjer	SO	0	
AQUABA	Semesterpakke Aquaculture and ecology	30	Bodø	LOK	0	
Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert):						
GRUNN	Grunnstudium	60	Bodø	SO	0	
	Bachelor i utmarksforvaltning	60	Steinkjer	SO	0	
Programkode	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiepoeng	Stuedsted	SO/LOK	Ant. studieplasser	Kommentarer
ENW	Semesterpakke Ecology and Arctic Marine Biology.(engelsk)	30	Bodø	LOK	15	Navneendring.
MOLEBIO	Semesterpakke Molecular Biosciences (engelsk)	30	Bodø	LOK		
AQMABIO/ AQL	Semesterpakke Aquaculture and Marine Biosciences (engelsk)	30	Bodø	LOK	10	
121	Basiskurs i naturoppsyn	15	Steinkjer	LOK		
961	Geografiske informasjonssystem (GIS)	20	Steinkjer	LOK	20	

Fakultet for lærerutdanning og kunst og kultur. Innspill til endelig studieportefølje 2018-2019

Programkode	Studieprogram over 30 stp	Studiep.	Studiested	SO/LOK	Ant. Studiepl	Kommentarer
	Årsstudier:					
BIRDID	BirdID Western Palearctic	60	Levanger	LOK	20	For fugleobservatører i hele Europa - nettstudium (Mooc)
20ENG	Engelsk	60	Levanger	SO	25	Inngår i "gammel" GLU, tilbys også eksterne
3EN	Engelsk	60	Bodø	SO	20	Utgjør første studieår i Bachelor i engelsk.
FRI1	Friluftsliv	60	Bodø	SO	20	Det arbeides med en tverrfakultær bachelor med planlagt utlysning i 2019-2020
20FRI	Friluftsliv	60	Levanger/Nesna	SO	40	Det arbeides med en tverrfakultær bachelor med planlagt utlysning i 2019-2021/2022
GID	Idrett	60	Bodø	SO	20	Årsstudiet er en del av bachelorgradsstudiene (Trening og treningsledelse og Idrettsvitenskap). De er 100% samorganisert. På Nesna er det kun årshenhet som lyses ut på SO.
60IDR	Idrett	60	Levanger	SO	20	Årsstudiet er en del av bachelorgradsstudiene (Trening og treningsledelse og Idrettsvitenskap). De er 100% samorganisert. På Nesna er det kun årshenhet som lyses ut på SO.
IDR	Idrett	60	Nesna	SO	20	Årsstudiet er en del av bachelorgradsstudiene (Trening og treningsledelse og Idrettsvitenskap). De er 100% samorganisert. På Nesna er det kun årshenhet som lyses ut på SO.
20IDR	Idrett (Meråker)	60	Meråker	LOK	20	Eget opplegg for toppidrettsutøvere innen ski og skiskyting. Inngår som en del av Bachelor idrett på Levanger. Samarbeid med VGS (ski)
60KHA	Kunst og håndverk	60	Levanger	SO	25	Inngår i "gammel" GLU, tilbys også eksterne
20MUS	Musikk	60	Levanger	SO	25	Inngår i "gammel" GLU, tilbys også eksterne
60SAM	Samfunnsfag	60	Levanger	SO	40	Inngår i "gammel" GLU, tilbys også eksterne
60SPE	Spesialpedagogikk	60	Levanger	LOK	30	Søkbart for studenter "gammel" GLU. Inngår i Master i tilpasset opplæring med fordypning i Spesialpedagogikk (syklus 2).
PPAN	Praktisk-ped utd, allmenfaglærere (PPUA)	60	Bodø	LOK	140	Nett- og samlingsbasert.
PP1N	Praktisk-ped utd, yrkesfaglærere (PPUY)	60	Bodø/Levanger	LOK	75	Nett- og samlingsbasert.
	Bachelorgrader:					
BLU-NT	Barnehagelærer	180	Levanger	SO	60	Samordnet studieplaner under utarbeidelse. Avventer nasjonal BLU-evaluering samt reviderte nasjonale retningslinjer før ferdigstilling til opptak 2019
BLU	Barnehagelærer, deltid	180	Nesna	SO	30	Samordnet studieplaner under utarbeidelse. Avventer nasjonal BLU-evaluering samt reviderte nasjonale retningslinjer før ferdigstilling til opptak 2019
NE-BLU	Barnehagelærer, nett- og samlingsbasert	180	Bodø	SO	30	Samordnet studieplaner under utarbeidelse. Avventer nasjonal BLU-evaluering samt reviderte nasjonale retningslinjer før ferdigstilling til opptak 2019
BLUV	Barnehagelærer, nett- og samlingsbasert	180	Vesterålen	SO	30	Utlyses annet hvert år (ikke utlyst 2017/2018, men skal utlyses 2018/2019). Samordnet studieplaner under utarbeidelse. Avventer nasjonal BLU-evaluering samt reviderte nasjonale retningslinjer før ferdigstilling til opptak 2019
BLUS	Barnehagelærer	180	Bodø	SO	30	Samordnet studieplaner under utarbeidelse. Avventer nasjonal BLU-evaluering samt reviderte nasjonale retningslinjer før ferdigstilling til opptak 2019
BAENG	Engelsk	180	Bodø	SO	20	Årsstudium i engelsk inngår i bachelorstudiet
IBV	Idrettsvitenskap	180	Levanger	SO	30	Første studieåret kjøres i Levanger, Meråker og på Nesna. Studenter på Nesna som vil ta 2. og 3. studieår, må flytte til Levanger.
MFL	Musikk, faglærerutdanning	180	Levanger	LOK	10	Opptaksprøve. Samkjøres i stor grad med musikkpedagog og formidler i kulturskolen.
MFK	Musikkpedagog og formidler i kulturskolen	180	Levanger	LOK	10	Opptaksprøve. Samkjøres i stor grad med faglærerutdanning i musikk.
BALU	Lulesamisk språk	180	Bodø	LOK	10	Gir grunnlag for opptak til master i lulesamisk. Dette er i tråd med ønskene til det lulesamiske miljøet på Arran.
TPSF	Teaterproduksjon og skuespillerfag	180	Levanger	LOK	20	Opptaksprøve.
BAYRK	Yrkesfaglærer	180	Bodø/Levanger	SO	30	Eksisterende studium PPUY vil inngå som første år i denne graden. Studiet ble etablert i 2014.
	Mastergrader:					
MAGLU1-7	Grunnskolelærerutdanning master 1-7	300	Levanger	SO	40	Campusbasert utdanning. Fra 60 til 40 studieplasser pr campus. Er mer i tråd med reelt studenttall. Erfaringstall fra 2011- 2017
	Grunnskolelærerutdanning master 1-7	300	Bodø	SO	40	Campusbasert utdanning. Fra 60 til 40 studieplasser pr campus. Er mer i tråd med reelt studenttall. Erfaringstall fra 2011- 2017
MAGLU5-10	Grunnskolelærerutdanning master 5-10	300	Levanger	SO	60	Campusbasert utdanning. Fra 40 til 60 studieplasser pr campus. Er mer i tråd med reelt studenttall. Erfaringstall fra 2011-2017.
	Grunnskolelærerutdanning master 5-10	300	Bodø	SO	60	Campusbasert utdanning. Fra 40 til 60 studieplasser pr campus. Er mer i tråd med reelt studenttall. Erfaringstall fra 2011-2017.
	Grunnskolelærerutdanning master 1-7	300	Levanger	SO	30	Samlingsbasert utdanning. Studiet er nettstøttet og et tiltak for å bedre/øke rekrutteringen til GLU 1-7.
MAGLUN1-7	Grunnskolelærerutdanning master 1-7	300	Nesna	SO	30	Samlingsbasert utdanning. Fra 40 til 30 studieplasser. Er mer i tråd med reelt studenttall. Erfaringstall fra 2011-2017. For å kunne øke rekrutteringen til studiet vurderes distribusjonsformen. Det skal også vurderes hvordan studiet presenteres på nett – markedsføring.
MAGLUN5-10	Grunnskolelærerutdanning master 5-10	300	Nesna	SO	40	Samlingsbasert utdanning. Fra 30 til 40 studieplasser. Er mer i tråd med reelt studenttall. Erfaringstall fra 2011-2017. For å kunne øke rekrutteringen til studiet vurderes distribusjonsformen. Det skal også vurderes hvordan studiet presenteres på nett – markedsføring.
HOK	Kroppsøving- og idrettsvitenskap	120	Levanger	LOK	20	
LEKROPP	Kroppsøving og idrettsfag, lektorutdanning	300	Levanger	SO	30	* Studieplaner for faglærerutdanning i kroppsøving og idrett i 2017.
MALOGO	Logopedi	120	Bodø	LOK	20	
MAMUS	Musikk	120	Levanger	LOK	20	To studieretninger, en med opptaksprøve. Tidligere mastergrader innen musikk i Nesna og Levanger er samordnet.
MAPRO	Praktisk kunnskap	120	Bodø	LOK	20	Legger opp til to svært etterspurte valgretninger for å øke rekrutteringen.
MASPT	Tilpasset opplæring	120	Bodø/Levanger	LOK	40	På studiested Bodø tilbys fordypning i spesialpedagogikk, generell pedagogikk, matematikdidaktikk, norskdidaktikk, yrkesdidaktikk og IKTdidaktikk. På studiested Levanger tilbys fordypning i spesialpedagogikk.
MANAT	Profesjonsrettet naturfag	120	Nesna	LOK	20	
Programkode	Studieprogram over 30 stp	Studiep.	Studiested	SO/LOK	Ant. Studiepl	Kommentarer
	Nye studier som foreslås etablert nå:					
	Trening og treningsledelse	180	Bodø	SO	30	Samarbeid med Setanta College i Irland muliggjør bachelorstudium med to studieretninger, Trening og Idretts-trener. Erstatte PT, årsstudium Idrett og Bachelor idrett i Bodø.
	Sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning master 1-7	300	Bodø/Levanger	SO	5+5	Studiet har en egen samisk rammeplan, men følger i hovedsak den norske rammeplanen med unntak av de obligatoriske samiske språkemnene (sør- eller lulesamisk - 30-60 stp) og noe tilpassing av PEL - fjernundervisningsdidaktikk. Den samiske rammeplanen åpner for at undervisningsspråk (i andre fag enn samisk) kan være norsk for institusjoner som gir sør- og lulesamisk utdanning.

Studier uten opptak 2018-2019:						
KUN1	Visuelle kunsthøgskole	60	Bodø			
BLD	Barnehagelærer, deltid.	180	Levanger			Opptak hvert 4. studieår - sist opptak var 2017/2018, neste opptak 2021/2022. Samordnet studieplaner under utarbeidelse. Avventer nasjonal BLU-evaluering samt reviderte nasjonale retningslinjer før ferdigstilling til opptak 2019
BFR04/BAFRI	Friluftsliv	180	Levanger/Bodø/Nesna			Studiet settes på "vent" til det blir tid til å jobbe med en tverrfakultær modell.
MAIDR	Idrett-trener- og lederprofesjonen	120	Bodø			Settes på "vent" - lyses ikke ut 2018/2019.
MABORD	Joint Master Degree i borderologi	120	Bodø			Utredes nærmere. Opptak annet hvert år. Avventer strategisk og finansiell avklaring fra rektor.
MALU	Lulesamisk språk	120	Bodø			Fremmes for utlysning tidligst 2019/2020. Dette er i tråd med ønskene til det lulesamiske miljøet på Arran.
MUL	Undervisning og læring i grunnskolen	120	Levanger			
MAPROFPED	Profesjonsrettet pedagogikk, deltid	120	Nesna			
Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert):						
KFL	Kroppsøving og idrettsfag, faglærerutdanning	180	Levanger			Erstattes av lektorutdanningen. Siste opptak 2016
BFAKI	Bachelor - faglærer i kroppsøving og idrettsfag	180	Bodø			Legges ned. Siste opptak høsten 2014
BAIDR	Idrett	180	Bodø			Betinget av at Bachelor i trening og treningsledelse godkjennes og lyses ut. Siste opptak 2016
20KRO	Kroppsøving	60	Levanger			Utgår. Siste opptak 2015
PT	Personlig trener	60	Bodø			Siste opptak 2017. Erstattes av Bachelor i trening og treningsledelse.
Programkode	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiep.	Studiested	SO/LOK	Ant. Studiepl.	Kommentarer
KFK-studier:*						
30EFL	Engelsk 1, for 5.-10. trinn, videreutdanning	30	LEVANGER			Tilsagnsperiode ut 2025
EVU-ENG2	Kompetanse for kvalitet: Engelsk 2, 5. - 10. trinn	30	BODØ			Tilsagnsperiode 2016-2021 (5 år)
KKH	Kompetanse for kvalitet: Kunst og håndverk 1, 1. - 10. trinn	30	BODØ			Tilsagnsperiode 2016-2019
NORSK2	Kompetanse for kvalitet: Norsk 2, 5. - 10. trinn	30	BODØ			Tilsagnsperiode 2016-2021 (5 år)
NORSK	Kompetanse for kvalitet: Norsk 2, 8. - 13. trinn	30	BODØ			Tilsagnsperiode 2016-2021 (5 år)
30KØV	Kroppsøving 1 for 1.-10. trinn, videreutdanning	30	LEVANGER			Startes første gang 2017 - 3 års tilsagnsperiode
30MAV	Matematikk 1 for 1.-7. trinn, videreutdanning	30	LEVANGER			Tilsagnsperiode ut 2025
30MAT	Matematikk 1 for 5.-10. trinn, videreutdanning	30	LEVANGER			Tilsagnsperiode ut 2025
MAT1KFK	Matematikk KFK 1-7	30	NESNA			Plan for oppstart 2018/2019
30NFV	Naturfag 1 for 1.-7. trinn, videreutdanning	30	LEVANGER			Tilsagnsperiode 2018-2021 (3 år)
KFK Regional studier:*						
KFKMAT2	Matematikk 2, 5.-10. trinn, videreutdanning	30	NESNA			Nettbasert. Laget plan i samarbeid med fylkesmann i Nordland og KS Nordland for 5 år framover, til og med 2021/2022
NOR2KFK	Norsk 2, 5.-10. trinn KFK	30	NESNA			Nettbasert. Laget plan i samarbeid med fylkesmann i Nordland og KS Nordland for 5 år framover, til og med 2021/2022
ENG1KFK	Engelsk 1 KFK	30	BODØ			Nettbasert. Laget plan i samarbeid med fylkesmann i Nordland og KS Nordland for 5 år framover, til og med 2021/2022. Studiet avholdes i Bodø
ENG1KFK	Engelsk 1 KFK	30	NESNA			Nettbasert. Laget plan i samarbeid med fylkesmann i Nordland og KS Nordland for 5 år framover, til og med 2021/2022. Studiet avholdes på Nesna
Kompetanse for framtidens barnehage:*						
15KBAS	Kompetanseutvikling for assistenter og fagarbeidere i den samiske barnehagen	15	LEVANGER			Med forbehold om videreført eksternfinansiering
30PUB5	Pedagogisk utviklingsarbeid i den samiske barnehagen	30	LEVANGER			Eksternfinansiert Fylkesmannen NT
EVU-UAB	Utforskende arbeid med naturfag og matematikk i barnehagen	30	LEVANGER			Tilsagn gjort av UDIR for 2016-2020
EVU-BAPED	Tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk	30	BODØ			
EVU-VEILBA	Veiledningsutdanning for praksislærere i barnhagen	15	MO I RANA			
Programkode	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiep.	Studiested	SO/LOK	Ant. Studiepl.	Kommentarer
Andre studieprogram 30 stp eller mindre						
30FKJ	Fuglekjennskap	30	LEVANGER	LOK		Nettbasert og en del av BirdID.
ERNÆR	Ernæring	30	BODØ	LOK	20	Emnene inngår i Master i Folkehelsearbeid på FSH.
ENGAD	Adventure Knowledge	30	BODØ	LOK	20	Tilbud til utenlandske studenter
30NIP	Nordic and International Perspectives on Teaching and Learning	30	LEVANGER	LOK	20	
30FPD	Ferdighets- og prestasjonsutvikling i idrett, Meråker	30	LEVANGER	LOK	20	
30KBF	Kroppsøving, idrett og friluftsliv - bachelorfordypning	30	LEVANGER	LOK	20	
GR_SOSSP	Grunnstudium i pedagogikk	30	NESNA	LOK	20	God søkning og sammenheng med andre studier
SPP2	Spesialpedagogikk 2	30	NESNA	LOK	20	
SPP3, SPP3B	Spesialpedagogikk 3, samspill og samspillsvansker	30	NESNA	LOK	20	
YDID	Yrkesdidaktikk	30	BODØ	LOK	20	Emnet inngår i Master i tilpassa opplæring.
RÅDGIV1	Rådgivning 1	30	NESNA	LOK	20	
RÅDGIV2	Rådgivning 2	30	NESNA	LOK	20	
1LU	Lulesamisk 1	30	BODØ	LOK	15	For tiden gjennomføres nybegynnerkurset og vi har en del studenter som må få tilbud på bacheornivå. Studiet inngår i Bachelor lulesamisk språk.
15JO1	Med joik som utgangspunkt	15	LEVANGER	LOK	20	Inngår ikke i gradsstudier, men er en del av vårt nasjonale ansvar Sør-samisk

30MUP	Musikkproduksjon	30	LEVANGER	LOK	20	Inngår i Bachelor musikkpedagog og formidler i kulturskolen, men tilbys også eksternt
10SS2	Sørsamisk 2 - Årjelsaemien 2, 30 stp	30	LEVANGER	LOK	15	Sørsamisk 1 eller 2 alternativer. Samkjøres inn i Master GLU samisk. Studiet kan ikke erstattes av den planlagte nye GLU'en. Siden GLU-studentene kun vil ha 15 stp i året blir framdriften for dårlig bl.a. for lærere som ønsker samisk evu (30 stp/år). Noe kan samkjøres rent praktisk, men må beholdes som eget studium.
30MEV	Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere	30	LEVANGER	LOK	20	Ekstra Ytre Namdal. Ferdig v2+0016.
15VEM1	Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 1	15	LEVANGER	LOK	20	Knutepunktansvar Trøndelag, Samarbeid NTNU, DMMH
15VEM2	Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 2	15	LEVANGER	LOK	20	Knutepunktansvar Trøndelag, Samarbeid NTNU, DMMH
VMENTOR1	Veilederutdanning for praksislærere og mentorer - modul 1	15	NESNA	LOK	20	Nasjonale krav om veilederkompetanse for praksislærere. Samme studieplan som Bodø / Levanger
VMENTOR1	Veilederutdanning for praksislærere og mentorer -modul 1	15	BODØ	LOK	20	
VMENTOR2	Veilederutdanning for praksislærere og mentorer -modul 2	15	BODØ	LOK	20	
Nye studier som foreslås etablert nå:						
	Internasjonalt semester	30	NESNA	LOK	20	Samorganiseres med emner i GLU og BLU
	IKT-pedagogikk	30	BODØ	LOK	20	Emne som inngår i Master i tilpassa opplæring
	Tidlig innsats og spesialpedagogiske tiltak i skole og barnehage	30	BODØ	LOK	20	Emne som inngår i Master i tilpassa opplæring
	Kunst og kultur	10	BODØ	LOK	20	Emne som inngår i Master i praktisk kunnskap.
	Veileder- og mentorutdanning for lærere og førskolelærere 3	30	LEVANGER	LOK	20	Knutepunktansvar Trøndelag, Samarbeid NTNU, DMMH. Viktig styrking opp mot Universitetsskoler.
Studieprogram uten opptak 2018-2019:						
FKULT	Flerkulturell forståelse 1	30	NESNA			Foreslås å kjøres annet hvert år, ikke opptak 2018/2019
	Masteremne utdanningsledelse	30	BODØ			Utgår pga oppdragsbrev KD om påbygging masteremne
30UTE	Uteområdet som læringsarena	30	LEVANGER			Settes på vent studieåret 2018/2019
2SM	Småbarnspedagogikk	30	BODØ			Oppstart 2019/2020
30KHD	Kunst og håndverk 1 for 1.-7. trinn, deltid	30	LEVANGER			Skal ikke gå 2018/2019
30NAT	Naturfag 1	30	LEVANGER			Skal ikke gå 2018/2020
MULIG	Spesialpedagogiske utfordringer i barnehage og skole: Mulighet og vekst	30	BODØ			Settes på vent studieåret 2018/2019

* Antall studieplasser avklares med oppdragsgiver

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap innspill til endelig studieportefølje 2018-2019

Programkode	Studieprogram over 30 stp	Studiep.	Studiested	SO / LOK	Ant. studiepl.	Kommentarer
Bachelorgrader						
BASY	Bachelor i sykepleie	180	BODØ	SO	100	
BASYM	Bachelor i sykepleie	180	MO I RANA	SO	40	
GSY	Sykepleie, bachelorgradsstudium	180	NAMSOS	SO	90	
GRS	Sykepleie, bachelorgradsstudium	180	LEVANGER	SO	131	
BASYS	Bachelor i sykepleie, 4-årig nett- og samlingsbasert	180	BODØ/ MO/ VESTERÅLEN	SO	90	Opptak direkte til praksisregion; Salten, Helgeland, Vesterålen med 30 studieplasser på hvert sted.
BAFAR	Farmasi, bachelorgradsstudium	180	NAMSOS	SO	30	
GVP	Vernepleie, bachelorgradsstudium	180	NAMSOS	SO	30	
BAPARAD	Bachelor i prehospitalt arbeid - paramedic	180	NAMSOS	SO	30	Opptak annenvert år til Namsos og Bodø. Deltidsutdanning.
Mastergrader						
MASYK	Master i klinisk sykepleie	120	BODØ	LOK	20	Endre opptakskrav
MPH	Psykisk helsearbeid, mastergradsstudium	120	NAMSOS/LEVANGER	LOK	30	
MASPESYK	Master i spesialisykepleie	120	BODØ	LOK		Avklares til styremøte i desember
Studier uten opptak høst 2018:						
VPD	Vernepleie, bachelorgradsstudium, deltid	180	NAMSOS	SO		
60KBE	Kunnskapsbasert eldreomsorg, årsstudium	60	Namsos	LOK		
PSD	Videreutdanning i psykisk helsearbeid	60	BODØ	LOK		
MAFOLK	Master i folkehelsearbeid - tverrfaglig	120	BODØ	LOK		
FARD	Farmasi, bachelorgradsstudium, deltid	180	NAMSOS	LOK		Opptak vår
Studier som skal nedlegges fra høst 2018 :						
SPD	Sykepleie, bachelorgradsstudium, deltid	180	Namsos	LOK		Nedlegges når studenter i løp er ferdig
SYKEP	Sykepleie, bachelorgradsstudium, deltid	180	Sandnessjøen	SO		Nedlegges når studenter i løp er ferdig
Kode						
MPH446	Konfliktåndtering, traumer og traumatisering	7,5	Levanger	LOK	20	Enkelt emner MPH, vår
MPH447	Motiverende intervju	7,5	Namsos	LOK	20	Enkelt emner MPH, vår
VEP1	Veiledningspedagogikk 1	15	Levanger	LOK	60	Høst og vår
VEP1	Veiledningspedagogikk 1	15	Namsos	LOK	30	Vår
VEP2	Veiledningspedagogikk 2	15	Levanger	LOK	35	Høst og vår
VEP3	Veiledningspedagogikk 3	30	Levanger	LOK	30	Høst og vår
30MOT	Motiverende intervju	30	Levanger	LOK	40	Vår
HMS1	Helse, miljø og sikkerhet	30	Bodø	LOK	30	
HEPED30	Helsepedagogikk for helsepersonell og brukere	30	Nett	LOK	20	
HVREHAB	Hverdagsrehabilitering, Nettbasert	30	Bodø	LOK	20	
PALL	Palliativ – Behandling, pleie og omsorg 1	15	Levanger	LOK	30	mindre navneendring, 1 tilføyes.
NY	Palliativ – Behandling, pleie og omsorg 2		Bodø	LOK	30	Nytt vår 2018
INTKOM	Interkulturell kommunikasjon	15	Nett	LOK	20	
VELFERDTEK	Velferdsteknologi	30	Nett	LOK	20	
GERI	Geriatrici, eldreomsorg og ledelse	30	Bodø	LOK	20	
PASIENT	Pasientsikkerhet	30	Nett	LOK	20	
Studier uten opptak høst 2018:						
15FOL	Folkehelse og helseatferd	15	Levanger	LOK	20	
DEMPS	Demensomsorg og omsorg til eldre med psykiske lidelser	30	Bodø	LOK	20	
Studier som skal nedlegges fra høst 2018 (fyller ut hvis aktuelt):						

DIAB	Diabetesbehandling og diabetesomsorg	30	Bodø	LOK	20
LUNG	Lungelidelser – Behandling, pleie og omsorg	30	Bodø	LOK	20

Fakultet for Samfunnsvitenskap. Innspill til endelig studieportefølje 2018-2019

Programkod	Studieprogram over 30 stp	Studiep.	Studiested	SO/LOK	Ant. studiepl.	Kommentarer - eksempelvis om programmet har oppstart våren 2019
Årsstudier:						
NLS	Norwegian Language and Society	60	Bodø	LOK	20	Gis sammen med FLU
CPS1	Nordområdestudier, nettbasert	60	Bodø	SO/LOK	30	SO-opptak innenfor Norden. LOK-opptak for søkere utenfor Norden. Del av Bachelor i nordområdestudier. Navneendring.
HISN	Nettbasert studium i historie	60	Bodø	SO	50	Del av Bachelor i historie
HIS	Årsstudium i historie	60	Bodø	SO	20	Del av Bachelor i historie
IREK1	Årsstudium i internasjonale relasjoner	60	Bodø	SO	20	Del av Bachelor i internasjonale relasjoner
SL1	Årsstudium i sosiologi	60	Bodø	SO	20	Del av Bachelor i sosiologi. Samme studieplan i Bodø og Steinkjer.
006	Årsstudium i sosiologi	60	Steinkjer	SO	20	Del av Bachelor i sosiologi. Samme studieplan i Bodø og Steinkjer.
063	Årsstudium i geografi	60	Steinkjer	SO	20	Del av bachelor i geografi.
PK1	Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling	60	Bodø	SO	40	
PKM	Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling	60	Mo i Rana	SO	30	Del av Bachelor i Human Resource Management (HRM). Samme studieplan i Vesterålen, Bodø og Mo i Rana.
PKV	Årsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling	60	Vesterålen	SO	30	
LPD	Årsstudium i ledelse og personalarbeid	60	Levanger	SO	20	
419	Årsstudium i kommunal økonomi og ledelse	60	Levanger	SO	30	
Bachelorgrader:						
BAHIS	Bachelor i historie	180	Bodø	SO	20	
BAINT	Bachelor i internasjonale relasjoner	180	Bodø	SO	20	
BACPS	Bachelor i nordområdestudier	180	Bodø	SO/LOK	30	
BASOS	Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse	180	Bodø	SO	20	Ny studieplan utviklet med utgangspunkt i eksisterende studieplaner (Bodø og Steinkjer) - Navneendring
BASOS	Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse	180	Steinkjer	SO	20	
BAGEO	Bachelor i geografi	180	Steinkjer	SO	20	
BAHRM	Bachelor i Human Resource Management (HRM)	180	Bodø	SO	30	Samme studieplan i Bodø, Levanger og Steinkjer
BAHRM	Bachelor i Human Resource Management (HRM)	180	Levanger	SO	30	
BAHRM	Bachelor i Human Resource Management (HRM)	180	Steinkjer	SO	30	
3D og VFX	Bachelor i 3D art, Animation og VFX	180	Steinkjer	SO	35	Navneendring
673	Bachelor i spill og opplevelsesteknologi	180	Steinkjer	SO	35	
BAJOU	Bachelor i journalistikk	180	Bodø	SO	35	
BASOA	Bachelor i sosialt arbeid	180	Bodø	SO	60	
BABEV	Bachelor i barnevern	180	Bodø	SO	30	
Mastergrader:						
MAHRM90D	Master i Human Resource Management (HRM)	90	Bodø	LOK	20	Tre emner utgjør fordypningen i HRM på Master i samfunnsvitenskap
90MKL	Master i kunnskapsledelse	90	Levanger	LOK	40	Opptak januar
LESAMF	Lektorutdanning i samfunnsfag	300	Bodø	SO	20	Samkjøres delvis med Bachelor i historie.
MASAMF12C	Master i samfunnsvitenskap	120	Bodø	LOK	30	Åtte fordypninger (a)
MASCIENCE	Master in Social Science	120	Bodø	LOK	20	To fordypninger (b)
	(a) Master i samfunnsvitenskap, fordypninger:					
	1. Historie (Bodø)					
	2. Journalistikk (Bodø)					
	3. Public Administration (Bodø) - navneending					
	4. Sosialt arbeid (Bodø)					

	5. Sosiologi (Bodø)					
	6. Geografi (Steinkjer)					
	7. Samfunnsikkerhet og terrorismestudier (Bodø)					
	8. Human Resource Management (Bodø)					
	(b) Master in Social Sciences					
	1. Social Work					
	2. Arctic Societies and Climate Change					
	Nye studier som foreslås etablert nå:					
	Selvbestemmelse, medborgerskap og inkluderende praksis	60	Bodø	LOK	20	Utviklet i samarbeid mellom FSH (vernepleie) og FSV (sosialt arbeid) med støtte fra BUFdir
	Videreutdanning i økonomisk rådgiving	30	Bodø	LOK	30	Utviklet i et samarbeid mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet, Høgskolen Innlandet og Nord.
	Studier uten opptak 2018-2019:					
BASOAH	Bachelor i sosialt arbeid	180	Mo i Rana	SO	0	Opptak hvert fjerde år. Forrige opptak var H17.
BABEVV	Bachelor i barnevern	180	Vesterålen	SO	0	Opptak hvert fjerde år. Forrige opptak var H15.
FILM OG TV	Bachelor i film og TV produksjon	180	Steinkjer	SO	0	
	Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert):					
BASTA	Bachelor i statsvitenskap	180	Bodø			
OFRE1	Årsstudium i offentlig rett	60	Bodø			
BAORL	Bachelor i lederskap	180	Bodø			
029	IKT for lærere 1	30	Steinkjer			
IKT2-NT	IKT for lærere 2	30	Steinkjer			
60-3D_VFX	3D art, Animation and VFX, 60 credits	60	Steinkjer			
187	Årsstudium i spill og opplevelsesteknologi	60	Steinkjer			
011	Årsstudium i offentlig administrasjon og ledelse	60	Steinkjer			
SV1	Årsstudium i statsvitenskap	60	Bodø			
005	Bachelor i kommunal økonomi og ledelse	180	Steinkjer			
	Div. EVU-studier					
Programkod	Studieprogram 30 stp eller mindre	Studiep.	Studiested	SO/LOK	Ant. studiepl.	Kommentarer - eksempelvis om programmet har oppstart våren 2019
YVEILED2	Utdanning i yrkesfaglig veiledning	30	Bodø	LOK	20	deltid to semestre
SAMFORSK	Påbygging i samfunnsvitenskapelig forskningsdesign, metode og analyse	30	Levanger	LOK	20	deltid to semestre
30IKL	Innkjøpsledelse	30	Steinkjer	LOK	30	deltid to semestre

Handelshøgskolen - endelig studieportefølje 2018-2019

Programkode	Studieprogram over 30 stp	Studiep.	Studiested	SO/LOK	Ant. Studiepl.	Kommentarer - eksempelvis om programmet har oppstart våren 2019
Årsstudier:						
BEDØKBO	Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid	60	BODØ	SO	100	
ÅRØKLED	Årsstudium i økonomi og ledelse	60	STEINKJER, BODØ	SO	120	
TLBÅ	Årsstudium i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet	60	STJØRDAL	LOK	40	Nytt navn, opptak hvert 2. år
Kandidatstudium:						
TLBTA	Trafikkklærer, høyskolekandidatstudium (2 år)	120	STJØRDAL	LOK	100	
Bachelorgrader:						
INSBA	Bachelor i digital økonomi og organisasjon	180	MO I RANA	SO	30	Nytt navn
BAØKLED	Bachelor i økonomi og ledelse	180	STEINKJER, BODØ	SO	120	
BAREGN	Bachelor i regnskap	180	BODØ, STEINKJER	SO	40	
BAEME	Bachelor i eiendomsmegling	180	BODØ	SO	30	
Mastergrader:						
MSB5	Siviløkonom / Master of Science in Business 3+2	300	BODØ	SO	25	
MABED	Siviløkonom / Master of Science in Business 2 år	120	BODØ	LOK	80	
MAENM	Siviløkonom / Master of Science in Energy Management: International Governance and Business	120	BODØ	LOK	15	Nytt navn
MBAE	MBA	90	BODØ	LOK	100	
MBATR	MBA	90	STJØRDAL	LOK	100	
MBALED	MBA i ledelse	90	BODØ	LOK	80	
MBAØØ	MBA i økologisk økonomi	90	BODØ		40	
MASIK	Master i beredskap og kriseledelse	90	BODØ	LOK	50	Nytt navn
Doktorgradsstudium:						
DRGE	Ph.d. i bedriftsøkonomi		BODØ		8	
Nye studier som foreslås etablert nå:						
NYKODE	Master i regnskap og revisjon	120	BODØ	LOK	40	
Studier uten opptak 2018-2019:						
BEDØKHE	Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid	60	MO I RANA			
BEDØKVE	Økonomi, markedsføring og ledelse, deltid	60	STOKMARKNES			
MBATEK	MBA i teknologiledelse	90	MO I RANA			Opptak hvert 2. år
MBAVE	MBA	90	VESTERÅLEN			
MBATO	MBA	90	TROMSØ			
TLB	Bachelor i trafikkpedagogikk og trafikksikkerhet	180	STJØRDAL			Nytt navn, opptaket skjer H18 via årsstudiet (TLBÅ)
Studier som legges ned (etter at de siste studentene er uteksaminert):						
371	Bachelor i revisjon	180	STEINKJER			
MBAL	MBA i luftfartsledelse	90	BODØ			
MBAHE	MBA	90	MO I RANA			
65 REV	Revisjon, 65 studiepoeng	65	STEINKJER			
INSÅ	Årsstudium i informasjonssystemer	60	MO I RANA			
MEDITEORI	Digitale medier - årsstudium	60	MO I RANA			
MARØK	Maritim økonomi og ledelse, årsstudium	60	BODØ			
ÅRINNENTFU	Innovasjon og entreprenørskap	60	STEINKJER/FU			
ÅRMELLOMFU	Mellomledelse	60	STEINKJER/FU			
ÅRHRLØNNFU	HR og lønnsarbeid	60	STEINKJER/FU			
ÅRGRRFU	Grunnleggende regnskap	60	STEINKJER/FU			
Programkode Studieprogram 30 stp eller mindre						
IKTL1	IKT og læring 1	30	MO I RANA	LOK	100	
IKTL2	IKT og læring 2	30	MO I RANA	LOK	40	

EXHSU	Business and Governance	30	BODØ	LOK	20	Oppstart (semesterpakke) vår
OFFECO	Public Sector Economy	30	BODØ	LOK	15	Oppstart (semesterpakke) vår
INTENT	Semesterpackage International Entrepreneurship and Management	30	BODØ	LOK	20	
INTMARK	Semesterprackage International Marketing and Business Strategy	30	BODØ	LOK	20	Oppstart (semesterpakke) vår

103/17 Endelig studieportefølje ved Nord universitet 2018/2019

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	30.10.2017	103/17

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar det framlagte forslag til studieportefølje for studier over 30 studiepoengs omfang for studieåret 2018/2019, samt nedlegging av studier i tråd med saksframlegget.
2. Styret ber rektor sørge for at fakultetene fortsetter arbeidet med samordning av studieporteføljen basert på de signaler som er gitt i styrets behandling av endelig studieportefølje for 2018/2019. Dette innebærer også å sikre god fordeling av studietilbudene ved studiestedene og at studietilbud ikke konkurrerer med hverandre
3. Styret godkjenner endring av navn på følgende studier:
  - Bachelor i prehospitall arbeid – paramedic endrer navn til Bachelor i paramedic, med forbehold om godkjenning fra helsedirektoratet
  - Master i biologi og akvakultur endrer navn til Master i biovitenskap
  - Bachelor i sosiologi endrer navn til Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse
  - Bachelor i informasjonssystemer endrer navn til Bachelor i digital organisasjon og økonomi
  - Master of Science in Energy Management får et tillegg i navnet slik at nytt navn blir Master of Science in Energy Management, Governance and International Business
  - Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse endrer navn til Master i beredskap og kriseledelse
4. Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke studiet når søkertallene for studieåret 2018–2019 foreligger.

Møtebehandling

Björg Tørresdal foreslo følgende nytt pkt. 4:

Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke studiet når søkertallene for studieåret 2018 – 2019 foreligger, men studier som er sentrale med tanke på universitetets profil og strategiske plan skal tas opp i styret før eventuell nedleggelse.

Lisbeth Flatraaker henviste til rektors oppfordring om at studietilbud internt ikke skal konkurrere med hverandre og viste til tidligere vedtatt studieportefølje (oktober 2016), der nett og samlingsbasert lærerutdanning ble lagt til Nesna, og fremmet på denne bakgrunn følgende forslag til vedtak:

Samlingsbasert GLU 1 -7 Levanger trekkes fra studieporteføljen

Roar Tromsdal fremmet følgende nye forslag til vedtak:

Bachelor i film og TV-produksjon vurderes beholdt i studieporteføljen inntil en konsekvensutredning av nullopptak i 2018 er gjennomført.

Votering

Rektor endret sin innstilling i tråd med Tørresdals forslag og det ble enstemmig vedtatt.

Flatraakers forslag falt med en stemme for og tolv stemmer mot.

Følgende stemte for: Flatraaker

Følgende stemte mot: Skarstein, Tørresdal, Bye, Mikkelsen, Söderholm, Røiseland, Tromsdal, Leirset, Jakobsen, Jenssen, Lauritzen, Olsen.

Tromsdals forslag ble vedtatt med sju stemmer for og seks stemmer mot.

Følgende stemte for: Tromsdal, Leirset, Bye, Tørresdal, Jenssen, Lauritzen, Olsen

Følgende stemte mot: Skarstein, Mikkelsen, Söderholm, Flatraaker, Røiseland, Jakobsen

Vedtak

1. Styret vedtar det framlagte forslag til studieportefølje for studier over 30 studiepoengs omfang for studieåret 2018/2019, samt nedlegging av studier i tråd med saksframlegget.
2. Styret ber rektor sørge for at fakultetene fortsetter arbeidet med samordning av studieporteføljen basert på de signaler som er gitt i styrets behandling av endelig studieportefølje for 2018/2019. Dette innebærer også å sikre god fordeling av studietilbudene ved studiestedene og at studietilbud ikke konkurrerer med hverandre
3. Styret godkjenner endring av navn på følgende studier:
  - Bachelor i prehospitall arbeid – paramedic endrer navn til Bachelor i paramedic, med forbehold om godkjenning fra helsedirektoratet
  - Master i biologi og akvakultur endrer navn til Master i biovitenskap
  - Bachelor i sosiologi endrer navn til Bachelor i sosiologi og samfunnsanalyse
  - Bachelor i informasjonssystemer endrer navn til Bachelor i digital organisasjon og økonomi
  - Master of Science in Energy Management får et tillegg i navnet slik at nytt navn blir Master of Science in Energy Management, Governance and International Business
  - Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse endrer navn til Master i beredskap og kriseledelse
4. Styret gir rektor fullmakt til å justere mål for opptak, eventuelt å trekke studiet når søkertallene for studieåret 2018–2019 foreligger, men studier som er sentrale med tanke på universitetets profil og strategiske plan skal tas opp i styret før eventuell nedleggelse
5. Bachelor i film og TV-produksjon vurderes beholdt i studieporteføljen inntil en konsekvensutredning av nullopptak i 2018 er gjennomført.

Vedlegg A90

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 17/01204-41
Saksbehandler Kirsten Synnøve Gustad Fossan
Vedtaksdato: 01.06.2018

Sak: Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Bachelor i digital økonomi og organisasjon (opprinnelig Bachelor i informasjonsteknologi) (rektors endelige godkjenning)

Vedtak:

1. Rektor vedtar reakkreditering (endelig godkjenning) av studieplan med tilhørende dokumentasjon for Bachelor i digital økonomi og organisasjon under forutsetning av at punkt 2 til 5 innfris.
2. Studieprogrambeskrivelse og øvrige emnebeskrivelser på engelsk må ferdigstilles innen 1. februar 2019.
3. Ny avtale med Deakin University må ettersendes så snart den er signert, og senest innen 30. juni 2018.
4. Det forutsettes at fakultetet igangsetter rekruttering av nødvendig kompetanse.
5. Det må jobbes med å heve utdanningsfaglig kompetanse, som er en felles utfordring for hele Nord universitet.

Bjørn Olsen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Ved etablering av nye studieprogram gjennomfører Nord universitet akkreditering i tråd med NOKUTs Studietilsynsforordning. Nord universitet har i tillegg vedtatt egne retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer (rektorvedtak 16/03574-5 den 29. desember 2016), samt egen plan for reakkreditering 2017 (rektorvedtak 16/03574-6 den 29. desember 2016).

Nedenfor er studiemodellen for studieprogrammet *Bachelor i digital økonomi og organisasjon*, samt kort om overordnet bilde av programmet. Alle emner er på 7,5 studiepoeng, med unntak av bacheloroppgaven i semester 6, den er på 15 studiepoeng. De fargede feltene tilsvarende de emner som inngår i de sentrale delene av studiet. 11 emner er felles med bachelor i økonomi og ledelse, disse er markert med blå skrift. Bachelorstudiet i digital økonomi og organisasjon fokuserer på bedriftsøkonomi, administrasjon, samfunnsøkonomi, metodefag og IKT emner. Studiet er et campusbasert heltidsstudium med ordinære forelesninger og tilbys på Mo i Rana.

Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår
IKT1000 Innføring i informasjonsteknologi	IKT1003 Digitalisering av samfunnet	IKT1005 Datamodellering og databaser	Skal her velge 3 av 5 mulige valgemner: Digital markedsføring. Programmering Algoritmisk problemløsning Mobile tjenester Risk management	IKT2001 Informasjonssikkerhet	IKT2003 Prosjektmetodikk
ECO1002 Bedriftsøkonomisk analyse med programvare	IKT1004 Internett og tjenester	ORG1001 Organisasjon		IKT2002 Organisasjon og ledelse av informasjonssystemer	REG1002 Driftsregnskap og budsjettering
FIL1001 Ex phil	FIN1001 Innføring i finansregnskap	IKT2000 Virksomhetsmodellering og forretningsforståelse		ECO1001 Samfunnsøkonomi, mikro	Bacheloroppgave i digital økonomi og organisasjon 15sp
MAT1001 Matematikk	STT1001 Statistikk	FIN1002 Finansiering og investering		ECO1003 Samfunnsøkonomi, makro	MET1001 Anvendt metode

Fakultetets behandling av reakkrediteringssøknaden

Som følge av fusjonen ved Nord universitet ble det ved utgangen av 2015 etablert en arbeidsgruppe som skulle videreutvikle og samkjøre bachelorprogrammene innen økonomi ved den nye Handelshøgskolen. Det ble også besluttet at bachelorstudietilbudet i informasjonssystemer på Mo skulle revideres og tilpasses for videre studier på mastergrad ved HHN. Arbeidet med å lage ny studieplan har vært utført av to arbeidsgrupper fra november 2016. Den første arbeidsgruppen fra november 2016 til mai 2017 (dekanvedtak 60/16), den andre arbeidsgruppen fra juni 2017 (dekanvedtak 26/2017).

Ny studieplan for programmet ble behandlet i **lokalt utdanningsutvalg 2. oktober 2017**; 57/2017 Vedtakssak: Studieplan Bachelor i digital organisasjon og økonomi. Dekan kom i ettertid med innspill til denne, og ny studieplan for programmet ble behandlet på nytt i **lokalt utdanningsutvalg 20. oktober 2017 (64/2017)**. Følgende vedtak ble da fattet:

Utdanningsutvalget anmoder dekan om å godkjenne reakkrediteringssøknaden for Bachelor i digital økonomi og organisasjon med mindre justeringer godkjent direkte av dekan, under forutsetning av at undervisningsressursene avklares i god tid før oppstart.

I forbindelse med styrets behandling av endelig studieportefølje for studieåret 2018-2019 (sak 103/2017, møte 30. oktober 2017) ble endret navn på studieprogrammet formelt besluttet;

3. Styret godkjenner endring av navn på følgende studier:

- Bachelor i informasjonssystemer endrer navn til Bachelor i digital økonomi og organisasjon

Sentralt Utdanningsutvalgs behandling av reakkrediteringssøknaden

Utdanningsutvalget behandlet reakkrediteringssøknaden med tilhørende dokumentasjon på møte 10.01.2018 (sak 59/17). Utvalget gjorde slikt vedtak i saken:

1. Utdanningsutvalget anbefaler at følgende forhold ivaretas før saken oversendes til rektor (dvs. at søknaden oppdateres).

a. Det må tas en faglig vurdering på hvorvidt begrepet 'digital økonomi' skal innarbeides i læringsutbyttene på studieprogramnivå

b. Studiets innhold og innretning (profil) bør beskrives tydeligere.

c. Det må beskrives og begrunnes en relevant kobling til forskning for IKT-delen av studiet.

2. Utdanningsutvalget anbefaler at rektor godkjenner (reakkrediterer) studieplan med tilhørende dokumentasjon for Bachelor i digital økonomi og organisasjon under forutsetning av at punkt 3 til 8 innfris.

3. Studieprogrambeskrivelse og øvrige emnebeskrivelser på engelsk må ferdigstilles innen 1. februar 2019.

4. Det bør i videre studieplanarbeid etterstrebes en større grad av variasjon i vurderingsordning.

5. Ny avtale med Deakin University må ettersendes så snart den er signert, og senest innen 30. juni 2018.

6. Det forutsettes at fakultetet igangsetter rekruttering av nødvendig kompetanse.

7. Det forutsettes at de faglige møtepunktene som beskrevet i søknaden videreføres, slik at forskerkompetanse innenfor fagområde bidrar inn i utforming, utvikling og undervisning på emnenivå. I de tilfeller førstestillingskompetansen innehas av en foreleser på et annet studiested, skal denne bidra med sin kompetanse på de øvrige studiesteder.

8. Det må jobbes med å heve utdanningsfaglig kompetanse som er en felles utfordring for hele Nord universitet.

Vedtaket ble i etterkant formidlet til Handelshøgskolen, med presisering om at vedtakets punkt 1a, 1b og 1c bør besvares før saken oversendes rektor.

Kommentarer til saksframlegg og rektorvedtak

Punkt 1a, 1b og 1c av sentralt utdanningsutvalg sitt vedtak har blitt besvart av Handelshøgskolen. Det er gjort nærmere rede for disse i dekanvedtaket som er lagt ved saken. Som følge av de nevnte forutsetningene har Handelshøgskolen sendt inn en ny versjon av reakkrediteringssøknaden.

Punkt 4 og 7 av sentralt utdanningsutvalg sitt vedtak følger med saken videre som anbefalte forbedringsforslag, og gjenfinnes under overskriften **Kommentarer med anbefalinger til videre kvalitetsarbeid** på side 8 i dette dokumentet. Dette er knyttet til lik saksbehandling av reakkrediteringssøknader, hvor det etterstrebtes at anbefalinger ikke tas med i selve vedtaksformuleringene til rektor.

Vurdering av reakkrediteringssøknaden i forhold til Studietilsynsforskriften

Nedenfor følger vurdering av oversendt reakkrediteringssøknad og tilhørende dokumentasjon. Vurderingen er gjort ut fra Studietilsynsforskriften samt NOKUTs veiledning til denne. Veiledninga er bygd opp med følgende deler til den enkelte paragraf i forskriften; 1) veiledning, 2) krav til hva søknaden minst skal inneholde og 3) oversikt over nødvendige vedlegg. Veiledninga består ikke av alle delene for samtlige paragrafer.

I oversikten nedenfor er det lagt vekt på saksbehandling tett opp mot forskriften og NOKUT sin veiledning (som om søknaden ble oversendt NOKUT).

§ 2.1 Forutsetninger for akkreditering	Vurdering av kravene
(1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.	OK
(2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt , vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.	Det må utarbeides en engelsk versjon av studieplanen, dvs. overordnet studieprogrambeskrivelse og engelsk versjon av alle emnebeskrivelser.
§ 2.2 Krav til studietilbudet	Vurdering av kravene
(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn .	<u>Samsvar med NKR</u> : OK <u>Dekkende navn</u> : OK <u>Læringsutbytter og navn</u> : Begrepet 'digital økonomi' er ikke nevnt i læringsutbyttene. Det vurderes som naturlig at begrepet er innarbeidet i studiets læringsutbytte.
(2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og /eller arbeidsliv .	<u>Faglig oppdatert</u> : OK <u>Relevans for videre studier</u> : OK <u>Relevans for arbeidsliv</u> : Det er ikke gjort en vurdering av rekrutteringsgrunnlag og samfunnets behov for den aktuelle kompetansen. Dette begrunnes i at studiet er nytt, og at det ikke finnes sammenlignbare studier. Det finnes imidlertid studier / emner med lignende navn. Det bør tydeliggjøres hvordan dette studiet skiller seg fra lignende studier på markedet.
(3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.	OK
(4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.	OK
(5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.	<u>Undervisning/læring/vurdering</u> : Det er en relativt stor andel skriftlig skoleeksamen hva gjelder vurderingsordning – jf. tabell i søknad side 13-14. Større grad av variasjonen i vurderingsform bør vurderes. <u>Aktiv rolle</u> : OK
(6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.	Det må beskrives og begrunnes en relevant kobling til forskning for IKT-delen av studiet også.

(7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.	Ok
(8) Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling . Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.	Ny avtale med Deakin University må ettersendes som vedlegg til søknaden Avtalene som det per i dag vises til er utvekslingsavtaler som brukes for studenter på bachelor i økonomi og ledelse. Det må arbeides videre med å få på plass avtaler som i større grad favner den digitale delen av studiet, og ikke bare økonomi og ledelse. Parallelt med dette, og som et ledd i dette arbeidet, bør det legges til rette for at innreisende studenter kan ha tilbud om engelskspråklig undervisning på Mo.
(9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted	Studieprogrammet har ikke obligatorisk praksis.
§ 2.3 Krav til fagmiljøet	Vurdering av kravene
(1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.	<u>Størrelse:</u> Det mangler emneansvarlig og forelesere til valgemnene Mobile tjenester og Risk management (fjerde semester, første gang vår 2020) samt i det obligatoriske emnet Prosjektmetodikk i sjette semester (vår 2021). Det står følgende i søknaden: <i>Det vil i løpet av 2018 bli igangsatt rekruttering av minimum en med førstekompetanse innenfor IKT.</i> Det forutsettes at fakultetet igangsetter rekruttering av nødvendig kompetanse, slik at denne er på plass innen utgangen av studieåret 2018. <u>Kompetansemessig stabilt:</u> Fagmiljøet tilknyttet studiet er stort og kompetansemessig stabilt for den delen av studiet som samkjøres med økonomi og ledelse – tatt i betraktning av at fagmiljøet dekker 3 studiesteder ved Nord universitet. Det er behov for rekruttering for å sikre nødvendig kompetanse for å dekke IKT-delen av studiet, jf punktet over. <u>Sammensetning:</u> OK når rekruttering er gjennomført.
(2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse .	Institusjonell utfordring for Nord universitet
(3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet.	OK
(4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale	<u>Hovedstilling:</u> OK <u>Førstestillingskompetanse i sentrale deler:</u> Studiet består av emner som tilhører ulike <i>fagområder</i> . De sentrale delene av studiet er definert som emner tilhørende ulike fagområder, og innenfor

<p>delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:</p> <p>a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.</p>	<p>fagområdene er kravet om førstestillingskompetanse innfridd. Det forutsettes at de faglige møtepunktene som beskrevet i søknaden videreføres, slik at forskerkompetanse innenfor fagområde bidrar inn i utforming, utvikling og undervisning på emnenivå. I de tilfeller førstestillingskompetansen innehas av en foreleser på et annet studiested, skal denne bidra med sin kompetanse på de øvrige studiesteder.</p> <p><u>Krav til kompetansenivå: OK</u></p>
<p>(5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.</p>	<p>OK</p>
<p>(6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.</p>	<p>OK</p>
<p>(7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.</p>	<p>Ikke aktuelt for dette studiet.</p>

Kommentarer med anbefalinger til videre kvalitetsarbeid

§ 2.2 Krav til studietilbudet

§ 2.2 (5): Det bør i videre studieplanarbeid etterstrebes en større grad av variasjon i vurderingsordninger. Punktet var opprinnelig en del av sentralt utdanningsutvalg sitt vedtak, og gjenfinnes her videre som en sterk anbefaling i forhold til videre utvikling av kvaliteten i studiet, og hvordan en kan sikre at studentene blir eksponert for ulike måter å vurdere oppnåelse av læringsutbyttet i løpet av studietiden.

§ 2.3 Krav til fagmiljøet

§ 2.3 (2): Dette er i NOKUT veiledningen definert som UH-pedagogikk og didaktikk, og inkluderer også kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. Det forventes ikke at kravet om utdanningsfaglig kompetanse er innfridd per dags dato. Dette er en institusjonell utfordring, og per reakkrediterings-tidspunktet vil ikke et fravær av UH-pedagogisk kompetanse avgjøre utfallet av saksbehandlingen. Det er satt i gang en prosess med å utvikle et tilbud ved institusjonen, samt en plan for kompetanseheving, slik at fagmiljøene kommer opp på et tilfredsstillende nivå når det kommer til UH-pedagogisk basiskompetanse (viser til vedtak i sentralt UU 26.oktober 2017). Det bes om at HHN følger de anbefalingene, som kommer fra virksomhetsnivå hva gjelder dette kravet.

§ 2.3 (4): Det er emner på studiet som ikke har en fagperson med førstekompetanse, hverken som emneansvarlig eller som foreleser. Det vises i søknaden til et seminar med NOKUT 8.12.2017, og det står følgende; *Det ble avklart at man ikke trenger å ha førstekompetanse i alle emner som er definert inn i en sentral del av et studieprogram.* Det vil si at man innfrir kravet på 'fagområde'. De aller fleste emner

tilhørende de sentrale delene av studiet har personer med førstestillingskompetanse, enten som emneansvarlig eller som foreleser. De faglige fora hvor fagpersonene tilknyttet studiet møtes er godt beskrevet i søknaden, og det vurderes slik at disse faglige møtepunktene er en viktig del i forhold til å innfri kravet om at undervisningen i de sentrale delene skal bygge på forskerkompetanse.

I sentralt utdanningsutvalg sitt vedtak ble dette forholdet løftet inn i vedtaket med følgende formulering; **Det forutsettes at de faglige møtepunktene som beskrevet i søknaden videreføres, slik at forskerkompetanse innenfor fagområde bidrar inn i utforming, utvikling og undervisning på emnenivå. I de tilfeller førstestillingskompetansen innehas av en foreleser på et annet studiested, skal denne bidra med sin kompetanse på de øvrige studiesteder.** Dette tas med videre som en sterk anbefaling i forhold til det pågående kvalitetsarbeidet med studiet.

Økonomiske konsekvenser:

Økonomiske konsekvenser i saken er ikke omtalt fra fakultetets side. Rent prinsipielt kan en tenke at dersom et eksisterende studieprogram ikke kan anbefales reakkreditert, og dermed ikke inngå i studieporteføljen, vil dette naturlig nok ha økonomiske konsekvenser. Det er imidlertid ikke tilfellet i denne saken.

Innstilling:

1. Rektor vedtar reakkreditering (endelig godkjenning) av studieplan med tilhørende dokumentasjon for Bachelor i digital økonomi og organisasjon under forutsetning av at punkt 2 til 5 innfris.
2. Studieprogrambeskrivelse og øvrige emnebeskrivelser på engelsk må ferdigstilles innen 1. februar 2019.
3. Ny avtale med Deakin University må ettersendes så snart den er signert, og senest innen 30. juni 2018.
4. Det forutsettes at fakultetet igangsetter rekruttering av nødvendig kompetanse.
5. Det må jobbes med å heve utdanningsfaglig kompetanse, som er en felles utfordring for hele Nord universitet.

Vedlegg: Vedlegg: Dekanvedtak - oversendelse - reakkrediteringssøknad, Søknad - reakkreditering Digital organisasjon og økonomi-300118, Vedlegg 7 - Oversikt over fagmiljøet tilknyttet programmet, Vedlegg 1 - Retningslinjer NRØA, Plan for Bachelor i økonomi og administrasjon, Vedlegg 2 - Studieprogrambeskrivelse Digital økonomi og organisasjon og emnebeskrivelser, Vedlegg 3 - Tabell NKR vs læringsutbytte program, Vedlegg 4 - Krysstabell læringsutbytte program ivaretatt i emner, Vedlegg 5 - Utvekslingsavtaler Deakin og Otto Friedrich Bamberg, Vedlegg 6 - Rollen som studieprogramansvarlig ved HHN, Vedlegg 8- Publikasjoner 2012-17, Vedlegg 9 - CV-er fagmiljøet tilknyttet programmet, Vedlegg 10 - Beskrivelse av faggruppene ved HHN, Vedlegg 11 - Vitnemål Bachelor i digital økonomi og organisasjon

Vedlegg A91

Rektorvedtak

Arkivreferanse: 17/01204-46
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche / Runi Hagen
Vedtaksdato: 27.04.2018

Sak: Reakkreditering 2018 (opprinnelig 2017) - Master i beredskap og kriseledelse (rektors endelige godkjenning)

Vedtak:

1. Rektor vedtar reakkreditering (endelig godkjenning) av studieplan med tilhørende dokumentasjon for Master i beredskap og kriseledelse under forutsetning av at punkt 2 innfris.
2. Det må jobbes med å heve utdanningsfaglig kompetanse, som er en felles utfordring for hele Nord universitet.

Bjørn Olsen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Rektor har vedtatt egne retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet (rektorvedtak 16/03574-5 den 29.12.2016 og senere justeringer av retningslinjene). Disse innebærer reakkreditering hvert syvende år. Rektor vedtar etter egen plan for hvert år. I tillegg åpner retningslinjene for at studieprogram som gjennomgår store endringer også kan gjennomgå reakkreditering. Det er situasjonen for dette programmet. Saksgangen i prosessen er utarbeidelse av reakkrediteringssøknad og tilhørende dokumentasjon etter NOKUTs søknadsmal, behandling i fakultetets lokale Utdanningsutvalg, deretter av dekan som oversender til Studieavdelingen, som saksbehandler til sentralt Utdanningsutvalg, og deretter rektor som gjør endelig vedtak.

Proessen var opprinnelig planlagt med behandling i sentralt Utdanningsutvalg i desember 2017. På grunn av samlet stor saksmengde (totalt 19 studieprogrammer), ble sakene fordelt på ett møte i desember og tre møter i januar. Denne saken ble lagt fram til sentralt Utdanningsutvalg 18.01.2018. Fakultetet fulgte umiddelbart opp utvalgets vedtak. Det er saksbehandler i Studieavdelingen, som er ansvarlig for sein oversendelse av saken til rektor.

Om studieprogrammet

Reakkreditering av *Master i beredskap og kriseledelse* gjøres med bakgrunn i endring av retningslinjene, dvs programmet inngikk ikke i vedtatt plan for reakkreditering. I løpet av 2017 ble ny studieplan utviklet, og det ble avklart at fakultetet ønsket endring av opprinnelig navn på programmet. Etter dialog mellom fakultetsledelsen og prorektor utdanning, ble det avklart at programmet skulle gjennomgå en reakkrediteringsprosess (avklaringen skjedde i forkant av rektors vedtak om endring av retningslinjene).

Nedenfor er studiemodell samt kort om overordnet bilde av programmet.

Ny studiemodell utviklet for nytt kull høst 2018 (understrekede emner er sentrale deler):

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
<u>Innføring i endrings- og kriseledelse</u> (7,5 sp)	<u>Strategisk mediehåndtering</u> (7,5 sp)	Valgemne 1 (7,5)	<u>Digital beredskap</u> (7,5 sp)	Masteroppgave (30 sp)	
<u>Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering</u> (7,5 sp)	<u>Beredskap og kriseledelse</u> (7,5 sp)	Valgemne 2 (7,5 sp)	Anvendt metode (7,5 sp)		

Tidligere studiemodell siste kull høst 2016:

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
Strategi, operativ ledelse og organisasjonsdynamikk KL305S (10 sp)	Strategisk mediehåndtering KL301E (10 sp)	Kvalitativ og kvantitativ metode del I ME310S (10 sp)	Ulykkesmedisin KL304H (10 sp)
Samfunnssikkerhet KL300S (10 sp)	Improvisasjon under kriseledelse KL302E (10 sp)	Masteroppgave Samfunnssikkerhet og kriseledelse KL360E (30 sp)	

Studieprogrammet er en erfaringsbasert mastergrad (90 studiepoeng), som startet opp høsten 2013. Programmet ble etablert som en tverrfakultær mastergrad der Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV) hadde hovedansvaret, mens dagens Handelshøgskole (HHN) og dagens Fakultet for sykepleie og helsefag (FSH) bidro med emner. Fra høsten 2015 overtok HHN ansvaret for programmet, etter ønske fra FSV. Handelshøgskolen (HHN) har hatt en egen gruppe, som har arbeidet med videreutvikling av studieprogrammet. I tillegg har eksternt panel gitt tilbakemelding på forslag til ny studieplan, og denne er justert etter tilbakemeldinger fra panelet.

Programnavnet er endret fra opprinnelig *Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse*. Navneendringen er godkjent av styret i forbindelse med endelig studieportefølje for studieåret 2018-2019 (styresak 103/2017).

Den nye studiemodellen innebærer ikke bidrag fra andre fakultet, og studieprogrammet er dermed ikke lengre tverrfakultært. Studiet gjennomføres samlingsbasert med 50% deltid, dvs går over 6 semestre. Studiested er Bodø. Målgruppen for studieprogrammet er ledere og medarbeidere med sikkerhets- og beredskapsansvar i offentlig og privat sektor samt profesjonelle innenfor beredskapsapparatet.

Fakultetets behandling av reakkrediteringssøknaden

Fakultetets lokale Utdanningsutvalget behandlet 20. oktober (sak 66/2017) navneendring og ny studieplan for studiet. Selve reakkrediteringssøknaden delegerte utvalget til dekanen å ta stilling til. Dekanen gjorde følgende dekanvedtak 8. november (dekanvedtak 17/03546-5):

Søknad om reakkreditering av Master i beredskap og kriseledelse godkjennes og oversendes utdannings- og studieavdelingen for behandling til sentralt utdanningsutvalg.

Sentralt Utdanningsutvalgs behandling av reakkrediteringssøknaden og ny oppfølging av dette

Utdanningsutvalget behandlet reakkrediteringssøknaden med tilhørende dokumentasjon på møte 18.01.2018 (sak 12/2018). Utvalget gjorde slikt vedtak i saken:

1. *Utdanningsutvalget anbefaler at følgende forhold ivaretas før saken oversendes til rektor (dvs at reakkrediteringssøknaden med tilhørende dokumentasjon oppdateres):*
  - a. *Flere valgmemner må inngå i studieplanen, slik at studentene gis reelle valgmuligheter, alternativt at benevnelsen «valgmemner» endres til «anbefalte valgmemner».*
  - b. *Det må begrunnes hvorfor hver enkelt undervisnings-, lærings- og vurderingsform er valgt, og for hvordan disse formene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet.*
2. *Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta reakkreditering (endelig godkjenning) av studieplan med tilhørende dokumentasjon for Master i beredskap og kriseledelse under forutsetning av at punkt 3.*
3. *Det må jobbes med å heve utdanningsfaglig kompetanse, som er en felles utfordring for hele Nord universitet.*

Handelshøgskolen fulgte umiddelbart opp Utdanningsutvalgets vedtak; 23.01.2018 ble oppdatert reakkrediteringssøknad oversendt med oppdatert dokumentasjon.

Ad Utdanningsutvalgets vedtak punkt 1a:

Fakultetet har valgt å benytte benevnelsen spesielt anbefalte valgmemner. Dette kommer tydelig fram i studieplanen, det vil si studiemodellen slik den er publisert på universitetets websider og i Studentweb for studentene.

Ad Utdanningsutvalgets vedtak punkt 1b:

Fakultetet har oversendt egen dokumentasjon på dette, vedlegg 7 i saken.

Vurdering av reakkrediteringssøknaden i forhold til Studietilsynsforskriften

Vurderingene er gjort ut fra Studiekvalitetsforskriften (om krav til mastergradsstudier) og Studietilsynsforskriften samt NOKUTs veiledning til sistnevnte. Veiledninga er bygd opp med følgende deler til den enkelte paragraf i forskriften; 1) veiledning, 2) krav til hva søknaden minst skal inneholde og 3) oversikt over nødvendige vedlegg. Veiledninga består ikke av alle delene for samtlige paragrafer. I oversikten nedenfor er det lagt vekt på saksbehandling tett opp mot forskriftene og NOKUTs veiledning, som om søknaden ble oversendt NOKUT.

§ 2.1 Forutsetninger for akkreditering	Vurdering av kravene
(1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.	OK
(2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt , vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.	OK

§ 2.2 Krav til studietilbudet	Vurdering av kravene
(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn .	Samsvar med NKR: OK Dekkende navn: OK, også begrunnelse for navneendringen (og begrensningen) fra «Samfunnssikkerhet» til «Beredskap».
(2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og /eller arbeidsliv .	Faglig oppdatert: OK. Relevans for videre studier: OK. Erfaringsbaserte mastergrader gir i utgangspunktet ikke muligheter for videre utdanning til doktorgrad, men HHN utreder muligheten. Relevans for arbeidsliv: Noe kort beskrivelse.
(3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.	OK
(4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.	OK
(5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.	Undervisning/læring/vurdering: OK Aktiv rolle: OK
(6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.	OK
(7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.	OK
(8) Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling . Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.	OK
(9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted	Studieprogrammet har ikke obligatorisk praksis.

§ 3.2 Akkreditering av mastergradsstudier (Studiekvalitetsforskriften)	Vurdering av kravene
(1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde .	OK
(2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse .	OK
(3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.	OK

§ 2.3 Krav til fagmiljøet	Vurdering av kravene
(4) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.	Størrelse: OK. Kompetansemessig stabilt: OK Sammensetning: OK
(5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse .	Institusjonell utfordring for Nord universitet.
(6) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet.	OK
(7) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet . I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå : b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.	Hovedstilling: OK Førstestillingskompetanse i sentrale deler: OK. Krav til kompetansenivå: OK
(8) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid , og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.	OK
(9) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.	OK
(10) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet . Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse , og erfaring fra praksisfeltet.	Studieprogrammet har ikke obligatorisk praksis.

Kommentarer

§ 2.2 Krav til studietilbudet

§ 2-2 (2) relevans for videre studier: Erfaringsbaserte mastergrader gir i utgangspunktet ikke muligheter for videre utdanning til doktorgrad. Da FSV eide studieprogrammet ble studentene gitt muligheter til utvidet antall studiepoeng (mer metode og større masteroppgave), for å kvalifisere for opptak til fakultetets *doktorgrad i sosiologi*. HHN har *doktorgrad i bedriftsøkonomi*. Fakultetet opplyser at det er nedsatt en gruppe, som skal utrede muligheten for at deres erfaringsbaserte mastergrader (dette programmet samt MBA) kan kvalifisere for opptak til egen doktorgrad. I tillegg opplyses at studenter med profesjonsutdanning som sykepleier, kan med utvidet antall studiepoeng være kvalifiserte for å søke doktorgraden i *studier av profesjonspraksis* (eies i fellesskap av Fakultet for sykepleie og helsefag samt Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag). Det er svært positivt at fakultetet avklarer muligheter for videre studier på doktorgrad.

§ 2-2 (2) relevans for arbeidsliv: Omtale av dette akkrediteringspunktet er meget kortfattet, i det som ellers er en meget ryddig og fylldig søknad. Relevansen framkommer kort i søknad og studieprogrambeskrivelsen.

§ 3.2 Akkreditering av mastergradsstudier (Studiekvalitetsforskriften)

Programmet er innrettet etter fakultetets fagmiljø innenfor organisasjon og ledelse, nettopp for å imøtekomme kravene til fagmiljø i Studiekvalitetsforskriftens § 3.2 (1) og (2). Dette innvirker også på innfrielsen av Studietilsynsforskriftens krav i § 2.3 (4) dvs krav til fagmiljøets størrelse og sammensetning.

§ 2.3 Krav til fagmiljøet

Etter forskriften § 2.3 (4) kreves førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. Disse er definert og begrunnet i søknaden. Alle emner i de sentrale delene har personer med førstestillingskompetanse, med unntak av to midlertidig tilsatte. Dette er redegjort for i søknaden, og forholdet vurderes som tilfredsstillende i forhold til forskriften.

Oppsummering

Handelshøgskolen skal ha honnør for dette reakkrediteringsarbeidet. Utgangspunktet var et studieprogram med behov for forbedringer. Egen arbeidsgruppe ble nedsatt, og samtidig har eksternt panel vært involvert og har bidratt til justeringer av ny studieplan. Studiet er nå tett knyttet til eget (stort) fagmiljø på fakultetet. I denne sammenheng kan det kommenteres at det tverrfaglige samarbeidet om programmet er fjernet, og dette i seg selv er ikke ønskelig fra universitetsledelsens side. For øvrig blir denne søknaden benyttet som ett godt eksempel til etterfølgelse, for de studieprogramansvarlige som skal levere reakkrediteringssøknad senere i 2018.

Økonomiske konsekvenser:

Økonomiske konsekvenser i saken er ikke omtalt fra fakultetets side (inngår ikke i reakkrediteringen). Rent prinsipielt kan en tenke at dersom et eksisterende studieprogram ikke kan anbefales reakkreditert, og dermed ikke inngå i studieporteføljen, vil dette naturlig nok ha økonomiske konsekvenser. Det er imidlertid ikke tilfellet i denne saken.

Innstilling:

1. Rektor vedtar reakkreditering (endelig godkjenning) av studieplan med tilhørende dokumentasjon for Master i beredskap og kriseledelse under forutsetning av at punkt 2 innfris.
2. Det må jobbes med å heve utdanningsfaglig kompetanse, som er en felles utfordring for hele Nord universitet.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Dekanvedtak – oversendelse av søknad om reakkreditering av Master i beredskap og kriseledelse

Vedlegg 2 - Søknad om reakkreditering av Master i beredskap og kriseledelse, versjon 22.01.2018

Vedlegg 3 – Studieplan (norsk versjon)

Vedlegg 4 – Studieplan (engelsk versjon)

Vedlegg 5 – Tabell NKR versus læringsutbytte studieprogram

Vedlegg 6 – Tabell sammenheng studieprogrammets læringsutbytte og emnene

Vedlegg 7 – Tabell sammenheng læringsutbytte, undervisning og vurdering

Vedlegg 8 – Utvekslingsavtaler med Kedge og Waningen

Vedlegg 9 – Rollen som studieprogramansvarlig ved HHN

Vedlegg 10 – Oversikt over fagmiljøet tilknyttet studieprogrammet

Vedlegg 11 – Publikasjonsliste 2013-2017

Vedlegg 12 – CV for fagmiljøet

Vedlegg 13 – Beskrivelse av faggruppene ved HHN

Vedlegg 14 – Vitnemål for Master i beredskap og kriseledelse

Dekanvedtak HHN

Arkivreferanse: 17/03546-11
Saksbehandler Ellen Sirnes
Dato 23.01.2018
Dekanvedtaknr. 4/18

Sak: Revidert søknad om reakkreditering – Master i beredskap og kriseledelse

Vedtak:

Revidert søknad om reakkreditering av Master i beredskap og kriseledelse godkjennes og oversendes utdannings- og studieavdelingen for behandling av rektor.

Erlend Bullvåg
Dekan

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Ved etablering av nye studieprogram gjennomfører Nord universitet akkreditering i tråd med NOKUTs Studietilsynsforskrift. Nord universitet har i tillegg vedtatt egne retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer (rektorvedtak 16/03574-5 den 29. desember 2016), og egen plan for reakkreditering 2017 (rektorvedtak 16/03574-6 den 29. desember 2016). I tillegg til studieprogrammene fra HHN som inngår i denne reakkrediteringsplanen, var det nødvendig å søke om reakkreditering av Master i beredskap og kriseledelse, da studieplanen har vært gjennom omfattende endringer.

Om akkrediteringsprosessen

(Re)akkreditering av et studieprogram innebærer at fakultetet dokumenterer at det aktuelle programmet oppfyller Studietilsynsforskriften. Søknaden skrives etter en mal utformet av Nokut.

Studieprogrammet Master i beredskap og kriseledelse har sin bakgrunn i det tverrfakultære studieprogrammet Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse. Dette var et studieprogram med diverse utfordringer knyttet både til praktisk gjennomføring og til opplevd studiekvalitet for studentene.

Våren 2017 ble det nedsatt en arbeidsgruppe av dekan, lede av prodekan for utdanning, med et mandat om å utarbeide forslag til et ny studieplan. Ny studieplanen for programmet, som også har endret navn, ble behandlet i lokalt utdanningsutvalg mandag 20. oktober 2017 (sak 66/2017). Utvalget delegerte i samme møte til dekan å ta stilling til reakkrediteringssøknaden, når denne forelå.

Dekan godkjente reakkrediteringssøknaden for oversendelse til sentralt utdanningsutvalg 8. november 2017. Denne ble behandlet i utvalget 18. januar 2018 med følgende vedtak:

1. *Utdanningsutvalget anbefaler at følgende forhold ivaretas før saken oversendes til rektor (dvs at reakkrediteringssøknaden med tilhørende dokumentasjon oppdateres):*
  - a. *Flere valgemner må inngå i studieplanen, slik at studentene gis reelle valgmuligheter, alternativt at benevnelsen «valgemner» endres til «anbefalte valgemner».*
  - b. *Det må begrunnes hvorfor hver enkelt undervisnings-, lærings- og vurderingsform er valgt, og for hvordan disse formene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet.*
2. *Utdanningsutvalget anbefaler rektor å vedta reakkreditering (endelig godkjenning) av studieplan med tilhørende dokumentasjon for Master i beredskap og kriseledelse under forutsetning av at punkt 3.*
3. *Det må jobbes med å heve utdanningsfaglig kompetanse, som er en felles utfordring for hele Nord universitet.*

På punkt 1 a velger HHN å gå for en løsning med å bruke begrepet «anbefalte valgemner». Søknaden er justert for dette. Studentene vil fortsatt kunne velge andre relevante emner, som emner som inngår i MBA-programmene ved HHN, men fakultetet ønsker å framheve at emnene gitt i studieplanen er de som anbefales spesifikt for dette programmet.

På punkt 2 b er det utarbeidet en tabell som ivaretar innholdet i punktet. Tabellen er lagt ved revidert søknad, og søknaden er også justert noe under dette punktet.

Definisjoner og valg som er gjort

Akkrediteringssøknaden følger en bestemt mal, men det er gjort noen modifikasjoner og noen parametere er definert:

Handelshøgskolen har valgt å ikke oppgi publikasjoner til hver enkelt i CV-ene. Det er laget en publikasjonsliste for hele fagmiljøet, og vi anser det som unødvendig dobbeltføring, som kun gir en lengre søknad, å opplyse om det samme to ganger. Ved å kun ha en publikasjonsliste, forekommer en publikasjon også bare en gang, noe som ikke vil være tilfelle dersom flere fra samme fagmiljø har samarbeidet om samme publikasjon, og hver enkelt førte denne opp i sin CV.

I publikasjonslisten har fakultetet valgt å kun ta med poenggivende publikasjoner registrert i Cristin. Det vil si at fagmiljøet kan ha produsert mer, dersom registrering er avglemt. For å få en enhetlig oversikt, ble grensen definert ved å kun ta med poenggivende registreringer, uten at det betyr at de andre er uviktige. Vi mener at de poenggivende er nok for å kunne vise at vi har et produktivt miljø. Det settes også høyere krav til dokumenterbar god kvalitet ved poenggivende publikasjoner.

I dokumentasjonen av fagmiljøet er det laget tabeller som viser hvor mye av sin stilling hver enkelt bidrar inn i studieprogrammet. I beregningen av stillingsandelen som er oppgitt til undervisning av et emne, er det lagt til grunn 33 timers arbeidsbelastning per studiepoeng. Ett emne på 7,5 sp vil da utgjøre 247,5 timer, som igjen tilsvarer omtrent 15 % stilling. I praksis vil arbeidsbelastningen variere noe, både ut fra antall studenter, undervisningsform, om emnet er nytt eller godt innkjørt, om man har emneansvaret eller ikke etc. Et helt nøyaktig bilde er det dermed utfordrende å gi, men vi mener tabellen gjenspeiler realiteten så godt det lar seg gjøre.

I standardtabellen over fagmiljøet fra Nokut, var det definert en kolonne 8: *Årsverk i andre studier oppgi studium og inst. navn*. Vi har valgt å ikke fylle ut denne, da arbeidsbelastningen til de vitenskapelig ansatte ivaretas gjennom arbeidsplaner, som årlig justeres. Flertallet av de som bidrar inn i det nye programmet, hadde tidligere undervisningsansvar i Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse. Hele fagmiljøet er dermed ikke nytt, og det er heller ikke nytt at de vil ha undervisning innen beredskap og kriseledelse.

Resultater fra reakkrediteringsprosessen

Master i beredskap og kriseledelse oppfylder alle punktene i studietilsynsforskriften og arbeidet har i all hovedsak bestått av å dokumentere dette, parallelt med at studieplanen ble utarbeidet. NKR ble inkludert i arbeidet med å utforme studieplanen. Søknaden er justert for endringer gjort som konsekvens av vedtaket i Utdanningsutvalget ved Nord universitet 18.1.18.

Økonomiske konsekvenser:

Det går mye ressurser med til å utarbeide disse søknadene.

Innstilling:

Revidert søknad om reakkreditering av Master i beredskap og kriseledelse godkjennes og oversendes utdannings- og studieavdelingen for behandling av rektor.

Vedlegg: Søknad om reakkreditering - Master i beredskap og kriseledelse - versjon 2 - revidert etter UU, Vedlegg 1 Studieprogramskrivelse Master i beredskap og kriseledelse med emner - (norsk), Vedlegg 2 Studieprogrambeskrivelse Master i beredskap og kriseledelse (engelsk), Vedlegg 3 Tabell NKR vs læringsutbytte program, Vedlegg 4 Tabell sammenheng studieprogrammets LUB og emner, Vedlegg 5 Utvekslingsavtaler med Kedge og Wageningen, Vedlegg 6 Rollen som studieprogramansvarlig ved HHN, Vedlegg 7 Oversikt over fagmiljø tilknyttet programmet, Vedlegg

8 Publikasjonsliste, 2013-2017, Vedlegg 9 CV-er fagmiljøet tilknyttet programmet, Vedlegg 10 Beskrivelse av faggruppene ved HHN, Vedlegg 11 Vitenmål for Master i beredskap og kriseledelse, Vedlegg 12 Begrunnelse læringsutbytte vs undervisnings- og vurderingsform

NORD UNIVERSITET

Søknad om akkreditering

Master i beredskap og kriseledelse

Revidert 22. januar 2018

Vedlegg

Vedlegg som i malen fra NOKUT sin liste over «Vedlegg til forutsetninger for akkreditering» merket med «nye institusjoner» er ikke tatt med. Vi forutsetter at de overordnede bestemmelsene som Styringsordning, Styringsvedtekter, Bestemmelser for Læringsmiljøutvalg etc. lar seg dokumentere på sentralt hold.

1. Studieprogrambeskrivelse Master i beredskap og kriseledelse med emner (norsk)
2. Studieprogrambeskrivelse Master i beredskap og kriseledelse (engelsk)
3. Tabell NKR vs læringsutbytte program
4. Tabell sammenheng studieprogrammets LUB og emner
5. Utvekslingsavtaler med Kedge og Wageningen
6. Rollen som studieprogramansvarlig ved HHN
7. Oversikt over fagmiljøet tilknyttet programmet
8. Publikasjonsliste 2013-2017
9. CV-er fagmiljøet tilknyttet programmet
10. Beskrivelser av faggruppene ved HHN
11. Vitnemål for Master i beredskap og kriseledelse
12. Begrunnelse læringsutbytte vs undervisnings- og vurderingsform

Generelt om studiet

Type studium (kryss av)	
	Bachelorgradsstudium
	Høyskolekandidatstudium
	Kortere studium på lavere grad (nivå 6 i NKR) som ikke fører til en grad
	Videreutdanning
x	Mastergradsstudium

Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
	campus-/stedbasert studium
x	samlingsbasert studium
	desentralisert studium ved annet studiested, oppgi studiested:
	nettstudium
	nettstudium med samlinger

Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
	heltidsstudium
x	deltidsstudium

Overordnet om studietilbudet

HHN er en handelshøgskole som har som mål å drive kunnskaps- og talentutvikling av høy kvalitet på alle nivåer innenfor det økonomisk-administrative fagområdet. Strategi og ledelse er viktige administrative områder, der fakultet har stor faglig kompetanse. Fakultetet har også god erfaring med å tilby erfaringsbaserte masterprogram. En master i beredskap og kriseledelse er dermed svært relevant for HHN sin strategi, og bygger opp under satsingsområdene forankret i fakultetet. Den passer også godt inn i universitetets strategi, blant annet ved at vi skal være en kunnskapsleverandør for samfunnslivet både regionalt og nasjonalt. Dette er et område der det etterspørres mer kompetanse, og ikke minst oppdatert kompetanse, da fagområdet er i stadig utvikling.

Master i beredskap og kriseledelse har tidligere vært tilbudt under navnet Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse - erfaringsbasert. Det var en tverrfakultær grad mellom (tidligere) Profesjonshøgskolen, Fakultet for samfunnsvitenskap og Handelshøgskolen. Handelshøgskolen overtok ansvaret for programmet i 2016. Det var da ulike utfordringer knyttet til studieprogrammet. Handelshøgskolen beslutter derfor våren 2017, etter dialog med universitetsledelsen, å utarbeide ny studieplan uten et tverrfakultært samarbeid. Juni 2017 nedsatte dekan en arbeidsgruppe ledet av prodekan for utdanning, som ble gitt et mandat. Ny studieplan for programmet, som også har endret navn, ble behandlet i lokalt utdanningsutvalg fredag 20. oktober 2017, sak 66/2017.

Studieprogrammet er en 90 studiepoengs erfaringsbasert mastergrad. Det tilbys på deltid, 50 %, slik at programmet går over tre år. Det er samlingsbasert med Bodø som studiested. Programmet gir kunnskaper og ferdigheter som er nødvendig for å kunne utføre arbeidsoppgaver i stillinger innen beredskap og kriseledelse.

Forutsetninger for akkreditering

(studietilsynsforskriften § 2-1)

(1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

Lovgrunnlaget for studieakkreditering er:

- Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 (Universitets- og høyskoleloven), sist endret 15. juni 2016.
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010, sist endret 6. mars 2017.
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften), fastsatt 9. februar 2017, sist endret 13. februar 2017.

Nord universitet har selvstendig etableringsrett til studier, jamfør Lov om universiteter og høyskoler. I NOKUTs veiledning til deres kriterier for akkreditering, framgår det at kriteriene gjelder for alle som tilbyr høyere utdanning, også institusjoner med egne faglige fullmakter (selvakkrediteringsrett). Nord universitet har derfor valgt å utføre en reakkreditering av eksisterende program.

I tillegg til nevnte forskrifter over, kommer *Forskrift om krav til mastergrad* av 2005. Opptakskravene reguleres i § 5. *Krav til erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang:*

Graden master oppnås på grunnlag av mastergradseksamen av 90 eller 120 studiepoengs omfang, inkludert selvstendig arbeid i henhold til § 6, og ett av følgende fullførte utdanningsløp:

- *bachelorgrad*
- *cand.mag.-grad*
- *annen grad eller yrkesutdanning av minimum 3 års omfang*
- *utdanning som i henhold til § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngrad med ovennevnte grader eller utdanningsløp.*

I tillegg kreves minst 2 års relevant yrkespraksis. Institusjonen vurderer hva som er relevant yrkespraksis, og kan for det enkelte studium fastsette krav om lengre yrkespraksis.

Institusjonene kan i spesielle tilfeller godkjenne andre dokumenterte kvalifikasjoner som helt eller delvis likeverdig med utdanningsløpene nevnt ovenfor.

Opptakskravet til Master i beredskap og kriseledelse er:

- Bachelorgrad eller tilsvarende utdanning av minimum 180 studiepoeng omfang.
- I tillegg kreves minst to års relevant yrkeserfaring. Med relevant yrkeserfaring menes her erfaring som kan relateres til utdanningen som danner grunnlaget for opptaket, eller studieprogrammet det søkes opptak til. Søkere må dokumentere varighet og en beskrivelse av arbeidsoppgavene (attest).
- For søkere til erfaringsbasert master i beredskap og kriseledelse gjelder spesielt: Ved rangering av søkere, gis det 1 tilleggspoeng til søkere som har bachelorgrad eller tilsvarende fra studier innen beredskap, samfunnssikkerhet og kriseledelse, eller profesjonsutdanning innen sikkerhetsrelaterte disipliner som redningstjeneste, politi og forsvar.

Opptaket er lokalt, det vil si at søkerne søker direkte til Nord universitet, med søknadsfrist 15. april. Studiet starter da i august samme år. Det er kun opptak en gang i året. Opptakskravene med rangeringsregeleverk er gitt i Regler for opptak til erfaringsbasert master ved Handelshøgskolen, som ved endringer behandles i lokalt utdanningsutvalg ved Handelshøgskolen.

Et annet punkt i forskriften som legger føringer til programmet er § 6. *Krav til selvstendig arbeid.* Dette kravet er ivaretatt ved en masteroppgave av 30 studiepoeng, i samsvar med føringene gitt i forskriften, om et selvstendig arbeid av minimum 30 studiepoeng i mastergrader etter §3.

(2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.

Vedlagt finnes studieprogrambeskrivelsen med emner for Master i beredskap og kriseledelse. Den viser studiets innhold med en kort introtekst og punkter som «Beskrivelse av studiet» og «Læringsutbytte».

Oppbygging av programmet og progresjon er gitt under «Beskrivelse av studiet» og i studiemodellen for programmet. Når beskrivelse publiseres på nett, vil studiemodellen inngå som vist i figuren under.

Figur: Studiemodell Master i beredskap og kriseledelse

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
Innføring i endrings- og kriseledelse (7,5)	Strategisk mediehandtering (7,5)	Valgemne 1 (7,5)	Digital beredskap (7,5)	Masteroppgave (30)	
Beredskapsorganisasjoner og	Beredskap og kriseledelse	Valgemne 2 (7,5)	Anvendt metode		

krisehåndtering (7,5)	(7,5)		(7,5)	
--------------------------	-------	--	-------	--

Anbefalte valgemner

- Mobilitet og teknologi (7,5 sp)
- Menneskelige faktorer (7,5 sp)

De anbefalte valgemene er utviklet spesielt som vaglemer for Master i beredskap og kriseledelse. Studentene har også mulighet til å velge valgemner fra MBA-en som tilbys ved Handelshøgskolen, eller andre relevante emner studentene kvalifiserer til.

Muligheter for utveksling er beskrevet under «Utenlandsopphold». Utover dette inneholder også programbeskrivelsen annen relevant informasjon som opptakskrav.

Programmet hadde tidligere navnet Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse. Siste gang det var opptak til programmet var høsten 2016, da med studiemodellen som gitt i figuren under. Det ble meldt inn endringer i modellen høsten 2017, der programmet blant annet ble justert fra to til tre år, men det ble aldri tatt opp studenter til denne reviderte modellen.

Figur: Studiemodell Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse, kull 2016

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
Strategi, operativ ledelse og organisasjonsdynamikk KL305S (10 sp)	Strategisk mediehandtering - KL301E (10 sp)	Kvalitativ og kvantitativ metode del I ME310S (10 sp)	Ulykkesmedisin KL304H (10 sp)
Samfunns sikkerhet KL300S (10 sp)	Improvisasjon under kriseledelse KL302E (10 sp)	Masteroppgave Samfunnssikkerhet og kriseledelse KL360E (1/2 av 30 sp)	Masteroppgave Samfunnssikkerhet og kriseledelse KL360E (2/2 av 30 sp)

Figur: Foreslått studiemodell Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse, kull 2017

1.semester	2.semester	3.semester	4.semester	5.seme ster	6. semester
Samfunns sikkerhet KL300S	Strategisk mediehandtering KL301E	Strategi, operativ ledelse og organisasjons	Ulykkesmedisin KL304H (7,5 sp)	Masteroppgave i samfunnssikkerhet og kriseledelse KL360E	

(10 sp)	(10 sp)	dynamikk KL305S (10 sp)		(30 sp)
Organisasjon og ledelse OR310E (5 sp)	Improvisasjon under kriseledelse KL302E (10 sp)		Anvendt metode ME303E (7,5 sp)	

Sammenlignet med tidligere studiemodell for Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse, kull 2016, er det meste endret i ny studiemodell fra Master i beredskap og kriseledelse, kull 2018. Emnet KL301E Improvisasjon under kriseledelse er beholdt, i tillegg til at masteroppgaven beholdes. Emnet ME303E Anvendt metode er hentet inn fra MBA-programmene ved HHN, og studentene vil da ha felles undervisning. Dette vil gi dem godt grunnlag for arbeid med masteroppgaven semesteret etter.

Endringene ble gjort med bakgrunn i følgende mandat fra dekan:

SAKSUTREDNING

Mandat og sammensetting

Dekan oppnevner følgende gruppe som bes om å utvikle en ny studieplan for Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse – erfaringsbasert: Levi Gårseth-Nesbakk (leder), Jan-Oddvar Sørnes, Natalia Andreassen, Odd Jarl Borch, Per Arne Godejord, Ståle Lødemel, Ellen Sirnes (sekretær).

Gruppen bes om å:

- 1. Foreslå ny studieplan for Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse – erfaringsbasert, slik at det blir et relevant studium tilpasset samfunnets behov for kompetanse innen fagområdet samfunnsikkerhet og kriseledelse, tilpasset universitetets og Handelshøgskolens strategi.*
- 2. Vurdere programmet mot SEFØ-modellen og sørge for at det oppfyller alle relevante forskrifter og retningslinjer, inkludert Studietilsynsforskriften og NKR.*
- 3. Vurdere hva som fungerer og bør beholdes fra dagens studiemodell og foreslå ny studiemodell basert på emner som tilbys av Handelshøgskolen. Programmet skal tilbys deltid (50 %) over tre år. Emnet ME303E Anvendt metode fra MBA-en legges i 4. semester og 5. og 6. semester forbeholdes masteroppgaven.*
- 4. Vurdere om programmets navn er dekkende for nytt innhold.*
- 5. Vurdere hva som er programmets målgruppe.*
- 6. Ivareta muligheten for et semester i utlandet i studiemodellen og vurdere hvilke institusjoner som er aktuelle samarbeidspartnere for utveksling.*
- 7. Ivareta kompetansekravet som ligger i NKR, og redegjøre for hvordan dette skal gjøres.*
- 8. Sørge for at nødvendig kompetanse fra fagmiljøene innen informasjonssystemer og trafikk inkluderes blant de tiltenkte undervisningsressursene.*
- 9. Vurdere hvordan simulatoren(e) ved HHN kan legges aktivt inn i undervisningen.*

Gruppen rapporterer til dekan. Kvalitetshåndboka ved Nord universitet legger føringer for prosedyre og frister. Foreløpig forslag til studiemodell skal være klar innen 21. august. 2017, med en kort

statusrapport og redegjørelse for hvor omfattende endringene blir sammenlignet med forrige studieplan. Endelig studieplan med komplette emnebeskrivelser skal være klar innen 1. oktober 2017. Dersom endringene er så omfattende at programmet må reakkrediteres, må komplett reakkrediteringssøknad være klar til 1. oktober. Om reakkreditering er nødvendig avgjøres av prorektor for utdanning basert på rapport levert i august. Forslag til ny studieplan behandles i lokalt utdanningsutvalg i oktober 2017 og skal gjelde for studenter som tas opp fra høsten 2018.

Innstilling:

Dekan vedtar å opprette en arbeidsgruppe for ny studieplan på Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse, som beskrevet i saksframlegg.

Vi mener at programbeskrivelsen med tilhørende emnebeskrivelser tilfredsstiller kravet til informasjon om studietilbudet. Beskrivelsen publiseres på nord universitet sine nettsider innen 1. februar 2018, forutsatt at programmet godkjennes.

Krav til studietilbudet

(studietilsynsforskriften § 2-2)

(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

Læringsutbyttebetrivelse på Master i beredskap og kriseledelse:

Kunnskap

- Kandidatene har avansert kunnskap om hvordan offentlig og privat beredskap er organisert og spesialisert innsikt i kritiske faktorer som påvirker beredskap og kriseledelse i organisasjoner.
- Kandidatene har inngående kunnskap om teoriene innen beredskap og kriseledelse.
- Kandidatene har avansert kunnskap om hvordan strategisk kompetanseutviklingsarbeid kan planlegges for å fremme organisasjonens kompetanse i krisehåndtering
- Kandidatene har anvendt kunnskap i strategisk kommunikasjon både når det gjelder mediehandtering og støtte av digital teknologi

Ferdigheter

- Kandidatene kan analysere eksisterende teorier, metoder og prinsipper i beredskap og kriseledelse og omsette kunnskapen til praktisk beredskapsarbeid og utvikling i egne organisasjoner
- Kandidatene kan kritisk reflektere over organisasjoners beredskapsstrategier
- Kandidatene kan jobbe med strategisk kompetanseutviklingsarbeid
- Kandidatene kan analysere forskningsproblemer innen beredskap og kriseledelse og gjennomføre et selvstendig forskningsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

- Kandidatene kan analysere relevant forskningsbasert kunnskap om ledelse på strategisk, operasjonelt og taktisk nivå i beredskapsorganisasjoner
- Kandidatene kan analysere relevante fag- og forskningsproblemer knyttet til innsatsledelse i ulike miljøer
- Kandidatene kan diskutere faglige emner basert på erfaring fra egen praksis
- Kandidatene kan tilegne seg kunnskap knyttet til kompetanseutvikling innen beredskap og kriseledelse og formidle dette innen egne organisasjoner
- Kandidatene kan bidra til utvikling av et mer innovativt krise- og beredskapssystem

Læringsutbyttet har fire punkter under «kunnskap», fire under «ferdigheter» og fem punkter under «generell kompetanse». Til sammen gir disse et godt bilde av hva de ferdige kandidatene skal kunne. Beskrivelsen er utarbeidet med mål om å innfri kravene som ligger i NKR, og er behandlet i lokalt utdanningsutvalg ved HHN (20. oktober 2017, sak 66/2017), der det også sikres at retningslinjene følges. Vedlagt finnes en tabell som viser hvor læringsutbyttet treffer NKR deskriptorer på programnivå. Tabellen viser at læringsutbyttet er i overensstemmelse med gitte retningslinjer.

I arbeidet med ny studieplan til Master i beredskap ble det nedsatt en gruppe av dekan med et gitt mandat for arbeidet, som beskrevet innledningsvis. I sammensetningen av gruppen ble det lagt vekt på at det skulle være fast ansatte ved Handelshøgskolen som hadde kompetanse på området. Det ble bevisst hentet ansatte tilknyttet trafikkmiljøet på Stjørdal og IKT-miljøet på Mo, for å sikre forankring til deres bidrag inn i programmet. I tillegg ble ansatte ved HHN som tidligere hadde leveranse inn i

programmet inkludert i gruppen, og Natalia Andreassen, som var tiltenkt rollen som studieprogramansvarlig.

Gruppen har i fellesskap utarbeidet ny studiemodell, hvor emneansvar ble tildelt. Deretter ble de ulike emneansvarlige utfordret med å framlegge forslag til emnebeskrivelser. Disse ble så gjennomgått i fellesskap, og justert ved behov. Det ble utarbeidet ny programbeskrivelse, litt med grunnlag i eksisterende, men med en god del justeringer for å dekke nytt innhold. Alle emnebeskrivelsen har punkter under de samme tre hovedpunktene som er gitt i læringsutbyttebeskrivelsen på programnivå, Kunnskap, Ferdigheter og Generell kompetanse. Læringsutbyttet på programnivå har hentet inn elementer fra de ulike emnene, både ved å trekke det som har felles tematikk inn som mer generelle punkter, og ved å hente inn særegne punkter som er viktige i en Master beredskap og kriseledelse.

Navnet på studieprogrammet, Master beredskap og kriseledelse (Master i Preparedness and Emergency Management) er godt dekkende for innholdet i programmet, som har fokus på de to nevnte områdene, beredskap og kriseledelse. Beredskap og kriseledelse utgjør det overordnede fagområdet innen fire av programmets åtte emner (Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering, Strategisk mediehandtering, Beredskap og kriseledelse og Digital beredskap) og inngår også i emnet Innføring i endrings- og kriseledelse. Det framgår av navnet at det er en mastergrad.

Tidligere hadde programmet et større fokus på samfunnssikkerhet, men Handelshøgskolen har valgt å endre fokus for programmet noe, ved i stedet å rette fokus mot beredskap og kriseledelse. Vurderingen som ligger til grunn for denne dreiningen av fokus er basert på flere faktorer. For det første er det utfordrende å gi en god nok innføring i et så bredt felt som samfunnssikkerhet med kun 60 studiepoeng emner (og 30 masteroppgave) til rådighet. Handelshøgskolen har derfor vurdert det som mer hensiktsmessig å begrense området noe. Beredskap og kriseledelse er valgt da dette både er svært viktige områder å ivareta i samfunnet og da det er behov for økt kompetanse der. Det er fremdeles en bred tematikk. I tillegg har HHN har et vitenskapelig fagmiljø innen denne avgrensingen. Programmet får dermed en tilknytning til et fagmiljø.

(2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

I arbeid med ny studieplan ble det lagt vekt på at studietilbudet skulle være relevant og faglig oppdatert. Dekan nedsatte en arbeidsgruppe, ledet av prodekan for utdanning. Gruppen utarbeidet forslag til ny studiemodell. Denne ble presentert for et eksternt panel 7. august 2017. Følgende eksterne deltagere deltok i panelvurderingen:

- Hege Stenhammer – NTNU (i ettertid ansatt ved HHN i midlertidig stilling)
- Mariann Meby – Bodø Næringsforum
- Ole Kolstad – Maritim Forum Nord
- Ola Kaldager – pensjonist, tidligere sjef for etterretningstjenesten
- Peer Svenkerud – Nord universitet og Høgskolen i Hedmark

I tillegg var følgende ansatte ved Nord universitet tilstede: Frode Soelberg, Jan Oddvar Sørnes, Natalia Andreassen, Odd Jarl Bordch, Ståle Lødemel og Levi Gårseth-Nesbakk.

Forslag til studiemodell ble gjennomgått, og noen endringer ble foretatt for å gjøre den mer relevant. I opprinnelig modell lå for eksempel et mer generelt emne innen endringsledelse, som skulle tilbys også til Master of Science-studenter. Panelet mente at endringsledelse slik det ble presenter, ville være for generelt. Dette ble da inkludert i etterarbeidet med studieplanen. Det opprettes nå i stedet et nytt emne, Innføring i endrings- og kriseledelse, der deler av innholdet og undervisningen hentes fra MSc-emnet, og deler vil omhandle kriseledelse (ved Peer Jakob Svenkerud).

Fakultetet vil også framover fortsette med å avholde ekstern panelvurderinger, for at tilbudet er faglig relevant for arbeid- og samfunnsliv, er faglig oppdatert og at samfunnet har behov for den aktuelle kompetansen.

At innholdet er faglig oppdatert baserer seg også på kunnskap om forskning innen området. Alle emneansvarlige innen emnene som utgjør de sentrale delene (definert under punkt 4, emner innen beredskap og kriseledelse) har førstekompetanse og forsker selv innen fagområdet. Dette forutsetter naturligvis at de også er faglig oppdatert, for å få forskningen publisert. I flere av emnene, som for eksempel i emnet Beredskap og kriseledelse i andre semester, vil pensum være artikler fra relevant forskning, til dels produsert ved HHN. Handelshøgskolen har de siste årene bygget opp et fagmiljø innen beredskap og kriseledelse. Programansvarlig Natalia Andreassen, fast ansatt i 2017, er en del av denne satsingen.

Emnet Digital beredskap er også lagt inn nettopp for å dekke et behov i samfunnet innen dette området. Den stadig økende digitaliseringen har en del sider ved seg knyttet til beredskap, som er svært relevante å behandle.

Programmet gir kunnskaper og ferdigheter som er nødvendig for at kandidatene skal kunne utføre arbeidsoppgaver og kvalifisere seg for stillinger som er direkte knyttet til beredskap og kriseledelse. Dette omfatter en stor yrkesgruppe. Programmet er spesielt relevant for ulike beredskapsinstitusjoner som politi, brannberedskap, helsesektoren, for å utdanne koordinatører og operative ledere innen området.

Da dette er en erfaringsbasert mastergrad, er det lite muligheter for videre utdanning. Det store flertallet som tar denne type master ved HHN, er i fullt arbeid og tar dette i tillegg for å opparbeide seg mer kompetanse. Det er heller sjelden at dette er en problemstilling. Muligheter for videre utdanning utover en mastergrad vil normalt være en doktorgrad. Da det da dreier seg om en forskerutdanning krever det vanligvis en fullført Master of Science, som igjen er en fordypning fra et emneområde fra bachelorgraden. Det er ikke studentgruppen denne mastergraden retter seg mot. Handelshøgskolen har likevel høsten 2017 nedsatt en gruppe som skal se på muligheten for retningslinjer for å kvalifisere til en PhD for kandidater med en erfaringsbasert mastergrad. Dette arbeidet forventes ikke fullført før 2018. Skulle det bli utarbeidet noen retningslinjer som tilsier at kandidater fra Master i beredskap og kriseledelse, med noe tilleggsutdanning, kvalifiserer til en PhD i bedriftsøkonomi ved HHN, inkluderes dette naturlig nok i programbeskrivelsen. Per i dag er det noen få institusjoner som praktiserer opptak til PhD basert på erfaringsbaserte mastergrader (og et tillegg på minimum 30 sp emner på masternivå), men ingen av disse gir «automatisk» kvalifikasjon til opptak ved en fullført Master i beredskap og kriseledelse.

Da Nord universitet tidligere tilbudte Master i samfunnssikkerhet og kriseledelse – erfaringsbasert, var det helt tydelig at det var en etterspørsel for denne typen utdanning. Ved utlysning av programmet i 2017, var det 89 førsteprioritetssøkere, ved utlysning i 2016 var det 72. Det har tidligere kun vært satt av 30 studieplasser på programmet, og ikke alle kvalifiserte søkere er gitt tilbud om plass.

Fordi om programmet nå endres noe nå, regner vi fortsatt med en god etterspørsel. Med økt beredskapsbehov i samfunnet generelt, og de utfordringer som følger et mer digitalisert samfunn og en verden med mer åpne grenser, er det et økt behov i samfunnet for nettopp denne kompetansen.

Handelshøgskolen har derfor valgt å øke antall studieplasser til 50. Tidligere har utfordringen ligget i å skaffe nok veiledere med relevant kompetanse til masteroppgavene. Når tematikken for programmet nå er dreid over på et område der HHN har god kompetanse, øker det tilgangen på potensielle veiledere, og det er mulighet for å ta opp flere studenter.

(3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.

I UHL §3-8, punkt 1, står det at *et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng*. Dette skal da tilsvare 1500-1800 timer pr år i arbeidsinnsats fra studenten, som igjen tilsvarer i omtrent 40 timer per uke i løpet av semesteret, for en fulltidsstudent. Dette omfatter forelesninger, egenarbeid ved selvstudium og gruppearbeid, eksamenslesing og gjennomføring av de ulike vurderingsformene.

Undervisningen på Master i beredskap og kriseledelse vil være samlingsbasert. Programmet har 50 % av fulltid, dvs 15 studiepoeng per semester. Normalt beregnes ca. 37,5 timer organisert undervisning på ett 7,5 studiepoengs emne. Også emnene på Master i beredskap og kriseledelse legger opp til dette som norm i timetallet for organisert undervisning. Dette gir at studentene vil ha ca. 75 timer, tilsvarende to fulle uker, med organisert undervisning per semester. Resten er satt av til egenarbeid. Det er vanskelig å fastsette en nøyaktig fordeling av egenarbeidet mellom selvstudium og eksamensforberedelser, da dette naturlig nok vil gå noe inn i hverandre. Fordeling av arbeidsbelastningen vurderes likevel som følgende for 1., 2. og 3. og 4. semester:

Organiserte læringsaktiviteter (forelesninger, grupperøvinger etc.): 75 timer

Selvstudium: 225 timer

Eksamensforberedelser: 100 timer

I 5. og 6. semester skriver studentene masteroppgave, slik at det i dette semesteret går mer tid til selvstudium, og noe mindre til eksamensforberedelser. Dette forutsetter naturligvis at man regner det meste av arbeidet med masteroppgaven som selvstudium, og ser bort fra at den jo også er tellende som eksamen. Arbeidsfordeling i 5. og 6. semester blir da:

Organiserte læringsaktiviteter (presentasjon av problemstilling, veiledning etc.): 20 timer

Selvstudium: 350 timer

Eksamensforberedelser: 30 timer

Totalt gir dette et arbeidsomfang på ca. 400 timer per semester, som tilsvarer 50 % av fulltid (ca 800 per semester). Innholdet i programmet, derunder omfanget av emnene, er forsøkt tilpasset slik at en student som legger denne mengden tid inn i studiene sine skal kunne gjennomføre programmet.

Arbeidsomfanget er tilpasset studietilbudets profil og læringsutbytte. Vi vet av studentundersøkelser at det er stor variasjon i arbeidsmengden legges i studiehverdagen, men jevnt over er masterstudentene en engasjert gruppe med betydelig lavere strykpersent enn studenter på laveregradsstudier. Da dette programmet ble tilbudt under navnet Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse, var også erfaringen at dette var en ressurssterkt og fokusert studentgruppe som prioriterte studiene i en travel arbeidshverdag.

(4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Vedlagt søknaden finnes komplett programbeskrivelse med alle emnebeskrivelser.

Figur: Studiemodell Master i beredskap og kriseledelse

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
Innføring i endrings- og kriseledelse (7,5)	Strategisk mediehåndtering (7,5)	Valgemne 1 - Mobilitet og teknologi (7,5)	Digital beredskap (7,5)	Masteroppgave (30)	
Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering (7,5)	Beredskap og kriseledelse (7,5)	Valgemne 2 - Menneskelige faktorer (7,5)	Anvendt metode (7,5)		

Studiemodellen består av 45 studiepoeng obligatoriske emner (hele 1. 2. og 4. semester), 15 studiepoeng valgfrie emner (hele 3. semester) og masteroppgaven på 30 studiepoeng, som skrives i 5. og 6. semester. I utgangspunktet anbefales to valgemner, Mobilitet og teknologi og Menneskelige faktorer. Studentene kan derimot også velge andre emner, for eksempel fra valgfrie emner på de samlingsbaserte MBA-programmene ved HHN.

Parallelt med at studieplanen for Master i beredskap og kriseledelse ble utarbeidet, arbeidet også en gruppe med revidering av studieplanen for MBA-programmene ved HHN. Det planlegges endringer, da spesielt i tilbudet av valgemner på MBA-programmene. Når det er klart hvilke valgemner som vil tilbys på MBA-en, vil flere av disse også bli åpnet for studenter på Master i beredskap og kriseledelse. Aktuelle emner er da for eksempel Prosjektledelse og Positivt lederskap.

Studietilbudet er bygd opp med en naturlig progresjon innenfor fagområdet. I første semester gis det en innføring i endrings- og kriseledelse, i tillegg til et rimelig bredt emne der de ulike beredskapsorganisasjonene blir gjennomgått. I andre semester gis studentene mer konkrete verktøy i arbeid med strategisk mediehåndtering og en dypere og forskningsbasert gjennomgang av beredskap og kriseledelse. I tredje semester velger studentene valgemner etter egne interesser, og i 4. semester får de dypdekunnskap innen digital beredskap, som er svært relevant i dagens digitaliserte samfunn. I tillegg får studentene et metodekurs dette semester, der de lærer en

forskningsrettet vinkling mot ofte praktiske problemstillinger. Dette kurset gir dem grunnlaget til å skrive masteroppgaven i 5. og 6. semester, der de kan fordype seg innen en selvvalgt, men relevant, problemstilling.

Vedlagt finnes en tabell som viser hvordan læringsutbyttet på programnivå er ivaretatt i de ulike emnene. Når det gjelder grunnlaget for at studentene oppnår læringsutbyttet, er dette ivaretatt i prosessen med utarbeidelsen av læringsutbyttet på programnivå. Etter at omtrentlig studiemodell ble satt, ble alle emnebeskrivelsene utarbeidet, og nødvendige korreksjoner i modellen foretatt. Læringsutbyttet på programnivå ble utarbeidet parallelt, ved at man hentet inn elementene fra emnene, men også hadde punkter i læringsutbyttet på programnivå, som så ble plassert i ulike emner. Det var altså en kontinuerlig toveis prosess, der man sikret at det er samsvar mellom læringsutbyttet på emnenivå og det de ferdige kandidatene skal ha ifølge læringsutbyttet på programnivå, og at det man ønsket skulle ligge i læringsutbyttet på programnivå også kunne finnes i emnene.

Når det gjelder infrastruktur og nødvendige støttefunksjoner for at studentene skal oppnå læringsutbyttet, så er det godt ivaretatt. Programmet skal gå samlingsbasert i Bodø. Studentene har tilgang til universitetets bibliotekstjenester, som har betydelig litteratur innenfor det aktuelle fagområdet, inkludert pensumlitteratur. Biblioteket har også aktuelle tidsskrifter. Alle studentene kan låne fra biblioteket, som også gir tilgang til ulike databaser. Det siste er ikke minst relevant for de samlingsbaserte studentene, som ikke er på campus hver dag. Disse har tilgang til ulike digitale ressurser på bibliotekets nettside, deriblant databaser for søk etter relevant litteratur. Ansatte kan naturligvis også benytte seg av bibliotekets ressurser.

Biblioteket tilbyr jevnlig omvisning og opplæring av ulike art. De har Endnote-kurs som er åpent for studentene, og også er nyttig for denne studentgruppen i arbeidet med oppgaver, og ikke minst masteroppgaven.

I biblioteket finner studentene arbeidsplasser hvor de kan jobbe alene, eller i grupper, både med og uten PC-er. Det finnes grupperom som studentene selv kan bestille. Private PC-er kan brukes opp mot universitetets trådløse nettverk.

IT-avdelingen ved Nord har ansvar for brukerstøtte til ansatte og studenter, nettverksdrift, systemdrift og utvikling og tilpassing. Både studenter og ansatte kan ta kontakt med IT-hjelp ved behov. Det er også full dekning av trådløst nett på universitetets lokaler i Bodø. Alle emnene kommer til å ha egne elektroniske læringsplattformer på internett (Canvas). Her blir det lagt ut fagstoff, framdriftsplan, forelesningsinformasjon ol. til studentene slik at alle til enhver tid kan holde seg oppdatert.

Studentenes studentkort kan benyttes ved kopiering/utskrift. På hvert studiested, også Bodø, finnes multifunksjonsmaskiner for utskrift, kopiering og skanning.

Universitetets nettside, www.nord.no, er en viktig informasjonsportal for studentene. Her er blant annet veiledninger til StudentWeb, Fronter, innlogging til systeminnganger, studieplaner med pensumlitteratur, lover, reglement og forskrifter, og informasjon om timeplaner. I tillegg har studentene StudentWeb, der de finner informasjon om eksamensdatoer, hvilke emner som ligger i utdanningsplanen og ikke minst muligheten til å melde seg opp i emner.

Master i beredskap og kriseledelse er et studieprogram som i all hovedsak består av forelesninger og egenarbeid, hvor behovene til infrastrukturen blir tilfredsstilt som beskrevet over, men det er også planlagt noe simulatorarbeid ved Nord beredskapslab.

Nord beredskapslab er lokalisert i Torggården på Nord univesitet, studiested Bodø. Den er bygd opp med simulatorfunksjoner samt fasiliteter for øvelse av krisestaber, inklusiv CIM log og styringsverktøy, kommando og kontroll-verktøy og radiokommunikasjon. Dette gir muligheter for å øve bedrifter og nødetaters kriseledelse, inklusiv samarbeid mellom og koordinering av mange etater. Det er også tilrettelagt for å øve samspill mellom innsatsledelse på skadestedet og operativt og strategisk ledelsesnivå. Nord beredskapsledelseslab er derfor godt tilpasset behovet for trening og øving knyttet lederutdanning av personell innenfor beredskap og kriseledelse, og for undervisning i planlegging og gjennomføring av øvelser. Studentene på Maser i beredskap og kriseledelse skal benytte seg av dette i de to emnene Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering og Beredskap og kriseledelse.

(5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Studieprogrammet Master beredskap tilbyr varierte undervisnings- og læringsformer som forelesninger, gruppearbeid, obligatoriske innleveringer og scenarioarbeid. Da dette er en erfaringsbasert mastergrad, er studentgruppen en stor ressurs. Mange av emnene har undervisningsformer der gruppearbeid med ulike scenarioer inngår. I et slikt arbeid vil man kunne trekke på kompetansen hver enkelt har fra sin arbeidserfaring.

Hver enkelt undervisnings- og vurderingsform er valgt med fokus på at studenten skal oppnå læringsutbytte i det spesifikke emnet. Vedlagt finnes en oversikt over hvilke undervisnings- og vurderingsformer som finnes i hvert emne, og en beskrivelse av hvordan disse er tilpasset læringsutbyttet.

I oversikten under er vurderingsformene i programmet listet opp. Vurderingsformene varierer blant skriftlig skoleeksamen, hjemmeeksamen og oppgave. Spesielt de to siste er vurdert som den best egnede vurderingsformen i mange tilfeller, da det gir studentene tid til å vurdere og drøfte ulike problemstillinger og scenarioer. En del av emnene har også obligatoriske arbeider, der innholdet i disse varierer.

Tabell: Oversikt over vurderingsformer på Master i beredskap og kriseledelse

Emne	Vurderingsform
Innføring i endrings- og kriseledelse	Oppgave – (1-4 studenter)
Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering	Skriftlig skoleeksamen, 4 timer
Strategisk mediehandtering	Hjemmeeksamen – individuell, 3 dager
Beredskap og kriseledelse	Hjemmeeksamen – individuell, 2 uker
Valgemne 1 - Mobilitet og teknologi	Obligatorisk arbeid Skriftlig skoleeksamen, 4 timer

Valgemne 2 – Menneskelige faktorer	Oppgave - individuell
Digital beredskap	Hjemmeeksamen – individuell, 1 uke
Anvendt metode	Oppgave - gruppe
Masteroppgave	Oppgave – gruppe (2 studenter) Obligatorisk arbeid

Vurderingsformen oppgave velges ofte når studentene skal jobbe med en tematikk over lengre tid, d.v.s. flere uker. Dette er tilfelle for fire av emnene, da inkludert masteroppgaven. I tre av disse emnene skal oppgaven skrives i grupper. Det er ofte god læring i å måtte samarbeide om et faglig arbeid, både ved at studentene øves opp i gruppearbeid og ved at de trekker fordeler av erfaringsutveksling. Dette er studenter som har minimum to år, ofte betydelig lengre, praktisk erfaring fra arbeidslivet. I Innføring i endrings- og kriseledelse er det valgfritt om studentene ønsker å skrive individuell oppgave eller gruppe. Tre av emnene har hjemmeeksamen. Denne går normalt over noe kortere tid enn oppgavene, men det kan variere. Det er mest vanlig med individuell hjemmeeksamen, som også er tilfelle for alle emnene her.

Det er en bevisst blanding av vurderinger av individuelt arbeid og arbeid i grupper. I en studentgruppe med så mye erfaring som her, gir gruppearbeid spesielt godt utbytte. Det gir rom for utveksling av faglig kunnskap som er hentet utenfor studieprogrammet, og til tider egne erfaringer med lignende problemstillinger. Samtidig er det viktig at ikke studentene kan gjennomføre et helt studieprogram ved kun å lene seg på andre deltagere i en gruppe. Til en viss grad testes individuell fagkunnskap i skriftlig skoleeksamen, men individuelt arbeid er også inkludert i andre vurderingsformer, for å sikre at den enkelte student behersker forventet læringsutbytte.

Generelt har studentene en aktive rolle i læringsprosessen. Vi ser at de i større grad enn før må involveres i undervisningssituasjonen, da kun enveis forelesning treffer dagens studenter i begrenset grad. De er naturligvis også involvert i egen læring gjennom prøving av kunnskap i form av muntlige presentasjoner, skriftlige innleveringer osv. i løpet av hele semesteret. I noen av emnene brukes casearbeid for å fremme studentenes aktive rolle. Forelesningene starter da ofte med en del teori, før studentene gis tid til å arbeide med en case, og undervisningen avsluttes med diskusjon av denne. De obligatoriske arbeidene er lagt inn nettopp for å sikre at studentene selv tar en aktiv rolle i læringsprosessen og arbeider med stoffet underveis i semesteret. I noen av emnene brukes også simulatoranlegget aktivt av studentene, da spesielt i de to emnene Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering og Beredskap og kriseledelse. Det legges også opp til at studentene har mulighet til å delta i den årlige kriseøvelsen som avholdes ved Nord universitet.

Også i emnet Endrings- og kriseledelse legges det veldig til rette for at studentene tar en aktiv rolle i læringsprosessen. Emnet tar i stor grad utgangspunkt i en selvdreven læringsprosess, men veiledning underveis. Emnet er utarbeidet av Engage-miljøet ved HHN, der aktiv deltagelse i egen læring har stort fokus. Engage er et nylig etablert senter ved Nord Universitet som satser på studentaktiv læring og utvikling av evner å jobbe med utfordringer og endringer i arbeidslivet.

Også mange av de andre emnene fordrer at studentene selv tar en aktiv rolle i læringsprosessen. Da dette er et samlingsbasert program, med hele dager med undervisning, fylles disse normalt ikke opp med kun enveis forelesninger. Studentene får ikke et godt nok læringsutbytte ved å sitte en hel dag med slik passiv læring, slik at foreleser normalt legger inn økter med gruppearbeid, der studentene for eksempel kan få konkrete problemstillinger til diskusjon eller at de arbeider med case der de blant annet simulerer kritesituasjoner.

(6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Studentene møter forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom ulike arenaer i studietilbudet. Mye av pensumlitteraturen på Master i beredskap og kriseledelse er artikler. Disse består av forskning, som til dels også er produsert av ansatte ved HHN. Der hvor det benyttes kompendier, som ofte er en samling artikler, oppdateres disse jevnlig for å sikre at innholdet er relevant, og det er nyeste forskning som studentene blir undervist i. Eksempler på emner som benytter forskningsartikler i pensum er Beredskap og kriseledelse og Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering.

På master i beredskap og kriseledelse tar studentene emnet Innføring i endrings- og kriseledelse. Dette emnet tilbys av Engage-miljøet ved HHN, som i stor grad baserer seg på egen forskning innen området. Det knyttes sammen med kriseledelsesperspektivet ved at Førsteamanuensis Peer Jakob Svenkerud bidrar inn i undervisningen.

En stor del av fagmiljøet tilknyttet studieprogrammet består av førstekompetent forelesere, som bruker en del av arbeidstiden sin på forskning- og utviklingsarbeid. De deltar i nasjonale og internasjonale nettverk, besøker forskerkonferansen og bidrar til utvikling av studieprogrammets faginnhold på jevnlig basis. Dette kommer studentene til gode gjennom forskningsbasert undervisning i flere emner. Forelesere vil kunne dra inn relevante eksempler fra nyeste forskning, og benytte sin kunnskap om å relatere norske problemstillinger til tilsvarende internasjonale utfordringer.

Vedlagt søknaden finnes en publikasjonsliste for det vitenskapelig ansatte tilknyttet programmet. Denne listen viser at forskningen i høy grad er relevant for temaer innen beredskap og kriseledelse. Forskningen er ytterligere beskrevet under punkt 5 Fagmiljø, der også relevansen er utdypet.

(7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

Mulighet for utveksling på programmet er beskrevet som eget punkt under, punkt 8. Det er begrenset mulighet for innreisende studenter å ta emner på programmet, blant annet fordi de fleste emnene er på norsk og fordi opptakskravet om dokumenter arbeidserfaring sjelden oppfylles av studenter som er ved HHN på utveksling. Disse vil normalt anbefales å følge emner på MSc in Business.

Emnet Beredskap og kriseledelse vil undervises på engelsk, i tillegg til deler av Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering. Emnet Beredskap og kriseledelse fokuserer blant annet fokuserer på utfordringene i nordområdene og baserer seg på forskning gjort i stor grad ved Nordområdesenteret ved HHN. Nordområdesenteret fokuserer på å bistå bedrifter, organisasjoner og offentlige institusjoner for å øke både bevissthet og engasjement i nordområdene.

Hoveddelen av pensumlitteraturen på programmet er engelske, og en god del er artikler, der studentene i stor grad presenteres for relevant internasjonal forskning. Eksempler her er Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering, der pensum består av 12 artikler, hvorav 8 er engelske og 4 norske. Tilsvarende har emnet Beredskap og kriseledelse 6 engelske og to norske artikler. I Strategisk mediehåndtering benyttes en norsk og en engelsk pensumbok, i tillegg til et kompendium. Emnet menneskelige faktorer benytter seg også av engelsk pensumlitteratur. Studentene får dermed god kjennskap til både det engelske fagspråket som benyttes og nyeste internasjonal forskning på området.

Natalia Andreassen, som er både programansvarlig og emneansvarlig/foreleser på Master i beredskap og kriseledelse, er russisk og har slik med seg det internasjonale perspektivet. Andre forelesere, slik som Jan-Oddvar Sørnes, har tette internasjonale kontakter og jevnlig samarbeid med forskere utenfor Norge. Dette trekkes inn i undervisningen blant annet ved at de kan bruke eksempler fra relevant forskning som utføres ved andre universitet i utlandet.

(8) Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

På Master i beredskap og kriseledelse er det mulighet for utveksling i 3. semester. Dette semesteret inneholder kun valgemner, slik at det er relativt enkelt å finne noe å fylle semesteret med ved partnerinstitusjoner i utlandet. Studentene kan i utgangspunktet benytte seg av flere av universitetets avtaler.

Universitetet har en Erasmusavtale om utveksling med Kedge Business School i Frankrike, som er en populær avtale å benytte seg av for studenter ved HHN. Institusjonen har en del økonomiemner, som benyttes ved utveksling på andre program på HHN, men også mange breddeemner, som er aktuelle for denne studentgruppen, som for eksempel emner innen innovasjonsledelse.

I tillegg har universitetet en avtale med Wageningen University i Nederland. Her tilbys det en rekke emner innen ulik tematikk, også innenfor det samfunnsvitenskapelig og bedriftsøkonomiske området, som dette programmet grenser mot. Ikke minst tilbys det en god del emner innen ledelse. Begge disse avtalene er aktuelle for studenter på Master i beredskap og kriseledelse å benytte seg av.

Vi ser derimot at interessen for utveksling på de erfaringsbaserte programmene er lav, da studentgruppen ofte er i full jobb ved siden av studiene. På tross av at muligheten for utveksling lå også i forrige studieplan for programmet, var det ikke en eneste student som dro på utveksling. For å kvalifisere til opptak til programmet må man ha vært i fulltids stilling i minimum to år. Programmet er deltid, 50 %, og tilrettelagt for studenter i full jobb. Vi ser at omtrent alle er i denne situasjonen, altså i full jobb, og ofte etablert med familie, når de starter på programmet. Utveksling er ikke en prioritet i deres hverdag. De er opptatt av å få økt kunnskap innen fagområdet og fullføre programmet kombinert med et ofte allerede travelt hverdagsliv.

Likevel ble det lagt vekt på i studieplanarbeidet for Master i beredskap og kriseledelse å tilrettelegge for utveksling ved å frigi et helt semester til valgemner.

Studenter som drar på utveksling får en forhåndsgodkjenning av emnene de skal ta ved partnerinstitusjonen. Slik sikres det at de kan følge ordinært løp videre når de kommer tilbake, uten å

måtte ta noen ekstra emner. Hele utvekslingsoppholdet vil da inngå som en del av graden. Avtalene finnes vedlagt.

(9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

Det er ikke praksis på studieprogrammet.

Krav til fagmiljø

Krav i forskrift fra kunnskapsdepartementet om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

§ 3-2.Akkreditering av mastergradsstudier

(1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Master i beredskap og kriseledelse tilhører fagområdet organisasjon og ledelse, rettet spesielt mot tematikk beredskap og kriseledelse. Tidligere hadde programmet et større fokus på samfunnssikkerhet, men Handelshøgskolen har valgt å endre fokus for programmet noe, ved i stedet å rette fokus mot beredskap og kriseledelse. Vurderingen som ligger til grunn for denne dreiningen av fokus er basert på flere faktorer. For det første er det utfordrende å gi en god nok innføring i et så bredt felt som samfunnssikkerhet med kun 60 studiepoeng emner (og 30 masteroppgave) til rådighet. Handelshøgskolen har derfor vurdert det som mer hensiktsmessig å begrense området noe. Beredskap og kriseledelse er valgt da dette både er svært viktige områder å ivareta i samfunnet og da det er behov for økt kompetanse der. Det er fremdeles en bred tematikk. I tillegg har HHN har et vitenskapelig fagmiljø innen denne avgrensingen. Programmet får dermed en tilknytning til et fagmiljø.

Omleggingen av studieplanen skulle nettopp sikre at programmet var forankret i et bredt nok fagmiljø. Tidligere Master i samfunnssikkerhet- og kriseledelse var et tverrfakultært program med emner fra tre fakultet. Dette ga en del utfordring, blant annet fordi programmet ikke var forankret i ett fagmiljø. Ved ny studieplan foreslås det å knytte programmet opp mot fast ansatte ved HHN. Handelshøgskolen har et svært stabilt fagmiljø, med relativt få utskiftninger. De vitenskapelig ansatte som utgjør fagmiljøet i dette programmet er 13 personer. De har totalt sett en god breddekunnskap som dekker programmets innhold. De er også alle medlemmer av ulike forskningsgrupper, som gir programmet et bredt miljø å spille på.

(2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

Fagmiljøet direkte tilknyttet Master i beredskap og kriseledelse består av 12 vitenskapelig ansatte og en administrativt ansatte, hvorav 10 av de 13 har fast stilling ved Nord universitet. Noen utskiftninger i fagmiljøet vil være naturlig. Noen nyansettelser, eksterne som hentes inn for kortere eller lengre perioder, ansatte som går av med pensjon etc. vil være naturlig. Vi anser likevel miljøet som stabilt.

Fagmiljøet tilknyttet programmet har både høy og faglig relevant kompetanse innen området.

Førsteamanuensis Natalia Andreassen er programansvarlig for Master i beredskap og kriseledelse. Hun har skrevet sin doktorgradsavhandling innen beredskap og hennes kompetanse er dermed svært relevant som programansvarlig. Hun er emneansvarlig og skal undervise hoveddelen av Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering og Beredskap og kriseledelse. Tittelen på avhandlingen hennes var «Sustainability Reporting in a Large Russian Oil Corporation. Production Safety Issues».

Som det blant annet framgår av CV-en til professor Odd Jarl Borch har han i lengre tid arbeidet med fagområdet beredskap, noe som gjenspeiles både i nettverket og publikasjonene hans. Han vil kunne bidra med mye kunnskap innen teamtikken knyttet til studieprogrammet. Beata Godejord og Per Arne Godejord har mye kompetanse på det digitale feltet, og skal bidra med emnet Digital kompetanse. Som det framgår av CV-ene deres har de både arbeidet med forskningsprosjekt, undervist og har et nettverkt tilknyttet fagområdet. Peer Jakob Svenkerud har nå i noen år undervist på emnet Strategisk mediehåndtering. Dette emnet inngikk også i den forrige studieplanen, og er det eneste som er tatt med videre i sin helhet. Det er kun gjort en mindre justering, ved at sosiale medier nå også er tatt med. Emnet har hele tiden fått gode tilbakemelding som et relevant innslag i programmet. Svenkerud skal også bidra på emnet Innføring i endrings – og kriseledelse, der Hanne Stokvik er emneansvarlig. Svenkerud vil bidra mest på kriseledelse, mens Hanne sin kompetanse ligger mot endringsledelse. Gunhild Birgitte Sætren har lang og relevant erfaring ved arbeid med forsknings og utviklingsarbeidet innen tematikken menneskelig faktorer, og skal undervise emnet med samme navn. Førsteamanuensis Frode Soelberg er opprinnelig utdannet lektor og skal sammen med professor Jan-Oddvar Sørnes undervise i metode. Metodeemnet (ME303E Anvendt metode) er det samme emnet som undervises på MBA-programmene ved HHN, og studentene vil ha felles undervisning. Soelberg og Sørnes har god erfaring med å bruke dette emnet til å få studenter på erfaringsbaserte masterprogram til å forberede seg på å skrive masteroppgaver. I tillegg bidrar som nevnt Hege Cristin Stenhammer med teknisk støtte til simulatoren. Hin Hoarau Heemstra og Gisle Solvoll er noen av de vitenskapelig ansatte, i tillegg til foreleserne på programmet, som vil kunne veilede masterstudenter.

Handelshøgskolen har flere vitenskapelig ansatte som kan bidra blant annet med veiledning av masteroppgaver, dersom behov. I oversikten er i første omgang de mest relevante veilederne inkludert. Det vil likevel flere som kunne vært inkludert, og det vil også kunne være tilfeller der studentene ønsker å skrive oppgaver i ytterkanten av sentrale deler av studiet. Da har HHN et bredt spekter av vitenskapelig ansatte med solid veiledningskompetanse å ty til.

En detaljert oversikt over fagmiljøet og deres kompetanse finnes i vedlagte CV-er.

(3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt

Vedlagt publikasjonsliste for fagmiljøet tilknyttet Master i beredskap og kriseledelse dokumenterer resultater i form av forskning av god kvalitet Totalt er det 36 publikasjoner de siste fem årene

Publikasjonene inkludert er av god kvalitet. Dette er sikret ved at kun de poenggivende i Cristin er tatt med i listen.

For at publikasjonen skal gi uttelling i form av publikasjonspoeng, må den være utgitt i en kanal (tidsskrift eller forlag) som er godkjent i publikasjonssystemet. Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) har ansvar for registeret over autoriserte publiseringskanaler (tidsskrifter, serier og forlag). Dette er utgangspunktet for vitenskapelige publiseringer som gir uttelling i finansieringssystemet.

Publikasjonene er i stor grad relevante for programmets innhold, og en betydelig andel av publikasjonene er svært spesifikke for fagområdet. Fagmiljøets resultater er beskrevet i detalj under punkt 5, som omhandler §2-3. I samme paragraf, da under punkt 6 i søknaden er det beskrevet hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid fagmiljøet har. Flere av disse samarbeidene resulterer da også i publikasjoner. Blant annet er publikasjonene under et resultat av et nasjonalt resultat av forskningssamarbeid med UNIS, University of Greenland og University of Iceland and Northern Arctic Federal University (Russland) under Marpart-1 prosjektet:

Marchenko, Nataliya; Borch, Odd Jarl; Markov, Sergey V; Andreassen, Natalia.

Maritime safety in the high north - Risk and preparedness. *ISOPE - International Offshore and Polar Engineering Conference. Proceedings 2016* ;Volum 2016-January. s.1233-1240 NORD UNIS NARFU

Kheiri Pileh Roud, Ensieh; Borch, Odd Jarl; Jakobsen, Uffe; Marchenko, Nataliya.

Maritime emergency management capabilities in the arctic. *ISOPE - International Offshore and Polar Engineering Conference. Proceedings 2016* ;Volum 2016-January. s.1241-1248 NORD UNIS University of Greenland

Marchenko, Nataliya; Andreassen, Natalia; Borch, Odd Jarl; Kuznetsova, Svetlana; Ingimundarson, Valur; Jakobsen, Uffe High-risk emergencies in the Arctic seas: assessment and response capacities, *International Journal on Marine Navigation and Safety of Sea Transportation*, 2018 (forth) NORD NARFU University of Iceland, University of Greenland

Marchenko, Nataliya; Borch, Odd Jarl; Andreassen, Natalia; Kuznetsova, Svetlana; Ingimundarson, Valur; Jakobsen, Uffe Navigation Safety and Risk Assessment Challenges in the High North, in: Weintrit, Adam (Ed.) *Marine Navigation. Marine Navigation and Safety of Sea Transportation*. CRC Press 2017 (9781138297623), s. 257-281, NORD NARFU University of Iceland, University of Greenland

Marchenko, Nataliya; Borch, Odd Jarl; Markov, Sergey V; Andreassen, Natalia Maritime activity in the high north - the range of unwanted incidents and risk patterns. *Proceedings - International Conference on Port and Ocean Engineering under Arctic Conditions 2015 (0376-6756)* UNIS, NORD, NARFU

Et annet eksempel på internasjonalt samarbeid som har resultert i forskningsarbeid av høy kvalitet, ligger i EU-prosjektet MILAGE. Prosjektet ble ledet av Alicia Gonzalez-Perez ved Universidade de Algarve i Portugal. I tillegg var José Bidarra fra samme universitet prosjektdeltager, sammen med Rune Bostad, Beata Godejord og Per Arne Godejord (alle tre nå tilknyttet HHN). De to sistnevnte bidrar i Master i beredskap og kriseledelse med emnet Digital beredskap. Følgende publikasjon er et direkte resultat av dette forskningssamarbeidet:

Godejord, Beata Joanna; González-Pérez, Alicia; Figueiredo, Mauro; Solmaz, Arif.

BREAKING FREE OF THE CLASSROOM: IMPLEMENTING DIGITAL MEDIA TO ENHANCE STUDENTS' INVOLVEMENT IN LEARNING

MATHEMATICS. I: *ICERI2016 Proceedings. 9th International Conference of Education, Research and Innovation*. Associated University Presses 2016 ISBN 9788461758951. s.4144-4150
NORD

Av nasjonale samarbeid er for eksempel følgende publikasjon et resultat av samarbeid med NTNU:

Sætren, Gunhild Birgitte; Hogenboom, Sandra; Laumann, Karin.

A study of a technological development process: Human factors—the forgotten factors?. *Cognition, Technology & Work* 2016 ;Volum 18.(3) s.595-611

NORD NTNU

Som det framgår av beskrivelsen over og vedlegg, kan fagmiljøet vise til dokumenterte resultater på høyt nivå, også som resultat av samarbeid med andre fagmiljø. Handelshøgskolen har mye internasjonalt samarbeid innen fagområdet, da beredskap og kriseledelse er et veldig relevant tema i mange land for tida.

(studietilsynsforskriften § 2-3)

(1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Det er forventet å ta opp 50 studenter på Master i beredskap og kriseledelse høsten 2018. Dette er et treårig deltidsprogram. Når programmet har gått noen år, forventer vi at det er ca. 120 studenter i løp, da fordelt på 1. 2. og 3. året. En del studenter faller fra, og noen vil være forsinket i sine studieløp, så det er et omtrentlig anslag.

Studieprogram	Forventet antall studenter første år	Forventet antall studenter ved full drift
Master i beredskap og kriseledelse	50	120

Da Nord universitet tidligere tilbudte Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse – erfaringsbasert, var det helt tydelig at det var en etterspørsel for denne typen utdanning. Ved utlysning av programmet i 2017, var det 89 førsteprioritetssøkere, ved utlysning i 2016 var det 72. Det har tidligere kun vært satt av 30 studieplasser på programmet, og ikke alle kvalifiserte søkere er gitt tilbud om plass.

Fordi om programmet nå endres noe nå, forventer vi som tidligere beskrevet fortsatt god etterspørsel. Handelshøgskolen har derfor valgt å øke antall studieplasser til 50. Tidligere har utfordringen ligget i å skaffe nok veiledere med relevant kompetanse til masteroppgavene. Når tematikken for programmet nå er dreid over på et område der HHN har god kompetanse, øker det tilgangen på potensielle veiledere, og det er mulighet for å ta opp flere studenter.

Fagmiljøet direkte tilknyttet Master i beredskap og kriseledelse og består av 13 personer. Av disse 13 er det kun to som ikke er førstekompetente. Det er stipendiat Hanne Stokvik, som forventes å disputere i løpet av 2018, og rådgiver Hege Cristin Stenhammer. Sistnevnte skal bidra med praktisk støtte i simulatorundervisningen. Hanne Stokvik skal bidra til undervisning i emnet Innføring i endrings- og kriseledelse, sammen med Peer Jakob Svenkerud.

Vi mener fagmiljøet ut fra størrelse og sammensetning godt kan ivareta studentgruppen på ca. 50 studenter pr år. Fagmiljøet tilknyttet programmet utgjør 5,8 årsverk, som på sikt, når 120 studenter er i løp, gir 0,05 årsverk per student. Deres kompetanse er beskrevet i vedlagte CV-er og dersom man ser opp mot studiets egenart, er det også godt dekkende.

Tabell: Oppsummert oversikt over fagmiljøet tilknyttet Master i beredskap og kriseledelse

Ansatte som bidrar faglig	Stillingsbetegnelse	Ansettelsesforhold	Faglige årsverk i studiet	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet
Beata Godejord	Førsteamanuensis	Ikke H/ikke fast	0,65	Sentrale emner
Frode Soelberg	Førsteamanuensis	H/Fast	0,30	Støtteemner
Gisle Solvoll	Førsteamanuensis	H/Fast	0,25	Støtteemner
Gunhild Birgitte Sætren	Førsteamanuensis	Ikke H	0,65	Støtteemner
Hanne Stokvik	Stipendiat	H/ikke fast	0,10	Støtteemner
Hege Cristin Stenhammer	Rådgiver	H/ikke fast	0,10	Sentrale emner
Hin Hoarau Heemstra	Førsteamanuensis	H/Fast	0,25	Støtteemner
Jan-Oddvar Sørnes	Professor	H/Fast	0,60	Sentrale emner
Natalia Andreassen	Førsteamanuensis	H/Fast	0,75	Sentrale emner
Nyansatt - utlyst	Førsteamanuensis	H/Fast	0,65	Støtteemner
Odd Jarl Borch	Professor	H/Fast	0,55	Sentrale emner
Peer Jakob Svenkerud	Førsteamanuensis	Ikke H/ikke fast	0,30	Sentrale emner
Per Arne Godejord	Førstelektor	H/Fast	0,65	Sentrale emner
Sum totalt (årsverk)			5,8	
Årsverkt sentrale deler			3,6	
Årsverk førstekompetente innen sentrale deler			3,5	
Prosent førstekompetente (fra antall)			85	

Prosent professorkompetanse (fra antall)	15
Prosent bidrag fra førstekompetente (årsverk)	97
Prosent årsverk hovedstilling ved Nord	93

Med sentrale emner menes de emnene som til sammen utgjøre de sentrale delene av programmet. De øvrige emnene er definert som støtteemner. Hvilke emner som utgjør de sentrale delene av programmet er beskrevet under punkt 4 i beskrivelsen av fagmiljøet.

I tillegg skal fagmiljøet være kompetansemessig stabilt. Som det framgår av tabellen over og av vedlagt mer detaljert oversikt over fagmiljøet, har 10 av de 12 vitenskapelig ansatte fast stilling ved Nord universitet. I tillegg kommer en rådgiver, Hege Cristin Stenhammer, som skal bistå med praktisk støtte i simulatorundervisningen. Programmet baserer som ikke på innleie eller andre eksterne krefter, men har røtter i et stabilt miljø ved Handelshøgskolen. Noen av utfordringene som lå i tidligere Master i samfunnsikkerhet og kriseledelse bunnet i et spredt fagmiljø, der langt fra alle vitenskapelig ansatte tilhørte HHN. Det har derfor vært et helt bevisst fokus i omleggingen av studieprogrammet at det skulle fundamenteres i et robust fagmiljø.

Hvordan fagmiljøet dekker emnene som inngår i programmet er tidligere beskrevet under punkt 2 for krav til akkreditering av mastergrad, men gjentas her:

Førsteamanuensis Natalia Andreassen er programansvarlig for Master i beredskap og kriseledelse. Hun har skrevet sin doktorgradsavhandling innen beredskap og hennes kompetanse er dermed svært relevant som programansvarlig. Hun er emneansvarlig og skal undervise hoveddelen av Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering og Beredskap og kriseledelse.

Professor Odd Jarl Borch har lang erfaring innen området og vil kunne bidra med mye kunnskap innen fagområdet beredskap og kriseledelse. Beata Godejord og Per Arne Godejord har mye kompetanse på det digitale feltet, og skal bidra med emnet Digital kompetanse. Peer Jakob Svenkerud har nå i noen år undervist på emnet Strategisk mediehåndtering. Dette emnet inngikk også i den forrige studieplanen, og er det eneste som er tatt med videre i sin helhet. Det er kun gjort en mindre justering, ved at sosiale medier nå også er tatt med. Emnet har hele tiden fått gode tilbakemelding som et relevant innsalg i programmet. Gunhild Birgitte Sætren har lang og relevant erfaring ved arbeid med menneskelig faktorer, og skal undervise dette emnet. Førsteamanuensis Frode Soelberg er opprinnelig utdannet lektor og skal sammen med professor Jan-Oddvar Sørnes undervise i metode. Metodeemnet (ME303E Anvendt metode) er det samme emnet som undervises på MBA-programmene ved HHN, og studentene vil ha felles undervisning. Soelberg og Sørnes har god erfaring med å bruke dette emnet til å få studenter på erfaringsbaserte masterprogram til å forberede seg på å skrive masteroppgaver. I tillegg bidrar som nevnt Hege Cristin Stenhammer med teknisk støtte til simulatoren. Hin Hoarau Heemstra og Gisle Solvoll er noen av de vitenskapelig ansatte, i tillegg til foreleserne på programmet, som vil kunne veilede masterstudenter.

Handelshøgskolen har flere vitenskapelig ansatte som kan bidra blant annet med veiledning av masteroppgaver, dersom behov. I oversikten er i første omgang de mest relevante veilederne inkludert. Det vil likevel flere som kunne vært inkludert, og det vil også kunne være tilfeller der

studentene ønsker å skrive oppgaver i ytterkanten av sentrale deler av studiet. Da har HHN et bredt spekter av vitenskapelig ansatte med solid veiledningskompetanse å ty til.

(2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Fagmiljøet har variert utdanningsfaglig kompetanse. Det henvises til de enkeltes CV-er for detaljert informasjon. Noen av foreleserne har universitetspedagogikk, andre har diverse kompetanse knyttet til teknologi i undervisningen, noen har en hel lektorutdanning, mens andre ikke har formell utdanningsfaglig kompetanse. Det er flere erfarne forelesere på programmet, som har tilegnet seg praktiske kunnskaper på feltet i løpet av årene, som ikke nødvendigvis regnes med.

Universitetet har tidligere hatt, og vil også framover tilby et emne innen i universitetspedagogikk. Ansatte ved handelshøgskolen vil på lik linje med andre ansatte ved HHN kunne søke om å delta på dette. Per i dag er det ikke et tilbud tilgjengelig, men en arbeidsgruppe ble nedsatt av ledelsen ved Nord universitet for utarbeidelse av et tilbud. Det foreligger nå en rapport, og det forventes at tilbud om universitetspedagogikk også vil bli gitt i framtiden.

Handelshøgskolen har nå to opprykksprogram, med totalt 40 vitenskapelig ansatte i løp: Professorskolen der det arbeides med å gi førsteamanuensiser grunnlaget til å kunne søke opprykk til professor, og førstelektorskolen, der høgskole- og universitetslektorer gis et program for å fremme opprykk til førstelektor. Av de vitenskapelig ansatte tilknyttet Master i beredskap og kriseledelse, er følgende av de ansatte delaktige i programmet: Beata Godejord, Gisle Solvoll, Gunhild Birgitte Sætren, Hin Hoarau Heemstra og Natalia Andreassen. Per Arne Godejord har nylig levert søknad om opprykk til dosent. Det arbeides målrettet med å utvikle kompetansen til de vitenskapelig ansatte.

Universitetet har en god del digital kompetanse, både i IKT-avdeling og gjennom KOLT, som kommer de vitenskapelig ansatte til gode. Det er laget flere nyttige ressursider på intranettet, for eksempel for Inspira, der det er tilgjengelig opplæringsvideoer og jevnlig tilbud om kurs. Fakultetet har egen Canvas/Fronterkontakt, hvor de ansatte kan få hjelp ved behov. De vitenskapelig ansatte ved HHN kurses og gis individuell opplæring ved behov for økt digital kompetanse. En del av foreleserne har god digital kompetanse. Spesielt Beata Godejord og Per Arne Godejord er viktige bidrag til programmet på dette området. De skal sammen undervise emnet Digital Beredskap og har begge lang erfaring med digital læring. Emnet Strategisk mediehandling tar også for seg en del av dagens utfordringer med en stadig mer digitalisert verden, ikke minst ved at sosiale medier er blitt et viktig element. Peer Jakob Svenkerud, som foreleser emnet, har god kunnskap på dette området. På valgemnet Mobilitet og teknologi berøres også tema som er relevante i denne sammenheng. I skrivende stund er ikke kandidatene som innstilles til stillingen offentliggjort, men en forutsetning for ansettelse er fagkunnskap på dette området. Ny ansatt vil være på plass i løpet av våren 2018, og da i god tid før valgemnet tilbys første gang (høsten 2019).

Krav til relevant utdanningsfaglig kompetanse er nytt krav i den nye Studietilsynsforordningen. NOKUTs veiledning definerer utdanningsfaglig kompetanse som UH-pedagogikk og didaktikk og inkluderer også kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. Nord universitet har et institusjonelt ansvar for å sikre at alle som underviser har utdanningsfaglig kompetanse. Universitet- og høgskolerådet (UHR) har egne retningslinjer for pedagogisk basiskompetanse, og disse angir en

rimelig norm for hva de fagansatte minimum må ha. Institusjonene skal også sikre at den utdanningsfaglige kompetansen utvikles og holdes oppdatert. Forskriftens krav til utdanningsfaglig kompetanse innfris ikke tilfredsstillende i dag ved Nord universitet. Dette er også en kjent problemstilling for alle høyere utdanningsinstitusjoner.

Nord universitet har igangsatt eget arbeid med utdanningsfaglig kompetanse, som inkluderer 1) UH-pedagogisk basiskurs, 2) pedagogisk kompetanseheving og dokumentasjon for ansatte med mye undervisningserfaring og 3) meritteringsordning for fremragende undervisere.

Universitetspedagogikk er utviklet og vil bli gitt som tilbud systematisk fra 2018. System for pedagogisk kompetanseheving og dokumentasjon for ansatte med mye undervisningserfaring vil bli etablert i løpet av 2018. Det startes et arbeid med å utvikle meritteringsordninger for fremragende undervisere, som skal implementeres i løpet av 2019. Digitale verktøy er deler av en stor mengde med verktøy og alle tre pedagogiske kompetaneselementer vil inneholde opplæring og dokumentasjon på bruk av pedagogiske digitale verktøy i undervisningen.

(3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Dekan har det overordnede ansvaret ved et fakultet. Handelshøgskolen har i tillegg en prodekan utdanning, med noe delebert ansvar fra dekan. Prodekan er utpekt av dekan for samme åremålsperiode som dekanperiode. Prodekan for utdanning er leder av det lokalt utdanningsutvalget ved HHN (UU-HHN). Utvalget består blant annet av alle studieprogramansvarlige ved fakultetet, som er blitt forespurt av dekanatet. Utvalget vil kunne fatte vedtak som omhandler Master i beredskap og kriseledelse, der gitt i utvalgets mandat, men da etter innspill fra studieprogramansvarlig. Hvert studieprogram har en programansvarlig.

Ansvarsområdene til de programansvarlige ved HHN er beskrevet i vedlagte «Arbeidsoppgaver og ansvar som studieprogramansvarlig». Denne ble utarbeidet i januar 2017, med utgangspunkt rollebeskrivelsen gitt i Nord universitet sin kvalitetshåndbok. Følgende hovedpunkt er der gitt:

Studieprogramansvarlig

1. Har et helhetlig ansvar for at å sikre kvalitet og studieprogramdesign i studieprogrammene.
2. Ansvar for utarbeidelse av årlig studieprogramrapport iht. gjeldende mal, samt igangsetting av studiekvalitetshevende tiltak og oppfølging av disse.
3. Skal kvalitetssikre hele studieløpet, herunder planlegging og utvikling av fag- og studieplaner og gjennomføring av eksterne vurderingspanel.
4. Ansvar for at det gjennomføres semestervise dialogmøter med studentene på alle årstrinn.
5. Har ansvar for at utdanningsprogrammene har høy internasjonal kvalitet.

Førsteamanuensis Natalia Andreassen er studieprogramansvarlig for Master i beredskap og kriseledelse. Som programansvarlig har Andreassen dermed definerte oppgaver som følges opp. Andreassen har vært ansatt ved Handelshøgskolen siden 2014, og fast siden 2017. Stillingen ble lyst ut for å styrke beredskapsmiljøet, og programansvaret var da også tiltenkt den som fikk tilbud om stillingen. Andreassen har bedriftsøkonomi med fokus på beredskap. Hennes kompetanse er dermed svært relevant i rollen som programansvarlig.

(4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

Vedlagt finnes en komplett oversikt over fagmiljøet som inngår i studieprogrammet. I tabellen under punkt 1 på Fagmiljø, er det gitt en oppsummering av denne.

Stillingsandelen som benyttes til undervisning av et emne, er beregnet ved at det legges til grunn 33 timers arbeidsbelastning per studiepoeng. Ett emne på 7,5 sp vil da utgjøre 247,5 timer, som igjen tilsvarer omtrent 15 % stilling. I praksis vil arbeidsbelastningen variere noe, både ut fra antall studenter, undervisningsform, om emnet er nytt eller godt innkjørt etc. Et helt nøyaktig bilde er det dermed utfordrende å gi, men vi mener tabellen gir en realistisk framstilling. I tillegg til undervisning bidrar mange med veiledning på masteroppgave. Her er belastningen satt til 5%, men dette vil naturligvis også variere fra år til år ut fra antall studenter per veileder. Programansvarlig er gitt 5 %.

Som tabellen med oversikt over fagmiljøet i punkt 1 viser er 93 % av årsverkene tilknyttet studieprogrammet bidrag fra ansatte med hovedstilling ved Nord universitet. Kravet om minimum 50 % er dermed oppfylt.

For å oppfylle kravet om førstestillingskompetanse i sentrale deler av studietilbudet, må de sentrale delene først defineres.

Studiemodellen til Master i beredskap og kriseledelse ser slik ut (emner som inngår i de sentrale delene er understreket):

Figur: Studiemodell Master i beredskap og kriseledelse, med sentrale deler understreket

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
<u>Innføring i endrings- og kriseledelse</u> (7,5)	<u>Strategisk mediehandtering</u> (7,5)	Valgemne 1 - Mobilitet og teknologi (7,5)	<u>Digital beredskap</u> (7,5)	Masteroppgave (30)	
<u>Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering</u> (7,5)	<u>Beredskap og kriseledelse</u> (7,5)	Valgemne 2 - Menneskelige faktorer (7,5)	Anvendt metode (7,5)		

Følgende emner er definert som sentrale deler:

- Innføring i endrings- og kriseledelse
- Beredskapsorganisasjoner og krisehåndtering

- Strategisk mediehåndtering
- Beredskap og kriseledelse
- Digital beredskap

Vi har valgt de sentrale delene ut fra hvilke obligatoriske emner som er innen beredskap og kriseledelse. Valgemnene inkluderes ikke, heller ikke metodeemnet. Masteroppgaven holdes utenfor, på tross av at dette naturligvis også er et viktig element. Om man hadde valgt å inkludere den i de sentrale delene eller ikke, oppfyller programmet kravene gitt i Studietilsynsforskriften. Handelshøgskolen har dermed valgt å definere sentrale deler ut fra hva vi anser som kjerneelementer i studieprogrammet, og beregningene er gjort derifra.

Det er kun to personer tilknyttet programmet som ikke har førstestillingskompetanse: Hanne Stokvik er stipendiat og forventes å disputere i løpet av 2018. Hun skal være emneansvarlig for Innføring i endrings- og kriseledelse. Peer Jakob Svenkerud, som er førsteamanuensis vil bidra inn i samme emne, slik at førstestillingskompetansekravet er sikret også her. Hege Cristin Stenhammer er rådgiver, og skal gi praktisk undervisningsstøtte når simulatoren skal brukes. Alle emnene der hun vil komme til å bidra, er det emneansvarlig/foreleser med førstekompetanse. Utover disse to har alle ansatte som underviser på programmet førstekompetanse. Dersom man kun ser på de sentrale delene, vil følgende være involvert:

Førsteamanuensis Beata Godejord
 Stipendiat Hanne Stokvik
 Professor Jan-Oddvar Sørnes
 Førsteamanuensis Natalia Andreassen
 Professor Odd Jarl Borch
 Førsteamanuensis Peer Jakob Svenkerud
 Førstelektor Per Arne Godejord

I tillegg kommer rådgiver Hege Cristin Stenhammer, som vil bidra med simulatorstøtte i de emnene der denne benyttes.

Kravet om førstestillingskompetanse i programmets sentrale deler er dermed godt dekket.

a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.

Utgår, da dette er et masterprogram.

b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

Av de 13 personene i fagmiljøet tilknyttet programmet, har 11 førstekompetanse, noe som tilsvarer 85 % (se oversikt over fagmiljø vedlagt og rett under punkt 1). Kravet om minimum 50 % førstestillingskompetanse er dermed innfridd. To av de 13 personene tilknyttet studiet har

professorkompetanse. Disse utgjør da 15 % av fagstaben. Professor Odd Jarl Borch har spesielt relevant kompetanse, da hans forskning i stor grad fokuserer på beredskapsfeltet. Professor Jan Oddvar Sørnes er emneansvarlig og underviser på Anvendt Metode, i tillegg til at han bidrar noe på Strategisk mediehåndtering.

(5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Fagmiljøet tilknyttet Master i beredskap og kriseledelse driver aktivt forskning og faglig utviklingsarbeid. Av de 13 personene tilknyttet programmet har 11 førstestillingskompetanse, og har avsatt tid til forskning og utvikling som del av stillingen. Hoveddelen av fagmiljøet driver dermed aktivt med forskning.

Vedlagt finnes en komplett oversikt over publikasjonene til fagmiljøet de siste fem årene. Totalt er det 36 publikasjoner de siste fem årene (hentet fra 2013 til 2017, kun poenggivende, fra Cristin), og da er nok ikke alle fra 2017 med. Publikasjonene skal være av god kvalitet. Dette er sikret ved at kun de poenggivende er inkludert. Om en forsker har valgt å skrive en kronikk i en dagsavis, er dette dermed ikke på listen. Det betyr ikke at ikke kronikker og tilsvarende er viktig for formidlingen, men i denne sammenhengen er publikasjonslisten altså kvalitetssikret ved at kun poenggivende publikasjoner er tatt med. Dette forkorter naturligvis listen betraktelig, men den er likevel av et betydelig omfang, og det gjør den også sammenlignbar.

For at publikasjonen skal gi uttelling i form av publikasjonspoeng, må den være utgitt i en kanal (tidsskrift eller forlag) som er godkjent i publikasjonssystemet. Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) har ansvar for registeret over autoriserte publiseringskanaler (tidsskrifter, serier og forlag). Dette er utgangspunktet for vitenskapelige publiseringer som gir uttelling i finansieringssystemet.

Publikasjonene er i stor grad relevante for programmets innhold, og en betydelig andel av publikasjonene er svært spesifikke for fagområdet. Eksempler på svært relevante publikasjoner er noen av de nyere av Professor Odd Jarl Borch og Førsteamanuensis Natalia Andreassen:

Marchenko, Nataliya; Borch, Odd Jarl; Markov, Sergey V; Andreassen, Natalia.

Maritime safety in the high north - Risk and preparedness. *ISOPE - International Offshore and Polar Engineering Conference. Proceedings 2016* ;Volum 2016-January. s.1233-1240 NORD UNIS

Borch, Odd Jarl; Andreassen, Natalia Joint-Task Force Management in Cross-Border Emergency Response. Managerial Roles and Structuring Mechanisms in High Complexity-High Volatility Environments. CRC Press 2015 (978-1-138-02857-9), p. 217-224

Øvrige eksempler er gitt under punkt 3 om krav til akkreditering av mastergrader. Fagmiljøet har mye internasjonalt samarbeid, som resulterer i forskning som er relevant for mange land.

Prosjektene knyttet til MARPART (Maritim beredskap og flernasjonalt partnerskap i norområdene) er spesielt relevante for dette programmet. MARPART er ledet av Odd Jarl Borch ved Handelshøgskolen, Nord universitet, som også er ansvarlig enhet. MARPART-prosjektene har resultert

i en rekke publikasjoner, og er ytterligere beskrevet under neste punkt, om aktiv deltagelse i nettverk.

Et nytt prosjektet er «MAREC- Inter-organisatorisk koordinering av storskala redningsaksjoner i komplekse omgivelser» og fokuserer på koordineringsutfordringer knyttet til store redningsaksjoner på sjø og land. Blant de største utfordringene i slike operasjoner er samhandling mellom personell og bruk av utstyr fra mange forskjellige bedrifter, offentlige institusjoner og organisasjoner, inkludert frivillige grupper. I prosjektet analyseres også ulike alternativer hva angår kompetanseutvikling for innsatsledere på ulike nivå, blant annet knyttet til roller og ansvarsfordeling, organisering og informasjonsflyt. Professor Odd Jarl Borch er prosjektleder på dette prosjektet. Førsteamanuensis Natalia Andreassen bidrar til både MARPART- og MARTEC-prosjektene som forsker.

(6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Under er en oppsummering av nettverkene til de ulike vitenskapelig ansatte tilknyttet Master i beredskap og kriseledelse.

Tabell: Oversikt over nettverk for vitenskapelig ansatte tilknyttet Master i beredskap og kriseledelse

Ansatt tilknyttet programmet	Nettverk
Beata Godejord	<ul style="list-style-type: none"> • Medlem av faggruppe marked, organisasjon og ledelse, 2016 – Handelshøyskolen Nord • Medlem av International Scientific Advisory Board - EduLearn /International Academy of Technology, Development and Technology, 2017 – d.d. • Koordinator og hovedforsker i EU/Erasmus+ prosjekt MILAGE (læring med mobil teknologi), 2015-2018, Deltakerland: Portugal, Spania, Tyrkia og Norge • Medlem internasjonal forskningsgruppe ICTinED, 2012 – 2017, Deltakerland: Polen, Tsjekkia, Slovakia, Ungarn og Norge • Medlem nasjonal forskningsgruppe: IKT, Spill og Læring, 2016 – d.d., Nord universitet • Medlem av NTNU ExclTED Centre for Excellence in IT Education, 2016 – d.d. • Medlem internasjonal forskningsgruppe <i>Getting Involved</i>, 2006/07 – 2008, Deltakerland: Norge og Polen
Frode Soelberg	<ul style="list-style-type: none"> • Faggruppen Marked, Organisasjon og Ledelse • University of Texas, at Austin
Gisle Solvoll	<ul style="list-style-type: none"> • Forskningsgruppe i logistikk og transport (FILT) • HHN Økonomisk analyse og regnskap
Gunhild Birgitte Sætren	<ul style="list-style-type: none"> • HFC-forum (human factors in control) som er et internasjonalt forum med møter to ganger årlig. • Nettverk for transportsikkerhet som er et nasjonalt nettverk med fokus på transportsikkerhet i flere sektorer. • Research group for Safety and Human Factors ved Psykologisk institutt for NTNU • Faggruppe trafikkfag ved HHN
Hanne Stokvik	<ul style="list-style-type: none"> • Engage • Faggruppe HHN innovasjon og entreprenørskap

Hege Cristin Stenhammer	<ul style="list-style-type: none"> • MCN – Maritim Campus North • MARKOM • Arena Beredskap • Nettverk for kvinnelige forskere innen økonomiske og administrative fag • Maritim 21
Hin Hoarau Heemstra	<ul style="list-style-type: none"> • Faggruppe HHN Marked, organisasjon og Ledelse • Deltager i Nord-Norsk Nettverket i organisasjon og ledelse <p>Internasjonale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizational learning, knowledge and capabilities • Scandinavian network for tourism and hospitality • Critical tourism studies network • European group for organizational studies
Jan-Oddvar Sørnes	<ul style="list-style-type: none"> • Faggruppe HHN Marked, organisasjon og Ledelse • University of Texas at Austin. • University of Colorado, Boulder.
Natalia Andreassen	<ul style="list-style-type: none"> • Faggruppe HHN Marked Organisasjon og Ledelse • Konsortium «Marpart» (Norge, Russland, Island, Grøland (Danmark), og Sverige)
Odd Jarl Borch	<ul style="list-style-type: none"> • Tett samarbeid med beredskapsaktører • Leder av internasjonalt nettverk innen Arctic Safety and Security med 22 universitet og forskningsinstitutt som deltakere, MARPART • Medlem av europeisk simulatornettverk innenfor simulatorstøttet undervisning
Peer Jakob Svenkerud	<ul style="list-style-type: none"> • Leder, Revisjonsutvalget, Helse Sør-Øst (2014-). • Styremedlem, Helse Sør-Øst RHF (2014-). • Styreleder, Elverum Energi (2012-). • Styreleder, Lundgaard AS (2013-). • Styreleder, Stiftelsen Blaarud (Stiftelse for psykisk syk ungdom) (2003-2013). • Styreleder, Elverum Golfklubb (2011-2013). • Styremedlem, Ridderrennet (2012-2014). • Styremedlem, Høgskolen i Hedmark (2001-2007). • Styremedlem, Vikinglauget (2003-2008). • Medlem, Harvard Business School Alumni Association (2001-). • Kommunestyremedlem i Elverum for Høyre (2015-). • Medlem, Elverum Rotary Club. • Medlem i Høyre
Per Arne Godejord	<ul style="list-style-type: none"> • Medlem av faggruppe marked, organisasjon og ledelse, 2016 – , Handelshøyskolen Nord • Medlem av forskergruppen innen Beredskapsledelse/Marpart, 2017 – , Handelshøyskolen Nord • Medlem internasjonal forskningsgruppe MILAGE, 2015-2018, Deltakerland: Portugal, Spania, Tyrkia og Norge • Medlem internasjonal forskningsgruppe ICTinED, 2012 – 2017, Deltakerland: Polen, Tsjekkia, Slovakia, Ungarn og Norge • Medlem nasjonal forskningsgruppe: IKT, Spill og Læring, 2016 – d.d., Nord universitet • Medlem internasjonal forskningsgruppe <i>Getting Involved</i>, 2006/07 – 2008, Deltakerland: Norge og Polen

Alle vitenskapelig ansatte ved HHN er tilknyttet en av fire faggrupper:

- Faggruppe økonomisk analyse og regnskap

- Faggruppe innovasjon og entreprenørskap
- Faggruppe marked, organisasjon og ledelse
- Faggruppe trafikk

En beskrivelse av de ulike faggruppene er gitt i eget vedlegg. Hver ansatt har dermed allerede et nasjonalt nettverk i sin egen faggruppe, og gjerne i flere faggrupper ved fakultetet, ved samarbeid på tvers av miljøene. Faggruppene holder jevnlig møter med varierende tematikk. De skal ivareta både forskning, undervisning og formidling innenfor sitt fagområdet. I tillegg er det en del forskningsgrupper. Medlemmene av disse er ofte innen samme faggruppe, men ikke alltid. Noen av forskningsgruppene har medlemmer på tvers av faggruppene.

I tillegg har de fleste ansatte et variert nettverk utenfor Nord, som beskrevet i vedlagte CV-er og i oversikten over. Eksempler som kan nevnes er EU-prosjektet MILAGE (læring med mobil teknologi), ExcITED Centre for Excellence in IT Education, HFC-forum (human factors in control), MARCOM, Arena Beredskap, Arctic Safety and Security og Marpart.

Fagmiljøet deltar i de ulike nettverkene på forskjellige måter. De kan være medlemmer av etablerte nettverk som Beata Godejord er av International Scientific Advisory Board Odd Jarl Borch er av europeisk simulatornettverk innenfor simulatorstøttet undervisning og Natalia Andreassen av MARPART (Maritime Preparedness and International Partnership in the High North). Noen har mer formelle roller, som Peer Jakob Svenkerud som er styremedlem i styret til Helse Sør-Øst og Odd Jarl Borch som er leder av internasjonalt nettverk innen Arctic Safety and Security. Andre har mye samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner, som er tilfellet for både Frode Soelberg og Jan-Oddvar Sørnes, som begge har sterke bånd til University of Texas at Austin (UTA). De har over lengre tid hatt et forskningssamarbeid med Larry Brown ved UTA, som blant annet har resultert i bokutgivelse, og bidrag på undervisning på emner på doktorgradsnivå.

Nettverkene er særdeles relevante, da mange av dem går direkte på kjerneområdet i Master i beredskap og kriseledelse. Samarbeidet kommer studentene til nytte både ved at de vitenskapelig ansatte holder seg oppdatert på nyeste utvikling i samfunnet, og utfordringer innen beredskapsområdet. De kan benytte relevante situasjoner i undervisningen og konkrete eksempler ved casearbeid. Nettverkene er også svært relevante for å knytte kontakter for forskningsarbeid.

Nordområdesenteret ved HHN er også et relevant nettverk for de ansatte ved HHN. Det fokuserer på å bistå bedrifter, organisasjoner og offentlige institusjoner for å øke både bevissthet og engasjement i nordområdene, da også med beredskap som fokusområde. Det er flere forskningsprosjekter knyttet beredskap og kriseledelse som foregår ved Nordområdesenteret. Blant annet Marpart og Marpart-2. Marpart-konsortiet (Maritim beredskap og flernasjonalt partnerskap i nordområdene) som ledes av professor Odd Jarl Borch ved HHN har gjort store innsats i utviklingsarbeid innen beredskap og sikkerhet. Utenriksdepartementet står for finansieringen, i tillegg til Nordland fylkeskommune og partneruniversitetene. Følgende er prosjektpartnere:

- High North Center at Nord University Business School (Norway)
- Norwegian Defense University College (Norway)
- Norwegian Police University College (Norway)
- UIT-the Arctic University of Norway (Norway)
- University Center in Svalbard (Norway)

- University of Greenland (Greenland)
- University of Iceland (Iceland)
- Northern (Arctic) Federal University (Russia)
- Murmansk State Technical University (Russia).

Oversikten viser at fagmiljøet samarbeider bredt både nasjonalt og internasjonalt, og vi mener at kravet om relevant nettverk er godt dokumentert.

Nord university deltar også i UArctic nettverk. Det er etablert et tematisk nettverk for Arktisk sikkerhet («Arctic Safety and Security») under UArctic netverk, en paraplyorganisasjon bestående av 160 universiteter og forskningsinstitusjoner. Det tematiske nettverket for arktisk sikkerhet omfatter 22 institusjoner og fokuserer på risiko for operasjoner i arktiske omgivelser og tiltak å forebygge uønskede hendelser og kriser.

(7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.

Det er ikke noe obligatorisk praksis i studieprogrammet.

Vedlegg A92

Arkivsak-dok. 19/00297-1
Saksansvarlig Anita Eriksen
Saksbehandler Tor Inge Storvik / Arne Brinchmann

Saksgang

STATUS OG MÅL FOR KOMPETANSELØFTET FREM MOT 2022

Forslag til vedtak:

Styret tar status og mål for kompetanseløftet frem mot 2022 til etterretning, og ber rektor sikre fremdriften i arbeidet med å realisere målene.

Sammendrag

Saken presenterer status for kompetanseløftet ved Nord universitet i dag, og målsettinger og tiltak i det videre arbeidet med å øke andelen årsverk med første- og toppkompetanse i perioden 2019-2022.

Det gis også en orientering om utvikling på de enkelte fakultetene og institusjonen som helhet for planperioden til Kompetanseplan 2017-2018.

Saksframstilling

Bakgrunn

Kompetanseplan 2017-2018 ble vedtatt av styret i februar 2017, og hadde som overordnet målsetting å øke andel vitenskapelige tilsatte i første- og toppstillinger. Det viktigste virkemidlet har vært å igangsette store, interne kompetansehevingsprogrammer.

I vedlegget til denne saken, *Status og mål for kompetanseløftet frem mot 2022*, gis det oppdatert status på kompetansesituasjonen ved institusjonen, og det angis hvilke mål som skal ligge til grunn i det videre arbeidet. Det blir også gjort rede for hvilke tiltak som vil bli gjennomført på hvert enkelt fakultet de neste årene.

Drøfting

Frem mot 2022 skal andelen vitenskapelig ansatte med første- og toppkompetanse styrkes ytterligere. Dette skal ikke bare oppnås som et mål i seg selv, men som et resultat av en hensiktsmessig oppbygging av fagmiljøer i tråd med universitetets faglige strategier. En styrking av fagmiljøenes kompetanse skal bidra til mer vitenskapelig forskningsproduksjon, deltakelse i flere forskningsprosjekter, mer internasjonalt samarbeid og høyere kvalitet i utdanningstilbudene.

I planperioden for Kompetanseplan 2017-2018 har andelen førstekompetente i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger økt fra 56,1 % (januar 2017) til 60,8 % (utgangen av 2018). Andelen toppkompetente har økt fra 17,3 % til 18,3 % i perioden. Målet som var satt for 2018, var 62% førstestillingskompetanse og 20% toppstillingskompetanse.

En gjennomgang viser at fagmiljøene ved institusjonen har styrket seg med 78,4 årsverk første- og toppkompetente i perioden januar 2017 til utgangen av desember 2018. Av disse var 21,6 årsverk toppkompetente. Dette viser en god effekt av kompetanseplanens tiltak. Imidlertid har ikke denne økningen i antall årsverk med første- og toppkompetanse hatt like stor effekt på *andelene* som forutsatt i Kompetanseplan 2017-2018, og institusjonen har ikke nådd målene som var satt for 2018. Forklaringen på dette er at det har blitt ansatt flere personer i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger uten førstekompetanse enn det som var forutsatt. Dette skyldes dels midlertidige tilsetninger som er nødvendige for å ivareta undervisningsoppgaver for ansatte som er frikjøpt i forbindelse med kompetanseheving.

Som følge av manglende måloppnåelse for 2018, vurderes det som noe krevende å nå målene for 2019, som også er nedfelt i utviklingsavtalen med departementet. Dette gjelder særlig for toppstillingskompetanse. Det er imidlertid iverksatt særlige tiltak, og i

handlingsplan for forskning er det besluttet å løfte toppkompetansen gjennom nyrekruttering av tre toppforskere til alle fem fakultetene. Disse tiltakene vil gjennomføres parallelt med øvrige tiltakene som blir nærmere beskrevet i vedlegget til denne saken.

Innen 2022 har Nord universitet ambisjon om å ha en tilsvarende andel første- og toppkompetente som sammenlignbare institusjoner. Dette tilsvarer en andel førstekompetanse på minst 70 % og en andel toppkompetanse på minst 25 %. Innenfor denne tidshorizonten, vurderes det samlet sett som realistisk å nå universitets målsettinger.

Det har vært jobbet godt ved alle fakultet siden 2017, og hovedretningen i det videre arbeidet med kompetanseløftet vil bestå i å videreføre og videreutvikle de tiltak som har vært brukt. Fagområder som bidrar innen doktorgradsområdene og universitets faglige profiler og strategier vil bli prioritert.

Fakultetene har for 2019 avsetninger og ubrukte strategiske midler som brukes til videreføring av kompetanseløftet. De tilføres også midler for å finansiere rekrutteringen av toppforskere. I forkant av planarbeidet for 2020 må det gjøres en oppdatert vurdering på behovet for tilførsel av strategiske midler for 2020 for å sikre realiseringen av videre kompetanseløft.

Oppsummering

Frem mot 2022 vurderes universitetets muligheter for å innfri målene om 70 % førstestillingskompetanse og 25 % toppstillingskompetanse samlet sett som realistisk. Det er iverksatt tiltak som i sum vurderes som tilstrekkelig for å realisere ambisjonsnivået. For 2019 vurderes det imidlertid som krevende å nå målene, men tiltak er iverksatt og de opprinnelige målene blir videreført.

Vedlegg:

Status og mål for kompetanseløftet frem mot 2022

Status og mål for kompetanseløftet frem mot 2022

Nord universitet

Innhold

1. Innledning.....	2
2. Tidligere kompetanseplan – hovedtrekk.....	3
Mål for andel første- og toppkompetanse i Kompetanseplan 2017-2018.....	3
3. Status pr desember 2018 og sammenligning med andre institusjoner	4
Utviklingen i planperioden 2017-2018.....	4
Utvikling og gjennomførte tiltak per fakultet i planperioden 2017-2018.....	6
Handelshøgskolen (HHN)	6
Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA)	6
Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV).....	7
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)	7
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH).....	8
4. Målsettinger frem til 2022	8
Målsettinger for fakultetene og institusjonen samlet for perioden 2019-2022	9
5. Kompetansetiltak for perioden 2019-2022	9
Generelle HR-tiltak	10
Kompetanseheving gjennom strukturerte program	10
Ekstern rekruttering	12
Tiltak på fakultetene for å heve første- og toppstillingsandelene	12
Handelshøgskolen (HHN)	12
Fakultet for biovitenskap- og akvakultur (FBA).....	13
Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV).....	13
Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)	14
Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH).....	14
Andre aktuelle tiltak: Balanse-programmet.....	15

1. Innledning

Kompetanseplan 2017 – 2018 ble vedtatt i februar 2017. To år etter har universitet og fakultetene høstet bred erfaring med oppfølgingen av planen og lagt ned en betydelig innsats for å løfte den vitenskapelige kompetansen ved universitet. Ved inngangen til 2019 er førstestillingskompetansen på 60,8% og toppkompetansen er på 21,6 %. I løpet av de siste årene har universitet fått 78,4 årsverk (23 %) flere med førstekompetanse og 21,6 årsverk (20 %) flere med toppkompetanse.

Fra 1.1.2016 har 60 ansatte (20 i 2016, 25 i 2017 og 15 i 2018) fullført interne kompetanseløft. Tallene kan bli høyere ettersom 13 søknader ligger til vurdering, og disse kan få opprykksdato satt til 2018. Kompetanseprogrammene fortsetter ved alle fakultet og mange ansatte er enten i kompetanseløp pr nå eller er aktuelle for kommende løp.

Samlet sett har ca. 50 % av kompetanseløftet skjedd ved interne kvalifiseringsløp og 50 % ved målrettet ekstern rekruttering.

Ut fra utgangspunktet ved fusjon fra 1.1.2016 viser status for kompetanseløftet at universitet er på rett vei og fagmiljøene har styrket seg. Nord universitet har likevel en lav første- og toppstillingsandel i forhold til sammenlignbare institusjoner, og institusjonen har ikke fullt ut nådd de målene på første- og toppstillingsandeler som ble satt i Kompetanseplan 2017-2018. Det er fortsatt behov for betydelig satsing på strategisk rekruttering og kompetanseheving.

Målene for kompetansenivået i 2022 opprettholdes slik det ble justert i 2017 med 70 % førstekompetanse og 25 % toppkompetanse. Fakultetene har foretatt vurderinger av egne målsettinger og disse presenteres for hvert fakultet. Samlet sett vurderes det som realistisk å nå universitets målsettinger frem til 2022.

Det har vært jobbet godt ved alle fakultet siden 2017, og hovedretningen i det videre arbeidet med kompetanseløftet frem mot 2022 vil bestå i å videreføre og videreutvikle de tiltak som har vært brukt. Som tidligere vil dette arbeidet ta utgangspunkt i de faglige behovene knyttet til doktorgradsområdene, fremtidig studieportefølje og universitets faglige profiler og strategier. Det er ulikheter mellom fakultetene, både i forhold til tilgang på interne kandidater som er aktuelle for kompetanseløp, og tilgangen til eksterne kandidater. For 2019 er det avsetninger og ubrukte strategiske midler som er planlagt brukt til videreføring av kompetanseløftet. Det er i tillegg gjort særskilt vedtak i handlingsplan for forskning for å løfte toppkompetansen ved alle fakultet, gjennom nyrekruttering av tre toppforsker til alle fem fakultetene. I forkant av planarbeidet for 2020 må det gjøres en oppdatert vurdering på behovet for tilførsel av strategiske midler for å sikre realiseringen av videre kompetanseløft.

I en sektor preget av endring, institusjonsbygging og forsterkede kvalitetskrav er kampen om de beste kandidatene betydelig, og det er derfor viktig at Nord universitet oppleves som en attraktiv arbeidsplass med gode muligheter for en akademisk karriere. Mange av våre ansatte er attraktive for andre akademiske institusjoner. Dette gjør at det er behov for en målrettet innsats, gode personalpolitiske virkemidler og rammebetingelser for å motivere dagens ansatte til videre karriere ved Nord universitet.

FLU og FSH har større utfordringer enn de øvrige fakultetene, og på en del fagområder er det begrenset tilgang på den kompetansen som fakultetene trenger.

2. Tidligere kompetanseplan – hovedtrekk

Det formelle kompetansenivået ved Nord universitet var på fusjonstidspunktet lavere enn ved andre sammenlignbare institusjoner. Andelen fagansatte med førstestillingskompetanse var på 53,6 % og andelen i toppstilling var 15,3 %. Situasjonen fordret at det nye universitetet prioriterte strategisk rekruttering og kompetanseheving for å oppfylle Kunnskapsdepartementets krav til faglig robusthet. Med dette som utgangspunkt ble arbeidet med kompetanseplan 2017-2018 igangsatt av styret. Kompetanseplan 2017-2018 ble vedtatt av styret i februar 2017

En økning i andel første- og toppkompetanse er ikke et mål i seg selv, men et resultat av en hensiktsmessig oppbygning av fagmiljøer som støtter forskningsproduksjonen, deltakelsen i forskningsprosjekter, internasjonalt samarbeid og forskningsbasert undervisning.

Kompetanseplan 2017-2018 har hatt som overordnet målsetting å øke andel vitenskapelige tilsatte i første- og toppstillinger, og det viktigste virkemidlet har vært å igangsette store, interne kompetansehevingsprogrammer. Planen har fokusert på kvalifiseringsløp som løfter fagansatte fra stilling uten førstekompetanse til førstestilling (førsteamanuensis eller førstelektor) og fra førstestilling til toppkompetanse (professor eller dosent) gjennom fire mulige kvalifiseringsløp:

- Fra universitetslektor til førsteamanuensis
- Fra universitetslektor til førstelektor
- Fra førsteamanuensis til professor
- Fra førstelektor til dosent

De interne kompetansehevingsprogrammene har hatt betydelig effekt. I perioden 2017-2018 har 40 ansatte fått opprykk til førstestilling eller toppstilling. Dersom en tar utviklingen i 2016 også med i tallgrunlaget, har 60 ansatte fått opprykk.

Mål for andel første- og toppkompetanse i Kompetanseplan 2017-2018

I kompetanseplanen ble det satt som målsetting å oppnå en andel første- og toppstillingskompetanse på nivå med sammenlignbare miljøer¹. Med dette som utgangspunkt, i tillegg til en analyse av potensialet for kompetanseheving i organisasjonen, ble det satt et mål om en andel på 64 % førstekompetanse og 27 % toppkompetanse innen utgangen av 2018.

I begynnelsen av 2018 ble målene justert til en ambisjon om 62 % førstekompetanse og 20 % toppkompetanse innen utgangen av 2018. Bakgrunnen for justeringen var i all hovedsak at det ble tilsatt et betydelig antall ansatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger som *ikke* hadde førstekompetanse. Dette medførte at den prognostiserte økningen i antall årsverk med første- og toppkompetanse ikke fikk tilstrekkelig effekt på *andelene*. Gjennom

¹ Anslagene ble gjort med utgangspunkt i 4-5 fagmiljøer av sammenlignbar størrelse ved UiS, UiA og UiT, samt noen miljøer ved NTNU, NMBU og UiB.

hele 2017 og 2018 ble styret orientert om utviklingen, både gjennom tallgrunnlag, analyser og situasjonsbeskrivelser fra fakultetene.

3. Status pr desember 2018 og sammenligning med andre institusjoner

I planperioden for Kompetanseplan 2017-2018 har andelen førstekompetente i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger økt fra 56,1 % (januar 2017) til 60,8 % (utgangen av 2018). Andelen toppkompetente har økt fra 17,3 % til 18,3 % i perioden.

I planen ble det forutsatt at dersom universitetet i løpet av planperioden skulle oppnå et kompetansenivå på høyde med sammenlignbare miljøer, var det behov for å erstatte rundt 50 universitetslektorstillinger med førstekompetansestillinger og endre rundt 30 stillinger til toppkompetansestillinger. En gjennomgang viser at fagmiljøene ved institusjonen har styrket seg med 78,4 årsverk førstekompetente i perioden januar 2017 til utgangen av desember 2018. Av disse var 21,6 årsverk toppkompetente. Dette viser en god effekt av kompetanseplanens tiltak.

I 2017 ble 20 søknader om opprykk til første- eller toppstilling innvilget. I 2018 ble det innvilget 15 søknader om opprykk. Totalt viser dette at det i planperioden for kompetanseplanen ble innvilget 40 søknader om opprykk. Dette viser at rundt 50 % av kompetansehevingen kom gjennom interne løp og 50 % kom gjennom målrettet ekstern rekruttering.

Imidlertid har ikke denne økningen i antall årsverk med første- og toppkompetanse hatt like stor effekt på *andelene* som forutsatt i Kompetanseplan 2017-2018. Forklaringen på dette er at det har blitt ansatt flere personer i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger uten førstekompetanse enn det som var forutsatt.

Utviklingen i planperioden 2017-2018

Tabell 1-4 viser utviklingen i perioden 2017-2018 på første- og toppstillingskompetansen både på absolutte tall for antall årsverk og på de prosentvise andelene. Det er også satt opp en tabell (tabell 5) som sammenligner kompetansen ved Nord universitet med sammenlignbare institusjoner.

Årsverk med førstekompetanse

Fakultet	Status januar 2017	Status desember 2018 ²	Endring (årsverk)
FBA	41,2	50,6	9,4
FLU	108,0	138,5	30,5
FSH	54,4	67,2	12,8
FSV	72,4	79,0	6,6
HHN	66,8	85,9	19,1
Totalt Nord	342,7	421,1	78,4

Tabell 1: Kompetansehevingens effekt på antall årsverk førstekompetente.

² Tall for utgangen av 2018 er basert på uttrekk fra lønns- og personalsystemet SAP pr 7. januar 2019.

Andel ansatte med førstekompetanse

Fakultet	Status januar 2017	Status desember 2018 ³	Endring (prosentpoeng)
FBA	80,5 %	85,0 %	+4,5
FLU	48,7 %	53,6 %	+4,9
FSH	40,5 %	48,0 %	+7,5
FSV	78,8 %	75,7 %	-3,1
HHN	59,9 %	65,6 %	+5,7
Totalt Nord	56,1 %	60,8 %	+4,7

Tabell 2: Kompetansehevingens effekt på andel ansatte med førstekompetanse.

Årsverk med toppkompetanse

Fakultet	Status januar 2017	Status desember 2018 ⁴	Endring (årsverk)
FBA	11,5	12,4	0,9
FLU	33,6	40,0	6,4
FSH	7,1	13,5	6,4
FSV	30,6	36,0	5,4
HHN	22,6	25,1	2,5
Totalt Nord	105,4	127,0	21,6

Tabell 3: Kompetansehevingens effekt på antall årsverk toppkompetente.

Andel ansatte med toppkompetanse

Fakultet	Status januar 2017	Status desember 2018 ⁵	Endring (prosentpoeng)
FBA	22,5 %	20,9 %	-1,6
FLU	15,2 %	15,5 %	+0,3
FSH	5,3 %	9,6 %	+4,3
FSV	33,3 %	34,5 %	+1,2
HHN	20,3 %	19,1 %	-1,2
Totalt Nord	17,3 %	18,3 %	+1,0

Tabell 4: Kompetansehevingens effekt på andel ansatte med toppkompetanse.

Første- og toppkompetanse ved sammenlignbare institusjoner

	Andel førstekompetanse	Andel toppkompetanse
Nord universitet	59,6 %	17,8 %
Universitetet i Agder	72,7 %	29,1 %
Universitetet i Stavanger	73,7 %	23,7 %
OsloMet	65,5 %	13,2 %
Universitetet i Sørøst-Norge	58,5 %	16,0 %

Tabell 5: Andel første- og toppkompetanse Nord og sammenlignbare institusjoner per oktober 2018. (Kilde: DBH. Data tatt ut for oktober for å sikre sammenlignbare tall).

Det er et uttalt mål at universitetet skal ha et kompetansenivå på linje med sammenlignbare institusjoner. Studietilsynsforordningen (§ 3-1 (6)) sier at: «Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner»

³ Tall for utgangen av 2018 er basert på uttrekk fra lønns- og personalsystemet SAP pr 7. januar 2019.

⁴ Tall for utgangen av 2018 er basert på uttrekk fra lønns- og personalsystemet SAP pr 7. januar 2019.

⁵ Tall for utgangen av 2018 er basert på uttrekk fra lønns- og personalsystemet SAP pr 7. januar 2019.

i samme institusjonskategori». I oktober 2018 hadde Nord universitet 59,6 % førstekompetanse. Dette var betydelig lavere enn UiS og UiA som begge hadde rundt 73 % førstekompetanse. Sammenlignbare institusjoner har inntil nylig vært andre nyere universiteter som universitetene i Agder og Stavanger. Men dersom en ser Nord universitets førstekompetanseandel opp mot andelen til de nye universitetene OsloMet (65,5 %) og Universitetet i Sørøst-Norge (58,5 %), som begge ble etablert i 2018, er ikke avstanden så stor. Som tabell 5 viser, har Nord høyere andel toppkompetanse enn begge disse universitetene. Både OsloMet og Universitetet i Sørøst-Norge har store innslag av profesjonsutdanninger, eksempelvis lærer- og sykepleierutdanninger, og kan derfor sammenlignes med Nord universitet når det gjelder utdanningstilbud og dermed også kompetansen til mange av de vitenskapelig ansatte.

Utvikling og gjennomførte tiltak per fakultet i planperioden 2017-2018

Handelshøgskolen (HHN)

I kompetanseplan 2017-2018 hadde HHN målsetninger om 64 % førstekompetanse og 24 % toppkompetanse ved inngangen til 2019. De faktisk oppnådde andelen på dette tidspunktet var henholdsvis 65,5% og 19,1% for de to kategoriene. HHN har dermed overoppfylt sine mål for førstekompetanse. Andelen ansatte med toppkompetanse har ikke blitt nådd, og avstanden til målsettingen er større enn ved inngangen av 2017 da andelen var anslått til 20,3%.

Det har vært satt i verk flere tiltak i perioden. Det har vært utlyst stillinger for å rekruttere eksterne med høy kompetanse. HHN har også målrettet kontaktet aktuelle kandidater direkte og har oppnådd blant annet høyere kvinneandel som følge av dette.

Et viktig virkemiddel har vært kvalifisering av interne ansatte gjennom opprykk i egen stilling. Det har i perioden for kompetanseplanen vært arrangert opprykksprogrammer med navn Førstelektorskole, Dosentskole og Professorskole. Det har ikke vært fokus på førsteamanuensis siden denne kvalifiseringen henger tett sammen med doktorgradsutdanningen. Disse opprykksprogrammene gir deltakerne tilgang til ekstra midler til kvalifiseringstiltak, mentorer og samlinger hvert halvår. Det har vært i overkant av 40 deltakere på programmene samlet.

Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA)

Førstestillingsnivået er på 85 %, noe som er på linje med målet for 2020, og dette vurderes som tilfredsstillende. På lengre sikt er målet å nærme seg 100 % førstestillingskompetanse, noe sammenlignbare fagmiljøer i stor grad har.

Fakultetet jobber for å styrke andelen fagansatte med toppkompetanse, andelen ligger pr. i dag på 20 %. Det vil ta tid å nå målet på 35%, og det er usikkert om dette vil være mulig innen 2022.

Det blir iverksatt dosent- og førstelektorløp i 2018 med dedikert ressurs (dosent) som skal gi individuell veiledning av ansatte i kvalifiseringsløp. Det er fire ansatte i løp (en i dosentløp og tre i førstelektorløp). Det forventes en søknad om dosentopprykk i 2019 og to søknader om førstelektoropprykk i 2020.

Fakultetet har utfordringer spesielt innenfor faggruppe *Husdyr, produksjon og velferd*. Den siste tiden har det imidlertid lyktes å rekruttere flere ansatte med førsteamanuensiskompetanse her.

Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)

I perioden 2017-2018 har FSV økt antallet førstekompetente årsverk, men på grunn av økt antall undervisnings-, forsknings- og formidlingsårsverk *uten førstekompetanse* har andelen førstekompetanse falt fra 78,8 % til 75,7 %. Denne nedgangen skyldes at fakultetet midlertidig har ansatt flere vikarer uten førstekompetanse. Disse har blitt ansatt for å ivareta undervisningsbehov i påvente av flere tidkrevende ansettelsesprosesser og som erstatning for ansatte som er i ph.d.-løp. For FSV sin del har den målrettede satsningen på kompetanseoppbygging dermed den konsekvens at kompetansenivået midlertidig har gått i feil retning.

Fakultetet har fulgt opp de ansatte gjennom ulike kompetansehevingstiltak. Det har vært gjennomført skrivekurs, prosjektverksted, formidlingskurs, kvantitativt metodekurs, førstekompetanseløp og professorprogram. Det har vært varierende antall deltakere på de ulike opplæringstiltakene.

Det er 11 personer ved FSV som er i «førstekompetanseløp».

Professorprogrammet, som startet i februar 2017, ble avsluttet i desember 2018. På dette programmet var det 13 deltakere fra FSV og 5 deltakere fra FSH. To av deltakerne fra FSV er allerede blitt professorer, men de fleste har litt mer arbeid igjen før de kan søke opprykk. Deltakerne har imidlertid fått kunnskap om hvordan de skal arbeide målrettet for å oppnå professorkompetanse. Programmet har fått svært gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)

Fakultetet har hatt en tilfredsstillende økning fra 48,7 % til 53,6 % førstekompetanse i perioden for kompetanseplanen (2017-2018), men en lavere vekst på andelen toppkompetente på 0,3 prosentpoeng til 15,5 %. Fakultetet har hatt utfordringer med rekruttering av første- og toppkompetanse innenfor grunnskolelærerutdanninga (GLU), spesielt når det gjelder toppkompetansen som det er stor konkurranse om innenfor hele sektoren. På barnehagelærerutdanninga (BLU) er det en særskilt utfordring da master grunnskolelærerutdanning har vært prioritert. Doktorgraden er under revidering, og det er behov for å styrke kompetansen fremover.

Fakultetet har mange i kompetansehevingsløp og stor oppmerksomhet på strategiske tilsetninger. Professorprogram er iverksatt i 2018, og ressurser er avsatt til arbeidet. Det er også planlagt program for førstestillingsopptrykk. Strategiske midler til internasjonalisering og utveksling/nettverksbygging er fordelt. Det er utarbeidet en plan for økt forskningsaktivitet i forskningsgruppene som også skal fremme ekstern søknadsaktivitet. Egne stipendiatmidler er utlyst gjennom forskningsgruppene for å sikre gjennomstrømning, i tillegg til tildelte stipendiater fra KD.

Ca. 30 i doktorgradsløp, ca. 10 i førstelektorløp, ca. 10 i professorløp.

De formaliserte kompetanseprogrammene fungerer godt, men det er mer utfordrende å få til gode resultater med utvidet FoU-tid utenfor formaliserte løp. Mentorordninger for søknader om opprykk vurderes som vellykket.

Fakultetet har gjennomført noen strategiske tilsetninger, og har umiddelbart gitt en god effekt i de aktuelle fagmiljøene.

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH)

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH) har per januar 2019 en første- og toppstillingsandel på henholdsvis 48 % og 9,6 %. Andelen førstekompetanse har økt med 11 prosentpoeng og andelen toppkompetanse er fordoblet siden september 2016. I arbeidet med kompetanseheving på fakultetet har det vært avgjørende å satse både på intern kompetanseheving og ekstern rekruttering. Nye professor-årsverk ble i hovedsak rekruttert eksternt, mens ca. 2/3 av nye førstestillings-årsverk kom via interne opprykk.

Faggruppe sykepleie, særlig innen ABIOK-utdanningene er identifisert som et område der det er et særskilt behov for kompetanseheving.

Fakultetet har initiert flere strukturerte kompetansehevingsprogram, og flere av disse pågår fortsatt. Fakultetets professorprogram har 12 deltakere og avsluttes høsten 2019. Det gis individuell oppfølging av profildokument og karriereplan. Hovedfokus i programmet er vitenskapelig publisering, forskningssøknader, prosjektledelse og ph.d.-veiledning. Søknader om opprykk forventes mellom 2019-2024. 4 ansatte fra FSH har deltatt på FSVs professorprogram i perioden 2017-2018. Første søknad om opprykk forventes i 2019.

Ved fakultetet er det også et førstelektor- og dosentprogram. Dette har 9 deltakere (3 dosentkandidater og 6 førstelektorkandidater) og avsluttes vår 2020. Deltakerne har 30 % FoU-tid i sine stillinger i programperioden, og de får systematisk og individuell oppfølging. Hovedfokus er skriving og dokumentering av relevant kompetanse. Søknader om opprykk forventes i perioden 2019-2020.

I 2018 har 4 deltakere ved et program initiert ved tidligere HINT (avsluttet høst 2017) fått innvilget opprykk til førstelektor.

Ved fakultetet er det utarbeidet retningslinjer for sakkyndig vurdering av professorkompetanse. Disse skal være et supplement til forskrift for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger og Nord universitets egne retningslinjer. Hensikten er å spesifisere og standardisere krav til opprykk, samt kvalitetssikre vurderingen av den enkelte søker.

4. Målsettinger frem til 2022

Frem mot 2022 skal andelen vitenskapelig ansatte med første- og toppkompetanse styrkes ytterligere. Dette vil bidra til bedre måloppnåelse på en rekke områder, eksempelvis vitenskapelig forskningsproduksjon, deltakelse i forskningsprosjekter, internasjonalt samarbeid og tilbudet av forskningsbasert undervisning av god kvalitet.

Innen 2022 har Nord universitet ambisjon om å ha en tilsvarende andel første- og toppkompetente som sammenlignbare institusjoner. Dette tilsvarer en andel førstekompetanse på minst 70 % og en andel toppkompetanse på minst 25 %. Målene som settes skal være realistiske ut fra endringstakten i perioden 2017-2018 og er kvalitetssikret med prognoser for perioden fremover fra fakultetene. Dersom fakultetene hver for seg når de målene som er satt i tabell 8 og 9, vil Nord universitet nå sin overordnede målsetting på første- og toppkompetanse. En viktig forutsetning for å kunne nå måltallene er at en stor del av kompetansehevingen må skje gjennom interne opprykk, og det er også en forutsetning at det blir noe mindre behov for vitenskapelig ansatte uten førstekompetanse for å dekke midlertidige undervisningsbehov etter hvert som kompetansehevingsløpene avsluttes.

Målsettinger for fakultetene og institusjonen samlet for perioden 2019-2022

Andel førstekompetanse

	Resultat 2018 ⁶	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
FBA	85,0 %	85 %	87 %	88 %	89 %	90 %
FLU	53,6 %	57 %	57 %	60 %	61 %	63 %
FSH	48,0 %	50 %	52 %	55 %	58 %	60 %
FSV	75,7 %	85 %	78 %	81 %	84 %	85 %
HHN	65,6 %	62 %	67 %	68 %	69 %	70 %
Nord totalt	60,8 %	62 %	65 %⁷	67 %	68 %	70 %

Tabell 8: Delmål på andel førstekompetanse for fakultetene og institusjonen samlet for planperioden 2019-2022

Andel toppkompetanse

	Resultat 2018	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
FBA	20,9 %	28 %	23 %	25 %	27 %	30 %
FLU	15,5 %	20 %	20 %	22 %	23 %	24 %
FSH	9,6 %	8 %	11 %	11,5 %	13 %	14 %
FSV	34,5 %	37 %	35 %	35 %	36 %	37 %
HHN	19,1 %	24 %	22 %	23 %	24 %	25 %
Nord totalt	18,3 %	20 %	23 %⁸	23,5 %	24 %	25 %

Tabell 9: Delmål på andel toppkompetanse for fakultetene og institusjonen samlet for planperioden 2019-2022

5. Kompetansetiltak for perioden 2019-2022

Kompetansetiltakene ved Nord universitet angår alle sider av virksomheten på en grunnleggende måte. Heving av kompetansenivået vil endre forutsetningene blant annet for mulighet for forskningsproduksjon og hvilken studieportefølje det vil være mulig å tilby. Det vil også øke behovet for tid til forskning og kan dermed påvirke budsjettene for fakultetene. En satsing på økt andel første- og toppkompetanse krever derfor betydelige prioriteringer ved institusjonen.

De siste årene har det blitt satt av ekstra ressurser til ulike tiltak knyttet til arbeidet med kompetanseutvikling, og de tiltakene som planlegges de neste årene, vil også kreve ekstra ressurser. De økte kostnadene skyldes for en stor del innleie av undervisningspersonell i forbindelse med frikjøp av ansatte i kompetanseløp.

I planperioden har det blitt satset bredt på kompetanseutvikling ved hele institusjonen, og det har vært et overordnet mål å øke kompetansen innenfor alle stillingsområder. Samtidig er det noen miljøer som har hatt særlig fokus.

⁶ Tallene for «resultat 2018» i tabell 8 og 9 er tatt ut fra lønns- og personalsystemet SAP 7. januar 2019. Dette er det tallgrunnlaget som gir best grunnlag for å vurdere måloppnåelsen ved planperiodens slutt som er ved utgangen av 2018.

⁷ Mål satt i Nord universitets utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet

⁸ Mål satt i Nord universitets utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet

For å sikre kvaliteten på utdanningstilbudet har fagmiljøer med særlig lav andel første- og toppkompetanse, vært prioritert. Studietilsynsforordningens krav til fagmiljøene tilknyttet de ulike studieprogrammene, legger føringer på arbeidet med kompetanseutvikling. Dette gjelder i særlig grad institusjonens største fakultet, FLU, hvor kravene til kompetanse i lærerutdanningen som er hevet til masternivå har representert en særskilt utfordring som har krevd så vel ekstern rekruttering som målrettet kompetanseutvikling av egne ansatte.

Parallelt med at kompetansen bygges opp på de områdene hvor utfordringene er størst, er det viktig å legge til rette for en fortsatt styrking av institusjonens faglige spisser. I det videre arbeidet skal de strategisk viktige områdene prioriteres. Det enkelte fakultet skal prioritere fagmiljø som er av strategisk betydning og der det forventes at universitetet kan ta nasjonale og internasjonale posisjoner i henhold til vedtatt strategi. Også fagmiljøene tilknyttet doktorgradene, skal være prioritert.

Generelle HR-tiltak

Våren 2019 skal det vedtas ny personalpolitikk og nye arbeidstidsordninger, og ny lønnspolitikk skal fremforhandles. Dette er viktige dokumenter som på ulike måter skal bidra til å legge til rette for ønsket kompetanseutvikling.

Personalpolitikken er det mest overordnede dokumentet innenfor HR-området, og den har tre hovedmål som i sum skal bidra til å videreutvikle de samlede menneskelige ressursene i institusjonen. «Kompetanseutvikling og rekruttering som bygger fremtidens universitet» er et av tre hovedmål, og i politikken blir det fremhevet at ledere og ansatte har et felles ansvar for å bidra til at dette målet realiseres. Det påhviler alle ledere ved universitetet et særlig ansvar for å støtte arbeidet med kompetanseutvikling og å se den enkeltes muligheter, samtidig som hver enkelt ansatt har et selvstendig ansvar for å utvikle sine kunnskaper og ferdigheter. Helt sentralt for å lykkes i dette arbeidet er en målrettet, individuell oppfølging av den enkelte. Det skal legges til rette for at alle fagansatte utarbeider en karriereplan i samarbeid med nærmeste leder. Medarbeidersamtaler vil være et sentralt virkemiddel for individuell oppfølging og talentutvikling. Samspillet mellom fagansatte, faggruppetledere og dekaner skal bidra til å gi retning og kommunisere forventninger og muligheter for den enkelte.

Ny lønnspolitikk skal være ferdigstilt innen sommeren, og denne skal være utformet slik at den stimulerer til ønsket kompetanseheving for ansatte samtidig som den skal være et strategisk virkemiddel ved rekruttering. I løpet av våren skal det vedtas nye arbeidstidsordninger for vitenskapelig ansatte. Disse skal legge til rette for at vitenskapelig ansatte kan utføre FoU oppgaver slik at Nord universitet oppnår sine mål både hva angår forskningsproduksjon og kompetanseheving. FOU-tiden skal brukes til forsknings og utviklingsarbeid som bygger opp under fakultetenes strategiske mål og bidrar til kompetanseheving.

Kompetanseheving gjennom strukturerte program

De siste to årene har 40 ansatte hevet sin kompetanse gjennom faglig opprykk og påfølgende endring i stillingskategori. Mange av disse har deltatt i strukturerte program for kompetanseheving på det enkelte fakultet. I programmene settes progresjonen inn i en forpliktende tidsramme med tett oppfølging av en mentor som veileder kandidatene. Programmene skaper også møtearenaer hvor flere i samme løp kan utveksle erfaringer og få tilbakemelding på sine arbeider. Som en følge av deltakelse i programmene kan også ansatte få tildelt forskningstid utover den ordinære FOU-tiden for å jobbe med søknader om opprykk.

Fakultetsvise program for kompetanseopptrykk vil være viktige tiltak for kompetanseheving også i de kommende årene. Programmene videreutvikles fortløpende, og førsteamanuensis- og professorprogram vil ha særlig fokus de neste årene. Dette er tidkrevende programmer hvor uttellingen først vil vise seg over tid.

Professorprogram:

Alle fakultetene skal ha et professorprogram eller være tilknyttet et slikt program ved et annet fakultet. Professorprogrammene setter en ramme rundt den enkeltes søknad om opprykk. Hvert fagfelt har et sett med kriterier som skal være oppfylt innen en søknad om opprykk kan sendes til vurdering. Det varierer hvor nært den enkelte kandidat er til å oppfylle kriteriesettet og dermed også hvor mye tid som kreves før en søknad kan leveres.

Alle fagansatte i førsteamanuensisstillinger bør ha ambisjoner om opprykk til professor-kompetanse på sikt. En slik karriereplan vil være en integrert del av oppfølgingen av den enkelte fagansatte og inngå som et tema i medarbeidersamtalen. De som innvilges plass på toårige professorprogram, skal i utgangspunktet ha kommet et godt stykke på veien mot opprykk slik at det er overveiende sannsynlig at søknaden innvilges etter programperioden.

Dosentkvalifisering:

Dosentkvalifiseringen har mange av de samme elementene som professorprogrammene. Kriteriesettet for dosentopptrykk skal være på tilsvarende nivå som for professorer, men ut fra en faglig basis rettet mot yrkesfeltet. Dosentkvalifisering har blitt mindre formalisert ved fakultetene som følge av få kandidater. Det er likevel noen ved de fleste fakultetene som ønsker å legge inn søknad om dosentopptrykk. Kvalifiseringsarbeidet blir i disse tilfellene fulgt opp individuelt.

Førsteamanuensisløp

Opprykk til førsteamanuensisstilling er i all hovedsak kun mulig gjennom avlagt doktorgrad. Ansatte som jobber med en doktorgrad, og som ikke er ansatt i en stipendiatstilling, vil ofte trenge ekstra forskningstid for å fullføre. Tilrettelegging for disse, vil gjerne være av individuell natur og organiseres i nær tilknytning til de etablerte ph.d.-programmene.

Førsteamanuensisløp er det mest tid- og kostnadskrevende kvalifiseringsløpet. Det tar mellom 3-6 år å få en fagansatt gjennom et førsteamanuensisløp avhengig av progresjon og om det gjøres på hel- eller deltid. Gevinsten med denne kvalifiseringsveien er at fakultetet kan utvikle kompetanse som er vanskelig å rekruttere eller som ikke finnes enda. Dette er særlig aktuelt for profesjonsfagene hvor det er et begrenset antall førstekompetente nasjonalt og hvor mange institusjoner ønsker å rekruttere den samme kompetansen.

Førstelektorprogram:

Nord universitet har en betydelig gruppe universitetslektorer som er dyktige undervisere med lang erfaring ved institusjonen, men som ikke er i målgruppen for førsteamanuensisløp. For å legge til rette for denne gruppen og styrke forskningsaktiviteten vil førstelektorprogrammer gjennomføres ved flere av fakultetene. Et betydelig antall universitetslektorer er enten i kvalifiseringsløp mot førstelektoropptrykk eller i ferd med å starte en slik kvalifisering. Førstelektorprogrammet deler mange av de samme elementene som professorprogrammet ved at en søknad om opprykk forberedes under veiledning av en mentor hvor det dokumenteres at erfaringsgrunlaget tilsvarer kravene for førstelektorkompetanse.

Veilederkurs og mentorordninger som del av programmene

En viktig ressurs som er en kritisk faktor i programmene, er gode veiledere og mentorer som kan være pådriver og katalysator for gode prestasjoner. Å utforme og ferdigstille en søknad om opprykk, eller en doktorgradsavhandling er et omfattende og krevende arbeid som går over flere år. Tildeling

av ekstra forskningstid har erfaringsmessig hatt begrenset effekt uten en tett oppfølging av progresjonen i arbeidet. Det er mange og mye som konkurrerer om oppmerksomheten i hverdagen ved universitetet, og det kan være utfordrende å holde fokus på kvalifiseringsarbeidet over tid. Mentorens oppgave er å veilede, gi tilbakemelding og holde «trykket» på kvalifiseringsarbeidet oppe slik at kandidaten ikke faller av underveis. De fleste fakulteter har lagt inn veilederkurs enten som eget tiltak, eller som del av de andre kvalifiseringsprogrammene.

Ekstern rekruttering

De neste årene vil det som en følge av fagstabens alderssammensetning og påfølgende avgang være behov for rekruttering av et stort antall nye medarbeidere. Dette representerer både en utfordring og en mulighet i arbeidet med å øke andelen ansatte med første- og toppkompetanse. De ulike fakultetene og fagmiljøene opplever ulike utfordringer i sitt rekrutteringsarbeid og forholder seg til ulike «eksterne markeder». For å oppnå resultater i rekrutteringsarbeidet er det avgjørende at det utarbeides målrettede rekrutteringsplaner som bygger på gode analyser av potensialet for rekruttering til de ulike fagmiljøene, analyser av hvilke markeder som er aktuelle og en analyse av hvilke virkemidler som er best egnet i rekrutteringsarbeidet.

Tiltak på fakultetene for å heve første- og toppstillingsandelene

Som tidligere beskrevet vil det videre arbeidet med kompetanseløftet frem mot 2022 bestå i en videreføring og videreutvikling av de tiltakene som har vært brukt de siste årene.

I dag er status på de fem fakultetene svært forskjellig, og det videre arbeidet med intern kompetanseheving og ekstern rekruttering vil måtte tilpasses de behov de ulike miljøene står ovenfor. Nedenfor gis det en nærmere beskrivelse av det arbeidet og de tiltakene som er mest aktuelle på de ulike fakultetene.

Handelshøgskolen (HHN)

Intern kompetanseheving

Ved Handelshøgskolen er mye av det kortsiktige potensialet for opprykk tatt ut når kandidatene som nå er til vurdering, blir ferdig. Det er fortsatt noen få kandidater som ønsker å levere søknad, og det vil bli tilrettelagt for disse ved at opprykksprogrammene, Førstelektorskolen HHN 2019 og Professorskolen HHN 2019, videreføres. Det vil særlig legges vekt på at de aktuelle kandidatene får god informasjon om kravene til opprykk, og det skal også gis rom for at de som har utkast til søknad, skal få tilbakemelding på denne. Prodekan forskning har ansvar for opprykksprogrammene og benytter innleide ressurser der det er nødvendig. Mentorer vil i større grad bli benyttet i de nye programmene. Kompetanseheving fra forsker og førsteamanuensis til professor og fra universitetslektorer til førstelektor, vil bli prioritert den nærmeste tiden. Kvinner oppfordres særlig til å delta på opprykksprogrammene.

Målrettet ekstern rekruttering

Undervisningsporteføljen til HHN dekker noen fagområder som tradisjonelt har en praksisnær tilnærming. På slike områder er det utfordrende å oppnå ønsket andel første- og toppkompetanse. Her fremheves spesielt kompetanse som støtter utdanning innen trafikkfag, eiendomsmegling og støttefag som juss. På disse områdene søker HHN eksternt for å øke kompetansen. Det er også aktuelt å søke eksternt for å nå målsettinger om økt kvinneandel i toppstillinger og for å knytte til seg fremragende og internasjonalt anerkjente forskere.

I enkelte tilfeller vurderes det å utlyse skreddersydde stillinger fremfor å la ansatte søke opprykk i egen stilling. Dette kan være aktuelt i tilfeller hvor kandidaten har endret fokusområde siden ansettelse. Ansvar for å oppnå forskningsresultater legges til faggrupelederen som dermed får en nøkkelrolle for at HHN skal nå sine målsetninger. HHN er fortsatt i en omstillingsfase etter at rollen som faggrupeleder ble innført i 2017, og det neste året vil det bli gjort et arbeid for tydeliggjøre det ansvaret faggrupelederne har for å følge opp hver enkelt ansatt. I perioden frem til 2022 vil HHN i stadig større grad tildele forskningstid i henhold til resultater fremfor å behandle dette som en rettighet.

Fakultet for biovitenskap- og akvakultur (FBA)

Intern kompetanseheving

FBA vil i årene fremover ha særlig fokus på å øke andelen fagansatte med toppkompetanse, samtidig som andelen ansatte med førstekompetanse også skal økes. Det er allerede lagt til rette for flere ansatte i dosent- og førstelektorløp, og det forventes flere søknader om opprykk i 2019 og 2020. Det vil anslagsvis være et potensial for fem professoropprykk, et eller to dosentopprykk, to opprykk til førsteamanuensis og tre opprykk til førstelektor frem mot 2022.

Målrettet ekstern rekruttering

Fakultetet har særlig behov for ekstern rekruttering av første- og toppstillingskompetente innenfor faggruppen Husdyr, produksjon og velferd. I denne faggruppa vurderes ikke behovet for kompetanse å kunne møtes ved intern kompetanseheving.

Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV)

Intern kompetanseheving

På FSV er det fortsatt et potensial for kompetanseheving, men målrettet arbeid de siste årene rettet mot alle ansatte uten førstekompetanse, har resultert i at denne gruppen blir stadig mindre. Det er i dag totalt 20 personer i den faste vitenskapelige staben som ikke har førstekompetanse og som kan delta på interne kompetanseløp for å kvalifisere seg til førstestillinger. Av disse deltar 11 personer i førstekompetanseprogram. Når disse kvalifiserer seg, og det ikke lenger er behov for like stort innleie av midlertidig ansatte for å dekke opp undervisningen, vil andelen ansatte ved fakultetet med førstekompetanse bedre seg betraktelig. Dette vil imidlertid ta noe tid, og det er ikke mulig å forsere disse prosessene.

Målrettet ekstern rekruttering

Fakultetet har mange undervisningsoppgaver som ikke dekkes av faste ansatte i vitenskapelige stillinger. Disse arbeidsoppgavene er identifisert og det er lagt en plan for hvordan oppgavene skal kunne ivaretas av den faste staben innen 2022. På bakgrunn av dette vil vi fortsette å samordne studieporteføljen, og rekruttere ansatte med hensyn til utdanningenes behov. På utvalgte områder hvor fakultetet allerede har en god kompetanseprofil, vil det aktivt rekrutteres nye medarbeidere med toppkompetanse for å spisse miljøene ytterligere; dette gjelder blant annet i tilknytning til forvaltningen av ph.d.-programmet i sosiologi.

Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU)

Intern kompetanseheving

Innenfor flere av fagområdene på fakultetet er den nasjonale konkurransen om fagansatte med første- og toppkompetanse stor, noe som gjør det videre arbeidet med intern kompetanseheving særlig viktig. Gjennom grundige prosesser er det identifisert om lag 47 ansatte som er i målgruppen for intern kompetanseheving frem mot 2022. Fakultetet har behov for kompetanseheving innenfor alle områdene, men det mest kritiske er toppkompetansen.

De neste årene vurderes det som hensiktsmessig å etablere nye førstelektorprogram og professorprogram, og det vil fortsatt legges til rette for at ansatte kan tas opp i doktorgradsprogrammet og få stilling som stipendiater.

Målrettet ekstern rekruttering

Ved FLU er det nødvendig å rekruttere eksternt for å nå kompetansemålene innenfor den gitte tidsrammen. Rekruttering til læreryrket og lærerutdanningene, særlig til GLU 1-7, er en nasjonal og internasjonal utfordring og en særlig utfordring for Nord-Norge. På denne bakgrunnen er et rekrutteringsprosjekt med egen prosjektleder, styrings- og arbeidsgruppe, og egen handlingsplan blitt etablert. Dette prosjektet kommer i tillegg til rekrutteringsarbeidet som gjøres av kommunikasjonsavdelingen og konsentrerer seg om omdømmebygging av læreryrket og rekruttering til lærerutdanningene i Nordland (Bodø, Nesna). Samtidig bruker FLU erfaringene fra prosjektet til å arbeide målrettet med rekruttering til Trøndelag (Levanger).

Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH)

Intern kompetanseheving

Professorprogram og førstelektor- og dosentprogram som allerede er i gang, vil videreføres i henhold til tidsplan. Disse er nærmere beskrevet tidligere i dette dokumentet.

Ved siden av de ovenfor nevnte programmene, er det viktig for fakultetet å legge til rette for at så mange som mulig får opptak på etablerte ph.d-program. Stipendiater som gjennomfører på normert tid, tilbys midlertidig ansettelse i etterkant av disputas for å videreutvikle sine forskningsprosjekter og søke om ekstern finansiering. Etter disputas oppfordres de også til å søke på utlyste stillinger ved fakultetet. FSH får i 2019 økt kompetanse og kapasitet på HR-siden, noe som vil gi handlingsrom til større grad av systematikk i arbeidet med karriereveiledning og oppfølging av ansatte og ledere. Det er et mål at dette skal bidra til at fakultetet i større grad enn i dag beholder talentfulle ansatte. FSH satser særskilt på å heve andelen førsteamanuenser og professorer da den vitenskapelige produksjonen i dag er for svak.

Målrettet ekstern rekruttering

Tiltak for intern kompetanseheving har vært hovedfokus i 2018. I 2019 vil fakultetet i tillegg satse på målrettet strategisk rekruttering av toppkompetente forskere. Fakultet har få professorer med betydelig prosjektledererfaring og store nasjonale og internasjonale forskningsnettverk, og det er allerede utarbeidet en plan for å rekruttere toppkompetente professorer innen prioriterte fagområder. Det er i tillegg startet et arbeid med tilsetning i professor II-stillinger innen prioriterte fagområder, samt strategisk bruk av postdoktorstillinger i vitenskapelig kvalifisering. Ekstern rekruttering er også avgjørende på lang sikt, da gjennomsnittsalderen i førstelektor/dosent- og professorprogrammene er høy.

Andre aktuelle tiltak: Balanse-programmet

Nord Universitet fikk i 2017 innvilget søknad om prosjekt under Forskningsrådets program «Kjønnsbalanse i faglige toppstillinger og forskningsledelse». Prosjektet er tilpasset universitetets kompetanseutfordringer og har som hovedmål å øke andelen kvinner med toppkompetanse. Det er identifisert to områder som krever spesiell innsats: Den lave andelen kvinner i toppsjiktet ved HHN og FBA og det overveiende flertall av kvinner i mellomsjiktet ved profesjonsfakultetene, hovedsakelig i undervisningsstillinger. Det er etablert et forskerteam ved FSV som i løpet av våren og høsten 2019 skal gjennomføre intervjuer og samtaler med ansatte og ledere. På bakgrunn av denne forskningen skal det utvikles tiltak som er tilpasset Nords særegne kompetanseutfordringer.

Vedlegg A93

Arkivsak-dok. 17/04525-2
Saksansvarlig Hanne Solheim Hansen
Saksbehandler Hanne Solheim Hansen

Saksgang

RÅD FOR SAMARBEID MED ARBEIDSLIVET (RSA) - MANDAT OG SAMMENSETNING

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar at RSA Nordland og RSA Trøndelag skal ha følgende mandat:
  - Rådene for samarbeid med arbeidslivet (RSA) Nordland og Trøndelag skal styrke Nord universitet sitt samarbeid med arbeidslivet i utviklingen av universitets studieportefølje. Rådene skal bidra til at utviklingen av universitetets studieprogram og tilbud innenfor etter- og videreutdanning (EVU) er tilpasset samfunnets og arbeidslivets behov.
    - a. RSA skal være en arena for informasjonsutveksling mellom partnerne
    - b. RSA skal gi rådgivende anbefalinger til ledelsen ved Nord universitet
    - c. RSA skal gi rådgivende anbefalinger til de regionale kompetanseplanene som fylkeskommunene har ansvar for
    - d. RSA skal være en arena som bidrar til studieporteføljens relevans, og drøfting av EVU-tilbud
  - Rådene skal utarbeide årlige planer for det enkelte råds virksomhet.
2. RSAene skal ha følgende representanter: NHO (Nordland og Trøndelag), LO (Nordland og Trøndelag), Nordland og Trøndelag fylkeskommuner, helseforetakene (Nord og Midt-Norge), Fylkesmannen i Nordland og i Trøndelag, NAV (Nordland og Trøndelag), vertskommunene for Nord universitets sine studiesteder i Nordland og Trøndelag, studentparlamentet, rektorat og dekanat ved Nord universitet.
3. Rektor gis fullmakt til å justere deltakersammensetning i RSAene etter behov og sørge for at det utarbeides årlige planer for rådets virksomhet.
4. Organiseringen og effekten av RSA-ordningen skal evalueres ved avslutningen av inneværende styreperiode.

Sammendrag

Forslag til mandat og sammensetning – RSA Nordland og RSA Trøndelag.

Saksframlegg

Bakgrunn

På styremøtet 13. desember 2017 ble det i styresak 148/17 fattet følgende vedtak:

1. *Styret vedtar å etablere to Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) ved Nord universitet, RSA Nordland og RSA Trøndelag.*
2. *Saken blir satt opp i et senere møte, med de innspill som kom i styremøtet.*

Denne saken er en oppfølging av punkt 2 i vedtaket ovenfor og gir et forslag til sammensetning av RSA Nordland og RSA Trøndelag, samt mandat for RSA, der innspill fra styremøte i desember er inkludert.

Som beskrevet i saksframlegget i sak 148/17 er de norske universitetene og høyskolene pålagt å ha etablert Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) som et tiltak for å styrke relevansen i utdanningsinstitusjonenes faglige virksomhet. Ved fusjonen mellom Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nesna og Høgskolen i Nord-Trøndelag ble det etablert et universitet med et omfattende nærområde eller storregion. Nord universitet har et spesielt ansvar for et godt samarbeid med samfunns- og arbeidsliv i egen region. I denne sammenhengen er RSA et viktig virkemiddel. Siden Nord universitet dekker et stort geografisk område som spenner over to regionale politiske enheter, ble det vedtatt på styremøtet 13. desember at Nord universitet skulle ha to Råd for samarbeid med arbeidslivet, RSA Nordland og RSA Trøndelag.

RSA må ha to hovedfokus:

- Samarbeid om utvikling av Nord sine gradsstudier og etter- og videreutdanninger (Jf. St.meld. 44).
- Institusjonene skal delta i utformingen av regionale kompetanseplaner (jf. tildelingsbrevet for 2017). Her kan RSA bidra med innspill.

Deltakere i RSA

Nord universitet utdanner kandidater til både offentlig sektor og privat sektor. I tillegg er samfunnsoppdraget at Nord universitet skal levere kandidater som samfunnet trenger. Begge RSA bør derfor ha deltakere som har oversikt og innsikt i kompetansebehovet i regionen, i et langsiktig perspektiv.

I tillegg vil det være nyttig å ha med vertskommunene i RSA. Dette for at de skal være godt kjent med Nord, og kan bidra til Nord sin måloppnåelse.

	RSA Nordland	RSA Trøndelag
Privat sektor		
NHO	NHO Nordland	NHO Trøndelag
LO	LO Nordland	LO Trøndelag

Offentlig sektor		
Fylkeskommunen utdanning eller fylkesrådmann	Nordland fylkeskommune	Trøndelag fylkeskommune
Helseforetak	Helse Nord	Helse Midt-Norge
Fylkesmannen	Fylkesmannen i Nordland	Fylkesmannen i Trøndelag
KS	KS Nordland	KS Midt-Norge
NAV	NAV Nordland	NAV Trøndelag
Studentparlamentet	Leder/nesteleder studentparlamentet	Leder/nesteleder studentparlamentet
Vertskommuner		
	Ordfører i Bodø	Ordfører i Namsos
	Ordfører på Nesna	Ordfører i Steinkjer
	Ordfører i Rana	Ordfører på Levanger
	Ordfører i Stokmarknes	Ordfører på Stjørdal
Deltakere fra Nord	Rektor, prorektor utdanning og dekaner	Rektor, prorektor utdanning og dekaner

Mandat

Det foreslås at RSA Nordland og RSA Trøndelag får følgende mandat:

- Rådene for samarbeid med arbeidslivet (RSA) Nordland og Trøndelag skal styrke Nord universitet sitt samarbeid med arbeidslivet i utviklingen av universitetets studieportefølje.
Rådene skal bidra til at utviklingen av universitetets studieprogram og tilbud innenfor etter- og videreutdanning (EVU) er tilpasset samfunnets og arbeidslivets behov.
  - a. RSA skal være en arena for informasjonsutveksling mellom partnerne
  - b. RSA skal gi rådgivende anbefalinger til ledelsen ved Nord universitet
  - c. RSA skal gi rådgivende anbefalinger til de regionale kompetanseplanene som fylkeskommunene har ansvar for
  - d. RSA skal være en arena som bidrar til studieporteføljens relevans, og drøfting av EVU-tilbud

Rådene skal utarbeide årlige planer for det enkelte råds virksomhet. Sekretariatfunksjon for RSAene forankres i universitetets studieavdeling. Det arrangeres RSA-møter som skal gi grunnlag for innspill til universitetet om utvikling av studieporteføljen, herunder etter- og videreutdanning. I tillegg gjennomføres det møter med de ulike delregionene i Nordland og Nord-Trøndelag, for å sikre innspill i den videre utviklingen av våre tilbud.

Studiestedslederne, som universitetet har ved de mindre studiestedene, må spille en sentral rolle i organisering og gjennomføring av slike møter.

10/18 Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) - Mandat og sammensetning

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for Nord universitet	05.02.2018	10/18

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar at RSA Nordland og RSA Trøndelag skal ha følgende mandat:
  - Rådene for samarbeid med arbeidslivet (RSA) Nordland og Trøndelag skal styrke Nord universitet sitt samarbeid med arbeidslivet i utviklingen av universitets studieportefølje. Rådene skal bidra til at utviklingen av universitetets studieprogram og tilbud innenfor etter- og videreutdanning (EVU) er tilpasset samfunnets og arbeidslivets behov.
    - a. RSA skal være en arena for informasjonsutveksling mellom partnerne
    - b. RSA skal gi rådgivende anbefalinger til ledelsen ved Nord universitet
    - c. RSA skal gi rådgivende anbefalinger til de regionale kompetanseplanene som fylkeskommunene har ansvar for
    - d. RSA skal være en arena som bidrar til studieporteføljens relevans, og drøfting av EVU-tilbud
  - Rådene skal utarbeide årlige planer for det enkelte råds virksomhet.
2. RSAene skal ha følgende representanter: NHO (Nordland og Trøndelag), LO (Nordland og Trøndelag), Nordland og Trøndelag fylkeskommuner, helseforetakene (Nord og Midt-Norge), Fylkesmannen i Nordland og i Trøndelag, NAV (Nordland og Trøndelag), vertskommunene for Nord universitets sine studiesteder i Nordland og Trøndelag, studentparlamentet, rektorat og dekanat ved Nord universitet.
3. Rektor gis fullmakt til å justere deltakersammensetning i RSAene etter behov og sørge for at det utarbeides årlige planer for rådets virksomhet.
4. Organiseringen og effekten av RSA-ordningen skal evalueres ved avslutningen av inneværende styreperiode.

Møtebehandling

Asbjørn Røiseland fremmet tilleggsforslag om at KS deltar i RSA.

Aslaug Mikkelsen fremmet et tilleggsforslag om at et utvalg av små og større private bedrifter bør inviteres inn i RSA. Rektor får fullmakt til å vurdere kriterier og deretter invitere noen bedrifter til å delta.

Rektor endret sin innstilling i tråd med forslagene.

Votering

Den nye innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Styret vedtar at RSA Nordland og RSA Trøndelag skal ha følgende mandat:
  - Rådene for samarbeid med arbeidslivet (RSA) Nordland og Trøndelag skal styrke Nord universitet sitt samarbeid med arbeidslivet i utviklingen av universitets studieportefølje. Rådene skal bidra til at utviklingen av universitetets studieprogram og tilbud innenfor etter- og videreutdanning (EVU) er tilpasset samfunnets og arbeidslivets behov.
    - a. RSA skal være en arena for informasjonsutveksling mellom partnerne
    - b. RSA skal gi rådgivende anbefalinger til ledelsen ved Nord universitet
    - c. RSA skal gi rådgivende anbefalinger til de regionale kompetanseplanene som fylkeskommunene har ansvar for
    - d. RSA skal være en arena som bidrar til studieporteføljens relevans, og drøfting av EVU-tilbud
  - Rådene skal utarbeide årlige planer for det enkelte råds virksomhet.
2. RSAene skal ha følgende representanter: NHO (Nordland og Trøndelag), et utvalg bedrifter, LO (Nordland og Trøndelag), Nordland og Trøndelag fylkeskommuner, helseforetakene (Nord og Midt-Norge), KS Trøndelag og Nordland, Fylkesmannen i Nordland og i Trøndelag, NAV (Nordland og Trøndelag), vertskommunene for Nord universitets sine studiesteder i Nordland og Trøndelag, studentparlamentet, rektorat og dekanat ved Nord universitet.
3. Rektor gis fullmakt til å justere deltakersammensetning i RSAene etter behov og sørge for at det utarbeides årlige planer for rådets virksomhet.
4. Organiseringen og effekten av RSA-ordningen skal evalueres ved avslutningen av inneværende styreperiode

Rektorvedtak – **forslag → kun etablering og akkreditering**

Arkivreferanse: 19/00440-1
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche
Dato Dokdato

Sak: Justerte retningslinjer for etablering og akkreditering av nytt studieprogram ved Nord universitet (opprinnelig Reglement for etablering av nye studier og godkjenning studieplaner)

Vedtak:

1. Rektor godkjenner framlagte forslag til justerte retningslinjer for etablering og akkreditering av nytt studieprogram (opprinnelig Reglement for etablering av nye studier og godkjenning av studieplaner).
2. Retningslinjene trer i kraft umiddelbart. Det vil likevel være muligheter for overgangsordning i 2019 for implementering av kravet om ekstern fagekspertise i forbindelse med akkrediteringen av nytt studieprogram, slik det er beskrevet i saken.

Hanne Solheim Hansen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Nord universitet har siden mars 2016 hatt eget reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner ved Nord universitet. Fra desember 2016 har universitetet hatt egne retningslinjer for akkreditering av eksisterende studietilbud (senere justert desember 2017). Fra 2017 har universitetet gjennomført systematisk kontroll av kvaliteten i studieprogrammer gjennom reakkreditering i tråd med Studiekvalitets- og Studietilsynsforskriften samt NOKUTS veiledning til sistnevnte. Reakkrediteringsarbeidet har vært ambisiøst og omfattende, og det har vært ulike synspunkter på omfanget av prosessene i organisasjonen. Det har skapt økt bevissthet på fagsiden om hvilke nasjonale kvalitetskrav som må oppfylles for at et studieprogram skal anses som akkreditert. Samtidig har det vært innspill på at prosessene rett og slett har vært for omfattende og ressurskrevende.

Sentralt Utdanningsutvalg behandlet derfor på sitt møte 5. desember 2018 (sak 78/2018) egen sak om ambisjonsnivå i arbeid med akkreditering og reakkreditering. Utvalget drøftet styrker og svakheter ved dagens opplegg for akkreditering og reakkreditering, hvorvidt ambisjonsnivået er for høyt eller for lavt, mulige forenklinger ved reakkrediteringsprosessene (forenkling ble ikke drøftet i forhold til akkrediteringsprosessene), og det ble bedt om andre innspill. Etter drøftingen gjorde utvalget slikt vedtak i saken:

Utdanningsutvalget ber prorektor for utdanning vurdere og foreslå eventuelle justeringer i opplegget for akkreditering og reakkreditering av studieprogram på bakgrunn av drøftingen i Utdanningsutvalget. Forslag med endringer legges fram for utvalget. Endelig vedtak om endring til vedtas av rektor.

Sentralt Utdanningsutvalg behandlet på neste møte, 25. januar 2019 (sak 4/2019) sak om endring av retningslinjer for akkreditering og reakkreditering, og gjorde slikt vedtak i saken:

1. *Utdanningsutvalget tilrår at rektor vedtar endring av Retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet og Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplan ved Nord universitet i samsvar med framlagt forslag.*
2. *Studiedirektør justerer forslag til endrede retningslinjer i saksframlegget, slik at det tydeliggjøres at dette gjelder to lokale retningslinjer, ikke en felles retningslinje.*

Ut fra diskusjonen på utvalgets møte i desember, var det 2 innspill som ble fulgt opp da saken ble lagt fram for utvalget på nytt;

- Det bør tas inn en bestemmelse om bruk av ekstern ekspertise i *akkreditering* og *reakkreditering* av studieprogram.
- *Reakkreditering* av eksisterende studieprogram bør forenkles, for eksempel ved innføring av selvevaluering som grunnlag for å bestemme behov for og omfang av reakkreditering.

Ut fra ovennevnte foreslås følgende tatt inn i gjeldende *Reglement for etablering av nye studier og godkjenning studieplaner ved Nord universitet* (markert med blått for å tydeliggjøre endringen):

Alle nyetablerte studieprogram over 30 studiepoeng skal gjennomgå en full akkrediteringsprosess i henhold til nasjonale krav i Studiekvalitets- og Studietilsynsforskriften og veiledning til forskriftene. Dekan ved det aktuelle fakultet har ansvar for søknad om akkreditering. Søknad godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget. Ved akkreditering skal det trekkes inn ekstern fagekspertise.

Samtidig med denne endringen benyttes anledningen til å endre tittel og justere noe på innholdet i det opprinnelige reglementet. Det foreslår følgende nytt navn: *Retningslinjer for etablering og akkreditering av*

nytt studieprogram ved Nord universitet. Dette fordi reakkreditering er regulert av Retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet. Vedlagt saken er både gjeldende reglement for forslag til retningslinjer. Innhold som er fjernet fra reglementet er hjemlet i Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet, dvs om studieplaner og endring av studieplaner.

Ekstern ekspertise er ikke nærmere angitt i framlagte forslag.

Ekstern fagekspertise er person som ikke er ansatt ved Nord universitet. Det kan være både fagperson ved annen høyere utdanningsinstitusjon nasjonalt eller internasjonalt eller fagperson fra arbeidslivet. Det er fakultetets ansvar å innhente, avtale omfang av oppdrag og godtgjøre ekstern fagekspertise.

For nye studieprogrammer som er under utvikling og etableringssøknad og akkrediteringssøknad forventes fremmet i 2019, kan det være aktuelt med overgangsordning for det nye kravet om ekstern fagekspertise i forbindelse med akkrediteringsprosessen. Etter dialog mellom fakultetsledelse og prorektor for utdanning, kan prorektor gjøre unntak fra kravet om ekstern ekspertise nå i 2019.

Økonomiske konsekvenser:

Etablering og akkreditering av nytt studieprogram har naturlig nok økonomiske konsekvenser. De er ikke tallfestet i denne sak, men det påpekes at fakultetet skal ivareta alle økonomiske forhold med unntak av de spesielle tilfeller der utgifter dekkes via felles budsjett.

Innstilling:

1. Rektor godkjenner framlagte forslag til justerte retningslinjer for etablering og akkreditering av nytt studieprogram (opprinnelig reglement for etablering og godkjenning av studieplaner).
2. Retningslinjene trer i kraft umiddelbart. Det vil likevel være en overgangsordning i 2019 for implementering av kravet om ekstern fagekspertise i forbindelse med akkrediteringen av nytt studieprogram.

Vedlegg

Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner ved Nord universitet (vedtatt 18.03.2016)

Forslag Retningslinjer for etablering og akkreditering av nytt studieprogram ved Nord universitet.

REGLEMENT FOR ETABLERING AV STUDIER OG GODKJENNING AV STUDIEPLANER VED NORD UNIVERSITETET

Fastsatt av gjennom rektorvedtak15/01015-13 den 18. Mars 2016.

De kravene som her fastsettes i forbindelse med etablering av studier og godkjenning av studieplaner må ses i sammenheng med andre sentrale dokumenter (der til enhver tid siste versjon er gjeldende):

- **LOV 2015-12-18-131:** Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven).
- **FOR 2010-02-01-96:** Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.
- **FOR 2013-02-28-237:** Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften).
- NOKUT sine veiledninger for søknad om akkreditering av studier etter 1. syklus, 2. syklus, 3. syklus samt fellesgrader;
<http://www.nokut.no/no/Universitet-og-hoyskoler/Kvalitetssikring-og-utvikling/Akkreditering-av-nye-studietilbud/>
- **FOR 2005-12-01-1392:** Forskrift om krav til mastergrad.
- **FOR-2015-06-10-620:** Forskrift om endring i forskrift om krav til mastergrad.
- **Rundskriv F-11-03** Prosedyrer for behandling av søknader om etablering av fireårige yrkesutdanninger og høyere grads studier ved statlige høgskoler, vitenskapelige høgskoler og kunsthøgskoler – Delegering av myndighet til å etablere ettårige videreutdanninger/påbyggingsstudier som bygger på bachelorgrad eller tilsvarende, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 24. februar 2003.
- **FOR 2007-01-31-173:** Forskrift om opptak til høyere utdanning.
- **FOR-2016-01-06-68:** Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet.

Bestemmelser i rammeplaner som har forskriftstatus, er overordnet bestemmelser i "*Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet*".

Krav til dokumentasjon ved etablering av studium

Disse retningslinjer gjelder ved etablering av studier på lavere grad og opp til og med mastergrad.

LOV 2015-12-18-131: Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) slår fast (i § 3-3) at institusjoner som er akkreditert som universitet, har fullmakt til selv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for en grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i lovens § 3-2.

Det vises til *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* (kapittel 3) og Kunnskapsdepartementets Rundskriv F-08-10 som omhandler forannevnte forskrift.

Grunnleggsdokumentasjonen ved etablering av studier skal bestå av en generell del med vurdering av følgende forhold:

- Overordnet strategi
- Etterspørsel
- Fagmiljø
- Økonomi

I tillegg skal dokumentasjon beskrive alle de forhold som er listet opp i Studietilsynsforskriften, og skal være i tråd med tilhørende veiledninger. Dokumentasjonen skal være komplett. Dette gjelder studier på alle nivåer, inkludert studier der dekan har etableringsfullmakt. Omfanget av beskrivelsen av de enkelte punkter må tilpasses studiets omfang og nivå. Der det nylig har vært evaluering innenfor et fagområde, eller søkt om etablering av nye studier kan selvfølgelig

grunnlagsmaterialet fra dette benyttes.

Det er dekanens ansvar å frambringe dokumentasjon. Vedtaket med grunnlagsdokumenter oversendes studie- og forskningsdirektør for videre behandling. Oversendelse til styret for Nord universitet forutsetter at det foreligger et dekanvedtak der styret bes om å vedta etablering.

I henhold til *Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitetet* vedtar styret etablering av alle studier på mer enn 30 studiepoeng. Dekan ved respektive fakultet vedtar etablering av studier på 30 studiepoeng eller mindre. Ved etablering av studier der fakultetet ved dekan har fullmakt til etablering, er det dekanen som har ansvar for å sikre at studiet tilfredsstillende alle krav i dette reglement. I henhold til styrevedtak 9. mars 2016 (sak 38/2016) «Prinsipper for arbeid med studieportefølje for 2017-2018», skal alle bevilgningsfinansierte studier vedtas av styret. Studier på 30 studiepoeng eller mindre skal derfor sendes Studieadministrasjonen for videre forankring.

Godkjenning av studieplaner

Styret fastsetter på et overordnet nivå det faglige innholdet i studiet i forbindelse med vedtak om etablering av nye studier. Gjennom forskrift om studier og eksamen ved Nord universitetet og egne styrevedtak om vedtaksmyndighet er følgende delegert:

1. For nye studier hvor universitetsstyret har godkjenningsmyndighet, har styret delegert til rektor å vedta detaljert studieplan med utførlige studieprogram- og emnebeskrivelser med bestemmelser om undervisningsopplegg, vurderingsformer og lignende. Rektors vedtak fattes på bakgrunn av tilråding fra Utdanningsutvalget.
2. Styret har delegert til vedkommende dekan å fastsette studieplaner for fag/studier/ utdanninger som styres av nasjonale rammeplaner.
3. For fag/studier/utdanninger uten rammeplan har styret delegert til respektive fakultet ved dekan en rett til å etablere studier på 30 studiepoeng eller mindre, og til å godkjenne studieplaner for disse studieprogrammene. Det vises i denne sammenheng til hvordan praksis skal være, med bakgrunn i styrets vedtak om arbeidet med studieporteføljen for studieåret 2017-2018, jamfør ovenfor.
4. Dekan er gitt fullmakt til å foreta mindre endringer i øvrige studieplaner. Dette betyr i praksis at dekan har fullmakt til å vedta normal revidering av studieplanene fra år til år, men rektor må godkjenne ny studieplan dersom studieprogrammet endres vesentlig. Endringer i studieplan skal ikke tre i kraft før ved nytt studieår. Mindre endringer i pensum kan foretas underveis i studiet. Studenter som berøres av endringer i studieplan eller pensum skal sikres rimelige overgangsordninger mellom gammel og ny ordning.

Studieplan for hvert studieprogram må vedtas for hvert opptak av nye studenter.

Studieplanene publiseres på universitets web i norsk og engelsk versjon.

For engelsk versjon henvises til UHRs ordliste:

[Selected administrative terms with English translations](#)

RETNINGSLINJER FOR ETABLERING OG AKKREDITERING AV NYTT STUDIEPROGRAM VED NORD UNIVERSITETET

Fastsatt av gjennom rektorvedtak 15/01015-13 den 18. Mars 2016 (og justert gjennom rektorvedtak ...
Februar 2019. Tittel endret fra opprinnelig reglement til retningslinjer.

Styrende bestemmelser for etablering og akkreditering av nytt studieprogram

Nord universitet har selvakkrediteringsrett, dvs rett til selv å akkreditere nye studietilbud. Dette gjelder alle nivåer opp til og med doktorgradsnivået. Likevel er det en rekke styrende bestemmelser, der den til enhver tid siste versjon er gjeldende:

- LOV-2005-04-01-15: *Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)*
- FOR-2017-11-08-1846: *Forskrift om Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring og om henvisningen til Det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring (Forskrift om NKR og EQF)*
- FOR-2006-06-30-859: *Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning*
- FOR-2010-02-01-96: *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (Studiekvalitetsforskriften)*
- FOR-2017-02-07-137: *Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften)*
- NOKUTs veileder til Studietilsynsforskriften: https://www.nokut.no/siteassets/akkreditering-hu/17-04127-2_sokerveiledning_akkreditering_studietilbud.pdf
- FOR-2005-12-16-1574: *Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler*
- FOR-2005-12-01-1392: *Forskrift om krav til mastergrad*
- FOR-2017-01-06-13: *Forskrift om opptak til høyere utdanning*
- FOR-2017-06-22-1197: *Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet*
- Aktuelle nasjonale rammeplaner og eventuelle forskrifter og retningslinjer til disse

Etableringsprosessen for nye studier er todelt; første trinn er selve etableringen og deretter andre trinn selve akkrediteringen, det vi den faglige godkjenningen av nytt studieprogram.

Etablering av nytt studieprogram

Disse bestemmelsene gjelder ved etablering av studier på lavere grad og opp til og med mastergrad.

LOV-2005-04-01-15: *Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)* slår fast i § 3-3 (om faglige fullmakter) at institusjoner som er akkreditert som universitet, har fullmakt til selv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for en grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i lovens § 3-2 (om grader, yrkesutdanninger og titler).

FOR-2005-12-16-1574: *Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler* slår fast i § 9 Nord universitet sine rettigheter til å tildele grader og yrkesutdanninger med normert tid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 1 ½–2 år.
4. Master, normert studietid 5 år.
5. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
6. Doctor philosophiae (dr.philos.)

Yrkesutdanning:

1. Grunnskolelærerutdanningene for 1.–7. trinn og 5.–10. trinn, normert studietid 4 år.
2. Faglærerutdanning, normert studietid 4 år.

FOR-2017-06-22-1197: Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet inneholder flere bestemmelser som berører etablering og akkreditering av nytt studieprogram;

§ 2.1 Grader og yrkesutdanninger (Nord universitet kan tildele grader og yrkesutdanninger i tråd med ovennevnte forskrift om grader og yrkesutdanninger. Nord universitet kan i tillegg tilby studier av annet omfang, blant annet videreutdanninger og påbyggingsstudier som bygger på avsluttet 2-årig, 3-årig eller 4-årig utdanning)

§ 2.3 Krav til graden høyskolekandidat (oppnås ved fullført 2-årig utdanning på 120 studiepoeng med egen studieplan godkjent av rektor)

§ 2.3 Krav til graden bachelor (konkrete krav til fagspesifikk bachelor og sammensatt bachelor)

§ 2.4 Krav til graden master (henviser direkte til forskrift om krav til mastergrad)

§ 3.2 Studieportefølje: Her framgår at styret vedtar etablering av alle studieprogram på mer enn 30 studiepoeng. Dekan ved det enkelte fakultet vedtar etablering av studieprogram på 30 studiepoeng eller mindre. Videre framgår at alle studieprogram må tilfredsstillende gjeldende krav for akkreditering av studier fastsatt av NOKUT.

§ 3-3 Studieplaner: Her framgår at rektor vedtar akkreditering av nye studieprogrammer ved Nord universitet (over 30 studiepoeng), mens dekan ved det enkelte fakultet akkrediterer studieprogrammer på 30 studiepoeng eller mindre. Videre framgår av forskriften at studieprogrammer regulert av nasjonale rammeplaner kan fastsettes av dekan. Akkreditering av studieprogrammer ved nasjonale rammeplaner skal, etter dette reglement, likevel godkjennes av rektor.

Styret behandler søknad om etablering av nytt studieprogram (over 30 studiepoeng) senest 1 år før planlagt oppstart, slik at nytt studieprogram kan inngå i studieporteføljen for kommende studieår. Søknad oversendes av dekan på aktuelt fakultet til Studieavdelingen.

Som grunnlag for søknaden utarbeider fakultetet en SEFØ-analyse (strategi, etterspørsel, faglig bærekraft, økonomi), som vedlegges søknaden. Videre må søknaden inneholde en god beskrivelse av studieprogrammet og det faglige innholdet, samt en vurdering av følgende forhold;

- Overordnet strategi
- Etterspørsel
- Fagmiljø
- Økonomi

Dekan behandler etablering av nytt studieprogram på 30 studiepoeng eller mindre i god tid før vedtak av studieporteføljen for kommende studieår. Grunnlag for etableringen er samme som for studieprogrammer over 30 studiepoeng.

Akkreditering av nytt studieprogram

Alle nyetablerte studieprogram over 30 studiepoeng skal gjennomgå en full akkrediteringsprosess i henhold til alle nasjonale krav i Studiekvalitets- og Studietilsynsforskriften og veiledning til denne. Dekan ved det aktuelle fakultet har ansvar for søknad om akkreditering. Søknad godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget. Ved akkreditering skal det trekkes inn ekstern fagekspertise.

Alle nyetablerte studieprogram på 30 studiepoeng eller mindre skal gjennomgå akkrediteringsprosess i henhold til nasjonale krav i Studiekvalitets- og Studietilsynsforskriften og veiledning til denne. Prosessens omfang tilpasses studiets omfang og nivå. Akkrediteringssøknad godkjennes av dekan ved det aktuelle fakultet etter behandling i fakultets lokale Utdanningsutvalg.

Rektorvedtak – forslag → gjelder kun reakkreditering

Arkivreferanse: 19/00440-1
Saksbehandler Anne-Lovise Reiche
Dato Dokdato

Sak: Justerte retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet

Vedtak:

1. Rektor godkjenner framlagte forslag til justerte retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer.
2. Endringene med selvevaluering og ekstern fagekspertise trer i kraft umiddelbart. Det vil likevel være muligheter for overgangsordning i 2019 for implementering av kravet om ekstern fagekspertise i forbindelse med reakkrediteringen av eksisterende studieprogram, slik det er beskrevet i saken.

Hanne Solheim Hansen
Rektor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn:

Nord universitet har egne retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram. Disse innebærer at studieprogrammer over 30 studiepoeng skal reakkrediteres hvert 7. ende år. Dette er universitetets egen periodiske kontroll med kvaliteten på studieprogrammen, og inngår som en del av kvalitetssikringssystemet.

Reakkreditering betyr ny akkreditering etter ny faglig godkjenning av et studieprogram. Godkjenningen skjer i tråd med kravene i Kunnskapsdepartementets Studiekvalitetsforskrift og NOKUTs Studietilsynsforskrift med tilhørende veiledning samt andre relevante nasjonale og lokale bestemmelser, herunder rammeplaner mv.

Retningslinjene for reakkreditering ble første gang godkjent av rektor 29.12.2016. Samtidig vedtok rektor plan for reakkreditering i 2017, hvor 12 studieprogrammer inngikk; 1 studieprogram på FSH (Fakultet for sykepleie og helsevitenskap) og 3 studieprogrammer hver på Fakultet for biovitenskap og akvakultur (FBA), Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag (FLU), Fakultet for samfunnsvitenskap (FSV) og Handelshøgskolen (HHN). Tidlig i 2017 startet arbeidet med disse reakkrediteringssakene.

På dette tidspunktet arbeidet fakultetene, som følge av fusjonen (fra 01.01.2016), fortsatt med samordning av studieplaner for like studieprogrammer og faglig utvikling innenfor ulike fagområder. Tidlig høsten 2017 meldte HHN at det ville bli større endringer i studieplaner for en rekke studieprogrammer fra høsten 2018, som følge av faglig utviklingsarbeid og tilpasning til ny organisasjon. Fakultetet tok initiativ til dialog med prorektor utdanning og studiedirektør, og stilte spørsmål om situasjonen krevde reakkreditering eller ikke for de aktuelle studieprogrammene. Det ble da avdekket at retningslinjene for reakkreditering ikke ivaretok slike situasjoner. Retningslinjene ble derfor justert 29.12.2017 hvor egne bestemmelser om reakkreditering som følge av større endringer i studieprogrammet ble tatt inn. HHN fikk da 2 studieprogrammer til reakkreditering, som følge av større endringer i studieprogrammenes studieplan og fagmiljø.

Rektor vedtok plan for reakkreditering i 2018, hvor denne gang 8 studieprogrammer inngikk; 2 på FBA, 3 hver på FLU og FSV, mens FSH og HHN ikke hadde studieprogrammer med i rektors plan. FSH meldte imidlertid senere 2 studieprogrammer til reakkreditering, som følge av større endringer i studieplan.

Universitetets reakkrediteringsarbeid så langt oppfattes å ha vært ambisiøst og omfattende. Det har vært ulike synspunkter på omfanget av prosessene i organisasjonen. Det har skapt økt bevissthet på fagsiden om hvilke nasjonale kvalitetskrav som må oppfylles for at et studieprogram skal anses som akkreditert. Samtidig har det vært innspill på at prosessene rett og slett har vært for omfattende og ressurskrevende.

Sentralt Utdanningsutvalg behandlet derfor på sitt møte 5. desember 2018 (sak 78/2018) egen sak om ambisjonsnivå i arbeid med akkreditering og reakkreditering. Utvalget drøftet styrker og svakheter ved dagens opplegg for akkreditering og reakkreditering, hvorvidt ambisjonsnivået er for høyt eller for lavt, mulige forenklinger ved reakkrediteringsprosessene (forenkling ble ikke drøftet i forhold til akkrediteringsprosessene), og det ble bedt om andre innspill. Etter drøftingen gjorde utvalget slikt vedtak i saken:

Utdanningsutvalget ber prorektor for utdanning vurdere og foreslå eventuelle justeringer i opplegget for akkreditering og reakkreditering av studieprogram på bakgrunn av drøftingen i Utdanningsutvalget. Forslag med endringer legges fram for utvalget. Endelig vedtak om endring til vedtas av rektor.

Sentralt Utdanningsutvalg behandlet på neste møte, 25. januar 2019 (sak 4/2019) sak om endring av retningslinjer for akkreditering og reakkreditering, og gjorde slikt vedtak i saken:

1. *Utdanningsutvalget tilrår at rektor vedtar endring av Retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet og Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplan ved Nord universitet i samsvar med fremlagt forslag.*

2. Studiedirektør justerer forslag til endrede retningslinjer i saksframlegget, slik at det tydeliggjøres at dette gjelder to lokale retningslinjer, ikke en felles retningslinje.

Ut fra diskusjonen på utvalgets møte i desember, var det to innspill som ble fulgt opp da saken ble lagt fram for utvalget på nytt;

- Det bør tas inn en bestemmelse om bruk av *ekstern ekspertise* i akkreditering og reakkreditering av studieprogram.
- Reakkreditering av eksisterende studieprogram bør forenkles, for eksempel ved innføring av *selvevaluering* som grunnlag for å bestemme behov for og omfang av reakkreditering.

Ut fra ovennevnte ble retningslinjene for reakkreditering foreslått endret slik (*endringer markert i blått*)

1. *Alle eksisterende studieprogram over 30 studiepoeng skal reakkrediteres innenfor en syv års syklus. Studieprogram som har gjennomgått tilsyn eller nasjonal evaluering av NOKUT, og fra denne fått godkjenning tilsvarende akkreditering, vurderes som reakkreditert.*
2. *Dekan ved det enkelte fakultet har ansvar for å utarbeide en syvårsplan for reakkreditering av fakultetets studieprogram. Fakultetsplanene godkjennes av rektor etter behandling i det sentrale Utdanningsutvalget.*
3. *Planene for reakkreditering kan endres av dekan og rektor etter behov, etter ny behandling i Utdanningsutvalget.*
4. *Studieprogram kan prioriteres for reakkreditering uavhengig av vedtatt plan, hvis det framkommer indikasjoner på at en reakkreditering er nødvendig. Dette beslutes av rektor i samråd med dekan ved fakultetet som er ansvarlig for det aktuelle studieprogrammet, etter behandling i Utdanningsutvalget.*
5. *Ved endring av studieplan til studieprogram som følge av faglig utviklingsarbeid, endring i studieprogrammets fagmiljø, rammebetingelser mv, kan fakultetet melde inn studieprogram for vurdering i forhold til reakkreditering. *Det foretas da en selvevaluering, se punkt 7 nedenfor.* Etter dialog med prorektor for utdanning og studiedirektøren, legges saken fram for rektor, som beslutter hvorvidt reakkreditering er nødvendig eller ikke i aktuelt tilfelle. Sentralt Utdanningsutvalg informeres om beslutningen. I vurderingen vektlegges grad av endring i;*
  - *Studieprogrammets læringsutbytte*
  - *Studieprogrammets faglig innhold og oppbygging (studieprogramdesignet)*
  - *Studieprogrammets organisering, eksempelvis til/fra tverrfakultært*
  - *Studieprogrammets antall studiepoeng, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
  - *Studieprogrammets fagmiljø, eksempelvis mer enn 50 prosent endring*
6. *Reakkreditering gis med utgangspunkt i de samme kriteriene som akkreditering av nye studieprogram: Kunnskapsdepartementets og NOKUTs til enhver tid gjeldende bestemmelser for akkreditering av studieprogram (første, andre og tredje syklus).*
7. *Reakkreditering av et studieprogram skal innledes med en selvevaluering fra det ansvarlige fakultet om programmets status i forhold til eksisterende nasjonale kvalitetskrav. På bakgrunn av dette bestemmes hvilket omfang en reakkreditering skal ha, herunder om ekstern fagekspertise skal trekkes inn. Selvevalueringen skal bestå av en gjennomgang i henhold til bestemmelsene i Studietilsynsforordningens kapittel 2, og en kort oppsummering av status og tilråding om den videre reakkrediteringsprosessen. Tilrådingen om videre prosess godkjennes av prorektor for utdanning.*
8. *Hvis et eksisterende studieprogram ikke oppfyller kriteriene for akkreditering, skal rektor gi det ansvarlige fakultet ved dekan inntil ett års frist til å rette opp manglene knyttet til studieprogrammet. Unntaksvis kan rektor i særskilte tilfeller gi lenger frist.*

9. Hvis et studieprogram etter fristen ikke kan oppfylle kriteriene for akkreditering, skal rektor, enten a) stanse opptak til studieprogrammet til kriteriene er oppfylt, eller b) legge fram sak for universitetsstyret om nedlegging av studieprogrammet.

Selvevaluering er ene endringen som Utdanningsutvalget anbefaler. Følgende presiseres om denne;

- Både reakkrediteringer ut fra rektors vedtatte plan og reakkrediteringer ut fra større endringer av studieprogrammets studieplan, fagmiljø, rammebetingelser osv skal innledes med selvevaluering utført av fakultetet.
- Selvevalueringen skal dokumenteres gjennom skriftlig tilbakemelding hvor også oversikt over studieprogrammets fagmiljø inngår.
- Forslag til dokumentasjon / mal for tilbakemelding er vedlagt, og kan justeres av studiedirektøren.
- Selvevalueringen skal inneholde en oppsummering og begrunnet forslag til videre reakkrediteringsprosess; herunder minimum 3 områder (dvs. bestemmelser i Studietilsyns-forskriften / Studiekvalitetsforskriften) hvor fullstendig reakkrediteringsprosess gjennomføres.
- På de utvalgte områdene for fullstendig reakkrediteringsprosess forutsettes at fakultetet innhenter ekstern fagekspertise, og at studentene involveres i reakkrediteringsprosessen.
- Det forventes at selvevalueringen behandles i fakultetets lokale Utdanningsutvalg så fremt det er praktisk gjennomførbart, og deretter behandles av dekan.
- Det er prorektor som etter dialog med fakultetsledelsen om gjennomført selvevaluering, tar beslutningen om videre reakkrediteringsprosess for det enkelte studieprogram.
- Fakultetet kan melde at studieprogram skal gjennomgå fullstendig reakkrediteringsprosess, uten å gjennomføre selvevaluering.

Ekstern fagekspertise er den andre endringen som Utdanningsutvalget anbefaler. Dette er ikke nærmere angitt i forslag til endring av retningslinjene for **reakkreditering**, annet enn med formuleringen «*herunder om ekstern fagekspertise skal trekkes inn*». Ovenfor er det imidlertid presisert at for utvalgte områder for fullstendig reakkrediteringsprosess, forutsettes at ekstern fagekspertise innhentes.

Ekstern fagekspertise er person som ikke er ansatt ved Nord universitet. Det kan være både fagperson ved annen høyre utdanningsinstitusjon nasjonalt eller internasjonalt eller fagperson fra arbeidslivet. Det er fakultetets ansvar å innhente, avtale omfang av oppdrag og godtgjøre ekstern fagekspertise.

For studieprogrammer som gjennomgår reakkreditering i 2019, kan det være aktuelt med overgangsordning for det nye kravet om ekstern fagekspertise i forbindelse med reakkrediteringsprosessen. Etter dialog mellom fakultetsledelse og prorektor for utdanning, kan prorektor gjøre unntak fra dette kravet nå i 2019.

Økonomiske konsekvenser:

Reakkreditering av eksisterende studieprogrammer har naturlig nok økonomiske konsekvenser. De er ikke tallfestet i denne sak, men det påpekes at fakultetet skal ivareta alle økonomiske forhold med unntak av de spesielle tilfeller der utgifter dekkes via felles budsjett.

Innstilling:

1. Rektor godkjenner framlagte forslag til justerte retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer.
2. Endringene med selvevaluering og eventuelt ekstern fagekspertise trer i kraft umiddelbart. Det vil likevel være muligheter for overgangsordning i 2019 for implementering av kravet om ekstern fagekspertise i forbindelse med reakkrediteringen av eksisterende studieprogram, slik det er beskrevet i saken.

Vedlegg

Eksisterende retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogrammer ved Nord universitet (vedtatt 29.12.2017)

Dokumentasjon / mal for tilbakemelding om selvevaluering

SELVEVALUERING – REAKKREDITERING AV EKSISTERENDE STUDIEPROGRAM

Nord universitet har egne retningslinjer for reakkreditering av eksisterende studieprogram (vedtatt av rektor første gang 29.12.2016 og justert siste gang ...01.2019). I retningslinjene inngår *selvevaluering* utført av fakultetet som første trinn og eventuelt eneste trinn i dette arbeidet

- *Selvevaluering* kan benyttes både for studieprogrammer som inngår i rektors vedtatte plan for reakkreditering og studieprogrammer som gjennomgår reakkreditering på grunn av større endring i studieplan, studieprogrammets fagmiljø, rammebetingelser mv.
- *Selvevalueringen* gjennomføres og dokumenteres med dette dokument. I tabellen nedenfor settes inn OK eventuelt Ikke OK. Hver enkelt bestemmelse kommenteres nærmere, enten helt kort eller mer utfyllende. Studiemodell og oversikt over studieprogrammets fagmiljø skal vedlegges.
- *Selvevalueringen* skal inneholde en oppsummering og begrunnet forslag til videre reakkrediteringsprosess; herunder minimum 2-3 områder hvor fullstendig reakkrediteringsprosess gjennomføres.
- På de utvalgte områdene for fullstendig reakkrediteringsprosess forutsettes at fakultetet innhenter ekstern fagekspertise, og at studentene involveres i reakkrediteringsprosessen.
- *Selvevalueringen* (dette dokument) skal behandles i fakultetets lokale Utdanningsutvalg og deretter dekan.
- Det er prorektor for utdanning som etter dialog med fakultetsledelsen om gjennomført *selvevaluering*, tar beslutningen om videre reakkrediteringsprosess for det enkelte studieprogram.
- Fakultetet kan melde at studieprogram skal gjennomgå fullstendig reakkrediteringsprosess, uten å gjennomføre selvevaluering.

Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning FOR-2017-02-07-137	
§ 2.1 Forutsetninger for akkreditering	Vurdering av kravene: <u>OK / Ikke OK</u>
(1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.	
(2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt , vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.	
§ 2.2 Krav til studietilbudet	Vurdering av kravene: <u>OK / Ikke OK</u>
(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn .	
(2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og /eller arbeidsliv .	
(3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.	
(4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.	

§ 2.2 Krav til studietilbudet	Vurdering av kravene: <u>OK / Ikke OK</u>
(5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.	
(6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.	
(7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.	
(8) Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling . Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.	
(9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted	
§ 2.3 Krav til fagmiljøet	Vurdering av kravene: <u>OK / Ikke OK</u>
(1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.	
(2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse .	
(3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet.	
(4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet . I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå : a) For studietilbud på <u>bachelorgradsnivå</u> skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse. b) For studietilbud på <u>mastergradsnivå</u> skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent kompetanse.	
(5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid , og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.	
(6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale	

<p>samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.</p>	
<p>(7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.</p>	

Kommentarer

§ 2.1 (1):

§ 2.1 (2):

§ 2.2 (1):

§ 2.2 (2):

§ 2.2 (3):

§ 2.2 (4):

§ 2.2 (5):

§ 2.2 (6):

§ 2.2 (7):

§ 2.2 (8):

§ 2.2 (9):

§ 2.3 (1):

§ 2.3 (2):

§ 2.3 (3):

§ 2.3 (4):

§ 2.3 (5):

§ 2.3 (6):

§ 2.3 (7):

Oppsummering og begrunnet forslag til videre reakkrediteringsprosess:

Behandling i fakultetets lokale Utdanningsutvalg:

Behandlet av dekan:

➔ [Gå til opprinnelig kunngjort versjon](#)

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Nord universitet

Dato	FOR-2016-01-06-10
Departement	Kunnskapsdepartementet
Publisert	I 2016 hefte 1
Ikrafttredelse	06.01.2016
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2005-04-01-15-§3-3, LOV-2005-04-01-15-§3-9
Kunngjort	12.01.2016 kl. 13.55
Korttittel	Forskrift for graden ph.d. ved Nord universitet

Kapitteloversikt:

Del I. Innledende bestemmelser (§§ 1 - 4)

Del II. Opptak (§§ 5 - 6)

Del III. Gjennomføring (§§ 7 - 11-3)

Del IV. Fullføring (§§ 12 - 22)

Del V. Klage, ikrafttredelse og overgangsbestemmelser (§§ 23 - 25)

Hjemmel: Fastsatt av Nord universitet 6. januar 2016 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I. Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Denne forskriften gjelder all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.). Forskriften regulerer opptak til, gjennomføring og avslutning av ph.d.-utdanningen ved Nord universitet.

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til ph.d.-graden, vises det til lov om universiteter og høyskoler (2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent (2006) og spesialistkandidat (2006), forskrift om grader og beskyttede titler (2005), NOKUTs forskrifter om standarder og kriterier for akkreditering og kvalitetsutvikling i UH-sektoren og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005), samt forskrift om studier og eksamener ved Nord universitet (2015).

§ 2. Omfang, innhold og målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskningsvirksomhet av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- Godkjent vitenskapelig avhandling
- Godkjent gjennomføring av opplæringsdelen.
- Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

Ph.d.-utdanningen er normert til tre års fulltidsstudier og omfatter en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang og et selvstendig forskningsarbeid. Fakultetene kan bestemme at opplæringsdelen skal utgjøre mer enn 30 studiepoeng.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid eller kombinert forsknings- og utviklingsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Nord universitets styre har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen. Utdanningen organiseres i programmer som forvaltes av fakultetene.

Ansvaret for gjennomføring av ph.d.-utdanningen er delegert til fakultetene innenfor deres respektive fagområder. Den ansvarlige for ph.d.-programmet må selv ha en doktorgrad innenfor relevant fagområde. Fakultetene kan fastsette egne tilleggsbestemmelser for sitt ph.d.-program, såfremt disse ikke er i strid med denne forskriften.

Fakultetene som forvalter ph.d.-programmet vedtar studieplanen og emnebeskrivelsene.

§ 4. Kvalitetssikring

Ph.d.-utdanningen omfattes av Nord universitets kvalitetssikringssystem for utdannings- og forskningsvirksomheten. Fakultetene skal kvalitetssikre ph.d.-utdanningen i tråd med disse.

Del II. Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-utdanningen må søkeren normalt ha mastergrad på 120 studiepoeng eller tilsvarende, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus. Nord universitet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Fakultetene kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelig og i tråd med gjeldende rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søknaden bør inneholde:

- Dokumentasjon for den utdanning som skal ligge til grunn for opptaket.
- Prosjektbeskrivelse som omfatter:
  - faglig redegjørelse for prosjektet
  - fremdriftsplan
  - finansieringsplan
  - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser
  - eventuelle planer for opphold ved annen institusjon

- plan for faglig formidling
- opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter.
- Plan for opplæringsdelen, herunder opplæring som er rettet mot generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket.
- Forslag på minst én veileder, samt angivelse av tilknytning til aktivt forskningsmiljø.
- Redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger som prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (informanter, pasienter, foreldre etc.). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden.

Nord universitet fastsetter søknadsskjema og kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon. Søknaden skal inneholde oversikt over relevante publikasjoner samt oversikt over eventuelle emner som ønskes innpasset i opplæringsdelen.

Kandidat og hovedveileder skal raskest mulig og senest innen tre måneder etter opptak sammen gå igjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer.

Nord universitet kan fastsette residensplikt.

Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden.

Dersom det gjenstår mindre enn ett års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, bør søkeren avvises, jf. § 5-3.

§ 5-2. Infrastruktur

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet. For kandidater med eksternt finansiering eller arbeidsplass inngås det avtale mellom Nord universitet og eksternt part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjekt. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

§ 5-3. Opptaksvedtak

Fakultetet fatter vedtak om opptak basert på en samlet vurdering av søknaden. Fakultetet kan fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere når antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes normalt lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt ut fra kandidatens finansieringsgrunnlag.

Opptak kan nektes om:

- avtaler med eksternt tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- de immaterialrettslige avtaler som er inngått er så urimelige at Nord universitet ikke bør medvirke i prosjektet
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 5-1.

§ 5-4. Avtaleperiode

Avtaleperioden tilsvarer finansieringsperioden, og er tre år for fulltidsstudium eller fire år ved 25 % arbeidsplikt.

Ved lov hjemlede avbrudd forlenges avtaleperioden tilsvarende.

Fakultetet kan forlenge avtaleperioden etter begrunnet søknad. Ved innvilget forlengelse kan Nord universitet sette ytterligere betingelser.

Etter avtaleperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter i henhold til ph.d.-avtalen, slik at ph.d.-kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til Nord universitet sin infrastruktur. Kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

Maksimal studietid er seks år fra starttidspunkt til innlevering av avhandling til bedømmelse. Lovfestede permisjoner, lengre sykefravær og pliktarbeid medregnes ikke i de seks årene. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

§ 5-5. *Frivillig avslutning*

Kandidaten og fakultetet kan avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik avslutning av ph.d.-utdanningen for tilsatte stipendiater skal det fastsettes skriftlig hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, rettigheter til resultater osv. skal ordnes.

Ved frivillig avslutning som skyldes kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet program, skal kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet. En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-6. *Tvungen avslutning ved forsinkelse, manglende fremdrift eller opphør av finansiering*

Fakultetet kan vedta tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtalt tid. Slik avslutning kan besluttes hvis ett eller flere av følgende forhold foreligger:

- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 9-1.
- Forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid. Hvis finansieringen opphører underveis i perioden kan dette medføre tvungen avslutning.

Tvungen avslutning etter § 5-6 kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv rår over.

Dersom ph.d.-kandidaten er ansatt ved Nord universitet kan avtalen kun avsluttes dersom vilkårene for oppsigelse eller avskjed i tjenestemannsloven er oppfylt.

Vedtak etter denne paragrafen fattes av fakultetet. Klager behandles av klagenemnda ved Nord universitet.

§ 5-7. *Fusk på eksamen eller prøve underveis i ph.d.-utdanningen*

Ved fusk på eksamener eller prøver underveis i ph.d.-utdanningen, kan Nord universitet vedta annullering, jf. universitets- og høyskolelovens § 4-7. Dersom forholdet eller forholdene er så alvorlig at det er å anse som uredelighet, jf. samme lovs § 4-13 (1), jf. forskningsetikklovens § 5, andre ledd, kan Nord universitet vedta tvungen avslutning, jf. § 5-8.

Vedtak etter paragrafen her fattes av styret selv eller av klagenemnda ved Nord universitet. Klager behandles av klagenemnda, jf. universitets- og høyskolelovens § 5-1 og forskrift i medhold av denne.

Brudd på de forskningsetiske retningslinjer som gjelder for fagområdet, herunder fusk som rammes av reglene i lov om universiteter og høyskoler § 4-13, kan medføre tvungen avslutning.

§ 5-8. *Tvungen avslutning ved uredelighet*

Dersom en ph.d.-kandidat gjør seg skyldig i vitenskapelig uredelighet, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-13 (1), jf. forskningsetikklovens § 5 annet ledd, kan Nord universitet vedta tvungen avslutning.

Vedtak om tvungen avslutning på grunn av uredelighet fattes av det organet som universitetsstyret bestemmer. Klage over slikt vedtak behandles av departementet eller særskilt klagenemnd oppnevnt av departementet.

§ 6. *Ph.d.-avtalen*

Opptak til Nord universitets ph.d.-utdanning formaliseres gjennom en skriftlig avtale innenfor rammene av standardavtalen for opptak vedtatt av universitetsstyret. Avtalen underskrives av ph.d.-kandidat, veileder(e) og fakultetet som kandidaten er tatt opp ved. Avtalen regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid.

For ph.d.-kandidater med finansiering fra, tilsetning hos eller andre bidrag fra en ekstern part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, Nord universitet og den eksterne part.

I tilfeller hvor ph.d.-kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må institusjonens retningslinjer for slikt samarbeid følges, og egne avtaler inngås på fastsatte skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med ph.d.-avtalen.

Del III. Gjennomføring

§ 7. *Veiledning*

§ 7-1. *Individuell veiledning*

Arbeidet med doktoravhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Fakultetet og veilederne skal sammen sikre at ph.d.-kandidaten deltar i et aktivt forskningsmiljø.

§ 7-2. *Oppnevning av veiledere*

Ph.d.-kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere, hvor én oppnevnes som hovedveileder. Hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet.

Hovedveilederen har det faglige hovedansvaret for kandidaten. Dersom fakultetet oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder fra Nord universitet.

Medveileder(e) er fagperson(er) som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for kandidaten med hovedveileder.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel «Om ugildhet» (§ 6 – § 10) gjelder for veilederne.

Oppnevnte veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst én av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra eller opplæring som veileder av ph.d.-kandidater.

Ph.d.-kandidat og veileder kan be fakultetet om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratte før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved fakultetet.

§ 7-3. *Veiledningens innhold*

Kandidat og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthyppheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9-1.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1.

Veilederne plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av forskerutdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

§ 8. Opplæringsdel

§ 8-1. Formål, innhold og omfang

Ph.d.-utdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.

Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen og avhandlingsarbeidet gir utdanning på høyt faglig nivå, og i henhold til internasjonal standard. Fakultetet har også ansvar for gjennomføring av forskningsarbeid, trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i henhold til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Fakultetet bør tilby ph.d.-kandidaten veiledning om fremtidige yrkesmuligheter i og utenfor academia, herunder bevisstgjøring om den kompetansen som kandidaten har oppnådd gjennom forskningsarbeidet.

Dersom Nord universitet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng. Fakultetet har anledning til å bestemme større opplæringsdel, jf. studieplan og utfyllende retningslinjer ved fakultetene. Elementer som er tatt før opptak i ph.d.-programmet kan etter søknad og faglig vurdering inngå i opplæringsdelen. Kurs på doktorgradsnivå ved annen institusjon skal godkjennes i samsvar med reglene i lov om universiteter og høyskoler, § 3 3-5 første ledd.

§ 8-2. Kandidatens rettigheter ved permisjon

Ph.d.-kandidater som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd av 18. desember 2006, sist endret 30. juni 2009. For ph.d.-kandidater som ikke er stipendiater gjelder fødselspermisjon etter lov om universiteter og høyskoler § 4-5 og arbeidsmiljøloven § 12-1 og § 12-7.

§ 9. Rapportering

§ 9-1. Rapportering

Nord universitets system for kvalitetssikring av ph.d.-utdanningen skal omfatte tiltak for å avdekke manglende progresjon i avhandlingsarbeidet og kursdel, og mangler ved veiledningen samt rutiner for å følge opp avdekkede mangler. Systemet skal normalt omfatte årlig og separat rapportering fra ph.d.-kandidat og veileder, og utformes slik at dobbelrapportering unngås.

Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller mangelfull fremdriftsrapportering fra kandidaten kan medføre tvungen avslutning av forskerutdanningen før opptaksperiodens utløp, jf. § 5-5. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.

Fakultetet kan ved behov kreve særskilt rapportering.

§ 9-2. Midtveisrapportering

En midtveisrapportering av doktorgradsarbeidet bør normalt finne sted i løpet av 3. eller 4. semester. Kandidaten skal presentere sitt arbeid og bli evaluert av en gruppe på minst to fagpersoner. Evalueringsgruppen skal ta stilling til doktorgradsarbeidets faglige status og fremdrift og skal gi tilbakemelding til både kandidaten, veilederen og fakultetet.

Dersom evalueringsgruppen rapporterer om vesentlige svakheter ved forskningsarbeidet, skal det iverksettes tiltak for å korrigere situasjonen.

§ 10. *Ph.d.-avhandlingen*

§ 10-1. *Krav til avhandlingen*

Avhandlingen skal være et selvstendig forskningsarbeid eller forsknings- og utviklingsarbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til etiske krav, faglig nivå og metode innen fagområdet.

Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et nivå som tilsier at den vil kunne publiseres eller offentliggjøres i egnet format som en del av fagets forskningsbaserte kunnskapsutvikling.

Avhandlingen kan være en monografi eller bestå av en sammenstilling av flere mindre arbeider. Dersom avhandlingen består av flere mindre arbeider, skal det redegjøres for sammenhengen mellom dem.

Avhandlingens hovedkomponent kan bestå av et nytt produkt eller en systemisert materialsamling, eller ha en annen fremstillingsform (for eksempel lyd, bilde, video, elektroniske fremstillingsformer) der dens teoretiske og metodiske grunnlag ikke fremgår av produktet selv. I slike tilfeller skal avhandlingen, i tillegg til å fremstille selve produktet, ha en tilleggsdel. Tilleggsdelen skal være en skriftlig redegjørelse for problemstilling, valg av teori og metode, og vurdering av resultatet i henhold til internasjonale standarder og faglig nivå innen fagområdet.

Dersom avhandlingen eller deler av den er blitt til i samarbeid med andre forfattere eller samarbeidspartnere, skal ph.d.-kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder. Dersom avhandlingen hovedsakelig består av artikler, skal kandidaten normalt være førsteforfatter på minst halvparten av artiklene. Hvis det praktiseres alfabetisk forfatterrekkefølge skal kandidaten ha utført minimum 50 prosent av arbeidet med minst halvparten av artiklene. Fakultetet fastsetter krav til antall artikler i utfyllende retningslinjer for ph.d.-programmet.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere eller samarbeidspartnere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid. Erklæringen oversendes bedømmelseskomiteen sammen med avhandlingen, jf. § 13-1.

Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.

§ 10-2. *Arbeider som ikke godtas*

Arbeider eller deler av et arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-prosjektet.

Faglig arbeid publisert før opptak i programmet kan inngå i avhandlingen etter søknad og faglig vurdering.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested, jf. § 13-1.

§ 11. *Rettigheter til bruk av resultater*

§ 11-1. *Bruk av avhandling i undervisnings- og forskervirksomhet*

Nord universitet kan vederlagsfritt benytte de deler av ph.d.-avhandlingen som ph.d.-kandidaten alene har opphavsrett til, samt andre faglitterære verk som er resultatet av arbeidet med avhandlingen, og som kandidaten alene har opphavsrett til, ved fremstilling av kopier til bruk i Nord universitet sin undervisnings- og forskervirksomhet. For kandidater som ikke ansettes ved Nord universitet, inngås egen avtale om tilsvarende bruk. Ved slik bruk skal ph.d.-kandidaten navngis slik lovgivning og god skikk tilsier.

§ 11-2. Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Regulering av rettigheter mellom Nord og samarbeidende institusjoner må avtales. Dette gjelder også avtaler inngått på fakultetsnivå.

Nord universitet sitt til enhver tid gjeldende regelverk skal danne utgangspunkt for hvilken meldeplikt ph.d.-kandidater ved tilsetning ved institusjonen har for arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet, jf. arbeidstakeroppløsningsloven.

For ph.d.-kandidater med ekstern arbeidsgiver skal rettigheter til bruk av resultater, herunder regler om meldeplikt nedfelles i egen avtale mellom Nord universitet ved fakultetet, ph.d.-kandidaten og den eksterne arbeidsgiver.

For ph.d.-kandidater uten arbeidsgiver, skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptaksavtalen mellom Nord universitet ved fakultetet og ph.d.-kandidaten.

§ 11-3. Opphavs-, patent- og andre immaterielle rettigheter (Intellectual Property Rights; IPR)

Det som går fram i det følgende, kan ikke forstås i strid med åndsverkloven av 12. mai 1961 nr. 2¹ eller dens forskrifter.

Dersom kandidaten er eneforfatter av ph.d.-avhandlingen, har vedkommende alene opphavsretten til verket.

Artikler eller andre bidrag skrevet av flere uten at det er mulig å skille den enkeltes bidrag ut som eget verk, vil være fellesverk. For slike artikler har forfatterne i fellesskap opphavsrett.

Hvis kandidaten i forbindelse med ph.d.-prosjektet gjør en patenterbar oppfinnelse, skal skriftlig melding om oppfinnelsen gis til universitetet uten unødig opphold, i samsvar med lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere § 5. Etter samme lovs § 4, jf. § 6, 1. og 2. ledd, har universitetet rett til å kreve retten til oppfinnelsen overført til seg. Er oppfinnelsen frembrakt i samarbeid med veileder, skal kandidat og veileder sammen fastsette sine respektive andeler i den patenterbare oppfinnelsen.

Kandidaten har likevel rett til å publisere oppfinnelsen på de vilkårene som går fram av arbeidstakeroppløsningslovens § 6, 3. ledd. Publiseringsretten gjelder tilsvarende for veilederen, dersom oppfinnelsen er gjort i fellesskap og kandidatens eller tredjeparts rett ikke er til hinder for det.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en ph.d.-avhandling, med unntak av en forhåndsavtalt utsettelse, for at en eventuell ekstern part kan ta stilling til patentering.

Ved offentliggjøring eller publisering av avhandlingen skal normalt Nord universitet krediteres dersom universitetet har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for kandidatens medvirkning til det offentliggjorte eller publiserte arbeidet. Det samme gjelder for ekstern part, dersom også denne har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag. Dersom kandidaten er ansatt ved Nord universitet eller ekstern part under utførelsen av forskningsarbeidet, anses dette som et nødvendig og vesentlig bidrag. Også andre institusjoner/virksomheter kan anses å ha gitt slike bidrag.

¹ Åndsverkloven 15 juni 2018 nr. 40.

Del IV. Fullføring

§ 12. Bedømmelse

§ 12-1. Grunnlag for bedømmelse

Ph.d.-graden bedømmes på grunnlag av:

- vitenskapelig avhandling
- gjennomføring av opplæringsdelen
- prøveforelesning over oppgitt emne
- offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 12-2. Tidsbruk fra innlevering til disputas

Det skal normalt ikke gå mer enn fem måneder fra innlevering til disputas.

Det er hovedveilederens ansvar å gjøre ansvarlig instans ved fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan starte.

§ 13. Innlevering

§ 13-1. Innlevering av avhandlingen

Søknad om å få avhandlingen bedømt kan først leveres når opplæringsdelen er godkjent.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.

Søknaden skal ha følgende vedlegg:

- Avhandlingen i godkjent format og i henhold til Nord universitet sine bestemmelser i den form og det antall eksemplarer som fakultetet har er bestemt, jf. § 10-1 og fakultetets utfyllende retningslinjer.
- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, jf. § 5-1.
- Medforfattererklæringer hvor dette er påkrevd i henhold til § 10-1.
- Erklæring om doktorgradsarbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang.
- Erklæring om at doktorgradsarbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.
- Dokumentasjon for at opplæringsdelen er fullført og godkjent, jf. § 8.

Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke holder høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputas, jf. § 18-1.

§ 13-2. Behandling av søknaden

Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Søknad som ikke fyller kravene i § 13-1 skal avvises.

§ 14. Oppnevning av bedømmelseskomité

Når fakultetet har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevnes en sakkyndig komité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen, samt prøveforelesning og disputas dersom avhandlingen finnes verdig for forsvar. Habilitetsbestemmelsene vil også gjelde for forholdet mellom medlemmene i bedømmelseskomiteen, jf. forvaltningsloven § 6 annet ledd.

Komiteens sammensetning bør normalt være klarlagt ved innleveringstidspunkt.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- flertallet av medlemmene er uten tilknytning til Nord universitet
- minst ett av medlemmene ikke har hovedstilling ved norske institusjoner

- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Dersom kriteriene fravikes, skal dette begrunnes særskilt.

Fakultetet fastsetter prosedyre for oppnevning. Komiteens sammensetning skal begrunnes og vise hvordan den samlet dekker avhandlingens fagfelt. Fakultetet utpeker en leder blant komiteens medlemmer, eller i tillegg til komiteens medlemmer.

Oppnevnte veiledere og andre som har bidratt til avhandlingen, kan ikke være medlem av bedømmelseskomiteen eller administrere den.

Fakultetet kan, når det er påkrevd, oppnevne et settemedlem til bedømmelseskomiteen.

Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité og har anledning til å innlevere skriftlige merknader, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

§ 15. Bedømmelseskomiteens arbeid

§ 15-1. Innhenting av supplerende opplysninger

Hovedveileder har, på anmodning, plikt til å gjøre rede for veiledningen og arbeidet med avhandlingen.

Bedømmelseskomiteen har, på anmodning, rett til innsyn i ph.d.-kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

§ 15-2. Omarbeiding av innlevert avhandling

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av den innleverte avhandlingen og eventuelt tilleggsmateriale, jf. § 15-1, tilrå at fakultetet gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal i skriftlig form gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide.

Tillater fakultetet en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som normalt ikke skal være lengre enn tre måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer vedrørende teori, problemstilling, hypotese, materiale eller metode er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.

§ 15-3. Bedømmelseskomiteens innstilling

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Innstilling og eventuelle dissenser skal begrunnes.

Bedømmelseskomiteens innstilling skal foreligge senest innen tre måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen. Tillater komiteen omarbeiding av avhandlingen, løper ny frist fra den dato avhandlingen leveres på nytt.

Bedømmelseskomiteens innstilling oversendes fakultetet som forelegger denne for ph.d.-kandidaten. Kandidaten gis en frist på 10 arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal fakultetet snarest underrettes skriftlig om dette.

Ph.d.-kandidatens eventuelle merknader skal sendes fakultetet. Fakultetet fatter vedtak i saken i samsvar med § 16.

§ 15-4. Retting av formelle feil (errata) i avhandlingen

Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire uker før komiteens frist for avlevering av innstilling og kan bare skje én gang.

§ 16. Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

§ 16-1. Fakultetets behandling av enstemmig innstilling

Dersom komiteen avgir enstemmig innstilling og fakultetet finner å legge den enstemmige innstillingen til grunn for sitt vedtak, fatter fakultetet selv vedtak i samsvar med den enstemmige innstillingen.

Dersom fakultetet finner at det foreligger begrunnet tvil om hvorvidt komiteens enstemmige innstilling skal legges til grunn, skal fakultetet selv søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen 10 dager.

Fakultetet fatter vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelsene.

§ 16-2. Fakultetets behandling av delt innstilling

Dersom komiteen avgir delt innstilling og fakultetet finner å legge flertallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, fatter fakultetet vedtak i samsvar med flertallets innstilling.

Dersom komiteen avgir delt innstilling og fakultetet vurderer å legge mindretallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, skal fakultetet søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til flertallets innstilling i den opprinnelige komitéinnstillingen, skal denne innstillingen følges.

De nye sakkyndige fratrer ved uenighet eller hvis begge støtter mindretallet. Da setter fakultetet ned en ny komite som kan godkjenne eller forkaste avhandlingen med simpelt flertall.

Kandidaten skal underrettes om utfallet etter behandling av uttalelser fra nye sakkyndige.

§ 17. Ny innlevering

En ph.d.-avhandling som ikke er funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave først seks måneder etter at Nord universitet har fattet sitt vedtak. Fakultetet oppnevner da en ny bedømmelseskomité der minst ett medlem fra den opprinnelige komiteen bør gjenoppnevnes. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt, og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.

§ 18. Offentliggjøring av avhandlingen

§ 18-1. Krav til den trykte avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, besørger fakultetet trykk av avhandlingen i godkjent format i henhold til Nord universitet sine bestemmelser.

Ph.d.-kandidaten skal utarbeide et kortfattet sammendrag av avhandlingen på engelsk og norsk, med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultat kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Dersom avhandlingen verken er skrevet på engelsk eller norsk, skal det i tillegg leveres et sammendrag på avhandlingens språk.

Sammendraget skal følge avhandlingen og, i likhet med selve avhandlingen, publiseres offentlig.

§ 18-2. Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før dato for offentlig forsvar. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter omarbeiding på grunnlag av komiteens foreløpige kommentarer, jf. § 15-2.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse kan finne sted for at Nord universitet og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering, jf. opptaksavtalens del C. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 5-3.

Ved publisering av avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

§ 19. Doktorgradsprøve

§ 19-1. Prøveforelesning

Etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse, jf. § 15, skal ph.d.-kandidaten forelese. Prøveforelesningen er en selvstendig del av doktorgradsprøven over oppgitt emne. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon.

Bedømmelseskomiteen bestemmer tittel for prøveforelesningen. Tittel for prøveforelesningen skal utfordre kandidaten til å drøfte aspekter som peker utover avhandlingen. Tittel for prøveforelesning kunngjøres for ph.d.-kandidaten 10 arbeidsdager før forelesningen.

Dersom fakultetet velger å avholde prøveforelesningen i forbindelse med disputas forestår bedømmelseskomiteen bedømmingen.

Dersom de to prøvene bedømmes separat, oppnevner fakultetet en egen komité for dette som fastsetter tittel for prøveforelesningen. Minst ett av bedømmelseskomiteens medlemmer skal da oppnevnes i forelesningskomiteen.

Prøveforelesningen skal skje på avhandlingsspråket med mindre fakultetet godkjenner et annet språk.

Bedømmelseskomiteen avgjør om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen vurderes til ikke bestått.

Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.

§ 19-2. Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Offentlig forsvar av avhandlingen skal finne sted etter at prøveforelesningen er avholdt og godkjent, og innen to måneder etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for det offentlige forsvaret skal kunngjøres minst 10 arbeidsdager før det avholdes.

Den komiteen som opprinnelig har bedømt avhandlingen, bedømmer også det offentlige forsvaret. Det offentlige forsvaret skjer på avhandlingsspråket med mindre fakultetet, etter forslag fra bedømmelseskomiteen, godkjenner et annet språk.

Det skal som hovedregel være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av fakultetet.

Disputasen ledes av dekan eller den dekan bemyndiger. Disputasleder gjør rede for innlevering og bedømmelse av avhandlingen, og for prøveforelesningen. Deretter redegjør doktoranden for hensikten med, og resultater av, den vitenskapelige undersøkelsen. Førsteopponenten innleder opposisjonen, andreopponenten avslutter den. Fakultetet kan i utfyllende retningslinjer eventuelt fastsette en annen oppgavefordeling mellom opponentene og mellom doktoranden og førsteopponenten. Etter at begge opponenter har avsluttet sin opposisjon, gis de øvrige tilstedeværende anledning til å kommentere ex auditorio. En av opponentene avslutter opposisjonen, og disputasleder avslutter disputasen.

Etter disputasen avgir bedømmelseskomiteén innstilling til fakultetet der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om disputasen er godkjent eller ikke godkjent. Innberetningen skal begrunnes dersom disputasen tilrås ikke godkjent.

§ 20. Godkjenning av doktorgradsprøve

Fakultetet fatter vedtak om godkjenning av doktorgradsprøven på bakgrunn av bedømmelseskomiteens innberetning.

Dersom bedømmelseskomiteen ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige, dersom ikke fakultetet har bestemt noe annet.

Dersom fakultetet vedtar, etter bedømmelseskomiteens innberetning, å ikke godkjenne disputasen, kan ph.d.-kandidaten forsvare avhandlingen på nytt én gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige.

§ 21. Kreering og vitnemål

På grunnlag av fakultetets innberetning om at opplæringsdelen, avhandlingen og doktorgradsprøven er godkjent, kreeres kandidaten til philosophiae doctor. Vitnemål utstedes av Nord universitet. I vitnemålet skal det gis opplysninger om innholdet i opplæringsdelen, dato og tittel for prøveforelesning, tittel på avhandling og dato for forsvar av denne. Nord fastsetter hvilke ytterligere opplysninger som skal inngå i vitnemålet.

I tillegg til vitnemålet fra Nord universitet får doktoren et doktorgradsdiplom signert av rektor og fakultetets dekan.

§ 22. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Nord universitet skal utstede vedlegg til vitnemål i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

Del V. Klage, ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

§ 23. Klage

§ 23-1. Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Klagenemnda ved Nord universitet.

§ 23-2. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov om universiteter og høyskoler § 5-3 «Klage over karakterfastsetting» og § 5-2 «Klage over formelle feil ved eksamen».

Behandling av mistanke om fusk eller forsøk på fusk følger Nord universitet sine fastsatte rutiner for dette, jf. § 5-7.

§ 23-3. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, ikke godkjent avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Avslag på søknad om å få avhandlingen bedømt og underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg.

Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at søknaden først er lagt fram for bedømmelseskomitéen der dens innberetning er grunnlag for vedtak, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes den til Klagenemnda ved Nord universitet. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom fakultetet eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et utvalg til å foreta en vurdering av bedømmelsen og de kriteriene denne bygger på eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 24. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 24-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for de øvrige bestemmelsene i disse anbefalte retningslinjene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige.

§ 24-2. Fellesgrader

Med fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning, gradstildeling og annet som er beskrevet i disse anbefalte forskriftene. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av: a) et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortie medlemmene, b) et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne, eller en kombinasjon av a) og b), jf. UHRs veiledende håndbok for fellesgrader på ph.d.-nivå.

Fellesgrader skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom Nord universitet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar nærmere retningslinjer for fellesgradssamarbeid, herunder mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

§ 24-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 24-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 25. Ikrafttredelse

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Nord universitet trer i kraft fra og med 6. januar 2016. Samtidig oppheves ph.d.-reglementet for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Nordland vedtatt 20. juni 2012,¹ revidert 18. juni 2014.

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend, Lovdatas anm.

PROSESSBESKRIVELSE

UTDANNINGSKVALITET

Tittel	Opptak til ph.d.-utdanningen
Formål	Sikre tilstrekkelig faglig kvalitet og gjennomførbare prosjekter, samt at søker fyller de formelle krav ved endelig opptak av ph.d.-kandidater.
Prosesstart	Søknad fra tilsatte stipendiat, eller fra eksterne søkere med annen finansiering, til programmet
Prosesslutt	Signert ph.d.-avtale
Kvalitetskrav	Opptaksprosessen skal sikre at kandidatene holder et høyt faglig nivå og tilfredsstiller kravene satt i det enkelte ph.d.-program. Sikre at opptaket er i tråd med doktorprogrammets faglige profil og universitetets strategi.
Tidsfrister	Kontinuerlig opptak. Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden.
Prosessansvarlig	Fakultetet
Prosesseier	Prorektor for forskning
Dato revidert (årlig revidering)	01.12.2017

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1 a)	Søkere med ekstern finansiering Sender søknad om opptak før oppstart.	Fyller ut standard søknadsskjema i henhold til ph.d.-forskriften og gjeldende fakultetets utfyllende retningslinjer, med de vedlegg som kreves.	Ph.d.-forskriften § 5-1.
1 b)	Stipendiater med intern finansiering Sender søknad om opptak innen tre måneder etter oppstart på finansieringsperioden.	Fyller ut standard søknadsskjema i henhold til ph.d.-forskriften og gjeldende fakultetets utfyllende retningslinjer, med de vedlegg som kreves. Stipendiater er på forhånd registrert i FS i doktorgradsmodulen ved start av finansieringsperioden.	Ph.d.-forskriften § 5-1. Statens personalreglement.
2	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Innhenter eventuelle manglende dokument/opplysninger og forberede sak om opptak til	Fakultetet bestemmer hvilket organ som skal behandle søknader om ph.d.-opptak, forskningsutvalg og/eller doktorgradsutvalg. De formelle kravene skal være klarlagt og godkjent før	Ph.d.-forskriften §§ 5-1 og 5-3 Ph.d.-programmets utfyllende reglement til overnevnte paragraf.

	fakultetets organ for ph.d.-opptak.	oversendelse til opptaksorganet.	
3	Fakultetets forskningsutvalg / doktorgradsutvalg Faglige vilkår for opptak og foreslåtte veilederes kompetanse på prosjektområdet vurderes av utvalget, før vedtak om opptak.	Utvalget vurderer særlig faglig kvalitet på prosjektet og dets beskrivelse, gjennomførbarhet på normert tid og finansieringsplan. Startdato settes normalt lik startdato for finansiering. Opptaksperioden skal tilsvare finansieringsperioden som er tre år for fulltidsstudium og fire år ved 25 % arbeidsplikt. Eventuelt aksept av annen prosentfordeling som ph.d.-arbeid og pliktarbeid presiseres i vedtaket. Oppnevning av veileder, se egen prosessbeskrivelse.	Ph.d.-forskriften § 5-1 Ph.d.-forskriften § 5-3 Forvaltningsloven § 28, jf. ph.d.-forskriften § 23-1. Statens personalhåndbok.
4	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Sende vedtak om opptak til søker/stipendiat, og registrer opptak av ph.d.-kandidatene i FS	Alle dokumenter vedrørende opptak av kandidat/stipendiat skal arkiveres fortløpende i det elektroniske arkivsystemet. Registrering/oppdatering i FS skjer i doktorgradsmodulen og følger retningslinjene fra CERES. Forberede oppnevning av veileder og ph.d.-avtalen.	Ph.d.-forskriften §§ 5-3 og 6 Arkiveringsrutiner for Nord universitet.
5	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Behandle klager på avslag på opptak.	Klage på avslag på opptak følger reglene i forvaltningsloven. Begrunnet klage sendes fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Klagenemnda ved Nord universitet. Ved opprettholdelse av klagen må oppsigelse fra stilling for tilsatte stipendiat vurderes av fakultetet og personalavdelingen.	Ph.d.-forskriften § 5-3 Ph.d.-forskriften § 23-1 Forvaltningsloven § 28, jf. ph.d.-forskriften § 23-1 Statens personalreglement.

* Stipendiater er tilsatt ved Nord universitet, enten som KD-stipendiat eller annen finansiering hvor Nord universitet er arbeidsgiver (utbetaler lønn). Disse kan også bli omtalt som internfinansierte eller egenfinansierte kandidater.

* Eksterne kandidater har eksterne finansieringskilde som også er arbejdsgiver/utbetaler lønn eller stipend. Disse er aldri omtalt som stipendiat, kun kandidat eller eksterne kandidater.

Tittel	Oppnevning av veiledere og signering av ph.d.-avtalen
Formål	Gi regelmessig veiledning og nødvendig oppfølging gjennom hele ph.d.-perioden.
Prosesstart	Ved opptak til doktorgradsprogrammet
Proseslutt	Ved avsluttet disputas
Kvalitetskrav	Integrere ph.d.-kandidaten i fagmiljøet, legge til rette for publisering i gode og relevante kanaler og bidra til god faglig utvikling for kandidaten.
Tidsfrister	For tilsatte stipendiater, innen tre måneder etter oppstart. For eksterne kandidater innen oppstart. Begge avsluttes innen 2 uker etter disputas eller ved avbrudd.
Prosessansvarlig	Fakultetet
Prosesseier	Prorektor for forskning
Dato revidert (årlig revidering)	01.12.2017

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Forskningsutvalg / Doktorgradsutvalg v/fakultet Godkjenne prosjektbeskrivelsen ved opptak. Foreslå relevant veileder(e) for prosjektet ved opptak, og påse at krav til kompetanse er fulgt. Foreslå kvalifisert medveileder(e) i samråd med oppnevnt hovedveileder.	Medveileder kan oppnevnes på et senere tidspunkt, men det skal påsees at prosessen ikke blir så langtrukket at det er til hinder for ph.d-prosjektets framdrift.	Ph.d.-forskriften § 5-1 Ph.d.-forskriften § 7-2
2	Dekan Oppnevne av veiledere i dekanvedtak	Ph.d.-kandidaten vurderer og informerer om eventuell inhabilitet i veilederforholdet.	
3	Saksbehandler – ph.d. v/fakultet Fyller ut felles standard ph.d.-avtale for Nord og innhenter signaturer fra ph.d.-kandidat, dekan, hoved- og medveileder, samt ekstern	Arkiverer avtalen og annen relevant dokumentasjon i elektronisk arkiv og registrerer relevant informasjon i FS.	Ph.d.-forskriften § 6

	arbeidsgiver/finansieringskilde hvis aktuelt.		
4	Ph.d.-kandidaten eller veileder Søker fakultetet om bytte av veileder		Ph.d.-forskriften § 7-2, 6. ledd
5	Forskningsutvalg / Doktorgradsutvalg v/fakultet Foreslår ny veileder relevant for ph.d.-prosjektets fagområde.	Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.	Ph.d.-forskriften § 7-2, 6. ledd
6	Saksbehandler – ph.d. v/fakultet Revidere ph.d.-avtalen innhenter nye signaturer.	Ny avtale arkivere i elektronisk arkiv og FS oppdatere.	

* Stipendiater er tilsatt ved Nord universitet, enten som KD-stipendiat eller annen finansiering hvor Nord universitet er arbeidsgiver (utbetaler lønn). Disse kan også bli omtalt som internfinansierte eller egenfinansierte kandidater.

* Eksterne kandidater har eksterne finansieringskilde som også er arbeidsgiver/utbetaler lønn eller stipend. Disse er aldri omtalt som stipendiat, kun kandidat eller eksterne kandidater.

Tittel	Godkjenning av opplæringsdel i ph.d.-utdanningen
Formål	Faglig gjennomgang av innhold og endelig godkjenning av individuell opplæringsdelen. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte.
Prosesstart	Søknad fra ph.d.-kandidat
Prosesslutt	Godkjenning av opplæringsdelen
Kvalitetskrav	Sikre at innholdet i opplæringsdelen holder et høyt faglig nivå i henhold til internasjonal standard.
Tidsfrister	Innen søknad om bedømming.
Prosessansvarlig	Fakultetet
Prosesseier	Prorektor for forskning
Dato revidert (årlig revidering)	01.12.2017

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Ph.d.-kandidat Søknad om godkjenning av opplæringsdelen med dokumentasjon, sendes ansvarlig fakultetet.	Hvilke vedlegg som kreves framgår av programmets utfyllende regler. For fakultet hvor det kreves forhåndsgodkjenning underveis av eksterne kurs, legges denne bekreftelsen ved.	Ph.d.-forskriften §§ 8-1 og 13-1 Ph.d.-programmets utfyllende regler.
2	Fakultetets forskningsutvalg / doktorgradsutvalg Faglig vurdering av enkeltkurs og samlet opplæringsdel. Utenom de formelle krav til sammensetning skal programmets faglige kjerne og læringsutbytte, samt internasjonal standard legges til grunn i vurderingen.	Ph.d.-programmets krav til omfang, faglig sammensetning og øvrige krav er beskrevet i utfyllende retningslinjer. Elementer som er tatt før opptak i ph.d.-programmet kan etter søknad og faglig vurdering inngå i opplæringsdelen. Kurs på doktorgradsnivå ved annen institusjon skal godkjennes i samsvar med reglene i UH-loven.	Ph.d.-forskriften § 8-1 Ph.d.-programmets utfyllende retningslinjer. Lov om universitet og høyskoler § 3-5, 1. ledd.
3	Fakultetets forskningsutvalg / doktorgradsutvalg Vedtak om godkjenning av opplæringsdelen.		Ph.d.-forskriften §§ 8-1 og 13-1

	Avslag på søknad skal begrunnes og informasjon om hvilke krav som må tilfredsstilles før godkjenning skal gis.		
4	<p>Saksbehandler – ph.d. v/fakultet Registrerer detaljene i vedtaket i FS, og sender ut og arkiverer vedtak til ph.d.-kandidaten.</p> <p>Saksbehandler eventuell klagesak etter gjeldene forskrifter.</p>	<p>Begrunnet klage på ikke godkjent opplæringsdel sendes fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Klagenemnda ved Nord universitet.</p> <p>Ved opprettholdelse av avslag må kandidaten søke på nytt med dokumentasjon på gjennomføring av de faglige krav som manglet i opprinnelig søknad.</p>	<p>Rutiner for registrering i Doktorgradsmodulen i FS</p> <p>Arkiveringsrutiner ved Nord.</p> <p>Forvaltningsloven § 28, jf. ph.d.-forskriften § 23-1.</p>

* Stipendiater er tilsatt ved Nord universitet, enten som KD-stipendiat eller annen finansiering hvor Nord universitet er arbeidsgiver (utbetaler lønn). Disse kan også bli omtalt som internfinansierte eller egenfinansierte kandidater.

* Eksterne kandidater har eksterne finansieringskilde som også er arbeidsgiver/utbetaler lønn eller stipend. Disse er aldri omtalt som stipendiat, kun kandidat eller eksterne kandidater.

Tittel	Ph.d.-kurs – etablering og gjennomføring
Formål	Tilby og gjennomføre forskerkurs for egne og eksterne ph.d.-kandidater som gir faglig dybde og bredde i tråd med kjernen for doktorgraden, samtidig som faget settes inn i en større ramme.
Prosesstart	Forslag til nytt forskerkurs
Prosesslutt	Evaluering av kurset og eventuelle vedtak om korrigerende tiltak.
Kvalitetskrav	Etablere og gjennomføre forskerkurs av høy nasjonal og internasjonal akademisk kvalitet som sikrer at programmet har en robust og synlig faglig identitet i tråd med akkrediteringen.
Tidsfrister	Kontinuerlig etablering
Prosessansvarlig	Fakultetet
Prosesseier	Prorektor for forskning
Dato revidert (årlig revidering)	01.12.20217

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Ph.d. programansvarlig Initiere selv eller mottar forslag på nytt forskerkurs som støtter opp om ph.d.-programmet ved å gi en dypere innsikt i disiplinens grunnleggende prinsipper og/eller metoder.	Utarbeider forslag til emnebeskrivelse og læringsutbytte.	Ph.d.-forskriften, § 8-1, 2. ledd Utfyllende regler for ph.d.-programmet
2	Fakultetets forskningsutvalg / doktorgradsutvalg Faglig behandling og kvalitetssikring av nytt forskerkurs	Informerer dekan om den faglige konklusjon og beslutning om etablering	
3	Dekan Dekanvedtak om etablering av nytt forskerkurs		
4	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Registrerer aktuelle detaljer i dekanvedtaket i standard bestillingsskjema for nye emner, og oversender dette til studieadministrasjonen.	Egen prosessbeskrivelse felles med bestilling av andre emner, men avviker med hensyn til tidspunkt og bestillingsfrister.	
5	Saksbehandler studieadministrasjon Registrerer nytt emne i FS ut fra bestillingsskjemaet.	Oppklarer eventuelle uklarheter med administrativ ph.d.-koordinator på fakultetet.	

		Oppdatering av overføring fra FS til hjemmesiden for studietilbud når registrering er fullført.	
6	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Sørge for publisering av emnebeskrivelse med innhold, læringsutbytte, hvordan søke opptak og søknadsfrist.	I tillegg til standard publisering fra FS, publiseres utvidet informasjon på programmet egne hjemmeside, og eventuelt i nasjonal forskerkursportal for samfunnsvitenskapelige fag.	
7	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Motta søknader og avklare søkerne opp mot opptakskrav. Avklare endelig opptak med emneansvarlig og sørge for registrering av opptaket i FS.		
8	Emneansvarlig / programansvarlig ph.d. Ved innlevering av paper eller krav om muntlig presentasjon, avtaler emneansvarlig eventuelt sensoroppdrag med kvalifisert sensor.		
9	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Registrerer sensor/sensurkommisjon i FS.	Oversende innleverte paper til eksaminator og evt. sensor med liste over deltakerne	
10	Emneansvarlig Leverer signert sensurliste over deltakere som har fullført og fått godkjent kurset til administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet.	Listen kan være todelt, en del for de som kun har fått godkjent deltakelse (reduert studiepoeng) og en del med sensur av paper-innlevering.	
11	Administrativ ph.d.-koordinator v/fakultet Sørge for at resultatet registreres i FS og at kandidatene informeres om resultatet. Behandler eventuelle klager.	Sensur av forskerkurs kan påklages etter lov om universiteter og høyskoler § 5-3 «Klage over karakterfastsetting» og § 5-2 «Klage over formelle feil ved eksamen», jf. § 23-2 i ph.d.-forskriften.	
12	Vitnemål / Fakultet		

	Utstedelse av karakterutskrift / utsendelse av deltakerbevis med kursbeskrivelse		
13	Fakultetet Fakultetet skal sørge for at forskerkursene blir evaluert i forbindelse med kursavslutningen. Fakultetet/emneansvarlig velger selv form på evalueringen.	Saksbehandler ved fakultet sammenstiller kandidatens svar fra evalueringen.	
14	Fakultetets forskningsutvalg / doktorgradsutvalg Resultatene av evalueringen oppsummeres og legges fram av ph.d.-programansvarlige i fakultetenes doktorgradsutvalg/forskningsutvalg.	Hvis utvalget finner grunnlag for å sette i gang tiltak, skal emneansvarlig implementere korrigeringer i fremtidige kurs.	

* Stipendiater er tilsatt ved Nord universitet, enten som KD-stipendiat eller annen finansiering hvor Nord universitet er arbeidsgiver (utbetaler lønn). Disse kan også bli omtalt som internfinansierte eller egenfinansierte kandidater.

* Eksterne kandidater har eksterne finansieringskilde som også er arbeidsgiver/utbetaler lønn eller stipend. Disse er aldri omtalt som stipendiat, kun kandidat eller eksterne kandidater.

Tittel	Progresjonsrapportering ph.d.
Formål	Økt gjennomstrømming på normert tid og hindre frafall.
Prosesstart	Utsending av tilbakemeldingsskjema og/eller spørreskjema
Prosesslutt	Igangsetting av tiltak for å lukke avvik.
Kvalitetskrav	Årlig gjennomgang av progresjonen til alle ph.d.-kandidater og iverksette nødvendige tiltak for å lukke avvik.
Tidsfrister	Bestemmes av det enkelte fakultets årshjul.
Prosessansvarlig	Fakultetet
Prosesseier	Prorektor for forskning
Dato revidert (årlig revidering)	01.12.2017

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Saksbehandler - ph.d. v/fakultet Initiere rapportering i henhold til fakultetets årshjul.	Årlig og separat rapportering fra ph.d.-kandidat og veileder. Skjemaene utformes slik at dobbelrapportering unngås.	Ph.d.-forskriften § 9-1 Skjema for framdriftsrapport tilhørende aktuelt ph.d.-program.
2	Ph.d.-kandidat Fyller ut fakultetets tilbakemeldingsskjema (framdriftsrapport)	Manglende eller mangelfull framdriftsrapportering fra kandidaten kan medføre tvungen avslutning av forskerutdanningen før opptaksperiodens utløp	Ph.d.-forskriften § 9-1, 2. ledd, jf. § 5-5 Skjema for framdriftsrapport tilhørende aktuelt ph.d.-program.
3	Hovedveileder Fyller ut fakultetets tilbakemeldingsskjema (veilederrapport)	Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.	Ph.d.-forskriften § 9-1, 2. ledd Ph.d.-forskriften § 7-3 Skjema for veilederrapport tilhørende aktuelt ph.d.-program.
4	Dekan Beslutter reaksjon mot de ph.d.-kandidater og veiledere som ikke følger opp rapporteringen tilfredsstillende.		Ph.d.-forskriften § 9-1, 2. ledd, jf. § 5-5 Ph.d.-forskriften § 7-3 Statens personalreglement
5	Saksbehandler - ph.d. v/fakultet Sammenfatte informasjon fra skjema og utarbeider sak til	Saksframstillingen skal presentere manglende progresjon i	Ph.d.-forskriften § 9-1

	fakultetets forskningsutvalg/doktorgradsutvalg, i samarbeid med dekan og/eller faglig ansvarlig for ph.d.-programmet.	avhandlingsarbeidet og kursdelen, og mangler ved veiledningen, samt årsak hvis det framkommer i rapportene	
6	Fakultetets forskningsutvalg / doktorgradsutvalg Orienteres om ph.d kandidatenes progresjon og foreslår eventuelle tiltak ved avvik eller uttrykt behov.	Identifisere årsak til eventuell manglende progresjon i avhandlingsarbeidet og opplæringsdelen, og eventuelle mangler ved veiledningen. Foreslå tiltak for hver enkel kandidat og veileder. Eventuelt gi råd til dekanen om vurdering av frivilling eller tvungen avslutning.	Ph.d.-programmets utfyllende regler. Ph.d.-forskriften §§ 5-5 og 5-6
7	Fakultetet Initiere eventuelle tiltak for å lukke avvik eller dekke behov.	Tiltakene igangsettes av dekan eller den dekan bemyndiger. Drøfte frivilling eller tvungen avslutning med kandidaten der Forskningsutvalg / Doktorgradsutvalg har rådet slikt tiltak. Progresjonssamtale er anbefalt, men frivilling. Hvis kandidaten avslår progresjonssamtale hvor avslutning er tenkt drøftet, skal kandidaten innkalles til eget møte om dette.	Ph.d.-forskriften § 9-1 Ph.d.-forskriften § 5-5 Ph.d.-forskriften § 5-6 Ph.d.-forskriften § 7-2, 6. ledd Ph.d.-programmets utfyllende regler.
10	Fakultetet Kan ved behov igangsette særskilt rapportering for å avdekke avvik generelt.		Ph.d.-forskriften § 9-1

* Stipendiater er tilsatt ved Nord universitet, enten som KD-stipendiat eller annen finansiering hvor Nord universitet er arbeidsgiver (utbetaler lønn). Disse kan også bli omtalt som internfinansierte eller egenfinansierte kandidater.

* Eksterne kandidater har eksterne finansieringskilde som også er arbeidsgiver/utbetaler lønn eller stipend. Disse er aldri omtalt som stipendiat, kun kandidat eller eksterne kandidater.

Tittel	Avslutning av avtaleperioden ph.d.
Formål	Avslutte ph.d.-utdanningen, frivillig eller tvungen, før avtalt tid der det er forhold som tilsier at utdanningen ikke vil bli fullført med disputas.
Prosesstart	Frivillig avslutning starter med søknad fra søker, mens tvungen avslutning starter med råd fra doktorgradutvalg/forskningsutvalg til dekan.
Prosesslutt	Utskriving av ph.d.-kandidat fra doktorgradsprogrammet
Kvalitetskrav	Prosesen skal være juridisk forsvarlig for begge parter.
Tidsfrister	Saksavhengig. Ingen generell tidsfrist.
Prosessansvarlig	Fakultetet
Prosesseier	Prorektor for forskning
Dato revidert (årlig revidering)	01.12.2017

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1 a)	Ph.d.-kandidat Søker om <i>frivillig avslutning</i> av doktorgradsperioden.	Ved frivillig avslutning saksbehandles tilsatte stipendiater og eksterne kandidater noe ulikt fordi førstnevnte også må si opp sin stilling, se trinn 2 a)	
1 b)	Dekan Etter råd fra doktorgradsutvalget, forskningsutvalget og/eller hovedveileder kalles ph.d.-kandidaten inn til samtale vedrørende <i>tvungen avslutning</i> . Dekan innstiller eventuelt på tvungen avslutning.	Ved tvungen avslutning saksbehandles tilsatte stipendiater og eksterne kandidater noe ulikt fordi førstnevnte også må sies opp fra sin stilling, se trinn 2 b) Dekan forsikrer seg om at fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv rår over, før innstilling på tvungen avslutning. Videre at eventuell fusk, brudd på forskningsetiske retningslinjer, eller uredelighet er behandlet på juridisk forsvarlig måte og prosedyre før tvungen avslutning. Dekan fastsettes skriftlig hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, rettigheter til resultater osv. skal ordnes, og underretter	Ph.d.-forskriften §§ 5-6, 5-7, 5-8 og 23-1 Lov om statens ansatte Universitets- og høyskoleloven § 4-13, pkt. 1 og 2. Statens personalhåndbok

		personalavdelingen hvis avslutningen vedrører en tilsatt stipendiat.	
2 a)	Dekan I samtale med ph.d.-kandidaten om frivillig avslutning fastsettes skriftlig hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, rettigheter til resultater osv. skal ordnes.	Underretter personalavdelingen hvis avslutningen gjelder en tilsatt stipendiat.	Ph.d.-forskriften §§ 5-5
2 b)	Saksbehandler – ph.d. v/fakultet Underretter skriftlig ph.d.-kandidaten om dekanens vedtak om tvungen avslutning av doktorgradsavtalen, og opplyser om klagerett.	Dersom ph.d.-kandidaten er tilsatt ved Nord universitet kan avtalen kun avsluttes dersom vilkårene for oppsigelse eller avskjed i tjenestemannsloven er oppfylt. Det er Personalavdelingens ansvar å påse at vilkårene er oppfylt. Klager behandles av klagenemnda ved Nord universitet hvis fakultetet opprettholder vedtaket. Personalavdelingen underrettes om klagen hvis vedtaket gjelder tilsatt stipendiat.	Ph.d.-forskriften §§ 5-6, 5-7, 5-8 og 23-1 Lov om statens ansatte Statens personalhåndbok Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat.
3	Saksbehandler – ph.d. v/fakultet Oppdaterer registrering i FS og setter ph.d.-kandidaten som sluttet. Tilsvarende oppdateres og avsluttes saken i Public 360		

* Stipendiater er tilsatt ved Nord universitet, enten som KD-stipendiat eller annen finansiering hvor Nord universitet er arbeidsgiver (utbetaler lønn). Disse kan også bli omtalt som internfinansierte eller egenfinansierte kandidater.

* Eksterne kandidater har eksterne finansieringskilde som også er arbeidsgiver/utbetaler lønn eller stipend. Disse er aldri omtalt som stipendiat, kun kandidat eller eksterne kandidater.

Tittel	Prøveforelesning og disputas
Formål	Bedømming av avhandling og kreering av Philosophiae Doctor (ph.d.)
Prosesstart	Søknad om bedømming
Prosesslutt	Rektorvedtak om Kreering av Philosophiae Doctor (ph.d.)
Kvalitetskrav	Kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket og internasjonal forskning innen fagfeltet
Tidsfrister	Kontinuerlig
Prosessansvarlig	Fakultetet
Prosesseier	Prorektor for forskning
Dato revidert (årlig revidering)	01.12.2017

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1	Ph.d.-kandidat Søker om bedømming.	Ph.d.-forskriften beskriver krav til vedlegg. Rutinene for denne prosessen vil være ulik mellom fakultetene pga. ulik organisatorisk oppbygging, men prosessen vil være lik.	Ph.d.-forskriften § 13-1, 3.ledd Ph.d.-forskriften § 17, 2.ledd Utfyllende regler for ph.d.-programmet
2	Fakultetet Vurderer søknaden for å sikre at avhandlingen holder høy nok vitenskapelig kvalitet til å bli vurdert av en komité. Oppnevner komité.	Hvis avhandlingen ikke holder tilstrekkelig høy vitenskapelig kvalitet, avslås søknaden med klagerett. Ph.d.-forskriften spesifiserer kriterier for komitéens sammensetning. Fakultetet fastsetter egne rutiner for oppnevning.	Ph.d.-forskriften § 13-1, 4.ledd Ph.d.-forskriften § 14 Ph.d.-forskriften § 15-3, 2.ledd
4	Ph.d.-kandidat Eventuell søknad om å rette formell feil (errata) i avhandlingen sendes fakultetet.	Søknad om retting av formelle feil leveres senest fire uker før komiteens frist for avlevering av innstilling. Fakultetet sjekker at listen kun inneholder formelle feil før oversendelse til bedømmelseskomitéen.	Ph.d.-forskriften § 15-4

5	Bedømmelseskommité Sender sin innstilling til fakultetet. Ved positiv innstilling kan disputas arrangeres	Bedømmelseskomiteens vurdering av avhandlingen og skriftlige innstilling skal foreligge senest innen tre måneder etter at avhandlingen er mottatt. Gå til trinn 7.	Ph.d.-forskriften § 16-1
6 a)	Bedømmelseskommité Sender sin innstilling til fakultetet. Hvis komiteen tilrår <i>mindre omarbeiding</i> skal fristen for relevering skal normal ikke være lenger enn 3 måneder. Komiteen gir en konkret skriftlig tilbakemelding over hva som må omarbeides.	Hvis avhandlingen etter mindre omarbeiding blir funnet verdig til forsvar, arrangeres disputas, gå til trinn 7. Hvis avhandlingen etter mindre omarbeiding ikke blir funnet verdig til forsvar, gå til trinn 6 b).	Ph.d.-forskriften § 15-2
6 b)	Bedømmelseskommité Sender sin innstilling til fakultetet. Hvis komiteen finner at <i>dyptgripende endringer</i> er nødvendige skal den underkjenne avhandlingen.	Ved større omarbeiding avslås søknaden og ny søknad om bedømming kan framsettes etter 6 måneder. Ny bedømmelse kan bare finne sted en gang. Gå til trinn 7. Evt. klage følger reglene i forvaltningsloven og ph.d.-forskriften.	Ph.d.-forskriften § 15-2, 3.ledd Ph.d.-forskriften § 17 Forvaltningsloven § 28, jf. ph.d.-forskriften § 23-3
7	Fakultetet Fatter vedtak og informerer ph.d.-kandidaten om vurderingen.	Hvis vurderingen er at avhandlingen er underkjent, gå til trinn 1 ved revidert innlevering etter 6 måneder. Ved begrunnet tvil angående komiteens enstemmige innstilling og ved delt innstilling fra komiteen, behandler fakultetet søknaden i henhold til ph.d.-forskriften.	Ph.d.-forskriften § 16 Ph.d.-forskriften §§ 16-1 og 16-2
8	Fakultetet Skal innhente tittel for prøveforelesning fra bedømmelseskommité og videresende den til ph.d.-kandidaten 10 virkedager før prøveforelesningen skal finne sted.	Fakultetene bestemmer selv i hvilket format tittelen skal sendes til ph.d.-kandidaten, men må påse at kandidaten har den i hende nøyaktig 10 virkedager før prøveforelesningen.	Ph.d.-forskriften § 19-1, 2.ledd
9	Ph.d.-kandidat Holder prøveforelesning.		Ph.d.-forskriften § 19-1

10	Bedømmelseskommitéen Avgjør om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått.	Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen vurderes til ikke bestått. Hvis ikke bestått må ny prøveforelesning holdes over nytt emne og ikke senere enn seks måneder etter første forsøk. Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.	Ph.d.-forskriften § 19-1 Ph.d.-forskriften § 20
11	Ph.d.-kandidaten Offentlig forsvarer av avhandlingen (disputas).	Fakultetet står fritt til å fastsette en oppgavefordeling mellom opponentene og mellom doktoranden og førsteopponenten, som er ulik den foreslåtte i ph.d.-forskriften.	Ph.d.-forskriften § 19-2 Utfyllende regler for ph.d.-programmet
12	Bedømmelseskommité Bedømmelseskommitéen avgir skriftlig innstilling til fakultetet der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av avhandlingen, godkjent eller ikke godkjent.	Innberetningen skal begrunnes dersom disputasen tilrås ikke godkjent. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige.	Ph.d.-forskriften § 19-2, 6.ledd
13	Fakultetet Fakultetet fatter vedtak om godkjenning av doktorgradsprøven på bakgrunn av bedømmelseskommiteens innberetning, og forbereder rektorvedtak om kreering.	Vedtaket om resultatet formidles doktoranden muntlig umiddelbart etter vedtaket, som regel kort tid etter at disputasen er avsluttet.	Ph.d.-forskriften § 20, 1.ledd
15	Rektor Kreering av Philosophiae Doctor (ph.d.) etter delegert fullmakt fra styret.	Etter rektorvedtaket utstedes vitnemål og diplom.	Ph.d.-forskriften § 21

* Stipendiater er tilsatt ved Nord universitet, enten som KD-stipendiat eller annen finansiering hvor Nord universitet er arbeidsgiver (utbetaler lønn). Disse kan også bli omtalt som internfinansierte eller egenfinansierte kandidater.

* Eksterne kandidater har eksterne finansieringskilde som også er arbeidsgiver/utbetaler lønn eller stipend. Disse er aldri omtalt som stipendiat, kun kandidat eller eksterne kandidater.

Vedlegg A98

Arkivsak-dok. 18/04744-4
Saksansvarlig Reid Hole
Saksbehandler Sissel Marit Jensen

Saksgang

REVIDERING AV AKKREDITERING AV PH.D. I STUDIER AV PROFESJONSPRAKSIS - STATUS

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Det vises til styrets vedtak den 20.12.2018 i sak 116/18:

«Styret slutter seg til opplegget for å sikre akkreditering av ph.d. i studier av profesjonspraksis og ber om å bli løpende orientert om utviklingen. Styret er opptatt av at fagmiljøets kompetanse må ivaretas og viktigheten av at doktorgradsutvalget og de faglige ansvarlige for ph.d.-en har hovedansvaret for utviklingen av ph.d.-en og oppfølgingen av den.»

Bakgrunn

Som styret er informert om, ble Nord universitet i brev datert 01.11.2018 orientert om at NOKUT hadde fattet vedtak om revidering av akkrediteringen av ph.d. i studier av profesjonspraksis, den strengeste formen for tilsyn som NOKUT gjennomfører. Revisjonens formål er å få en vurdering av om ph.d-programmet oppfyller alle krav som er satt til akkreditering i studiekvalitetsforskriften og i studietilsynsforskriften. Den 13.12.2018 fikk universitetet tilsendt brev med krav til dokumentasjon i forbindelse med revisjonen, der det sentrale dokumentet i dokumentasjonen er Egenrapport.

NOKUT har oppnevnt en sakkyndig komité som i samarbeid med NOKUTs saksbehandlere vil vurdere om alle krav som er gitt i forskriftene er oppfylt, med bakgrunn i Egenrapport med vedlegg. I arbeidet med Egenrapport holdes en løpende dialog med NOKUT.

Egenrapport er det viktigste grunnlaget for Sakkyndig komites vurderinger og for de spørsmål komiteen stiller ved institusjonsbesøket den 04. og 05.06.2019. Egenrapport har som formål å beskrive fagområdet for ph.d.-programmet, utviklingen fra akkreditering, og beskrive og begrunne hvordan forskriftenes krav er oppfylt. I arbeidet med Egenrapport skal avvik fra forskriftene identifiseres med påfølgende tiltak for å lukke disse. I tillegg arbeides det med grunnlagsdata som skal vedlegges Egenrapport. Videre vil det rapporteres til styret hvilke utfordringer og tiltak som er identifiserte når arbeidet med Egenrapport har kommet lengre.

Rektor etablerte den 08.01.2019 en styringsgruppe som skal ha det overordnede ansvaret for utarbeiding av Egenrapport. Denne gruppen ledes av prorektor for forskning og utvikling.

Styringsgruppens sammensetning:

- Prorektor forskning og utvikling Reid Hole (leder)
- Dekan Trine Karlsen, Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH)
- Dekan Egil Solli, Fakultet for lærer- og kunst og kulturfag (FLU)
- Prodekan Ottar Bjerkeseth, FLU
- Seniorrådgiver Sissel Marit Jensen, avdeling for forskning og utvikling (AFU) (kontaktperson Nord universitet – NOKUT)

- Professor Anne Marit Valle, FLU (observatør)
- Programkoordinator ph.d. i studier av profesjonspraksis, førsteamanuensis Ann Karin Orset (observatør)

Rektor har videre etablert en Fagkomité som rapporterer til Styringsgruppen. Fagkomitéen, som ledes av professor Anne Marit Valle, skal stå for skriving av Egenrapport etter innspill fra referansegruppen (se under) og doktorgradsutvalget, og foreta en helhetlig kvalitetsvurdering av Egenrapport (presisert i Veiledning til Egenrapport).

Videre etablerte rektor en Referansegruppe som rapporterer til Styringsgruppen. Denne ledes av koordinator for ph.d.-programmet, førsteamanuensis Ann Karin Orset. Referansegruppen skal bistå arbeidet i Fagkomiteen.

Jamført vedtak i styresak 116 / 18 reflekterer medlemmene i både Fagkomiteen og Referansegruppen den tverrfagligheten som ph.d.-programmet representerer. Tre av medlemmene har tilknytning til utenlandske universitet, to fra Finland og ett fra Danmark. Disse medlemmene er også tilknyttet Nord universitet i ulike stillingsbrøker.

Pågående arbeid og planlagte aktiviteter

Nord universitet har i samsvar med NOKUTs krav til levering satt opp følgende plan:

1. 13.12.2018 – 01.03.2019

I sak 116/18 ble det presentert en plan for arbeidet med Egenrapport, som skal leveres til NOKUT den 01.03.2019. I det følgende er videre detaljering av arbeidet fram til levering beskrevet.

Fagmiljøet som er tilknyttet ph.d.-programmet tilhører ulike fakultet, og eksterne institusjoner. Disse fagmiljøene samarbeider om å definere og skrive ut det faglige innholdet, utvikling i, og forvaltning av programmet i Egenrapport. Videre skal det i Egenrapport også beskrives og begrunnes hvordan forskriftene oppfylles, eventuelle avvik skal identifiseres, og tiltak for å lukke avvikene skal inkluderes. Egenrapport skal framstå som ett dokument som også inkluderer delleveranser og grunnlagsdata.

Fagkomiteen består av en gruppe personer som har tett samarbeid med hele fagmiljøet, det vil si veiledere og administrativt personale. Som en del av dette samarbeidet vil det bli invitert til et dagsmøte den 07.02.2019. Her inviteres hele fagmiljøet til å gi sine bidrag til Egenrapport.

Det skal også arrangeres et møte med ph.d.-kandidatene som p.t. er registrerte i programmet. Tema vil overlappes med møtet med fagmiljøet, og ph.d. -kandidatene vil spesielt bli utfordret til å gi innspill på hvordan fagområdet for denne ph.d.-graden kan utvikles i løpet av en 10-årsperiode i relasjon til næringsliv og offentlig sektor, regionalt og nasjonalt.

Forskriftene stiller krav til samspill mellom representanter fra akademia, offentlig og privat sektor, inkludert representanter for ph.d.-kandidater. I dette arbeidet skal det etableres dialoger med interessegrupper fra fylkeskommunene, kommuner, helseforetak, privat næringsliv med flere i februar.

2. 01.03.2019 – 03.06.2019

Arbeidet i denne perioden vil primært knyttes til gjennomgang av endelig Egenrapport sammen med fagmiljøet, administrasjon og ph.d.-kandidatene. Her vil også eventuelle avvik og tiltak med tanke på forskriftene gjennomgås. Målet med dette arbeidet er å bygge felles intern forståelse og dypere innsikt i ny beskrivelse og forvaltning av fagområdet for ph.d.-graden.

3. 04.06.2019 – 05.06.2019

NOKUT sine saksbehandlere og den Sakkyndige komité besøker Nord universitet.

4. 15.08.2019 – 01.11.2019

Den Sakkyndige komité skal levere sin revisjonsrapport til NOKUT den 15.08.2019, og deretter mottar Nord universitet revisjonsrapporten (dato ikke fastlagt). Basert på analyser gjennomført av fagmiljøet knyttet til ph.d.-graden skal det utarbeides tilsvar fra Nord universitet innen 01.11.2019.

5. Desember 2019 og videre i 2020

Med bakgrunn i NOKUT sitt styrevedtak og dokumenter som dannet grunnlaget for vedtaket skal det utarbeides en rullerende fireårs utviklingsplan for ph.d. i studier av profesjonspraksis, som også inkluderer kvalitetssikring opp mot gjeldende forskrifter.

Tilsvarende planer vil bli etablert for de øvrige ph.d-programmene ved universitetet. Disse planene legges fram som vedtakssak i Nord universitet sitt andre styremøte i 2020.

Planen som er skissert over skal oppdateres med større detaljeringsgrad foran hvert møte i universitetsstyret.

Under revideringen av akkrediteringen av ph.d. i studier av profesjonspraksis har Nord universitet mulighet for å ta opp kandidater på det aktuelle programmet. Fagmiljøet har også samme rett som tidligere til å utvikle emner og doktorgradsutvalget har formell autoritet til å godkjenner disse. Ph.d.-kandidater kan som tidligere undervises i emnene gitt ved Nord universitet, og bevis på bestått eksamen kan utstedes i samsvar med allerede etablerte prosedyrer. Universitetet kan videre arrangere disputaser for kandidater som har fått sine avhandlinger godkjente, og kreering kan foretas av Nord universitet.

Styret vedtok i møtet den 20.12.2018 å styrke fagmiljøet ved både FLU og FSH ved å tildele midler til seks professorat til ph.d.-programmet. Utlysning av disse stillingene er igangsatt.

PROSESSBESKRIVELSE - Nedleggelse av studieprogram

Tittel	Nedleggelse av studieprogram
Formål	Sikre en bærekraftig, forskningsbasert og fremtidsrettet studieportefølje. Dette kan innebære nedleggelse av studieprogram i studieporteføljen.
Prosesstart	Januar i forbindelse med prosess for vedtak av endelig studieportefølje
Prosesslutt	Når siste aktive student på studiet er uteksaminert/har avsluttet studiene.
Kvalitetskrav	Studiekvalitetsforskriften Studietilsynsforskriften Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet
Tidsfrister	Oppgis i forbindelse med studieporteføljearbeidet
Prosessansvarlig	Prorektor for utdanning
Prosesseier	Rektor
Dato revidert (årlig revidering)	5. Juni 2018

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
1.	Prorektor for utdanning Utarbeide notat om studieporteføljearbeidet som oversendes fakultetene. (Januar)	Notatet bør inneholde: <ul style="list-style-type: none"> • Strategiske føringer fra styret • Informasjon med betydning for arbeidet. • Tidsplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Mal for SEFØ(K)-analyse • Oversikt over eksisterende studieportefølje for redigering
2.	Dekan Iverksette egne prosesser for vurdering av fakultetets samlede studieportefølje. (Januar-Februar)	Vurderingen bør inneholde: <ul style="list-style-type: none"> • Behov for samordning av studieprogram? • Videreføre eksisterende studieprogram? • Sette studieprogram på «vent», dvs nullopptak? • Nedleggelse av studieprogram? • Etablering av nytt / nye studieprogram? • Internasjonale studieprogram? • Utvikling av semesterpakker (innreisende studenter) 	Styrende dokumenter; Strategi 2020: 1) Konsentrere studieporteføljen om; <ul style="list-style-type: none"> • Gradsgivende studieprogram • Studieprogram innenfor profilområdene og sammenhengende studieløp fra bachelor – master – ph.d. • Attraktive studieprogram • Studieprogram som møter samfunnets behov • Utnytte studiestedsstrukturen til rekruttering Strategi 2020 - 2) Tilrettelegge for økt internasjonal mobilitet i gradsgivende studieprogram Andre KSS prosessbeskrivelser: <ul style="list-style-type: none"> • Vedtak av endelig studieportefølje • Nullopptak til studieprogram

Trinn	Ansvarlig rolle og aktivitet	Utfyllende kommentarer	Tilhørende dokumenter/rutiner
3.	Fakultet Når vurdering av fakultetets samlede studieportefølje (eventuelt annen situasjon) innebærer forslag om nedleggelse av et studieprogram, skal dette <u>utredes nærmere</u> . (Februar- Mai senest September)	Grunnlag for vurdering kan være: <ul style="list-style-type: none"> • SEFØ(K)-analyse • Opptak og kandidatproduksjon • Profilmråde • Gjennomgående studieløp • Studiebarometer • Nasjonale eller spesielle NOKUT-evalueringer • Reakkreditering • Endringer innenfor fagmiljøet 	Mal SEFØ-analyse
4.	Dekan Gjennomføre dialog med aktuell studieprogram-ansvarlig (SPA) for studieprogrammet som vurderes nedlagt. (Februar- Mai senest September)	Det er viktig at SPA er kjent med vurderingen, innhold og begrunnelse. SPA må få uttrykke sine synspunkter i saken.	
5.	Lokalt Utdanningsutvalg Behandle forslag til nedleggelse av studieprogram. (Februar- Mai senest September)	Forslaget skal begrunnes. Dersom SPA ønsker, skal uttalelse fra vedkommende følge saken til Lokalt UU.	
6.	Dekan Utarbeide og oversende forslag til <u>foreløpig</u> studieportefølje til studieavdelingen, som innebærer forslag om nedleggelse av studieprogram dersom avklart på dette tidspunkt. (Mai)	Studieavdelingen sammenstiller og utarbeider styresak om foreløpig studieportefølje. I dette arbeidet inngår et samarbeid med økonomiavdelingen.	Mal for oversendelse av forslag til foreløpig studieportefølje
7.	Styret Vedtar <u>foreløpig</u> studieportefølje. (Juni)	Vedtaket inneholder styringssignaler for fakultetenes videre arbeid.	
8.	Dekan Ferdigstille og oversende forslag til <u>endelig</u> studieportefølje til Studieavdelingen, som innebærer forslag om nedleggelse av studieprogram. (Frist sept- evt. 1. oktober)	Studieavdelingen sammenstiller og utarbeider styresak om endelig studieportefølje. I dette arbeidet inngår et samarbeid med økonomiavdelingen.	Mal for oversendelse av forslag til endelig studieportefølje

		NB: for studier på 30 stp eller mindre har dekan myndighet til å vedta nedleggelse. Pkt 7 utgår da.	
9.	Styret Vedtar <u>endelig</u> studieportefølje. (Oktober)	Vedtaket utløser: <ul style="list-style-type: none"> • Utlysning på SO og LOK • Studieplan for nytt kull • Publisering av studieplan • Rekruttering • Opptak • Eventuelt nullopptak til studieprogram • Eventuelt nedleggelse av studieprogram 	Egen KSS prosessbeskrivelse for håndtering av eventuelle endringer etter vedtak om studieportefølje: <ul style="list-style-type: none"> • Nytt / nye studieprogram inn i porteføljen • Trekk før utlysning • Trekk etter utlysning, men før søknadsfrist • Trekk etter søknadsfrist, men før opptak • Avlysning av opptak Egen KSS rutinebeskrivelse om navneendring av studieprogram
10.	Dekan Omfordele faglige ressurser tilknyttet studieprogrammet, som er vedtatt nedlagt. (Innen utgangen av desember)	Innebærer: <ul style="list-style-type: none"> • Dialog med og deretter justere arbeidsplaner til aktuelle fagpersoner tilknyttet studiet som er vedtatt nedlagt, samt andre fagpersoner som berøres 	Arbeidsplan for fagpersoner
11.	Studieveileder Følge opp de siste aktive studentene på studieprogrammet. (Innen utgangen av desember)	Innebærer: <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide oversikt over aktive studenter • Kontakte studentene og informere om frist og rettigheter til å fullføre innen 2 år 	FS rapport over aktive studenter
12.	Studieavdelingen Følge opp registrering i FS og rapportering på studieprogrammet, som er vedtatt nedlagt. (Innen utgangen av desember, men senere i forhold til studentene)	Innebærer: <ul style="list-style-type: none"> • Registrere at opptak av siste kull er gjort • Følge med og stenge studieprogrammet når siste aktive student har fullført/avsluttet sine studier 	

Møte mellom studentparlamentet og Ledelsen ved Nord universitet - 15.11.2018

Kl 1305 – 1400 / pr skype/ møterom 350 adm. bygget Bodø

Tilstede: Prorektor Hanne Solheim Hansen (møteleder), direktør Anita Eriksen, studentleder SOB – Andrea Norvik, leder studentparlamentet – Magnus Dalemark, studentleder Trøndelag – Solveig Marie Fleicher, nestleder – studentparlamentet – Julia Kristine Tidem Føllesdal

Agenda:

1. Info om de ulike NOKUT tilsyn/revideringer av studier og phd
2. Status i studiestedsstrukturprosjektet
3. Status i utviklingsprosjektet for studentparlamentet
4. Erfaringer fra opplæring av studenttillitsvalgte – møtene i Bodø, Mo og Levanger
5. Info om ny valgordning til styret for Nord universitet v/ Anita
6. Økonomisk situasjon for studentparlamentet

1. Info om de ulike NOKUT tilsyn/revideringer av studier og phd

Hanne S. Hansen orienterte om tidsplan og innhold i de to tilsynene/ revideringer fra NOKUT.

- Studiekvalitet – syklus hvert 6-7 år
- Gjennomgang av ph.d i studier i profesjonspraksis.

2. Status i studiestedsstrukturprosjektet

Hanne S. Hansen og Anita Eriksen orienterte om de ulike delprosessene. I forhold til videre arbeid gjøres det en ytterligere avklaring av hvordan vi kobler studentdemokratiet på prosessene rundt innspill. Det er planlagt besøk ved de ulike studiestedene i januar måned. Det ses på muligheter for egne treffpunkt med studenttillitsvalgte, jfr. forrige møte 15.10 mellom universitets ledelse og studentdemokratiet.

3. Status i utviklingsprosjektet for studentparlamentet

Magnus Dalemark og Andrea Norvik orienterte om arbeidet. De er godt fornøyd med støtte og opplegg fra ekstern konsulent. Planlagt ferdigstillelse er 1. mars, slik at neste årsmøte kan gjennomføres med valg av ny organisatorisk løsning. Økonomi er en særskilt utfordring både i arbeidet og status pr dato, se eget punkt 6.

4. Erfaringer fra opplæring av studenttillitsvalgte – møtene i Bodø, Mo og Levanger

Studentene vurderer opplæringen som ikke godt nok gjennomført og fulgt opp fra universitet side. Innholdet på opplegget var bra, men det var for dårlig kommunikasjon i forkant. Det er viktig å få oversikt over de studenttillitsvalgte. Dette var en start, som trenger videre utvikling. Deltakelse var lav med hhv 10 studenter i Bodø, 1 Mo, 14 Trøndelag.

5. Info om ny valgordning til styret for Nord universitet

Anita Eriksen orienterte om nytt valgreglement for styret, nå med 11 medlemmer til styret. Av disse skal 2 være studenter. Varighet for studentene er ett år, og studentene velger selv hvordan valget skal gjennomføres. I møtet ble det stilt spørsmål om dette med regulering av varighet. I etterkant av møtet er dette sjekket. Det er ikke noe til hinder for å utvide varighet, men dette vil utløse andre utfordringer med behov for suppleringsvalg mv. Fra universitets side anbefales en varighet for ett år. Studentene bes tas kontakt dersom det skal gjøres en vurdering av endring her.

6. Økonomi

Anita Eriksen orienterte om at det har vært avholdt møter for å gjennomgå økonomien til studentparlamentet, SOB og studentorganisasjonen i Trøndelag. Det er pr dato ikke tilstrekkelig orden på innretningen rundt økonomien, og SOB har måttet forskuttere utbetalinger gjeldende aktivitet i Trøndelag. Det foreligger ikke samlet oppdaterte regnskaper, noe som er strid med samarbeidsavtale mellom studentparlamentet og Nord universitet. Det er gitt en frist ut november fra universitet for å få oversikt og oppdatere regnskapene. Det synes også å være ulik oppfatning av vedtatt budsjett på studentparlamentet våren 2018. Økonomireglementet vil være avgjørende å få på plass som en del av det pågående organisatoriske arbeidet, ref. pkt 3.

Referent: Anita Eriksen